Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque électronique suisse

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus II.

Cum

GILBERTI COGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſque DIALOGI adiectas, correctiores & locupletiores reperies.

BASILEAE.

MUSEUM
REM. FESCH
BASIL.

MUSEUM
REM. FESCH
BASIL.

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ Ερμοῦ. IOVIS ET MERcurÿ.

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

Ἦν τί ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα, ὦ Ερμῆ; Ερ. νή. τὴν Ἰὼ λέγεις; Ζ. οὐκέτι ταύτην ἡμέρην ἔχω, ἀλλὰ δάμαλιν. Ερ. τραγικὸν τὸ θέαμα. πῶς μετεμορφώθη; Ζ. ζηλοτυπήσασα αὐτὴν Ἥρα μετέβαλεν. ἀλλὰ καινόν τι κακὸν ἐπεμηχανήσατο τῇ ἀνοήτῳ βουκόλον τινὰ πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπιστήσασα, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καθεύδοντα αὐτὸν

Llã [a] Inachi puellã pulchram nosti, Mercuri? MER. Etiam. Io dicis. IVP. Non amplio puella ista est, sed iuuenca. MER. Monstrosum hoc. [b] Quomodo mutata est? IVP. Zeloтypia mota Iuno transformauit ipsam. Sed & nouum aliud quoddam malum insuper excogitauit. Infelici illi bubulcum quendã multioculum, Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam pascit, insomnis ac peruigil ipse existes. MER Quid igitur nos oportet facere?

Z. καταπλάμψ & ἐς τὴν Νεμέαν (ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βόσκεται) ἐκεῖνον μὲν ἀποκτένον· τὴν δὲ Ἰὼ δεῦρο πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, Ἶσιν ποιησόν. καὶ τὸ λοιπὸν ἔσω θεὸς ἔστω ἐκεῖ, καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγέτω, καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπιπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

IVP. Deuolans [c] in Nemeam syluam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Aegyptum abducès, Isim facito, & decæterò [d] pro deo ab incolis habeatur, [e] Nilumq; attollat, & ventos immittat, & prætereà nauigantes seruet.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INACHI puellam.] *Io, iuxta poëtas, Inachi filia fuit: quam à Ioue compressam, Iuno in iuuencæ formam conuertit, eiq; præfecit Argum exploratorem: quem ferunt per ambitum capitis multorum oculorum luminibus ornatum. Deinde interfecto Argo à Mercurio, Io æstro ita in furorem acta est, vt se in mare præcipitauerit: quod ab ea Ionium dicitur. Sed cùm hæc tandem in Aegyptum, Mercurij ductu, peruenisset, Isis est. Quam fabulam in primis Lucianus hic, & in Nothi & Zephyri dialogo est exequutus.* b Quomodo mutata est.] *in Græco τὴν articulus ponitur interrogatiuè pro, πῶς.* c In Nemeam syluam.] *Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, in qua leonem ferunt occidisse Hercules.* d Pro Deo ab incolis habeatur.] *Isis multa credebatur curare valetudinum genera, cuius etiam tutelæ commissi erant nauigantes. Quibus nominibus eius sacra obijt Delia peregrè mari Tibullo profecturo:* Quid tua nunc Isis tibi Delia? e Nilum.] *Aegypti fluuium, qui attollitur circa æstiuum solstitium mirum in modum.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς καὶ ἐπεξεργαστικός.

Inachiden narrat formam traxisse iuuencæ
Iuppiter, ob zelum coniugis arte noua.
Vt quoq; custodem dederit polyommata Argum:
Quem priuat vita postea Mercurius.

ILLAM Inachi puellam.] ἐρώτησις. Etiam] ἀπόκρισις & asseueratio. Zelotypia mota.] Διήγησις καὶ παράγραφος. Sed & nouum.] ὁ τρόπος, αἴτιον δὲ ἄλλο μέρος. Et deçæteró] II. pars ἐπεξεργαστικὴ, per enumerationem.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ καὶ Ἑρμοῦ.

NEPTVNI ET Mercurij.

Eodem interprete.

NEPTVNVS.

ΕΣτιν, ὦ Ἑρμῆ, νικᾶν δυνηθῆναι τὸν Δία; Ερ. οὐδαμῶς, ὦ Ποσείδων. Ποσ. ὅμως πρόσαγγελον ἀφῆκας. Ερ. μὴ ἐνόχλει, φημί, ἄκαιρον γάρ. ὥστε οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Ποσ. μῶν τῇ Ἡρακωνίσει; Ερ. ὄκνει, ἀλλ' ἐτοῖόν τί ἐστι. Πο. συνίημι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει αὐτός. Ποσ. πόθεν, ὦ Ἑρμῆ; δεινόν γε τοῦτο, φῄς. Ερ.

LIcétne, Mercuri, conuenire Iouem nunc? MER. Nequaquam, Neptune. NEP. Attamen intrò renuncia de me ipsi. MER. Ne molestus sis, inquam. Importunũ enim hoc: quare nõ poteris ipsum videre in præsentia. NEP. Num igitur cum Iunone concumbit? MER. Non, sed diuersum quiddã est. NEP. Intelligo, [a] Ganymedes intus est. MER. Neque hoc: sed ipse infirmus aliquantulum est. NEP. Vnde hoc, Mercuri? Nescio enim quid graue narras.

Ερ. αἰσχύνομαι ἀπᾶρ, τοιοῦτόν ὄν. Πο. ἀλλ' ὁ χρὴ πρὸς ἐμὲ θεὸν γε ὄντα. Ερ. τέτοκεν ἀρτίως, ὦ Ποσείδον. Πο. ἄπαγε. τέτοκεν ἐκεῖνος; ἐκ τίνος; ἐκεῖν ἐπελήθη ἡμᾶς ἀνδρόγυνος ὤν; ἀλλ' οὐκ ἐπισύμαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ερ. οὐ λέγεις. ὁ γὰρ ἐκείνη ἔχει τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ δὲ λιφαλῆς ἔτεκεν ἄνθις, ὥσπερ τὸν Αθηνᾶν. τοιάδε γὰρ τὸν λιφαλῆν ἔχει. Ερ. ἔκ. ἀλλ' ἐν ᾧ μηρῷ ἐκύει τὸ ἐκ δὲ Σεμέλης βρέφος. Πο. οὐ γὰρ γυνᾶν, ὡς ὅλον ἡμῖν λυποφορεῖ, ἢ παυσαχόθι δὲ σώματος; ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί. Ερ. θηβαία, τῶν Καδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ σωτὴρ θὼρ ἐγκύμονα, ἐποίησεν. Πο. εἶτα ἔτεκεν, ὦ Ερμῆ, αὐτὴ ἐκείνης; Ερ. ἦ μάλα, εἰ μὴ παράδοξον ἔναί σοι δοκεῖ. τὸν μὲν γὰρ Σεμέλην ὑπελθὼν ἡ Ηρα, (οἶσθα γὰρ ὡς ζηλότυπός ὅτι) παίδ

MER. *Pudet dicere, tale quicpiam est.* NEP. *At nihil eo tibi opus est apud me,* [b] *patruus vtiq; cùm tibi sim.* MER. *Peperit paulò antè, Neptune.* NEP. *Apage. An peperit ille? Ex quo? Itaq; latuit ille nos* [c] *Hermaphroditus existens? At* [d] *neq; vteros eius tumorem aliquem præ se tulit.* MER. *Rectè dicis: neque etiam ille partum intra se habebat.* NEP. *Noui, rursum ex capite peperit, scilicet,* [e] *quemadmodum & Mineruam. habet enim ille caput quoddam puerperum.* MER. *Neque illud sed* [f] *in femore gestauit partum illum, videlicet ex Semele receptum.* NEP. *Euge generosus, vt ille totus nobis, & ex omni parte corporis imprægnando idoneus atq; fœcundus est. Sed quænam* [g] *Semele ista est?* MER. [h] *Thebana mulier,* [i] *ex filiab* [9] *Cadmi vna. Huic congressus prægnantem eam reliquit.* NEP. *Deinde verò ipse pro illa peperit?* MER. *Atque admodum, etiam si tibi alienum ac mirum videatur. Nam* [k] *Semelen dolis aggressa Iuno, (*[l] *nosti autem vt sit zelotypa hæc)* persua-

πείθει αὐτῆναι πρὸς τὸν Διὸς, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν ἥκειν παρ' αὐτόν. ὡς δ' ἐπείσθη. καὶ ἦκεν ἔχων καὶ τὸν κεραυνὸν, ἀνεφλέγη ὁ οἶκος. καὶ ἡ Σεμέλη καὶ διεφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ τὸν ἔμβρυον ἀναιρεῖσθαι τοῦ γαστρὸς τοῦ γυναικὸς, ἀναγκαῖόν μοι ἀτειλὲς ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἐπαμφιάσαι. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, διειλὼν τὸν μηρὸν, ἐντίθησιν, ὡς ἀπτειλιοθείη ἐνταῦθα, καὶ νῦν τρίτον ἤδη μοι ἐξέτεκεν αὐτὸ, καὶ μαλακῶς ἔχει τῶν ὠδίνων ἔχει. Ποσ. νῦν οὖν πῦ τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τὸν Νῦσαν ἀπεκόμισα, παρέδωκα τοῖς νύμφαις ἀνατρέφειν, Διόνυσον ἐπονομάσαντα. Πο. ἀμφοτέρω δὲ Διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὁ δεῖνα; Ερ. ἔοικεν. ἄγομαι δ' οὖν ὕδωρ αὐτῷ πρὸς τὸ τραῦμα οἴσων, καὶ τἆλλα ποιήσων, ὅσα ἂν νομίζηται ἄσπερ λεχοῖ.

persuadet illi vt petat à Ioue quò cum fulmine ac fulgure ad se veniat. Quæ quum verbis huius inducta credidisset, veniſſetq; Iupiter fulmen secum portans, conflagrauit tectum, ipsaq; Semele ex igne perijt. Me autem iubet Iupiter, vt incisa illius aluo, [m] partum ad se afferam, imperfectum illum quidē adhuc, & [n] intra septimū mensem conceptū. Quod vbi feciſſem, ille dissecto fœmore suo, intrò illū recipit, vt ibi perficeretur. Atq; ita iam tertio postquam factum illud est mēse, demùò illum peperit, & nunc ex doloribus aliquantulùm languidus est. NEP. Vbi igitur infans ille iam est? ME. [o] In Nysam hinc ablatū, tradidi illum Nymphis enutriendum, [p] Dionysium cognominatū. NEP. Ergo virunque, Dionysij huius & pater & mater ille est. ME. Ita videtur. Abeo igitur, vt illi [q] aquā ad vulnus afferam, ac cætera, ea quæ ex more atque consueto fieri solent, quasi puerperæ procurem.

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a GANYMEDES.] *Poëtæ fabulantur Ganymedem Troïs filium fuisse, & ob admirandam eius pulchritudinem ab aquila Iouis armigero raptum, ac pocillatorem Iouis mensæ adhibitum, quam rem Iunonem indignissimè tulisse. Homerus tamen eum non à Ioue, sed à dijs raptum tradit, neque ad concubitum, vt quidam fabulantur: ad quam fabulam hîc Lucianus alludit, sed ad pocillandum, vt dixi. Cic. Tusc. 1. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait propter formam, vt Iouis pocula ministraret. Hom. Iliad. v. b* Patruus cùm tibi sim.] *Iouis patris tui frater. c* Hermaphroditus.] ἀνδρόγυνος. i. vtrunq; sexum habens. *d* Neq; vterus tumorem præ se tulit.] *Est enim propriè mulieris vterus. Hinc quæ grauidæ sunt, dicuntur vterum ferre* εἰ γαστέρ' ἔχειν. *Propriè etiam ad fœminas pertinet párere & fœtum emittere. e* Quemadmodum & Mineruam.] *Mineruam emisit Iupiter cerebro suo percusso, quum videret Iunonem sterilem, & ferendæ proli ineptam. Hinc Lucanus:*

Hanc & Pallas amat, patrio quæ vertice nata est.

f In fœmore.] *Bacchum, cùm adhuc immaturus infans esset, matre Semele fulmine extincta, Iupiter femori suo adsuisse dicitur, ibiq; gestasse donec maturus fœtus fieret: inde bimatrem ipsum vocauerunt. g* Semele.] *Mater Bacchi ex Ioue. h* Thebana mulier.] *Cadmus rex Thebarum eius filia Semele. i* Ex filiarum Cadmi vna.] *Nam quatuor fuerunt, Semele, Agaue, Ino & Autonoë. Cum Semele Iouem concubuisse notum est, ex Ouidij 3. Metam & Fastis, & ex alijs, ea à Plutarcho in Camillo pellex dicitur. k* Semelen dolis aggressa Iuno.] *Iam Semelen complexu Iouis grauidam, & ad pariendũ vicinam, dolis Iunonis circumuentam atq; inductam à Ioue petijsse, vt ea ad se specie, eoq; habitu veniret, quo fuerat tum, cùm primùm Iunonis nuptias expetiuerat: Iouem autem, qui ei pollicitus erat, se quicquid illa peteret, concessurum, in curru ad eam venisse cum fulgure & fulmine, illamq; metu exanimatam esse (vel vt alij volunt) fulmine conflagrasse: Bacchũ verò è flamma ereptum, in Iouis femur conjectũ & insutũ esse, docet Euripid. in Bacchis.*

l Nosti

l Nosti aũt vt sit zelotypa.] *Verũ est ex amoris vehemẽtia nasci zelotypiam, nec illic est amor, vbi non est zelotypia. Qui enim non zelat, non amat.* *m* Partum imperfectum.] *Bacchus bis genitus. Ouid. 3. Metam.* Tutaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi.] *n* Intra septimum mensem. *Cic. 1. de Nat. deor. Diana adhibetur ad partus, quod ij matureſcunt, aut septem aut nouem lunæ cursibus.* *o* In Nysam.] *Arabiæ vrbẽ, in qua, vt Diodor. ait, Bacchus educatus à Nymphis fuit, vnde & Nysæus.* *p* Dionysium cognominatum.] *Ab Indis. à Ioue scilicet, & Nysa nomine accepto.* *q* Aquam ad vulnus afferam.] *De curâ puerperæ & infantis recens nati, consulendi sunt nostrorum medicorum libri. Liberata infante & secundis puerpera, obstetrix spongiam puram calida mersam sumit, ipsamque in sedili adhuc desidentem leniter, vbi opus est, abluit, & quædam oleis calidis rosarum, violarum vel chamæmeli deungit, & calidis pannis fotum in suum locum dirigit. Quibus præstitis ad lectum imponitur.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγητικὸς: De Baccho ex femore Iouis nato.

Excisum quondã Semeles de ventre puel ũ, *Hor. lib.*
Ac femori insutum, Iuppiter edit ouans. *1. Car.*
In Semeles vtero es cõceptus, sed Ioue natus: *oda 19*
Hinc etiam nomen Bacche bimatris habes.

LICE'TNE.] *ἐρώτησις & occasio dialogi.* Nequaquam.] *Negatio.* Attamen.] *ἀντιρροπή.* Importunũ enim hoc.] *Ratio.* Non poteris.] *Conclusio.* Peperit paulò anté.] *ἀφήγησις γενικὴ rei.* Apage.] *Abominatio rei absurdæ à signo.* Rectè dicis. Neq; etiam.] *ἀπόκρισις ἀποφατικὴ.* Quemadmodũ, & cætera.] *Ἀ simili.* Sed quę nam.] *ἐρώτησις περὶ τῆς γυναικὸς Θηβαίας.* Thebana mulier.] *Διήγησις.* Illa peperit.] *θαύμασις τῆς παραδοξολογίας.* Nam Semelem.] *ὑφήγησις post assẽuerationem.* Conflagrauit tectum.] *τὸ πρᾶγμα.* Me autem.] *τὰ ἐκβαίνοντα.* Quod vbi feciſſem.] *τὰ ἐπόμενα πράγματα.* Iam tertio.] *ὁ χρόνος.* Ergo vtrunque.] *ἐρώτησις νέα.* Ita videtur.] *ἀπόκρισις* Ab eo igitur.] *ἐπίλογος.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Ηλίυ.

MERCVRII ET Solis.

Eodem Interprete.

MERCVRIVS.

Ὦ Ἥλιε, μὴ ἐλάσῃς τήμερον, ὁ Ζεὺς φησί, μηδ' αὔριον, μηδ' εἰς τρίτην ἡμέραν, ἀπ' ἔνδον μένει, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔσται νὺξ μακρά. ὥστε λύετωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε σὲ μακροῦ σαυτόν. Ηλ. καινὰ ταῦτα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἀπόκρυφα ἥκεις παραγγέλων. ἀπὸ μὲν παραβαίνειν τι ἔλοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, ἐπεί μοι ἄφθη τι, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν ἢ ἡμέρας ποιῆσαι διανοοῦμαι; Ερ. ἀλλ' οὐδέτερον, οὐδ' εἰς ἀεὶ τὸ αὐτὸ ἔσται. δεῖται δέ τι νῦν αὐτὸς ἐπιμηκεστέραν γενέσθαί οἱ τὴν νύκτα. Ηλ. ποῦ δὲ καὶ ὅδε, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ.

AVdi, ô Sol, [a] ne hac die currum agas, inquit Iupiter, neque in craſtinum, neque etiam in diem perendinum: ſed intus mane, fiatque interea perpetua vna nox longa. Quare [b] equos quidem iterum ſoluant Horæ: tu verò reſtingue ignem, & nunc tandem poſt longum interuallum temporis te ipſum recrea. SOL. Noua hæc atque omnino aliena denuncians venis. Sed nunquid tranſgredi ſiue peccare viſus ſum inter agendum, & extra fines curſum habuiſſe, atque id nunc iraſcitur ille mihi, noctemq; triplo maiorem die facere ſtatuit? MER. Nihil tale: neque hoc etiam perpetuò fiet: ſed ipſe nunc opus habet nocte ſibi fieri conſueto longiorem. SOL. Vbi autē etiā ille eſt? aut vnde ipſe emiſſus es, vt hæc nunciares mihi?

MER.

Ερ. ἐκ Βοιωτίας, ὦ Ηλιε, παρὰ τὴν ἀμφιτρύωνος γυναικὸς, ἣ συνεύδει. Ηλ. ἐρᾷς αὐτῆς; εἶτα οὐκ ἀρκεῖ νὺξ μία; Ερ. ὀλιγωρεῖς. τριχθᾶ γάρ τινα δεῖ τῆς ὁμιλίας ταύτης μίγαν, καὶ πολύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀκριβωθῆναι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τελεσιουργείτω ἡ ἀγαθὴ τύχη. ταῦτα δ' οὖν, ὦ Ερμῆ, οὐκ ἐκείνης ἐπὶ τοῦ Κρόνου· αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμέν. οὐδ' ἀπόκοιτος ἐκεῖνος περὶ τῆς ῥέας ἦν, οὐδ' ἀφλιπὼν ἄρα τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο. ἀλλὰ ἡμέρα μὲν ἦν ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀνάλογον τῶν ὡρῶν. ξένον δὲ ἢ παρηλλαγμένον ἦν, εἰ ἄρα ἐκοινώνησέ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ δυσλύτου γυναίου ἕνεκα χρὴ ἀνεσράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀναμπισίρους γενέσθαι τοὺς ἵππους ὑπὸ τῆς ἀργίας, ἀνάπαρον δὲ τὸν

MER. Ex [c] Bœotia, ab [d] vxore Amphitryonis, cum qua concumbit SOL. Amator illius! atq; ita illi satis non est nox vna! MER. Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc cõcubitu magnum, atq; multorum certaminum victorem deum. hoc igitur vna nocte absolui ac perfici impossibile est. SOL. Sed absoluat, atque ad exitum perducat ille, [e] quod faustum felix́q; sit. Veruntamen hæc, Mercuri, [f] temporibus Saturni non fiebant. (soli enim hic nos sumus) neque ille tum [g] ab vxore Rhea diuertebat, aut seorsim cubabat: neque etiam [h] relicto cœlo Thebis dormiebat: sed dies quidem tum dies erat, nox autem ad suum certum spacium secundum proportionem horarum agebatur: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque ille tum vnquam cum muliere mortali quicquam rei habuit. At nunc infelicis mulierculæ causa oportet omnia sursum & deorsum verti, ac equos quidẽ præfractiores & difficiliores fieri ob ocium & desidiã,

viam

ὅλον, ἀτριβῆ μὲν ὄσαν ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν, τὸν δ' ἀνθρώπους ἀθλίως ἐν σκοτεινῷ διαβιοῦν; τοιαῦτα ἀπολαύσονται τῶν Διὸς ἐρώτων, οἱ καθεδοῦνται περιμένοντες; ἐς' ἂν ἐκεῖνον ἀφτιλίσῃ τὸν ἀθλητὴν, ὃν λέγεις, ὑπὸ μακρῷ τῷ ζόφῳ. Ερ. σιώπα, ὦ Ηλιε, μή τι κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λόγων. ἐγὼ δ' παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελθὼν, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ κἀκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπέστειλε, τῇ μὲν σχολῇ πορεύεσθαι, τὸν δ' ὕπνον μὴ ἀνιέναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν ὄντα τὴν νύκτα γεγενημένην.

viam autem asperiorem, eò quòd toto triduo non vsurpabitur: homines prætereà miserè in tenebricoso viuere. Hoc boni ex amoribus Iouis consequentur illi scilicet, sedebuntq; expectantes donec ille athletam istum quem dicis, absoluerit sub longis tenebris. MER. Tace, ô Sol, ne quid mali pro his dictis tuis nancisçare. Ego verò ad lunam hinc abiens, & ad Somnum, renunciabo etiam illis quæ Iupiter mandauit: illi quidem, vt ne procedat citiùs: huic autem, vt ne remittat à se homines, quò ignorent longam adeò noctem hanc fuisse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus vt solet facetè, si non potius ridens Ethnicorum deos, ludit in Herculem τριάκοντερον, sic dictũ à trinoctio illo, quod traditur eo concipiendo insumptum τριάκοντερον appellat Homeri commentator Iliad. ξ. fabulam delibans trinoctij concubitus Iouis & Alcmenæ, quæ nota est vel ex Plauto, & hîc aperitur. Vide Tzetzẽ in Lycophronem, & Varinum in voce τριάκοντερος. Item Gregorium Nazianz. in lib. contra Iulianũ, vbi καὶ τὸν βασιλέα παρήσομεν αὐτοῖς καὶ τὸν τριάκοντερον τριακοντερος λέον. i. triue-

triuesper leo cognominatus est Hercules à Lycophrone in Alex. si Isaacio credimus, quod tribus vesperis in vnam coniectis Iupiter cum Alcmena concubuerit, vnde natus est Hercules. τρισσέλεω à Pallada in Epigrammate dicitur. Αλεξίκακε τρισσέλεως. i. tribus continuis noctibus procreate. Vna enim nocte ex tribus facta generatus fertur, quæ τρισσέλεως νὺξ Ibidem, Herculis autem genealogiam & gesta diligenter persequitur Diodor. Siculus lib. 5.

a NE currum agas] *De Solis curru & laboribus Lucianus noster in Bis accusato. Iam primum certè Sol quidem hic iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, &c. equos quos illi poëtæ ascribunt, Ouid. 2. Metam. hos nominat:*

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusq; Phlegon, tinnitibus auras
Flammiferis implent —. *b* Equos soluant Horæ.] *Horæ ab Ouidio 2. Metam. Solis assectæ & ministræ finguntur cum alijs temporis partibus; ita enim canit:*

A dextra leuáq; dies, & mensis, & annus,
Seculaq; & positæ spacijs æqualibus Horæ. *Dictæ autem sunt à Sole, vt Macrobius putat. Aegyptij enim Solem vocabant Horum. c* Bœotiæ.] *Quæ est regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta. d* Vxore.] *Alcmena Electrionis filia, filij Persei & Andromedes. Illa cùm iam nubilis esset, & à multis peteretur, Electrion pater nuptias eius proposuit illi præmium qui necem filiorum suorum vltus esset: id Amphytrio suscepit. Verùm quum in ea expeditione versaretur, Iupiter imagine eius assumpta, toto trinoctio cum ea concubuit. Quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemque tempore Ioui Herculem, Amphytrioni Iphiclum peperit. Huius concubitus etiam meminit inferiùs in Charidemo. e* Quod faustum fœlixq; sit.] *Bene precantis est, quemadmodum Græci dicunt: ἀγαθῇ τύχῃ, secundâ fortuna & fœlix, quod bene vertat. f* Temporibus Saturni.] *Saturni vita fuit beata & luxus exotici, doliq́ue ignara, quo regnante auream ætatem extitisse fabulantur poëtæ:*

—quæ

—quæ vindice nullo
Sponte sua sine lege fidem rectumq; colebat,
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,

Viuebant, *vt canit Ouid. Damascius Syrus in Philosophica historia: Nisi quispiam deus voluerit hominibus gratificari, exemplar Saturniæ vitæ proponendo, &c. g* Ab vxore Rhea.] *Quæ cæli & terræ filia fuit, alio nomine Cybele dicta. h* Relicto cœlo Thebis dormiebat.] *Thebe fuit in Bœotia vrbs à Cadmo condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Herculis clarissima patria.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Απόλλωνος — *MERCVRII ET Apollinis.*

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τί σκυθρωπὸς ἅ, ὦ Ἀπολλον; Απ. ὅτι, ὦ Ἑρμῆ, ἀνιῶμαι ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ γιοῦν. σὺ δὲ τί. ἀνιᾷ; ἢ τὸ κατὰ τὴν Δάφνην σε λυπεῖ ἔτι; Απ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐρῶμαί που ἀφθόνως τοῦ λάκωνος τοῦ Οἰβάλου. Ερ. τί θνήκει γάρ, ἔφη μοι, ὁ Υάκινθος; Απολ. καὶ μάλα. Ερ. πῶς τοῦτο, ὦ Απολλον; ἢ τις

QVid verò tristis es, Apollo? APOL. Quoniam, ô Mercuri, miser atque infelix circa amores sum. MER. Dignum quidem mœrore hoc: sed tu quo pacto miser atque infelix es? An adhuc dolore afficit te id quod cum [a] Daphne accidit? APOL. Nequaquam, sed amasium dolco Laconem illum [b] Oebali filium. MER. An mortuus est [c] Hyacinthus? dic mihi. APOL. Atque admodum. MER. Vnde, Apollo? aut quis

τὶς ἕτως ἀνέρασος ἐῶ, ὡς ἀπο-
κτεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μει-
ράκιον; Απ. αὐτὸς ἐμοῦ τὸ ἔρ-
γον. Ερ. ἐκοιῶ ἐμάνης, ὦ Απ-
πολλον; Απ. οὐκ· ἀπὸ δυσύχη-
μά τι ἀπόβιον ἐγγύθεν. Ερ.
πῶς; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λό-
γον. Απ. διεκούφ ἐμάνθανε,
κἀγὼ συνεδίσκουον αὐτῷ. ὁ δ'
ἐμάνισα ἀνέμων ἀπλέμφ τε
ξέφυρῳ ἦρα μὲν ἐκ ποσσοῦ
κοὴ αὐτός. ἀμιλλέμφ τε δὴ, κοὴ
μὴν φέρων τὴν ὑπεροψίαν·
ἐγὼ δ' ἀνέρριψα, ὥσπερ εἰώ-
θαμεν, τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω·
ὁ δὲ ἀπὸ τᾶ ταυγέτου καται-
πνεύσας, ἐπὶ ἐμφανεῖ τῷ
παιδὶ ἐνέσησε φέρων αὐ-
τὸν, ὥστε ἀπὸ τᾶς πληγᾶς αἷ-
μά τι ῥυῆναι πολὺ, κοὴ τὸν
παῖδα εὐθὺς ἀποθανεῖν. ἀπ'
ἐγὼ τὸν δ' ἐμφυρον αὐτί-
κα ἐμεινάμην καταλοξώσας,
φεύγοντι ἐπισπόμεν τε ἄχρι
τοῦ ὄρους· τῷ παιδὶ δὲ κοὴ
τάφον ἐχωσάμην ἐν Αμύ-
κλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κα-
τέβαλε.

quis ita ab omni amore alienus fuit, vt occiderit formosum illum puerum? APOL. Meum ipsius factum hoc est. MER. Quid igitur? insaniuistin' Apollo? APOL. Nõ, sed infortunium quoddam inuito mihi accidit. MER. Quomodo? cupio enim audire rationẽ hanc. APOL. [d] Disco ludere discebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium pessimè perditus [e] Zephyrus amabat quidem longo iam tempore etiam ipse illum. Verùm neglecto eo, & contemptum ipsum non ferente, ego quidem, quemadmodum consueueramus, discum in alium sursum versus iaculabar, ille autem deorsum à [f] Taygeto spirans, ablatum hunc in caput puero inflixit, ita vt ex ea plaga & cruor manaret affatim, & ipse puer statim moreretur. Verùm ego euectis in eum sagittis, fugientem ad montem vsque persequendo. Puero autem & tumulum extruxi in 8 Amyclis, quo loco discus eum prostrauit:

ftigiò Zephyrum vlciscebar,

τὴν βαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἀνεβλάστησεν ἄνθος ἀναπλοῦσα τὸν χλοῦν ἐποίησα, ἵνα ἴδῃς, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἁπάντων, ὅτι καὶ γράμματα ἔχον, ἃ παυόμενα θρηνῶ. ἆρά σοι δόκεῖ λελυπῆσθαι δικαίως; Ἑρ. ναὶ, ὦ Ἀπολλον. ἴδιος γὰρ θνητὸν περιποιημένος ἐφαίνου, ὥστε μὴ ἄχθου ἀποθανόντι.

uit: & florem ex cruore illius terrã mduere feci, suauissimum illũ quidem, Mercuri, atq; omnium fragrantissimum, præterea & h literas quasdam habentẽ, quæ mortuum ipsum quasi deplorant. Num tibi igitur præter rationem mœstus fuisse videor? MER. Sanè verò, Apollo. Norat enim mortalem te comparasse amasium tibi: quare dolere non debes, mortuo iam illo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNE accidit.] *Vide proximè sequentem dialogum Mercurij & Apollinis, & quæ in eum annotauimus.* b Oebali filium.] *Oebalus Hyacinthi pater, Lacedæmoniorum rex fuit, à quo regno Peloponnesi Laconiæ pars, Oebalia dicta est.*

c Hyacinthus.] *Hyacinthus puer fuit Amiclæus, eodẽ tempore ab Apolline & Zephyro adamatus. Verùm cùm in Apollinis amorem propensior esset, agrè id ferens Zephyrus, amorem in odium conuertit. Cùm itaq; Apollo cum Hyacintho suis delicijs disci iactu sese exerceret, Zephyrus nocendi occasionem nactus, discum ab Apolline emissum flatu suo in caput Hyacinthi conuertit, puerumque interemit. Cuius mortem cùm ægerrimè ferret Apollo, tellus in amatoris Dei solatium, cruorem eius commutauit in florem sui nominis. Refertur hæc fabula in Palæphato, libro de Fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio libro* 10. *Metamorph.* d Disco ludere discebat.] *Erat publici exercitamenti genus, quo discus æneus arte simul & viribus ita ab humo torquebatur in altum, vt intra certum spatium decideret. Rotunda quædam erat moles siue anea, siue ferrea, vel plumbea vel saxea, cuius iactu homi-*

ne

nes inter se adhuc hodie certant. Huiusmodi disco etiam vtuntur hodie mimi & histriones, qui quæstus gratiâ coram populo gesticulantur, dum nescio quid ad disci formam rotundam & æneum iaculantur in aërem, deinde virgâ excipiunt, quos discobolos appellat Plinius libro 35. capite 11. hoc est, disci iactatores. e Zephyrus amabat.] Zephyrus ab occasu æquinoctiali flat, Latini Fauonium appellant, quo plantæ omnes germinant & pullulant: vnde ζωηφόρος dictus, quasi vitam ferens. Vide Gell. lib. 2. cap. 22. f Taygeto.] Mons est Laconiæ, Amyclis imminens. g Amyclis.] Amyclæ vrbs Laconiæ, à qua Amyclæus dictus Hyacinthus. h Literas.] Suidæ hyacinthus est genus violæ vernæ, colore obscuræ purpuræ, quod venis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, vt duarum Græcarum literarum α & ι figuram referant, quæ res Poëtis duplicis fabulæ occasionem præbuit. Nam & Hyacinthum puerum ab Apolline dilectum, quem imprudens disci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt, interiectionemq; dolentis αι, quæ ex duabus illis literis conficitur, velut testimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inscriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuersum aiunt, dum impatientiam prælati sibi Vlyssis seipsum interemit, duasque primas eius nominis literas in hoc flore mansisse impressas. Ouidius vtramque fabulam complexus est lib. 13. Metam. his versibus:

—rubefactaque sanguine tellus
Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui priùs Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis medijs pueroque viroque
Inscripta est folijs, hæc nominis illa querelæ.

& hoc ænigma apud Virgilium:

Dic quibus in terris inscripti nomina regum
Nascantur flores: & Phyllida solus habeto.

Idem Ouidus:

Ipse suos gemitus folijs inscribit, & αἰ αἰ
Flos habet inscriptum, funestaq; litera dicta est.

Hyacinthum Latini vaccinium appellant.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ Λήτυς.

IVNONIS ET Latonæ.

Eodem Interprete.

IVNO.

Καλὰ μὲν γὰρ, ὦ Λητοῖ, καὶ τὰ τέκνα ἔτικτον ὡς ἀληθῶς. Λητ. ἀ πᾶσαι, ὦ Ἥρα, τοιάδε τίκτειν δυνάμεθα, οἵαδε ὁ Ἡφαιστός ἐστιν. Ἡρ. ἀλλ' οὕτω μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ὢν, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατακεκόσμηκεν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτοῦ, οἷ δὲ οἱ πᾶσιν, ἡ δὲ αὐτὸν ἀρρενωπὸν πεῖραν μὲν ὄρους, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τὴν σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντες ἴσασιν οἷα ἐωθέει ξένους κτείνουσα, καὶ μιμουμένη τοὺς σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Ἀπόλλων προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι καὶ τοξεύειν, καὶ λιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι καὶ μαντεύεσθαι, καὶ κατασκόπῳ τε ἐργασίᾳ τῇ μαντικῆς, τὸ μὲν ἐν

PVlchros [a] enimuerò Latona & liberos procreâsti Ioui. LATO. Non enim omnes, ô Iuno, tales párere possumus, qualis [b] Vulcanus est. IVN. At hic [c] claudus quidem, vtilis certè tamen est, [d] artifex optimus existens, ac cœlum nobis exornauit quoq;, [e] Venerem q; vxorem duxit, à qua & studiosè obseruatur. Contrà autem, [f] tuorum liberorum altera quidem virilis vltra modum, & [g] montiuaga est. & postremò [h] in Scythiam quoque profecta, omnes sciunt qualia comedat, hospites mactando, ac Scythas ipsos imitando, qui humana carne vescũtur. [i] Apollo autem simulat quidem omnia scire sese, & [k] iaculari, & [l] cithara canere, & [m] medicũ esse, & [n] vaticinari: & erectis vaticinandi tabernis

hîc in

ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἀμφοτερόζουτα πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀπρεπῶς, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πολλοῦ μὲν ἄξιον τοῦτο· πολλοὶ γὰρ οἱ ἄνοητοι, καὶ παρέχουτος αὐτοὺς καταγνωσθῆναι. πολλὰ δὲ οὐκ ἀγνοεῖται γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ τερατευόμενα. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν τὸν ἐρώμενον ὁ δράκων· οὐ προεμαντεύσατο δὲ ὡς φύξεται αὐτὸν ἡ δάφνη, καὶ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ εὐμήκη ὄντα. ὥστε οὐκ ὀρθῶς καθόλου καλλιτεκνοτέραν τῆς Νιόβης εἶναι δοξάσαι. ΛΗΤ. ταῦτα μέν, ὦ τέκνα, ἀνοκλαύσαντες, καὶ ὁ ψευδόμαντις, οἶδα ὅπως λυπεῖ σε ὁρώμενα ἐν ὑμῖν. καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ μὲν ἐπαινῆται εἰς τὸ κάλλος, ὁ δὲ κιθαρίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων.

hîc in [o]Delphis, illic [p] in Clâro & [q] Didymis, decipit consulẽtes se, obliqua et in vtrãque partẽ quæstionis propositæ inclinantia respondendo, ne videlicet erroris possit damnari atque ita ex hoc quæstũ facit, & diteſcit. Multi enim amentes sunt, seq; ipsos exhibent præstigijs deludendos. Verùm non ignoratur vtique à prudentioribus, quòd pleraque falsa ac ficta dicitet: quippe ille ipse vates ignorabat, quòd interfecturus [r] amasium suũ esset draconeq; prædixerat ipse sibi, quòd [s] fugitura ipsum esset Daphne, idq; [t] adeò formosum [u] atq; comatum. Quare nõ video quâ causâ pulchriõres liberos te quàm [x] Niobẽ illam procreasse putáris.

LAT. *At verò liberi hi, hospitium macłatrix ista videlicet, & mendax vaticinator ille, scio quo pacto mordeãt te, dũ cõspiciũtur inter deos: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, ille autem citharam personat in conuiuio, omnibus ipsum admiratione prosequẽtibus.*

Ηρ. ἐγέλασα, ὦ Λητοῖ, ἐκεῖνον θαυμαστὸν, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια ἐκ μέσου δικάσαι ἤθελον, ἀπέδαρεν ἂν αὐτὸς ἡρατήσας τῇ μουσικῇ; νυνὶ δὲ κατασοφισθεὶς ἄθλιον ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλούς. ἡ δὲ καλὴ σου παρθένος, ὅτω καλή ἐστιν, ὥστε ἐπεὶ ἔμαθεν ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀκταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῇ, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τοὺς κυνᾶς. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι δὴ τὰς τιτθὰς ἐμάσθη, παρθένος γε καὶ αὐτὴ οὖσα. Λη. μέγα, ὦ Ἥρα, φρονεῖς, ὅτι ξυνεύνου τοῦ Διὸς, καὶ συμβασιλεύεις αὐτῷ, καὶ δι' ἐκεῖνο ὑβρίζῃς ἀδικῶς. πλὴν ἀλλ' ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλιπὼν ἐς τὴν γῆν κατίῃ ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

IVN. *Nequeo risum continere, Latona. Illúmne admirantur? Y quem Marsyas, si iustè modò iudicare Musæ voluissent, excoriassent meritò, vt qui ipse in Musica vicerat: nunc autē circumuentus miser ille perijt, iniustè sanè damnatus. Hæc autē formosa tua virgo, ita formosa nimirum est, vt posteaquam animaduertit sese* z *conspectam ab Actæone fuisse, veritane adolescens ille turpitudinem ipsius euulgaret, immiserit illi canes: vt interim non dicam, quòd ne à parturientibus* A *obstetricatura fuisset, si virgo vtiq; & ipsa foret.* LAT. *Valdè animo elato es, Iuno, eò quòd cum Ioue concumbis, & vnà cum eo regnas: & propterea absq; metu contumelioſa es. Veruntamen videbo te non ita multò pòst rursum lachrymantem, quando te relicta in terram descenderit ille,* B *in taurum aut* C *cygnum conuersis.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LAtona Cœti Titanis filia, à Ioue oppressa, ex eo gemi nam cōcepit prolem, Apollinem videlicet & Dianā, quod Iunō adeò egrè tulit, vt immisso contra illam Pythone

thone serpente, per totum terrarũ orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad sororem Asterien in insulã Orthygiã peruenisset, à qua suscepta est, ibiq; Dianam peperit, quæ euestigiò obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare responsa. Ouid. 6. Metam.

Magna gemelliparæ venerantur numina diuæ.

Plin. lib. 34. Latona puerpera Dianam & Apollinẽ infantes sustinens. Porrò Ortygia insula Delos posteà vocari cœpit, quod cum anteà aquis mersa fuisset, subitò Iouis iussu conspicua fuerit reddita. Nam δηλῶν Græci dicunt, quod nos ostendere, seu manifestare. Vide inter marinos Iridis & Neptuni dialogum, in quo de Latonæ puerperio, & Delos insula vt emerserit.

a PVLCHROS liberos.] *Apollinem & Dianam. Latonæ liberorũ vituperatio & commendatio. b* Vulcanus.] *Iouis & Innonis filius ob deformitatem cœlo in Lemnum insulam deiectus, vbi ab Eurymone Oceani filia, & Thetide nutritus est. Ea autem ruina, quæ de cœlo decidit, claudus factus est.*

c Claudus quidẽ.] *Vulcani cõmendatio hic, sed vituperatio de sacrificijs habetur, vbi scribitur, Iunonẽ citra virilem congressum subuentaneo conceptu grauidam, Vulcanũ edidisse, atq; eum quidem non admodum fortunatũ, verum excusorem ac fabrum ærarium: quiq; perpetuò tũ in igni, tum in fumo versetur. Tum autẽ ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina, cùm à Ioue præceps datus esset è cœlo. Quod ni Lemnij pro sua bonitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus nõ aliter quã Astyanax è turri deiectus. d* Artifex, opt. exist.] *Fingitur deorũ faber, & Ioui fulmina, diysq; arma aduersus Gigantes fabricasse. Officinam habere fertur in Lemno, & Cyclopes ministros. Cic. lib. 3. de Nat. deor. Tertius è Ioue & Iunone, Lemni fabricæ traditur præfuisse. e* Venerẽ vxorem duxit.] *Admissus non est ad deorum mensam, quinetiam cũ Mineruæ nuptias expetisset, repulsam passus est. Vnde Virgilius Ecl. 4:*

Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est,

Aliam deinde sibi vxorem quærens, Venerem duxit, quã postea vnà cum Marte in adulterio deprehendit. f Tuorũ liberor.] *Dianæ obtrectatio. A' Iunone accusata, à Latona defenditur. g* Montiuaga.] *Stat. in Achill.* Littora multum montiuagæ dilecta deæ. *& Horatius lib. 4. Carm. Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum consortia fugisse, & venando syluas incoluisse. Ob hanc causam syluarum & nemorum dea putabatur. h* In Scyth. prof.] *Septentrionalem regionem à meridie Tauro terminatam laudatissimum templum habuit in Taurico, vbi carne tentũ humana litabatur. Fuerunt autem & Scythæ & Tauri, siue Sarmatæ inhospitales, moribus quc immanissimis, vt qui hospites omnes Dianæ solerent immolare. Vescebantur humanis carnibus, & interfectorum caluarias habebant pro pateris. i* Apollo om. scire.] *Apollinem artium præsidem ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. k* Iaculari.] *Arcum & sagittas habere scribunt, tum iaculatorem & sagittarium faciunt, ac in Græcos sagittas immittentem. l* Cithara carnere.] *Citharædum ac citharædorum deum patauit antiquitas. m* Medicum esse.] *Medicinæ inuentorem, ac ipsum etiam medicum constituerunt. n* Vaticinari.] *Vatem, & vaticinij deũ existimant, & pro vate diuino accipiũt o* Delphis.] *Delphorum oraculum notissimum, quod summam fidem apud mortales obtinuit. Creditum enim est antiquitùs, nullum oraculum fuisse certius, quã Apollinis. p* In Claro.] *Isaacius Lycophronis interpres, Clarum montem & vrbem, non longè à Colophone ponit, vbi fuerit Clarius Apollo. q* Didymis.] *Fuit apud Miletum templum Apolloni dicatum, dictum & Didymeum ab Apolline Didymeo, & geminæ speciei. r* Amasiũ suum.] *Hyacinthum, cuius fabula est notissima, vel ex proximè præcedenti dialogo Mercurij & Apollonis. s* Fugitura esset Daphne.] *Thessala virgunculà, quæ vim Apollinis fugiens conuersa est in laurum. Martialis libro* 11: Torquebat Phœbum Daphne fugitiua. *t* Adeò formosum.] *Virgilius in Bucol.* Orphi Calliopæa Lino formosus Apollo. *u* Atque comatum.] *Hinc intonsus. x* Nioben.] *Niobe Tantali filia, Amphionis vxor, liberos ex eo suscepit duodecim, sex mares, totidemq; fœminas. Hæc liberorum multitudine, &*

pulchri

pulchritudine ferox, Latonam præ se contemnere ausa est, cùm diceret illam duos solùm perperisse, Apollinem & Dianã. Idcirco Dij hac contumelia offensi, Niobæ filios ad vnũ interemerunt: Hæc Homeri interpres Il. ω. γ Quẽ Marsyas.] *Plat. & Ouid. Satyrum fuisse scribunt. Palæphato ἄγροικον vocat generaliori vocabulo. Eius fabula refertur ab Hygino, Tzetza: de eius certamine & excoriatione Ouid. 6. Fast. Diod. Sicul & in Tragopodagræ annot. Luciani.* ϗ Cõspectam ab Actæone.] *Actionis, qui à canibus laceratus traditur, fabula est notissima*

Obstetricatura.] *Diana Lucina parientibus fauere creditur. Virgil.* Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. *Eius autem proprium munus est distendere corporis rimas, & meatibus viam dare, quod accelerando partui salutare est.*

B In Taurum.] *Iupiter salacissimus nihil non factus propter mulieres in Tauri speciem transformatus, Europam Agenoris regis Phœnicum filiam rapuit, & per mare in Cretam transuexit. C* Cygnum conuersus.] *Cum Nemesi Oceani filia in anserem mutato concubuit.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irrider prolem Latonæ liuida Iuno,
Ediderit tetrum quum tamen ipsa fabrum.
Fabula naturam ostendit Iunonis acerbæ,
Quæ se supremi iactat vbique toro. PVLCHROS enimv.] ἀνείδισμος. Non.n.om.rales pár.] αὐτουργὸς. Artifex.opt.exist.] ἔπαινος Οὐρανίας. Cœlum nobis exor.] ἀπόδοσις ψευδὴς μεταφορᾶς. Illic in Claro.] *Postremi membri expositio.* Obliqua & in vtr.] *Apollinis oracula* ἀμφιβολίαι. Verum non.] ἔπιπλοκὴ. Ipse vates.] ἐπιμαρτυρία. Idque adeó.] αἰτιολογία ἐνθετική. Quare non video.] *Conclusio per collationem.* At verò liberi.] Ἀφαίρεσις τῆς αἰτίας. Ob pulchrit. laud.] αἰτιοσυναγωγὴ κατ' ἔπαινον. Nequeo risum.] *Irrisio.* Illúmue.] *Inficiatio.* Vt qui ipse.] *Approbatio.* Hæc aũt form.] *Altera pars de Dianæ fabula.* Vt interim non dicã.] παράλειψις. Valdè an.el.es.] *Conclusio* συναπόφασις. Ast ego quæ Danaũ incedo regina, Iouisq; Et soror & coniunx. Veruntamen.] ἀπορία.

Eodem Interprete.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τουτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον (νέμεται δὲ τῆς ἰδης ἐν ᾧ Γαργάρῳ) καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν. ὅτι σε, ὦ Πάρι· Διὶ πατὴρ ὁ Ζεὺς ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι τῶν θεῶν, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. σὺ δὲ ἀγῶνος τὸ ἆθλον, ἥτις νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὴ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐτῶν ἅπτεσθαι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δὲ ἀποθοῦμαι τὴν δίκαιον, ἵνα πάντας τινὰς ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ ἄγε οἷόν τι ἴσθι, εἰ ἑκὼν ἂν ἁπάσας νενικήκας εἶδον, ἄκων τε καὶ ἀνάγκῃ, μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀποδόντα, πάντας ἐπιχθόνιος ἀπεχθάνεσθαι τοῖς πλείοσι. δεῖ.

MErcuri, accepto hoc pomo abi in Phrygiã ad Priami filium, pastorem armenti (pascit autem in Ida monte, qua parte Gargarum vocant) ac dic illi: Iupiter, inquiens, ô Pari, iubet te, posteaquam & ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter deas, quænam illarum omnium formosissima sit. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est, vt & ipsæ vos abeatis ad iudicem. Ego verò ablego à me arbitrium, vt qui ex æquo omnes vos amem: ac, si modò possibile foret, libenter omnes vos victrices videre vellem, præsertim quando & necesse est, qui vni pulchritudinis summam adiudicabit, eũ omninò in odium cæterarũ pluriũ incurrere.

Quare

διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικαστής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ φρύξ, ἐφ' ὃν ἅπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενὴς, τἄλλα δὲ ἀγροῖκος καὶ ὄρεσι, κοὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀποξήσειε τοιαύτης θέας.

Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum: adolescens aũt ille Phrygius, ad quem hinc abitis, regio quidem genere prognaeus est, & Ganymedis huius cognatus: caeterùm simplex & montanus: neq; quisquam illum cognitione hac indignum meritò putauerit.

ΑΦΡ. ἐγὼ μέν, ὦ Ζεῦ, κἂν τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπιστήσειας ἡμῖν δικαστὴν, θαρροῦσα βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου καὶ δὴ καὶ ταύτας ἀρέσκειαν τὸν ἄνθρωπον.

VEN. Ego verò, Iupiter, etiam si Momũ ipsum præstituas nobis iudicẽ, præsenti animo iturasum ad documẽtum mei præbendum. Quid enim adeò reprehẽderit ille in me? Sed oportet etiam hisce placere hominem.

ΗΡΑ. οὐδ' ἡμᾶς, ὦ Ἀφροδίτη, δεδίεμεν, οὐδ' ἂν ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιτραπῇ τὴν δίαιταν. ἀτὰρ δεχόμεθα καὶ τοῦτον ὅστις ἂν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζεῦ καὶ σοὶ ταῦτα, ὦ θύγατερ, φαίνεται; τί φῂς; ἀρρεπῶς, καὶ ἐρυθριᾷς; ἴσως μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύεις δ' ὅμως. ἅπιτε οὖν· καὶ ὅπως μὲν καλλιπάγηκτε τῷ δικαστῇ ἀνυμνημέναι, μηδὲ κακὸν ἐντρίψησθε τῷ νεανίσκῳ.

IVN. Neq; nos, Venus, timemus quicquam, et iamsi Mars iste tuus [b] electus sit arbiter: sed recipimus & hunc Parin, quisquis etiam fuerit.

IVP. Num igitur & tibi eadem hæc, filia, placent? quid respondes? auertis te, & erubescis? Est quidem peculiare hoc virginibus vobis, verecũdia affici erga talia. sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte ne infensiores fiatis iudici, quæcunque victæ fueritis: neve malum aliquod inferatis ipsi adolescentulo.

οὐ γὰρ οἷόν τι ἐπίσης ἅπαν καλὰς πάσας. Ερ. προΐωμεν ὀρθὺ τῆς Φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος. ὑμᾶς δὲ μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι, μηδὲ ταράττεσθε. οἶδα ἐγὼ τὸν Πάριν. νεανίας ἐστὶ καλὸς, καὶ τἆλλα ἐρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κείνων ἱκανώτατος, ὅν ἄν ἐκεῖνος διδάσκειν καλῶς. Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμοῦ λέγεις τὸ δίκαιον ἡμῖν μὲν τὸν δικαστήν. πότερα δὲ ἄγαμός ἐστιν οὗτος, ἢ καὶ γυνή τις αὐτῷ συνοίκησιν, Ερ. οὐ παντελῶς ἄγαμός ἐστιν, ὦ ἀφροδίτη. Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν ἰδαία γυνὴ, ἱκανὴ μέν, ἄγροικος δὲ καὶ δεινῶς ὄρεα, ἀλλ' οὐ σφόδρα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρο. ἁπλῶς ἐρόμην. Αθη. παραπρεσβεύεις, ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταύτην κοινολογούμενος;

Neque enim fieri potest vt æqualiter omnes formosæ sitis. MER. *Procedamus ergo rectà versus Phrygiam. Ac ego quidem præibo, vos autem non lentè & sequimini me, & bono animo este. Noui ego Paridem hunc: adolescens est formosus, & quod ad cætera attinet, amori deditus, & ad talia disceptanda maximè idoneus: neque ille facilè iudicauerit malè.* VEN. *Hoc quidem totum bene, adeóque pro me narras, iustum videlicet esse nobis iudicem. Verum autem & vxore adhuc caret hic an & mulier quæpiam ipsi cohabitat?* MER. *Non omnino absque vxore est, Venus.* VEN. *Quomodo hoc dicis?* MER. *Videtur quædam cum eo habitare mulier Idæa, sic satis formosa, cæterùm rustica, atque inter montes malè censueta: sed non admodum adhibere animum ipsi videtur. Cuius igitur gratia hæc interrogas?* VEN. *Nullius sanè rei, sed ita temerè in mentem venit.* MIN. *Malè legationem obis, heut tu, qui priuatim cum hac consilia conferes.*

μιν Θ; Ερ. οὐδὲν, ὦ Αθηναῖα. δεινὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν· ἀλλ' ἤρετό με, εἰ ἄγαμαι Θ ὁ Πάρις ὅτιν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦδε πολυπραγμονοῦσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' οὖν ὅτι ἄπαξ ἐπιλθὸν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν, ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκεῖ. Αθη, τί δὲ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὖ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος Θ; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, εἰκάζειν δὲ χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον αὐτὸν εἶναι [τ]ὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταύτῃ ἰδίᾳ λαλεῖν· μεμψιμοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ διαῦτα. Ερμ. καὶ αὕτη σχεδὸν τὰ αὐτά μ' ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἷον μενουν[τ]εῖν, εἴ τι καὶ ταύτῃ [κ]ατὰ τὸ

fers. MER. *Nihil mali, Minerua, hoc: neque etiam contra vos, sed interrogabat me, an vxore adhuc careret Paris.* MIN. *Quamobrem igitur hoc superstitiosè adeò illa curat?* MER. *Nescio. Aiebat igitur quòd temerè ita in mentem venisset hoc, neque ex composito interrogasset me.* MIN. *Quid ergo? carétne vxore adhuc?* MER. *Non videtur* MIN. *Quid autem? bellicæne rei studio aliquo tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubulcus est?* MER. *Verum quidem non possum dicere: coniecturam autem facere licet, iuuenis cùm sit, etiã has res consequi illum cupere, ac velle præcipuũ in prælijs esse se.* VEN. *Vides? nihil ego nunc conqueror, neque crimini verto tibi, quòd cum hæc seorsim nunc loqueris. Querulorum enim hoc, non Veneris.* MER. *Etiam hæc fermè eadem interrogauit me: quamobrem grauiter ne feras, néve putes eò minus consecuturam esse te, quòd huic quoque simpliciter & absque*

dolo

τὰ ἁπλοῦν ἀπιτευάμλω. ἀλ-
λὰ μιταξὺ λόγων ἤδη πολὺ
προιόντος, ἀπιστπάσαμλν τῶν
ἄστρων, καὶ σχιδὸν γι κα-
τὰ τλὼ Φρυγίαν ἐσμὲν. ἐγὼ
δὶ καὶ τλὼ Ἴδλω ὁρῶ, καὶ τὸ
Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς· ἐ
δὶ τὶ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐ-
τὸν ὑμῶν τὸν δικαστλὼ τὸν
Πάριν. Ηρ. ὅπου δὶ ὄλν; οὐ γὰρ κἀμοὶ φαίνται. Ερ. ταύτῃ, ὦ Ηρα, πρὸς τὰ δαὰ σκόπι, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρι. παρὰ δὶ τλὼ πλιυ-
ρὰν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τλὼ
ἀγίλλω ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐκ ὁρῶ τλὼ ἀγίλλω. Ερ. τί φής; οὐκ ὁρᾷς βοίδια διατὰ τὴν ἰμὸν οὐτωσὶ δάκτυλον, ἐκ μίσων τῶν πιτρῶν προ-
ιρχόμινα; καὶ τινα ἐκ τοῦ σκοπίλου διαβίοντα, κα-
λαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀνίρ-
γοντα μὴ πρόσω διασκίδνα-
σθαι τλὼ ἀγίλλω; Ηρα. ὁρῶ νιῶ, ἄγι ἐκιῖνός ὄλν. Ερ. ἀλλ' ἐκιῖνος. ἐπιδὴ δὶ πλη-
σίον ἐσμὲν, ἐπὶ τῆς γῆς,

dolo respondi. Verùm in-
terea dum sermones cedi-
mus, iam multùm progres-
si, reliquimus post nos stel-
las, & propemodum Phry-
giam continguimus. Ego
verò etiam Idam video, a-
deoque totum Gargarum
exactè: & , si non fallor,
ipsum quoque iudicem ve-
strum Paridem. IVNO. Vbi autem is est? neque enim ipsa etiam video illum.
MERCVR. Hac versum, Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus, vbi antrum illud & armentum vides. IVNO. At non videO armentum. MERCVR. Quid ais? ánnon vides buculas secundum meum hunc digitum, ex mediis rupibus progredientes: & quendam à scopulo deorsum currentem, pedum manu tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? IVNO. Video nunc tandem, si modò ille

est. MER. Ille verò. Sed quia propè iam sumus, in terram,

si

ἀδοκῆ, καταστάντου βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιπτάμενοι. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπεὶ δὲ κατεβεβήκαμεν, ὥρα σοι, ὦ Ἀφροδίτη, προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔμπειρος ἐκ τοῦ χωρίου, πολλάκις, ὡς λόγος, κατελθοῦσα πρὸς Ἀγχίσην. Αφροδ. οὐ σφόδρα, ὦ Ηρα, τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερμ. ἀλλ' οὖν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἰδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς εἰς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν ὤ ἀετῷ ἦν, συμπαρεπτάμην αὐτῷ, καὶ συνεκύφιζον τὸν καλόν. καὶ ἔστι μέμνημαι, ἀφ' ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνάρπασαν. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε σημαίνων πρὸς τὸ ποίμνιον κατα-

si videtur, demissi, pedibus faciamus iter, ne conturbemus illum supernè eximprouiso deuolando. IVNO *Rectè dicis, atque ita faciamus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, ac viam nobis ducendo commóstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ sæpiùs, vt fertur fama, huc ad Anchisen descenderis.* VENVS. *Non admodum, Iuno, me tua ista mouet dicacitas.* MERCVR. *At igitur ego vos ducam nam & ipse frequenter in Ida versatus sum, quando Iupiter amabat adolescẽtulum istum d Phrygium: ac sæpiùs huc veni ab illo missus, vt quid ageret puer, obseruarem: & cùm tam in aquilam conuersus esset, vnà quoque e cum ipso aderam, & vnà formosum illum subleuabam. Et, si modò satis memini, ab hac ipsa rupe illũ in sublime abripuit. Nam hic quidem fortè tum fistula canebat ad ouile*

Iupiter

καταπλάμην & ὁ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα ἐς ὄννξι περιβαλὼν, καὶ τῷ σώματι τῷ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν δακὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεθαραγμένον, καὶ τῷ πρόσθεν ἀπεστραμμένῳ ἐς αὐτὸν ἀπεβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὸν σύριγγα ἔλαβον, ἀπερριμμένην γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ δέους. ἀσὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὗτος πλησίον, ὥστε προσέλθωμεν αὐτόν. χαῖρε, ὦ βουκόλε. Πά. νὴ καὶ σύ γε, ὦ νεανίσκε. τίς δ' ὢν, δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδεια ὀρεσπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀλλ' οὐ γυναῖκές εἰσιν. Ηρᾶν δέ, ὦ Πάρι, καὶ Αθηνᾶν, καὶ Αφροδίτην ὁρᾷς, ἀφ' ἧς τὸν Ερμῆν ἀπέσταλκεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις καὶ ὠχριᾷς; μὴ δείδιθι· χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικάσαι τὸν κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ

Iupiter autem à tergo ipsi deuolans, leuiter admodum vnguibus circumiectis, & ore in tiaram, quam super caput habebat, impresso, in altum sustulit puerum, perturbatum, & ceruice reflexa in ipsum intuentem. Tum igitur ego fistulam sustuli: abiecerat enim illam præ timore. Atenim arbiter hic propè est, quare compellemus ipsum. Salue bubulce. PARIS. *Et tu certè adolescēs. Quis autem ipse es qui huc ad nos aduenerit: aut quásnam has adducis mulieres? Non enim eiusmodi apparēt, quæ in montibus versari commodè queant, formosæ adeò cùm sint.* MERC. *At non sunt mulieres. Iunonem verò, Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium videlicet Iupiter ad te misit. Sed quid tremis & expallescis? ne metue: nihil enim periculi hic. Iubet autem, te iudicem esse pulchritudinis ipsarum. Quandoquidem enim, inquit, & formosus ipse es; & doctus*

rerum

τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τῶν γνώσιν ἐπιτρέπω. τὸ δ' ἀγῶνος τὸν ἆθλον εἶναι, ἀναγνὸς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ' ἴδω τί καὶ βέλεται· ἢ καλὴ, φησὶ, λαβέτω. πῶς ἄρ' ὄν, ὦ δέσποτα Ερμῆ, δεινὸν θνητὸς αὐτὸς, καὶ ἄγροικος ὤν, δικασὴς γενέσθαι παραδόξου θέας, καὶ μείζονος ἢ κατὰ βουκόλου; τὰ γὰρ διαῦτα κείνων, τῶν ἁβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, αὐτὰ μὲν ἀγὸς ὁποτέρα ἢ καλλίων, καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως, τάχ' ἄν δικάσαιμι κατὰ τὴν τέχνην. ἅπασαι δὲ πᾶσαί τι ὁμοίως καλαὶ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀφ' ἑνὸς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι τῷ ὄψιν ἀφελόμενος. ὁ γὰρ ἐθέλει ἀφίστασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἄν ἀπείσῃ τὸ πρῶτον, τοῦτο ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ, κἂν ἐπ' ἄλλο μεταβῇ κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένει, καὶ τὸ πλησίον παραλαμβάνει. καὶ ὅλως πειρικὶ-

rerum amatoriarum, cognitionem hanc tibi commendo: ceterminis autem præmium scies lecto hoc pomo. PA. Cedo, vt videam quid sibi extiam velit. Pulchra, inquit, capiat. Quo pacto igitur, ô here Mercuri, potero ego, mortalis cùm sum ipse ac rusticus, iudex esse tam inopinati spectaculi, & maioris adeò quàm pro bubulci captu? Nam huiusmodi causas discepiare, delicatorũ atque vrbanorum magis est. Quod autem ad me attinet, vtra capella formosior altera sit, & iuuenca num alia aliam superet, fortassis ex arte dijudicare possim. Hæ verò & formosæ pariter omnes sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliam trãsferendo aspectum auellere queat. Non enim facilè absistere vult: sed cuicunque se primo applicat, ei inhæret, & quod præsens est laudat. Inde si ad aliud transierit, etiam illud formosum videt, & immoratur: & semper ab ijs quæ propriora sunt, ceu per successionem excipitur. Et in summa, circumfusa mihi

est

περιέχυται μοι τὸ κάλλος αὐτῆς, καὶ ὅλον περιείληφέ με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς, ὥσπερ ὁ Ἄργος, ὅλῳ βλέπειν δύνασθαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις ἐκδοὺς τὸ μῆλον· καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε ταύτῃ μὴ εἶναι συμβήσεται τῇ Διὸς ἀδελφῇ, καὶ γυναῖκα ταύτας δὴ, θυγατέρας· πῶς δῆτα ὁ χαλεπὸν μὴ ὄντος ἐκείσε; Ερμ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναβάλλεσθαι πρὸς τὸν Διὸς κεκελευσμένον. Αλέ. ἐν τοῦτο, ὦ Ερμῆ, πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς ὑφειμένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν αἰτιᾶσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλέ. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιτις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον ἀδῆναι βούλομαι, ποτέρα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀφούσας δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως;

est pulchritudo ipsarum, & totum me complexa tenet. Ac doleo quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene tum iudicasse, si omnibus pomum hoc reddidero. Nam & rursum illud quoque accedit, quòd hæc quidem Iouis soror & coniunx est: illæ verò filiæ. Quomodo igitur non periculosum etiam hoc pacto iudicium hoc fuerit? MER. Nescio, nisi quòd non licet detrectare Iouis imperium. PARIS. Vnum igitur hoc, Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunq; victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. MERC. Ita facturas se aiunt. Tempus autem iam tibi est, vt peragas iudicium. PARIS. Faciemus periculum. Quid enim agat quispiam? Cæterùm illud primùm scire volo, vtrũ satis erit spectare ipsas, vt nunc sunt, vestitas: an verò etiam exuere sese necesse erit, vt diligentiùs inspici atque, examinari eo possint:

σιως; Ερ. τοῦτο μὲν οὖν ἄν εἴη τῆς δικαστοῦ, καὶ πρόσταττε ὅπῃ καὶ θέλεις. Πά. ὅπῃ καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυσαι, ὦ αὐταί. σὺ δὲ ἐπίσκοπει, ἐγὼ δ' ἀπιοῦσ' ἀφίω. Ηρα. καλῶς, ὦ Πάρι, καὶ πρώτην γε ἀπόδυσομαί, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω λαὰς ὠλένας λευκὰς, μηδ' ἢν ὦ βοῶπις εἶναι, μείζω φρονῶ ἐπίσης δέ εἰμι πᾶσα καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀπόδυσῃ, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀποθῆται φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτοῦ. καίτοι γε ἐγὼ μὲν οὐδ' ὅτῳ κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίρᾳ τινὰ, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πά. εὖ λέγουσι τὸ περὶ τοῦ κεστοῦ, καὶ ἀπόθου. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ Αθηνᾶ τὴν λόφον, ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπίδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸ λόφον, καὶ

sint? MERC. *Hoc tuum officiũ erit videre, vtpote iudicis. Ac imperes ipsis licet, quomodocunq; etiam voles.* PAR. *Quomodocunque etiam volo? Nudas igitur videre volo.* ME. *Exuite heus vos. Tu verò inspice eas. Ego interim auertam me.* VEN. *Rectè, ô Paris. Atque primã certè exuam me, vt noris, quòd non solùm lacertos habeam candidos, neque etiam magnos & augustos oculos præ me ferendo superbiam. Aequaliter verò sum iota & vniformiter pulchra.* MI. *Ne priùs ipsam exueris, ô Paris, quàm cestũ à se deposuerit, (incantatrix enim est) ne te præstigijs circumueniat per illum. Et certè quidem oportebat neque etiam studiosè ita exornatam hîc adesse, neque tot coloribus fucatam, perinde ac verè meretricẽ aliquã, sed ipsam formã nudam exhibere spe-*

ctandam. PA. *Rectè sanè admonent illud de cesto: atq; etiam depone illum.* VE. *Cur non igitur & tu Minerua galea deposita nudum caput spectandũ exhibes: sed concutis conum-*

καὶ τὸ λιπαρὲν φοβᾶς; ἢ δι-
δίας μή σοι ἐλέγχῃ τὸ γλαυ-
κὸν τῶν ὀμμάτων, ἄνευ τοῦ
φοβεροῦ βλεπόμενον; Αθη.
ἰδού σοι κόρυς αὕτη ἀφήρη-
ται. Αφρο. ἰδού σοι καὶ ὁ
κεστός. Ηρα. ἀπ' ἀρδυσώ-
μεθα. Πά. ὦ Ζεῦ τεράστιε τῆς
θέας, τὸ κάλλους, τῆς ἡδονῆς.
οἷα μὲν ἡ παρθένος. ὡς δὲ
βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν
ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς; ἄξιον
τοῦ Διός. ὁρᾷ δὲ ἐναλίως, καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ προσαγω-
γὸν ἐμπνέουσιν· ἀπ' ἄλλη μὲν
ἄλλις ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. εἰ
δοκεῖ δὲ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
στην ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς νυνὶ
γε ἀμφιβολός εἰμι, καὶ οὐκ
οἶδα πρὸς ὅ,τι τὴν ἀποβλέψω,
πάντῃ τὰς ὄψεις περιεσπώμε-
νος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν.
Πά. ἄπιτε δὴ οὖν δύο. σὺ δὲ
ὦ Ηρα, περίμενε. Ηρα. πε-
ριμένω. κἀπειδάν με ἀπευ-
θῦσαι κέλῃς, ὅρα σοι καὶ τἆλλα
ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι τὰ
δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἢν γάρ
με,

& perterres iudicem? An ve-
reris ne tibi obijciat & re-
prehendat caeruleum istud o-
culorum, si dempto terribili
isto aspiciatur? MIN. Ec-
ce tibi galea hæc ablata.
VEN. Ecce tibi & cestus
hic. IVN. Sed exuamur
tandem. PAR. O Iupi-
ter monstrifice, quod spectac-
culũ! quæ pulchritudo! quæ
voluptas! qualis virgo hæc!
vt verò regalis illa & vene-
rabilis effulget, adeoq; vere
digna Ioue: tuetur aũt sua-
ue quiddam & iucundum,
ac blandum & illecebro-
sum etiam arrisit. Sed iam
satis habeo felicitatis huius.
Si videtur autem, etiam seor
sim vnamquamque inspicere
volo: quoniam nũc certè am-
biguus sum, neq; satis scio ad
quid etiam me referam, vi-
su in omnes partes distrac-
to. VEN. Ita faciamus.
PAR. Abscedite igitur vos
duæ: tu verò Iuno hîc ma-
ne. IV. Maneo. Ac postea-
quã me diligenter inspexeris, tempus tibi erit & cætera iã spe-
ctare, num pulchra victoriæ meæ dona proposita tibi. Nam si
me,

μοί, ὦ Πάρι, δικάσῃς ἂν καλλίω, ἁπάσης ἔσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πά. οὐκ ἐπὶ δώροις μὲν τὰ ἡμέτερα. πολὺ ἀπ' ἄντικρυ· πεπράξεται γὰρ ἅπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾶ. Αθη. παρέσομαί σοι, κἄτα λύ μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς καλλίω, οὔ ποτε ἥσσων ἄπειμι μάχης, ἀπ' ἀεὶ κρατῶν πολεμιστὴν γάρ σε, νὴ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πά. οὐδέν μοι Ἀθηνᾶ δεῖ πολέμου νῦν μάχης. εἰρήνη γάρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν ἐπέχει τήν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολέλυται τοῦ πατρὸς ἀρχή. θάρρει δέ, οὐ μεθυπνώσεις γάρ, κἂν μὴ ἐνὶ δώροις δικάζωμεν. ἀπ' ἐνδυθι κόσμη, καὶ ἐπίθου τήν κόρυν· ἱκανῶς γὰρ εἶδον, τήν Ἀφροδίτην παρεῖναι καιρός. Αφρο. αὐτή σοι ἐγὼ πλησίον, καὶ σκόπει καθ' ἕν ἀκριβῶς, μηδὲν παραλείπων, ἀπ' ἐνδελεχῶς ἑκάστου τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις, ὦ καλέ, καὶ τάδε

me, Pari, formosiorē esse iudicaueris, vniuersæ eris Asiæ dominus. PAR. At non domus nostra hæc geruntur. Sed tamen abi. mox enim agetur quicquid æquum visum erit. Tu verò accede Minerua. MIN. Adsum tibi. Quòd si igitur me, ô Pari, formosam esse iudicio declaraueris, haud vnquā ex pugna victus abibis: bellatorem enim te, & victoriarū compotem efficiam. PAR. Nihil, Minerua, opus mihi est bello & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam ac Lydiam: & ab hostibus quietum est patris imperiū. Sed tamen confide. neq; enim eò minus feres: tametsi ob munera neā quaquam iudicium feramus. Sed indue te tandē, & impone galeā, satis enim te inspexi. Ac nunc Venerem adesse tempus est. VE. Eccam meipsam tibi. Ac cōtemplare singillatim vnumquodque

diligenter, nihil cursu præteruehendo, sed immorando singulis etiam membris. Quòd si verò placet, ô formose, etiam

τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, οἷον οὐκ οἶδα εἴ τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, ἀτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄστυ ἰέναι, ἀλλὰ διαφθείρεσθαι τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὲ ἀπολαύσεσθαι τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; ἔοικε δέ σοι γεγαμηκέναι, μὴ μέντοι ἀγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἵαι κατὰ τὸν Ἴδην ἀνὰ τὰς ὕλας ἀναπεφύκασιν, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργῶβεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα περ ἡ Ἑλένη ἦν, νέαν καὶ καλὴν, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττω ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτικήν. ἐκείνη γὰρ ἂν καὶ μόνον θεάσαιτό σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀφεμένη, καὶ παραχθεῖσα ἑαυτὴν ἑκοῦσαν, ἔμψυχα, καὶ συνοικήσασα. πάντως

hæc mea dicta accipe. Ego enim iamdudum aspiciens te iuuenem adeo, & formosum, qualem nescio an vllum aliũ nutriat Phrygia, beatum quidem te puto ob pulchritudinem: reprehendo autem, quòd non relictis hisce rupibus & saxis, in vrbe alicubi vitam degis, sed corrumpi pulchritudinem istam sinis in solitudine. Quid enim te montes isti iuuant? aut quid proficiunt pulchritudine ista tua boues? Decebat autem te iam & vxorem duxisse: non tamen rusticam aliquam & indigenam, quales per Idam passim mulieres sunt: sed ex Græcia aliquam, vel Argiuam, vel Corinthiam, vel Lacænam, cuiusmodi Helena illa est, adolescentula & formosa, & nulla parte me ipsa inferior, & quod maximum est, amori quoque dedita. Nam illa, si solùm etiam aspiciat te, satis scio, relictis omnibus, seq; ipsa ceu in deditionem tradita, sequetur & cohabitabit tecum. Prorsum

τως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς. Πά. οὐδέν, ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρ. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας. ἐκείνης δ' καλῆς, ἐφ' ὃν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γενόμενος. ποία δέ τις τὴν ὄψιν; λευκὴ μέν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγενημένην. ἁπαλὴ δέ, ὡς ἐν ὕδασι τραφεῖσα· γυμνὰς τὰ πολλὰ, καὶ παλαιστική. καὶ οὕτω δή τι περιεσπούδασται, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θησέως ἄωρον ἔτι ἁρπάσαντος. οὐ μὴν ἀπ' ἐκείνου γε δή πως εἰς ἀκμὴν καθέστηκεν, πάντων οἱ ἄριστοι τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπῳκήκασιν. προκέκριται δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. ἐὰν δὲ θέλῃς, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φῄς; τὸν τῆς γεγαμημένης; Αφροδίτη ἔοικεν εἶ σύ, καὶ ἄγροικος.

ἐγὼ

sum autem & tu audisti iam aliquando de ipsa. PAR. *Nihil etiam, ô Venus. Nunc autem lubens audiero omne quicquid est de illa te narrantem.* VENVS. *Est hæc 8 filia quidem Ledæ formosæ illius, ad quam Iupiter è cœlo deuolauit in cygnum conuersus?* PAR. *Qualis autem aspectu est?* VENVS. *Candida quidem, qualem consentaneum est esse è cygno prognatam: tenera autem, vt quæ in ouo enutrita fuerit: nuda plerunque exercens sese, & palæstricæ rei dedita. Adeò igitur magnopere ab omnibus passim expetitur, vt & bellum ipsius causa susceptum fuerit, cùm h Theseus nondum nubilem illam rapuisset. Posteà verò cũ iam ad florem ætatis peruenissent, optimi quiq; Achiuorum ad petendas illius nuptias se se obtulerunt. Antepositus autem reliquis tum Menelaus fuit, ex genere Pelopidarum natus. Quòd si autem voles, ego tibi conficiam has nuptias.* PAR. *Quid narras? eiúsne quæ nam nupsit alteri?* VENVS. *Iuuenis adhuc es, & rusticus.*

ἐγὼ δὲ οἶδα, ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσεις ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος. καταπλεύσας ἀφίξῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐντεῦθεν δὲ ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐραθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστόν μοι δοκεῖ εἶναι, τὸ ἀπολιποῦσαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάρρει τοίνυν ἕνεκα. καλὼ γάρ μοι εἰσὶν δύο καὶ ἀγαθὼ, ἵμερος καὶ ἔρως, τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν εἰς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν· ὁ δ' ἵμερος, κἀγὼ σοι συνεισελθὼν, τοῦθ' ὁ πέρ ἐστιν, ἱμερτόν τι θήσει, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, δώσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθῆν. ἅπαντες αὐτὴν ἀναπείσομεν.

Ego verò noui quo pacto talia perficere conueniat. PAR. *Quomodo? cupio enim & ipse scire.* VEN. *Tu quidem proficiscêris ad perlustrandam Græciam, atque vbi Lacedæmona peueneris, videbit te Helena. Post illa verò, meum iam opus erit efficere, quò illa amore tui capiatur, teque sectetur.* PAR. *Hoc ipsum etiam incredibile mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cum homine barbaro atque hospite è patria nauigare in animum inducat.* VEN. *Bono animo esto. Nam huius certè rei gratia liberos duos habeo pulchros, Amabilitatem & Cupidinem videlicet, quos tibi tradam, qui tibi duces itineris futuri sint. Ac Cupido quidem totus subingrediens illam, vi coget amare mulierem. Amabilitas autem tibi ipsi circumfusa, id quod ipsa est, & expetibilem te reddet, & amabilem. Deinde autem & ego vnà præsens rogabo Gratias, quo & illæ comites se præbeant: atque ita omnes ipsam ad hoc quod volumus impellemus.*

μιν. Πά. ὅπως μὲν τάχα χωρήσει, ἄδηλον, ὦ Ἀφροδίτη. πλὴν ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης, καὶ σὺν οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ πλέω ἐνθὺ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιθυμῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Ἀφρο. μή πρότερον ἐραθῇς, ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμνήστριαν καὶ νυμφαγωγὸν ἀμείψασθαι τῇ κείσῃ. πρέπει γὰρ κἀμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὴν ἑρωμένην, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τοῦτο τὸ μέλλειν πρίασθαι. Πά. δίκαια μέν τοι ἀμείνω μετὰ τὴν κείσην. Ἀφρο. βούλει ὀμόσωμαι; Πά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν Ἀφρο. ὑπισχνοῦμαί σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, ἣ ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἰλιον,

lemus. Quomodo fortaſsis hoc procedet, incertum adhuc, Venus eſt: veruntamen amo iam Helenam, & neſcio quo pacto etiam videre ipſam mihi videor, & nauigo rectà verſus Græciam, & in Sparta peregrè abſum, & redeo cuà cum vxore: & doleo quòd non omnia hæc iam nunc facio. VENVS. Ne prius amaueris, Pari, quàm i pronubam me & ſponſæ conciliatricem iudicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoriæ compotem factam adeſſe vobis, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim licet tibi hæc, & amorem, & formam, & nuptias k pomo iſto mercari. PAR. At metuo ne me poſt latum iudicium negligas & contemnas. VEN. Vis igitur vt iurem tibi? PAR. Nequaquam, ſed tantùm promitte denuò. VEN. Promitto igitur, Helenam tradituram me eſſe vxorem tibi, & futuram comitè proficiſcenti ad ipſam: deinde &

Ιλιον, καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πά. καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάρρει· καὶ τὸν πόθον καὶ τὸ ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. ἀκοῦν ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ilium venturam esse ad vos. Atq; adeò ipsa præsens adero, & ad omnia opitulabor. PAR. *Etiam Cupidinem & Amabilitatem & Gratias tecum adduces?* VEN. *Bonum animum habe: quin & Desiderium! & Hymenæum præterea comites assumam.* PAR. *Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.*

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.
ARGVMENTVM.

HVius iudicij occasionem dedit Eris, rixarum dea, in Thetidis & Pelei nuptijs: ad quas reliqui dij omnes, præter Eridem, hoc est, discordiam (quid enim huic turbulentæ atque insanæ Deæ cum nuptijs?) inuitati conueniunt. Eris vltura iniuriam suam, pomum elegantissimum cum hac inscriptione, ἡ καλὴ λαβέτω: id est, pulchriori detur, in mensam discumbentium proijcit. Iupiter, ne quâ fieret in nuptijs commotio, Mercurium ad Paridem mittit: vt ipso iudice, pomum detur venustiori. Habita inter deas tres longa disceptatione, Paris promissæ Helenæ occasione, Veneri dat pomum. Ipse ad Spartam nauigio proficiscitur, Helenam rapit, raptam ad Ilium deducit. Hinc illæ lachrymæ, hinc illud decennale bellum, quod tota Græcia ad Troiam gessit: quod quidem ab Homero libris 24. vsque ad Hectoris interitum describitur. Extat etiam Coluthi Thebani de Helenæ raptu liber vnus. Vide præterea infrà dialogum Marinum, Panopes & Galenes. Item conuiuium Lapitharũ: postremò Charidamum.

a PRIAMI filium pastorem.] *Nam & Paris pastor fuisse dicitur, atque tunc eum iudicem formæ inter Deas fuisse ferunt. Virgi-*

Virgilius: —amârunt dij quoque ſyluas
Dardaniusque Paris, *&c.*

b Electus ſit arbiter.] *Nec nos, bella Venus, noſtræ formæ metuimus: ne quidem ſi ad tuum Martem huius arbitrium cauſſæ deferretur.* *c* Cum eo habitare.] συνοικεῖν *hoc loco verbum eſt tectum, & pudoris ac verecundiæ plenum, idemq́; valet quod infrà diximus in primo meretricio Dialogo* τὸ συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ. *Laërtium quoque in Ariſtippo vſum eſſe conſtat, pro cohabitare.* *d* Phrygium.] *Catamytum puerum Ganymedem, Troïs filium, quem ob elegans ingenium in Ida paſcentem rapuiſſe Iupiter, in aquilam conuerſus, fingitur. Fabula eſt apud Ouidium: & de eo loquitur Theocritus in Syracuſiis, Iouis puerũ pocillatorem eũ vocans, repudiata enim Hebe Ioui pocula miniſtrat. Itẽ Xenophon in Sympoſio. De eo Virg. in princ. 1. Aen.*
—& rapti Ganymedis honores. *e* Cum ipſo aderã.] *Volabam. Mercurius de Ioue Ganymedem rapturo. In raptu Ganymedis diſſentiunt autores: nam Homer à dijs, Virg. 5. Aeneid. ab aquila, Ouid. 10. Met. & noſter Lucian. à Ioue in aquilam verſo raptum ſcribunt. Illud quidem dicunt omnes raptum, vt Ioui, ſicut Ouidius loquitur, pocula miſceret.* *f* Abſcedite vos duæ.] *Euocatio imperfecta* ἄπιτε αἱ δύο. i. *abite vos duæ.* ἄπιτε *Græcè, Latinè vnius literæ mutatione, abite.*
g Filia quidem Ledæ.] *Iupiter, propter mulieres nihil non factus eſt. Cygnus Ledam compreſſit, Tyndari regis vxorem, quæ ouum peperit: vnde nati ſunt Dioſcuri, Pollux & Caſtor & Helena, vt eſt apud Ouidium 6. Metam. & 14. Iliad. Apud Athenæum lib. 2. exponitur eius quoq; fabulæ origo. De Helenæ forma, procerum cùm Græcorum, tum Troianorum robore & moribus, & alijs virtutibus, vide Daretem Phrygium, in hiſtoria belli Troiani, qui ei interfuit* αὐτόπτης. *Helenam ob formæ elegantiam primũ à Theſeo, deinde à Troiano Paride raptam, hiſtoriæ tradunt. De Helenæ pictura vide Plin. lib. 35. c. 3.* *h* Theſeus.] *De Theſeo eſt apud Iſocratem in encomio Helenæ, Euripidem in Helena. Eius vitam ſcripſit Plutarch.* *i* Pronuba.] προμνήστρια, ἡ νυμφαγωγὸς *dicitur, quam Xenophon* προμνηστρίδα *vocat.* Προμνᾶσθαι *eſt, pronubæ officio fungi, & nuptiarum conglunatricis, i.* συναγωγείας τοῦ γάμου. *& ars ipſa* προ-

psa προμηστικὴ *dicitur, quasi conciliatrix, ars conciliandi & copulandi.* προμηστόμαν *etiam,* αὐτὴ δ' προμνῶμαν *dicitur. Idem Lucianus in Herodoto:* προμηστοσαμένη τῷ Ἀστέωνι τὴν δ' προξενίδεω γυναῖκα *Quod ideò dixit, quia Proxenides artem pictoris admiratus, qui nuptias Alexandri pinxerat, generum sibi eum asciuit vltrò.* k Pomo isto mercari.] *Mercandi verba rariùs datiuo iunguntur. In Græco.* πρίασθαί τι μήλῳ. *Sunt qui putant subaudiendum* λέγω, *alijs placet,* αὐτί. l Et Hymenæum.] *Hymenæus nuptiarũ deus, quẽ Poëtæ fabulantur Veneris & Liberi filiũ fuisse, primũq; certas nuptias instituisse.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς iudicij Paridis.

Paridis iudicium, vti vult Proclus Diadochus in Platonicis Commentarijs, nihil aliud est q̃ delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorum, hoc est, Palladiæ vitæ amorem, vel animi affectus vecordia seductus, ad Venereæ, & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat.

Matris Acidaliæ iuuenis deceptus amore,
Non curat reliquas cæcus habere deas.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Præferimus Cypridos munera praua tamen.

Iudicium Paridis αὐτοχειρίας.

Priamides iuuenis, quo non formosior alter,
Qui tenuit magni Troia sceptra senis:
Pallados & Veneris formæ, Iunonis & olim
Arbiter electus, talia verba tulit:

Ad Iunonem.

Quamuis magna potes Iuno, coniunxq́; sororq́;
Illius excelsi qui iuga summa tenet:
Non tamen his moueor, curæ mihi non tua dona,
Haud referes formæ præmia chara tuę.

Ad Palladem.

Frustra tu certare paras quòq; Pallas amica:
Ingenij quamuis gloria magna tui.

Nam-

Namq; Venus Cytherea placet, calor ossibus ardet,
Munera iudicio nunc feret ipsa meo.

Ad Venerem.

Hoc igitur capias malum, quæ mitia reddis
Corpora, quæque potes flectere cuncta Venus.
In grauibus mihi sola dabis solatia curis,
Quâ nihil æthereus charius orbis habet.

Exegesis.

Est adeò stygijs mens nostra immersa tenebris,
Vt non quæ bona sint, quæ mala, dispiciat.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Eligit hic Veneris munera fœda tamen.
Noxia quæque petunt homines caligine cæci,
Iudicioque perit plurima turba suo.
At reputes quæso Paridis tu semper amores,
Cautiùs vt vinas, lector amice vale.

MERCVRII.] ἡ τῦ διὸς πρόσταξις, *à persona, actu, & loco, & ipsum mandatum.* O Pari.] ἡ δ' ἀντίρρησις: Certaminis aũt.] *Occupatio.* Vt & ipsæ.] ἐγὼ δ' οὖν. Ego verò abl.] *Concludit ablegationem sui arbitrij.* Quare equidem ipse.] *Altera pars comparationis προσωποποιΐα.* Ego verò.] καὶ χρὴ ἡ ἀφροδίτης, *ac probat iudicem.* Seu oportet etiã.] *Occupatio.* Neq; nos, Venus, tim.] *Responsione probat & Iuno iudicem.* Nũ igitur.] ἀποτροπὴ *Iouis ad Palladẽ, è cerebro ipsius natam.* Abite igitur & vid.] πρόσταξις ἡ παραίτησις. Neq; enim fieri pot.] αἰτιολογία. Ego quidem præibó.] *Profectionis initium.* Adolescẽs est form.] *Descriptio Paridis.* Hoc quidem.] ἐπίτασις. Verùm aũt.] *Veneris callida interrogatio.* Videtur.] *A conditione vel fortuna.* Cuius igitur gratia.] *Occupatio.* Malè legation.] ἐπιτίμησις ἢ μέμψις. Nihil mali.] *Defensio sui ad προοίμιον.* Quid autẽ bellicæ.] *Minervæ interrogatio* περὶ τῆς πολεμικῆς, καὶ τῆς φιλοδοξίας. Vidésne? nihil ego.] ἀπορεμῶ *respondet.* Etiam hæc fermé.] *Interfatio Veneris.* Quamobrem.] δῆτα. Propemodum Phrygiam.] *Profectionis continuatio.* Hâc versum iuno.] δεξιὰ. A scopulo deorsum.] *A signis iudicem describit.* Sed quia.] *Consilium Mercurij.* Recte dicis.] *Iunonis oratiuncula.* Locorum perita es.]

σκώμμα. Non adnodum Iuno.] *Veneris responsio.* Atq; igitur ego vos inducam.] *Mercurij pollicitatio.* Nam & ipse.] *Ratio.* Vt quid ageret puer obser.] σκόπει τὶ ὢν ἔφην. Et si modò satis memini.] *Interserit fabulam de rapto Ganymede.* Tum igitur ego fist iust.] *Redit ad ipsum rē.* Salue bubulce Paris.] *Compellationes ἢ ἀσπασμοί.* Quis enim ipse es qui huc ad nos.] ἐρώτησις θαυμαστική. Non enim eiusmodi.] δέησις τ̃ γεγώπων. At non mulieres.] ἀφήγησις. Sed quid tremis.] *Confirmat Paridem trementem.* Quandoquidem form ipse es.] αἰτιολογία. Cognitionem nanc tibi.] ἐπιτροπή. Cedo vt videam.] *Petitio.* Quo pacto.] *Rejectio.* Mortalis cùm sim.] *Extenuatio sui* ἀπὸ τ̃ ἀδυνάτου. Nam huiusmodi.] *Ratio per comparationem.* Hæ verò & form.] *A difficili,* ὅτι χαλεπὴ ἡ κρίσις. Non enim facilé.] αἰτιολογία. Et in summa.] ἐπιφώνημα. Doleo q̃ non & ipse.] ἀδυχή. Benè tũ iudicasse.] *A tuto.* Nescio nisi quod.] *Proponit ipsis conditionem.* Facturas se aiunt.] *Recipiunt conditionem.* Tempus tibi est.] *Iussio.* Quid enim agat.] *Occupatio.* An verò etiam.] διαίρεσις. Hoc tuũ offic. erit.] *Permissio.*] Nudas igitur videre volo.] *Expositio suæ sententiæ* Tu verò inspice eas.] *Iussio.* Quòd non solùm lacert. hab. cand.] *Venus seipsam commendat.* Nec priùs ipsam.] *Interlocutio.* Et certè quidem.] κατηγορία. Cur non igitur.] ἀντικατηγορία. An metuisti.] θαυμασμός. Ecce tibi galea.] ὡραία κρίσις τ̃ παιδῶν. O Iupiter.] αὔξησις. Vt verò.] *Clausula.* Tuetur aũt.] δευτέρα ἐξέτασις τ̃ ἐπῶν. Si videtur.] *Ascensus ad illud.* Tu verò Iuno.] ἀποστροφὴ προσαγωγὴ *ad Iunonem.* Ac posteaquam.] ὑπόκρισις *ad corrumpendum iudicem.* Non donis nostra hæc geruntur.] *Recusatio donorum.* Accede Minerua.] *Vocatio Mineruæ.* Quòd si igitur.] ὑπόκρισις. Nihil Minerua.] *Recusatio.* Pax enim.] *Ratio à contrario.* Confide.] *Hortatio.* Venerē adesse tempus est.] *Transitio ad Venerem.* Contemplare singillatim.] *Permissio.* Quòd si verò placet.] ἀξίωσις. Te iuvenem adeò form.] ἔπαινος. Beatum quidem te.] μακαρισμός. Ob pulchritudinem.] αἰτιάσις. Reprehendo autem.] ἀποστροφικόν.

Quid

Quid enim tu fruaris his.] *ἀηπολογία, ab iniucundo & inutili.* Decebat autē.] *Ἀ decoro.* Quales per Idam.] *ἕξις.* Cuiusmodi Helena est.] *ὑπόθεσις.* Adolescentula & formosa.] *προσωποποιΐα.* Prorsum autē.] *πρόκατάστασις.* Est hæc filia quidem Ledæ.] *διήγησις à parentibus ἐξαίρετος vel forma, & corporis temeritudine.* Theseus nondum nubilem.] *Proci Helenæ.* Menelaus.] *Maritus Helenæ.* Quòd si voles.] *ὑπόσχεσις.* Quid narras.] *τὸ ἀδύνατον.* Tu proficisceris.] *ὁ προσδοκώμενος ἀδύνατον.* Post illa verò.] *ὑπόσχεσις.* Incredibile mihi videtur.] *Repetit τὸ ἔπιτον.* Bono animo esto.] *Pollicetur adiumentum suum.* Cupido quidem.] *τὸ ἐνθυμηματικόν.* Veruntamen amo iam.] *Vincitur Paris non à gloriæ cupiditate, aut regnandi libidine, sed ab amore turpi.* Videre mihi videor.] *φανταστικόν.* Ne priùs amaueris.] *ἀξίωσις τοῦ ἀμοιβῆς.* Decet enim.] *Ἀ decoro.* Omnia enim.] *Ἀ possibili.* Ne me pòst negligas.] *Petit fidem sibi dari.* Promitto igitur.] *Promissio Helenæ & suæ opis.* Ob hæc igitur.] *Conclusio inditij.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ μαίας. a *MERCVRII* & b *Maiæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MERCVRIVS.

Ἔστι γάρ τις, ὦ μῆτερ, ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαῖα. μὴ λέγε, ὦ Ἑρμῆ, τοιοῦτον μηδέν. Ἑρμ. τί μὲν λέγω; ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος λάμενος, ἢ πῶς τοσαύτας ὑπηρεσίας διασπώμενος; ἑωθεν μὲν γὰρ ἐξαναστάντα, σαίρειν τὸ

Et verò, mater, Deus quisquam in cœlo me miserior? MAI. Cane ne quid istiusmodi dixeris, Mercuri. MER. Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum solus sustineam, quibus delassor, in tam multa ministeria distractus. Nam manè protinùs surgendum est mihi, statimq; verrendum cœnacu-

συμπόσιον δεῖ· καὶ δεῦρο σάυλα τῷ ἐκκλησίαν, εἶτα συνθετήσαντα ἕκαστα, παρεσάναι τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἡμέρου δρομοῦσα. καὶ ἐπανελθόυσα ἔτι λιπουμένου, παρατιθέναι τῷ ἀμβροσίαν. πρὶν δὲ τὸν νεάνιζον τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεσάναι τῷ δικαστηρίῳ. ὁ γὰρ ἱκανά μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἢν παλαίστρας ἔναι, διὰν τῆς ἐκκλησίας διμύθιον, καὶ ῥητόρας ἐκδιδάσκειν, ἀλλ' ἔτι καὶ νεκυκὰ σωδιαπράττειν μεμισθωμένου. καίτοι τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δέ, διαπαντὸς ἑκάστῳ ἡμέραν καὶ τανῦ-

cœnaculum, vbi dij componant. Tum vbi curiam, in qua consultant, vndique strauero, ac singula ita vt oportet, composuero, Ioui necessum est assistere, ac [c] perferendis illius mandatis toto die sursum ac deorsum cursitare. insuper quum redeo, pulueruléntus adhuc, [d] ambrosiam apponere cogor. Porrò priusquam [e] nouitius iste poeillator aduenisset, ego nectar etiam ministrabam. Quodq; est omnium indignissimũ, soli omnium ne noctu quidem agere quietem licet: verùm id quoque temporis necesse habeo defunctorum animas ad Plutonẽ deducere, manumque gregi me ducem præbere, tum autem & tribunalibus assistere. Neque enim mihi sufficiebant scilicet diurna negotia, dum versor [f] in palæstris, dum in concionibus præconis vices ago, dum & oratores instruo: ni hæc quoq; prouincia accidat, vt simul etiam vmbrarum res disponam. Atqui [h] Ledæ filij alternis inter ipsos vicib. apud superos atque inferos agitant: mihi necesse est quotidie tum hoc

τα λάκαινα ποιᾶν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱοί, ἐκ γυναικῶν δυστυχῶν γεγόμενοι, εὐωχοῦνται ἀφροδίτιδος· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντὸς διακονῆται αὐτοῖς, καὶ νῦν ἄρτι ἥκουσά μου ἀπὸ Σιδῶνος καὶ παρὰ τοῦ Κάδμου βυζαπρὸς, ἐφ' ᾧ πέμπομαί μου ὀψόμενον ὅ, τι πράττει ἡ κόρη, μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέμπομαι αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον πῶς Δανάᾳ. εἶτ' ἐκεῖθεν, ἐς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθών, ἐν παρόδῳ πῶς Ἀντιόπῃ εἶδε. καὶ ὅλως ἀπηγόρευκα ἤδη. ἀγὸν μοι δοκεῖ λοιπὸν ἴωμεν, ὡς ἂν ἥκιστα ἄρ' ἀκούσω παρὰ σοῦ, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντες. ΜΑ. ἴα ταῦτα, ὦ τέκνον. καὶ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τοῖς πατράσι, νεανίαν ὄντα. καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σεύου ἐς Ἄργος, εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πλαγὰς βραδυνῶν λάβοις. ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

hoc, tum illud pariter agere. deinde [i] duo illi Alcmena ac Semele miseris progenati mulieribus, ocioſi in conuiuijs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus, illis miniſtro ſcilicet. Quin nunc quum recèns [k] Sidone à Cadmi filia reuerſus eſſem (tam ad hanc me legârat, viſum quid ageret puella) priuſquam reſpiraſſem, & ad huc anhelum de via, rurſum ad [l] Argos emandauit, viſurum qui cum Danaë ageretur. Rurſum inde in [m] Bœotiam profectus, inquit obiter Antiopam viſito. adeò vt planè iam pariturum me negârim. quòd ſi mihi licuiſſet, lubens profectò feciſſem id, quod ſolent ij, qui in terris duram ſeruiunt ſeruitutem. MAI. Miſſa fac iſta, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, quum ſis iuuenis: ac nũc, quò iuſſus es, Argos cõtende, deinde in Bœotiam: ne ſi ceſtâris, fueriſq; lentior, plagas etiam auferas: nam iracundi ſunt, qui amant.

GIL.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a MERCVRII.] *Mercurius superis & inferis ex æquo communis: denique μυσταγωγὸς ipse, hoc est, mysterij præfectus, ac Deorum interpres, conqueritur miseriam & immensos labores suos. b* Maiæ.] *Maia Atlantis filia fuit ex Pleione nympha, ex qua Iupiter Mercurium suscepit, vt est apud Virgil. 8. Aen.*

c Perferendis illius mandatis.] *Idem erat & nuncius deorum, vnde κήρυξ & Διάκτορος vocatur. d* Ambrosiam.] *ἀμβροσία cibus est, apud Hom. deorum αἰὲν ἐόντων, vt Nectar potio. Martial.* Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit. *Apul. in 6. Tunc poculum nectaris quod vinum Deorum est. Hæc illis tantùm à Poëtis tribuuntur, si quando domi cibum capiunt, nam alibi nidore carnium delectantur. e* Nouitius ille pocillator.] *Ganymedem intelligit, quem ab aquila raptum, & in cælum translatum aiunt. Theocritus in Syracusiis: O' aquilæ eburneæ, Ioui puerum pocillatorem aduehentes. Autor Priapei carminis:* —raptus alita sacra,

Miscet amatori pocula grata suo.

Nam Ioui ad pocula stare finxerunt. Cic. 1. Tuscul. Non enim ambrosia Deos aut nectare aut Iuuentute pocula ministrante lætari arbitror. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula administraret: non iusta causa, quur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad deos transferebat: diuina mallem ad nos. f In palæstris.] *Palæstræ præsides Deos antiqui habuerunt, Mercurium & Herculem: quo significarent, cum ingenio robur coniungi debere. vnde palæstricam, Mercurij artem appellat Heliodorus lib. 10. τὴν ἀγωνιστικὴν ἐμοῦ τέχνην ἠσκηκυῖαν: id est, in concertatoria Mercurij arte exercitatissimus. g* Oratores instruo.] *Quia orationi præest, λόγιος dicitur. h* Ledæ filij.] *Leda Tyndari regis coniunx fuit, cum qua Iupiter in forma cygni concubuit, & illa duo ova protulit: ex quorum vno nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnæstra. Cùm aũt Castor in pugna aduersus Athenienses cecidisset, Pollux suã immortalitatẽ illi communicauit, impetrauitq; à Ioue, vt alternatim viuerent. Virg. 6. Aen.*

Si fra-

Si fratrem Pollux æterna morte redemit.

Hos sæpè celebrant Pindarus, Theocritus & Lycophron in Cassandra. Laudat quoque Isocrates in Helenæ encomio. i Duo illi Alcmena.] *Hercules & Bacchus. nam Iupiter ex Alcmena Herculem suscepit, Bacchum verò ex Semele Cadmi filia. Ambo in deorum numerum relati sunt.* k Sidon.] *Vrbs insignis Phœniciæ Cananæorum, apud quam Cadmum regnasse scribit Eusebius, cuius filia fuit Semele, cum qua Iupiter concubuit.* l Argos.] *Ciuitas clarissima in Peloponneso, à qua Argiui Græci dicti sunt, quorum rex fuit Acrisius Danaæ pater, cuius amore captus Iupiter, in imbrem aureum se conuertit, & per tegulas in puellæ gremium se dimisit, quæ munitissima turri includebatur.* m Bœotia.] *Regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta: ab Attica aũt Cithærone monte discreta.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES

Ὀδυρτικὸς, querulus. Conqueritur enim de miseria & laboribus suis immensis: & *προτρεπτικὸς, hortatorius ad obedientiam Ioui præstandam.*

Munus Athlantiades queritur, magnósve labores,
Et quæ sint etiam munia tanta probat.
Pareat vt summo, sedes cui lucidus æther,
Hortatur gnatum sedulò Maia suum.

Et sverò.] *ἡ τῆ ὀδυρμῆ προθεσις συγκεφαλαιωδὴς.* Caue ne.] *κατασκευή.* Quid non.] *ἐπιφανεστάτη κατ' ἀποφθεγμάτων.* Pocillator.] *ὁ γανυμήδης.* Priusquam aduenisset.] *Alterum tempus.* Defunctorum animas ad Plutonem deducere.] *Mercurius ψυχαγωγὸς καὶ νεκροπομπός.* Neq; enim mihi.] *ἐπιξεργασία.* Dum versor in palæstris.] *ἀντιπαραβολή.* Ni hæc quoq;.] *ἀντιπίδοσις.* Atqui Ledæ filij.] *ἡ δευτέρα ἀντιξέτασις ἀπὸ τῆ ἀνηκέστου ἐπάνοδος & ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸς πόνους.* Rursum inde.] *Fastidium magnum laborum perpessorum* Missa facista.] *ἀποτροπὴ, καὶ προτροπὴ ἀπὸ τῆ πρέποντος.* Argos contende, ne si cessaris.] *προτροπὴ αἰτιολογικὴ.* Nam iracundi.] *Ratio ἀποδεικτική.*

MARINI DIALOGI.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ. NEPTVNI ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

NEPTVNVS.

Ο μὲν σῶμα τοῦτο εἰς ὃ ἡ παῖς κατωλίσθη, ἐπίσπουτον ἀπ' αὐτῆς καλείσθω. τὸν δὲ νεκρὸν ὑμεῖς, ὦ Νηρηίδων, παραλαβοῦσαι, τῇ Τροάδι προσφέρεται, ὡς ταφείη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. ΝΗΡ. μηδαμῶς, ὦ Πόσειδον, ἀλλ' ἐνταῦθά ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τετάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὸν, οἰκτισθὲν ὑπὸ τῆς μητρυᾶς πεπονθῆναι. Ποσειδ. τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ φάμμῳ αὐτὸν ἀλλ' ὅπερ εἶπες, ἐν τῇ Τροάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ Ἰνὼ πείσεται, καὶ

Retum hoc quidem angustum in quod [a] puella haec delapsa submersa est, Hellespontus ab ipsa vocetur. cadauer autẽ ipsum vos [b] Nereides acceptũ in [c] Troadem auferre, vt ibi ab incolis sepeliatur. NER. Nequaquã, Neptune, sed hic incognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quæ miserabilia maximè [d] à nouerca passa fuerit. NEP. At hoc quidẽ, [e] Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hic illam alicubi sub arena iacêre: sed quod dixi, in Troade in [f] Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio ei erit, quòd paulò pòst eadem ipsa quoque [g] Ino patietur,

καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τῦ Ἀθάμαντος διωκομένη ἐς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθάπερ καθήκει, ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης. Νηρ. ἀλλὰ χρὴ ἐκείνην σῶσαι δοκοῦσαν, χαριζόμενον τῷ Διονύσῳ· προφὸς γὰρ αὐτοῦ καὶ τίτθη ἦν ὁ Ἰνώ. Ποσειδ. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν· ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ χαρίσασθαι, ὦ Ἀμφιτρίτη. οὐκ ἄξιον. Νηρ. αὕτη δὲ ἄρα τί παθοῦσα, κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. ἀκότως· νεανίας γὰρ, καὶ δυνάμενος ἀντισχεῖν πρὸς τὴν φοράν, ἅτε ἀπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραλόγου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἐκπηγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πλήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπήλλητο. καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος.

& præcipitabitur, persequente illam Athamante, in pelagus ex summo [h] Cithærone, quà in mare porrigitur, [i] vnà cum filio quem in ulnis gestabit. NER. Sed & illã seruare conueniet, gratiam hanc Baccho faciendo. [k] Educauit enim illum Ino, eaq́ nutrix illius fuit. NEP. Non decebat, adeò prauam. Sed tamen Baccho non gratificari, [l] Amphitrite, indignum foret. NER. Sed quid accidit [m] huic quòd ab ariete decidit, frater autem eius Phryxus tutò vehitur? NEP. Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò, eò quòd insueta eius rei erat, conscenso videlicet vehiculo nouo & inopinato, & despiciendo in profundum immensum, perculsa animo, & pauore pariter attonita: præterea & vertigine correpta, præ vehementia & impetu volatus retinere cornua arietis amplius non potuit, quibus se eousq́ sustentauerat: atq́ ita in mare décidit.

Νη. οὐκοῦν

Νη. ἐκεῖνον χρὴ τὴν μητέρα νε φίλλω βοηθεῖν πιπλοσῃ; Πο. ἐχρῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα ποσῷ τοῦ νεφέλης δυνατωτέρα.

NER. An non igitur matrē ipsius Nephelen decebat opē ferre cadenti? NEP. Decebat sanè, sed [n] Parca quàm [o] Nephele multò potentior est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

NOuercas inuidere liberis ex priore vxore natis. Illis enim innatum esse fatale quoddam & irreconciliabile odium in priuignos, etiā indicat Euripedes in Ione: φθονεῖν γὰρ φάσι μητρῴας τέκνοις. i. Inuidere enim aiunt nouercas liberis. Vide apud Erasmum: Odium nouercale.

a PVELLA delapsa.] *Helle Athamantis regis Thebarum, & Nepheles filia, quæ vnà cum Phryxo fratre, nouercales insidias metuens, cui accepto à patre ariete aureo pontum vellet trajicere, magnitudine periculi conterrita, in mare decidit, eiq; nomē fecit: quod etiā hodie ab eius nomine Hellespontum vocant eruditi. fretum est angustum inter Propontidem, & mare Aegæum, Asiam ab Europa septem non amplius stadiorum interuallo disterminans. Ouid. II. Metam.*

Augustum circa pontum Nepheleïdos Helles
Laomedonteis Latonius astitit aruis.

Idem 13. Metamorph.

Longus in angustum qua clauditur Hellespontu.

b Nereides.] *Nereus Deus maris est Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride vxore eademq; sorore maximā maris Nymepharum turbam, humanam effigiem habentium, suscepit, quæ à nomine patris Nereides appellantur. Earum nomina vide apud Hesiodū in Theogonia.* *c* Troiadem.] *Asiæ minoris regionē, quam Ptolemæus minorē Phrygiam appellat, Hellespontō adiacens.* *d* A' Nouerca.] *Inò, quæ Cadmi & Harmoniæ filia & Liberi patris & Semele Iouis filij nutrix & Ideo à Iunone afflicta, cui qua Athamas Thebanorū rex secundas cōtraxit nuptias, post quam Nephele (ex qua iam ille Phryxum & Hellen susceperat) liberi patris furore agitata in syluas se contulerat. Hæc, vt erat, ita re vera se nouercam gessit, priuignosq; identidem apud patrem*

patrem accusans, eò compulit, vt conscenso aureo ariete fugę sibi consulerent. Quã rem ægrè ferens Iuno, Athamanti Furias immisit, quæ in tantã eum adegerũt rabiem, vt cum Inò ad se accedentẽ aspiceret, hanc quidẽ Leænam, filios aũt suos eiusdẽ catulos esse arbitrarctur, atq; raptũ Learchum alterũ ex filijs saxo illiserit, idẽ in vxore exemplum edicturus, nisi illa arrepto Melicerta altero filio, vnà cum illo in mare se abiecisset, vbi deorũ miseratione in deam marinã est transformata, quã Græci quidem λευκόθεαν, Latini autẽ Matutam appellant. Cic. Tusc. & lib. 3. de Natur. deor. Ino Cadmi filia nonne λευκόθεα nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Melicertes aũt in Palæmonem, quem nos Portunum nominamus. Hanc historiã fabulosè tractat. Ouid. 6. Fast. & 4. Metam. Pausanias in Atticis, Hyginus in Mythologijs suis cap. 1. 2. 3. & 4. Lucianus in epigrammate quodam. e Amphitrite.] Nerei filia & vxor Neptuni. Hic pro ipsis Nereidibus accipitur. f Chersonseo.] Peninsula: terra est, in insulæ modum mari cincta, vno tantũ, eoq; angusto spatio continenti adiũcta. ἀπὸ τῆς χέρσου. ἢ νήσου. g Ino.] Cadmi filia furentem maritum cùm fugeret, se in mare præcipitauit, & pro dea est habita. h Cithærone.] monte Bœotiæ Libero patri sacro. i Vnà cum filio] Melicerta. k Educauit.] Ino Bacchum infantem matertera dicitur enutriuisse. l Amphitrite.] Nereides. m Huic quod ab ariete decidit.] Helle. n Parca.] Dea fatalis quæ nemini parcis. o Nephele.] vxore Athamantis Helles & Phrxoi matre.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Περσακτικὸς, ἢ δυσπτικὸς, de Helle ab ariete in mare delapsa.

Hellen cùm vexit, Phrixumq; per Hellespontum,
Olim aries, dorso decidit illa metu.
Aſt huius frater Colchos est vectus aduſq;,
Sola soror liquit nobile nomen aquæ.

FRETVM. hoc.] ὠσπερακτικά. Vos Nereides.] ἀποστροφή. Nequaquã.] ἀπάρνησις. Miseremur enim ipsius.] αἰτιολογία. At hoc quidẽ.] αὐξησις δὲ ἀπὸ τοῦ ἀδίκως ἢ αἰσχρῶς. Sed quod dixi.] Repetit mandatum suum. Illud aũt pro solatio

crit.] τὸ παραμύθιον ἡ παρρησία τῆς τροφείας. Educauit enim illum Ino.] *Ouid. 3. Metam.* Sed tamen Bacche.] *Occupatio.* Sed quid accidit.] παρασκή. Illa verò.] *Narratio, quomodo Helle sit delapsa in mare.* Et vertigine correpta.] *Causæ.* Atq; ita in mare décidit.] *Ipsa res.* An' non igitur matrem ipsius Nephelen decebat op.] *Obiectionem* ἀντιπαγωγῇ *diluit.*

ΙΡΙΔΟΣ ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

IRIDIS ET Neptuni.

Iacobo Micyllo interprete.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην, ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήχεσθαι συμβέβηκεν. ταύτην, φησὶν ὁ Ζεύς, σῶον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, στείξας πάνυ ἀσφαλῶς· δεῖται γάρ τι αὐτῆς. Πο. πεπράξεται τοῦτο, ὦ Ἰευτίνα· ἀλλ' ὅμως παρίξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; Ἰεὶς. πλὴν λυτέον ἐστὶν αὐτὴν δεῖ ἀφηνιᾶσαι· ἤδη γὰρ πονήρους ἔσχε τῶν ὠδίνων ἔχει. Ποσ. τί οὖν; οὐχὶ ἱκανὸς

INsulam[a] istam errãtem Neptune,[b] quæ à Sicilia reuulsa atque vndis submersa, mari innatat, eam ita, iubet Iupiter, consistere facias iam, atque apparêre, vt & tandem manifesta atque conspicua[c] in medio Aegæo inconcussè maneat, fundata firmiter admodum illa. opus enim illa nonnihil habet. NEP. Fiet hoc, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, & non amplius fluctuans? IRIS. [d] Latonam in ipsa oportet pârere. iam enim malè habet à doloribus. NEP. Quid igitur? annon

οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντεκεῖν; εἰ δὲ μὴ οὗτος, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ ὑπ' ἀμφοτέρων ἂν ὑποδέξασθαι δύναιτο τὰς αὐτοῦ γονάς; ἴθι δή, ὦ Ποσειδον ὁ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ὑποδοχήν. ἀτεχνῶς νῆσος οὖν αὐτὴ ἀνώμοτός ἐστιν· ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πῶς οἰήσομαι; εἶθι, ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις, ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ μηκέτι ὑποφέρε, ἀλλὰ βεβαίως μεῖνον ὑποδεξαμένη τὴν ἀδελφὴν τὰ τέκνα δύο, τὸν καλλίστων θεῶν. καὶ ὑμεῖς, ὦ Τρίτωνες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ εἰς αὐτήν, καὶ γαληνὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δέ, ὃς νῦν ἐξοιστρᾷ αὐτήν, φοβῶν τὰ νεογνά, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μέτεισι, καὶ τιμωρήσεται μικρόν. σὺ δὲ ἀπάγγελε τῷ Διΐ, πάντα εἶναι εὐπρεπῆ. ἔσηκεν ἡ Δῆλος, ἥκει ἡ Λητώ, καὶ τέξεται.

ánnon ſufficit illi cœlum, vt in eo pariat? Quòd ſi minus autem illud, at certè nec tota terra patus illius recipere poterat? IRIS. Non, Neptune. Nam Iuno obſtrinxit iureiurando magno [e] Tellurem, ne præberet Latonæ parturienti vllum receptaculum. Hæc igitur inſula iuramento non tenetur: abſcõdita enim tum fuit. NEP. Intelligo rem. Igitur [f] ſubſiſte inſula, atq; emerge iterũ ex profundo, & non ampliùs fluctues aut titubes, ſed immota maneas: ac ſuſcipe, ô felicisſima & fratris mei [h] liberos duos, deorũ omniũ pulcherrimos. [i] Et vos Tritones traĩcite Latonam in ipſam, omniaq; trãquilla ſint. [k] Serpentem autem iſtum, qui nũc [l] velut œſtro exagitat illam, perterrefaciendo, ipſi infantes poſteaquam in lucem editi fuerint aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò vade renuncia Ioui, omnia bene habere. Stabilis eſt inſula: veniat Latona, ac pariat.

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a INSVLAM istam errantem.] *Delon maris Aegaei, Cycladum omnium clarissimã, in qua Latone Apollinẽ ac Dianam dicitur enixa, de qua Cic. 3. in Verr. & Virg. 3. Georg. Dicta aũt putatur δῆλος, ἀπὸ τῆς δηλῆσι, quod cùm antea mari tecta esset, Latonæ locũ ad pariendũ quærẽti, repentè se ostẽderit.*

b Quæ à Sicilia.] *Tyrrheni maris insula q̃ olim agro Brutio creditur adhæsisse, postea que impetu maris auulsa fuisse. Inde nomen hoc creditũ trasisse, quasi Sicilita. i. resecta. Virg. 3. Aen.*

Hæc loca vi quondam, & vasta conuulsa ruina,
(Tantum æui longinqua valet mutare vetustas)
Dissiluisse ferunt, cùm protinus vtraq; tellus.
Vna foret——. *c* In medio Aegæo.] *Amplissimo maris mediterranei sinu.* *d* Latonem.] *Latona Cœi Titanis filia à Ioue compressa geminã ex eo prolẽ cõcepit. Quã rem tã ægrè tulit Iuno, vt immisso aduersus illã Pythone serpente per totũ terrarũ orbẽ pellicẽ persecuta sit, & ne partui quidẽ vicinæ quietem, locúmve pariendi cõcesserit donec illa tandẽ post longos errores ad Asteriem sororẽ suã peruenit, in Ortygiã insulam iã permutatã in Delon, à qua susceptа, primũ Dianã peperit, q̃ ea stigiò obstetricis officiũ matri præstitit, Apollinẽq̃; nascentẽ suscepit, qui postea adultus, maternæ iniuriæ memor, Pythonẽ sagittis interfecit.* *e* Tellurem.] *Terræ Deam omniũ matrẽ & alumnam.*

f Subsiste insula.] *Neptunus ad Delum in qua paritura erat Latona.* *g* Fratris mei.] *Iouis.* *h* Liberos duos.] *Dianã & Apollinẽ.* *i* Et vos Tritones.] *Tritones plures. Virg. 5. Aen.*

Tritonesq̃; citi, Phorciq; exercitus omnis

Idem 10. Aeneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Extorrens freta: cui laterum tenus hirspida nanti
Frons hominem præfert: in pristin desinit aluus

Sunt qui triremis nomẽ volunt esse à Tritone in ea depicta, belua marina. Nam & nunc quoq; suum cuiq; nauigio nomẽ inditum est. Sic Scyllã, sic Pegasum nomina nauiũ fuisse putat Palephatus ὡς ἀπίστων, nõ monstra, vt poëtæ fabulati sunt. Tritonem Lycophron πηρέα γίγαντα vocat, alij, Neptuni & Amphitritæ, superio-

superiori quidem corporis parte vmbilicotenus humanam effigiē referens, sed posteriori vsq; ad caudam esse delphinem : reuerà nihil aliud, quam ἰχθυοκένταυρον. Lycophronis enarrator citat Aceſandrum quendam authorem, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celænus liberos esse, alij Tritonem Oceani & Tethyos faciunt, patris & Neptuni tubicinem : pro tuba concha vti, quam buccinam vocitatam volunt. Quidam in literas retulerunt, Tiberio Cæsari quendam nunciasse Tritonem in specu quodam visum, auditumq; concha canentem. Eadem perſuaſio irrepsit de Nereidibus, quæ squamuis in hispido corpore vestitæ humanam effigiem habeant, de quibus proximè præcedenti dialogo annotauimus. Huiusmodi Tritones pisces velocissimi pro dijs culti inueniri, Plin. lib. 9. cap. 5. grauissimis testimonij probat. Hodieq; visuntur Romæ imagines pleræq;. Tritonem eiusque buccinam describit Ouid. 1. Metamorph. & 2. k Serpentem.] *Pythonem miræ magnitudinis, ex putredine terræ post diluuium Deucalionis natum, quem Apollo sagittis suis confixit. Cuius rei memoria ne vllo tēporum lapsu obliteraretur, sacra certamina instituit, quæ à nomine serpentis Pythia appellauit, vt idem Ouid. 1. Metam. l* Velut œstro.] *Oestrum insecti genus horrendo strepitu, vnde & nomen inditum. Nam Latini asilum appellant, vulgus Tabanum. Hoc animali Iuno pellices suas exagitauit, nec passa est conquiescere : Vnde poëtæ diuino furore correpti, œstro perciti dicuntur. Oestrum describit Virg. 3. Georg.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητὴς : Quomodo Delus insula fluitans substiterit.

Vt fluitans Delus consistat, nunciat Iris:
Ortygia, Asterie quæ antè vocata fuit,
Hospitium tandem Latonæ præbuit istic,
Cùm Pytho vsqueadeò persequeretur, eam.

INSVLAM.] *Subiecti tractatio κατ' ἀφήγησιν.* Eam, ita iubet Iupiter.] *Prædicatum κατ' σύμβολὸν.* In medio Aegæo.] *Alludit ad nomen insulæ, quo ipsa fuit appellata.* Opus enim.] *Ratio.* Fiet hoc Iri.] *Pollicetur se morem ge-*

sturum: & interrogat causam finalem. Latonem in ipsa oportet párere.] ἀφήγησις. Quid igitur? ánnon sufficit illi cœl.] *Obiectio.* Non Neptune.] *Responsio.* Nam luno obstrinxit iureiurando magno Tellur.] *Maior assumptio.* Abscondita enim tum fuit.] *Probatio.* Subsiste.] ἡ ἀδελφή, Fratris mei.] *Scilicet Iouis.* Liberos duos.] *Apollinem & Dianam.* Et vos Tritones traijcite Latonem in ipsum.] ἀποστροφὴ ἀθετικὴ ἢ ἀπόρρησις. Tu verò valde, renuncia Ioui, omn.] *Conclusio.*

ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΤΤΗΣ. *XANTHI ET Maris.*

Eodem Interprete.

XANTHVS.

[Δέξαι με, ὦ θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα. καταύθυσόν μου τὰ πράγματα. Θαλ. τί ἔστιν, ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξάνθ. Ἥφαιστος. ἀπ' ἀπλωθράκωμαι ὅλος ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θαλ. διὰ τί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξάνθ. διὰ τὸν υἱὸν τὸν Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα ἔδυς Φρύγας ἱκέτευσα, οὐδὲν ἀπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἔτι τῶν ἡμιρῶν ἀπέφραττε

SVscipe me, ô Mare. grauia. n. passus sum. extingue mihi vulnera. MAR. Quid hoc rei est [a] Xanthe? quis te deusit? XAN. Vulcanus. sed igne candesco prorsus miser, & efferuesco. MA. Cur autem iniecit tibi ignem? XAN. Propter filium Thetidis. Postquam enim occidentem illum [b] Phrygas supplex deprecatus sum, [c] ille autem ab ira nihil remisit, sed

φραπίμοι τὸν ῥοῦν, ἐκκύσας τὸς ἀθλίους ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι, θέλων, ὡς φοβηθεὶς ἀποσχοίζ τῶν ἀγρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ηφαιστος (ἔτυχε γὰρ πλησίον πως ὤν) πᾶν, ὅσον οἶμαι, πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ ἔποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πλευράς, καὶ μυρίκας, ὤφλησε δὲ καὶ τὰς λαχοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας, αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑφλαχλάσαι ποιήσας, μικρᾶ δεῖν ὅλον ξηρὸν ἔργασαι. ὁρᾷς δ' ὅν, ὅπως διαιθέμαι ὑπὸ τῶν ἐκπυρωμάτων; Θά. θολερὸς, ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἢ θέρμη δὲ, ὡς φὴς, ἀπὸ τῶν πυρός, καὶ εἰκότως, ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, ἐπαθλιωθεὶς ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ἦν. Ξάν. ἐκ τοῦδ' ἄρ' ἐλεῆσαι χρεὼν ἦν τοὺς Φρύγας; Θαλ.

sit, sed occisorum corporibus etiam obstruxit mihi alueum: ego miserius miserorum, occurri, ut aquis inundarem atq; inuoluerem illum, quò eo periculo absterritus, ab occidione virorum cessaret. Ibi igitur Vulcanus (nam tum fortè quadam propè aderat) vniuerso igne, quātum opinor vsquam habebat, quantumque & [d] in Aetna, & si quibus alijs locis vllus est, allato, processit obuiam: ac exussit quidem vlmos & myricas, assauit autem & infelices pisces & anguillas: me verò cùm efferuescere fecisset, parùm abfuit quin totum aridum ac siccum reddiderit. Vides nimirum quo pacto exustionibus istis deformatus sim?

MAR. Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, vt consentaneum est, cruore, à cadaueribus calore autè, vt ais, ab igne veniēte. Ac meritò, Xanthe, vt qui [e] cōtra * Fortassis nepotē legēdū: id est pro υἱὸν, ἀνεψιόν. filium meum impetū feceris, non veritus quòd [f] Nereidis filius ille esset. XAN. An non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorum adeò meorum?

MER.

Θάλ. τὸν Ἥφαιστον δ' οὐκ ἄδικα ἐλεεῖσθαι Θέτιδί τε καὶ τὸν υἱὸν τὸν Ἀχιλέα;

MAR. Vulcanum verò annon contrà decebat misereri Achillis, & Thetidis adeò filij?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a XANTHE?] *Xanthus Lyciæ amnis in campis Troianis, qui & Scamander dicitur, à colore aquæ flauo dictus, qui color in Tyberi conspicitur. Vnde Horatius:*

Vidimus flauum Tyberim.

Xanthum διίσκον nuncupat Homerus Iliad. ξ:

Ξάνθῳ διίσκῳ, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

& θ. his verbis:

νόσφι νεὼν ἀγαγὼν ποταμῷ ἐπὶ διίσκῳ ἐς καθαρῷ.

Huius meminit Eustathius circa finem Iliad. β. & Strabo lib. ιδ. b Phrygas.] *Troianos minoris Asiæ populos è Thracia oriundos. De hac Troianorum memorabili fuga ac cæde luculenta narratio extat Iliad. 20. & 21. itemque Virg. 1. Aen.*

c Ille autem ab ira nil remisit.] *Achillis ira implacabilis fuit & μῆνις, quæ est argumentum Iliadis. Horat. lib. 1. Carm. Od. 6:*

—nec grauem
Pelidæ stomachum cedere nescij.
Nam ne dijs quidem cessit in acie.

d In Aetna.] *Monte Siciliæ, qui perpetuo incendio clarus est, eoq; nomine à poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iustinus lib. 4.* e Contra filium meum.] *Achillem ex Peleo Thetidis Nerei filiæ filium ipse verò Nereus Oceani filius fuit. Fortassis legendum pro υἱὸν ἔκγονον: id est, Nepotem* f Nereidis.] *Thetidis, quæ vna fuit Nereidum.* g Filium Thetidis.] *Achilles Pelei & Thetidis filius fuit, qui Hectorem occidit.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

παρακλησις: *Petit enim Xanthus fluuius, à Vulcano penè exustus, auxilium à mari.*

Ignipotens rapidis incenderat omnia flammis,
Vnà etiam exustus fortè Scamander erat.
Præsidium ponti quærens nihil impetrat ille,
Audax obstiterit quod semel Aeacidi.

SVSCIPE me.] δέησις. Grauia enim passus.] αἰτία. Quid hoc rei est.] *Rogatio gemina.* Postquam enim occidentem.] *A causa narratio, & factum Achillis, quod est causa impulsiua sui facti.* Ego miertus miserorum.] *Causa impellens.* Vt aquis inundarem.] *Factum suum.* Ibi igitur Vulcanus.] *Redit ad Vulcanum, & ipsam rem, post causam expositam.* Etsi quibus alijs locis.] ἐφωνέα. Exussit quidem vlmos.] ἀφαίρεσις, vel ἀντάπόδοσις. Vides nimirum.] *Conclusiuncula querelæ.* Turbidus es, ô Xanthe.] *Concessio* ἀντάπόδοσις. Ac meritò Xanthe.] κατηγορία & *accusatio.* An non igitur decebat.] *Defensio ab honesto.* Vulcanum verò, an non.] ἀντίστροφη *regeriri par.*

ΤΡΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ.

TRITONIS ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΤΟ κῆτος ὑμῶν, ὦ Νηρηίδες, ὃ ἐπὶ τὴν τοῦ Κηφέως θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν ἐπέμψατε, οὔτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν, ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε.

Νηρ.

BAlæna a ista vestra, *Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, neque puellam ipsam iniuria aliqua effecit, perinde vt vos putatis, & ipsa iam mortua est.*

NER.

Νηρ. ἀπ' τινος, ὦ Τρίτων; ἢ ὁ Κηφεὺς, ὥσπερ εἰώθει πρὸς τὸν πόρον ἐπικινδύνῳ τινὶ γάμον, λοχήσας μετὰ πολλῆς ὑβρεως; Τρι. οὐκ ἀλλ' ἴσως, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ εἰθωθυίᾳ ἐμβληθὲν εἰς τὸν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μητροπάτορος, ἐφάσατε, οἰκτείρασαι αὐτούς. Ἰφι. οἶδα ὃν λέγεις. ἐκεῖνος δὴ ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γεννᾶῖον τινα καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρι. οὕτως ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ἰφι. ὅτι, ὦ Τρίτων; οὐ γὰρ δὴ σῶστρα ἡμῖν, δικαιότατα εἰκότως αὐτὸν ἐκόμιζε. Τρι. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐγένετο. ἐπάλη μὲν οὕτως ἐπὶ τὰς Γοργόνας, ἆθλόν τινα τοῦ βασιλέως ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Λιβύην. Ἰφι. πῶς, ὦ Τρίτων, μόνος, ἢ μετ' ἄλλων συμμάχων ἦλθε; ἄλλως γὰρ ἀδύνατον τὸ ὁδόν.

Τρι.

NER. *A quo, Triton? Num Cepheus tanquam illectamento aliquo proposita puella, agressus illam occidit, ex insidijs cum multa vi adortus?* TRI. *Non: sed nostis arbitror,* [b] *Iphianassa,* [c] *Perseum illum,* [e] *Danaës puerum illum paruum, quem vnà cum matre in arca abiectam in mare ab auo materno, conseruâstis, miseriæ illorum videlicet.* IPHI. *Noui quem dicis Consentaneum verò, illum iam adolescentem factum esse, atq; admodum generosum, & pulchrum aspectu.* TRI. *Hic occidit balænam.* IPHI. *Quamobrem Triton? Neq; enim huiusmodi cõseruationis præmia persoluere nobis debebat.* TRI. *Ego vobis exponam omnem rem, ita vt gesta est.* [e] *Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc quasi quoddam certamen regi perageret. Postquam autem peruenit* [f] *in Libyam.* IPHI. *Quomodo Triton? solúsne, an & alios secum socios abduxit? nam alioqui difficile hoc iter.*

TRIT.

Τρι. διὰ τοῦ ἀέρος. ἐπόπτερον γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἐθηκεν. ἐπεὶ δὲ οὖν ἦκεν, ὅπου διηγοῦντο, αἱ μὲν ἐκάθευδον, οἶμαι· ὁ δὲ ἀρτιαμὸν τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ὠχετ' ἀπαλλάττων. Ἰφι. πῶς δῆτα; ἀθέατοι γάρ εἰσιν. ἢ ὁ ἀνὴρ ἴδε, οὐκ ἔτ' ἄλλο μετὰ ταῦτα ἴδοι. Τρι. ἡ Ἀθηνᾶ μὲν ἀσπίδα προφάνουσα, (διαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον) ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ὑποπλεύσασα, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου, παρέσχεν αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. ἔπειτα λαβόμενος τῆς κόμης, ἐνορῶν δὲ τὴν εἰκόνα, τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ πρὶν ἀνεγρέσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν παράλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγγὺς, ἤδη πρόσγειος φερόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρο-

Trit. *Per aërem profectus est & alatum enim ipsum Minerua reddidit. postquam autem eò loci venit vbi illæ agebant, illæ quidem dormiebant, opinor: at hic amputato Medusæ capite, iterum auolauit.* Iphi. *Quo pacto autem aspexit illas? Aspici enim nequeũt: vel quisquis illas aspexerit, non amplius quicquam posthac aspicit.* Trit. *Minerua illi clypeo velut face aliqua prælato (talia enim audiui ipsum narrantem apud Andromedam, postea & apud Cepheum) Minerua igitur, inquam, in clypeo refulgente, tanquã in speculo aliquo, exhibuit ipsi spectãdam Medusæ imaginem. Postea sinistra, arrepta illius coma, & inspecta imagine, h dextra autem sublata harpe, abscidit caput ipsius: atque ita priusquam sorores reliquæ expergiscerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ orã veniisset, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt*

Andro-

Ανδρομέδαν προκρεμῶντα, ἐπὶ τινος πέτρας πεφυκυίας καὶ ἀποπεπταλωμένην, καλὴν ἰσχυρῶς, ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἡμίγυμνον μὲν ὑπὸ ἐνδείας τῶν μασῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνερώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. καταμικρὸν δὲ ἄλλος ἔρως, (ἐχρῆν γὰρ σῶσαι τὴν παῖδα) βοηθεῖν ἐδίδου. καὶ ἐπειδὴ τὸ κῆτος ἐπῆλθε μάλα φοβερὸν, ὡς καταπιόμενον τὴν Ανδρομέδαν. ὑφαρπασθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν καθικνεῖται, τῇ δὲ πελεκᾷ τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ τίθνηκε γοῦν, καὶ ἐπάγω αὐτὴν τὰ σώματα, ὅτε ἔδει τὴν Μέδουσαν ὁ δὲ λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποσχὼν τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο ἀπρόσκοπον ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νικᾷ γαμεῖ ἐν δὲ Κηφέως, καὶ ἀπάγει αὐτὴν εἰς Αργος.

Andromedā expositā in rupē quadam prominēte palo affixam, pulcherrimam, ô Dij, promissa coma, & seminudam longè vsque infra vbera. Ac primùm quidem misertus fortunæ illius, interrogat causam damnationis huius. Paulò autem pòst amore captus, (oportebat enim incolumem seruari puellam) opem ferre illi statuit. Atque vbi iam Balæna accessisset, terribilis admodum, & quasi mox absorptura Andromedam, in altum sublatus adolescens, manu ad capulum admota, harpen tenens, altera quidem ferit, altera autem Gorgona spectandum proferens, in lapidem illam conuertit. Illa igitur mortua est, & diriguêre ipsius membra omnia [k] quæcunque Medusam aspexerunt: at hic solutis vinculis, quib. virgo alligata fuerat, suppositáq; manu suscepit illam summis pedum digitis descendentem è rupe, arduam illa quidem atque procliui: & nunc cum eadem nuptias peragit in ædib. Cephei, abducetáq; illam secū Argos.

quare

ὥστε ἀντὶ θανάτου, γάμον οὐ τὸν τυχόντα εὕρετο. ΝΗ. ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ τῷ γεγονότι ἄχθομαι. τί γὰρ ἡμῶν ἠδίκει ἡμᾶς, εἴ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἀξίου καλλίων εἶναι; ΤΡΙ. ὅτι οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, μήτηρ γε οὖσα. ΝΗ. μηκέτι μεμνώμεθα, ὦ Δωρὶ, ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρον γυνὴ πρὸς τοὺς ἄξιαν ἐλάλησεν. ἱκανὴν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί, χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

quare pro morte nuptias, neque eas vulgares, illa inuenit. NER. [l] Equidem non ita valde ægrè fero factum hoc. Quid enim adeò nobis iniuriæ fecit puella, [m] si mater ipsius superbè extulit seſe tunc, ac pulchrior nobis esse voluit? TRIT. Quòd hoc pacto magnum dolorem perceptura fuisset ob filiam, mater certè illius cùm sit, NER. Ne meminerimus Dori istorum amplius, si quid [n] barbara mulier suprà quàm decebat loquax fuit. Satis enim supplicij tulit, quæ tanto in metu, filiæ causa constituta fuit. Gratulemur igitur [o] nuptijs.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

a BALAENA.] *Andromeda Cephei regis Aethiopum & Cassiopes filia ob matris iactantiam, quæ se Nereidas forma antecellere gloriabatur, illarum indignationem incurrit, & scopulo alligata, ceto deuoranda exposita fuit, sed Perſei virtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, captus specie eius exarsit, pactusque à virginis parentibus, vt sibi eam matrimonio*

trimonio darent, si Balænam interemisset, voti compos factus est, hoc est, *& Balænam interemit, & Andromedam vxorem duxit.* b Iphianassa.] *Prœti Argiuorum regis filia & Melampi vxor fuit. Hoc etiam nomine appellatur à Lucretio libr. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytemnæstra, cùm inquit:*

Aulide quo pacto Triuiai virginis aram
Iphianassai turpârunt sanguine fœdè
Ductores Danaum delecta prima virorum.

c Perseum illum.] *Perseus à dijs ipsis armatus Medusam interfecit: multosque, inter quos Atlas fuit & Acrisius, vertit in lapides, quibus iactis Deucalion olim humanum genus refecit.*

d Danaës puerum illum paruum.] *Danaës fabula habetur apud nostrum Lucianum in Dialogo Doridis & Thetidis, & apud Ouid. 6. Metam.*

Aureus vt Danaën Asopida luserit ignis:
Mnemosynen pastor, variusq; Deoida serpens:
Te quoque mutatum toruo Neptune iuuenco
Virgine in Aeolia posuit —.

e Missus hic fuit ad Gorgonas.] *Gorgonum fabulæ meminit Lucianus de Domo, & in Philopatre, Medusæ porrò in imaginibus, vbi eam saxificam vocat. Tres fuisse traduntur, Stœnyo, Euryale, & Medusa, cuius caput à Perseo desectum, in suo clypeo posuisse narratur. Hæ habitasse Dorcadas insulas dicuntur, in Oceano Aethiopico, contra hortos Hesperidum, vnum tantùm oculo, quo vicißim vterentur, quoties lubitum est, cæterùm forma luculenta, ac crinibus aureis. Ab agilitate nomen inuenêre, γοργόν.* f In Libyam.] *Africam. In extrema Africæ ora fuisse produntur, quarum Medusa sola fuit mortalis, quam ideo solam petiuit Perseus Orci siue Plutonis galea contectus. Huius comas Minerua in angues mutauerat, quòd in suo templo vitiata esset. Et oculis Perseus in clypeum æneum, in quo ipsius Gorgonis imaginem videbat, manum in Medusam librans eius caput dissecuit. Reliquæ sorores volantes (erant enim his alæ, quibus per aërem ferebantur.) Perseum quidem insequebantur, sed cùm illum*

propte

ropter galeam videre nequirent, perſequi diſierunt. g Alaum enim ipſum Minerua reddidit.] *Perſeus ductu Paladis & Mercurij volucer ob talaria allata ad Gorgonas deuauit cum falce adamantina, pera & galea Plutonis, ſiciſti diximus.* h Dextrâ autem harpe.] *ἅρπη enſis in ſummitate falcatus quo Mercurius occidit Argum, Perſeus Meduſæ caput amputauit.* i In lapidem conuertit.] *Balæna cui Andromeda erat expoſita, in lapidem conuerſa.* k Quęcunque Meduſam aſpexêre.] *tùm Meduſa ſola circa littus proximum vagaretur, eam fugientem Neptunus amplecti voluit, quum in Mineruæ templum vſque ſequutus, vbi violaſſet, dea irata, eius aureos crines in totidem angues conuertit, effecitque, vt qui eam intuerentur, illicò verterentur in lapides, quod iam antè annotauimus.* Perſeus è Libya in Seryphum reuerſus, multos Gorgonis capite obiecto, obiuentes in ſaxa vertit, inter quos Polydectes. *Ouid. libr. 5. Metam.* l Equidem non ita valde ægrè fero] *Andromedam à Perſeo liberatam eſſe.* m Si mater.] *Caſſiopea. Hîc ἡ πρόνοια diſſimulatur. Integrum eſſet, εἰ ἐφ' ᾧ πρόσεστι παλλομένῳ, ἤλγησεν ἄν. Si vidiſſet affixam doluiſſet. Sed continetur prior pars in dictione οὕτως: & altera accedit πρόνοια, participio enunciata, εἰ γε μήτηρ ὡς ἀληθῶς ἦν, ἤλγησεν ἄν.* n Barbara mulier.] *Caſſiopea Cephei regis Aethiopum vxor, & Andromedes mater.* o Nuptijs.] *Perſei & Andromedæ, de quibus Ouid. 4. Metamorph. ſub finem, & 5. in principio.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηλικὸς : Quomodo Perseus filius Danaës balænam contra Andromedam emissam occiderit, & ipsam puellam liberaucrit, & tandem in vxorem duxerit.

Iusserat Andromedam conuinci nexibus Ammon:
Pro matre id Veneris vltio certa fuit.
Liberat hanc Perseus, qua conditione volebat:
Belua nil potuit, factus & hicce gener.

BALAENA ista vestra, Nereides.] *ἀφήγησις ἠθικὴ, & propositio bipartita.* A' quo.] *Rogatio de interfectore.* Tanquam illectamento.] *causa impellens.* Ex insidijs.] *Modus.* Aggressus illam.] *ἐξήγησις.* Puerum illum paruum.] *συσωπογραφία.* Conseruâstis misertæ.] *ἔπαινος.* Noui quæ dicis.] *Consensio.* Consentaneum verò.] *Ratio ab ætate, familia & corpore.* Hic occidit balænam.] *Continuatio narrationis causæ.* Ego vobis exponam.] *διήγησις.* Missus hic fuit.] *Narratio.* Postquam autem peruenit.] *Causa finalis.* Quomodo Triton.] *τὸ ἠθικόν. Quibus auxilijs? quomodo? interpellatione rogat an μονομαχία fuerit, an bellum.* Quo pacto autem aspexerit.] *ἐπανάληψις.* Aspici enim nequeunt.] *Gorgones.* Talia autem audiui ipsum.] *A' testimonio.* Minerua igitur inquam.] *ἐπανάληψις.* Postea sinistra.] *τὸ ἀφοσιωτικὸν ἢ ἠθεία διήγησις.* Harpe.] *ἄρπη ensis falcatus Persei fuit.* Porrò vbi circa maritimam.] *Accedit propiùs ad deliberationem Andromedæ.* In rupe quadam prominente, palo affixam] *A' fortuna:* id est, *supplicij fœditate & indignitate, à situ, ab habitu, ab ætate & sexu.* Misertus fortunæ illius.] *πάθος.* Oportebat enim incolumen] *Causa.* Opem ferre illi statuit.] *Consilium.* Vbi iam balæna accessisset,] Der Ritter *S. Georgius.* Quasi mox absorptura.] *τὸ πρόχθισις.* In lapidem illam conuertit.] *μεταμόρφωσις.* Diriguêre ipsius membra.] *τὸ ἐπόμβρον.* Solutis vinculis.] *πρᾶγμα πρόχθιν.* Summis pedum digitis.] *ὁ τρόπος.* Quare pro morte.] *ἐπιφώνημα ex repu-*

repugnantibus.] Equidem non ita valde ægrè fero.] ἐπίτρεψις αἰτιολογική. Quid enim adeò nobis iniuriæ.] ἐρμηνεία. Quod hoc pacto.] ἀπόφασις σοφιστική. Ne meminerimus.] *Concluſio.* Satis enim ſupplicij tulit.] *Ab æquo.* Gratulemur igitur.] *Clauſula.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ καὶ Τροφωνίου.

MENIPPI, Amphilochi & Trophonij.

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΦΩ μέντοι, ὦ Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροί ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε, καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. Τρο. τί οὖν ἡμᾶς αἴτιοι, εἰ ὑπ' ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; Μεν. ἀλλ' οὐκ ἂν ᾠόμην, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐπεπράτευσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ πρὸ τῶν ἀναμφιλόγων τοῖς ἐρωμένοις

OS *nimirum*, [a] *Trophoni atque* [b] *Amphiloche, quũ ſitis mortui, tamẽ haud ſcio quónam modo* [c] *phanis eſtis donati, vatesq́ credimini, ac ſtulti mortales deos eſſe vos arbitrantur.* TRO. *Quid? annobis igitur imputãdum, ſi per inſcitiam illi de mortuis huiuſmodi opinantur?* MEN. *Atqui non iſta fuiſſent opinati, ni vos tũ quum viueretis, eiuſmodi quædam portenta oſtentaſſetis, tanquam futurorum fuiſſetis præſcij, quaſiq́ prædicere potuiſſetis ſi qui percontarentur.*

Τρο. ὦ Μῆνιππε, Ἀμφίλοχος ὅδε οὐκ ἄρα ἐδέησε, ὅ, τι αὐτῷ ἀποκριτέον ἦν περὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, εἴ τις λατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δ' οὐκ οἶσθα οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν· εἰ γὰρ ἐπίστευες σὺ τούτοις. Μῆν. τί φῄς; ἐὰν μὴ εἰς Λεβάδειαν γὰρ παρέλθω, καὶ ἐσαῦθις τὰς ὀθόνας, γελοίως μάλα ἐν τῶν χειρῶν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τοῦ σωμίου ταπεινοῦ ὄντος εἰς τὸ σπήλαιον, ὃν ἂν ἐδυνάμην. ἀδηλόν ὅτι νεκρὸς ἦν, ὥσπερ ἡμεῖς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ διαφέρων, ἀπὸ τῆς μαντικῆς. τί γὰρ ὁ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. Μῆν. ὁ μὴ τι ἄνθρωπος ὄν, ὡς φῄς, μήτε θεὸς, καὶ σωματοειδές ἐστιν; ναὶ οὖν σοῦ γε τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπολόμεθα; Τρο. χρᾷ, ὦ Μῆνιππε, ἐν Βοιωτίᾳ. Μήν.

TRO. *Menippe, nouerit Amphilochus hic ipsi pro sese respondendum esse: cæterum ego* [d] *Heros sum, vaticinorque si quis ad me descenderit. At tu videre nunquam omnino Lebadiam adiisse, neque enim alioqui ista non crederes.* MEN. *Quid ais? equidem nisi* [e] *Lebadiam fuissem profectus, ac linteis amictus,* [f] *offam etiam ridiculè manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsissem, nequaquam fieri potuisset vt te defunctum esse cognoscerem, perinde atque nos, solaque præstigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipsam diuinandi artem, quid tandem est Heros? neque enim intelligo.* TROPH. *Est quiddam partim ex homine, partim ex Deo compositum.* MEN. *Nempe quod neque sit homo, quemadmodum audio: neque Deus? horum pariter vtrunque. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nunc recessit?* TROPH. *Reddit oracula, Menippe, in Bœotia.*

MEN.

Μεν. Οὐκ οἶδα, ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μὲν γὰρ ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

MEN. *Haud intelligo quid dicas, Trophoni, nisi quòd illud planè video, te totum esse mortuum.*

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

Hîc confutantur & damnantur deorum Gentilium oracula & responsa & fatidicę Mathematicorũ artes, Astrologia iudiciaria, cuius vsus est, vt rerum euentus incerta tempora pronunciet. Hæc omnia Christo ex illibata virgine nato passim in orbe terrarum obticuisse, & tanquã ranæ in Seripho obmutuisse, testes sunt Augustin. de ciuit. Dei. Euseb. lib. 5. c. 1. & 8. lib. 7. c. 6. Plutarch. de orac.

a TROPHONI.] *Tradunt autores, Trophonium virum quempiam fuisse supra modum gloriæ famelicum, extructoque sibi subterraneo fano & domicilio in Lebadia Bœotiæ, oracula reddidisse. deindè vbi ille fame interisset, genium quendam in id demigrasse, atque oracula reddere perrexisse. pòst superstitione mortalium plures oraculi causa, sacra stola amicti, placentasque quas temuribus & serpentibus obijcerent, gestantes, in id antrum demisisse sese, ac dies complures fuisse commoratos, qui postea nunquam risêre. Quæ quidem fabula Erasmus noster in centuria 7. Chiliadis primæ, Patritij Scoti puteo contulit. Sed enim Trophonij oraculi celebritas, & frequens apud scriptores mentio est, vt apud Ciceronem in Tusc. & de Natura deorum, Herodotum in Clio, Philostratum in Apollinis Tyanei vita, Pausaniam. Quod certè Lucianus noster hîc, & alibi videt.* *b* Amphiloche.] *Amphilochus, in Cilicia Attica pro deo vates cultus, vt T. Liuius in 5. lib Decad. [illegible] Templumq; vetustum fontibus, viuisq; habuit, ad quod [illegible] P. Aemylius victor prodijt. Meminit & Strabo & Pausanias, qui & eius aram Athenis describit. Item in Malo Ciliciæ vrbe,*

cuius oraculum Pausanias sua ipsius ætate cætera omnia ait superare. Thucydides lib. 2. Histor. Amphilochum scribit Amphiarai filium, post bellum Troianum cùm domum reuersus esset, Argos exosum, domicilium condidisse in sinu Ambraciota vrbem, quam de nomine primæ vrbis & suo Argos Amphilochium appellauit. c Phanis.] *Templis.* d Heros.] *Seruius potestates supernas existimauit corporibus sese humanis infundere, vnde procrearentur heroës,* hoc est, *semidei. Hi animas cœlestes credebantur gerere, sacrasque mentes, atque sub humana effigie in totius mundi commoda procreatos antiquitas existimauit. Hinc sunt qui eos ἀπὸ τ ἀρετ, hoc est, à virtute nuncupatos dixerunt, quòd scilicet virtute præditi essent.*

e Lebadiam.] *Lebadia oppidum est antiquum in Bœotia, teste Gell. lib. 12. cap. 5. Bœotia aût Europæ regio, in qua Thebe ciuitas fuit, Athenis non cedens claritate. In Lebadia porrò fuit Trophonij oraculum. Plutarch. in lib. de defectu Oraculorum: ἡ ἐν λεβαδίᾳ ἡ βοιωτία. Apud Euseb. ἡ περὶ Λεβαδίων.*

f Offam.] *Qui ex Trophonij antro oracula sciscitabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt. Gestabant autem placentas, quas Lemuribus occurrentibus obijcerent.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγορηλικὸς ἢ ἀναισχυντικός.

Amphilocho vati fanum positum, atq; Triphoni
Quidam miratur, stultitiamq; hominum.
Fatidicos ridet quosdam & responsa Menippus:
Idq; putat verè solius esse Dei.

Vos [illegible]irum Trophoni.] κατηγορία. Cùm sitis mortui.] [illegible]χομένων. Quid [illegible]an nobis.] ἀπολογία. Atqui non [illegible]t opinati, in vos.] *Causam in eos transfert.* N[illegible]philochus.] ἀνδιαξις. Cæterùm ego Heros sum [illegible]ὲρ αὐτῦ. At tu videre nunquã.] *Obie-*

Ctio.

ctio. Equidem nisi.] *Solutio à signis, per assseuerationem.* Sed age per ipsam diuinandi artem.] ἐρώτησις ὀρνιθική. Est quiddam partim.] ἀπόφασις ὁμοῖα. Nempe quòd neq; sit homo.] *Repetit ὅρον.* Quò nunc recessit.] *Interrogatio.* Reddit oracula.] *Responsio.* Haud intelligo quid dicas.] *Conclusio ἐρωτικὴ.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Charontis.

Iacobo Micyllo interprete.

MERCVRIVS.

ΛΟγισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐπιζώμεν τι περὶ αὐτῶν. ΧΑ. λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ· ἄμεινον γὰρ ὠφέλιμα περὶ αὐτῶν καὶ ἀπραγμονέστερον. ΕΡ. ἄγκυραν ἐντελαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. ΧΑ. πόσου λέγεις. ΕΡ. [illegible] Αἰδωνέα, τῶν πέντε ἀπέδοσάμην, καὶ πρωτύπαρα δὲ ὀβολῶν. ΧΑ. τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολὸς δύο. ΕΡ. καὶ ἀντὶ πρώρας τὸ ἱστίον πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ

RAtionem supputemus [a] portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuò aliquando de eo inter nos contendamus. CHAR. *Supputemus, Mercuri. Satius enim est maturè id agere, deinde & minoris negocij.* MERC. [b] *Anchoram, vt mandâras, comparaui tibi quinq; drachmis.* CHAR. *Caro dicis.* MER. *At per Plutonem, quinq; emi illam: & præterea lorum, quo* [c] *remum alligares, obolis duobus.* CHAR. *Pone quinque drachmas, & obolos duos.* MERC. *Et pro resarciendo velo quinque obolos*

ἐγὼ καταίβαλον. Χά. μὴ τοῦτος προσίθει. Ερ. μὰ τὸν, ὡς ἐπιπλάσαι τ' σκλαφιδίᾳ τὰ ἀνιφόντα, μὴ ἥλως δί, μὴ καλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. εὖγε; ἄξια ταῦτα ὀνόσω. Ερ. ταῦτά σοι, εἰ μή τι ἄλλο ὑμᾶς διέλαθον ἐν ᾧ λογισμῷ, πότε δ' ὄν ταῦτ' ἀπολώσειν φῇς: Χά. νὴ μὴ, ὦ Ερμῆ, ἀδιώατον. ἦν δέ τοιμός τις ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνέσαι τότε ἀφελέσθαι ἐν ᾧ πλέθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμία. Ερ. νὴ σώ ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ διάπλοα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπ' τότων ἀφελοίμι. Χά. ὐκ ἔστιν ἄλλως, ὦ Ερμῆ. νὴ δ' ὀλίγοι, ὡς, ὁρᾷς, ἀφικνοῦται ἡμῖν, ἐρημία γάρ. Ερ. ἄμεινον ὅτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ἐκ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ, ὦ Χάρων, οἶσθα

ego exolui. CHAR. *Etiam hos appone.* MER. *Et ceram ad oblinendas nauigij rimas tibi emi: & clauos præterea, & funiculum vnde hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis.* CHAR. *Recte, laudo, hæc vili emiſti.* MER. *Hæc ſunt quæ tibi expoſui: niſi ſi quid reliquum eſt quod me fugit inter computandum. Quando autem hæc redditurum te promittis?* CHAR. *Nunc quidem, Mercuri, non poſſum. Si verò peſtis aliqua aut bellum confertos & frequentes huc demiſerit aliquos, licebit mihi tum allucrari aliquid ſubtracto clàm nonnihil ex portorio.* MER. *Profecto ego nunc ſedebo, peſſima quæque vt eueniant precando, vt inde fructum aliquem capiam.* CHAR. *Fieri aliter non poteſt, Mercuri. Nam pauci nunc videre, ad nos deſcendunt. Pax enim eſt.* MERC. *Satius eſt ita eſſe, etiam ſi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti iſtius ſolutio. Verùm enimuerò priſci illi, Charon,*

noſti

οἶσθα οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεω, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί. νυνὶ δὲ ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπεβανὼν, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ πυρῆς ἐξωδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲ ὁμοῖοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς εἰκὸς σοι. Χά. πάνυ γὰρ ἀπεπόθητά ἐστι ταῦτα. Ερ. ἀτεχνῶς οὖν ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, εἰκῇ ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

noſti quales aduenire ſolebant, quàm fortes atque animoſi omnes, cruore madidi, & vulneribus pleni plerique? Nunc autem aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab vxore, aut præ nimia voluptate tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque ſimiles pfioribus illis. Plurimi autem ipſorum etiam pecuniarum cauſa veniunt, factis (vt videtur) mutuò ſibi inſidijs. CHAR. Omnino enim expetibiles illæ ſunt. MERC. Proinde neque ego videar peccare grauius aliquid, ſi vel acerbius abs te exigam ea quæ mihi debes.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PORTITOR.] *Charon Noctis & Herebi filius tria inferni fluuiina ſeu paludes obſeruare dicitur, puta Acherontem, Stygem, & Cocytum, & per illas mortuorum animas ad profundum Herebi tranſuehere, obolum quem danacem Græci vocant, à vectoribus accipiens. Charontem portitorem, Virgil. in 6. Aeneid. pulchrè deſcribit.* b ANCHORAM.] *Hic recenſet aliquot nauium inſtrumenta. Anchora dens eſt ferreus ad ſiſtendas naues.* c REMUM.] *Remi perticæ ſeu conti, quibus naues & rates impelluntur agunturque. Remis vela adduntur.*

duntur, vt alæ ad nauium celeritatem funes & rudentes tum ad vincula, tum ad nauium tractus & retinacula. d Ceram.] *Græci κηρὸν pro ceræ picisque mixtura accipiunt : consule Plin. lib. 16. cap. 12. Hinc ceratæ naues dicuntur, cera piceque simul confusis oblitæ. e* Hyperam.] *Hyperæ sunt funiculi, quibus antennarum cornua traducuntur. vnde prouerbium : Omissa hypera, pedem quæris. Vide Suidam & Erasmum nostrum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Nauta petit quod debebat talariger ales,
Vera subducta sed ratione prius.
Mercurius queritor technas, hominumq; furores
Semper quod peior sit quoq; posteritas.

RATIONEM supputemus.] *Propositio iubentis.* Supputemus, Mercuri.] *Assensio.* Satius enim est.] *Ratio.* Anchoram vt mandâras.] λογισμὸς *per enumerationem.* Vnde Hyperam feci sti.] ὑπέρα *funiculi sunt, quibus antennarum cornua traducuntur. Vnde prouerb. Omissa hypera pedem quæris. Erasmus & Suidas.* Rectè laudo.] *Collaudatio.* Hæc sunt.] *Conclusio supputationis.* Quando autem hæc. *Postulat solutionem.* Nunc quidem, Mercuri.] *Petit dilationem.* Fieri aliter non potest.] λογισμὸς. Nam pauci nunc.] *Consilium suum exponit.* Pax enim est.] *Ratio* Verùm enimuerò prisci illi.] *Comparatio mortuorum.* Proinde neque & ego.] *Conclusio.*

MENIP-

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ὦ Κέρβερε (συγγενὴς γὰρ ἐμοί γε, κύων καὶ αὐτὸς ὤν) ἐπίμοι τῆς Στυγὸς, οἷός σοι ἦν ὁ Σωκράτης, ὁπότε κατῆει πρὸς ἡμᾶς; ἀτὰρ δὴ σὲ θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπόταν ἐθέλοις. Κερ. θαρρεῖν χρή, ὦ Μένιππε, πάντα σοι ἐοικέναι ἀπεικὸς προσώπῳ προσιόντι, καὶ ὁπόταν δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῇς, τότε ἐμφανῆ σοι ἐθέλειν. ἐπεὶ ἢ κατέκνυψεν ἅπαν τὸ χάσμα τοῦτο, καὶ ἦλε τὸν βόθρον, μᾶλλον ἔτι δεδιέναι ἐμέλλοντα αὐτὸν δοκεῖν τῷ κοινῷ κατιόντα τοῦ πόλου, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκείνει, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὀλύρει, καὶ παντοῖον ἐγχέλει. Μέν.

HEus, Cerbere, quando quidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, quum & ipse [a] sim canis, dic mihi per [b] Stygiam paludem, quomodo sese habebat [c] Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, Deus quum sis, [d] non latrare modò, verumetiam humano more loqui, si quando velis. CER. Quū procul ádhuc abesset, [e] Menippe, visus est constanti atque interrito adire vultu, perinde quasi mortem nihil omnino formidaret, tanquam hoc ipsum vellet iis qui procul à specus ingressu stabant ostendere: verùm simulatque despexit in hiatum, viditq; profundum atque atrum antri recessum, simulq; ego cunctantem etiam illum [f] aconito mordens, pede correptum, detraherem, infantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihilq; non faciebat, in omnem speciem sese conuertens. MEN.

Num

ἀκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ ὃν ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγματος; Κὴρ. οὐκ ἀλλ' ἐπεὶ περ ἀναγκαῖον αὐτῷ ἐφάνη κατεφρονεῖτο, ὡς δῆθεν οὐκ ἄκων πασόμενος, ὃ πάντως ἤθελε παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θνητοί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων ἀπεῖναι ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ στομίου τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, τὰ δ' ἔνδοθεν ἅπαντα δειλοί. Μέν. ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατεληλυθέναι ἔδοξα; Κὴρ. μόνος, ὦ Μένιππε, ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρό σου, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι εἰσῆτε, μηδ' ὠθούμενοι, ἀλλ' ἑκουσίοις γελῶντες; οἰμῴζειν παρήγγελλον ἅπασιν.

Num igitur fucatè sapiens erat ille, neque verè mortem contemnebat? CER. *Haud verè: cæterùm vbi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volens id esset passurus, & quod alioqui volenti nolenti tamen omnino fuerat ferendum, videlicet quo spectatoribus esset miraculo. Equidem illud in totum de viris istiusmodi verè possim dicere, ad fauces vsque specus intrepidi sunt ac fortes: porrò intùs quum sunt, nihil mollius ueque fractius.* MEN. *Cæterùm ego quónam animo tibi visus sum subïsse specum?* CER. *Vnus mortalium, Menippe sic mihi visus es subire, vt tuo dignum erat genere: & prior te* [h] *Diogenes: propterea quòd neutiquam adacti subieritis, aut intrusi: verùm tum vltronei, tum ridentes, atque* [i] *omnibus plorare renunciantes.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SIM canis.] *Cynici vulgo pro canibus habiti sunt, non ob aliud, nisi quòd recte quidem arguerent vitia mortalium, sed absq; delectu personarum, temporis & loci.* *b* Stygiam.] *Per Stygiam paludē. Hunc deorū poëticorum iusiurandū religiosum & grauissimū esse volunt. Homerus Odyss. & Virg. lib. 6. Aen.*

—Stygiamque paludem,
Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Qui enim per eam peierauerit, illum oportet annum & dies nouem ambrosia & nectare defraudari. *c* Socrates.] *Hîc de Socratis sapientia atque constantia seu fortitudine agitatur, de qua Hieronymus: Eundem semper vultum, inquit, habere non possumus, quod de Socrate falsò gloriantur philosophi. Philosophus Atheniensis fuit, Sophronisci statuarij & Phanaretæ obstetricis filius, Apollinis oraculo omnium sapientissimus iudicatus, qui æquabilitatem in omni vita adeò seruauit, vt idem semper vultus, eademque frons siue prosperis siue aduersis rebus extiterit vsque ad extremum. Præceptores habuit Anaxagoram & Damonem. Postea ad Archelaum physicum se contulit. vbi cùm animaduerteret naturalis speculationis nullum esse fructum, primus Ethicen inuenit:* id est, *moralem philosophiam, ad quam transiens fertur dixisse: Quæ supra nos, nihil ad nos. Vxores eodem tempore duas habuit, Xantippen & Myrtonem, quæ cùm crebrò inter se iurgarent, & ille eas solitus esset deridere, quòd propter se fœdissimum hominem, simis naribus recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus disceptarent, nouiss. mè verterunt in eum impetum, quem fugientem diu persecutæ sunt. Interrogauit Alcibiades, cur vxores tam acerbas domo non exigeret? Quoniam, inquit Socrates, cùm illas domi perpetior, assuesco, & exerceor, quò foris petulantium iniuriam facilius feram. Nónne tu tolerare asseres perstrepentes? Illo annuente: Quoniam mihi oua & pullos pariunt. Et mihi, ait, Xanthippe filios gignit. Xanthippe verò adeò molesta fuit, vt ipso cum discipulis disserente, mensam non rarò subuerterit. De eius patientia Gellius, castitate verò Aelianus scribit. Accusatus tandem ab Anyto quodam diuite, & Me-*

te, & Melito poëta, & Lycone oratore, quòd de dijs malè sentiret, iuuentutemq; præpostera Venere corrumperet, cùm à iudicibus de more interrogaretur, Quánam potißimùm pœna se dignum censeret: Vt, inquit, in Prytaneo alar de publico. Quo responso irritati iudices, capitis eum damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt. qua ille intrepidè accepta, & non alio quàm quo vinum solet, vultu exhausta, supremum vitæ diem clauſit. De quo Persius:

—barbatum hoc crede magiſtrum
Dicere, ſorbitio tollit quem dira cicutæ.

Ex Comœdijs Sotadis hoc quoq; de eo extat: Socratem mundus facit ſapientem, ac malè Socratem in carcere interemit. Epota enim cicuta, mortuus eſt. Cicer. 1. de Orat. pluribus illius hiſtoriam perſequitur. Et Eraſmus in Alcibiadis Sileno. d Non latrare modó.] *Virgil. 6. Aeneid.*

—licet ingens ianitor antro
Aeternùm latrans exangues terreat vmbras. *Et,*
Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Perſonat —. *e* Menippus.] *Phœnix philoſophus Cynicus, conditione ſeruus, qui reliquit lucubrationes crebris ſalibus. Cynicaq; mordacitate refertas: ad quarum imitationẽ M. Varro Satyras conſcripſit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, vt tradit Macrobius in Saturn. laqueo vitam finüſſe dicitur à Diogene Laërt. Dicit hic ſe eſſe canem. canes enim vocantur Cynicæ ſectæ philoſophi. f* Aconito mordens.] *Id eſt, veneno, ἀπὸ τῦ κοινῦ. Eſt autem aconitum, omnium venenorum ocyßimum, authore Plinio, quod contraxit ſpuma Cerberi, ab inferis extracti. quod paßim deſcribitur ab autoribus in primis poëtis, ſed ignoratur adhuc hodie. g* Quod volenti nolenti.] *Vſus huius adagij, Velim nolim, eſt, quum contra ſententiam animi fit aliquid. Pro eo Plautus ſæpe vtitur ingratijs, vt in noſtro Adagiorum collectaneo annotauimus. h* Diogenes.] *Philoſophus Cynicus celeberrimus. i* Omnibus plorare renunciantes.] *Hac prouerbiali voce Lucianus ſæpè vſus eſt, de qua nos in primo Necricorum dialogo, & noſtro Adagiorum collectaneo.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

ἀνασχδασιηὸς : *Fortitudinem Socratis falsam fuisse.*

Socratis exponit trepida de morte Menippo,
Cerberus infernas vt metuatque domos.
Nescio quàm fortis fuerit : sub iudice lis est,
Mors etiam magnos territat vsque viros.

HEVS Cerbere.] σύγκρισις ἐρώτησις, ἢ ἀξίωσις. Verisimile.] *Ratio* πιθανὴ ἀπὸ δυνατοῦ. Verùm etiam.] ἀφήγησις. Quum procul.] *Primum tempus.* Quasi mortem.] *Factum.* Verùm simul atque.] *Alterum tempus.* Nihilq; non.] *Conclusio.* Cæterùm.] *Expositio suæ sententiæ de Socrate.* Equidem illud.] ἐπίκρισις γενικὴ. Quónam animo.] *Interrogatio de seipso.* Vnus mortalium.] ἀπόκρισις ἐπαινετική. Propterea quód.] αἰτιολογία.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΜΕΝΙΠΠΟΥ, καὶ Ἑρμοῦ.

CHARONTIS & Menippi.

Erasmo Roterodamo interprete.

CHARON.

ΑΠόδος, ὦ λιμενάρχα, τὰ πορθμία Μεν. Βόα, εἴ γε τοῦτό σοι ἥδιον, ὦ Χάρων. Χάρ. ἀπόδος, φημὶ, ἀνθ' ὧν σοι διεπορθμεύσαμεν. Μεν. ἦ καὶ λάβοις παρὰ γε μὴ ἔχοντος. Χάρ. ἔστι δέ τις ὑβολὸν μὴ ἔχων; Μεν. ἐμοὶ μὲν οὖν τις, οὐκ οἶδα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω. Χάρ. καλῶ μὲν ἄγε ξω σε, νὴ τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρὲ,

REdde [b] naulum, sceleste. MEN. Voci ferare, siquidem istuc tibi voluptati est, Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro traiectõe debes. MEN. Haud quaquam auferre queas ab eo q̃ nõ habebat. CHA. An est quispiam, qui ne obolum quidem habeat? MEN. Sit' ne alius quispiam præterea, equidem ignoro: ipse certè non habeo. CHA. Atqui præfocabo te per [c] Ditē, impu-

 rissime,

ρὶ, λῦ μὴ ἀρδλῶς. Μφ. κἀγὼ σοῦ ξύλω σου κατάξας δδλύσω τὸ κράνιον. Χάρ. μάτην οὖν ἔσχ' πιπλοῦκὼς, τοσοῦτον χρόνον πλοῦν; Μφ. ὁ Ερμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀρδλότω, ὅτι μὴ παρέδωκέ σοι. Ερμ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ὑπερκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χάρ. οὐκ ἀφήσομαί σου. Μφ. τοῦτο γὲ ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον παράμενε, πλὴν ἀλλ' ὅ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χαρ. σὺ δ' οὐκ ἤδεις, ὡς ἐμοί ἦεν δῖον; Μφ. ἤδειν μὲν, οὐκ ἔχον δέ. τί οὖν ἐχρῆν δῆτα τοῦτο μὴ ἀφανεῖν; Χάρ. μόνος οὖν αὐχήσεις πρόϊκα πεπλευκέναι. Μφ. ὁ πρόϊκα, ὦ βέλτιστε· καὶ γὰρ λύτλης, καὶ τὸ λώπης ἐπιλαβόμην, καὶ οὐκ ἔλαττον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χάρ. ἀλλ' ταῦτα πρὸς τὰ πορθμία· τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ, ἐπεὶ θέμις ἄλλως γίνεσθαι. Μφ. ἀπόδοσο μ' αὖθις εἰς τὸν βίον. Χάρ. Καίτοι λέγεις, ἵνα καὶ

rissime, ni reddas. MEN. *At ego* [d] *illiso baculo tibi comminuam caput.* CHAR. *Nũ ergo te tam longo traiectu gratis transuexero?* MEN. *Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit.* MER. *Bellè meum agatur per Iouem, siquidem futurum est, vt etiam defunctorum nomine persoluam.* CHAR. *Haud omittam te.* MEN. *Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanquã* [e] *quod non habeo, quinam auferas?* CHAR. *At tu nesciebas quid tibi fuerit apportandũ?* MEN. *Sciebam quidem verùm non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi semper in vita manendum?* CH. *Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trãsuectũ?* ME. *Haud gratis, ô præclare: si quidem* [f] *sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiulaui.* CHAR. *Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas est secus fieri.* MEN. *Proinde tu me rursum in vitam reuehe.* CHAR. *Bellè dicis, nimirum vt*

verbera

πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Μεν. μὴ ἐνόχλει οὖν. Χα. ἀλλ' ἐξοίσεταί σοι τὴν πήρα ἔχειν. Μεν. θέρμους ἢ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χαρ. πόθεν οὖτον ἡμῖν, ὦ Ἑρμῆ, τὸν λιμὸν ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὴν πλοῖον, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων λαλαγέλων καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μὲν δὴ ἄλλων, οἰμωζόντων ἐκείνων; Ερμ. ἀγνοεῖς, ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκεραῖως, λυδόγνως αὐτῷ μέλει, οὗτος δὲ ὁ Μένιππος. Χαρ. καὶ μὴν οὐκ ἄν ποτε λάβοις σε πάλιν ἐνθένδε. Μεν. ἀλλ' ἐὰν λάβῃς ὦ βέλτιστε· ἄλλως δὲ οὐκ ἂν λάβοις.

verbera etiam & ab Aeaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergo moleſtus ne ſis. CH. Oſtende quid habeas in pera. MEN. [h] Lupinum ſi velis, & [i] Hecatæ cœnam. CHAR. Vnde nobis hunc [k] canem adduxiſti, Mercuri? tũ qualia garriebat inter nauigandum, vectores omnes irridens, ac dicteriis inceſſens, vnúsque cantillans illis plorantibus? MER. An ignoras, Charon, quem virum tranſuexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ ſit. Hic eſt Menippus. CHAR. Atqui ſi vnquam poſthac te recepero. MENIP, Sireceperis? ô præclare, ne poſsis quidem iterum recipere.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CHARONTI Poëtæ inferorum fluminum cuſtodiam & cymbæ gubernaculum tribuunt. b Naulum.] Parvum numiſma in os mortuorum inditũ, Charonti pro portorio ſoluendum. c Ditem.] Plutonem inferorũ Deum, Iouis & Neptuni fratrem. d Illiſo baculo.] κἀγὼ τῷ ξύλῳ. Materia pro inſtrumento, vt Latini ferrũ pro gladio. Aliàs βάκτρον ἢ βακτηρία. e Quod nõ habeo.] Alludit ad illud Plauti in Aſin. Nudo detrahere veſtimẽta me iubes. De quo in noſtro Adagiorum

collectaneo. f Sentinam.] *Nauis partem inferiorem, in quam quicquid instillat aquarum, influit, corruptæq; malè olent. Cicero de Senect. Alij sentinam exhauriant,* &c. *g* Acaco.] *Hunc Poëtæ fabulantur apud inferos vnà cum Minoë & Rhadamantho iudicem delectum esse, & sontium crimina discutere, & vnicuique pro meritis pœnam constituere. Lucianus noster in Necyomantia portorio apud inferos colligendo præfectum facit. In Cataplo is Mercurium obiurgat. h* Lupinum] *Lupini vniuersam atq; adeò mirabilem historiam lege apud Theophrastum lib. 8. apud Plin li. 18. cap. 12. & 22. cap. vlt. Editur frumentorum inopia, & instar lupi terræ sit appetens, dicitur lupinum. i* Hecatæ cœnam.] *Hecate Iouis & Latonæ filia, & soror Apollinis. Huic triplex numen attribuitur. vnde etiam à Virgil 8. Aeneid. Tergemina vocatur. Nam in cælo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, teste Seruio, q centum victimis placetur, aut quod centũ annos faciat errare insepultos. Sub nouilunium ditiores vespere cœnam mussitabant (vt dicebatur) in triuijs, nocte pauperes aderant, clausis portis, qui eam famelici diripiebant, postridie persuadentes vulgo, Hecaten id quod appositum esset, deuorasse. Vnde quoties significare volumus quid per tumultum direptum, Hecates cœnam appellare licebit. Eandem & præparcam ac sordidam veteres appellabant, quod apud inferos vmbræ tenui ac vilissimo cibo victitare dicantur, vt malua ac porro. Idem in dialogo Diogenis & Pollucis. k* Canem.] *Id est, impudentẽ. Nota est eius bestiæ impudentia, inde & Homericũ illud κυνώπης & Cynicorum appellatio fluxit. Sed & apud Terent. in Eunuch. & canis & os durum impudentiam significat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ex Strab. De naulo enim Charonti reddendo litigant.

Nauita de naulo quærit rogitando Menippum,
Vt soluat vectus per Phlegethonis aquas.
Sed nihil extorsit, nec erat soluendo Menippus:
Post vitam nullas namque tenebat opes.

REDDI

REDDE naulum.] *Postulatio.* Redde inquam.] *Repetit postulationem.* Haud quaquam.] *Recusatio cum ratione.* Equidem ignoro.] *Inficiatio.* Ipse cer é.] *Asseueratio.* Atqui præfocabo te.] ἀπειλή. At ego illiso baculo.] αὐτάπειλή. Num ergo tecum.] λὰ Ἑρμοῦ. Mercurius meo nomine.] *Reiectio in Mercurium.* Haud gratis.] ἀντεισαγωγή.

ΑΧΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ Ἀντιλόχου. *ANTILOCHI ET Achillis,*

Ottomaro Luscinio interprete.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Οἷα πρῶτον, Ἀχιλλεῦ, πρὸς τὸν Ὀδυσσέα σοι εἴρηται, περὶ ζῶν θανάτου; ὡς ἀγωνῶν καὶ ἀνάξια ζῆν διδασκάλου ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος; ἀπροόμην, γὰρ ὁπότε ἔφης, βίου νομίζεσθαι ἐπάρατον ὄν, θυτόν εἶναι παρά τινι τῶν ἀκηράτων, ἢ μὲν βίος καὶ πολὺς εἴη, μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οἶμαι ἀγωνῶν τινα φρύγα δεῖλον, καὶ πέρα ζῶν καλῶς ἔχοντος φιλόσοφον ἴσως ἐκλῶν λέγειν τὸν Πηλέως δὶ ἰὸν, τὸν φιλοκινδυνότατον

QVænam sunt illa, Achilles, quæ tu Vlyssi iam primùm commemorando in mortem executus es, at minimè generosa, ac Chirone atque Phœnice, quibus tu aliquando vsus es præceptoribus, parùm digna? Audiui enim magis ex re tua futurum tibi videri, si vilis agricolæ munus obiens, inopi, cui nec victus suppetat, loces operâ, quàm vi omnibus vita functis dominetis. Quæ si rudis quidâ, plebeius, ex media Phrygia ortus, atque immodicus insuper etiam vitæ affectator diceret ferendum fortè id esset, atque condonandum nonnihil rusticitati: verùm ex Peleo prognatum, & ex omni heroum numero periculorum

ἀνιάτατον ἁπάντων, ταπεινὰ ἄτω περὶ αὐτοῦ φρονεῖσθαι ποιῇ ἀσχημοσύνῃ, καὶ ἐναντιότητος πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὃς ἐξὸν ἀνδρικῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολὺν χρόνον βασιλεύειν, ἐκὼν προεῖλου τὸν μετὰ δόξης ἀγαθῆς θάνατον. ΑΧΙΛ. ὦ παῖ Νέστορος, ἀπὸ τότε μὲν ἄπειρός εἰμι τῶν ἐνταῦθα ὤν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἐῶ ἀγνοῶν, τὸ δυσλωβητότερον ἐκεῖνο δοξάσειν προτιμῶν τοῦ βίου. νῦν δὲ σαφῶς οἶδα, ὡς ἐκείνη μὲν ἀνωφελὴς, καὶ ὅ, τι μάταιος οἱ ἄνω ἐραστὴς ἐπῃνούμην· μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία, καὶ ἔστι τὸ μάταιον ἐκεῖνο, ὦ Ἀντίλοχε, ὅτι ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀπὸ δὲ εἴμεθα ἅπαντες ἐοικότες τῷ αὐτῷ ξόανον ὅμοιοι, καὶ κατ' ἐδὲν ἀπύλων διαφέροντες, καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ διὰ-

contemptorem acerrimum, in tam abiectam & humilem de seipso descendere opinionem, fœdum sanè atque pudendum inprimis. Deinde ijs, quæ in vita strenuè gesseris, equidem haud scio, quomodo ista conueniant. Nam dum in Phthio regnare tibi ad senectam vsque licuisset, citra gloriam tamen: tu glorioſam oppetere mortem maluisti, quàm potiri regno. ACHIL. *At, ô Nestoris fili, nondum etiam tũ feceram rerũ earum periculum, & qui cui præferrem ignorans, gloriolam hanc infelicem præponebam vitæ. Atqui serò iam tandem intelligo, quàm egerim imprudenter. Apud viuos enim reperies fortè, qui res benè gestas celebrent literarum monumentis: sed hîc apud manes non video, quàm frugiferum opus effecerim, vbi vnus est honos omnium. Sed neque vires iam adsunt corporis, Antiloche, aut forma. intercidêrunt omnia: pari rerum statu videntur omnia. nullum sapientiæ, aut alterius rei discrimen est. Adde quòd nulli iam ex Troianorum mortuis formi-*

δυδίασι μι, ὅτι οι τῶν Αχαιῶν θεραπεύσουσιν. ἰσηγορία δ' ἀκεῖθεν, καὶ νεκρὸς ὅμοιος, ἢ μὴ λακὸς ἦν καὶ ἰσθλός. ταῦτά μι ἀνίᾳ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θητεύω ζῶν. ΑΝΤ. ὅμως τί οὖν ἄρ' τις πάθοι, ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀφανίσαι ἅπαντας. ὥστε καὶ ἐμοὶ χαλεπὸν ὄντα νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε ὁρᾷς τὴν ἑταίρων, ὅσοι περὶ σὲ ἐσμέν. οἱ δὲ, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. φέρει δὲ παραμυθίαν καὶ κοινωνία τοῦ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστὰς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἄν, εἰμὶ, δόξαιεν ἀνελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θητεύσοντας ἀπλήστοις καὶ ἀβίοις ἀνθρώποις.

ΑΧΙΛ.

formidabilis ſum, nemini Græcorum venerãdus: prorſus omnium de mortuis par exiſtimatio eſt, ſiue boni fuerint, ſiue improbi. Hæc ſunt quæ me angunt, & miſerè ſolicitant, & ob quæ doleo, quòd non potiùs loco operas, & viuo. ANTIL. *At verò, Achilles, quid agat quiſpiam? quando ſic naturâ comparatum eſt, vt omnes prorſum cogantur ſemel vitam relinquere. quæ lex quum in vniuerſum iam obtinuit, nec abrogari vllo modo queat, patienter hanc feras oportet. Cæterùm aſpice nos, quotquot penes te ſumus: denique & Vlyſſes quoque poſt puſillũ aduenier: vnde ſolatum tibi meritò afferet ſocietas: id quod & alijs in rebus plerunque vſu venire ſolet. Non enim ſolus videris in hæc mala conjectus: en tibi Herculem, Meleagrum, & alios pleroſque, qui non parum multos in admirationem traxère: qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, ſi quis eos ad inopes & victu indigos mittat, vt illis pro mercede ſeruiant.*

Αχιλ. ἑταιρικὴ μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὶ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν περὶ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. ἃ δὲ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐσὲ, διὰ τὴν συνήθειαν αὐτὸ πάσχοντες. Αν. ἄκ, ἀπ' ἀμείνους, ὦ Αχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελῶς ζημιοῦσθαι ὁρῶμεν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δίδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλωμεν, ὥσπερ σὺ τοιαῦτα ἀνόητοι.

ACHIL. *Sociorum hæc quidem admonitio est: verùm haud scio quo pacto eorum quæ in vita aguntur, memoria impendiò me excruciat. Arbitror autem & vestrùm vnumquemque ita affici, etiam si non palàm confiteamini: nequiores sanè in eo, quòd tacitè huiusmodi per quietem toleratis.* ANTIL. *Non equidem Achilles, sed longè tibi præstamus: quippe qui intelligimus, quàm sit inutile de ijs rebus verba facere. Silere enim & æquo animo sustinere omnia quæ accidunt, datum nobis est: ne tibi affectu isto similes, ipsi quoque ridiculi omnibus meritò videamur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AEQVA omnibus moriendi conditio, & vt inquit Horatius lib. Carm. ode 28:

Omnes vna manet nox. lib. 2. ode 3.
Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur vrna.— de Arte poët.
Debemus enim morti nos nostraque—.

Porrò quòd hic fuit in precio, fit illic nullo denique honore. Huc accedit illud Horatij ode 28:

Mista senum, ac iuuenum densentur funera: nullum
Sæua caput Proserpina fugit.

Dixit

pixit Proſerpinam nullius vnquam caput fugiſſe, quo minus illud more ſuo tonderet, aut ſaltem tondendum curaret. Exiſtimabant enim antiqui, eos qui morti eſſent proximi, à Proſerpina, mortis ac vitæ arbitra, primum tonderi, & his quaſi primitijs Orco initiari, nec aliter diem ſuum obire poſſe. Id autem ex Euripide, & Virgilio apertè cognoſcere licet. Virg. quidem Didonis difficulter morientis cauſam hanc adfert:

Nondum illi flauum Proſerpina vertice crinem
Abſtulerat, Stygioq́; caput damnauerat Orco.

Addit Poëta Irim Proſerpinæ officio fungi. Ac ſimiliter ait Statius initio 2. Syluarum de Glaucia iamiam perituro.

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno:

id eſt, Proſerpina. Apud Euripidem Θανάτος, ſiue mors introducitur Alceſtidis comam ſecans.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Aequalem omnium apud inferos eſſe conditionem, neminemq́; præferri mortalium: & de Achillis apud inferos puſillanimitate.

Ingentem quanquam Pelides Hectora vicit,
Martia cui ſemper prælia ludus erant.
Non tamen eſt melior timidis in Ditis auerno:
Nominis eſt illo gloria parua loco.

QVAE'NAM ſunt.] *Propoſitio per interrogationem* ἐλεγχτικὴ μετὰ παῤῥησίας Audiui enim.] *Ratio* αἰτιολογική. Quæ ſi rudis.] *Approbatio per comparationem.* Verùm ex Peleo.] αὐτοπρόσωπος ἀπὸ τοῦ ἀρίστου. Ex omni heroum numero.] *Exornatio* ἐπιθετικὴ καὶ ἔπαινος. At, ô Neſtoris fili.] ἀπόκρισις ὀδυρτική. Atqui ſeró.] αὐτοκατάκλισις. Apud viuos enim.] κατάκλισις τοῦ λόγου. Sed neque vires.] *Expoſitio huius ſententiæ.* Adde quod.] αἴτιον. Hæc ſunt.] *Concluſio querimoniæ.* At verò Achilles.] τὸ παραμύθιον. Quando ſic natura

comparatum eſt.] *A necessario.* Vt omnes cogantur.] *Ab exemplis æqualium.* Cæterùm aſpice nos.] παραίνεσις. Non enim ſolus.] *A communi malo.* En tibi Herculem.] *Gaudium eſt miseris ſocios habere pœnarum.* Sociorum hæc.] *Conceſſio.* Verùm haud ſcio.] *Correctio.* Arbitror autem.] ἀντιφρασις. Non equidem.] παύχησις. Silere enim.] *Fortis eſt σιωπᾶν, φέρειν & σώζεσθαι τὰ παρόντα.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Ἑρμοῦ

MENIPPI ET Mercurij

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ποῦ δ' οἱ καλοί εἰσιν, ὦ καὶ καλαὶ, ὦ Ἑρμῆ; ξυνάγαγε γάρ μου μικτὰ πάντα ὄντα. Ερ. ὁρᾷς μὲν, ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνα αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ λευκὰ, ἔνθα Υάκινθός τέ ἐστι, καὶ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ἑλένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μεν. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἔοικας διαφρονεῖν.

AT[a] vbinam formoſi illi ſunt, ac formoſæ, Mercuri? ducito me, docetoque, vipote recèns huc profectum hoſpitem. MER. Haud mihi licet per ocium, Menippe: quin tu iſthuc ipſo è loco dextrorſum oculos deflecte. Illic & [b] Hyacinthus eſt, & Narciſſus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter quicquid eſt veterum formarum. MEN. Equidem præter oſſa nihil video caluariasque carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil ſit omnino diſcriminis. MER. Atqui hæc ſunt quæ poëtæ cuncti mirantur ac celebrant, oſſa ſcilicet quæ tu videris contẽnere.

MEN.

Μὲ. ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον, εἰ γὰρ ἄρ' ἀγνοεῖν ἔοικε. Ερ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν; Μεν. ἔτα σὺ χιλίαις νηυσὶ δι' αὐτὸ ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἐπέσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀπ' ὀπὴς ἔδυς, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφυς γὰρ ἄρα καὶ σὺ ἀνυμέναιος ἂν, τὴν δ' ἀμφὶ γάμοις, πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφὴν, ἄμορφα δὴ λοιπὸν ἂν δόξειε. ὅτι μέν τοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιὰν, καλὰ δοκεῖ. Μεν. ἀκούω σοῦ, ὦ Ἑρμῆ, θαυμάζω, εἰ μὴ σωίσασαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος ὑπολιγοχρονίου, καὶ ἐφθίου ἀπανθοῦντος, πονοῦντες.

Ερ. ἀσχολία μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὡς τι ἐπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν· ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μεταλούσομαι.

ΜΕΝ. *At Helenam saltem mihi commonstra: nam ipse quidem haud queam dignoscere.* ΜΕΡ. *Hæc videlicet caluaria, Helena est.* ΜΕΝ. *Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex vniuersa Græcia acto delectu sunt impletæ, tantaq; tũ Græcorũ tum Barbarorum multitudo conflixit, tot vrbes sunt euersæ.* ΜΕΡ. *Cæterũm, Menippe, non vidisti mulierẽ hãc viuã: qđ si fecisses, forsan diceres tu quoq; vitio dãdum nõ esse*

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioqui si quis flores etiã are factos marcidosq; cõtẽpleꝛ, postea quã coloris decus abiecerint deformes nimirum videãtur: at ijdẽ donec florent, colorẽq; obtinẽt, sunt speciosissimi. ΜΕ. *Proinde illud iã demiror, Mercuri, si Græci nõ intellexerũt sese pro re vsq; adeò momẽtanea, quæq; tam facilè emarcescere, elaborare.* ΜΕΡ. *Haud mihi vacat tecũ philosophari, quare delecto loco vbicunq; velis, prosterne tẽmet ac recumbe: mihi iam aliæ sunt traducendæ vmbræ.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VBI NAM formoſi ſunt.] *Forma bonum fragile eſt, & fugaciſſimum: nam cito pede labitur, & velut roſa æreſcens perit.* *b* Hyacinthi.] *Hyacinthi fabula eſt in Dialogo Mercurij & Apollinis.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet formoſos: quorum eximia pulchritudo ac ſpecies poſt mortem nulla eſt.

Forma nihil prodeſt, folijs leuiorq; caducis:
Perdidit hæc multos, millęve damna dedit.
Hanc etiam propter ceciderunt mœnia Troiæ:
Ob formam vt placeant deſine velle tuam.

VBI NAM formoſi.] ἐρώτησις ἀφ' ἑαυτῶν καλῶν: ἢ ἀξίωσις. Quin tu iſthuc.] ἀφόρμησις. Illic &.] ἀπόλυσις. Atqui hæc ſunt.] *Irriſio.*

Forma bonum fragile eſt: quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & ſpacio carpitur ipſa ſuo.

Et huius ſcilicet.] *Obiectio.* Cæterúm.] ὁμοίωσις. Proinde illud demiror.] θαύμασις παρασιωπητική. Haud mihi vacat.] *Præciſione concludit.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χείρωνος. — MENIPPI ET Chironis.

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΗΚουσα, ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὤν, ἐπιθυμήσαντος ἀποθανεῖν. Χε. ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας, ὦ Μένιππε; EQuidem inaudiui a Chiron, te, deus quum eſſes, tamen optaſſe mortem. CHIRON. *Vera nimirum ſunt iſta quæ audiuiſti Menippe;*

πε. καὶ τέθνηκα, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος ἂν δυνάμενος. Μέν. τίς δέ σε ἵμερος τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀνδράσου ζῆν ποθοῦσι καὶ δεδοικόσι; Χείρ. ἐρῶ πρὸς σὲ οὐκ ἀσαφῶς ὄντα. οὐκ ὤμην ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. Μέν. οὐχ ἡδὺ ὤμην, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; Χείρ. οὐκ, ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ ἴσως ποικίλον τι, καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δὲ ζῶν ἀεὶ, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς αἷ ὧραι δὲ αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἑξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα, θάτερον θατέρῳ. ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ ἐν ᾧ αὐ ᾧ ἀεί, ἀπὸ καὶ ἐν ᾧ μεταχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν ὤμην. Μέν. εὖ λέγεις, ὦ Χείρων. τὰ ἐν Ἅιδου δὲ πῶς φέρει, ἀφ' οὗ πεπλόμενος αὐτὰ ἧκεις; Χείρ.

pe: planéque mortuus sum, sicuti vides, quum mihi licuerit immortalem esse. MEN. At quaenam te mortis cupido tenebat, rei videlicet quā vulgus hominum horreat: CHIR. Dicam apud te, virum neutiquam stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. MEN. Quid? an iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? CHIR. Erat inquam, Menippe. nam quod iucundum vocant, id ego neutiquam simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verùm quum ego semper viuerem, atque ijsdem perpetuò rebus viterer, sole, luce, cibo, tum horae eaedem recurrerent, reliqua item omnia quaecunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent, atque alijs alia per vices succederent: [b] satietas videlicet eorum me cœpit. Neque enim in eo voluptas est sita si perpetuò fruaris ijsdem, sed omnino in permutando posita est. MENIPPVS. Probè loqueris, Chiron: cæterùm haec quae apud inferos agitur vita, quinam tibi procedit, posteaquam ad hanc tanquam ad potiorem te contuliſti? CHIR.

Χέ. οὐκ ἀηδῶς, ὦ Μῴππε, ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε οὐδὲ διψῆν, ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῆν δεῖ, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τούτων ἁπάντων ἐσμέν. Μέ. ὅρα, ὦ Χείρων, μὴ πιεπίπλης σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περιεχῇ. Χέ. πῶς τοῦτο φῄς. Μῴ. ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ, καὶ ταὐτὸν ἐγγίνοιτό σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιο, καὶ δεήσει μεταβολῆς γε ζητῆσαί τινος καὶ ἐντεῦθεν ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. Χέ. τί οὖν ἂν πάθοι τις, ὦ Μῴππε; Μέ. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα ὄντα ἀρίστου καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

CHIR. *Haud insuauiter, Menippe: siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum, sed eiusmodi rerum omnium egentia vacamus.* MEN. *Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, néve eôdem tibi recidat oratio.* CHIR. *Quamobrem isthuc ais?* MEN. *Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem similibusq; rebus vtendum erat: quum hic itidem similia sint omnia, eundem admodum parient fastidium, ac deintegrò tibi quærenda erit vitæ commutatio, atque hinc quópiam aliam in vitam demigrãdum: id quod* c *arbitror fieri non posse.* CHIR. *Quid igitur faciundum, Menippe?* MEN. *Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant,* d *præsentibus rebus sis contentus, boniq; consulas quod ad est: neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius Menippi & Chironis facetissimi Dialogi argumentum & Chiron interrogatus à Menippo, quamobrem, cùm ei immortali esse liceret, mori maluerit, respondet, perpetuum rerum tenorem & similia omnia suo tempore vicissim recurrentia vitæ satietatem sibi peperisse. Eadem sunt omnia semper, inquit, Lucret. lib. 3. Altera pars Dialogi est præsentibus esse acquiescendum, iuxta illud τὸ παρὸν δεῖ ποιεῖν siue δεῖ πρᾶξαι: *id est*, Quod adest, æqui bonique facere oportet, quo vtitur Plato in Gorgia. Ne nos alienarum rerum cupiditate macieremus, inquit Erasmus noster, sed quæcunque contigit, sors eam velut optimam amplectamur. Magna enim felicitatis pars est, vt sua cuique fortuna placeat.

a CHIRON.] *Chiron Centaurus, Saturni & Phylliræ filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poëtæ, Saturnum, cùm Phylliram Oceani filiam adamaret, eiusque frueretur concubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, subitò in equum se conuertisse: Phylliram autem ex eo grauidam effectam, foetum peperisse, cuius anterior pars hominem, posterior equum referret, eumq; Chironem nominasse. qui vbi primùm adoleuit, in syluas se contulit, ibiq; herbarum vires edoctus, in præstantissimum medicum euasit. Senex tandem effectus, (senem enim Theocritus in Thalysia dixit) atque vitæ longioris pertæsus, à superis impetrauit, vt immortalitatem, (vtroque enim parente immortali natus erat) sibi morte liceret commutare.* *b* Satietas.] *Aristoteles 2. Rhetoricarum præceptionum lib. scribit, quod semper idem statui perpetuique habitus, parit satietatem: varietatemque & vicissitudinem iucundam esse. Fit enim, inquit iuxta naturam transmutatio. Vnde illud dictum est, vicissitudo rerum omnium iucunda. Id quod repetit lib. Moralium Eudem. 7. Euripide,*

Euripides in Oreste, μεταβολὴ πάντων γλυκὺ: id est, *Mutátio iucunda rerum est omnium. Eôdem alluſit Virg. in Palæmone:*

Alternis dictis, amant alterna Camœnæ.

Mimus: Nil iucundum, niſi quod commendat varietas. Item: *Bonarum rerum conſuetudo peßima eſt. Ea rerum natura, inquit Eraſmus noſter, eiuſmodi ſenſus humani faſtidium, vt nihil eſſe poßit tam ſuaue, quod non abeat in nauſeam, ſi paulò diutiùs vtare: nihil tam egregium, quod idem diu placere poſſit. Iuuenalis:*

—voluptates commendat rarior vſus.

Terent. in Eunucho:

Tædet harum quotidianarum formarum.

In Phormione:

At enim tædet audire eam millies.

Cic. ad Atticum lib. 2: Prorſus vitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum pleniſſima. Varietas, inquit Eraſmus, tantam in omni re vim habet, vt commendatione nouitatis interdum & peßima pro optimis placeant. c Arbitror fieri non poſſe.] *Sibylla apud Maronem, ad inferos viam Aeneæ non negat quidem, ſed deterret à difficultate ridus, quam componit cùm deſcenſus facilitate: obliquè notans temerarium Perithoi & Theſei conatum, qui ab inferis redire non valuerunt. Nam ab inferis reditus via, vt anguſta, ità infrequens eſt, & rarum videt viatorem, vt quoque noſter Lucianus in Diogenis & Alexandri dialogo ſcripſit: neque enim fas eſt reuerti quenquam, qui ſemel paludem tranſmiſerit,* &c. d Præſentibus rebus ſis contentus.] *Menippus hic nos cum Chirone admonet, vt quemcunque ſtatum ſors dederit, in eo lætè tranquilleq; viuamus. iuxta illud* ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάγειν, *Quæ præſtò ſint, in hiſce vitam nectito.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Exosus Chiron præsentis munera vitæ,
Tetras exoptat posse videre domos.
Esse isthic etiam fastidia multa docetur:
Vtere præsenti non meliora sciens.

EQVIDEM inaudiui.] ἀφήγησις ψιλή. Vera ista.] *Assseueratio.* Atquæ'nam te.] *Inuestigatio causæ.* Dicam apud te] ὑπόχεσις. Iam mihi desierat.] διήγησις. Quid?an iniucundum.] *Interpellatio.* Erat inquam.] *Ratio primæ sententiæ.* Verùm cùm ego.] *Continuat narrationem commemorando ea quæ fastidium satietatemq; viuendi adferre solent.* Neque enim in eo.] *Ratio ex loco communi.* Cæterùm hæc.] *Secunda interrogatio.* Haud insuauiter.] *Responsio & ratio.* Siquidem æqualitas.] *Occupatio.* Vide Chiron.] *Hortatio.* Nempe.] *Ratio à minori.* At de integro.] *Consilium eius quod fieri non potest.* Quid igitur.] *Petit aliud consilium.* Præsentibus sis contentus.] γνώμη ἀποτρεπτική.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΙ. λωνίδου, ἢ Νεκυομαντία.

MENIPPVS, SEV Necyomantia.

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

VIdetur hoc Dialogo Lucianus illud maximè commendatum voluisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, priuatorum videlicet hominum vitam optimam atq; tutissimam esse: quod idem Græci noto illo prouerbio dictitant, τῷ λαθὶ βιώσας. Nam diuitias, potentiam, gloriam, & cętera quę mundus appetit, vana omnia & incerta esse: pręcipuè autem diuitum atque magnorum hominum vt vitam ipsam periculosam, & pompis solennibus, item tragicis quoque fabulis similem esse, ita miseros plerunque sortiri exitus. quod eo decreto videtur intelligere vel-

le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Necyomantia: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitum responsum. quo vel maximè appareret eum Dialogi scopum habendum esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & maximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cũ fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

Χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς, ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φι. ἆ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων; ἢ μανῶ ἄρα, ἢ μὴ ἐγὼ παραβλέπω Μενίππους ὅλους. τί δ' ὠφῶ βούλεται τὸ ἁλικόπολον τὸ σχῆμα; πῖλος καὶ λύρα,

Alue atriũ, domusq; vestibulum meæ. Vt te lubens aspicio, luci redditus. PHI. *Nũnam hic Menippus est, canis ille? Nõ hercle alius, nisi ego fortè ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habit9 hui9 insolẽtia? clauа, lyra,*

λύρα, καὶ λεοντῆς πρόσιτέον δ' ὅμως αὐτῷ. χαῖρε, ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλὰ γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Με. Ἥκω νεκρῶν κομιθμῶνα, καὶ σκότου τύλας Λιπὼν, ἵν' Ἅιδης χωρὶς ὤκισται θεῶν. Φι. Ἡράκλεις, ἐλελίθα Μένιππον ἡμᾶς ἀποθανὼν, καὶτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβιβιῶσκει; Με. οὐκ, ἀπ' ἔτ' ἔμπνουν Ἅιδης μ' ἐδέξατο. Φι. τίς δ' ἡ ἀτία σοι τῆς καινῆς ἢ παραδόξου ταύτης ἀφορμίας; Με. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος τὸ νεῶν πλέον. Φι. παῦσαι μανίαν πραγῳδῶν, καὶ λέγε διότι σοι ἁπλῶς, καταβὰς ἀφ' ἱαμβείων. τίς ἡ σολή; τί σοι κάτω πορείας ἐδείκνυ; ἄπλως γὰρ οὐκ ἡδέά τις, οὐδὲ ἀσπάσιος ὁδός. Με. ὦ φιλότης, χαίρω μὲ κατάγαγε εἰς Ἅιδαο, ψυχὴ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φι. οὕτως, ἀπ' ἠπαραπαίεις. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἐμέτρεις ἐρραψῳδεῖς

lyra, leonis exuuiæ? Adeundus tamē est. Salue, Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. *Adsum reuersus mortuorum è latibulis,*

Fortibusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHI. *O Hercules: clam nobis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò?* MEN. *Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.*

PHIL. *Quænam causa tibi fuit nouæ huius atque incredibilis viæ?* MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI *Siste, ô beate tragica, & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quænam hæc vestis? quæ causa tibi itineris inferni fuit, quum alioqui neq; iucunda, neq; delectabilis sit via?* MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,

Consulerem manes vt vatis Tiresiai.

PHIL. *Atqui deliras: alioqui non hoc pacto caneres*

πρὸς ἄνδρας φίλους. Μέ. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ ἐπί μοι πῶς τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχει, καὶ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Μέν. ἄθλιοι, καὶ λιμοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἐναγχος κεκήρυκται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα καθ' ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμίᾳ μηχανῇ τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φής; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μέ. νὴ Δία καὶ πολλά, ἀλλ' ὁ θεμις ἐπενεγκεῖν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐ δὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μηδαμῶς, ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διὸς,

apud amicos consarcinatis versibus. MEN. Ne mireris, amice, nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm dic mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur. PHIL. Nihil noui: sed quemadmodum prius actitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt. MEN. [a] O miseri, atq; infelices. Nesciunt enim qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque forte iacti sunt in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere. PHIL. Quid ais? Nouine aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est? MEN. Per Ioue, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset. PHIL. Nequaquã, Menippe, per Ioue: ne amico sermone hunc inuideas.

Nam

μὴ φθονήσῃς τ λόγων φίλῳ ἀνδρί. πῶς γὰρ ἀδότα σιωπᾷν ἐρεῖς, τάτ' ἄμα, καὶ πῶς μεμνημένον. Με. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ πίταγμα, καὶ οὐ πάντη ἀσφαλὲς, πλὴν ἀμὰ σῦ γε ἕνεκα ζημιτέον. ἔδοξε δὴ, τοὺς πλουσίους τούτους, καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον καττάκλειστον ὥσπερ τὴν Δανάλω φυλάττουσας. Φι. μὴ πρότερον εἴπῃς, ὦ γαθὲ, τὰ δὲ δογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἂν κδέως ἀκούσαμί σου. ἤτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο; τίς δ' ὁ τ πορείας ἡγεμὼν; εἶθ' ἑξῆς, ἅτε εἰδὼς, ἅτε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. ἀνὸς γὰρ δὴ, φιλόκαλον ὄντα σὲ, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Μέν. πουργικτέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἄν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλῳ ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοί δίδωμι τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην πρὸς τὴν καττάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχρι μὲν ἐμπαισίων ἦν, ἀκούων Ὁμήρου τε καὶ Ησιόδου, πολέμους τε καὶ στάσεις διηγουμένων,

Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatũ præterea sacris, edisseres. Me. *Dura profectò iubes, & neutiquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurũ tanquam Danaën seruãtes abstrusum.* Phi. *Ne prius, ô beate, quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quæ abte audire libentissimè velim: quæ videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quæ illic videris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quæ visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino prætermisisse.* Me. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgente amico?* [b] *Ac primùm sanè tibi expediam quæ res animũ meum ad hũc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem,* [c] *audireq; Homerũ atq; Hesiodum seditiones ac bella canentes, non semideorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, καὶ οὐ παρέργως ἐκείνοις ἐσπούδαζον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ οὖν καθειστήκειν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς ὅ, τι χρησαίμην ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγοίμην μοιχεύσαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐνόμισαν· οὔτ' ἄν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τι ἐμαυτὸν, καὶ δι' αὐτῶν χρῆσθαί μοι ὅ, τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrum & sororum nuptias: haec mehercle omnia bona pulchraq; putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam ætatem peruenirem, hic leges rursus iubentes audio poëtis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur hæsitabundus cõstiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putaui mœchaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dedere, rogareq; vti me vtcunque liberet vterentur,

vitaq;

λὸν ἁπλῶ καὶ βεβαίαν ὑπο-
δεῖξαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν
δὴ φρονῶν, προσῆμεν αὐτοῖς.
ἐλελήθειμεν δ' ἐμαυτὸν εἰς αὐ-
τό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ βιαζόμενον. παρὰ γὰρ
δὴ τούτοις μάλιστα εὕρισκον
ἐφισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ
τὴν ἀπορίαν πλέονα. ὥστε
μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδει-
ξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν
βίον, ἀμέλει ὁ μὲν αὐτῶν
παρήνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ
μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς με-
τιέναι, τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὖ-
δαιμον. ὁ δέ τις ἔμπαλιν,
πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν,
καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν,
ὑπνῶντα καὶ ἀχμῶντα. καὶ
πᾶσι δισαρεστοῦντα, καὶ λοι-
δορούμενον, σιωπῆς ἐπιῤῥα-
ψῳδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα
τοῦ Ησιόδου περὶ ἀρετῆς ἔ-
πη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐ-
πὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλ-
λον δὲ καταφρονεῖν χρημάτων
παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον
οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν.
ἄλλος δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν
εἶναι

vitæq; viam aliquam ſimplicem ac certam oſtenderent. Hæc igitur mecum reputans, adeos venio, imprudens profectò, [d] quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conïcerem. Apud enim hos maximè diligenter obſeruans, ſummam reperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. [e] Alius etenim ſoli me iuſsit voluptati ſtudere, atque ad eum ſcopum vniuerſum vitæ curſum dirigere: in eo ipſam ſitam eſſe felicitatem. Alius rurſus omnino laborare corpusque ſui, vigiliis ac ſqualore ſubigere, miſerè ſemper affectum, contumeliisque obnoxium aſsiduè, Heſiodi ſedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & ſudorem videlicet, & accliuem in verticem montis aſcenſum. Alius contemnere iubet pecunias, earumq; poſſeſſionem indifferentem putare. Alius contrà bonas ipſas

εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὃς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἄτομους καὶ κενὰ, καὶ διστόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὅσημέραι παρ' αὐτοῦ ἤκουον ἐναντίων, καὶ τὸ πάντων ἀνοητότατον ἀποφαίνετο; ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ ταῦτα, ἀδύτα σαφῶς ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταυτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς δὲ ἔπασχον τοῖς μυσάττουσι τὰ τοιαῦτα ὅμοιον, ἄρτι μὲν ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τούτου ἀνιαρότερον, τὰς γὰρ αὐτὰς τούτους εὕρισκον ἐπιλήσμονας, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὸν γοῦν καταφρονεῖν πανταχοῦ μάλιστα, εἶδον ἀπὸ ξ

etiam diuitias esse pronunciat. De mundo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de contrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contrà quicquam hisce re potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Præterea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptisq; summopere pugnare. Eos enim quispernendam censebant pecuniam, auidissimè conspexi colli-

ἁπρίξ ἐχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τὰς τε πρὸ δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας, ἰδιωτῶν τε αὖ σχεδὸν ἅπαντας διὰ τυχορροῦντας, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον, πρῖμα παραμυθούμενός μαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων ἀνόητός τε εἰμι, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι, διὰ μοι πολὺ διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξέ τις Βαβυλῶνα ἐλθόντα, διατριβῆς τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἤκουον δ' αὐτὸς ἐπῳδάς τε καὶ τελετὰς τισιν ἀνοίγειν τε τοὺς Ἅιδου πύλας, καὶ διάγειν ὅν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ἐπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄκουσον

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aſpernabantur, omnem vitæ ſuæ rationem in gloriam referebant. Voluptatem rurſus omnes fermè palàm inceſſebant, clanculùm verò ad eam ſolam libenter confluebant. Ergo hac quoque ſpe fruſtratus, magis adhuc ægrè moleſtéque tuli. Aliquantulum tamen inde memet conſolabar, quòd vnà cum multis & ſapientibus & celeberrimis viris ipſe inſipiénsque eſſem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. f Peruigilanti mihi tandem, atq; hiſce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem ex Zoroaſtri diſcipulis ac ſucceſſoribus conuenirem. Audieram ſiquidem eos inferni portas carnib. quibuſdam ac myſterijs aperire, & quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rurſus inde reducere.

ἄριστον οὖν ἡγέμην ἂν ποιεῖν παρά τινος τούτων διαπραξάμενος τὴν κατάβασιν, ἐλθοῦσα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτῆς, ὅστις μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἄρα ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἅπαντες ἕλοιντο, εἰ φρονοῖεν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον εὐθὺ Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δὲ συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θαυμασίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γένειον δὲ μάλα εὐμενὲς κεκαρμένῳ, τὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. ἀνηθεὶς δὲ καὶ κατοικτίσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦλθε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἣς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι

Optimè ergo me facturum putaui, si cum horum quopiã de descensu paciscẽs [h]Tiresiam Bœotium consulerẽ, ab eoq́ perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quámque sapientissimus quisque potissimùm elegerit. Ac statim quidem exiliens quàm poteram celerrimé Babylonem versus rectà contendi. Quò quum venio, diuersor apud Chaldæorum quendã hominem certè sapientem, atque artẽ mirabilem, comaquidem canum, admodúmque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecransq́ vix exoraui, vt quauis mercede vellet, in illam me viam deduceret. Ac tandem homo me suscipiens, primùm quidem dies nouem ac viginti cùm Luna simul incipiens abluit ad Euphratem, manè Solem orientem versus perducens, ac sermonem quempiam longum musitans, quẽ nõ admodum exaudiebam. Nam (quod in certamine

λοι τῶν ἐν ζοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίπροχόν τι καὶ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο. πολλὰ δὲ ἐπ' ἐώχετό τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳδὴν, πρὶς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀπτλύσας, ἐπανίει πάλιν, ὐδίνα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀπρόδρυα. ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ ζοῦ Χοάσπου ὕδωρ. ὐννὴ δὲ ἐπάθειρ ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δὲ ἄλις ἔχει τῆς παρασκευῆς, περὶ μέσας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγριτα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε μὲ, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δαδὶ καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ πρὸς ἐπῳδῇ ἐκείνῃ ὑποβυθορύζας. ἔπτα ὅλον με καθαμαγεύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς ἔχον, ἀναποδίζοντα. καὶ τὸ λοιπὸν, ἀμφὶ πλῶν ἔχομεν. αὐτὸς μὲν οὖν μαγικήν τιν'

certamine præcones inepti solent) volubile quiddam atque incertum proferebat, nisi quòd quosdam visus est inuocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens, deducit rursus, oculos nusquam in obuium quemquam deflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspi lympha. lectus verò in herba sub dio fuit. Ac postquam iam præparati satis hac diæta sumus, medio noctis silentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgauit simul, atque absterst, i facéque lustrauit ac squilla, tum pluribus itidem alijs: & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à spectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis parte nauigationi nos præparauimus. Ipse igitur magicam quandam

τιν' ἐσθῆτα ποικίλην, τὰ πολλὰ ὁμοιωθέντα τῇ Μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τοιούτοις φίρων, ἐνισκιάσας τῷ πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ πρὸς ἔτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσατο, εἰ τίς με ἐρωτᾷ τὸ ὄνομα, Μένιππον μὲν μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δέ, ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλ. ὡς δὴ τί ταῦτα, ὦ Μένιππε; ὁ γὰρ σαφέστατα τὴν αἰτίαν ὅτι τὸ σχῆμα, ὅτι τῶν ὀνομάτων. Μεν. καὶ μὴν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ ὁ πανταπασιν ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ἐξῆλθον, εἰς Ἅιδου καταπεπλεύκασιν, ἐνόμιζε, ἐμοὶ ἀπεικάσας αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὸν τοῦ Αἰακοῦ φρουρὸν λαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ἅτε σαφεστέρου, πραγματικῶς μάλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ σχήματος. ἤδη δὲ σαφὴς ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγινόμεθα. παρεσκεύαστο δὴ αὐτοῖς καὶ σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα καὶ ἄλλα ὅσα πρὸς τὴν τελετὴν χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπαντα

quandam veſtem induit, Medorum veſti vt plurimùm ſimilem: ac me quidem his, quæ vides ornauit, claua videlicet, ac leonis exuuijs, atque inſuper lyra. Iuſſit prætereà vt nomen ſi quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheum. PHIL. Quid ita, ô Menippe? neque enim cauſam aut habitus, aut nominis intelligo. MEN. Atqui perſpicuum id quidem eſt, ac neutiquam arcanum. Nam hi qui ante nos ad inferos olim viui deſcenderant, putauit ſi me his aſſimilaret, fore vt facilius Aeaci cuſtodiam fallerem, atque nullo prohibente tranſirem, vtpotè notior tragico admodum illo cultu emiſſus. Iam igitur dies apparuit, quum nos ad flumen ingreſſi, in receſſum incumbimus. Parata ſiquidem ab illo fuerant, cymba, ſacrificia, mulſa, & in id myſterium denique quicunque opus erant. Hæc poſtquam ergo quæ prompta

ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, ἔτω δὴ κἀὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν δακρυ χέοντες. καὶ μέχρι μέν τινος ἐπιφερόμεθα ἐν ὄχεσι, ἔπειτα δ' ἐσπλεύσαντες εἰς τὸ ἕλος, καὶ τῷ πλοίῳ εἰς ὃν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. παραπεμφθέντες δὲ καὶ τούτῳ, ἀφικνούμεθα εἰς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες καὶ ἀνήλιον, εἰς ὃ ἀπέβαινον (ἡγεῖτο γὰρ ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τε ὀρυξάμενοι, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν δεξιᾷ μὲν ἔτω δᾷδα λαμπομένην ἔχων, ὑπερμεγάλῃ δὲ τῇ φωνῇ, παμμίγερι δή, ὡς οἷός τε ἦν, ἀνακραγὼν, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐρινύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ ἀπειλὴν Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ὡς δὲ πάντα ἐκεῖνα ἐσαλεύετο, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπῳδῆς τὸ δᾷδιον ἀνερρήγνυτο. καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη κάτοφθον

ptacerant, impoſuimus, tum nos quoque

Ingredimur triſtes lacrymisq́ implemur obortis.

Atq́ aliquantiſper quidem in fluuio ferimur: deinde in ſyluam delati ſumus, ac lacum quendam, in quẽ Euphrates conditur. Tum hoc quoque tranſmiſſo, in regionẽ quandam peruenimus ſolam, ſyluoſam, atq́ opacam: in quam deſcendentes) præibat enim Mithrobarzanes) & puteũ effodimus, & oues iugulamus, & foueã ſanguine conſpergimus. At magus interim accenſam facem tenẽs, haud ampliùs iam ſummiſſo murmure, ſed voce quàm poterat maxima clamitans, dæmones ſimul omnes conuocat, Pœnas, Erinnyes,[k] Hecatem nocturnam, excelſamq́ Proſerpinam: ſimulq́ polyſyllaba quædã nomina barbara, atq́ ignota commiſcet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine ſolùm ducere, ac porrò Cerberi latratus audiri: & iam res planè triſtis ac

mœſta

κάτηφες ἦν, καὶ σκυθρωπόν. Ἐδεδίεσαν δ' ὑπὲρ τῶν ἄνακτα Ἀϊδωνεύς. Καταφανὴς γὰρ ἤδη τὰ πλῆσα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ τὰ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. Καταθόμενοι δ' ὅμως διὰ τὸ χάσμα, τὸ μὴ Ῥαδάμανθυν ἐνόμῳ, τεθνεῶτα μικρῷ δεῖν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκησε μὲν οἱ, καὶ παρεκίνησε ταχὺ δὲ μου κρούσαντος τὴν λύραν, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν λίμνην ἤλθομεν, μικρᾶς μὲν ἐδεήθημεν. ἦν γὰρ ἤδη πλήρης τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεον. φαντασίαι δὲ πάντων ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ τὴν κεφαλήν, ὁ δ' ἄλλο τι οὐντετριμμένος, ἐμοὶ δοκεῖν ἔκ τινος πολέμου παρόντος. ὅμως δὲ οἶδ' ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς εἶδε τὴν λεοντῆν, οἰηθείς με τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με, καὶ διεπόρθμευσέ τε ἄσμενος, καὶ ἀφθάσι διεσήμαινε τὴν ἀπαπόν. ἐπεὶ δὲ ἐξήμεν ἐν τῷ σκότῳ, προῆει μὲν ὁ Μίθρο-

mœsta fuit, Vmbrarum at timuit rex imis sedibus Orcus. Ac protinus quidem inferorũ patebant plerasq; lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendẽtes hiatũ, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primùm quidem latrabat, commouitq; sese: at quum ego lyram celerrimè correptã pulsassem, cantu statim sopitus obdormit. deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè nõ licuit. Iam enim onustum erat nauigium, & eiulatu certè plenũ. Vulnerati quippe in eo nauigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus: vsqueadeò, vt mihi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon quum leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, tránsque vexit libens: tum exeuntibus quoque nobis monstrauit semitam. Sed quoniam iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithro-

Μιθροβαρζάνης, ἐπόμενος δὲ ἐγὼ διατόπιν ἐχόμην αὐτῷ, ἕως πρὸς λειμῶνά τινα μέγιστον ἀφικνούμεθα, ἔνθα ἀσφοδέλῳ διαπέφυκεν. ἔνθα δὴ περιπέτονται ἡμᾶς τριζοῦσαι τῶν νεκρῶν σκιαί. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, παρεγγυώμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ ὁ μὲν ἐπί θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος, παρειστήκεσαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Ἀλάστορες, καὶ Ἐρινύες. ἐτέρωθεν δὲ προσήκοντο πολλοί τινες ἁλυσεσι μακραῖς δεδεμένοι, ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοί, καὶ τελῶναι καὶ λόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν πάντα λυκώντων ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δέ τι οἱ πλούσιοι καὶ τοκογλύφοι προσήεσαν, ὠχροὶ καὶ προγάστορες καὶ ποδαγροί, ἕλκος ἕκαστος αὐτῶν, καὶ λόρακα ἑκατάλαντον ἐπικείμενος. ἐφεστῶτες οὖν ἡμεῖς, ἑωρῶμέν τι τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν ἀπολογουμένων. διατηγόρων δὲ αὐτῶν διαπρὸ τινων

Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum quoddam venimus maximum, [l] asphodelo consitum, vbi circunfusæ vndique mortuorum stridulæ nos sequuntur vmbræ. Tum paulò procedentes longiùs, ad ipsum Minois tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio fortè quodam sublimi sedens: astabant autem illi Pœnæ, Tortores, mali Genij, Furiæ. Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longa fune vincti. dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quiduis in vita patrantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibāt, pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisque trabe vinctus erat, ferri ponderis duorum talentorum impositio. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ dicuntur auscultamus. [m] Accusant aūt noui quidam

τινὸν ἢ παράδοξοι ῥήτορες. ΦΙΛ. τίνες οὗτοι, πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀνόματος καὶ τοῦτό σε ἀπέχει. ΜΕΝΙΠ. οἶσθά που τοὺς τοὺς τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀντιλουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; ΦΙΛ. πάνυ μὲν οὖν. ΜΕΝΙΠ. αὗται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ διηγοῦνται τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅτε ἀεὶ συνοῦσαι, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμεναι τῶν σωμάτων. ὁ δὲ δὴ Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀπέπεμπεν ἕκαστον εἰς τὸν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφέξοντα κατ' ἀξίαν τῆς τόλμης. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἔπλεω, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι προσδοκώντων, πολύ τε ὀλιγοχρόνιον ἀπολαύσαντας αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπεροψίαν μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὲν ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοί, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες.

quidam atque admirabiles rhetores. PHIL. Quinam ergo hi per Iouem sunt? Ac ne isthuc quidem te pigeat dicere. MENIP. Vmbrásne vnquam istas nosti, quas opposita Soli reddunt corpora? PHIL. Quid ni? MENIP. Hæ nos igitur quum primùm functi vita sumus, accusant, testantur, atque redarguunt quicquid in vita peccauimus. Et sanè quædam ex his dignæ admodum fide videntur, vtpotè nobiscum versatæ semper, nostrisq; nusquam digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans, impiorum relegabat in cœtum, pœnas ibi scelerib[illegible]us suis dignas luiturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes, dum viuerent, ac dignitates inflauerant, quiq; adorari sese ferè expectabant: nimirum breui [n] perituram eorum superbiam, fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent, mortales ipsi quum sint, sese bona quoque mortalia consequutos.

At

οἱ δ' ἀφαλυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλοῦτους λέγω καὶ γένη καὶ δυναστείας, γυμνοὶ κατὼ νεφαυκότες παρεσήκεσαν, ὥσπερ τινα ὄνειρον ἀναπιμπαζόμενοι τὴν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν ὑπερήχαιρον· καὶ εἴ τινα γνωείσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον. οἱ δ' ὧν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσατο, ὠίκα πομποὶ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρεσήκεσαν, τὴν πρόοδον αὐτῦ περιμένοντες, ὠθούμενοί τε, καὶ ἀφικλεόμενοι πρὸς τὸ οἰκεῖν. ὁ δὲ μόλις ἄν ποτε ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυρῆς τις, περίχρυσος ἢ διαποίκιλος, εὐδαίμονας ὥητο καὶ μακαρίους ἀφαίνειν τοὺς προσιόντας, ἢν τὸ σῶθ' ἢ τὴν δεξίαν προτείνων, δόη καταφιλεῖν. ἐκεῖνοι μὲν δὴ ὧν ὠιῶν ἀκούοντες. ὡς δὲ Μίνωι μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐδικάσθη δίκη. τὸν γὰρ τοι Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπό τε Δίωνος κατηγορηθέντα, καὶ

At nunc ſplendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, munia, nudi ac vultu demiſſo ſteterunt, tanquam ſomnium quoddam humanam hanc felicitatem recogitantes: adeò vt hæc dum conſpicarer, nimiùm quàm delectatus fuerim. Et ſi quem eorum fortè agnoueram, acceſſi, atque in aurem ſi lenier admonui qualis in vita fuerat, quantopere fuerat inflatus tum, quum plurimi mane fores eius obſidentes; pulſi interim excluſiſq; à famulis, illius expectabant egreſſum: at ipſe vix tandem illis exoriens puniceus, aureus, aut verſicolor, felices ac beatos ſe facturum ſalutantes putabat, ſi pectus dextrámve porrigens permitteret oſculandam. Illi verò audientes iſta, moleſtè ferebant. At Minos quiddam etiam iudicauit in gratiam. quippe ᵒ*Dionyſiũ Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus, & à Dione accuſatum,*

καὶ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Διογμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος (ἄγνοοι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δοκιμώτατα μέγιστον ἐν ζοῖς κάτω) μικρὸν δεῖν τῆ Χιμαίρᾳ προσδεθέντα, παρέλυσε τῆς Διαβολῆς, λέγων ποσοῖς αὐτῶν τῶν παιδευομένων πρὸς ἀργύριον χρῆσθαι δεῖν ξιόν. ἀφεσάντος δ' ὅμως τοῦ δικαστηρίου, πρὸς τὸ διοπτεῖον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ μὲν ἀκοῦσαί τε καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ἅμα ψόφος ἠκούετο, καὶ στεναγμοὶ τῶν ἐπὶ τοῖς πυρὸς ὀπλομένων, καὶ συρίγματα καὶ λύσσαι καὶ προχοαί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάρασε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐλάκησε. ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δῆλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πλούσιοι, καὶ μετεμέλετο πᾶσι τῶν τε πολυμένων. ἐνίους δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν· τῶν ἔναγχος τελευτηκότων. οἱ δὲ ἐνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο. εἴ ποι καὶ πεσοβλέποιεν, μάλα δυσκατα-

& graui Stoicorum teſtimonio conuictum Cyrenæus Ariſtippus interueniēs (nam illum valde ſuſpiciunt inferi, eiusque plurimùm ibi valet auctoritas) fermè iam Chimæræ alligatum, abſoluit à pœna, aſſerens illum eruditorum nonnullos olim iuuiſſe pecunia. Tum nos à tribunali diſcedentes, ad ſupplicij locum peruenimus: vbi, ô amice, & multa & miſeranda audire, ſimul ac ſpectare licuit. Nam ſimul & flagrorum ſonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium tum rota, & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciantúrq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mendici, diuites: & iam ſcelerum omnes pœnitebat. Et quoſdam quidem eorum dum intuemur, agnouimus videlicet qui nuper è vita deceſſerant. At hi ſe pudentes tum occulebant, nóſtroq; ſubitrahebant aſpectui: aut ſi nos aliquando reſpiciebāt,

id ſcē-

πεσ

πῆς τι καὶ λολακευτικόν· καὶ ταῦτα, πῶς οἴει, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑπερόπλαι παρὰ τὸν βίον. Τοῖς μὲν οὖν πένησιν ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδόκει, καὶ ἀναπαυόμενοι πάλιν ἐκολάζοντο. καὶ μὴν καὶ κἀκεῖνα ἔφθασαν τὰ μυθώδη τὸν Ἠξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα. καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυὸν, Ἡράκλεες ὅσον ὦ, ἐπεὶ γὰρ τόπον ἐπέχων ἄρδην. διελθόντες δὲ καὶ τούτους, ἐς τὸ ἡμίθειον ἐβαδίσαμεν, τὸ Ἀχερούσιον. ἐνειστήκεσαν γοῦν, αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε καὶ τὰς ἡρωίνας, καὶ τῶν ἄλλων ὁμιλον τῶν ἡρώων, κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διῃρημένους, τοὺς μὲν παλαιούς τινας, καὶ ἐρρωτιῶντας, ἢ ὡς φησὶν Ὅμηρος, ἀμενηνούς, τοὺς δὲ νεαλεῖς, καὶ σωφρονοῦντας, καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίων αὐτούς, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς γαυλείας. τὸ μὲν οὖν δυσχινώτερον ἕκαστον, ἐπάνω ἦν ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτυχῶς ἀπήλλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστῶν γεγυμνωμένων,

id ſeruiliter admodum abiecteq; faciebant. atq; hi quidem quàm olim putas onero ſi faſtuoſique in vita? At paulatim malorum dimidium remittebatur, & quum interquieuiſſent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, aſpexi, Ixionem, Siſyphum, Phrygiumq; grauiter affectum Tantalum: genitumq; terra Tityum, dij boni, quantum? Integrum ſtratus agrum occupabat, Hos tandem prætereuntes, in campum venimus Acheruſium, vbi ſemideos heroidasque reperimus: atque aliam ſimul mortuorum turbam in gentes tribúsque diſpoſitam, alios quidem veiulos quoſdam ac marcidos, atque (vt Homerus ait) euanidos, alios verò iuueniles & integros, & hoc potiſſimùm ob illam condiendi efficaciam Aegyptios. Verùm dignoſcere quemlibet haud procliue fuit: adeò mutatis oſſibus omnes erant inuicem ſimillimi;

πλὴν μόγις καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἀναβιωρδύντου αὐτὸς ἐγινώσκομεν ἕκαστος δ' ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, καὶ ὀλίγον ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες ἀμύδρα πολλῶν ἐν ταὐτῷ σκελετῶν λειψάνων. καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι καὶ διάκενον ἀνδρικότων, καὶ γυμνὸς τὸς ὀδόντας προφαινόντων. ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτὸν, ᾧ τινι διακείναιμι τὸν θρασίτιον ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νηρέως, ἢ τὸν μειράκιον ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάγειρον ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. ὀλίγα γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀπ' ὁμοίας τὰς ὁσᾶν ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ οὐδ' ὀδόντες ἔτι διακείνυσθαι λευκότεροι. ὅτι γάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσοικοῦσα, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύουσι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαὸν ἃ ἡ

nisi quod vix tandem eos diu intẽdentes agnouimꝰ. Quippe conferti cõsidebant obscuri atque ignobiles, nullaq; sumq; seruantes ampliùs pristinæ formæ vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, mutuem omnino similes, qui terrificum quiddam per cauos oculorum orbes trànspicerent, dentesq; nudos ostenderent, hæsitabam certè mecum, quónam signo Therſitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phæacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone: quippe quibus iam nihil veteris permansit indicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incognobilia, nullis inscripta titulis, nulliq; vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pompæ cuipiam longæ videbatur, cui præsit ac disponat quæque Fortuna, ex his qui pompam agunt, diuersos variosq; cuiq; habitus accommodans. Alium siquidem

Fortuna

καὶ ἡ τύχη, βασιλικῶς διασκεύασι, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τῷ διαλιθῷ στέψασα τὴν δεδλώματι. ὃν δὲ οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα καλὸν εἶναι ἐκόσμησε· τὸν δὲ ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπῶν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πομπάκις δὲ δὴ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ ἐνίων σχήματα, ἀναπεσοῦσι τὴν δεσποτικὴν ἀποπεμπύσασα, ὡς ἐτάχθησαν. ἀλλὰ μεταμφίσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ἠνάγκασε τῷ τοῦ οἰκέτου καὶ ἀχμαλώτου σκευῇ ἀναλαβεῖν. τὸν δὲ Μαίανδριον, τινος ἐν δοῦλοις οἰκέταις πομπεύοντα, τῷ Πολυκράτους τυραννίδα μετφδύσι καὶ μέχρι μιᾶς τινος εἴασε χρῆσθαι τῷ σχήματι· ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, πάντα ἕκαστα ἀρχαῖς τῷ σκευῇ, καὶ ἀρχαιοπρεπῆ τὸ σχῆμα μετὰ τοῦ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται. μηδὲν τοῦ πλησίον διαφέρων. νιοὶ δ' ὑπ' ἀγνωμοσύνης,

Fortuna deligens, regijs ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium serui rursus ornatum induit: hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit. nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin habitus quorundam plerunque in media quoque pompa demutat. neque perpetuò eodem sinit ordine cuiuſq; progredi quo prodierant, sed ornatu commutato Crœsum quidem cogit serui captiui q; vestes induere: Mæandrium autem olim inter seruos incedentem, Polycratis vicissim ornat tyrannide: & aliquantisper quidem eo cultu permittit vti. verùm vbi iam pompæ tempus præteriit, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, effcitur, nihilo à vicino differens. Quidam tamen ob insciti

ἐπαθλᾶν ἀπαιτῇ τὸν λόαμον ἐπισᾶσα ἡ τύχη, ἄχθονταί τε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀφαιδόντων. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πομάκις ἑωρακέναι, τοὺς τραγικοὺς ὑποκριτὰς τοτὲ μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, ἐὰν τύχοι, μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς τὸ τοῦ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης παρῆλθεν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ διακελευσμένος. ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀφελόμενος ἕκαστος αὐτῶν, τὸ χρυσόπαστον ἐκεῖνο ἐσθῆτα, καὶ τὸ προσωπεῖον ἀφεῖλεν, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, ψυχὴς καὶ ταπεινὸς παρεισέρχεται, οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαικλείους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος.

quum suos fortuna cultus exigit, ægrè ferunt atq; indignantur, tanquam proprijs quibusdam bonis priuati: ac non potius alienis, quibus paulisper vtebantur, exuti. Quin in scena quoq; vidisse te plerũq; puto histriones istos tragicos, qui (vt fabulæ ratio poscit) modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones: idemque (si sors retulerit) paulò antè tam grauiter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòst seruus, poëta iubente, progreditur. At quum fabulæ iam finis affuerit, quisque auratas illas vestes exutus, personam deponens, & q ab altis illis crepidis descendens, pauper atque humilis obambulat, haud amplius Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, sed Polus filius Charicleï Sunienſis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius.

Sic

ζιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν. ΦΙ. εἰπέ μοι, ὦ Μένιππε, οἱ τοὺς πολυτελεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλας καὶ εἰκόνας καὶ ἐπιγράμματα, ἆρα τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕΝ. λῆρεῖς, ὦ οὗτος. εἰ γὰρ ἐθέασω τὸν Μαύσωλον αὐτὸν, λέγω δὲ τὸν, Κᾶρα, ἐν τῇ τάφῳ περιβόητον, οἶδα ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν, ὅτω ταπεινῶς ἐρριμμένον παραβύσῳ τινὶ, λανθάνοντα ἐν τῷ λοιπῷ πλήθει τῶν σκιῶν, ἐμοὶ δοκεῖν. τοσοῦτον ἀπολείπων τῆς μνήμης τοῦ, παρ' ὅσον ἐβαρύνετο τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενος. ἐπειδὰν γάρ, ὦ ἑταῖρε, ὁ Αἰακὸς ἀπομετρήσῃ ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον πλέθρον πολλοῖς, ἀνάγκη ἀπάντα διακεῖσθαι πρὸς τὸ μέτρον συνεσταλμένον. πολλῷ δ' ἂν, οἶμαι, μᾶλλον ἐγκεῖσθαι, ἐὰν ἐθέασω τοὺς παρ' ἡμῖν βασι-

Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHI. *Dic mihi, Menippe, isti qui magnificos altosque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, nihilone sunt apud inferos plebeijs quibuslibet umbris honoratiores?* MEN. *Nugaris tu quidem. nam si vidisses Mausolum, Carem illum dico pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses. ita in antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum commodi mihi videtur ex monumento referre, quòd imposito tanto pondere laborat magis & premitur. Nam quum Aeacus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimum, haud ampliùs pedem) necesse est eo iacere contentum seseque ad locî modum contrahere. At vehementiùs multò risisses opinor,*

βασιλέας καὶ σατράπας, πλουτοῦντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ἤδη ταυτοπολοῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἢ τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμματα καὶ ἀπὸ τῆς τυχούσης ὑβριζομένους, καὶ καθ' ἡμέραν πομπευομένους, ὥσπερ τῶν ἀνδραποδωδῶν τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, καὶ στρατεύσας ἐμαυτῷ διωβατὸς ὢν, ἐδεήθη δέ μου ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθῷ ἀκέσασθαι τὰ ἀπὸ τῆς ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὧν ἰδεῖν ἐν τοῖς τριόδοις μισταποδοῦντας, Ξέρξας λέγω καὶ Δαρεῖον, καὶ Πολυκράτη. Φιλόπαππα διηγῇ τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικρᾷ δεῖν ἅπαντα νῦν ὁ Σωκράτης ἔπραξε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος ἦν τῶν σοφῶν; Μέν. ὁ μὲν Σωκράτης καὶ αὐτὸς περιέρχεται, διελέγχων ἅπαντας· συνεισὶ δ' αὐτῷ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος νεκρός. ἔτι μέντοι ἐπιφύονται αὐτῷ καὶ διωδήκη ἐκ τῆς φαρμακοποσίας τὰ

si reges hosce nostros satrapasq; vidisses apud eos mendicantes, & aut salsamenta vententes aut primas ipsas literas vrgente inopia profitentes: & quemadmodum contumelijs à quouis afficiantur, atque in faciem cædantur, perinde atque vilissima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conspicatus, continere me certò non potui. ostensus est mihi in angulo quodam detritos calceos mercede resarciens. Quin alios præterea multos erat videre mendicantes in triuijs, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycrates. PHIL. *Admiranda narras ista de regibus, penèq; incredibilia. Socrates autem quid facit, ac Diogenes, & si quis est sapientum alius?* MEN. *Socrates profectò etiam ibi obuersatur, omnesq; redarguit: t versantur autem cum illo Palamedes, Vlysses, & Nestor, & quisquis est alius inter defunctos garrulus. Inflantur autem illi etiamnum atque intumescunt exhausto veneno cru-*

τὰ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, πρόσκεισαι μὲν Σαρδαναπάλῳ τῷ Ασσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγί, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτελῶν. ἐνίοτε δὲ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμιμνῃσκόντων γελᾷ τε καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολλὰ ὕπτιος κατακείμενος, ἄδεα μᾶλλα πρηχέα καὶ ἀηδῆ τῇ φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ δυσκόλως μὴ φέρειν, οὐ φέροντας τὸν Διογένην. Φι. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα ἦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; Μεν. εὖγε ὑπέμνησας· οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν προθέμενος, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου διατρίβοντος γάρ μου παρ' αὐτοῖς, πρόθυμοι οἱ πολῖται ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν δὲ πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς, ὡθοῦς

no crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Assyrio, Midæque Phrygio, atque aliis item pluribus ex istorum sumptuosorum numero manet, quos quum eiulantes audit veteris fortunæ magnitudinem recogitantes, & ridet & delectatur, ac supinus cubans vt plurimùm cantat, aspera nimis atque iniucundá voce illorum eiulatus obscurans, adeò vt id ægrè ferentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda sede deliberent. PHIL. De his iam satis quidem: cæterùm quódnam illud decretum est quod initiò dixeras aduersus diuites esse sancitum? MEN. Bene admones: nescio enim quo pacto quum de hac re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberraui. Dum igitur tibi versabar, magistratus concionem aduocauerunt, his videlicet de rebus quæ in commune conducerent. Conspiciens ergo multos concurrere, me quoque cum illis simul immiscens,

ὠθὺς εἷς καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐκκλησιαστῶν. διεκρίθη μὲν ἔν καὶ ἄλλα, τελευταῖον δὲ τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν καταγόρευε πολλὰ καὶ δεινὰ, βία καὶ ἁρπαγὴ, καὶ ὕβρις καὶ ἀδικία, τέλος ἀνασὰς εἷς τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιόνδε.

unus de numero eorum qui in concione aderant, efficior. Agitata sunt igitur & alia multa, postremò verò de diuitibus negocium: in quos posteaquam plurima fuissent obiecta violentia, superbia, fastus, iniuriæ: assurgens tandem ex populo primas quidem, huiusmodi decretum legit:

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ πρόσωπα οἱ πλούσιοι δρῶσι πρὸς τὸν βίον, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πολλαχοῦ τῶν πενήτων καταφρονοῦντες. δεδόκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθνήσκωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω εἰς τὸν βίον, καταλύεσθαι εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάμωσι μυριάδας ἐτῶν πενήτων καὶ εἴκοσιν ὄνοι, ἐξ ὄνων γινόμενοι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι, ζῶντες οὕτω δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε

DECRETVM.

Quoniam, inquit, multa diuites perpetrant in vita rapientes, ac vim inferentes, inopesq; omni modo despectui habentes: Curiæ populoq; visum est, vt quum functi vita fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum alijs sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; à pauperibus agitati: dein vt liceat illis è vita excedere. Hanc

sententiam

τὴν γνώμην Κραναίου Σκιρίτου Νεκυσιὺς, φυλῆς Αἰβαντιάδου. Τοῦτον ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψήφιζον μὲν αἱ ἀρχαὶ, ἀπεκεροτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεμήσατο ὁ Βριμὼ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίγνεται, καὶ ἰσχυρὰ τὰ ἀνεγνωσμένα. ταῦτα μὲν δὴ ἦν τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, οὗπερ ἀφίγμην ἕνεκα, τοῦ Τειρεσίαν προσελθὼν, ἐκέλευον αὐτὸν, τὰ πάντα διηγησάμενος, εἰ τῷ πρός με, ποῖόν τινα αἱρεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ γελάσας (ἦσι δὲ τυφλόν τι γεροντίον, καὶ ὠχρὸν καὶ λεπτόφωνον) Ὦ τέκνον, φησὶ, τὴν μὲν αἰτίαν οἶδα τῆς ἀπορίας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐμάνθανε, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ ἡ θέμις λέγειν πρός σε· ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ραδαμάνθυος· μηδαμῶς, ἔφην, ὦ πάτερ, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περιίδῃς με τοῦ τυφλώτερον

sententiam dixit Caluarius patre Aridello, patria Micenſis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, ſciuit plebs, adfremuit Proſerpina, allatrauit Cerberus. ſit enim rata quae inferi ſtatuunt, authenticáque fiunt. Quae igitur in concione agebantur, erant huiuſmodi. Tum ego ſtatim, cuius gratia veneram, Tireſiam adeo: atque illi reuti erat ordine narrata, ſupplicaui vt mihi diceret, quódnam optimum vitae genus putaret. Hic verò ſubridens (eſt autē ſeniculus quiſpiam caecus, pallidus, voce gracili) O fili, inquit, cauſam tuae perplexitatis ſcio à ſapientibus iſtis profectam, haudquaquam idem inuicem ijſdem de rebus ſentientibus, verùm haud fas eſt id tibi proloqui: ſi quidem quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô patercule: ſed dic amabo, neque me contemnas, qui in vi-

tate.

τερον προϊόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ δή με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποσπάσας, ἐρέμα προσθψας πρὸς τὸ οὖς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν ἄριστος βίος, καὶ σωφρονέστατος, ὡς τῷ ἀφρονεστάτῳ μοι παυσάμενος τῶν μετεωρολογιῶν, καὶ τέλη καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπῶν. καὶ λαλαπλάγας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ λοιπὰ λῆρον ἡγησάμενος, τὸ μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸ προὸν ἐν θέμενος, πανταχόθεν γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὡς εἰπὼν, πάλιν ὥρμα ἐπ' Ἀσφοδελιὼν λειμῶνα. ἐγὼ δὴ (καὶ γὰρ ἤδη ἑσπέρα ἦν) ἄγε δὴ, ὦ Μιθροβάρζανες, φημὶ, τί διατρίβομεν, καὶ οὐκ ἐν ἄπνῳ ἄνθρωπος ἐς τὸν βίον; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα, θάρρει, φησὶν, ὦ Μένιππε. τραχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ὑποδείξω ἀπρακτόν. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον ἀπὸ ξοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόρρωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λιπαρὸν, ὥσπερ

tate etiam ipso cæciar obstupefactus. *Abducens ergo me, procul ab aliis auferens, ad aures mihi inclinans:* Y Optima est, *inquit, idiotarum priuatorumq; vita, ac prudentissima quamobrem ab hac vanissima sublimium cõsideratione desistens, mitte principia semper ac fines inquirere, & vafros hosce syllogismos despuens, atq; id genus omnia nugas æstimans, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus bene compositis, minimè curiosus, nulla re solicitus, quamplurimum potes hilaris vitam ridensq; traducas. Hæc quum dixisset, rursus in Asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) Age, inquam, ô Mithrobarzane, quid cũctamur, ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille: Confide, inquit, ô Menippe, breuem quippe facilémque tibi monstrabo semitam. Et me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens subobscurum, tenuéque, ac velut*

per

δι' ἀληθείας ἰσρίον φῶς, ἐκεῖνο, ἔφη, ὃ τὸ ἱερὸν ἐστὶ Τροφωνίου, ἐς ἃ κατέβαν καταβαίνουσι οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτῃ δὴ ἄνιθι, καὶ αὐθὶς ἔσῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. ἐνθὰς δὴ τοῖς ἐρημικοῖς ἐγὼ, καὶ τί μᾶλλον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μόλα δὴ διὰ στομίου ἀνεπτύχθης, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

per rimam influens lumen: illud, inquit, [z] Trophonij templum est, atque illac ad inferos è Bœotia descenditur. hac ascendes, atque illicò eris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato mago, difficilè admodum per angustas antri fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perueni.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus non solùm hîc, sed in Vitarum auctione, & pluribus alijs in locis perpetuam discrepantiam philosophorum atque diuersas doctrinas notat. Itidem Seneca in Ludo demortui Claudij Cæsaris, & in eundem Beatus Rhenanus Selestadiensis. vbi quàm nihil inter veteres philosophos vspiam conueniat, videbis. Porrò hîc falsè taxat vel magorum præstigias, vel inania poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philosophorum inter se digladiationes. Occasio dialogi ab incessu & habitu Menippi;

a O MISERI.] *Occasio argumenti.* *b* Ac primùm sanè.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* *c* Audirem Homerum atque Hesiodum.] *Cum poëtæ Epici plerunq; narrent fœdas libidines, quibus magnos deos irretitos fingunt, etiam ipsum deorum imperatorem Iouem, multaq; impiè de Dijs immortalibus comminiscantur, ideo à Platone è sua republ. Homerum exterminatum puto, quòd moribus noceret.*

d Quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem.] *Id est, euitans grauius malum, in alterum diuersum inciderem. Senarius extat prouerbialis* : κρεῖττόν γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ

πῦρ φεύγον, fumum fugiens, in ignem incidi. Vtitur & Plato lib. de Rep. 8. cùm ait, populum, dum recusat ingenuis seruire, quasi vitato fumo seruitutis, in eius flammam incurrere, & seruis etiam seruire. Item Plutarch. διὰ δυσωπίας: Ineptiæ autem verecundiæ illud accidit, vt fumum fugiens infamiæ, in ignem conijcian sese. i. in aliud malus. Vide Erasmum in Adagior. prima Chil. e Alius etenim.] Philosophorum incertæ & diuersæ doctrinæ. f Peruigilanti mihi.] Sequitur nunc quomodo ad inferos descenderit. g Ex Zoroastri discipulis.] In fragmentis Berosi Chaldæi legitur, Zoroastrem Persam fuisse Cham, Noë filium, à patre maledictum, ac primũ inuenisse artes magicas, & mundi principia, syderumq; motus diligentissimè spectasse. Vnde & Zoroastres dictus est, quod velut ζῶον ἄστρον, quasi viuens astrum ab omnibus coleretur, propter doctrinam ac sapientiam. Meminerunt huius Plato, Plutarchus, Laërtius, Psellus, Iustinus, Plinius, Apuleius, & multi alij. h Tiresiam.] De Tiresia nobis dictum est in dialogo Menippi & Tiresiæ. Hom. Odyss. κ qui eum apud inferos solum sapere, aut cæteros vmbrarum vagari modo. Cic de Diu. 1. i Faceq; lustrauit.] Qui enim id faciebant, certum carmen insusurrabant, & ræda, scilla, uis, sulphure, alijsq; ci. umpurgabant quod Lucianus περιαγίζειν dicit. Idem etiam περιραίνειν Græci dicunt, & ὁ περιρραντὴς est περιφερὴς, qui circumlustrabat, & circumpurgabat, quod quia res certæ certaq; februa circumferebantur, circumferre Latini vocauerunt. Itaq; apud Maronem, circumferre vnda, est lustrari, lustratione curari & vnda purgare. Idem ter socios pura circuntulit vnda.

k Hecaten.] Hecate triformis & tergemina à poëtis vocatur, eandemque esse putant cum Proserpina. Verùm hic à Proserpina Hecaten separat Lucianus. l Asphodelo consitum.] Ex multis Luciani locis colligere licet, Asphodelum herbam esse plebeiam ac vilem, atq; hac victitare manes, apud quos nullus luxus, nulla sit ambitio. Quin etiam apud Theocr. idyllio 7. Asphodelus inter rusticanas herbas commemoratur. Proinde poëta, regum ac locupletum immoderatos luxus taxat, illorum fastibus popularium mediocritatem anteponens. Hesiodus lib. 1. operis, cui titulus ἔργα καὶ ἡμέραι ad fratrem Persam:

ἐσθ' ὅσον ἐν μαλάχῃ πηχὺ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Magna sit vtilitas maluæ asphodeliq; virentis. *Vide ea quæ annotauimus in libello de Luctu.* m Accusant autem.] *Iudicia & accusatores & pœnæ defunctorum.* n Perituram eorum superbiam.] *Detestatur nimiam hominum superbiam, qualem ferunt fuisse Tarquinij, cui Superbi cognomen indictum à moribus quidam docent. Dionysius libr. 4. scribit Tarquinium à Romanis superbum cognominatum esse, quòd insolentia quadam tyrannica & moribus superbissimis praditus fuerit.* o Dionysium.] *Vide Ouid. lib. 4. de Ponto, & 5. Tristium, elegia 9. Erasmum quoq; in prouerbio: Dionysius Corinthi.* p Thersitem à Nireo.] *Deformissimus vir ad Troiam venit Iliad. 2.* q Ab altis illis.] *Actores planis:* id est, *nudis pedibus proscenium introëuntes, qu busdam excalceatis & planipedes dicuntur.* r Dic mihi.] *Obiectio.* s Nugaris tu quidem.] *Vanam esse gloriam, quam in hac vita plerique appetunt.* t Versantur cum illo Palamedes.] *Idem Lucianus in Menippo, Aeaco, Pythagora & Socrate, Menip. Cæterùm Socrates vbi Aeac. cum Nestore ac Palamede ille plerunq; nugatur.* u. Quoniam.] *Decretum contra diuites apud inferos à Caluario latum, vt diuitum animæ quæ rursus in vitam remittendæ essent, in asinos demigrarent, donec in tali rerum statu, ad multa annorum millia asini ex eiusmodi asinis renati, onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitarentur. Sunt autem verba Menippi, qui descenderat ad inferos, consulturus vatem Tiresiam, quam viam vt optimam eligere deberet, philosophis omnibus dissentientibus, nec eadem studia, easdemve opiniones sequi iubentibus. Is reuersus exponit Philonidæ supplicia apud inferos diuitum & improborum, eorumque miseros exitus, de ijsdemq; decretum illud vnanimi consensu curiæ infernalis latum esse affirmat.* x In asinos demigrent.] περὶ μετεμψυχώσεως. *i. de migratione animarum in varia corpora tum etiam brutorum, vide elegantissimum dialogum Luciani, qui Gallus dicitur.* y Optima.] *Summa & scopus totius argumenti* z Trophonij.] *Per Trophonij antrum Menippus hic se iocatur ab inferis redisse.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Quum breuis hæc fumo leuior sit vita caduco:
Et tamen excedat quod facit omne modum,
Quam teneat callem, medium seruare Menippus
Vtpote sit, cæcas curat adire domos.
Ergo refert primum diris quæ vidit in vmbris:
Decretum infernum, peruariosque locos.
Consilium tandem vatis, quæ vita sequenda:
Cuius responsi, quisquis es, esto memor.

SALVE atrium.] *Occasio Dialogi ab incessu & habitu Menippi.* At quid sibi vult.] ἀναγνώρισις. Saluc Menippe.] ἀσπασμός. Vnde nobis.] ἐρώτησις Adsum reuersus.] ἀπόκρισις ἀφηγηλικὴ καὶ τὰ μετρὰ ἰαμβεῖα. O' Hercules.] ἀνφώνησις θαυμαστικὴ Non, sed me.] *Responsio de genere sui discessus.* Quæ'nam causa.] αἰτιολογία. Iuuenta me.] *Redditio causæ efficientis.* Siste, ô beate.] ἀξίωσις καὶ παύσασις ἀπὸ τῶ ἰαμβείων Quæ'nam hæc vestis.] ἐρώτησις ἄλλη. Res dilecte grauis.] ἀπόκρισις *ad posterius membrum* καὶ τὰ ἑπῆ. Vt consulerem.] *A' causa finali.* Atqui deliras.] ἐπιτίμησις. Quid ais, nouine.] *Interrogatio.* Per Iouem.] *Asseueratio quantitate.* Verùm prodere.] *Occupatio* Nequaquam.] *Pollicetur tacituritatem.* Verùm tui gratia.] κατάθεσις. Decretum est.] *Narrationis principium.* Ne prius, ô beate.] *Interpellatio ordinis instituendi gratia facta.* Quæ videlicet. αἰτίησις τῦ λόγυ. Verisimile enim.] *Ratio.* Parendum etiam in his.] *Assensus ad istam petitionem.* Nam quid facias.] κατάφασις τῦ πρώτυ. Ac primùm.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* Ego igitur.] *Narrat quid ex poëtarum lectione hauserit.* Seditiones ac bella.] τὰ πραχθέντα καὶ μεσιμβρ. Postquã verò.] *Alterum tempus.* Hic leges.] *Quid leges de Dijs statuant.* Hic hæsitabundus.] τὸ ἐνθαῦ, ἢ μεγάλη. Neque enim Deos.] ἐπιτίμησις ἠθικὴ καὶ προσαπόδοσις. Nisi de his.] τὸ ἄπιον. Neque rursus.] ὁ λογισμὸς, καὶ τὸ δεύτερον πραχθὲν Hæc igitur mecum.] *Contulit se ad philosophos.*

Alius

Alius etenim.] μιξισμὸς vanarum ſectarum. Corpus ſiti.] ἡ ἀπάθεια. Alius iubet.] τὸ ἀδιάφορον καὶ περιγραφὰ. De mundo veró.] *Academici, eorumq́; ἄτομοι καὶ ἰδέαι.* Vt nec ei qui.] *In vtramque partem probabiles diſputationes.* Prorſum igitur.] τὸ εὐθαί. Præterea.] *Hactenus de doctrina, nunc de vita* Eos enim.] *Diſtributio, contemptores diuitiarum.* Ii veró:] οἱ σοφισταί. Ergo hac.] *Concluſio.* Aliquantulum tamen.] τὸ παραμύθιον. Peruigilanti mihi.] παρακατὰ *ad modum deſcenſus.* Venit in mentem.] ὁ λογισμὸς Vt conuenirem.] *A causa.* Eos carminib.] *Magnorum potentia & ſuperſtitio.* Optimè ergo.] *Concludit conſilium.* Si cum horum quopiam.] τὸ τελικὸν αἴτιον τῆς καταβάσεως. Ac ſtanti quidem.] *Narratio perfectionis & aduentus.* Quo cum venio.] τὸ α πραχθὲν. Coma quidem canum.] περιγραφὴ *à narratione habitus, animi & corporis.* Nomen aũt.] *A nomine* Orans igitur.] τὸ β πραχθὲν. Suſcipiens veró] τὰ τῆς μιθροβαρζάνης πραχθέντα. Primum quidem.] τὸ α, *à tempore.* Ad Euphratẽ] *A loco.* Volubile quiddã.] τὸ λαχθὲν, ἢ ἐπωδή. Poſt illam igitur] τὸ παραλειφθὲν. Cibus quidem.] ἡ σιτία αὐτῶν, Potus.] τὸ ὕδωρ. At quoſtquam.] τὸ ἄλλα πραχθέντα ὑπὸ τῆς μιθροβαρζάνης. Deinde totum.] τὸ αἴτιον τελικὸν. Nos præparauimo.] τὸ τῆς ἀμφορέως. Iuſſit præterea] ἡ παρακέλευσις. Quid ita, ô Menippe.] *Inueſtigatio cauſarũ.* Atqui perſpicuũ.] *Prodit cauſas iſtius habitus, & mutati nominis.* Nam hi qui ante] *Narratio de nauigatione.* Iam igitur dies .] ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος. Parata ſiquidẽ.] τὰ ὄργανα, καὶ συνέργα αἴτια. Iam egredimur.] *Profectio.*] Puteũ offendimo.] τὰ πραχθέντα. Summiſſo murmure.] τὰ λαχθέντα, ἢ ἐπωδή. Dæmones conuocat.] *Poëtica ὑποτύπωσις Orci, carminibus magicis excitati.*] Ac porró] *Secundus acceſſus ad inferos.* Vmbrarũ.] *Diſtributio.* At quum] *Conſilij habitus, euentus.* Iam enim.] *Occaſio.* Sed quoniam.] *Tertius tranſitus per inferos.* Tum pauló.] *Deſcriptio inferorum & eorum iudicij.* Nos igitur.] *Attentio.* Per Iouem] ἀξίωσις. Hę nos igitur.] *Accuſatores qui.* In hos præcipué.] *Quos pœnæ potiſſimùm maneant.* At hunc ſplendida illa.] καταγραφὴ *diuitum defunctorum.* Etſi quem eo-

 rum.]

rum.] *Menippi σαρκασμός.* At ipse vix.] *τὸ πρᾶγμα.* At Minos.] *Iudex infernalis indicat in gratiam.* Cyrenæus.] *Cyrenæus Aristippus eum absoluit à pœna, ob beneficia in doctos collata.* Tum nos.] *Transitio ad locum supplicij, ὡς τὸ κολαστήριον.* Nam simul] *ἡ ἔκθεσις τῶν δικῶν* Cerberus lacerat.] *σαρκασμός.* Et quosdam.] *ἄλλο τοῦ μεγάλου μέρος.* Id seruiliter.] *ἡ δουλοπρέπεια.* Sed illa quoque.] *ἄλλο μέρος.* Hos tandem prætereuntes.] *Transitio ad ἀνάπαυσιν.* In campum venimus.] *Campus Acherusius siue Elysius.* Alios quidem.] *Distributio.* Verum dignoscere.] *Occupatio.* Cùm igitur multi.] *Aequalitas inferorum.* Quónam signo.] *Deridet formosos, & alios dispares fortuna.* Hæc igitur.] *ὁμοίωσις.* Aliquid siquidem] *Distributio. Fortuna hominum varia & incerta.* Quin habitus.] *Amplificatio, in qua docet humanam vitam esse fabulam.* Sed ornatu.] *τὰ μὲν τῶν πομπῶν, καὶ ἡ σκηνή.* Aliquantisper quidem.] *Fortunæ humanæ non propriè nostra sunt, sed extra nos posita, fluxa & caduca.* Quin in scena.] *Illustratio à similitudine à scenicis fabulis, earumq; personis histrionibusq; ducta.* At cum fabulæ.] *τὰ μὲν τὸ δράμα.* Sic se mortalium.] *Conclusio.* Dic mihi.] *Obiectio.* Nugaris.] *ἀπόδειξις ab exemplo, vanam esse gloriam, quam plerique maximi viri in hac vita expetunt.* Hoc tantum.] *ἐπανόρθωσις γέλωτος.* Nam cum.] *αἰτιολογία.* At vehementius.] *νέα σκέψις.* Si reges.] *τὸ ἀόριστον, de regib. de satrapis.* Perinde.] *τὸ ὡρισμένον.* Quin alios] *τὰ ἄλλα τῆς ἐπαγωγῆς παραδείγματα.* Socrates autem.] *μετάβασις.* Etiam ibi.] *ἀφήγησις.* Cæterùm quódnam illud decretum.] *Tertia pars, περὶ τοῦ ψηφίσματος τῶν τριάκοντα τοῦ ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως ἐπανόδου.* Dum igitur ibi.] *ἀφήγησις.* Concionem.] *ἡ ἐκκλησία* Conspicientes.] *οἱ ἐκκλησιασταί* Agitata sunt.] *τὰ δόγματα προσλήψει.* Quoniam.] *Decretum contra duces factiosos.* Curæ.] *ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ψηφίσματος.* Corpori.] *Diuitum pœnæ.* Quæ igitur.] *Clausimula.* Tu ego.] *Secunda Dialogi pars suscitatoria.* Est autē.] *Tiresiæ descriptio.* Haud quaquam.] *Tergiuersatio.* O' patercule.] *Instat orando.* Optima est.] *Summa & scopus totius argumenti.* Ideo ab.] *πρόσχες.* Hoc

vii. Hoc ſolum.] *Epicureum conſilium.* Hæc quum.] *Concluſio.* Ego igitur.] *Diſceſſus ab inferis, & reditus in Græciam.* Hoc ſermone gauiſus.] *Concludit dialogum.*

ΕΡΜΟΥ, ΧΑΡΩΝΟΣ; κρίσεως ἓ Σόλωνος, ἢ ἀπιστοποῦντες.

CHARON, SIue Contemplantes.

Petro Moſellano interprete.

ARGVMENTVM.

EIuſdem fermè argumenti eſt hic Dialogus cum ſuperiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atq; audire ſupplicia & miſeros exitus diuitum atq; potentum fingitur, ita hîc Charon apud ſuperos hominũ dementiam contemplatur, ſtulta illorum conſilia & actiones deridendo: quippe qui in his quæ incerta ac momentanea maximè ſunt, puta robore corporis, potẽtia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs, omnem ſpem atq; fiduciam collocent: mortis verò, quæ omnium certiſſima, & mox conſecutura eſt, nullam rationem habeant. Id quod ipſe Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat: & paulò ſuprà quoq;, vbi homines ſtultitiæ ſuæ admonet, & ad meliorem mentẽ reuocat. Tractantur autem hæc primò per ſpeciem, propoſitis exemplis Milonis, Cyri, Crœſi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere, deſcriptis hominum & priuatorum & regum affectibus, ſtudijſq; poſtremò etiam confutata opinione quam multi de defunctorum honorib. habebant: & in ſummã non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates, & flumina, deniq; omnia morti ſubiecta eſſe oſtenduntur: quam eo faciliorem cuique eſſe, quo mundanis iſtis rebus ac opib. minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματικὴ eſt, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde proſpectus in omnes terras pateat, extruit.

MERCVRIVS.

Ἰγιλᾶς, ὦ Χάρων; ἦ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, λίμνης ἀνεκάλυβας εἰς τὴν πρῶτην ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπεθύμησα, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν οἷοί εἰσι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ· ἢ τίνων ἐπιθυμοῦντες, πάντων ἀπαλλάττεσθαι παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ ἀπῆλθεν. ἀπροσδόκητον οὖν παρὰ τοῦ Ἄδου καὶ αὐτὸς, ὅσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λαβεῖν ἐβούλου, ἀνακάλυβα εἰς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ εἰς δέον ἐπιτετυχηκέναι σοι ἐξαναχθείσης γὰρ, οὐκ οἶδ' ὅτι μὴ ξυμπεσόντων, οὐ δείξεις ἑκάστα, ὡς ἂν ἄλλως ἄπαυστα. Ερ. οὐ σχολὴ σοι

Vidᵃ rides, Charon? an cur deserto n uigio in han lucem ascendisti, non ad modum assuetus superûn rebus interesse? CHA Cupido me cepit, ô Mer curi, videndi & quæ nam in vita gerantur negocia & quibus studijs homi nes teneantur: tum etian quibus bonis exuti plo rent omnes, vbi ad nos de scenderint. Neque enim ei ipsis quisquam citra lachry mas traiecit. Quare ex emplo illius Thessali adole scentis commeatu à Dite im petrato, vt vnum saltem diem à naue abesse liceret, u lucem ascendi: ac mihi vi deor in ipso planè tempore i te incidisse. ᵇ Nam peregri nus cùm sim, sat scio te no grauari, quin obambulande me ducas, singuláque de monstres, vt qui vniuersa iam habeas comperta. MERC

οὐ σχολή μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ ὀξύθυμός τέ ἐστι, καὶ δείσας μὴ βραδύνωμαι, ἅπαν ὑπομίτρον ἐᾶσαι εἶναι, παραλούς τε ἰόφ. ἢ ὅπερ τὸν Ηφαιστον πρώην ἐποίησε, ῥίψῃ μου καὶ τὸν τιτανῶδη τοῦ ποδὸς ἀπὸ θεσπεσίου βιαίου, ὡς ἐποσκάζων χίλωτα παρέχοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Καταπιόψει οὖν με ἄπαξ πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ τιτᾶνα ἐτᾶρ τε καὶ ξυμπλουν, καὶ συνδιάπορ τε ὧν. καὶ μὴν καλῶς ἔχει, ὦ παῖ Μαίας, ἐκεῖνόν γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδεπώποτέ σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσε, ἢ πρόσωπον ἔναι· ἀλλὰ σὺ μὴ ῥιγήσας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκτεθεὶς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων. ἢ εἴ τινα ἄπορον νεκρὸν εὕροις, ἐκεῖνο παρ'

Non est ocium, ô portitor. Nam abeo iam nunc, negocium quoddam quod ad mortalium statum pertinet, ab Ioue summo datum expediturus. Ille autem ad iracundiam propensior est: vt planè verear ne cunctantem me vel totum vestræ sortis esse permittat, caligini videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è summo deiiciat cælo: nimirum quò & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risus moueam. CHA. *Despicies ergo me temerè & indecorè in terra oberrantem, præsertim amicus, & nauigationis socius, tum & nostræ reip. ex parte legatus? Atqui conueniret, ô Maiæ proles, illorum te etiã num meminisse, quod te vel sentinam exhaurire, vel[c] remum agitare ne vnquam quidẽ iusserim: [d] quin tu interim, quanquam adeò robustus es humeris, in nauigij dorso porrectus stertis: aut si quam fortè ex vmbris loquacem offenderis, cum hac inter nauigandum perpetuò con-*

παρ' ὅπορ τὸν πλοῦν ἁλιεύῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν, πλοῦν ἁλιπωπίαν ἔλκων, ἱρέτλω μόνος. ἀλλὰ σὲ τοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατον Ἑρμῆλιον, μὴ καταλίπῃς με. ἀφίγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὅς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι, ὡς ἐμοὶ μὴ σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται, διολισθάνουσιν ὑπὸ σκότῳ, ὅτῳ δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δος, ὦ Κυλλαλώνιέ μοι ἐς ἀεὶ μνημόσυνον πλοῦν χαρεῖν. ΕΡ. Τοῦτ' τὸ πρᾶγμα, πολλῶν ἄτιον καταστάσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως, οὐκ ἀκόνδυλον πάντως ἡμῖν ἐσόμενον, πονηρευτέον δ' ὅμως. τί γὰρ ἂν μὴ πάθοι τις, ἐπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σοι ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς, ἀμήχανόν ἐστιν, ὦ πολυθρύλητε πλοῦτε· ἐπεὶ τῶν γε ἀξιολόγων γνοίης. ἔστω δέ μοι μὴ λυπηθῆναι δεῖν. φέρε, καθάπερ ἀρχαῖόν τινα

fabularis: ego verò quantùuis senex, remigium agens duplex, solus remigo. At te per patrem obsecro, ô charissime Mercuriole, ne me deseras: sed vt nouo aliquo conspecto redeam, indica quænam in vita geruntur. Quòd si tu me neglexeris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Vt enim illi lubrico gressu per caliginem titubant, ita rursus ego ad lucem tibi hallucinabor. Quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro? MER. Hæc profectò res verberum mihi causa existet, adeò vt iam hinc commonstrationis huius mercedem non sine tuberibus nobis fore prospiciam: obsequendum tamen. Quid enim facias, vbi amicorum quispiã impellat? Principiò ergo vt omnia singulatim & exàmussim conspicias, frustra laboras, ô portitor. nã hoc multorũ annorũ fuerit negociũ:

deinde & ipsi mihi verendum, ne interim tanquã transfugam

Iupiter

ἀπὸ τοῦ Διὸς, σὲ δὲ καὶ αὐτὸν ἰωλῦσαι ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τῶν Πλούτωνος ἀρχῶν ἡμιοῦν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τιλώνης Αἰακὸς ἀναπλήσαι, μήδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς ἢ τὰ λιφάναια γε γνομένων ἤδης, ἔτ' ἤδη σκεπτέον. Χά. αὐτὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἐπινόησον τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τὰ ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Χάρων, ὑψηλὸν ἔργον καὶ ὑμῖν ἐπαχθές, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἤδοις. σὺ δὲ, ἐπεὶ μὴ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν, ὅπου ἂν ἔκαμνον, ἐκ τοῦ εὐπαθοῦς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἔπεσον τὰ καθ' ὑμᾶς. ἐπεὶ δὲ ἀεί ποτε ἐπιβατεύεις ἀλλοίοις ἀεὶ ξυνόντα τούτων τῶν βασιλέων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος καὶ περιοπὴν ἐπεῖν. Χάρ. οἶδα, ὦ Ἑρμῆ, ἅπερ ἔωθα λέγειν πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν

Iupiter me abdicet: tibi verò quò minus mortis munia peragere possis, fuerit impedimento: neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore ne obolũ quidem lucrifecerit. Verùm ipsa rerum capita qua vi possis, iam consilium videris erit captandũ. CHA. *Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit, videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hic agatur, nescio.* MER. *Breuiter, ô Charon, editiore alio quo loco opus erit, vt inde cuncta queas prospicere. Cæterùm si in cœlum subuolare tibi foret facultas, non laboraremus. Cùm autem te, cui semper cum mortuorum simulachris commercium fuit, Iouis regiam calcare minimè liceat: iam tempus fuerit, excelsum aliquem montem disquirere.* CHAR. *Nosti, ô Mercuri, quæ ad vos inter nauigandum dicere consueuerim:*

ἐπαλλὰρ πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας ἐκείνῃ τῷ ὀθόνῃ σεῖετε, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τὸ πηδὸν, ἢ σωτηρίαμεν ὅπως ἔχειν αὖτι. ἐγὼ δὲ τῷ ἡσυχίαν ὑμῖν, ἃ παρακελεύομαι βέλτιω. κατὰ γὰρ εὐδαίμονα τὰ σὺν πράξει, ὁπόταν δὲ καὶ νομίσῃς, ἀνδρικῶς ἔχειν ὧν· ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἐπιβάτῃ γε νόμῳ, σιωπῇ καθεδοῦμαι πάντα ποιοῦντα τοῖσι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, ἀνὴρ γὰρ ἔσομαί τι ποιητέον, ἐξευρήσω τῷ ἱκανὸν σκοπόν. ἆρ' ὃν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐκδυσί; καί τοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην, εἰς τὸν Ολυμπον ἀπιδὼν, συγκαμεῖν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ.

Χά.

siquidem vbi procellosus ventorum flatus obliquo velo incubuerint, vt in sublime tollantur fluctus: ibi vos, quæ est vestra imperitia, iubetis vel velum trahere, vel pedem paulisper accommodare, vel etiam ipsius venti cursum sectari. at ego quietem vos agere iubeo: ipsum enim me, quod optimum sit, non ignorare. Quin ergo & tu quidem hæc imitaris, & in præsentia quum sis gubernator, quæ tibi conuenire visa fuerint, facita: ego verò, vt est nautarum conditio, tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. MER. Recte admones, ô Charon. ipse enim quid facto opus sit, sciero ac speculam nobis idoneam inuenero. Num ergo Caucasus idoneus, aut hoc altior Parnassus, aut vtroque eminentior Olympus ille? Atqui Olympum mihi intuenti, non contemnendi cuiusdam consilij in mentem venit: verùm ad hanc rem tua & labore & obsequio pariter erit opus.

CHA.

Κά. πρόσπλι, ὑπαρχέσω γὰρ ὅσα λωατά. Ερ. Ομηρ & ὁ ποιητής φησι, τὸς Αλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτὸς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Οσσαν ἐκ βάθρων ἀναστάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ, ἔτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἐκ ταύτων λιπέμενα ἐξειν οἰόμενους, ἢ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν ὐρανόν. ἐκεῖνω μὲν δὴ τὰ μειράκια (ἀταθάλω γὰρ ἦσθω) δίκας ἐτίσατων. νὼ δὲ, ὁ γὲ ἐπὶ λαικῷ τῶν θεῶν ταῦτα βεβουλόμεθα) τί ἐχὶ οἰκοδομῶμεν ἢ αὖθις κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπιτιθέντες ἐπάνω τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρας ἀνειβεβηκέναι τὴν σκοπήν; Χά. καὶ λωησόμεθα, ὦ Ερμῆ, δυ' ὄντες ἀναβιβάσαι ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. δοκεῖ τί δὲ ἂν, ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀχρηστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν, καὶ ταῦτα θεὸς ὑπάρχοντας; Χάρ. οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν

CHA. *Tuũ ergo fuerit imperare, ô Mercuri: equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.* MER. *Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cùm & ipsi duo essent, ad hæc pueri, statuisse olim vnà cum radicibus Ossam euulsum Olympo superimponere, deinde & huic Pelion; quòd arbitrarentur hoc pacto sufficientem se gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli cùm impij essent, audaciæ suæ pœnas dederunt. Nos autem, qui hæc in deorum iniuriam minimè molimur, cur non & ipsi eandem viam ædificamus, montem monti agglomerando, quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum?* CHA. *Et duobus nobis, ô Mercuri, vires suffecerint ad loco mouendum vel Pelion, vel etiã Ossam?* MER. *Quid ni, ô Charon? an tu nos abiectiores magisq; imbecillos infantulis illis iudicas? maximè quum simus dij.* CHA. *Nequaquã, sed res ipsa incredibilem quandam*

τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ερ. ἀκότως. ἰδιώτης γὰρ ἦν, ὦ Χάρων, καὶ ἄκομψα ποιητικός. ὁ δὲ γενναῖος Ομηρος, ἐπὶ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμύθητον ἐποίησε τὸν οὐρανόν, οὕτω ῥᾳδίως συντιθεὶς τὰ ἔπη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τετράσεια ἐν λόγῳ, τὸν Ατλαντα λελαθὼς ἀλόγως, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, ὡς ἄρα, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δ' ἴσως καὶ τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν ποθεῖ, τὸν Ηρακλέα, ὡς δεδεξοιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον Ατλαντα, καὶ ἀναπαύσει πρὸς ὀλίγον τὸν ὦμον, ἕως ἐπανέλθοι ἐπὶ τὸ φορτίον. Χά. ἀκούω καὶ ταῦτα· εἰ δ' ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἄρα, ὦ Ερμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ ἀδίκως. Ερ. ἀληθέστατα, ὦ Χάρων· ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Οσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ομηρος, αὐτὰρ ἐπ' Οσσῃ Πήλιον ἀνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα, καὶ ποικ-

magnifici operis ostentatio- *nè continere videtur.* MER. *Non iniuria: rusticus enim es, & in elegantia poëtica minimè versatus. At & egregius Homerus, duobus statim versibus accessum nobis parauit in cœlum, adeò facilè congestis montibus. Porrò demiror hæc tibi prodigiosa videri, quum tamen Atlanta non ignores, qui vel solus cœlum ipsum fert, vniuersos nos sustinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audisti, quomodo ipse illi Atlanti in officium successerit, ipsequè se oneri, tantisper dum ille interquiesceret, supposuerit?* CHA. *Audio sanè huiusmodi: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis.* MER. *Verissima, ô Charon: alioquin qua gratia viri illi sapientes ementirentur? Itaque quod felix faustumq; sit, primùm Ossam eruamus: quemadmodum carmen præscribit, & ipse architectus Homerus: at super Ossam, Pelion arboribus densum. Vides quàm citra negotium pariter, & quàm*

poëticè

ρειῆτικῶς ἐξεργασάμεθα; φέρε δῆτα, ἀναβὰς ἴδω ἐγὼ τοῦτα ἱκανὰ, ἢ ἐποικοδομῆσαι ἔτι δεήσει. παπαῖ, κάτω ἔτι ἐς μὲν τὴν ὑπωρείαν τὸ ὄρανδε. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων μόγις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται· ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, ὁ μὲν Ἰταλίας καὶ Σικελίας· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα, καὶ ταῦθ' ὑπὸ Κρήτης ὁ πάνυ σαφῶς. μεταξὺ νυνὶ ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ ὁ Οἴτης, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά. ὅτῳ ποιῶμεν. ὅρα μόγον, μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀφανίσαντες πέρα τοῦ πιθανοῦ, εἶτα συγκαταῤῥιφθήσεται αὐτῷ, μικρᾶς τῆς Ὁμηρικῆς οἰκοδομητικῆς παραβῶμεν, ξυντριβέντες τῶν ἱματίων. Βρ. θάῤῥει, ἀσφαλῶς γὰρ ἔξει ἅπαντα. μεταστήθι τὴν Οἴτην, ἐπικυλισθήσεται καὶ ὁ Παρνασσός. ἴδού, ἐπάνειμι αὖθις. οὐκ ἔχει. πάντα ἐρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χάρ. ὄρεξον, ὦ Ἑρμῆ

poëticè effecerimus? Age hac mole conscensa dispiciã, num aut hæc faciant satis, aut plura superstruere oporteat. Papæ, quid hoc? Hæremus adhuc in ipsa cæli radice. Etenim ab oriente Sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: ab occidente verò nõ ampliùs Italia ac Sicilia. Porrò à septentrione, ea solũ quæ Istro adiacent, apparent. Illinc autem Creta, neque hæc admodum aperiè. Quare sicuti videtur, & Oetam transponere oportet. postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHA. Sic faciamus. At hoc solùm vide, ne plus æquo attenuando opus, ipsum tenuius fragiliusq; reddamus, ita vt tandem vnà cũ ipsa mole deturbati, Homericã illã ædificãdi rationem nimis amarã experiamur, nimirum caluarijs ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon. res omnis in vadó erit. tu Oetã trãspone, aduolutetur & Parnassus. En iterũ conscendã. Bene habet, cũcta iam conspicio: & tu nunc ascende. CHA. Manum mihi porrige, ô Mercuri,

neque

τὴν χέρα, οὐ γὰρ ἐπὶ μικρὰν μὲ ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάσας. Ερ. ἔγωγε καὶ ἑδέως ἐθέλοιμι, ὦ Χάρων, ἅπαντα, ὅπως ἐνὶ ἑκάτερα ἀσφαλῶς καὶ φιλοθεάμονα ἔσῃ, ἀπ' ἴχνους μὲν τῆς ἀξίας, καὶ φείδου μὲν καλὰ τῶν ὀλισθηρῶν πατέρ. τύχῃ ἀνιλήλυθας καὶ σύ, καὶ ἐπεὶπερ ἀπόκρυμνος ὁ Παρνασσός ἐστι, μίαν ἑκάτερ ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθιζώμεθα. σὺ δέ μοι ἄλλη ἐμ λύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χά. ὁρῶ φιλῶ πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμὸς τὸν Κωκυτὸν καὶ Πυριφλεγέθοντ' & μείζονας καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρὸς, καί τινας φωλεὰς αὐτῶν. Ερ. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, ὃς φωλεὰς ἂν νομίσας. Χά. οἶδα, ὦ Ερμῆ, ὡς ἄλλο ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὴν Παρνασσὸν αὐτῇ Κισσαλίᾳ, καὶ

neque enim paruam ac humilem molem me facis ascendere. NER. *Si singula contueri gestis, ô Charon, discrimini te committas oportet.* h *Non enim ita comparatum est, vt simul & extra periculum sis constitutus: & tamen, quæ cupis, liceat spectare. Postremò hac mea dextra nitere, ac pedetentim scandendo, ne in lubrico pedem figas caue. Nunc omni ex parte res bene se habet, quum & tu superâris. Iam verò quoniam bicipiti vertice prominet hic Parnassus, vterque altero occupato consideamus. Tu autem nunc oculis in orbem mihi ductis, intuere vniuersa.* CHA. i *Terram video amplam, ac paludem quandam ingentẽ, quæ vndique terram circumfluit. Tum montes ac fluuios & Cocyto & Phlegethonte ampliores. Ad hæc, homines admodum exiles, pariter & horum nidulos quosdam.* NER. *Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris.* CHA. *Vides quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? quin frustra sede mouimus Parnassum vnà cum Castalio, tum*

&

καὶ τὴν Οἰτὴν καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερμ. ὅτι τί; Χά. ἐμὲ μὲν ἀκεραίως ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ καὶ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφῇ τινι ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν, ὥσπερ ὅτι μοι τὸ πρῶτον ἐν τυχὸν ἄλλο γελῶντα, καὶ ἤρετό μου, τί γελῶ. ἀκούσας γάρ τινος, ἅθλιος ὑπερβολῆς. Ερ. τί δὲ τοῦτ' ἦν; Χά. ἐπὶ δεῖπνον, οἶμαι, κληθείς ὑπό τινος τῶν φίλων, εἰς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω, ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ὑπεκθεῖσα, οὐκ οἶδ' ὅτου κινήσαντος, ἀπέπληξεν αὐτόν. ἐξέλασα δέ, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικε δὲ καὶ νεῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι καὶ ἀκούοιμι. Ερμ. ἴσχε δὴ, καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι καὶ ὀξυλιγκίσαιον

& Oetam cæteros q; montes omneis. MER. Quid ita? CHA. *Equidem è sublimi exactè despicio nihil: desiderium autem erat non vrbes solùm, neque montes ipsos tanquam in tabula depictos intueri, verùm & homines ipsos, tum quæ faciant, quæq; loquantur, exaudire: haud secus ac prius cùm tu obuius mihi factus ridentem conspiceres, ac quidnam riderem percunctareris. Nam cùm ridiculũ quiddam audirem, mirum in modum delectabar.* MERC. *Quódnam hoc erat.* CHA. *Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus esset, in posterum (inquit) diem veniam, maximé. atque interim dum hæc diceret, tegula quædam nescio quo deturbante à tecto in caput huic irruens, ipsum necauit. Risi ergo hominem, vt qui promissa minimè præstaret. Sed & nunc quò magis audiam, magisq; videam, descendendum mihi censeo.* MERC. *Quietus es. nam & huic malo remedium inuenero, atque incantatione qua-*

διηκέστερον ἐν βραχεῖ ἀφαιρῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. ἐπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χά. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχλὺν δ' αὖτοι ἀπ' ὀφθαλμῶν εἷλον, ἣ πρίν ἐπῆεν, Ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδ' ἠμὲν ἄνδρα. Χά. τί ὄφελος; Ερ. ἤδη ὁρᾷς. Χά. ὑπερφυῶς γε. τυφλὸς ὁ λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ, ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ πεδιάσαι με, καὶ ἀρκεῖν ἐρωτῶν γε. ἀλλὰ βάλε καλὰ τὸν Ὁμηρον λαβὼν ἔρωμαί σε, ὡς μάθῃς ὁπόσον σὺ τοῦ ἀμείνω ὄντα με τῶν Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τί τῶν ἐκείνου ἐπαῖσαι, ναύτης ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χά. ὁρᾷς; ὀνειδισικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δ' ὁπότε διηπόρουν αὐτὸν ἀρθανόντα, ὡσπερὰ ραψῳδοῦντος ἀκούσας, ἔνιον ἔτι μέμνημαι· καί

ne quadam ab Homero acceptâ, videndi aciem acutissimam tibi vel breui reddidero. Ac posteaquam carmina ipsa pronunciâro, memoris non amplius hallucinari, verùm apertè cuncta contueri. CHA. Dic solum. MER.

Dimouit nubem, visum quæ texerat antè,

Vt tandem agnoscas qui sint hominésve, deíve.

CHA. Quid est? MERC. An non iam vides? CHA. Maximè, cæcus sanè Lynceus ille, si mecum comparetur. Itaque deinceps hoc primùm me velim doceas, mihique percuncta ti respondeas. Sed heus tu, vin' & ipsum me in Homericis versibus tecum agere; quò videlicet intelligas, néque ipsum me ab Homeri elegantia abhorrere? MERC. Vnde tu quæso illius aliquid scire posses, nauta cùm sis, & cum remis rem habeas? CHA. Videt, opprobria sunt hæc in artem. At ego cùm illum vita iam functum traijcerem, multa ex ordine cauentẽ audiui, quorũ nonnulla adhuc in memoria hærent. Porrò tem-

ὁ χειμὼν ὑμᾶς ὁ μικρὸς τότε λαβών. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ἅδειν ὁ κάνυ ἀοιδήν τινα ὡδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδὼν σωφρονίσειε τὰς νηφέλας, καὶ ἐτάραξε πόντον, ὥσπερ τῷ ῥώμῃ τινὰ ἐμβαλὼν τῷ τριαίνῃ, καὶ πάσας τὰς θύελλας ὀρόθυνε, καὶ ἅμα πολὺ ὑπὸ τῶν κητῶν τὸν θάλασσαν ἀνὸ τὸ ἐπὶ τῶν, χεῖμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐπέσχεν, ὀλίγου δεῖν πρεπέπτωκεν ἡμῖν τὸν ναῦν, ὅτι περ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπέμιξε τὰ ῥαψῳδιῶν τὰς πομπὰς αὐτῇ Σκύλλῃ καὶ Χαρύβδει καὶ Κύκλωπι. Ερ. ὁ χάλιπὸν ἦν ἴσως, ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γὰρ διαφυλάττειν. Χά. ἀπὶ γάρ μοι. Τίς γὰρ ὅδ' ὦν μάχιμος ἀνὴρ, ὑψηλὸς τε μέγας τε, Ἐξοχος ἀνθρώπων ἐπιφαλὼ, καὶ εὐρέας ὤμους. Ερ. Μίλων οὗτος, ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου.

rò tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim posteaquam cantilenam quandam nauigantibus non admodum prosperam neque salutarem fuisset auspicatus, [n] carminum vi impulsu Neptunus, & nubes conuocauit, atque tridente velut vnco quodam hamo iniecto, cùm fluctuum procellas excitauit, tum alijs multis turbis vniuersum miscebat mare, adeò vt parùm abfuerit quin tempestas quæ vnà cum densa caligine imminebat, nauem nobis subuertisset. Tum ergo & ille nauseabundus, bonam carminum partẽ Scyllæ & Charybdi euomuit: sed & Cyclopi. MER. Non ergo difficile fuit, ex tanto vomitu paucula alia quæ reseruare. CHA. At dic mihi,

Crassus & ille quis est,
vir magnus, conspicuusq;,
Vertice sublimi, atq; humeris latissimus amplis?

MER. [o] Milo Crotoniata hic est athleta. Applaudunt autẽ ei Græci, quòd taurũ sublatum solus per mediũ ferat stadium.

CHA.

Χά. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἄρ' ἐμὲ, ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυναβὼν, ἐνθήσομαι εἰς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς, ἀπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τῷ θανάτῳ, μηδὲν ξυνιεὶς ὅπως αὐτὸν ἐπόσκιλίσῃ; λάθρα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ ταύρου. νυνὶ δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰκτῶμεν ἄρα ἐλπίσαν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν ἐπᾶν θανάτου νυνὶ μεμνημένον ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Μά. ἆρα τοῦτον, ὃν ἐς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ, μὴ δ' ἐλπίδα, ὄχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄραθαι δυνάμενον. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἂρ ὅδ' ἄλλος, ὁ σεμνὸς ἀνήρ; ὄχ ἕλλην,

CHAR. *At quantò iustiori causa, ô Mercuri, ipsum me laudibus veherent, qui paulò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in nauiculam imponam? nempe vbi à morte inuictissimo aduersario luctâ superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget qua cruris implicandi ratione sit deiectus: tum profectò nobis plorabit, recordatus & harum coronarum, & huius applausus. Nunc autem quia propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, ac mirificè sibi placet. Quid ergo de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi immineret speret?* MER. *Quid? ille mortis recordaretur in tanto flore?* CHAR. *Missum hunc face, ô Mercuri, risum nobis haūd ita multò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum nauigans, ne culicem quidem amplius, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velis, quis alius ille vir grauis, ac seueritate quadam verendus, nec tamen Græcus,*

λω, ὡς ἔοικεν ἀφ' ἑτέρου τοῦ σοφοῦ. Ερμ. Κῦρος, ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν παρὰ Μήδων ἐκτήσατο, νικῶν Περσῶν πρῶτος ἐποίησεν ἑαυτόν, καὶ Ασσυρίων ἐναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεσκεύασε, καὶ νῦν ἐπασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χά. ὁ Κροῖσος δὲ πῇ ποτε μαχεῖται; Ερμ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον εἰς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τριπλοῦν τάχος, Σάρδεις ἐκεῖναι. νῦν τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς, ἕδραν ἐπὶ λιθίνης χρυσοῦς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Αθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χάρ. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖσ. ὦ ξένε Αθηναῖε, ἔδου γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην σκευοθήκην, ἐπίμοι, τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι; Χάρ. Τί ἆρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερμ.

eus, quantum ex peregrino habitu cõiici poteſt? MER. Cyrus, ô Charon, Cambyſis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Perſas tranſtulit, atque idem Aſſyrios nuper deuicit, & Babylonem expugnauit. ad hoc exercitum in Lydiam traducere iam parat, hoc iam in animo deſtinans, vt Cræſo ſuperato imperium habeat in omneis. CHA. At Cræſus vbi tandem ille? MER. Illorſum oculos deflecte in magnam illam arcem, quæ triplici muro eſt ſepta, Sardeis illæ. Annon Cræſum ipſum vides in aureo ſedentem ſolio, ac cum Solone illo Athenienſe diſſerentem? Vis auſcultemus, qua de re verba faciant? CHA. Volo, ô Mercuri. CROESVS O' hoſpes Athenienſis, quia iam diuitias noſtras vidiſti, theſauros ſcilicet, & quantũ nobis auri ſit rudis, tum & aliam ſupellectilem preciosam: dic mihi, quénam omnium hominum felicisſimum arbitraris? CHAR. Quid tandem dicet Solon?

Ερμ. θάῤῥει, οὐδὲν ἀγεννὲς, ὦ Χάρων. Σόλ. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες· ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλεόβιν καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς ἱερείας παῖδας. Χάρ. Ἀργεῖον φησὶν οὗτος, τὸν ἅμα πρώην ἀποθανόντας, ἐπειδὴ τὴν μητέρα ἐπεδείκνυτον, εἰλκυσθαι ἐπὶ τῶν ἀφύκτων. ἄγει πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖσ. ἔσω, εἰ τοίνυν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας· ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; Σολ. Τέλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς καὶ τὸν βίον, καὶ ἀποθανὼν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖσ. ἐγὼ δὲ διάβαρμα, εἰ δοκῶ καὶ εὐδαίμων εἶναι; Σόλ. οὐδέπω οἶδα, Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ θάνατος ἀεὶ βέβαιος ἔλεγχος τοῦ βίου τῶν, ᾧ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως δεδιῶναι. Χάρ. διάπλασα, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπελέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γνῶναι τοῖς περὶ τῶν τοιούτων μείζοσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους

MERC. Otioſos es animo, nihil, ô Charon, vel ingeneroſum, vel contemnendum. SOL. Felices quidem admodum pauci: verùm ex his quos ego noui, Cleobin & Bitonem ſacerdotis filios, arbitror felicisſimos extitiſſe. CHAR. Argiuæ ſacerdotis hic dicit: quinuper poſtquam matrem vehiculo inſidentem ad ſacrarium vſque, ipſi iugum ſubeuntes, adduxiſſent, è viuis ſtatim exceſſerunt. CROES. Eſto, habeant illi felicitatis primas: at quis tenebit ſecundas? SOL. Tellus Athenienſis, qui præterquàm quòd benè vixit, mortem etiam pro patria abire non recuſauit. CROES. Ego verò, ô ſcelus, non tibi videor felix eſſe? SOL. Nondum, ô Cræſe, ſtatui, quod necdum ad vitæ metam perueneris. rectiſsimus enim eius rei index ac certiſsimus mors ipſa exiſtit, & vita ad finem vſque feliciter perducta. CHA. Optimè facis, ô Solon, quòd noſtri non es oblitus, quoniam cymbam ipſam his de rebus iudicare cenſes. Sed quinam illi, quos

ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερμ. πλίνθους ὦ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν. ὑφ' ὧν καὶ ἀπόλλεται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκ τόπους. Χάρ. ἐκεῖνο γάρ ὅτιν ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀφαλοῦται τὸ ὑπωχρον μετ' ἐρυθήματος; νυνὶ γὰρ πρῶτον ἔλαμψε, ἀκούων ἀεί. Ερμ. ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πεμάχηζον. Χάρ. καὶ μὰ οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα τὸ τοῦνομα, ὅτι βαρυόνται οἱ φέροντες αὐτό. Ερμ. ἴσθα γὰρ οἷ-σθα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ νῆσοι, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ λῃσμαὶ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι καὶ δουλεῖαι; Χάρ. διὰ τοῦτο, ὦ Ερμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶσθα, παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἐκλέγων. Ερμ.

quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestat? MER. *Aureos Pythio lateres dicat, oraculi eius mercedem, cuius beneficio paulò pòst peribit. Est enim vir ille plus æquo vatibus deditus, adeò vt omninò ex ipsis pendeat.* CHAR. *Et illud est aurum splendidum scilicet, quodque suppalidum refulget rubore? nunc enim, quæ antè iam sæpè de eo audierim, ipsum primùm video.* MERC. *Hoc celebre illud est nomen, cuius gratiâ tantoperè pugnatur.* CHA. *Atqui non video quonam precio commendetur: nisi hoc fortè ad rem pertinet, quòd qui ferunt, eo grauantur.* MERC. *Non enim nosti quot huius gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes.*

CHAR. *Propter hócne, ô Mercuri, quòd parum ipsi æri præstat? Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus (quod & tu ipse non ignoras) obolum cum delectu accipiam.*

Ερμ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς, ὥστε ἀάνυ σπανίζεται ὑπ' αὐτῶν. ζῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ ζοῦ βάθους οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττουσι, πολλὰ μὲν ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χάρ. θαυμάζω τινὰ λίαν τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτερίαν, εἰ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέως χρώματος. Ερμ. ἀλλ' ὁ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἐρᾷν αὐτὸ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γοῦν τοῦ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλαυχίας ζοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖ, ἐρωτᾷ τι βούλεσθαι αὐτόν. ἐπακούσωμεν δή. Σόλ. ἐπί μοι, ὦ Κροῖσε, οἷα γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλούτων τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', ὁ γὰρ ὅσιον αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν ζοιοῦτον. Σολ. ἐκοιμῶ μακάριον οἷα τὸν θεὸν ἀφφάνειν, εἰ κλέπτοντός ἐν ζοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς; Κροῖ. πῶς γὰρ

MER. *Est ita vt dicis, ô Charon: verùm æs: quia magna est eius copia, non est in precio: aurum verò, & huius quidem parum, hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt attamen ex terra proenit, quemadmodum & plumbum, & reliqua metalla.* CHA. *Insignem quandam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum etiam grauem.* MER. *At Solon ille aurum minimè mirari videtur, vt & planè vides. Nam cùm Crœsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari iactantiam deridet, adeò vt videatur etiam mihi hac ipsa de re Græsum velle percunctari. Quamobrem auscultemus.* SOL. *Dic mihi, ô Crœse, putásne s latera rum horum indigere Apollinem?* CROES *Per Iouem nullum enim ipsi est donarium Delphis suspensum tam magnificum.* SOL. *Arbitraris ergo te Deum beatum reddere, si inter alia multos tuo beneficio & aureos lateres possideat?* CROES. *Quid mi?*

γῆ ὦ; Σόλ. πολλώ μοι λέγεις, ὦ Χροῖσε, πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰς ἐκ Λυδίας μεταπέμψεσθαι τὸ χρυσίον θέλοντας, ἵν' ἐπιθυμήσωσι, Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτον ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσον παρ' ἡμῖν. Σόλ. ἔπειτα μοι, σίδηρον δὲ, φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖσ. οὐ πάνυ τι. Σόλ. τοῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε Κροῖσε, πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος τοῦ χρυσίου; Σόλ. ἵν' ἀκμαιότερα μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἄν. Κροῖσ. ἐρώτα, ὦ Σόλων. Σόλ. πότερον ἀμείνους οἱ σώζοντάς τινας, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν; Κροῖσ. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σόλ. ἆρ' οὖν ἂν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺν ποιήσῃ τοῖς σφετέροις, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σόλ. καὶ εἰ μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἂν οἱ ὁ χρυσὸς εἰς Πέρσας ἀχμάλωτος. Κροῖ. ἀφίημί, ὦ ἄνθρωπε.

Σόλ.

ni? SOL. *Magnam mihi paupertatem in cœlo narras, ô Crœse, si deos, cùm fortè desiderent, aurum ex Lydia aduehere oportebit.* CROES. *Vbi enim alibi auri proueniret tantũ, quantum apud nos?* SOL. *Rursus illud mihi dicito: ferrum in Lydia nascitur?* CROE. *Non temerè.* SOL. *Potioris ergo rei indigni estis* CROES. *Quinam? ferrũ præstantius auro?* SOL. *Si citra stomachum respondere velis, facilè quidem intellexeris.* CROES. *Interroga tu modò, ô Solõ.* SOL. *Viri præstantiores? an qui seruant ac defendunt, an qui seruantur & defenduntur?* CROES. *Qui seruãt profectò.* SOL. *Quid ergo? Si (quemadmodum quidam narrant futurum) Lydos Cyrus adortus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus?* CREOS. *Ferro sanè, ferro.* SOL. *Et si huius copiam non apparaueris, futurum vt egregrium illud aurum captiuum ad Persas abeat.* CROES. *Bona verba, ô homo.*

Ἡλ. μὴ γένοιτο μὴν οὕτω ταῦτα, φάναι δ' οὖν ἐμὲ γε τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖσ. ἀκοιῶ γὰρ ὦ θεῶν κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀναπτίθεσθαί με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σὺν δὲ σιδήρου ἐκείνος χαλεπώτατα. ἀλλ' εἴτε χαλκὸν, εἴτε χρυσὸν ἀναθῇς ἄλλοις μέλλοντι λῆμα καὶ Ἑρμαῖον ἴσχειν ἀνατεθεικώς, φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς ἤ τινι τυράννῳ λῃστῇ. τὸ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν. Κροῖ. ἀεί σὺ μὲ ὦ πλούτῳ προσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ἑρμ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἄνθρωπος ὀχ ὁπωσοῦν, τὸ δὲ πρεσβύτερον ἐλευθέρως λέγων· μεμνήσεται δ' οἶμαι μικρὸν ὕστερον ὧν Σόλωνος, ὅτε αὐτὸν δίκην ἀπόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀνεχθῆναι.

ΣΟΛ. Dij meliora velint, quàm vt hæc hoc modo fiãt. Verùm tu hac via videris ferrum auro nobilius fateri. ΚΡΟΕΣ. Ferreos ergo lateres Deo me consecrare iubes, aurum autem reuocare? ΣΟΛ. Neque ferro illé indigueris, sed siue æs, siue aurum dicãris, aliis fanè futuram prædam ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotijs, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. deus autem aurifices tuos planè nihil moratur. ΚΡΟΕΣ Semper tu quidem diuitias mihi inuides, & oppugnas. ΜΕΡ. Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina quædam res & noua videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ vrgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ita multò pòst Solonis recordabitur: nimirum quando eum à Cyro captum, in constructum rogum oportebit conscendere.

Nam

ἅπασα γὰρ τῆς Κλωθοῦς τῷ ὠῷ ἀναγινωσκούσης, τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν ὑπ' ἐκείνης τῆς Μασσαγέτιδος ἀναιρεθῆναι, ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ ζεύγους ἵππου ζεύλευκοῦ ἐλαύνουσαν; Χάρ. νὴ Δία. Ερμ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν κεφαλὴν γε ἀρτιμοῦσα ζεῦ Κύρου ἤδη, εἰς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὕτως βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφαλεὶς ἐν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀφανεῖται, ἀφανίσας τὸν Απιν. Χάρ. ὦ πολοῦ γέλωτος. ἀπὸ νεῶ τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς μετ' ὀλίγον οὕτως μὲν ἀχμάλωτος ἔσται, οὕτως δὲ τὴν κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος

Nam quæ cuique Parcarum fuso sint decreta, ipsam Clotho nuper legentem audiui, in quibus & hæc erant scripta: Crœsum quidem à Cyro captiuum duci, ipsum autem Cyrum à Massageti de illa necari. Vidén' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo? CHAR. *Per Iouem.* MERC. *Tomyris est, quæ sua ipsius manu Cyri caput detruncatum in vtrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides adolescentem? Cambyses ille est. Is patre defuncto in imperium succedet. Ac vbi mille modis errârit & in Lydia, & in Aethiopia, tandem insania correptus, occiso à se Api, migrabit è vita.* CHAR. *O risum inexhaustum. Sed numquis vel aspicere sustineat ipsos, adeò sibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum scilicet paulò pòst fore captiuum, hûc autem caput in vtre sanguine pleno habiturum?*

ἐκεῖνος δέ τίς ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πλὴν πορφυρᾶν ἐφεστάλα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθῦν ἀναπεμὼν ὑπὸ ἀμφιῤῥύτῃ; βασιλεύς δέ τις οὐχὶ ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι. Ερμ. εὖγε παροδεῖς, ὦ Χάρων. ἀπὸ Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι. ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς ὑπὸ ζοῦ παρεστὼς οἰκέτου Μαιανδρίου παραδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ Σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου. καὶ ταῦτα γάρ τοι Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χάρ. εὖγε, ὦ Κλωθοῖ, γυναικῶς καὶ αὐτός. ὦ βελτίστη, καὶ τὰς λιφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς ἂν πᾶσιν ἄνθρωποι ὄντος. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρας ἀλγεινότερον διαπεσούμενοι. ἐγὼ δ' ἡδέσομαι, ὅτι γνωσθέντας αὖθις ἕκαστον γυμνὸν ἐν ᾧ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρίδα,

At quinam is est, ô Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem corona adornat, cuiq; coccus piscis ventre dissecto annulum exhibet? in gente mari septa regis se nomine iactat? MERC. *Belle, ô Charon, quod interim occinis: cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat: verùm & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Oroetæ satrapæ prodicus, in crucem suffigetur. Miser sanè, qui vel temporis momento ex vniuersa felicitate exciderit. Nam & hæc nuper ex Clotho audiui.* CHAR. *Præclarè, ô Clotho, ita & ipsos in crucē suffige, & eorum capita generosè detruncа, quò se homines tandem agnoscant, sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum vt postea quantò altiori ruina, tantò grauiori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in nauigio agnouero, eum maximè ridebo, quando neq; purpuram*

neq;

δία, μήτε τιάραν ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. ΕΡ. καὶ τὰ μὲν τούτων οὕτω ἔξει. τὴν δὲ πληθύν, ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; ΧΑ. ὁρῶ ποικίλην τινὰ τυρβὴν, καὶ μικτὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας ζωῖς σμήνεσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον λυπεῖ. ὀλίγοι δέ τινες αὐτῶν, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸν ἀπὸ δείσεως. ὁ δὲ πεπτερωμένος αὐτοὺς ἐκταράττουσι οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; ΕΡ. ἐλπίδες, ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίσος, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε καὶ Δίκα, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ὀργὴ, καὶ

neq; regium capitis tegmen, deniq; neq; solium secum adferat aureum. MER. Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed & vastam quandam multitudinem vides, atque ex hac alios nauiganteis, alios bella gerenteis, alios in foro litiganteis, alios terram aratro proscindenteis, alios fœneranteis, postremò alios mendicanteis? CHA. Turbam quandam video variam ac promiscuã, & vitam perturbationũ plenam. Ad hæc ciuitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam peculiarémque singuli habent aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabrones, agúntque ferúntque imbecilliorem, ac viribus inferiorem. At agmen illud quod ex improuiso ipsos circumuolitat qnínãsunt? MER. Spes, ô Charon, & metus, & amentia, tum voluptas, auaritia, irã, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permista. Atque in eadem cum ipsis rep. degit irã, odium,

καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαρχυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδων ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν ἐμπίπλων ἐκπλήξει ἐνίοτε, καὶ ἀποπλύσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότ' ἂν μάλιστα εἴκταί τις ἐπιλήψεσθαι ἀνεπτῶν, ἀναπτάμεναι οἴχονται, κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, καὶ τόδε καὶ Μοίρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄπρακτον, ἀφ' οὗ ἤρτηται ξυμβιβήκειν ἅπαντας ἐκ κεφαλῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἑκάστου ἀπὸ τῶν ἀπράκτων; Χάρ. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον γε τὰ πολλὰ, τὸ μὲν ἐκείνῳ, ἐκεῖνο δ' ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως, ὦ πορθμεῦ. ἥμαρται γὰρ ἐκείνῳ μὲν ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτῳ δ' ὑπ' ἄλλου.

æmulatio: tum & imperitia, hæsitantia, auaritia. A Porrò metus & spes ipsos superuolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit: hæ autem supra caput in altum vergentes, vbi quispiam apprehendere conetur, in sublime volantes aufugiunt, illis inhiantib. relictis: quod ipsum & Tantalum apud inferos ab aqua pati vides. Quòd si aciem intenderis, conspicies in alto & Parcas ipsas expenso singulis adnere tenuia quædam fila, quibus vniuersum mortalium genus subnixum dependet. Vidén' quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulis demissos? CHA. Equidem filum vt plurimum admodum tenue ac fragile cuiq; è sublimi innexum video, hoc quidem illi, illud verò alij. MERCVR. Rectè vides, ô portitor. B Nam ab ipso fato imminet interitus, Atque hunc hæredem fore eius,

Illi ab hoc, huic autem ab alio.

ius, cuiuscunque filium fragilius fuerit: rursus autem illum huius, tale enim quiddam connexio illa portendit. Vides ergo cunctos à tenui filio suspensos. Atque hic quidem ex ipsis in altum subtractus, sublimis est: verùm paulò pòst, vbi ponderi tanto sustinendo non amplius par fuerit, filo dirupto decidens, ingentem excitabit strepitum. C Alius autem, qui paululùm tantùm D à terra fuerit subductus, tametsi cadat, citra tamen strepitum iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi exaudiant vicini. CHA. Nimis quàm ridicula sunt hæc, ô Mercuri. MER. Atqui ne verbis quidem vllis pro dignitate consequi possis, quàm sint ridicula maximè ardua ipsorum studia, & quòd nonnunquam interea dum multa speculantur, intereunt, ab optima scilicet morte arrepti: cuius nuncij & ministri, vt cernis, admodum sunt multi, puta febres tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus querceræ dictæ) tabes, pulmoniæq;, tum

λα· καὶ κληρονομῆσαι γε τὸν μὲν ἐκείνου, ὅτου ἂν ἡ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δ' αὖ τοῦτου· ζιόν δ' γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' ὧν ἀπὸ πλείου κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀναστραθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀπορράγητος τοῦ λίνου, ἐπαθλὰν μηκέτι ἀνῆκεν πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὴ ψόφον ἐργάσεται, οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς ἀφωρισμένος, ἂν καὶ σείσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς πέλας ἐξακουσθήσεται τοῦ πλώματος. Χά. παγγέλοια ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ. Ερ. καὶ μὰ τὸν ἀπὸν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν, ὅπως ἐσὶ καταγέλαστα, ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῆ ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάσαντος γιγνομένους ὑπὸ τῆ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι δ' αὐτοῦ καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοί, ὡς ὁρᾷς· ἰπιάλοι καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ

admodum sunt multi, puta febres tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus querceræ dictæ) tabes, pulmoniæq;, tum

καὶ ξίφη καὶ λῃστήρια καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ λῃσταὶ καὶ τύραννοι. καὶ τούτων ἁπάντων ὅλως αὐτὸς ἀπέρχεται, εἰς ἄρτιόν πράττωσιν. ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀλοζῆν, καὶ αἰαῖ αἰαῖ, καὶ φεῦ μοι μοι. ἀλλ' ἀνθ' ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐννόουν οἱ θνητοί τε ἐσμεν αὐτοί, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιλυμήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα τὰ ἐπὶ γῆς ἀφέντες, ἔξωρόν τι ἂν σωφρονέστερον, καὶ ἧττον ἀνιῶντο ἀποθανόντες. νῦν δὲ εἰς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπισὰς ὁ ἀναγκαῖος καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πολλὰς τῷ πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὸν ἀγωγόν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν, ὁ τὸν οἰκίαν σπεύδων οἰκοδομούμενος, καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, ἃ μάθοι, ὅτι μὴ ἐξεῖ τέλος αὐτῷ, ὁ δὲ

tum gladij, latrocinia, aconita, iudices quoque, ac tyranni. Et horum nihil omnino mentem eorum subit, tantisper sanè, dum conatus eorū feliciter processerint. At siquando sua se spe falsos senserint, E tū illud ohe frequēs in ore, pariter & eheu eheu, & hei mihi, hei mihi. Quòd si iam inde ab initio secū perpenderēt, mortales se esse, ac posteaquam paululum hoc temporis in vita fuerint peregrinati, hinc relictis rebus terrenis omnibus velut è somno migraturos, profectò & prudentiùs circumspectiúsque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu vsuros se perpetuò sperant, cùm minister aut vocârit, aut abducere fuerit conatus irretitos vel febre, vel tabe: stomachantur, & ducēti reluctantur, propterea sanè quòd abstrahendos se à bonis præsentibus ne expectārint quidē. Sedenim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando, operarios vrget, si prospexerit eam quidem finem habituram: ipsum autem se, cùm iam-

δὲ ἄρτι ἐπιθεὶς τὸ ὄροφον ἀπίοι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν, αὐτὸς μηδὲ ἅπαξ ἀπολαύσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκκαὶν δ' μὴν ὁ χαίρων, ὅτι ἄρρεν παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους ἀπὸ τοῦδε ἑστιῶν, καὶ τὸνομα τὸ πατρὸς τιθέμενον, εἰ ἠπίστατο, ὡς ἐπίτηδες γενόμενον ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γιγνομένῳ; ἀπὰ τὸ ἄτοπον, ὅτι τὸ μὲν ἐν τυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τοῦ Ὀλυμπιάσι νενικηκότος· τὸν δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσὶ, καὶ τοὺς ξιφαγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν ἁλισκομένους ὑφ' ὧν ἔπορ, ἐπιόντων ἀγγέλων τινὰ καὶ ὑπηρετῶν. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὴν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὖ τοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί

iamdudum fastigium imposuerit, decessurum, domo ita relicta haeredi, vt is fruatur, ipse autem miser ne semel quidem in ea cœnet? Iam qui stirpe virili auctus, conuiuio excipit amicos, patris nomen, nempe suum, puero imponit: si præsciret puerum septem annos natum emoriturũ, numquid ob prolem sibi videretur gaudio ferri tam immodico? Verùm in causa est, quòd in eũ quidem intuetur, cui in filio res prosperè cadunt, cui patrem esse contingit vel athletæ, vel eius qui vicerit olympia. Vicinum autem, qui natum cremandum effert, non inspicit, neque nouit quo funiculo quámque tenui sibi sit suspensus. Quin & eorum qui de finibus digladiantur, quanta sit turba vides: & quàm multi coaceruent pecunias, qui tamen antequam ipsis frui liceat, ab imminentibus quos dixi tum nuncijs tum

ministris auocantur. CHA. Video isthæc omnia & mecum ipse cogito quidnam sit eis in vita iucundum: aut

ἢ τί ἐκεῖνο ἐστιν, οὗ στρόμενοι ἀγαπακτοῦσιν. Ερ. ἦν γὰρ τὸς βασιλέας ἴδῃς τις αὐτῶν, οἵτινες οὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν, ἔξω τ' ἀβυθάου, μὴ ὡς φῄς, ἀμφιβόλου δ' τύχης, πλέον τῶν ἀδίκων τὰ ἀνιαρὰ ἐνεόντα πεσόντα αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχὰς, καὶ μίση καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς καὶ βδελυκείας· τούτοις γὰρ ἅπαντα ξυέστιν ἐνῶ πυθόμην μὴ νόσους, μὴ πάθη, ἐξ ἴσου τιμίας ἁπάσας ἀρχούσας αὐτῶν. ὅπου γὰ τὰ τοιαῦτα πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τ' ἰδιωτῶν ἄν εἴη. Χά. ἐθέλω γοῦν σοι, ὦ Ερμῆ, εἰπεῖν ᾧ τινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτ. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω, ὑπὸ κρουνῷ τινι μεγάλα ῥέοντι ἀνισαμένας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξιφαγείρει ὁ ἀφρός; ἐκείνων δίνω σε μή τινες μικρά ἐσι, καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι, ἀπέσβησαν· ἄλλ'

aut quid tandem sit illud quo spoliati tantopere stomachentur. MERC. *Quinetiam si ipsorum reges, quos vel omnium felicissimos esse apparet, introspiciat quispiam diligenter: nimirum præterquam quòd instabili & ancipiti fortunæ ludo iactantur, inuenerit eis inhærere tristia longè plura iucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odijs, tot insidijs, tot iris, tot adulationibus miseri illi inuoluuntur. Præteriitto & luctus, & morbos, tum & affectus qui ex æquo tum vulgo & his dominantur vsqueadeò, vt non minoris fuerit & temporis & negocij, horum hîc recensere mala, quàm & priuatorum.* CHA. *Tibi ergo, ô Mercuri, dicere nolo, cuinam mortales* F *assimiles mihi videantur, atque horum vita omnis.*

G *Vidistin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo cum strepitu scaturiente existentes? Tumores illos inflatos dico quibus cogitur spuma.* H *Earum sanè quædam sunt paruæ & exiles, quæ iam statim dissolutæ euanescant.*

Alia

ἀλλ' ἐπὶ πλέον διαρκῦσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐτοῖς τῶν ἄλλων αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἰσμέγιστον ὄγκον αἴρονται, ἔπα μὲν τοι καὶ ταύτας πάντως ἐξερράγησάν ποτε· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος φυσιούμενοι, οἱ μὲν μείζους, οἱ δ' ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δ' ἅμα τῷ ξυλλῦσαι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' ὅμως ἀπολλῦσθαι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδέν γε ἧττον σὺ τοῦ Ομήρου ἔπασας, ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν, ὁμοιοῖ. Χά. καὶ τοιοῦτοί ὄντες, ὦ Ερμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν καὶ κτήσεων ἀμιλλώμενοι, ἄπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς δεῦρο ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἄκρον παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν, ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμέν, ἀνα-

Aliæ verò diutiùs durant, at quæ alijs ad se coactis vehementer inflantur, ac in maximum surgũt tumorem. tandem & hæ dissoluuntur omnino, pereunt́q; neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, ita vt alij sint maiores, alij autem minores. postremò alij quidem momentaneam, mox́q; deficientem sentiant inflationẽ: alij verò priùs deficiant, quàm omnino constituantur. At omnes destrui & euanescere necesse est. MER. *Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui vniuersum mortalium genus arborum foliis comparat.* CHA. *At cùm tam fragilis sit eorum conditio, vides tamen vt inuicem auidè contendant pro imperijs, pro honoribus, possessionibusqúe certando: cùm tamen ipsos, vniuersis*

his postsse relictis, vnico tantùm obolo onustos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco, quàm

ἀναβοήσας παμμίγιθον παρανίσω αὐτοῖς, ἀπίχιθι μὴν τῶν ματαίων πόνων, ξῆν δὲ ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων· ὦ μάταιοι, τί ἱσπουδακατε περὶ ταῦτα; παύσασθε μεμνοντων· ὑφ' ἡμῖς ἀεὶ βιώσιθε, ὅθεν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν ἀϊδιόν ὄντων, εἰ δ' ἄρ ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξυν αὐτῷ ἀφανῶν. ἀλλ' ἀνάγκη τὸν μὴν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλλων εἶν, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. ἃ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπικόου ἐμβοήσαμι αὐτοῖς, ἐκ ἂν οἶδ' μέγα ὄφελιθεῖαι, τὸν βίον μὴ σωφρονεστέρους ἂν γενέσθαι παραπολύ; Ερ. ὦ μακάριε, ἐκ οἶσθα ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη δεσπόζουσιν, ὡς μόλ' ἂν πυκνόν τι δεινοιχθῆσαι αὐτοῖς τὰ ὦτα, τοσοῦτο κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόν περ Ὀδυσσεὺς

quàm possum magna voce acclamando eos adhorter? primùm quidem, vt à conatibus & stultiis & vanis abstineant: deinde vt mortem semper præ oculis habentes, hunc vitæ cursum transigant, in hanc sententiam verba proclamans: KO' stulti, quid tanto studio in his rebus molimini? Desistite à laboribus, neq; enim perpetuò viuetis. Nihil ex his quæ hic præclara habentur, perpetuum est: nec aliquid istorum, quum moriendum est, secum auferre quispiam poterit. Quin necesse est hominem quidem (quisquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atque agrum & aurum in aliorum transire manus, semperque dominum mutare. Hæc atque eiusmodi alia si vnde exaudiri possint, ipsis inclamarē, ánnō putas vitæ eorum magnæ fore vtilitati, ita vt etiam prudentiores longè inde fieri queant? MER. O' beate, nescis quàm fortiter eos L tum ignorantia tum error occupauerit, adeò vt eorū aures ne terebro quidē ampliùs aperire queas. Tanta obturârūt cera, haud

aliter

ἀνοσίους τοὺς ἑταίρους ἔφασαν, ἀλλὰ τῶν Σειρήνων ἀκροάσεως. πόθεν γὰρ ἂν ἐκεῖνοι ἀκούσειαν, ἢν μὴ σὺ κελεύσῃς διαῤῥαγῆναι; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη ἀκοῦσαι, τοῦτο ἐντεῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, οἳ παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν εἰς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπεκλίναντον, ὀξὺ διορατόντες τὰ πράγματα, καὶ κατιγνωκότες οἷά ἐστιν. Χά. ἀκοῦσαι ἐκείνοις γὰρ ἐμβοᾶσαιμεν; Ερ. ψευδῶς. τοῦτο λέγεις πρὸς αὐτοὺς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποστάντες τοῦ πολλῶν, κατιλιῶσι τῶν γιγνομένων. καὶ δαμῇ δαμῶς ἀρέσκουσιν αὐτοῖς, ἀπὸ δῆλοί εἰσι, θρασὺν ἤδη βουλόμενοι παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου καὶ γὰρ καὶ μισοῦσιν, ἐλέγχουσιν αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χά. ἐοίκασι, ὦ γενναῖε. πλὴν σφόδρα ὀλίγοι εἰσὶν, ὦ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀπὸ κατίωμεν ἤδη. Χα. ἦν ἔτι ἐπόθεν ἀδύναι, ὦ Ερμῆ,

aliter ac ſociorum aures & Vlyſſes, veritus ne Siren mcantus exaudirent. At quinam audire poterint, etiam ſi vocem in tantum intendas, vt rumparis? Nempe quod apud vos obliuionis fons poteſt, idem hic præſtat ignorantia. Quanquam ſunt in eis & pauci quidam, qui quoniam ceram in aures non accipiunt, ad veritatem ipſam declinant, atque in ipſis rebus cernentes acutum, quales ſint agnoſcant. CHA. Vel illis ergo ſolis acclamare. MER. Superuacaneum fuerit, ea quæ ſciunt, ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turba ſemoti, rideant quæ alij factitârint? Tum neutiquam conuenit ipſis cum vulgo, adeò vt iam nunc appareat, ipſos fugam è vitâ ad nos adornare. Verùm omnibus odioſi ſunt, eò quòd iſtorum imperitiam redarguant. CHA. Belle, ô generoſi vos: tametſi, ô Mercuri, admodum ſunt pauci. MER. Vel hos eſſe fuerit ſatis. Sed nunc deſcendamus. CHA. Vnum adhuc diſcere deſide-

καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἔσῃ τῶν πνευμάτων ποιητὴς, τὰς ἀρθήκας τῶν σωμάτων ἵνα κατορύξωσι, βιάσασθαι. Ερ. ἦεία, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. ΜΕΝ. τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς σήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλάκια ἐστι. Χά. τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καὶ σίδη ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς οἶμαι ἐπάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ. τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅιδου; πεπεῖσθαι δ' ἔοικε τὰς ψυχὰς ἀφικνουμένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν, ὡς οἷόν τε, πειρωμένας τῶν νεκύων καὶ τὸν καπνόν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐθέλειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα; μὰ

rium est, quod vbi docueris, perfectam sanè doctrinam dederis. nam conuieri gestio, in quæ cadauera reponant dum in terram defodiunt. MER. Sepulchra, conditoria & monumenta hæc vocant. Cæterùm tumulos illos ante vrbes vides, tum columnas, & pyramidas. Omnia illa mortuorum sunt receptacula, cadauerumq; tentoria. CHA. Quid ergo NSaxa illi coronãt, vnguentoq; inungunt? alij præ tumulis constructo rogo, ac foueæ effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & O vinum mulsumq; (quantum coniecturis assequi possũ) in ipsas foueas infundunt? MER. Equidem ignoro, ô portitor, quid hæc ad eos qui apud inferos agunt, pertineant: verùm illis persuasum est, vmbras ab inferis reduces cœnare quidem, vtcunque liceat, circum nidorem volitando, bibere autem è foueis mulsum. CHA. Illos adhuc bibere vel esitare, quorum caluariæ sunt aridissimæ?

Atqui

καὶ δοι γελοῖον ἐμὶ σοι λέγων ταῦτα, ὅσημέρα καταγοντι αὐτούς. οἶσθ' οὖν, ἃ δεῖ ἀναπλεῦσαι ἅπαξ ἐπιχθόνιοι γενόμενοι, ἐπεί τοι καὶ παγγέλοια ἂν, ὦ Ἑρμῆ, ἔπαθον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, ἃ εἰδεὶ μὴ καταγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν δεόμενους. ὦ μάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰδότες πολλοῖς ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι Κάθαν' ὁμῶς ὀστᾶ τε ἄτυμβά τε ἀνέρος. ὅς τ' ἄμαχος τύμβου.

Εὐδ' ἴῃ τιμῇ Ἰρός, κρείων τ' Ἀγαμέμνων.

Θερσίτῃ δ' ἴσος Θέτιδος θεῖος κὸμόμοιο.

πάντες δ' ἔασιν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,

Γυμνοί τε ξηροί τε, καὶ ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ηράκλεις,

Atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, qui quòd quotidie ipsos deducas, probè nosti an vbi semel terram subierint, demùo velut post liminij iure ad superos remeare queant. Quin & ipse maximè ridicula paterer, tot negocijs occupatus, si eos trajiciendo non deducere solùm, sed reducere oporteret, si quando velient bibere. O stulti, quæ est hæc amentia? Non scitis, quàm latè distantibus finibus viuentium & mortuorum res sunt seiunctæ? quôque pacto se res habeant apud nos, vbi

P *Mortuus est æquè, tumuli qui nescit honorem,*

Et qui sortitur spectandi funera saxi:

Atque honor vnus adest & regi Agamemnoni, & Iro:

Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles.

Vmbræ nam pariter siccæ, nudæq; pererrant

Asphodeli campos, confracto vertice cunctæ.

MERCR.

Ηράκλες, ὡς πολλὰ τὸν Ομηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον ἐπὶ ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκὸν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ροιτείῳ. Χά. ὐ μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι, τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ἰλιον αὐτήν. πολλοὺς γὰρ μέμνημαι σχεδὸν πορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν, μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ ἀλείψαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νῖνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν ἔπος ὅπου ποτ' ἦν ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἣν πύργος, ἣ μέγαν περίβολον, ὁ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ἡμῖν ἠφάνικεν ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς ἀσχολούμαι δεῖξαί

Papæ? quàm multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulchrum tibi volo indicare. Vides illud quod prope mare situm est? illic Troianum est Sigeum. Eregionè autem conditus est Aiax in Rhœtéo. CHA. *Non magnifica neque insignia sunt monumenta. Verùm celebriores vrbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus,* Q *Ninum scilicet Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul, & Ilium ipsum. nam illinc oriundus, multos meminitraïcere, adeò vt totis iam decem annis neque nauem subduxerimus, neque ea interim refrixerit.* MER. *Ninus quidem, ô portitor, iam est euersa, ita vt ne vestigium eius sit reliquum, neque vbi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæque magno illo ambitu est septa, haud ita multò pòst & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare*

λέξαι, σοι, ἢ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀφανίξεις γὲ, ἢν οἶδ', ὅτι τὸν Ὅμηρον καταλιθῶν, ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ ἂν δ' ἀρθνήσκωσι γὲ, ὦ πορθμεῦ, ἢ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχῳ οὖν ἔτι τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. Χά. παπαὶ τῶν ἐπαίνων, Ὁμηρε, ἢ τῶν ὀνομάτων, Ἴλιον ἱερὸν καὶ εὐρυάγυιαν, καὶ ἐθελίμνιον Κλεωνάς. ἀτὰρ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνων ἀγῶνος φονεύσουσιν; Ερ. Ἀργείους ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἀμιθυῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιτρόπαιον τῶν τὸ πόπαιον ὃν αὐτοῦ ὀνόματι. Χά. ὑπὲρ τίνων δ' αὖ ζῇς, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ τῆς πολίδος αὐτῶν, ἣν ᾧ μάχονται. Χάρ. ὦ τῆς ἀνοίας, οἵας

ſtrare putet: omnium verò maximè Ilium: alioquin, vbi deſcenderis, ſat ſcio, præfocaris Homerum, propterea quòd tam magnificis verſibus has nugas decantare non erubuerit. Veruntamen & quondam extiterunt felices, nunc autem mortuæ ſunt & ipſæ. R *Vrbes enim, ô portitor, perinde ac homines emoriuntur: & quod longè mirabilius, ſolidi etiã fluuij, ſ ita vt Inachi ipſius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat.* CHA. *Vah, quæ laudes, Homere, quanquè ſuperba nomina.*

Ingens Ilium, ac mœnibus amplum. Tum ſtructæ bellè Cleonæ.

Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicant, & qua pro re ſe mutuò cædunt? MER. *Argiuos vides, & Lacedæmonios, ô Charon, atque ſemimortuum Imperatorẽ Othryadem, ſuo ipſius nomine tropheum inſcribentem.* CHA. *At pro quo eis eſt pugna?* MER. *Pro eo ipſo agro in quo pugnant.* CH A. *O' hominum amentiam,*

φῆγι οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὅ-
λω τῷ Πελοπόννησον ἔχω-
σ' αὐτῶν κλήσωνται, μόλις
ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον
παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. καὶ δὲ
πεδίον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι
γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ
βάθρων τὸ πρόπαιον ἀναστά-
σουσις ὁ ἄροτρος. Ερ. οὕτω
μὲν ταῦτα ἔξει. ἡμᾶς δὲ κα-
ταβάντας ἤδη, καὶ καλὰ χώ-
ραν ἀνθιδρυσαμένους αὖθις τὰ
ὄρη, ἀπαπαλάμενα, ἐγὼ
μὲν καθάπαξ ἅλλω, σὺ δ' ἐπὶ
τὸ πορθμεῖον. ἥξω δέ σοι
μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκρο-
πομπῶν. Χά. εὖγε ἐποίησας,
ὦ Ερμῆ, εὐεργέτης ἀναγε-
γράψῃ. ὠνάμην δέ τι καὶ σὲ
τῆς ἀφθονίας, οἷά ἐστι τὰ τῶν
πλουσίων ἀνθρώπων
πράγματα, βασιλεῖς, πλίν-
θοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μά-
χαι· Χάρων δὲ οὐδεὶς
λόγος.

qui haud sciunt se, etiam si nunc quisque eorum totam Peloponnesum possideat, vnius tamen vix pedis locum ab Aeaco accepturos. Campum autem aliàs alij colent, sæpe etiam hoc trophæo per aratrum reuulso. MERC. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis regrediamur, ego quidem quò sum ire iussus, tu verò ad nauem. Equidem pòst paulùm veniam & ipse, tibi vmbrarum gregem mecum adducens. CHAR. Probè feciſti, ô Mercuri, atque in eorum album adscribêris, à quibus beneficio me affectũ perpetuò agnoscam: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione plurimùm sum adiutus. V O' qualia infelicium hominum studia? Reges, lateres aurei, magnifica sacrificia, prælia: Charonis autem nulla habetur ratio.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hic & in Cataplo siue tyranno mira gratia humanæ conditionis miseriæ depinguntur.

a QVID rides.] *Propositio.* b Nam peregrinus cùm sim.] *Exhortatio à facili & conditione personæ.* c Remum agitare.] ὠθοῦντα. *Qui remo datus hæret custos, vt Virg. loquitur.* d Quin tu interim.] *A merito & recompensatione.* e Principiò ergo.] *Exordium aliud à rei magnitudine ac difficultate.* f Breuiter editiore loco.] *Consilium de capiendo loco vnde prospectus pateat.* g Egregius Homerus.] *Locus ad quem alluserit, est Il.* λ. ὅσσαν ἀπ' ἠλύμπου, &c. h Non enim ita comparatum est.] *Accedit ad rem & contemplationem omnium quæ in terris vel geruntur vel appetuntur.* i Terram video amplam.] *Breuis hypotyposis terræ.* k Cùm quidam ab amicorum.] *Tacita reprehensio per collationem.* l Cæcus Lynceus ille.] *Charon à Mercurio duobus Homericis versibus acutissimos oculos nactus. Vide ea quæ de Lynceo annotauimus in Hermotimo, & in Icaromenippo. Charontem Virg. 6. Aen. describit. Suidas abundè meminit.* m Homericis versibus.] *Digressio de Homeri versibus.* n Carminum vi.] *Ex Odyss. e est locus.* o Milo Crotoniata.] *Nihil aliud Milonis Crotoniatis vires tam famosas fecit, quàm exercitatio assidua, qui taurum in Olympico certamine suis humeris sine fatigatione in humeris gestare per stadij spatium minimè potuisset, nisi lactantem vitulum quotidie portasset. Ex eo enim factum est, vt quantum creseceret vitulus, tantum & Milonis augerentur vires, vnde nihil mirum, si idoneæ tanto oneri ferendo fuerint.* p Cyrus.] *Primus fuit qui apud Persas regnauit, transtulitq; imperium, capto auo Astyage à Medis ad Persas. de quo multa apud Herodotum & Iustinum habes: quamuis Xenophon alio modo hæc referat. Is non solùm potentia & imperio fuit clarus, sed etiam prudentia, consilio, religione, pietate.* q Crœsus.] *Lydorum rex fuit opulentissimus: hinc pro ditissimo sæpe ponitur.*

Cuius historia luculenter exponitur ab Herodoto libro primo, & à Pindaro in Olympijs. r Felices quidem.] *Locus communis de felicitate, & contra diuitias.* s Laterum.] *Alius locus, de donarijs consecratis.* t Aurum ex Lydia.] *Multum auri in Lydia prouenire, receptum est. Hinc prouerbialiter dicitur, Lydia harena, vnde aurum conficitur. Habetur quoque terrarum fertilissima, quemadmodum ex Chrysanthe oratione apud Xenophontem facilè colligitur:* ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ, &c. *Enimuerò, inquit, postquam non de Syria solùm certabimus, vbi triticum est multum, & pecudes, palmæq; fructiferæ: verùm de Lydia quoque, vbi multum vinum, multæ fici, multum oleum, mareq; alluit, per quod plura aduehuntur, &c.* u Crœsum.] *Profligauit Cyrus Crœsi Lydi copias, illumque captum habuit, de quo Herodotus in Clio & Euterpe.* x Cambyses ille est.] *Cambyses Cyri filius, Persarum & Medorum rex, qui quantum à patre diuersus fuerit, ex historicis facilè apparet. Nam sororem contra ius & leges Persarum in vxorem duxit, eamque paulò pòst peremit. Fratrem etiam Smerdem curauit interfici. Patrijs regnis Aegyptum adiecit. Sed offensus illorum superstitionibus, Apidis, cæterorumque deorum ædes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui in Libya deserta arenis obrutus, vniuersus interijt. Ipse quoque cum suo se gladio imprudens læsisset, deorum (vt creditur) vltione, leuissimo ex vulnere mortem oppetijt: qua de re vide Herodotum lib. 2.* y Polycratem.] *Fortuna.* z Sed & vastam.] *Communis descriptio studiorum & cupiditatum humanarum, & primò priuatorum: deinde publicarum personarum.* A Porrò spes & metus.] *Spes & metus vt nos afficiunt, vide in Pseudomante, & quæ ibi annotauimus.* B Nam ab ipso fato.]

Stat sua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ —. C Alius autem.]
— tolluntur in altum
Vt lapsu grauiore ruant —.

D A' terra subductus.] *Tolluntur in altum, vt lapsu grauiore ruant.* E Tum illud, ohe.] *Hic neutri generis Articulus præponitur τὸ ἀπφθέγματι τεχνικῶς, i. materialiter sumpti sicut & infinitiuis. vt etiam in Rhetorum magistro, & de Mercede e*

fede conductis. F Mortales assimiles.] *Vitas hominũ bullis similes facit : quarum aliæ simulatque natæ sunt, protinùs euanescunt: aliæ paulò diutiùs durant : omnes breuissimis quibusdam interuallis, aliæ succedunt alijs. Neque quicquam profectò potuit excogitari quod melius repræsentaret, quàm nihil sit hæc vita nostra, quâ nihil fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Vnde homines Homero μινυνθάδιοι sunt, citò perituri, sicut Iliad. ϛ. ἴδεμ cum foliijs conferuntur, quorum alia ventus humi prosternit, alia virescunt tempore verno. Et hoc sibi vult prouerbium ab Erasmo nostro copiosissimè explanatum, huic loco plurimùm inseruiens, Homo bulla. Est enim bulla tumor ille inanis, qui visitur in aquis, momento temporis enascens simul, & euanescens.* G Vidistine bullas.] *Amplificatio per collationem, Homo bulla.* H Earum sanè.] *Amplificatio per collationem.* I Arborum foliis.] *Homines arborum foliis similes.* K O stulti qui tanto studio.] *Commonitio Charontis.* L Tum ignorantia.] *Ignorantia & error, quibus hominum animi excæcantur.* M Vnum adhuc discere.] *Confutatio opinionis de defunctorum honoribus.* N Saxa illi coronant.] *Moris fuit apud antiquos, vt non tantùm cadauera vngerent, quò aut diutiùs seruarent ea, aut ne à vermibus depascerentur, sed etiam cippum, cui corollas & serta imponerent :*

Serta nouercali dederat fragrantia cippo.

Hinc τῦ στελλῶς ἕνεκα prouerbiò dictum ab antiquis, quoties morbum capitalem inuehant, & vitæ periculum imminere. Plutarch. in Aristide. Idem Lucianus in Commentario περὶ πένθους. & Virgil. 6. Aeneid. de Miseno :

—— corpusque lauant frigentis & vngunt.

pòst Homer. Iliad. 6. O Vinum mulsumque.] *Vino fauillam lauabant. Quidam in lib. 2. Epigr. Viuo sibi exhiberi cupit, quæ mortuis præstari solent, ne impensè pereant. Vide Commentarium de Luctu.* P Mortuus est æquè.] *Omnib. promiscuè moriendum est. Moritur simul & qui sepulchro caret vir, & qui tumbam sortitur: in eadem namque sorte sunt Irus mendicus & rex Agamemnon.* Κάτθανε *pro* κατέθανε *per syncopen. aorist. β. Irus mendicus celebratus est in Odyss. Homeri-*

Vnde prouerbium factum: Iro pauperior. Agamemnon dux exercitus Græcorum ad Troiam, quem Homerus celebrat in tota Iliade. Q Ninum scilicet Sardanapali vrbem.] *Ninos, Stephano, vrbs Assyriorum, quam condidit Ninus Beli filius, & primus Assyriorũ rex, & Semiramidis maritus. Ciues Niniȳ, Strabo initio lib. 16. De ea Phocylides apud Dionẽ, Chrysostomus in Borysthenicis orat. 36.* R Vrbes enim.] *Non homines tantùm, verùm & vrbes, & propè cuncta morti obnoxia esse.* S Ita vt Inachi.] *Inachus primus Archiuorum rex fuit, qui Inach fluuio nomen dedit, à quo Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula Inachia dicta est, & Argiui ipsi Inachidæ appellati, autore Stephano, cuius verba hæc sunt:* Ἰναχία, ἡ Πελοποννησος, ἀφ' οὗ πρῶτον τὸ ἄρχος ἐστὶ Ἰνάχου τοῦ ποταμοῦ, τὸ ἐθνικὸν Ἰναχίος. T Argiuos vides.] *Monumenta & gloria rerum gestarum.* V O' qualia.] *Epilogus & scopus Dialogi.*

SEQVVNTVR ORATIONES, QVARVM QVAEDAM ADHVC INter Mortuorum dialogos, & Meretricum: quædam adhuc inter Saturnales Epistolas priùs relatæ fuêre: nonnullæ quoque Dramaticæ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ. Λυκίνῳ τῷ Ἑρμοτίμῳ.

HERMOTIMVS, SIue de Hæresibus, id est, Sectis.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

HIc Dialogus didacticus est. Disputat autem de sectis philosophorum, quę nam optima sit, & ad felicitatem, quam omnes promittunt, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, tamque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum sit,

sit, eligere: tandem concluditur, satius esse non philoso-phari, quàm frustrà ætatem ac operam in eo quod as-sequi nequeas, consumere. Series dialogi ita se habet. Occasio & exordium ab incessu & habitu Hermotimi Stoicæ philosophiæ sectatoris sumitur, qui quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam super-auerat, disputationi occasionem & materiam submi-nistrat. Prima igitur quæstio tractatur, quanto omnino tempore opus sit ad virtutem & felicitatem consequen-dam, Luciano longitudinem illius vt nimiam accu-sante, Hermotimo autem contrà præmia & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis proœmio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, puta quænam phi-losophorum secta certissima atque optima sit, & quo-modo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimus Stoi-cam præferens, eiusque rei rationes quasdam non satis idoneas adhibens, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputatio-nem quasi de integro orditur. Ac primò quidem virtu-tis icone quadam proposita ostendit, cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa tur-ba, tamq; graui causa optimum & certissimum ducem, quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse rursum diceret, eiusque rei ar-gumentum etiam hîc non satis idoneum afferret, Lu-cianus per prosopopœiam reliquorum philosophorum, seipsos immeritò causa indicta damnari, ac Stoicis istis recentioribus præponi quærentium, apologiam sub-iungit, Hermotimumq; reprehendit, qui quos nunquã cognôrit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc lo-cum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit quæ-nam philosophandi via alijs præferri debeat, omnes e-què relinquendas esse. Hinc varijs similitudinibus v-trinq; res agitur, Hermotimo defendente Stoicam viam, & contendente apud vnum aliquem deprehensa veri-

tate,

tate, non esse opus alios vltrà consulere : contrà autem opponente Luciano, sed apud vnum aliquem nondum inuentam ac deptehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit: quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur vel partem illorum etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse : Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniforme sit, & antea aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hæc idem alijs quoque argumentis ostendit, difficultatem eligendi & iudicandi tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse. & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare : quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur, philosophandum hoc pacto non esse: id quod

mox Hermotimus facit, ex pœnitentia
priore vita atque habitu
reiectis.

LVCIA-

ΣΟΝ, ὦ Ερμότιμε, τῷ βιβλίῳ, καὶ τῇ τοῦ βαδίσματος σπουδῇ τιμήσασθαι, παρὰ τὸ διδάσκαλον ἐπαγομένῳ ἔοικας. ἐνθύμιόν γοῦν τι μεταξὺ προϊὼν, καὶ τὰ χείλη διαδάλλουσι, ῥῆμα ὑποψιθυρίζων, καὶ τῷ χεῖρα ὧδε κἀκεῖσε μετάφερε, ὥσπερ τινα ῥῆσιν ἐπισταυτὶ διατιθέμενος. ἐρώτημα δέ, ἢ τί τῶν ἀγκύλων σωτιθεὶς, ἢ σόφισμα ξοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδ' ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς ἦς, ἀεί σπουδαῖόν τι πράττων, καὶ ὃ πρὸς ὁδὸν ἐοικὸς ἐνοεῖτ' ἄρ' εἰς τὰ μαθήματα Ερ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τῷ γὰρ ἐθίζειν σωφροσύνην, καὶ ἃ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπιμπάζομεν ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἕκαστα. χρὴ

Vantum[a] *cùm ex codice, tum properãdi ſtudio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorẽ gradum maturanti ſimilis eſſe videris. Volutas verò ſedula agitatione inter progrediendum aliquid in animo, cùm ipſa labia commouere ſoleas ſenſim, & tacitè ſubmurmurando. Quinetiam ipſam manum iam in hanc, iam in alteram partem tranſfers, quaſi orationem aliquam apud te digeras. Quæſtionem autem aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiám diſceptationem ſophiſticã comminiſceris,* [b] *ita vt neque per viam incedens, otium agere ſuſtineas, verùm ſemper in negotio feruens & ſedulus, nunquam non quidpiam ſeriæ rei conficis, adeò vt itineris quoque laborem ad diſciplinarum exercitium referre ſoleas.* HERC. *Sanè per Iouem, Luciane, tale quiddam eſt quod dicis. Commodùm enim heſternæ diſputationis conuerſationem, quǽq; ille ad nos diſſerueràt, ſingula recogitando inter eundum in memoriam reuocabam.*

Aequum

καὶ δι μηδ'ν̓α καιρὸν, οἶμαι, ταυτ'ν̓α, εἰδότας ἀληθὲς ὂν τὸ ὑπὸ τοῦ Κώου ἰατροῦ ἀρημέν̓ον· ὡς ἄρα βραχὺς μὲν ὁ βί☉, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καί σοι ἐκεῖν☉ ἰατρικῆς πέρι ταῦτ' εἰπόντ☉, δυμαθεστέρου πράγματ☉. φιλοσοφία δὲ καὶ μακρῷ ☽ χρόνῳ ἀνέφικτ☉, διὰ μὴ πάνυ τις ἐγρηγόρως, ἀτρεὶς ἀεὶ καὶ γοργὸν ἀφυλίπτῃ ἐς αὐτό. καὶ τὸ εὐδιώρυμα οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι, ἐν ☽ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολύμενον, ἢ ὀδυσσεῦσαι φιλοσοφήσαντα. Λυκ. τὰ μὲν ἆθλα, ὦ Ερμότιμε, θαυμάσια, ἀλλὰ ἄρηκας. οἶμαι γε μὴν οὐ πόρρω σε εἶναι αὐτῶν, εἴ γε καὶ ἀκάξαν ☽ τι χρόνῳ, ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ προσέτι ☽ πόνῳ, οἷόν

Aequum verò esse opinor, ne quod tempus vacuum laboris temerè & negligenter prætereamus: præsertim cũ nobis obscurum non sit, verissimum esse quod medicus dixit Hippocrates, nimirum hanc vitam angustis circunscriptam esse terminis, ipsam verò artem infinitæ prolixitatis. Sedenim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidem res multo minore labore perdiscitur: cæterum [c] philosophia multo tempore haud ita comprehensu facilis est, nisi quis summa vigilantia inconniuenter & perpetuò oculos habuerit in eam coniectos. Atqui neque de paruis rebus aut ludicris in periculum venimus. Aut enim oportet miseram & ærumnosam, in promiscua priuatorum multitudine, ætatem agere: aut Philosophiæ studijs exultum, vitam felicem degere. LVC. *[d] Enimerò ipsa præmia, quæ dixisti, ô Hermotime, admirationis plena sunt, & quantiuis precij existimanda. Porrò opinor, illa ipsa fermè te contigisse, neq; ita procul à te esse seposita, si quo modo fas est coniecturam facere [e] ex temporis longitudine, quod in philosophiæ studijs perdiscendis contriuisti.*

Insuper

οἷόν μοι ὁ μέτριον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκᾷς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν εἴκοσίν ἔτη ταῦτά ὅτι, ἀφ' οὗ σε ἀδιάφορόν τι ἑώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν σωφρόνων ἀναγραφόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων, καὶ τὸ σῶμα λιτοσκληκότα. δοκᾷς δέ μοι ἀπ' ὀλίγου ὅναρ ποτὲ ἀνίσχειν σαυτὸν, ὅτ' ὄλ' ἔναι ἐν ᾧ πράγματι. ταῦτ' οὖν σχολῇ μοι φαίνῃ ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς εὐδαιμονίας, ἔγε μὴ λήθας ἡμᾶς, καὶ πάλαι αὐτῇ σιωπῶν. Ερμ. πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ὅς νεῶ ἄρχομαι παρακύπτειν ἐς τλὼ ὁλόκληρ; Ἀρετὴ πάνυ πόρρω κατὰ τὴν Ἡσίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔσιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτλὼ μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τραχύς, ἱδρῶτα δὲ καὶ ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις.

Insuper etiã ex labore, quem mihi non mediocrem iam olim impẽdisse visus es. Quippe, si rectè cõmemini, hic fermè annus est vigesimus, ex quo te nihil aliud rei facere conspexi, quàm præceptores frequentãtem, & quamplurimùm libris prono & obstipo capite intentum, ad hæc dissertationum philosophicarũ commẽtarios describentem, semper diutinis curis & cogitationibus pallidum & exucco corpore prorsus aridum, adeò vt somni quoq; parcissimus mihi visus sis. ea tua est in studijs vrgendis frequentia & sedulitas. Hæc itaq; cùm mecum memoria repeterem, breui fore spero, vt exoptatam felicitatem apprehẽdas: atq; adeo, nisi nobis ignaris imposueris, iamdudum cum illa conuersatus es. HER. *f Vndénam hãc animo spem concipis, ô Luciane, qui ad viam prolato iam primùm capite prospicere incipio? Ipsa porrò virtus, si quid Hesiodo credimus, valdè procul sita est, ad quam pertingendam vt via est longa, ita non minùs ardua & aspera, non parũ sudoris & laboris viatoribus exhibens.*

Λυκ.

LVC.

Λυκ. ὐχ ἱκανὰ οὠ ἵδρωταί σοι, ὦ Ερμότιμε, καὶ ὡδοιπόρηται; Ερμ. ὅ φημι, ὀδὲν γὰρ ἱκώλυέ με πανοδὰμοῦντα εἶναι, ἐπὶ ᾧ ἄκρῳ γνώμενον. τὸ δὲ νῦν ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀλλὰ τῷ γε ἀρχῇ, ὁ αὐτὸς οὗτος Ησίοδος ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μίγα τῷ ἄνοδον εἶναί σε ἤδη λέγοντα, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Ερμ. ὀδέπω ὀδὲ τοῦτο, πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν λεῖψαι. Λυκ. ἀλλὰ ποῦ γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα. Ερμ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον, ὀλισθηρὰν οὖσαν καὶ τραχεῖαν, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγοντος. Λυκ. ἦκεν ὁ διδάσκαλος. οἶ τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ομήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιεὶς, τὸς αὐτὸς λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀ-

LVC. *Ergo nondum satis tibi sudatum est, neque satis cõfectum itineris?* HER. *Mihi quidem non videtur. nihil enim præpedimento mihi esse viderem, quò minùs per omnia felix essem. si vnquam mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc verò, Luciane, tantum adhuc incipio.* LVC. *Atqui principium ille ipse Hesiodus, dimidium totius esse dixit. Itaque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, fortasse non multũ à vero aberrabimus.* HER. *Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum nobis confectũ sit.* LVC. *Proinde vbi tandem in itinere te constitutum esse rectè dixerimus?* HER. *In ipso montis radice consistentem, ô Luciane, modò porrò ire conantem. Est verò omninò via lubrica & aspera: ac planè eo opus est, qui manu protensa ascendentem subleuet.* LVC. *Nunquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis idoneus est, quêadmodum Iupiter Homericus catenam quandam auream, ex summo demittens, suas ipsius orationes opinor, quibus te vide-*

ὅτι ἀναστᾶς ἡγεμαδὴν, καὶ ἀνακεφίζει πρὸ αὐτόν τι καὶ τῶν ἀρετῶν, αὐτὸς πρὸ ποσοῦ ἀναβεβηκώς. Ερ. αὐτὸ ἔφηθα ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσον γὰρ ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ σωλῶ αὐτοῖς, τὸ δ' ἐμὸν ἔτι ἐνδεῖ. Λυ. ἀλλὰ θαρρεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὁρῶντα, καὶ τῶν ἄνω εὐδαιμονίαν. καὶ μάλιστα ἐκείνῳ συμπροθυμουμένῳ. τῶν δὲ καὶ τίνα σοι ἐλπίδα ἐπιφαίνει, ὡς ἤδη ποτὲ ἀναβησομένῳ, ἐς ὑπατα ἕκαστον ἐπὶ τὸ ἄκρον ἰέναι; Ερ. ὀλίγον φῆς, ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀπ' ἐς τῶν ἔξω Ολυμπιάδα; Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον, ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὲν δὴ Ολυμπιάδας πάντως, ἢ πολλῷ· ἂν ὑμῶν βαθυμίαν καταγνοίη τις,

te videlicet subductū, cùm ad se, tum ad Virtutem sublevare queat, præsertim cùm ipse multo antè ascenderit? HER. Hoc ipsum profectò, Luciane, quod dixisti, à præceptore sedulò factum est. Etenim quantum ad illius operā attinet, iā olim subductus sum, & cū illis cōuersationem habui: quātum verò ad me attinet, nondum ascendi. LVC. Atqui bonū animum habere oportet, optima spe mente cōcepta, ad itineris finē & felicitatem in summo propositā conspicientem: maximè verò illo animo sis inclamationibus cohortante & inclamante. Veruntamen valde scire velim, quænam spes ab illo tibi ostensa sit, superato iam cacumine: an mox futurum cōiectandum sit, te in summo fore post mysteria, aut omnino post Panathenæa?

HER. Perexiguum est quod dicis, Luciane. LVC. An post quinquennium iam subsequens? HER. Et hoc quidem modicum est cùm ad virtutem exercendam, tum ad felicitatis possessionem cōsequendam. LVC. [h] Proinde ad summum post decennium, nisi extremè pigri & lenti haberi velitis,

ἀμηδ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ δύναισθε, ὅσον τις ἀφ' Ηρακλείων στηλῶν ἐς Ινδοὺς ἀπελθεῖν, εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον. εἰ καὶ μὴ εὐθὺ, μηδ' ἀεὶ βαδίζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς δι' μέσου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καί τοι πόσῳ τινὶ βέλτιον ὑψηλοτέραν καὶ λιθοτέραν θῶμεν ἐνταῦθα ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῶν Ἀόρνου ἐκείνης, ἣν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν Ἀλέξανδρος κατὰ κράτος εἷλεν; Ερ. ἀλλ' οὐχ ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ φάσκεις, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατιέναθήναι καὶ ἁλῶναι, ἀλλ' ἂν μύριοι Ἀλέξανδροι προσβάλωσιν. ἐπεὶ πολλοὶ μὲν οἱ ἀνιόντες ἦσαν, νῦν δὲ ἀνέρχονται οὐκ ὀλίγοι μάλα ἐρρωμένως, καὶ προέρχονται ἤδη πολύν, οἱ μὲν ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δὲ ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δὲ κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν γένωνται, πολλοῖς

cùm neque tanto tempore ad virtutis fastigium ascendere queatis, quanto vnus aliquis ter à columnis Herculeis ad Indos vsque haud difficulter ire atque redire possit, si non rectà aut citra intermissionem perpetua profectione inter faceret, verùm apud populos iacentes in medio paulisper commoratus oberraret. Et quònam modo tandem credibile est, petram, supra quam vobis Virtus habitare creditur, altiorem decliuioremque esse illa [i] Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexandro summa vi euersa est funditùs? HER. [k] Dissimile prorsus est quod adfers, si Luciane. neque enim eadem res est quam tu confingis, quæ tam in exiguo temporis spacio confici aut capi queat, non si infiniti Alexandri ad vnum omnes suas vires coniunxerint: quoniam multi qui conscendere moliebantur, fuerunt iam verò non parùm multi valde forti ascendunt animo, & proficiunt partim quidem non nimùm, partim verò altiùs. Cæterùm vbi medium itineris iam attigerin multis per-

λοῖς ζοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνουσις, ἀφ' ὅλου πίπτουσί τε, καὶ ἀναφέρουσιν ἀθυμαίνουσθαι, καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενοι, καὶ φέρουσθαι κάματον. ὅσοι δ' ἂν εἰς τέλος διαπερήσωσιν, οὐδὲ πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου εὐδαιμονοῦσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀφ' ὕψους θεασάμενοι τινας τοὺς ἄνω. Λυ. παπαὶ, ὦ Ἑρμότιμε, ἡλίκους ἡμᾶς ἀφῄνεις; ὅλῃ κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παυόμενον ἐν χῷ καὶ γῆς. ἀνόητος. ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἄνω βλέπεις. ἡμᾶς δέ, ὁ συρφετὸς καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρπόμενοι ἐσμέν, μετὰ τῶν καὶ θεῶν ὑμᾶς προσευξόμεθα, ὑπερευφήμους γενομένους, καὶ ἀνιλθόντας οἷ πάλαι σπεύδετε. Ερ. ἀλλὰ γένοιτο καὶ ἀνιλθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ παμπολὺ τὸ λοιπόν.

nis perplexi difficultatibus, protinus omnia fastidiunt, & reuertuntur grauiter anhelãtes, multoq; sudore perfluentes, itineris laboribus absterriti. Quicunq; autem omnibus grauiter superatis incommodis & discriminibus, in finem vsque animosè perdurauerint, illi tandem ad fastigium vsque conscendunt, & ex illo felices facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem exiguunt, alios quidem mortalium non secus atque formicas è sublimi contemplantes. LVC. *Papæ, ô Hermotime, quantulos homunciones nos esse ostendis, qui neque Pygmæis quidem ipsis nos conferre dignaris: sed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis? Non iniuriâ alta & quæ sursum sunt, sapis. Nos verò infimæ plebeculæ extrema fex, & quotquot per humum repentes sumus, post deos etiam vos supplicibus votis deueneramur in alto constitutos, animumq; properandi addentes conscendentibus.* HER. *Vtinam saltem ascendendi facultas vnquam nobis daretur: verùm multum adhuc viæ conficiendæ supereſt.*

Λυ. ὅμως οὐκ ἔφησθα ὀπόσον ὡς χρόνῳ παραβαλεῖν. Ερ. ἀλλ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τἀκριβές. ἐπάξομαί σοι δὲ πλέω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι· μετὰ δὲ πάντως καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ηράκλεις, πολὺ λέγεις. Ερ. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τοῦτο μὲν ἴσως ἀληθές, ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσομαι τοσαῦτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου μαθητιᾷ, ἢ μόνον σοφὸς, ἀλλὰ καὶ μαντικὸς ὤν, ἢ χρησμολόγῳ τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίστανται; φασὶ γὰρ ἐνίστε καὶ τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ δὴ σέ γε εἰκὸς ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τῷ ἀρίστῳ, τοσούτους πόνους ἀνέχεσθαι, καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ εἰδότα εἴ σε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον, τὸ λοιπὸν ἐπισὰν, λα[ν]θάνῃ λαβόμενον τῆς πο-

LVC. *At tu nondum expo-*
suisti, quanto temporis spa-
cio opus sit vt in complexu
virtutis mterquiescas. HER.
[l] *Neque ipse admodum hoc*
ipsum exactè calleo, ô Lu-
ciane: opinor tamen non mi-
nùs viginti annis peropus
esse, quibus exactis omnino
me in summo fastigio futurũ
esse confido. LVC. *O Her-*
cules, perlongum est quod di
cis. HER. *Siquidem de ma-*
ximis rebus nobis labor est
propositus. LVC. *Fortasse*
illud verum esse non valde
negauerim. Quòd aũt vigin-
ti annos adhuc victurus sis,
quónam modo præceptor
tuus certum reddidit, nedum
sapiens existens, verùm etiam
fatidico spiritu præditus,
aut vnus ex illis [m] *qui Chal-*
daica disciplina sunt imbu-
ti? Aiunt itaq; & hæc sciri
[t] *posse. neque enim verisimile*
est, adeóq; iniquum esse, vt tu
vitæ tuæ incertus, num vnquam in humanis agens virtutis am-
plexurus sis, tantos labores temerè susciperes, tot perpessis diu
noctuq; difficultatibus: præcipuè verò cũ prorsus ignores, nũ
in propinquo summitatis te consistentem imminens Parca, pe-
de cor-

λὸς, ἐξ ἁπάντων τῆς ἐλπίδος. Ερ. ἄπαγε, λύσφημα γὰρ ταῦτα, ὦ Λυκῖνε. ἀπ' ἄλλης βιῶναι. ὡς μίαν γὰρ ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γενόμενος. Λυ. καὶ ἱκανή σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων καμάτων μία ἡμέρα. Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκριβῶν, ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ ἄλλ' ἄνω ὅτι εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῶ ποιμένα ἀλλ' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναι; ὁ γὰρ ἀλλ' αὐτὸς πω ἀνελήλυθας. Ερ. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω, λέγοντι ὁ δὲ πάνυ οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἤδη ὤν. Λυ. εἶεν· πρὸς θεῶν ποῖα τὰ περὶ αὐτὴν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν ἐκεῖ, ἢ τινὰ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους;

de correptum, atque ab omni spe potiundæ virtutis deiectum, deorsum detractura sit. HER. *Apage ista: quippe nefas & irreligiosum est talia loqui, ô Luciane. At qui abundè sat est, si vnicam tantùm dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar.* LVC. *Ergo protantis exantlatis laboribus vnius dieculæ spacium tibi satis esse videtur?* HER. *Mihi equidè breuissimum etiam tempusculum satis est.* LVC. [n] *Cæterùm illam supernè contingendam felicitatem, cuiusmodinam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, vndénam habes perspectam & cognitam? neque enim ipse vnquam in virtutis vsque cacumen ascendisti.* HER. *At ego præceptori differenti fidem habere soleo, cui hæc ad vnguem explorata esse dubium non est, cùm præ omnibus sit in summo virtutis fastigio excelsissimus.* LVC. *Dic verò per Deos, qualiánam illic esse, aut cuiusmodi tandem felicitatem grauiter ascendentes manere affirmabat? Nunquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut voluptates quaspiam non æstimandas?*

Ερ. εὐφήμει, ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν γὰρ δεῖ ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀπὸ τίνα φῂσὶ τἀγαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα ἕξεν πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐληλύθοντας; Ερ. Σοφίαν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπεισμένον, ἢ ἕκαστα ἔχει πλοῦτος καὶ δόξας καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀφειδήσας ἀνήρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ, καταπαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀφθαρτὸν ἐπόδυν ἀνθρώπινον ἔχει παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τι, καὶ ἀκήρατον φύσιν τὸ θεῖον, ἀνήλατο εἰς τοὺς θεοὺς διαπεπυθὲν διὰ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ διὰ φιλοσοφίας, ὥσπερ διὰ τινος πυρὸς, ἅπαντα

HER. Bona verba, ô amice: neque enim hæc quicquam faciunt ad vitam virtuti vacantem. LVC. Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi qui ad exercitij finem deuenerunt, habituri sunt? HER. Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti pretium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certò & constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porrò diuitias, dignitates, voluptates, & cætera quæcunque sunt corporis, hæc iniquam in vniuersum infrà relinquit: quibus exutis & abiectis, omni euicta difficultate in summitatem emergit: non secus atque Herculem in Oeta monte combustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum deum factum. Etenim ille cùm à se abiecisset quicquid à maare humani atque mortalis contractum acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructæ pyræ incendio purgatus, in cælum subuolasse creditur. Ad hunc modum illi quoque philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam

ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ, οὐκ ὀρθῶς δοξάζουσιν ἀνιλθόντος ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ἀληθείας, πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ ἡδοναῖς. ἀλλ' ὅμως μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντος δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Lv. Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ ἀνδρεῖα καὶ εὐδαίμονα λέγεις περὶ αὐτοῦ πολλὴν ἀπὸ τόδε μοι ἀπὸ τοῦ καταβεβηκότα ποτὲ ἐκ τῆς ἄκρας, ἢν ἐθελήσωσι, χαίρομεν τοῖς κάτω, ἃ καταλελοίπασιν, ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνιλθόντας αὐτοὺς μένειν, καὶ σωθῆναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν καταγελῶντας; Ερ. ὁ μέντοι τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀπ' ὀλίγων ἂν ἐπιτηδείως πρὸς ἀρετὴν ἔτι ἐρρωμένων, ὅτῳ φόβου, ὅτου ἐπιθυμίας ὁ βίος ἂν δοκοίη, ἢ ὅλως πάθους ἔτι βίαιον πάθοι ἄν

quodam perpurgati, omnibus illis reciſis, & à ſe amputatis quæ vulgi animis digna precio & admiratione videtur, parùm recto & ſano vtentes iudicio, conſcenſo cacumine, felicē & beatam degunt vitam, diuitiarum, dignitatū & voluptatū ne memores quidē ampliùs, è ſublimi deridentes eos potius à quibus hæc alicuius momēti eſſe ducūtur. Lvc. Ita ſanè per Herculē Oeteum, Hermotime, eſt quædam animi excellentia, magnitudo & felicitas, quæ penes ipſos eſt. Cæterùm hoc mihi quæſo edisſere, an nunquā è faſtigio illo virtutis, vbi velint, regrediantur poſtliminiō, reb. quas à tergo reliquerunt, vſuri? An omnino neceſſariū eſt ſemel delatos in verticē, ibidem perpetuā vitā agere, cū ipſa virtute ſuauiter cōuerſantes, medio vnque oſtēſis diuitijs, honoribus & voluptatib⁹? Her. Nō ſolū hoc illis liberū eſſe ſcias, ô Luciane, ſed quemcūq; virtute cōſummatū cōſpexeris, eundē neq; iracūdiæ, neq; timori, neq; vllis concupiſcentijs turpiter dedititū eſſe aut ſeruire putato. Nō ſi reb. inſigniter dubijs iactetur, aut triſtitia affect⁹ fuerit, vllū animo dolorē cōcipit.

Λυ. ἢ μὴν ἄγε μοι δεῦ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθές· ἀπ' εὐφημίας γὰρ, οἶμαι, μηδ' ὅσιον εἶναι, ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σοφῶν γινόμενα. Ερ. μηδαμῶς. ἀπ' ἐπιτόπου, τί γὰρ λέγεις, Λυ. ὅρα ὦ Ετοῦρι, ὡς ἔχω τε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερ. ἀπὸ μὴ ὄκνει. ὦ γενναῖε, πρόσεχε μόνον ἐμοὶ λέγων. Λυ. τὰ μὲν δίκαια ἅπαντα, ὦ Ερμότιμε, διηγουμένῳ σοι παρεπόμην, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔχειν, σοφούς τε γίγνεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἀνδρείους καὶ δικαίους, καὶ τἄλλα, καὶ πῶς ἐκ νεαλούμην πρὸς τὸν λόγον. ὁπότε δὲ καὶ σωφρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ ἐντεῦθεν (μόνοι γάρ ἐσμεν) ἐπεστράφην, ἀναμνησθεὶς ἃ πρότερον εἶδον ποιοῦντας, βάλε, φῶ τινας; ἢ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος;

LVC. *Sedenim si fas foret me nihil reueritum veritatem proloqui: verùm satius esse opinor, optabiliora & iucundiora afferre in mediũ, neq; religiosum esse accuratiore indagine ea perquirere quæ fiunt à sapientibus.* HER *Nequaquam: imò quicquid habes, audacter dicito.* LVC *Vide, mi amice, quàm omnibus modis ad dicendum pigrè & cunctanter affectus sim.* HER. *Atqui nihil est, ô generose, quod apud me solũ dicere refermides.* LVC. *Enimuerò alia omnia quæ dixisti, Hermotime, haud difficulter persuasus, ita se habere credidi: nimirum sapientes esse philosophos, & magno animo præditos neque non æqui seruantes. Et mehercule non mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. At vbi eosdem affirmabas & diuitiarũ contemptores, atq; etiam dignitatis & voluptatum negligentes esse, neq; moueri iracundia, neq; tristitia conturbari: non potui (soli enim sumus) non vehementer addubitare, cũ in mentem ea mihi venirent, quæ non multò antè videbam fieri. Atq; enim, si placet, producam quendam, & si hoc non parum tibi esse videtur, etiam nullo edito nomine.*

HER.

Ερ. μηδαμῶς, ἀπὰ καὶ τοῦτο ἐρεῖ, ὅστις ἐστίν. Λυ. διδάσκαλος σοῦ οὗτος, ὁ σός, ἀνὴρ τοῦτ' ἄμα καὶ σεμνοῦς ἀξιος καὶ λέγων ἥδιστος τὸ ὕστερον. Ερ. τί οὖν δὴ ἐποίησε; Λυ. τὸν ξυρὸν οἶσθα τὸν Ηρακλεώτην, ὃς ἐκ παιδὸς συνεφιλοσόφει αὐτῷ, μαθητὴς ὢν, τὸν ξανθὸν, τὸν ἐριστικόν; Ερμ. οἶδα, ὃν λέγεις, Δίωνα αὐτὸν. Ἔοικα. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν μισθὸν, οἶμαι, μὴ ἀπέδιδε κατὰ καιρὸν, ἀπάγαγε περὶ τὸν ἄρχοντα ἐναγχος, πρισθεὶς γε αὐτῷ θοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ἐβόα, καὶ ὀργίζετο, καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς, ἐρμαίῳ γενόμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εὖ ἴσθι, προσφὺς ἂν, ἀπέπραγξε αὐτοῦ τὼ ῥῖνα ὁ γέρων, οὕτως ἐκμανὴς ἦν. Ερ. θυμοειδὴς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε, περὶ

HER. *Nunquam facias, verùm nominatim pestringe eundem, quicunq; tandem fuerit.* LVC. *Ille ipse præceptor tuus, vir tùm aliàs quidem venerandus, tum ætate penè confecta.* HER. *Quid igitur se indignũ admisit sceleris?* LVC. *Hospitem illum Heracleotem, qui multo iam tempore in ijsdem philosophiæ studijs discipulus eius fuit, flauicomũ & contentiosum illum nouisti?* HER. *Noui quem dicis: Dioni, ni fallor, illi nomen est.* LVC. *Illum ipsum dico. proinde cùm fortasse non reddidisset illi mercedẽ in tempore, ad prætorem paulò antè rapuit miserum, pallio eius collo iniecto vociferans, & excandescens admodum: & nisi è familiaribus quidam è manibus furiosi adolescentem eripuissent, qui fortè fortuna ei rei interfuerant, periculum erat ne nares misero mordicùs auulsisset senex. adeò impotenter debacchabatur incensus iracundia.* HER. *Semper quidem & aliàs durus & implacabilis esse consueuit, si quis non in tempore pactam mercedem, Luciane,*

περὶ τὰς ἀργύρους, ἐπεὶ τόκους γε ἔπραττον. οἷς δανείσῃ, πολλοὺς ὄντας, ἀδύνατόν που διαπεφευγέναι ἀργυριοῦσι γὰρ αὐτῷ καθ' ἑκάστην τὰς τόκους. Λυ. τί δ' ; ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν, ὦ μακάριε, μὴ καὶ τὸν αὐτὸν καθεζόμενον ἐπὶ φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι περὶ τῶν οἴτης καταλιπόμενον σκοπῶν ἀποστήσῃς; Ερ. οἶδ' ἔγωγε, ὅτι ἐμοῦ χάριν ἐκεῖνος περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπούδακεν; ἀπ' ἐσιν αὐτῷ παιδία νηπιώτατα, ὧν μέλλει, μὴ ἐμοῦ ἀρεῖται καταβιάσωσι; Λυ. ὅτου ὦ Ερμότιμε, ἀναγαγὼν μᾶλλον ἐκεῖνα ἐπὶ τὸν ἀρίστον, ὡς σωφρονοῦσιν αὐτῷ, πλούτου καταφρονῆσαι. Ερ. σχολή μοι, ὦ Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροάσασθαι αὐτοῦ, μὴ καὶ λάθω τινὸς ἀγαθοῦ ἀπολειφθείς. Λυ. θάρρει, ὦ γαθέ. τὸ γὰρ συμφορώτατον ἐπιχειρεῖν ἐπύγχανον, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι ἤδη λοιπὸν τὴν ὁδοῦ Ερ.

numeret: nunquam tamē ad uersus illos non paucos, quibus vsuræ pendendæ gratia mutuò dedit vtendam pecuniam, quicquā tale designauit. siquidem ad præscriptum tempus præsentaria pecunia semper reddunt fœnora. LV *Quid? súntne, ô beate, qui illi pendant fœnora?* P *An dū etiam illi à philosophia diligentissimè perpurgato, earum rerum faciendarum cura est, quibus in Oeta relictis nihil opus habet?* HER. *Equidem hæc sui gratia, vt tu fortassè falsò suspicaris, non facit: sed sunt illi infantes pueri, quorum, ne olim pressi inopia grauiter egeant, curam habere cogitur.* LVC. *Atqui conueniebat, ô Hermotime, vt & illos ad virtutem subduceret, quò communi cum illo felicitate posthabitis diuitijs vnà fruerentur.* HER. *Non est mihi sanè hisce de rebus tecum disputandi ocium, Luciane: accelero enim vt ipsum iam audiam, ne per omnem ætatem in obscuro mihi delitescēdū sit.* LV. *Bono animo esto, ô bone: quippe hodie à philosophicis cōmentationib. vacatio promulgata est. Itaq; quod reliquū est itineris, tecū, vnà cōficiā.* HE.

Quomo-

πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν, οὐδ' ἀκοῦσαι αὐτοῦ, εἴ τις καὶ πίστις ὡς προγράμματι. πινακίῳ γάρ τινι κρίματος ὑπὲρ τοῦ πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγων. τήμερον οὐ συμφιλοσοφᾶν. ἐλέγετο δὲ παρὰ Εὐκράτει, τῷ πατρί, λαμπάδος χθὲς γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι ἐώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ὑπό τε τῆς λιραυγοῦς πονηρῶς πρὸ τοῦ λιφαλοῦ διαγνυθῆναι, καὶ ἱδρῶσαι μάλα πολλά, εἰς μέσας νύκτας ἐκταθέσης, ὡς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπιπόνως, οἶμαι, μᾶλλον ἢ ἱκανῶς, τῶν παρόντων, ὡς ἐκὸς, φιλοτησίας πεπωκότων. καὶ

Quomodo dicis? LVC. In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur videndi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præ foribus suspensa, literis maiusculis in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationib. non vacabimus. Porrò tuum præceptorem apud Eucratem filiæ suæ natalitia celebrantem hesterna nocte cœnitasse dicebant: multa præterea in symposio super reb. philosophicis commentatum esse: ad hæc aduersus Euthydemū Peripateticum nonnihil exasperatū esse, susceptæ cum eo ipso his de rebus contentione, pro quibus nunquam nō cum Stoicis digladiari solēt Peripatetici. Præ nimia verò vociferatione, etiam capitis dolore, & vehementē quidem, contraxisse, & in multam vsq; noctem sudasse producta in longum disputatione. Quinetiam iusto largiùs, vt arbitror, poculis semet inuitauerat: cū hi qui aderant, frequentiùs, vt par est, præbibētes, eūdē philotesijt prouocasset.

Insu-

καὶ ἐλιδλαπνύκα πλέον, ἢ κατὰ γέροντα, ὥστε ἀναπρίψας ἡμισύ τι, ὡς ἔφασκον, πολλά· καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὁπόσα ὁ πάλαι κατόπιν ἐσῴζετο παρεδεδώκει· καὶ συμμιναλμᾷ ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου κατιέναι, μηδένα ἀσελθεῖν παραγγέλας. ταῦτα δὴ Μίδου ἤκουσα, ζοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μόλα πολλοί. Ερ. ἐκράτησε δὲ πότερος, Λυκῖνε; ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἴ τι καὶ ζιᾶζον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασὶ, ὦ Ερμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι, τὸ δ' ὄν τέλος τῆς νίκης καθ' ὑμᾶς ἐγένετο, καὶ παραπολὺ ὁ πρεσβύτης ὑπέσχε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον οὐδ' ἐναιμωτί φασιν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐπεὶ

Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quàm seni conuenerat, semetipsum onerauit, adeò vt domum reuersus multa euomere cogeretur. Solas verò carnium portiunculas, quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas dederat, numeratas recepit, ne quem intromitteret magnopere interminans. Hæc itaque è Meda famulo eius audiui, discipulis quibusdam commemorante, qui & ipsi, cùm illorum essent non pauci, domum regressi sunt. HER. *Vter verò illorum, Luciane, obtinuit victoriam, præceptor meus, an Euthydemus? Nunquid etiam tale quippiam Midam commemorantem inaudisti?* LVC. *Initiò quidem, Hermotime, aiebat illos penè per omnia fuisse pares, ipsum verò finem victoriæ tandem penes vos fuisse, ita vt senex longè fuerit in plu-*

gna superior: Euthydemum verò incruentum haudquaquà abisse, nempe qui permagnũ in capite inflictum vulnus haberet.

Cùm

ἐπεὶ γὰρ ἀλαζὼν ὢν καὶ ἐλεγχικὸς, καὶ πείθεσθαι οὐκ ἤθελεν, οὐδὲ παρεῖχε ῥᾴδιον αὐτὸν ἐλεγχθῆναι, ὁ διδάσκαλος ὢν ὁ βέλτιστος, ὃν εἶχε, σκύφον Νεστόρειόν τινα διαφέρειν αὐτὸν, πλησίον διατεθειμένου, καὶ οὕτως ἐκράτησεν. Ερ. εὖγε, ὦ γὰρ ἄμεινον ἐχρῆν πρὸς ζῶντας μὴ ἐθέλοντας εἴκειν τοῖς κρείττοσι. Λυ. ταυτὶ μέν, ὦ Ερμότιμε, πάνυ εὔλογα· ἢ τί γὰρ παθὼν εὐθυμήσομαι, ἄνδρα γέροντα πρόξενον, ἀόργητον, καὶ θυμοῦ κρείττονα, σκύφον ἔτω βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀπὸ σχολῆς γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διηγῇ μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὅν τρόπον ἀρμόσθης τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, εἰ δυνατὸν, ἐπισπόμοιτο ὑμῖν τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀκλεές τι μὲ δηλαδὴ φίλοι ὄντος.

Cùm enim immodicè esset arrogans & contentiosus, nec persuaderi vellet, neq; seni se præberet facilè redarguendum atq; cõuincendum, præceptor iuus ille vir optimus eidem iuxtà accumbẽti inusitata magnitudine & ponderè scyphum Nestoreum, quẽ fortè tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit: atq; hac quidem ratione victoriæ palmam superato aduersario obtinuit. HER. *Macte animo præceptor: atqui haud sanè alio modo æquum erat agere cũ his qui recusant cedere melioribus.* LVC. *Probabilia quidem admodum sunt quæ dicis, Hermotime. Quorsum enim attinebat vt Euthydemus hominem senem exasperaret, alienum ab iracundia, animoq; longè præstantiorem, scyphum insuper tam grandem & grauem tenentem in manibus? Sedenim ocium iam agimus: quid obstat quò minus mihi tuo familiari exponis, quónam modo sub initium philosophari incæperis, vt & ipse, si fieri possit, communem vobiscum profectionem suscipiam, nunc primùm facto ad eandem exordio? Neque enim temerè me excludetis à cõmuni itinere hominẽ familiarẽ.*

HER.

Ερμ. ἀλλ' εἰθελήσοιας, ὦ Λυκῖνε, ὀλίγον βραχεῖ σοι δοκοίησθα τῶν ἄλλων, παῖδας, εἰ ἴδοι, οἰήσει ἅπαντας, ὡς πᾶς σὺ, δοῦλον ὑπερφρονήσας αὐτός. Λυ. ἱκανὸν, ἐμοὶ μετὰ ἄλλων ἔτη γενοίμην δισσὰ τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερ. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἴσως ἀρξάμην φιλοσοφεῖν, πολυπράγμονέστερος σχεδὸν, ὅσον, οἶμαι, σὺ νῦν γέγονας. Λυ. ἴσως γάρ, ὦ Ερμότιμε. ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἄγε, λαβὼν, διάμεινον. δίκαιον γάρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, δίδοτε ἀντιλέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ἢ τί μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῇ αὐτοῖς, ἢ οὐκ ἐξέστι τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερ. ἀλλὰ νὴ Δία, ἐξέστι τοῦτο καὶ μάλα, μὴ ἀντιλέγειν ῥᾴδιον γάρ ἐστι μαθεῖν. Λυ. οὐκοῦν καὶ τοῦτο Ερμοῦ, ὦ Ερμότιμε, αὐτοῦ, οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνεις. ἀλλὰ εἰπέ μοι, μία τίς ἐστιν ὁδὸς ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν

HER. Si modò hæc res tibi cordi esset, Luciane, breui videbis quantū excellas omnes cæteros. Pueros, sat scio, opinaberis omnes alios præ te tātū ipse ingenio & intelligētia præpollebis. LV. Mihi verò abundè satis esset, si post viginti annos iā exactos talis euaderem, qualis tu nunc es. HER. Profectò & ego ipse cūm in tua essem ætate, tunc primùm ad philosophiam animum appuli, iā fermè ann. 40. natus, à quib. te non mul. tū abesse arbitror. LV. Rem ipsam putâsti, Hermotime: tot enim annos iam habeo. Quare si eam iam cōprehensam tenes, age & me adduc. to: haud enim iniusta postulo. Et primùm quidem hoc mihi respondē, est ne philosophiæ candidatis relicta & concessa contradicendi libertas, si quid parum rectè dictum illis videbitur: aut non hæc libera est natu iunioribus? HER. Haud admodum tibi tamen, si quid volueris, interea & quærendi & contradicendi facultatem liberam facio. ita enim facilius perdisces singula. LV. Euge sanè per Mercurium, ô Hermotime, dic mihi, estne vnica via ad philosophiam adducens, videlicet Stoico-

Στωϊκῶν ὑμῶν; μᾶλλον ἐγὼ ἤκουον, ὡς οὐ πάνυ τοι πολλοί τινές εἰσι; Ερ. μάλα πολλοὶ, περιπατητικοὶ καὶ ἐπικούρειοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ μὴν Διογένους γε πάνυ τινές, καὶ Αντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ αὐτοὶ τ' Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γὰρ εἰσι, πότερον δὲ, ὦ Ερμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερ. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς οἶμαι, πάντως που ἓν ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὐ πάντα, διάφορά γε ὄντα. Ερ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δὴ ὦ Φιλότης, ἀπόκεινά μοι, τῷ πολλὰ πιστεύοντι τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἤρξω φιλοσοφεῖν, πολλῶν σοι θυρῶν ἀνεῳγμένων, πρὸς σὺ τὰς ἄλλας, ἃ νῦν τῶν Στοϊκῶν ἤκουσε. καὶ δι' ἐκείνης ἤξιος ἐπὶ τὸν ἄριστον βιοτεύειν, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὸν εὐθεῖαν ἐπιδεικνυούσης τῶν ἀ-

Stoicorũ veſtrorũ? Niſi enim falſa audierim, etiam alios complures eſſe certum eſt. HER. *Et valde quidẽ multi ſunt: videlicet Peripatetici, & Epicurei, & qui Platonis titulo philoſophiam profitentur. Sunt item complures quoq; Diogenis & Antiſthenis aſſeclæ, tum etiam ipſius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; longè numeroſiores.* LVC *Vera ſunt hæc: omnino enim illorũ magnus eſt numerus. Verum autem, Hermotime, eadem omnes vno ore dicant, an diuerſa?* HER. *Diuerſiſſima.* LVC. *Prorſum tamen vnum alicubi eſſe verum, in quo conſentiant omnes, credibile eſt: ita vt non omnia pugnent quæ ab illis pro vero affirmantur.* HE. *Admodum* LVC. *Proinde age, ô amice, hoc mihi expedi, cuinam fidem habuiſti tu ſub initium, quando ibas philoſophiæ operam daturus, cùm multas videres ianuas tibi apertas & patentes, omnibus aliis progrediendo deuitaris, in Stoicorum potiſſimùm diuertens, tanquam hæc ſola vera fuerit, ac illa quæ compendioſam ad virtutem viam ingredientibus exhiberet,*

ἅπαν. ἐς τυφλὰ καὶ ἀνίξο-
δα φρεσῶν; τίνι ταῦτ' ἐτέκ-
μαιρε τότε; καὶ μή μοι τὸν
νιὸν δὲ τὸν σαυτὸν ἐννόει,
τὸν ἔτι ἀμίδοφον, ἔτι δοφὸν
ἤδη τὰ βελτίω λείνειν ὑπὲρ τὸς
πολὺς ἡμᾶς δυνάμενον, ἀπ'
ἔτους ἀπόκριναι, ὁποῖ ὢ τότε
ἦθα ἰδιώτης, καὶ λαλῶ ἢ νιὸς ἐ-
μός. ΕΡ. ἐσιώπηκά σοι τῷ
βάλλαι, ὦ Λυκῖνε. ΛΥ. καὶ μὴν
ἐ πάνυ ἀχθόμενον ἀρώμην πολ-
λῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων,
οἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους
καὶ Ἀντισθένους, καὶ τ' ἡμετέρων
προγόνων, τὸν Χρυσίππου καὶ Ζή-
νωνα, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐ-
σὶ, ὃν σὺ πιστεύσας, τὰς μὲν ἄλ-
λας εἴασ, ἐξ ἁπάντων δὲ πει-
νόμενον ἄνωθεν πρήσαι, ἀ-
ξιοῖς καὶ ταῦτα φιλοσοφᾶν;
ἆρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρε-
φῶντα ὁ Πύθιος ἐξεπεμψεν ἐ-
πὶ τὰ Στωικῶν, ἀείσας ἐξ ἁ-
πάντων πρεπέν; εἶθ' ὑφ' ἑαυτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο ἔλθ'

alijs omnibus in obliqua & deuia ducentibus? Quibúsnam argumentis aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? Ac mihi nõ eum qui nunc es, in animo concipe, siue semisapientiæ, siue absolutæ sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ multis millibus optima discernere & iudicare possit: sedita respõnde ac quispiam homo idiota, qualem tunc agebas, aut ego nunc possim. HER. Quid sibi hæc tua verba velint, Lucíane, haud intelligo. LVC. Atqui non admodum obliquũ est quod percõtabar, cùm multi sint philosophiæ principes, videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes: præsertim maiores nostri, Chrysippus & Zenon, aliíq; complures quotquot tandem sunt: cuínam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliijs, vt ea ex omnibus desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te, vt Chærephontem, Apollo Delphicus ad Stoicorum placita delegauit, vbi prædixisset oraculo illos ex omnibus longè esse optimos? Siquidem illi mos erat, alium ad aliã philo-

φιλοσοφίας πρόπον, τῷ ἁρμόττειν, οἶμαι, ἑκάστῳ ἑαυτόν. Ερ. ἀλλ' οὐδὲν δεῖσθον, ὦ Λυκῖνε, οὐδὲ προύμην περὶ τούτων τὸν θεόν. Λυ. πότερον οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενον αὐτό, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς ἦσθα εἰδέναι τὸ βέλτιον, κατὰ σαυτόν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; Ερ. ἔμοιγε δοκεῖ. Λυ. οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἂν διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως ἀσφαλέστατον ἡμῖν οὕτως ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστί, καὶ ἡ ἀληθεστάτη, καὶ τοῦτο ἂν τις εἰδείη, παρεὶς τὰς ἄλλας. Ερ. ἐγὼ δὲ οὐ φράσω, ἑωρῶν τοὺς πλείστους ἐπ' αὐτοῦτο ὁρμῶντας, ὥστε ἔμοιγε δοκεῖν ἅπαντα αὐτοῦ Λυ. πόσῳ τινὶ πλείους τῶν Επικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἢ Περιπατητικῶν; εἰθισμένος γὰρ αὐτὸς ἀριθμεῖν, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις; Ερ. ἀλλ' οὐκ ἠρίθμησα ἔγωγε, ἔμοιγε δὲ.

philosophiæ rationē & formam cohortandi, quippe cui probè perspectum erat. OPINOR, quæ cuiq; potissimum congrueret. HERMOT. *Nihil tale est, ô Luciane, neq; de his vnquam Deum consului.* LVC. *Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione? aut ipse sufficiens tibi videbare, qui quod optimum erat & præstantissimum, per teipsum posses eligere, non consulto Deo monitore?* HER. *Ita mihi quidem videbar.* LVC. *Quin igitur & nos isthuc ipsum doces, quonam modo statim ab initio queamus noscere quæ optima sit & verissima philosophandi ratio, & quam quispiam prætermissis alijs rectissimè eligeret?* HER. *Ego haudquaquam isthuc dicere grauabor. Cùm multos viderem ad eandem certatim viam affectantes, facilè æstimabam Stoicam philosophandi rationem cæteris esse præstantiorē.* LVC. *Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorū? Proinde illos numerâsti, veluti in ferendis colligendisque suffragijs vsuuenire solet.* HER. *Atqui non numeraui, sed coniecturis deprehendi.*

Λυ. ὡς ἐκ εἰθισμένος διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ τοιούτων ἀκασμῷ φῂς καὶ πλήθει πρᾶγμα, ἀφρυαλύμενος λέγειν πρός με τὰληθές. Ερμ. ὐ μόνον γε, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Επικούρειοι, γλυκύθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ καὶ φιλόπλουτοι καὶ ἐμπικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τετυφωμένοι καὶ φιλόδοξοι εἶναι. περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πάντοτε ἤκουσα, ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γιγνώσκουσι· καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἐστὶν ὁ σοφός, μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος, μόνος καὶ ὡραῖος, καὶ σωφρόνως ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δὲ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι ἄλλα περὶ αὐτῶν. ὃ γὰρ δὴ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσας, ἐπαινέσαι τὰ αὐτῶν. Ερ. ἀλλὰ μῶν, ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν δὴ ἀνθρώποι οὐκ

LVC. *Vt quid igitur me tã topere cupientem non doces, sed vana spe lactas ac decipis, affirmans, de tantis rebus coniectura & multitudine fretum iudicasse?* HER. *Non solùm hoc quidem, ô Luciane, sed omnes quoque cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidem esse corruptos delicijs, voluptatumq; extremè amantes. Peripateticos autem ad rem atientiores, parandis cumulandisq; diuitijs inseruire, & quosdam ex illis immodicè contentiosos. Porrò Platonicos arrogantes, & nimio fastu turgidos, gloriæq; cupientissimos. Cæterùm de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, videlicet quòd viriles essent, masculo animo præditi, & nihil illos fugeret: & quòd eam viam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter, in vniuersum nihil non esset.* LVC. *Videlicet ista tibi de illis dixerunt alij. Neque enim verisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suáque superbè collaudantibus te credidisse.* HERMOT. *Non, verùm hæc ab alijs prædicata audiui.* LVC. *Facilè tamen conijcio hæc diuersæ*

οὐκ ἔλεγον, ὡς τὸ εἰκός· οὐδεὶς γὰρ οἱ τὰ ἄμεινα φιλοσοφοῦντες. Ερ. οὐ γάρ. Λυκ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς, ὅπως ἄνθις ἐξαπατᾷς με, καὶ ὃ λέγεις τἀληθὲς, ἀπ' οἴδ Μᾶγίτη δεδιέναι τινί, ὡς πιστεύσω ὅτι Ερμότιμος ἀνὴρ σωφρὼν, ἔτη τοῦ γεγονὼς τριακοσαράκοντα, περὶ φιλοσοφίας καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίσευσι, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν, καὶ τὴν πρᾶξιν ἀξιῶν. ὁ γὰρ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ερ. ἀπ' οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ὐχὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους οὐκ ἀλῶς, φροντίζοντας ἀεὶ, ἀίρσεως πρὸς, ἐν χρῷ εὐείας τὸς πλείστους, ἀλλ' uersæ sectæ & opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophãtium fuerint, nescio. HER. Ne ij quidem. LVC. From. de homines idiotas hæc dixisse credibile est. HE. Et valde quidem LVC. [u] Obsecrò, vt iterum me deceptũ ab omni spe dijcere soleat: neque verum sermonem exponis, sed existimas te cum [x] Margita quopiam insulso & stupido verba facere: vt planè persuasum haberem, Hermotimum virum singulari præditum cũ ingenio tũ industria, annos nunc natum 40. hominib. tamẽ idiotis de sapientiæ studio, deq; viris philosophiæ candidatis credidisse: illorumq; inductum testimonio & prædicatione, rectiore via philosophantium electionem fecisse. neq; enim ista tibi prædicanti facilè crediderim. HER. Y At ne hoc quidem te fugiat, Luciane, me non solùm credidisse alijs, verùm mihi quoq; ipsi. Etenim conspiciebam illos honestè & ornatè incedentes, splendidè & decenter amictos, nunquam non certis commentationib. cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles, [z] demissa barba, & longa

ἀλλ' ἀνδρὸς, ὃς οὐ πάνυ τι τὸ ἀδιάφορον ὑπερικπίπλον, ὡς ἐκπληκτὸν εἶναι, καὶ λευκὸν μὲν ἀτιχνῶς, ἀπ' ἐνίου μέσου καλάσματος, ὃ δὴ ἄριστον ἅπαντος εἶναί φασιν. Λυκ. ἆρ' οὖν ἃ μὲν ἐκεῖνα ἔδιδον ποιοῦντας αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἑωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὦ Ἑρμότιμε, πράττοντας; οἷον δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας μικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐν εἰζοῦσας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τάττα, ὅσα ἐπιδείκνυσθαι; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρις ἂν ὑσχολὴς ἢ ἀναβολὴ, καὶ ὁ πώγων βαθὺς, καὶ ἐν χρῷ ἡ κόμη; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἔχομεν τοιοῦτόν τινα, καὶ σάθμιον ἀκριβῆ τοιοῦτον, ὡς Ἑρμότιμός φησι· καὶ χρὴ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων, καὶ κόμης

coma venerandos, nihil molle aut parum virile, aut citra delectum aliquid admittentes, quod quidem alijs stuporem induceret, aut planè videretur impudens & Cynicum, sed in media & regia via constitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse optima. LVC. A Nunquid igitur & hæc illa quæ paulò antè præceptorem facientem me vidisse testabar, ipsos designantes vidisti? videlicet fœnori & vsuræ seruientes, amarulenter & contentiosè mercedem à discipulis exigentes, in conuiuijs aut colloquijs immodestè & pertinaciter digladiantes, aliáq; quæcunq; indecorè plerunq; peccare consueuerant? Aut fortasse harum rerum nullam curam habendam esse existimas, modò vestitus sit probè mundus, & nitidè compositus, & barba profunda, prolixáq; in capite cæsaries? Quarem posterũ, vt video, hic nobis certus erit canon & regula rectè philosophantes exactè cognoscendi, quem videlicet proponit Hermotimus: oportétque omnino ex habitu mundiore, grauioréq; incessu, & capillo prolixiore, optimorum cognitionem

ρᾶς διαγιγνώσκειν τὸς ἀεί-σους; ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μὴ δύνηται φωνὰς, ἢ, καὶ φρονιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀπροσκοπτεῖ καὶ ἀπροβλητεῖ; ἀλλ' ὅρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ερμότιμε, παίζῃς πρός με, παρώμνυς ἃ ἐξαπατῶμνυς οἰωνίημι. Ερ. διὰ τί ζῦτ' ἔφηθα; Λυκ. ὅτι ὦ γαθὲ ἀνδριάντων. τοῦτο ἐξέτασιν δίδως, τὸ ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκεῖνο ἀσχημονέστεροι, καὶ τὰς ἀναβολὰς λοσμιώτεροι, Φειδίου τινὸς, ἢ Αλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ ἀμορφότατον ἀπεικασαντος. εἰ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι ζῆς ζώοις, τί ἂν παθοι τις, ἐ τυφλὸς ἂν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν; ὃς διαγνῶ τ' τὸ ἀμείνω πρὸς αἵρεσιν πεφυκμένον; ὅτι σχῆμα, ὅτι βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος;

gnitionem sumere. Itaque cui haec deesse viderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus, & nihili æstimandus est. Sed vide, Hermotime, ne & haec illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. HERMOT. Quorsum istud dicis? LVC. Quòd haec, ô bone, Rectiùs statuarum sit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illae habitu ferè sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcamenes, aut Myron ad pulcherrimum absolutæ formæ archetypum expresserit. Quòd si etiam maximè inde coniectura capienda est in illis dignoscendis, quid ille aget, qui visu captus, philosophiæ perdiscendæ desiderio tenetur? Qui enim fieri posset, vt in habendo delectu non tota via aberret, cùm neque habitus neque incessus perspiciendi facultatem habeat?

μὴν σ; Ερ. ἀπ' ἐμοιγε ὁ πρὸς τυφλὸς ὁ λόγος, ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων. Λυ. ἀλλ' ὦ χρηστέ, καὶ οὕτω τί τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν ἀλλὰ δοκεῖ, εἰ μὴ ἔξω ἦμεν φιλοσοφίας μένετωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπεὶ μὴ ὁρῶσι. καί τοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πολὺν ἄχθοιντο χρόνον τῇ συμφορᾷ· οἱ δὲ καὶ βλέποντες, καὶ πολὺν ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν μᾶλλον ἐσπουδάκασι περὶ τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπόντες τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὅτι βούλομαι ἐγώ σε, τοιοῦτόν τι ὄν, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνθρώπων ἔρωτι πρόσεισιν αὐτοῖς, καὶ ἀξίους ἀμείνων. γίγνεσθαι εἰς τὰ τῆς γνώμης; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν εἶδόν τί σοι ἔφη

HER. Ego verò, ô Luciane, non ad cæcos verba facio, neque illorum mihi quicquam curæ est. LVC. Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, adeóque omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi videtur, à philosophiæ commercio cæci exclusi maneant, posteaquam orbati sunt oculis: tametsi cumprimis operæprecium mihi videbatur, illos præ omnibus alijs philosophiæ studio incumbere, ne acceptam amissi visus calamitatem ferrent immoderatiùs. C Cæterùm illi qui probè vident, etiamsi fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quónam pacto ea quæ in animo tecta sunt, peruidere possunt ab illa externa vestitus mundicie? Nisi enim me fallat animus, tale quiddam est quod dicturus sum, nimirũ te parandæ & colligẽdæ sapientiæ cupidine cum istiusmodi viris conuersari, vtq; ea indies aucta, cumulatiùs euadas melior. HERMOT. Et maximè quidem. LVC. Quî igitur tibi promptum fuit, atque

ἂν ἴφησθα ἐκείνων τῶν γνωσισμάτων λιορᾷν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μή; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὔτε ἀφανῆ εἶναι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόῤῥητα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις ἔτι ὁμοίοις ὀψὲ μόλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκούσας, οἶμαι, ἃ τινα ἠτιάσατο τὸν Ἡφαίστου, ἃ ἴσως μὲν, ἀλλὰ νῦν ἄκουε. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος, ἐρίσαι Ἀθηνᾶν τε καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἥφαιστον ἐντεχνίας πέρι, καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶνα, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι, τὴν Ἀθηνᾶν δ', οἰκίαν ἐπινοῆσαι· ὁ Ἥφαιστος δ' ἄνθρωπον ἄρα συνεστήσατο. καὶ ἐπειπὼν ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦκον, ὃν πρὸς ἀμφοτέρους ἀδικώτατον, διαιτητὴν ἑκάτερος ἑκάστου τοῦ ἔργου· ὁ δὲ μὴ ἅπαντα, ἃ τινα ἠτιάσατο, εὑρεῖν ἂν εἴη λέγειν, ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ δ' ἔτι ἐμέμψατο, καὶ

atque adeò factu posſibile, vt ab ijs ipſis quas dixiſti cognitionibus, philoſophantem aut ſecus perſpiceres? Neque enim iſta perinde ſolent propalàm eſſe conſpicua, ſed ſunt abſtruſa valde, atque adeò in obſcuro repoſita, quæ multis vix orationibus & congreſſibus, poſtremùm verò opibus conſimilibus licet animaduertere. D Qualia enim Momus in Vulcano reprehenderit, opinor aliquando inaudiuiſſe te: quòd ſi me fallit opinio, audi iam nunc. ſic enim habet E fabula: nimirum Mineruam, Neptunum, & Vulcanum contentionem inter ſe ſuſcepiſſe de artificij principatu & præſtantia: atque ipſum quidem F Neptunum taurum effinxiſſe, G Mineruam verò domum excogitaſſe: porrò H Vulcanus hominem compoſuit fabricauitq. Cæterùm vbi iam ad Momum ventum eſſet, quē certaminis arbitrum & expenſorem elegerant, & ille ſingulorum opera diligētiſsimè inſpexiſſet: I in alijs quidem quæ reprehenderit, ſuperuacaneum fortaſſe foret referre: illud tamen in hominis opificio potiſsimùm * calumniatus eſt,

καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ θυείδας ἐποίησεν αὐτῷ διὰ τοῦ στέρνου, ὡς ἀναπεταθέντος φῶς γνώσεσθαι γίγνεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ, καὶ ἀφύλακτα, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνόν γε μὴν ὅτι ἀμβλυώττων, ἔτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διαγνοεῖ· σὺ δ' ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν διέλορνας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον, ὡς ἔοικε, διὰ τοῦ στέρνου, καὶ ἀνέῳκταί σοι τὰ θωράκια, ὡς ἀσφαλῶς μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερ' ἀμείνων ἢ χείρων. Ερ. παίζεις, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο σκέλλομαι, καὶ διαμέλλω μοι τῆς αἱρέσεως, ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρὸς ἐμέ. Λυ. ὅμως οὐκ ἂν ἔποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρόσθεν με πρασσόλουθρον ἐν τοσούτῳ ὄχλῳ συρφετοῦ; Ερ. οὐδέν γὰρ ἄν σοι ἀρέσκοι, ἅ γ' ἂν εἴπω. Λυ. οὐκ ὦ γαθὲ, ἀλλ'

atque ipſum quidem architectum *Vulcanum* nō mediocriter perculſit, & quòd artifex non in pectore oſtiola quædam addidiſſet, quibus apertis & recluſis perſpicuū fieret omnibus quid ille velit, aut in animo ſtrueret & cogitaret: num mentiretur, an verum diceret. Atque ille quidem velut cæcutiens ſic de hominibus ſtatuit; tu verò nobis ipſo etiã M *Lynceo* es perſpicacior, qui, ſicuti videtur, per pectus ipſum quæ intus ſunt, cernis: ſuntq; tibi aperta omnia, adeò vt non ſolùm certò teneas quid quiſque velit aut cogitet, verùm etiam vter ſit melior aut deterior. HERM. Tu quidē, *Luciane*, ludos ex me facis: ego verò *Apollinis* ductu & auſpicio delectum habui, neque prorſus electionem moror: atque hæc quidē ſatis *Hermotimo*. LVC. Attamen ne ſic quidem mihi dignaris exponere, ô amice, ſed me in ima vulgi fece verſantem ſuperbè contemnis. HERMOT. Nihil fortaſſe illorum tibi placebit, quæ dixero. LVC. N Nequaquã, ô bone, verùm

ἀλλ' ἐκεῖνο εἰπέ μοι, ὁποῖον ἄν σε μᾶλλον ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' ὅμως οὐκ ἐκὼν ἀκριβολογῇ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσου γυμνοίμεθά σοι φιλοσοφήσαντος, ἐγὼ παρέσομαι, ὅπως ἄν οἷός τε, ἐμαυτὸν ἐξορᾶν τοῦ δεινοῦ περὶ τούτων μείσιον, καὶ τοῦ ἀσφαλεστέρου αἱρήσομαι. ἄκουε δὴ οὖν, ἃ βούλει. ΕΡ. ἀλλὰ βούλομαι, ὦ Λυκῖνε· ἴσως γάρ τι γνώσιμον ἐρεῖς. ΛΥ. σκόπει δή, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ πανταπασιν ἰδιωτικῶς ἀναξυρῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ὅτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον ἐρεῖν, ἁπλῶς ἄμεινον. ἴσως δή μοι κἀκεῖνα τοιοῦδέ τι, οἷον πόλις τις, εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους (ὡς φαίη ἄν ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐκεῖθέν ποθεν ἀφιγμένος) σοφοὺς εἰς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρείους ἅπαν-

verùm nihil eorum vis dicere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me cessas de industria, nobis inuidens, ne fortè tibi pares euadamus, si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus: periculum faciam, si quo modo fieri possit, vt per me exactam iudicandi rationem, miniméque fallibilem delectus habendi viam inueniam. Quocirca tu, si volueris, arrectis auribus attento fac sis animo. HER. Prorsus isthuc volo, ô Luciane: fortasis quiddam scitu dignum dicturus es. LVC. At vide ne naso me suspendas, si illud omnino rusticè & inepiè proposuero. Ita enim facto opus esse video, posteaquam tu qui harum rerum es multò peritior, illud manifestius & disertius explicare grauaris. Itaque virtutem vrbis instar esse fingas volo, quæ ciues habeat honestissimè & integerrimè Rempublicam administrantes, quemadmodum tuus quoque præceptor, qui isthuc aliquando peruênit, idem hoc affirmare non dubitat: prætereà summa sapientia viros exornatos, magno infractóque animo

ἅπαντας δικαίους, σώφρονας, ὀλίγου θεῶν ἀξιόντας. οἷα δὴ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ὁθὲν ἂν ἕλῃς, φασίν, ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει τολμώμενον, ἀπ' ἐν ἀρλώῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται, μάλα ἀκότως. ἃ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πόλεσιν, οἶμαι, τὰς στάσεις καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ πολλοῦ ὧν ἐκείνοις· ὃ γὰρ ὅτι χρυσίον ἐστι, ὅτι ἡδονάς, ὅτι δόξας ὁρῶσιν, ὡς διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀπὸ πάλαι τῆς πόλεως ἐξενυλάκασιν αὐτά, ὡς ἀναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι, ὥστε γαλεώτου τινὸς, καὶ πανουλάμου βίου βιῶσι, ξὺν εὐνομίᾳ καὶ ἰσότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις

præditos, iuſtitiæ ſeruantiſſimos, modeſtia admirandos, parùm infra Deorum conditionem conſiſtentes. Cuiuſmodi multa apud nos deſignantur, rapina, violentia, iniuria, habendi cupidines eorum flagitiorum me tantillum quidem quemquã audere in ea vrbe conſpiceres, ſed pacati & concordes Reipublicæ munia ſimul obeunt & adminiſtrant. Nec iniuria. Ea enim quæ alijs in vrbibus ſeditionũ & factioſarum contentionum concitandarum occaſionem ſuppeditant, quorũmque gratia alter alterum clandeſtinis petit inſidijs, ea inquam omnia è medio illorum ſublata & remota ſunt. Neque enim aut aurum, aut voluptates, aut honores habent in precio, tanquam alicuius momenti iſta apud illos habenda ſint, verùm iam olim hæc in vniuerſum, tanquam parùm neceſſaria exiſtimantes ad bene gerendam Rempublicam, vrbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt vitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus

denique

ἅπασι ἀγαθοῖς. Ερ. τί ὄν, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν, πολίτας γίγνεσθαι τοιαύτης πόλεως, μήτε μάταιον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, εἰ μέσον ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοί, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον, τὸ δ' ἄλλων ἀμελητέον, καὶ μήτε πατρίδα τὴν ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένους, ποιεῖσθαι λόγον, μήτε πάππων καὶ γονέων, ὅτῳ εἰσίν, ἐπικατισχόντων καὶ ἀλαθμευομένων ἐπικλᾶσθαι· ἀπὸ μάλιστα μὲν ἑκόντας παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν, εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀφεστάμενον αὐτούς, χωρεῖν εὐθὺ τῆς πανευδαίμονος ἐκείνης πόλεως, καὶ αὐτὸ ἀῤῥίψαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τύχοι

denique bonis institutam. HER. Quid igitur, ô Luciane? annon tibi videtur æquissimum esse, vt omnes certatim eius vrbis ciues fieri desiderent, ita vt itineris tam laborioſi molestiam pro nihilo reputent, neq; temporis longinquitate victi animum despondeant, certò & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerũ relatum iri, eiusq; politiæ se participes futuros? LVC. Sanè per Iouem, ô Hermotime: omnibus omnes neruos in hoc intendendos esse arbitror, cætera verò negligenda. Nec patriæ tenaciter nobis inhærentis magna cura habenda est: neque valde moueri decet aut frangi animo, parentum aut liberorum nos detinentium complorationibus: sed & illi pari opera ad eandem profectionem nobiscum susceipiendam cohortandi sunt. Quòd si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem non potuerint: illis relictis & posthabitis, rectà ad vrbem omnium felicissimam animosè tendendum erit, reiectis etiam vestimentis, si eisdem amicti detineremur,

illic

ἀ τότε ἐπελημμύροι, ιατρύποιφ ἰσούμφορ ἐκεῖσε· ἀγὲ δή, μὴ σέ τις ἀφκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτε ἀνδρὸς ἥκουσα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί μὲ προετρέπετο ἐπισθαί οἱ πρὸς τὴν πόλιν· ἡγήσεσθαι γὲ αὐτὸς, καὶ ἐλθόντα ἐγγράψειν, καὶ φυλέτην ποιήσασθαι, καὶ φρατρίας μεταδώσειν τῆς αὐτῆ, ὡς μετὰ πάντων ἐμοὶ ἀμεινοίην. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιθόμην ὑπ' ἀνοίας καὶ νέότητος τότε, πρὸ πολλοῦ ἂν ἤδη ἀμφὶ τὰ πρόσω ἐχιδόν ἐτῶν· ἴσως γὲ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πρόσω, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἄν. ἔλιπε δ' ἔν μοι περὶ τῆς πόλεως, ἔγνωσμένα, ἅπερ τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες καὶ ξένοι ἦεν, αὐθιγενὴς δ' οὐδείς, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολι-

illic hauddubiè conueſtiendi. Neque enim periculum eſt ne quis te eò nudo corpore delatum excluſurus ſit. Iam enim & aliàs virum multa canicie reuerendum diſſerentem audiui, quénam illic ſe res haberent: meq; magnopere cohortabatur ille, vt me ſibi ad vrbẽ eunti comitem adiungerem. ſiquidem pollicebatur itineris ducem ſe fore, & quòd me ciuitate donare vellet, vnumq; ex tribulibus facere, ſuo adſcriptum ſodalitio, adeò vt nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæterùm ego id ætatis rectè monenti non obtemperabam, ſtultitia & rudibus annis dehortantibus: nondum enim egreſſus eram annum quintum & decimum. Fortaſsis ſi ſecutus fuiſſem, iam in ſuburbio aut præportis conſiſterem. Porrò de ciuitate, ſi rectè commemini, cùm alia multa, tum hæc quoque prædicare ſolebat, quemadmodum omnes eius vrbis incolæ eſſent aduenæ & peregrini, nec vllus eſſet indigena. Quin etiam illud addebat, non parum multos in eadem Republica verſari barbaros.

πολιτώεσθαι πολὺς, καὶ δύσ-
λους καὶ ἀμόρφους, καὶ μικρὸς
καὶ πτωχύτας, καὶ ὅλως, μοτί-
χειν τῆς πόλεως τὸν βεβό-
μβρον. τὸν γὰρ δὴ νόμον αὐ-
τοῖς ὑπ' ἀπὸ τιμημάτων ποιεῖ-
σθαι τὴν ἐγγραφὴν, ὑπ' ἀπὸ
σχημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ
κάλλους, ὑπ' ἀπὸ γένους, ὑπ'
λαμπρῶν ἐκ προγόνων, ἀλλὰ
ταῦτα μὴ ὑπ' νομίζεσθαι παρ'
αὐτοῖς, ἀρχεῖν δ' ἑκάστῳ πρὸς
τὸ πολίτην γενέσθαι σωφρο-
σύνην, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλυ-
πήτως, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῦναι, μηδ' μαλακιζεσθαι πολοῖς
δυσχερέσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνοντα. ὡς ὅσις ἂν
ταῦτ' ἐπιδείξηται καὶ δυσ-
ξελθοι, πορευόμενος ἄχρι πρὸς
τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα
πολίτην ὄντα τοῦτον, ὅσις
ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι· τὸ γὰρ
χείρων ἢ κρείττων, ἢ εὐγε-
νὴς, ἢ ἀγεννὴς, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύ-

& seruilis conditionis homines, informes, modicos, pauperes, breuiter neminem non eius Reipub. fore participem, quem penes modò voluntas esset eò tendendi: quandoquidem illis morem ciuitate donandi aduenas, affirmabat non sumi aut ab externa cultus & vestitus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate, neque à generis splendore, aut claris maioribus, sed ea pro nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos qui ciuitatis ius indipisci velint, intelligentia instructos esse, rerumq; honestarum tangi cupidine, labore non frangi, nullis voluptatum illecebris capi, neque effœminari aut emollescere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingruentibus. Quisque itaque præstiterit, exposuitq; vbi primùm vrbem attigerit, actutùm in ciuium communionem assumitur, quicunque tandem fuerit, parem experturus honorem. Porrò peior an melior, an nobilis, an ingeneroſus, an seruus, aut liber, aut an prorsus infimæ

ἐλεύθερος, καὶ ὅλως ἐν, ἢ λέγεσθαι ἐν τῇ πόλει. Ερ. ὁρᾷς, ὦ Λυκῖνε, ὡς ὀμάτλω, καὶ περὶ μικρῶν μάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ αὐτὸς, ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ, καὶ οὐκ ἴσην ὅ, τι ἄρ μοι περὶ τούτων εὐξάμενον γένοιτο. εἰ μὲν γὰρ πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἁπᾶσιν ἦν, πάλαι ἂν, οἶδ' ἴσθι, μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἂν ἐς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐκ τοῦ. ἐπεὶ δὲ, ὡς ὑμεῖς φατε, σύτε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπῴκισαι, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τινα τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐγγύθεν τὸν ἄεσον. ἢ οὐκ οἶσθα σὺ οὕτω χρῆσθαι ποιεῖν; Ερ. καὶ πῶς ἄν ἄλλως ἐλθοί τις; Λυ.

infimæ sortis & conditionis homo sit, in ea ciuitate ne nominantur quidem. HERM. *Hinc perspicere potes, Luciane, quòd non temerè aut pro rebus ficulneis tantos sudores perferam, cùm adeò felicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiscam.* LVCI. *Et o ego quidem harum rerum communi tecum cupiditate teneor: atque haud scio, an quicquam sit quod perinde præ his mihi votis expetendum putem. Iam si in propinquo vrbs sita foret, & omnium prospectui exposita: iam olim, vt scis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuissem ingressus, in ea multum iam temporis versando contriuissem. Posteaquam verò (quemadmodum vos perhibetis, nimirum tu, & Hesiodus ille rhapsodus) valde procul hinc remota est: operæpretium mihi esse videtur, vt & viam ipsam qua rectà nos ad vrbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studij in duce quamoptimo deligendo ponamus. An non ita quoque tibi faciendum videtur, Hermotime?* HERMOT. *Et quinam alia ratione eò quis perueniret?*

LVC.

Λυ. ἀκῆρ σοὶ μὴν ἐωὶ τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν ἀληθῆ, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγουμένων· πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοί εἰσι πάντες αὐτόχθονες, ἱκανῶς ἔχειν λέγοντες. ὁδὸς γὰρ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἁπλοῦς ὅμοιαι· ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἡδὲ ἐπὶ πλεῖον φέρειν ἔοικεν, ἡδὲ ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη ἐνθὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν δὴ λειμώνων καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, εὐυδρίᾳ καὶ ἡδονῆς, οὐδὲν ἀντίτυπον ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ πετρώδης καὶ τραχεῖα, πολλὴν ἥλιον, καὶ δίψαν καὶ λιμὸν παρέχουσα. καὶ ὅμως αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, εἰς τὰ ἐναντιώματα τελοῦσαι, ἔνθα δὴ μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν. ἐφ'

LVC. *Nónne vides igitur immensam multitudinẽ promittentium & affirmantium se viæ peritos esse? Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se indigenã esse persanctè deierat. Cæterùm non esse vnam tantùm viam, illud apparet liquidò, sed innumeras & valde diuersas, nec quicquam habentes in quo inter se conueniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam vergit, illa ad solem exorientem: mox altera ad Septentrionem viatorem ducit, altera verò rectà ad Meridiem. Rursus hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub vmbra amœna & delectabili, nihil habens asperitatis aut difficultatis: altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multùm exhibens viatoribus cùm sitis tum ardoris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cùm multæ sint, ad eandem vrbem quæ vna est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis animum meum habet perplexitas & hæsitantia. Etenim*

ἐφ' ἑῶ γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἄνδρα μετὰ πολὺ ἀρχὴν τῆς ἀτραπῦ ἑκάστου ἱδρυτὸν, ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος ὁρίζεται τὴν χεῖρα, καὶ πεῖραν μετὰ πολὺ αὐτῆ ἀποδίδωσι, λίγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐθεῖαν ἀφῖχθαι, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μήτε αὐτοὺς ἐληλυθότας, μήτε ἄλλους ἡγήσασθαι δυναμένους ἀφικέσθαι. ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφικνοῦμαι, κἀκεῖνος τὰ ὅμοια ὑποσχνεῖται περὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπιστεῖ, καὶ ὁ παρ' ἐκείνου ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τὸ δὲ, τί δεῖ λέγειν πολλῶν τῶν ὁδῶν καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ὑπερφυῶς ταράττει με, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ, καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερβαλλόμενοι ἀλλήλους, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ὑπερεπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα ἐγὼ τίνα πρὸς ἀπόφασιν, ἢ τῶν μάλιστα ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην

Etenim in quacunque fortè fortuna incidero, virum quẽpiam circa ingressum diuerticuli consistentem offendo, antiqua virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, vehementerq; cohortantem, vt ipsius viam ingrediar. vsqueadeò certatim vnusquisque illorum se compendiosæ viæ gnarum esse iactat identidem, alios verò tota via aberrasse, neque vnquam eò peruenisse, neque aliorum insequentium duces esse posse. Tandem vbi proximum accessero, audio & illum de via sua magnificè pollicentem, aliosq; maliciosè vituperantem. Ad eum quoque modum facit is qui huic vicinus est, & sic deinceps omnes reliqui. Hinc itaque viarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animumq; meum incertum diuersè distrahunt, maximè verò duces ipsi præter modum vociferantes, dum quisque suæ immodicis laudibus deprædicat. Neque enim calleo in quam declinans, aut quem potissimùm ex ducibus secutus, vr-

bem

μλω ἄρ πρὸς τὴν πόλιν. Ερ. ἀλλ' ἐγώ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας· ἴσως γὰρ προσδοιπορήσασιν, ὦ Λυκῖνε, πισεύσας ἂν ἦν σφαλείης. Λυκ. τίσι λέγεις, ἴσις κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐληλύθασιν, ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας μεταληλυθόσι. Ερ. πῶς ἴσυτο φῄς; Λυκ. ὅτι ὁ μὲν τὴν Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ σφοδροιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνῳ ἐπαινέσεται δηλονότι· ὁ δὲ τὴν Επικούρειαν, καὶ ἄλλος ἄλλην· οὐ δὲ τὴν ὑμετέραν. ἢ πῶς χρή, ὦ Ερμότιμε, ἔχ ἕτως; Ερμ. πῶς γὰρ οὔ; Λυκ. οὐκοῦν ἀπολυσάς με τῆς ἀπορίας, ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ ὅτῳ μᾶλλον χρὴ πισεύσαι τῶν ὁδοιπόρων· ὁρῶ γὰρ ἕκασον αὐτῶν, καὶ αὖτὸν

bem accedere queam. HER. *At ego te, Luciane, ab omni hæsitatione liberabo. Etenim haud facilè, si ijs, qui ante nos idem itineris confecerunt, fidem habueris, aberrabis* LVC. *Quibus tu habendam fidem dicis? aut quem ex ducibus secuti sunt? aut per quam viam ingressi sunt? Iterum enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis.* HERM. *Quonam modo isthuc dicis?* LVC. *Quoniam quidem qui in Platonis viam digressus est, & illo duce se in viam dedit, illam hauddubiè laudaturus est. rursus qui Epicurum ducem sibi sequendum elegit, Epicuri. ita omnino alius aliam commendabit: tu verò vestram omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum esse, Hermotime, credendum est?* HERM. *Et cur non?* LVC. *Proinde ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cùm etiamnum ignorem ex viatoribus quinam potissimùm fides adhibenda sit. Video enim unumquemque illorum, & in*

τὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπεραμένον, καὶ ἐκείνῳ ἐπαινέτας, καὶ λέγοντας ὡς ἄντη μόνη ἄγοι ἐπὶ τὴν πόλιν. ὁ μὲν δὴ ἔχω ἀδύνατα ἀληθῆ φησιν· ἀπ' ὅτι μὲν ἀφῖκταί ποτέ τινα πόλιν, δῆλόν ἐστιν αὐτῷ ὅσος. ἀλλ' ἐκείνῳ ἔδοξεν, ὡς ἐγὼ, ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦμεν ἐγώ τε καὶ σὺ πολιτεύσασθαι ἀμέσως ἐς Κόρινθον ἐλθόντε, ὅδ' ἐς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄλλο τι ἐμοιγε δοκεῖ. ὁ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον ἔδοξεν, εἴγε καὶ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα ἐς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ ἐδοξέναι, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν· καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστὶν, αἱ δ' ἄλλαι πανταχόσε μάλιστα, ἢ ἐς Κόρινθον ἄγουσιν· εἰ μὴ τις ὅτῳ σφόδρα παραπαίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν ἐς

pſum & ducem eius, vnius tantũ viæ feciſſe periculum, ac illam laudare, affirmantem hãc ſolam eſſe, quæ perducat ad vrbem. Ego autem num verum dicat, ſcire non poſſum. Quòd enim ad finem aliquem delatus ſit, & ciuitatem quandam conſpexerit, fortaſſe illi haud difficulter conceſſerim: cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in cuius Republica ego & tu verſari concupiſcimus, in Corinthum delati, ille autem Babylonem profectus, Corinthum ſe vidiſſe putârit: hoc quidem etiamnum mihi incertum eſt. Neque enim ille qui aliquam ciuitatem vidit, ſtatim & Corinthum vidit: ſiquidem non ſola Corinthus eſt ciuitas. R Quod autem omnium maximè me facit animi incertum & ambiguum, illud eſt, quòd ſciam neceſſariò vnam atq; adeò veram eſſe viam, ſiquidem nec plures quàm vna Corinthus eſt, aliæ autem quoquo gentium magis viatorem quàm in Corinthum perducunt. Niſi quis vſqueadeò delirus eſſet, & mente captus, vt putaret & eam quæ ad

Hyper-

Υπερβορέους, καὶ τῷ εἰς Ινδοὺς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον εὐθεῖαν. ΕΡΜ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἅμα γὰρ ἀμαχόσε ἄγει. ΛΥΚ. ἀκούω, ὦ ἀγαθὲ Ερμότιμε, ὑμικρᾶς δεῖ βουλῆς, ἐπὶ τῷ αἱρεταιτάτῳ τῶν ὁδῶν τὸ καὶ ἀγχιμόνῳ. ἀλλ' οὗτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐπεὶ καὶ ἄπιμεν, ἐπὰν πλησμὸν ἔτως, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τῷ ἐπὶ Βαβύλωνος ἢ Βακτρων ἀπιόντος· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο ἀγαθῶς ἔχει, τῇ τύχῃ εἰς πιρίπειραν, ὡς τάχα ἂν τῷ ἀειστὶ ἐλομένους, ἃ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν, ὑπτιασάμενοι· ἀνιατὸν μὲν γὰρ καὶ οὗτο γενέσθαι, καὶ ἴσως πολὺ ἐγγὺς ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δέ γε περὶ τῶν ὕτω μεγάλων οὐκ οἰμαι δεῖν παραβόλως ἀναρρίπτειν, οὐδ' εἰς σχολὴν λοιπὸν δὴ καταπλεῖν τῷ ἐλπίδι, ἐπεὶ

Hyperboreos, & eam quæ ad Indos tendit, in Corinthum recto tramite perducere. HERM. *Quonam pacto hoc fieri posset, ô Luciane, cùm alia aliò tendat?* LUC. *Proinde, ô bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Neq; illud vulgò iactati prouerbij committendum est, vt quocunque nos pedes duxerint, eò inconsultò abeamus: quomodo ita hauddubiè decepti, pro Corintho ad Babylonios aut Bactra abiremus. Atqui ne hoc quidem valdè mihi consultum facto videtur, vt fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortasse apprehendentes, si citra omnem viarum exactam peruestigationem, in vnam aliquam quamcunque tandem temerè irrueremus. Nihilenim obstat quò minùs & fieri possit, & fortasse iam olim in tanta temporis longinquitate factum est. Haudquaquam verò æquum esse opinor, vt tam inconsideranter de rebus adeò magnis spem abiiciamus, aut ita in angustum coactam cõstringamus,*

ἐπὶ ῥιπὸς, ὡς ἡ παροιμία φησὶ τὸν Αἰγαῖον ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτι οὐδ' ἀτιασαίμην ἂν οὐδὲν ὡς τῷ τύχῃ, εἰ τοξεύσας καὶ ἀποντίσουσα, μὴ πάντως ἐντύχοι τοῦ ἀληθοῦς, ἑνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν. ὅπερ οὐδὲ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ ἐπῆρξεν, ὡς δίον τῷ περιστέρα καταδῆσαι, ὁ δὲ τὸν μίτον ἔτυψεν, ὁ ἱμὰς ἔρρηξεν, οἶμαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο εὐλογώτερον τῶν ποιητῶν, προθύσεσθαι, καὶ πιστεῦσαι θαι τῷ τοξεύματι ἐλπίδα, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ λίνδιος ὅτι ὁ μικρὸς, ἀντὶ τῆς ἐπ' ἀγαθῷ ἀφέσεως, ἐς τῶν πεπλανημένων μίαν ἀγνοουμένου ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντος ἄμεινον αἱρήσεσθαι τῷ τύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν, ἐκάζειν οἶμαι ἀδικεῖ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἴσως ἅπαξ ἐπιδῶ-

virgulteæ ſcapha (quod aiunt) Aegæum aut Ionium tranſmittere volentes. Neque enim rectè aut probabiliter fortunam incuſaremus, ſi ſagittando & iaculando non prorſus aſſecuta ſit veram illam viam, vnam nimirum inter tot infinitas falſas & erroneas exiſtentem: quod nec Homerico quidem ſagittario conceſſum fuit, qui cùm debuiſſet columbam arcu fixam deïcere, linea vincula rupit: opinor autem fuiſſe Teucrum. Sed enim hoc multò magis rationi conſentaneum eſt, ſpem habere multa vulnerandi, & iaculo petendi, quàm omninò illud vnum ex omnibus: quoniam periculum non mediocre eſt, ſi pro recta & compendioſa via in vnam ex erratricis & deuijs imprudentes incideremus, ſperantes fortunam meliorem pro nobis electuram eſſe. Opinor autem in tali re comparatione vtendum, & demonſtrandum eſſe. Neque enim promptum & facile eſt reuocare curſum, ſaluumque & incolumen retrò euadere, ſi quis ſoluta

ἐπιδῷ τῇ πλεύσῃ τὴν αὐτὸν, τὰ ἀπόγεια λυσάμην· ἀπ' ἀνάγκη ἐν ᾧ πλάγια διαφέρεσθαι ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δυσθύμότατα, καὶ βαρυσίτατα ὑπὸ ζάλης. δίον ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπιάν τινα, σκέψασθαι, εἰ ἐπιφορόν ἐστι καὶ ἔνιον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι βούλεσι, καὶ νὴ Δία λυβιρνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν ὑπάρχειν· οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. ΕΡ. ὅτω γε ἄμεινον, ὦ Λυκῖνε, παραπλεῖν. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν, οὐκ ἄλλους ἂν εὕροις, ὅτι κυβερνήτας ἀμείνους, ὅτι λυβιρνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ λίαν εὐθυμήσῃ γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψη, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊών, ἄλλως δὲ ἀ-

soluta naui mari se semel commiserit: verùm necessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem vt plurimùm, & metu perculsum, capiteque marinis fluctibus grauatum. Aequum verò fuerat, sub initium priusquàm vela ventis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cũ iudicio illi deligendus fuerat: praterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset. HERM. *Est quidem, Luciane, quod dicis, nõ improbandum. Verùm enimuerò hoc satis certò scio, quòd si etiam per circulum omnes ad vnum accesseris, non tamen alios iuuenies neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia præditos quàm Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo.* X *alioqui*

ſi ἀδωάτον. Λυκ. ὁρᾷς ζῦ
το, ὡς λοιπὸν, ὦ Ερμότιμε, ἔοι
κεν· ἔστι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ
τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν,
καὶ ὁ Επικούρῳ ἑπόμενος· καὶ οἱ
ἄλλοι μὲ ἀπιθάνως με εἰς τὴν
Κόρινθον, ἃ μὴ μετ' ἐκεί
νων. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν
καὶ, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπι
στεῖν ὁμοίως· μακρῷ γὰρ ἀσφα
λέστατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν
εὑρωμεν τὰληθῆ ὑποσχόμε
νον, ἐπεὶ φέρε, ἐγὼ μαθόντος σοῦ
ἥκω, ἀγνοῶν ἔτι ὁπότερος ἐξ ἁπάν
των ὄντως ὁ ἀληθῶν ἑλοίμην
τὰ ὑμέτερα, εἰ πιστεύσας, ἀν
δρὶ φίλῳ· ἀτὰρ μόναις ἐμοὶ δοκεῖ
τὰς τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν
ἀδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα
θεῶν τις ἀναβιώσας ποιήσειε
Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν, καὶ
Ἀριστοτέλη, καὶ τὰς ἄλλας, οἱ δὲ
περιστάντες ἐρωτῷεν με, καὶ νῦ

Δί'

fruſtra hanc viam tentabis.

LVC. *Annón ſentis, ô Hermotime commune quiddam te dixiſſe? hauddubiè enim hoc ipſum dixerit & quiſque qui communem cum Platone viam ingreditur, & qui Epicurum ducem ſequitur, inſuper & alij, me videlicet Corinthum nunquam venturum, niſi cum illorum aliquo itineri memet accingam: ita vt neceſſarium mihi eſſe videam, aut omnibus ſine diſcrimine credere, quod abſurdiſſimum eſt: aut omnibus inxtà diffidere, quòd quidem multò tutiſſimum eſſe opinor, donec vera pollicentem inuenerimus.*

Y *Age verò, ſi quemadmodum nunc ignarus ſum, etiamnum certum non habens, quinam ex omnium philoſophantium ordine & numero verum diceret, veſtræ ſectæ me addicerem, habita tibi fide viro amico & familiari, attamen Stoicæ ſaltem philoſophiæ perito, tantúmque vnicam illam viam ingreſſo: poſtea verò deorum aliquis ab inferis in vitam reuocaret Platonem & Ariſtotelem, præterea etiam alios omnis generis philoſophos: illi autem circumſiſtentes interrogarent, & per*

Iouem

Δι' ἃς δικασηρίου ἀγαγοιῶ τοῦ, ὕβρεως ἕνας & δικά= ζοιντο λέγοντος. ὦ βέλτιστε Λυ= κῖνε, τί ποθὼν, ἢ τίνι ποτὲ πισεύσας, Χρύσιππον καὶ Ζή= νωνα προτίμησας ἡμῶν, πρε= σβυτέρων ὄντων παραπολύ, χθὲς καὶ πρώην γνωρίμους, μή= τε λόγου μεταδόντες ἡμῖν, μήτε παραθεὶς ὅλως, ὧν φαμὲν, ἃ ταῦτα λέγοις, τί ἂν ἀπρεπὲς ποιοῖμεν αὐτοῖς, ἢ ἐξαρκέσαι μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ερμοτίμῳ ἐπείσθην, φίλῳ ἀνδρί; ἀπὸ φαῦλον ἄν, οἶδ' ὅτι, ἡμᾶς, ὦ Λυ κῖνε, ἔχειν ἡμῖν, τὸν Ερμότιμον ἕτον, ὅστις ποτέ ἐστιν, ἀδ' ἐπι= στῆναι & ἡμᾶς· ὥστε οὐκ ἐχρῆν ἀ= πάντων καταγνῶναι, ἀδ' ἑρμήνεως ἡμῶν καταδιαι= τᾶν, ἀνδρὶ πισεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ἀδ' ταύτην ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. οἱ δὲ γε νομο= θέται, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἔτω πε= πάνυσι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, ἀδ' ζῆν ἑτέρου μὲν ἀκούειν, τὸν

Iouem quoque in ius pertractum contumeliæ accusarent, dicentes: Quid verò passus es, optime Luciane, aut à quo persuasus Chrysippum & Zenonem nobis, qui multò antè fuerimus, proposueris, homines heri & paulò antè natos, cùm nos neque sermonis participes feceris, neque prorsus quæ loquamur tentaris? Quòd si hæc ab illis dicerentur, quid. nam illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixero me ab Hermotimo viro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent, sat scio: Nos verò, Luciane, quis ille sit Hermotimus, iuxtà cum imperitis ignoramus, sed neque ille nos nouit: quare æquum non fuit, omnibus in totum repudiatis nos indicta causa condemnare, fidem dantem viro vnicam tantùm in philosophia viam, sed neq; illam fortassè exactè satis perspectã habeti.

Z Sedenim legum conditores, ô Luciane, ad hãc modũ nõ imperant faciendum iudicibus, nimirum vt altero tantũ audito,

τὸν δ' ἕτερον οὐκ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον ἀντεξετάζοντας τοὺς λόγους, εὐσκοπώτερον τὰ ληθῆ τε καὶ ψευδῆ, καὶ μὴ ἄνω ποσὶν οἷς φασιν διδόασιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον διδασκαλεῖον ζητοῦντα, ἅπερ ἐκεῖνοι ἐρῶσιν αὐτός. εἰ τάχ' ἄν τις αὐτῶν καὶ προσερροιτό μοι, ἐπί μοι, λέγων, ὦ Λουκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μηδεπώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμὲν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τὸ παράπαν, ἔν τινι συνόδῳ τῶν Αἰθιόπων διατριβούσῃ, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς ἢ ξανθούς, μὴ δ' ἄπό τι, εἰ μέλανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; εἰ δέ τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ δὴ πόθεν ταῦτα, ὦ θρασύτατε, οἶσθα; ὁ γὲ

alteri facultas pro se loquendi ea, quæ ex vsu suo esse intellexerit, non concedatur: verùm vtrunque iuxtà audiendum esse præscribunt, quò faciliùs diuersis sermonibus inter se examinatis & perpensis, quæ vera, quæ falsa sint, inuenire queant. Quod nisi sic factitatum fuerit, permittit lex appellandi libertatem, vt in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par est. α *Ai si quispiam fortasse illorum me interrogaret, dic mihi, inquiens, ô Luciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines conspexisset, quales nos sumus, propterea quòd nunquam peregrè extra patriam profectus sit, in quadam corona & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, dicerétque nusquam genium homines albos aut flauos reperiri, neque vllum alterius coloris quàm nigros: nunquid alijs fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quispiam ex senioribus Aethiopibus. Tu verò vnde hæc cognita & explorata affirmas, audaciſsime? neque*

οὐ γὰρ ἀπελήμυσας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἴδας ἑκοῖά ἐστι, φαίλω ἄρ' ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν παρόντα; ἢ πῶς, ὦ Ερμότιμε, συμβουλεύεις; Ερ. οὕτω δικαιότατα γὰρ ἐκπλῆξαι δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἐμοιγε, ὦ Ερμότιμε, ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο οὐκ ἔτ' οἶδα ἂ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦδε πάνυ δοκεῖ. Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρός με ὡδί πως, ἀναλαγὸν τοιοῦτόν τινα κεῖσθαι τὸν ἡμέτερον, ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα ἀληθῆ, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ερμότιμος, ἀπελήλυθε μηδαμόσε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Επίκουρον, μὴ δὲ ὅλως πρός ἄλλον τινά. ἃ τοίνυν λέγοι,

neque enim vnquam à nobis ſuſcepta ad exteros populos profectione peregrinatus es, neque per Iouem qualia apud exteras nationes ſint, vnquam perueſtigâſti, aut præſens oculorum teſtimonio didiciſti. An verò hunc ſenem non rectè & grauiter ſentire prædicarem? Aut quid tu conſilij in medium adfers, Hermotime? HER. *Imò verò tuæ ſententiæ aſſentior: iuſtiſſimè enim mihi videtur eius temeritas ita poſſe compeſci.* LVC. *Et quidem mihi, ô Hermotime. Cæterùm quod poſthac dicturus ſum, quomodo tibi mecum conueniat, ſcire non poſſum: mihi quidem & illud iam valde perſuaſum eſt.* HERMOT. *Qualénam illud eſt?* LVCIAN. *Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus: ß Ergo abſurdè propoſitus eſt nobis quiſpiam, Luciane, qui ſalutem Stoicorum placita calluerit: quemadmodum amicus ille tuus Hermotimus, cùm nunquam peregrè profectus, neq; ad Platonis Academiâ ſe contulerit, neque apud Epicurum diuerterit, neque omninò cum alio quoquam familiaritatem contraxerit. Itaq; ſi dixe-*

ροι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθὲς παρὰ ταῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐστί, καὶ ἃ ἐκεῖνοι φασίν, οὐκ ἂν εὐλόγως θρασὺς ἔναι δόξαι σοι, περὶ πάντων ἀφραινόμενος, καὶ ταῦτα, εἰ μὴ ἄλλως, οὐ λιπόπολιν ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα πεπαιδευμένον; τί βούλει, ἀποκείνωμαι αὐτῷ; τὰ ἀληθέστατον ἐκεῖνο λῆρος ἡμᾶς τὰς μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφῶν ἀξιῶντες. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα· ὀφεῖ διδάσκαλον καὶ κἀκεῖνα μεταξὺ καὶ διέξιμεν πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἀναπεπταμένα αὐτὰ, προσθεὶς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐντεῦθα σιωπήσεσθαι ὑμῖν τὸς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τὰς ἄλλους, οὐχὶ δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμέ· οἷα ποιεῖ, ὦ Λυκῖνε, ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ

rir nihil ita pulchrum aut ita verum inueniri apud omnes reliquos, qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur: annon iure optimo temerarius & audax tibi videri debeat, de omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi sumens, maximè verò cùm tantùm vnius sectæ peritus sit, neque vnquam ex Aethiopia vel alterum pedem protulerit? Quid verò existimas illi respondendum esse? Num verissimum illud, nos videlicet Stoicis addictos, illorum philosophiam perdiscere, iuxta quam dignum putemus philosophari? & neque tamen nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab aliis: siquidem præceptor noster, & illa inter differendum proponit, refellens subuertensque illa satis argutè. Num verò existimas hoc responso audito tacituros esse Platonicos & Epicureos, tũ etiam alios? Annõn in risum soluti iure optimo ad me dicerent: Qualiana facit familiaris tuus Hermotimus, ô Luciane,

qui

ἀξιοῖ ταῖς ἀντιδίκοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται ταῦτα ἅπαντα τὰ ἡμέτερα, ἀποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἃ οὐκ ἀδότως, ἃ λυπούμενοι τὰ ἀληθῆ. οὐκοῦν εἴ τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδοι ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, παλαίοντα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ πυγμὴν κενὴν πληγήν τινα καταφέροντα, τὸν ἀνταγωνιστὴν δοκῶν παίοντα, ἰδὼν ἀνακηρύξει αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὢν, ὡς ἄμαχόν τινα; ἢ ἐκεῖνα μὲν οἴεται ῥᾴδια ἔναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ πανυπόμενα, οὐδενὸς ἀνταιρομένου αὐτῷ, τῷ δὲ νίκην τοιαύτην κεῖσθαι, ὁπόταν καταχρήσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὃ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὔ; μὴ τοίνυν μηδὲ Ἑρμότιμον, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οὕτω

qui dignatur aduersarijs de rebus nostris fidem habere, prorsus existimans eiusmodi esse omnia nostratia, qualia ipsi falsò confingunt & dictitant, quorum aut ipsi imperiti sunt, aut ipsam veritatem de industria celantes obfuscant improbi? A Aut igitur si viderit aliquem ex athletis exercentem se priusquam in arenam descenderit, calcitrantem in aëra, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quasi caederet aduersarium, illud ideo statim proclamabit præfectus certaminis esse inuincibilem? Aut non potius existimabit perfacile & tutum esse, ita pueriliter & iuueniliter Thrasonem gloriarum plenum agere, nullo aduersario illi repugnante: ipsam autem victoriam tunc primùm decernendam esse, quando aduersarium fortiter deiectum prostrauerit, & superior certando euaserit, altero lassitudine confecto, alioqui verò nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab his quibus præceptores sui aduersum nos absentes in vmbra dimicant atque digladiantur,

illos

οἴεσθε κρατεῖν αὐτοὺς, ἢ τὰ ἐκείνοις τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀναπείσεσθαι ῥᾳδίως· ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἶναι τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ διαστρωσάσαντες ἐκεῖνοι ἀθρόως, αὐθις ἀναπίπτουσιν. ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν, οἱ μάρφη τινὰ σωθήσαντες, ἐπὶ κοντοῦ πήξαντες, οὐ πόρρω προθέντες, σκάλλονται ἀφιέντες, καὶ ἢν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνίστανται αὐθις, ὡς τι μέγα ποιήσαντες, ἢ διιξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκύθαι ὅσοι τοξόται, ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἐφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν· ἔπειτα καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐκ ἑστῶτα, οὐδὲ πεπαυμένους τὸ βέλος· εἶτ' ἐμπίπτει, ἀλλὰ διαδράσαντα, ὡς ἔνι μάλιστα,

illos victores esse putet: an ea quæ à nobis asseruntur, tam sine negocio posse refelli aut subuerti: quoniam illud persimile esset puerorum ædiculis, quas illi vt infirmas parare solent, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam his qui exercitio sagittandi sunt occupati, qui stipulis quibuspiam colligatis, & super contum fixis, nec ita procul positis, emisso telo iaculantur: ac si quando fortè fortuna collimantes scopum tetigerint, stipulasq; præfixas iaculo penetrauerint, illicò exclamant quasi re magna peracta, si telum per sarmenta euolârit. Cæterùm nequaquam ad hunc modum Persæ facere consueuerunt, sed neque Scythæ, quotquot illorum arcu & arte iaculandi præcellunt: verùm initiò ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum: deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimant, & non stabilia, aut sagittam expectantia donec inciderit, sed complurimùm fugientia, nempe feras,

πισα. θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ κατατοξεύσει, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν δέῃ παραβλῶπα τῇ τόνῳ τῆς πλαγῆς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα βουβείνῳ πρόβλημα διηλαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι καὶ διὰ ὅπλων σφίσι χωρῆσαι τοὺς ὀϊστούς. ἀπὸ τοίνυν, ὦ Λυκῖνε, παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα πρόβλημα κατατοξεύουσιν, ἔπειτα φασὶν ἀνδρῶν ὡπλισμένων κρατηκέναι. καὶ εἰκόνας ὑμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας, καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ εἰκὸς, κρατεῖν ἡμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἔγωγε πρὸς αὐτοὺς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἃ φησι περὶ τοῦ Ἕκτορος,

ὃ γὰρ ἐμοῖς κόρυθος λύσει μεγάθυμος ἀγαυὸς
οἱ μίτρωτον.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν ᾧ μέρει ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἄν

ras, & maximè volueres feriunt. Quòd si nonnunquam scopus quoque feriendus est, emissi teli firmitate & impetu lignum transuersim obiectum, aut scutum bouinis coriis confectum præponentes, transfigunt: ac tunc quidem bonam spem habent fore vt eorum tela etiam per arma, vbi vsus veris, penetrent. Quapropter, ô Luciane, dic nostris verbis Hermotimo, præceptores eius sarmentorum seu stipularum fasciculos propositos telis petere: deinde ambitioiè gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depictas pugilum more depugnare: quibus etiam, vt par est, superatos, nos prostratos esse existiment. Atqui vnusquisq; nostrûm ad illos dicere posse mus, quod ab Achille dictum est de Hectore:

Ille meam haudquaquam galeam, cristasq; comantes
Aspicere audebit——. Hæc quidem vno ore dicturi sunt omnes singulatim autem alius alia. Plato haud

ἆρ' ἄρ μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐν Σικελίας, ὃς ἄρ' ἐδῶς τὰ πλεῖστα. ὧν γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι φασὶ δυσῳδὲς εἶναι τὸ σῶμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν αὐτὸν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι δή τινα γυναῖκα ξένην, σωφρονισθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι. τὸν δὲ παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τῇ ἑαυτοῦ ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμήνυσεν πρὸς αὐτὸν, ἀδεᾶ μᾶλλον τὴν δυσωδίαν. τῇ δὲ παραστῆσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ μὴ πειρᾶσθαι ἄλλου ἀνδρὸς, μηδὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ σώματος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαροῦν, ἅτε μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἄν ὁ Πλάτων,

haud dubiè mihi videtur aliquid narraturus eorum quæ facta comperit in Sicilia, quorum non pauca habet comperta. Siquidem perhibent Geloni Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infectumque graueolentia: id quod per multum temporis illum latuit, cùm nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere, virum præpotentem tyrannide, donec illi mulier peregrina adducta, rem vt se haberet, sumpta audacia exposuisset. Qua re ille inflammatus iracundia, vxorem suam accessit, grauiter cum ea expostulans, quòd illi non palàm fecisset fœtidi oris graueolentiam, cùm eius vitiosa animæ probè fuisset conscia. Illa verò orauit sibi habendam esse veniam, propterea quòd nunquam antea vllum alium virum sit expérta, neque cum quoquam tam propè congressa, ita vt pro certo putârit in vniuersum omnes viros non aliam animam ore exhalare. Itaque Hermotimus, quia cum solitis Stoicis commercium habuit, proculdubiò diceret Platonem,

τῶν, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἂν καὶ Χρύσιππος ἔφησε, ἢ ἔτι πλείω ταύτων, εἰ περ λιπὼν αὐτὸν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὡρμήσαμεν. ποιησάσης τινὸς τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὁμιλησάντων. ἵνα τῷ λόγῳ ξυνελών φημι, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ, τίς ἀληθὴς ὅτι προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδεμίαν ἀρέσθαι· ὕβρεως γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ διοῦτον.

Ηρ. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς Εὐσεβείας Πλάτωνα μὲν καὶ Ἀριστοτέλη καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπρεμεῖν ἐάσωμεν· οὐ γὰρ καλ' ἐμὲ, ἀντα-γωνίζεσθαι αὐτοῖς. νῦν δὲ, ἐγώ τε καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοσοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Γήλωνος γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

to, non iniuriâ nescius est qualiánam aliorum sunt ora. Non dissimilia fortassè & Chrysippus diceret, & his etiam multò plura, si illo indemnato & indicta causa relicto ad Platonis Academiam à quodam eius assecla persuasus me reciperem. Iam, vt tandem paucissimis verbis totius rei summam complectar, ita statuo, dum quidem incertum fuerit quænam vera sit secta philosophandi, nullam esse eligendam, propterea quòd non careat contumelia, si hac electa, aliam neglexerit. HERM. Per societatem domesticam, Luciane, age Platonem quidem & Aristotelem, quinetiam Epicurum & alios missos faciamus. Neque enim ex dignitate mea est, vt aduersus illos ego confligam. Cæterùm nos duo, ego inquam & tu, accuratè discutiamus, num res philosophica tale quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiopas autem, aut Gelonis vxorculam, quorsùmmam opus erat ex Syracusis vsque ad nostrum colloquium accersere?

Λυ.

LVC.

Λυ. Ἀπ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν ἐκ τοσούτων, ἃ σοι δοκοῦσι περιττοὶ εἶναι πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέγε ἤδη, θαυμαστόν γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. Δοκεῖ μοι, ὦ Λυκῖνε, καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι, μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἶτα δίκην τὰληθὲς ἀπὸ τούτων λαβεῖν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιξηλωθῆ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὗτοι δὲ σκόπει, μή τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς οὐ δύο δυάδες τὸν τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δοκεῖ περιττὸν σε ποιεῖσθαι τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα εἴη τῶν ἰδιωτῶν, ἢ ἐκεῖνα λέγων αὐτὰς εἶναι, ἢ αὐτίκα ἀδεὴς ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγοι; Λυ. αὐτίκα, ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί οὖν ὄφελός σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνειν τινὰ μόνον τοῖς Στωϊκοῖς

LVC. *Sanè illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad noſtram diſceptationem parùm vtiles & ſuperuacanei viſi ſunt. Tu verò dic modò: appares enim ſimilis quiddam admirandi dicturo.* HERM. *Mihi equidem prorſus videtur, Luciane, omnibus modis fieri poſſe, eum qui tātummodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad vnguem cognitis verum noſſe, tametſi aliorū detrectis poſthabitis nequaquam ſingula perdiſcendo exeuſſerit. Conſidera verò tecum, ad hunc modum ratione inita, ſi quis hoc tantum ad te dixerit, duabus dyadibus numerum quaternarium abſoluí. Ergo tibi iam circumeundum eſt, & viritim exquirendum ab aliis omnibus, quotquot arithmeticæ non ſunt rudes, ne fortè quiſpiam inter illos ſit qui dicat, bis duobus quinque aut ſeptem conſtitui. Annón illicò tibi planum ſit eum virum vera dicere?* LVCIA. *Illicò quidem, ô Hermotime.* HERMOTIM. *Qui igitur tibi fieri poſſe non videtur, eum qui ſolùm in Stoicorum*

ιοῖς λέγουσι τἀληθῆ, πείθ-
θαί τι, αὐτοῖς, καὶ μικρὸν δεῖ-
θαι τῶν ἄλλων, ἐπόμενα ὅτι
οὐκ ἄν ποτε τὰ τέτταρα πλή-
τη γένοιντο, οὐδ' ἂν μυρίοι
Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέ-
γωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔ-
πος, ὦ Ερμότιμε· τὰ γὰρ ὁμο-
λογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμέ-
νοις ἀκάρεσι, πάνυ διαφέρον-
τα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης εἶναι
πρᾶγμα τινὶ ἐν τυγχάνειν, λέγοντι
τὰς δύο δυάδας συντιθέ-
σας, τὸν πέντε, ἢ ἑπτὰ καὶ ἕνδεκα ἀριθ-
μὸν ἀποτελεῖν; Ερ. οὐκ ἔγω-
γε, ἢ μαίνοιτ' ἄν, ὁ μὴ τέτταρα
ξυμβαίνειν λέγων. Λυ.
τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε,
καὶ πρὸς Χαείτων περὶ ἀ-
ληθοῦς, Στωϊκῷ τινι, καὶ Ε-
πικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις
περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. ἔλα-
χιστα. Λυ. ὅρα τοίνυν, μή πως
μοι παραλογίσῃ, ὦ γενναῖε, καὶ
ταῦτα,

corum scholam inciderit veritatem dicentium, illorumque sermonibus planè persuasum, aliorum non ampliùs egere ductu & auspicijs, cum certus iam factus sit, nunquam fore vt quatuor quinque fiant, non si infiniti Platones aut Pythagoræ diuersum affirmauerint? LVC. Nihil aduersum, quod aiunt, dicis, ô Hermotime, cũ ea quæ omnibus iamdudum sunt certa & persuasa, reb. dubijs & incertis assimulare non dubites, longè latéque inter sese disidentia. Quid autem respõdes? essene aliquem quo cum tu sermonem sociaris, contendentem duas dyadas coniunctas, aut septenarium aut vndenarium numerum constituere? HERMOT. Haudquaquã ego, nisi fortasse per insaniã deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrescere. LVCIAN. Quid autem? incidistine aliquando (& per Gratias verum dici volo) in Stoicum aliquem & Epicureum de rerum principijs, & bonorum fine inter se non disidentes? HER. Nunquam. LVCI. Proinde etiam atque etiam vide, ne tuis falsis & euanidis rationibus me fraudulenter

 decipias,

τᾶτα, φίλον ὄντα ζητοῦντων ἢ ἡμῶν, οἵτινές ἀληθύσειν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων, ὡς οὗτοί εἰσιν οἱ τὰ δίς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον ἢ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ ἴσως ἕτερα λέγειν αὐτά. ἃ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμᾶς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀπ' ὀπίσω ἔφευ, πολυνικτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συναβών, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων,

decipias, maximè verò amicum tuum existentem. Cùm enim nos subinde quæramus quinam in philosophiæ studijs vera loquantur, tu nihil cunctatus hoc præoccupatum Stoicis attribuisti, dicens illos esse qui bis duo quatuor esse statuerint: quod quidem obscurum est nunquam se res habeat. fortasse enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem: nos autem quinque aut septem illa esse dicimus.[k] An non videntur hoc ipsum tibi egregiè præstare, cùm vobis hoc solum quod honestum est, bonum esse putantibus, Epicurei voluptatem summum bonum esse statuant? Et cùm vos pertinacissimè contendatis omnia esse corporea, Plato tamen eius opinionis est, vt censeat in rerum natura nonnihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimiùm auidè illud quod in dubio versatur, tanquam minimè dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cùm alij hoc sibi vendicent,

ἄνδρ, καὶ τινὰ τούτων ἐξελθόντα, ἔνθα δὴ πείσεως μάλιστα, οἶμαι, δεῖ. ἂν μὲν δὴ πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν δεῖ μόνων, τὰ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα γιγνώσκειν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' ἂν αὐτὸ τοῦτο γένει διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, καὶ δόξαν ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. Ερ. ἔμοιγε δοκεῖς, ὦ Λυκῖνε, ξυνιέναι, πῶς βούλομαι εἰπεῖν. Λυκ. οὐκοῦν σαφέστερον χὴ λέγειν, ἐξηγητοῦ τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερ. ἴσως τοιοῦτόν τι λέγω. θῶμεν γάρ τινας δύο ἐσεληλυθέναι εἰς τὸ Ασκληπιεῖον, ἢ εἰς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερὸν, ἔπειτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι, δεῖσθαι δή που ἀμφοτέρους ἐρευνηθῆναι αὐτοὺς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην. Λυ.

cent; dicántque illud esse, sanè ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porrò autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos verè autumare bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quamdiu verò ea de re inter ipsos contentiosè dimicantes anceps est controuersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertum habere, videri nos ad gratiam ferre iudicium. HERMOT. Non videre mihi, Luciane, intellexisse quid dicere voluerim. LVCIAN. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiam dicturo, tantum vide ne tale aliquid dehinc adducas. HERMOTIM. Scies actutum, cuiusmodi sit quod dico. λ Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam è rebus sacris esse sublatam atque deperditam: haud dubiè iam summopere necessarium est, vt ambos inuestigatione habita perscrutemur, vtérnam illorum phialam in sinu abditam habeat.

Λυ. ἦ μάλα. Ερ. ἔχει ἢ πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ, εἴ γε ἀπόλωλεν; Ερ. ἐκεῖνον ἄρα παρὰ τῷ πρόσθεν εὕρητε οὐδὲν, ὅτι τὸν ἕτερον ἀπολύσατε, πρόδηλον γὰρ ὡς ἐκ ἔχει. Λυ. πρόδηλον. Ερ. καὶ εἰ μὲν εὑρίσκομεν ἐν τῷ προτέρου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει, καὶ οὐδὲν ἐρεύνης οὐδὲ οὕτω δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερ. καὶ ἡμεῖς δοίημεν, εἰ εὑρίσκομεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς φιάλην, ἐκ ἔτι ἐρευνᾶν ἡμᾶς ἄλλους ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν; ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν ἄν; Λυ. δῆλον, εἴ γε εὑρεῖτε, καὶ εὑρόντες ἔχοιτε εἰδέναι ὡς ἐκεῖνο ὧν τὸ ἀπολωλὸς, ἢ εἰ ὅλως γνώσιμον ὑμῖν ἔσται τὸ ἀνάθημα. νυνὶ δὲ, ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲν δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες εἰς τὸν νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον ἂν τὸν ἕτερον κἀκεῖνον τὰ φώεια ἔχειν, ἀπὸ μάλα

LVC. Maximé. HER. Ommno autem alterum habere necesse est. LVC. Et cur non, si quidem deperdita est? HER. Proinde si apud priorem amissam phialam inueneris, alterum nequaquam exuendum esse putas. iam enim palàm est illam non habere. LVC. Sanè palàm est. HER. Et si in prioris sinu reperta non fuerit, alterum habere sanè consentaneum est: neq; hic longa perscrutatione opus est. LVC. Certè enim habet. HER. Ergo nos quoque si apud Stoicos phialam iam inuentã habemus, alios perscrutandos esse superuacuum & indignum existimamus, habentes quod dudum tanto opere quærebamus: aut quamobrem inani labore nos ipsos amplius defatigaremus? LVC. Nullius profectò gratia, si reperta phiala penes vos fuerit, illáq; inuenta pro certo compertum habetis illud ipsum esse quod erat deperditum: aut planè vobis cognitum est donarium. μ Iam verò, ô amice, non saltem duo sunt qui templum ingrediuntur, vt necessarium sit alterum habere rem furto subtractam, verùm profectò

μάλα πολλοί τινες. ἔτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ ἄδηλον ὅ,τι ποτ' ἐστὶν, εἴτε φιάλη τις, εἴτε σκύφος, εἴτε στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦν, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ μὲν χαλκοῦ, οἱ δὲ παμπόλλου εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀπολύσαι τοὺς ἀναθέντας, εἰ βούλει εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ εὑρὼν χρυσῆν φιάλην χρυσῶν, ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους σοι ἀπολυτέον. ΕΡ. διὰ τί, ὦ Λυκῖνε; ΛΥΚ. ὅτι ἄδηλον ἐστὶ φιάλη τὸ ἀπολόμενον· εἰ δὲ καὶ τοῦτο πάντων ὁμολογηθείη, ἀλλ' οὔτι γε χρυσῆν ἅπαντες φασὶν εἶναι τὴν φιάλην. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώσεσθον. γὰρ οἱ, ὡς φιάλην ἀπόλοιτο χρυσῆν, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὑρὼν φιάλην χρυσῶν,

profectò illorum magna est copia. Deinde non minus obscurum est, quid illud tandem sit quod deperditum est, num phiala quæpiam, num scyphus, num corona. Quotquot enim sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat: quippe qui neque de ipsa materia vnanimiter consentiunt, verùm hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem aureum, partim verò argenteum illud esse dictitant. Itaque planè operæprecium esse vides, detractis vestimentis omnes in templum ingressos exui, si animus est rem amissam inuenire. Quanquam enim apud primum aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo secus tamen & cæteri pari opera sunt exuendi. HERMOT. Quamobrem, ô Luciane? LVCIA. Propterea quòd incertum sit, num phiala illud ipsum sit quod erat amissum. Tametsi verò & hoc vno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes auream fuisse phialam confirmabant. Porrò autem vt maximè inter omnes constet auream, phialam esse amis-

πλὴν; οὐδὲ οὕτω πάνυ διερευνώμενοι τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ δήλον σοι, εἰ αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἡ θεός. ἢ οὐκ οἴει πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσᾶς; Ερ. ἔγωγε. Λυ. δοκοῖ δὴ ἐπὶ πάντας ἴεναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ ἐυρισθέντα πάντα εἰς μέσον καταθέντα ἐπιβλέψαι ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρέποι ἂν θεῖον κτῆμα οἰκεῖσθαι. καὶ γὰρ αὖ τὸ πλὴν πολλὴν ἀποράν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἔκδηλος τῶν ἀποδυσομένων ἔχει τι πάντως, ὁ μὲν σκύφον, ὁ δὲ φιάλην, ὁ δὲ στέφανον. καὶ ὁ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὁ δὲ ἀργύρου. εἰ δὲ ὁ ἕκαστος, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, ὁ δ' ἕτερον ἄλλο. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς, ὅπου γε καὶ ἐπάντες τὰ ὅμοια ἔχομεν, ἄδηλον ἴσως ὅσις ὁ τὰ τοῦ θεοῦ ὑφηρημένος. ἔτι γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ

sam, tamen ne sic quidem alios perscrutandi finem facies: neque enim tibi constabit, num Dei sit illa ipsa: aut non reputas infinitas esse phialas aureas? HERM. *Sanè censeo.* LVC. *Igitur omnibus modis necessarium est, perscrutantem omnes accedere, & illis quæ apud quemque inuenerit, in medium depositis, conijcere quidnam ex eisdem diuinum donarium potissimùm sit existimandum. Etenim quod omnium maximè dubio inuoluit animum, illud est, quòd vnusquisque exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum, ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam. Nondum verò clarum est & perspicuum, num hæc sit res sacra, quod habetur. Quare magnam tibi impositam esse vides necessitatem dubitandi, quémnam ex tanto numero sacrilegij insimules. Vbi verò omnibus essent paria & similia, iuxtà foret incertum cognitu, quinam diuina donaria sustulissent. sunt enim harum rerum possessiones etiam priuatæ*

καὶ ἴχαιρ. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἔμ οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τῷ ἀφλομένῳ φιάλῃ. θῶμεν γὰρ φιάλῃ ἀφλωλέναι, ὡς ἔγωγε ἐπιγέγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τῶ ἀναθέντος, ἦλον ἂν ἐκάμνομεν, καὶ ἐυρόντες τῷ ἐπιγεγραμμένῳ, ἐπεπαύμεθ' ἂν ἀποδυόντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς ἄλλους· οἶμαι δέ σε, ὦ Ερμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἐωρακέναι πολλάκις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γὲ, καὶ πολλαχόθι. Λυ. ἦ οὖν ποτε καὶ περὶ τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθέζου; Ερ. νὴ Δία, ἵναγχος Ολυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Ελλανοδικῶν, Εὐανδρίδα τῷ Ηλείῳ θέαν μοι προκαλαμβάνοντος, ἐν οἷς ἑαυτῶ πολίτας. ἐπεθύμουν γὲ ἐγγύθεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ελλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα, ὅν τινα τρόπον κληροῦσιν, ὅν τινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγ-

uatæ. Cæterùm ignorantiæ causam vnam esse arbitror, quòd nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amissam esse phialam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illum templo dicatam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigaremur, & ea quæ inscriptis uncula notata foret reperta, finem faceremus exeundi, & alios perturbandi. Opinor autem, Hermotime, iam te sæpenumero v gymnicis certaminibꝰ interfuisse. HER. Et rectè quidem opinaris: iam enim persæpe interfui. LVC. Nunquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti? HER. Per Iouem nuper in Olympijs læuum latus iudicum sedendo claudebam, Euandrida Elei filio inter ciues suos spectaculum mihi præoccupante. Cupiebam enim singula propiùs inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudices. LVC. Proinde etiam illud exploratum habes, qua sortiendi ratione vti soleant, cuinam cum quoꝙ luctandum,

ἢ παγκρατιάσαι; Ερμ. οἶδα γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἄπωθεν, ἐγγύθεν δὲ ὁρᾶν. Ερμ. τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ηρακλείους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυκ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ ἔδει ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ερμ. κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ Διός, εἰς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροὶ, ὅσοι δὴ κατὰ τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ εἰς δύο μὲν ἄλφα, ἑκατέρῳ, εἰς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ εἰς ἄλλους δύο τὸ γάμμα, καὶ ἑξῆς καθὰ τὰ αὐτὰ, ἂν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὲ ὁ ἀθλητὴς ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διΐ, καθεὶς τὴν χεῖρα εἰς τὴν κάλπιν, ἀμασπᾷ τῶν κλήρων ἕνα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερον,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOT. Plane perspectum habeo. LVC. Longè itaque promptiùs & meliùs tu expedies, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus. HERMOTIM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. LVCIA. Ne mihi quæso priscorum instituta percenseas, Hermotime, sed quæ ipse coràm conspexisti, cedo. HERMOTIM. Initiò quidem ex urna argentea o Deo sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes coniiciuntur, fabacea fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera α, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita vt semper binæ sortes iisdem sint insignitæ literis. Accedit deinde quisque ex athletis susceptis votis Ioui supplicans: immissáque in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & post

ἕτερον, καὶ παρίσως μαστιγοφόρον ἑκάστῳ, ἀντίκα αὐτοῦ τὴν χεῖρα, οὐ παρίχων ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα ὄπιρ, ὁ ἀνίσπακτον. ἁπάντων δ' ἤδη ἐχόντων, ὁ Ἀλυτάρχης, οἶμαι, ἢ τῶν Ἐπανοδίκων αὐτῶν τις (οὐκ ἔτι γὰρ ζῶντο μέμνημαι) περιὼν, ἐπισκοπεῖ τοὺς ἀλήρους ἐν κύκλῳ ἑστῶτων. καὶ ὅτῳ τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, ὧν τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνίσπακτον, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτει· τὸν δὲ τὸ βῆτα, ὧν τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταῦτα. ὅτῳ μὲν γὰρ, ἂν ἄρτιοι ὦσιν οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ ἢ τέσσαρες ἢ δώδεκα. ἂν δὲ περιττοὶ, πλείους, ἢ ἐλάττους, ἐννέα, γράμματι πλείονι ἑνὶ ἀλήρῳ ἐγγραφεῖν συμβαίνει αὐτοῖς, ἀντίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχων. ὃς

post illum alius. Quibus singulis assistens ῳ flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sunt. Cæterùm vbi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim amplius memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat sortes in circulo consistentium. Atqui ita eum quidem quia habuerit, cũ altero sortem α inscriptam habente, aut luctã, aut ρ Pancratio decertaturum committit. Deinde pari ratione etiam eum, qui β habet extractum, cum altero eiusdem literæ. qui tenor committendi seruatur etiam in alijs consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, seu pari existente, nimirum si octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd si dispares accesserint, quinque videlicet, aut septem, seu nouem, tum litera quæpiam superuacua sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam sibi respondentem.

ὅς δ' ἂν τέτο ἀνασπάσας, ἐφεδρεύσας περιμένων, ἕως ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀληθοῦ, τὸ μίαν ἀεὶ μετὰ τῶν νικηφόρων συμπονεῖσθαι. ΛΥΚ. ἴσχ' ἀρίστα. ταύτῃ γὰρ ἐθρόμην μάλιστα. οὐκοῦν ἐννέα ἄνδρες, ἀντισπάσασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοὺς ἡλίκους. νῦν οὖν δὴ (βούλομαι γάρ σε ἐπανορθίλιον ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα· καὶ οὐ πρότερον αἴρου· μάθοις ἄν, ὅστις ὁ ἐφεδρός ἐστιν, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συλλήξῃς ἀθλητάς. ΕΡΜΟΤ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῄς; ΛΥΚ. ἀδύνατόν ἐστιν εὐθὺς εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο, τὸ δηλοῦν τὸν ἐφεδρον. ἢν τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ὃ μὴν εἴσῃ γε, ἐκεῖνός ἐστιν·

Quicunque ergo illam extrahendo consecutus fuerit, aliis ad vltimum vsque præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint: neque enim habet literam suæ oppositam. Estque illa non mediocris athletæ felicitas: quippe qui adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. LVCI. Iam quidem paulisper interquiesce. etenim illud est, cuius egebam maximé. ergo illorum iam nouem sunt, omnésque immissa in vrnam manu sortem extraxerunt. tu verò age iam circumeundo (pro spectatore enim certaminis, iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haudquaquam enim credo priùs te cogniturum, quis ex illis præses dicendus sit, quàm ad omnes veneris, & illos inter se composueris. HERMOT. Quorsum verò ista dicis, Luciane? LVC. Horsum videlicet, quòd nullo modo fieri posse videatur, vt illicò reperiatur litera illa declarans præsidem: fortasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa

sit,

ἐστιν ἐγὰρ προείρηται, ὅτι τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι ὄψει τὸ χαροτονοῦν τὸν ἔφοδρον. ἀπ' ἐπειδὰν ὦν ἀντύχῃς, ζητῆς τὸν τὸ ἕτερον α ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκείνους μὲν ἤδη συνέζευξας. ἐντυχὼν δ' αὖθις τὸ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ἅπου ὄψει, ζητῆς τὸ ἀνάπαλον ὦν ἐνρισκύτι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἄχρις ἂν μοι πεπληφθῇ, ἃ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀναπαγώνισον. Ερμοτ. τί δ', ἐκείνῳ πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυκ. ὁμοίως. ἀλλὰ σὺ ὁ Ερμοδίκης, ἐθέλω ἀκοῦσαί σου, τί καὶ πράξας, πότερον αὐτίκα ἱερεῖς ἅτι αὐτός ἐστιν ὁ ἔφοδρος, ἢ δεύσας ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθὼν, ἰδὼν ἕκαστον αὐτῶν γράμμα ὅμοιόν ἐστιν. ὡς ἔγωγε μὴ ὄντος πάντων ἐλλήρους ἰδοις, ἂν ἄρ μάθοις τὸν ἔφοδρον. Ερμοτ. καὶ μάλα, ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως

sit. neq; enim vlla exceptione prædictum est κ aut μ aut ι fore eam literam, quæ præsidem sit constitutura. Atqui vbi in α incideris, alius α habens tibi quærendus est: quo inuento, illos inter se ad congrediendum componis. Deinceps in β prolapsus, alterum β vbi sit studes inuestigare, quod inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem. HER. Quid autem si ad illum fortè fortuna prima aut secunda vice delatus fueris? quid tum faciendum tibi videtur? LVC. Nihil equidem: verùm tu Græcorũ iudex, scire volo quid facturus sis, an actutũ eundem pro præside sis proclamaturus, aut potiùs putes omnes in circulo necessariò accedendos & inspiciendos esse, num vspiam consimilis penes aliquem relicta esset litera, ita vt nisi omnium sortes viritim tibi inspectæ fuerint, nunquã cognosces præsidem. HER. Atqui perfacilè scire possum, Luciane,

nouem

ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἐννέα λῶ, τὸ ε ἔνατον πρῶτον ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφεδρος ὁ οὗτος ἔχων ἐστί. ΛΥΚ. πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; ΕΡΜ. ὅτω, τὸ α δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀνισπάσασι, καὶ ἀνήλωται ἤδη εἰς οὺς ἀθλητὰς ὀκτὼ ὄντας, τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον ὅν ὅτι μόνον ἂν ἔτω περιττὸν εἴη τὸ ἑξῆς γράμμα, τὸ ε, καὶ ὁ οὗτος, ἀνισπαστὸς, ἔφεδρος ἂν. ΛΥΚ. πότερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς σωφρονίσεως, ἢ θέλεις ἀνθέπω τάχα μοὶ δοκοῦντα, ὁποῖα ἂν ᾖ; ΕΡΜ. νὴ Δία, διαπορῶμαί τι, ὅ, τι ἂν δύνωμαι ἀνθαπτῆναι ἔχοις πρὸς τὰ εἰρημένα. ΛΥΚ. σὺ μὲν γὰρ, ὡς ἑξῆς πάντως γράφω μεμφόμενος γραμμάτων, ἔρηας, οἷον πρώτῳ τῷ α, δεύτερον

nouem illorum existentibus. Etenim se ε primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. LVC. Quónam pacto, ô Hermotime? HERMOT. Ad hunc quidem modum: illorum enim duos α habere certum est. consimiliter etiam alij duo β sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, duos illorum γ, alteros δ extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò superesse ε, quod qui extraxerit, præses haud dubiè constituitur. LVC. Virum igitur, Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor? HERMOT. Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiam atque etiam cogitans, quídnam his ratione probabili posses contradicere. LVC. Equidem tu, quemadmodũ literæ pinguntur ex ordine, dixisti, velut primo loco α ponitur, secundo

ρα δὲ τὸ β, καὶ κατὰ τὴν τάξιν, ἄχρις ἂν ἐς ἓν αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι Ολυμπιάσιν ὅτῳ γίγνεσθαι. τί δαί, εἰ ἐξελόντες ἀτάκτως πρώτην γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ; τὰ μὲν γὰρ ἅπαντα τέτταρά, ἁπλᾶ ἐπὶ τῶν πλήρων τῶν ὀκτὼ γράφωμεν, τὸ δὲ ξ μόνον ἐπὶ ζοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῦν ἔμοιγε δοκεῖ τὸν ἔφορον, τί ποιήσεις πρῶτον εὑρὼν τὸ ξ; ζῶ δ' ἀγνώσῃ ἔφορον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτό, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν, εὑρῇς δῆλον αὐτῷ συμφωνοῦν, ὃ γὰρ ἔχου, ὥσπερ νῦν, τὴν τάξιν αὐτῶν τεκμαίρεσθαι. Ερμότ. Δυσαπόκριτον ζητεῖς ἐρωτᾶς. Λυκ. ἰδοὺ δὴ καὶ ἑτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί γὰρ ἐὰν μὴ δὴ γράμματα γράφωμεν ἐπὶ τῶν πλήρων, ἀπὸ τινὰ συμβάσεως καὶ χα-

cundo β, ac deinceps aliæ, secundùm illarum seriem, vsque ad vnam illam, in qua terminatur athletarum numerus. Et sanè facilè assentior tibi ita fieri in o Olympicis certaminibus. Quid autem si non seruato literarum ordine, quinque ex omnibus indiscriminatim eligeremus; videlicet ipsum χ, deinde σ, mox ξ, postremò κ, & θ? Quatuor itaque literæ, oclo sortibus inscribentur, ipsum autem ξ super nonam solùm, quo præses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub initium literula ξ inuenta? Quomodo verò cognosces præsidem existentem eum, qui illam habuerit, nisi omnes accedens, nihil huius simile inueneris? Neque enim tibi integrum erit, quemadmodum nunc, ex illarum ordine cognoscendi præsidis coniecturam facere. HERMOT. Rem arduam ex me interrogas, ad quam vt tibi respondeam, mihi promptum non est. LVC. Ago, si placet, hoc ipsum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid si nullis literarum figuris, sed signis quibusdam

& cha-

καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, λιμοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφαλὰς ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἐάσομεν, ἐπείπερ ἀπόκοπά ἐστι φησὶ τὰ μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἷόν τε, ἐξαίσανδρις ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν λεπτοῖν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ λύρας δύο· ἐννάτῳ δὲ λέοντι τῷ λεοντοφόρῳ τῷ λεπτῷ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πρόσχες ἐξαπατᾶν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφιππον ποιῶν, ἢν μὴ περιθεωρήσῃς ἅπαντας ἰδιώτας, εἴ τις καὶ ἄλλος ἔχει λέοντα ἔχων; ΕΡ. Οὐκ ἔχω ὅτι σοι ἀποκρινοῦμαι, ὦ Λυκῖνε. ΛΥΚ. Εἰκότως· οὐδὲ γὰρ εὐπρόσωπον οὐδέν. ὥστε ἢν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τὸν ἱερὰν φιάλην

& characteribus ſortes connotarentur, cuiuſmodi permulta literarum loco depingunt Aegyptij, puta homines canibus aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, ſi videtur, miſſa faciamus; cùm ſint peregrina & exotica, & à noſtro inſtituto prorſus aliena. Age verò ſimplicia illa & vniformia ſortibus inſcribamus, quemadmodum fieri poteſt aſſimulantes, nimirum binis ſortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, poſtremò duos canes. Porrò nonæ, tanquàm præſtantiſſimæ, leonis imago inſculpta ſit. Proinde ſi mox initiò in ſortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibuſnam coniecturis perſuaſus dicas eam eſſe, quâ præſes deſignatur, niſi omnes accuratè circumſpiciendo perluſtraueris, num quis etiam alius præter hunc adſit, habens ſortem leoniferam? HERMOT. Nihil habeo, Luciane, quod tibi ad hæc reſpondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid poſſit aptè reſponderi, adeò vt ſi animum induxerimus, aut eum inuenire penes quem ſacra ſit phialam

φιάλῃ ἰνρεῖν, ἢ τὸν ἔφι-
ορον, ἢ τὸν ἄεισα ἡγησόμενον
ἡμῖν ἐς ἐκὼ πόλιν ἐκείνην
τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀ-
ναγκαίως ἀφιξόμεθα, καὶ ἐ-
ξετάσομεν, ἄκρως παρόμε-
νοι, καὶ ἀκριβοῦντες καὶ πει-
θανοποιοῦντες. πόλις γὰρ ἂν ἔ-
τω τάληθὲς ἐκμάθοιμεν, καὶ
εἴ γε τις μέλλει σύμβουλός
μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλο-
σοφίας πέρι, λίθῳ τινὰ φιλο-
σοφητέον, οὕτως ἂν εἴη μό-
νως ὁ τὰ ὑπὸ πάντων αὐτῶν
λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι,
ἀλιτῆς, καὶ οὐκ ἂν πισεύ-
σαιμι αὐτοῖς, εἰς ἂν καὶ μιᾶς
ἀπείρατοι ὦσι· τάχα γὰρ ἂν
ἡ ἀείση ἐκείνη εἴη· οὐ γὰρ δὴ,
εἴ τις παρασησάμενος καλὸν
ἄνθρωπον, λέγοι ζῦτον εἶ-
ναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁ-
πάντων, πισεύσαιμι αὐ-
τῷ, λίθῳ μὴ εἰδείην, ὅτι πάντας
ἀνθρώ-

phiala, aut qui inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio felicissimè in Corinthum vrbem illam florentissimam peruenire queamus, omnes necessariò accedendos esse putem, summáque diligentia detractis vestimentis, omnibus tentatis solertissimè exquirendos: etenim vix etiam sic veritatem indagantes perueſtigabimus. Quòd si quis mihi vnquam futurus esset consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, contendens omninò operam esse nauandam philosophiæ studijs: ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum esse cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis habiturus, donec etiam vnius fuerint nescij, quæ fortasse ex illis esse possit omnium optima. v Neque enim si quis adducto homine formoso dicat hunc ex omnibus hominem esse formosissimum, statim ille suis verbis mihi fidem facturus est, vt credam eum vera loqui, nisi certum habuero omnes homines illi visos esse: fieri enim fortasse potest, vt hic

homo

ἀνθρώπους ἑώρακεν, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλὸς, ἀλλὰ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἄν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας· ἡμεῖς δὲ οὐκ αὐτὸ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ κάλλιστα δεόμεθα, καὶ ἢν μὴ τοῦτο εὑρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πεπράχθαι ἡγησόμεθα. οὐ γὰρ ἀγαπήσομεν, ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀπρόσιτον ζητοῦμεν κάλλος, ὃ περ ἀνάγκη ἐν ἔναι. Ερμ. ἀληθῆ. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἀπεῖραι ἁπάσης ὁδοῦ πεπειραμένον φιλοσοφίας καὶ ὃς τά τε τοῦ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα οἶδεν, πλωτῶν μίαν ἕλκει ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρᾳ μαθὼν ὡς μόνη ἄγει τὸν τῆς εὐδαιμονίας. ἐγὼ γάρ τινα τοιοῦτον εὑροιμι,

homo non sit contemnendæ elegantiæ: quòd autem summæ sit inter omnes formæ & venustatis, scire haud quaquam possum, nondum visis omnibus. Nos porrò non formoso tantùm egemus, sed formosissimo: quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in qualemcunque tandem amabilis & honestæ formæ hominem incideri mus, verùm summam illam, qua maior esse non potest, formæ elegantiam perueſtigamus, quam necessariò vnam esse negare non potest. HERMOT. *Vera sunt hæc.* LV. *Quando ergo aliquem mihi produces totius in philosophia itineris peritum, quémque ea non fugiant, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, prætereà quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, aliisq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam solam esse viam, quæ rectà ducat viatores ad felicitatem tantoperè quæsitã. Etenim si talem quempiam*

μὴ, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντος. Ερ. ὀρθῶς, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. Λυ. τί δὴ οὖν πράξομεν, ὦ Ερμότιμε; οὐ γὰρ ἀπαγορευτέον, οἶμαι, ἐπὶ μηδενὸς ἀγεμόνος· τοιοῦτος δέ γε τὸ παρὸν ὑπορεῖται ἡμῖν ἄρα τόδε πάντων μὲν ἀτρεμέστατον ἅμα, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, ἀπὸ πάσης σχεδὸν χωρεῖσθαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμ. ἔοικεν ἀπὸ γε τούτου, πλὴν ἐκεῖνό μὲν ἐναντίαν ἔχει, ὁ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ῥᾴδιον ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ πειράσαντα τῷ ὀθόνῃ, ἀναθαμμᾶν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώτῃ, ὡς φῂς, καταστρεψομένῳ; Λυ. ἐγὼ σοὶ φράσω, τὸ τοῦ Θησέως ἐκεῖνο

piam quærendo consecuti essemus, desineremus nos molestis onerare negocijs. HERMOT. Haud quaquam, Luciane, eiusmodi vir inuentu facilis est. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abijciendus est. propterea quòd eiusmodi ducis inopia in præsentia laboramus. Ergo illud aggrediamur, quod factu mihi videtur multò consultissimum & tutissimum, vt quisque ab initio exorsus, omnes sectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine consultando examinet quæ dicta sunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus esse videtur, nisi quòd illud quod non multò antè à te dictum est, cum his mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue esse, eum qui vni viæ iam sese tradiderit, expansis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri potest, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Thesei insti-

νο μιμησόμεθα. καί τι λῖνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λαβόντος, εἴσιμεν ἐς τὸν Λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἔχειν ἀπραγμόνως μηρυόμενοι αὐτὸ ἐξεῖναι. Ερ. τίς ἂν ὄν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν, ἢ πόθεν τὸ λῖνον ὑποριούμεθα; Λυ. θάρρει, ὦ ἑταῖρε, δοκῶ γάρ μοι εὑρηκέναι οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξελθοιμεν ἄν. Ερ. τί δ' ἔστι τοῦτο ὄφελος; Λυ. ὅτι ἐμοὶ ἔρως, ἅμα τινὶ σοφῷ, τὸ Νέστορι, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. εἰ γὰρ μὴ ῥᾳδίως πιστεύσομεν ἀκούσαντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀφέντες καὶ τοῖς ἐξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τοὺς Λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. εἶεν· ἐπί τινα δὲ αὐτῶν πρῶτον ἐλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν ὅλον διοίσει; ἀρξάμενοι δ' ἀφ'

tutum imitabimur, filoque à tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingrediemur, nec dubito quin sine negocio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit aut vnde filum parabimus? LVCIA. Bonum habe animum, ô amice: iam enim videor mihi reperisse, cuius ductum sequuti, hauddubiè egrediemur. HERMOT. Quòdnam igitur illud est? LVC. Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus viri summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento diffidendum esse. Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, alijs quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus. HERMOTIM. Bene sanè dicis. Illud quoq; nobis faciendum intelligo. LVC. Videlicet: cæterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem

quicum-

ὅ ἀφ' ὁτουῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἂν ὅτῳ τύχῃ. πόσῳ ἂν χρόνῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι ἐξαίρει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς. σοὶ δ' ἂν δοκῇ τοῖς νεήτῃ, ἐκανὰ τριάκοντα οἶμαι. ἐμοὶ δὲ μή, ἀλλὰ πάντως γε ἑκοσι. Ερ. θαυμαστῶς, εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι θετέον ἄλλα τοσαῦτα ἕτερα, ἔτι μὲν καὶ Ἀριστοτέλει ὀκ ἐκάττω. Λυ. οὐ γὰρ Ερ. Χρυσίππῳ δὲ γε ὀκ ἔτι ἐρήσομαι ὁπόσοι, οἶδα γὰρ, παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τριακόντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως. Ερ. εἶτα ἐξῆς Ἐπικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δ' ἐγὼ καὶ τοῦτα τίθημι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἢν ἐννοήσῃς, ὅσοι ὀγδοηκοντούτεις ἐσὶ Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα ἐξηῦρῆσθαι τὰ τῆς ἑαυτῶν αἱρέσεως ἱκανῶς, ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quando quidem ita cessit. φ *Quàm tum verò temporis statuemus omnibus Pythagoricæ philosophiæ placitis perdiscendis sufficturum? Volo autem annos in quibus sub initium Pythagoricæ sectæ candidatis consiscendum est, excipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore 30. aut ad minimum omnibus modis viginti peropus est.* HER. *Ponamus ita esse. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilò pauciores Aristoteli.* LVC. *Non pauciores profectò.* HER. *Chrysippo autem quot impendendi sint, non est quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadraginta vix sufficturos esse.* LVC. *Ità sanè. Deinde Epicuro & alijs. Quòd autem non nimiùm illis tribuere videar, hinc perdisces facillimè, apud animam tuum considerando quotnam sint octogenarij cùm Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatentes nondum cuncta suæ sectæ sibi esse explorata & cognita,*

ὡς μηδὲν ἐνδεᾶν σοφίσιν ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μὴ, ἀπὸ Χρυσίππου γε, καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων φαῖεν ἄν. καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης οὐδὲν φροντίζων αὐτῶν, ὃς ἐκεκράγει πρὸς ἅπαντας, οὐχ ὅπως μὲν πάντα, ἀπὸ μηδ' ὅλως ἐπίσασί τι, ἢ ἓν μόνον, ὅτι οὐδὲν οἶδε, λογισώμεθα δὴ ἐξ ἀρχῆς. εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ τίθεμεν, εἶτα Πλάτωνι ἕξακοσίους ἕτερα, εἶτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις· πόσοι δὴ ταῦτα σωζόμενα ἐν ἀριθμῷ γένοιτ' ἄν, εἰ δέκα μόνας θεμεν τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ. Ερ. ὑπὲρ δισχιλίους, ὦ Λυκῖνε. Λυ. βάλε δὴ, ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντακισχίλια ἔτη ἱκανὰ εἶναι; ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερ. αὐτὸς ἀπαλλάττου λέγων· ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἄν καὶ ὕστερον δόξω

ita vt in disciplinarum cognitione nihil in ipsis desiderari queat. Quòd si alij in hoc tergiuersari videntur, non tamen, vt opinor, hoc negabit Chrysippus & Aristoteles, & Plato, potissimùm autem præ cunctis Socrates, illis certò non postponendus, qui omnium testimonio professus est, se non tantùm omnia, sed in vniuersum nihil nosse, aut hoc tantum se scire, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde totidem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs concessimus. Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi, si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas constituerimus? HERMOTIM. Plures quàm ducenti, ô Luciane. LVCIAN. Ergo si tibi consultum factu videtur, quartam partem annorum auferamus, saltem quindecim studijs nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam. HERMOT. Tu quidem multò melius hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos ad hunc

ἀλλὰ πασῶν ἐξελθοιμεν, ἐκ γνητῆς εὐθὺς ἀρξάμενοι. Λυκ. τί δῆτα πάθοι τις, ὦ Ερμότιμε, ἐὰν δοκῇ τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναπειστέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς ἐκ ἂν τις ἕλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ δοκιμάσας ἁπάντων, ὡς τὸν γε ἄνευ πείρας ἀριθμὸν, μανθάνειν μᾶλλον, ἢ κείσεται τἀληθὲς ἀναζητοῦντα; ἢ ἔτως ἐλέγομεν; Ερ. νοί. Λυκ. πᾶσα δέοιτ' ἂν ἀνάγκη, ἐπὶ δοκοῦντος βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλοιμεν εὖ τι ἀρέσεσθαι, ἁπάντων παραθεώμενοι, καὶ ἑλόμενοι φιλοσοφίαν, καὶ φιλοσοφήσαντες εὐδαιμονήσειν. πρὶν δ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασὶν ἐρχόμενοι ἄν, οἷς τύχωμεν προσπταίοντες. καὶ ὅ, τι ἂν πρῶτον

hunc modum omnes sectas percursuros, tametsi statim ab incunte pueritia philosophiæ studium exorsi fuerint. LVCIAN. Quid autem faciendum suades, Hermotime, cùm ita se res habeat? An subuertenda & refellenda ea existimas, quæ iam antè haud dubitanter confessi sumus, neminem videlicet vnquam electurum id quod ex multis omnium est præstantissimum, nisi omnium facto periculo singula degustauerit? adeò vt qui magistra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut responso veritatem inuestigandam esse. An'non istiusmodi inter nos dicta sunt? HERMOTIM. Sanè. LVCIAN. Proinde summoperè necessarium esse video, tantum temporis nos ætatem agere, si vnquam omnibus pertentatis rectè eligere consilium est, iámque facto delectu philosophiæ incumbere, percepta & cognita felicem vitam viuere queamus. Priùs verò quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, saltaremus, in quæcunque inciderimus, illiso pede impingentes. Et quodcunque

πρῶτον εἰς τὰς χεῖρας ἔλθῃ. τοῦτ' ἔστιν τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντος, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθές. εἰ δὲ καὶ εὕροιμεν ἅπαξ, κατά τινα ἀγαθὴν τύχην πεπιστεύοντος αὐτῷ, οὐκ ἔχομεν βεβαίως εἰδέναι, ἐκεῖνό ἐστιν, ὃ ζητοῦμεν· πολλὰ γὰρ ἔστιν ὅμοια αὐτοῖς, λέγοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερμ. ὦ Λυκῖνε, οὐκ οἶδ' ὅπως εὔλογά μοι δοκεῖς μοι λέγειν, ἀτὰρ (εἰρήσεται γὰρ τἀληθές) ὑ μετρίως ἀνιᾷς με, ἀνιχνεύοντα αὐτά, καὶ ἀκριβολογούμενον ὀλίγον δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἐξεληλυθέναι τὴμαρον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι σοι, ὃς με πολησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας. ἀδιάλειπτον ἀπφαίνων τῆς ἀληθείας τὴν εὕρεσιν, ἐπῶν χρόνον δεομένην. Λυ. οὐκοῦν,

primum in manus nobis venerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter veritatis ignorantiam. Quòd si etiam maximè bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam scimus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parùm multa his ipsis similia, singulis affirmantibus, hoc ipsum esse multò omnium verissimum. HERMOTIM. Haud scio, ô Luciane, quàm mihi videare argumenta persuasionis bonarúmque rationum plena inter disputandum producere: verùm enimverò non mediocriter me perturbas ista differendo, nimiúmque argutè & anxiè disquirendo, quod ad rem parùm attinet. Fortasse autem videor etiam inauspicatò hodie pedem domo extulisse, cùm egressus tibi obuiam venerim, qui me prope spei portum consistentem in ineuitabilem animi desperationem ieceristi, & Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tantum videlicet temporis requirentem. LVCIAN. Cur

τοῦτον, ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ὅτις ποτ' ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔθηκαν, ἀλλὰ περιέγραψαν μὴ πλείω βιῶναι τὸ μέγιστον ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκοπούμενος, εὗρον τὸ ἐντεῦθεν ὄφελος ἀρβάν. Ερμ. οὐκ, ἀλλ' ὑβρεικὴς ἀεί σύ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀφορμᾷς. Λυκῖν. ὦ Ερμότιμε, ὅτις μὲν ἡ ἀλήθεια ἔστιν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ἔποιτε οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος· ἐγὼ δὲ τόσον οἶδα, ὡς ἐπάνω ἡδεῖα ἔστιν αὐτὴ

Cur ergo hoc ipsum, ô amice, non multò iustius cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expostulas? aut potius cum natura omnium nostrûm parente, quòd te quoque non vt ψ Tithonum, annosum & longæuum constituerit, sed præfinito destinârit homini vitam etiam longissimam centum annorum numerum non excedentem? Cæterùm ego tecum considerando reperi, quo è disputatione nostra potissimùm potuit elici. HERMOTIM. Nequaquam, verùm tu semper quidem conuiciator es: atque haud scio quinam factum sit, vt tu extremè odio habeas philosophiam, eósque qui sapientiæ studijs sunt addicti, salibus & dicteriis deluſos, naso suspendas. LVCIAN. Cuiusmodinam res sit veritas, ô Hermotime, vos longè melius & promptiùs, qui sapientia ornati estis, expedietis: mirum tu, & præceptor tuus. Ego saltem hoc me planè scire arbitror, hanc non nimium auditu iucundam & dulcẽ

αὐτὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἀπὸ πα-
ρολιμέται ὑπὸ τοῦ ψεύδους
παραπολύ. ὑπερσωπότερον
γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τοῦτο ἥδιον.
ἀκοῇ, ἄν τι μηδὲν λίβδηλον ἐ-
αυτῷ σωφρόνως, μετὰ παῤῥη-
σίας διαλέγηται τοῖς ἀνθρώ-
ποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐ-
τῷ. ἐμὲ γοῦν καὶ νῦν νεωστὶ ἄχθη
μοι, τἀληθῆ ἐξονρόντι περὶ
τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλώ-
σαντι οἷόν μοι δοκεῖ ἕκαστα, καὶ
σύ, ὡς ὑπάνυ ῥᾳδίως. ὥσ-
περ εἰ ἀνδριάντι ἢ ἱερῷ ἐτύγ-
χανον, καὶ ὤετο τύχοιμι, ἐπι-
λαμβάνων ἄνθρωπον εἶν-
αι· ἐγὼ δὲ διατιθεὶς ὡς λίθῳ
ἢ χαλκῷ εἴη, ἐμαινόμην πρός
σε ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων
ἐρᾷς, καὶ τότε δύσνουν
ἐμὲ ἔν ὥς ἄρ σοι δοκῶ, διό-
τι σε οὐκ ἐῶν ἐξαπατᾶσθαι,
ἀπὸ-

esse mortalibus, quoniam longè lateque mendacio est inferior & vilior. Est enim hoc apud homines multo in speciem formosius & præcellentius, atque hoc nomine quoque auditu iucundius & dulcius. Illa verò quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob rem plerisque intolerabilem adfert molestiam: quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus veritatem erui, tibique planè indicium feci, cuiusmodi ea sint, quorum vtrique iuxtà immodico & amore & desiderio teneamur, quàm prorsus illa nactu non sint facilia: veluti si statuam aliquam non informen infando amore deperires, eaque te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem: ego verò intuitus aut lapideum aut æreum esse simulachrum pro mea in te beneuolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relicta copia, te amore capi, ac tu iniquum tunc & maleuolentem me tibi censeres, quia nolim te decipi, absurda

μόκοτα καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερ. οὐκοῦν ζῆζε, ὦ Λυκῖνε, φὴς, ὡς ὁ φιλοσοφητέον ἡμῖν. ἀπὸ χρὴ ἀργίας ῥᾳδιδίους αὐτοὺς, ἰδιώτας διατρίβειν; Λυ. καὶ ποῦ ζῆζε ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημί, ἀπ' ἐμπειρίαν φιλοσοφητέον, ὁδοί τε πολλαί εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐκάστη ἐπ' ἀριστῶ ἄγειν φασκουσα, ἃ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς ἄδηλον, ἀκριβῆ ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδιάλειπτον δέ γε ἡμῖν ἐφαίνε. πολλῶν πεπιθόντων, εἰ καὶ τὸ ἄριστον, ἃ μὴ ἐπαίνεται τοῖς τις πειρᾶται, ἔπειτα πως μακρὰ ἡ πεῖρα ὤφελη. σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς (ἄνθις γὰρ ἐρήσομαι) ὅτῳ πρῶτῳ ἂν ἐντύχῃς. ζῆτῳ ἔψη, καὶ συμφι-

absurda & monstrosa nec spei consentanea sperantem. HERMOTIM. *Eò igitur haec tibi dicta sunt, Luciane, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse, sed oportere nos socordiæ & inertiæ addictos priuatam vitam in terris agere?* LVCIAN. *Et quando aut vbi ista me dicentem audiuisti? Ego quidem non eò, quasi non sit philosophandum, ista dico, verùm quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, viæ autem ad illam sint non paucæ, quarum nullum non perhibetur compendiosissimum esse ad virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum in incerto sit quæ ex illis vera sit: diligentem & exquisitam diuisionem faciendam esse existimo. Quî enim fieri posse sperem, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit? Deinde. num longa adhuc superſit peregrinatio, aut an finis iam instare visus sit. Cæterùm quid tibi videtur? Iam enim deintegrò te interrogabo: num eum qui sub initium tibi occurrerit, sequêris?*

συμφιλοσοφήσας, καὶ κἂν Ερμαῖον ποιήσεταί σε; Ερμότ. καὶ τί σοι ἀπρεπὲς εἰπεῖν ἔτι; ὃς οὔτε αὐτόν τινα λείπειν οἷόν τε εἶναι φῂς, ἢν μὴ Φοίνικα τὸν βίον, πολλοὺς ἐν κύκλῳ περιιόντα, καὶ περιόδους, οὔτε τοῖς περιπαραμυθίοις πιστεύειν ἀξιοῖς, ὅτι τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυκῖν. τίνας φῂς τοὺς πολλοὺς ἀληθεῖς καὶ πεπαραμυθημένους ἀπάντων; ἆρά γε τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανός σοι δοκεῖ καὶ εἷς, καὶ μὴ ἔτι πολλῶν δεῖσθαι. ἢν δὲ τοὺς οὐκ ἀληθεῖς λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσαξιοῖ με πιστεύειν, ἂν μὴ εἷς ἐν ἀληθείᾳ, περὶ ἁπάντων ἀποφαίνωνται. Ερμότ. μόνος δὲ σὺ τἀληθὲς κατέσθλου, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ὅτι φιλοσοφοῦσι. Λυκῖν.

eúmque illo communibus philosophiæ disciplinis inuigilabis, atque ille te certum faciet? HERMOTIM. Quid verò tibi amplius respondeam, qui neges quenquam rectè discernere posse, nisi Phœnicis annos vixerit, omnésque per orbem periculum faciendo accesserit? Neque dignum ducis fidem habere illis qui iam olim harum rerum sunt expertissimi, neque multis illis ista collaudantibus, suoque testimonio comprobantibus? LVCIAN. Quos tu mihi multos illos narras? num qui harum rerum sunt probè gnari, & ijdem iam omnium facta indagine peritii? Quòd si quispiam talis esset, mihi quidem vel vnus sufficeret, neq; multis opus haberem. Porrò si imperitos dixeris, nunquam illorum multitudine adduci patero ad credendum, donec de omnibus nullius ignari definiendi facultatem sibi parauerint. HERMOT. Proinde tu solus veritatem perspexisti, cæteri verò quotquot philosophantur, in vniuersum omnes vecordes sunt, & sine iudicio?

Λυκῖν. καταψεύδη μου, ὦ Ἑρμότιμε, λέγων ὡς ἐγὼ προτίθημί πως ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ὅλως ἐν οἷς ἐστόσι. καὶ οὐ μνημονεύεις, ὃν ἔφην, οὐκ αὐτὸς ἀληθῆ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀξιῶν, ἀλλὰ μετὰ πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν. Ερμότ. ἀλλ', ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐμὲ πάντας ἐν θεῖν χρῆναι καὶ παραθεῖναι ὧν φασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλος ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὔλογον ἴσως· τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῃ ἐπιτάττειν ἔτη ἀριθμεῖσθαι, παγγέλοιον, ὥσπερ οὐχ οἷόν τε ὄν, ἀπ' ὀλίγων καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ διδόν, καὶ τοσοῦτος δεῖν βλάπτεσθαι μόνον, φασὶ γέ τοι τῶν πλαστῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα

LVCIAN. *Tu quidem, Hermotime, falsò me menda cũ coarguis, cùm dicere non verearis quòd me ipse cæteris ōmnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam: parúmque memor esse vidêre eorum quæ per me antè dicta sunt. Neque quidem me præ alijs veritatem dignoscere contenitosè vōciferor, verùm ingenuè fateor me cum alijs omnibus iuxtà ignarum esse.*

HERMOT. *Atqui, Luciane, quòd ais omnes accedendos esse eorúmque experimentum sumendum quæ dicuntur ab alijs: neque aliam rationem meliorum eligendorum supereſſe, fortasse non valde improbârim. Cæterùm cuique experientiæ tot annos impendi oportere, perquàm ridiculum mihi videtur: quasi verò non & è paucis cuncta perdiſci queant. Mihi equidem iſta perpendenti, haudquaquam graue aut operoſum hoc videtur, quódque multo exercitio eget minimè. Siquidem aiunt quendam ex ſtatuarijs, & opinor autem fuiſſe Phidiam, tantum*

ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλογίσασθαι, ἡλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δή, εἴ τις σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξει, τὸ ἄλλο σῶμα καταπαλύψας, ἴσως, οἶμαι, αὐτίκα, ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, εἴσῃ μὲν τὸ πᾶν σῶμα εἰδώς. καὶ ζητουμένων μὲν ἀφανῶν, ὧν ἅπαντος λέγουσι. ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ὑπερβαλλόντως ζητεῖσθαι δεόμενον, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖον ἐς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀπ' ἐνίων κρῖναι ἀπ' ἐκείνων. Λυ. παπαὶ, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' ἔρηκας, ἐκ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα εἰδέναι. καί τοι ἐγὼ τἀναντία ἀκούσας μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ

tantum ab vngue leonis conſpecto æſtimaſſe in quantam magnitudinem totus leo exurgeret, ſi iuxta vnguis rationem fuiſſet ſculptus atque formatus. Neque mihi dubium eſt, quin & tu, ſi quis tantum hominis manum tibi commonſtraret, reliquo corpore obuelato, nihil cunctatus actutùm ſcies hominem eſſe quod abſconditum eſt, etſi totum corpus non videris. Ita quoque rerum capita, de quibus multus eſt multorum ſermo, ſine negocio in exiguo etiam puncto diei perdiſcet. Accurata autem & exacta harum rerum cognitio, cui conſequendæ longa perquiſitione opus eſt, nullo modo ad electionem melioris requiritur, verum etiam ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. LVCIAN.

Papæ: quàm firma ſunt & fortia quæ dixiſti, Hermotime, contendens ex partibus totum cognoſci poſſe? Quanquam ego me tuæ ſententiæ diuerſum audire memini, vt qui to-

tum

ὲ ὅλον ἀθλὼς, ἀθάν ἂν κὴ
ὲ μέρ☞, ὁ δὲ μόνον τὸ μέ-
☞, οὐκέτι κὴ τὸ ὅλον. ὅ-
ω καί μοι τόδε ἀπόκει-
αι, ὁ Φειδίας ἄρ ποτε ἰ-
λὼν ὄνυχα λέοντ☞, ἔγνω
ν ὅτι λεοντός ἔσιν, εἰ μὴ
ρόαθεν ποτὲ λέοντα ὅ-
λον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖ-
α ἰδὼν, ἴσχυς ἂν ἀπεῖν
τι ἄνθρωπου ὄν, μὴ πρό-
βον ἀθλὼς, μήδ' ἑωρακὼς
νθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέ-
α ἐγὼ ἀρκείνομαι ὑπὲρ σοῦ
ῶν ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἂν
ἔχοις; ὥσε κινδυνεύει ὁ Φει-
λίας ἄπρακ☞ ἀποκλυσ-
ήσαι, μάτλως ἀναπλάσας τὸν
έοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν
ιόνυσον, ὦ πᾶ, λέγων.
ὼς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια;
ῶ μὲν γὰρ Φειδίᾳ, κὴ σοὶ
ὐδὲν ἄλλο σοῦ γνωείσης τὰ
έρη αἴτιον ἦν, ἢ τὸ ἀθρῆσαι
ὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, κὴ
έοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δ', οἷον
τῇ

tum cognouerit, etiam partem perspectam habeat: porrò qui partem saltem, is non statim etiam totum habet cognitum. Iam tu hoc mihi quoque responde, quomodo Δ Phidias quondam, leonis vngue conspecto, cognoscere potuit leoninum esse vnguem, nisi antè aliàs totum leonem vidisset? An verò tu hominis manu saltem visa dicere posses hominis esse, cùm antea hominem neque vidisses neque cognouisset anquam? Cur autem taces? Nunquid vis vt ego pro te respondeam ad quæstionem tibi propositam, videlicet quòd nullo modo posses? adeò vt periculum sit, ne Phidias infecta re abeat, leone quicquam incepto & exculpto. E Nihil enim ista ad Bacchum, quæ à te proponuntur, faciunt: aut quomodo hæc inter se sunt similia? Neq; enim tibi & Phidiæ alia cognoscendarum partium causa fuit, quàm prior totius cognitio, hominis dico & leonis. Cæterùm in philosophia, nempe

quam

τῆ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀπὸ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ εἴδοις, ἢ πῶς ἂν ἀφράνοιο ὡς καλὰ; οὐ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνα ἐστίν. ὃ δὲ φὴς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἀπαλοῖς φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τίβιους οἴονται εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνα μὲν σώματα πάντα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ καλὸν, ἀγαθὸν καὶ εὐδαίμονα τίθενται, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὕτωσὶ μὲν ἀκούσαντας ἀφρίναθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον οὐδέν· ἀληθῆ δὲ ὅστις ὁ τἀληθῆ λέγων ἐστὶν, ὅρα μὴ ἐκ μορίου ἐστὶν ἡμέρας, ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν δεήσεται. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τοιούτων ἐκα-

quam tradunt Stoici, quonam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cognosces? Aut quomodo illa vt honesta & pulchra demonstrabis? Neque enim totum nouisti cuius illa sunt partes. Quod autem dicis, totius philosophiæ capita auditu facilè posse comprehendi etiam in modica diei portiuncula, nimirum quæ rerum sint principia, qui fines, quam opinionem de Diis habeant philosophi, præterea quid animum esse sentiant, & quòd nonnulli omnia corporea esse affirment, rursum alij etiam pleraque incorporea esse contendant: tum quòd pars illorum voluptatem, pars autem nescio quod honestum, summum bonum felicitatemque esse statuat, atq; id genus sexcenta alia: hæc inquã auditu facilè discerni & definiri posse, nihilque in his excutiendis & statuendis esse operæ: nosse autem eum qui vera dicat, vide ne non vnius saltem dieculæ particulam requirat, sed multorum potius dierum opus & labor sit. Z Aut quid animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus aliquot librorum

καζονταδδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκασοι συγγεγράφασιν, ὡς πείσαιμι, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἃ σοι δόκει ῥάδια καὶ ἐμαθεῖν; νῦν δὲ καινοτέρως, οἶμαι, δοκέει σοι ταῦτα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν μελλόντων, εἰ μὴ ἀνέξει τὴν ἀμαθίαν, ὡς ἀκριβῶς εἰδὼς αὐτὸς ἅπαντα, καθ' ὅλον ἕκασον καταναοήσεις ἐπιμελῶς γὰρ ἅπαν γένοιτ' ἂν ἐκ πολλῆς περιπλοκῆς, καὶ ἀναβολῆς, ἢ μετασκάμψεις τὸν μάντιν, ἀπόσεσθαι τῶν ἀσφαλῶν ἁπάντων, σφαιρίδιον ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαμάξει γάρ σοι ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δέξας ἐν ᾧ δεῖ ἱερεῖον κατὰ, ἅ τινά σοι αἱρετέον. εἰ δὲ βούλει καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον

brorum centurias & chiliades conscribere non grauati sunt? nimirum non ob aliam causam, quàm vt persuasum facerent omnibus, vera esse, vt mea fert opinio, pauca illa & modica quæ tibi videntur facilia, nullòque labore comprehensibilia. Iam verò omnino vate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam: nisi, vt dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, vt in deligendo accuratè vniuersa discutias, & vnumquemque totum ad vnguem exploratum cognoueris. Haud enim ualde negauerim, hoc pacto philosophiam in compendium contrahi posse, neque habituram multas variarum rerum comprehensiones, neque vllam moram aut cunctationem, si constitutum vatem omnium rerum capita percensentem audieris, & inter audiendum ad singula mactatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infinitis laboribus Deus te subleuabit, posteaquam ex oblatis extis tibi commonstrauerit, quænam potissimùm tibi eligenda sint. Quòd si autem volueris, & aliud multò minoris negocij compendium

ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα καταθύῃς ταυτὶ, καὶ θυσιάσῃς, τῷ μήδ' ἱρεῖα τινὰ τῶν μιγαλομίσθων παρακαπήλων· ἀπ' ἰς λαλπιν ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου ζώνυμα, λίτλοῦι παῖδα τῶν ἀνύβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσιλθόντα πὸς τὼ λαλπιν ἀνιλίσθαι ὅ, τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὼ χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμματείων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεῖνον, ὅστις ἂν ᾖ φιλοσόφει. Ερμότ. ταυτὶ μέν, ὦ Λυκῖνε, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτὸς; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμότ. ἆρ' οὖν περιέρας ἅπαντας ἐν λύκλῳ τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀγοράζων καὶ πραδόμων καὶ ἀντιξεταζων τοὺς οἴνους. Λυκ. οὐδαμῶς. Ερμ. καὶ μὴν, οἶμαί, σοι

compendium eligendi tibi subijciam, quod secuto, neque victimæ tibi offerendæ sunt, neque vllus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi adscisci sendus est: verùm conjectis in vrnam literulis, cuiusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberem floreſcente ætatula, ad vrnam accedentem extrahere eam literam, quæcunque primùm illi sub manum venerit; ac tandem inspecta literula ducem cognoſces, quem tibi in philoſophia ſequendum exiſtimo. HERMOTIM. Iſta quidem, Luciane, ſcurrili dicacitate à te, & non ex animo dicta ſunt. Tu verò reſponde mihi, nunquámne ipſe vinum commercatus es? LVCIAN. Et perſæpe quidem. HERMOTIM. Numquid ergo per orbem circuire ſoles quotquot in vrbe ſunt caupones, deguſtans, licitans, atque expendens vina? LVCIAN. Nequaquam. HERM. Opinor enim illud, cui

θοι ὦ πρώτῳ χρυσῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀπφίρισθαι. Λυ. νὴ Δία. Ερμ. καὶ ἀπὸ τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος ἔχοθ' ἂν εἰπεῖν, ὁποῖος ἅπας ὁ οἶνός ἐστιν. Λυ. ἔχομαι γάρ. Ερμ. ἐὰν δὲ δὴ ὀλίγου προσελθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ λοιπὸν πρίασθαι βούλομαι, λέγε μοι, ὦ οὗτοι, ἐπεὶ ἔλαβον ὅλον ἐκάστου ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς δὴ πάντας ἐπιξελθὼν, μάθοιμι ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅθεν μοι ὠνητέον· ἆρ' οὐ ταῦτ' ἴλιγξας, οὐκ ἂν οἴει καταγελάσαι σε αὐτούς; ἐὰν δὲ καὶ ἐπιπλήξω ἐνοχλοίης, τάχ' ἂν καὶ πρόσχοιεν τῷ ὕδατος; Λυκ. οἶμαι ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοιμι. Ερμ. κατὰ ταὐτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δῆτα ἐκπιεῖν τὸν πίθον, λαμπύσης ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος ἀληθῆ ὁποῖον

cui sub initium bono & digno incideris, auferendum tibi esse. LVCIAN. Ita per Iouem. HERMOTIM. Proinde à modica illa & tenui degustatiuncula pronunciare iam potes de toto vino cuiusmodi sit. LVCIAN. Haud dubiè possum. HERMOTIM. Porrò si diceres, assistens cauponibus, Posteaquam vini sextarium coemere statuerim: agite, ô amici, date quæso vnusquisque vestrûm totum dolium mihi ebibendum, vt omnibus exhaustis certum habeam quinam vestrûm generosiora vina venalia habeat, & vnde mihi vinum sit commercandum: quòd si hæc inquam diceres, annon iure optimo pro insano ab illis deridendus esses: atq; si illos acriter instando perturbandi finem non faceres, fortasse etiam aqua ab illis perfunderêre? LVC. Sanè opinor, & profectò meritis meis dignissima paterer. HERM. Non secus se quoque habent res philosophicæ. quid enim necessarium est totum vas exhaurire potando, cùm etiam à modica illa degustatiuncula nobis

ὁποῖον τὸ πᾶν ὄψῃ; Λυκῖν. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ σφαλερὸς ἐκ τῶν χειρῶν. πλὴν ἀπ' ὀλίγου γε· εἰόμην γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν λυρζὸν ἐμπέπλωκας. Ἑρμότ. πῶς ζῦτ' ἔφης; Λυκῖν. ὅτι ἀνθρωπολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅπασι, τὸν οἶνον, ἐκάλεσας αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες, ἀφανῶν ὄντων· ὡς ἔγωγε οὐκ ἔγωγε ἂν ἐθέλοιμι σοὶ ὅμοιον φιλοσοφίᾳ καὶ οἶνον εἶναι, ἆρα καὶ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀμφίλογοί εἰσι τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ καπήλοι, κεκραμένοι γε οἱ πολλοὶ, καὶ δολῶντες καὶ κακομετροῦντες. οὕτω δ' ἐπισκοπῶμεν ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον

promptum sit nosse quale sit futurum? LVCIAN. Quàm lubricus es, ô Hermotime, quámque tergiuersando laberis è manibus? verùm profectò tua tergiuersatione parùm promouisti. cùm enim speraris te effugisse, in easdem plagas incidisti. HERMOTIM. Quorsum ista dicis? LVCIAN. I Quoniam rei per se planæ & indubitatæ, omnibus certæ & cognitæ, nempe vino, longè dissimillima assimilando comparas, & ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit, in obscuro consistentibus, ita vt ego mehercle dicere nequeam, quatenus tibi vinum & philosophia similia videantur: nisi fortasse in hoc solo, quòd & philosophi in quæstu habeant disciplinas venum expositas, quemadmodum caupones vinum, quas quidem commiscentes dolosè & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc verò modum quod dicis considerabimus. Ais autem vinum in vase exceptum, totũ esse

μοιον ἂν, ἢ μὰ Δί' ὅλον ἄλλο τοιοῦτον, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς γνῶναι. ΛΥΚ. ἀρνοῦμαι· ὀλίγον ὅσον αὐτοῦ, ἔστω αὐτίκα ὅτῳοῦν ἅπαξ ὑπογεύσασθαι, ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ ὅλον ἤδη ἐγνωκέναι τὸ ἀντεῖπον. ὅρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἆρα ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν λέγει ὁσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄλλοτε; τοσαῦτα γὰρ ὄντα, πρόδηλον, ὦ ἑταῖρε ἢ ἂν ἐκὸς ἔτι πολλὰ αὐτῷ, καὶ δὴ ὁ Ὀλυμπία περιοσῶν, καὶ πλανώμενος, ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἰέναι, ἀπ' ἀρχῆς ἄν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι; ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὔ; ΛΥΚ. πῶς οὖν οἷόν τε σοι λῷον, ἅπαξ πρώτῳ γευσαμένῳ ἐθέλειν τὰ πάντα; ἢ γὰρ τὰ αὐτά γε, ἀλλ' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐπάγειν, οὐχ ὥσπερ ὁ οὗτος ἀεὶ ὁ αὐτὸς λῷ. ὥστε, ὦ ἑταῖρε, ἢν μὲ

esse sui simile. & profectò nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atquisi quis etiam degustauerit illud, hausto saltem modico, statim compertum habet, quale totum sit dolium: & hoc in confesso est apud omnes, nec est quòd quicquam tibi in his contradicam. Vide verò etiam posthac, philosophia, eiusq; alumni, nempe præceptor tuus, num eadem quotidianis prælectionibus ad vos disserit, ijsdēq; de rebus nunquam non verba facere consueuit, annon subinde alio tempore alia vobis solet proponere? Esse enim non parùm multa philosophiæ abstrusa mysteria, iā olim, amice, nemini obscurum est. Annon verò tu etiamnū, vt par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberrando, si semper sonat

eadem per eadem, at fortasse satis est si semel quippiam inaudieris? HERMOT. Et cur non? LVC. Quinam igitur fieri potuit, vt tu primo gustu statim nosceres vniuersa? Neq; enim semper eandē cantilenā nobis solet occinere, sed subinde noua nouis differendo agglomerat. Non, ô amice,

ὃν μὴ ὅλον ἐκπίῃς ἅπαξ πίθον, οὐδὲ ἄπαυστος μεθύων ἀφίκῃ· ἀτιχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς καταπρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν, ὑπὸ τῷ πρώτῳ αὐτῷ· δεήσει οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι τὸν πίθον, εἰ ποτ' ἄρ' ἐθέλοις τὸ νικτάρειον ἐκεῖνο πόμα, οὗ πάλαι διψῶ μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἶσθα τὸ ζητοῦμενον αὐτὸ ἐὸν, ὡς ἀ μόνον γεύσαιο αὐτοῦ, καὶ σπάσαιο μικρὸν, ὅσον αὐτίκα σε πάνσοφον γενήσόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν προμάντιν, ἐπειδὰν πίῃ τὸ ἱερὸν ὕδωρ, ἔνθεον ἀνθρώπου γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς παρούσιν. ἀλλ' οὐχ ὕστως ἔχει ταῦτα. σὺ γοῦν ἂν πάρεργον ἡγοῖο τοῦ πίθου ἐκπιεῖν, ἐναρχόμενος ἔτι ἐλπίδος. ὅρα δέ μοι, μὴ τῷ ὄντι μᾶλλον φιλοσοφίᾳ ἔοικεν, ὁ μὴ

vt vinum quod ſemper idem eſt, adeò vt niſi totum vas ſtrenuè exhauſeris, nequicquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fundo mihi viſus eſt Deus philoſophiæ adyta abſtruſiſſe, ſub ipſam fecem vſque. Itaque totum dolium poſtremò exhauriasnecesſe eſt, ſi vnquam conſilium tibi fuit nectaream illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam olim auidiſſimè ſitire mihi viſus es. Porrò autem eam perſuaſionem tibi perſuaſiſti, vt putes tale quippiam eſſe philoſophiam, vt ſi ſaltem leuiter illam primoribus, quod aiunt, labijs deguſtaueris, ſtatim fore vt omnibus ſapientiæ numeris euadas abſolutiſſimus: quèadmodum perhibent de diuinatrice K illa in Delphis, quæ ſimulatque ſacra fluenta deguſtauerit, acutùm afflata numine, accedentibus reſpondet oracula. Atquì non ita ſe habet philoſophiæ ſtudium. Itaque te, quem vltra mediũ iã dolĩ ebibiſſe conſtat, adhuc incipere perhibeas. A Quare vide ne rectiùs huic philoſophia comparari queat.

Dolium

ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μήπω σοι, καὶ ὁ λοπὰς, ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τίς, πυρὸς ὑπάλευρος, καὶ μετὰ τοῦτο κύαμοι, ἔπειτα λευκοὶ, καὶ ἀπὸ τούτους φακοὶ, ἔπειτα ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα πρός. ἆρ' οὖν ἐνέγκαιο ἂν ἰὼν τῶν σπερμάτων, καὶ ὀλίγον ἀφελὼν ἀπὸ πυροῦ, οὕτως ἵν', ἀνίλωτός σοι λάγυμα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις· ἆρα οὖν ἔχοις ἂν εἰπεῖν, ἐκ ποίων ἀφελὼν ἐρέβινθος καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ ὠτακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι οὐ διάκενοι; Ερμ. ὀλαμῶς. Λυ. οὐκοῦν οὐδὲ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὅν φύσαι τις τῶν πρώτων, μάθοις ἂν ἅπασαν ὁποῖά ἐστιν. οὐ γὰρ ἔν τι ἐστὶν, ὥσπερ ὁ οἶνος, ᾧ σὺ αὐτὴν ἀπεικάσῃς, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ γεύματι, τὸ κίρρινόν τι ὄφθαι, ὑπερίσχυσε

Dolium enim & cauponem adhuc tibi ſinemus, nihil autem inſit vini, ſed potius omnium frugum confuſum quoddam ſeminarium, in ſummo quidem triticum, cui ſubſint fabæ, quibus deinde ſubiectum ſit hordeum, mox lentes, quintò cicera, poſtremò aliæ quæpiam diuerſorum ſeminum ſpecies & genera. Iam ſi inſtitorem accederes ſeminum mercandorum gratia, illéque à ſummo tritici aliquot grana inſpicienda in manum tibi traderet: poſſésne igitur conſpectis granis dicere cicer eſſe mundum, & lentes probè purgatas, fabas autem inanes? HERMOTIM. *Nullo modo.* LVCIAN. *Proinde neque philoſophiam ab vno aliquo eorum quæ quis dixerit, vniuerſam pernoſcet, cuiuſmodi tota ſit. Neque enim vna aliqua res eſt, quale eſt vinum, cui quidem tu illam, tametſi valde inæquali comparatione contuliſti, contendens ſimilem eſſe totam primo guſtui. Quòd autem diuerſum quiddam viſum eſt,*

οὐ παρέργου τῆς ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἐν δυοῖν ὀβολοῖν ὃ λινδῶν. αὐτὸν δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ πλατυλαθῆναι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄλλως τε, ὁ μὲν ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς μοτύλλιον πρίασθαι, ζημιώσαι ἂν τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπιθανα γνώμων. φιλοσοφία δὲ ἀλλ' οὐ τοιοῦτο πάθοι, ἀπὸ μέν ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος· ἐπιῤῥεῖ γὰρ, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξαντλήσαντι εἰς τὸν ἔμπαλιν, ἢ ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ συνεῖχεν, ἀπὸ διῤῥεῖ αὐθις· ἐντεῦθεν δ' ἂν ἀφέλῃς τι, πλέον τὸ λοιπὸν γίγνεται. ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας πρὸς γύμναζος, ἢ μή μοι νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ

curiosa perscrutatione non eget. Etenim siquis vinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obolorum iacturam facit. Porrò autem in media plebe versari, sicut & tu dixisti statim initiò, non mediocre malum est. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt vini sextarium coëmat, damno cauponem afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil autem tale philosophia patitur: verùm tametsi nimis multa biberis, vas tamen non imminuitur, neque vllam iacturam facit cauponam exercens. In idem enim loci fluit exhaustum negocium, laborq́, iuxta prouerbium, & contrà fit atque in M Danaidũ dolio. illud enim quicquid infusum fuerit, non continet, sed protinus hàc atque illàc perfluit. Hinc verò etiam si multa absturleris, multò tamen plura relinquuntur. Cæterùm aliud qddã nõ dissimile de philosophiæ gustu tibi proponã: tu verò caue putes in philosophiæ contumeliam

περὶ αὐτῆς, ἢν εἴπω ὅτι φάρμακῳ ὁλεθρίῳ ἔοικεν, οἷον ἰωνείῳ ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῶν τοιούτων· καὶ γὰρ ταῦτα, ἐπείπερ θανατηφόρα ἐστὶν, ἀποκτείνοι ἄν, εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκριβῶς ἀπογεύσαιτο αὐτῶν, ἅπαξ τῷ ὄντι ἀπογευσαμένῳ, ἀπὸ ἧς μὴ ζοῦ ζῷ. ὅσον γε καὶ ὅπως, καὶ ξυὺ οἶς, οὐκ ἄν ἀφθόνοιο πορφυρᾶς καλύμμασιν. σὺ δὲ ὑξίους τοσούτου ἐξαρκεῖν, ὡς ἀπὸ τηλείας τοῦ ζῆν ὅλου γνώσιν. Ερμότ. ἴσως ταῦτα, ὡς βέλτιστε, Λυκῖνε. τί οὖν ἑκατὸν ἔτη καὶ βιῶναι. καὶ ζητοῦντ' ἐπομένως πραγματεία; ἢ ἐπὰν ἅπαξ φιλοσοφήσαιμεν; Λυκῖν. οὐ γὰρ, ὦ Ερμότιμε, καὶ λαβὸν εὐθὺς, εἴγε ἀληθῆ ἔλεγες ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρή. νῦν δὲ οὐκ οἶδ' ὅ, τι πάθωμεν ἀγανακτοῦντες, ἐὰν μὴ

meliam ista me dicere, si dixero illam similem esse exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est Nicuta, aut aconitum, aut aliud tale quippiam. Nequr enim illa tametsi sint lethalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis ablato, summo vngue degustauerit: verùm si non tantum, quantum ad conscifcendam mortem necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quibus sumendum sit, certè non morieris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimum quodque sufficere. HERMOT. Sint sanè ista, Luciane, quèadmodum ipse volueris. quorsum igitur centum annos nobis viuendum autumas, & tantorum negociorũ molem sustinendam, quasi verò alioqui nobis philosophari non foret integrum? LVC. Non profectò, Hermotime: neque hoc tibi graue & arduum auditu videatur. Etenim si sub initium vera dixisti, O vitam videlicet breuem esse, artem verò longam: nunc nescio quî fiat vt tu grauiter succensere soleas,

ἃ μὴ ἀνθημερὸν ἡμῖν πρὶν δλιῶσαι ἥλιον, Χρυσιππος ἢ Πλάτων ἢ Πυθαγόρας ἐξώσοιτο. Ερ. περίεχε με, ὦ Λυκῖνε, καὶ συνελαύνεις ἐς σφόδρα, ἂν δέν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθὼν, διὰ φθόνον δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν πρόκοπόν ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὠλιγώρεις ἐμαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυκῖν. οἶσθ' οὖν ὃ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ διορυβαντιῶντι, μὴ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἀπ' ἴσα ληρῶν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πρόχωρει ἐπὶ τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πείρασαι καθ' ἃ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ ἑαυτῶν. Ερμό. ἀπ' ἐκ ἐξ σὺ, βίαιος ὤν, ἀφαιρεθήσῃ, ἂν μὴ πράθῃς ἀφ' ἑαυτῶν. Λυ. καὶ μὲν οὖ ἐδέησεν ἀλλ' ἵνα καὶ, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄκων ἔτι μὲ βίαιον δόξειεν ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι, κατὰ τὴ ποιητήν.

nisi priusquã sol diurni cursus pensum absoluerit, nobis Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadat. HERMOT. Insidiosè imponis mihi, ô Luciane, meq; in angustum constringis, nihil vnquam mali à me passus, nimirum præ inuidia, quòd ego quidem in disciplinis nonnullum operæprecium fecerim, te ipsum verò nihili pendens dare soles negletui, nullis disciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate existens. LVCIA. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquam atrabili percito, & insanienti, ne dicto audiens esto, néve mentem adhibeas, sed sine nugari me liberè: tu verò, vt quidem iam facis in præsentia, porrò perge viam tuam, atq; ad illa quæ initiò decreuisti persequi, alacriter contende. HER. Atqui tu nullam mihi permittis diligendi copiam: tam vehementer & violenter vrges, nisi omnium experimentum sumpsero. LVCI. Siquidem planè peritum esse oportet, vt ne quid interim dicam aliud. Quòd autem me violentũ dicis, vidêre mihi insontem & inculpabilem

iuxta

οιητλύ. ἀτιᾶσθαι αὐτὸν, ε' ἄν μὴ ἕτερός σοι λόγ⊙ ὑμμαχήσας ἀφίληται τῆς ἰας, ἤδη ἀγόμενον, ἰδοὺ γὰρ ι καὶ τάδι ποιῶ βιαιότα φάγι ἄν σοι ὁ λόγ⊙, σὺ δ' κείνων παρὼν, ἴσως ἀπάσῃ. Ερ. τὰ ποῖα; θαυμάω γὲ, εἴ τι ἄῤῥητον καταλίπλαι αὐτῶν. Λυκ. οὐκ ἱκανὸν ναί φησι, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ ξιλθεῖν δι αὐτῶν, ὡς ἔαν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτισον, ἀλ' ἔτι τὸ μιγίσου ἐνδεᾶν. Ερμότ. τίν⊙ τοῦτο. Λυκ. λειπῆς τιν⊙, ὦ θαυμάσιε, καὶ ξετασικῆς παρασκευῆς, ἣ νῦ δεῖ⊙, καὶ διανοίας ἀκριβοῦς καὶ ἀδικάστ, οἵαν χὴ ἐν τῷ περὶ τῶν τηλικούτων δικάσοσαν, ἣ μάτλω ἄν ἅπαντα ἱκανῶς ἔχ. ἀκριβέστον ὄν φησι καὶ ὧν τοιούτων μόνον ἐν ὀλίγον, καὶ πᾶθήμενον ἅπαντα ἐς μέσον, καῤῥᾶσθαι διαμέλλοντα, καὶ βρα-

iuxta poëtam incusare. nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est, auferetur à violentia. Ecce his multò etiam vehementiora tibi proponeret oratio, tu verò illa omissa me fortasse incusares. HER. Qualiánam? demiror enim si quid etiamdum abstrusum illi relictum sit. LVC. Parum esse ait, neque sufficere omnia perspexisse, illaq; obiter perlustrasse, vt possis iam optimum eligere, verùm adhuc opus esse re quapiam maxima. HER. Qua tandem? LVC. Critico quopiam, ô admirande, excussoq; iudicio, menteq; acuta & solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse summopere necessarium est de rebus tantis iudicantem. Aut semel nequicquam vniuersa visa sunt. quinetiam permultum temporis huic tribuendum esse confirmat, quod omnibus exacte & diligenter excutiendis & indagandis sufficiat, omnibusq; in medium propositis eligere oportere cunctantem, &

βραδύοντα, πολλάκις ἐπισκοπουμένους, μήτε ἡλικίαν ζῶν λέγοντ' ἐκάστου, μήτε σχῆμα ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἀναβλέπειν, ἀλλὰ κατὰ τὰς Ἀρεοπαγίτας χρὴ ποιοῦντα, οἷ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ διακρίνουσιν, ὡς μὴ εἰς τὸς λέγοντας, ἀλλ' εἰς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιμεν· καὶ τότ' ἤδη ἐξεῖναί σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν. Ερμότ. μετὰ τὸν βίον φῄς. ἐκ γοῦν τούτων, ὀλιγὸς ἀνθρώπων βίος ἐξαρκέσειεν ἄν, ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν καὶ ἕκαστον ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδόντα κρῖναι, καὶ κρίναντα ἑλέσθαι, καὶ ἑλόμενον φιλοσοφῆσαι μόνως καὶ διὰ ὅπως εὑρεθῆναι φῂς τἀληθές, ἅπαξ δὲ ἅπαξ. Λυκῖν. δοκῶ γάρ σοι ἐπεῖν, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐδὲ τοῦτό πω ἱκανόν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λελῆθέναι ἡμᾶς αὐτούς, οἰόμενοι μέν τι εὑρηκέναι βέβαιον, εὑρόντες δὲ οὐδέν, ὥσπερ

tardantem: nullo modo autem differentis annos ſpectandos eſſe, neque habitum ſuſpiciendum, neque opinionem ſapientiæ reuereri oportere, ſed in morem P Areopagitarum cuncta eſſe facienda, quibus mos eſt noctu & in tenebris cognoſcendis cauſis dare operam, vt non in dicentes, ſed in ea quæ dicuntur, defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philoſophari. HERMOT. Iuxta vitæ rationem tu dicis. ex his enim quæ dixiſti, Σ nullius hominis vita ſatis longa eſſe poteſt vt omnia percurrat, & vnumquodque non oſcitanter perſpiciat, perſpectaq; iudicet, iamq; iudicata eligat, delectuq; habito philoſophetur. Hac enim ſola ratione verum inuenirit poſſe contendis, alioqui nequaquam. LVCIAN. Vereor ad te dicere, ô Hermotime, ne hoc quidem ſatis eſſe, verùm adhuc mihi videmur noſmetipſos fallere, exiſtimantes aliquid certi & firmi nobis inuentum eſſe, cùm tamen nihil inuenerimus: quemadmodum

ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες, πολλάκις λαβύντες τὰ δίκτυα, καὶ βάρος τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν ἰχθύς πολλοὺς καὶ πεπληθυσμένα ἐλπίζοντες, ἔπειτα ἀναδόντες λάμασιν ἀναστενάζουσιν, ἢ λίθος τις ἀνάφανέντα αὐτοῖς, ἢ κεράμιον ψάμμου σεσαγμένον. σκόπει, μὴ καὶ ἡμᾶς τι τοιοῦτον ἀνιαπάκαμεν. Ερμ. οὐ μανθάνω τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βούλεται· ἀτεχνῶς γάρ με πεποίηκας αὐτοῖς. Λυκῖν. ἐγὼ σοι πάλιν διηγήσομαι· σοὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, εἴ τι καί τις ἄλλος. ἐγὼ γάρ, ἅτε ἐφ' ἅπασι τοῖς ἐλκυστικοῖς πειρώμενος, καὶ τοῦτο ἐργασάμενός ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον ἔσεσθαι νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερμότ. τί φῄς; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχει; Λυ.

admodum hoc ipsum non raro vsu venire solet piscatoribus, qui cùm in capturam retia iecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. deinde postquam attrahendo nimium delassati fuerint, aut ingens lapis aut vas aliquod arena refertum, præter spem illis apparet. Proinde etiam atque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtraxerimus. HERMOTIM. Non intelligo quid sibi ista velint retia, planè tamen ijsdem me irretitũ inuoluis. LVCIAN. Proinde ego te rursum extricare conabor. Neque enim mihi dubium est peritia natandi te præcellere, si quis etiam alius. Etenim ego, etsi ad vniuersos venerimus experimenti sumendi gratia, & illud aliquando fecerimus, nondum tamen planum & certum esse existimo, penes quem illorum, illud quod quærimus, deliteſcat. Posſibile enim est, vt eius omnes in totum ignari sint. HER. Quid ais? an opinaris penes nullum illorum esse?

LVC.

Λυ. ἄλογον. ἢ δοκεῖ ἀλλοίαζον ὅλοκλα ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄμοί τι εἶναι, πᾶς μηδενὸς αὐτῶν πω ἐνεργέσ ἐνορᾷς; Ερμ. πῶς οἷόν τε; Λυκῖν. ἔστω. ἔστω γὰρ ὁ μὴ ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν. οἷον εἰ δύναμίς τις εἴκοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπιπλησάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ. οἱ δ' ἀκούσαντες, ὁ μὲν ἑπτὰ, ὁ δὲ τριάκοντα λεγέτωσαν, ὁ δέ τις δέκα ἢ πεντεκαίδεκα, καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν, ἐνδεχέσθω μοί τοι καὶ λαχὼν τύχῃ τινὰ ἀληθεύσας, ἢ γάρ; Ερμ. ναί. Λυκ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλος ἀριθμὸν εἰπεῖν, τὸν ψευδῆ, καὶ οὐκ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ ἀνὴρ κύαμους ἔχει. ἢ τί φῄς; Ερμάτ. οὐκ ἀλλοίαζον. Λυκ. καὶ

LVC. *Incertum est. Numquid non videtur tibi fieri posse, vt mentiantur omnes ipsaque veritas alia quæpiam, res sit, quæ penes nullum horum inueniri queat?* HER. *Quinam fieri posse credam?* LVC. *Ad hunc modum: sit enim nobis certus aliquis numerus ex composito constitutus, nempe viginti. Iam si quis viginti fabas in manum sumeret, & ea clausa decem quospiam interrogaret, quotnam fabas in manu sua conclusas haberet: illi autem ducti coniectura, hic quidem septem, ille triginta, alter verò decem aut quindecim, prorsusque alius alium numerum diuinaret: possibile enim est aliquem fortè fortuna verum dicere: annon verisimile tibi videtur?* HER. *Sanè.* LVC. *Ergo ne hoc quidem factu impossibile credendum est, vt omnes ex æquo alius alium numerum dicat, falsum tamen, & à quo longè lateque absit certus ille numerus, adeò vt nullus ex illis dicat virum in manu sua habere viginti fabas. Quid autem tu ad ista respondes?* HERMOTIM. *Fieri posse.* LVC.

Non

κατὰ ταῦτα δίνων ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσιν ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλο τι αὐτὴν εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ καλὸν, ὁ δὲ, ὅσα ἐνύπνια φασὶ περὶ αὐτῆς. ἀκὸς μὲν οὖν καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον. ἐκ ἀπεικὸς δὲ, καὶ ἄλλο τι παρὰ αὐτὰ πάντα, καὶ εἰκότως ἡμᾶς ἀναπαλιν, ἤ ἐχρῆν, πρὶν τὴν ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείχεσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔοικε δὲ, οἶμαι, πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωσται ἀληθὲς, ἢ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰδέναι τῶν φιλοσοφούντων, ἔπειτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐξ οὗ ἂν μᾶλλον ζητῆσαι ἄν τις εἰκὸς εἴη. Ερ. οὕτω, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῂς, ὅτι εἰ καὶ ἅπασαν φιλοσοφίαν χωρήσωμεν, εἰ δὲ τότε πάντως ἕξομεν τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν. Λυκῖν. μὴ μοι, ὦ γαθὲ, ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτὸν, καὶ

Non alia ratione quotquot philosophantur, felicitatem quærere instituunt, cuiusmodinam tandem res sit, planéque alius aliud quiddam esse somniando confirmat: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia quæpiam de illa commiscitur. Consentaneum autem est, vnum quiddam ex illis esse felicitatem. Contrà verisimile est, præter hæc omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè videmur conuersorum ordine, secus quàm oportet, ante inuentum principium ad finem festinare. Oportebat autè priùs, vt mea fert opinio, manifestum esse, veritatem esse cognitam, esseque ex philosophantium numero aliquem, qui eandem certò cognôrit. Deinde primùm quærere, cui potissimum fides adhibenda sit. HER. *Ergo ea ista dicis, Luciane, quòd etsi omnem philosophiam excussérimus, nunquam tamen facultatem nobis parabimus veritatem inueniendi.* LVCIAN. *Quid me interrogas, ô bone? quin potius istum sermonem exquiris?*

& for-

καὶ ἴσως ἂν ἀπεκείναιτό σοι, ὅτι οὐδέ πω, εἰς ἄλλο ἄν τι ἄλλῳ ἦ, ἃ ἔν τι τούτων ὄντων, ἂν οὗτοι λέγουσιν, Ερμότ. οὐδέποτε ἄρα, ἐξ ὧν σὺ φῂς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν; ἀλλὰ δώσει ἡμᾶς ἰδιώτου τινὰ βίον ζῆν, ἀφεσάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. Λυκ. τοῦτο συμβαίνειν, ἐξ ὧν φῂς, ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφοῦσι, καὶ ἀνθρώπῳ γε ὄντι· ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσοντα μέλλοντα, εὐθὺς πρῶτον φιλοσοφίαν τοῦ ἀρίστου αἱρεῖσθαι, καὶ ἀπὸ τούτου ἤδη σοι δόκει μόνως ἀνεμπόδιστος ἂν γενέσθαι, ἐὰν ἀπὸ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντ' ἴωμεν, εἰς ἐκείνην ἀποβλέποντες τὴν ἀληθεστάτην. ἔπειτα λογιζόμενοι καὶ τῶν ἀριθμῶν, ὁπόσον ἑκάστῃ ἱκανὸς δοθήσεται, ἀπερείσασθαι, ἀπομηκύνοντα τὸ πρᾶγμα εἰς γηρᾶς ἅπαντας, ὡς ὑπερήμερον γενέσθαι τὰληθὲς τοῦ ἑκάστου βίου τελευτῶντος δή

& fortaſſe reſpondebit tibi, nunquam hoc fore, quoad incertum fuerit, num vnum quiddam illorum ſit de quibus illi verba faciunt: HER. Proinde nunquam, vt tu contendis, philoſophiæ dabimus operam: ſed neceſſarium omnino eſſe video, ea abdicata priuatam quandam vitam cum vulgo nos agere. LVC. Illud quidem accidit quod dicis, philoſophari promptum non eſſe, eſtq; ei qui quidem homo ſit, ineuitabile. Iubes enim, vt is qui philoſophiæ operam daturus ſit, ſtatim initiò optimam quanq; deligat. Ipſius autem delectus habendi ratio in hoc ſolo accurate tibi videtur conſiſtere, ſi tota philoſophia perluſtrata elegerimus quàm veriſſimam. Deinde numerum quoque annorum computando, quantus vnicuique perſcrutandæ ſatis eſt, longè lateq; excidiſti omni ſpe fruſtratus, ipſum negocium producens atq; reijciens in aliud ſeculum, ita vt ipſa veritas vniuſcuiuſq; vitæ vltra præſtitutum tempus vix deprehendi queat.

Poſtremò

μὴ τᾶτο αὐτὸ ὐκ ἀνωμολοίαν ἀφφάνεις, ἄδηλον εἶν ἐγωγε, εἴ τι εὕρηται πᾶς τῶν παλαιοφάντων πάλαι τἀληθὲς, εἴ τι καὶ μή. σὺ δ' πῶς Ερμότιμε δοκεῖς ὀμόσαντος ἐπομόσαντος ὅ τι εὕρηται παρ' αὐτῶν; ἐγὼ μὲν ὐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖμεν ἐκὼν σοι, ἐξεταστέα μακρᾶς καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυκ. ὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν ἢ Επικουρείων ἢ Πλατωνικῶν εἶναι τοὺς μὲν ἁπάντων τοὺς λόγους ἐκάστους, τοὺς δὲ μή, καίτοι τά γε ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμότ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυκ. τὸ δίνυν διακρῖναι τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ γνῶναι ἀπὸ τῶν ὐκ ἀλλοτρίων μὲν, φασκόντων δὲ εἶναι σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι; Ερμότ. καὶ μάλα. Λυκ. δύνασαι δίνυν σὺ, ἀμίτους Στωϊκῶν ἢ ἄριστον ἅπασθαι,

Postremò ne hoc quidem vt ambiguum vnquam perpendisti, cùm incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit veritas, nec ne. Cæterùm tu, Hermotime, posséne iureiurando interposito confirmare ab illis inuentam esse? Ego quidem nequaquam iurare velim. Non illibenter verò & alia multa tacens prætergredior, quæ & ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. HERMO. Qualiánam sunt illa? LVCIA. Nónne audis Stoicos aut Epicureos aut Platonicos dicentes esse partim quidem qui teneant omnium rerum rationes: partim verò illarum prorsus esse rudes & imperitos, ex quibus permulti sunt fide longè spectatissima? HERMO. Vera sunt hæc. LVC. Pro-

nde discernere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nónne res tibi videtur plena laboris & negocij? HERMOT. Ita profectó. LVCIAN. Oportebit itaque te, si volueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi

ἢ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείονας αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ παραθεῖναι, καὶ τὸν ἀμείνω πεῖσαι σθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ λειτικὸν τῶν τοιούτων διώκειν ἀκριβῶς, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων παρεισθείς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα ὅσον δεῖ τῷ χρόνου, ὃν ἐκὼν παρῆκα, διδιτὸς μὴ σὺ ἀγανακτήσῃς ἴσως τοι τόγε μικρόν τι ἄμα, καὶ ἀναγκαιότατον ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τε καὶ ἀμφιβόλοις, εἰ τοῦτό ἐστιν, οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πιστὴ καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τὸ ἀληθές τε καὶ εὑρεῖν αὐτῆς, ἄλλη δὲ οὐκ ἔτι οἶδα, ἢ τὸ λείπεσθαι διώκοντα, καὶ χωρὶς ἐκ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγινώσκειν ἃ, τε δόκιμα καὶ ἀπίβλητα, καὶ ἃ παρακεκομμένα, tametsi non ad omnes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemq; periculum facere, meliorem q; præceptorem præstituere, qui priùs multis sit exercitatus, quiq; censoria quadam eligendorum præceptorum faculiate animum tuum imbuat: ne videlicet tibi imponat, deterior per electionem cæteris præpositus. Atqui hoc tibi quoque considerandum venit, quantum hoc requirat temporis, quod ego de industria prætermisi, veritus ne tu meis verbis stomacharere. Et sanè quod maximum iuxtà ac summopere necessarium est, in talibus puta rebus hisce dubijs & ambiguis vnum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & inconstans tibi relicta est veritatis, eiusq; inuentionis consequendæ alioqui nihil aliud, quàm vt discernere queas & seiungere à veris quæ falsa sunt, vtq; possis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adulterina, à fucatis & factitijs.

Hanc

καὶ ἔποτε διαύτῃ τινὰ δύναμιν καὶ τέχνην ποιησάμενος, ἧς ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων, ἢ δὲ μή, εὖ ἴσθι, ὡς οὐδὲν κωλύσει σε τῆς ῥᾳστώνης ἐλπίσθαι ὑφ' ἑκάστων, ἢ θαττῶν προλαβόντι ἀκολουθεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐπὶ πρασιᾷ ὁ δεῖ τι ἐοικὼς ἔσῃ, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος ἕλκύσῃ σε τις, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀγόμενος, ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινί, ἐπ' ὃ=χθῃ παραπομπία τριφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ, καὶ μικράς τις αὔρα δροσίσασα, δροσαλύσῃ αὐτόν. ὡς ἔγγε τινα ἔυρῃς διδάσκαλον, ὡς ἀρκέξεως πίει, καὶ δ' τῶν ἀμφισβητουμένων δρκείσεως, τέχνην τινὰ ἀλλὰς, διδάξει σε, πάνυ δυναδὴ πράγματα ἔχων· οὐτίνα γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τἀληθὲς ὑπαχθὲν τῇ ἀφδεκλι-

Hanc inquam facultatem & artem consequutus conferre te potes ad supradictorum perpensionem: sin minus, planè tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse quò minùs ab vnoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florescentem oliuæ ramum te sequi, perinde vt oues. Magis autem aquæ, cuius immensa vsus est, assimilabere: in quamcunque enim partem te quispiam traxerit summo digito, ducêris. aut per Iouem arundini cuiapiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quemcunque statum semet flectenti: & si tenuis & permodica quæpiam aura flauerit, illam illicò commouere solet. Non secus tecum quoque agetur, præceptorẽ quopiam inuento: qui si de demonstrationibus & rebus dubijs discernendis alicuius

artis gnarus te docuerit, cessabis hauddubiè temetipsum onerare negotijs. Siquidem auctuum quod optimum est tibi comparebit, ipsáq; veritas arte illa compendiaria & demon

κῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, ἢ ἀν βεβαίως ἐλόμενος, καὶ λείνας, φιλοσοφήσεις, καὶ πλὼ τριπόθητον ἀνδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συμβόλου ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμ. εὖγε, ὦ Λυκῖνε· μακαρίου γὰρ ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις. καὶ ζητητέος, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἀνὴρ τις ζητητός, δεξιὸς εἰκούς τε δεικτικοὺς ποιήσων ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικὸς, ὡς τά γε μετὰ ταῦτα ῥᾴδια ἤδη καὶ ἀπράγμονα, καὶ ὁ πολλῆς δεήσεως ἄμοχθα. καὶ ἔγωγε ἤδη χάειν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτήριόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀσφαλῆ ὁδόν. Λυκ. καὶ μὰ τὸν χάειν ἄρ μοι εὐδαίμων εἰκότως· οὐδὲν γάρ σοι ἐξευρηκὼς ἔλεγξα,

stratiua eruetur, neque non mendacium deprehensum redarguetur: túque iam certo & constanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscēdæ nauabis operam, atque ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cum illa sociabis iucundissimam, vniuersis bonis in totum semel fruens, & abundans. HERM. Euge, ô Luciane, quantò iam præstantiora, & spem non mediocrem ostendētia, quàm dudum dixisti. Estque nobis omninò, vt par esse videtur, eiusmodi vir quispiam studiosè conquirendus, cuius opera earum rerum cognitionem & iudicium nobis paremus, & quod maximum est, infallibilem demonstrationem. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cōprehēsu facilia, nec nimium operosa aut laboriosa futura, quæque non multùm sint requisitura exercitij. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quòd nobis tandem compendiariam quandam & optimam viā inueneris. LVC. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ. neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstraui,

quo

ξα ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσεται τῆς ἐλπίδος· τὸ δὲ πολὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν, καὶ μετὰ τὸς παροιμιαζομένους, πονηρὰ μοχθήσαντες, ὁμοίως ἐσμέν. Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ γάρ τι λυπηρόν τι καὶ δύσκολον εἰρῆσθαι ἔοικας. Λυκ. ὅτι, ὦ ἑταῖρε, κἂν ἑυρωμέν τινα εὐδοκίμου τι ἀποδείξειν, καὶ ἄπορον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα, οἶμαι, πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν κριτὴν ἱκανὸν, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει· κἂν τοῦτον εὑρήσομεν, δῆλον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων οὗτος οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς δεικνύοντα, ἢ μὴ καὶ ἐπ' αὐτῷ ἄνθρωπον τοῦτον ἄλλον ἐπιγνώμονα, οἶμαι, δεῖ. ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εὐδείημεν ἐκεῖνον τὸν ἄριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς

quo ſpem tibi firmiorem, aut ei te viciniorem feciſſem: ſed multò magis ab omni ſpe remoti excidimus, quàm antè fueramus. Ac prorſus iuxtà vulgò iactatum prouerbium nobiſcum agitur: Cùm multùm laborauerimus, in eodem loco ſumus. HERM. *Quorſum iſthuc, Luciane? Videre quidam ſupra modum triſte & admirandum dicere.* LVC. *Quoniam, ô amice, tametſi inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur ſe quandam ſcire demonſtrationem certam & infallibilem, ſéq; docturum alium: non ſtatim propterea, vt opinor, illi fidem habebimus, ſed alium aliquè quærere conabimur, qui iudicio exactè habito diſcernere valeat, num vir ille vera polliceatur. Iam vbi etiam illum ex ſententia nacti erimus, nihilo ſecus tamē etiamdum incerti erimus, num ille quem ad cognoſcendum adſciuimus, probè cognoſcere poſſit rectè iudicantem, nécne, & ſic iterum deinceps ad priorem alio ad cognoſcendum appoſito nobis opus erit: nos enim vndénam tanta præditi intelligētia, ſciremus diſcernere eum, qui optimorū iudiciū habere poſſit?*

ἐρᾷς ὅποι ζοῦτο ἀρτείνεται, καὶ ὡς ἀπέραντον γίγνεται, εἰῶά ποτε, καὶ καταληφθῆναι μὲ δυνάμενον. ἐπὲ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε ἐνείσκαμψ, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέβαιον· ἀλλ' οὐ πολὲ σαφὲς αὐτῶν, ἀλλ' ἄπων ἀμφισβητουμένων πάντα ἡμᾶς βιάζονται ἀδήλων, ἃ δὲ τῶς πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανέστατα σιωάπτουσι, ὅλον αὐτοῖς δυνουμένοις, ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν, ὥσπερ ἤ τις οἴοιτο ἀποδείξεν εἶναι θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὥστε, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀρχὸν καὶ ἀπορίαν ἐπανεληλύθαμεν. Ερ. οἶδα μὲν ἀγάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι θησαυρὸν ἀποφήνας· καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολέλαυκά μοι

Vidésne quousque protendatur, & quàm immensum fiat, anxio & suspenso animo esse eum, qui comprehendere nequeat? Quandoquidem ipsas quoque demonstrationes, qualescunq; tandem inueneris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non minùs dubias ad persuadendum nos certæ esse per vim adigentur. Aliæ autem rebus omnium confessu manifestis obscurissima coniungentes, & ne tantillum quidem cum illis participantia, illorum tamen demonstrationes esse perhibentur: veluti si quis contenderet, ita demonstrari posse Deos esse, quòd in illorum cultum & honorem aræ passim cōstructæ cernerentur. Proinde, ô Hermotime, nescio quónam modo, quemadmodum ij, qui in curriculo currunt, ad ipsius initij carceres, & omniū rerū desperationē deuenimus. HER. *Quàm insigni me afficis iniuria, Luciane, cùm Φ pro thesauro non nisi carbones mihi exhibeas?* X *Et quemodum verisimile esse videtur, tot anni quos studijs philosophiæ impēdi, mihi*

μοι τὰ τοσαῦτα ἔτη, καὶ μάταιον καὶ πολύς. Λυκ. ἀλλ', ὦ Ἑρμότιμε, πολὺ ἐλαττον ἀνιάσει, ἐὰν ἐννοήσῃς ὅτι οὐ μόνον ἐξ ἁπάντων τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλόσοφοι τῶν. ἆρά τις ἄρα διαμαρτάνει διὰ ταῦτα πάντα χωρῆσαι, ὡς ἔφην; ὅπερ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νυνὶ δὲ ὅμοιόν μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ ἄν τις δακρύοι, καὶ ἀτιῷτο τῷ τύχῃ, ὅτι μὴ δυνατὸς ἀνελθεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ βύθιος ἐπὶ πολὺς εἰς τὸ θάλαττον, ἀφ' Σικελίας εἰς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς πλάγιος αὖθις ἀμείρων ἀφ' τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖ. τὸ δ' αἴτιον ἡ λύπης, ὅτι ἐλπίκει, οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, ὑπέπτευσεν ἐξεται-

mihi planè sine fructu periêre: insuper etiam labor ille & sudor immodicus nequicquam exhaustus est. LVC. *Sedenim, ô Hermotime, multò minùs animo perturbato discruciaberis, si cogitaueris te non solùm rerum speratarum desiderio falli & frustrari, verùm omnes, vt habet prouerbium, de asini vmbra digladiantur philosophi. Aut, potéstne: quispiam per hæc omnia, quæ dixi, vagari & discurrere: quod quidem nullo modo fieri posse iam antè ipse confessus es? Nunc autem non absimile quiddam mihi videre facere, quâ si quis profundendo lachrymas fortunam culparet, quòd illi in cœlum non liceret conscendere, aut quòd non perinde vt monstra natantia mare ingressus à Sicilia natanda apud Cyprum emergeret, aut quòd non in sublime sublatus remigio alarum, vno die è Græcia ad Indos vsque extremos peruolaret. Causa autem eius tristitiæ ea est, quòd sperauerit, vt opinor, aut visum aliquando somnium eiusmodi, aut rem à seipso ita sibi confictam, cùm parùm*

ἐξετάσας εἰ ἐφικτὰ ὀρέγεται, καὶ μὴ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀναροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀφ' τοῦ ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν, εἶτα ὀργίζη αὐτῷ, ἔτι μόλις ζοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων. καὶ τὸν ὕπνον ὡς ἄρα εἴως ἀχθόμενος, ὑφ' ἡδονῆς, ὧν ἑώρας. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν λυγκέως μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττουσι, καὶ μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τάλλα ὑπολαμβάνουσιν· οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐπαίνου ῥᾳδιουργεῖ, ἡ εὐχὴ μεγαλόδωρος ἅπερ, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀντιλέγουσα, μὴ πλουτεῖν τινα βούλεται, μὴ μοναρχίαν καὶ τὸ μέγεθος, μὴ ὄρη χρυσᾶ ἐνεῖναι. ἂν δέ τινα τοιαῦτα ἐννοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἐρωτά τι

sub initium expenderit, num ea in optatis habuerit, quæ consequi poterat, neque essent præter hominis naturam. Præcipuè verò te, ô amice, multa & admiranda versantem in somnijs, cùm pupugisset ratio, è somno te exilire fecit: deinde in illam commotus excanduisti, vixdum aperiens oculos, somnumque non facilè discutiens præ voluptate eorum, quæ vidisti. Patiuntur idem tecum persæpè, qui inanem quandam voluptatem & euanidam sibi cõfingunt, cùm interea sibi videntur ampliter esse nummati, effodientes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet, felicem vitam agentes: Y qualia perquàm multa Dea illa sine negotio operatur, nempe votum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradicens, adeò vt si quis alatus fieri concupiscat, aut Colossæa mole esse cõspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quòd si igitur hæc ab illis in animo versantibus puer accedens postu-

lare

† ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ,τι ἢ, φατέον πρὸς τὸν ἀπαιτοῦντα τὸν οἰκίον, ἐκ τοσοῦ πρεσβύτου, ὅταν ἀγανακτῶσιν, ὡς ὑπὸ τ' ῥομέν-ου καὶ παροχλήσαντ' ἀφαιρεθέντ' ἅπαντα ἐκεῖνα τἀγαθὰ καὶ ὀλίγου δεῖσαι τῷ ῥίνα τοῦ παιδὸς ἀπραγεῖν, ἀπαλλαττόν, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμέ, εἴ σε θησαυρὸν ἀνορύττοντα, καὶ πειρόμενον, καί τινας ἐννοίας ὑπερφυεῖς ἐννοοῦντα, καί τινας ἐλπίδας ἀνυφίκτους ἐλπίζοντα, φίλος ὢν, οὐ περιόψομαί σε τὸν βίον, ὀνήσω δὲ μὴ ἴσως, ἀτὰρ ἐνέρφυτον σωθέντα, βλαβήσομαί σε, ἀξιῶ πρᾶξαί τι τῶν ἀναγκαίων, καὶ ὅ σε παραπέμψει ἐς τὸ λοιπὸν τοῦ βίου τὰ δοκοῦντα σοῦ φρονοῦντα. ἐπεὶ, ὅ γε νῦν ἔπρατ-

laret aliquid rerum neceſſariarum, videlicet vnde panis eſſe coëmendus, aut quid mi reſponſi dandum ſit locatis ædibus penſionem flagitanti, qui mihi iam tempore expectato, adeò inflammatus iracundia, ac ſi ab intergante & odioſè interturbante omnibus illis bonis vel cum puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati, ac prope modum pueri interpellantis naſum ſolent mordicus abripere. Veruntamen, ô amice, ne hûc ad modum velis quoque erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem, & volentem, cogitationesq; quaſpiam naturæ noſtræ non conſentaneas animo concipientem, eaſq; ſperan[illegible] quæ nullo modo te conſequi poſſe video, amicus tibi exiſtens, non patiar, aut permittam per omnem vitam nequicquam ſomnio iucundo fortaſſe illo & dulci, & ſomnio tamen congredientem oblectari, cùm vehementer cupiam te regreſſum ad ſanitatem agere quiddam, quod magis ex vſu tuo eſſet, cúmque te emittere cogiſem, vt reliquum ætatis quod ſupereſt, ad communes cum alijs vitæ actiones ſapientius inſtitutum componeres. Nam quod hactenus feciſti, & nunc

ξ πρατ]ις, ἢ ἐπιφόες, ὁδὲ τῶν
l ποκενταύρων ἢ Χιμαιρῶν
ἢ Γοργόνων δ]αφέρει, ἢ ὅσα
ἀ[, ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ,
καὶ γ]ραῆς, ἰλιγγιῶντες ὄν]τως
ἀναπλάττουσιν, ὅτι γυνὴ μορ-
φὴ πόπο]ε, τι γένοιτο ἀλλοι-
μότερον, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς
πιστεύουσιν αὐτ]ις, καὶ ἡδο-
νῶται ὁρῶν]ες ἢ ἀκούο]ντες
τὰ τοιαῦτα δ]ιὰ τὸ ξένον ἢ ἀπη-
λόκο]α εἶναι. καὶ σὺ μὲν μυ-
θοποιῶ τιν]ὶ ἀκούσας, ἔστι
τις γυνὴ ὑπὲρ φύσιν τὸ κά-
λος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτάς
ἢ τῷ ὑρανίαν εἶναι, μὴ πρό-
τερον ἐξετάσας, εἰ ἀληθῆ λέ-
γει, ἢ ἃ ἔστι πρὸς τ γῆς ἢ ἄνθρω-
π]ίνην, ἥρας ἐνθὺς, ὥσπερ
φασὶ τὸν Μήδειαν ἐξ ὀνείρα
τ]ι ἐραθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὁ
δὲ μὴ μάλισά σε πρὸς τ ἐρω-
τα ἐπιγάγηται, καὶ τοὺς ἄλλους
δὲ, ὁπόσοι ζῶν αὐζῶν ἐλέ-
λου

facis, atque etiam tecum versas in animo, nullo discrimine à fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum Gorgonumque narratione discerni potest. Præterea quæcunque alia cùm à somnijs offeruntur, tum à Poëtis & Pictoribus confinguntur, quæ neque fuerint vnquam, neque post vnquam fieri possunt: quibus tamen promiscua vulgi multitudo credit, & non mediocri voluptate ista videndo, aut audiendo afficitur, quia peregrina sunt, & auditu admiranda, nec passim obuia. Et tu fabulatore quopiam audito, confirmante mulierem quandam esse supra modum formosam, quippe quæ ipsas Gratias pulchritudine superet, quæque planè cœlesti quadam forma prædita sit, non priùs ad animum tuum expendens num vera diceret, & num vspiam gentium esse putanda sit eiusmodi tam amabilis formæ mulier, statim eandem miserè deperires, quemadmodum perhibent [aa] Medeam ex solo somnio exarsisse in amorem Iasonis. [bb] Hoc autem quod maximè ad amorem te illexit, aliósque quotquot eius simulachri

desiderio

λου ἐρῶσι, τοῦτο λῶ, ὥς γε μοι ἀπάζουσι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκάστοτε περὶ γυναικὸς, ἐπείπερ ἐπισάθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰρ ἑωρᾶτε μόνον, καὶ διὰ τοῦτο ἔδοκεν ἡμᾶς τῆς ῥινὸς, ἐπείπερ ἅπαξ τῷ πρώτῳ λαβῷ ἐνεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἔοικεν ἐμοὶ τῷ ἀγαπωμένῳ, δι' ἧς ἔλιγεν ἀθείας ὁδοῦ. ῥᾴδιον γὰρ οἶμαι μετὰ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπισπόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήταζεν εἰ ἀληθής ἐστι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε λαβὼν οὐκ ἐχρῆν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἀκολούθει τοῖς τῶν προωδοιπόρων ἴχνεσι, λαβάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, δίον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ λαθὼν τὸν ἀρχὴν, ὥθεν σκέψασθαι ἔπρεπεν εἰσιτητέον. ὃ δὲ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἂν

desiderio inflammati sunt, illud erat, veluti mihi coniecturam facienti res apparet, quòd is qui de muliere memorabat, posteaquam statim initio narrationis creditus est vera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse videretur. In hoc enim solùm attenti estis, & per hoc nare vos trahit, posteaquam semel illi sub initium ansam suppeditastis, vosque ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam viam. Nulla enim difficultate conficiuntur & reliqua, vt ego quidem opinor, neque quisquam ex vobis iuxta ingressum conuersus equirebat num verus sit, & an obliuione seu errore ductus eam viam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verùm ille eorum qui præcesserunt sequendo insistit vestigijs, veluti oues præcedentem pastorem aut arietem consequuntur, cùm æquum fuerat statim in ingressu perpendere nunquid in eam viam diuertendum fuerat. Illud autem quod dicturus sum, manifestiùs fortasse & faciliùs intelliges,

ἴῶ τι τοιοῦτον ὅμοιον πε-
ραθεωρήσῃ αὐτῷ. λέγου-
σι γάρ τινα τῶν μεγαλο-
μύθων τούτων ποιητῶν ὡς γέ-
νοιτό ποτε τριπρόσωπος, καὶ
ἑξάχειρ ἄνθρωπος, ἅμα τὸ
πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως
ἔφη λέξῃ, μὴ ἐξετάσας ἃ δυ-
νατὸν, ἀπὸ πεισθεὶς, οὐδὲν
ἀκολούθως ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ
λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ
αὐτὸς ἕξειν ἔξ, καὶ ὦτα ἐξ,
καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἀφεῖ,
καὶ ὀδόντας ἀπὸ τριῶν στομάτων,
καὶ λαμπάνους τριάκοντα ἕ-
ξειν, οὐχ ὥσπερ ἕκας ἡμῶν
δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί·
καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς
μὲν χεῖρες, ἑκάστη πέλτην ἢ
γέρρον ἢ ἀσπίδα ἕξειν, αἱ
τρεῖς δέ, ἡ μὲν πέλεκυν λαβὲ-
σθαι, ἡ δὲ λόγχην ἀφεῖναι, ἡ
δὲ τῷ ξίφει χρῆσθαι. καὶ τίς ἔ-
τι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγον-
τι

si tale quiddam non absi-
mile priori perspexeris.
Quòd si enim quispiam
ex poëtis Herculea audacia
nihil non affirmare auden-
tibus, diceret olim fuisse
tricipitem quendam, & se-
nis manibus instructum ho-
minem: iam si statim initiò
ista non grauatim credenda
susceperis, neque habita ra-
tione discusseris, num fidei
consentanea dixerit, sed
nihil cunctatus constanter
credis ita se habere: pari
ratione & reliqua inferet,
videlicet quòd etiam senos
habuerit oculos, neque non
senas auriculas, præterea
quòd tres voces semel pa-
riter emiserit, quodque per
tria ora cibum sumpserit,
quòd triginta digitas ha-
buerit, non quemadmodum
quisque nostrûm, decem in
utrisque manibus. Tum
quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat: vna-
quæque aut peltam, aut parmam Persicam, aut clypeum:
tres autem aliæ, illa quidem securim ancipitem ferebat,
altera hastam vibrabat, tertia gladio vtens depugnabat.
Et quinam hæc illi affirmanti fidem habere dedigna-
bitur?

ι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰ τῇ ἀρ-
χῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν ἀνθ' ὁτου σκό-
πειν ἐπὶ μικρὸν, καὶ ὁ συγ-
χωρήσεως οὕτως ἔχειν. ἐῶ δ'
ἅπαξ ἐκεῖνα λέγειν, ἐπιῤῥᾴ τὰ
λοιπὰ, καὶ οὐ ποτε σκέψεται,
καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκ ἔ-
τι ῥᾴδιον, ἐπεὶπερ ἀκόλουθα
καὶ ὁμοιά ἐστι τῇ συγχωρη
θείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς
πάσχετε. ἀπὸ γὰρ μὲν ἔρω-
τος καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξε-
τάσαντες τὰ καθ' ἑκάστω ἕκα-
στον ἑκάστοις, ὅπως ἡμῖν ἔχει,
προχωρεῖτε. ἀπὸ τῆς ἀκολου-
θίας ἐλπόμενοι, οὐκ ἐννοοῦν-
τες, εἴ πῃ γένοιτ' ἂν ἀκόλου-
θόν τι αὐτῷ, καὶ ψεῦδος ὄν·
οἷον εἴ τις λέγοι τὰ δὶς πέν-
τε, ἑπτὰ εἶναι, καὶ σὺ πισεύ-
σας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ἐφ'
ἑαυτοῦ, ἑπάξει δηλαδὴ, ὅ-
τι καὶ τρὶς πέντε, τεσ-
σαρεσκαίδεκα πάντως ἐστὶ,
καὶ μέχρις ἂν ὅτου ἐθελήσῃ,
οὕτω

bitur? valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandum fuerat, nunquam ista omnia citra cõtradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter & pro certo habere. Porrò autem si semel illa concesseris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, posteaquam ista à principio priùs concesso nõ discrepant, sed planè cum illo conueniant, cuiusmodi & vos partimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expẽdentes ea quæ circa quẽq; ingressum vobis obiiciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentiæ ductu protracti, parùm aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori videtur consentaneum, etiam falsum esse possit, velut si quis diceret bis quinque septem esse: & tu illi fide habita persuasus, apud te non numerares, hauddubiè consimili quoque ratione inferet, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet quousque libuerit, aut sibi visum fuerit:

qualia

οἷα καὶ ἡ θαυμασὴ γεωμετρία ποιεῖ. καὶκείνη γὰρ τὸς ἐν ἀρχῇ ἀπόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι ἑαυτῇ ἀξιώσασα, οἷα συνῆναι ἀλισάμενα, σκιαά τινα ἀμυρᾶ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ ἃ ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἐκ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμωμένη. καὶ τὰ ταῦτα τοίνυν καὶ ὑμεῖς δόντες τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἑκάστης, πίστιν τοῖς ἐξῆς, καὶ γνώσεσθαι τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἡγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ οὖσαν. ἔτα οἱ μὲν ὑμῶν ἐναποθνήσκουσι τοῖς ἐλπισι πρὶν ἰδεῖν τὰληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐκείνων· οἱ δὲ ἐξαπατηθέντες, ὀψέ ποτε γέροντες ἤδη γενόμενοι, ἐνίοις

qualia permulta admiranda illud dd Geometria facilitare consueuit. Etenim illa ab his qui primùm eam artem exprdiuntur, cùm postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eaque ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere equeuntia signa, nonnulla indiuisibilia, liturulasq; quaspiam informes, pliaq; eius generis consimilia, eiusmodi fundamentis putridis substruit, volens ad demonstrationem faciendam vera adducere, tametsi à falsis facto initio artem exordiatur. Non secus vos quoque vnamquamque sectam exorsi, cæteris quibusque deinceps sequentibus fidem habetis, veritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam, esse existimantes. Interea partim quidem vestrûm spebus nequicquam amplis & magnificis animo conceptis immoriuntur antè aliquanto quàm veritatem conspexerint, eosque à quibus illis turpiter impositum est, nouerint: partim verò tametsi sagaciter subodorati fuerint se miseris modis deceptos esse, serò tamen cùm iam penè senio sint confecti,

piget

κνοῦσιν ἀναστρέφειν, αἰδούμενοι, εἰ δικαίως τηλικούτους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι ὅτι πράγμασι παιδικοῖς ἔχονται, οὐ σωίσθασιν, ὡς τὰ ἀμείνους τοῖς αὐτοῖς ὑπ' ἀσχολίας, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτά, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀπ' ἔχωσι παραμυθίαν, τὸ καὶ πολοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνό ὁρῶσιν, ὅτι ἧ τἀληθὶς εἴπωσιν, οὐκ ἔτι σιμνοί, ὥσπερ νιῦν, καὶ περὶ τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, οὐδὲ τιμήσονται ὁμοίως ἂν ἂν οὖν ἐκόντες εἴποιεν, ἐδ' ὅτου ἂφ' οἵων ἐκπεσόντες, ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὑπ' ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ

piget illos ab incœpto regredi, verentes ne tanti natu cùm sint, confiteri cogantur se puerilibus negocijs hactenus fuisse occupatos. Proinde pudore obstante in studijs semel cœptis perseuerant, ea immodicè collaudantes & commendantes. Et quoscunque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, vt non ipsi soli decepti viuant, sed consolationem habeant ex his qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acutè perspexerunt, quòd si veritatem semel ingenuè fatererentur, fore vt non ampliùs venerandi haberẽtur, quemadmodum in præsentia, neque supra plebeiam sortem in illo precio æstimarentur: sed ne tantillum quidem, vt prius, vllo honore habito honestè consultarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo commemorant, cùm non sunt nescij à quibus rebus sibi excidendum foret, & æquali cum alijs omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, vt in perquàm paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse confirmare audeant,

alios{que}

καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις φιλαλήθη τε καὶ τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ ἐὰν βούλῃ, φιλόσοφον· οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν, οἰόμενοι ἀλγύειν, ἢ ἰδόντου, ἀποκρύπτονται ὑπὸ δειλίας, καὶ ἀσχολίας, καὶ τοῦ προτιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἃ ἴσμεν, ἐάσωμεν, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ λήθης ἔσω ἀφέντες, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντων πραχθέντων. ὑποθέμενοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἄλλην δὲ μηδεμίαν ἰδιωτεύειν, ἴδωμεν εἰ ἐφικτὴ αὕτη, καὶ δυνατόν ἐστιν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι

alios ab inauspicato instituto auertere, atque dehortari similia tentare quæ statuissent. Quòd si in eiusmodi virum vnquam incideris, illum sanè veritatis amantem, & virum bonum, & iustum, atq; etiam, si vis, philosophum compellato. Hunc enim solum huius nominis compellatione dignũ existimauerim; cæteri verò aut nihil de vero compertum habent, vtcunque sibi eius gnari & periti esse videantur: aut si aliquid explorati habuerint, illud tamen præ paruitate animi, & pudore, & desiderio, quo præ alijs in præclara hominum opinione & precijs haberi concupiscunt, occultant sedulò. Et sanè per Mineruam quæcunq; hactenus à me disputata sunt, missa faciamus hoc ipso loco abiecta, & sit sempiterna quædam omnium illorum obliuio: qualem fuisse perhibent earum rerum quæ sub Euclide duce Athenis peractæ sunt. ee Cæterùm ponamus philosophiam Stoicam præ omnibus alijs veram & rectã esse, dispiciamusq; num illam vllo modo queant consequi, aut num hi frustra laborum molestiis afficiantur malè locata opera, quicunq;

ἁπόσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασάς τινας, ὑϊκὰ ὑπερμεγέθεις· μόνους γὰρ τὰ πάντα συναβόντας ἔχειν τὰ ὡς ὄντι ἀγαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δ' οὐ μένον ἀδήλης, εἴ τινι ἐντετύχηκας Στωϊκῷ τοιούτῳ, καὶ Στωϊκῶν ὡς ἄκρῳ, οἵῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήτ' ἐφ' ἡδονῇ καταστῆναι, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνου δὲ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοῦντι, καὶ σαφῶς εὐδαίμονι, οἷον καὶ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τοῦ κατὰ τὸν ἀρετὴν βίου. ὁ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατον ἐνδεὴς, ἀτελὴς· κἂν πάντα πλέω ἔχῃ, ἃ δὲ τοῦτο οὐχὶ, οὐδέπω εὐδαίμων.

Ερμότ.

quicunque eius consequendæ desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, videlicet per omnia felices & beatos fore, quicunque ad summum philosophiæ fastigium vnquam conscenderint. Solos enim illos omnibus bonis hauddubiè semel potituros perhibent: Sed enim quod deinceps dicturus sum, tu me longè exactiùs scire potes, num vnquam cum eiusmodi Stoico tibi cõmercium fuerit, atque inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus affectus animi vlla tristitiæ nebula perturbaret, quem nullæ voluptatum illecebræ commouerent, qui non inflammatus iracundia aliquando in furorem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret: breuiter, qui per omnia felix esset: quam regulam & amussim certissimam esse oportet vitæ planè virtuosæ. Etenim in quo vel nimium quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi cæteris omnibus abundet: hoc tamen cùm consecutus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est.

HER.

Ερμότ. οὐδένα τοιοῦτον ἔγνων. Λυ. εὖγε, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψευδῆ ἐκομψεύσω· εἰς τίνα οὖν ἀποβλέπων, φιλοσοφίας, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς, μηδένα αὐτὸν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ δι' τοῦτο εὐδαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς ἔχοις, ὡς ἀπόχρη, κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος, ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐστὸν, καὶ ἐν ᾧ πάυρῳ, ὅ, τι παρὰ πλὺ θύραν ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω· διαπέπλοιγε δ' ἂν, ὅτι μᾶλλον οὕτω ἀνιάσεται, ὁρῶν ἐγγύθεν οἷον ἐστέρηται. ἔπειτα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τοῦτό σοι) τοσαῦτα πονῶν καταρύχου σαυτὸν, καὶ

HERMOT. *Nullum quidem tale vnquam me vidisse mihi sum conscius.* LVCIA. *Euge, Hermotime, quandoquidem lubens mendacium non dixeris. ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cùm neq; præceptorem tuum, neq; illius, neque vllum alium ex prioribus, neq; si ad decem retrò secula descenderis, quēquam Stoicorum perfectè sapientem videas, & per hoc quoque fuisse felicem? Nequeo nim, vt opinor, hoc à te rectè dicetur, sufficere si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaquam nihil inde fructus & vtilitatis capi possit.* ff *Nihilo secus enim extra viam sub dio diuersatur is qui iuxta ostium foris stat excluſus, quàm qui eminus adhuc labore itineris conficitur: nisi quòd verisimile est illum non mediocri perturbatione discruciari, videntem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde vt quamproximè etiam felicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perferes, temetipsum miseris modis absumens & conficiens,*

καὶ παραδεδράμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος, ἐν ἀκηδίᾳ καὶ καμάτῳ καὶ ἀγρυπνίαις, κάτω νυγμακότα, καὶ ἀσαῤῥωθίοις πονήσας, ὡς φῂς, ἅμα ἔτεσιν ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἵν' ὀγδοηκονταέτης γένῃ τὴν ἡλικίαν; ἔστι τις ἐγγυητής σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, ὅμως οὐκ ἐν τοῖς μηκέτι λίαν ὀλιγομονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἇ τε τυγχάνειν τούτου, καὶ ἐπίστασαι λιώκων, ὃ πρό σου μάλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ὠκύτεροι παραπολὺ λιώκοντος, οὐ κατέλαβον. ἀπὸ καὶ κατάκαβε, εἰ δοκεῖ, καὶ ἴσχε ὅλον συναμβών· τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ὁρῶ ὅ, τι σοὶ ἂν εἴη τάγαθὸν, ὡς ἀνάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα εἰς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀρκαύσεις αὐτῷ, χαίρων

atque ita tantum ætatis per socordiam & supremam negligentiam tibi elapsum est, immenso labore & vigiliis multis attenuato, & obstipo capite in terram defixo. Quinetiam deintegrò, vt ais, alios viginti annos, ad minimum laboribus emetipsum exercebis, vt euadas octogenarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus est, te certò tot annos victurum? Nihilominus tum eorum in numero habeberis, qui felicitatis nondum sunt compotes: nisi tu solus putes illud te constanter consecuturum, & insectando capturum, quod ante te non parùm multi, & boni, multòque velocitate præstantiores omnibus viribus consectantes comprehendere non potuerunt. 88 Sed esto, si videtur, te comprehendisse, iamque votis tuis optata omnino contigisse: tamen omnium primùm bonum illud, cuiusmodinam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis & exhaustis dignum & conueniens æstimari debeat. Deinde non video quàm illo per reliquam ætatem iucundè & dulciter frui possis, tan-

ρωμένῃ, καὶ παγὺς ἤδη καὶ ἕξωρος ὤν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων· εἰ μή τι ἐς ἄμεινον, ὦ χρυσᾶ, βίον προγυμνάσῃς σαυτὸν, ὡς ἐς ἐκεῖνον ἐλθὼν, ἄμεινον διαχάγοις, εἰ δῶς ὅν τινα τρόπον καὶ βιῶν, ὅμοιον ὡς ἔστις ἐς τοσοῦτον σκωλήκοις τε, καὶ δυσπείθοις, ὡς λαπύσων ἄμεινον ἄγρις ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς, ἀλλὰ μὲν οὐδ' ἐκεῖνό πω καταγινώσκειν, οἶμαι, ὡς ἡμῖν ἀρετὴν ἐν ἔργοις λύπου ἐστὶν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ καὶ ἀνδρεῖα. ὑμᾶς δὲ (τὸ δὲ ὑμᾶς ὅταν εἶπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ) ἀφύντες ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια λύσιμα μιλιτᾶτε, καὶ συλλογισμὸς,

tus natu cùm sis, quippe iam incuruatus senio, & ad omnem voluptatem capiendam parùm aptus & accommodus, iam capulo vicinus, & alterum pedem (quod aiunt.) loculo insertum habens: nisi fortasse, ô generose Hermotime, ad aliam vitam varijs laboribus temetipsum exerceas, vt in illam iam delatus viuas molliùs & suauiùs, certior iam factus quenìadmodum vita in posterum instituenda sit. hh Quod mihi perinde videtur factum, atque si quis deambulatiuncula & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quò maiore cum voluptate cœnaret, donec nescius præ fame necaretur. Cæterùm nec hoc vnquam mihi animaduertisse vidêre, vt opinor, solidam virtutem in actione consistere, videlicet in rectè & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. ii Vos autem, summi nempe philosophi, quos per vos quoties dimero innuere soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parùm estis occupati, voculas, quasdam miseras consectantes meditamini, connectentes syllogismos

λογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβειν, καὶ ὃς ἂν πρακτικὸς ἐν αὐτοῖς, καὶ νικᾷ ἐν ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τοντονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας εἰς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἴεσθε, ὡς χρὴ εἰρῆσθαι καὶ σοφίσασθαι καὶ πανουργῆσαι, καὶ εἰς ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καιρὸν ἀτεχνῶς ἀφῆτε (οὕτω δὲ ἐῶ περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φλοιὸν ἀσχολεῖσθαι, τὰ φύλλα καταχέοντες ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις. ἢ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε, ὦ Ἑρμότιμε, πάντες ἔωθεν εἰς ἑσπέραν; Ἑρμότ. οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἦ ἂρ οὐχὶ καὶ ὀρθῶς τις φαίη, πλὴν

logiſmos & perplexitates, atque in his maiorem vitæ partem ſine fructu conteritis. At quicunque in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic victoriæ palmam vnanimi conſenſu deferetis. Quo nomine, vt ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere vobis eſt in admiratione & exiſtimatione multa, vir quidem ætatis decrepitæ, quia ſuos aſſectas vnà ſecum ſermonem ſociantes, perplexis & captioſis quæſtiunculis probè calleat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quiſque pacto [kk] ſophiſticis nugis ſit circumducendus, optimus nimirum doloſè & callidè agendi, inque non euitabiles laqueos conijciendi magiſter exercitatiſſimus. Hoc planè nihil aliud eſſe confirmare auſim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos eſſe, adeò vt tantùm folia in diſputationibus veſtris viciſſim decutere videamini. Aut fortaſſe alia quæpiam ſunt, Hermotime, quæ vos à ſummo mane ad veſperam vſque facere credendum eſt? HER. Non profectò, ſed ea ipſa ſunt quæ factitare ſolemus. LVC. [ll] An' non igitur rectè quis dixerit,

πλὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἀφέντας τὸ σῶμα, ἢ τὸν ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὅλου; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ ἄν τις εἰς ὄλμον ὕδωρ ἐκχέας, ὑπερφυεῖ σιδηρῷ πλήκτρῳ, πρᾶγμα ἀναγκαῖόν τι καὶ προσῆκον οἰόμενος, εἰ καὶ εἰδὼς ὅτι ἂν βάλῃς, φασὶ τοὺς ἄμους πλήττων, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μενεῖ. καίτοι δοκεῖ μοι ἐνταῦθα κἀκεῖ ἔριθαί σοι· ἐπιθήλοις ἂν ἔχω τῶν λόγων τὰ ἄκμα ἐοικέναι ὡς διαδακάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλος, ὅπου δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνεικος ὢν, καὶ φιλάδοξος, νὴ Δί', εἰ καὶ μὴ ἐν τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ερμ. τίσι γάρ; Λυκῖν. ὦ Ἑρμότιμε, θέλεις διηγήσομαί σοι πρόλαβε ἤδη φιλοσοφίας τινὰς λέγοντος, ἀγροῖκος πάνυ γεγηράκοτος, ὦ πάμπολλοι τῶν ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζοντες; ἀπαιτῶν γὰρ

uos relicto corpore solam vmbram venari? aut neglecto viui serpentis tractu, saltem exuuium consectari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui infusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatu tunderet, rem quampiam summopere conducibilem se facere existimans, ignarus tamen, etiam si humeros, vt aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet contusam, manere aquam? Permitte verò vt ego te deinceps liberè interrogem. dic mihi, num in votis habeas excepta eruditione in cæteris omnibus, per omnia præceptori tuo esse similis: nempe vt ita sis ad iracundiam propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentiosus, denique in tantis voluptatibus deditus, tametsi per Iouem tua paucis esse videatur? HERM. Quibus tandem? LVC. mm Si placuerit, Hermotime, ea tibi commemorabo, quæ virum quempiam multa canitie infectum, super philosophia disserentem audiui, ad quem permulti iuuenes sapientiæ comparandæ gratia certatim cõmigrant. Cùm enim à quodã ex discipulis

mercedem

χρὴ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἠ χαλεπῶς, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ ὀφλήματος, ἐν ἄλλα τε ἐκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτίσεσθαι τὴν ἔννη καὶ νέα· οὕτω γὰρ συνθέσθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ χαλεπῶς. παρισὼς ὁ θεὸς τοῦ νεανίσκου, ἄγροικος ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης, ὡς πρὸς τὰ ἡμέτερα, πάππαππε, ἔπαυ, ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγιστ' ἀδικεῖσθαι λέγων, εἰ ῥήματα παρὰ σοῦ πεπάμενοι, μηδέπω ἐκτίσαμεν διάφορον. καί τοι, ἃ μὲν ἡμῖν πέπραχας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον γέγονέ σοι τῶν μαθημάτων τὰ πάντα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμεῖν, συμπεσά σοι τὸν νεανίσκον, ὃ δ' οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ· ὃς τὸν μὲν γείτονος Ἐχεκράτους πάλαι θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον ὄσαν διέφθειρεν· ἡ δὲ λίαν δίκαιον ἔφυγον βίαιον,

mercedem exigeret, vehementer incanduit, affirmans vltra præscriptum tempus solutionem debiti sibi prorogari, quod ante decimumsextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse. & ob hoc quidem indignabatur. Cùm autem fortè fortuna adstaret ibidem eius iuuenis auunculus, homo rusticus, & nostrarum rerum minimè peritus: Desine, inquit, vir admirande, te magna iniuria affectum esse conteſtari, si vaculas à te commercantes nescio quas, mercedem tibi nondum rediderimus. Ea enim quæ nobis feciſti, etiam dum ipſe integra habes & poſsides, neque quicquam tibi immi-nutum eſt ex diſciplinis tuis: in cæteris autem quibus ſub initium adoleſcentem tibi offerens, eundem deſiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus eſt, quippe qui mei vicini Echecratidis filiæ raptæ per vim vitium intulit: & ſanè pœnam dediſſet damnatus iudicio, ni

εἰων, ἐὰν μὴ ἐγὼ παλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. τὴν μητέρα δὲ πρώην ἐρράπισεν, ὅτι αὐτοῦ ἐλάβετο ἐπὶ κλοπῇ ἐκπομπεύοντος τὸν παῖδα, ὡς ἔχοι συμβολὰς, οἶμαι, καταβῆναι. τὰ μὲν γὰρ εἰς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ εἰς τόλμαν, καὶ ψεῦδος μακρῷ τινι ἄμεινον εἶχε πέρυσιν, ἢ νυνί. καί τοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν εἰς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐκεῖνα ἐδύσκολα, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς προπόδην ἅρπασε παιδίον, καὶ ὑπέσχηται ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἀφεκεῖνος ὁ κατὴρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γραῦς ἀναφύει, οὐκ

si ego à vicino paupere talento mulctam redemissem. Porrò autem ipsi matri manus incussit alapas, quòd ipsum in manifesto furto deprehendisset, sub sinu caedum efferentem, vt haberet, nisi fallor, vnde cum sodalibus bibens deponeret symbolum. Etenim quantum ad iracundiam & furorem, & impudentiam, & audaciam, & proloquenda mendacia, aliáque vitia attinet; superioribus quidem annis longè melius sese habebat, quàm nunc, cùm his ipsis sit omnium contaminatissimus. Atqui planè mihi persuaseram in hisce vitandis & dediscendis illum præcipuè à te adiutum & formatum iri, magis quidem, quàm quòd illa perdisceret, quæ quotidie ille ad nos, quibus illa audire supervacaneum est, in mensa consueuit differere, quemadmodum [nn] crocodilus rapuisset puerum, patriq; pollicitus esset se redditurum, si respondisset nescio quid. Aut quòd cùm dies sit, necesse esset noctem non esse. Nonnunquàm & cornua nobis affingere solet generosus ille, ne-

οὐκ οἶδ' ὅπως περιπλέκων τὸν λόγον. ἡμεῖς δὲ γελῶμεν ἐπὶ τούτοις, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβυσάμενοι τὰ ὦτα, μετὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἕξεως τινὰς, καὶ σχίσεις καὶ καταλήψεις καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιόντα. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων περαίνειν, οἷον ξύλων καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τὴν γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα πηρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀλλ' ἔφη τὸν λῆρον τοῦτο, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς. ὀλίγα καλύσει με μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι· τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς ἀπόντος, ὁ φιλόσοφος, ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρεσβυτικῶς. ἔφη γὰρ, ἀλλ'

le; nescio quo pacto sermonem connectens. Nos autem his auditis ridere solemus, maximè verò quando obstructis auribus sedula agitatione secum meditatur, habitus & dispositiones quaspiam: præterea catalepses & imaginationes, multa denique id genus nomina percurrendo. Quinetiam non rarò ipsum dicentem audiuimus, Deum in cœlo non esse, sed per omnia certatim penetrare, nimirum per ligna, per lapides, per animantia, vsque ad ea quæ sunt omnium despectissima. Cæterùm matrem illum interrogantem, cur ad hunc modum deliranti ista secum nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit, exactè perdidicero, nihil video obstare mihi quò minus solus diues, solus rex sim, cæteri verò mihi collati, mancipia & hominum purgamenta existimandi sint. Hæc cùm dixisset vir ille, vide, mi Hermotime, cuiusmodi responsum ille dederit philosophus, quàm verò maturũ & senile. Atqui nisi

ἀπ' ἄγχι μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν οὕτω, οὐκ οἴει μακρῷ χείρω ἂν αὐτὸν ἐξειργάσασθαι, ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως ἂν ἤδη τῷ δημίῳ παραδιδόσθαι; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐν βιβλίοις αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταύτην αἰδὼς, καὶ διὰ τοῦτο μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητός ἐστι· φέρεται γάρ τινα ἀσχήμονα αὐτῷ, εἰ ἀνάξιον φαίνοιτο τοῦ σχήματος καὶ τοῦ ὀνόματος, ἃ δὴ παρακαλυβοῦντα παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ, ὧν βελτίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀπ' ὧν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακεν, αἰδούμενος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἰτίαν ἂν διάδηλον σιωπῇ τοῦ παιδίου, ὡς ἀπιτήδειον αὐτοῖς ἐκ διδασκάλου· καὶ γὰρ ἂν μηδὲν ὠφελεῖν ἀγαθόν τι διώμοσία, ἀπ' ὧν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν, ἐκεῖ μένοντες. ἐγὼ μὲν οὖν τὰ ἄλλα πάντα ἀπεπλήρωσά μοι δοκῶ.

me ille, inquit, accessisset, nónne putas quòd longè peiora flagitia admisisset, aut per Iouem etiam traditus fuisset torquendus carnifici? Nunc autem frenum quoddam illi iniecit philosophia iuxtà ac verecundia, & ob hoc ipsum modestior vobis nostra opera factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incutit, quòd indignus habitu & nomine philosophiæ appareat. Cæterùm quæ à nobis abstulit, ea illum in disciplina continent: ita vt iustus esse videar, si mercedem à vobis accepero, etsi illum haud multò meliorem reddiderim. nam in his quæ nondum admisit, philosophiam reueritus est, posteaquam nutrices quoque talia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris ædes illis adeundas esse. Siquidem nusquam alibi locorum pueris relicta est copia bonum quiddam perdiscendi: sed neq; mali quippiam vnquam in se admittunt, quamdiu sub præceptorum custodia militauerint. Ego quidē oēs officij mei partes in excolendo iuuene mihi implesse videor.

μοκῶ. καὶ ὅρ τινα ἂν ἐθέλῃς τῶν ἐνδότων τὰ ἡμέτερα, ἥκε μοι εἰς ἄθειον παραλαβὼν, ὄψει τι ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀπεκείνατο, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων περὶ συλλογισμῶν, περὶ διαλήψεως, περὶ διαθηκῶν, καὶ ἅπαντοικίλα. ἃ δὲ ἡμῖν μήτηρ ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνάρπασε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; οὐ γὰρ παιδαγωγόν με ἐπέστησαν αὐτῷ. διαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι, ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ἵνα μηδὲν, τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν ἢ ἐπ' ἄπαντας ὑπόνοιαν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφίαν ἐξενέγκωμεν, οὐχ ἵνα τῶν ἰδιωτῶν δοκιμάτεροι ἐνώμεν πλουσιώτεροι; τί οὖν οὐκ ἀπεκείνω τοῦτο; Ερμ. τί δὲ ἄλλο, ἢ ὅτι

videor. Iam quicunque tibi placuerit noſtrarum rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto cras me accedas, & videbis quàm promptè & expeditè interroget alios, quámque ingeniosè & argutè ad quæſita reſpondeat: tum quantam eruditionem ſibi mea opera parárit, & quos iam libros euoluerit de proloquijs ac ſyllogiſmis, de complexionibus & officijs, deq; alijs multis & varijs. Cæterùm quòd matrem pugnis cæciderit, atque etiam raptas virgines vitiárit, quid ad mè attinet? neque enim me illi pro pædagogo conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu fortaſſe & ipſe, Hermotime, diceres abundè ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorũ, quæ mala & vitioſa ſunt, faceremus. An verò non initiò longè ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimabamus, nõ ob hoc ſaltem, quòd paulò quã priuatus quiſpiã ex vulgo honeſtiores eſſemus? Cur igitur nõ & ad hoc dignaris dare reſpõſum? HER. Quid verò aliud tibi reſpondeã,

ὅτι καὶ δακρύσαι ὀλίγα δεῖ; ἐς τοσοῦτό μου διαθήκτο ὁ λόγος ἀληθὴς ὢν, καὶ ὀδύρομαι, ὅσαν ἄθλιος χρόνον ἀνήλωκα, καὶ πόσοις μισθὸς οὐκ ὀλίγους τιλῶν ἀντὶ τῶν πόνων. ναὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀναφέρων, ὁρῶ οἷα μοι φίλτατα ἦν ἤρων, ὁπόσα δ' ἐπόνουν διὰ ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δὲ δακρύων, ὦ χρυσέ; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ σοφὸν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γάρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἀριθμεῖν τὰ κύματα. σφαλέντα δ' ἄχθεσθαι καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ τῶν μυρίων ἐκεῖνα παρασκόπου ἀπῆν αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀνιᾷ τῶν παρελθόντων ἕνεκα; δεῖ τὰ ἐντεῦθεν ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐκ τοῦ λοιποῦ ἄρξαι ἀριθμεῖν, ἀφεὶς ἐκείνων. καὶ ἅμα ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε.

quàm quòd propemodum etiam mihi lachrymandũ intelligo? vsq; adeò me commouit oratio tua nimiùm vera. Et iam quidem grauiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insumpsisse & contriuisse, ad hæc mercedem tam grandem pro laboribus impendisse. Iam enim tanquã ex ebrietate profunda ad sobrietatem reuersus, video, cuiusmodi illa sint, quorũ amore capiebar, tum quantas ærũnas pro illis consequendis ego miser exhauserim. LVC. Fletu quidem & lachrymis haud opus est, ô bone, longè aũt præstabilius & prudentius esse opinor, quod in fabulis Aesopus cõmemorat. Ait enim quendam in maris littore consedisse, pp conantem singulas vndas pernumerare: cumq; vndarũ mutuò se trudentium multitudine obrueretur, animoq; grauiter angeretur, quòd eas numero complecti non posset, aduenies callida vulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid discruciaris, inquit, propter vndas quæ prætergressæ sunt? hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu

βίον quando

βίον τι κοινὸν ἅπασι βιῶν ἀ-
ξιῶν, καὶ συμπολιτούσῃ τοῖς
πολλοῖς, οὐδὲν ἀπόκοπον καὶ τα-
πεινωμένον ἐλπίζων, καὶ οὐκ ἀν-
σχαίνῃ, ἢν ὡς εὖ φρονῇς, ἀγε-
ρώμενον ἄνθρωπον μεταβάσῃ, καὶ
μεταχωρήσῃς πρὸς τὸ βέλτιον.
ταῦτα πάντα, ὦ Φιλότης ὁπό-
σα εἶπον, μή μοι νομίσῃς κατὰ
τῶν Στοϊκῶν παρεσκευασμένον, ἢ
ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκοὺς ἐπανηρημένον ἐρη-
κέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας
ὁ λόγος, τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ σὺ
εἶπον ἄν, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ
Ἀριστοτέλους ἢ ῥητῶρ, ἢ ἄλλων ἀ-
κεῖνων ἐρήμην κατηγορεῖς. νυνὶ
δὲ ἐπεὶ τὰ Στωϊκῶν προτίμησας, πρὸς τὴν Στοὰν ἀφε-
στάσθαι ὁ λόγος ἔδοξεν, οὐδὲν
ἐξαίρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων.
ΕΡΜ. εὖ λέγεις. ἄπειμι γοῦν
ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοί-
μην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.

quandoquidem ita tibi videtur, posthac magis ex vsu tuo feceris, si communem cũ aliis vitam viuere decreueris, ac ita quidem cũ multis in Republ. versaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens, aut sperans. Nec est quòd pudore afficiaris, quòd iam primũ decurso vitæ spacio ractè sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. ¶¶ Proinde hæc omnia, ô amice, quæcunque à me dicta sunt, nolim putes me de industria præmeditatũ & instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cum illis essent susceptæ inimicitiæ, dixisse, sed communem aduersus omnes orationem esse putato. Neque alia contra te protulissem, si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorem esse, testatus esses, cæteris indicta causa contemptis, & posthabitis. Nunc autem postquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram instituimus, nihil alioqui simultatis aut dissidij aduersus illam susceptum habentes. HERM. Benè sanè dicis. Iam itaque ubeo, vt ego me totũ vnà cum vestitu & habitu commutem.

Videbis

ὄψει γοῦν ὀλίγου ἐς μακρὰν ὅτι πώγωνα, ὅσπερ νῦν, λάσιον καὶ βαθὺν, ὅτι δίκαιον λιπολασμήσω, ἀπ' ἄνετα πάντα καὶ ἐλεύθερα. τάχα δ' ἂν καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς ἐλευθέρῳ ἄνδρι πρέπον ὅτι μηκέτι μοι τῶν λύπων ἐκείνων μέτεστιν. ὡς ἔθει γε καὶ ἐξεμέσαι δυναίμην τὸν λῆρον ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. καὶ νῦν ἴσθι, ὀλίγου ἂν ὤκνησα καὶ ἑλλεβόρου πιεῖν δόξαντος, ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσωμι ὧν φασι. σοὶ δ' οὖν ὀλίγου χάριν οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ὅτι με πιεῖν ἐρρύμου ὑπὸ βουλιμίου τινὸς χαμάρρου καὶ τραχέος, ἐπιδιδόντα ἑαυτὸν, καὶ κατὰ ῥοῦν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνύσπασας ἐπισάς, τὸ τῶν παροιμιῶν τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανείς. λοιπόν μοι ἐκ ἀλόγου ἂν καὶ ξυρήσασθαι τὼ κεφαλὼ, ὥσπερ οἱ ἐκ ναυαγίου,

Videbis igitur in breui, non veluti nunc, me neque barbatam densa & profunda horridum, neque ita afflictam & asperam victus rationem, verùm molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem. fortasse, neq; purpuram induere gratuabor, vt omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non amplius curæ esse. Atq; vtinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quæcunque ab illis vnquam audita deuorauí. Et vt pro certo scias, neq; helleborum ebibere formidabo propter hoc ipsum, contrà quàm Chrysippus cõsueuit, ne quid eorum vnquam posthac quæ dixerunt, mihi in mentem veniat. Cæterùm tibi, Luciane, non mediocrem habeo gratiam, quòd me hactenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aspero, iuxtaq; fluxum vnà cum vndis fluitantem extraxeris, assistens iuxta Tragœdorũ prouerbium, Deus ex imprpuiso ostensus. Videor autem mihi nõ absurdè factuus, si & caput rasero, quemadmodum facere soliti sunt, qui è naufragij

ίων ἀπεσωθέντες ἐλεύθεροι, ἔτι καὶ σωτήρια τήμερον ἄγομεν, ἐπειδὴ ἀχλὺς ἀπεσκεδάσθη τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν ἐάν μοι ἀντύχω, ὅτως ἐκτραπήσομαι, ἐκκλινῶ, ὥσπερ τοὺς μυτεμένους τῶν λυττῶν.

naufragijs enatant, incolumes, ita vt salutis meæ festiuitatem hodie concelebrem; posteaquam tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porrò autem conspectum philosophi posthac; & si inuitus inter eundum alicui obuiam venero, non secus deuitabo extra viam declinando, quàm rabiosos canes fugere soleo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hic eorum stultitiam elegantèr exagitat, qui ab ineunte adolescentia ita se alicui disciplinæ philosophorum addixerant, vt eius omnia placita ac decreta sequerentur: &, vt Vlysses Homericus ait, solùm Tiresiàm apud inferos sapere, cæteros σκιὰς ἀΐσσειν, ita ipsi, qui ex eadem essent hæresi, ijs veritatem patere solis, cæteros omnes vagari temerè, & huc illuc à vero auios ferri iudicarent. Negat autem id eos statuere potuisse: Non enim aliorum cognouisse rationes: vt, omnibus diligenter examinatis ac perpensis, constituerent, qua tandem vna cunctę alię præponderarentur. Scitum autem est illud, siue ἀπόθετον est, siue, vt creditur, ψευδεπίγραφον. Μηδὲ ἅπαξ δικάσῃς, περὶ ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Id igitur non fecisse ipsos, sed infirmissimo ętatis tempore, aut secutos amico cuidam, aut vna alicuius, quem primùm audijssent, oratione captos, de rebus incognitis iudicasse, & ad quancunque disciplinam quasi tempestate delati essent, ad eam tanquam ad saxum adhę-

adhæsisse. Porrò inanis illa philosophia, quam etiam Paulus summo studio cauendam docuit, si non alio nomine semper apud cordatos fuisset in odio, certè eam ob causam debebat sapientibus & ingeniosis hominibus iure optimo esse suspecta & inuisa, quòd hæresibus penè innumeris, & per hoc diuersissimis esset infecta & obscurata. Quemadmodum enim corpus, quod ex diuersis inter se membris nec cohærentibus compositum est, verum & naturæ opificio consentaneum esse non potest, sed potiùs monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis Poëticæ adumbrauit Horatius: ita nec vlla vnius alicuius disciplinæ professio, seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & vitiata est. Quî enim ad aliquem finem eius rei vllus potest patere exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se conueniunt? Veluti de rerum principijs, & bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiunt, discordant & dissident philosophi: cùm hic aërem rerum principium fuisse contendat, ille aquam: ab Homero fortè persuasus, affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similares, quartus ignem, quintus aëris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras, ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μεγάλα φιλοσοφικῶς confirmat. Rursus hic bonorum finem in voluptate & delicijs sitam habet, ille in indolentiæ præstantia, alius in ficto & falso virtutis vocabulo: est, qui in dignitate & summis atque amplissimis honoris & gloriæ gradibus vitæ beatæ summam collocat. Nam quorsum percensere attinet, quàm contraria & pugnantia de mundo, anima & dijs statuerint: cùm hic interiturum mundum, alius sempiternum fore confinxerit: hic innumerabiles, alius nouos subinde exoriri commentus sit? Quo de numero est mollis

&

& voluptuarius ille Epicurus & Democritus. Iam qui sunt è schola Pythagorica, animam numerum seipsum scientem esse definierunt: Aristoteles entelechiam primam corporis: alius, quatuor elementorum harmoniam. Et ne cuncta persequendo nimius sim, cuique pro suæ rationis intellectu, aut (quod verisimilius est) pro nocturnis somnijs semper alia atque alia res visa est anima: adeò, vt si collatæ inter sese fuerint de illa philosophorum opiniones, anima res erit omnium monstrorum monstrosissima. Deinde, quot illorum sunt, qui deos omninò esse negant: rursum, quot sunt qui innùmeros esse somniant? Omitto, quàm absurda & ridicula de Sole & Luna impudenter mentiantur. Prætereà quàm stulta & insulsa, quàm vana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de vacuo, de tempore, de ideis, de atomis, de nubibus, de ventis, de pluuijs, fulminibus, tonitribus, deque reliquis hoc genus meteoris disputant: ita vt si rem propiùs contempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud, quàm confusissimam quandam repugnantissimarum opinionum confusionem, & verborum pugnas nunquam finiendas: vt rectè in hoc Dialogo eleganti mihi scripsisse videatur Lucianus: *παύλας, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοῦ μὴ σχιᾶς μάχεσθαι τοὺς φιλοσόφους.* His ergo nugis cùm melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingenijs prædita perderetur, & ad ciuilium rerum administrationem capessendam in vniuersum inutilis redderetur: credo, Luciano implacabili philosophorum hosti, fuisse in consilio, vt hunc de sectis Philosophicis dialogum conscriberet: vel vt illorum insignem stultitiam pro more suo salsè subsannaret: vel vt palàm faceret, nullo modo quenquam exactam philosophiæ cognitionem parare posse, propter sectas in ea multiplices, & vias diuersissimas. Mihi, quoties animo & memoria mecum repeto veterum philosophorum discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ

& ipsa ita sectis & diuersis viuendi modis discerpta est, vt neque in ea quicquam manserit sanum, sincerum & integrum, profligata fide, & vera pietate extincta, donec lucis Euangelicę exortu impostura diaboli sagaciter deprehensæ sunt, & hæc ignorantiæ nostræ caligo discussa est. Sed ad Lucianum regrediamur, qui si hoc tempore reuiuisceret, & nonnullorum gymnasiorum studia vigilantiùs consideraret: dij boni, quot illi misero Hermotimi forent conscribendi? Nam si quis facta collatione nostros philosophos cum veteribus composuerit, & vtrorumque philosophiam penitiùs excusserit, non dici potest, quantò feliciores prisci illi nostris existimandi sunt. Qui tametsi in multas hæreses essent distracti; & omnibus fermè opinionib. inter sese discordabant: digniores tamen habuêre magistros, quos sequerentur, nempe Platonem, Aristotelem, Cratippum, Zenonem, Epictetum, aliosque innumeros. Nostri planè neminem (neglectis his quoque nominibus & titulis impudenter gloriari solent) quàm spurcissimam illam fecem indoctissimorum sophistarum, & immundissimas illas ranas, neque non locustas loquacissimas, Occam, Scotum, Thomam, & qui inde nati sunt innumerabiles peruersores; rectiorum studiorum pestes præsentissimas, sectarum magistros stupidissimos Modernalium, Realium, Thomistarum, &c. Vide verò, quæ istorum hominum fuerit amentia, aut potiùs extrema cæcitas & peruersitas, cùm ad perdiscendas sacras & diuinas literas, per istam sectarum colluuiem omnibus vix alia via fuit ascendendum: nemine scilicet in album theologistarum recepto, nisi alicui sectæ nomen antè dedisset, eamque fermè nugacissimarum nugarum plenis faucibus exhausisset, & ita promouisset, vt clamore, barbarie, & impudentia, cum quouis ex æquo decertare posset. Ex his itaque locustis magistri nostri orti sunt, præclarum illud genus hominum: per quod non solùm quicquid humanarum fuit literarũ

extremè

extremè corruptum & contaminatum est, verùm omnia quoq; sacra irreligiosissimè profanata sunt. Qua de re (quando iam omnibus liquet) hic non est prolixiùs disputandi locus. Iam quanquam & apud Germanos rectiora studia caput erigere cœperint: mirum tamen, quàm multis in locis adhuc frigeant, regnante etiamdum peruersæ & inanis philosophiæ studio magistrorũ nostrorum propugnatione & opera. Et formantur adhuc artium & philosophiæ magistri, belli scilicet & insignes asini, quibus ne nomen quidem philosophiæ rectè cognitum est: non, quòd hunc ritum in Gymnasijs coronandi, aut ornandi meritos damnem: sed quòd indignum esse putem, eiusmodi bestias hoc potissimùm insigniri titulo, à quo adsunt longissimè, siue eorum vitam spectes: siue eruditionẽ perpendas. Nam cùm perhibeant, ex philosophia vtrumq; iuxtà & morũ elegantiam, & multarum rerum cognitionem parari: illi tamẽ interim neq; vlla morum ciuilitate sunt ornati, neq; vlla literatum peritia, aut rerum vel tenui iudicio perpoliti. Et hi tandem sunt, quibus in Academijs integrum est docere literas, clauum scholæ tenere, iuuentutis magistros esse, melioribus doctoribus per sycophantiam & impudentiam loco motis & electis. Illorum ergo fastum & arrogantiam, hoc Dialogo egregiè ridet Lucianus.

a QVANTVM cùm.] *Exordium ab occasione.* *b* Ita vt neq; per viam.] *Idem & Mercenario præceptore: Ne in via quidem inter eundum musas negligit, sed ambulationis ocium bene collocat.* *c* Philosophia multo tempore.] *Philosophiæ studia inquisitione, studio ac vigilantia & labore multo constant. Planè in fundo, inquit Lucianus pòsit, visus est philosophiæ adyta abscondisse Deus, sub ipsam fecem vsq;.* *d* Enimuerò.] *Occasio disputationis, ex diurna auscultatione.* *e* Ex temporis.] *In Græco τῶ τι χρόνω: id est, ἐκ τοῦ χρόνου.* *f* Vndé nam.] *Ratio auscultationis, à descriptione virtutis.* *g* Atqui principium, Hesiod. dimidium totius.] *Refer-*

tur ab eodem Luciano in somnio seu vita sua. A Platone lib. de Rep. 2: Scisne, inquit, principium cuiusque operis maximum quiddam esse, præsertim & iuueni, & cuibis, qui tener sit, & flexibilis? Demetrius Phalerius de elocutione: Deinde nos, inquit, ad comparationem conferimus, afferentes illud: Principium dimidium esse totius. Vide Eras. chiliad. 1. cent. 2. adag. 39. h Proinde ad summum.] Eleuatio studij tanquam inanis, à simili. i Aorna.] In India petra Aornos est, quæ propter frigora & altitudinem ab auibus vitatur. De ea Lucianus in præceptore Rhetorum. k Dissimile prorsus.] Dilutio, à negatione & euentu. l Neq; ipse.] Redit ad primam quæstionem, quamdiu philosophandum sit, vt felicitas illa summa compararetur. m Qui Chaldaica disciplina sunt imbuti.] Id est, Mathematicis. Genethliaci enim omnes qui ex natalitio sydere futura præsagiunt, Chaldæi vocantur. Quod enim illa natio syderum observandorum perissima fuit, factum est, vt Mathematici ita vocarentur. u Cæterùm illum.] Causa tanti laboris & effectus. o At vbi eosdem.] Effectus & confutatio, ab exemplo. p An dum.] Dilutio exempli, à causa. q In præsentia quidem.] Inuitat ad disputationem, ficta opportunitate occij, cum descriptione quadam præceptoris Hermotimi, cuius exemplo mox ad confutandos Stoicos vtetur. r Ego haud.] Rationes quibus Stoicam viam præstulerit. s Atqui non.] Confutatio ab absurdo. t Non solùm.] Alia ratio. Hinc est quòd voluptuarij homines Epicurei dicantur, quod est maximum conuitium, vt idem Lucian in Alexandro, Pseudomante & falso Vate, ait. u Obsecro.] Confutatio eiusdem rationis. x Margita quopiam loqui.] Inertis & nullius pretij stolidoq; homine. Margitis enim meminit ex Homero Arist. atque Clemens Alexand. Vide Eras. Chiliadas de Margite. Demosth. apud Plutarchum: Alexandrum puerum & Margiten nominabat. y Atnc hoc.] Ratio. z Demissa barba.] ἐν χρῷ τῶν πωγώνων. Sic in Vitarũ auctione, vbi in Stoicos quædam annotauimus. A Nunquid igitur.] Confutatio à superiori exemplo. B Rectiùs.] Alia, per absolutionem. C Cæterùm illi.] Vnde iudicandus & cognoscendus sit sapiens.

pient. D Qualia.] *Amplificat fabula,* E. Fabula.] *Huius fabulæ mentionem facit Plato. Momum Hesiodus in Theogonia ait Nocte matre, sine patre progenitum. Huic deo mos est, sibipsum nihil quidem operis edere, sed aliorum deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Nam μῶμος Græcè reprehensionem significat.* F Neptunum taurum effinxisse.] *Siue vt alij, equum velut arationi, vecturæque accommodum in primis animal in medium scatuisse. Idem Lucian. in Nigrino quoque vt hic, taurum fuisse scribit: Momus, inquit, reprehendebat tauri artificem Deum, qui non præposuisset oculis cornua.*

G Mineruam domum excogitasse.] *Pallas domicilium ostendit, cuius vsus contra iniurias aeris omnes inseruiret.*

H Vulcanus hominem fabricauit.] *fictum hominem pro facile præstantissimo opere exhibuit.* I In alijs quæ reprehenderit.] *In tauro, ex Nigrino diximus.* * Calumniatus.] *Caussatus.* K Quod artifex.] *Vulcanus. Vitruuius Pollio libro de Architect. tertio, in præfatione, hanc sententiam Socrati tribuit: Socrates (inquit) memoratur, prudenter doctissimeq; dixisse, oportuisse hominum pectore fenestratas esse, vt non occultos haberent sensus.* L Non addidisset ostiola.] *cathros, seu fenestellas per quos, ne quid occultum lateret intus, introspici posset.* M Lynceo es perspicacior.] *perspicaces, intelligentes, & acutè subtiliterq; videtes, Lyncei dicuntur, nō à lynce animali, vt tradūt quidā, sed à Lynceo Argonautarū vno, qui dicitabat vltra parietē videre, vt ait Hieronymus contra Ioannē Origenistā, vnde Valer. Flaccus inquit in primo:*

—quumq; æthera Iuppiter vmbra
Perdiderat, solus transibit sydera Lynceus. *Et horat.*
—ne corporis optima Lynceus
Contemplere oculis —. *Cicer. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat. Sunt qui tradant, vt ait Lycophronis interpres, Lynceum primum reperisse fodinas metallorum, æris, argenti, auri, & hinc vulgo natam fabulam, quòd ea quoque præuideret, quæ sub terra sunt, quæque apud inferos fierent. Plin. lib. 4. cap. 10. ait: nouissimam, primamque*

lunam in Ariete primum eadem die conſpexiſſe, Apollonius in Argonauticis ſcribit Lynceum vſqueadeò fuiſſe perſpicacem, vt etiam terram ipſam oculorum acie penetraret. Hinc prouerbium: Lynceo acutior ſiue perſpicacior. Idem in Icaromonip. repentè quaſi Lynceus quidam affectus, cuncta diſcernis. Idem in Charonte ſiue contemplantibus: item Menippi & Tireſiæ dialogo meminit. N Nequaquam.] *Redit ad caput quæſtionis latius quàm planius exponendo illam, ficto icone virtutis, & eius viæ.* O Ego quidem harũ rer.] *Hactenus virtutis imaginem deſcripſit: iam & de via ad ipſam, quæ (vt inquit Heſiodus) in altiſſimo loco conſtituta, non niſi cum ſudoribus poteſt adiri. Volentibus enim ad eam peruenire, ſenſus & concupiſcentia ſe opponunt: & omnes ferè homines fraudibus & dolis via præpediunt, vt ſuſcepti itineris faciant pœnitere.*

P Quibus tu habendam.] *Redit ad quæſtionem ſuperiorem, quænam via philoſophandi potiſſima ſit.* Q Cuinam potiſſimùm fides adhibenda ſit.] *In Græco τῷ articulus ponitur infinitè, i. ſine interrogatione, pro τίνι.* R Quod autem.] *Ampliſicatio à ſimili.* S Quocunque nos pedes.] *Quocunque via fauerit, nullo nobis ab initio loco quò eamus propoſito ἢ πόδες ἄγουσι, ſic loquuntur Latini, Quò pedes ducunt. Perſ. Sat. 3:*

An paſſim ſequeris coruos, teſtaq; lutoq;,
Securus quò pes ferat, atq; extempore viuis?

Horat. in Epodis ode 16:

Ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vndas
Notus vocabit aut proteruus Africus.

Plaut. in Mercat. Nec podagricus, nec articularius eſt, quem tus pedes ducunt. *Virg. Mœr.* Quò te Mœri pedes? *Vnde noſtrum Adag. Quocunq; Deus.* T Haud quaquam verò.] *Alia à fine.* V Eſt quidem.] *Redit ad id quod ſuprà propoſitum fuit, Stoicam viam eſſe optimam.* X Alioqui fruſtra.] *Confutatio, à reiectiore cauſæ* Y Age verò.] *Proſopopœia cæterorũ philoſophorum, ſe, e contra Stoicos defendentium.* Z Sedenim.] *A' iuſto, & forma iudiciorum.* α Aut ſi.] *Ab abſurdo & ſimili.* β Ergo abſurdè.] *A' modo & officio indican-*

iudicantis. γ Neq; tamen.] *Obiectio, cui respondet à qualitate personæ.* δ Aut igitur.] *Amplificatio à simili.* ε Quoniam illud.] *Alia, à collationibus.* ζ Siquidem perhibēt.] *Alia, ab exemplo Gelenii.* η Iam vt tandē.] *Finis & scopus.* θ Mihi quidem.] *Alia defensio Stoicorum, continens hāc quæstionem: An ex vna aliqua via veritas comparari possit, an omnes sint cognoscendæ.* ι Nihil aduersum.] *Confutatio.* κ An non.] *Ab exemplis.* λ Ponamus.] *Alia defensio per diuisionem.* μ Iam verò.] *Confutatio ab inæqualitate similitudinis.* ν Gymnicis certaminibus.] *Quoniam cœperunt aliquando nudi in ludis & palæstra decerta Græci, authore vel Orsippo Megarensi, vel Acantho Lacedæmonio, ideo & gymnasia cùm ipsæ exercitationes ludorum tum loca, & gymnici ludi sunt appellati.* ξ Vrna argentea.] *De sortibus Athletarum. Pulchrè monstrat quónam modo sortes athletis obueniebant, quomodóve pares ad certamen iungebantur.* ο Deo.] *Apollini.* π Flagellifer.] *Dei minister.* ρ Pancratio.] *Pancratium quid, idē Lucian. de Gymnasiis. Philostratus de Athletis refert Pancratium palæstrā simul & pugillatū vocari. Certaturi ante omnia per aliquot dies sese exercebāt maiore quàm poesta labore. verbi gratia, cursu certaturi, in arena cum ocreis per aliquot dies currebant: postea solutus, tanquam compedibus liberatus, maiorem obibat operam. Item saltu certaturi, cū manibus priùs oneratis assuescebant. Præterea à carne vescebantur bubula, quæ fortiores redderet: abstinebant à cæteris delicijs, præsertim coitu. Hæc ille.* σ Olympicis] *Olympicū certamen quinto quoq; anno fieri solebat, in honorem Iouis Olympici, cuius autorē Herculem fuisse putant.* τ Non iniuria.] *Adaptatio similitudinis, & finis quæstionis, omnes esse cognoscēdas vias ei qui verā eligere velit.* υ Neq; enim.] *Amplificatio à simili.* φ Quātum verò tēporis.] *Quo, & quanto tempore quiq; philosophi cognoscendi. Et hic locus fiunt disputationis cōtinet, seu scopum, de quo suprà. videlicet, quòd impossibile sit omnes philosophorum doctrinas & vias cognoscere, vt ex ijs quæ vera sit eligatur.* χ Veritatis inuentionē.] *Alludere videtur ad Democriti dictū, In profundo veritatē esse demersam. Cic. in Acad. & Lactant. 3.*

Instit. lib. cap. 28. Thucid. verò ait lib. 1. segnem apud multos esse veritatis vestigationē, ad ea se potius quæ in promptu sunt conuertentes. Ψ Tithonum.] *Poëtæ fingunt, Tithonū adamatū ab Aurora in cœlū sublatū fuisse, atq; illius succo perfusum, ad tantā peruenisse senectutem, vt tādem optauerit, vt in cicadā verteretur. Inde Tithonios annos pro longa senectute vsurpauit idem Lucianus in dialogo Zenophantæ & Callimedæ:* καὶ ἔτι τὸν Τιθωνὸν ἔζη μᾶλλον ἢ ἐγώ. *Atq, vltrà Tithonum viuebat senex. Basil. ad nepotes cap. 17.* Τιθωνῆς τῆς γηρᾶς. Ω Et quando.] *Redit ad propositionē, mitigando illā diuisione.* A Atqui Luciane.] *Confutatio temporis, quod Luciano præfinitū fuerat ad singulos cognoscendos.* B Opinor fuisse Phidiā.] *Plutarch. in cōmentario de defectu oraculis, videtur ad Alcæum referre. Sic enim scribit:* ὡς κατ' ἀλκαῖον ἐξ ὄνυχος τὸ λέοντα γεγράφοντες. *Nō Alcæi more leonem ex vnguibus depingentes, hoc est, ex re minima, maxima colligentes. Siue autem Phidias fuerit, siue Alcæus, hinc tamen sumptum videtur istud adagium apud omnes vsurpatissimum, leonem ex vnguibus, cùm ex minimo quoque vel indicio, vel argumento, vel causa, rei totius summam intelligimus.*

Γ Papæ! quám.] *Diluit obiectionem ab ipius argumenti serie, & inæqualitate exempli.* Δ Phidias.] *Statuarius insignis, cuius opera præclarè prædicat Plin. lib. 36. Mundi suæ historiæ.* Γ Nihil enim ista.] *Hæc clausula in prouerbium abijt, quo significatur, illa nihil ad rem attinere, & nimiam inæqualem esse comparationem. Idem vsus est illa in Baccho: de qua vide Erasmum in Chiliad.* Z Aut quid.] *Amplificatio à signo.*

H Quòd si autem.] *Irrisio.* Θ Tu verò.] *Aliud simile, quo idem contendit, ex parte totum cognosci posse.* I Quoniam rei.] *Respondet eadem vt supra ratione, inæqualem esse collationem.* K Illa in Delphis.] *Delphos tellus à principio vaticinari solita fuit, quæ paulò pòst Daphnem constituit à qua Themis eandem facultatem adepta est: à Themide verò Apollo dono accepit. qua de re Pausanias in Phocicis.*

Λ Quare vide.] *Superiorem similitudinem diluit alia.*

M Danaidum.] *Plato scripsit, puellas Danaidas apud inferos hoc genus pœnæ pendere, vt assiduè aquam in dolium pertusum,*

pertusum, vasis item pertusis inferant. N Cicutâ.] *Veneno cicutæ noxij apud Athenienses tollebantur.* Z Neque enim.] *Aliud acerbius paulò, cum præfaciuncula.* O Vitam breuem.] βίος τυτέστιν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν, *Philotheo interprete. Vita siue tempus vitæ nostræ breue ab ab Hippocrate etiam dicitur in primo Aphorismo de artis comparatione, quæ quidem longa est. In Græco verbum substantium ἐστὶν subaudiatur. Quanquam etiam simpliciter vita nostra breuis, fugax ac momentanea est. Siquidem vniuersum vitæ nostræ tempus, Dauide teste, anni sunt septuaginta, vel ad summum octoginta. Quam quidem, de vitæ brevitate Dauidis sententiam, Eobanus Hessus ijs versibus scitissimè expressit:*

Tam nostri tacitis labuntur curribus anni,
Quàm citò quæ loquimur verba perire solent.
Viuitur humanos bis septem lustra per annos:
vix rectè vt valeas, lustra bis octo feres.
E quibus eximios quos viuimus omne laborum,
Et genus, & miseri fata doloris habent.
Tam citò desinimus, tã sors hęc nostra caduca est:
Tam citò ceu penna præpete vita fugit.

Quare rectissimè etiam ab Horatio dictum Od. 4. lib. 1:

Vitæ summa breuis spē nos vetat inchoare longã.

Sic Virgil. 10. Aeneid.

—breue & irrep arabile tempus
Omnibus est vitæ—.

Iuuenalis Satyr. 9:

—festinat enim decurrere velox
Flosculus, angustæ miserēq; breuissima vitæ
Portio—*De Hippocrate autem maximo Medicinæ parente hoc solum hìc dicã: Eum totam Græciã pestilenti lue Thucydidis tempore, magna cũ gloria liberasse, itaq; etiã aureis statuis, arisque tanquam deus à seruatis illis populis donatus est.*

Π Critico quopiã.] *Argumentum à difficultate.* P Areopagitarum.] *De Areopagitarum integritate, & simul auctoritate, multa scribit in Anacharside, & Isocrates in Areopagitico. Prætereant enim moribus Athenis, in pago & vico Martis.*

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia morimur ἀχάλινοι, & sollicii i. propria solũ curãtes.* Τ Ad hũc modum.] *Amplificatio à simili.* Υ Proinde.] *Aliud argumentum à difficultate eligendi præceptoris* Φ Pro thesauro carbones.] *Prouerbium est de his qui spe sua frustrantur, sperantes magnũ quiddam se reperturos, tum verò nugas offendunt. Vsus est in Zeuxide, in Philopseude, in Timone, de Auro inuento: rursum in Votis. Lege Erasmum in Chiliad.* Χ Et quemadmodum.] *Aliud, ab inutili doctrina philosophorum, & spe fallaci discentium.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio à collatione.* Ω A fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum.] *Virgil. 6. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum vestibulo stabulare cum somnijs. Centauros fingunt poëtæ duplici natura:* hoc est, *humana & equina, quos fuisse negat lib. 4. & 5. Lucret. Sed neque Centauri fuerunt inquit. Probat quoq; nunquam fuisse Chimæram, quæ à Poëtis dicitur constare è leone, dratone & capra. Tragelaphus ex altera parte hirci, altera cerui.* aa Medeam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iason cum Argonautis rapuit.* bb Hoc aũt.] *Alia, à causa impellente.* cc Quòd si enim.] *Amplificat similitudine quadam.* dd Geometria.] *Hanc Philo ἀρχὼ τῆς μητροπόλεως omnium disciplinarum appellat: & Plato eius artis expertes, minimè ad scholam suã admittebat.* ee Cæterùm ponamus.] *Redit ad Stoicam viam καθ' ὑπόθεσιν: ostendens, etiam illa vera & optima existente, tamen non esse frustra adeò in illa tempus terendum: quia nihil reipsa præstent eorum quæ vulgò pollicentur.* ff Nihilo secus.] *Antipophora persimile.* gg Sed isto.] *Alia confutatio ab eleuatione præmij propositi.* hh Quod mihi perinde.] *Amplificatio à simili.* ii Vos autem.] *Alia à virtutis effectu seu fine, cum qua effectus Stoicæ philosophiæ comparat.* kk Sophisticis.] *σοφιστὴς fuit suapte natura honestissimum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, qui non aliud fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quisquis tandem vnus rerum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum improbitas professioni concitauit inuidiam, vt Sophistæ vocabulum in*

vitio

nitio ponatur. Variùs tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiunculis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll. An non igitur.] *Amplificatio collationis. mm.* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ. nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in* 1. *Necricorum dialogo, & in Vitarum auctione. oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, qua fingitur Hermotimus pœnitentia ducti prioris vitæ, adeò frustra consumptæ. pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologum visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ἴσον ἦδ' ὁ μόχθος ἐπ' ἀόνι κύμαθ' ἑλεῖν.
ὅσσ' ἄνεμος χέρσον δὲ μὴ γλαυκῆς ἅλος ὠθεῖ.

Namq; perinde fiet, quasi numerare labores,
Quot venti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. Georgic. hunc sequutus:

Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur harenæ:
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quot Ionij veniant ad littora fluctus.

qq Proinde hæc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

ZEVXIS, VEL Antiochus.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admitatione sit, fieri communi quadã hominũ natura, qui sola nouitate plerunq; detineantur, interim aliorũ nulla habita ratione. Idẽ enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem

uitatem argumenti, multam artem impenderat: & Antiocho in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hîc ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata, sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Ναγχ᾽ ἐγὼ μὲν λέξας λόγον, ἀπῆλθον οἴκαδε. πεισόντες δέ μοι τῶν ἀκηκοότων πολλοὶ (πολλὰ γὰρ οἶδ᾽ οἶμαι, καὶ τὰ ἐναῦτα πρὸς φίλους ἤδη οὔσας ὑμᾶς λέγειν) προσιόντες ἦρξαντο, καὶ θαυμάζοντες ἐπῄνουν. ἐπιπολὺ γὰρ προμηθοῦς, ἅμα ἀληθῆ εἰκόνα, καὶ ἐπῄνουν, ἄχθεσθαί τε καὶ ἐρυθριᾶν μοι, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειποίμην. τὸ δὲ ἦν ἐνθουσιῶντας τοῦτο ἐμοῦ, καὶ πάντα ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπισημαίνοντας, πλὴν γνώμην

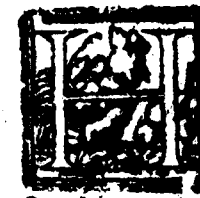

Abita[a] *nuper in cõsessu vestro oratione, domũ me conferebam. Permulti autem ex ijs qui orationi interfuerant, me accesserunt. Nihil enim prohibere opinor, quin & ista vobis meis iam familiaribus exponam. Itaque accedẽtes porrecta dextra me consalutabant, & admiratione persequentibus similes esse apparebant. Multo autem itinere comitatusuo me deducẽtes, alius aliunde exclamabat, laudabatq́, donec pudore quoque me suffunderent, verentem ne longè lateq́ à dignitate laudum quas in me congerebant, relinquerer. Caput autem & summa laudationũ hæc illis fuit, & omnes vno ore vnam eandémque sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearum compositionem & sententiam*

λω τῶν συγγραμμάτων ξέ-
νίλω οὕτω, καὶ πολλὰ ἐν αὐ-
τῷ τὸν νεωτερισμόν. μᾶλλον
δὲ αὐτὰ ἐπεῖν ἄμεινον, ἅπερ
ἐκεῖνοι ἀσπαζόμενοι. ὦ τῆς
καινότητος, Ἡράκλεις, καὶ πα-
ραδόξου λογίας. ἀμήχανον καὶ
ἄνθρωπον, οὐδεὶς ἂν τις εἴ-
ποι τῆς ἐπινοίας νεωτέρου.
οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγον,
ὡς ἐκκινήσειν δηλαδὴ ὑπὸ τῆς
ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰ-
τίαν ἔχοντες ψεύδοιντο, καὶ μο-
λακούειν τὰ τοιαῦτα, ξένον
ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς
αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ
πολλά; πολλὰ ἐμοὶ (ἀρέ-
σκειν γὰρ) οὐ μετρίως ἐπῃ-
νοῦντο. καὶ ἐ-
πειδή ποτε ἀπηλθόντων κατ'
ἐμαυτὸν ἐγνώμην, ἐνεθύμουν·
ἄκομψα ἄρα μόνον χαρίσεται τοῖς
ἐμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ σεσκέθη,
μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βα-
δίζει

sententiam peregrinam esse, ac multum in sese complecti incuitatis. Multò verò satius est, eadem illa verba cómemorare, quibus illi tum usi fuêre. O nouitatem, inquiũt. O Hercules, dictionẽ inauditam. Homo promptus & agilis. Certè nemo dixerit quicquã orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus verba permulta faciebant prout quisque inter audiendum oratione mea affectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mẽtiendi & assentandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem aliàs contempsui habentes, non magnifaciebãt? Verumtamen ego (neque enim tacitum dissimulabo) non mediocriter illorum laude discruciabar. Tandem verò illi abeuntibus cũm ad me redissem, mente atque animo sic mecum agitaui: Ergo tantum hac gratia & veinustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi viam

λίξεως ἄπλοις, ὀνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκαμψάντων, ἢ νοῦ ὀξέος, ἢ διανοίας τινὸς, ἢ χαρίεντος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, οὐ τούτων δὲ πόρρω ἴσως τοῦ μόνου. οὐ γὰρ ἂν παρ' αὐτὰ ἐπαίνους, ἐπαινοῦσι μόνον τὸ καινὸν, τῆς προαιρέσεως, καὶ ξυρίζον. ἐγὼ δὲ ὁ μαλθακὸς ὤμην, ὅτι ἀναισθήτων ἐπαινοῖεν, τάχα μέν τοι καὶ αὐτὸ τοῦτο πρέπει αὐτοῖς· ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ πλὴν νέαν φάλλειν ἐπιχειρισμένων ὑμῶν ἄρχειν τοῖς ἀκούουσιν. οὐ μὴν τοῦτόν γε, οὔτε ὅλον τῇ καινότητι νέμειν ἀξιῶ, ἀλλὰ πλὴν μέν, ὅσα παρ' ἐν παθήκης μοίρᾳ συνεπιπροσμέμιγται, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον σωτηρίαν καὶ αὐξήν· τὰ δὲ τὸ ὅλον ἐπαινούμενα, καὶ

diuiam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis admixtum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterà sententia argutè dicta exornata sunt, nulla industria, nulla Attica linguæ venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaborata, sed ab his omnibus longè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed verborum nouitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hoc ipso eos, si vnquam ad me collaudandum subsilirent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, nouam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neq; adeò summâ, nouitati concedi volebam: verùm hanc nō aliter atq; cumuli loco adiici, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita

vt qu

ρὰ τῶν ἀκουόντων συ-
ρημοῦμεν, ἐκεῖνα εἶναι.
ὅτι οὐ μετρίως ἐπήρμενο, καὶ
κινδυνώδους πισύειν αὐ-
τῆς, ἵνα μὴ μόνον ἐν Ἕλλη
σιν ἔναυλίσωσι, καὶ τὰ
βαρβαρα. τὸ δὲ κατὰ τὴν
παροιμίαν, Ἀνθρακες ἡμῖν
ὁ θησαυρὸς ἦσαν· μὴ ὀλί-
γου δεῖν, θαυμαζοποιοῦ τι-
νος καὶ ἔπαινον ἔπαινεῖσθαι πρὸς
αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν
καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγή-
σασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄν-
τις τῶν γραφέων γνώμων,
τὰ μεμιγμένα καὶ τὰ κοινὰ
ταῦτα οὐκ ἔγραφεν, ἢ ὀλίγα πά-
νυ ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ πο-
λέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐ-
πεφύκει, καί τι ἀπόρρητον
ἀεὶ καὶ ξένον ἐπινοῆσαι, ἐπ'
ἐκείνῳ τῷ ἀκεκραμένῳ ἐτέχ-
νης ἐπιδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς
ἄλλοις ζηλώμασι, καὶ θή-
λειαν Ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦ-
ξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέ-
φουσαν ἔτι πρόσφατα παιδίω
Ἱπποκενταύρῳ δίδυμα, καὶ
μικρὰ νήπια. τοῦτο ἀνδρὸς
ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν

vt quæ vera laude & audi-
torum applausu digna ha-
berentur, illa essent. Itaque
non modicè commouebar,
penè eò adductus, vt illis fi-
dem haberem, vnum atq; a-
deò solum inter Græcos esse
confirmantibus atque id ge-
nus alia. Thesaurus autem,
iuxta prouerbium, nobis car-
bones erant. [b] Ac propemo-
dum vt præstigiator quispiã
ab illis laudor. Volo itaque
vobis pictoris institutum de-
narrare. Zeuxis ille omnium
pictorum præstantissimus,
popularia & communia il-
la nequaquam pingere soli-
ius est, aut admodum pauca
nempe heroas, aut deos, aut
bella: semper autem noui a-
liquid comminiscẽdi illi con-
suetudo fuit. Cæterùm inter
alia audaciæ suæ egregia fa-
cinora, & Hippocentaurum
fœminam ipse Zeuxis adum-
brauit, alẽtem adhuc vberi-
bus pueros Hippocentauros,
geminos nimium infantes. Il-
lius picturæ exemplum nunc

Athenis

Αθλώνσι, πρὸς αὐτῷ ἐκείνῳ ἀκριβεῖ τῇ ἐσάθμῃ μιμήσεως μνήμῃ. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς ἐκλιπὼν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν ἀπεπομφέναι· ἔπειτα περὶ Μαλέαν, οἶμαι, καταδύσης τῆς ὁλκάδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὸν γραφέα. πλὴν ἀλλά γε ἀπόνατης ἐδόκει μοι αὐτὸς ὑμῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δείξω διὰ λόγου, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὤν, ἀλλὰ πάνυ μεμνημαι, οὐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινι τῶν γραφείων Αθλώνσι. μὴ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε τὸν τέχνην, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ ἀφίκτορον ἀγωνίσασθαι. ἐπὶ χλοώσης ἀνθούσης ἡ Κένταυρος αὕτη πεποίητο, ὅλη μὲν τῷ ἵππῳ καμοῦσα μὲν ἐμφύη, καὶ ἀρτίτανται εἰς τὸ πίσω οἱ πόδες, τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς ἤρεμα ἐπὶ

Athenis repositum conseruatur, ad veram imaginem accuratissimè expressum: ipsum porrò archetypum Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot pretiosis in Italiam misisse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque submersa, periisse omnia, atque ipsam etiam picturam. At enim veræ imaginis imago mihi visa est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valde peritus sim: sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuperadmodum Athenis in pictoris cuiusdam ædibus viderim. Ipsa quoque admiratio qua nunc artem diligenter contemplando prosequebar non parum nunc mihi afferet adminiculi ad cuncta manifestiùs declaranda. c In cespite nimiùm florescente & viridi Centaurus ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi posita, pedes posteriores retrò extendit. Qua verò

parte

ἐπήχθται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ἐστιν. ἡ δὲ πόλις οἱ ἱππόβωτος, οὐκ ἔτι καὶ οὗτοι ἀρτιβόλιος, οἷον ἐπὶ πλευρᾶν ἐλαμμένης, ἀλλ' ὁ μὲν ὀκλαδίζοντι ἐοικὼς, ὧν ἀμπυλοῦ ὑπεστραμμένῳ τῷ ὀπλῇ, ὁ δὲ ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τοῦ ἑτέρου ἀντιλαμβάνεται, οἷόν ἐστιν ἵπποι παρορμῶσι ἀναπηδᾶν. δεῖν γινώσκειν δὲ τὸ μὴ ἄνω, ἔχειν αὐτὴν ἐν τοῖς ἀγκάλαις, καὶ τρέφειν ἀνθρωπικῶς, ἐπιχέοντα τὸ γυναικεῖον μαστόν· τὸ δὲ ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζειν, ἐς ἵππιον τρόπον. ἄνω δὲ τῆς ἀκόρου, οἷον ἀπότινος σιδηρᾶς ἱπποκενταύρου τις, ἀνὴρ ἐκείνης ἀγάλλεται, τὰ δὲ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθηνουμένης, ἐπὶ κυνηγέτου γελῶν, ἐκ ὅλου φανόμενον, ἀλλ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀέχων τῇ ἀριστερᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν ἀείρων, ὡς ἀναδίδοσθαι πρὸς παιδιᾶς τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea ſenſim ſubſurgit vſque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores nè illi quidem porrectim extenſi ſunt, veluti iacentis in latere, verùm alter quidem geniculatim inflexo ſimilis eſt, vngula retrò tracta incuruus exiſtens. Alter autē contrà exurgit, & ſolum attingit, quemadmodum ferè ſunt equi ſubſilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante ſe habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, muliebrem mammam in os illi inſerens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari ſolent. In ſuperiore parte tabulæ, veluti è ſcopulo Hippocentaurus quiſpiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutrientis maritus, prominenti capite ridens proſpicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem ſuſtollit in hoc, vt pueros re ludicra cum riſu perterrefaceret.

μὴ ὅμα τῆς γραφῆς, ἐφ' ὃ & τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν ἐ πάντη ἐμφανῆ ὄντα, πλὴ ὅλως ὅμως ἔχε λιάμιμν τ τέχνης, οἷον τὸ ἀκριβῶναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθυτάτην, καὶ τ χρωμάτων ἀκεραίων πλὴ κράσιν, καὶ ἔυκαιρον πλὴ ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς λύπην καὶ τ μεγέθους τὸν λόγον, καὶ πλὴ τῶν μέτρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα καὶ ἁρμονίαν, γραφέων πᾶσιν ἐπαινουμένων, οἷς ἔργον ἀληθῶς τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ τ Ζεῦξιδος ἐκεῖνο μᾶλλον ἐπαινῶ, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἐπιθέσει ποικίλως τὸ πρέπον ἐπιδείξατο τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιήσας πρέποντα φοβερὸν, καὶ λοιμιδῆ ἄγριον, δεινὸν τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ πολλὰ, οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄρκτον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ

[d] *At reliquæ picturæ partes, propter quas non vbique accurata artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secus tamen summa industria erant elaboratæ, videlicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non temperatiuarum adiectionum circũdictionibus. Insuper decentibus inumbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solẽt pictores, quibus studium est ea omnia cognoscenti. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodẽmque argumento habita diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicârit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cutis hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque qua humanam refert speciem.*

Plurimùm

καὶ ἐξάρας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ὑψηλοτέρους, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, θηριώδους ὅλου καὶ ἀγρίου τι, καὶ ἀνήμερον, τοιοῦτόν μοι ἐκεῖνον. τὴν θήλειαν δέ, ἵππου γε τῆς καλλίστης, οἵαι μάλιστα αἱ Θετταλαί εἰσιν, ἀλμήτην ἔτι, καὶ ἄβατον. τὸ δ' ἄνω ἡμίσωμον γυναικὸς, περικαλλὲς ἐξ ὧν ὤμων, ἐκείνας δὲ μόνας σαλυρᾶς ἀπέλιπε. καὶ ἡ μίξις δέ, καὶ ἡ ἁρμογὴ τῶν σωμάτων, καθὸ συναπτεται, καὶ συνδέεται τῷ γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν ἁρίμα, καὶ οὐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς πρυμνήσιον, λανθάνει τὴν ὄψιν, ἐκ θατέρου ἐς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ νεογνὸν δέ, τὸ ἐν τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἁπαλῷ φοβερόν. καὶ τόδε θαυμαστὸν, οἷον ἐδόκει μοι, μὴ ὅτι πᾶν λιχῶς μάλα πρὸς τὸ σκύμνον τῦ

Plurimùm autem sublimibus illum fecit humeris, vultum: ridentis præ se ferentem, prorsus tamen ferinum & montanum, ac inmansuetum. Tali quidem imagine virtutem expressum extuli. Porrò faminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbrauit, quales cumprimis sunt illæ Thessalæ indomitæ, necdum sessoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem summâ formauit elegantia, extra ambas auriculas: eas solas informes reliquit, & horridas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, sensim & non densè subsurgens, atque ex lento accessu deriuata, spectatium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atq; pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu sæuus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti visum est, admiratione singulari carebat, tum quòd admodum pueriliter ad leoninum

τὸ λέοντος ἀναρλέπουσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερος ἐσπαλαγμένοι, ἐν χρῷ τῇ μητρὶ προσιζάνοντι. ταῦτα δὲ ἅπαντα ἐπιδεξάμενος ὁ Ζεῦξις αὐτὸς μὲν ὤιετο ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων. ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπῄνουν δὲ μάλιστα πάντες, ἄτε δὴ καὶ πρόθυμοι ἐκεῖνοι, τῆς ἐπινοίας τὸ ξένον, καὶ τὸ γνώμιμον τῆς γραφῆς, ὡς νέαν, καὶ ζῆς ἔμπεδον ἀγνουμένην ἔτι. ὥστε ὁ Ζεῦξις σαφὲς ὅτι αὐτὸς ἀσχολεῖ ἡ ὑπόθεσις, καινὰ ἅπαντα, καὶ ἀπάγει τῆς τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τιθέσθαι τὸ ἀκριβὲς τῶν πραγμάτων, ἄγε δή, ἔφη, ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μαθητὴν, ὦ βέλτιστε ἤδη τὸ ἀκόνημα, καὶ ἁρπάσας ἀπερεῖ τε οἴκαδε. οὗτοι γὰρ ἡμῶν τὸν περὶ τῆς τέχνης ἐπαινοῦσι, τῶν

catulum respicerent. Ipse vterque dependens ab vbere, colore matrem referens. Haec ergo cùm singulari artificio Zeuxis expressisset, ipse quidem in eam veniebat cogitationem, vt putaret ob artis eximiam praestantiam atque excellentiam omnes in stuporem & admirationem spectantes se ducturum. Illi autem aliutiùm exclamabant. Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes spectaculo? Enimuerò laudibus certatim extollebant omnes, quemadmodum & nuper me illi, nempe inuentum peregrinum, neque non nouum picturae consilium ignotũ prioribus. Vt verò Zeuxis animaduertit quòd argumenti nouitate tantùm illorum detinerentur animi, eóque ea ipsa ab arte perpendenda abduceret, ita vt neglectui darent exactam rerum expressarum diligentiam: affatus discipulum: Age, inquit, ô Miccion, inuolutam picturam atque sublatam domum aufer. etenim illi nos tantùm ob insuetam artis materiam collaudant:

eorum

τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς εἶχε, καὶ κατὰ τὸν τέχνην, οὐ πολλὰ ποιοῦνται λόγον, ἀλλὰ παροιδοιμεῖ τὸν ἀκείβειαν τῶν ἔργων ἢ τῆς ἐπιθέσεως καινοτομία. ὁ μὲν οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλώτερον ἴσως. Αντίοχῳ δὲ, ὁ Σωτὴρ ἐπικληθείς, καὶ οὕτω ὅμοιόν τι παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὅπως ἔχει. ἐδόκουν γὰρ τοὺς ἀλκίμους ὄντας, καὶ πολλὰ παμπόνους ὁρῶν, καὶ τὸν φάλαγγα καρτερῶς διαρρῆξαι, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν τεθωρακισμένους τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τεττάρων καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ δὲ ἑκατέρῳθεν τὸν ἵππον ἀνομοίαν οὖσαν ἐκ δὲ τοῦ μέσου τὰ ἅρματα ἐκπηδήσεσθαι μέλλοντα, δρεπανηφόρα ὀκτακόσια,

eorum verò quorum elegantia exornata est, quæque arte magistra absoluta sunt, nullum illi dignantur habere respectum: sed vincit operis diligentiam, argumenti nouitas. Ad hunc quidem modum Zeuxis, & fortasse quàm par erat, commotius. [e] Cæterùm Antiocho, cui cognomen erat Soteri, & illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna, quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si vultis, & hanc vobis historiam ordine, vt gesta est, percensebo. Cùm non ignoraret & corporis vitibus & audacia Galatas esse præditos, multitudinemque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter coniunctam, à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in profundum semper armatos viginti quatuor ordinatos, in virtunque autem cornu equitatu qui viginti millibus equitu constaba, dispertitu esse, porrò è medio octogenta currus falcatos erupturos,

καὶ συνωμόλας ἐπ' αὐτοῖς ἐλὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁρῶν, πάνυ πονηρὰς ἔχει τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ, ἅτε ὀλίγον τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωσὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφικνεῖτο, λιμῷ ὀλίγους ἄγων, καὶ τούτων πλανητικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δὲ ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη σπένδεσθαι, καί τινα ὑπερβολὴν διδόναι ἐνεῖσθαι τοῦ πολέμου. ἀπὸ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα παρὼν ἀθυμεῖν. καὶ ἦσαν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ. τούτους ἐκέλευε μὲν Θεοδότας τέως μὴ ἐλαύνειν, ὡς οἷόν τε, λαθραίους ὄντας, ὡς μὴ κατάδηλοι εἶεν ὑπερφαινόμενοι τοῦ στρατοῦ. ἐπεὶ-

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, ſpem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis exiſtentibus. Siquidem ipſe modicè inſtructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, ſanè perquàm paucos ducens adueneratꝰ, ac illos quidem vt plurimùm ſcutatos & nudos. Sedenim ex ijs qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaqueidm de petendo fœdere, ferendiſq; pacis conditionibus, & bello conuenientiſſimè componendo ſecum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelſi & generoſi animi, inſtruendæ aciei non imperitus, cùm præſtò eſſet, regem perturbato animo eſſe non ſinebat. Et erant Antiocho undecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iuſſit interea, quoad eius fieri poſſet, habere quàm peculiariſſimè, ne ex acie apparentes conſpicui fierent hoſtibus.

Vbi

ἐπειδὰν δὲ σημανθῇ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δέῃ συμπλέκεσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπελαύνηται, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντος τοῦ φαλαγγος, καὶ διεξιόντος, ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀπαντᾶν ἐφ' ἑκατέρα τοῖς ἵπποις, τοὺς δὲ ὀκτὼ δὲ ἀντεπαφέναι τοῖς ἁρματηλάταις καὶ σωματοφύλαξιν. ἃ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθήσονται αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ εἰς τοὺς Γαλάτας ἄνθις ἐμπεσοῦνται φεύγοντες. καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρότερον ἐλέφαντας εἶδόν τε ἐλέφαντα, οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν. ὥστε πόρρω ἔτι τῶν θηρίων ὄντων, ἐπεὶ μόνον ἤκουσαν τριγόντων ἵππους, καὶ τοὺς ἐλόντας ἔδον ἀπολείποντας ἐπιφανότερον, ὡς ἂν ἐκ

Vbi verò tubá ſignum datum eſſet, ac iam infeſtis ſignis concurrendum, & manus conſerendæ forent, ac hoſtium equitatus impreſſionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus eſſe occurrendum docebat: octo autem reliquos aurigis & curribus eſſe immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retrò fugientes, in ipſos Galatas illapſi impetum facient. Nec opinionem eius rei prædictæ euentus fruſtratus eſt. Cùm enim antea nullum elephantum vidiſſent cùm ipſi Galatæ, tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorum ſpectaculo animis conſternati ſunt, vt longè adhuc à beluis conſtituti, poſtea quàm ſolùm rugientes audiſſent, dentéſque candore relucentes vidiſſent, veluti ex toto nigro corpore, tum

ἐκ μέλανος τῶν παντὸς σώματος, καὶ τὰς πόνομάσας, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ἐπειραιωρουμένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι ἐπιπλίναντες, σὺν οὐδενὶ λόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πεζοὶ, πιεσθέντες ὑπ' ἀλλήλων τοῖς ἁρματίοις, καὶ συμπαλυόμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς ἔχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτοὺς· τὰ ἅρματα δὲ ἀναστρέψαντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν ἐς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναμωτὶ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τῦ Ὁμήρου·

Δίφροι δ' ἀνακυμβαλίαζον.

οἱ ἵπποι δ' ἐπειδὴ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ εὐθὺ ὁδοῦ ἀπετρέποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐπιβατῶν, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, καὶ ὀχία λιρετάλεον, τέμνοντες νὴ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς ἀκμάσι, ἔ τινας τῶν φίλων λαταβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν ταραχῇ τοιᾶδε, κατεβάλλοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἐπιφανέντες συμπα-

etiam proboscides ad prædam & direptionem faciendam sublatas: priùs quàm ab arcubus tela extorsissent, versis retrò habenis, nullo ordine seruato aufugerunt. Sedenim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis: currus autem subuersi, & illi deinceps demùm in suos non citra sanguinam ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri:

Subuersi currus passim iacuêre supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auersi declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant, proscindentes per Iouem atque dissecantes acutis falcib. quoscunque ex amicis comprehendissent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebantur, pedibus

συμπαλοιῶτου, καὶ συναρρίπλοιῶτου εἰς ὕψος ταῖς πρόμαῖαις, καὶ συναρπάζοντου, καὶ τοῖς ὀδοῦσι σπαραττόντου, καὶ τιλος, οὗτοι μετὰ μεγάλης παραβιάσασθαι τῷ Αντιόχῳ τὴν νίκην. οἱ Γαλάται δὲ, οἱ μὲν ἐτεθνήκεσαν, πολλοῦ τοῦ φόνου γενομένου, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο, πολλῶ πολλοὶ ὀλίγοι, ὅσοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρη ἀναφεύγοντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Αντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ προσιόντες ἅμα ἀπαχόθεν, ἀνέβλεπον τὸν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ λαμπρὸς, ὡς φασιν, ἀσχυνόμενος, ἔφη· ὦ στρατιῶται, οἷς μὲν ἡ σωτηρία ἐν ἐκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐγένετο, ὡς εἰ μὴ τὸ μέγεθος τοῦ θεάματος ἐξεπλήξεν τοὺς πολεμίους, τί ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ἐπί τε τῷ προπάτορι μεγάλα ἄλλα

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum proijcientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Pæana canebant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis: Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus saltus in hisce vndecim stetit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

πο μηδέν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα δίνυω με σκοπεῖν, μὴ καὶ τὸμὸν ὅμοιον ἦ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα ἄξια μάχης, ἐλέφαντος δέ τινος, καὶ ξένα μορμολύκεια πρὸς τὰς ὀρῳντας, καὶ θαυμαζομένοις, ἅπαντα γὰρ ἐκπλήττοντα καὶ θαυμαστά. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ὄντα, ἀλλ' ὅτι μὴ θήλεια ἱππόκενταυρος γεγραμμένη τὸ μόνον ἐκπλήττουσα, καὶ ὥσπερ ὄφις, καινὸν καὶ τερατῶδες φοβοῦσα αὐτούς. τὰ δ' ἄλλα μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται, ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὁρᾶτε, ἆρ' οὐ μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δοκοῦντα.

quàm elephãtum iussit sculpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantis, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutientia, ac plena præstigij, ea ab omnibus laude extollũtur. Porrò quibus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia mulier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & mõnstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite num solùm ista digna sint vt theatro spectanda commonstrentur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Orditur ſtatim ab expoſitione cauſa.* *b* Et propemodũ.] *Adaptatio exemplorũ, quibus oſtendit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In ſpite.] *Tabula & pictura eiuſdem.* *d* At reliquæ pictuæ] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæterùm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi hypotypoſin.*

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. *HARMONIDES.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat ſe amico ex principibus cuidam uo, adductus, vt ipſe fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magiſtrum ſuum de paranda gloria & immortalitate conſuluiſſet, monitus ab eodem fuerit, vt artẽ quam à ſe didiciſſet, non omnibus Græcis, (nam id impoſſibile fore) ſed optimatibus ac præſtantiſsimis quibuſq; oſtentaret. ſic enim fore, vt cùm illi ipſi laudati fuerint, vbicunq; ipſum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem conſequeretur. Statuiſſe igitur ſe, eodem pacto & huic cõmendari ſe ſuaq; debere, vt qui primùm ea præſtantia, eoq; iudicio ſit, vt quod ipſe ſuo calculo approbaſſet, deinde & cæterorũ omniũ probaretur, amplificando hanc perſonæ illius excellentiam per collationẽ. Deinde & ex eadem patria ſecum natus ſit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari ſibi debeat. Poſtremò & à ſcriptorum ratione facilitatem ac meritum cauſę oſtendit. Orditur ſtatim ab expoſitione exempli, cuius occaſione adductum ac motum ſeſe fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando vt cœptam laudem ſuam creſcere ac perpetuam eſſe velint. Titulus eadem ratione qua in ſuperioribus, inditus eſt.

ΑΡμονίδης ὁ αὐλητὴς ἤρετό ποτε Τιμόθεον, διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, ἔπειτά μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γένοιτο μᾶλλον ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιοῦντα ἰσοῦταί μοι ἔμπροσθεν ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἱκανῶς ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη, ἁρμόσασθαι δὲ αὐλὸν εἰς τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἐμπνεῖν εἰς τὸ γλωσσίδιον ἁπλόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποκάμπτειν τοὺς δακτύλους εὐαρμόστως ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς Φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίου τὸ βακχικὸν, τῆς Δωρίου τὸ σεμνὸν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ. τὰ μέγιστα δὲ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς αὐλητικῆς,

HARMO-nides [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Dic mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersa Græciæ cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omnime studio & beneuolentia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiæ & accommodum vsum, mox lingulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos aptè adhibitos crebrò sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroque congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio auonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc inquam omnia te magistro didici. Atenim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desiderio laborauí,

ξῆς, οὐχ ὁρῶ, πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι παρασκοιτο ἡ δόξα, ἢ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν πλήθει, καὶ δείκνυσθαι ὡς δακτύλῳ, καὶ λίαν φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας ἐς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα· οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ὅδε ἐστὶν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ, ὅτι καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, αὐλήσας τῷ Πανδιονίδῃ, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποιήσας τὸ μέλος, οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔγνω τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν χλαῦκα τὰ ὄρνεα. ταῦτ' ὀφείλει ἄρα ἡνξάμην αὐλητὴς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν ἐπόνουν τὸν πόνον τοῦτον.

ἐπεὶ

raui, nondum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, vtq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac prætereuntium digito commonstrer. Tum sicubi propalàm apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timothee, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriam in Aiace furente reportasses, ac melodiâ tuo cognomine nobilitâras, nemo fuit qui nomen tuum ignorasset, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti & ad Noctuam reliquæ auiculæ sturnatim & graculatim conuolitant. Et hæc sunt quorum nomine aulœdas fieri optauerim, tum quorum gratia tantum laborem strenuè exhauserim:

quando-

ἐπεὶ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν δι' ἐμοῦ, ἀγνώσῃ μοι προσγενόμενον. εἰ δ' ἐ Μαρσύας ἢ Ὀλυμπος γενέσθαι μέλοιμι λανθάνων· εἰδὲν γὰρ ὄφελος ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρήσιμον ἐξεμανθάνω, καὶ τῇ τέχνῃ, καί σοι διπλοῦν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῷ αὐλῆσαι, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκεκίνησαι δέ μου ὁ Τιμόθεε· ἀπ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μὲν, ἔφη, οὐ ἴσθι, οὐ μικροῦ πράγματος, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημον ἐν, καὶ γενέσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δὲ, εἰ μὲν οὕτως εἰς τὰ πλήθη πάειν, ἐπιδεικνύμενον ἐθέλοις ποιεῖσθαι, μακρὸν ἂν γοῖο, καὶ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amussim exornato non si [h] Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem [i] incelebris & [k] occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut vtilitas. Atqui tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso rectè vtendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtque fama celebris sis, ac vulgo notus. Hanc autem quanquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggrederis,

tamen

καὶ ὅλῃ ὅτῳ ἅπαντος ἔσουται σι. ποῦ γὰρ ἂν εὑρεθείη θέατρον, ἢ στάδιον ὅτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσας τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δὲ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς εὐχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦτ' ἐπιθήσομαί σοι. σὺ μὲν γὰρ αὔλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγον μελήτω σοι τῶν πολλῶν. ἃ δ' ἐπίτομα, καὶ ῥᾷστα ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἅδε ἔστιν. ἐὰν γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, οἵτινες μορφῶσι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασοί, ἐπ' ἀμφότερα πίστει, ἐὰ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξασθαι τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσουταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγενῆσθαι γνώριμος ἐν οὕτω βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα πῶς σωτίθημι. ἐὰ γὰρ ἴῃς

tamen ne sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inueniri potest, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ad tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subiiciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, [1] parùm tamen tibi curæ sit promiscua vulgi multitudo. Porrò compendiaria & facillima ad parandam gloriam via hæc est, si collectis Græciæ optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: iis inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint, omnibus Græcis in puncto temporis te longè lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et vide in quod compendium tantã rem tibi contraxerim. Nam

si iis

ὃς ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὃς θαυμάζουσιν, οὗτοι δὲ ἔσουται σε ἀνεπιτήδειον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν πολλῶν, οἳ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρῖναι δυναμένοις; ὁ γάρ τοι πολὺς οὗτος λεώς, αὐλεῖν μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅντινα δ' ἂν οἱ πρόχοντες ἐπαινέσωσι, πισεύουσι μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον, ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτόν. καὶ γὰρ ὃν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι, κρότησάί ποτε, καὶ συρίσαι μέλλουσι δ' ἐπὶ δὲ ἢ πυγμῇ, ἢ ὅσοι δή. ταῦτα ὁ μὲν Ἁρμονίδης οὐκ ἐφθη ποιήσας μετρίως γὰρ αὐλῶν· φασίν, ὅτι τὸ πρῶτον ἠγωνίζετο, ἀνοητότερον ἐμφυσῶν, ἐκπνεύσας

si ij qui omnibus noti sunt & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudicio aut opinione opus est, tantùm eos sequentis, qui meliores sunt rerum expensores & iudices? Siquidem popularis ista multitudo ferè semper quæ optima sunt ignorat, cùm maior illius pars manuarij sint opifices. Cæterùm quemcunque illi laudibus illustrauerint, qui reliquos m vitæ splendore & dignitate anteeunt, eundem nequaquam temerè laudari planè persuasum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio, laudant & illi. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi spectatores athletis nunquam clarè solent applaudere, non raro etiam sibilis illudere: penes tamen septem, aut quinque, aut quotcunque tandem fuerint, iudicandi potestas reposita est. His magistri sui consilijs parùm obsecutus est Harmonides. Etenim inter tibias, vt fertur, cùm primùm in musices certamen descendisset, magna contentione insufflans, in ipsam tibiam inspirando exhau-

lauit

πνόσι τῷ αὐλῷ, καὶ ἀστεφάνωτος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διονυσίοις. ὁ μέν τοι, τῶν Τιμοθέου λόγος οὐκ αὐλητάις, οὐδ' Ἁρμονίδῃ μόνον ἐρρῆσθαί μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημόσιόν τι ἐπιδεικνύμενοι, τοῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου διώκοντες. ἐγὼ γοῦν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐνορόω τὰ ὅμοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ ἐξήτουν ὅπως ἂν τάχιστα γνωσθείην πᾶσι τοῦ Τιμοθέου λόγῳ ἑπόμενος ἐσκοπούμην, ὅστις ἄριστος ἐν τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πιστεύουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὡς ἀντὶ πάντων ἀρκέσοιεν ἄν. οὕτω δὴ ἄρα σὺ ἐμοὶ ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι περ τὸ λειφάλαιον ἀρετῆς ἁπάσης ὁ γνώμων, φασὶ,

lauit ammam, & incoronatus atque exanimis eadem ratione prima & vltima vice tibia canendi vsus in scena corruit celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus neque solùm Harmonidæ mihi dicta esse videtur, verùm omnibus quicunque appetentes sunt gloriæ, ingenij aut artis suæ specimen publicè exhibentes, ac multitudinis laudem supplicitèr ambientes. Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quamocyssimè apud omnes inclarescerem, prudentissimum Timothei consilium secutus, considerabam quinam in Rep. omnium foret præstantissimus, cuiq; plurimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ omnibus alijs esset acceptissimus. [n] *Proinde talis tu nobis apparere debebas iusto omnium sermone, veluti vniuersæ virtutis caput & summa, ac talium rerum* [o] *gnomon*

&

φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. εἰ δέ σοι δείξαμι τἀμὰ, καὶ οὐ ἐπαινέσας αὐτὰ (εἴη γὰρ οὕτω θαυμάσεσθαι) καὶ δὶς ἐπὶ πᾶσι κεῖμαι μὴ τῆς ἐλπίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἁπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἄν σοῦ προέμενος, οὐχὶ παραπαίειν ἂν εἰκότως νομισθείην; ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναρρίψομεν τὸν κύβον. τὸ δ' ἀληθὲς, ὥσπερ ἄν εἰ τοῖς ἁπανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμην τοὺς λόγους· δῆλον γὰρ, ὡς καθ' ἕνα τι, καὶ σὺν ἅμα πάντων σεσεμνυμένων, μόνος αὐτὸς ἀμείνων ἂν εἴην. οἱ μὲν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων. ἐκεῖνοι μόνοι, ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον· σὺ δὲ καὶ τοὺς ἐφόρους, καὶ τοὺς τῶν γερόντων ποιεῖ, καὶ

& recta regula. Porrò si mea tibi spectanda & excutienda offerent, túque ea prosecutus esses laudibus, essent haudquaquam dubiè ita apparitura: egóque iam votis tantopere speratis potitus essem, in vno calculo omnes assecutus. P Aut quem tibi in eligendo præferens, non iure optimo deliquisse in habendo delectu existimarer? Itaque iuxtà prouerbium, P in vno viro iecimus aleam: sed me hercle non aliter factum est, atque omnibus vbique hominibus meam in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in confesso est, quòd & separatim singulos, & collectim vniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij gloria exuperaris. Lacedæmoniorum reges alijs omnibus vnicum tantùm calculum ferentibus, ipsi soli præ cæteris duos ferre soliti sunt. r Tu verò & Ephoros prætereà, & senes, in summa vniuersos calculorum multi-

καὶ ὅλως ἁπάντων ὁ πολυψηφότατος ἐν παιδείᾳ. σύ γε καὶ μάλιστα, ὅσῳ τῶν λοιπῶν ἀεὶ καὶ σβέννυσαν φέρεις, ὁ καὶ θαρρεῖν μοι δοκῶν παρόντι ποιεῖ, διά γε τὸ μέγεθος τοῦ ζημιώματος, καὶ πάνυ δικαίως ἂν φοβηθέντα. ἐκεῖνο δέ, νὴ Δία, προσέτι καὶ αὐτῷ θαρρεῖν ποιεῖ, τὸ μὴ παντάπασιν ἀπόφατα τἀμὰ εἶναί σοι, ὃς πόλεώς τε ἐκείνης εἰμὶ, ἣν πολλάκις οἶσθα ποιήσας, τὸ μὲν πρῶτον ἰδίᾳ, τὸ δὲ λοιπὸν κοινῇ, μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους. ὥστε καὶ νῦν μοι εἰς τὸ λεῖπον ῥίψασιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ τῇ τῆς Ἀθηνᾶς προσθεὶς, ἀναπλήρου τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτοῦ, καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι λογίσω. καὶ γὰρ δὴ ἱκανόν μοι ἐθαύμασαν πρότερον, ἢ ἔνδοξος ἤδη εἶναι, ἢ ἐπαινοῦνται

multitudine in disciplinis excedis. Quin etiam in primis tu candidum & saluti ferè semper suffragantem calculum addere consueuisti: quod non mediocrem in præsentia mihi addit animum, alioqui propter audacis facti magnitudinem iure optimo metuenti. [8] Sed & illud, per Iouem, non vulgariter me consolatur, quòd mea non prorsus à te sint aliena, qui & ex ea vrbe sum oriundus, quam tu perſæpè primùm quidem priuatis officijs, tandem etiam publicis iuuisti perbenignè & liberaliter. Itaque ſicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi vergerint in oratione, ac pauciores erit meliorum & candidorum numerus: tu adiecto Mineruæ ſuffragio, ex te ipſe defectum ſuppleto, tuique familiaris cenſorem & correctorem te egiſſe putato: Atqui ne hoc quidem contentus ero, ſi antehac multi me admirati ſint, ſi iam per ora virûm clarus ego & celebris volitem, ſi oratio-

ται πρὸς τῶν ἀκουόντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα ὑπολείπεται ἀνέραστά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί, τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ᾧ παρόντι διαχθήσονται. οὔτ' ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν, οὐδ' ἀμφίλογον ἔτι, οὐδ' ὡς ἄν τις ἐνδοιάσειεν, ἀπ' ἄκρου καὶ τὰ παυλείαν δεινὸν νομίζεσθαι, οἱ γε λόγοι, ἢ πάντων. ἀφήμεθα δὲ καὶ, πρὸς ὅτῳ μείζονι ἀγῶνα χωροῦντα· δόξαμεν γὰρ, ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι, καὶ βεβαιώσαιτε ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρρούντως ἐς ὑμᾶς ποιησόμεθα παρεῖναι. πᾶν γὰρ ἤδη σάδιον ὑπερφοβερὸν ὦ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νικήσαντι.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, [t] sunt somnia & verborum vmbræ. [u] Cæterum ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi oportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen eunti. [x] Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione non indigni: ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei,

qui magna Olympia
diuicerit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidæ præcepta dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiusque est modulationis conseruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij castum, Ionici verò iucundum & suaue. Quum verò Harmonides ipse à Timotheo peteret, quonam modo citò posset ex arte Musica innoteſcere, ei Timotheus respondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id consilium spreuit, & intentissimè tibias inflauit, vt ita omnibus innoteſceret, sic non modò innotuit, sed cum spiritu & vitam amisit, quod ea causa libentius adoleſcentibus exposui, vt & illi à doctoribus & senioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum discrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, Idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad insaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμὸν: id est, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, siue Doricum cantionis genus ad grauitatem & modestiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Basilius author sit, Pythagoram, cùm obuium haberet adoleſcentum gregem, qui ebrietate nimia debacchārētur & insanirent, iussisse plectēn mutare genus cantionis, & canere Doricum, statimque omnes reduxisse ad sobrietatem & modestiam. Prisci enim Dorium in rebus seriis adhibere solitos accepimus, non Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum esset, à Dorio in Phrygium desinebant. Cassiodorus de his modulis Epistolarum lib. 2 prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor est, & castitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempestates tranquillat, somnúm que iam placatis attribuit. Iasius intellectum obtusum acuit, & terreno desiderio grauatis, cœlestium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra nimias curas animæ tædiaque repertus remissione reparat & oblectatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Aristoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Milesius citharœdus, vt alij Stephanus, celebratissimus, floruitque eodem, qua Euripides, hoc est, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occasio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobilissimus sub Alexandro Magno floruit, de cuius musica iam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuisti.] *Hic cogita quanta sermonis copia in vna Musicæ parte vsus sit Lucianus, cum potuisset summatim dicere: τὴν αὐλητικὴν ὅλως ἐκμεμαθήκας:* id est, *artem inflandi tibiam tam perdidici. Hoc exemplum Erasmus noster adduxit in secundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ est, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod summatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facere concinnos.] *Sunt qui modos, seu modulos, nomos, hoc est, leges appellant, quoniã quasi lege præscriptum sit, ne fidium vocumq; intentiones mutarentur.* *e* Conceptuum.] *Modorum seu nomorum ratio circumscribitur Phrygio tribuit τὸ ἐνθουσιαστικὸν, furorem, sed sacrum duntaxat: Lydio Bacchanalem lasciuiam, Dorico seueritatem, Ionico lucunditatem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocule melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator seu tunc vellet Aeolion simplex, seu Iasium varium, seu Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Doricum bellicosum: quem Lucianus βαρυχρὸν vocat. Apuleius querulum cùm Ionicum Iasium dixit. Sunt plures modi, sed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus seu harmoniæ proprietatem nominat. Nomorum porrò apud Pluiar. & Bœot. in Musica species multæ.* *f* Prętereuntium digito

ligito commonstret.] παιδείαν Luciano in suo sommio, talis scilicet o namentis eg te insignem & conspicuum reddam, t eorum quoque qui te aspicient, quisque proximè attestan- m leniter impellens atque commonens, digito te demonstret, tque dicat: Hic est ille, &c. Vide ea quæ ibi annotauimus. t in nostro Chiliarcho adag. 44. Digito ostendi, pro eo quod st, insignem esse, quod natum videri potest ab eo, quod in vi- a Diogenis de Demosthene narrat Laërtius. g Ad no- tuam.] Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæ- teris auibus, in quas astuta vtitur dimicatione. Nam auicu- arum multitudine circundata, resupina pedibus pugnat, col- ectaque in arcum, rostro & vnguibus tota tegitur. Ei anxi- iatur accipiter, fœdere quodam naturæ, vt inquit Plinius. Laërtius scribit, Timonem Phliasium hoc nomine maximè eprehendisse Arcesilaum, quòd is populares plausus non ali- er consectaretur, atque noctua frequenti auium conuentu clau- i consueuit:

Hæc ait & turbam dextra lævaque frequentem
Ingreditur, volucres vlulas mirantur ineptæ.
Illa stupet stolidum: sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hæc tam nõ præclara superbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia sua verbis expolitissi- nis exponit. h Marsyæ.] De Marsya scripsimus antè in ialogo Iunonis & Latonæ, & pòst in Tragopodagra, Vide fa- ulam apud Ouidium lib. 6. Fastor. Eiusdem Marsyæ meminit ucianus, aduersus indoctum suis libris tumentem. i Ince- ebris.] Abstrusæ. k Occultæ, quod aiunt.] Huius ada- gij sen us est, quasuis egregias dotes ingenij, si non perferas pere nde esse, quasi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nero- ne, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Nosti, inquit, magister verbum illud, scilicet vetus, egregiam musicam, quæ t abscondita, illam esse nullius rei. Alluſit huc haud dubiè Ouidius cùm ait:

Tu licet ad Thamyram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum sit tibi curæ.] Dionysius tybicen gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulsus suos audisset, neque in

triremi, neque ad fontem, quemadmodum Ismeniæ. sentiens se nunquam captasse plausus sordidorum & imperitorum, sed sat habuisse se probari paucis eruditis. m Vitæ splendore.] *Ea est enim profectò laus iucunda, quæ ab ijs proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. Cicero libro 15. Epistolarum familiarium: Lætus sum: laudari me, inquit Hector, opinor apud Næuium abs te, pater, laudato viro.* n Proinde.] *Propositio, quâ se commendat amico ex principibus vni.* o Gnomon.] *Γνώμων Latinis norma vocatur, ad quam exiguntur anguli, sicuti ad regulam longitudines, ad perpendiculum altitudines. Quæ Cicero libro 2. Academicarum quæstionum tria complexus est: Atqui si crederemus, inquit, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.* p Aut quem.] *Ratio, à præstantia & iudicio personæ eius cui scribit.* q In vno viro iecimus aleam.] *Vide ea quæ annotauimus in Apologia, pro Imaginibus, & in Saturnalibus.* r Tu verò.] *Ab amplificatione personæ, à collatione.* s Sed & illud.] *A communi patria.* t Sunt somnia.] *Somnium est quod in somnis videre videmur: vnde prouerbialiter somnium & somnia rem futilem, inanem & nihili dicimus. Idem in dialogo Nirei, Thersitæ & Menippi:* ὀνείρους μοι λέγεις, *Somnia mihi narras.* u Cæterùm ipsa veritas.] *A ratione scriptoris.* x Videamur verò.] *Conclusio κατ' ἀκολουθίαν.*

ΣΚΥΘΗΣ Η ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΥ. SCYTHA, SEV a Hospes.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

LAudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos, vt à quibus maximè ádiutus, atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ, & Solonis Athenienſis: ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare populari suo ad ductus fuisset, & humaniter acce-

ptus

ptus ab illo, breui toti ciuitati notus atque acceptus fit. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam venisset, ab omnibus, vt ad illos de quibus encomium hoc instituit, diuerteret, ijsque se commendaret, admonitum fuisse ait. Vt enim apud Athenienses aliquando Periclem, Aristotelem, & Solonem, quasi cæterorum omnium instar fuisse, ita hoc inter Macedonas reliquos excellere. Titulum ex eadem ratione, qua superiores, hæc quoque oratio habet. Cætera plana sunt.

Ὃν πρῶτος Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήναζε, παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀνὴρ Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων. οὐκοῦν ἐκ τοῦ βασιλείου γένους ὢν, οὐδὲ τῶν πλουσίων, ἀπὸ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἷοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ἀκλάποδον καλούμενοι· ἔστο δὲ ὅτι, δύο βοῶν ἀποστολὴν ἔναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὕτως ὁ Τόξαρις οὐδὲ ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω εἰς Σκύθας, ἀλλ'

On [b] fuit primus [c] Anacharsis, qui ex Scythia Athenas vsque peregrè profectus est, Græcanicæ disciplinæ perdiscendæ desiderio: sed ante illum & Toxaris, vir & multiæ sapientiæ, & elegantiæ, ac rerum optimarum studiosus admodum, sed qui domi nõ erat de sanguine regio, neque ex ijs qui tiarat gestare solent: verũ vnus è vulgo Scytharum & popularium, cuiusmodi sunt qui apud illos vocãtur [d] Oclipedes: quo significant aliquem duorum boum & vnius plaustri esse dominũ. Hic ergo Toxaris haud iterũ postliminio ad Scythas regressus est,

ἀπ' Αθλώησιν ἀπέθανε· καὶ μετ' ὀλίγον καὶ ἥρως ἐδοξε, καὶ ἐντεμένεσιν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Αθλωεῖς· ἔνθα γὰρ τὸνομα ἥρως γενόμενον ἐπικτήσασθαι τιμὴν δ' αἰτίαν τῆς ἐπωνυμίας, καὶ ἄνωθεν ὅτε ἐς τοὺς ἥρωας ἐγκατελέγη, καὶ τῶν Ασκληπιαδῶν εἷς ἔδοξεν, ὃ χεῖρον ἴσως διηγήσασθαι, ὡς μάθῃς ὃ Σκύθας μόνον ἐπιχώριον ὂν ἀπαθανατίζειν, καὶ πέμπειν περὶ τὸν Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Αθλωεῦσιν ἐξεῖναι ποιοῦσι τοὺς Σκύθας ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ· ἐγένετο γὰρ τὸν λοιμὸν τὸν μέγαν, ἔδοξεν ἡ Αρχιτέλους γυνὴ, Αρεοπαγίτου ἀνδρὸς, ἐπισάντα οἱ τῶν Σκύθην, ἐκπλύσαι ἐπεῖπεν Αθλωεῦσιν, ὅτι παύσαιντο τοῦ λοιμοῦ ἐχόμενοι, ἢν τοὺς στενωποὺς οἴνῳ πολλῷ ῥάνωσι. ἔτυχε γὰρ χειμὼν γενόμενον (οὐ γὰρ ἠμέλησαν Αθλωεῖς οἱ ἀκούσαντες) ἔπαυσε μηκέτι λοιμώττειν αὐτοὺς, εἴτε ἀπωθούς τινας πονηροὺς ὁ οἶνος ὀσμῇ ἐκκαύσας τῇ ὀδμῇ,

sed Athenis manens diē ſuum obiit, ac non multò pòſt etiā heros eſſe viſus eſt: atq́ hunc peregrinum medicum Athenienſes non ſecus atq́ vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros eſſe declaretur, poſſidere cœpit. Sed enim cauſam cognominis, & quamodrem in heroum catalogum relatus ſit, vnuſq́ ex Aeſculapianis viſus ſit, non alieuū fortaſſe eſt percenſere, vt cognoſcatis. Non Scythis tantū moris eſt immortalitate donare homines, & ad Zamolxin e ablegare mortuos: ſed Atheniēſibus quoq́ licitū eſt, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore ſæuâ peſtilentiâ populus Athenienſis infeſtabatur, videre viſa eſt Architelis viri Areopagitici vxor ſibi Scythā adſtitiſſe dixiſſeq́ fore vt Athenienſes à peſtifero contagio liberarentur, ſi angiportus vino conſpergerent. Hoc cùm ſæpiùt fieret (neque enim Athenienſes mulierculæ verba audita dedeunt neglectui) factum eſt vt non ampliùs peſtis in eos graſſaretur, ſiue vaporibus quibuſdam noxijs vini odore extinctis,

ſiue

ἄτι ἄλλο τι πλέον εἰδὼς ὁ ἥ-
ρως ὁ Τόξαρις, ἅτι ἰατρικὸς
ὢν, σωτηρίας ἐπλωσεν. ὁ δ' ὅρ μι-
σθὸς τ' ἰάσεως ἔτι καὶ νῦν ἀπο
δίδοται αὐτῷ, λευκὸς ἵππος
καθαγόμενος ἐπὶ τὸ μνή-
μα, ὅθεν ἤλασεν ὁ Δημαινέ-
της προσιλθόντα αὐτὸν, ἐν τῇ-
δαδι ἐνῆναι τὰ περὶ τοῦ οἴνου.
καὶ εὑρέθη κεῖθι ὁ Τόξαρις τε-
θαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ
γνωσθείς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφά-
νιζ' ἔτι· καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ
στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλα-
πτο, τῇ λαιᾷ μὲν τόξον ἔχων
ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ, δὲ βι-
βλίον ὡς ἐοικέναι ἔτι καὶ νῦν ἄλ-
λοις ἀναγινώσκειν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ
τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον
τὰ δ' ἄλλα τῆς στήλης καὶ τὸ πρό-
σωπον ὁ χρόνος ἤδη ἠφάνι-
κατό πως. ἔστι δὲ ὁ τοῦ Δι-
πύλου, ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ακα-
δημίαν ἀπιόντων, ὀλίγα τὸ
χῶμα, καὶ ἡ στήλη χαμαὶ,
πλὴν ἀπ' ἐστεφανωμένη. καὶ
φασί τινας πυρετταίνοντας
ἤδη ἀνακωθῆναι ἀπ' αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus exi-stens, ista Athenien sibus facienda suaserit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi persoluitur. namniuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci monstrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino spargendo diximus, imperasse. Et inuentus est eo loco Toxaris esse sepultus, ipsa inscriptione cognitus, tametsi non integra appareat: in primis verò quòd super columnam vir ornatu Scythico sculptus fuerat, læuâ arcũ intensum, dextrâ verò, vt visus est, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpoee conspicitur, & arcus totus vnà cũ codice: reliquas verò partes statuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas iã deuastauit. Est aũt non procul ab ædibus Dipyli, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & statua humi sita, verùm subinde recentibus sertis redimita. Aiunt qúe nonnullos febre laborantes iam ab illo subleuatos esse.

καὶ μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἄπιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἐῤῥύσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὐ περὶ ἐκείνου ἐμνήσθημεν αὐτῷ, ἔξεστι μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἐκεῖθεν ἐκ Πραιῶν, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, καὶ μετρίως ταραττόμενος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πολλὰ, καὶ οὐκ ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ σωϊδίκα. ταραττόμενον παρὰ τὸν ὁρμοῦντα ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμόγλωσσον ἀδήλως εἶναι, καὶ ὅλως, μετεμέλετο αὐτῷ ὁδὸν τὴν ὁδόν. καὶ ἐδόκει, βλέποντα μόνον τοὺς Ἀθηναίους, ἐπὶ πόδα εὐθὺς ὀπίσω χωρεῖν, καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ἡ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἰκαδε, εἰς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυχάν δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς, ὁ Τό-

& per Iouem à vero non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peſte graua uatam liberauerit. Sed redeamus ad id cuius gratia illius mẽtionem fecimus. Adhuc quidem in viuis erat Toxaris, Anacharſis autem cùm nuper ſoluiſſet è patria, ex Pyræo in vrbem venit, veluti hoſpes & barbarus, nõn mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticuloſus & trepidus, pendens animi quid ageret. Siquidem non obſcurè intelligebat à videntibus ſe haberi ludibrio propter habitus peregrini inſolentiam, & eandem linguam ſonare callentem inueniebat neminem. In ſumma, iam illium ſuſceptæ prnfectionis pœnitebat, conſtitutum habens in animo, viſis tantum Athenis auctutùm retrò abire in patriam, conſcenſoque nauigio iterum ſoluere in Boſporum, vnde non multum itineris illi conficiendum reſtabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc ſecum reputanti Anacharſidi dæmon quiſquam bonus illi ſit obuiam, vt reuera credendum eſt, nempe

Toxaris

Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐσθῆτα αὐτὴν ἐπισπάσατο, πατρίδα οὖσα, ἔπειτα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τοῦ δοκιμάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ πάθος ἂν ἑλληνικὸν ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, Ἑλληνιστὶ ἐσαλπίνων, ἀπεξυρημένον τὸ γένειον, ἄξιφον, ἀσίδηρον, ἤδη σωμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μεταπεποίητο ἀπὸ τοῦ χρόνου. ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσεπὼν αὐτὸν, οὐ σύ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ἂν τυγχάνεις, ὁ Δαυκίτου; ἐθάρρυνεν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον εὐδόκιμον ὄντα ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν εἰμὶ παρ' ὑμῶν, Τόξαρις

Toxaris [f] *in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, quique inter Scytharum primates nõ infimum locum obtineret. Porrò autem Anacharsis vnde cognoscere potuisset popularẽ sibi esse Toxarim, more Græcorũ exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nullo ferro munitum, iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nonne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéque callentem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locum obtineret. & interrogauit: Tu verò vnde me noſti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum, inquit, è vobis oriundus, ex Scythia: nomẽ mihi est Toxa-*

ris, non

ως τὄνομα, ὃ τῶν ἐπιφανῶν ὥστε καὶ ἐγνῶσθαι ἄν σοι καθ' αὐτόμωρ, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἦ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὥς τις Τόξαρις, ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀφεληλυθὼς καὶ γαμετὴν ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἰχοιτο εἰς Ἀθήνας, καὶ νιῷ δισσοῖν κάθηται, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀστῶν; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις καμοὶ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἐκεῖνος γὰρ ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τοῦ ἔρωτος, ὃν ἐρᾷς τῆς Ἑλλάδος. καὶ καταγέ τοι τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ἀφορμήσας, ἥκω σοι, μνείαν παθὼν ἐν τοῖς ἐμοῖς ἔθνεσι. καὶ ἄγε μὴ σοί ἐνέτυχον, ἔγνως ἂν ἤδη, πρὶν ὅλιον λαῦσαι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν καταίνας οὕτως ἐπαράγμενον, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀσυνάκου καὶ Ζαμόλξιδος, τὸν παρόντων ἡμῖν θεῶν, σύ μοι, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον,

ri, non ex claris illis ducenti generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore visendæ Græciæ relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, máq; magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, ille ipse ipsum, si qua etiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò huc perductus et, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus veniò, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus fuisses obuiam, iã decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsqueadeò consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. [i] Sed age per Acinacem & Zamolxim deos nobis penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hospitem circumducito,

σον, καὶ δεῖξον τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθηναίων, ἔπειτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων, τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τὰς βιοτάσεις, καὶ ἤθη καὶ πανηγύρεις καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἃς ἦρ σύ τε κἀγὼ μικρὰ σὺ ζωαύτλω ὁδὸν ἤλθομεν, μὴ πρεπόντως ἀθλαλον αὐτῶν ἀναστρεφούλα. τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, κάλλιστα ἐρωλικὸν ἔρημας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐληθόυλα, οἴχεσθαι ἀπιόυλα. πλὴν ἀλλὰ θάρρει. ἐὰν γὲ ἄρ, ὡς φὴς, ἀπίληθης, οὐδ' ἂν ἀφίκοιο ῥαδίως ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει πρὸς τὸς ξένους, ἀλλὰ μάλα ἐπιπλύψεται σου, ὡς μήτε γυναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, ἐί σοι ἤδη ἔσι, μνημονεῦσαι. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ἅπλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ, ἐγὼ ποιήσομαί σοι.

cito, ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cõmonstrato: deinde, si qua etiam pãssim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cũ leges optimè constitutas, tũ viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & ludos publicos, & vitã illorũ, & Rempub quorũ indaganda dorũ gratia prior tu, exime ego post te tantum itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his omnibus nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix factis pede liminib9, mox te redituru postliminio: Atqui bonũ habe animum: neq; enim, vt tu tecũ cogitas, abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neque verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illectamenta, verùm multò magis te susceptum ita tractabit, vt ne vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterùm vt quàm celerrimè vniuersam Athenienſium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectum reddam.

Agit

ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριός γε μέν, ἀπολημπόσας δὲ μάλα πολλὰ τῆς Ἀσίας, καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλλα ὁ τῶν πολλοῦ, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης. ὄψει γεροντα, ἔτω δημοτικῶς ἐσκευασμένον, πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτὸν, ὥστε καὶ νομοθέτην χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιῶν. ἀτοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις οἷός ἐστι, πάσαν νόμισον τὴν Ἑλλάδα ἐν ἀῶσι ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν εἰδείης τῶν τῇδε ἀστάθμητον ὡς οὐκ ἔστιν, ὃ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυνάμενον, ἢ συνήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλὰ μεταλαβὼν, ἄγε πρὸς αὐτόν.

Agit hic vir multæ & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed qui diu multumq; susceptis peregrinationibus & in Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis quibusque mortalibus vitæ consuetudinem habuit: cæterùm homo non admodum diues, verùm infimæ penè fortunæ mendicus. Videbis senem adeò populariter exornatum: verùntamen cùm propter sapientiæ excellentiam, tum aliarū virtutum quibus præditus est, præstantiam, ob omnibus certatim colitur, adeò vt etiam pro legum auctore eo vtantur in constituenda Repub. neque iuxtà eius præcepta viuere dedignantur. Hunc si amicitiâ tibi iunctum possederis, ac planè cuiusmodi vir sit, perdidiceris, vniuersam Græciam in te habiturum haud dubitanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex omnibus bonis hîc repositis, non maiori me tibi gratificari posse aut officio aut obsequio, quàm si huic te quam commendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantocyus ad illum ducito.

Sed

ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδός σοι τῷ ξυντυχὼν ἡμῶν. εὐφήμει, ἦδ' ὃς, ἐκεῖνο τὰ μέγιστα χαριεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς εἰς ξένον ἄνδρα εὐποιΐας. ἕπου μόνον· ἴσασι γὰρ ὅσοι περὶ τὸς ξένους εἰσὶν ἀδὸς, καὶ ἃ ἄμεινον ἐπιδεικνύναι καὶ χρηστότης, μᾶλλον δὲ πατρὸς δαίμονα οὕτω αὐτὸς ἡμῖν προσέσται, ὁ ἐπὶ σιωπαῖς, ὁ λαλῶν ἐαυτῷ, καὶ ἅμα προσεπὼν τὸν Σόλωνα. τοῦτό σοι, ἔφη δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. Σκύθης δὲ ὢν τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν, ἦ ὅμως τἀκεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει σωτσόμενος ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀψόμενος τῆς Ἑλλάδος κἀγὼ ἐπιθυμῶ τινα ταύτῃ ἐξεῦρον αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀείστοις.

Sed enim illud vereor, ne difficilis accessu sit, tuumque erga me studium tanquam superuacaneum respuat. Bona verba, inquit ille: videor enim illi rem omnium gratissimam facturus, beneuolentiæ erga hospitem ostentandæ occasionem illi offerens. Tantum verò me sequere, statimque qua sit erga hospites reuerentia, tum quàm à comitate non auersus, tum quæ alia eius bonitas, & ingenij amœnissimi suauitas, cognosces. Quin potius, bona fortuna duce, ille ipse nos accedit: nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Et cum dicto Solonem allocutus: Venio, inquit, maximum tibi munus adducens, virum peregrinum egentem amicitiæ. Est autè genere & natione Scytha, vnus apud nostrates ex nobilibus & summo loco natis. Omnibus verò in patria relictis, huc venit nobiscum conuersaturus, eaque quæ per Græciam sunt præstantissima, visurus. Porrò ego eius rei compendium illi inuentum curaui, quo pacto facillimè simul & expeditissimè vniuersa perdisceret, & optimi

σοις. τοῦτο δ' ἵν' οἱ προσαγαγεῖν αὐτόν. ἑτοίμως ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω πείσεις καὶ προξενήσεις αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο αἱ Ἀθῆναι. τοῦδε ἡ Ἑλλάς. οὐκ ἔτι ξένος, σύμπαντές σε ἴσασι, πάντες σε φιλοῦσι, τιμιώτερον εἶναι τὸ λαλᾶν τὸν προσβύτην τοῦτον. ἅπαντες ἐπιλήσαι τῶν ἐν Σκυθίᾳ σωρῶν αὐτῷ. ἴχνος τῆς ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανών, τοῦτο, λέγω τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὤν, ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ εἷς ᾧτινι χρῆσθαι αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἤλθη ὁ Σόλων ὡς ἡμᾶς, οἷα δὲ εἶπεν. ὡς

mis quibuſque innoteſceret. Aliam verò ad hæc conſequenda viam compendioſiorem non tenebam, quàm ſi hunc tibi adductum familiarem feciſſem. Itaque ſi Solonem ego planè pernoui, ſic facies, ac illum in bonorum notitiam & ſtudium perduces, & germanũ ciuem Græciæ eſſe oſtendes. Et quod tibi paulò antè dixi, Anacharſi, omnia iam viſo Solone conſpexiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt, ipſa Græcia. Neq; ampliùs hoſpitem te eſſe puta. Omnes te nouerunt, omnes certatim amore te proſequuntur. Tantum tibi in hoc ſene bonum repoſitũ eſſe ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuerſatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, de amoris finem tantopere deſideratum. Hîc tibi Græca eſt regula, neq; non Atticæ philoſophiæ index certiſsimus. Quare hoc tibi perſuade, eum eſſe multò felicisſimum, quicunque cum Solone verſatus fuerit, eoq; amico vtitur. Perlongum eſſet referre, quantum cùm Solon ſit delectatus munere, tum

ὡς δὲ λοιπὸν σωθῆναι, ὁ μὲν
πανδοῦρον, καὶ διδάσκων τὰ
κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον
ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρ-
σιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἑλ-
λήνων καλοῖς, καὶ πάντα πρό-
θυμον ἐπιμελούμενον, ὅπως κά-
λλιστα διαπρίψῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι.
ὁ δὲ τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐ-
τοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πό-
δα ἐκὼν εἶναι ἀπολειπόμενον.
ὡς γοῦν ὑπέσχετο αὐτῷ ὁ Τό-
ξαρις, ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σό-
λωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκα-
ρεῖ, καὶ πᾶσιν ἦν γνώριμος,
καὶ ἐτιμᾶτο δὲ ἐκεῖνον· οὐ γὰρ
μικρὸν ἦν Σόλωνα ἐπαινῶν,
ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τούτῳ, ὡς
νομοθέτῃ πείθοντο. καὶ ἐφί-
λουν, ὃς ἐκεῖνον ἀοκιμάζοι,
καὶ ἐπίστευον ἀεὶ τοὺς ἄνδρας ἐ-
ναι τὰ τιμιώτατα, καὶ ἐμυή-
θη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρ-
σις

tum quibus verbis respondérit, ita, vt in reliquum tempus dulcissimè simul & coniunctissimè conuixerint, aliter quidem illorum, nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumque optimatibus adducens, tum per omnia diligentissimè curam agens, quo pacto quamiucundissimè in Græcia in precio habitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede volens à senis latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone in puncto tẽporis vniuersa cognouit, ac omnibus innotuit, & illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enim mediocri laude Anacharsis virtutes solebat extollere Solon: verùm hominibus & hoc moris erat, vt quemadmodum Solomi legislatori libenter dicto audientes erant, amore quoque & beneuolentia prosequebantur, quoscunque ille aliquo precio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquum viros optimos esse credebant. Solus verò ex Barbaris Anachar-

σις ἀμαθοποίητος γενόμενος, ἀ
λλὰ Θεοξένῳ πιστεύειν, καὶ τῷ
τὰ ἴσα φρονοῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἄν οὐδὲ ἀνείρηψεν, οἶ-
μαι, ἐς Σκύθας, ἀ μὴ Σόλωνι
ἀπέθανε. βούλει οὖν ἤδη
ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ὡς μὴ ἀκέφαλος πλανοῖτο;
ὥρα γάρ ἐστιν, οὗ τινός μοι
ἕνεκα ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ-
θίας, καὶ Τόξαρις τὰ νεῶν ἐς
Μακεδονίαν ἦκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπα-
γόμενος Ἀθηνῶν. φημὶ δὲ
ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν
τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πρὸς
Χαρίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι
τῆς εἰκόνος, ἐ βασιλικῷ ἀν-
δρὶ ἐμαυτὸν ἔικασα· βάρ-
βαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος.
καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς
Σύρους ὑμᾶς φαυλοτέρους εἶ-
ναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ οὐδὲ
κατὰ τὸ βασιλικὸν ἀσποιῶ
τἀμὰ ἐς τὴν ὁμοιότητα, κατ'
ἐκεῖνα δέ. ὅτι γὰρ πρῶτον ἐ-
πιδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει,

sis initiatus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fides habenda est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriæ prodidit. Sed neque, vt opinor, retrò ad Scythas Anacharsis abijt, nisi Solone mortuo. Vultis igitur fabulæ finem iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam tempus est cognoscendi ciues, cuius rei gratia mihi Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem quoque adultæ ætatis hominem ab Athenis adduxi. [k] Siquidem aio & me non dissimile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per Gratias vos obsecro, ne indignabundo animo mihi vitio vertatis similitudinem, si viro regio memet ipse comparauero. Barbarus enim ille fuit: cæterùm nos Syros ulla in re Scythis deteriores

non facilè dixeris. Atqui neq; res meas cũ regia magnificentia cõponere annitor similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cùm primùm in vestrã vrbẽ hospes immigrassem,

statim

ἐξεπλάγην μὲν ἐυθὺς, ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ πλοῦ ἄλλου δυνάμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπὶ πολὺ ἐτεθάπτην πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρκουν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐπεπόνθει, πρὸς πλοῦ τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμπορον οὕτω διατεθῆσθαι πλοῦ γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ ἑαυτῇ, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν πλοῦ ἐκεῖνον, Ἀνθεῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν πρακτέων, καὶ τὸ μὲν δέξω τὸν λόγον ὑμῖν, πάλαι ἐβουλόμην. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἐδείξα, σιωπῇ παροδεύσας τηλικαύτην πόλιν; ἐμαυτῷ γὰρ, ἔδη ἀποκρύψομαι τἀληθῆ, οἵ τινες οἱ προύχοντες ἦσαν, καὶ οἷς ἄν τις προσελθὼν, καὶ συγγρα-

statim animo obstupefactus fum, visa eius & amplitudine & pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliaque potentia & splendore omni cognito. Itaque multo tempore animo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta abundè satis admiratione prosequi: cuiusmodi quiddam & [1] insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus est. Neque verò alium ego obtinebam animum, intuitus vrbem tanto vigore vigentem, ac iuxta Poëtam illum omnibus bonis florentem; quibus ciuitas felix & beata solet affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ agenda forent, mecum deliberabam. Iam enim olim constitutum habebam, oratione vos & laudibus illustrare. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ciuitatem præteriens? Quippe quærebam (neque enim veritatem prudens celabo) si qui essent qui reliquos dignitate anteirent, & quos aggressus aliquis, ac

συγγραψάμενον πεσάτας, συναγωνισᾶς χρῶτο πὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ ἕις, ὥσπερ ὁ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον· ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δίκαιοι ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀπαχθεῖ τοιούτους ἄνδρας ἀλλαχοῦ. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἡμῖν ἄνδρε ἀείσω, γνώμῃ μὲν καὶ ἀξιώματι πολὺ πάντων ἀπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει τῇ Ἀττικῇ δικαίᾳ παραβάλλοις ἄν. ὁ δὲ παρὰ τοῦ δήμου εὔνοια, πάνυ ἐρωτικὴ πὸς αὐτὸς, καὶ τοῦτ' γίγνεται ὅ, τι ἂν ἄριστον ἐν τῇ πόλει. πολὺ μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ πολὺ πὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μηδὲν τοσοῦτον ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας ἀδιάσιμον, καὶ τὸ πρᾶον,

historia de illis memoriæ prodita, adiutoribus vteretur ad omnia. Ibi verò mihi non vnus, quemadmodum Anacharsidi, & ille quidem barbarus Toxaris, sed plures, aut potius omnes eadem tantùm non ijsdem syllabis respondebant. Multi quidem & alij præclari & industrij viri, ô hospes, in hac vrbe habitant, nec temerè alibi eiusmodi viros inuenies perinde bonos. [m] *Duo tamen cumprimis sunt longè optimi & præstantissimi, generis splendore & dignitate omnibus longè superiores: cæterùm disciplinarum cognitione ac dicendi facultate, Atticæ Musæ eos non absurdè comparaueris. Populi mirus erga illos fauor, & studium singulare exstitit. Et hoc quoque quod in ciuitate optimũ & præstantissimum esse constat, illorum bonitatem, & obuiam erga hospites humanitatem, nullamque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cùm beneuolentia, tum animi*

manſue-

ον, καὶ τὸ ἀνπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγήσασθαι, παραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ὡς μάλιστα θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, υἱὸς καὶ πατὴρ, ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοεῖς· ὁ δὲ υἱὸς, καὶ ὀφθεὶς μὲν αὐτίκα ἀπάξεταί σε. οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπόν τινα πρὸ ὤμορφίαν. ἂν δὲ καὶ φθέγξασθαι μόνον. οἰχήσεταί σε ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναλύσαμενος, ζωσάμενος Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει, ἅ γε τοι πόλις ἅπασα, κιχηνότων ἀκούσομεν, ὁπόταν ἂν δημηγορήσων παρέλθοι. ὁποῖόν φασι τὸς τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς τὸν τῦ Κλεινίου πεπονθέναι, παρ' ὅσον ζῶις μὲν οὐκ ἂν μακρὰν μετεμέλησε τὸν ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τῦ Ἀλκιβιάδου. τῦτον δὲ οὐ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖται ἥδη

manſuetudinem & morum facilitatem quibuſuis accedentibus expoſitam, ipſe hauddubiè alijs verbis celebrabis, paulò pòſt harum rerum facto periculo. Atque vt mireris impenſiùs, ex vna eadémque familia ſunt pater & filius. Alter quidem non alius quam ſi Solonem, aut Periclem, aut Ariſtidem animo conceperis: alter verò filius, te ſaltè conſpectum actutum domum abductурus eſt. Adeò præſtanti corpore viſendus eſt, & maſculâ quadam forma decorus & amabilis. Quòd ſi modò ore você ſoluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus. tantam dicendi venerem, & verborum ſuauitatem iuuenis in lingua ſita poſſidet. Quinetiam [n] vniuerſa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus progreditur: euiuſmodi aiunt Athenienſibus quondam accidiſſe in Cliniæ filio adamando, præterquam quòd non multò pòſt eos amoris ſummè pœnituerit, quo [o] Alcibiadem complexi fuerant. Porrò hunc non ciuitas ſolùm arctiſsimè diligit, verumetiam reuerenter habere non

ἄλλα ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἵν' ταῦτο ὑμῖν δημόσιον ἀγαθόν ἔστι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος. ἐὰν δὲ αὐτός τι, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δίξαντό σε, καὶ φίλον ποιήσαντο, πᾶσαν ἕξεις τὴν πόλιν· καὶ ἐπισπάσει καὶ τὴν χεῖρα ἕτοιμον, καὶ οὐκέτ' εὐδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα καὶ τὸν Δία ἅπαντ' ἄν εἴη ὀρθῶς, εἰ καὶ καὶ ὅρκον ἐπάγοι τις καὶ λόγῳ· καί μοι, ἄλλα πρεσβεύοντος ἐρημίαν ἔδοξα. οὐκ ἔδρας τοίνυν, ἀλλ' ἀμβολὰς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος φησίν, ἀλλὰ καὶ πάντα μὲν κάλων κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ὑμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἦν γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, εὐδία πάντα, καὶ πλοῦς ἴσος, καὶ λεπτὸν μὲν ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

dedignatur. In summa, vnà cum hoc nobis populare bonum est hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantùm autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuæ erunt in ambiguo. Hæc per Iouem ab omnibus dicebantur, etsi iureiurando oratio mea mihi confirmanda sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo assecutus esse videor. Itaq; neque desidiæ, neque moræ indulgendæ locus est, vt ait Poëta Ceius, verùm omnes rudentes pariter mouendi sunt, præterea nihil non dicendũ & faciendum, quo in amicitiam illorum insinuemur. Quod quidem si ex sententia consecuti fuerimus, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspera, ac mare placidum, & portus in propinquo constitutus.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOSPES.] *Aut hospitum excipiendorum præfectus. Suidas:* προξένους ἐκάλουν, τοὺς παραγινομένους, εἰς τὸ ἐπιδέχεσθαι τοὺς ξένους, ἐξ ἄλλων πόλεων ἀφιγμένους. *i. Proxenos appellabant, qui essent hospitibus excipiendis præfecti. Hic enim erga peregrinos humanitatis laudem & imaginem continet.* *b* Non fuit.] *Exempli narratio, qua quos laudare instituit, cum veteri Solone comparat, eosq; quasi omnium aliorum instar quoddam facit.*

c Anacharsides.] *Vide huius vitam & epitaphium apud Laërtium. Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis, de quo fertur epigramma hoc Ioannis Alexandri Brissicani, ad Ioannem Februm:*

Hospes Anacharsis Scythicis egressus ab oris,
(Nam patriæ morum est nomine victus amor)
Multorum mores, multorum vidit & vrbes:
Nempe Ithaci fertur laus ea prima ducis.
Tandem animi linguæq; vt cultū absolueret, vrbem
Cecropiam celeri pergit adire gradu.
Atq; isthic simili Græcorum ornatus amictu,
Nam Scythiæ dederat cætera cuncta suæ.
Viuendi non pauca exempla accepit Athenis:
Vrbs equidem exemplo, sæpe iuuare solet
Dogmata tum magni didicit consulta Solonis:
Sic tacitas vires sæpe magister habet.
Idem hospes Latijs nunc se quoq; finibus infert,
Romana immutans pallia Græca toga.
Illi, igitur qui mos tuus est me interprete, amicos,
Pande fores, placido suscipe & hospitio.
Certè hominem sic istuc cupiat quod dicitur esse,
Sincera hospitij tessara sola facit.
Quòd si illam improbitas morū, faber optime, frangat,
Non video quidnam turpius esse queat. *d* Octipedes.] *Scythico prouerbio dicebantur, quibus rusticanæ tantùm opes erant, quiq; duos possiderent boues, & currum vnum. Inter opes enim rusticanas, præcipuè recenset Hesiodus lib. 2. Operum*

perum & dicrum τὸν βοῶν ἀροτῆρα. i. bouem aratorem. e Ablegare.] Morem hunc mittendi ad Zamolxim scribit Herodotus in 4. Strabo in 7. & Suidas in dictione Ζαμόλξις. f In Ceramico.] Locus erat Athenis, vbi, qui in bello ceciderant, sepeliebantur: autore Suida. Meminit & Pausanias in Græcia, Attica, & Lucianus in Piscatore. Item in Meretricio Melissæ & Bacchidis, vbi pro loco, in quo meretrices habitabant, capitur. g Atque ex his ipsis Atticis.] Athenienses se dicebant esse αὐτόχθονες, quasi interrigenas dicas, ex ipsa terra genitos, ipsius terræ alumnos, indigenas. Aiunt Erichtheum ex terra editum, præbuisse argumentum, vt Athenienses, quibus is imperârit, terra item geniti censerentur, ac nominarentur αὐτόχθονες, sicuti etiam docuit Plato. Proinde eius rei symbolum τέττιγας. i. cicadas aureas solitos gestare, dictosq; eo nomine Tettigophoros. Etenim eiusmodi traditur animalis origo. Cuius rei testis quoq; locupletissimus est Thucydides historia prima, id quod Virgilius, in Cyri indicat:

Aurea solenni comptum quem fibula situ,
Mosopio erecti, nectabat dente cicadæ. Meminit & Iustinus libro 2. & Demosthenes in Oratione περὶ τῆς παραπρεσβείας: μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς. Tertullianus in libro de velandis virginibus. Athenæus in libr. β. δειπνοσοφιστῶν. Verùm omnium copiosissimè interpres Aristophanis in Nubibus: εἰ μὲν παλαιοὶ κατὰ τὸν ἀνάστολον, τῶν τριχῶν χρυσῶν ἐχρῶντο τέττιγι τεκμήριον, ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν, &c. Quo loco citat & Thucydidem eius rei authorem. Erechthei filias in numero deorum habitas M. Cicero refert. h Itaque huius negociationis.] Cicero lib. 3. Officiorum, mercatum bonarum artium appellat. Max. Tyrius Platonicus, Sermone 17. scribit, Pythagoricos honestam mercaturam in Græciam misisse, nempe ex Italia scientias quasdam Athenas vsque. Plato in Sophista & in Pythagora, docet longè nos attentiores esse debere in disciplinis, quàm in ayis mercibus emendis. In eundum modum & Isocrates admonet, esse longè quàm turpissimum mercatores immensa maria transmittere, quò facultates suas augeant, & adolescentes neutiquam industriæ contendere, quo rectam animi constitutionem è bonis studijs assequantur.

i Sed

i Sed age.] *Per ſuos deos vnaquæque gens iurare conſueuit. Scytharum dij ſunt Acinacis, Zalmois & Ventus. Vide Lucianum in Toxaride.* k Siquidem aio.] *Adaptatio ſuæ cauſſæ.* l Inſularis ille.] *Telemachus, ſcilicet ex inſula Ithaca, Homerus Odyſſ.* δ *Menelai domum ex auro, electro, argento & ebore concinnatam, cum ſtupore quodam miratur.* m Duo tamen.] *Collatio & amplificatio perſonarum.* n Vniuerſa ciuitas inhiat.] ἡ πόλις ἅπασα κεχηνότως ἄκουεν. id eſt, *vrbs tota hiantes auſcultant. Syntheſis eſt generis & numeri,* o Alcibiadem complexi.] *Hoc abundè ſcribit Plutarchus in Alcibiade, Ariſtophanes in Ranis, & Val. Maximus lib. 7. de Sapienter factis & dictis.*

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟ-ρίαν συγγρά-φειν.

QVOMODO Hiſtoria ſcribenda ſit.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdaſcalicus liber eſt, continens præcepta ac regulas de hiſtoria ſcribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore expoſito fine ſeu officio Hiſtorici, & confutatis ijs, qui duplicem Hiſtoriæ finem faciunt, vtile videlicet & delectabile, mox vitia recenſet, quæ tum in verbis & compoſitione, tum in ipſis rebus vitanda ſit, & hoc ſub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccârint, oſtendendo. In poſteriore autem parte primùm quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quaſi domi ſuæ comparata habere debeat is, qui ad ſcribendam hiſtoriam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expoſitione & phraſi verborum, poſtremò & de partibus operis tradit, etiam hîc exemplis aliorum præcepta ſua confirmando.

Orditur autem ab occaſione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Ἀβδηρίτας φασὶ, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ φίλε Φίλων, τοιόνδε· πυρετάνειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα παυδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμένους, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ, περὶ δὲ τὸν ἑβδόμιον, τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπιγενόμενος πολὺς, καὶ οὕτως ἔλυσε τὸν πυρετὸν, ἐς γέλωτόν τι πάντως πρέπουσι τὰς γνώμας αὐτῶν. ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳδίαν παρεκινοῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὸν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμανώδουν, καὶ τὸν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μιᾷ διῆξαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ λιπῶν. τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳδῶν· Σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε, καὶ ἀνθρώπων ἔρως, καὶ

Abderitis a fuit, ut aiunt, Lysimacho b iam regnante morbus incidisse, optime Philo, huiusce modi quondam: Febricitari principio quidem cœpisse per vrbem vniuersos, primo statim die febri cõtinua ac valida grauiter correptos. Circa septimum autem diem alijs quidem multus è naribus profluens sanguis, alijs verò exortus sudor, etiam ipse immodicus febrim dissoluit, ac finijt. Cæterùm ridicula quadam perturbatione mentes illorum idem hic morbus inuoluit. Omnes enim quasi ad c Tragœdias agendas impellebantur, & Iambica personabant, multúmque vociferabantur. Maximè autem Euripidis Andromedam canticis referebant, & Persei sermonem per vices recitabant. Plenáque adeò ciuitas erat pallidis & macilentis illis septimanis Tragœdis notum illud:

At ô tyranne hominum & diuorum, Amor.

Et

καὶ τἆλλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοῶντων καὶ τοῦδε ἐπιβολὴν, ἄχρι δὴ χειμῶν, καὶ μύρου δὲ μεγαλωνύμου, ἐκπαύσοι ληροῦντας αὐτούς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τῶν δεινοτάτων παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδός. εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους, ἐν πομπῇ τῷ φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς ἀνέξαι τι ἐκ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναπάντας ὕστερον εἰς τὴν τραγῳδίαν παρελθεῖν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρήσης δ' Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν, ὡσὰν τῶν Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν ἑκάστου νοῦν νόμῳ πεπιεζομένων. ὡς οὖν ἔφασιν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος καὶ νῦν τὰς πολλὰς τῶν πεπαιδευμένων περιειλύνθει, οὐχ ὥσπερ τραγῳδεῖν. ἐλάττων γὰρ ἂν ἦν τὸ παράπαν, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, καὶ φαύλοις ἐγκεχυμένοις, ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τάχιστα ποιεῖν ταῦτα ἐκινήθησαν, ὁπόσα

Et cætera quæ sequuntur, magna voce exclamantibus, & hoc in longum vsque, donec superueniente iam hyeme, frigus nimium obor[illegible] ab insania ac nugis [illegible] liberet ipsos. Causam [illegible] rei videtur mihi pra[illegible] chelaus Tragicus P[illegible] ii illis temporibus [illegible]ceris erat, qui media æstate, multóque æstu, Andromedæ fabulam ipsis egerat, ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & mentibus euersi postea in eandem Tragœdiam delaberentur, obseruante illorũ memoriæ Andromedã, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis & cogitationibus obuolante. Vt igitur alterum cum altero comparetur, quemadmodum vulgò dicunt, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore plerosque doctorum inuasit: & non vt ipsi quæque Tragœdias agant. nam in hoc minùs delirarent, alienis Iambicis, ijsq; haud malis occupati: sed ex quo obuia illa, & velut ante pedes exposita

semel

ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ ἡ σωτήριος ἐκείνη νίκη, οὐδεὶς ὅστις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ὑμῖν ἅπαντες γεγόνασιν· καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρα τὸ τοῦ Πολέμωνος ἔπος ἦν, πατὴρ, εἴγε καὶ συγγραφέων τοσούτους ἀνέφυσεν, ἀπὸ μιᾶς τῆς πληγῆς. ταῦτα ἐγὼ, ὦ φίλος, ὁρῶν καὶ ἀκούων ἐμαυτῷ τὸν τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο ἐσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπὶ Κόρινθον παραγενέσθαι, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους φορῶν, ὁ δὲ τοὺς οἰκοδομοῦντας τοῦ τείχους, ὁ δὲ ἐπάλξεις ὑποστηρίζων, ὁ δὲ ἄλλο τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν ἔχοι ὅ, τι καὶ πράττοι (ἔδει

semel moueri cœpêre, puta bellum istud aduersus Barbaros, & vulnus in Armenia acceptum, continuæq; victoriæ illæ, nemo vnus iam est qui non historiam scribere velit: imò verò Thucydides, & Herodoti, & Xenophontes, cuncti nobis facti sunt: &, vt apparet, verum illud tandem fuit, quod dicit: e Bellum omnium pater est: quandoquidem & historiarum scriptores tam multos procreauit, idq; vna hac plaga. Hæc igitur, ô amice, posteaquam viderem atque audirem, Sinopensis illius in mentem venit. Quando enim Philippus rex ferebatur cum exercitu iam aduentare, Corinthij omnes trepidi turbari cœperunt, & pro se quisque sedulò facere: alius quidem arma apparando, alius autem saxa comportando, alius muros ciuitatis reficiendo, alius propugnacula & turres suffulciendo: deniq; alius aliud aliquid quod ad rem pertineret, subministrando. f Diogenes autem cùm hæc aspiceret, quoniam ipse nihil haberet quod ageret

(nemo

(οὐδὲς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρῆτο) διαζωσάμενος τὸ περίβολον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανίου· καί τινος τῶν συνήθων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διόγενες; κυλίω, ἔφη, κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργὸν δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὶ τὸς οὖν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος ἔλω ἐν ὅτῳ πολυφώνῳ τῷ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα, λιχνὸς σιωπῇ παραφροίμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον, οὐχ ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διηγήσασθαι. οὐχ ὅτι τῶ μεγαλόφρονι ἐγὼ, μηδὲ τοῦτο δείσας περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ κἀγὼ ὁ κίνδυνος, εἰ καλά τις περιφῶν κυλίει τις, καὶ μάλιστα οἷον τὸν τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκραμένον

(nemo enim ipsum ad vllum aliquod ministerium adhibebat) cincto circum se pallio, seriò admodum & ipse dolium suum, in quo tum forte habitabat, & sursum ac deorsum per Cranium volutare cœpit: ac rogante quopiam ex familiaribus, &, quid hoc, inquiente, Diogenes agis? Voluto, respondit ille, ego etiam dolium meū, vt ne solus ociosè feriari videar inter tot laborantes. Et ego igitur, ô Philo, vt ne solus mutus forem in hoc loquaci ac strepero seculo, neque perinde ac comicum aliquod satellitium cum silentio hians præterueherer, non abs re facturum me esse arbitratus sum, si quoad possibile mihi esset, etiam ipse dolium volutarem: nō historiam scribendo, neque etiam ipsas res gestas commemorando: non ita temerarius equidem sum, neque etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum periculum hoc sit, si quis per saxa ac rupes volutet, & maximè tale, quale meū est doliolum, ne validè quidem satis etiā fictum ac coctum,

μωμένον· λιθάδιον γὰρ αὐτί-
κα μάλα πρὸς μικρόν τι λί-
θίδιον προσπλάσαντα, συν-
λίγειν τὰ ὀστρακά, τί οὖν ἐ-
γνωσάμοι, καὶ ὅπως ἀσφά-
λῶς μεθέξω τοῦ πολίμου, αὐ-
τὸς ἔξω βέλους ἑστὼς, ἄλ-
λοις φράσω. τοῦ μὲν δαπανοῦ, καὶ
κύμα]ος, καὶ φροντίδων, ὅ-
σα τοῖς συγγράφειν ἔνεσιν, ἀ-
φέξω ἐμαυτὸν, τοῖς ποιοῦσι. πα-
ραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ
ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑπο-
θήσομαι τοῖς συγγράφουσιν,
ὃς κοινωνήσομαι αὐτοῖς τῆς
οἰκοδομίας, ἂν καὶ μὴ τῆς ἐ-
πιγραφῆς, ἄκρου γε τοῦ δα-
κ]ύλου τοῦ ποιητοῦ προσψά-
μη]ος. καί τοι δοκεῖ παραπλή-
σιος οἱ πολλοὶ λέγειν οὕτω
σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς μά-
λιστα, ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βα-
δίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ὁδίειν ἀλ-
λὰ πάνυ ῥᾴδιον καὶ πρόχειρον,
καὶ ἅπαν]ος εἶναι, ἰδεῖν συν-
γράψαι, ὧν τις ἑρμηνεῦσαι,
τὸ ἐπιπλέον λαμβά]αι. τὸ δ' οἶ-
δά που καὶ αὐτὸς, ὃ ἐστὶν,
ὡς δὲ

coctum, adeò vt si quis exi-
guum aliquem lapillum ipsi
illidat, statim admodum te-
stæ colligendæ illi sint. Quid
igitur decretum mihi est?
& quo pacto bellum tutò ca-
pessam, ipse extra teli ia-
ctum constituus? Dicam e-
quidem tibi. [h] A fumo qui-
dem, & fluctibus, & curis,
quæcunque historiam scri-
bentem circunstant, abstine-
bo meipsum: admonitionem
autem quandam paruam, &
præceptiones hasce modicas
scribentibus subministrabo,
vt exædificationi saltem vi-
nà cum illis adsim, etiamsi
ab inscriptione abfuero,
summo tantùm digito vide-
licet lutũ attingendo. Quan-
quam neque admonitionẽ
plerique opus esse sibi ad
hanc rem putant, non magis
quàm arte aliqua ad vaden-
dum aut videndum, aut eden
dum, sed planè facillimum,
ac promptum, & cuiusuis ho
minis esse existimant histo-
riam scribere, si quis modò exponere verbis possit quod vi-
cunque in mentem venit. [i] Cæterùm nosti & ipse, ô amice,
quod

ὡς οὐ τῶν ὑμιταχεείσων, ἀλλ' ῥαθύμως φωτιθλῶν δυναμένων ζῦν ὅπερ, ἀπὰ ἔστι λόγοις κὴ ἄπο, πομῆς τῆς φροντίδ@ δεόμενον, λέγω τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὡς ἀεὶ κτῆμα φωτιθείη. οἶδα μὲν οὖν οὐ πάνυ πομὸς ὢν τῶν ἐπιῤῥίψων, ἐνίοις δ' κὴ πάνυ ἐναχθὺς δόξων, κὴ μάλισα, ὁπόσοις ἄποτι τέλεσαι ἤδη, κὴ ἐν ᾧ ἕοινῷ δέδεκται ἡ ἰσοεία. εἰ δ' κὴ ἐπήνεσαι ὑπὸ τῶν τότι ἀκροασαμένων, μανία. ἔ γε ἐλπὶς ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταῤῥάψουσί τι τῶν ἅπαξ διεκυρωμένων, κὴ ὥσπερ ἐς τὰς Βασιλείους αὐλὰς ἀφικεμένων. ὅμως δ' οὐ χεῖρον κὴ πὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἵν' ἔ ποτι πόλιμ@ ἄν@ συσαίη, ἢ Κελτοῖς πὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πὸς Βακτρίους (ἐ γὰρ πὸς ἡμᾶς γε δὴ μάσδ' ἄντις, ἅπάντων ἤδη δεδιχερωμένων) ἔχωσιν

quòd hoc neq; facillimorum quippiam sit, neque eorum quæ negligenter ac temerè componi possunt: sed si quid aliud quid vsquam inter ea quæ oratione traduntur, multa cura opus habet, hoc certè habet, si quis, vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio igitur paucos fore, quos mea hæc oratio conuertet, imò quibusdam etiam molestus videbor: illis maximè, quibus iam opus suum absolutum est, & historia in publicum emissa. Quòd si verò etiam laudata est ab ijs, qui tum audierunt eam, insania profectò fuerit sperare illos immutaturos aliquid, aut transcripturos, esse eorum, quæ iam semel edita atque auctorata, & quasi in regiam aulam relata sunt. Sed tamen non abs re fuerit, etiã eos ipsos admonere hîc vt si quando bellũ aliud exortum fuerit, vel Galatarum cõtra Getas, vel Indorum contra Bactrianos (neq; enim aduersum non puto quisquam aliquid mouere sustinebit, cunctis iam perdomitis & sub iugũ missis) melius

ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, τὸν κανόνα τοῦτον προσάγουσιν, ὡς πέρ γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι. ἐὰν δὲ μὴ, αὐτοί, μὴν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετροῦντες τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ ὁ πάνυ ἀνιάσεται, ὡς πάντως Ἀβδηρίται κόντως Ἀνδρομέδαν πραγωδῶσι. Διπλοῦν δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου· τὰ μὲν γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φέρε, πρῶτα εἴπωμεν ἅττινα φυλακτέον ὡς ἰσχυρὰν συγχέαντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, ἂν μὲν ἁμάρτῃ τις ὀρθῶς, καὶ ἐπ' αὐθὶς ἀγόμενος, ἀρχήν τινα οἰκείαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν δή τινα τοῖς ἔργοις ἁρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστῳ, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐμβριθητέον, καὶ ὅσα παραβαλεῖν ἄμεινον, καὶ ὅπως ἁρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μέν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον, νῦν

melius ac rectius componere tamen possint adhibita hac quasi quadam regula, si modo recta eadem ipsis videbitur: sin minus, ipsi quidem tamen eodem cubito, quemadmodum & nunc, metiantur negotium: medicus autem non admodum aegrè ferret, si omnes Abderitae isti volentes ac viriè Andromedae fabulam agant. [k] Porrò quando duplex huius consilij opus est (alia enim eligere ac sequi docet, alia verò vitare) principiò age dicamus quae nam fugienda sint ei, qui historiam scribet, & à quibus integrum ac purum maximè praebere se debeat. Deinde quibus rebus, vtendo non aberrauerit à recta via, & eò quò tendit, ducente: nempe quo exordio incipiendum sit, quo ordine res quaeque iungendae inter se, & componendae sint, quis modus singulis adhibendus, quae silentio praetereunda, quibus immorandum, & quae cursu praeteruehi satius sit, quomodo exponenda eadem, & coaptanda sint. Atque haec quidem & his similia posteriore loco tractabimus, nunc

ρὸν, νιῶ δὲ τὰς ἁμαρτίας ἤδη
ἐπωμὲν, ὁπόσα τοῖς φαύλως
συγγράφουσι παρακολουθῆσαι
ἐστιν. ἃ μὲν δὴ κοινὰ πάντων
λόγον ἔχειν ἁμαρτήματα,
ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ
διανοίᾳ, καὶ τῇ ἅπαν ἀτυχίᾳ,
μακρόν τε ἂν εἴη ἐπιθεῖν,
καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως
οὐκ ἴδιον· κοινὰ γὰρ, ὡς ἔ-
φην, ἁπάντων λόγων ἔχειν
ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ
καὶ ἁρμονίᾳ, ἃ δὲ ἐν ἱστορίᾳ
διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦ-
τα ἂν ῥᾴδιος ἐπιτηρῶν, οἷα
ἐμοὶ πολλάκις ἀκροωμέ-
νῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἂν ἅ-
πασιν αὐτοῖς ἀναπεπταμένοις τὰ
ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ, μεταξὺ
καὶ ἀναμιμνῄσκειν ἔνια,
παραδείγματος ἕνεκα, τῶν
ἤδη ὅτῳ συγγεγραμμένων.
καὶ πρῶτον γε ἐκεῖνο, ὡλί-
κον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκο-
πῶμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ
πολλοὶ αὐτὰ ἐωρεῖν τὰ γεγε-
νημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόν-
των καὶ στρατηγῶν διαρίβουσι,

mus, nunc autem vitia ea commemorabimus, quæ malè scribentes aut componentes sequi solent. Quæ igitur communia scriptorum vitia sunt, in verbis, in sonoritate, in sententia, & cæteris malè & insciè compositis, longum fuerit persequi, & à præsenti instituto etiam alienum. Nam communia, vt dixi, omnium sermonum vitia sunt, quæ in verbis & concinnitate vocum peccantur. Quæ verò in historia peculiariter quidam peccant, ea facilè deprehendas obseruando: id quod & mihi sæpenumerò vsu venit, inter auscultandum, & maximè si omnibus illis aures apertas præbueris. Sed non intempestiuum fuerit interea etiam exempli causa quædam eiusmodi repetere & commemorare, quæ iam ita composita atque edita habentur. Ac primùm quidem illud, quantum peccent, consideremus. Nam plerique ipsorum negligentia eo vt rem ipsam perinde vt gesta est, exponant, in laudibus Imperatorum & ducum immorantur,

τὸς μὲν οἰκείους ἐς ὕψος ἐπαί-
ροντες, τὸς δὲ πολεμίους δὲ πί-
ρατος μικρὸν καταῤῥίπλον-
τες, ἀγνοοῦντες ὡς ὁ στενὸς τοῦ
Ἰσθμοῦ Διὸς εἶσθ' καὶ διατετά-
χεται ἡ ἰσοεία πρὸς τὸ ἐγκώ-
μιον. ἀλλά τι μέγα τεῖχος
ἐν μέσῳ ὄντων αὐτῶν, καὶ τὸ
τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς
ὅλα πασῶν ὅτι πρὸς ἄπηλα,
ἃ γε οἱ μὴ ἐγκωμιάζοντι
μόνον ἐνὸς μέλει, ὁπόσον ἐπαι-
νέσαι, καὶ εὐφράναι ἐπαινέ-
μενον, καὶ ψόφου μόνῳ πάρ-
εστι τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον
ἂν φροντίσειεν· ἃ δὲ ἂν ἄν
τι ψεῦδος ἐμπεσὸν ἡ ἰσο-
εία, οὐδ' ἀκαιρεῖσθαι ἀνάσχοι-
το, οὐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρ-
τηρίαν ἰατρῶν παῖδες φα-
σὶ τὴν τραχεῖαν παραδέξι-
σθαι. ἄλλ τι ἐς αὐτὴν κατα-
πόσιμον. ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκα-
σιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς
μὲν, καὶ ποιημάτων ἅπαν
ἐποχίσας, καὶ κανόνος
ἅλιοι, ἰσοείας δ' ἄπροι.
ἐκεῖ

suos quidem in cœlum ex
tollentes, contrà autem ho-
stes vltra modum deprimen-
tes, ignari videlicet quòd
nō angusto aliquo m Isthmo
diuisa & interscpta sint hi-
storia & encomium, sed
magno quodam muro per
medium eunte distincta, &
musicorum illud, Δὶς πασῶν
πασῶν, hoc est, bis per
omnes chordas, quod dici
solit, inter se distant. Siqui-
dem ille qui encomium scri-
bit, hoc vnum spectat, vt
quibuscunque modis possit,
eum quem laudandum su-
scepit, extollat atque oble-
ctet: etiamsi per mendacium
fortè id consequatur quod
tendit, parum id curat. At
contrà historia o nihil fal-
sum inseri sibi, ne pauxillum
quidem permittit, non ma-
gis quàm arteriam dicun
medicorum pueri, eam, qu
trahea siue aspera vocatur
quicquam potus aut cibi i
se recipere. Rursus nesci

re ijdem vidēntur quòd & poëticè quidem & poëmata aliu
promittunt, aliud historiæ, regulasque diuersas habent

Nan

ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀπρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος ἐστὶν, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ ἑνὶ ἑκάστῳ γὰρ καὶ ἐκατόγχειρ ἐκ Μουσῶν, καὶ ἵππων ἀποπτέρων ἅρμα ζεύξασθαι θείῃ, καὶ ἐφ' ὕδατος ἄλλυς, ἢ ἐπ' ἀνθερίκων ἁπτῶν θοῦριννος ἀναβήσεται, φθόνος οὐδείς. οὐδ' ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀναστάσας, ἀωρεῖ ὁ μὲν γλῶ καὶ θάλασσαν, διδιάσι μὴ ἀπορραγείσης ἐκείνης, συντριβῇ τὰ πάντα ἐκατηνιχθέντα, ἀπὸ καὶ ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλουσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον ἔνι τῷ κεφαλῇ, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ, ὡς ἀδελφῷ αὐτὸ ὡς Ποσειδῶνι, τῷ δὲ ζώνην τῷ Ἄρει, καὶ ὅλως, σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ, τὸν ἀτρέως καὶ Αἰρόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν, οὐδ' Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτός.

Nam illi quidem libertas nullius alterius arbitrio subiecta est, vnaque haec lex est, quicquid poëta ipsi visum fuerit. Diuino enim spiritu agitur, & à Musis dependet, illarum numine afflatus: & siue equos alatos curru iungere voluerit, siue alios super aquam, aut in summas arista curſurus per illas attollet, nemo vetat: neque etiam quando Iupiter ipsorum ex vna catena alligata in sublime attaxerit pariter terram & mare, quicquam ex eo sibi metuunt, ne videlicet dirupta illa conterantur, ac pereant omnia illa deorsum præcipitata. Sed & si Agamemnonem laudare volunt, nemo prohibet quò minus illum Ioui similem faciant, & quod ad caput, & quod ad oculos pertinet: quod autem ad pectus attinet, fratri ipsius Neptuno, & quod ad balteum, Marti & omnino compoſitum quendam ex omnibus dijs oportet esse filium illum Atrei & Aeropes. Neque enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, vt singuli illius pulchritudinē ac formam compleant.

ἱστορία δέ, ὦ τινα λοιπὸν κόλακα ζητοῦμεν τῇδε τῇ θεραπείᾳ, τί ἄλλο ἢ ποιητικὴ, γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας καὶ ἐκείνης ἐστερημένη, τὸ λοιπὸν δὲ στρατείαν γυμνὴν τῶν μύθων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐφαίνουσα; μέγα δεῖνον, μᾶλλον δὲ ὑπερμέγα τὸ κακὸν, ἐμὲ ἀδεῆ τις χωρίσῃ τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀπ' ἐπεισάγει τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολὰς ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν κρατίστων τοῦτον, καὶ κομιδῇ πρινίνων, ἀλυσγίσι πελιδάλοι, καὶ ὦ ἄλλῳ κόσμῳ ὦ ἐταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐνυρίβοι, καὶ ψιμμύθιον, ὦ θεαίπω, Ηράκλεες, ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, ἀσχημίας ὦ κόσμῳ ἐκείνῳ, καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὡς οὐκ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ ὦ πρόσκοντι ἐπαινετέον,

At verò historia si quam huiuscemodi adulationē recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poëtice redditur, grandiloquentia ista verborum carens: cæterùm reliquas illas præstigias ac vanitates nudas absq; versibus, & ob hoc etiam magis conspicuas ostentans? Magnum igitur hoc, imò magis plus quàm magnum vitium fuerit, si quis nesciat ea quæ historiæ propria sunt, ab iis quæ sunt poëtices, separare, sed introducit in historiam alterius ornamenta & fucum, fabulas videlicet & laudes, & eos qui in his rebus veritatis excessus fiunt: non secus ac si quis athletæ alicui istorum validorum & vehementer robustorum purpuram inducat, ac cæteris Ornamentis meretricijs cum exornet, præterea & fuco & cerussa faciem eius oblinat. Vt enim dij boni, omnino ridiculum redderet, deformando ipsum ornatu illo? *Atqui non hoc dico, quasi non & laudandum in historia interdum sit, sed suo loco & tempore laudandum*

modumq

ῦ μέτρον ἐπακτίον ὧν πράγ-
ματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς ζοῖς ὕστε-
ρον ἀναγνοσομένοις αὐτά. καὶ
ὅλως, πρὸς τὰ ἔπειτα ἱκανονι-
έτερον τὰ ζοιαῦτα, ἅπερ μι-
κρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅ-
σοι δὲ οἴονται καλῶς διαιρεῖν
ἐς δύο τὴν ἱστορίαν, ἐς τὸ τερ-
πνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ
τοῦτο ἐποιήσαι καὶ τὸ ἐγκώ-
μιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν,
καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχά-
νοντας, ὅσους ὅσον τἀληθοῦς
ἐμαρτήκασι· πρῶτον μὲν
διβάλλω τῇ διαιρέσει χρή-
μενοι. εἰ γὰρ ἔργον ἱστορίας
καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅσ-
περ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συν-
έστηκε, τὰ τερπνὸν δὲ, ἄν-
εμον μὲν, ἐὰν καὶ αὐτὸ παρα-
κολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλ-
λος ἀθλητῇ, ἐὰν δὲ μὴ, ἀλλ'
ἐκωλύσε ἀφ' Ηρακλέους γενέ-
σθαι Νικόστρατον τὸν Ισιδό-
του, γενναῖαν ὄντα καὶ τῶν
ἐνταγωνισῶν ἑκατέρων ἀλ-
κιμώτερον, ἐὰν αὐτὸς μὴ ἀσχι-
νὴς ὀφθῶσι ἕνεκα τοῦ ὄψιν,
καλοκἀγαθὸς δὲ ὁ καλὸς, ὁ Μι-

modumq; rebus adhibēdum esse censeo, ne qua molestia afficiātur ij qui in posterum hæc eadem aliquando legēt. Et in summa, ita hæc omnia moderāda sunt, quasi posteris, non præsentibus scribantur, vt & paulò post ostendemus. P Porrò qui putant rectè diuidi in duo historiā, putā in iucundū & vtile, & ob hoc & encomium in eam introducūt, tāquam quod & iucundū sit, & delectet legētes: vides nimirū quantum à vero aberrent. Primùm quidē diuisione mala atq; adulterina vtētes. Vnum enim opus est historiæ, & vnus finis, vtilitas, quæ q ex sola veritate cōciliatur. Iucundum verò si & r ipsum sequatur, melius quidē hoc, perinde ve si forma seu pulchritudo athletam: sin minus, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum illum Isidoti filium, generosus cum sit, & vtroque collūctatore fuo fortior, etiamsi ipse quidem quod ad faciem attinet, turpissimus videatur: Alcæus autem formosus ille Mi-

ἀνίσι, ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, ἢ ῥήμψος, ὡς φασι, τῶ Νικοστράτου ὤν. καὶ οἶμαι ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἁπλῶς τὸ τερπνὸν, ἁρμοδιωτέρα, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπάσαιτο, ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντελὲς, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας ἁπλωσιν, ὀλίγον τῶν ἁπάντων φροντιεῖ. ἔτι δὲ καὶ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες, παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν ἴσως, μὴ τὸν συνετὸν, καὶ τὸν πολὺν ὄχλον ἐπαινοῦσα, ἀλλὰ τοὺς ἁπλουστέρους, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς πως ἔτι γε ἀκροωμένους, ὅς ἐστι μὲν τὰ πολλὰ παραβαλεῖν, ὀξύτερον ἢ τῶν Ἀργοῦς ὁρῶντας, καὶ παντὸς μᾶλλον τοῦ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραλείχεσθαι δὲ τὰ λοιπὰ

lesius collucletur cum eo, ac
massus quoq; vt aiunt, ipsius
Nicostrati existes. Quare hi-
storia siquidem obiter, & ve-
lut auctarij modo, iucundi-
tatē additam habeat, cōplu
res amatores ad se alliciet:
sed quatenus perfectum atq;
integrū, idq; solū habet, q
peculiare ac proprium ipsius
est, veritatis expositionē di-
co, non magnā pulchritudi-
nis rationē aut curam habet.
§ Præterea etiā illud dicere
nō indignū fuerit, quòd neq;
iucundum adeò in historia,
quod valde fabulosum est,
& ad laudem maximè incli-
nat, virobiq; auditoribꝰ esse
solet, dum nō de fece homi-
num, ac multa promiscuaq;
plebe hoc intelligamus, sed
de ijs qui iudicantium more,
atq; adeò per Iouē, sycophā-
tarū modo auscultant, quo
nihil subterfugere facilè po
test, vt pote ipso etiam Argo
acutiùs, ac toto corpore vn
diq; omnia intuentes, mensariorum auctē more, singula eorum
quæ dicuntur, accuratè ac diligenter explorantes, ita vt ali
quidem velut adulterina reijciant, ea verò quæ proba sun

καὶ ἔννομα, καὶ ἀκειβῆ τὸν τύπον. πρὸς ἃς ἀφορῶντα καὶ ἡ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν σφόδρα αὐτοῖν ἐπαινῶσιν. ὧν δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἁπλῶς πάντα τὸ μυρίᾳ τῷ ἱστορίᾳ, μύθοις καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχις' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ· ἑωρακέναι γάρ που σε ἐκεῖ γεγραμμένον, τὴν Ὀμφάλην ἀλοῦσαν, πάνυ ἀπόκοσμον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνου τὸν λέοντα αὐτῷ περιβεβλημένου, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα λῦσον ὄντα, αὐτὸν δ' ἐν πορφυρίδι καὶ κροκωτῷ ἕλκοντα, καὶ παίζοντα· τὸ δ' Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ βάθρον ἄπαχυ, ἀφεστῶτα τοῦ σώματος τοσοῦτον, καὶ μὴ προσῆκον, καὶ τοῦ βάθους τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταβαλλόμενον.

καὶ

& legitima, & quæ typum seu formam accuratè & expressè referunt, recipiant atque approbent. Ad quæ etiam respicere decet eos qui historiam componunt, aliorum autem nullam aut paruam habere rationem, etiam si rumpantur laudatores. Si veiò neglectis hisce studebis historiam supra modum delectabilem facere, admixtis fabulis, laudibus, & cæteris huiusce modi adulationibus, celerrimè similem illam reddes Herculi in Lydia. Vidisse enim alicubi te consentaneum est, pictum illum Omphalæ seruientem, atque admodum alieno ornatu ac habitu indutum, illa videlicet pelle ipsius leonina vestita, & clauam manu tenente, eóque Herculem scilicet præ se ferente, ipso autem in crocoto & purpura lanam trahente, & vapulante ab Omphale sandalio, & quod turpissimum spectaculum est, vestitu cum corpore non conuenient, neque ad proportionem illius quadrante, atque ipso deo virilem illum corporis habitū turpiter adeò effœminante.

καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σε ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδέως, καὶ ἐς βάθος γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλυντον τοῦ πράγματος. ἑκάστῳ γὰρ δεῖ ἰδίου τινὸς, καλοῦ ὄντος· ἃ δὲ τοῦ ἑναλλάξεως, ἀκαμὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τοῖς χρῆσιν γίγνεται. ἵνα λέγειν, ὅτι οἱ ἔπαινοι ἐνίοις μὲν ἴσως τερπνοί, ὡς ἐπαινουμένοις. τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαχθεῖς, καὶ μάλιστα ἂν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν οἵας αὐτὸς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τοῖς ἐῦνοιαν τοῖς παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρῶμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες ἄχρι τοῦ πᾶσι φανῆναι τοῖς κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν. οὐδ' ἐπισκιάζουσι τοῖς θωπείαις, ἀλλ' ἐμπεσόντες, ἁθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα καὶ γυμνὰ διηξίασιν. ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσιν οὗ μάλιστα ἐφίενται.

Ac multi quidem fortasse etiam hæc tua laudabunt: pauci verò illi quos tu contemnis, suauiter admodum & ad satietatem vsque ridebunt, aspicientes indoctam ac dissonam, maléque cohærentem rei compositionem. Nam quod vniuscuiusque rei proprium est, id pulchrum est. Hoc si mutaueris, deforme id ipsum vsu reddetur. Omitto hîc dicere quòd ipsæ quoq; laudes vni fortasse alicui iucundæ ac delectabiles sunt, ei puta qui laudatur: cæteris verò molestæ, & maximè si immodicos veri excessus siue hyperbolas habuerint, quales ipsi plerique faciunt, dum beneuolentiam eorum quos laudant, venantur, & eò vsque immorantur illis, donec omnibus adulationem hanc manifestam reddant. Neq; enim secundum artem hoc facere nôrunt, neq; adulationem tegunt, sed irruêtes conferta omnia & incredibilia & nuda exponunt: quare neq; illud consequûtur, quod maximè intendût.

οἱ γὰρ

Nam

οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μᾶλλον μισοῦσι, καὶ ἀποστρέφονται. ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντος, καὶ μάλιστα, ἂν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀντιβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ μάλιστα τὸ χωρίον γραφῆς (ἦν γὰρ χαριεῖσθαι τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενος ἀνδρείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπολαύτων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνο τὸ βιβλίον (πλέουσι δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ) ἔῤῥιψεν ἐπὶ πρῳρανλὼ εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιπλήττων, καὶ σὲ δ' ἔτως ἐχρῆν, ὦ Ἀριστόβουλε, διαῦτα ἐπερεθισμὸν μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκουσίῳ φονεύοντα, καὶ ἔμπλεον ἔτως ἀγανακτοῦντα ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε δὴ τῶν ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω ἀνδριάντα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ

Nam qui laudantur ab ipsis, oderunt multò magis ipsos & auersantur, vt adulatores: rectè sanè facientes, & maximè, si virili ac generoso animo præditi sunt: quemadmodũ Aristobulo accidit, qui [u] singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim ipso legente hunc potissimùm locum quo pugnam hãc descripserat (putabat enim se maximã apud regem gratiã hoc pacto initurũ esse, assignatis illi falsò rebus quibusdam præclarissimè gestis, & efficlis operibus veritatem excedentibus) Alexander accepto libro (nam tum fortè in flumine Hydaspe nauigabant) proiecit præcipitem in aquam, & te, inquiens, eodem modo decebat, Aristobule, præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfecerit. Et certè indignaturus ita fuerat Alexander, vt qui nec [x] architecti illius audaciã ferre potuerit, pollicentit se montem Atho ad illius imaginem effecturum esse,

μὴ μεγαλοσμήσῃ τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τῆς βασιλέως, ἀπὰ ὀλίγα οὐθὲν ἐπιγνὸς, τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ὁμοίως ἐχρῆτο πρὸς ἅπερ τὸ πρότερον ἐν τούτοις; ἐκτὸς εἰ μή τις ὁμιλοῖ ἀνόητος ἦν, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινέμενος, ἂν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μᾶλλόν γε τὰ γύαια τοῖς γραφεῦσι σφαλερὰ νομίζεται, ὡς μᾶλλόν ἂν αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἔχειν τὸ ὕψος, ἐν ὁ γραφεὺς αὐξάνει ῥυθμά τε πλεῖον ἐμπνεύσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φοινικῷ. τοιοῦτοι δὲ συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ τύμβον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρῶδον, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἰσοτιμίας ἐλπίσωσι, θαπτόντων, ἢ μισεῖσθαι καλῶς ἔχει, ἐς μὲν τὸ πρόσω, κόλακας πεδίνους καὶ ἀτέχνους ὄντας, ἐς δύσκριτον δὲ ὑποπτεύειν τοῖς ὑπερβολαῖς τοῦ ὅλου πράγματος ἀπιστοῦντας.

montemq; ipsum illius similitudine exornaturum: sed statim pro adultero homine illo agnito, non amplius neq; ad cæteras res eodem vt antea vsus est. Vbi igitur delectabile illud in hisce manet? nisi si quis vehementer amens adeò foret, vt oblectaretur huiuscemodi laudibus, quarum vanitas & confutatio ante pedes & in promptu esset, perinde vt homines deformes interdum solent, & præcipuè mulierculæ, quæ pictoribus mandant vt se quamplucherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & multum candoris intermisceat pigmento. Tales pleriq; scriptorum hodie sunt, qui & proprium & vtile quod ex historia sperandum fuerat, palpando tractant, quos odio habere conueniebat, vt qui in præsenti adulatores manifesti & inertes sint, & in posterum suspectum reddant totum negocium propter nimios veritatis excessus, & incredibilitatem.

Quòd

εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἐχεῖται καταμιχθῆναι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἅμα, καὶ σωὰληθείᾳ τερπνὰ ὄντα ἐν τοῖς ἄλλοις καλοῖς τοῦ λόγου, ὧν ἀναμεμιγμένων οἱ νόμοι. τὰ μυθώδη προσήκοντα ἐπεισκυκλοῦσιν. ἐγὼ δ' ὅμως οὐ διηγήσομαι, ὁπόσα μέμνημαι ἀναγκαῖον ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων. μὴ πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστησάτω τοῖς μυθευομένοις. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστι, καὶ ἐπωμοσάμην, εἰ ἀσεβὲς τοῦτο ὄρκον ἐντεθεῖναι συγγράμματι. εἰς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν ἐνθὺς ἤρξατο, πρὸς ἁλαλαλῶν τὰς θεὰς σωφρονίσασθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχή, καὶ πρὸς πόλα ἡ ἱστορία; καὶ ὡς τοιούτῳ ἥδεται λόγῳ πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβάς, Ἀχιλέα μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα ἔφασκε, Θεοὶ

Quòd si verò quispiam existimat omnino iucunditatem per totam historiam admixtam esse debere præstet cætera illa quæ reuera delectabilia sunt, inter reliqua ornamenta orationis, quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ad rem pertinent, ingerunt atq; inuoluunt: ego verò etiam narrabo quæ non ita multò antè memini me audire, cùm in Ionia historiarum scriptores, atq; adeò per Iouem in Achaia quoq; nuper quosdam auscultarem idem hoc bellum exponentes. Ac per Gratias, ne quis pro dubijs aut incertis ea habeat quæ dicentur. Y Nam vel iurisiurando affirmare ausim, si modò vrbanum foret iusiurandum inserere cõmentario, vera illa esse. Ac vnus quidem ipsorum statim à Musis exordiebatur, inuocãdo deas, vt ipsæ ad opus hoc describendũ adesse vellent. Vidésne quàm scitum principium, & in promptu historia, & tali orationis figuræ conueniens? Deinde paulùm progressus, Achilli quidem nostrum Imperatorem comparabat,

Thera-

Θερσίτην δὲ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, ἀγνοῶν δῆλον ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἐκείνου ἐσόμενος, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην ἀπεκτόνει καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε δὲ μὴν μείζων ἀμείνων. ἔπειτ' ἐπῄνει ὑπὲρ αὑτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος ἂν συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, περιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τὸν Ὅμηρον, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος ἔτι· ἐπὶ τέλει τοῦ προοιμίου, ὑπισχνεῖτο διαρρήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν αἴρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν μάλιστα· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἴτια ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διηγούμενος. ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ κακίστος ἁπλοῦν μὲν Οὐολόγαισος ἤρξατο πολεμεῖν δι' αἰτίαν τοιάνδε. οὗτος

Therſitæ autem regem Perſarum: ignorans videlicet quòd Achilles multò melior futurus ipſi fuerat, ſi Hectorē potius quàm Therſitem interfeciſſet, & ſi prior quidem bonus quiſpiam fugeret, perſequeretur autem ipſum multò clarior alter. Poſt hæc adducebat & pro ſe ipſo encomium quoddam, quo dignus eſſe qui conſcriberet res geſtas adeò præclaras ac ſplendidas videri volebat. Hinc autem deſcendens, etiam patriam ſuã Miletum laudabat, illud addēs, quòd rectiùs faceret ipſe quàm [z] Homerus, quoniam ille nuſquam patriæ ſuæ mẽtionem feciſſet. Poſtremò ad finem proœmij pollicebatur nominatim ac planis verbis, ſeſe noſtras rẽs in maius ſublaturum, Barbaros aũt contrà etiam ipſum per ſe debellaturũ atq; oppreſſurum eſſe. Ac hiſtoriam quidem in hunc modum incipiebat, ſimul & cauſas vnde id bellum cœpiſſet, commemorando: Nam ſceleſtiſsimus ac peſsimè perditus iſte Vologeſus bellum mouere cœpit ob talẽ cauſam.

Atq

οὕτω μὲν δὴ ταῦτα. ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἀνὴρ, οἷος εἰ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἀκριβῶς ἐξεικασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν, ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ποιήσατο, χαριέστατον ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θυμοῦ τοῦ Ἀττικοῦ ἀφανίσουσαν ὅρα γὰρ, Κριτίου Καλπουρνιανὸς Πομπηίου πολίτης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ρωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος ἀνωθεν ξυνεπαμύνων. ὥστε μετὰ γε τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁποῖα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παρασκευάσας, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ Ρωμαίων ἀρέσκουσιν ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρυσάμενος ὅλον ἄρδην, πλὴν μόνου τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκουν. τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπ' Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς

Atq; hic quidem in hunc modum. Alter verò quidã Thucydidis imitator ſummus quiſpiam, & ad archetypum ſeu primum exemplar admodum bene comparatus, etiam principium perinde vt ille, ſuo proprio nomine appoſito fecit, feſtiuiſsimũ illud quidem omnium principiorum, & Atticum animum planè ſpirãs. Vide enim: Greperius, inquit, Calpurnianus Pompeiopolita conſcripſit bellum Parthorum ac Romanorum, quo pacto illud inter ſe geſſerunt, ſtatim ab eo exorſus, quando illud primùm moueri cœptum eſt. Quare poſt tale vtiq; principium, quid tibi cætera ampliùs dicam? quomodo videlicet in Armenia peroraueris, Corcyrenſem illum oratorem ſeipſum exhibendo, aut qualem Niſibenis peſtem immiſerit, quia partes Romanorum ſequi noluerant: à Thucydide mutatus omnia prorſus, excepto ſolo Pelaſgico, & longis muris, in quibus tum habitârunt illi, qui temporibus illis peſte laborabant, Cætera verò etiam ab Aethiopibus exorſus eſt: quare & in

Aegy-

Αἴγυπτον κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλῶν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν ἐν τοῖσιν. ἔγωγ' οὖν θαπτόντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπελθόντος ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ ἂν καὶ νῦν ἐπιεικῶς πολὺ μᾶλλον ἔστι, τὸ οἴεσθαι νῦν ἔναυ τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, ἐὰν ὀλίγον ἐνδέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ καὶ ἀνεπαίνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία, καὶ ἀκήκοα ὀλίγου δεῖν πρᾶγμα· ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ὅπως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ χῶμα, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐνθυμήθη, κἀπὶ τὰ ἀξιώματος ἰσοείας, καὶ ὡς Θουκυδίδης πρέπον, μιμησὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομά-

Aegyptum descendit, & in terram regis multam, in illáque ibi mansit, recte sanè faciens. Ego itaque relicto illo sepeliente adhuc miseros Athenienses Nisibe, abij, satis sciés etiam ea quæ me digresso dicturus postea esset. Nam rursus etiam illud abundè multum nunc est, putare hoc esse Thucydidi consentanea atque similia dicere, si parum reuerituus, ea quæ sunt ipsius illius, dixerit quispiam, vt μικρὰ καὶ ἀνεπαίνα, hoc est, parua & illa, & ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, id est, vt etiam ipse dixeris. & οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία. id est, non ob eam causam, qer Iouem. & πρᾶγμα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. hoc est, etiam illa parùm abfuit quin prætererem. Nam idem hic scriptor multa quoque armorum & tormentorum genera ijsdem nominibus, quib. ea Romani vocant, perscripsit, & fossam itidè vt illi, & pontem & similia dixit. Ac mihi cogita, quanta hæc historiæ dignitas, & quàm Thucydidi hoc conueniens sit, inter Attica nomi-

πορφύραν, τὰ ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως σωάδοντα. ἄλλος δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν σωναγαγὼν ἐν γραφῇ, λιτὸν καὶ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ καπηλός τις συμφορητῶν τῇ στρατιᾷ, πλὴν ἀπὸ μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν· αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν οἷος ἦν, ἄλλῳ δέ τινι χρίσαντι, καὶ δοκοῦντι ἱστορίαν μεταχειρίζεσθαι ποτὲ νηκύς. τοῦτο μόνον ἐπιτιμῶ αὐτῷ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία, τραγικώτερον ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην. Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν δορυφόρων ἵππης, ἱστοριῶν Παρθικῶν, καὶ ὑπογέγραπτο ἑκάστῳ ὁ ἀριθμός. καὶ

nomina, Italica ista perinde vt purpuram interponi, exornantia, & decentia, & omnia consonantia. Alius verò quispiam ipsorum, quasi quoddam commentarium actorum nudum in scripta relatum, valde pedestre ac humi serpens, perinde ac si miles aliquis, aut faber, aut caupo, qui vnà cũ exercitu circumuagaretur, ea quæ in singulos dies acta fuissent, annotasset, composuit: nisi quòd priuatus hic modestior certè fuit, quippe qui ipse quidem statim qualis esset, manifestè apparuerit: alteri autem alicui, malo rigratia prædito, quiq; historiam aliquando aggredi posset, materiã subministrârit. Hoc vnũ in eo reprehendere soleo, quòd ita tragicè inscripsit libros suos, magis quàm pro ipsorum scriptorũ fortuna, in hunc videlicet modũ: Callimorphi, medici hastatorum legionis sextæ, historiarum Parthicarum, &c. & subscriptus infrà erat vnicuique libro numerus.

Ac per

καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, ὅτω σωφρονῶν, οἰκεῖον ἂν ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς ἦν Ἀπόλλωνος υἱὸς, Ἀπόλλων δὲ μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ' ὅτι λόξαν αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετέβαλε, ἰατρείαν μὲν λέγων, καὶ πεῖραν, καὶ ὀνόματα, καὶ νόσους, τὰ δ' ἄλλα ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ τριόδου. εἰ δέ μοι δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρόσθεν ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, μικρὸν πάσης ἐλπίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθὺς, ἐν τῇ πρώτῃ τῆς προοιμίου περιόδῳ, διαμφισβητήσεσθαι τοὺς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπουδάζων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν.

Ac per Iouem etiam procemium plus quàm frigidum fecerat, ita colligens, familiare ac proprium Medici esse, historiam scribere: siquidem Aesculapius Apollinis filius foret: Apollo autem Musarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sententia quòve animo statim admodum ad communem transijt ἰατρείαν, hoc est, medicam artem, & experientiã, & quæcunque, & morbum, pro ἰατρικὴν, & πεῖραν, & ὀνόματα. & νόσον, ἰητρεύειν & πείρειν, & ὀνόμασι, & νοῦσον dicens: cætera autem cum multitudine consueta atque eadem, ac plurima etiam velut ex triuio desumpta. Si verò & sapientis viri meminisse me decet, ipsum quidem nomen in obscuro positum sit, sententiam autem dicam & scripta paulò antè Corinthi edita, omni spe potiora. A principio enim statim, in prima exordij periodo, disputabat cum lectoribus, sermonem omnino eruditum ac sapientem exhibere studens, quòd soli videlicet sapienti conueniret historiam scribere.

Deinde

ἔπειτα μετὰ μικρὸν ἄλλος συλλογισμὸς, ἔπειτα ἄλλος καὶ ὅλως, ἐν ἅπαντι σχήματι σωφρόνως τῷ αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ ἐκ μολακείας εἰς λόρον· καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ κομιδῇ βωμολοχικὰ, οὐκ ἀσυμφόρως μέν τοι, ἀλλὰ σωφρονικῶς μέν, καὶ σωφρονικῶς λιχνεῖνα. καὶ μὴν λιχνεῖνο φορτικὸν ἐδόξει μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι πολιῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἔχει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὐ γνώσεως πράξεις, καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἐᾶσαι καταλιπεῖν λογίσασθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν· καὶ μὴν ἐκ' ἐκείνῳ ὅσιον ἀμνημονεῖσαι, ὃς τοιαῦτ' ἀρχὴν ἤρξατο· Ἔρχομαι μέλλων περὶ Ρωμαίων καὶ Περσῶν. καὶ μικρὸν ὕστερον· ἔδει γὰρ Πέρσαις γενέσθαι καλῶς. καὶ πάλιν· ὧν Ὀσρόης, ὃν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁ-

Deinde post paulùm sequebatur alius syllogismus, deinde item alius: & prorsus per omnes figuras disputando ratiocinabatur illi exordium istud adulatorium, videlicet vsq; ad satietatem, & encomia ista molesta ac valdè scurrilia, syllogistica tamen & disputatoria, & cõtracta, seu condensata etiam illa. Et sanè etiam illud perquàm ineptũ videbatur mihi, & viro philosopho, & barba cana promissáq; minimè dignum, quod in proœmio dicebat, principem nostrum hoc præter cæteros præcipuum, & quasi seorsim habiturũ esse, quòd eius res gestas etiã philosophi iam memoriæ prodere dignarentur. Nam tale, si modò fieret, conueniebat cogitandũ nobis relinqui potiùs, q̃ ipsum dicere. At verò neque illius fas est obliuiſci, q̃ tali principio exorsus est: Venio dicturus de Romanis ac Persis. & paulò pòst: Ne-

cesse enim erat Persis malè euenire. Et rursum: Fuit Osroës, quem Græci Oxyroën nominant: & alia id genus mul-

τα. ὁρᾶς, ὅμοιος οὗτος ἐκεί-
νῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδης,
οὗτος δὲ Ἡροδότῳ τῷ μάλα
ἐῴκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ
λόγων διώκει Θουκυδίδης,
καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀ-
μείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις
καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ
ποταμοὺς ἐρημώσας, πρὸς
τὸ σαφέστερον καὶ ἰσχυρότερον,
ὡς ἔφατο. τὸ δὲ ἐς ἐχθρῶν κε-
φαλὰς ὁ ἀλεξίκακος τρέψαι,
τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν, ὑπὲρ
τὸν Κασπιακὸν χιόνα, καὶ τὸ
κρύσταλλον τὸ Κελτικόν. καὶ γὰρ
ἀσπὶς ἦν αὐτοκράτορος, ὅλῳ
βιβλίῳ μόλις ἐξηρμηνεύθη
αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τῷ ὄμ-
φαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς
ἐκ μέλανος καὶ λευκοῦ καὶ μίλα-
νος, καὶ φόνῳ ἐοικότος, καὶ δράκ-
οντος ἑλικηδὸν, καὶ βοστρύ-
χων δόν. καὶ μὲν γὰρ Οὐολογέσου
ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου,
Ἡράκλεις, ὅσοι μυριάδων ἑ-
κάστου τούτων καὶ οἷα ἐπὶ
τὸ Ὀσροήνου μόριον, ἀμφίονος ἢ
Τίγρητα,

ta. Vides igitur vt similis hic illi fuerit in eo, quòd ille Thucydidem, hic autem Herodotum benè admodum assimulabat. Iam alius quidam celebris & decantatus ob dicendi virtutem, Thucydidi & ipse similis, aut etiam melior paulò illo, omnes ciuitates, & omnes montes, campos prætereà & fluuios interpretatus est quàm planissimè ac validissimè, vt ipsi videbatur. Illud autem in inimicorum capita vertat malorum auerrūcator Hercules. Tanta enim frigiditas inerat, quæ & Caspias niues & glaciem Gallicam superaret. Clypeus igitur Imperatoris vix toto libro ab illo describebatur, & Gorgon in vmbone, & oculi eius ex nigro & albo & cæruleo compositi: prætereà & balteus arcum cœlestem imitans, & dracones inter se implicati, & capillorum more dependentes. Nam Vologesi bracca, aut frenum equi, ô Hercules, quot millia versuum vnumquodque horum absoluebat, deinde qualis fuerit cōma Osroæ natantis p Tigrim,

ίγρητα, καὶ ἐς οἶος ἄνδρος
κτίφυγε καὶ δάφνῃ, καὶ μυρίνης
καὶ δάφνης, ἐς ταυτὸ συμπε-
νικότων, καὶ σκιερὸν ἀπε-
ῶς ποιήσαν αὐτὸ σκότος ὡς
παχεῖαν τὴν ἰσυξίαν ταῦτα, καὶ
ε ἐκ ἄνευ αὐτῶν ἥδεμέ τι
ῶν ἐκεῖ πραχθέντων· ἀπὸ μὲν
ιθνείας τῆς ἐν τοῖς χρεί-
οις, ἣ ἀγνοίας τῶν λιπόντων,
περὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων
καὶ ἄνδρων ἐκφράσεις πρε-
σβύονται. καὶ ὁπόταν ἐς πολὺ
καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέ-
σωσιν, ὁμοίκασιν οἰκέτῃ νεο-
πλούτῳ, ἄρτι τὸ δεσπότου λαμ-
βάνουσι, ὃς ἔστε τὴν ἐσθῆ-
τα οἶδεν ὡς χρὴ περιβάλλεσθαι,
ἔστε δαπανῆσαι κατὰ νόμον,
ὅταν ἐμπλήσας πολλάκις, ὀρ-
νίθων καὶ συείων καὶ λαγωῶν
προκεκμηκότων, ὑπερμπίπλα-
ται ἔτυσέ τινος, ἢ τειχέων,
ἢ ἄν ἄλλο ῥαγῇ ἐσθίων. οὕτω
δ' ἀνὼ, ὁ προσπαίων, καὶ
ρεύματα σωϊγραφεῖ πάν-
ν ἀπίθανα, καὶ θανάτους

Tigrim, & in quale antrũ effugerit, tectum videlicet ex hedera & myrto & lauro, quæ eodem loco creuerãt, & quasi in vnũ coaluerant, atq; idem illud opacũ & vmbrosum fecerant. Considera igitur quã hæc ad historiam necessaria sint, & quã nõ absq; his ea, quæ illic gesta sunt, scire potueramus. Nam præimbecillitate (qua inter ea, quæ vtilia sunt cognitu, discernenda laborant) aut præ ignorantia (dũ quid potissimùm dicendum sit, nesciunt) ad huiusce modi locorum & antrorũ descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multas ac præclarè gestas res incidunt, similes esse videntur seruo recèns locupleti facto, qui domino suo nuper in bonis successit, qui nec vestem nouit quo pacto induere debeat, neque cœnam ex more ac legitimè capere nouit, sed

ependu nerò irruens gallinis & suillis & leporinis appositis, pro ijs pulmento aliquo aut salsamento oppletur adeò; lum ingurgitando rumpatur. Hic igitur, de quo anteà dixi, tiam vulnera descripsit, admodum incredibilia, & mortis

ἀποκόπτος, ὡς εἰς δάκτυλον τ̃ ποδὸς τὸν μίγαν πρωθείς τις κατίκα ἐτελεύτησε, καὶ ὡς ἐμβοήσαντ̃ μόνον Πείσκου τοῦ στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ τ̃ πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ τ̃ νικρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν τοῖς τ̃ ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο· ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῃ, τ̃ μὲν πολεμίων ἀριθμὸν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, καὶ ἐξ πρὸς ἑξακοσίοις, Ρωμαίων δὲ μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐννέα. ταῦτα, ἃ οἶδα εἴ τις ἂν τῶν φρονῶν ἀνάσχοιτο, καὶ μὰν μακρὰν ἐκεῖνο λιπαρέστερον, ὃ μικρὸν ὄν· ὑπὲρ γὰρ τ̃ σμικρᾶς Ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἐκκαθάρεσθαι τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν ὅτου καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταγράψαι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατορνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ, τ̃ Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τ̃ Τιτιανόν· καὶ τἄλλα ποιῶ γελοιότατα.

genera aliena, puta quo pacto in digitum pedis maiorẽ vulneratus quidam, confestim decesserit: & quòd inclamante solùm duce exercitus Prisco, septem & octo hostium mortui fuerint. Praeterea & in numero occisorũ ab hac parte etiam contrà quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, mentitus est. Nam circa Europum hostium quidem cecidisse millia trecenta septuaginta, & sex supra ducentos ait. Romanorum aũt non ampliùs duobus, saucios autem factos fuisse nouem: quae haud scio an vllus sanae mentis ferre queat. Iam & illud dicendum, quod neque ipsum paruum est. Nam praenimio studio Atticae elegantiae, & quòd videri cupiebat vocem omninò ad eius linguae proprietatem quamaccuratissimè emundasse, volebat eodem pacto & Romanorum nomina efferre, eadémque inter Graeca transcribere: vt Cronon quidem Saturniũ vocabat, Phrontin aũtẽ Frontonem: Titaniũ, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula.

τιρα. ἔτιὸ αὐτὸς οὕτ☉ περὶ τ Σεβηειανὸ τιλευτ ἔγραψεν, ὡς οἱ ἄλλοι πάν]ες ἐξαπάτηλαι, οἰόμενοι ξίφει τιθνᾶναι αὐτὸν, ἀποθάνοι δ' ἂν λιμῷ σιτίων ἀποχόμεν☉. ζῆτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπόταζον δόξαι τὸν θάναζον, οὐκ ἀδῶς, ὅτι τὸ μὲν πάθ☉ ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἶμαι ἡμερῶν ἐγένζο· ἀπόσιτοι δ', καὶ ἐπὶ ἑβδομήκοντα οἱ πολλοί. ἐκτὸς εἰ μὴ ζῆθ' ἑπολάβοι τις, ὡς Οσρόης ἀσάλεια πειεμένων, ἕως ἂν Σεβηειανὸς λιμῷ ἀπόληλαι, καὶ δι' τοῦτο οὐκ ἐπήγαγε δι' τῆς ἑβδόμης. τὸς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ ἄριςε Φίλων, ἐν ἱσορίᾳ χρωμένους σοῦ ἄν τις θείη, τὸς λέγονζας, ἐλέλιξε μὲν ὁ μυχανὴ τὸ τεῖχ☉ ἦ πεσὸν, μεγάλως ἐβόησε. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τ ἁλοῦς ἱσορίας. Βόησα μὲν δὴ ὅτω ζῆς ὅπλοις πειεβάλλετο, καὶ

cula. Præterea idem hic de morte Seueriani scripsit, & cæteri quidem omnes decepti ac falsi sint, qui putârunt ipsum gladio interfectum esse, quando inedia & cibi abstinentia perierit. nam hanc mortem illi facillimam, & minimè grauem visam fuisse: nescientes videlicet quòd totum illud, quod ille passus est, trium opinor dierum fuit: qui autem inedia moriuntur, etiam in septimum vsque diem plerique sufficiunt. Nisi si quis hoc credere volet, quòd Osroës adstiterit, expectans donec Seuerianus fame interiret, & ob hoc ante septimum diem in aciem non eduxerit. Porrò eos qui & poëticis nominibus, optime Philo, in historia vtuntur, quònam loco ponamus? eos puta, qui dicunt, ἐλέλιξε, hoc est, stridorem dedit machina impulsa, & murus cadens vehementer ἐβόησε, id est, fragorè dedit. Et in altera parte præclaræ huius historiæ, A Edessa igitur ita armis πειεβάλλετο, hoc est, circùmcircà personabat, & ὄβρι☉ erat, hoc est, fremitu, qualis maris tempestuosi esse solet.

καὶ ὅλος ὁ λῶν, καὶ λόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμπρήσειεν, ὃ τρόπω μάλιστα προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος, ἔπειτα μεταξὺ ὅτως ἀντιλήψεται ὀνόματα, καὶ ἀδιμωτίαι, καὶ πλωχικὰ πολλὰ παρεμβεβλημένα, τὰ, ἐπίσκηψον ὁ στρατοπεδάρχης τῷ λυείῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχείρουλα, καὶ ἤδη διελεμμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίνοντο καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥστε τὸ πρᾶγμα ἴσως ἂν πρᾶγμα φαίη, τὸν ἕτερον μὲν πέδιλα ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβημότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ. καὶ μὲν καὶ ἅπαντες ἴδοις ἄν, τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἰσοείας μικρόν τι καὶ ἀγλωνὲς ἐπάγοντας, ὡς

Et, omnia illa λόναβος, id est, tumultus ac strepitus erant. Et, ipse dux ἐμπρήσειεν, hoc est, animo huc atq; illuc versabat, quo pacto potissimùm muros inuaderet. Deinde autem inter hæc, adeò humilia & abiecta nomina, adeò plebeia, & mendicis conuenientia multa infarta erant, in quibus velut rimæ aut lacunæ cæteræ obturarentur, quale est illud: ἐπίσκηψον ὁ στρατοπεδάρχης τῷ λυείῳ, hoc est, scripsit castrorum præfectus domino. Et, οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχείρουλα, id est, milites emebant necessaria. Et ἤδη διελεμμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίνοντο, hoc est, iam loti ad ipsos venerunt: & id genus alia. Vt mihi hæc res persimilis videatur esse Tragœdo, qui altero quidem pede calciamento alto & grandi incedat, alterũ autem sandalio subligatum habet. At verò & alios quosdã reperias, qui proœmia splendida ac tragica, & excelenter longa composita habent, vt speres ex eo, quæ sequẽtur omninò mirabilia quædam auditurum te esse: at mox corpus ipsum historiæ exiguũ quoddam & ingeneroſum subiexunt:

vt &

ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ, ἤ που ἔρωτα ἔδες παίζοντα, πρόσωπεῖον Ἡρακλέους μέγα ἢ Τιτᾶνος περιτιθέμενον. οὗτος γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὠδίνουσιν ὄρη. καὶ δὴ μὴ ὅτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ σωμάδιον τῇ λιφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ λοφίον ἔχῃ, θώραξ δὲ πάντως γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθὲν, ἢ ἐκ βυρσάτων ἀπρῶν συγκεκαπυμένος, κνημὶς δὲ ὀστρακίνη, καὶ χοιρίνῃ περὶ τὰς λύμας· εἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τὴν Ῥοδίων Κολοσσοῦ τῷ λιφαλεῖ ναυσὶ δὲ σώμασι ἐπιτιθέντας, ἄνευ αὐχένος ἐμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα ἀπάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ ἀνὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων οἱ καὶ παρεταιρίζονται Ξενοφῶντος, ὅτως ἀρξάμενον, Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος τοῦδε

vt & hoc non dissimile videatur puero aut infanti alicui, sicubi forte vidisti Cupidinem ludentem, personam Herculis amplam & magnam, aut etiam Titani alicuius induentem. Statim igitur qui auscultant, acclamare ipsis solent notum illud: Parturiunt montes, &c. Decet autem non ita, sed similia inter se omnia, & eiusdem coloris esse, & capiti reliquum corpus respondere, vt non aurea quidem sit galea, thorax autem omninò ridiculus, ex pannis alicundè vetustis, aut pellibus putribus consutus: deinde & clypeus salignus, & tibialia conchis incrustata, aut ex corio porcino facta. Videas enim perquàm multos huiusmodi historiarum scriptores, Ꝑ qui Rhodij illius Colossi caput, alicuius seu pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios, qui corpora sine capitibus introducunt, absque proœmijs & statim ab ipsis rebus incipientes, qui & Xenophontis sectatores in hoc videri volunt, quoniã & ipse sic exorsus est, Darij & Paryſatidis fi-

δοθγίγνονται δύο, καὶ ἅπαντες τῶν παλαιῶν οὐκ ἀδότως, ὡς δυνάμει τινὰ προοίμια ὄντα λεληθότα τοὺς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, καὶ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν ὅτῳ ῥαθύμως σπουδάσει τὰ πράγματα, ὅτι Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, ὅτι τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τῶν Ἐπικουρείων τὰ δειλαῖα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥσπερ περὶ Εὐρώπης λέγων, ὅπως ἔφη, ἦλθε Εὔροπος δεῦτα μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπῳκισμένην ὑπ' αὐτῶν Ἐδεσσαίων. καὶ ἦλθε τοῦτο ἀπέχουσαν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐμῆς πατρίδος Σαμόσατα αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμε-

lij nascuntur duo, &c. & aliorum veterum, ignorantes quòd quædam proœmia vi seu potestate sunt, quæ plerosque latent, vt alibi ostendemus. Quanquam hæc omnia adhuc tolerabilia sunt, quæcunque vel circa compositionem verborum, vel reliquam dispositionem peccantur: c at verò circa ipsorum quoque locorum descriptiones mentiri, idq; non solùm parasangas aliquot, sed & totas mansiones, quantum vnius diei itinere castra promoueri solent, illud quæso cui honesto aut pulchro conparabimus. Vnus igitur quidam adeò oscitanter ac desidiosè res ipsas collegit, vtpotè neque Syro aliquo consulto, neque notum illud, quod vulgò dici solet, Epicureorum fabulis de his ipsis rebus auditis, vt cùm de Europo mentionem faceret, in hunc modũ duxerit: Europus, inquiens, sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus duob. ab Euphrate distans: deduxerunt autem eam coloniam Edissæi. Neq; hoc illi satis fuit, sed & patriam suã Samosata, idem peneprosus ille in eodẽ libro sublatam

ἀρᾶμιν & ὁ γερμανικός, αὐτὴν ἀκροπόλει καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς πόλιν Μεσοποταμίαν, ὡς περιῳκίσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χρῷ παραμειβομένων, καὶ μονονουχὶ τὸ τείχος ψαύοντων. τὸ δὴ καὶ γελοῖον, εἴ σοι νυνὶ, ὦ Φίλων, ἀπολογοίμην, ὡς ὁ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς με φέρων ὁ θαυμασιὸς συγγραφεὺς ἀπώκισεν. νὴ Δία μὰ καινόν γε μὴν πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἰπὼν ἐπιμοσάμενος, ἢ μὴν ἀκοῦσαί γε τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων. οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἄψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα τραμμιγέθη ἐκπώματα ὑαλᾶ, & καλλίστης ὑάλου. ἐπεὶ δὴ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωσο, καὶ ἄξαντα τὸ μέγιστον τῶν σκύφων, ἵνα

sublatam vnà cum ipsa arce & muris in Mesopotamiam transtulit, ita vt tota ambiretur ac terminaretur vtroque flumine, vtrinque altero quasi cutem illius præterlabendo radente, & tantum non ipsos muros alluente. Ridiculum autem etiam foret, si tibi nunc Philo apologiam aliquam contexam, quòd neque Parthus, neque Mesopotamita sim: inter quos relatum me egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud valde scilicet credibile idem hic de Seueriano dixit, apposito etiam iureiurando, quòd quæ dicat, ex quodã audierit eorum qui ex ipso eo opere effugerunt. Neque enim gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, sed mortem quandã excogitasse tragicam, &, quòd ad audaciã attineret, omnino externã ac peregrinã. Fortè enim habuisse ipsum admodũ magna vitrea pocula, ex vitro pulcherrimo facta. Postquã igitur omnino decretũ illi fuisset mori, fracto ex scyphis maximo, vno

ἐνὶ τῶν θραυσμάτων χρύσα-
σθαι ἐς σφαγλὼ, ἐντεμόντα τῇ
ὑάλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ
ξιφίδιον ἢ λογχάριον εὗρεν,
ὡς ἀνδρεῖός γε ὢν, καὶ ἥρωϊ-
κὸς ὁ θάνατος γένοιτο. ἔπει
δὲ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν
τινα ἔπι τοῖς πρώτοις τοῦ πο-
λέμου ἐκείνοις νικηροῖς, καὶ αὐ-
τὸς ἠγήσατο χρῆναι ἐπαινεῖν
τὸν Σεβηριανόν. ἅπασι γὰρ αὐ-
τοῖς, πλὴν τοῦ οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν
Θουκυδίδην ἡ ἅμιλλα. θάψ-
ας οὖν τὸν Σεβηριανὸν με-
γαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐ-
πὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τι-
να σίλωνα, ἑκατόνταρχον,
ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς
τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπῴδη-
τόρευσεν αὐτῷ, ὥστε μὲν τὰς
Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρύ-
σαι ἐπὶ τῷ λόγῳ, καὶ μάλι-
στα, ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνι-
ος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου, δακρύων
ἅμα σοὶ οἰμωγῇ πολλῇ ἐπεβόᾳ,
ἐμέμνητο τῶν πολεμίων ἐκεί-
νων λείπνων, καὶ προπόσεων,
ἔπειτα

vno quodam crustorum vsum esse ad cædem, inciso videlicet gutture, vitro. Atque ita neque gladium, neq; lanceam reperit, quo moreretur, dummodo virilis ipsi & heroica mors obtingeret. Postea autem, quoniã Thucydides funebrem oratione quandam habuit pro ijs qui primi tum eo bello occubuerunt, ipse quoque Seueriano talem habendam esse censuit. Omnibus enim ipsis cũ Thucydide, ea qui nihil in culpa fuit eorum malorum, quæ in Armenia acciderant, æmulatio atque cõtentio est. Sepulto igitur Seueriano magnificè, adducit ad tumulum Afranium quendam Centurionem, æmulum Periclis, qui talia ac tanta rhetorico more de illo peroravit, vt ego, per Charites, multum admodum lacrymarum præ risu effunderem, & maximè quando rhetor iste Afranius ad finem orationis lachrymans pariter cum miserabili ploratu, sumptuosarum cœnarum & propinationum illarũ mẽtionem faciebat, deinde

ἔτα ἐπέθηκεν Αἴαντός τινα τῷ κορωνίδα. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγνώμως πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον ἐκὰς ἦν. πάντων ὁρόντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀναξίως ὤν, μὰ τὸν Ἐννάλιον, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευε. καὶ τοῦτ' ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας θαυμάσαι, καὶ ὑπερπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον· ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίνωσκον, μονονουχὶ ἓμῶν καὶ λαπάθων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐτιτώμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξαι ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχομεν, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθέντες, ἐπὶ τῷ ἑτέρων ἐπόχεσθαι ἤδη μετιόντες, τῷ συμβουλίῳ, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις.

deinde & Aiacis quendam colophonem imponebat. Nam gladio euaginato, generosè admodum, & vt Afranium decebat, aspicientibus omnibus seipsum ad tumulum iugulauit, non indignus per Bellonem, qui multò antè mortuus fuisset, si talia rhetoricatus esset. Atque hoc dixit idem, aspicientes omnes tum qui aderant, admiratos fuisse, laudasseq; Afranium supra modum. Ego verò etiam cætera illius damnabam, vt qui tantum non offarum & ollarum meminisset, & placentarum memoria illacrymaretur. Hoc tamen præter cætera reprehendi, quòd non scriptore ipso & actore fabulæ huius ante se iugulato mortuus fuerat? Multos autem & alios consimiles his commemorare tibi, amice Phila, possem: verumtamen paucis quibusdam adhuc additis, ad alteram proœ

misionis partem transibo: puta ad id consilium, quo pacto rectius ac melius historiam scribere quispiam debeat.

Sunt

ἔσι γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ ἰδιωτείας καὶ ἀπειροκαλίας, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνως ἐρμηνεύουσιν ἐμβραδύνοντες· ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸ Διὸς τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ μηδὲ τοῖς ἐκ ἐδόσεως ἐξηγεῖτο, τὸ ὑποποδίου δὲ τό, τε ἐυθυηρὲς καὶ τὸ εὔξεσον θαυμάζοι, καὶ τῆς κρηπῖδος τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πομπῆς φροντίδος διεξιών. ἐγὼ γ' οὖν ἤκουσά τινος, τλὼ μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχλῳ ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔτεσι παραβαλόντος, ἅπασι δὲ μίτρα, ἢ ἔτι πλέω ὕδατος ἀνηλωκότος εἰς ψυχὰν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν ὡς Μαῦρός τις ἱππεὺς, Μαυσάκας τοὔνομα, ὑπὸ

Sunt enim quidam, qui, quæ rerum gestarum maximæ, & memoria dignissimæ sunt, prætermittant, aut quasi in transcursu tantum attingãt: præ imperitia autem & ineptitudine, & ignorantia eorum quæ dicenda vel tacenda sint, ea quæ minima sunt, admodum prolixè & laboriosè immorando verbis exponunt, non aliter ac si quis Iouis Olympici vniuersam pulchritudinem ac formam, quæ tanta ac talis est, non videat, nec laudet: neq; etiã ijs qui de ea nesciunt, quicquam narret, sed subsellij rectitudinem & expolitionem, & crepidinis concinnitatem admiretur, & hæc admodũ cum multa diligentia & cura exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum comissa fuit, ne totis quidem septem versibus prætercurrebat: viginti autem mensuras aut etiam ampliùs aquæ consumpserat in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem, quo videlicet pacto Mauritanus quidam eques, Mausacas nomine,

præ

ὑπὸ λίψυς πλανώμενον ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτὸν, ἔπειτα μέντοι μαθόντος ὡς τῶν φίλων εἴη, καθίσαντο, καὶ ἀσπάσαντο· καὶ γάρ τινα τυχεῖν αὐτῷ ἀφιδιδημηκότα· καὶ αὐτὸν εἰς πλῶ Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου. μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ σπουδαζομένους, ᾧ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἁλίσκοις ἰχθῦς ἐπείατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῃ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιλύσεις, καὶ σπουδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἀφεσύκει, ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνήματος· εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε,

præsiti errans per montes, deprehenderit Syros quosdam agrestes prandium apponentes, & quòd principiò illi metuerint ipsum: deinde verò intellecto quòd ex amicis vnus esset, receperint ad se hominem, & cibum præbuerint. Nam & illorum fortè quendam aliquando in Mauritaniam profectũ fuisse, cùm ipsius frater in ea terra militaret. Post hæc fabulæ longæ & narrationes, quo pacto ipse in Mauruſiæ venatus esset, & vt vidisset elephantos multos in eodem loco pascentes, & quòd parùm abfuerit quin à leone deuoratus fuisset: deinde & quantos pisces emerit Cæsareæ. Atque ita egregius iste historicus relictis tot cædibus circa Europum factis, tot præliorũ motibus, & fœderib. necessarijs, & custodijs alijs alijs appositis, vsq; in profundam vesperam substitit, aspiciens Malchionem Syrum istum, Cæsareæ scaros ingentes videlicet ementẽ. Et nisi nox occupasset ipsum, fortassis

τάχα καὶ σανδάπυλ μετ' αὐτοῦ, ἤδη τ σκάφων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνηγέγραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ὑμᾶς ἠγνοηκότες ἦμεν. καὶ ἡμία Ρωμαίοις ἀφόρητον, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν μὲν εὕρει πιεῖν, ἀπ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα, μακρῷ ἀναγκαιότερα, ἐκὼν, ἐγὼ νῦν παρείημι; ὡς καὶ ἀνδρὶς ἔκειρ ἐκ τ πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ μὲν Μαῦρος τῷ Μαλχίωνι λόγχλιν, ὁ δὲ τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην, καὶ ἄλλα ποικίλα τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῃ μάχης, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι ἐκόσμως ἄν τις ἔποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν, ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. ἄλλως, ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὕτως γελοίως, εἰ δὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐν Κορίνθῳ πεποίηκεν, ἐδὲ

fortasſis & ad cœnam cum illo veniſſet, ſcaris iſtis iam apparatis. Quæ niſi ille tam diligenter hiſtoriæ tradidiſſet, magnas nimirum res ignoraturi nos fuiſſemus: & damnum hoc Romanis intollerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens potum non inueniſſet, ſed incœnatus ad caſtra reuerſus eſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria volens ego nũc prætereo? quemadmodum & tibicina quædam venit ex propinquo vico ad eos, & vt dona mutuò inter ſe dederunt, Mauritanus videlicet ille Malchioni lanceam, hic autem contrà Mauſacæ fibulam: atque alia multa talia, quæ pugnæ illius ad Europum ipſa adeò capita & ſummaria ſunt. Proinde meritò dixerit quiſpiam, tales ſcriptores roſam quidem ipſam non videre, ſpinas autem quæ iuxta radicem enaſcuntur, diligenter contemplari. D Iam alius quidè, ô Philo, admodum & hic ridiculus, qui alterũ pedem ne extra Corinthũ quidè vnquam protulerat, neque

δὲ ἄχρι Κεγχρεῶν ἀφῦγμέ-
σας, οὔτι γε Συρίαν ἢ Αρμε-
νίαν ἰδὼν ὧδε ἤρξατο, μέμ-
νημαι γάρ· ὧτα ὀφθαλμῶν ἀ-
πιστότερα γράφω τοίνυν ἃ ἤκου-
σον, οὐχ ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ οὕτως ἀ-
κριβῶς ἅπαντα ἱστορεῖ, ὥστε
τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρ-
θυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους
τοῦτο αὐτοῖς χιλιὸς γάρ, οἶμαι,
ὁ δράκων ἄλλ' ζῶντας δράκον-
τας) παμμεγέθεις εἶναι γεννω-
μένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν
ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δὲ,
τέως μὲν ἐπικρεμαμένους ἐκ δορατίων ἢ μακάλων
ἐκδεδεμένους, ὑψηλοὺς ἀνω-
ρεῖσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπιπλανω-
μένων. δὲ καὶ ἐμποιεῖν, ἐν αὐ-
τῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὰν ὁμοῦ
γένωνται, λύσαντας αὐτοὺς, ἐπα-
φιέναι τοῖς πολεμίοις, ἀμέλει
πολλοὺς τῶν ἡμετέρων ὕστερον κα-
τεσθίειν, καὶ ἄλλους ἐκ πλεί-
ονος ἀφεστώτων αὐτοῖς ἀποπνίγε-
σθαι καὶ συγκλᾶσθαι. ταῦτα
δὲ ἑστὼς ὁρᾷν αὐτὸς, ἐν
ἀσφαλεῖ μέν τοι, ἀπὸ δένδ-
ρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν
σκοπήν. καὶ εὖ γε ἐποίησε,

neque ad Cenchreas vsque peregrè profectus fuerat, nedum Syriam aut Armeniam conspicatus, in hunc modum exorsus est, memini enim: Aures quàm oculi minus fide digni sunt. Proinde scribo quæ vidi, non quæ audiui. atq; ita diligenter omnia viderat, vt diceret dracones Parthorum (signum autē hoc multitudinis ipsorum est, mille enim dracones viuos draco producit) ingētes esse, generariq; in Persida paulò supra Iberiā. Hos autem antea quidem ex hastis siue longurijs suspensos, illos in altum attollere, eoq; terrorem ijs qui à longè aduentarent, facere solere: in ipso verò prælio, quādo iam congressi sunt, solutos illos in medios hostes immittere: nimirum multos nostrorum hoc pacto deuoratos esse, alios autem, implicantibus & compungentibus ipsos illis, strangulatos & confractos: adstitisse autem ipsum, atq; hæc vidisse, in tuto tamen, nempe ab arbore quadam excelsa spectando. Et rectè sanè fecit,

quòd

μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμᾶς θαυμαστὸν ἔτω συγγραφέα νῦν ἔχομεν, καὶ ἂν χεῖρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἠργασάμεθον. καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλά, καὶ ἐτρώθη περὶ σοῦραν, ἀπὸ τοῦ Κρανίου δηλονότι βαδίσας ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίοις ἀκούουσιν ἀνεγίνωσκε, τοῖς ἀπειβῶς εἰδόσιν, ὅτι μηδὲ κατὰ τοῖχον γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει, ἀπ' οὐδὲ ὅπλα ἐκεῖνός γε ἤδει, οὐδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοιῶν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν ἢν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ λέρως δὲ λέγεται τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἷς δέ τις βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πρωτακοσίοις δὲ ὅλοις ἔπεσι ξυλαβὼν, συνέγραψε, καὶ

quòd propiùs ad feras istas non accesſit. neque enim nos tam egregium ſcriptorem, & qui eminus ipſe præclara ac magna adeò in hoc bello effecerit, nunc haberemus: nã & pericula multa ſubijt, & vulneratus eſt circa ſuram, à Cranio videlicet iter faciens ad Lernam. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat ſatis ſcientibus illis quidem quòd ne in pariete pictum quidem bellũ vnquam vidiſſet. Sed nec arma ille quidem nôrat, neq; machinas quales eſſent, neq; ordinum aut acierum nomina. prorſum enim ſtudio habuit πλαγίαν, hoc eſt, obliquam vocare phalangem, ἐπὶ κέρως autem, hoc eſt, protentis cornibus, id quod exporrecta fronte educere dicitur. Alius autẽ ſuauiſsimus quidam cuncta à principio ad finem vſq; geſta, quæcunque in Armenia, quæcunque in Syria, quæcunque in Meſopotamia, prætereà quæ ad Tigrim, quæq; in Medis acciderãt, ne totis quidẽ quingẽtis verſibus cõplexus ſcripto edidit,

eoq;

καὶ τᾶδε ποιήσας, ἰσοείαν συγγεγραφέναι φησὶ τῷ μὲν γοῦν ἐπιγραφῷ ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τὴν βιβλίον ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου (δόλιχον γάρ ποτε, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικήκει) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νεωστὶ πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἤκουσα, καὶ τῷ λῃστῇ Οὐολογέσου, καὶ τῷ Ὀσρόου σφαγῷ, ὡς παραβλητέα τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν πρόθυμον ἡμῖν θρίαμβον, οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἐσπουδάκει ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς ἀπάγειν· καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὥρισέ μεγέθει μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νικαίαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν. καὶ

eóque facto historiam composuisse videri volebat: inscriptionem verò parùm abfuit quin longiorē ipso libro inscripserit, videlicet hoc modo: *Antiochiani certantis Appollinis sacri victor* (nam cursus certamine, quod Dolichum vocant, puer olim vicerat) *eorum quæ in Armenia, in Mesopotamia, & in Medis à Romanis nunc gesta sunt, historica narratio.* Iam & quendam ego audiui, qui quæ futura essent, historicæ commēdārat, & Vologesi captiuitatem videlicet, & Osroæ cædem, quemadmodum leoni obiiciendus esset, & postremò omnium etiam multoties illum desideratum à nobis triumphū. Adeò omninò vatis in modum sese gerens, properabat iam tum ad finem scribendi. Quin & ciuitatem idem iam in Mesopotamia condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimā: adhuc tamen speculatur & deliberat, an eam Nicæam à victoria cōueniat nominari, an verò Homonœā, an etiā Ireniā.

καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμον ὑμῖν ἡ μᾶλλον πόλις ἐκείνη, λαμπρὰ σοφῶν, καὶ ποιρύσης συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ὑπέσχετο ἤδη γράψειν. καὶ τὸν περίπλουν τὸν ἔξω θαλάσσης, ἢ δὲ ὑποσχέσεις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τέταρτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ, τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τὼ ἐλεφάντων ἐπίλασιν, οὐκ ἂν μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μουσείου, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας λήρουσι, τὰ μὴ ἀξιόρατα δὲ ὁρᾶν· ἐς ἔτι βλέποντες, πάσης ἀξίας ἀπάσης ἀμοιρούσι, ἐπινοοῦντες δὲ, καὶ ἀναπλάττοντες ὅ, τι ποτ' ἐπὶ γλῶτταν, φασὶν, ἔλθῃ, καὶ τοῖς ἀριθμῷ βιβλίων ἔτι συμπυνόμενοι,

Et ob hoc quidem adhuc in dubio pendet, & sine nomine præclara illa ciuitas nobis est, magis multis & factu historico referta. Quæ verò in India posthac agentur, etiam ea promisit se iam nunc scripturum esse: præterea & descriptione maris exterioris nauigantibus tradi-tam. Neq; promissiones modò hæ sunt, sed & proœmiũ Indicæ historiæ iam compositũ est, & tertiũ tagma, seu tertius liber. Ac Galli quidem, & Maurorũ pars quædã modica cum Casio, omnes isti iam Indũ fluuium traiecerunt. Cæterũm quid facturi sint, aut quomodo excipient elephantorum incursus, non multò pòst egregius iste scriptor à Musuride aut ex Oxydracis ad nos scribet. Huiusce modi multa, præ inscitia & imperitia nugãtur, ea quæ visu dignissima sunt: neque videntes, neque etiam si videant, pro dignitate exponere scientes, excogitantes autem & effingentes quicquid temerè in linguam, vt aiunt, venerit: etiam numero librorum præterea superbientes,

μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐπιγρα-
φῶν. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται
γγέλοιοι, τὸ λεῖον & Πάρ-
θικῶν νικῶν τοσάδε. καὶ αὖ
Παρθιδ & πρῶτον, δεύτε-
ρον. ὡς Ατθιδ & δηλονότι.
ἄλλο & ἀσεσότερον παράπο-
λύ· ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου
Σαγαλασέως Παρθονικικά,
οὐδ' ὡς ἐν λέγωτι ποιήσα-
θαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἰσο-
δίας, οὕτω καλὰς ὄσας, ἀπὸ
τοῦ χρυσίμου ἕνεκα, ὡς ὅπερ ἂν
ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φύγῃ,
πολὺ μέρ & ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς
συγγράφειν οὕτ & προσείλη-
φε. μᾶλλον δ' ὀλίγων ἔτι
προσδεῖται, εἴ γε ἀληθὴς ἐκεῖ-
νό φησιν ὁ διαλεκτικὸς ὡς τῶν
μέσων ὁ κατέρου αἴρεις, τὸ
ἕτερον πάντως ἀνῃρεθήσεται. καὶ
δὴ τὸ θυείον σοι, φαίνῃς ἄν,
ἐκεῖθεν ἀνακεκάθαρται. καὶ
εἴ τι ἄκανθαι, ὀπόσαι ἦσαν,
καὶ βάτοι ἐκκεκομμέναι εἰσί,
τὰ δ' τῶν ἄλλων ἐρείπια ἤδη ἐκ-
πεφόρτηται. καὶ εἴ τι παχὺ δεῖ,
καὶ τοῦδε λεῖόν ἐστιν, ὥστε οἰκο-
δομεῖν τι δεῖ ἤδη καὶ αὐτόν,

& maximè inscriptionibus. Nam rursum & hæ omnino ridiculæ sunt, vt istis nescio cuius Parthicarum victoriarum libri tot, vel tot: & rursum Parthidos primis, secundus, & cætera, vt Atthidos scilicet. Alius etiam vrbanius paulò. Nam legi Demetrij cuiusdã Sagalasensis Parthonicica. Nõ quòd prò risu habeã, & illudam historijs adeò præclaris, sed vtilitatis causa hæc commemoro, quòd quisquis hæc atque huiusmodi alia euũtârit, is bonã partem historiæ rectè scribẽdæ consecutus iam sit, imò pauca adeò illi etiã desunt: si modò verum illud est quod Dialectica tradit, quòd eorũ inter quæ mediũ E nullũ est, altero eleuato, alterũ cõtrà deprimitur. At verò área ipsa, diterit quispiã, purgatá probè iá est, ac spinarũ quicquid fuit, & rubi excisi, reliquorũ autè ruinæ ac rudera iam exportata sunt: & si quid asperũ anlea fuit, id totũ sublatum & cõplanatũ est: quare tẽpus iam est vt ædificiũ aliquod superstruas etiá ipse,

ὡς λείξης οὐκ ἀναπίψαι μόνον τὰ τῶν ἄπωθεν γεγυάδας ὦν, ἀπάτι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι λιξιὸν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀπ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι λωίατο. φημὶ τοίνυν τ' ἄειτα ἰσοείαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα λαρυφαώτατα οἰκοθεν ἔχοντα ἥκειν, σύνεσίν τι πολιτικὴν, καὶ λωίαμιν ἑρμηνευτικήν· τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι τ' φύσεως δῶρον· ἡ λωίαμις δὲ, πόνῳ τῇ ἀσκήσει, καὶ σπουδῇ ὧν πόνῳ, καὶ ξύλῳ τ' ἀρχαίων προσγενομένη ἔσω. ταῦτα μὲν ἂν ἄτεχνα, καὶ ἀδέον ἡμῖν συμβάλλεσθαι δόμενα. ὁ γὰρ σωτὴρ καὶ ὀξεῖς ἀποφαίνει, τοὺς μὲν παρὰ τ' φύσεως τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πόθεν ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἐν ἄξιον, ἃ μεταπλάσαι καὶ μεγαλοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄρ-

quo ostendas non modò a liorum euertendis genero sum esse te, verùm etiam pe te ipsum excogitando atqu inueniēdo tale aliquid præ stare posse, quod & dexte ritatem quandam præ se fe rat, & à nemine Momo qui dem deprehendi ac carp queat. Aio igitur eum qu optimè cō scribere historian volet, duæ hæc præcipua do mo secum & de suo afferre debere: Prudentiam quan dam siue intellectum ciuilē, & potestatem dicendi Quo rum alterum quidem nulla doctrina traditum, natura donum quoddam est: dicena di autem potestas, multa e xercitatione, assiduoq; labo re, & imitatione veterū com paranda erit. Atque hæ quidem extra artem sunt, ne que me consultore opus ha bent. Neque enim pruden tem siue intelligentem & a

cutū reddere eum qui nō natura talis fuerit, libellus hic meu promittit: quoniam magni sanè æstimādus, imò omnibus ante ferēdus foret, si trāsformare, & quasi nouo quodā ornatu in dūcere huiusmodi ille posset: puta vel ex plūbo aurū reddere

ve

ἄργυρον ἀπὸ κασσιτέρου, ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι, ἀλλά που τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον οὐκ ἐς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τοῖς προσοῦσιν. οἷόν τι Ἰσμηνὸς καὶ Ἴκκος, καὶ Ἡρόδικος καὶ Θέωνος, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ἐπόσχοιτο ἄν τοι, τὸν Περδίκκαν παραλαβόντι, εἰ μὴ οὗτός ἐστιν ὁ ὑπ' ἐκείνης ἐρασθείς, καὶ τοῖς τοῦ Σελεύκου παῖς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος, ὁ τῆ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τοῖς δοθεῖσαν ἐπίθεσιν ἀφορμὴ πρὸς ἐπιδοχὴν τῆς γυμνασικῆς, παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπίστου καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, ἃ τέχνην φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ πράγματι ἐφευρηκέναι·

vel ex ſtanno argentũ, vel ex Conone Tiormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis & conſilij vtilitas ea eſt, non vt ea ſuppeditet quæ antè adſunt, ſed vt illis rectè ac conuenienter vti doceat. Quo pacto nimirũ & Iccus, & Herodizes, & Theon, & ſi quis alius artis palæſtricæ magiſter atq; exercitor fuerit, pollicerẽtur tibi Perdiccam hũc acceptũ (ſi modò hic eſt ille qui Nouercam amauit, & ex eo cõtabuit, & non potius Antiochus Seleuci filius, Stratonices illius amore captus) Olympionicem reddere, qui cũ Theagene Thaſio illo, aut Polydamante Scotuſſæo, certamine cõgrederetur, non vt naturã & ingeniũ ad eam rem ſuppeditaret, ſed vt materiã iã antè à natura datam, & ad hãc palæſtræ exercitationẽ ſuſcipiendã idoneã atque habilẽ, per artem multò meliorem redderent. Quamobrem abſit & nobis hæc inuidia promiſſionis, vt artem aliquam rei adeò magnæ ac difficili nos inuenisſe dicamus.

ἢ γὰρ ὁντινοῦν παραλαβόντος, ἀφφαίνειν συγγραφέα φαμὲν, ἀπὸ ᾧ φύσει σωτὸς, καὶ ἄειστα πρὸς λόγους ἠσκημένῳ ἐπιδείξειν ὁδούς τινας ὀρθὰς, ἃ δὴ τοιαῦτ' φαίνονται, ἄν τις θέλῃ, θᾶττον ἂν καὶ ἀμαρτίστερον τελέσειεν, ἄλλῃ καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καί τοι ὃ γε ἂν φαίης ἀπροσδεὲς εἶναι τῆς τέχνης καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ· ἐπεὶ κἂν ἐκθαρίσῃ μὴ μαθὼν, καὶ ἄυλῃ, καὶ πάντα ἂν ἐπίστατο. νεὼ δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἄν τι αὐτῇ χρησαίμεθα, ἐπιδείξαντος δέ τινος, ῥᾷστά τι ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' αὑτῷ. καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νεὼ παραδιδόσθω, σωφρονεῖν τε καὶ ἐπεῖν ἐκ ἀγχινοῦς, ἀπ' ὀξὺ δὲ διδόντος, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἄν. εἰ ἐπιτραπείη, καὶ γυμνάσιον σφαιριστικὸν, ἀπὸ μετὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ

Neque enim quemuis accepium reddere historicū noui velle dicimus, sed ei qui natura intellectu bono prædi-tus, & ad dicendum quam optimè exercitatus fuerit, viam quādam ostendere rectam (si modò talis vlla apparet) qua vbi do, citiùs atq; aptiùs ad finem & scopum vsque quo tendit, peruenire possit. Non enim neque illud dixeris, eum qui intelligentia præditus fuerit, arte ac doctrina earum rerū quas ignorat, opus non habere. Nam si absque doctrina & institutione cithara luderet, posset, etiam tibia canere, aut cætera omnia sciret. Nunc autem, nisi doctus ab aliquo, nihil quicquam eorum manu facilè attingit: at demonstrante aliquo viam ac rationem, & discit facillimè & rectè idem administrat per se ipsum. Proinde nobis quoque nunc talis discipulus tradatur, qui & ad intelligendas res, & ad dicendum non sit degener, sed acutum tueatur, positque rebus vti, si committantur illi, ac animum habeat militarem, sed tamen cum ciuilitate coniunctum

καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους καὶ τασσομένους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα ἀδῶς, καὶ μηχανήματα ἴσμεν, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἵππεῖς, καὶ πάθημ, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ περιελαύνειν, καὶ ὅλως, οὐ τὰ τοιαῦτ' ἰδίωμ τις, οὐδ' οἱ τυχόντες μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι μάλιστα δὲ, καὶ πρὸ τῶν πάντων ἐλεύθερόν τε ἴσως τὸν γνώμην, καὶ μήτι φοβεῖσθαι μηδεμίαν, μηδὲ ἐλπίζειν μηδέν, ἐπεὶ ὅμοιόν ἐστι τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ, μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένον τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ, ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος χρὴ, δεχθήσεται· μήτε

& experientiam, quam ducis militaris esse conuenit. Denique, per Iouem & in castris aliquando versatus sit, & milites ipsos, seu cùm ad prælia exercentur, seu cùm re ipsa in aciem educuntur, conspicatus sit: præterea & arma nôrit, & machinas quasdã, & quid sit diductis cornibus, & quid exporrecta fronte instruere aciem: quomodo cohortes, & quomodo turmæ constituantur: vnde, & quid erũpere, & quid item circumducere equitem sit, sciat. Et in summa, neque eorũ quispiam sit, qui domi desidentes musquã foràs ipsi prodiuntur: neque facilè credat iis quæ solùm ab aliis narrari audiet. ¶ Maximè autem & ante omnia libero animo sit, vt neque metuat quenquam, neq; ab vllo speret quicquã: quoniam similis hoc pacto foret malis iudicibus, qui vel ad gratiã, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. Quin neq; curet magnopere neq; Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano isto sagittario priuatũ circa Olynthum, sed talem qualis re ipsa est spectandum proponat:

μήτε Αλέξανδρον ἀνιάσθαι ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὡμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, ἐ σαφῶς ἀναγράφοιτο. ὀδὲ Κλέωνα αὐτὸν φοβήσει, μέγας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δωκάμενον, καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν, ὅτι ὀλίθεως καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὕτως ἐστί, ὀδὲ ἡ σύμπασα πόλις τῶν Αθηναίων, ἣν τὰ ἐν Σικελίᾳ κατὰ ἴσον ᾖ, καὶ πρὸς Δημοσθένους λῆψιν καὶ πρὸς Νικίου τελευτὴν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί· ἡγήσεται γάρ, ὅπερ δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἔξειν τὴν αἰτίαν. ἦν τὰ δυσχερῶς ἢ ἀνοήτως γενόμενα, ὡς ἐπράχθη. διηγήσεται· ὁ γὰρ ποιητὴς αὐτός, ἀπὸ μέντοι τῆς ἴσης. ὅσοι καὶ καλὰ ναυμαχῶσαι, ὅτι οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύσας ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν,

neq; illi Alexander grauiter se excruciet H ob Cliti cædem crudeliter in ipso conuiuio perpetratam, si planè ac manifestè coloribus suis depingendus sit: neque item Cleon illum perterrefaciat, eò quòd multum in concione potens sit, & suggestum siue tribunal quasi possessionem suam detineat, quo minus hominem exitiosum & insanum hunc esse dicat: deniq; neq; tota Atheniensium ciuitas absterreat illum, ne non vbi de cladibus in Sicilia acceptis historiam composuerit, omnia ista commemoret, quo pacto & Demosthenes captus fuerit, & Nicias mortem obierit, quomodo exercitus siti laborârit, & qualem aquam biberint, & vt inter bibendum plerique trucidati fuerint. Existima-

bitur enim (id quod iustissimum est) ab ijs qui sana mente præditi sunt, non ipsem culpa esse, si ea quæ feliciter aut stultè gesta sunt, ita vt gesta sunt, narrabit. Non enim ipse talia fingit, sed verbis tantùm indicat atque exponit. Quatenetiam siue prælio nauali superati fuerint, non ille tamen is est qui eos submergit: siue in fugam conuersi fuerint,

neque

μὴ ἐπᾶν & ὁ Διώκων, ἐκτὸς ἐὰν μὴ οὕξασθαι δέον, μή τι παρέλιπεν ἐπεὶ δι γε ἀσωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς δύναντίον εἰπὼν, ἐπανορθώσασθαι ἰδιώτας, ῥᾷστον δι' ἑνὶ λαλάμῳ λιπλῷ τὸν Θουκυδίδου ἄλλο ἀναπρίψαμεν τὸ ἐν τοῖς ἐπιπολαῖς παράλειχισμα, καταδῦσαι δὲ τὴν Ερμοκράζους τριήρη, καὶ τὸν καταράτον Γύλιππον ἀφανῆ, μικρὰ ἐκτειχίζοντα, καὶ ἀκροφρούρια τὰς ὁδούς· καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Αθηναίους πλησπλεῖν Σικελίαν καὶ Ιταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων δὴ Αλκιβιάδου ἐλπίδαν. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα δὲ Κλωθὼ ἄν ἔτι ἀνακλώσειεν, δὲ' Ατροπος μεταρρύσει· δὲ συγγραφέως ἔργον ἐν, ὡς ἐπράχθη, ἐᾶν· δὲτο δ' οὐκ ἄν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Αρταξέρξην, ἰατρὸς αὐδὲν ὤν, ἢ ἐλπίζη Κάνδυν πορφυροῦν, καὶ

neque idem ille est, qui eos persequitur: nisi si cũ optandum fuerat, ne quid tale euenire t, ille hoc intermisit: quandoquidem si tacendo hæc, aut in diuersum narrando, corrigi aut emendari possint, facillimum fuerat Thucydidi, vno ac tenui calamo interuertere quidem. Epipolarũ munitiones, submergere autem Hermocratis triremem, & I execrabilem istum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis intercludit. Denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere, Athenienſibus verò copiam facere tum Siciliam tum Italiam cum prima illa Alcibiadis spe circumnauigandi. Verùm enim, opinor, K ea quæ semel facta sunt, neque Clotho reuoluet denuò, neque Atropos in diuersum mutabit. Proinde historici opus vnum est, vt quæ perinde ac facta sunt, exponat. Hoc aũt facere non poterit, donec vel L Artaxerxem metuerit, medicus ipsius existens, vel sperat Candyn purpureum,

καὶ στεφανον χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων· ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτῷ ποιήσει, δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ ἴδιᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας, κἂν φιλῇ, ὅμως ἐπ' ἀφιξίᾳ ἁμαρτάνοντα. ἐν γὰρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστορίαν γράψων ἔοι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀφορῶντα μὲν ἐς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀπ' ἐς τοὺς μετὰ ταῦτα συντυχομένους τοῖς συγγράμμασιν. ἐὰ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν λοιδοροῦντων μείζω· ἐπὸ τῶν ἂν νομισθείη, ὃς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀπέστραπται, οὐ μέσον, ἢ κωμωτικὴν ἡγεμο-

& torquem aureum. & Meliquum ex Niſæis illis aliquem ſe accepturum eſſe, mercedem videlicet laudum earum, quas ſcriptis inſeruiſſet. At neque Xenophon illud faciet, iuſtus ſcriptor, N. neque Thucydides, ſed ſiue priuatim oderit quoſdam, multò magis neceſſarium putabit eſſe id quod publicum eſt, veritateḿq; pluris faciet, quàm inimicitiam: ſiue etiam amauerit, tamen non parcet illi, quiſquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, proprium hiſtoriæ eſt, ac ſoli immolandum veritati, ei qui ad hiſtoriam ſcribendam accedet, cætera verò omnia poſtponenda. Et in ſumma, vlna vna & menſura certa eſt, aſpicere non ad præſentes auditores, ſed ad eos qui in poſterum in his ſcriptis legendis verſabuntur. At ſi quis continuò beneuolentiam & fauorem captat, meritò in parte adulatorum recenſebitur, quos olim hiſtoria ſtatim ab initio auerſata eſt, non minùs quàm comendi artem

γυμναστικήν. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, ὡς ἡδέως ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίων, ὦ Θεσσαλικὲ Θεσσαλέ, ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. ἐπεὶ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς· οἴονται γὰρ ὑπὸ μικρῷ τινι τῶν λιπαρῶν τούτῳ ἀναστάσεσθαι ἕκαστον πρὸς ἡμῶν εὔνοιαν. Ὁμήρῳ γοῦν, καί τοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πολλὰ συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πίστιν τινὲς ὑπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι. ὅτι μὲν περὶ ζῶντος ἔγραφεν· ὃ γὰρ ἐνεύσεσθαι οὔτινος ἕνεκα ἐψεύδετο. ἄμοιρον οὖν μοι δοκεῖ τοῦτον ὁ συγγραφεὺς εἶναι, ἄφοβον, ἀδέκαστον, ἀπαθῆ, παρρησίας τε καὶ ἀληθείας φίλον, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὸν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάζοντα· ὃ μέσα, ὃδε

artem Gymnastice. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur: Libenter, inquit, in vitam paulisper redirem, ô Thnesicrates, post mortem, vt cognoscerem quo pacto hæc legerent homines, qui tum erunt. Nam si nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non est: putant enim non paruo illectamento videlicet isto quisque sibi beneuolentiam apud me conciliaturos esse. Homero itaque, quanquam fabulosa plurima de Achille scripserit, nonnulli tamen eò adducuntur, vt illi iam & fidem adhibeant: vnum hoc argumentum ad demonstrationē veritatis magnum existimantes, quòd non de viuo illo scripsit. Non enim causam aliquam vident, cuius gratiâ mentiretur. Talis igitur mihi sit historicus ille, vt & metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber sit, & dicendi libertatem, ac veritatem amet, & quemadmodum Comicus ille ait, ficus ficus, ligonem ligonē nominet: non odio, neque

οὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, οὐκ ἐλεῶν, οὐκ αἰσχυνόμενος, οὐκ ἀνασώμενος. ἴσος δικαστὴς, ὀργὴν ἅπασιν, ἄχρι τοῦ μὴ βατέρῳ τι ἀρχεῖον πλέον τοῦ δίκαιον. ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, ὁ τί τῷδε. οὐ τῷδε δόξα, λογιξόμενος. ἀπὸ τί πράξαντα, λέγων. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐπεσκέψατο, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὸν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ηρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας ἐπιγράφειν αὐτοῦ τὰ βιβλία· ἐπίκτητα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἢπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀποβλέψεσθαι, ἀπὸ τοῦ ἀληθὲς τῶν γεγενημένων ἀπολείψειν τοῖς ὕστερον, καὶ ἐπάξειν τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλος ἂν τις εὖ φρονῶν ἀποβοιτο ἱστορίας, ὡς ἔστι καὶ ἄνθις τὰ ὅμοια

neque amicitiæ quicquam tribuens, non parcens, aut misereſcens, aut erubeſcens, aut exorari ſe facilè patiens: æqualis iudex, ac beneuólus omnibus, eò tamen vſque, dum ne alteri plus æquo aliquid tribuat: hoſpes in libris ac peregrinus, ſuis legibus viuens, nullus imperio ſubiectus, non quid huic aut illi placiturum ſit, ſecum cogitans, ſed id quod aſtum eſt, exponens. Thucydides igitur benè admodum lege hoc conſtituit, & virtutes ac vitia hiſtoricorum inter ſe diſcreuit, qui cùm videret R. Herodotum in ſumma admiratione eſſe, adeò vt & Muſæ vocarentur ipſius libri, poſſeſſionem tamen ait ſe ſcribendo compoſiturum eſſe, quæ in perpetuum dures, potiùs quàm quæ ad præſens certamen comparetur: neque ſe id quod fabuloſum ſit, amplexurum, ſed veritatem rerum geſtarum relicturum poſteris eſſe: deinde & vtilitatem addit, & quem finem is qui rectè ſapit, hiſtoriæ ſtatuere debeat, vt ſi quando etiam rurſus ſimilia

quædam

ὅμοια καταλάβοι ἔχοιεν, φημὶ, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀφορῶντες, ἐν οἷς χρῆσθαι δεῖ τοῖς ἐν πόλεσι. καὶ τῷ μὲν γνώμῃ τοιαύτῃ ἔχων, ὁ συγγραφεὺς ἁπτέτω μοι· τῷ δὲ φωνῇ δὲ, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἰσχνῷ, τῷ μὲν σφοδρὰν ἐκείνῃ, καὶ τραχεῖαν, καὶ διωκτικὴν τοῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλῃ τοῖς ἐπιχειρήμασι, καὶ τῷ ἁπλῇ τῆς ῥητορείας λειότητα μὲν ὁμοιδῆ τετυγμένῃ, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς. ἀπ' ἐρωτικώτερον δ' ἀσκεῖσθαι καὶ ὁ μὲν νοῦς οὕτοις ἔσω, καὶ πυκνὸς, ἡ λέξις δὲ σαφὴς καὶ πολιτικὴ, οἷα ἐπιποιήσασθαι μάλιστα τὸ ὑποκείμενον· ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τὸ συγγραφέως σκοπὸς ὑποτίθεμεθα, παῤῥησίαν καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ εἶς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ

quædam incidant, inquiens, ad hæc descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè uti possint. Ac animo quidem & sententia tali præditus historicus ille mihi accedat: voce autem, & expositionis vi, vehementi illa quidem & aspera, & circuitionibus continua, deinde & aggressionibus flexa & rotunda. Præterea & reliqua oratoriæ facultatis grauitate non ita valdè instructus & acuminatus scripturam exordiatur, sed sedatior paulò & tranquillior sit. Ac sententiæ quidem inter se iunctæ ac sociatæ & densæ sint: dictio autem plana & ciuilis quàm significantissimè manifestans id ei adhibetur. Nam vt mentis scriptoris scopum hunc proponimus, libertatem dicendi videlicet, & veritatê, ita & voci eius vnus hic scopus & primus propositus sit, vt planè indicet, & quàm lucidissimè rem ipsam declaret, verbis neque obscuris, & extra communem vitam positis, neque etiam vulgaribus istis

&

καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὴ ζοὺς πολλοὺς σωιζέσθαι, ζοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι· καὶ μὴν καὶ σχήμασι καὶ κοσμήσει ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἐπαινοῦσιν, ἐπεὶ ζοῖς καθηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐοικέτας ἀφελεῖν ζοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαληγορεῖ, καὶ διθυραμβώδης καὶ ἐπαίρουσα, καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις ἢ ναυμαχίαις συμπλέκηται· δεῖ γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου, ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ σωλιοίσοντος ὑψηλῷ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τὸν ναῦν. ἡ λέξις δ' ὅμως ἐπὶ γῆς βαδιζέτω· ὦ μὴ κάλλει, καὶ ὦ μεγέθει τῶν λεγομένων σωεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δέ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα.

& tabernarijs, sed ita vt & à pleriſque intelligantur, & ab eruditis laudentur. Iam verò & figuris & exornationibus vtatur minimè moleſtis, minimèque affectatis: quoniam perinde vt ius aliquod, orationem quoque rectè conditam exhibere debet. Ac ſententia quidem etiam cùm poëticè communicet, eiuſq; partem aliquam contingat, in quantum grandiloqua, & in ſublime elata etiam illa eſt, & maximè quoties aciebus & pugnis, & naualibus prælijs concurret. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui ſecundo flatu vela impleat, & ſublimem ac per ſummos ſtuctus nauem ſuòlatam prouehat. At dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem ac magnitudine eorum quæ dicuntur, ſimul elata, & ijſdem quàm maximè licet, aſſimilata: cæterùm neq; peregrinitatem præ ſe ferens, neque intempeſtiuè exultans, quaſi quodam furore concitata.

Periculum

κίνδυνος γὰρ αὐτῷ, τὸ, τι μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ λατινιχθῶσι εἰς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα, ὥστε μάλιστα πειτέον πλωικῶτα τῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονητέον, ἐδότας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεσθαι ἄμεινον ἦν, ἐφ' ἵππου ὀχουμένῳ τότε τῇ γνώμῃ πλὴν ἑρμηνείαν αὐτῇ συμπαραθεῖν, ἑπομένῳ τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς καὶ μὴν καὶ συνθήκη τῶν ὀνομάτων κυκράτω καὶ μέσῃ χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφισάντα καὶ ἀπαρτῶντα· πηχὺ γὰρ, οὔτε ῥυθμῷ παρ' ἐπίτομον· ὡς οἱ πολλοί, συνάπτουσα. τὸ μὲν γὰρ ἐπάτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συνταικτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακείνοντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα,

Periculum enim est ipsi, ne, quod vel maximum est, prorsus de statu mentis emoueatur, & in Corybantem ipsum poëtices impingat. Quare maximè tum fidendum freno est, & ratione vtendum: illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum s hippotyphia est. Proinde satius fuerit, sententia tuno super equo incedente, expositionem seu dictionem humi iuxtà currere, ephippio adhærentem, vt ne à tergo relinquatur cursu præterueĉta. At verò & compositione vocum temperata, ac media quadam vtendum est, ita vt neque nimiùm distrahantur ac dissocientur (nam hoc asperum foret) neque rursum numerosè omnia, id quod plerique student, continuentur. Alterum enim vitiosum, alterum autem auditoribus molestum

est. Ipsæ verò res non vt fortè sese offerunt, ita construendæ sunt, sed diligenter ac laboriosè de ijsdem sæpiùs etiam interrogare decet, ac maximè præsentem, & coràm intuentem.

καὶ ἐφορῶντα, ἃ δὲ μὴ, ζῆς ἀδικασότερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα, καὶ ὅσα ἀκάσειεν ἄν τις, ἧκισα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσῃ, ἢ προσθήσειν ζῆς γενουένοις, ἤδη καὶ σοφιστής τις, καὶ συνθετικὸς ζῆν βιαγωτέρου ἴσως. καὶ ἐπειδὰν ἅθροισθῇ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα· πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνηφαινέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαμὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. ἔπειτα ἐπιθεὶς πλὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ ἁρμόττον, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χηματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, ἐοικέτω τότε ζῆν τῷ Ὁμήρου Διΐ, ἄρτι μὲν τὴν ἱππομόλων Θρηκῶν γῆν ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. καὶ τὰ αὐτὰ ἅμα, καὶ αὐτὸς ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἰδίᾳ ὁράτω, καὶ μηνυέτω ὑμῖν, οἷα ἐφάνητο αὐτῷ, ἀφ'

tuentem. Quòd si autem hoc fieri nequeat, tum ijs adcurrere animum, qui sincerè & incorruptè magis narrare videbuntur, & quos putaueris minimũ vel ad gratiam, vel odio detracturos aliquid, aut etiam additu-ros esse rebus gestis. Iámque etiam hic quispiam sit, qui & coniecturis colligere facilè, & quod probabilius fuerit, constituere possit. Ac posteaquam iam omnia, aut etiam plurima collecta habuerit, principiò capita rerum, & quasi summarium aliquod contexat, delineetq; corpus quoddam rude & informe, & nullis adhuc articulis expressum. Postea autem superaddito ordine & formam inducat, & colorem dictione adhibeat, & singulis explicandis immoretur, & eãdem numerositate quadam concinnet: & in summa, similem se tum gerat Homerico Ioui illi, qui nunc quidem equestrium Thracum terram aspicit, nunc autem rursum ad Mysorum terram oculos deflectit. Eodem enim pacto & ipse nunc quidem ad res Romanorum seorsim aspiciat, indicetq; nobis quales eæ apparuerint,

ex

ἐφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἶτ' ἀμφότερα, ἐὰ μαχοινῦ. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁρᾶτω, μηδ' εἰς ἕνα ἱππέα, ἢ πεζόν, ἐὰ μὴ Βρασίδας τις ἄνῃ πρωηλάτης, ἢ Δημοσθένης ἀναπόπλων τῶν ἐπιβάσιν, εἰς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, ἀκηκόνο ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, δοκιμὴ ἔστω ἡ θέα, καὶ ξυνεστάτω τότε, ὥσπερ ἐν πυκτικῇ τὰ γιγνόμενα καὶ συμπλεκέτω, καὶ συμφευγέτω, καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ εἰς λόρον, μηδ' ἀπεροκάλως, μὴ δὲ νεανικῶς, ἀπὸ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ σῴσας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἢν καταπέ-

ex alto intuenti sibi: nunc autem rursum ad res Persarum se conuertat: postea etiam vtrosque pariter contempletur, puta cùm inter se pugna congressi fuerint. Etiam in ipsa acie non ad vnam tantùm partem respiciat, neque ad vnum aliquem equitem aut peditem, nisi Brasidas quispiam fuerit, qui de naui prosiliat, aut Demosthenes, qui scalas restindat, & ascensum in terram prohibeat. Ac duces quidem primùm omnium intueatur, & si quid hortati fuerint, illud quoq; audiat, & quomodo, & qua sententia atque consilio aciem instruxerint, videat. Postquam autem iam manus conserta fuerint, cõmunis vtriusq; partis contẽplatio sit: ac tum velut in trutina appendat & examinet ea quæ geruntur, simúlque & persequatur fugientes, & fugiat cum cedentibus. At omnibus hisce modus quispiam adhibeatur, ne ad satietatem vsque, néve ineptè, néve etiam iuueniliter progrediatur, sed cum facilitate quadam absoluat sese. Atque his hic alicubi subsistere iussis, ad illa transgrediatur

λατιπέμψῃ· εἶτα ἐπανίτω λυθεὶς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ πρὸς πάντα σπουδάζετω, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονέτω, καὶ μεταπιπτέτω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν ἐς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἑνὶ ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν· ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀφελέσθαι. μάλιστα δὲ καλὸν ἔοικεν εἶναι παρασχέσθαι τὸν γνώμονα, ἀβόλῳ καὶ σιλπνῷ καὶ ἀκριβεῖ τὸν κύκλον· καὶ οἵας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαύτας καὶ ἀφιέντω αὐτά. δυσδιάφορον δέ, ἢ παράχροιαν, ἢ ἑτεροσχήμονα μηδέν· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀπὸ τῶν μὲν λεχθησομένων δεῖ, καὶ εἰρήσεται, πεπραγται γὰρ ἤδη, δεῖ δὲ τάξεως, καὶ ἃ ἔπραξαν αὐτά· ὥστε, ὅ τί ἔπραξαν, ἐπιστήσαι αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως ἔπραξαν. ὅλως δὲ νομιστέον, ἢ ἱστορίαν συγγράφοντα, Φειδίᾳ, ἢ Πραξιτέλει χρῶνται ποιηταί, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ

si festinat. Deinde rursum huc redeat, absolutus atque paratus futurus quandocunque illa reuocauerint. Ac ad omnia festinet, & quatenus fieri potest, eadem tempora omnibus tribuat, transuolétque ex Armenia quidem in Medos, hinc autem curriculo vno in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem animum gerat, liquido videlicet, ac splẽdido, & qui centrum accuratè impressum habeat, & qualescunque operum formas receperit, tales eadem etiam spectandas exhibeat: peruersum autem & obtortum, aut colore diuersum, aut specie mutatum nihil reddat. Non enim perinde ac oratoribus scribunt, sed ea quidem quæ dici debent, sunt, & mox dicentur: facta enim iam sunt: cæterùm ordinare oportet & exponere ipsa. Quare non quid dicant, q̃rendũ ipsis est, sed quomodo dicant. Prorsus aũt putãdũ est, eũ q̃ historiã scribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcamenti, aut alteri

ἄλλῳ ἐκείνων· δεῖ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τῷ ἄλλῳ ὕλῃ ἐποίουν, ἀλλ' ἣ μὴ ὑπῆρχε, καὶ προὐπεβέβλητο, Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων πιθανοῖς μύθοις. οἱ δὲ ἁπλοῦν μόνον, καὶ ἴσιον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ξέον, καὶ κόπτον, καὶ ἐρρυθμικὸν, καὶ ἐπιβιβάζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο δὴ ἡ τέχνη αὐτῶν, εἰς ἅλιον οἰκοδομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ τῆς συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν δεῖ θεῖναι τὰ πραγμάτα, καὶ εἰς δυνάμιν ἐναργέστατα ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροάσηται ταῦτα ἅπερ νῦν λέγομεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀπενεγκάσθω, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπείληφε τὸ ἔργον τῆς ἱστορίας Φειδίᾳ. πάντων γὰρ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀποιμίασον μέν ποτε ποιήσεται τὰ τῷ ἀρχιτέκτονι, ὅταν μὴ πάν-

alteri cuipiam illorū ſimilem eſſe oportere. Nō enim neq; illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebant, ſed illa antea præexiſtebat, & quaſi ad eā rem præparata erat, ſuppeditantibus, illam Eleis, aut Athenienſibus, aut Argiuis: illi verò fingebant tantùm & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, atque auro incruſtabant. Et hoc artis illorum erat, materiam videlicet communè exædificare. Idē fermè igitur & hiſtorici opus eſt, vt videlicet ea quæ facta ſunt, bene ac rectè cōponat, & quàm fieri poteſt, clariſsimè ſpectanda exhibeat. Ac quando is qui eā ſic ſcripta recitari audiuit, putat ſe poſtea etiam videre quæ dicta ſunt, atque inde ea laudat: tum demum opus hoc exactum & abſolutum erit, propriamq; ac verā laudem hiſtorico illi Phidiæ ſiue artifici ſuo retulit. Porrò omnibus iam ita adornatis atq; paratis, etiam abſq; V proœmio interim exordiri licebit, quando videlicet non admodum vr-

ον λαμπάγη τὸ πρᾶγμα τοῦ διοικήσασθαί τι ἐν ᾧ ποιεῖ μέν· δυνάμει δὲ καὶ πότε προοιμίου χρῆσθαι, καὶ ἀφ' ὅτου περὶ τῶν λεκτέων. ὁπόταν δὲ καὶ προοιμιάζηται, ἀπ' ἀμφοῖν μόνοιν ἄρξηται, οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας πρὸς, πρὸς ἧχλὼ ἢ ἐνμαθίαν ἐνποιεῖσθαι τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἂν δόξῃ, ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἐρᾶ. ὠμαθῆ δ', ἂν φῇ τὰ ὕστερα ποιήσειν, τὰς αἰτίας πρεκλιθήσεσθαι, καὶ προειρῆσθαι τὰ διφωλαια τῶν γεγενημένων. Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο, Ηρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τοῦ χρόνου γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ελληνικὰς δηλοῦντα, καὶ πάθας βαρβαρικάς.

Θουκυ-

get ac postulat ipsa res præoccupari quædam, & quasi ad futurum opus præfatione aliqua præparari. X Potentia verò seu tacitè etiam tunc proœmio vtetur, indicante videlicet ac manifestum faciente, de quibus rebus dicendum sit. Quando autem etiam apertè proœmio vtetur, à duabus rebus tantùm exordium sumat, non vt Rhetores à tribus, sed benevolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Y Aduertent enim ipsi animum, si ostenderit quàm de magnis, aut necessarijs, aut ad ipsos pertinentibus, aut vtilibus denique rebus dicturus sit. Z Docilia autem & plana posteriora faciet, si causas præmittit, ac rerum quæ gestæ sunt, capita ac summas quasdam præscribet. Atq; huiusce modi proœmijs optimi historiarum scriptores vsi sunt vt: Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, & admiratione dignæ, & præterea Græcorum victorias & barbarorum clades declarantes, &c.

Thucydi-

Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον ταῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον. ἀναφὴς δὲ καὶ ἐνδιάμεσος καὶ ἴσως ἐπὶ τὸ λιγυρὸν μεταβάσεις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρά ἐστιν, ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακοσμεῖσθαι, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσι καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ πεζὴν, μήτε λοιπαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθέτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμιγμένον, καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων· ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενον ἐπάξει τὸ δεύτερον, ἐχόμενον αὐτῷ, καὶ ἀδιαλύτως τρόπον σειρᾶς ἐμμένον, ὡς μὴ διακοπῆναι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς ἔπειτα, ἀπὸ-

Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & maius quàm omnia ea quæ antea gesta fuissent. Magnū autem proœmium erit, quādo rebus æquale & consonum erit, siue productum fuerit, siue abbreuiatum. Transitio verò ad narrationem mollis ac placida sit. Nam omnino omne reliquū corpus historiæ longa quædam narratio est: quare & narrationis virtutibus exornari debet, leniter atq; æqualiter procedens, atq; ipsa sui similis, ita vt neque extet alibi, neq; hiatus aut concauitates aliquas habeat. Deinde & perspicuitas eluceat, dictione (quemadmodum dixi) & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia faciet: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet continuatum illi, & in morē catenæ coaptatum, vt neq; per-

suſum aut interruptum ſit, neq; narrationes plures mutuò ſibi

ἀπίλλας παραπεμψάς, ἀπ' ἀεὶ τὸ πρῶτον ὡς πλησίον μὴ γειτνιᾷν μόνον, ἀπὸ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακιρᾶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα, τάχ' ἂν ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, ἐὰν μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων ᾖ· καὶ τοῦτο προείσεσθαι καὶ μὴ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δέ, ἐὰν παραθεῖσι μὴ τὰ μικρὰ, καὶ ἄπλοα ἀναγκαῖα, λέγοις δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα, μᾶλλον δὲ καὶ παραλειπτέον πολλά· ἐπεὶ γὰρ ἂν ἐστιᾶς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἢ παρεσκευασμένα, ἆρα τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς ὀψήμασι, καὶ τοῖς θρυλλουμένοις, καὶ λοπάσι ζωμεύσαις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ἀποχασμίοις, καὶ φασιανίδι ἐνθήσεις καὶ ἔτνος, ἔτι τι μαγεῖνον παρασκευάσεις, ἀμελήσεις δὲ τῶν ἐντελεστέρων. μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν τοῖς τῶν ὀρῶν ἢ πεδίων ἢ ποτα-

adiacere videantur, sed semper quod primum est, secundo non modo vicinũ ac proximum sit, verùm etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus vtilis est, & maximè, si non inopia quædam fuerit rerum dicendarum. Et hanc suppeditari oportet non tam à nominibus ac verbis, quàm ex ipsis rebus. Dico autem, si præterueharis cursu, ea quidè quæ parua sunt & minùs necessaria, exponas autem & explices copiosè ea quæ sunt magna. Imò verò & prætermittenda multa. Neque enim si conuiuio accipias amicos, atque omnia apparata fuerint, ob hoc intermedia bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & sues feros, & leporina, & fumina vel vuluas, saperdam quoque appones, & pulmentum, etiã si & illud apparatũ & coctum habeas: sed quæ vili ora sunt, missa facies. α Maximè autẽ temperantia quædã adhibenda est in descriptionibus montium, aut murorum,

aut

ἢ ποταμῶν ἐρημώσεως, ὡς μὴ δυνάμιν λόγων ἀπεροκάλως παρεμπιδόκινυσθαι λοιοίης, καὶ τὸ σαυτῆ δρᾶν, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, ἀπ' ὀλίγον προσψάμῃ τῦ χρησίμου, καὶ σαφοῦς ἕνεκα μεταβάσῃ, ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καί τοι ποιητὴς ὤν, παραθεὶς τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυὸν, καὶ τὰς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἄν, οἶμαι, ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος Ταντάλου ἤγαγεν, εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τοιοῦτον ἅψας τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἐρημοῦσης, ἢ Πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρησιμώτατον ὄν, ἢ ἔστι

aut fluuiorum, vt ne vim ac potestatem verborum ineptè ac præter rem ostentare velle videaris, tuumq; ipsius negocium agere historia omissa, sed modicè adhibitis illis, vtilitatis & perspicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris, viscо seu glutino quod in hac re est, atque vniuersa taligulositate euitata: quemadmodum & Homerus, vtpote magnanimus, fermè, vt vides, facit. Quanquam enim poëta est, prætercurrit tamen Tantalum, & Ixionem, & Tityum & reliquos. At si Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas versibus aquam ad vsque labia Tantali adduxisset? deinde quàm multis idem Ixionem volutasset? Quin & Thucydides ipse modicè hac orationis figura vsus, vide quàm mox ab eâdem iterum recedat, quoties videlicet aut machinamentum aliquod exponit, aut obsidionis speciem, quæ necessaria atque vtilis sit, declarat,

ἢ ἔτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, σὺ τὰ πράγματα ἐννόησον· ἴσως γὰρ ἔτω τὸ βάχος, καὶ ὡς φαίνονται· ὅμως ἐπιλαμβάνονται χωλοῦ τὰ γιγνόμενα, πολλὰ ὄντα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους εἰρωνικοὺς τινας δεήσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲν εἰκότας τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκείους λεγέσθω, ἔπειτα ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα, πλὴν ἐξέστω σοι τότε καὶ ῥητορεύσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὸ τῶν λόγων δεινότητος. ἐπαινοῦμεν γὰρ οἱ λόγοι, πάνυ σπουδαζόμενοι καὶ σπουδασμένοι καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀποδείξεως, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἄκαιροι, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι, καὶ τῷ αὐτῷ Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἔξεις, φιλαπεχθημόνως λατηγοροῦντι τῶν πλείστων, καὶ ἀδιαφθόνως ποιη-

aut etiam ciuitatum formas, aut Syracusanum portum describit. Nam cùm pestem illam narratione prosequitur, atque etiam longior esse videtur: tum ipsas res considera. cognosces enim hoc paclo breuitatem, & vt fugientem illum res gestæ tum apprehendant ac retineant, vt quæ multæ sint. Quòd si quando autem & dicentem aliquem introducere opus erit, curandum est vt maximè personæ decora, & rei conuenientia ac propria dicat, deinde vt quamplanissimè etiam hæc. Nisi quòd tibi β permittitur, tunc rhetoricari quoque, & ostentare verborum & orationis grauitatem. Nam laudes quidem aut reprehensiones, omnino parcæ, & circumspectæ, & calumnijs minimè obnoxiæ, præterea & cum demõstratione quadã, & breues & nõ intẽpestiuæ texẽdæ sunt. Nam extra iudiciũ ac forũ illi sunt de quib. hæc dicuntur. Alioqui in eandem cũ Theopompo culpam incurres, qui inuidiosè nimis accusat plurimos, & eam rem in studium & exer-

ποιεμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορῆσαι μᾶλλον, ἢ ἱστορῆσαι τὰ πεπραγμένα. καὶ μὴν καὶ μῦθός, εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτέος μέν, ἐμμελὴς μέντοι πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, ἀκούσαι περὶ αὐτῶν. σοὶ δ' ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς ἑκάτερον ἐπιῤῥεπέστερος. τὸ δ' ὅλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐρῶν, καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφειν ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τὸν ἅπαντα αἰῶνα ἰσχναμένους, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ, ἐκεῖνός μέντοι ἐλεύθερός ἀνὴρ λῷ, καὶ παῤῥησίας μεστός· ἐλλὰ μὴ κολακευτικὸν, μὴ δὲ λοιδορητὴς, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' ἐὰν σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θάτερον ἂν, οὕτως ὀλιγο-

& exercitationem quandam vertit, vt accusare magis, quàm historiæ tradere res gestas videatur. Iam verò & fabula, si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen credenda omnino, sed in medio relinquenda iis, qui quoquo modo volent, coniecturam de ea facturi sint. Tibi verò extra periculum sit, neque in hanc vel in illam partem magis inclinet. In vniuersum autē illud memineris (sæpiùs autem idem dico) & non ad præsens solùm tempus respiciens scribas, vt ij qui nunc sunt, te laudent, & honoribus afficiant, sed in omne ætium intentus, illis potius qui in posterum victuri sunt, historiam componas, atque ab illis mercedem scriptionis deposcas, vt dicatur & de te aliquando: ille verò vir liber fuit, & ad dicendum fiducia plenus, nihil neq; adulatorium, neque seruile, sed veritatem in omnibus secutus. Atque hoc, si quis modestè sapiat, ante omnes præsentium spes meritò ponat.

ὀλιγοχρονίως οὕτως. ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσοῦσθαι διὰ αὐτοῦ τοῖς ναυτιλομένοις, ἐπὶ πολὺν τῆς θαλάττης, καὶ μὴ διαφέρεσθαι ἐν τῷ Παραιτονίᾳ, παρεκβαίνοντας, ὡς φασιν, ὄκαρ, καὶ ἄφυκτον, ἔστις ἐμπέσοι ἐς τὰ ἕρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν διὰ τῶν λίθων τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν, ἐπιχρίσας δὲ τίτανον, καὶ ἐπικαλύψας ἐπέγραψε τὸ ὄνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος· ἐλθὼν, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου σεσηπυίᾳ μὲν τῷ σχήματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δὲ, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνος εἰς τὸν τότε καιρὸν, ἀλλὰ τὸν

breues adeò ac momenta-neas existentes. An non vides Gnidium illum architectum, cuiusmodi fecerit? Cùm enim extruxisset illam in Pharo turrim, maximũ atq; pulcherrimum operum omnium, vt ea faces incensæ nauigantibus viam dirigerent in multum vsque maris, & ne deferrentur illi in Paretonium, locum omnino (vt aiunt) periculosum, & vnde non facilè redire atque effugere licet, si quis intra angustias ac septa illius delatus fuerit. Hoc igitur opus postquam exædificasset, intus quidem in saxis suum ipsius nomen inscripsit, supernè autem calce illita, atque ita priore inscriptione occultata, nomen eius qui tum regnauit, superinscripsit, ratus (id quod & euenit postea) paruo admodum tempore futurum esse, vt literæ istæ foris inscriptæ vnà cum calce illita recciderent & euanescerent, appareret autem interior titulus, hic videlicet: Sostratus Dexiphanis filius, Gnidius, Dijs seruatoribus, pro salute nauigantium, &c. Hoc pacto neq; hic

ad ila

πρὸς τὸν αὐτῶ βίον τὸν ὀλίγον ἐκεῖνον χρόνον, ἀπ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεί, ἄχρις ἂν ἐστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη. καὶ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν ὅτω γράφεσθαι, οὐ τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον, πρὸς τὴν μίμησαν ἐλπίδα, ἢπερ οὐ κολακείᾳ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν ἡ σάθμη ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμήσονταί τινων αὐτῇ τὰ ἄρ' ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται· εἰ δὲ μή, κεκύλισται ὁ λίθος ἐν Κρανίῳ.

ad illud tempus quod cum erat, neq; ad vitam suã, quæ modica ac brevis erat, respiciebat: sed ad hoc præsens, & in perpetuum, donec turris ea superstes futura est, ars quoq; illius manebit. Oportet igitur & historiam eodẽ modò componi, cum veritate magis in futuram spem, quàm cum adulatione ad gratiam & dulcedinem ijs qui eam in præsentia nunc laudant. Atque hæc tibi regula & amussis historiæ iustæ. Qua quidem si qui examinando ac perpendendo vtentur, bene res habet, & commodùm hæc à nobis scripta sunt: si minus, volutatum est in Cranio dolium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus in hoc libello finem historiæ constituit, vt iuuet, τὸ χρήσιμον, quòd Græci vocant, non τὸ τερπνόν. Nam illud ex veritate, qui vltimus est finis, proficiscitur. Quod si per se subsequatur τὸ τερπνόν, non extrinsecus adductum, aut accersitum, id quoque magnopere ad historiam spectare. Hęcita Lucianus exposuit, bellè quidem & doctè. In eo porrò qui scripturus est historiam, duo insint, oportet: σύνεσις πολιτικὴ, καὶ δύναμις ἑρμηνευτική.

a Abderitis aiunt.] *Conscribendæ historiæ ratio*
b Iam regnante.] *Exordium* c Tragœdias.] *Tragœ*
dia vehementiss. constat affectibus, ita vt tragœdias agere vi
deatur esse quiddam insaniæ simillimum. Proinde Lucianus hi
narrat Abderitis, ex Euripidis tragœdia recitante tragœdo, Ar
chelao publicitùs febrim obortam: eam septimo pòst die transiss
in insaniam, ita vt omnes ingenti voce versus quosdam ex Arche
lai Andromeda pronunciarent. d Non vt ipsi.] *Adaptati*
exempli. e Bellum omnium.] *Prouerbium ideo dictum est*
quòd belli omnium rerũ nouandarum autor est, vtrex eo velut
nata videantur omnia. f Diogenes autẽ.] *Occasio consilij*
g Sursum ac deorsum per Cranium.] *Craneum schol*
seu gymnasium, in quo Diogenes degebat, ante Corinthum, v
Laërt. lib. 6. scribit: ἐτύγχανε μὲν οὖν ἀλήτην, ἐν τῷ κρανείῳ
οἰκῶν τῷ Κορινθίῳ γυμνασίῳ. h A fumo quidem.] *Propositio*
operis. i Cæterùm nosti.] *Attentio à difficultate.* k Potrò quando.] *Diuisio.* l Igitur communia.] *Quæ vitia fu*
gienda historiam scribenti. m Isthmo diuisa.] ἰσθμὸς terra
angusta inter duo maria. Est enim diuidens Euxinũ & Caspium
mare. Est & alius Corinthiacus, qui efficit, vt naues longo & an
cipiti ambitu iuxta peninsulam circumuagentur. n Δὶς ἀλὴς
πάντων.] id est, *Bis per omnia. Adagiũ, vt idẽ Lucianus hic in*
Apologia indicauit, ex arte musica mutuò sumptum, quo discri
men ingens ac longissimũ interuallũ significatur. Vnde quæ pu
gnantissima inter sese videntur, totoq; dissidere genere, ea δὶς ἀλὴς
πάντων *inter se discrepare dicuntur. Vide quæ suprà annotauit*
Erasmus noster in Chiliadibus suis. o Nihil falsum.] *Da*
da enim opera est ei qui res hominum scriptis mãdare volet, pri
mò, ne narrationi suæ mordacia & res commenticias adiungat.
Hoc enim vitio cùm in omnibus rebus nihil est turpius & per
niciosius, tum vel maximè in monumentis rerum veterum.
p Porrò qui putant.] *Respondet eorũ obiectioni, qui duplicem historiæ finẽ faciunt* q Ex sola veritate.] *Finis historiæ*
veritas. Veritatem amet historicus, inquit póst. r Ipsum sequatur.] *A remotione.* s Præterea etiam.] *Ab ipsius laude & effectu.* t Cæteris verò.] *A persona eorum qui laudan*
tur. u Singulare certamen.] *Probat exemplo Alexandri,*

qui

ſuæ adulationis ambitione non laborabat. x Architecti.] *Dinocratis. Vitruuius libr.* 2. y Nam vel.] *Sui ſæcli exempla vitiorum.* z Homerus.] *Neq; de patria ſua quicquam prodidit, nec proprium nomen ſuis poëmatis intexuit. Eum tamen in Chio habitaſſe, docuiſſe, & vxorem atq; familiam habuiſſe, ſcribit Herodotus. Hinc Chium vatem Theocritus in Thalyſia vocat. Septem tamen vrbes certant de eo:*

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenę. *In Chio autem inſula ſepultum eſſe, notauit Iacob. Bononienſis in Gellij cap.* 11. *libr.* 3.

A Edeſſa.] *Edeſſa Arabiæ ciuitas, antea Antiochia dicta, vt ſcribit Plin. lib* 5. *cap.* 24. *B* Qui Rhodij.] *Inter coloſſos & ſtatuas ingentes, in primis celebratur coloſſus Rhodius, pedibus centum & quinq; altus. C* Atverò.] *Hactenus de vitijs verborũ & compoſitionis: iam quæ in rebus peccantur. D* Iam alius.] *Aliud exemplum. E* Nullum eſt.] *Vulgò ſic: Poſito contrariorum altero, tollitur alterum. F* Polydamante.] *Ferunt hunc cũ Antenore & Aenea, vrbem Troiæ tradidiſſe Græcis. G* Maximè autem.] *Libertas hiſtorici. H* Ob Cliti cędem.] *Clitus nutricis Alexandri filius, & dux eius fidiſſimus, tandem ab ebrio Alexandro, quod liberiùs patrię Philippi res geſtas extuliſſet, interemptus. De quo vide Curtium de geſtis Alexandri: & Lucianum noſtrum in dialogis Diogenis & Alexandri, item in Alexandri & Philippi. I* Execrabilem iſtum Gylipum.] *De Gylipo lege Aelianum de var. hiſt. lib.* 12. *cap. Quinam ſint ex obſcuris facti celebres. & Plutarchum de Liberis educandis. K* Ea quę ſemel facta ſunt.] *Quod ſemel factum, infectum fieri nequit.* ἀϑανλώτεος *aoriſt. α. opt. Aeolicus, verbi* ἀϑαυλόω. *L* Artaxerxem metuerit.] *Teſtantur Hebræi ſcriptores, nomẽ hoc, Perſarũ regibus cõmune fuiſſe, perinde ac Cæſaris Romanorum imperatoribus. M* Equum è Niſęis illis.] *Niſæa regio eſt Partyenes haud procul Caſpijs montibus: ea equos præſtantiſſimos, maximoſq; aluit, quibus reges ipſi vterentur. Patet hoc ex Strab. lib.* 11. *Plin. lib.* 6. *cap.* 25. *Suid. & Plutarch. in Pyrrho, Niſæi equi meminit. N* Neque Thucydides.] *Aemilius Probus in Themiſt. & Cic. in Bruto, Thucydidem plurima fide dignũ putauerunt. O* Talis igitur mihi

mihi sit historicus ille.] *Historicus qualis esse debet, Sallustius etiam docet in Catilinarij exordio. Sed à quo incœpto, studioq; me ambitio mala detinuerat, eôdem regressus, statui res gestas P. R. carptim, vt quæq; memoria digna videbantur perscribere: eò magis quòd mihi à spe, metu, partibus Reipub. animus liber erat. P.* Vt metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber sit.] *Metus est diffidentia expectati & impendentis mali, vt Cicero in calce lib. 4. Tusc. diffinit. Historicus metuere nõ debet, vt si quẽ in scribenda historia offenderit, is illi in honoribus aduersetur, aut alia quacunq; in re.* Q Et dicendi libertatem, ac veritatẽ amet.] *Hanc libertatem Græci παῤῥησίαν appellant. Hæc autem ad veritatẽ expromendam maximè pertinet, vt elegantissimè docet Plutarch. in libello de differentia adulatoris & amici, &* Lucianus noster hic. *Lupus numerat eam inter orationis figuras. vide Quintil. lib. 9. cap. 2. Ab ea Lucianus παῤῥησιαστὴς ob liberam & procacem linguam appellatus est in Piscatore. Itidem Democharcs. Nam in historia potissimùm requiritur fides. Igitur inquit Sallustius de Catilinæ coniuratione: Quàm verissimè potero, paucis absoluam. Cic. in 2. de Orat. vbi de præceptis historiæ tradit, lumen veritatis appellat historiam: Historia, inquit, testis temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ. & infrà, paulò pòst: Nam quis nescit primam esse historiæ legem, ne quid falsi dicere audeat: deinde, ne quid veri tacere audeat, ne qua suspicio gratiæ sit in scribendo, ne qua simultas. Et Strabo lib. 1. Historiæ finis est veritas. Polybius lib. 2: Atqui scriptorem rerum gestarum docet, non mouere hominũ affectus, neq; orationem ad id aptam requirere, neq; calamitates hominum insectari, quod tragœdiarum scriptores faciunt: sed dicta factaq; hominum verè referre, etiam si mediocria fuerint. & infrà, Augustinus lib. 1. cap. 5. de Ciuitate Dei: Sallustius, inquit, nobilitate veritatis insignis historicus est.* R Herodotum.] *Vide in Herodoto vel Aetio quæ annotauimus.* S Hippotyphiam.] *Græci pro ingenti fastu, & nimia gloriæ affectatione accipiunt. Nam ἵππος in compositione auget, τῦφος autem superbiam & factum significat.* T Quòd si autem.] *Collatio rerum.* V Prooemio.] *De proœmijs historicis & cæteris partibus.* X Potentia.

α.] *Planius sic: Initium vim proœmij habebit. Dat regulam historicam, vt in exordio attentionem tantũ & docilitatem, non etiam beneuolentiam capiet historicus. quam Liuius seruat in præfatione, in primis tertiæ Decadis: In parte, inquit, operis mei licet mihi præfari, quod in principio summæ totius professi sunt ueteriq; rerum scriptores: bellum maximè memorabile omnium quæ vnquam gesta sint, me scripturum, quod Annibale duce Carthaginenses cum populo Romano gessêre. Orditur à captanda attentione, quæ propositionem totius illius Decadis continet: & videtur alludere ad hæc Græcorum exordia.* γ Aduerterent.] *Attentos reddet.* Z Docilia.] *Dociles auditores, & perspicua quæ sequentur, facient.* α Maximè autem.] *Qui ordinem temporum digerit, regiones & loca describit, exactè consilia tractat, res gestas commemorat, suam de rebus sententiam rectè pronunciat: quique celebrat homines fama & nomine illustres, aptas conciones, exhortationes, accusationes, legationes, facta, dicta, malos euentus, & hæc omnia eleganti vestit oratione: non solùm magnus est historiographus, sed etiam bonus orator. Quando autem etiam aperte proœmio vtitur, à duabus rebus tantùm exordiũ sumat, non vt rhetores à tribus: sed beneuolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Salustius Catilinæ historiam complexurus, & dociles & attentos facit, promittendo breuitatem, & de quibus rebus sit dicturus* β Permittitur.] *Licet historico in conciones προσωποποιεῖν. i. rhetorico more loqui. Historica enim facultas è rhetorice enascitur.* γ In Pharo.] *De hac turri vide Strabonem libro 17. Fuit autem Paretonium locus paulò supra Alexandriam versus Libyam, vt Plinius ait lib. 38. cap. 12. vbi miratur Ptolemæum Sostrat. Gnidio architecto permisisse suam inscriptionem, cuius Sostrati idem Luc. mentionem facit in Hippia.*

ARGVMENTVM.

VT suprà Historiæ præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplũ eiusdẽ proponit, non quidem rerũ verè gestarũ, sed fictarum: simul vt formã aliquam operis, ceu videtur, proponeret: simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulispèt reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimùm spectandum sit, nempe qua occasione, quóve consilio argumentum hoc tractârit, ipse in Proœmio exponit.

ΣΠΕΡ ζῆς ἀθλητικοῖς, καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἀσκημένοις, οὐ τῆς ἐνεξίας μόνον, ἀλὶ τῶν γυμνασίων φροντὶς ὄσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γινομένης ἀνέσεως, μέρ☉ γὲν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτῶ ἀπολαμβάνειν. οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι πρόσηκειν, μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνεῖναί τι τῆ διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, ἐὰ

OS[a] est athletarũ, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis ac exercitationis habere rationẽ, verumetiam (quod magnam exercitationis vim habere arbitramur) nonnunquam remissioni corporis acquiescere. Idem literarum studiosis fieri oportere censeo, vt cum grauibus ac seriis legendis defatigati fuerint, ad animi laxamentum aliquãtisper declinent, donec ad futurum laborem robustiores ac vegetiores efficiãtur. Maximum verò ex hoc ocio atq; quiete fructũ caperent, si ta-

ζοις ζηλώτοις τῶν ἀναγνω-
σμάτων ὁμιλοίην, ἃ μὴ μό-
νον ἐν τῷ ἀσεῖ τι καὶ χα-
ίροντ& ψιλὴν παράξει τὴν
ἀγχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ
ἱστορίαν ἐκ ἄμουσον ἐπιδεί-
ξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε
τῶν συγγραμμάτων φρονεῖν
παρ' ἐμοὶ λαμβάνω. ἐγὼ μὲ-
νον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
καὶ τὸ χαείεν & πιθανότητος,
ἀγαγωγὸν ἔσεσθαι αὐτοῖς, ἀλλ'
ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πι-
θανῶς τε καὶ ἐναλλὰξ ἐξενη-
νόχασιν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν
ἱστορουμένων ἕκαστον ἐκ ἀκω-
μωδήτως πρός τινας ἥνικται
τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ
συγγραφέων καὶ φιλοσόφων,
ποικίλα τεράστια καὶ μυθώ-
δη συγγεγραφότας. ὃς καὶ
ὀνόμασι ἀνέγραφον, ἃ μὴ
καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀνα-
γνώσεως φανεῖσθαι ἐλπίζω.
Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνί-
διος, συνέγραψε περὶ τῆς
Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ'
αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἤκου-
σε, μήτε

sit talium rerum lectioni vacarent, quæ non modò tenuem ac ieiunam, verùm neque rudem neque inconcinnam speculationem præ se ferent, quale quiddam & de his scriptis sensuros suspicor. Neque enim solùm materiæ nouitas atque festiuitas, neque id quòd multa ac varia mendacia verisimiliter ac probabiliter confinguntur, eos ad legendum alliciet: verùm id præcipuè, quòd omnis fermè narratio neminem ex antiquis aut poëtis aut historicis aut philosophis, qui monstrosa quædam, & fabulis similiora quàm veris, literis mandârunt, sine morsu reprehensionis prætermisit. Quorum quidem omnium nomina subiecissem, nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua & manifesta fore intelligerem. [b] Ctesias enim Ctesiochi filius Gnidius mira quædam de Indorum regione conscripsit, atque ea quidem, quæ neque ipse audiuerat,

μήτε ἄλλου ἀπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα ψεύσεσιν μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προσλόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας θηρίων τε μεγέθη ἰσοροπούντων, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγελίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἡδονὴν τῶν Φαίακας ἐπεραστώσατο. τούτοις δὲ ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν ὀλίγα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν

neq; ab alio qui vera narraret, acceperat. Iambulus quoque de his quæ in mari magno sunt, multa præter fidem ac opinionem hominum suis libris inseruit: omnibus quidem apertum commentus mendacium, non tamen insuauis materiæ compositor. Multi præterea hos imitati, in eadem ratione scribendi versati sunt, qui errores suos ac peregrinationes, ac immensa beluarum corpora, & feritates hominum, & inusitatos mores enarrârunt. Huius verò scurrilitatis artifex & inuentor extitit [c] Homericus ille Vlysses, qui apud Alcinoum ventorum seruitutem, & vnoculos crudáq; voranies homines, & multorum capitum animalia, sociosque meretricum veneficijs permutatos, multaque mõstris similia [d] rudi Phæacum populo est ementitus. In quæ quidem cùm incidissem, non multùm sanè his ob mendacium succensebam, quum

ρῶν ἤδη σωήθων ὃν ζῦζ
ὑπὶ ζῆς φιλοσοφεῖν ὑπισχνέ
ισχύοις· ἐκεῖνο δ' αὐτῶν
θαύμασα· ἃ ἐνόμισαν λέ-
ειν ἐκ ἀληθῆ συγγράφου-
σιν. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπο-
καινοδοξίας, ἀφλιπεῖν τι
προλάσας ζῆς μνήμας ἵνα
μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ πᾶς
ν ὧν μυθολογεῖν ἐλευθε-
ίας, ἐπὲ μηδὲν ἀληθὲς ἰσο-
εῖν ἔχον (οὐδὲν γὰρ ἐπιπόνε-
ειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦ-
δος ἐκπαπόμιλω, ὅπως τῶν
ἄλλων εὐχνωμονέσερον. κἂν
ὲν γὰρ καὶ τοῦζ ἀληθεύων λέ-
γω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ'
ἄν μοι δοκῶ καὶ πλὴν ὅτι
τῶν ἄλλων κατηγορείαν ἐκ-
φυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μη-
δὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω
δ' ἐνίως, ὅτι ἂν μήτ' ἴδον,
μὴ δ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλ-
λων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μηδὲ
ὅλως ὄντων μὴ δὲ πλὴν ἀρχὴν
γενέσθαι δοκαμεύων, διὸ δὴ
τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδα-
μῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ορμη-
θεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ηρακλείων

quum hoc genus sermonum ab his qui se philosophos esse profitentur, vsurpari viderem: illud verò non parùm in eis admiratus sum, si quum falsa dicerent, id alios latêre existimarent. Quapropter & ipse præ rerum nouarum studio, volens posteris aliquid relinquere, ne solus expers sim libertatis in fabulis dicendis (nihil enim memoratu dignum, quòd verè narrare possem, mihi contigerat) ad mendacium me transtuli, atq; , vt mea quidem fert opinio , multò tolerabilius quàm cæteri. Nam quum hoc ipsum quòd mentior, verè dicam, idcirco me aliorũ reprehensiones iure ac meritò effugere existimaui, quoniam nihil me veri narraturum polliceor. Ea igitur scribo , quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ab aliis audiui; quæ præterea omnino non sunt, neque ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit nullam his fidem adhibeat oportet. [e] *Egressus olim ab Herculeis*

στηλῶν, καὶ ἀφεὶς εἰς τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν, ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνεβαλόμην. ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον, μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον. καὶ τὴν ναῦν, ἄκατος δ' ἦν, ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην· ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίνετο, καὶ οὐκ ἔτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν, ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,

columnis, & in occidentalem Oceanum delatus, secundis quidem ventis nauigabam. Causa autem peregrinationis & argumentum, animi curiositas, & nouarum rerũ desiderium, quodque scire cupiebam qui sit Oceani finis, quique homines vltra Oceanum inhabitent. Huius igitur gratia commeatum & supellectilem multam imposui, aquæque quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdem animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatoremque optimum magno precio conducens accepi in nauem. Erat autem nauis mediocris, ad magnam ac violẽtam nauigationem robusta. Die igitur & nocte secundè nauigantes, terra adhuc apparente, non adeò multa vi agebamur. Sequẽti die simul sole oriente ventus increuit, & fluctus intumuêre, caligoque sub-

ἐχειμαζόμε-

ἐχόμενοι ἡμέρας ἐννέα καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἀφνω ἐπελάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν ὄρος ὑψηλὸν καὶ δασέαν, καὶ πρὸς ἕσπερον καπνὸν ἀναφερόμενον· καὶ ἅμα ἐδόκει τὸ πολὺ τῆς θαλάσσης καταπαύεσθαι, πορθμὸς δὲ ἐγγὺς καὶ ἀπόβασις, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας, πολλοῦ μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα· διαναστάντες δὲ ὅμως, ἀπεκείναμεν ἡμῶν αὐτῶν τριάκοντα μὲν φύλακας τῶν παραμενόντων, ἄκοας δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν, ἐπὶ καταστοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ. πορευθόντες δὲ ὡς σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάσσης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα στήλην χαλκῇ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκπεπρισμένοις, δηλοῦσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ὧν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλατύτερον, τὸ δ' ἔλαττον, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον,

orta est, neq; iam demitti velũ poterat. Cũ vẽto igitur cõuersi, & committentes nos ipsos tẽpestati, hyemauimus diebus nouẽ & septuaginta. Octogesima verò die orente iam sole repentè conspicimus non longè insulam sublimem, & arboribus consitam. Circa eam fluctus non asperi frangebantur, etenim procellæ iam maxima pars quieuerat. Adeuntes igitur, & descendentes, vt ex multa maris molestia, super terram strati diu iacuimus. Tandem exurgentes, ex nobis ipsis quidem statuimus triginta custodes qui naui adstarent: viginti autem mecum qui ascenderent quæ in insula erant exploratum. Progredientes igitur circiter stadijs tribus à mari per syluã, videmꝰ columnã quandã aereã Græcis literis inscriptã, caducis tamẽ, & cõsumptis, quæ indicaret eò vsq; Herculem & Bacchum deuenisse. Erant autem & propè vestigia duo in saxo, vnum quidẽ instar iugeris magnũ, alterum autem minus, vt mihi videretur Bacchi fuisse quod minus erat:

θάτερον δὲ Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν προῆμεν. ἔπειτα δὲ πολὺ παρήμεν, καὶ ἐφεστάμεθα ποταμῷ, οἴνου ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷος ὁ Χίος ἐστίν. ἄφθονον δὲ ὦν ῥεῦμα, καὶ πολύ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον ἂν δόξαι εἶναι. ἐπῆλθε δὲ ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦσαι ὧν ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμμασι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τοῦ Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς, καταμαθεῖν ἀναβαίνοντας παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὕρομεν αὐτοῦ πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων· παρὰ ταύτας ῥίζαν ἑκάστης, ἀνίησι γὰρ οἶνον διαυγῆ, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. ὧν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς εἴδομεν, οἴνου μάλιστα καὶ τῇ χροιᾷ καὶ τῇ γεύσει προσεοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, μὲν ἐμαγόντου ἐμεθύσθημεν, ἀμέλει· καὶ ἀνατιμόντες αὐτοὺς, ἐνείσκομεν τοῖς μισοῦσι.

ὕστερον

Herculis autem quod maius. Venerantes igitur locũ proceſsimus. Non iam longè aberamus, quum ecce fluminis adſtitimus vini fluenti, ſimillimo profectò illi quod in Chio inſula naſcitur. Erat & fluxus inundans & multus, ita vt alicubi nauibus eſſet tranſitus. Nobis ergo maior addita eſt fides vt literis crederemus quas antea ſculptas in columna videramus, animadueꝛſis ſignis de Bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis initium inueſtigare, aſcendebam contra fluctum: fontem quidem nullum, multas tamen ac magnas vites vuis onuſtas inuenimus. Earum autem cuiuſq; è radicibus vinum ſcatebat lucens, quod in vnũ confluens, flumen efficiebat. Videbamus & in eo piſces & colore & guſtu vino ſimiles. Nos igitur cũ cepiſſemus ex illis aliquot ac voraſſemus, cõtinuò temulenti euaſimus: quos etiã præcidẽtes, fece plenos inueniebamus

Deni

ὕστερον μέν τοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄνους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος παραμιγνυμένους, ἐκεραύνωμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφλυγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆματα τερπνόν. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὰς, εὐθρυὲς καὶ παχύ· τὸ δ' ἄνω, γυναικῶν ἅπαν, ὅσον ἐν τοῖς λαγόσι, ἅπαντα ἔχουσα τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τὸν Ἀπόλλω καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν ἄκρων ἐξεφύοντο αὐτοῖς οἱ κλάδοι, καὶ μᾶζαι ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόσμουν ἔνιοί τι καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, ἃ μὲν Λύδιον, ἃ δὲ Ἰνδικὸν, ἃ πολλὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμενα, καὶ ἐφίλουν ἡμᾶς τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ φιληθεὶς αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παρὰ-

Denique re animaduersa commiſcentes eos qui ex aqua naſcuntur piſces, ac commedentes, vinalem vehementiam temperauimus. Tunc & flumen traijcientes, quà vadabile fuit, vitium portentoſam rem inuenimus. Nam truncus inferior, qui à terra ſurgebat, ferax erat & craſſus, ſuperior autem mulieres erant, ab vtero ferè ſurſum perfecta omnia habentes. Talem apud nos Daphnem ſcribunt, Apolline iam comprehendente in Arborem verſam. A ſummis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant clauiculi, & folia, & vuæ. Eæ ergo ad nos accedentes ſalutabant, & dextras protendebant, quædam quidem Lyda, quædam Indica, plurimæ Græca lingua loquentes: oreq; nos deoſculabantur. verùm qui oſculum ſuſceperat, illicò ebrius

παράφορ@ λῶ. ἡμῖν μὲν ἐπιπόθη μὲν ἐδόκει παρεῖχεν τὸ καρπὸν, ἀλλὰ ἤλγει, καὶ ἐβόων, ἁρπαζόμενον. οἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν, καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐτοῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδυντο· συνεφύοντο γὰρ, καὶ φλεγμήνειαν, καὶ ἤδη αὐτοῖς ἀλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ τοῖς ἐλιξὶ περιπλεκόμενοι, ὅσον ὄπιθεν καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ νεῶν ἐφύγομεν, καὶ ταῖς ἁρπαζομέναις ἐλυπούμεθα ἐπὶ τούτοις ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τῶν συμπλοκῆν, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν, καὶ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τι, ἅμα καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι. ἕωθεν ἀνήχθημεν, οὐ σφόδρα βιαίου πνεύματος. περὶ μεσημβρίαν δ', οὐκ ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω

ac nutabundus reddebatur. Fructum autem decerpi non sinebant, sed eo euulso dolebant, & quidem cum clamore. Gliscebant autem vehementer nobis commisceri: duoque ex nobis cum illis coiuissent, ab eis non ampliùs soluti, sed ex pudendis connexi sunt. Traxerunt enim repentè ex eadem specie naturam, & conradicati manserè. Iam & ipsis palmites digiti emittebant, & clauiculis circumplexantibus vuæ plenæ erumpebant. Derelinquentes igitur eas, in nauim confugimus, & cùm conueniſſemus, iis qui ibi remanserant, cùm alia, tum & derelictorum comitum commixtionem cum vitibus enarrauimus. Acceptis ergo amphoris aquas hausimus, item & è flumine vinum: inque vicino littore noctem duximus. Manè autem ferebamur, & non violentis flatibus. Circa meridiem verò, non iam apparente insula, repentè turbo

ἄφνω τυφὼν ἐπιγνόμενος, καὶ περιδινήσας τὸν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι κατὰ θάτερα εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον, ἐξηρτημένην ἄνεμος, ἐπιστὰν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε, κολπώσας τὸν ὀθόνην. ἑπτὰ δὴ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερομένων τῶν, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν ᾧ ἄειρε, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσσχόντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, ἐνοικομεν οἰκουμένην τε καὶ χωρουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγνομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσοικυῖαι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχων, καὶ πεδία καὶ ὕλας καὶ ὄρη. τοιαύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἀπελάβομεν.

Δόξαν

turbo factus est, qui nauem circumuoluens, & in sublime eleuans ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruénsque velis ventus, & sinus facto deferebat carbasum. Septem igitur dies ac totidem noctes per aëra decurrentes, octaua die inspicimus terram quandam magnam in medio aëris, velut insulam lucidam, & circularem, multa luce micantem. Ad hanc ergo delati, portumq; ingressi descendimus. Explorantes autem regionem, inuenimus eam habitatam, & cultam: & die quidem nihil videbamus, nocte autem apparebant & aliæ nō plocul insulæ, quædā, vt videbātur, maiores, minores quædam, igni colore similes. Erat & alia subtus terra, vrbes in se habens & flumina, & maria, & syluas, & montes, quam hanc quæ à nobis incolitur, imaginabamur.

δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι προ-
ρρωτέρω πορευθῆναι, ξυν-
επάφθημεν τοῖς Ἱππογύποις
παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀε-
ροπλάνοις. οἱ δὲ Ἱππογύποι
φῦλόν εἰσιν ἀνθρωποειδὲς γυ-
πῶν μεγάλων ἐχούμενοι,
καὶ καθάπερ ἵπποις, τοῖς ὀρ-
νέοις χρώμενοι. μεγάλοι
γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν
φαλακροί. μάθοι δ' ἄν τις
τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν.
νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος
ἑκάστην τῶν πτερύγων μα-
κρότερον καὶ παχύτερον φέ-
ρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱπ-
πογύποις προστεταγμένοις, πε-
ριπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις
ἐνορισθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν
βασιλέα, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλ-
λαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν.
ὁ δὲ θεασάμενος, καὶ ἀπὸ
τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλλη-
νες ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι.
συμφησάντων δέ, πῶς οὖν
ἀφίκεσθε, ἔφη, τοῦτον ἀέ-
ρα διιπτάμενοι; καὶ ἡμεῖς τὸν πᾶν αὐτῷ διηγού-
μεθα, καὶ ὅς ἀρξάμενος, τὰ
καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διῆλθεν,
ὡς

Volentes ergo vlteriùs procedere, comprehensi fuimus in Equiuultures (sic enim illos dicunt) incidentes. Hi autem Hippogypi homines sunt, equorum loco vulturibus insidentes. Magni etenim sunt vultures, & vt plurimùm tribus capitibus innixi. Hinc autem discat quis illorum magnitudinem. Malo etenim onerariæ nauis vnaquæque ala maior & robustior est. His igitur Equiuulturibus imperatum est circumuolantibus terram, si quis aduena inueniretur, ad regem agere. qui & nos comprehendentes ad regem duxêre. Is verò vt inspexit, ex ipsis, vt opinor, vestibus coniecturam capiens: Græci certè, inquit, vos aduenæ. Assentientibus autem nobis: Quomodo, inquit, aduenistis, tantum aëris superantes? At nos illi omnem rem retulimus. Tum ille incipiens, nobis quæ sibi contigerant, narrabat,

quòd

ὡς τῷ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τοῦνομα Ενδυμίων, ἀφ' τῆς ἡμετέρας γῆς λαβούλων, ἀνυπαθείᾳ ποτὲ, καὶ ἐφικόμενος βασιλούσαι τῆς χώρας. εἶναι δ' τῷ γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τῷ ἡμῖν λαμπρὸν φαινομένην σιληνίην ἀπὸ θαρρεῖν παρεκελεύετο, καὶ μηδὲν κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα. ἢν καὶ λαθορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νυνὶ πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον λατοικοῦντας, ἁπάντων ἀνθρωπίνων παρ' ἐμοὶ λαβήσετε. καὶ ἡμᾶς ἠρόμεθα. τίνος τι εἴη οἱ πολέμιοι, καὶ τῷ αἰτίαν ἐφερε φορᾶς ὁ δὲ Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ λατοικούντων βασιλεὺς (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνος, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη) πολεμεῖ ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, τῇ ἐμῇ ποτε, τοὺς ἀπορωτάτους σωματοφυλάκων, ἐβουλόμην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι,

quòd videlicet homo esset nomine Endymion, in nostra ortus terra raptusque olim dormiens eò delatus fuerit, vbi & regioni imperaret. Esse autem terram illam dixit, quæ infrà à nobis luna videtur. Sed bono animo nos esse iussit, neque periculum vllum suspicari: etenim, ait, cuncta vobis aderunt necessaria. Si autem vicero bellum, inquit, quod nunc solem incolentibus infero, omnium felicissimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, & quæ odiorum causæ. Tum ille: Phaëthon, inquit, eorum qui in sole sunt, Rex (etenim ille etiam habitatur, quemadmodum & luna) multò iam aduersum nos bellum gerit tempore. Cæpit autem ea quam audieris ratione: Ego olim pauperrimis quibusque, qui in meo erant regno, col-

lectis, volui coloniam in Luciferum deducere, de-

sertum

σθαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς διαδεκόμενον. ὁ δὲ Φαέθων φθονήσας, ὑπέστησε τὴν ἀφικίαν, καὶ διὰ μέσου τὸν πόρον ἑαυτὸν ἐπὶ τῶν ἐπομυρμήκων. τότε μὲν δὴ νικηθέντων (οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι τὴν ἀποικίαν. εἰ οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου· γύπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω δυὸς βασιλικοὺς ἕνα ἑκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὁπλισίαν· αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ὅ-τως, ἔφην ἐγὼ, γενέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἐστιαθέντες, ἐμείναμεν. ἕῳθεν δὲ διανεστάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, ἀπὸ μυριάδων ἑπτὰ ἦν, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μυριανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξενικῶν συμμαχικῶν. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόται,

fertum tunc, & nullis habitatum: Phaëthon autem inuidia stimulatus, transitum prohibuit, medio in itinere occurrens, Equiformicis aduectus. Tunc quidem victi (non enim apparatu æquales eramus) recessimus. Nunc autem iterum volo bellum inferre, & coloniã emandare. Quòd si vultis mecum communicare cum exercitu, ex regijs vulturibus dabo vnum vnicuique, & cæteram armaturam. Cras autem faciemus exitum. Ita, inquam, quando tua hæc est sententia, fiat. Tunc apud eos conuiuio excepti mansimus. Manè autem exurgentes statuebamur in aciem: nunciabant enim apploratores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum millia erant, absq; peditibus & externis auxilijs, item vsque impedimentis, & machinarum fabris. Horum autẽ octoginta millia Equiuultures erant

qui

σοι, ἀνομάσθησαν δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνιθος δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις ἐοικότα μάλιστα· τὰ δὲ ἀκάνθας ἔχει θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα ἐοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ Κεγχροβόλοι τετάχαται, καὶ οἱ Σκορόδομαχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, πρισμύσιοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύσιοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἐπάλξουσι, ὅθεν καὶ τὴν πρόσηγορίαν ἔχουσι· μέγιστοι δὲ τῶν ψυλλῶν, ὅσον λέοντα ἐλέφαντες. οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοί μέν εἰσι, φέρονται δὲ ἐν τῷ ἄρτι ἄνεμον τῶν πλειόνων. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ὑποζωσάμενοι, λοπαδώδεντον αὐτὸν τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία φέροντα, ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δὲ οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πίπτουσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀπείρων

qui autem ab Lachanopteris ferebantur, viginti millia. Est autem ales hæc maxima, oleribus pennarũ loco obsita. Qui verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè similes. Ibi verò & cum his Cenchroboli ordinati sunt, & Scorodomachi. Aduenerunt & à septentrione auxilia 8 Psyllotoxotæ quidem numero triginta millia, Anemodromi autem quinquaginta millia. Horum sanè Psyllotoxotæ magnarum pulicum sessores sunt, vnde & appellationem trahunt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim elephantes. Porrò Anemodromi pedestres quidem sunt, feruntur autem vento absque alis per medium aëra. Modus autem quo feruntur, talis est: Subcingunt se talares tunicas, easq; vento sinuantes, velorum in morem, ac velut naues aguntur. Hi in pugna scutis armati plurimum, valet. Dicebantur aũt aduentare ab his quæ supra Cappadociã

sunt

ἀετρων ἄξαν, Στρουθοβαλανοι μὲν, ἑπταπισμύριοι· ἱππογέρανοι δὲ, ὀγδοηκοντακισχίλιοι. ζῷζους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην· οὐ γὰρ ἀφίκοντι, διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα: τερατώδη γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ενδυμίονος ἦν δύναμις. ὁπλὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. περόνη μὲν ἀπὸ τῶν χαλκέων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ χάλκεοι, καὶ λιπρότροι. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρρέοντες, τοιοῦτοι θώρακας ἀπεργάζονται. ζωμὸς δὲ ἐκ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ λέντιλας. ἀσπίδες δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ελληνικά. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀετοὺς περὶ αὐτὸν ἔχων, καὶ ἡμᾶς ἐν τούτοις ἦμεν. τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦν δ'

sunt stellis, Struthobalani quidem numero septuaginta millia, Equogrues quinquaginta millia. Hos ego nō vidi, nō enim venerant: quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentosa quædam ac incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem è fabarum spolijs. Magnæ autem apud illos fabæ & durissimæ. Thoraces autem squamei omnes, & squamis quidem lupinis: etenim lupinorum siliquas consuentes, thoracas faciunt. Sunt autem siliquæ ipsæ vt cornua duræ: scuta & enses, quales Græcorum. Vbi verò occasio data est, sic in aciem deducti sunt. In dextro quidem cornu Equiuultures, & rex optimos quosq; circa se habens, cum quibus & nos eramus: in læuo verò Lachanopteri: porrò inter vtrumq; auxilia, vt cuiq; magis placuit. Erat & peditatus myriadum sex millium.

Hunc

ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ ὧδε. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοί, καὶ μεγάλοι γίγνονται· πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἑκάστη μείζων. τούτοις προστάξαι διυφῆναι τὸν μεταξὺ τοῦ οὐλύμπου καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσθησαν, καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τοῦτο προέταξε τὸ πεζόν. ἦγε δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιανακτος, πρῶτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ ἱπομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων. θηρία δὲ δεινὰ μέγιστα, πτερωτά, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ διπλεθρος ἦν. ἐμαχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μαλιστα τοῖς κέρασιν, ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς μυρίους μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροπάνακες, οὗτοι

Hunc ſtatuêre in aciem in hunc modum. Araneæ apud illos multæ ac magnæ ſunt: nam Cycladibus inſulis vna quæque multò maior. Has iuſſit intexere medium aëris quod à Luna in Luciferum diffunditur. Idque vt primùm perfecerunt, campus ſubſtratus apparuit, in quo peditatum ſtatuunt. Ducebat autem hunc Nyctierion Eudianactis filius. Hoſtium autem læuum quidem Equiformici, & in his medius Phaëthon. Beſtiæ autem magnæ ſunt alatæ, hisque quæ apud nos ſunt formicis, præter magnitudinem non diſſimiles. Harum maxima duorum iugerum menſuram implet. Pugnabant autem non ſolùm qui deſuper inſidebant, ſed & ipſæ, cornibus maximè. Dicebant eſſe horum numerum penè quinquaginta millium. In eorum autem dextro Aëroculices ferè quinquaginta millia, ſagittarij omnes, magnis in culicibus inſidentes. Poſt hos autem Aërocoraces

expediti

ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πυγὰς μυελαλλας, πάντες ξηρὸν ἔσται, βώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀβροκόμαντες, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πτηνοί, πλὴν μάχοιμοί γε καὶ οὗτοι. πόρρωθεν γὰρ ἐφεστώσας ῥαφανίδας ἐκπεμπόμενοι ἐβαλλον· ἀπέθνησκε δὲ ἀνοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ πράγματι, ἐπιγιγνομένης. ἐλέγοντο δὲ χίλιαι τὰ βέλη μαλαχῆς ἑφ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐταλαιπώρουν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχίμαχοι, τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις ἐχρῶντο· δόρασι δὲ καυλίνοις, ἃ ἐκ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἵσταντο, οὓς ἔπεμψαν αὐτοῖς οἱ τὴν Σείριον κατοικοῦντες, πυγμαχιλλιοι. καὶ οὗτοι ἄνθρωποι μὲν ἐκεφαλοι, ἐπὶ βαλάνων δὲ πλωτῶν μαχόμενοι, ἐλέγοντο δὲ ὑπὲρ τὰς μυρίους τῶν συμμάχων, ὅτε ἐκ τῆς Γαλαξίας μετανάστας ἐφεστήκεσαν, καὶ ο

expediti quidem illi ac pe
destres, verùm bellicosi.
Etenim procul raphanos
iaculabantur maximos, per-
cussúsq; neque parùm sub-
sistere poterat: moriebatur
enim confestim, vulnere
quodam fœtore, infecto.
Namque sagittas h maluas
veneno delibutas ferebant.
Hos iuxta Caulomycetes
posuerunt armis accinctos,
& comminùs pugnantes,
numero decem millia. Di-
cuntur autem Caulomyce-
tes, quoniam scutis qui-
dem fungeis vtuntur, ha-
stilibus verò asparagorum
virgultis. Steterunt au-
tem post hos & Cynobala-
ni, quos ij miserunt qui Ca-
nem stellam inhabitant
quinquaginta millia nume-
ro: & hi viri non humanis
sed caninis vultibus supe
alatas glandes pugnabant.
Dicebant autem ab ipsis ho
stibus & alia auxilia defe
cisse à Lacteo orbe emitten
da, iaculatores scilicet a

Νεφελοκένταυροι· ἀπ' ἐκείνοι μέν, τῆς μάχης ἤδη λελειμμένης ἀφίκοντο· ὡς μή ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονῆται γὰρ ὅλως παρεγένοντο, διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆλθε παρασκευή. συμμίξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ἀγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι (τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπίγγων χρῶνται) ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν· δεξιὸν δὲ εἶχε ῥᾳδίως ἐξάμφω τὸν Ἱπποχύπους, καὶ ἡμᾶς ἐπόμενα ἐτείνοντο. τὸ δεξιὸν δὲ αὐτῶν ἐπράτει ἔως ἐπὶ τὸν ἡμίτειρον ὠνόμασε καὶ ἐπιξήλθον οἱ Ἀεροκώνωπες, διώκοντες ἄχρι πρὸς τοὺς πόδας. ἐνταῦθα δὲ ἡμετέρων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἤσθοντο τοὺς ἐπὶ τὸν εὐώνυμον σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ἐάλωσαν καὶ ἐλείποντο, πολλοὶ δὲ οὐ διηρθρώθη,

Nubecentauri: sed hi commisso iam prælio aduenerunt. quod vtinam non fecissent. Qui verò fundavtebantur, omninò non aduenerunt: quare iratum Phaëthonta tradunt omnem illorum regionem igne vastasse, Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, asselli ruditu vndique constrepuêre (nam his tubarum loco vtuntur) committentes prælium pugnabant: & Solarium quidem, læuum confestim fugit (neque enim sufferre valuit instantes Equiuultures, nósque insequebamur cedentes) dextrum autem illorum cornu superius euadebat, nostro, quod in læuo erat, propulsato. Exeuntes autem Aëroculices insequebantur vsque ad peditatum. Hinc auxiliantibus illis, defecerunt eregione declinantes, idq; maximè vbi senserunt suos, qui in

læuo fuerant, manifestè deuictos. Fuga verò insigni facta, multi quidem capti, plurimi verò confecti occubuêre,

καὶ τὸ αἷμα ἐῤῥεῖ πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βαπτίζεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι. οἷα παρ' ἡμῖν, δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν κατέπεσεν, ὥστε μικρὰ ἐκάλεσεν μὲν ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἔφη γνομένου, Ὅμηρος ὑπολαβὼν αἵματι ἴσαι τὸν Δία, ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναῤῥίψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν· τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀραχνίων, τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γινομένων, ἀγγέλλουσι ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσπλεῖν, ὃς ἔδει μετὰ τὴν μάχην ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντό προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι. μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος, καὶ μᾶλλόν τι πολὺ καὶ αὖ-

in ipsas q; nubes sanguis mul-
tus defluebat, vt interficeren-
tur, ac rubræ apparerent, qua-
les apud nos videntur oc-
cidente Sole. Multus & in
terram decidit: vt cogita-
rem nũtale aliquid olim con-
tigisset, quum Homerus iu-
spicatus fuerit Iouem in Sar-
pedonis morte sanguineas
guttas pluisse. Conuersi au-
tem à cæde duo trophæa
statuimus: vnum quidem in
aranearum telis, & pedes-
stris pugnæ: alterum aut-
tem pugnæ in aëre supra
nubes. His iamdudum exa-
ctis, nunciatum est ab ex-
ploratoribus, Nubecentau-
ros aduentare, & irrum-
pere, quos Phaëthonti an-
teà aduenisse oportuerat. Il-
que vbi aduenêre, specta-
culum præbuere insolitum
& inexpectatum. homine
erant alatis equis commix-
ti. Magnitudo quidem ho-
minum quanta Rhodiorum
colossi à medietate sursum
equorũ autem similis valida
onerariæ nauis. Equidẽ eo

tum

τῶν, ἐκ ἀνέγραψα, μέτρῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ Τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα, ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπίσω, αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σελληνίταις, ἀτάκτοις, περὶ ἦν δῃοξιν καὶ τὰ λάφυρα διενεμόμενοις, καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν· αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι ἕως τῆς πόλεως, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὄρνεων αὐτοῦ ἐτείνουσιν. ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέβαλον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον· ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων ἐξώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὴ οὖν ἀναγόμενοι ἐπὶ τὸν ἥλιον αὖθις ἐπειρῶμεν, τὸ χάρι ὀπίσω διεβάστου ἀραχνίου ἀφανόμενοι. οἱ δὲ πολίται μὲν ἐκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν, ἀναστήσαντες δὲ, τὸ

rum numerum non scripsi, ne cui incredibile id fiat, tantus erat. Ducebamur autem [k] à Sagittario, qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos deuictos sensêre, ad Phaëthontem quidem miserunt, vt iterum rediret, ipsi autem in aciem structi, in Lunares turbatos irruunt, inordinatos quidem, ob eam quam hostibus fecerant fugam, & iam spolia diuidentes: omnémque nostrorum multitudinem in fugam vertunt. Ipsum autem regem insequuntur vsque ad ciuitatem, atque ex illius auibus conficiunt plurimas. Deiecerunt autem & trophæa, ac omnem araneorum contextum. Campum decurrerunt, néque cepérunt, & è comitibus duos. Iam autem & Phaëthon aderat, & sub illis alia trophæa statuerunt. Nos autem ad Solem ipso die ducebamur, araneæ telæ fragmento manibus post tergum li-

gatis. Hi ciuitatem obsidere omninò noluerunt, conuer-

τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπειλήχει-
σαν· ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀ-
πὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελή-
νην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος τῶν
λιπλοΐων, νυφιλωτόν· ὥστε φα-
νὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐ-
γίγνετο, καὶ νυκτὶ διλωτικῇ
πᾶσα κατέχεσθαι. πιεζόμενος δὲ
τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμ-
ψας ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἴ-
κοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περι-
ορᾶν ἐν σκότῳ βιοῦντας.
ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέ-
σειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁ-
μήρους ἐπὶ τούτοις δώσειν ἤθε-
λεν. οἱ δὲ περὶ τὴν Φαέθουσαν, γνώ-
μης δὲ ἐκκλησίας, τῇ πρε-
σβείᾳ μὲν ὑβρίζειν ἔφερον τὴν
ὀργήν, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ μετέγνω
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τοῦ
τότοις· κατὰ τάδε συνθή-
κας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ
οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σελληνίτας
καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ ᾧ κα-
ταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας τὸ
περιτείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν
σελήνην ἐσβάλλειν, ἀφεῖναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
ἡμῶν ἕκαστον χρημάτων,
τὰς δὲ Σελληνίτας, ἀφεῖναι μὲν

si verò medium aëris vallaverunt, vt deceterò splendor à Sole ad Lunam minus perueniret. Vallum autem erat duplex nubeum, vt Lunæ defectio manifesta fieret, & iam continua nox cuncta teneret. qua in re pressus Endymion, mittens orauit, ædificium demolirentur, neque se paterentur in tenebris versari. Promisit autem & tributa persoluere, seq; auxiliarem & amicum fore, neque in posterum bellaturum: insuper & obsides offerebat. Phaëthon verò congrato bis concilio, primò quidem in ira perstitit: postremò mutauit sententiam, ac pacis conditiones acceptæ sunt huiusmodi: Fœdus inierunt Solarij & horum socij cum Lunarijs, eorúmque socijs, his legibus, vt intermurale deijciant Solarij, neque posthac Lunam inuadant: statutóque preció captiuos reddant: Lunarij autem dimittant stellas

liberas

αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσπίδας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῷ ἀπόντων, ἢν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ἐπιτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, φόβου ἀμφορέας μυρίους, καὶ ἡμίσους δὲ σφῶν αὐτῶν ἄνδρας μυρίους· τὴν δὲ ἀποικίαν, τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀνασῶσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι, ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὅμορα δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θηρίτης καὶ Φλόγιος, Σεληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μήνιος καὶ Πολυλαμπής. διαπεπτωκυίας μὲν ἤδη τῆς εἰρήνης ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος ἐλαθηρεῖτο, καὶ ἅμα μὲν τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζονται μετὰ δακρύων οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ Μῆνις μένειν τι παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὴν ἑαυτοῦ

liberas, armaq; posthac Solaribus nō infestant, vicissim autem auxilientur, si quis inuaserit: vectigaliū verò conditionem pendat annuatim rex Lunariorum regi Solariorum amphoras roris decem millia, obsidesq; è suis det decies mille. Colonia in Luciferū communis fiat, & ex vtriq; qui volet, participet. Sculpantur autem fœdera in columna electrina, eriganturq; in medio aëris in confiniis. Qui verò pepigere, ex Solarium quidem parte fuêre Pyronides, & Therites, & Phlogius: Lunariū autem Nyctor, & Menius, & Polylampes. & talis quidem pax sequuta est: confestim autē murus euersus est, & captiuos restituêre. Vbi autem ad Lunam ipsi regressi sumus, obuiauerunt nobis socij, & cum lachrymis salutauerunt nos, & Endymion ipse. Atqui suadebat is quidem, nos ibi secum maneremus, & in colonia communicaremus: se enim datum

παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπαινέμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀπενεχθῆναι κάτω εἰς τὴν θαλάττην. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πεῖσαι, ἀπέπεμπε ἡμᾶς, ἑπτάσας ἐπὶ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατιδόν & ἀκούσας καὶ παραδόξα, ταῦτα βούλομαι ὑμῖν· πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γίνεσθαι αὐτοὺς ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων· γάμοις γὰρ οἷς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ οὐδ' ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μίσγει μὲν οὖν πεντήκοντα καὶ ἑκοσιν ἐτῶν γαμεῖται ἕκαστος, ἀφ' οὗ δ' τούτων γαμεῖ αὐτός. λύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ γαστρί, ἀλλ' ἐν τοῖς γαστροκνημίοις. ἐπειδὰν γὰρ συμβῇ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατέμνουσι, ἐξάγουσι νεκρὰ, ἐκθάπτουσι δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον ἱκέτην, ἱλασκόμενοι. δοκεῖ δέ μοι, κἀκεῖς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τὸ γαστρόκνημος

filium in vxorem mihi pollicebatur suum quem habebat. Nam apud eos mulieres nullæ sum. Ego autem haudquaquam perui, sed petebam dimitti in mare. Qui vt persuaderi non posse animaduertit, septẽ diebus conuiuio acceptos, tandem dimisit. Quæ interea in Luna versatus viderim, quæve noua & inaudita cognouerim, dicam. Primùm quidem eos non generari ex mulieribus, sed maribus. nam masculis nuptijs vtuntur: sed nec quid sit fœmina, omninò sciunt. Nam ad quintum & vigesimum vsque annum omnes mulierum habentur loco, eo autem supra non habentur, sed habent. Concipiunt autem non in ventre, sed in crurium posteriori parte. Vbi enim fœtus conceptus est, tumet crus, & tandem suo tempore præcidentes educunt mortua: ea eadem ad ventum hiantia exponentes mulcent, & ad vitam excitant. Inde & mihi videtur ad Græcos illud gastro-

cnemia

μίας ὄνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς λυφορεῖ. μεῖζον δ' τούτου ἄλλο διηγήσομαι γένος ἔστι παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέμβιοι Δενδρῖται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· ὄρχιν ἄνθρωπος τὸν δεξιὸν ἀποτιμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν. ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, φάρκινον, οἷόν φασιν, ἔχει δὲ καὶ κλάδους καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς ὅτι βάλανοι, πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν δὲ πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. ἀνδρεῖα μὲν οὖν πεφυτὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πάμπτεις αὐτῶν ξύλινα, καὶ δεῖ τούτων ὀχοῦνται, καὶ γαμοῦσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται· τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῷ ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν ᾧ ἀεὶ πετόμενοι. ὀπτομένων δὲ, ὡς ἐκάθισεν τις, ὥσπερ ἐπὶ τράπεζαν,

enemiæ vocabulum deueniſſe, quod apud illos ventris loco ſura concipit. Maius quidam & his enarrabo. Genus hominum apud illos eſt, qui dicuntur arborei: idq; hoc modo naſcitur: Teſticulum hominis præcidentes, in terram plantantium more defodiunt. Inde autem exoritur arbor carnea maxima, vt phallus. Ramos quidem habet & frondes, fructus verò cubitales glandes. Vbi autem eæ maturæ fuerint, decerptas cudunt, atque in homines effingunt. Pudenda autem habent appoſititia, quidam eburnea, pauperes autem lignea, quibus coëant, & vxoribus miſceantur. Poſtquam autem ſenuerit aliquis, non moritur, ſed vt fumus ſolutus euaneſcit in aërem. Cibus eſt omnibus vnus: ſtructo etenim igne ranas aſſant ſuper prunas. Multæ apud illos ſunt ranæ per aëra circumuolantes. His autem aſſatis, circumfuſi velut ad menſam

λάπουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ ἐνωχοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφουσα τοιούτῳ. ποτὸν δ' ἐστὶν αὐτοῖς ὅταν ἀὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς λύχνιον, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς, ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἐκένωσέ γε, καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀπ' ὀδὲ τετρωμένοι ἡμεῖς. ἀπ' ὀδὲ τοῦ σωφροσύνην οἱ παῖδες ἐν τοῖς συγκοίταις παρέχουσιν, ἀπ' ἐν τοῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τοῦ γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γὰρ εἰσι τετρυμμένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὃς ἂν τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ· τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἑτέρων τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπιδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀπὸ πάντων εἰσὶ μονοφάλαγγοι. ὑπὲρ δὲ τὰς συγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ ὀρὰ, βάλλουσα εἰς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπεσόντος, οὐ καταπλωμένη.

lambunt euaporatum ex illis fumum, ac vescuntur. Et cibo quidem tali alunatur. Potus autem illis est aër expressus in calicem, liquorem ex se vt rorem reddens. Non egerunt autem, neque mingunt, neque perfossi sunt ea parte qua nos: sed ne pueri quidem natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram: nam illic perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur caluus, & sine coma: comatos autem abominantur. Apud eos verò qui cometas inhabitant stellas, comati contrà formosi habentur. Aduenerunt enim quidam, qui vobis illorum mores narrauerunt. Barbam autem ad genua demittunt, & in pedibus vngues non habent, sed vnodigiti sunt omnes. In speciem caudæ brassica natibus cuiusque illorum innascitur prolixa, semper germinans, quæ & resupino cadente non frangitur. Emungunt & mel amaris-

ἀχμύπλουσι δὲ μέλι δριμύτατον· καπεδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυρὸν ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπισάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων, πάνυ λιπαρόν τε καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπεδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτειν ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων· τῇ μέν τοι γαστρὶ ὅσα πύρα χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς ἄυλος, καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲν ὕπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι λασεῖα ἔντοσθέ ἐστι, καὶ λάσιός ἐστιν· ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπεδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑαλίνη μαλθακὴ, τοῖς πένησι δὲ χαλκῆ, ὑφαντή.

amariſsimum: qui ſi quando vel labori inſudant, vel lucrantur, corpus lacte oblinunt, vt & caſeus eo coagu letur, melle paululùm diſtillante. Oleum autem è cepis educunt maximè pingue, ac redolens vt vnguentum. Vineas habent plurimas, & aquæ feraces: vuarum autem acini ſunt velut grando quæpiam: & mihi quidem videtur vbi vētus inciderit, vites illas quati, fractis-que vuis grandinem huc ad nos mitti. Ventre vt facculo vtuntur, in eum quantum cupiunt mittentes. Apertilis etenim venter eſt illis, & iterū clauſilis, neque in illo inteſtinum vllum aut hepar apparet, ſolùm autem denſus eſt intus, & pilis obſitus, ita vt & paruuli vbi frigent, in eum ſubeant. Amictus autem diuitibus quidem vitreus & mollis, cæteris aureus contextus. Nam ea loca metallorum ſunt fœcunda,

πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία,

καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρίξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μὲν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, οὐκ ἂν ἔγωγε τολμήσαιμι γράφειν, μή τίς με νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει, ἕως ἂν δεηθῇ ἰδεῖν, οὕτω δὲ ἐντίθεται, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς ἀφεστῶτας ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν· ἐσὶ δὲ οἳ καὶ πόνους ἀφθίτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐσὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δ' ἐς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάντας μὲν πόλεις, πάντα δ' ἔθνη ὁρᾷς,

ijdemq; aqua macerata metalla vt lanã exercent. Quales autem habeant oculos, omnino non ausim scribere, ne fortè me suis mentiri putet ob sermonis absurditatem : tamen & id quidem dicam. Oculos exemptiles habent, vt qui velit suos exemptos, seruet eos apud se donec illis ad visum egeat : quos cùm reposuit, cernit. Et multi cùm fortè proprios perdiderint , ab alijs mutuantur, & vident. Sunt & locupletes q plures habeant, occultos quidem & reconditos. Aures illis sunt platani folia, præter eos qui ex glandibus formantur. illi enim solùm ligneas habent aures. Cæterùm & miraculum aliud in regia conspicatus sum : Speculum maximum supra puteum positum est, non adeò altum. In puteum si quis descenderit, omnia audiet quæ apud nos in terra dicuntur. Si verò speculũ intueris, omnes quidem vrbes, omnesq; gentes vides,

non

ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφ' ἡμᾶς ἑκάστοις. τότε καὶ τοὺς σφετέρους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα. εἰ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, ἔσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θρεμμάτων, ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ ἱππογύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσῃσχόμεθα δὲ καὶ τῇ ἰωσφόρῳ, ἄρτι οἰκουμένῃ, καὶ ἀπὸ ταύτης ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δ' ἐκείθεν ἑωθινὸν, ἐν δεξιᾷ μὲν εἴχομεν τὸν ἥλιον, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν γῆν παρεπλέομεν· ὀλίγον γὰρ ἀπεβήμεν, καίτοι πολὺ

non secus ac si omnibus interessem. Tunc & ipse meos vidi, & patriam omnem: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo. Quòd si fortè quis non credet hæc ita se habere, cũ eò perueniet, sciet me vera dixisse. Tunc salutato rege, & ijs qui circa illum erant, nauem ascendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dona dedit Endymion, vestes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lupineámque panopliam: quæ omnia postea in ceto amisi. Misit & nobiscum Equiuultures mille, qui nos deducerent stadijs quingentis. Nauigantes autem circa terram illam, prouincias quidem plurimas & alias præterlapsi sumus, appulimus verò ad Luciferum nuper inhabitatũ: vbi descendentes, aquas hausimus. Hinc Zodiacum introeũntes, ad læuam quidem solem prætergrediebamur, circa illius terræ marginẽ nauigantes. Nec enim

πομὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμοῦντων. ἀπὸ ὁ ἄνεμος οὐκ ἀφῆκεν, ἐθεώμεθα μέν τοι τὴν χώραν ὀυθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ ὕυδρον, καὶ πομῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ μαθόντες ἐνοπόδους, ἀπεχώρησαν. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεπτερύθησαν, πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἥδη τὸν κάτω πλοῦν διώκουσιν ἡ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Πλειάδων, καὶ τῆς Ὑάδων ἄστρων, ταπεινοτέρα μέντοι τῆς ζωδιακῆς. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον μὲν ὀλίγον εὕρομεν, λύχνους δὲ πομποὺς πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας· τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὥσπερ ἀπὸ πηγῆς, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν καὶ περιφανῶς.

enim descendimus, & quidem socijs id summè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, hi videlicet qui Phaëthonti militabant, speculati nos longè, ac delapsi volauerunt ad nauem: quumq; socios esse didicissent, abiêre: iam enim & Equiuultures discesserãt. Nauigantes autem sequenti nocte ac die, circa vesperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (sic enim illam vocant) iam iter nostrum ad inferiora secantes. Hæc autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas stellas aëre sita est, zodiacoq; multò inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & secus portum deambulantes, nonnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autè ac potentibus paucas, & has valde illustres ac nobiles.

οἰκέσας

Domus

ἱκάσας δ' αὐτοῖς τὴ λυχνιῶ-
ρον ἰδίᾳ ἑκάστῳ ποιούμε-
θα. καὶ ἔντοι ὀνόματα ἔχομεν ὥσπερ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνῇ ποιού-
μενοι προσκαλούμεθα. καὶ οὐδεὶς ἡ-
μᾶς ἠδίκησεν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξε-
νίᾳ ἐκάλουν. ἡμεῖς δ' ὅμως ἐ-
φοβούμεθα, ὅτι δειπνῆσαι, ὅτι
δειπνῶσαί τισιν ἡμῶν ἐβούλοντο·
ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ
πόλει ποιοῦσι, ἔνθα ὁ ἄρχων
αὐτῶν, ὃν ὅλης νυκτὸς κάθη-
ται, ὀνόμασι καλῶν ἕκαστον.
ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, κατα-
δικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λι-
πὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός
ἐστιν, ὀνειδίζεσθαι. παρεσῶτες δὲ
καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνό-
μενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν
λύχνων ἀπολουμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, διὰ ἃς
ἐβράδυνον, ἔνθα καὶ τὸν ἡ-
μέτερον λύχνον ἐγνώρισα,
καὶ προσελθὼν αὐτὸν, περὶ
τῶν καθ' οἶκον ἐπυθανόμην,
ὅπως ἔχοιεν· ὁ δέ μοι πάντα
διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα
ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ
ἐπιούσῃ δὲ ἄραντες, ἐπλέο-
μεν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα
δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum vnicuique erant, & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec nostrum vel vocari apud illas cœnare, aut capere somnum est ausus. Palatium autè illis in media ciuitate extructũ est, vbi per totam noctem earum sedet princeps, nomine vnãquãq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mors aũt est extingui. Astantes aũt nos considerabamus quæ fiebant, simulq; lucernas respõdentes audiebamus, causasq; quare abfuissent dicentes. Hîc & lucernam nostram agnoui, & allocutus rogabã, quomodo se haberent domestici nostri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi mansimus. Sequenti verò die soluentes, secus nubes nauigabamus. Hîc & Nephelococcygiam

vidimus

πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν· ἐμὲν τοι ἐπιβῆμεν αὐτῆς, οὐ γὰρ εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μὲν τοι αὐτῶν Κόρωνος ὁ Κοττυφίωνος, καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Αἰσχυλίνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην, ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν, γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι, καὶ αὐταὶ δὲ πυρώδεις ἔδοξαν, καὶ μικραὶ ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ, περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐπιπνέοντος τοῦ πνεύματος, καὶ σιωπῶντος ἐς τὴν θάλατταν κατεθέμεθα. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ἡσθέντες, καὶ περιεχάρημεν, καὶ ἅπαντα πᾶσιν ἐν τῶν παρόντων ἐποιούμεθα· καὶ ἀπορριψάντες ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ὑστάτοιῳ τὸ πέλαγος. ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μεγάλων γίγνεσθαι πολλάκις, ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμῖν δύο μόνας ἡμέρας

vidimus vrbem, videntesq; admirati sumus: neq; in eam descendimus, non enim permittebat aura. Imperat autem illis Coronus Cottyphionis filius. Tum ego [m] Aristophanis poëtæ recordatus sum, hominis quidem sapientis & veri, ac in his quæ scripsit, frustra non creditii. Tertia autem ab illa die, & Oceanum iam manifestè videbamus, terram autem nusquam, præter aërias illas, quæ iam ipsæ quidem igneæ & micantes mihi videbantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimur. Vt verò aquam attigimus, mirè ac supra modum læti fuimus, & omnibus prandium ex iis quæ suppetebant exhibuimus, & descendentes natabamus. erat enim tranquillum mare. Sed, vt videtur, sæpenumerò [n] mutatio in melius, maiorum malorum consueuit esse principium. Etenim nobis duos tantùm

die

μέρας ἐν ὕδατι πλούσαν-
τες, τῆς τρίτης ἐπιφαινούσης,
πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον
κῆτη ὁρῶμεν θηρία καὶ κή-
τη· πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ
μέγιστον ἁπάντων, ὅσον πε-
ντήκοντα χιλίων καὶ τριακο-
σίων τὸ μέγεθος. ἐπῆν δὲ
κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ τα-
ράττων τὴν θάλατταν, ἀ-
φρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ
τοὺς ὀδόντας ἐπφαῖνον, πολὺ
τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψη-
λοτέρους· ὀξεῖς δὲ πάντας,
ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς
ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς
μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους
προσεπῶντο καὶ περιλα-
βόντες, ἐμένομεν· τὸ δὲ κῆτος
παρῆν, καὶ ἀναρροφήσας, ἡ-
μᾶς αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἐμὲν
τοι ἔφθη σωαρράξαι τοῖς
ὀδοῦσιν, ἀπὸ δὲ τῶν ἀραιω-
μάτων ἐς ναῦς ἐς τὸ ἔσω δι-
ῆκεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν,
τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν,
καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν· ὕστερον
δὲ αὐτὸ ἀναχανόντος, εἶδο-
μεν κάτω μέγα, καὶ πάντη
πλατύ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυ-
ριάνδρῳ πόλει οἰκεῖν. ἔκειτο

dies feliciter nauigãtib9, illucente tertia ad orientẽ ſolem repentè Ceruas videmus, & cete cùm multa alia, tum omnium maximum, & quingentorum & mille ſtadiorum magnitudine. aduenie-bat autem hians, & mare procul turbans, ſpumaq́ue vndiq́ circumfuſum. Dentes exerebat phallis noſtris multò longiores, acutos omnes vt pali, ac ebore candidiores. Nos igitur cùm poſtremùm nobis mutuò vale dixiſſemus, & amplexi eſſemus, præſtolabamur: & cùm reſorberet, vnà cum naui ipſa nos deglutiuit. Non autem contigit in dentes offendere, ſed per eorum raritatem nauis delapſa intrò decidit. Vbi autem intus fuimus, primò quidem obſcurum erat, & videbamus prorſus nihil. Tandem eo hiante videmus ceti magnum vndequaq́ alium latumq́, & ciuitatis capacem, quæ vel decem hominum millia capere poſſit. Erant

præterea

τὸ δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα ποικίλα θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἴσια, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν καταπίνει, συνιζάνουσα. ὕλη δ' ἐπ' αὐτοῖς, ἡ διυδρία πᾶσα ποία ἐπετύγχανε, καὶ λάχανα ἐβεβλάστηκε, καὶ ἰσχνὰ πάντα ἐξειργασμένοις. σπέρμα δ' ἦν, σάθιοι δισκόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ὡς δ' ἰδεῖν καὶ ὄρνια τὰ θαλάττια, λάροι, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δενδρων νοσσεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστάσας τὰς ἐταίρους, πλοῖα μὲν ναῶν ἐπεσκευάσαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα σωτρίψαντες, καὶ ἀναπαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆν δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἐωσφόρου ἔχομεν· τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἀναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, ποτὲ δὲ καὶ νήσους·

prætereà passim & paru
pisces, & alia quædam ani
malia concisa multa, na
uiumq; vela, & ancoræ, &
hominũ ossa & onera. Circ
medium verò & terra &
colles erant, vt coniicio, e
eo quem absorpserat limo
accumulati. Igitur & sylu
in his innata erat, & arbo
res omnigenæ, oleraq; ac
creuerant, ac cuncta culti
agris similia. circuitus auten
terræ stadia 200 & 40. E
rat aũt videre & marinas a
ues, laros & alcyonas in ar
borib. nidificantes. Tunc ve
rò plurimùm lachrymati fu
mus. Demq; cũ erexissem co
mites, nauem fulcimus, ipsiq
è silicibus excitantes ignem
& accendentes, cœnam e
his, quæ aderant, fecimus
Aderant enim omnigenun
piscium carnes, aquamq; ad
huc ex Lucifero etiam ha
bebamus. Sequenti verò e
xurgentes die, si quãdo hias
set cetus, nonnunquam mon
tes videbamus, quandoq; so
lum cœlũ, quandoq; insula

nar

ἡ γὰρ ἰσθανόμεθα φερομέ-
ου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν
μέρος τῆς θαλάσσης. ἐπεὶ
δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐ-
γινόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν
ταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὸν ὕ-
λεω, περισκέψασθαι τὰ πάν-
τα βουλόμενος. οὔπω δὲ
πλέους πέντε διεληλὼς σταδί-
ους, οὖρον ἱερὸν Ποσειδῶ-
νος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή,
καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ τάφους
πολλοὺς, καὶ σήλας ἐφ' ἑκα-
τέρων, πλησίον τε πηγὴν ὕδα-
τος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυ-
νὸς ὑλακὴν ἠκούομεν καὶ καπ-
νὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί
τινα καὶ ἴαυλον ἐκαλόμεν.
σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφι-
κάμεθα πρωΐθυτα καὶ νεανί-
σκῳ. μάλα προθύμως πρὸ-
πάρ τινα ἐργαζομένοις, καὶ
ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐ-
τὸν διοχετεύουσιν. ἡσθέντες
οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἐ-
στημεν. ἐκπλαγέντες δὲ ταὐτὸν
ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, πάθόν-
τες, ἄναυδοι παρεστήκεσαν.
γέρων δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη,
τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ, ὦ ξένοι;
πότερον,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem; deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadijs totis digressus, inueni sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam coniiciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi constitimus: illi verò idem & nobiscũ meritò passi, sine voce stetêre. Tandem verè aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων ἀκμάνων, ἢ ἄνθρωποι ἀνυχῆς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νυνὶ θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ σωνηχόμεθα ὦ πρεσβύτα τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ὁπόσοι μέν ἀπεσβέσθημεν ἀδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ ἐικάζομεν, ζῆν δὲ νομίζομεν πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πάτερ, ἐσμέν, αὐθημερὸν ἀφ' ἁρπαγῆς καταποθέντες· προσήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· πολλὰ γάρ τις καὶ πάσι φαίνεται δαίμων δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, ὅτι τι ὀψομένους καὶ ἐσομένους· ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷ δὴ λαθάργυρῳ τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὸ σὸν τοῦ τύχης, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο ἐσῆλθες· ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταλαβοῦσα καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἦγεν ἐπὶ τὸ οἴκιον. ἐπειδὴ δὲ αὐτάρκη, ἢ σφᾶς ἐνοκοδόμητο,

num ex marinis estis dijs, an infelices homines nobis similes? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc sumus, fluctuamusq; hac belua circumclusi, neq; quid de nobis sit, satis nouimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Adhæc ego: Et nos, inquam, ô pater, ad sumus hic homines aliunde profecti, ipsa cum naui nuper absorpti. Accessimus autem nunc volentes scire, quæ in sylua sint, quomodo se habeant. multa enim nobis & densa visa est. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, sciremusq; nos in hac belua inclusos esse non solos. Sed narra nobis tuam ipsius fortunam, quisquis es, & vnde huc inroseris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me sunt scietis, ni prius hospitio recepti, ex præsentibus bonis fruamini. simulq; acceptos nos duxit in domū. Cùm autē nobis olera & glandes apposuisset,

λόμητο, καὶ τἆλλα ἐξήρτισο. παραθεὶς δ' ἡμῖν λαχανά τε καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἰχθύας. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθανόμεθα. ἐγὼ μὲν πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν ᾧ ἀέρι πλοῖῳ, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς εἰς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῆλθε, λέγων τὸ μὲν γένος εἶναι, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ ἐπ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος, μετὰ παιδός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκείων, πλοῖον εἰς Ἰταλίαν πολυφόρτου κομίζων, ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπισάμενοι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἐρᾶτε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τρισὶν ἡμέραις εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα ᾧ κήτει περιτυχόντες. καὶ αὐτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμᾶς, τἄλλων ἀπολομένων,

posuisset: ac pisces, vinumq; infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia vt sese habebant enarraui: nimirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis alijs, vsque ad id quòd à ceto absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiebatq; Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatũ cum filio quẽ videtis, alijsq; meis familiaribus multis nauigabam in Italiam, naui quidem magna, ac varijs mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiã diẽ in Oceanũ delati fuimus: hîc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac comitib9 absorpti. cæteris morientibus, duo nos euasimus.

ἱερώθημεν· θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι λειμάμενοι, τοῦτον τὸν βίον ζῶμεν. λάχανα μὲν κηπεύομεν, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὰ δέ, ὡς ὁρᾶτε, ἡ ὕλη, καὶ μᾶλα καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἴσως ἔλαττον καμίσου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ὕλην δὲ ἀπὸ τῶν φύτων ποιούμεθα. καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν. καὶ ὄρνιθας δὲ θηρεύομεν τὰ ἀσπιτόμενα. καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου. ἔνθα καὶ λεόμεθα, ὁπόταν ἐπιτυμήσωμεν. καὶ μᾶλα καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρά, σταδίων ἑκοσι τὸν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ὅσα τῆς κατα-ποντώσεως ταῦτα, ἑπτὰ καὶ ἔκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem ſocijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, veſcimur verò piſcibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis eſt ſylua, & ſanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulciſſimum, fontemque non minus optima quàm frigidiſſima aqua. Lectulum autem ſubſternimus è frondibus, ignemq; ſuccendimus copioſum, ad-uolantesque volucres aucupamur, piſcamur & viuos piſces, ad beluæ branchias ſolicitatos, vbi abluimur ſi quando cupimus. eſt enim ſtagnum ſalſum eſt non procul, viginti ſtadiorum circuitu, quoduis piſcium genus continens, in quo & namus, & nauigamus parua in cymba, quam ipſe compegi. Annos autem à certi abſorptu ſeptem & vigenti numeramus: & alia quidem vicunque ferre poſſemus: ſed incolæ & vicini

mole ſti-

ραλιποί καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄ-
μικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι.
ἐγὼ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι
τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κόσμῳ; πολ-
λοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξε-
νοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκο-
τοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια
καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταευχά-
νες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχε-
λυωπὸν, καὶ καραβοπρόσ-
ωπον, μάχιμον καὶ θρασὺ
καὶ ἀμοφάγον. τὰ δὲ τῆς
πείρας πλαγίας, κατὰ τὸν
ἀριστερὸν τοῖχον, Τετρωνομίν-
διτες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώ-
ποις ὁμοίοτις, τὰ δὲ κάτω
τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέν
τοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων.
τὰ δὲ πρὸς δεξιὰ Καρκινόχειρες
καὶ Θυνοκέφαλοι, συμμα-
χίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑ-
αυτοὺς ποιησάμενοι. τὴν
δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγ-
ουράδαι, καὶ Ψιττόποδες,
ἔθνος μάχιμον καὶ δρομι-
κώτατον. τὰ ἑῷα δὲ, πρὸς
αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ μὲν
μὲν ἔρημά ἐστι, προσαλυ-
όμενα τῇ θαλάττῃ· ὅμως
δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φό-
ρον Ψιττόποσιν ἐπιτελῶν,

moleſti vehementer ſunt & oneroſi, ferique & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam ſunt in cœlo? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Taevichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Tritonomendites tenent, ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atqui alijs minus immites ſunt. Ad lęuam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Pagurodæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

ἑκάστῳ, ἔτους, ὄστρια πεντακόσια. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν. ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν· πόσοι δ', ἔφην ἐγώ, οὗτοι πάντες ἀφ' ἡμῶν εἰσι; πλείους ἢ τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἔχουσιν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. ἄνευ, ἔφην ἐγώ, ἄρα ἂν εἶεν ἐκ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ὅπλοις ἀνόπλοις, αὐτοὺς τε ὡπλισμένους, ἐὰν γὰρ νικήσωμεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπιόντες ἐπὶ νεῶν, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, ἡ φόρου μὴ ἀπόδοσις, ἣν ἡμῖν προθεσμίας ἐπεσώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, ἡ δασμὸν ἀπαιτοῦντες, ἃ δὲ ὑπερηφάνως ἀποκρινόμενοι, ἀπεδίωξαν τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουρηάδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκιμθάρῳ (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλῆς βοῆς ἐπέπεσαν. ἡμεῖς δὲ τὴν ἔφοδον ποιουμένους, ἐξαναστάντες ἀντήνομεν, πόλεμον

ostrea quingenta. Hæc autem sic se habet regio. Nos autem prospicere oportet, quomodo possimus tot cum gentibus congredi, & quo iure viuere. Quot, inquam ego, omnes hi? Plures, inquit, mille. Armis autem quibus vtuntur? nullis, inquit, nisi piscium ossibus. Igitur, inquam ego, feliciter dimicabimus, si nos his bello congrediamur, vtpote nos armati cum inermibus. Si enim eos superabimus, post hac sine timore viuemus. Quæ vt probauimus, abeuntes ad nauem accingebamur. Belli autem causa futura erat, quòd pensio non persolueretur, iam pacti tempore imminente. Et illi quidem misêre tributa postulantes. is verò superbè respondens, nũcios persequutus est. Primi igitur Psittopodes & Pagurodæ Scimbaro (sic enim vocabatur) indignati cum tumultu ingruebant. Nos verò aggressum præuidentes, stetimus armati

insidia

χον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε, καὶ εἴκοσιν. ἦρχε δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρελθόντας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι, καὶ ὅτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, καλόπιν ἐκόπτον αὐτούς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ἅπαντες (καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκινθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο) ἰωτιάζομεν, καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν, τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν ἄχρι πρὸς τὰς φωλεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ ἕξ, καὶ ὁ κυβερνήτης· τρίχλης πλευρᾷ δεξιπαρὰς τὸ μετάφρενον. ἐκείνῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι ἀφθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταεχάνδοι, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πέλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυνοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ Καρκι-

insidias statuentes hominum quinque & viginti. Præceptum autem erat his qui ex insidijs erant, vbi prætergressos hostes vidissent, insurgerent. quod & fecêre. Nam insurgentes à tergo cædebant illos, nos verò & ipsi viginti quinque (siquidem Scimitharus eiusqúe filius commilitabant) obuiauimus, committentesqúe manum ita & viribus decernebamus. Deniq; conuersos in fugam, ad suas vsque latebras insecuti sumus. Cæsi autem ex hostibus sunt nonaginta, è nostris verò vnus, & gubernator, tergum triglæ cuspa perfossus. Die igitur illa & nocte mansimus in prælio, trophæumq; statuimus, arida Delphini spina in sublime erecta. Sequenti verò die aderant & alij, quæ facta fuerant sentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos & Pelamus ducitabat, læuum Thynocephali medium Carcino-

νόχεφθ. οἱ γὰρ Τειτωνομενδήτης τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς. ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκροὺς τε ἀνεχρύττο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπονδὰς ἢ, ἀπὸ τῆς ὑστεραίας χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἅρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τειτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ, ὡς εἶδον τὰ γινόμενα, διαφθαρέντες ἐν τῷ βραγχίῳ, ἀφῆκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις, τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι καὶ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manuque conseruimus, multo clamore usi. Resonabat autem cetus, vt antra solent. His etenim in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone missio sustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desiliêre in mare. Igitur prouinciam ingressi iam hostibus vacuam deserta, cæterò absque timore habitabamus, palæstris, aliisque gymnasiis plurimùm ac venationibus deditis.

Quan-

ῶν ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἀπὸ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ὁμοίοις ἐν μεσημβρινοῖς καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι καὶ εἱλυμένοις. ἔνιαι τὸν μὲν οὖν, καὶ μᾶς ὀκτὼ, ζῶντες διάγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν λουτρὰν ζῶ σὺν αὐτῷ καὶ ἄνοιξιν (ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο, κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστου, ἐποίει τὸ ἔτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ ἣν τὴν λουτρὰν, ὡς ἤκουον, ἄνοιξιν, ἤκουε βοὴν τοσὴν, καὶ θόρυβον ἀκούειν, καὶ ὥσπερ λιμένος σάλον, καὶ ἐρετῶν. παραχθέντες οὖν, ἀνεπνέομεν ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ ἐσάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων, διαθεωρῶμεν ἅπαντα, ὧν ἐν τῷ ἄλλῳ θεάματι παραλοξότατον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμιπαλαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων, λέξω δ' ὅμως. νῆσοι

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere concluſi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menſes octo ibi exegimus. Nono autem menſe, quinta die menſis, circa ſecundum oris hiatum (tunc enim id ſemel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura aſſequeremur quatuor ea eſſe anni tempora.) Ad ſecundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confeſtim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipſum beſtiæ os prorepſimus, ſtantesq; intra dentes, aſpiciebamus omnia, ſpectaculum, quod quidem videre rim, inuſitatiſsimum: homines magnos dimidij ſtadij ſtatura, magnis inſulis nõ ſecus quàm triremibus nauigãtes. Et quanquã ſciã me nõ veriſimilia narrare, dicã tamen.

νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μέν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸν περίπλουν, ἐπὶ δ' αὐτῶν ἕπλουν ζῶν ἀνδρῶν ἑκάτεραι τὸν ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. ζώντων δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐφεξῆς ἑκωπηλάτουν, λυπαείοσιν αὐτοκλάδοις, μεγάλαις καὶ αὐτοφύτοις, ὥσπερ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ, ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, λυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἑστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῶν πρῴρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα τοιοῦτοι ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης· ἄνευ γὰρ πυρὸς ἦν, καὶ ἑκάετο, ὥσπερ ὑπὸ λαμπάδων ἐδήουν. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄρτεμον ἐμπίπλων τῇ ὕλῃ, πολὺ ἐνῆσαν ἐν ἑκάστῃ, ἑκόλπου τὸ ἀπλοῦν· καὶ ἔφερε τὸν νῆσον, οἱ ἐθέλοιεν. λυβερνήτης. ἐπέστησε δ' ἑαυτοῖς, καὶ πρὸς τὴν ἀφορμὴν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ

Insulæ erant in longum quidem porrectæ, arduæ tamen, singulæ centum stadiorum ambitu, in quibus nauigabant ex viris illis circiter viginti octo. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis ipsis cum ramis ac frondibus tanquam remis. Ponè autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator vt in colle quodam sublimi stabat, æreum regens gubernaculum, longitudine stadij vnius. Ad proram verò ex his armati circiter quadraginta pugnabant, hominibus, præter comam, omninò similes. Ipsa enim coma ignis erat, & ardebat, vt galearum vsu non sanè opus esset. Pro velis verò ventus in syluam incidens, quæ plurima cuique inerat, simulabat insulam, & deferebat quò gubernator ipse cupiebat. Erant & in his præfecti ad remigium incitantes: ac omnibus mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerunt.

Primùm

τὸ μὲν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν, ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ διεκάνετον ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρῳροι συνηράσσοντο, ἀπήλαυνον, πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι διελύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, διαρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ῥᾳδίως ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντές τε καὶ ἀναιροῦντες, ἰσχυρὰ δὲ ἀλεῖς, ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρᾶν, πολύποδας μεγάλους, ἐκδεδεμένους ἀγκίστροις ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ συμπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, διατεῖχον τὸν πόρον. ἔβαλλον μεγάλοις, καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρέοις τὰ ἀμαξοπηδίαι, καὶ σπόγγοις πολυθρυλήτοις, ἠγεῖτο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγόνει, ὡς ἐδόκει, περὶ λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἁρπακέναι, ὡς τοῦ ἀκούειν ἐπικαλούμενον ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασι-

Primùm igitur duos videbamus aut tres, postremò autẽ sexcenti apparuêre, stantesq; seorsum committebant prælium, ac pugnabant. Multæ quidem inter se cămissæ obtritæ sunt, multæq; dissolutæ submersæ sunt. Aliæ cõnexæ certabant fortiter, neque facilè abinuicem soluebantur. Qui autem ad proram constituti pugnabant, omnem ostendebant industriam, conscendentes & cædentes: neminem autem viuum cepe runt. pro ferreis autem rostris polypos magnos inuicem connexos iaciebant, qui & syluis complicati tenebãt insulas. Iacicbant etiam ac cædebant ostreis, quorum vnum currũ implcat: & spongijs iugereis. Hos autem ducebat Aeolocentaurus, illos Thalassopota. Pugnare autem ipsis, vt videbatur, contigit prædæ gratiâ. etenim dicebatur Thalassopotes multos Aeolocentauri delphinorũ greges surripuisse, vt erat audire ex eo quòd sibi inuicem

βασι-

βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ νικῶσιν οἱ τὸν Αἰολοκενταύρου, καὶ νήσους τινὰς τῶν περιμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς τριακοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἄνδρας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· αἱ δὲ λοιπαὶ πρῳμναν ἐρουσάμεναι ἔφευγον. οἱ δὲ μίχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἐγένετο, πανδήμοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλοίων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς ναυμαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασαυρώσαντες. ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ νύκτα περὶ τὸ θήριον ἀναλύσαντες, ἐξαψάντες αὐτοῦ τὰ πόρπαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμίσαμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπίασιν ὑμνοῦντες, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ἄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν ναυμαχίαν γενόμενα.

cem exprobrarent, & regum nomina conclamarent. Tandem vicerunt qui ab Aeolo centauro ſtabant, & inſulas ſubmerſerunt centum circiter & quadraginta, tréſque ipſis vnà cum hominibus ceperunt. cætera verò puppi colliſa fugerũt. Sanè hi paululùm illos inſecuti, veſpere facto ad naufragia conuerſi, plurima obtinuêre, ſuáſq; recepêre. etenim inſulæ non minùs octoginta perierant. Statuerunt autem trophæum inſularis pugnæ in capite ceti, vnam ex hoſtium inſulis ſuſpendentes: Nocte quidem illa circa beſtiam commorati ſunt, retinacula ad illam alligantes, & ancoris non procul iactis. Nam vtebantur ancoris magnis vitreis fortiſſimis. Poſtera autem die ſupra ceti tergum litantes, ſuósque ibi tumulantes, abiêre læti, & vt pæana canentes. Hæc igitur in inſulari pugna geſta ſunt.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a Mos athletarum.] *Præfatio in veras narrationes: in qua de corporis & animi cura agit, ac docet quibus modis vtriusque labores sint moderandi. De remissione autem studiorum lege apud Erasmum in Institutione, & apud Quintil. lib. 1. cap. 4. & apud Lud. Viuem de Institutione puerorũ, & Cic. in Offic. de qua Ouid. ita canit:*

Quod caret alterna requie durabile non est:
Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Iocis quoque & lusibus aliquid dandum esse docet Seneca lib. de vitæ tranq. cap. 15. & vlt. Ridicula est narratio. b Ctesias.] *Hist. ritus.* c Vlysses Homericus.] *In patriam rediturus, graui exorta tempestate, primùm in Oconum litus appulsus est. Atque inde rursus soluens, simili tempestate eiectus in Africam, ad Lotophagorum gentem peruenit. Inde in Siciliam delatus est, vbi Cyclopi oculum eruit, præusto stipite. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Æolo ventos coactos in vtrem obtinuit, posteà ad Læstrogynas, tum ad Cyrcen peruenit, qua eius socios in belluas mutauit. Posthæc in insulam Sirenum delatus est. Inde Scyllam transiens & Charybdim in Siciliam peruenit. Tandem in Phæacensium portũ adnatauit.* d Rudi Phæacum populo.] *Alcynoo Corcyræ regi & eius populis Phæacibus Vlysses Lestrigonas & Cyclopas & alia monstra à se conficta narrabat, & ijs omnia vera esse persuadebat: vnde Iuuenalis:*

Tam vacui capitis populum Phæaca putauit.

e Egressus olim ab Herculeis.] *Narrationis initiũ.* f Endymion.] *Pastor fuit admodum formosus, qui cùm in Latmo monte obdormiuisset, aliquando à Luna deosculatus est: quæ in eius amorem ita exarserat, vt fratri bigas suas agitandas dederit. Seneca in Hippolyto:*

Arsit obscura dea clara mundi no cte deserta,
Nitidosq; fratri tradidit currus alite regendos, &c.

In Latmo monte Lunæ motum ob eruasse dicitur. Hinc Poetis præbita est hæc fabulandi occasio. Ouidius:

Latmius

Latmius Endymion non est tibi Luna pudore.

g Psyllotoxotæ.] *Pulex Græcis dicitur* ψύλλα, ἀπὸ τ βεταν ἐς ψηλάφ πνὸς ἀσμένας βόσκεσθ. h Maluæ veneno.] *Maluæ venenũ.* i Homerus suspicatus.] *Iliad* ω. k A sagittario.] *Chironem intelligit Centaurum, qui à Dijs in cœlum trãslatus, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Virgil. de duodecim cœlestibus signis.* l Panopliam.] *Παναπλία armatura tota & vniuersa interpretãtur.* m Aristophanis Poetæ.] *In auibus.* n Mutatio in melius.] *Liberatio à cruce securiores ac deteriores ferè efficit homines.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟ-
ρίας Λόγ Β.

ΤΟΥΤΟ μὲν δὴ τοῦτο μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ μηχανῇ διατριβὴν, ἀχθόμενός τι τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὸ πλευρὸν τοῖχον, ἀπελθεῖν· κἀπαρξάμενοι διεκόπτομεν, ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πεντήκοντα σταδίους, ἐδοκοῦμεν, τὸ ὄρυγμα τοῦτο ἐπαυσάμεθα. τὴν ὕλην δὲ καῦσαι διεγνώκειμεν· ὅτῳ γὰρ ἂν καῖτο ἀπεθανεῖν. ἀλλ' ἔτι γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι δὲ ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἐκαίομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, καὶ νύκτας ἴσας, ἀναισθήτως εἶχε τὸ καῦμα τοῦς.

HISTORIAE VE-
ræ Liber secundus.

INterea non iam amplius illum ferens in ceto victum, mansionisq; illius tædio affectus, quærebam quánam arte nobis pateret exitus. Et primùm quidem non inutile visum, ad dextrum latus fodere, perque defossum foramen tentare fugam. Incipientes igitur pertundebamus. Vbi verò progressi ad quinque stadia effodimus, nihil proficientes, ab opere destitimus. Tum syluam exurere visum est, vt sic cetus moueretur. quòd si fieret, facilè liceret egredi. Igitur ab extremitate incipientes cõburebamus: & dies quidem septem, ac totidem noctes calorem non sensit.

Porrò

ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ σωίεμεν αὐτὸν νοσοῦντα, ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε, καὶ οὐ πολὺ ἀναχάνοι, ταχὺ σωιεμένη. δεκάτῃ δὲ καὶ ἑνδεκάτῃ, τέλεον ἀπενεκρώτο, καὶ ἀνασῶσθαι οὐ. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν, ὡς εἰ μή τις χάνοντα αὐτοῦ, ἀποσφήξειε τὸν γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλῆσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθῆναι, ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἁρπεθῆναι. ὅτω δὲ τὸ στόμα μεγάλως διοιξαντες τὸν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδατι ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλόμενοι, καὶ τἄλλα ἐπιτήδεια· ἐκυβερνήσεν δ' ἔμπλεως ὁ Σκίνθαρος. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἤδη ἐτεθνήκει· ἡμεῖς δ' ἀνειλκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ῥᾳδίως κατήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτοῦ παρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι (εὐδιεμία γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἐπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπαντῶμεν,

Porrò octaua ac nona intelleximus illum ægrotare, quòd hiabat non solita cum vehementia, cùm neq; hiatum suspenderat, ac protrahebat, sed confestim comprimebat. Decima autē & undecima morieb atur, ac malè olebat. At duodecima vix sensimus periclitari nos, & in cadauere cōcludi, inhiante ceto cuneos submitteremus, quò fauces in posterū non præcluderentur. Itaq; maximis trabibus illius diuulso ore, nauem parabamus, aquæ plurimū inferētes, & ad necessitatē cætera. gubernator futurus erat Scintharus. Postera autē die iam ille mortuus erat. Nos verò attrahentes nauem, & per raritatem dentiū educentes ac explicantes, leniter in mare demisimus. Ascendentes aūt in dorsum apud trophæū, Neptuno immolauimus, ibiq; tribus diebus mansimus (erat enim tranquillitas) quarta verò nauigantes abscessimus. Hinc nos multis ex naualipugna cadauerib. obuiauimus,

&

καὶ προσωκείλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμιτρῦντες ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέου νοτὸν ἄνεμον πνέσαντος, μέγα καὶ ψυχρὸν ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τριακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ καταβάντας, διαθεῖν ἐπὶ τὸ κρύσταλλον ἐπιμένοντος οὖν τοῦ πνεύματος, φέρειν οἱ δυνάμενοι, οἷόν τι ἐμηχανώμεθα, οἱ δὲ πλοῖα γνώμονα καρφηνάμενοι, ὧν ὁ Σκίμβαρος. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς, ἐνείσκομεν δὲ ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προσιόντες, καὶ τὸν νεῶν πρυμνήσιον ἀνασπάσαντες καὶ πετάσαντες τὸν ὀθόνιον ἐρρόμεθα, ὥσπερ πλέοντες, λείως καὶ προσεκτῶς, ἐπὶ γὰρ πάγου διωλισθαίνομεν ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀπέλιπε τὸ κῦμα, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πᾶν αὖθις ἐγίγνετο.

& impegimus, vbi & corpora dimensi mirabamur. Diebus autem quibusdã nauigauimus, multa aëris temperie vsi: tandem violento spirãte Boreâ frigus magnũ secutũ est, ab eóq; totũ glacie astrictum est pelagus, non modò in superficie, sed & in profundum & altè ad passus trecentos, vt descendentes super glaciem curreremus. Quum autem ventus perstaret, neq; amplius ferre possemus, tale quiddam commenti sumus. Qui verò in eare consilium dederat, erat Scimharus Igitur in aquam antrũ maximũ fodientes, in eo latitauimus diebus triginta, ignemq; accendebamus, ac vescebamur piscibus: siquidem fodiendo plurimos inueniebamus. Vbi verò cõmeatus defecit, egressi infixam naue euulsimus, ac velum expandimus, trahebamurq; vt nauigantes molliter au leniter per glaciem delapsi. Quinta autem die tempore glacies soluebatur, itemq; omnia in aquã soluũ.

Iam

πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσωρίχθημεν· ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπιλελοίπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύρους ἀγρίους καταζεύξαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετ' ὀλίγον δὲ πλοῦν εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν. ἐκ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ἐπὶ δὲ ταύτης τυρὸς μέγιστος, παλαι συμπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, σταδίων εἴκοσι πέντε τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις ἐκρέουσιν, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπιθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον ἡμῖν καὶ σῖτον ἡ γῆ παρεῖχε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρίων ἐλέγετο

Τυρὼ,

Iam verò & circiter ſtadia trecenta nauigaueramus, quum ad inſulam delati, non adeò magnam, & eam deſertam, aquas hauſimus, (iam enim defecerant) taurosq; ſylueſtres ibi duos arcu confecimus. Ipſi autem tauri cornua non in fronte, ſed in ipſis habebant oculis, vt [a] *Momo placuit. Poſt paulum in pelagus deuenimus, non aqueum, ſed lacteum: & in eo inſula apparebat alba, referta vitibus. Erat autem inſula caſeus maximus, vehementer coagulatus, quem admodũ poſtea comedentes didicimus. Eius autem circuitus ſtadiorũ viginti quinque: & vites vuis ſcatebant, ex quibus lac, non vinum expreſsimus. Templum autem erat in media inſula* [b] *Galateæ Nereidi ſacrum, ſicut oſtendebat epigramma. Quamdiu igitur in inſula conſedimus, eſcam quidem nobis ac cibũ terra ſuppeditauit: lac autem ex vuis expreſſum potum. Regnare autem in regionibus illis dicebatur*

[c] *Tyro*

Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὸν ἐπιθεῖναι ἀπαγγελὼν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμήν. μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμίσαμεν, ἄφρας μέν τινος πρὸς μέσον, γλυκὺ μὲν καὶ δόκιμος τῆς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δ' ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι διὰ τῆς λάκκης, ἀπ' ἄλλης ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς, ἐπὶ τῶν ὑπερθύων ὀχουμένους, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν. ταῦτα γὰρ φύσινα εἶχον, ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι, καὶ ἐκαλοιτο Φιλλόποδες. ἐθαυμάζομεν δὲ, ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους. ἀπ' ὀφρύων γὰρ τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ἐπορεύοντο. οἱ δὲ καὶ προσιόντες καὶ ἀσπαζόμενοι ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἔλεγόν τι εἰς Φιλὼ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μέχρι δή τινος καὶ αὐτοὶ συνεπορεύοντο ἡμῖν παραθέοντες, ἔπειτα ἀπεπαύοντο, εὐπλοίαν ἡμῖν εὐξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, νῆσοι ἐφάνησαν.

Tyro Salmonei filia, cùm è vita discessisset, eo à Neptuno honore accepto. Exactis autem in insula diebus quinque, sexta egressi sumus portum, tranquillo quidem mari ab vndis, ac aura quadã impellente. Postò octaua die nauigantes non amplius per lac, sed in salsa ac cærulea aqua, videmus homines multos supra mare decurrentes, omnino nobis similes & corporibus & magnitudine, præter solos pedes, siquidem hos suberinos habebant. Quare, vt existimo, & Phellopodes appellati sunt. Mirabamur autem cùm videremus eos non demergi, sed supra fluctus extare, intrepidéq; incedere. Qui & accedentes, salutârunt nos Græca voce. dicebant autem se in Phello patriã suam properare. Comitabantur autẽ aliquousq; nos procurrentes, postea cõuersi ab itinere ibãt, felicem nobis nauigationem cõprecati. Post paululũ verò & insulæ multæ apparuêre.

Propè

πλησίον ἦν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φιλ-
λώ, εἰς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον,
πόλις ἐπὶ μεγάλου τινὸς σφενδό-
φιλου καθιδρυμένη. πόρρω-
θεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ, πέν-
τε μέγιστα, καὶ ὑψηλότατα,
καὶ πυρὶ πολὺ ἀνθηρῷ κατὰ
δὲ τὴν πρῴραν, μία πλατεῖα
καὶ τὰ ποδὶ, σταδίους ἀπέχου-
σαν ἐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη
δὲ πλησίον τὸ λιμένι, καὶ θαυ-
μασή τις ἄυρα περιέπνευσεν
ἡμᾶς, ἁδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν
φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ηρόδο-
τος, ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος
Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου
καὶ νάρκισσου καὶ ὑακίνθου, καὶ
τούτων ἡδίων, ἔτι δὲ μυρσίνης
καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάνθους, τοι-
οῦτόν ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλ-
λεν, ὥστε μικρὸν τὴν ὀδμὴν καὶ χρη-
στὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τας, καὶ δὴ ἐγγὺς ἤδη πλησίον
γενόμενοι ἐπιβαίνομεν. ἔνθα δὴ
καθορῶμεν λιμένας τε πολ-
λοὺς, πρηέας ἀκλύστους καὶ μι-
τεῖς, ποταμούς τε διαυγεῖς,
ἐξιόντας ἡρέμα εἰς τὴν θάλατ-
ταν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας,
καὶ ὄρνια μουσικὰ, τὰ μὲν
καὶ τῶν ἠϊόνων ἅλοντα, σπιὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων.

Propè quidem à læua Phelo, ad quã illi properabant; quæ ciuitas super magno ac rotundo subere habitabatur. Longè autẽ & ad dexteram magis; quinq; maximæ insulæ & altissimæ, vbi ignis accẽdebatur multus. [d] Ad prorã aũt vna lata & humilis, distans stadijs non minùs quingentis. Iã verò nõ procul aberamus, cùm mira quædam nos afflauit aura, dulcis & odorifera, qualem historicus Herodotus à felice Arabia spirare dicit. nã qualis à rosis, narcissis, hyacinthis, lilijs, violis, myrto, vel lauro redolere cõsueuit, talis nobis odor aspirauit, à quo delinimenti, bonisq; aliquid lõgis ex laborib. sperantes, iã in insulã propè aduenieramus. Hic & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, mitentiaq; flumina leniter in mare prorumpere, pratáq; & syluas & canoras aues, partim quidem per littora canẽtes, multas autẽ super ramis.

ἀὴρ ἦν λιῦφ & κὴ ὕπνους πεμπλέχνλο τλὴ χώραν. κὴ ἄυραι δὲ τινες ἁβλαῖαι διαπνέυσαι, ἠρέμα τλὴ ὕλλω διεσάλευον, ὥστε κὴ ἀφ' ἑ λλάδλων λιυομένων, ἦχνὰ κὴ σωνεχῆ μέλη ἀπεσνείλλο, ἰοικότα ζῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασί τ πλαγίων αὐλῶν. κὴ μλὴ κὴ βοὴ σύμμικ]ος ἠκέλο, ὁ βορυβώδης, ἀπ' οἵα γίνοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μ αὐλουμένων, ἄλλων δ' ἐπαινουμένων, ἐνίων δὲ λοιδωμένων πὸς αὐλὸν ἢ λιθάραν. τύτοις ἅπασι λιηλέμενοι, λα]ήχθημεν. ὁρμι&νης δὲ τλὴ ναῦν, ἀναβαίνομεν, τ Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, κὴ ἄλλο τ ἑταίρων ἀπολιπόντες. πεῖόντος δὲ ἡμᾶς λαμῶν& ἀνακομῶν&, ἐν]υχάνομεν ζῖς φρυροῖς, κὴ ἁρπλόοις. οἱ δ' ἀν]ὸν ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις (οὕτ& γὰρ μέλις& παρ' αὐτοῖς ἀνομός ἐσν) ἀνῆγον ὡς τ ἄρχοντα. παρ' ὃν δὴ λαβ' ὁδὸν ἠκό&μεν, ὡς ἡ μ νῆσος ἔη τ Μακάρων πε&κορυφουμένων ἄρχοι δ' ὁ Κρῆς Ραδάμανθυς. κὴ δὴ ἀναχθέντος ὡς αὐτ ἐν τάξ τ δικαζομένων ἱσήμεν]ι τρίτοι.

Aër autem lenis ac placidè ſpirans, regioni circumfundebatur. Hinc ſuaues quædã auræ ſpirantes leniter ſyluã mouebant, vt ex motis ramis dulces & perpetui cantus ederentur, ſimiles ijs qui in locis deſertis obliquis fiſtulis reddi ſolent. Atqui audiebatur vox quædam promiſcua non tumultuoſa, ſed qualis in conuiuio reddi poſſet, cùm quidam fiſtula canunt, alij probant, alij ad fiſtulam aut citharam ſaltant. His illecti deferebamur in portum: egreſſiq; nauem, Scintharum in ea & ex ſocijs duos dimiſimus. Procedẽtes aut per florens quoddã pratũ, in cuſtodes incidimus ac miniſtros, qui nos roſeis vinculis vincientes (id enim apud eos maximũ eſt vinculũ) ad principem adduxêre: à quibus & per viã intelleximus eã eſſe beatorum inſulam, & regnare eũ in ea Creticum Rhadamanthum: ad quem vbi adducti fuimus, ſtetimus in ordine iudicandorum quarto loco.

Erat

ἦν δὲ ἡ πρώτη δίκη περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν σωθῆναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε μή. κατηγορεῖτο δ' αὐτοῦ, ὅτι μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δέ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ραδάμανθυς ἀπεφαίνετο. νικᾷ μὲν αὐτοῦ πιόμενον τὴν ἑλλεβόρου, παραδοθῶναι Ἱπποκράτει τῷ Κῴῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέρα δὲ ἦν αἰτία ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ραδάμανθυς ἐδίκασε, Μενελάῳ συνεῖναι αὐτῶν, ἅτε καὶ πολλοῦ πονήσαντι, καὶ διαπολεμήσαντι τὸν γάμον ἕνεκεν· καὶ γὰρ αὖ τὸν Θησέα καὶ ἄλλας ἔχειν γυναῖκας, πλὴν τῆς Ἀμαζόνος, καὶ τὰς τοῦ Μίνω θυγατέρας. τρίτη δὲ ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε πρέπειν ὁ Ἀλέξανδρον, καὶ θρόνου αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσαν τὸν πρότερον. τετάρτη δ' ἡμᾶς παρῆλθε μοῖρα.

Erat autem prima causa de Aiace Telamonio, an illi in heroũ numero esse liceat, an non. Accusabatur autẽ quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multò prius habito sermone, visum est Rhadamantho, hausto elleboro, ac demũ resipiscentẽ, tradere eũ Hippocrati Coo medico, indéq; iam in heroum conuiuium recipi. Secunda autem causa amoris erat, Thesei scilicet ac Menelai pro Helena certantium, vtri illa cohabitare debeat. Et Rhadamanthus quidem eam Menelao adiudicauit, qui cõiugij huius gratia tantis olim laboribus sese obiecerit, periculisq;. Etenim & Theseo ipsi alias esse mulieres, Amazonem ac Minois filias. Tertia verò de præeminentia inter Alexandrum Philippi filium, & Hannibalem Carthaginẽsem. visum est Alexãdrũ præcellere, eiq; sedes posita est apud Cyrum Persem primum. In quartam autem causam nos adducti sumus.

καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παθόντων, ἔτι ζώντων, ἱερὸν χωρίον ἐπεβαίημεν. ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. ἔπειτα δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐπῃνεῖτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Αἰακὸς ὁ δίκαιος, ὁ Αθωνεύς. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτοῖς, ἀπεφήναντο μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ περιεργίας, ἐπιδὰν ἀφθονωτέρῳ δοκῶσι τὰς ἀνθιώσας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, μὴ συνδιατρίβειν τοῖς ἥρωσιν, ἀπιέναι. ἔταξε δὲ καὶ τὸν περὶ τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλέον μηνῶν ἑπτά. τοῦτον δὲ, ἀνθέμασιν ἡμῖν τε στεφάνοις πεποικίλτοις, ἐστεφανώμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, εἰς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. αὐτὴ δὲ ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ, τὸ μὲν τεῖχος πρίνου σμαράγδου, πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ, πᾶσαι μονόξυλοι, λιβανωτίνου. τὸ μὲν τοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη.

& is quidem interrogauit, quidnam in causa esset quòd adhuc viui ad sacrum illum locum deuenissemus. Nos autem ex ordine cuncta illi enarrauimus. Tum nobis paululùm è loco summotis, secũ diu pẽsitabat, & de nobis cõmunicabat cum assessoribus. Consederant aũt ei cùm alij multi, tũ & Athenienſis Aristides, cognomẽto iustus, cui vt placuit decreuit, vt daremus pœnas curioſitatis & peregrinationis, poſtquam moreremur. Nunc verò præſcripto tempore licere nobis in inſula apud heroas verſari, indéque abire. Præſcripſit autem receſſus terminum, non ampliùs quàm menſium ſeptem. Hinc ſua ſponte defluentibus ſertis à nobis, ſoluebamur, ac in vrbem adducebamur, ad beatorum conuiuium. Ipſa autem ciuitas tota aurea, murus verò ſmaragdo lapide cingitur. Portæ ſeptem ſunt, omnes ex integro ligno & amomo. Pauimentum verò ciuitatis, & quæ intra mœnia eſt, terra eburnea: omnium

ποὶ ἱ πάντων θεῶν, βηρυλλίθου ᾠκοδομημένοι· καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μέρος μὲν λαμπρὸς, τὸ πλῆθος δὲ πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δὲ ἱ, ὥστε νῆας ὑμβῆς. λουτρὰ δὲ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, ὡς διαφαίνεσθαι ἐγκαιόμενοι, ἀντὶ μὲν τοῦ ὕδατος θερμὸν, ἐν τοῖς πίθοις ῥόδου θερμὸν ὕδωρ. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ ἱ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν· ἀπ' ἀναφῆς, καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν ἱ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἂν ἐσᾶσι, καὶ διανοοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, σκιᾷ τοῦ σώματος ὁμοιότητα περιπεμένη. ἃ γοῦν μὴ ἅψασθαι τούτου, οὐκ ἂν ἐπίστεῦσαι μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον· ἀοιδοὶ γὰρ ὅσοι περιόδους ἀρθὰς, οὐ μέλανας. χρῶνται

omnium autem deorum templa, beryllo lapide constructa sunt, & altaria in eis maxima, vno è simplici lapide Amethysto constant: in quibus & dijs immolant. Circa ciuitatem verò fluuius defluit vnguento optimo: huiusq; latitudo regalium cubitorum centum: altitudo, vt cõmodè nare posses. Potrò ipsius balnea, domus magnæ sunt vitreæ, cynnamomo succensæ. Atqui pro aqua ros tepidus in peluibus seruatur. Vtuntur autem vestibus purpureis, tenuissimis aranearum telis. h Hi corpora non habent, sed & impalpabiles sunt, & absq; carne. Formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, vocemq; emittunt: omninóque videtur eorũ anima nuda quædam circumuagari, corporis similitudine circũcundata. Si quis autem non tetigerit, non credet quòd videtur non esse corpus. Sunt enim vt vmbræ rectæ, nõ nigræ.

γηράσκει δὲ οὐδείς, ἀπ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά. ἀπὸ καθαροῦ δὲ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιόσδε τις φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ μίαν ἴσασι τὴν ὥραν μίαν ἴσασιν ἔτος· ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστι, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. καὶ ἡ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς, ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ ἄλλο ὁπωρῶν ἔλεγον μὴ εἶναι τρισκαιδεκάφορον· ἑνὸς γὰρ μηνὸς, ὃν παρ' αὐτοῖς Μινώα, δὶς καρποφορεῖν. ἄνθη δὲ πυρεῖ, οἱ σάχυες ἄρτι ἐοίκασιν ἐπ' ἄκρου φύσιν, ὥσπερ μύκητας. περιὰ δὲ περὶ τὴν πόλιν, ὕδατος μὲν πίνει καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, μέλιτος δὲ ἄλλαι τοσαῦται. μύρου δὲ τετρακόσιαι, μικρότεραι μέν εἰσι καὶ ποταμοὶ γάλακτος καὶ ἔλαιον, καὶ οἶνος ὀ-

κτώ.

Senescit nemo, sed ea ætate qua se eò contulit, permanet. Deniq; hîc haudquaquã est nox, neque dies admodum clara, sed quale crepusculum esse solet, iam aurora apparente ante orientem solem. talis lux terram habet, quare & vnum solum anni tempus nouêre. Semper enim apud eos ver est, vnusq; ventus spirat Zephyrus. At locus cunctis quidẽ floribus, omnibus mansuetis plãtis & vmbrosis viret. Quæ illic sunt vineæ, duodecies quotannis ferunt, & singulis mẽsibus vuas reddunt: mala verò granata ac malos, cæteraq; poma ter decies ferre dicebant. Nam mense qui apud eos Minous appellatur, bis ferre fructũ: pro frumẽto verò spicæ in summitate paratos panes emittũt, vt fungos. Fõtes sunt per ciuitatẽ, aquæ quidẽ quinq; & sexaginta ac trecenti: mellis verò alij totidem: vnguenti quingenti: verũm & hi minores sunt. flumina lactis septem, & vini octo.

κλῶ. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆς πόλεως ποιοῦνται· ἐν ᾧ Ηλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τοὺς καταλαμβάνοντας. καὶ σφισὶ μηδεὶς μὴ ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβεβλῆσθαι δοκούντων δέ, καὶ δρέπουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πολλά γε τοῦ οἰνοχοεῖν· τούτου γὰρ ὕδωρ δέονται, ἀπ' ἔσης δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς καταστοὰς, καὶ τὰ μεγέθη ἐπιδὰν ὅρα παρίῃ τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγήσας ἓν ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται, τὰ δὲ ὑγρὰ οἴνου πλήρη γίγνεται· ὅτῳ μὴ πίνοιεν. ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων, οἱ ἀηδόνες, καὶ πᾶσα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς σώμασιν ἀνθολογοῦντα, καταπίπτει αὐτοῖς, μετ' ὠδῆς ὑπερπετόμενα· καὶ μέλιτι καὶ μυρίζονται ὡδὶ· νεφέλαι πυκναὶ ἀναπάσασθαι μύρου ἐκ τῶν πηγῶν,

clo. Conuiuium aũt celebratur extra ciuitatem in campo i qui Elysius vocatur. Etenim pratum est pulcherrimum, & circa illud nemus omni arborum specie consitum, umbram discũbentibus faciens. stratum autem substernunt è floribus. Ministrant quidẽ ac k cuncta afferunt venti, præterquã quòd vinũ nõ miscẽt. siquidẽ ea non indigent. nam circum conuiuium arbores sunt vitreæ, magnæ, è micãte viro. harum fructus pocula sunt omni specie, operis ac magnitudinis. Vbi autẽ quis ad conuiuium accesserit, vnum ex illis vel duo decerpta mensis apponit: ea confestim vino replentur. Proseritis verò, luscinia canoræq; volucres cæteræ, flores è proximis pratis ore legentes, cum cantu eos superuolant, aspergunt́q;. Porrò vnguntur ad hunc modum: Densæ nubes vnguentum combibẽtes è fontibus ac flumine, suprá

κὴ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπισεῖσαι

ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, πρῖνα τῶν ἀνέμων ἐκβλιβόντων, ὕσει λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν, ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἐπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεστι, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς ὑπὲρ τὴν Ὀδυσσέα κατακείμενος. οἱ μὲν δὴ χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων, ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, λωτὸς χορὸς παρέρχεται, ἐκ κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἠχεῖ, τῶν ἀνέμων ἐπαρχόντων. μέγιστον δὲ ἡδονῆς συμφοσιοῦται ἐκεῖνο ἔχουσι, πηγαί εἰσι δύο περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δὲ ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδέως, καὶ γελῶντες διάγουσι.

supráq; conuiuium sparsæ, sensim exprimentibus ventis, tenuissimum quiddam velut rorem distillant. In cœna autem musicæ & cantilenis vacant. Canuntur autem in primis [l] *Homeri versus, qui & ipse adest, & cum illis conuiuatur, supra Vlyssem discumbens. Choreæ autem sunt è pueris & virginibus. præsunt verò illis & concinunt Eunomus Locrus, & Arion Lesbius, & Anacreon &* [m] *Stesichorus: nam & hunc apud eos vidi, iam ipsi Helena reconciliata. Vbi autem ij quieuerunt, secundæ choreæ succedunt è cygnis, philomenis, ac hirundinibus. Postquam & illæ canere cœperint, iam tota sylua resonat, præsidentibus ventis. Hoc autem maximum ad lætitiam habent, fontes duo sunt circa conuiuium: vnus quidem risus, alter verò voluptatis. Ex horum ambobus in initio cõuiuij omnes bibunt, deinde reliquũ læti ac ridentes exigũt.*

Volo

βέλομαι δ' ἐπεὶ καὶ τῶν ἐ-
πισήμων, ὅς τινας παρ' αὐ-
τοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν
τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἰλιον
στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τοῦ
Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δὲ
μόνον ἔφασκον ἐν τοῖς τῶν ἀσε-
βῶν χώροις κολάζεσθαι. βαρ-
βάρων δὲ, Κῦρόν τε ἀμφοτέ-
ρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρ-
σιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολ-
ξιν, καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην,
καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν
Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίω-
να καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους,
καὶ τοὺς ἄλλους, ἅπαν πλεῖστους.
εἶδον δὲ καὶ Σωκράτους τοῦ
Σωφρονίσκου, ἀδολεσχοῦν-
τα μετὰ Νέστορος καὶ Παλα-
μήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν
Ὑάκινθός τε ὁ Λακεδαιμό-
νιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισ-
σος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί.
καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑα-
κίνθου, τὰ πολλὰ δ' αὐτῷ ἐκεῖ-
νον διαπειρᾶν. ἐπῄει δὲ καὶ
παῦσαι αὐτὸν ὁ Ῥαδάμαν-
θυς καὶ ἀπειλεῖν πολλάκις,
ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου,
ἂν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ, ἀ-
φεὶς τὴν ἀρωνείαν, ἐνωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν·

Volo & ex insignibus viris quos apud eos vidi, dicere. [n] *Omnes quidem semideos & qui sub Ilio militauêre, præter Locrensem Aiacem: nam hunc solum dicebant in impiorum loca supplicio affici. Barbarorum aũt utrunq; Cyrum, Scythãq; Anacharsim, & Thracem Zamolxim, Numamq; Italicum, necnon & Lacedæmonium Lycurgum, & Phocionẽ & Tellum Atheniẽses, & præter Periãdrum sapiẽtes omnes. Vidi & Socratẽ Sophronisci filium cũ Nestore & Palamede nugantem: circa quẽ Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespieus Narcissus, Hylas, aliiq; formosi. Videbatur autẽ Hyacinthũ amare, idq; multis argumentis. Ferebatur autem illi succensere Rhadamanthum, & sæpenumerò camminatum, si pergeret ineptire, se illum ex insula eiecturum, aut nisi omissa simulatione conuiuaretur. Solus Plato non aderat,*

ἀπ'

ἀπ' ἐκείνης καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῶ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χώμῃ & τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνήγραψε, πολιτεύεσθαι. οἱ μὲν τοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἱλαρῶς τε ὄντες, καὶ λελουσμένοι καὶ συμποτικῶτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος & ὁ Φρύξ· τούτῳ γὰρ, ὅθ' καὶ γελοῖος ἐφαίνετο. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινοπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ἐρχεῖσθαί τε, ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνισάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἀκούομεν γοῦν καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι πρότερον αὖθις ἐπιβλῶαι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσαι. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι· μήπω γὰρ αὐτὸ τοῦτο πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε καὶ τὸν ἐπὶ τὸ Ρα-

sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi repub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus & Epicurus primi apud illos habebantur, cùm hilares essent, & læti, compotoresq; suauissimi. Aderat & Phryx Aesopus, quo homine pro morione vtuntur. Atqui Diogenes Sinopensis tantum à pristinis moribus degenerauerat, vt Laidem meretricem duceret vxorem, & subinde surgeret, ac temulentus saltaret, debaccharetur q. Stoicorum autem aderat nemo: nam adhuc illos rectum virtutis verticem ascendere aiebant. Quin & id de Chrysippo audiuimus, illi non prius fas esse vt insulam ingrederetur, quàm iam quartò se elleboro purgaret. Academicos dicebant velle quidem venire, continere se tamen, & adhuc considerare: neq; enim satis adhuc capere num vsquam talis insula sit, nécne. Verùm, vt conijcio, Rhadamanthi

δαμάνθυ, οἶμαι, μείσιν ἐλλοίκοθαν, ἅτι κὴ τὸ μεγήθειον αὐτοῖ ἀνηρηκότου. πολλοὶ δ' αὐτῶν ἕψασθαι ὁρμηθέντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀπωκυμένοις, ὑπὸ νωθείας δ' ἀφλεπίωθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, κὴ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν ἦν ἔσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Αχιλέα, κὴ μετὰ τοῦτον Θησέα. περὶ δὲ σωφροσύνας, κὴ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, κὴ γυναιξὶ κὴ ἄρσεσι, κὴ ὁδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἢ μιὼ καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· κὴ μέντοι πάντων αὐτὸν ἐπιορκεῖν διατελέγνωσκον. τοιαῦτα γοιῶ ὁ μὲν Υάκινθος ἢ ὁ Νάρκισσος ὁμολόγουν, ἐκεῖνος δ' ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, κὴ ὁ δεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον. ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. κὴ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις,

damanthi iudicium haud dubiè metuerunt, vtpote qui forum iudiciarium sustulerint. Quanquam non paucos ex illis excitatos fama erat, vt eos qui illuc præcesserãt, subsequerentur, verùm præpigritia defecisse, neque potuisse assequi, sed è medio itinere redijsse. Hi igitur inter eos qui aderant, erãt maximè memorabiles. Enimuerò Achillem & post illum Theseum in primis colunt. Quòd verò ad coitũ & Venerem pertinet, cõmiscentur fœminis simul & maribus palàm, & spectãtibus omnibus, idq; haudquaquam turpe arbitrantur. Solus verò Socrates deierabat, se innocenter cũ iuuenibus versari, et quidem cũ omnes illũ peierare scirẽt. Siquidem Hyacinthus & Narcissus fatebãtur, ille autem negabat. Fœminæ sunt omnibus cõmunes, neq; quisquam vicino inuidet, sed sunt certè in hac re maximè Platonici. Pueri quoque volentibus se exhibent,

nihil

ἀν ἀντιλέγοντων. ὅπως δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διελαμβάνομεν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρου ὢν ποιητὴς, σχολῆς ὄσης ἀμφοῖν, τότε ἄλλα τε πολλὰ ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν αἰσχύνη γεγένηται. ὁ δ', οὐδὲ μὴν ἀγνοεῖν ἔφασκεν· οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶεν μέν τοι ἔλεγε Βαβυλώνιος· καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὁμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης ἐκαλεῖτο· ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀπάξαι τὴν προσηγορίαν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθυρομένων παίδων ἐπερώτων, ἃ ὑπ' ἐκείνου αἰσχρὰ γεγραμμένα. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτὰ ἔχειν. διατεινόμενον οὖν περὶ τοῦ Ζηνοδότου καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ἱκανῶς ἀπεκινεῖτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων· τί δήποτε ἀρξάμενος τῆς μηνιδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ ἅμα, ὃς ἔτως ἐπιλαβὼν αὐτῶν, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι.

nihil reluctantes. Vix autem duos aut tres totos dies veneram, cùm accederem Homerū poëtā: nam vtriq; ociū erat: & cùm alia multa, tum illud rogabā, cuias esset, dicens illud maximè apud nos ad hūc vsq; diem esse in controuersia. At ille se nescire respondit. Nam quidā Chiū, alij Smyrnæū, alij Colophoniū eum arbitrātur, ipse verò se Babyloniū esse aiebat: siquidem à ciuibus suis non Homerū, sed Tigranem vocatum fuisse: postea verò cū apud Græcos obsidis officio functus esset, pristinam appellationem mutasse. Rogabā præterea, num & ij versus qui vulgò reijciuntur, ab se cōscripti essent, nēne. Ille aūt omnes suos esse asseuerabat. Ibi ego Zenodoti & Aristarchi grammatici frigidas ratiocinationes nō potui non dammare. Vbi autē hæc abundè disseruit, iterum rogabā, quamobrē ab ira poëmatis sui initium sumpserit. Sic enim, inquit, mihi in mentem venit, nihil studio agenti.

Tum

καὶ μὲν ἐκεῖνο ἐπεθύμουν ἐκμαθεῖν, εἰ πότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο. ὅπερ οὐ γὰρ ἐδόκει τυφλὸς εἶναι, ὃ καὶ αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἐπιστάμενον· ἑώρα γάρ, ὅτε ἐδεῖτο πονηθῆναι ἐκείνου. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων· πρόσιων γάρ τι ἐπιπονηθησόμενον αὐτοῦ, καὶ ὃς πρόθυμος πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐκείνου, ἐπειδὴ ἐκράτησεν. ἐκεῖνον γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπεμνημονευμένην ὕβρεως, ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψεν. καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγορούσης. κατὰ δὴ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπ' ἄκρας ἀπαγείς, καὶ ἐν τοσούτοις βίοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τὰς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἐκεῖ δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον, καὶ ἐκεῖνα μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς. ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή, ὁ μὲν δὴ Ἐμπεδοκλῆς, ἅτε μὲν καὶ

Tum & illud scire cupiebam, an quod multi volunt, Odysseam Iliade priorē scripsisset. Ille verò negabat. Nā quòd cæcus nō esset, quod & de eo affirmāt, mox cognouī: videbā enim, quare nō erat opus illū percōtari. Quin idē aliàs sæpe agebā vbi illi vacare viderē. Cùm aūt illū adirē, rogaremq; ipse contrà promptè ad omnia respondebat, maximè verò post causam quā vicit. Nam illū calumniæ Thersites accusauerat, quòd se in poēsi cōuicijs agitasset. Vicit aūt Homerꝰ causam, agēte Vlysse. Aduenit et circa illa tēpora Pythagoras Samius septies mutatꝰ, qui in tot animalibus vixit, et animæ errores cōsummauit. Erat autem eius dextra pars aurea: et visum est vt cōmuni cū illis republica vteretur. Dubitabatur aūt adhuc, virū Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Empedocles verò (nam

πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή, ὁ μὲν δὴ Ἐμπεδοκλῆς, ἅτε μὲν καὶ

καὶ

ἡ οὖλος πεύκη, ἡ τὸ σῶμα ὅλον ἀλλημμένος· ὁ μὲν παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. πόσον δέ τινα χρόνον, ἐνέστη ὁ ἀγών, τὰ παρ' αὐτοῖς βασανίσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, ἡ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ δὲ οἷα ἄττα μαχόμενα ἄν εἴη λέγειν, τὰ δὲ λεπτὰ τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν δὲ ἐνίκησε Κᾶρος, ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος· πυγμὴ δὲ ἦν ἡ γνῶσις, Ἀρείου τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπείου, ἀνδρῶν ἀθλητῶν. παγκρατίου δὲ τίθεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τοῦ μὲν δρόμου, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς ἐνίκησε ποιητῶν δέ, τῷ μὲν ἀληθείᾳ, παραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε, δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δὲ ἆθλα, ᾧ ἅπασι στέφανος, πλακοῦς ἐκ πυρῶν τραγείων. ἅρμα δὲ τοῦ ἀγῶνος σωτηρίου γενομένου, ἀγήλατοι οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ ἀσωποῦ νομαζόμενοι, ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τοὺς φρουροὺς ὑπερεπήδησαν, ἐπὶ τὸν νῆσον·

& ipse venit semielixus, & toto corpore excoctus) nō receptus est, quanquā id multis precibus postularet. Procedente autē tempore instabat certamen, quod apud illos Thanatusia appellātur. Præfuit Achilles iam quintum, Theseus verò septimū. Porrò quid in totū actum sit, longum esset commemorare: verùm summā ac capita rerū perstringā. Lucta qdē vicit Carus, qui ab Hercule stabat, & pro corona cū Vlysse decertabat. Pugilū æqualis fuit pugna, Arij Aegyptij, qui Corinthi sepultus est, & Epij, qui sibi mutuò cōgressi erant. Nā apud eos Pancratij nullum præmium proponitur. Porrò quis cursu vicerit, non satis memini. Ex poētis, vt verè dicā, quanquā lōgè excelleret Homerus, vicit tamē Hesiodus. Præmia aūt omnibus erat corona ex pauonū pēnis cōtexta. At iam absoluto certamine nunciatū est, eos qui in impiorū loco plectērentur, ruptis vinculis, & superata custodia, in insulā irrūperē

eorum

ἡγεῖσθαι δὲ αὐτῶν Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βύσυριν τ Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τὸν περὶ Σκείρωνα καὶ Πιτυοκαμπτῆν. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τοῦ λίου. ἦγε δὲ Θησεὺς τε καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πρῶτα διαπρεψαμένου. ἡσσᾶτο δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς, πολὺ μᾶλλον, ὅτι ἔτι ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο· πεσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρίθη αὐτῷ δεύτερον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ· ἔνθα συνάγων τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συμβάντος οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντας, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον ζημιωσόμενους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος,

eorū duces esse [s] Phalaridē Agrigentinū, [t] & Busyridē Aegyptiū. [u] Diomedē Thracē, & [x] Scironē, [y] & Pityocampten. Vt verò hæc animaduertit Rhadamanthus, statuit heroës in aciem super littus. Ducebat autē exercitū Theseus & Achilles, & Aiax Telamonius, iam iam ad se reuersus. Cōmixti ergo inter se pugnabant, viceruntq; heroës, Achille vel in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multoq; fortiùs, quàm quum adhuc apud Deliū pugnaret. Nam ingruentibus hostibus haudquaquā fugit, sed vultu intrepido cōstitit; quamobrē præmio donatus est; nimirū luculēto & amplo horto, in quē conuocatis alijs differebat: quem locum Necracademiam appellauit. Comprehensos igitur & colligatos eos qui victi fuerant, remiserunt multò grauius puniendos. Eam autem pugnam scripsit & Homerus,

καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίσαι τοῖς παρ' ὑμῖν ἀνθρώποις· ἀπ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ὧδε ἦν ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὐτοῦ· Νῦν δέ μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχλων νεκύων ἀρετάων· τότε δὴ οὖν ἐνάμιλλοι ἐψήσαντο, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴ πόλεμον καλῶς θάσωσιν, εἰστιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον μόνος δὲ τούτων ὁ μετέχει Πυθαγόρας, ἀπ' ἄσιτος ἐκάθητο, μυσαττόμενος τὴν ἐναμοφαγίαν. ἤδη δὲ μεθ' ἑξ διελήλυθότων περὶ μεθυσίων τὸν ἕβδομον νεωτέρα συνέβαινε πράγματα Κίνυρος γὰρ, ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ἤδη, καὶ καλὸς, ὥρα πολιὸν ἤδη χρόνον τὴν Ἑλένης, ἣ αὐτὴ δὲ ἦν ἀφανὴς ἔτι ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· παλάκης γοῦν καὶ λίνεον ἀμπέχετο, ἐν δὲ συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος

& mihi abeunti libellos dedit ad noſtros homines deferendos. Verùm hos vnà cum reliquis poſtea amiſi. Erat poëmatis initium ferè in hunc modum: Nunc mihi Muſa refert pugnam heroũ extinctorum. Cùm igitur fabas coxiſſent, quemadmodũ illis moſ eſt, vbi bello rem præclarè geſſerint, Epinicia celebrârunt, & feſtum ſolenne egerunt. Solus Pythagoras à conuiuio illo abſtinuit, & ieiunus procul deſidebat, abominatus fabarum eſum. Iam verò mẽſibus ſex exactis, ſeptimoq; ad medium deducto, res nouæ ac inſperatæ exortæ ſunt. Nam Cinyrus Scimtharî filius, iam grãdis & formoſus, Helenam multò iam tẽpore deperibat: ipſa aũt cõtrà manifeſtè adoleſcentem ad inſaniam vſque redamabat. Siquidem in conuiuio ſubinde alter alteri annuebat, & præbibebat: ſoliq; ex cæteris ſurgẽtes in ſylua deerrabant. Tandem præ amore & impatientia conſilium cepit Cinyrus

ρ&, ἁρπάσας τὴν Ἑλένην (ἐδόκει δὲ ἐκείνῃ ταῦτα) οἴχεσθαι ἀπιόντας ἐς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἢ ἐς τὴν Φίνικα, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαι πεποιήσαντο τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους· ὧν μὲν δὴ καὶ πατρὶ οὐκ ἐμήνυσε ταῦτα, ἐπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κολασθησόμενος. ὡς δὲ ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν ὁ πάρεδρος ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ μὴ κοιμηθείς. οἱ δὲ λαβόντες τὴν Ἑλένην, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ἀπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνηρόμην ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν ἐμὴν λαγὼ τῆς γυναικὸς, βουλήν τε ἴσην, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦλθε πρὸς τὰ βασίλεια τὰ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δὲ ἐπιφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ λαβόρᾳν τὴν ναῦν, πολὺν ἀπέχουσαν ἔτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων ἐς ναῦν μακρὰν,

rus rapiendi Helenam. Illa verò hoc probabat, vt cederent, ac in vicinam quampiam ex insulis proficiscerentur, nimirum in Phello, aut Tyroëssam. Addiderunt & huic consilio coniuratos è meis comitibus tres audacissimos. Nam hæc patri non indicauerat: sciebat enim quòd ab illo acriter increparetur. Itaq; cùm ipsis opportunum visum esset, facinus perpetrârunt. Vbi enim nox aduênit, (nam tum fortè non intereram, sed in conuiuio distertebam) illi clàm aliis correpta Helena, maturè se proripuerunt. Menelaus autem cùm circa mediũ noctis excitatus torũ vacuum sensisset, protinus clamore sublato, & fratre secũ accepto, ad regiã Rhadamanthi profectus est. Porrò illucescente die aiebant exploratores nauẽ procul distantem apparere. Itaq; Rhadamanthus, cùm quinquaginta heroes in nauem Asphodelinam, & ex integro & solido li-

νόξυλον, ἀσφοδελίνῳ, παρήγγελε διώκειν. οἱ δὲ ὑπὸ πρωΐας ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι εἰς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης, παρὰ ζοστὸν ἤδη δεδραφέναι, καὶ ἀναδησάμενοι τῷ ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ, καθίστασαν. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη ἐδάκρυέ τε, καὶ ἐσκύζετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὸν δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακείσεσθαι πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτῷ συνίσασιν· ὡς ἐδέδετο ἔφη, ἐκ τῶν ἀδύτων λύσας, ἀπέπεμψεν εἰς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μᾶλλον πρότερον μασιγωθησόμενος. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροσθισμοὺς ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, πρὸ ἐπιδόσεως ἡμέρας μόνον ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ λυπούμενός τε, καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοί μοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, ὡς πλὼν ἐκ τῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς.

gno constructam collocasset, iussit eos persequerentur. At illi cum magna alacritate remis incumberent, eadem circa meridiem eos deprehendunt, cùm iam in lacteum Oceanum subirēt, haud procul à Tyroëssa insula. tātum enim aberant, vt elaberētur. Cùm igitur nauem rosea catena reuinxissent, reuersi sunt. Helena itaq; flebat & erubescebat, operiebaturq;. Verùm Rhadamanthus habita priùs cum Cinyro diligenti quæstione, num & alij quipiam conscij fuissent: postquam vllum fuisse negauit, vinctum hominem expudēdis, & malua priùs bene cæsum, in impiorum loeū amandauit. Decreuerunt & nos ante præscriptū tempus ex insula ablegare, data vnius proximæ diei mora. Ibi ego grauiter ferre, & lachrymari, vtpote qui eiusmodi felicitate relicta rursus erraturus essem. At illi contrà consolabantur me, quod futurum dicerent vt propediem ad se essem rediturus.

Iamq;

καί μοι ἤδη θρόνον τε καὶ ἰλιγίαν ἐς τὸ πιὸν παρελέ-
κυσαν, πλησίον τὸς ἀείσων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδα-
μάνθυϊ, πομὰ ἱκέτευον ἐπῆν τὰ μέλοντα, καὶ ἐπαλλέ-
ξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δ' ἔφα-
σκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρί-
δα, πομὰ δὲ πρότερον πλανη-
θέντα, καὶ ἰνδελεχίσαντα. τὸν δὲ χρόνον οὐκ ἔτι τῆς ἐπανόδε
προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀπὸ δὲ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νή-
σους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀ-
ριθμὸν, καὶ ἄπωθεν ἑκτη πόῤῥω-
θεν) ταύτας μὲν ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλη-
σίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ πολὺ πῦρ ἀναδιδόμενον, ἑκτη δὲ
ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς
νῆσος, ἀπ' ὀλίγου σοι φανή-
σεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παρα-
πλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς
τὴν μεγάλην ἤπειρον, τὴν
ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκου-
μένῃ. ἐνταῦθα δὴ πολὰ πα-
θὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελ-
θὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις
ἐπελθόντας, χρόνῳ ποτὲ ἥ-
ξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον.

Iamq; mihi in futurũ sedẽ & locũ optimis quibusq; vicinũ ostendebãt. Ego verò accedens Rhadamanthũ, obnixè orabam, vt quæ mihi futura essent, prædiceret, & de nauigatione certiorem redderes. Is aũt me quidẽ in patriã rediturum respondit, verùm multis priùs erroribus & periculis exantlatis. Tẽpus autẽ quo essem rediturus, addere noluit, sed ostẽsis vicinis insulis, (apparebant autẽ numero quinq;, & alia sexta lõgiùs) hæ, inquit, adiacentes sunt impiorũ, in quibus vides ignis plurimũ accẽsum. Sexta aũt illa somniorum est ciuitas. Post hanc & Calypsus est insulta, verùm nondũ tibi adhuc apparet. Vbi verò has præternauigaueris, tum deuenies in magnam illam continentem, quæ eregionè est ei quæ à nobis incolitur. Illic multa passus, multasq; gentes prætergressus, & inter Barbaros incultosq; homines peregrinatus, tandem in alteram terram deuenies.

ζοσῶτ' εἰπὼν, καὶ ἀναστάσας ἀπὸ γῆς μανδάχνης ῥίζαν ὤρυξέ μοι ταύτην κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτην προσεύχεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην εἰς τὴν ἐμὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ἐπτακαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας εἶχεν εἰς τὸν νόστον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεσκόμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητήν, ἐκέλευον αὐτὸν ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐποίησε, σπουδῇ μηρύσας. λίθον ἀνασήσας, ἐπιγράψας πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε· Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν, Εἰδώς τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην εἰς πατρίδα γαῖαν. μένας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ἐπιούσῃ ἀναγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων ἔνθά μοι καὶ Ο

Hæc vbi dixisset, euulsam è terra malue radicem mihi porrexit, iubens vt hanc adorarem cùm in maximis periculis versarer. Admonuit autè, si vnquam in hanc terram incolumis redirem, ignem gladio ne foderem, néve lupinis vescerer, néve puero supra decem & octo annos nato congrederer. quorum si memor essem, bene sperarem de reditu ad insulam. Ibi demum quæ ad nauigationem pertinent, parauit: cumq; opportunum esset, cum illis cibum cepi. die deinde proxima accedens Homerũ, orabam vt mihi duorum versuum epigramma conderet. Quod vbi fecit, columna beryllii lapidis erecta iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi:

Lucianus charus diuis hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc iterum patrias remeauit ad oras.

Manens autem & diem illam, sequenti proficiscebar, deducentibus heroibus. Hic & Vlysses

λυσσεὺς πρσιόντι, λάθρα δὲ Πηνελόπης, δέλτους ἐπιστολὰς, ἃς Ωγυγίαν τὴν νῆσον, Καλυψοῖ· διεπέμψατο. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' ἐκταχθείημεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συμβάλοι, ἅτε δὴ ἐπὶ ἄλλην ἐμπορείαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες, παρηλλάγημεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τις δεινὴ διεδέξατο, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ ἰνίσματα πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ διϊσταγόν τι ἐοικὸς ἀρόσῳ πιττίνῳ. καὶ μήν τοι καὶ μαστίγων ψόφος ἀκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἐπεσχόμεθα· ἐς δ' ἐπέβημεν, διὰ δὴ τοῦ· ἄντλος μὲν πᾶσα λιμνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ πάχεσι διακεκλιμένη· ὕδωρ δὲ, οὐδὲ ὕλωρ ἐνῆν. ἀνιπτόσαντος δ' ὅμως διὰ τῶν λιμνῶν, πρόϊμεν διά τινος ἀκανθώδους,

lysses accedēs nescientē Penelope, mihi literas dat in insulam Ogygiam ad Calypso ferendas. Misit & mecum Rhadamāthus portitorem Nauplium, vt si ad insulas appelleremus, nemo nobis manum iniceret, velut ij qui ad mercatum quēpiam alium nauigarent. Vbi verò progressi odoratum aërem præteriissemus, continuò nos teterrimus nescio quis odor excepit, velut bituminis & sulphuris picísve, cùm simul ardent. Nidor aūt erat grauis, intolerabilisq́, velut ab exustis hominibus. Erat & aër obscurus & caliginosus, à quo distillabat ros quidam piceus. Quin & verberū strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias igitur non applicuimus: illā verò quam ascendimus, talis erat. Tota in gyrū præceps est, & exusta, cautibus & saxis aspera. Arbor aūtē aut aqua ne inerat quidē. Irrepsimus tamen per præcipitia, & per spino-

δλος, καὶ σκολόπων μεστὴν ἀπρα-
πῆ τοπολιὰν ἀμορφίαν τ χώρας
διεληθύθαμεν. ἐληθύθαμεν δ ἐπὶ τὰν
εἱρκτὰν, καὶ τὸ κολαστήριον,
πρῶτα μὲν τᾶν φύσιν τᾶ τόπω
ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἴδαφ-
ος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκό-
λοψι πάντη ἐξωθήκαις, ὑπλῳ
δὲ ποταμοὶ περιῤῥέον, ὁ μὲν
βορβόρω, ὁ δὲ ἑτέρω δ' αἵμα-
τος, ὁ δὲ ἕτερος, πυρὸς πάνυ
μεγάλας οὔτος, καὶ ἀπέρατος,
καὶ ἐῤῥέ, ὥσπερ ὕδωρ ἐκυμά-
νετο, ὥσπερ θάλασσα, καὶ ἰχθῦς
δὲ εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν λαλοῖς
προσοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς,
ἄνθραξι περιπυρωμένοις ἐοικό-
τας ἢ αὐτοὺς λυχνίσκους. ἦσαν
δὲ καὶ μία, ἐγὼ δὲ πάντων·
καὶ πυλωρὸς ἑφειστήκει, Τί-
μων ὁ Ἀθηναῖος. παρεληθόν-
τες δ' ὅμως, τᾶ Ναυπλίω κατα-
τηνυσμένω, ἑωρῶμεν κολαζο-
μένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας,
πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐ-
νίους καὶ ἐγνωρίζομεν ἔλο-
μεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον, κα-
πνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰδοίων ἀπηρτημένον. προ-
σετίθεσαν δὲ οἱ πειναλέοι

sam & aculeis plenam semi-
tam euasimus, transiuimus
regionis tetram fœditatem.
Procedentes autem ad car-
ceres, & supplicij locum, pri-
mum quidem loci naturam
admirati sumus. Siquidem u-
niuersum solum gladijs &
mucronibus efflorebat, cir-
cum quod fluuij duo decur-
rebant, vnus cœno, alter ve-
rò sanguine, & item alius in-
tus igne, & quidem ingens
& immensus. fluebat autem
velut aqua, & instar maris
agitabatur. Habebat etiam-
num & pisces permultos,
quorum aliquot torribus e-
rant similes, nonnulli verò
minusculi carbonibus igni-
tis, quos Lychnisços voca-
bat. Aditus autem vnus erat,
& perquā angustus. Ianitor
adstabat Timon Athenien-
sis. Ingressi tamen duce Nau
plio, videbamus eos qui sup-
plicia afficiebantur, inter
quos reges & priuati erant
plurimi: quorū etiam nōnul-
los agnouimus. Vidimus &
Cinyrum fumo enecari, & à pudendis pendēre. Addebant

&

ψ]ὰς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς διαλ]ονται. καὶ μηνίσας ἀπ[ ]ν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσαλ]ψοί τι περὶ τ' βίον, καὶ οἱ μὲν τἀληθῆ συγγεγραφότ]ν, ἐν οἷς καὶ Κ]ησίας ὁ Κνίδι]ος ἐστί, καὶ Ηρόδο]τος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους ἅπαντας ὁρῶν ἐγὼ, χαρὰς εἶχον εἰς τὸ πιὸν τὰς ἐλπίδας· ἐδόκουν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος ἀπόντι συνηπισάμενον τάχιστα ἂν ἀνασῴζειν ἐπὶ ναῶν (ὁ γὰρ ἐδιωάμην φέρειν τὸν ὄχλον) ἀσπασάμενος τ' Ναύπλιον, ἀπέπεμψα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφ αἰνίζε πλησίον ἤ τ' ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν. ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις· τὸ παραπλήσιον, ὑπεχώρει γὰρ πόρσιον ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρώτερον ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτὴν, καὶ ἐσπλεύσαντες εἰς τ' Υπνον λιμένα προσορμούμενον, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἢ τὸ τ' Αλικτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν· περιβόητον δὲ εἰς τὴν πύλην, πομπὸς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἐπομπεύει.

& ductores ſingulorum vitas, & cauſas ob quas ſupplicio afficerẽtur. Maxima verò omniũ pœna eis immineba, q in vita quippiã emẽtiti eſſent, neq veritatẽ literis mãdaſſent: inter quos erat Cteſias ille Cnidius, & Herodotus, & alij nõ pauci. Hos ergo cũ viderẽ, bono animo eſſe cœpi. nam nullius mẽdacij mihi cõſcius erã. Itaq ad nauẽ maturè reuers9 (neq enim tale ſpectaculũ ferre ampliũs poterã) ſalutato Nauplio diſceſſi. Neq ita multũ pòſt apparebat nõ procul ſomniorũ inſula, obſcura illa, & vix viſu ꝓſpicua. Habebat aũt & ipſa ſomnijs aliquid ſimile. cedebat enim accedẽtib. nobis, & ſubterfugiebat, ac longiũs ſe ſubducebat. Cũ ergo tandem eã cõprehẽdiſſemus, & in portũ qui Somnus dicitur, delati eſſemus, prope eburneas portas, vbi ædes eſt Gallinaceo ſacra, ſub obſcurã veſperam deſcendimus: cumq in portã progreſſi fuiſſemus, ſomnia multa variáque videbamus.

πρῶτον ἢ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν. ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὅσον γε μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνος σαφῶς γέγραφεν. ἔστιν δὲ περὶ πάσης αὐτῆς ὕλη ἀνέτυκται· τὰ μὲν δένδρα δ' ὀπὶ μήκονος ὑψηλὰ, ἢ μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολλὰ τὰ πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεσθαι ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραρρεῖ πλησίον, ὃν ἀπ' αὐτῶν καλοῦσι Νυκτιπόρον. καὶ πηγαὶ δύο περὶ τὰς πύλας, ὀνόματα καὶ τούτοις, τῇ μὲν Νίγριτος, τῇ δὲ Πανυχία. ἡ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, ἴριδι τὴν χροιὰν ὁμοιότατος. πύλαι μέν εἰσι δύο, ἃ δύο, καθάπερ Ὅμηρος ἔφη, ἀπὸ τέσσαρσιν. δύο μὲν, πρὸς τὸ τῆς βλακείας μᾶλλον ἀφεῖσθαι, ἃ μὲν σιδηραῖ, ἃ δὲ ἐλέφαντος πεποιημένη, καθ' ἃς ἐκπέμπουσι ἀφθόνως αὐτῶν εἴ τι φοβεροὶ καὶ φονικοὶ καὶ ἀπλῶς. δύο δὲ, πρὸς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν ἐλέφαντιναι, αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς πρὸς ἑσπέραν, ἐκεράτιναι.

Verùm de ipsa ciuitate libet ante omnia commemorare, quoniam de ea nemo adhuc conscripsit: solus aũt Homerus eius meminit, nõ ita accurate exacteq; descripsit. Circa hãc vndiq; circũiacet sylua. Arbores aũt sunt papauera procera, & mandragoræ, in quib. magna vis vespertilionum sedet. Sola enim hæc auis in ea insula nascitur. Flumen aũt iuxtà præterlabitur, quod ab illis Nyctiporus appellatur. Sunt & fontes duo iuxta portas, quib. & nomẽ est vni quidem Negretus, alteri verò Pannychia. Ipsa autem ciuitatis mœnia alta sunt, variaq; iridis colore simillima. Enimuerò portæ sunt, nõ duæ, vt voluit Homerus, sed quatuor. Nã duæ Mollitiei cãpũ respiciũt, hæc qdẽ ferrea, illi verò testa cõstructa, per quas horrenda & sæua immitiaq; somnia emitti aiebant. Duæ verò alteræ ad portũ & mare, ex quib. quædã cornea erãt, quædam, per quas transiuimus, eburneæ.

Ingressũ

εἰόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῶον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα. ἐκείνῳ δὲ, πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπαις δυσὶ καὶ ὑπάρχοις πεπαιμένος, Ταραξίωνί τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουσικλέα τὸν Φαντασίωνος· ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Κρηνῶτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ πεπίστευται προφητεύειν Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης περὶ τοῦ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μέν τοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή· ἀλλ' οἱ μέν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἐλλεῖς, οἱ δὲ μικροὶ, καὶ ἄμορφοι, καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἐλόκουν, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τετράδες,

Ingressis autem ciuitatem ad dextram est templum Noctis. Nam illam ex deis in primis colunt, & Gallinaceum, cui iuxta portum sacellum dedicatum est. Ad sinistram verò Somni regia. Is enim apud eos regnat, duobus à se satrapis & præfectis constitutis, Taraxione Mataeogenis, & Plutocle Phantasionis filio. In medio autem foro fons est, quem Careotin appellant. delubra duo adiacent, Impostura videlicet, & Veritatis: vbi & illorum est adytum & oraculum, cui præfectus erat Antipho ille somniorum histrio, hunc apud Somnum honorem sortitus. Somniorum autem neq; natura neq; forma eadem est. Nam quædam procera erant & formosa, suauiaq;: quædam verò breuia & deformia. nonnulla etiam aurea, vt videbantur: sordida item & abiecta nonnulla. Erant & inter illa alata aliquot, & monstrosa,

τάδας, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οὐδ' ἐς θεὸς, οὐδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰ δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν, παλαιὰ παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἀσπαζόμενοι, ὡς ἄρα καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ καθιζομένους, πάνυ λαμπρῶς καὶ ἀξίως ἐξεδέξαντο πλούτῳ ἄλλῳ καὶ παρασκευῇ μεγαλοπρεπῶς παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπήγοντο ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπιδείκνυον, καὶ ἀνθημερὸν ἐπανῆγον. ἡμέρας μὲν ὧν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες ἀνωχόμενοι. ἔπειτα δέ, ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταῤῥαγείσης, ἐγερθέντες καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισπεισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν, τὴν Ὠγυγίαν νῆσον προσῆλθόν τε, ἀπεβάνομεν. πρότερον δὲ ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον ἃ γεγραμμένα.

monstrosa, alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, aut Deos, aut alia quid eiusmodi. Quin & ex illis non pauca agnouimus, vtpote ea quæ olim apud nos videramus. Quædam etiam nos accedebant, salutabantque, velut familiaria iam & domestica. Quæ cùm nos excepissent, ac sopiuissent, splendidè planè ac elegantèr tractauerunt, apparato magnifico alio diuersorio, pollicita reges aut satrapas ex nobis se fatura. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursúsque eadem diu reduxêre. Diebus ergo triginta, & totidem noctibus dormientes comessantésque apud eas mansimus. Hinc tonitru cum ingenti fragore repentè edito excitati ac consternati, saturi discessimus. Inde post tertiam diem in Ogygiã delati descendimus. Hic ego primùm resignatis literis, quæ scripta e-

ran

μῦθα. ἰῶ ἰ δ̓ ὡς διάδα. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. ἴσθι μὲ, ὡς ἀ πρῶτα ἐξέπλευσα πρὰ σοῦ, πλὼ σχεδίαν καταασκευασάμενος, ναυαγίᾳ κακοπαθήσαντα, καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας σωθέντα ἐς πλὼ τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν ἐς πλὼ οἰκίαν ἀφικόμενος, καὶ πλείονα πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν δόμοις ἡμετέροις τρυφῶντας: ἀφικόμενος δ' ἄπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνε, ἢ ἐκ Κίρκης μοι γεγόμενος, ἀνῃρέθην. καὶ νῦν ἐμὶ ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ, πολλὰ μεταναοῦν ἐπὶ σοὶ καταλιπεῖν πλὼ πρᾶξιν δίκαιαν, καὶ πλὼ ὑπὸ σοῦ πεπνυμένῳ ἀθανασίαν. ἢν δ̓ ἐν καιρῷ λάβωμαι ἀφορμὰς, ἀφίξομαι πρὸς σέ. σαῦτα μὲν ἐδήλου ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενωθείημεν. ἐγὼ δ̓ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάσσης, εὗρον τὸ σπήλαιον οἷόν, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὸν θαλασσοχαρῆ. ὡς δὲ πλὼ ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἀνέδιξα, rant legebam. Erant autem ferè huiusmodi: VLYSSES CALYPSO S. Nolim te ignorare, quòd vbi primùm abs te discessissem rate instaurata, postquã naufragium feciſſem, & vix à Leucothea in Phæacum regionem seruatus fuissem, à quib. domum remissus fui, me multos vxoris procos deprehendisse, qui rebus nostris abutèrentur ad voluptates suos: quos cùm omnes confecissem, tandem ipse à Telegono, quem ex Circe susceperam, è medio sublatus sum. Nunc autẽ in beatorum sum insula, vehementer dolens ob relictam, quã apud te vsus sum, consuetudinem, & ablatam abs te mihi immortalitatem. Quòd si per occasionem licebit, hinc arrepta fuga ad te veniam. Et hæc quidem quæ per literas significabantur: de nobis præterea, vt hospitio exciperemur. Ego autem procedens parumper à mari, inuẽi antrum tale quale Homerus descripsit, ipsamq; lanificio dantem operã. Postquam verò literas accepit, admisitq;, primùm

πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ ἐδάκρυσεν. ἔπειτα δὲ περιπαλιν ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ φιλόσοφα λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία ἄρα τὴν ὄψιν, εἰ καὶ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς φάσκοι περὶ αὐτῆς ἐν τοῖς νόμοις. καὶ ἡμεῖς διαῤῥηθέντα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν ἐδοκοῦμεν ἥδιστα ἀκούσεσθαι αὐτόν. τότε μὲν οὖν ἀναβάντος ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς νήσου ἐκοιμήθημεν, ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον ἐπιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ μετὰ ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπείραταις. ἄνθρωποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. πλοῖα δὲ ἔχουσι μίκιστα, κολοκύθινα, τὸ μῆκος πηχέων ἓξ· ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλανάντες αὐτὰ, καὶ ἐξινόησαν τὸν ἐντερώνην, ἐμπλέουσιν, ἐρετὰς μὲν τοῖς χερσὶν καλάμοις, ἀντὶ δὲ ἱστοῦ, ὦ φίλτατε Κολοκυνθη, προσλαβόντες σὲ ἡμῖν,

primùm quidem abundè flevit, tum nos ad hospitium inuitauit, splendidèque excepit, interim de Vlysse multa sciscitata, & Penelope cuiusmodi forma esset, num ita casta esset; quemadmodum de ea Vlysses iactauerat. Nos autem ea quibus potissimùm eam delectari conijciebamus, respondimus. Digressi igitur ad nauem prope littus obdormiuimus. Manè autem soluimus, vehementius vento insurgente. Tandem post biduì tempestatem die tertia incidimus in Colocynthopiratas. Homines autem immanes sunt hi; ferique, qui ex vicinis insulis nauigantes infestant. At verò naues magnas habent cucurbitinas, sed cubitorum longitudine. Nam vbi exaruerint, excauata vna, & medulla illius egesta nauigant. siquidem malis arundineis vtuntur, & pro velo, cucurbitæ folio. Impetu ergo in nos facto, dubius

instructis

ἐκ δὲ τῶν πληρωμάτων ἐναυμαχοῦντο, καὶ πολὺς καταπραυματισμὸς, βαλλόντων ἀντὶ λίθων τοῖς σπέρμασι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν ἔδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν πορθοῦντας τοὺς Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀπὸ πάλαι, ὡς ἐδήλωσαν ὑπὸ δὲ καὶ ἐκεῖνοι ἔγνωσαν αὐτοὺς ἡμῶν ὄντας, ἡμῶν μὲν ὀλιγωρησάντων· παρόντας δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην, ἐφυγομεν, ἀφέντες μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν καταλιπόντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτι καὶ πλείους (πᾶσι γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀσθενεστέροις νηῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφινα, κρόμμυον ἡμίτομα, κεκαυωμένα. μῆκος ἑκάστου ἡμίσους εἰς πῆχυς, ὀργυιὰ πεντεκαίδεκα. εἶτα δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτοὺς, ὑπεκθάμενοι τοὺς παυμαλίας, καὶ

instructis classibus oppugnabant; & è nostris complures sauciabant, vice lapidum cucurbitarum grana iaculati: vt plurimùm enim comminùs depugnabant. Circa meridiem verò à tergo Coloczynthopiratarum videmus adnauigare Caryonautas, erant autem inter se hostes, vt postea declarauerunt. Nam vt eos adesse senserunt, nobis neglectis in eos conuersi, nauibus conflictabantur. At nos interea sublato velo, illisq; pugnantibus inter se relictis, cepimus fugam. Manifestò autem videbantur superiores futuri Caryonautæ, vtpote qui numerosiores essent. Nam illis classes erant quinque, pugnabántque nauibus aliquanto fortioribus. Siquidem naues habebant corticeas, è putamine nucum per medium secto excauatóque. Magnitudo autem putaminis cuiusq; in longũ decem & quinq; cubitos protẽdebatur. Vbi verò ab his subducti fuimus, eos qui saucij fuerãt, curauimus,

καὶ τὸ λοιπὸν ἐν ζῆς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι, ὁ μάλιστα. οὔπω γὰρ δεδυκὼς ὁ ἥλιος ἦν, οὐ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσπλέοντες ἡμῖν, ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι, λῃσταὶ οὐ ζῆς. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, οὐ ἀναπηδῶντες ἐχειμάτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διῃρημένοι οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δ' ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. ζῳουόντων δ' ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ πρωθύστεροι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς πλοῦν ἐτράποντο. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἰλαδὸν πρόσω πελάγους ἀλκυόνος καλιᾷ παρεμπεσόντες. ἦν δὲ τοῦτο ὅσον ἐξήκοντα ὅλων αὐτῆς τὸ περίμετρον. ἐπλεῦσε δὲ ἀλκυὼν, τὰ ὠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. μὴ δὴ ἀναπλαγῇ, μικρὸν μὴ κατέδυσε, πλοῖον ὃν ἀνέμῳ τε πρῷρον ὤχετο

& poſtea in armis ferè ſtetimus, ſemper inſidias quaſpiam ſubueriti. neque id quidem immeritò. Nondum enim occiderat ſol, cùm ab inſula quadam deſerta circiter viginti viri delphimibus prægrandibus inſidentes nobis adequitabant. Erant autem hi prædones, quos firmos ac ſtabiles ferebant Delphines, perinde ac equi ſubſultantes, & hinnientes. Cùm autem iam propè adſtarent hinc atque hinc diuiſi, nos aridis ſepijs, & cancrorum oculis feriebant. Verùm cùm nos ſagittaremus & iacularemur, non potuerunt ſubſiſtere, ſed magna parte eorũ ſaucia, ad inſulam confugerunt. Circa mediã verò noctem cùm tranquillum eſſet mare, non aduertentes in Alcyonis nidũ miræ magnitudinis incidimus. Erat enim eius circuitus ſtadiorũ ſexaginta. Inſidebat aũt illi Alcyon, fouebatq; oua, nido haud multò maior: quæ cùm auolaret, parùm abſuit quin alarum vento nauem ſubmergeret.

fuga

ὠχετο γοιῶ φύγαδα, γοερήν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐσιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ἐπιφαινούσης, ἐθεώμεθα τὸν ἁλιάετον, σκηνὴν μεγάλην προσοικήσαντα, ἐκ δενδρέων συμπεφορημένην. ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠὰ τριακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου οἴνου πιθείνην μείζονα. ἤδη μήν τοι καὶ οἱ νεοσσοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἐκρώζον. πιλίσκους γὰρ δρακόντων ἐν τοῖς ὠοῖς, νεοσσὸν ἄπτερον ἐξηκοντάψαμεν, ἔκοσι γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπεσχόμεθα ἁλιάδος, ὅσον διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμανεν. ὅτι γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε. καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος, φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον. ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οὔπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς

fuga enim se proripuit, edita tristi quadam & lamentabili voce. Nos igitur iam die apparente videmus nidum ingenti naui similem ex arboribus congestum. Inerant autem & oua, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam intus conspiciebantur, & crocitabant. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem eduximus. Vbi verò propè ducentis stadijs à nido digressi fuimus, mira & inusitata prodigia nobis obuenêre. Nam qui in prora erat cheniscus, subitò alas emisit, & exclamauit. Porrò gubernator Scintharus cùm iam caluus esset, capillos produxit, & quod est omnium inusitatissimum, ipse malus nauis germinauit, & ramos propagauit, atque in vertice fructum edidit. Erant autem eius fructus fici, & vuæ permagnæ, necdum satis maturæ. Hæc postea quam vidimus,

ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς, ἀποτρέψαι τὸ ἀποκύημα τὸ φανταθμα. ἔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διεληλύθοντες, εἴδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ κάλλιστον, πίτυων καὶ κυπαρίττων καὶ ἡμᾶς μὴ ἐκάσαμεν ἤπειρον εἶναι. τόδε δὲ ὦ φίλος ἔφη, ἄβυσσος, ἀείζοις διηρημένη βαθυρροις ἐκαταφυτουόμενον. ἔσηκει δὲ τὰ βάθρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἑστηκότα· ἐπιπλεύσαντες δὲ ὅμως, καὶ τὸ πᾶν καταυοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ ἐγόμεθα, τί χρὴ δρᾶν· ὅτι γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν διατὸν ἦν, συνεὶς γὰρ καὶ πρόσθεν ἦν, ὅτι ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει ἐγὼ δὲ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπίκεινα, ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην ὅσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐφάνη ἡμῖν, ἀναβεβηκόσι τὴν κορυφὴν ἐπὶ τῶν μόμων τῶν δένδρων (συνεὶς γὰρ ἦν) ὑπερβάσα, ἐς ὠκεανὸν

non iniuria turbati sumus, deos precati vt portentosam visionem auerterent. Nondum autè quingentis stadijs processeramus, cùm videremus syluam magnã & frondosam pinis & cupressis. Nos autem arbitrabamur continentem esse, verùm erat gurges, cui fundus non erat, arboribus, quæ radices non haberent, totus consitus. Ipsæ tamen arbores immobiles stabant, ac erectæ, ac si supernatarent. Cùm ergo accessissemus propiùs, & totã rem animaduertissemus, dubitabamus quidnam fieri conueniret. Nam per arbores nauigare haud facilè erat, quòd densæ ac contiguæ essent: neque reuerti facilè videbatur. Itaque ascendens in altissimam arborem, contemplabar quomodo se haberẽt, quæ sequerentur: atq; syluam video supra quinquaginta stadia aut paulò pauciora porrectam, aliumq; vidi Oceanũ succedere. Tum ibi visum est nobis nauem in arborũ frondes, (erãt enim densæ) &, si fieri

ἀναλαμβάνομεν, εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, ἣ ὅτως ἐποιοῦμεν· ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνειμησάμεθα, καὶ θέντες ἐπὶ τὴν ἁλάδωρ, ὡς τάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ κεκαθυπηρετημένοι. ἔνθα μοι καὶ τὸ Ἀντιμάχου ποιητοῦ ἐπος εἰσῆλθε· φησὶ γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσι δ' ὑπείροντα δι' ὕδατος ἐρχομένοισι. διαβαίνομεν δ' ὅμως πάλιν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν δι' καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δή ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ, εἰς τὸ ὕδατος διηρημένῳ καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα· ἢ μὴν οὐ νικῶς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔσχε, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα καταφερὴς ἐς βυθόν. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος, ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερόν, καὶ παράδοξον· ἀσήκα δὲ

sifieri posset, in aliud mare transferre. quod & fecimus. Nam nauē magno fune colligauimus, ac in arbores conscendimus, eamq; aegrè in altū eduximus. quam cū super ramis demisissemus, explicatis velis velut in mari vento impellente nauigabamus. Hic & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit. Nam & quodam loco ille ait:

Iis qui syluosum tentant per cærula cursum.

Superata tamen aliquando syluâ ad aquā deuenimus, vbi demissa naui per purā & lympidam aquā nauigabamus, donec ad hiatum quendam magnū, qui aqua hinc atq; hinc diuisa contigerat, peruenimus, quæ admodū in terra à terræ motu nonnunquam voragines fieri videmus. Nauis autem mox detractis velis facilè constitit, quamq; parùm ab fuit quin in præceps delaberetur. At nos perspicientes videmus voraginē per quā horrendā & incredibilē, ad mille ferè stadia patēre. Nam

γὰρ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ μεμιγ-
μένον. περιβλέποντες δὲ κα-
τὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν
γέφυραν ἐπιξυγνύουσαν, ὕδα-
τος σωτήριον καὶ τὰ πλοῖα,
κατὰ τοῦτο ἐπιφάνειαν, καὶ δ'
ἑτέρας θαλάττης, ἐς τοῦτο ἐκ-
τέραν διαῤῥέουσης. προσι-
λάσαντες οὖν ταῖς κώπαις,
κατ' ἐκεῖνο παρεθράμομεν, οὐ
μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπερά-
σαμεν, ὅ ποτε προσδοκήσαν-
τες. ἐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο
πέλαγός τι προσηνὲς, καὶ νῆσος
οὐ μεγάλη εὐπετείτως συ-
νοικουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτοῦ
ἄνθρωποι ἄγριοι, βουκέφαλοι,
κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡ-
μῖν τὸν Μινώταυρον ἀνα-
πλάττουσιν. ἀποβάντες δ', προ-
σήμεμεν ὑδρευσόμενοι, καί τοι
καὶ σιτία λαμβάνοντες, εἰ που
ἀπαντήσειαμεν. οὐ γὰρ ἔτι ἔχο-
μεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλη-
σίον εὕρομεν, ἄπο δὲ τοῦδε ἐ-
νεφαίνετο, πολὺ μυκηθμὸς
πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο.
δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι
βοῶν κατ' ὀλίγον προχωροῦν-
τες, ἐπὶ ἡμῶν τοῖς ἀνθρώποις.
οἱ δὲ ἰδόντες, ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ

aqua velut vtrinq; diuisa stabat. Circumspicientes autē ad dextrā videmus procul pontē extructū, aqua duo maria iungente, quātū ad superficiē attinet, & ex alio mare in aliud defluente. Incumbentes igitur remis ad illud delati sumus, ac multo labore præter spem traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidū ac mite, insulāque non magna, ad quam facilis erat accessus. Hanc autem incolebāt Bucephali, homines feri ac agrestes, cornutiq;, cuiusmodi apud nos Minotaurum fabulantur fuisse. Descendentes igitur ibamus aquatū, etsi vsquam fieri posset, commeatū comparaturi. iam enim nobis defecerat. Et aquas quidem illic nō procul inuenimus, & præterea nihil apparebat, nisi fortasse quòd mugitus creber non longè exaudiebatur. Arbitrati igitur boum esse gregem, paululùm procedentes in homines incidimus. At illi vbi nos viderunt, mox insectati sunt, & ires

τρεῖς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγομεν. ἔνθα μέν τοι πάντες ὁπλισάμενοι (οὐ γὰρ εἰκὸς ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιιδεῖν τοὺς φίλους) ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ μέρια τῶν ἀνηρημένων διαιρουμένοις. φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομεν ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σιτίον μέν τι οὐδὲν, εὕρομεν. οἱ μὴν ὄνοι ἄπαντες παρῆσαν ἀπροφάτως τοὺς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ οὐκ εὐδοκίμασον· ἀπὸ δόλου ἔφασαν, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχει δὲ ἀφικνοῦντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμένους. συνίεμεν γὰρ αὐτῶν ὀλυρώδεστερον, καὶ γοερόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δὲ ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα· δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν,

tres è comitum numero ceperunt, reliqui verò ad mare confugimus. Hinc nos vnà omnes armis instructi (neque enim socios multos negligere consilium erat) irruimus in Bucephalos, qui iam interfectorum carnes inter se diuidebant. Terrefactos igitur ad vnum persequuti sumus, & circiter quinquaginta interfecimus, captis ex illis duobus viuis: ac iterum reuersi sumus, captiuos nobiscum trahentes. Porrò commeatus nihil offendimus: quare nonnulli suadebant vt captiui iugularentur. at mihi non probabatur: verùm vinctos seruaui, donec legati à Bucephalis repetentes, redimerentque captiuos. Intelligebamus autem eos ex nutibus, & tristi quodam mugitu quē edebant velut supplicantes. Erat autem redemptionis precium, multi casei, & sicci pisces, & cepe cum ceruis quatuor, quorum vnicuiq; tres duntaxat essent pedes: duo quidem in parte po-

φιν, οἱ δὲ πρόσω εἰς ἕνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τὰς σωτηρίους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη δὲ ἰχθύες τινὲς ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παραπέτοντο, καὶ ἄλλα, ὁπόσα γῆς πλησίον ὄντος, σημεῖα προφαίνει. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν, καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοί γὲ, καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ ζυῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ ἀιδοῖα (μεγάλα δὲ φέρουσιν) ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντο, καὶ ταῖς χερσὶ δύο ξύλα κατέχουσι, ἐμπίπλουσι δὲ τὸν ἄνεμον, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας, ἤλαυνόν τε, καὶ ὑπεξῆγον· οἱ δὲ προϊόντες, ἐπισύροντες τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ ἁπλοϊκῶς, τὸ ἆδος ζεῦγος ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἐπὶ-

steriore: nã qui in anteriore erant, in vnum concreuerãt: His cõditionibus redditis captiuis, vnum tantũ diem commorati recessimus. Iam inde nobis pisces apparebãt, & aues præteruolabant, & eiusmodi alia, quæ terræ vicina signa solent esse, occurrebãt. Neq; verò multò pòst homines vidimus, qui nouo & insolito more arte nautica vterentur. Ipsi enim simul & nautæ & naues erant. Libet aũt nauigationis modum indicare. Resupinati super aquam iacebant, erectis in altum pudendis: nam illa grandia ferunt. ex illis linteũ extendebãt, & manibus pedem tenebant, ac incidente vento nauigabant. Post hos & alij suberib. insidentes, iunctis duobus delphinis remigabant equitabãtq; alij præcedentes subera trahebant. Hi nullà nos iniuria affecêre, neq; fugerũt, sed intrepidè et pacatè vehebantur, nauis nostræ figuram admirati, & vndique circumspectãtes. Sub vesperam

φας ἦλθε, πόσον χθαμαὶ νέα ὡ
ὠ μεγάλη, κατῳκεῖτο δ' αὖτε
ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν,
Ελλάδα φωνὴν προϊεμένων.
προσῆσαν γὰρ, καὶ ἐδέξιοῦντο,
καὶ ἀσπάζοντο, πάνυ ἑταιρικῶς
ἐκπεπλεγμένοι, καλαὶ πᾶσαι,
καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τὰς χι-
τῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν
νῆσος ἐκαλεῖτο Καβαλοῦσα, ἡ
δὲ πόλις αὖτε, Υδαμαρδία.
λαβοῦσαι δ' ὄρμησάς με γυναῖ-
κες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε,
καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μι-
κρὸν ὑποσὰς (ὑγρὰ γὰρ ἐμοὶ
τὰ ὑμῖν) ἀνεβλεψά τι πε-
ριβλέπων, ὁρῶ ποσῶν ἀνθρώ
πων ὀστᾶ, καὶ κρανία ἀμφί. καὶ
τὸ μὲν βοὴν ἐσάναι, καὶ τοὺς ἑ-
ταίρους συγκαλέσαι, καὶ ἐς τὰ
ὅπλα χωρεῖν οὐκ ἐδοκίμαζον·
πρόχειρα δὲ τὴν μα-
λάχην, ποιὰ ἠυχόμην αὐτῇ,
διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων
κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, ἡ ξέ-
νης διακονουμένης, εἶδον τὰ
σκέλη γυναικὸς, ἀντ' ὄνυχος ὁ-
πλάς. καὶ δὴ σπασάμην τὸ
ξίφος, συναμβάνω τι αὐτῆς,

ram autem appulimus ad in-
sulam non admodum ma-
gnã, quæ, vt arbitrabamur,
à mulieribus Græca lingua
loquentibus habitabatur. Nã
nos accesserunt, & excepe-
runt, salutârunt́q, meretricie
admodum compta ornatæq,
ac formosæ omnes ac iuuen-
culæ, talares tunicas secũ tra-
hentes. Insulæ quidem nomẽ
erat Cabalusa, ciuitatis ve-
rò Hydamardia. Susceperũt
itaq nos mulieres, & secum
quemq singulæ abduxerunt,
ac hospitem fecerunt. Ego
verò cunctabundus substiti.
nihil enim fausti ominabar:
circunspiciensq diligentiùs,
video multorum hominum
ossa, & caluas passim iacẽ-
re. Vt autem clamorem su-
scitarem, & socios cõuocа-
rem, ac ad arma prosilirem,
non placuit: verùm accepta
in manus malua, enixè ora-
bam eam, vt ex præsentibus
malis euaderem. ac paulò
pòst cùm ministraret hospi-
ta, vidi non mulieris crura,

sed vngulas asini. Ibi mox & eam educto gladio corripio,

καὶ λύσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνάκρινον. ἡ δὲ, ἄκουσα μέν, ἔφη δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασσίους γυναῖκας, Ονοσκελίας προσαγορευομένας, προφὰν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους· ἐπεὶδὰρ γε, ἔφη μεθύσωμεν αὐτούς, σιωπῇ θέουσα, κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτοῦ λελυμένην, αὐτὸς δὲ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ σῖτον ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμηνύομεν αὐτοῖς, καὶ τάτε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον ἅπαντας πρὸς τὴν λελυμένην. ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὅμως δὲ τὸ ξίφος τῆς εἰς ὕδωρ κατθεῖσα, παρέμενον· τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπέλαμψε, τήν τε ἤπειρον ἀπολειπόμενοι, ἐκάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κατοικίαν. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν.

& vindictam de omnibus interrogo. Illa autem, etsi inuita, fassa est tamen se mulieres esse marinas, quæ Onosceleæ appellantur, vesciq; peregrinis hospitibus. Vbi enim, inquit, eos iam temulentos reddidimus, illis concumbentes, dormientes inuadimus. Hæc postquam audîssem ego, illam quidem vinctam reliqui, verùm supra tectum ascendi ipse, & vociferabar, comitesq; conuocabam. Qui vbi conuenissent, illis totam rem indicabam, & ossa ostendebam, atque intrò ad vinctam ducebam. At illa protinùs in aquam versa est, & euanuit. ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaq; mox sanguis effecta est. Ocyùs igitur nauem repetentes abnauigauimus. Hinc postquam illuxit dies, conspecta terra, coniecimus esse eam, quæ nostro orbi opposita est. Procidentes itaque, atque precati, quid esset futurum dispiciebamus.

Quibus-

καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ἐπὶ σίσω ἀναστρέφειν· τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ ἃς τῶν Μισοδαιμόνων, πειρᾶσθαι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπίπτων, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ, διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμενοι, τὰ ὅπλα ἔκαστος, καί τι ἄλλο οἷός τις ἦν, ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς σωθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν ᾧ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν ᾧ κήτει, καὶ ἐπὶ ἐξήλθομεν, παρά τι τοῖς Ἥρωσι, καὶ τοῖς Ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ονοσκελέσι· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Quibusdam autem placebat ascendere duntaxat, & rursum redire: aliis verò illic relicta naui, ad terræ meditullium proficisci exploratũ incolas. Interea cũ hæc cogitaremus, aborta vehemens tempestas, nauẽ littori impactam cõminuit. Nos verò ægrè enatauimus, armis, & quod quisq; poterat, secũ correptis. Hæc autem & huiusmodi fuêre, quæ mihi, donec ad alteram terrã venirem, contigere, nimirum quæ in mari, & inter nauigandum, in insulis, & in aëre, & quæ posteà in ceto, & cum ab illo exissemus, quæ apud Heroês & Somnia, postremò quæ apud Bucephalos, & Onoscelcas: cætera autẽ quæ in terra acciderũt, sequentibus libris enarrabo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MOMO placuit.] *Lucianus hîc alludere videtur ad id quod de Momo scripsit Aristoteles de partibus animalium libro 3. eum naturam incusasse, quòd bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit, videlicet quòd vehementiùs possint ferire. Idem Lucian. in Nigrino: Momus, inquit, reprehendebat*

tauri artificē Deum, qui non præposuisset oculis cornua. Is aūt reprehensionis cōuiuijq́; Deus apud priscos fuit habitus, quādo etiā vitijs, morbisq́;, & multis etiā pestib. sua illi præfecerunt numina. Hunc Hesiod. poëta in Thegonia Noctis filium prodidit, absq́; genitore. b Galatheæ Nereidi.] *Nerei filiæ, quæ dicitur quasi lactis filia Galathea.* c Tyro.] *De ea habes Dialogum, inter Deorum dialogos Neptuni & Euippei; Item in Philopatre.*

d Ad prorā aūt.] *Proditum est à veterib. poëtis, esse quasdam in Oceano insulas, ad quas post mortē deferantur eorū animi, qui sanctè religioseq́; vixerint. Ibi eos inter se iucundissimè ac suauissimè viuere, in amœnissimo quodā prato, quod gemmeæ florū oculis naribusq́; gratissimorū varietate perpetuò distinctū picturatumq́; sit. Nunquā non illic nitere cœlū, frondere arbores, pubescere herbas, ridere omnia, spirare assiduè mollissimos fauonios, quorū flabellis arborū comæ leniter ventilatæ, placidissimo murmure aurib. blandiantur. Eò accedere innumerabilem vim ac copiā immortaliū auicularum, quæ vsq; & vsq; liquidissimos cantus tenui gutture fundentes, intimos audientium sensus incredibili voluptate permulceant. Pratū ipsum perennibus riuulis variè intersecari, quorū aqua nitidissima ad versicolores lapillos molliter fracta & allisa susurrū efficiat dulcissimū. Ita, quæ flosculorū ambrosios odores exhalantiū suauitate, qua zephyrorū viritantib. arborū ramis illudentium sibilo, qua volucrū concentibus, quæ blando murmurantiū riuulorū strepitu beatas illas mentes indesinenter hilarari. Ergo alios ad Orphei, Amphionis ve lyram choreas agere, alios psallere, alios corollas texere, alios in herba fusos, quā tellus tremulis laurorū ac myrtorū opacatur vmbraculis, iucundissimos sermones conserere. Humū ipsam opū suarū prodigā, sine vllo cultu, ter quotquot annis, vbertate summa alimentorū copiā eis suggerere, ac subministrare. Hæc aliaq́; similia de insulis beatorū post Homerū alij poëtæ, atq; Lucianus noster hic & de Luctu, vt dicti, fabulantur. Imò Lucianus summa festiuitate hanc fabulā repræsentat & eludit.* e Regnare in ea Cret. Rhadā.] *Rhadamāthus Lyciæ rex, filius Iouis ex Europa, Minois & Aeaci frater, vir iustissimus. Vide Virg. 6. Aen & Seruium in eundē.* f De Aiace Tel.] *Occubuit ad Troiā, vt scribūt, Sophocles in Aiace & Cretēsis Dictys in histo-*

ria

ria belli Troiani. g Theſeo al. eſſe mul.] *Theſei plures mu-lieres fuiſſe ſcribit Plutar. in ipſo Theſeo.* h Hi corpora non hab.] *Hoſpites neminẽ omnino vident, ſentiunt tamen ingentẽ concurſum fieri ad littus, hominũ congratulantiũ ijs qui recentes venerunt, eosq; maxima cũ lætitia excipientium.* i Qui Elyſius voc.] *In quo animas boni meriti antiqui tranſire exiſtimabant, & beatorũ inſulas eſſe dicebãt, vt autor eſt Seruius.* k Cũcta aff. vẽti.] *Homerus Fauoniũ inter oẽs ventos admodũ ſerenum flare per cãpos Elyſios dixit.* l Homeri verſ.] *Nullius opera in tãta celebritate & laude fuerũt apud veteres quàm Homeri, ita vt maxima rediret fama ad eos, quos in ſuis ſcriptis vel ſemel nominaſſet. Eius ſunt duo præcipua poẽmata, Ilias & Odyſſea. in hac Vlyſſis deſcribit errores: in illa verò bellũ Troianũ, ac potiſſimùm Achillis geſta. Homeri aũt poẽmata quanti fecerint Athenienſes, quãq; vtilia eſſe ad inflãmandos honeſtatis ac dignitatis amore animos iudicârint, hinc exiſtimari licet, quod legem tulerunt, vt quinto quoq; anno in Panathenæis, eius vnius ex omni poẽtarum numero carmina publicè canerentur. Ita enim cogitabant, leges præcipere quidẽ quid faciendũ, fugiendũq; ſit, ſed, propter breuitatem, non docere: at poẽtas, qui vitã hominum imitantes, res præclarè & fortiter geſtas copioſè exponerẽt, easq; propemodũ ante oculos conſtituerent, aptiores eſſe ad perſuadendũ. Similẽ honorẽ habuerũt Aeſchylo, vt diximus, aduerſus Indoctum inferiùs.* m Steſichorus, & ipſi Hel. recõ.] *Steſichorus poẽta propter Helenæ vituperationẽ oculis captus nõ prius, niſi placatò palinodia oblæſo numine, videre potuit. De eo in Macrobijs.* n Oẽs quidẽ ſemideos.] ἡμιθέους. i. *ſemidei non integri dij, neq; homines, ſed altero parente diuino, altero humano: aut ſemidei, ratione virtutis, qua ſupra humanã naturam aſcendebant proximè ad diuinã: vel, qui in natura humana, virtute diuina præditi erant. Tertullianus quatuor Gentilium deorũ differẽtias fuiſſe ſcripſit: quorũ quidã ſelecti, & maiorũ gentium dij vocati ſunt: quidam ſemidei & heroes: quidam medioxumi: & quidam ſemones. Selectos deos credidit antiquitas eos, quib. maior ineſſet poteſtas, & 24. excogitauit hiſce nominibus: Iupiter, Saturnus, Ianus, Apollo, Genius, Mercurius, Mars, Vulcanus, Neptunus, Cupido, Orcus qui dicitur Pluto, Liber pater. Duodecim deorum ſelectarũ nomina: Iuno, Tellus, Ceres, Lucina, Diana,*

Minerua, Venus, Vesta, Thetys, Bona dea, Isis, Themis. Semideos vocârunt antiqui viros probos, & fœminas sanctimonia vitæ spectabiles: vt Aesculapium, Herculem, Romulum, ex hominibus assumptos in cœlum. Semones verò dixerunt, qui à lunari globo & à media aëris regione potens in terram imperium habent, & dominium in reliquas creaturas: quales fuerunt Vertumnus, Hippo, Priapus. Medioxumos nuncupârunt eos, qui mediocris essent potestatis, & minorum Gentium dij, quorum numerus planè fuit incognitus. Nam eò superstitionis deducta fuit antiquitas, vt cuilibet numini, elemento, herbæ, radicibus arbori & fructibus terræ, deum assignauerit. Syluis & nemoribus quatuor deos attribuerunt: Faunos, Panes, Satyros & Syluanos. o De eo affirmant.] *Iupiter in Bis accusato Homerum vocat cæcum & præstigiatorem. Thersites itidem in Mortuorum dialogis. Martianus lib. 1. de nuptijs Philologiæ, cæcutientem Mæonium dixit. Alij adeò pauperem fuisse dicunt, vt non esset illi vnde sumptus puero à quo duceretur, impenderet. Fecit nominis eius claritas, vt quem viuum, rebusq; omnibus egentem nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeò vt quibus potissimùm credere debeamus, non facilè fuerit discernere. Quod etiam testatur Cic. pro Archia: Homerum, inquit, Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum vendicant, Salaminij repetunt, Smyrnæi verò suum, esse confirmant. Itaq; delubrum eius in oppido dedicauerunt. Multi alij prætereà pugnant inter se, atque contendunt. Extat de ea re distichon Græcum apud Gell. lib. 3. cap. 11.* p Euphorbi nomine.] *Troianus fuit adolescens Panthi filius, fratris Hecubæ, teste Homero Iliad. 17. Interfectus à Menelao. Eum fuisse tempore belli Troiani dixit Pythagoras: vt est apud Laërtium in Pythagora, & Ouid. libr. 15. Metamor.* q Pauonum pennis.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph.* r Impiorum loco plecterentur.] *Sceleratorum. Impius autem dicitur in deos, in patriam, & in parentes. Cic. 3. Tusc. Qui in parentes vultu nubilo, irato, acerbo, importuno est, quamuis eos, neque dicto, neque facto vllo lædat, is impius est: qui verò parentes pulsat, aut necat, maximè impius est.* s Phalaridem Agrigentinum.] *Hic Agrigen-*

Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum æneum fabricauit, quo impositi noxij dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. Tandem vniuersa Agrigentinorum multitudo in eum impetum fecit, quòd nesciret modum pœnis statuere. De eo Seneca lib. de Clem. 2. c. 4. Illos ergo crudeles vocabo, qui puniendi causam habent, modum non habent, sicut in Phalari, quem aiunt non quidem in homines innocentes, sed super humanum ac probabilem modum sæuisse. Huius meminit quoque idem Seneca lib. de Ira 2. t Et Busiridem Aegyptium.] *Busiris rex Aegyptiorum Neptuni & Libyæ filius, qui Thrasii consilio hospites immolabat incognitos, & nullius criminis reos, vt eorum sanguine pluuiam eliceret, cuius penuria Aegyptus nouem annis laborauerat: tandem ab Hercule interemptus, vt quidam tradunt. Nam Strabo lib. 17. fabulã esse putat, quod de eo memoriæ proditum est. De eo Seneca eodem lib. de Clementia 2. c. 4. Crudeles qui ignotos homines & obuios, non in compendium, sed occidendi causa occidunt, nec interficere contenti, sæuiunt: vt Busiris ille, u* Diomedem Thracẽ.] *Diomedes rex Thraciæ, dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppido truculentus, ab Hercule equis ipsis ad deuorandũ obiectus est. Ouid 9. Metamorph.*

Quid quũ Thracis equos humano sanguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?

Vtaq; deiecit dominumq;, ipsosq; peremit? *x* Scironem.] *Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere sæuiebat. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse. y* Et Pityocampten.] *Schinin insignem latronem, qui circa Isthmi initium, teste Pausania, miro crudelitatis genere sæuiebat. Apprehensas enim piceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri, quocirca cum vtraque arbor alligatum ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram laxaretur partem, sed vtrinque pariter conuelleret, eueniebat, vt qui alligatus esset, lacerarentur. Eodem pacto ipsum quoq; Schinin Theseus dilaniauit, viamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ouid. lib. 7. Aen.*

Occidit ille Schinis, magnis malè viribus vsus. *Pityocampte, hoc est, pinuum inuruator appellatus est etiam in*

apologia

apologia contra eum qui dixerat: Prometheus es in verbis, in fi-
ne, & Admonuit autē.] *Cùm ex insulis fortunatis dimitte-*
retur, fingit se à Rhadamantho admonitum, tria obseruare. Nē
gladio ignem diuerberaret, siue dissecaret. Quid autem istud si-
bi velit, apud Pythagoram, non facilè fuerit augurari. D. Hie-
ronym. atq; etiam Cyrillus, impudentē, ac ira percitū animum,
verborum asperitate (is enim gladius est) non esse lacessendū ex-
ponunt. Diogenes, potentiorum iracundiam non incitandam in-
terpretatur, cui sententiæ subscribit etiam Plutarch. Et Horat.
cùm in Sermonibus dixit: Atq; ignem gladio scrutare, *ni-*
hil aliud sibi voluit, nisi admonere nos, ne magnorum hominum
indignationem aduersus nos prouocaremus, lacessereműsve. Lu-
cianus, Basilius & Plato, rem quæ neq; usui, neq; efficaciæ ressō-
dere possit, non solicitandam attendendámve, hinc significari
arbitrati sunt. Cui similia hæc, Aquam in mortario tundere, &
latterem lauare. De quibus vide Erasmum nostrum. A Ma-
xima verò omniū.] *Lucianus hîc cùm in campis Elysiis, di-*
uersa nocentium genera grauissimis pœnis affici, se vidisse refe-
rat: acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait,
quorum Herodotū Ctesiamq; principes ponit, facetissimè æquo,
sed id animo spectasse sibi mungens, quippe qui nullius sibi men-
dacij esset conscius. Idem etiam in eo Dialogo, qui Φιλοψεύδης
ἢ ἀπιστῶν *inscribitur, veteres Græcos, præcipueq; Herodotū Cte-*
siamq; Cnidium, atq; his superiores: & Homerum deniq; etiam
scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos qui-
bus ipsi recitabant, sed ad posteros quoque, quasi per manus
tradita, pulcherrimis verbis metrisq; seruata peruenirent. Lucia-
ni de ijs scriptoribus iudicium non est improbandum, cùm & a-
lij Græci complures in eadem fuerint sententia: Strabóq; ac Dio-
dorus Siculus, non semel eos nugatos asserit. B Et vix à Leu-
cothea.] *Cic. lib. 3. de Nat. deor. Quid deinde? Ino dea dici-*
tur, quæ Leucothea à Græcis, à nobis Matuta dicitur, cùm sit Cad-
mi filia. C È medio sublatus sum.] *Quomodo verò id*
factū sit, Didymus satis succinctè refert: ait enim: οἱ νεώτεροι τὸ
ὡδὲ πλέγμενον αὐτόλαστον, τ' κύρκης ἢ ὀδυσσέως ὡς δοκεῖ κρί-
νει ζήτησιν τῦ παιδὸς εἰς ἰθακλῶ ἐλθὼν ὑπ' ἀγγελίας παιδὸς
ἀφικομένου τὴν γνώμην κρίνεσθαι. *Recentiores hæc de Telegono*
Circes

Cyrces Vlyssisq; filio dicta confinxerunt, qui cùm ad quærendum patrem in Ithacam esset profectus, eum per ignorantiam turturis esse occidisse existimatur. Vlyssis mortem magis explicitè nobis exponit septimus Dictys Cretensis de bello Troiano liber, in cuius calce hæc de ea re legimus: Vlyssem nempè frequentibus auguriis somnijsq; territum, quòd à filio sibi timeret: propterea que Telemachum in Cephaloniæ campos relegasset. Telegonum ex eo, & Cyrcæ genitum, ab Aeæa insula, vt patrem cognosceret, venisse. qui cùm ab Vlyssis custodibus aditu ad patrem prohiberetur, eorumq; nonnullos trucidasset, ab Vlysse ad clamoris nuncium excitato, lancea petitus, fatum quidem ipse euitauit: hastili autẽ cuius summitati marinæ turturis os præfixerat, patrem inscius interfecit. D Nam qui in prora erat cheniscus,] *De cheniscо nauis meminit idem Lucian. in Nauigio seu de Votis, vbi nos plura.* E Minotaurum.] *Fuit is Minotaurus ex adulterio Pasiphaës, & Tauri, qui scriba Minois fuit, genitus, ac propter ignominiam in Labyrintho conclusus à Minoë. Hinc poëtæ finxerunt, Minotaurum monstrum quoddam esse, quod ex homine tauroq; natum.*

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DEridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerunque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis, & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris inuolunt, egregiè eloquentes ac docti perhiberi cupiunt: ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam, quem dialogum quendam ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) Symposij Platonis compositum, recitantem introduxit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, quæ tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis antiquæ comœdiæ scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, si redeant, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumentum eiusmodi

eiuſmodi ſint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores iſtos, dum non res quas dicant, ſed verba ad quæ res accommodent, quærunt, in vtroq; pariter ridiculè ac ſtultè ſeſe dare ſolere. Subijcit tamen ad finem paræneſes quaſdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ ac ſtudiorum bonorum rationem edocet: quale quiddam infrà quoq; in Rhetorum didaſcalo facit, vbi duplicem ad eloquentiam comparandam viam proponit: alteram aſperam quidem, ſed veram ac rectam; alteram autem compendioſam ac facilem, ſed ad nouum atque affectatum iſtud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem. Semper autem hoc hominum genus apud omnes odio habitum fuit. Quid enim deteſtabilius, quàm id quod omnium præſtantiſſimum à natura accepimus, & quo ſolo à cæteris animantibus differimus, ita corrumpere ac deformare, vt iam neq; effectum amplius ſuũ habeat (quem enim moueant aut doceant non intellecta?) neque ad id adhiberi queat, ad quod ab initio comparatum eſt? Proinde & olim legimus Auguſtum Cæſarem ob hoc vitium Mecœnatem & item Caium nepotẽ reprehendere ſolitum: & apud Athenæum irridentur cùm alij quidam, tum Dionyſius, qui virginem μέναυδον, & bouem γαζόταυρον, & porcum ἰαχόν, & alia id genus nouis atque affectatis verbis dixiſſet. Noſtra quoque ætate Dialogus Oſcorum atque Volſcorum ille, indicio eſt quantum ab hoc dicendi genere, doctorum ingenia ſemper abhorruerint. Porrò quod ad verſionem attinet, equidem veniam à lectoribus precor audaciæ, huius meæ, qui ſcriptum adeò tenebricoſum, & alicubi (vt videtur) non ſatis integrum quoque, vertendum mihi ſumpſerim in tanta veterum authorum paucitate atque penuria ſine quibus pleraq; intelligi hîc rectè non poſſunt. Quòd ſanè haud vnquã facturus fuiſſem, niſi inſtituti operis & amici eius cui hanc operam locaui, maiorem quàm famæ rationem habendam putaſſem.

Nam

Nam illud ingenuè fateor, me non pauca planè adhuc assecutum non esse, & pleraque per coniecturas & modica quædam vestigia incedendo, leuiter, & quasi per quandam transennam, vt dicitur magis aspexisse quàm deprehendisse. Ob quæ etiam si reprehendendus fuero, illud tamen non omnino contemnendum effeciſſe me puto, quòd per hoc alijs ac doctoribus quibusdam ansam inuestigandi atque vltrà contendendi præbuisse videor. Neq; verò illud mè latet, quòd hoc argumentum non simplicibus verbis vertendum atq; tractandũ fuerat, & quòd simili aliquo dictionis genere ludendum, & Græcis respondendum erat, propterea quòd hîc nihil aliud quàm verba, & eorum siue antiquitas siue obscuritas spectanda veniant, rebus ipsis ne tantillum quidem eos qui hæc Latinè legant, iuuantibus. Sed tamen cùm in eo genere ipse mihi nihil tribuam, neque me dignum aliquid præstare posse viderim, malui equidem quibuscunq; verbis ac modis reddere hæc: cætera autem quæ ad ludum & festiuitatem pertinent, illi relinquere, qui & ingenio plus valent, & in eo genere aliquando periculum fecerunt.

Λυκίνος, Λεξιφάνης, καὶ Σφπόλις.

LVCIANVS.

Ἐξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λεξ. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμα δή τι τυτιὸν τῶν ἡμῶν νοχμόν. Λυκ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. ὁ δῆτα, οὐδ' αὐχμὸν εἶπον. ἀλλ'

Exiphanes, formosus ille, cum libro scilicet. LEXI *Per Iouem, Luciane, scriptum est hornum quoddam meorum, calidum adhuc.* LVCIA *Iam enim quippiam de squaloribus nobis scribis?* LEX. *Haud equidem. Neq; verò squalorem dixi,*

ἀπ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ὅτῳ καλεῖν· σὺ δ' ἀυψιλόβυσα ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυκῖν. σύγγνωθι, ὦ ἑταῖρε, πολὺ γὰρ τοῦ ἀνχμοῦ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀπ' ἀπί μοι, τίς ὁ νῦν ὢν συγγράμματι; Λε. ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίσωνος ἐν αὐτῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίσωνες, σὺ δέ, ὅσον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀνέγνως. τὸ δὲ λειπόμενον, ὡς ἁπλῶς πάντη ἀνόητον ἂν εἴη. Λυ. ἐκ δὴ ὀλίγα μοι αὐτὸν ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ πάνυ ἀπαύστως ἀχθεσθείμεν τῆς ἐπιδόσεως· νεκταρῶδες γάρ τι καὶ ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λε. τί μὲν ἔρωνα πολλοῖ καταβαλεῖ, σὺ δὲ ἀνωφερὰ ποιήσας τὰ ὦτα, κλῆσ ἄκουε· ἀπίσω δὲ ἐπιβύσματα, ἐκ ψήλης. Λυ. λέγε θαῤῥῶν, ὡς ἔμοιγε ὅτι Κύψελός τις ὅτι Περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται.

Λε.

ſed venuſtas quædam eſt, ſcriptum adhuc recens ita appellare. Tu autem videris aures ſordibus oppletas habere. LVC. *Ignoſce amice: nam multum affinitatis inter ſe habent calor & ſqualor. Sed dic mihi quódnam argumentum ſcripti iſtius eſt?* LEX. *Conuiuium in eo vicisſim inſtituo contra Ariſtonis illud.* LVC. *Multi quidem Ariſtones ſunt: ſed tu, quantum ex ſympoſio colligere licet, Platonem videris mihi dicere.* LEX. *Rectè ſentis: cæterùm quod dicitur, vt facilè cuiuis alteri inexplicabile fuiſſet.* LVC. *Proinde mihi pauca ipſius libri recita, vt ne omnino expers ſim epuli iſtius. Nectar enim quoddam pocillaturus ex ipſo nobis eſſe videre.* LEX. *Cauillatorem igitur hunc abs te in humum proijce. Ipſe verò auribus factis permeabilibus, auſcultа iam: abſit autem obturatrix iſta Cypſelis.* LVC. *Dic audacter. Nam mihi quidem neq; Cypſelus neq; Periander in auribus reſidet.*

LEX.

Λε. σκόπει δὴ μεθ' ἑαυτοῦ, ὅπως διαπεράνομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, ἐὰν οὐ ἀρχὴν γοῦν εἰσι, καὶ πρέπουσαν τῇ εὐλογίᾳ ἐπιδεικνύμενον, καὶ αὐξησις, ἔτι δὲ εὐώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος ἔσεσθαι, σὸς γοῦν ὤν, ἀπ' ἀρχαίου πολύ. Λεξ. ἔπειτα δειπνήσομεν, εἶθ' ὡς ὁ Καλλικλῆς. ἔπειτα τὸν δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν δὲ ἤδη καιρὸς ὅπως χρίεσθαι τὸ ἐλαιοκαὶς, καὶ πρὸς τῷ ἥλιῳ θέρεσθαι, καὶ λουσάμενοι ἀριστοῦμεν· καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δέ, ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φοινικίαν καὶ ῥύμμαλα ναυσολεῖν εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὸ πίλημα κομίζειν· ἔχεις δὲ χαμάξε παρὰ τῷ ἐγκοθήκῃ δύ' ὀβολώ. σὺ δέ τι καὶ πράξεις, ὦ Λεξίφανες; ἥξεις, ἢ ἐπινύσεί τι αὐτόθι; κἀγὼ, ἐῶ δ' ἐγὼ, πρὶ παλαιὸν λελοῦσθαι· ἐκ οὐπόρως τι γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τῷ πάμῳ μαλακίζομαι, ἐπ' ἀσφάδης ὀχηθείς. ὁ γὰρ

LEX. *Aduerte itaque inter ea quo pacto peragam, Lycine, orationem, an ea principium commodum vtique habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, stylo haudquaquam trito atque obuio cõposita, præterea autem & verbis bonis ornata.* LVC. *Apparet huiusce modi esse, præsertim tua cùm sit: sed incipe tandem.* LEX. *Proinde cœnabimus postea, inquit Callicles. Exin vespertinum illud (quòd solet) in Lycéo obambulabimus. Iam nunc autem tempus est vngendi, pro meridiano atq; æstiuo more, & ad Solis splẽdorem apricãdi, ac postquã lauerimus, panem esitandi. Atque adeò abeundum iam est. Tu verò puer strigilem mihi, ac vestem pelliceam, linteáq;, & saponem, vt mittas in balneum, atq; abluotiam vt afferas. Habes autẽ hami iuxta armariolũ duos obolos. Sed & tu quid ages, Lexiphanes? Veniésne, an amplius hîc demoraberis? Tum ego: Iam olim, inquã, lauaturio. Nam & ægrè incedo, & ex ijs quæ circa anũ sunt, malè habeo, mula clitellaria vectus videlicet.*

ὁ γὰρ ἀσραβολάτης ἐπέσπευχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ γὰρ ἐν αὐτῷ ὀκ ἀκμὴς ἔτι τῷ ἀγρῷ κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας νυγείζοντας τῷ θεινλίῳ, ὠδλίῳ, τοὺς δ' τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ καταασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας δ' αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχώσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχαροπονήσας, ἐκείνους μὲν ἀφῆκα, τῷ τι κρύους ἔνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἔτι. οἶδα δ', ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δ' περιελθὼν τὰ ἀρώματα, σκόροδά τι εὗρον ἐν αὐτοῖς περφυκότα καὶ γη-παλάλας τινὰς ἀνορύξας, καὶ τ' σκανδίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος ἔτι δ' χάλχευς πειάμενος, (οὔπω δ' οἱ λειμῶνες ἀνθοσμίαν ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν) ἀνατιθεὶς ἐπὶ τῷ ἀσράβλῳ, ἐδάρρων τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τι ὀλιγωρῶς, καὶ ἑδίω βαμὰ, καὶ μαλακιῷ τὸ σῶμα, καὶ δρομαι διανυ-σαι ἐν τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον.

Approperabat enim mulios tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Deprehendi enim operarios contillantes æstiuam cantionem, eos nimirũ qui patri meo sepulchrum extruebant. Postquam igitur eũ illis vnà fodissem, & cum ijs quoque qui ripam aggerebant, ipse parumper manum operi admouissem, illos quidem reliqui & frigoris causa, & quia vredo quædam erat. Scis autem quòd in frigore vehementi vredines generentur. Ego verò obambulans culta agrorum, etiam allia reperi inter ipsa enata: Ac terræ clauis aliquot effossis, Scanarijsq; herbis & Bracanis esui collectis: pierèa & hordeo coëmpto (nondum autem prata florescentibus vitibus fragrabant, vt pedibus incedere liberet) sublatus in mulam, attriui summum podicem. Et nunc ex eo ægrè & cum dolore incedo, & sudo frequenter, & corpore langueſco, opúsque habeo quàm plurimùm in aqua pernatare.

Iuuat

χαίρω δ', μετὰ κάματον ἀ-
πολούμενος, ἀπερίξομαι ὅμ
κἀγὼ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὅν εἰκὸς
ἢ παρὰ τῇ λιθοπώλιδι, ἢ
περὶ τὸν ὀνομακρίτου μὲ περι-
μένειν. καί τοι προηγόρευ-
το αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σίλγη ἀπαν-
τᾶν. ἀλλ' ἐς μακρὸν οὐτοσὶ
αὐτὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ὁρῶ,
πυελάτιόν τί τινα, καὶ ἐγκρυ-
φίας, καὶ γήτεια, καὶ φύκας,
καὶ οἶβον τουτονί, καὶ λωγά-
νιον, καὶ τὸ βοὸς τὸ πολύπλυ-
κον ἔγκατον, καὶ φώκτας. εὖ-
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβα-
τον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ.
ἐγὼ γὰρ ἅδ' ὤν, σίμος, ὦ δέσπο-
τα, ἐπιγίγνομαι, σὺ δὲ περιορῶν.
σὺ δὲ πῇ χθὲς ἐδείπνεις, μῶν
παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ὁ μὲν Δί',
ἵν' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόν δέ τιν' ἔ-
χομεν, ψύλλαν κατατείνας.
οἶδα δέ, ὡς φιλαγρός ἁμι,
ὑμεῖς δ' ἴσως ὥσθέ μι λαλα-
γεῖν πολλάβους. ἀλλ' εἰσιών,
ταῦτά τοι καὶ τὰ ἄλλα διδώσω,
καὶ τλῶ κάρδοπαν σμῆν, ὡς θε-
λαλίνας μάθοιτε ὑμῖν. ἐγὼ
δὲ ἐκπαλοιφήσω ἀπιὼν.

Iuuat aũt post labore ablui.
Proin ipse puerum curriculo
ablegabo, qui verisimile est
aut apud Lecithopolidem,
aut certè apud eũ qui saccu-
los distrahit, me expectare.
Atqui edictum illi fuerat, vt
ad Selga obuiã veniret. Sed
in tẽpore eccũ ipsum, adest,
mercatus panem colostratũ,
& alios subcimericios, & ce-
pas viridescentes, & Fucas, &
œbũ istũ, & leporinã, & bo-
uis intestinũ illud multiplex
& rugosum, & Phocas. Eu-
ge, ô Atticion, rectè abs te
factum, quòd magna itineris
peragẽdi parte me subleuâ-
sti. Ego verò, inquit ille, Sillus
propemodũ here fact9 sum,
dũ te circũspicio. Cæterùm
vbi tu heri cœnâsti? Nũ apud
Onomacritũ? Haud quaquã
ploué, inquã ego, sed rus ibã,
vbi ripæ aggerẽ portẽdi. Scis
aũ quã studiosus agrorũ sim.
Vos au ẽ fortassẽ putabatis
Cottaborum strepitus exer-
cuisse me. Sed ingressus, hæc
atq; alia suauiter cõdito, ac mactram emũda, vt Thridacinæ
nobis pinsatis. Ego aũtẽ abiens, in sicco & ad solem vngar-

καὶ ἡμᾶς, ἦδ' ὅς, ὁ Φιλῖνος ἑ-
πόμενος καὶ Ονόμαρχος, καὶ Ελ-
λάνικος· ἐσόμεθα. καὶ
γὰρ ὁ γνάμων σκιᾷ μέσῳ
πόλου. καὶ δι', μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀρλεσώμεθα, κατόπιν
τῶν καεμάντων, μετὰ τὸ σύρ-
φακος βύβλια ὠσιζόμενοι. καὶ
ὁ Ελάνικος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ
δυσωπῶ· καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι
ἐπιτεθόλωθον, καὶ σπαρδα-
μυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρύς
ἐμι. καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρ-
μυκᾶ, καὶ δεόμαι Ασκληπιά-
δου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς
ταράξας, καὶ ἐγχέας μοι φάρ-
μακον, ἀπερυθειάσαι ποιήσῃ
τὼς ὀφθαλμώς, καὶ μηκέτι λη-
μαλέους ἐῶν, μηδὲ διρὸν βλέ-
πειν. τοιαῦτα ἄπλα διεξιόντες
ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπήμε-
νάπερ ἤκομεν εἰς τὸ γυμ-
νάσιον, ἀπιθυμέοντες ἤδη, ὁ
μέν τις ἀκροχειρισμῷ. ὁ δὲ
παγκρατισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐ-
χρῆτο. ὁ δὲ λίπα χριόμενος ἐ-
λυγίζετο, ὁ δὲ ἀντίβαλε τῷ κω-

Et nos, inquit Philinus, ego videlicet & Onomarchus, & Hellanicus hic ſequemur. Nam & gnomon mediũ iam horologiũ vmbra deſignat, & periculum eſt ne in aqua iſta impura, & aliorũ eluuie coinquinata lauãdum nobis ſit à tergo Carimãtum inter fecẽ vulgi, confertis illis vndiq; nos trudentibus. Ibi tum Hellanicus: Ego verò, inquit etiam ægrè mtueor, & mihi pupillæ oculorum quaſi quodam atramẽto offuſcatæ ſunt, & nicto frequenter, & lacrymas ſubinde emitto: atq; ipſi mihi oculi medicinã geſtiunt, ac opus habeo Aeſculapij filio aliquo, medicinæ ocularis probè perito, qui miſcẽdo atq; infundẽdo medicamẽtum aliquod rutilare mihi faciat oculos, & non amplius lippitudine laborare, aut humidũ & aquoſum videre. Atque huiuſcemodi quædam inter nos verbis proſecuti, eò ſi qui tũ aderamus abiui mus. Et poſtquã venimus ad gymnaſiũ, exuti veſtibus, alius quidẽ pancratio, alius aũt luctæ & palæſtræ recta exercebatur, alius pinguiter perũctus mẽbra variè diſtorquebat, alius iaculo con-

λύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χρῆ-
μασιν ἀράττων ἔχων, ἐκπε-
ροβάλλ. ἔπειτα σωθέντες, καὶ
ἀλλήλους καταγνωσάμενοι, καὶ
ἐμπαίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐ-
γὼ μὲν καὶ Φίλινος, ἐν τῇ θέρ-
μῃ πάλιν καταπονηθέντες ἐ-
ξήειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυ-
χροβαφὲς κάρα ἀλιφινίσαν-
τες, παραχίνον τρόπον ἐνεδρύχιοι θαυ
μασίως ἀναδύεσθαι δὲ αὖ-
θις ἄλλοσε ἄλλα ἐφῶμεν· ἐγὼ
μὲν ὑποδησάμενος, ἐξυόμην
τὴν κεφαλὴν τῷ ὀβελίσκῳ ξύ-
ων· καὶ γὰρ ἐκεῖνο, οὐκ ἐν Κηπίοις, ἀλλ'
ἐν σκαφίοις ἐκουράμην, ὡς ἄρα ὑ
πὸ τοῦ ἀνδρὸς κόννος, καὶ τὴν
πορφυρίδα ἀρκεσομένης. ἄλ
λος ἐτρίβετο φάρμακα, ὃς ἔπειτα ἐπί-
νων ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τὰς ῥα-
φανίδας ἐμυσίλατο· ἐχθυν-
ρᾶ ἦν. ἄλλος ἤδη φαυλί-
ας, ὁ δὲ ἀγρίους καὶ κριθῶν. καὶ
πάνυ καιρὸς ἦν ἐπ' ἀγκῶν
ἐκκλίνειν· ἔκειντο δὲ καὶ ὀ-
κλαδίαι τινὲς ἐπικεκλασμέναι· τὸ μὲν δεῖπνον ἦν ἐκ συμφορῶν.

lo contendebat, alius plumbeos quosdam lapides obnixè atq; vibratim tenens manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos atque alter alterũ postergassemus, gymnasioq; satis illusissemus: ego quidem & Philinus postquã in labro calido abluissemus nos, abiimus. Reliqui verò, vbi caput frigida tinctũ, Delphinũ more immersissent, mirabili quodãmodo inter aquas iuxtà adnatabãt. Reuersi aũt iterũ, diuersis locis diuersa agitabamus. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam detracto strigile. Non enim in Cepῖ, sed in Scaphῖ modum tonsus eram, vt qui non multò antè mentum ac verticẽ detondissem. Alius aũt calida glutiebat, alius ventrem reiectabat, alius raphanis in tenues partes concisis absorbebat salsas ac piscolentas illas offellas, alius agrestes oliuas commanducabat, alius etiam hordeum ingurgitabat. Atque vbi iam tempus erat, in cubitos inclinati cœnabamus. Positæ autem erant & sellæ & grabatula quædam. Proin cœna quidem collatitia erat.

παρεσκεύασο δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, λιχνικὰ ὄντα, καὶ σχιστὰ ἔσθου, καὶ ἠτριῶσα, καὶ τοκάδ' ὑὸς, τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγλώσου, καὶ μυελωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦταί τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεῖα, καὶ μελιτόεντα. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σιλάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τευθὶς Ποντικὰ τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωπαὶ δὲ, καὶ ὄρνις σώφρων, καὶ ἀλικτρυὼν ἤδη ἀποδὸς καὶ ἐχθὺς ὢν παράσιτος. καὶ οἶνον δὲ ὄλον ἐπονομαῖ ἔχομεν, καὶ βοὸς λεπογυώμονος κωλῶ. ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφαῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμηνιοι, ὑπερήμεραι τῆς ἑορτῆς, καὶ λάχανα, τάττι ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπέργεια. οἶνος δὲ ὢν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπ' ἄρτι, ἤδη μὲν

Apparata autem erant multa, & varia, bifida videlicet ſuilla, & laterum pulpamenta, & ſuminis quædam, & ſuis nuper enixæ inteſtinum illud quo fœtus recipit, & hepar è ſartagine, & allitatum, & Abyrtace, & ſimilia quædam condimenta opipara, deinde & Thrymmatides, & fricti llæ ficulnis foliis inuolutæ, & ex melle dulciaria. Ex natatilibus autem & marinis cartilaginea multa, & quæcunque oſtraceis tegunt ur, & offæ ponticæ, eorum quæ ſportulis ſiue naſſis excipiuntur, & anguillæ copaides, & gallina altilis, & gallus qui canere deſiit. Etiam piſcis erat paraſitus, & ourem totam in furno aſſatã habebamus, bouiſq; iam grandioris atq; æuo confecti pernã anteriorem. At verò panes aderant ſiliginei, non mali, & alij nouilunares, poſt feſtum ceu præterito vadimonio dilati, & holera tum ſubterranea, tum in altum excreſcentia. Vinum autem erat, non vetus, ſed ex ijs quæ in viribus offeruntur, quod iam muſtum quidem deſierát eſſe, nondum

μὴ ἀληθὴς, ἀπιθὴς δ' ἐστί. ποτὰ δ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς δείπνοις ἐπὶ τῆς Δελφινίδος τραπέζης, ὁ λυχνιμίτων, καὶ πρύλλης μυτοφόρος, ὑλαβῆ ἔχων τὸν ἔμβολον, καὶ βομβυλιὸς, καὶ διροκύπελλον· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, οἷα Θηρικλῆς ὤπλα ἐμαγείρει τις. καὶ ἄλλα ἐδώδιμα, τὰ μὲν Φωκαΐθεν, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μὲν τοι ἀνυμοφόρητα, καὶ ὑμενόστρακα. ἄμβια δὲ ἐνῆν, καὶ φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά, ὥστε μεστὸν ἐνῆν τὸ λυχνίον. ὁ μὲν δή τοι ἱπνολέβης ὑπερεφλάζων, ἐς λυφαλὺν ἡμῖν ἐπέτρεπε τοὺς ἄνθρακας. ἐπινομὴν δὲ ἀμυσὶ καὶ ἤδη, ἀκροθώρακον ἔμπην, ἔτι ἐχεύμεθα καγχαρίδι. καὶ δὴ σικύλιός τις ἡμῖν τὸν ποδοκτύπην καὶ τριγωνίστριαν, μετὰ δὲ, ὁ μὲν τις ἐπὶ τὸν καταπέλτην ἀναῤῥιχησάμενος, ἐπιφόρημα ἰζήτει, ὁ δὲ λυχνίδα ἴ-

nondum tamen ad plenum coctum erat. Pocula verò posita erant omnis generis in Delphinide mensa, putacrater ille occultator frontis, & clauatus, Mentoreum opus, habens ansam prehensu facilem, & Bombylius, & Dirocypelum, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multicapaciáque, atque alia latioris, quorum quædam ex Phocæa, alia verò è Gnido aduecta fuerunt. Omnia verò tenuia, fragiliáque, ac teneras testas habentia. Erant autem ibi & cymbia, & paruæ phialæ quædam, & pocula quædam grammatica, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, in caput nobis euertit carbones. Bibimus autem continuis hauſtibus, & iam inebriati eramus, atque exinde vngebamur cancharide, & introduxit nobis quispiam podoctypam, & trigonistriam, atque exinde alius quidam in tabulatum assultans, irrumpendi locum quærebat, alius autem crepitu ac plau-

λα ἔπαιζον· ἄλλοι δ' ἐρρίπτουν τὸ σωρίλωτι τῷ σοφῷ. καὶ ἐν ταύτῃ λιλουμένοι, ἅτε πάμπαν ἡμῖν ἀντιπάγκαλοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ λιποδίφης, καὶ Χαρέας ὁ χρυσοτίκτων, ὁ κατὰ νότου ποικίλος, καὶ ὁ Λοκάταξις Βδελυμός. ἐγὼ οὖν προύλεγον αὐτοῖς, τί παθόντες, ὦ ἄνδρες, ἥκοιτε. ὁ μὲν οὖν Χαρέας, ἐγὼ ἔφη, ὅτι περόν τινα ἐπρόπτων, καὶ ἐπῳδίας, καὶ σίκλας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ δὴ τοῦτο ὑμῖν ἐπιδείκνυμι ἀφίγμαι· ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἐμὲ μὲν γὰρ ἄδικος ἡμέρα, ὡς ἔστι, καὶ ἄλογος. ὡς ἄρα οὐδὲν ἐχρῆν λωποτίας ὄφελος, ὅτι ῥᾳδιουργεῖν ἔχομεν, ὅτι ἡμιρόλογον ὡς ὑφορώμεθα. τὸν δὲ θόρυβον ὅτι ὁ στρατηγὸς ὁπλίτης ὤν, λαβὼν ἔχθιστα ἱμάτια, ἀνήκεστα καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέφρησε ἑαυτόν. ἔπειτ' ἐνθὺς

sudigitorum lúdebat: alius porò cum ris[illegible]mbos lasciuiter agitabat. Atque interea vbi iam lauissemus, comessantes ad nos intrò irruperunt vltrò, non accersiti, Megalonymus causarum ac litium sectator ille, & Charea auifex, is qui tergum variegatum habet, & Budemus Ocataxis. Ego verò interrogabam eos, quidnam accidisset eis cur tam serò venirent? Charea igitur: Segmentum quoddam, inquit, & inaures & pedicas filiæ meæ apparabam, & ob hoc ad nepotia vobis veni. At ego, inquit Megalonymus, aliis rebus occupatus fui. Dies enim fuit haudquaquam iudicialis, vt scitis, & nefastus: proinde, vtpotè silentio in foro existente, neque perorare licuit, neque per diem dicendo, aquam & clepsydram dispensare. Cùm audissem autem quòd Imperator conspiciendum sese præberet, acceptis vestibus inusitatis, & bono stamine textis, subligaculisq; calceis antea non gestatis, proripui meipsum foràs: atq; exinde

ἀνδρὸς ἐντυγχάνω Δαδούχῳ τε καὶ Ἱεροφάντῃ, καὶ ἄλλοις ἀρρητοποιοῖς, Δενίαν σύρεσθαι ἄγοντας ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐγκλήματα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμασεν αὐτούς, καὶ ταῦτα εἰδὼς, ὅτι ἐξ οὗπερ ἐμυήθησαν, ἀνώνυμοί τε εἰσι, καὶ οὐκ ἔτι ὀνομασταί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. οὐκ οἶδα, ἔφην ἐγώ, ὃν λέγεις, τὸν Δενίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔστιν, ἦδ' ὅς, ἐν ταῖς σκιαραφείοις ἐγκαυστικὸς ἄνθρωπος, τῶν αὐτολεκύθων, καὶ τὸ αὐτοκάβδαλον, ἀεὶ λευκαίνων, ἐνδρομίδας ἐμβεβρεμένος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ἔφην ἐγώ, ἔδωκεν ἀμυγὴν δίκην, ἢ πλὰξ, πατάξας ὤχετο; καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως ἀοκνέμενος, ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγὸς, καί τοι ἀτιμαγέλοιῶτι καρποδόσμαί τε αὐτῷ πεπεισμένος καὶ πειθήριον ἐν

exinde ſtatim incidi in Daduchum & Hierophantem, ac cæteros arcanis ac turpibus operantes, qui Diniam obtorto collo ad magiſtratum rapiebant, reum facientes, quòd ipſos nominâſſet, idq; cùm ſciret, quòd ex eo tempore, quando initiati fuiſſent, & ſine nomine forent, & innominabiles, vtpotè ſacrinomines iam facti. At neſcio, inquam, quémnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Eſt, inquit, in tabernis aleatorijs homo perditus, ex egenis ac vilibus iſtis, ſemper comatus ac ſqualidus, endromidum aut baucidarum calceamento ſubligatus, ac veſte manicata indutus. Quid igitur, inquam, dedítne pœnas aliquo modo? an calcibus inſultans aufugit? At verò ille, inquit Megalonymus, qui antè inter tibias & cantores perſtrepebat, iam immobilis ac tacitus eſt. Nam Imperator ſegregatum, & à reliquo grege ſeorſim amotum, circundatis illi manicis, & intento vinculo

ἐν ποδοκάκαις καὶ ποδοσφαλαις ὑποίησεν εἶναι. ὥστε ἐν δεσμοῖς ὢν ὑπέβλυπέ τι ὁ δακοδλάμων, ἀπὸ τοῦ δέους, καὶ ποφδαλεῖ & λῷ, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν. ἐμὲ δ', ἔφη ὁ Εὔδημος, ἀπὸ τὸ ἀκροκυνιφεῖς μετεπέμψατο Δαμασίας, ὁ ποτὲ μὲν ἀθλητὴς καὶ πολυνίκης, νυνὶ δὲ ἤδη ἀπὸ γήρως ἐξαθλῶν. οἶδα τὸν χαλκοῦν τὸν ἑστῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τὰ μὲν πυθῶν, τὰ δ' ὤων, διετέλει. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελε τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλωπεν αὐτὴν, ἔτι μειρακιῶδές τι δακνὸν ἐμποιῶν, διὰ τὴν ἑορτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θυμοχθίᾳ σχεθεὶς, ἀπήγξατο ἑαυτόν. καὶ τοῦτο, ἀφελόμενος ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιὼν, ἀπαγχόνισαί τι ἁπλοῦν παρακαθήμενος, ἐπινύσσων τὸν ἄνθρωπον,

vinculo collari, in pedicis ac tibialibus tormentis degere hominem fecit. Quare in vinculis existens, pedebat nonnihil miser ille præ timore, & crepabundus erat, pecuniámque pro redimenda vita dare volebat. At me, inquit Eudemus, summo diluculo accersiri ad se fecit Damasias, is qui olim quidem athleta fuit, multásque victorias retulit, nunc autem præ senectute iam à certaminibus abstinet. Nosti æream statuam in foro positam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domum enim deducturus hodie fuerat filiam suam ad nouum maritum, iamq; adeò exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interueniens, diremit festum. Nam filius ipsius Dion nescio qua causa mœrore affectus, imò deorum odio aliquo agitatus, strangulârat seipsum. Ac satis scitote, periisset ille, nisi ego superueniens ablaqueassem ipsum, & à resti soluissem, diu geniculatim assidens, & compungens hominem

πον, βαυκαλῶν καὶ σκωλωνίξων, μὴ πῃ ἔτι σωιχὴς ἔπι τὼ φάρυγγα, τὸ δὲ μάλιστα ὀνήσαν ἐκεῖνο ἰῶ, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτὸ τὰ ἄκρα, διεπίεσα μῶν ἐκεῖνον· ἰῶ δ' ἐγὼ, φὴς Δίωνα ‖ καταπύγωνα καὶ λακκοσχίαν ‖ μύρτωνα, καὶ σχινοτρώκ]αν νιανίσκον, ἀναφλῶν]α καὶ βλιμάζον]α, ἰῶ τινα πειράσῃ πόθωνα ἄθη]άι, μὴ ἐῶν ἐκεῖνός γε καὶ λικαλίς; ἀπάζει γε τὼ θεὸν, ἦδ' ὅς, ὁ Εὔδημος θαυμάσας· Ἀρτεμις γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ἐν πόσῃ τι ἀυλῇ, σκοπάδειον ἔργον, ταύτῃ προσπεσόν]ε, ὅτι Δαμάσιος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτὸ, πρεσβύτις ἤδη, καὶ τὼ λιφαλῶ πολιὰς ἀκειβῶς, ἱκέτινον ἐκλῆσαι σφᾶς. ἃ δὲ αὐτίκα ἐπέγνωσι, καὶ σῶς ἰῶ, καὶ νεῶ Θεόδωρον μᾶλλον δὲ πρεσφανῶς Ἀρ]εμίδωρον ἔχουσι τὸν νιανίσκον. ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ τάτι ἄλλα, καὶ βέλη καὶ τόξα, ὅτι

nem, huc illuc ceu infantem in cunis versans, et undequaque explorans, ac tantas, sicubi concretum ad hoc guttur haberet. Quod autem potissimùm profuit, illud erat, quod ambabus manibus comprehendens illius latera vi compressi. Tum ego: Num illum, inquam, Diona dicis, cinædum, & scrotum propendens habentem, mulierosum, & lentiscum subinde rodentem, adolescentem mastrupantem, & obscæna tractantem, si quem probè mutoniatum senserit, ipsum admittentem? At ille, certè etiam delicatus & gulosus: At deam, inquit Eudemus, admiratus. Diana enim ipsis est in media aula posita Scopadeum opus. Ad hãc procidentes & Damasias, & uxor eius vetula iam & canite admodum cano, supplicabant ei vt miseretur sui. Illa autem statim annuit. Et nunc Theodorum, seu potius Artemidorum adolescentem hunc habent. Consecrârunt autem illi cùm alia quædam, tum sagittas & arcus, quoniam

ὅτι χαίρει τούτοις· τοξότις γὰρ καὶ ἀκοντόβολος καὶ πολέμαχος, ἡ Ἄρτεμις. πίνωμεν οὖν, ἦλθες, ὁ Μεγαλώνυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγηνον ταύτην παρενέγκω ἄκρατον, ἅμα λιμένων, καὶ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαικοπιτείας, φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσι δεινοτάτοις, καὶ ἄλμας ἐλαίας νοτερὰς, καὶ πήλινα τουτὶ ποτήρια, ὀξύστομα, ἐμπυλάνωτα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων ἀρωβυλώδη τινὰ πλοκήν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ βαρυβαρεῖν ἀρξώμεθα, μετά τοι τὸ παιδοβοσκὸν λαλῶ ἐπὶ σοί. ἴστι γὰρ, ὡς ὀλιγωρῶμαι, καὶ ὀλίμπιλον ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ ταῦτ' οὖν ποτὸν, σωνθλήσομεν, οἷα καὶ ἄλλοτε ἐθάθαμεν. ὀγκᾶται γὰρ ἄκαιρον δή πως θρασυνοιοφλύειν. ἐπαινῶ ταῦτα, φημὶ δ' ἔγωγε. καὶ γὰρ, ἔστιν ὅπου φίλος ἡμῖν τῆς Ἀττικότητος ἄκρος. εὖ λέ-

quoniam his delectatur. Sagittaria enim & iaculatrix & bellatrix Diana est. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris venio vobis afferens, & recentis caseimassas, & oliuas humi collectas. Custodio autem ipsas sub sigillis cautissimis, & oliuas alias natatiles, & lutea haec pocula, ac vitiestacea ac destillantia, vt ex ipsis bibamus, praterea & placentam ex intestinis concinnatam, & quibusdam quasi Crobylis intextam. Tu verò, puer, plus aquae infunde mihi, ne capite grauari incipiã, & exinde ob id mangonem seu castigatorem contra te accersam. Scitis enim quàm grauiter concitari soleam dolore, & caput habeo densum, nec facilè vapotibus peruium. Post potum autem nugabimur mutuò, qualia & quae consueuimus. Non enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego: Laudo, inquam, isthuc. Emolumentum enim quodcunq; etiam sumus Atticae proprietatis haud postremũ.

Recte

εὖ λέγεις, ἦ δ' ὅς, Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐριστικῶν ἀλλήλους συχνάκις, παροινώδη τινὰ γίγνεται. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος ἀρύομαι γὰρ δεῖν, ἥδιον ἂν ἐνθωρακίῳ ἐπορυκάσοιμι· καὶ γὰρ χειμῶνός εἰμι, καὶ ἡδιανθεὶς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων, εἴ τι αὐλητῶν, καὶ τῶν βαρβιτῳδῶν. τί ταῦτα ἔφησθα, ὦ Εὔδημε, ἦν δ' ἐγὼ, ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις, ὡς ἀσόμοις δοῦσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις. ἐμοὶ δ' ἤδη γλῶττά τε ἤδη λοχᾷ, καὶ δὴ ἀνηγόμενόν τι, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταντίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον ἀργάσω μοι, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τεθριμμένην, ἐν ᾧ εἰρεσίᾳ πλέουσαν, ἐμπεπνευμαλωμένου ζῶν ἀκατίου, ἀφορῴη τι καὶ ἀκροκυματοῦσαν, ἐκβεράς τινας ἀμφισόμοις, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφείς, καὶ ναυσιπήδας, ἀναχαιτίζοι τ' ἂν ῥύμῃ τὸ ῥόθιον, φθόνῳ τινὶ γαληνίας. ἐκοῖον,

Recte dicis, inquit Callicles. nam nugis mutuò prouocare nos, voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus: frigus enim est, meraciori vino malim intus stipari. Nam frigoris impatiens sum, & tepefactus libentiùs audiuero digitis gesticulantes istos, tibicinem puto & Barbitœdum. Quid hæc ais, Eudeme, inquam, an tu silentium nobis imperas, tanquam ore carentibus, & lingua spoliatis? Mihi verò & lingua iampridem dicturit, adeóque iam animo prouehebar, quasi antiqua vobis narraturus quædam, & ablaturus omnes vos linguâ. Sed tu simile quiddam fecisti mihi, ac si quis nauem onerariam tribus instructam velis, secundo vento nauigantem, implenibus linteis Notis, prosperè labentem, & per summos fluctus euntem, retinaculis quibusdam ancipitibus, ancoris ferreis, naualibusque pedicis demissis retineat, & cursus impetum inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde,

οὐκοιῶ, ἢ δ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βούλει, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ κατὰ ζῶ τὸν Ὅμηρον· ἐγὼ δὲ ἀπάγω, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου Ζεὺς, ἢ ἀπὸ θαλάττης, ἢ ἀπὸ τῆς ἀπουρανίας, ὄψομαι θεωρούμενος σε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου καταφερομένην. Λυκ. ἅλις, ὦ Λεξίφανες, καὶ πότου καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ λῷον μὲν τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεληλύθεις, ἢν ἴωσι, καρυβαντιάσειν μοι δοκῶ, πιεζομένῳ, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου τὸν νοῦν. καί σοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς Λακεδαιμονίας, ὁρῶν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μιλαγχολῶντα. ἔστω

Proinde, inquit ille, tu quidem, si placet, nauiga, & nata, & curre per vndas intempestas: ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, de rupibus alicunde, aut de summo cæli vertice spectabo & te iactari fluctibus, & nauem ipsam de puppi à vento aquis immersari. LVC. Satis, ô Lexiphanes, & potus & lectionis istius. Ego enim tibi ebrius iam sum, & nauseo: & nisi quamprimùm enimuero ista omnia, quæcunque recitando perfecisti es, fat scias, videor mihi mox insanus ac furiosus fore, obstrepentibus mihi vndique verbis istis, quæ mihi modò offudisti. Quanquam à principio ridere in mentem veniebat mihi illorum gratiâ. Verùm postquam ea multa atque omninò similia erant, miserebar tui & miseriam & infelicitatem istam, cùm viderem in labyrinthum quendam irremeabilem incidisse te, morbúmque ægrotare maximum, imò verò atra bile percitum.

Cogito

λογῶδη πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συναλέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσας, ἔχοις τοσοῦτον ἐμὸν ἀτόπων καὶ διεστραμμένων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασκάψας, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ὀλοιό, θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς· τοσοῦτον βόρβορον συναγείρας, κατλώτησάς μου, μηδέν σε λυπῶν ἐργασάμενος δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον ἢ ἔννουν ἔχειν· μήτε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, μὴ πορρωτέρω οὐσίας ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὃς τἀληθῆ ἀπὼν, ἔπαυσέν ἄν σε, ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ἀπὸ τοῦ παθους διαῤῥαγῶναι διαλανθάνοντα, σαυτῷ δὲ εὐεκτικὸν εἶναι δοκοῦντα, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον τὴν συμφορὰν, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων ἃ πάσχεις, ὑπὸ

Cogito itaque apud me ipſum, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique concluſum habueris tantum examen abſurdarum ac diſtortarum vocum, quarum alias quidem ipſe finxiſti, alias autem defoſſas alicunde eruens, iuxta Iambicum illud:

Pereas, miſerias qui eligis mortalium.

Tantum cœnum vndequaque cogens, in me exhauſiſti. Porrò videris mihi neminem amicum, aut familiarem, aut beneuolum habere, neque etiam in virum liberum, & qui loquendi libertate vteretur, incidiſſe vnquam, quî vera monendo, liberaret te à morbo iſto intercutaneo, quo quidem correptus es, & præ malo illius, periculum ne diſrumparis, ſuſtines: tibi ipſi autem bene habito corpore eſſe videris, & calamitatem iſtam pro bona valetudine ducis, ac ab ijs quidem qui nihil intelligunt, laudaris, quando illi quid tu patiaris, ignorant; à doctis

ὑπὸ δὲ τῶν παιδευομένων ἐπότως ἐλεύθερον. ἀλλ' ἀγαθὸν γὰρ τουτονὶ Σώπολιν ὁρῶ, τὸν ἰατρὸν προσιόντα. φέρε, οὕτω ἐγχειρίζωμεν σε, καὶ σφαλιχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινά σοι εὑρώμεθα συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολλὰς ἤδη παραλαβὼν, ὥσπερ σὺ, ἠμιμανεῖς καὶ λορυβοῦντας ἀπολλάξων, ἐχθρὰς φάρμακον. χαῖρε Σώπολι, καὶ τουτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν, ἑταῖρον, ὡς οἶδα, ἡμῖν ὄντα, λήρῳ δὲ νῦν, καὶ ξένῃ περὶ τὸν φωνὴν νόσῳ ἐχόμενον, καὶ ἐπιλαμβανόμενόν ἤδη τελέως ἀφλογίστου, σῶσον ἐνί γε τῷ πρόσθεν. Λε. μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς σιωπᾶν μὲν οὐκ οἶδε, καὶ ἄνδρας σιωπηλοὺς ὀλιγωρεῖν οἴεται, καὶ κατὰ Μυκάρχου Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωττάρχειαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυντον Ἀθηνᾶν, καὶ μὰ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,

autem miserationem dignus putaris. Sed cõmodum Sosipolim hunc meditum accedere video. age huic tradendo te, & super morbo differendo, remedium aliquod inueniamus tibi. Intelligens enim vir est, ac multos iam ad se receptos, iisdem vt te, semsanos & infatuatos à morbo infuso pharmaco liberauit. Salue, Sosipoli, atq; hunc Lexiphanē quæso ad te receptum, sodalem, vt scis, nostrum, nugis autem in præsentia quibusdam, & peregrino circa sermonem morbo correptum, periculumq; sustinentem ne prorsus pereat, serua, quocunque tandem modo. LEX. Nequaquam, Sosipoli me, sed hunc Lycinum, qui manifestè desipit, & homines mente præditos parùm sapere existimat, ac iuxta Mnesarchi filium, Samium illum, silentium ac linguæ ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam haud vnquam erubescentem, aut trepidam, & per magnum ferarum debellatorem Herculem,

ne tamē

ἀλλ' ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τὸ φυὰ φροντιοῦμεν αὐτ. ὀκνῶ μὰ οὐδὲ μὴ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. ἔοικα δὲ καὶ ῥινᾶν, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούων· καὶ ἤδη γε ἄσμαι παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλεινίαν, ὅτι γυνὴ θάνοιμα χρόνον ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ· ὥστε οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτὴν, ἀπ' ἄβακος, καὶ ἀνήρατός ὅτι. Σώ. τίδε, νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λιξιφάνης; Λυ. αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀπήκοα σωρεύσας, καὶ συναλείφων ποσὶν ἐπ' ἀλλοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄφελος, εἴ τι ξενίσοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι. Σώ. μὰ Δί' ὁ μικρόν τις ναὶ λέγοις τὴν νόσον, ὦ Λυκῖνε· βουθυ-

ne tanti ipsum quantum [b] Gry vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem veniendum ipsi esse. Videor mihi verò etiam ringi, cùm talia increpantem audio. Ac iam vtique ab eo ad sodalem Clinian, quoniam audio vxorē eius iamdiu mensib. nō laborasse, & ex eo ægrotare illā, quia nō fluit: quare non amplius ne inscenditur quidem, sed inaccessa & inarabilis est. SOSTR. Quid autem? an ægrotat, Lycine, Lexiphanes? LYCIN. Ipsa hæc, Sosipoli, annon audis qualia loquitur, ac nobis, qui nunc cum eo conuersamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, distorquens linguam, ac aliena atque externa hæc componens, omnemq; operam in illis sumens? perinde ac si magnum quiddam foret, si peregrinis verbis vtatur, & consuetam atque receptam monetam sermonis adulteret. SOSTR. Per Iouem haud parum quendam morbum narras, Lycine.

βοηθητέα γοιῶ ᾧ ἀνθρὶ πάσοι μηχανῇ. καὶ διατὰ θεὸν γὲ, τῶν χολωτῶν τινι φαρμακον τουτὶ μιρασάμενον, ἀπιέναι, ὡς πιὸν ἐμέσαι. φέρε, πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λιξιφανές, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ διαβαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀδολεσχίας ἐκκωθείς. ἀλλὰ πείσθητί μοι, καὶ πίθι, διὰ ῥᾴων ἔσῃ. Λε. οὐκ οἶδ' ὁ καὶ δράσετέ μι, ὦ Σώσολι. σύ τε καὶ Λυκῖνος, πιπίσκουτόν τουτονὶ τοῦ φαρμάκου. δέδοικα γοιῶ, μὴ πᾶσμα γένοιτό μοι ζῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίοις, καὶ λέγοις. Λε. ἴδου πείθομαι, καὶ πίομαι. φεῦ τί ζοῦζο; πολὺς ὁ βορβορυγμὸς, ἐγγαστρίβυθόν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σώ. ἄρξαι δὴ ἐμέειν· βαβαί. πρῶζον τουτὶ ζὸ μῶν, εἶτα μετ' αὐτὸ ἐξέπλυθι ζὸ λᾶζα, εἶζα ἐπ' αὐζοῖς, τὸ

Subueniendum itaque hõmini est quauis arte. Atque adeò diuino quodam mistinctu insanorum ac bile percitorum alicui pharmacum hoc mixturus, domo abij, vt epoto hoc vomeret. Age primus ipse bibe, Lexiphanes, vt sanus nobis & mundus fias, tali verborum absurditate euacuatus. Verùm obedi mihi, ac bibe, & minus difficilis eris. LEXIPH. *Nescio quidnam etiam facietis mihi, Sosipolitu, & Lycinus hic, obtrudentes mihi pharmacum hoc epotandum. Metuo itaque ne ruina quædam mihi sit sermonum potio hæc.* LYC. *Bibe, & ne cunctare, vt humana deinceps sapias ac loquaris.* LEXI. *Ecce obedio, & bibo. Pheû? Quid hoc rei est? Quantus tumultus ventris? Equidem diuinatorem quendam dæmonem videor mihi imbibisse.* SOS. *Incipe igitur vomere. Papæ? Primùm hoc μῶν. inde post illud exiuit λᾶζα. istud*

postea

πρὸ ἢ δ' ὃς, καὶ ἀμηχάνως, καὶ λῶστ καὶ δίκαιον θ', καὶ σωτηρίως τὸ ἄπλα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ καθὸν εἰς τλὼ φάρυγγα τοὺς δακτύλους, οὐδέπω τὸ ἴκταρ ἐμέσεις, οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι οὐδὲ τὸ ταυτάζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκύζεσθαι. πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ μισῇ σοι αὐτῶν ἡ γαστὴρ, ἄμεινον δέ, ἢ καὶ κάτω διαχωρήσαντα ἄν ἔνια. ἡ γοῦν σιλληπορδία μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται, σωτηρίου μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὴ καθαρὸς οὗτοί, πλὴν εἴ τι μεμύηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δέ, τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν, ὦ Λυκῖνε, μετὰ παίδων, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυκῖν. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν πρόδηλοι γέγονε τὰ παρὰ σοῦ. καὶ πρός σε τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβουλή. εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, μὴ ἐν τοῖς πλήθεσιν ἐνδοκιμεῖν, τὰ μὴν

postea & ἤδη ὃς, & ἀμηχάνως, & λῶστ, & δίκαιον θ', & continuum illud ἄπλα. At coge tamen, & insere in fauces digitos. Nondum verò ἴκταρ istud euomuisti, neque σκορδινᾶσθαι illud, aut ταυτάζεσθαι, aut σκύζεσθαι. multa adhuc intus abdita latent. Satietis autem fuerit, si per inferiora quoque secernantur nonnulla. σιλληπορδία siquidem ista magnum strepitum faciet, σωτηρίου cum spiritu erumpens. At iam quidem mundus hic est, nisi si quid remansit reliquum in inferioribus intestinis. Tu verò posthac acceptum eum, Lycine, dedoce, atq; institue quæ decet loqui. LYC. Ita faciemus, Sospoli, postquam nobis via iam ad eam rem abs te patefacta est. Ac tecum deinceps, Lexiphanes, consultatio mihi est. Quòd si igitur cupis verè ob dicendi potestatem laudari, ac in multitudine hominum.

τὰ μὴ τοιαῦτα πάντα φεύγε, καὶ ἀπροΐπτου. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοὺς ἀναγνοὺς, μετιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συνεφαπτόμενος, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἴσῃ τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐληλύθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἔνδοθεν πηλινός τε καὶ ἔνθρυπτος ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πολὺ ὀλίγον τὸ ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, μὴ μὲν ἀδιόθεὶς μεταμανθάνων, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, μὴ δὲ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ σῶμα ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἄμεινον ἴσῃ, Ἐννα μὴ

celebrari, huiuſcemodi quidem omnia fuge atque auerſare. Vbi autem exorſus fueris ab optimis poëtis, & ſub præceptoribus eos legeris, tranſi inde ad oratores. Cùm iam cum illorum ſermone quaſi educatus vnà fueris, ad Thucydidis & Platonis ſcripta in tempore accede, multum adeò & in pulchra comœdia, & in graui tragœdia te ipſum exercitando. Ex his enim vbi pulcherrima quæque decerpſeris, eris aliquis dicendo. Nam nunc certè, non animaduertens, ſimilem te præbuiſti ijs quæ à luti figulis ad forum finguntur, foris quidem illitus minio ac cæruleo, intus autem & luteus & fragilis exiſtens. Hæc ſi feceris, & non recuſaueris aliquandiu ob inſcitiam refelli, neque etiam dediſcere erubueris, bono animo eſto, verſaberis in multitudine: & non quemadmodum nunc irrideberis, neque etiam in ore peiore conditione melioribus eris, Græcum

να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλοῦντων σε, τὸν μηδὲ βαρβάροις ἐν τοῖς σαφεσὶ τοῖς ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μηδὲ πιεισθέντα ἐκεῖνα, ὥσπερ νῦν, ἁπαλὰ τὰ μὴ τοιαῦτα ἐσθίειν, ξηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σοὶ πρέπουσα σωμάτων ἕξις ἔστω. μάλιστα δὲ Χαρίσιν καὶ Σαφηνείᾳ θῦε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. καὶ ὁ τύφος δέ, καὶ ἡ μεγαλαυχία καὶ ἡ ἀλαζονεία, καὶ τὸ βραδυθυμεῖσθαι καὶ λαρυγγίζειν ἀπόθου, καὶ τὸ διασκώπτειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, ἂν τὰ πάντων συκοφαντῇς. καὶ μὴν καὶ ἀκα-

cum atque Atticum vocitantibus te, qui ne cum barbaris quidem inter manifestissimos recenseri dignus sit. Ante omnia verò illud memineris mihi, [d] ne imiterit Sophistarum eorum qui paulò ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, nève etiam depascas illa, perinde vt nunc, sed talia quidem proculca pedibus: imitare autem vetera exempla. Neque verò demulceant te anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus tibi cultus, consuetus ac famiſiaris sit. Præcipuè autem [e] Gratijs & Peripicuitati sacrifica: à quibus plus quàm nimis nunc à tergo relictus es. Et fastus autem, & iactantia, & mala ista scribendi cupiditas, præterea & tumidum istud, atque insolentem te gerere, verbáque plus æquo dilatare, procul absit. & acerbum illud, irridere aliorum scripta, & putare quòd tum demum primus ipse futurus sis, vbi aliorum omnium verba & orationes calumniosè reprehenderis.

λαχεῖνο ὐ μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας ἢ λέξεων παρεσκευασμένος, ἔπειτα καλλωπίζεις τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀπ' ἐκείνου ῥῆμα ἐπιφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλὸν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἁρμόσαι, καὶ ξυμμίαν ἀγῶνα, ἂν μὴ παραβάσεις αὐτό που, ὃ μὴ νενομισμένον μή δ' ἀναγκαῖον ᾖ, οἷον πρόλιν ἢ ὑμάλωσα, ἀδὲ ἀδλως ὅ, τι σημαίνει, ἀπορρίψας, ἀδὲν ἐοικότα τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὴ ἰδιῶται πάντες ἐτεθήπεσαν, ὑπὸ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι σπεύδων καὶ ἐθέλων ἀξιῶν, καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηχεῖσθαι, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐκκαλαμιγνύεις τοῖς λόγοις,

Iam verò neq; illud paruum, imò verò maximum vitium committis, quòd non antea sententias ac res, quàm verba, paratas habes, ac postea verbis eas exornas, sed sicubi verbum alienum ac peregrinum reperisti, aut ipse fingens, pulchrum putâsti esse. huic postea quæris sententiam accommodare: ac damnum quoddam existimas, si illud non alicubi intruseris, etiam si ad id quod dicitur, minimè eo opus sit: quemadmodum paulò antè ὑμάλωσα illum, nescies quidem quid significaret, proiecisti, cùm ille cũ argumento nihil conueniret. Atqui idiotæ & indocti quidem omnes obstupuerant, præ peregrinitate perculsis atque attonitis illorum auribus: at qui docti erant, amborum causa, & tui, & eorum qui te laudabant, ridebãt. Illud verò omnium maximè ridiculum est, quòd cùm plus quàm Atticus videri cupias, & sermonẽ ad vetustissimam diceudi formã diligẽter exercuisse, talia quædam, imò verò plurima intermisces verba, quæ

λόγοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν. οἷον ἰκτῖνα, πῶς οἴει, κατὰ γῆς λαῶν ἰυχόμενον, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου. ὅτι χιτώνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὡς λέγεσθαι· λουλάεια δὲ, καὶ τοὺς ἄῤῥενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν γυναικὸς ἐσθὴς, λουλάεια δὲ τὰ θήλεια καλοῦσι, καὶ ἄλλα πολὺ τούτων πεφανέστερα, οἷον τὸ ἴπλαξ, καὶ τὸ ἀπαντῶμεν, καὶ τὸ καθιθεὶς, ἅπερ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν, τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σὰ ὡς πρὸς μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τῆ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων πλὴν φωνλὸ κακοδαιμονέστερος. ἂν ταῦτα ζηλώσῃς, ἢ μετα μάθῃς, ἅπαξ βιβλωμένον ἐπὶρ

ba, quæ ne puer quidem qui nuper hiscere cœpit, ignorare queat, qualia sunt illa: πῶς οἴει, κατὰ γῆς λαῶν ἰυχόμενον, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου. Cùm χιτώνιον quidem etiam virilem vestem dici putabas, λουλάεια autem masculos prædisequos appellabas. Quæ quis non nouit? quòd videlicet χιτώνιον quidem muliebris vestitus, λουλάρια verò de fœminis tantùm dicantur? Atque alia multa longè his clariora, quale est ἴπλακτο, & ἀπαντῶμεν, & καθιθεὶς illud, quæ ne inquilina quidem Attici sermonis sunt. Nos autem ne poëtas quidem laudamus, qui verbis obscurioribus & minus vsitatis poëmata scribunt. Tua verò, vt pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde vt Dosiadæ ara, & Lycophronis Alexandra sese habent, & si quid istis sermone etiam miseriore scriptum

est. Quòd si igitur hæc imitatus fueris, & dediceris, optimè

ὑπὲρ σεαυτοῦ ἴσῃ. ἢν δὲ πάθῃς αὖθις εἰς τὴν μιχνείαν κατολισθὼν, ἐμοὶ μὲν ἀρκούντως πεπλήρωται ἡ παραίνεσις· σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἅμα μὲν καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

de te ipso statueris. Sin autem nihil animaduertens, iterum in squiditatem istam prolapsus fueris: ego quidem admonitioni atque officio meo satisfeciſſe videbor, tu verò te ipſum accuſabis, ſi vtique etiam intellexeris deteriorem eſſe te factum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc elegantiſſimus Dialogus in Antiquarios ſiue Opicos, qui obſoletis & priſcis verbis vtuntur, ſcriptus eſt, de quibus Gell. l. 1. c. 10. l. 2. c. 21. l. 5. c. 21. l. 6. c. 15. l. 11. c. 16. l. 13. c 9.

a Exegenis & vilibus.] αὐτολήκυθος inopem ſeurram, mendicumq; nebulonem, ac paraſitum ſignificat: quique ſe ad omnia obeunda onera paratum vltrò offert. Demoſthenes aduerſus Cononem: καὶ καλῶσι τοὺς μὲν ἰθυφάλλους, τοὺς δὲ αὐτολυκήθους. αὐτοκαβδάλοι autem, viles ac nihili homines dicuntur. Lycophron, αὐτοκαβδάλου σκάφος. vide interpretem, & Athenæum lib. 10. *b* Gry vel Phuy.] Gry minimum quiddam ſignificat, aut ſordes vnguium, rem videlicet viliſſimam: aut vocem ſuillam, quam edere ſolent ij, qui grauantur ſermonem reſpondere. Hinc hyperbole prouerbialis apud Græcos. Νὴ γὴ quidem loquitur, pro eo quod eſt, nè tantillum quidem. Huius vocis vſus frequens eſt admodum, & apud Ariſtophanem, & Lucianum noſtrum. *c* Equidem diuinatorem.] Alludit ad Euryclem, cuius Ariſtoph. mentionem fecit his verſibus:

Μιμησάμενος τὸν Εὐρυκλέους μαντεῖαν κἀλγυπίαν
Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας εἰσδὺς κοιλοδαίμονα πολλαχέως.

Eurycles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera ariolari cenſebatur, quòd genium haberet intra viſcera. Ab eo harioli ἐγγαστρίται, καὶ Εὐρυκλῖται vocabantur. Suidas: Eurycles omnis ventrilo-

ventriloquus, inquit, vocatur, ab Eurycle, qui talis hariolus fuit. Nec verò tantùm homines sic vocabantur, sed etiam genij qui ventres hominum subibant, vt in Plutarch. libello de defectu Oraculorum. d Ne imiteris.] *Nobis igitur omnia dicta & facta nostra diligenter examinanda sunt, & seuocata retractaq; ab erroribus & ambagibus Sophistarum ad veram philosophiæ sententiam constanter dirigenda, & perducenda. Non enim satis, nosse virtutes & vitia, nisi hæc fugiamus & auersemur, illas sequamur & amplectamur. Sophistæ passim à Platone perstringuntur, vt quodam in loco dicat, eos euidentem esse discipulorum perniciem.* e Gratijs.] *Hesiod. in Theog. tres facit: de his extat hymnus apud Orph.* f Videl. χιτώνιον.] *χιτώνιον pro muliebri solùm tunica accipiendam innuit, cùm ea tamen sui oblitus in commentario* ἐπὶ τῶν μιθ' ὅπλων, *pro virili obtruserit.* g Dosiadæ ara.] *Sunt qui exponunt, & intelligunt epigramma Theocriti, quod* βωμὸς *inscribitur, ac Troili epitaphium continet admodum obscurum.* h Lycophronis Alexandra.] *Suidas scripsit, Lycophron, inquit, & Alexandram obscurum illud poëma.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

CALIDVM.] Νεοχμὸν *calidum verti, propter consonantiam vocum, caloris & squaloris. nam* αὐχμὸς *eum squalorem significat, qui ex nimia siccitate prouenire solet. vnde & pro peste quæ ex nimio æstu contrahitur, positum reperitur.* νεοχμὸν *autem, id quod nuper factum est. Videtur autem & prauam pronunciationem affectatoris istius notare.* Cypselus.] κυψελὶς *aurium sordes significat. Cypselus autem & Periander Corinthiorum reges vetustissimi fuêre, quorum & Pausanias meminit.* Stylo haud.] *Δίλιξις, quam vocem ipse infrà in Rhetorum didascalo exponit τὸ δεινὸν ἐμπωιήσαι.* Obambulabimus.] *Περιπατήσομεν, quod volutabimur propriè magis significat.* Vestem.] βύρσαν *Græcè.* Ablutoriam.] τὸ ἐπιλουτρον. Armariorum.] ἐκθυοθηκῶν *Græcè. & notat Hesychius,* ἐκθύειν *etiam* ὀψωνιᾶν *significare.* Mula.] *In Græco est* ἀσφαδὴν *&* ἀσφαδηλάτης: *quorum alterũ nonnulli pro mulo seu iumento.*

alterum

alterum pro ephippio seu sella, non pro mulione accipiunt. vide Suidã. Vredo.] *κανῦμος: cuius vocis & Athenæus in hac significatione meminit lib. 3. vbi & ipse de affectatoribus huiusmodi tractat.* Tetræ.] *γη πάτταλος Græcè. apparet aũt bulbi genus esse. Bracana verò agrestia holera sunt, vt apud Suidam.* Lecitho.] *hoc est, quæ pisa vel etiã oua vendit.* Qui sacculos.] *Nã Suidas γευμαῖκη ἡ τσολοῆκη ait: & Pollux à quibus dã peram dici affirmat.* Vt ad Selga.] *Vtrum corruptiũ hic aliquid sit, nescio: certè quid velit, nõ puto facilè à quoquã intelligi posse.* Panẽ coloſtratũ.] *Sic interpretari placuit πυελάτιον, quẽ tamẽ alij pro ipso πύον, hoc est, colostra accipiunt. Idẽ & πυελιφθος dicitur. Commenta. in Aristoph. Vespas. Athen. lib. 14. & Pollux lib. 2. cap. 12.* Et fucas.] *Gaza interim fucas, interim squillas vertit apud Aristotelẽ. Athenæus lib 7. φυκίδας vocat.* Et œbum.] *Neq; de Oebo, neq; de Phocidis reperio quicquam. pro λωγάνιον aũt λαγώνιον lego, quod & apud Hesychiũ legam. quanquam neq; de hoc adeò contendo.* Sillus propemodũ.] *hoc est, strabus: à σιλλαίνειν, quod propriè significat subsannandi causa oculos recutere seu retorquere: vnde & Silli versus. Pollux.* Ripæ aggerem.] *ψύτταν*, id est, *χῶμα, quod contra aquæ impetum opponitur. Suprà αὐλὴν idẽ dixit. Vide Hesychium.* Cottaborum strepitus.] *De Cottaborum ludo Athen. lib. 10. 11. & 15. Pollux lib. 6. cap. 19. & Suidas meminit, & Plautus:* Vide ne crebri inte Cottabi crepent. Vt thridacinas.] *Hoc nomine μάζης quoddam genus Attici vocant.* Ad solem.] *ξηροκλοιφήσιον. Inde ξηροκλοιφος locus Constantinopoli fuit, cuius alibi mentio fit.* In aqua ista.] *ἐν λυτρίῳ. Vide Hesychium.* A tergo Carimantũ.] *Carimantes quos dicat, non satis intelligo: nisi si accipiamus sordidos quosdam & mercenarios, qui caput obligatum habeant, aut onera gestent, quales ab Hesychio & κανελμοίροι dicuntur.* Alius iaculo contendebat.] *τῷ καρύκῳ αὐτιβαλε. Vide Hesychiũ.* Nõ enim in cepij, &c.] *κῆπος & σκαφίον tonsuræ species erant. Scaphiũ quando tota coma ad cutẽ vsq; detonsa erat: cepium aũt seu cepus, quando ad frontis ornamentũ capilli resecti erant, vt Comment. Aristoph. in Aues tradit.* Calida.] *ἱστιαμοτράγει, fortasse id quod Plautus dixit thermopotare.* Ventrẽ. *τλὼ νῆστιν ἦμεν, significat aũt νῆστις ieiunium, &*

xium, & item inteſtinum ieiunum inter ſtomachum & ventrem. Areſtes oliuas.] *φαυλίας. Ita Suidas exponit: quanquã Heſychius genus mali grandioris eſſe dicat.* Biſida videlicet ſuilla.] *Intelligo pedes, eò quòd biſidi ſunt.* Hepar è ſartagine.] *id eſt, frixũ. Propriè tamen λοβὸν extremã partem hepatis vocant.* Abyrtacẽ.] *intritũ quoddã barbaricum eſt Vide Suid.* Thrymmatides.] *Pollux inter placentas recenſet θρυμματίδας. De Thrijs aũt Cõmentator Ariſtophanis in Equitibus copioſè.* Quæ ſportulis.] *τῶν ἐκ σαργάνης, de cuius ſignificatione Heſychius.* Qui canere deſijt.] *Capũ intelligo.* Piſcis erat paraſitus.] *Ipſe quidẽ vox paraſiti quid ſignificet, notum eſt: ſed quorſum ſpectet piſcis paraſitus, puto obſcurum eſſe.* Panes aderant.] *πφαῶοι ſcilicet, pro πφαῶοι Atticè. Eſt aũt πφόι vt Heſych. exponit, ὄλυρα, quæ à Latinis quoq; olyra, quibuſdã aũt ſiligo dicitur. vnde πφαῶοι panes, quorum & Athenæus meminit libr. 3.* Tum.] *ὑπόγειά τε καὶ ὑπερῴη. niſi quis malit parua ac magna accipere.* Delphi.] *Obſcurũ quã intelligat, niſi ſi tripodẽ, qualis ἡ δελφικὴ fuit.* Bõbylius.] *Poculum eſt anguſti oris, inter bibendũ ſonũ edens. Athenæus & Pollux.* Dirocypelũ.] *Vt apud Homerũ ἀμφικύπελλον. de cuius etymologia Athen. lib. 11.* Qualia Theri.] *De Thericleo poculo vide itẽm Athenæum.* Tenuia.] *αὐτομοφόρητα, hoc eſt, quæ vento ferri queant.* Pocula quędã.] *hoc eſt, literis inſcripta. quorum ipſorum quoq; meminit Athenæus eodem lib. 11.* Abacus.] *τὸ κυλίκειον: ſic enim malim, niſi quis κυλίκιον pro ora ſeu labro poculi accipiat, & τὸ μεσὸν ad γράμματα referat.* Lebes.] *ἰπνολέβης quòd Athen. libr. 3. à Romanis miliarium dici ait, vas ad calefaciendam aquã comparatum.* Vngebamur cantharidẽ.] *Quódnam vnguentũ hoc ſit, obſcurũ.* Podoctypa autem & Trigoniſtria, *nomina pſaltriarũ videntur eſſe. Nam & Trigonis & Heſychius & Pollux meminêre.* Plauſu digitorum ludebat.] *λικίνδα, à λικᾶν videlicet, cuius verbi Athenæus meminit lib. 1.* Lumbos laſciuiter agitabat.] *Pollucẽ vide l. 4. c. 14.* Ocataxis.] *Suidas propriũ hoc eſſe tradit, quanquã apud illũ ὀκτατάξις legitur, ego tamen cognomentum magis eſſe puto, ab ouis vel frangendis, vel deuorãdis, vel ſimili aliquo factũ.* Segmentũ quoddã.] *λειρόν τινα. Pollux tamen λῆρον per η habet.* Veſtibus in-

bus inusitatis.] ἄχρηστα & ἀφθεγτα, tametsi eæ voces propriè inutiles & gestum habiles significent. In Daduchum.] Eum qui gestat lampada, vt sacerdotes Promethei, Vulcani, &c. Ex egenis.] ἐγκαψιχίδαλον, quod si ab ἐγκάπτειν & χιδάλη deriuetur, ceparum helluonẽ significabit. Sed tamen apud Hesychiũ κατψιπίδαλον, per πη legitur pro eo, vt ipse ait, ὃς μετὰ τῶν πὰ ἄλφιτα μὴ διδόντων τυγχάνει ἁλόρδου. quod neque ipsum quale sit, satis planum est. αὐτολήκυθον αũt & αὐτοκρόδαλον ab Hesychio exponuntur. Endromidum.] Endromides cursorum sunt, & propriè Dianæ: Baucides autem, croceæ muliebres. Pollux. Domum enim.] Nescio corruptúsne sit locus, an mutilatus. Anxium quoddam.] μέμετον. sed haud scio an τεθμέον potius legendum, de quo etiam in prouerbijs Eras. Illius latera.] τὰ ἄκρα, latera verti, propterea quod & in acie latera, τὰ ἄκρα dicuntur, vt ait Pollux. Mulieroſum.] μύρτωνα ἀπὸ μυρτὶς, scilicet genitali muliebri. Lentiscũ subinde rodentem.] χιοτραγάντον, quo nomine notabantur qui elegantiæ & cultui muliebriter studebant. Delicatus & guloſus.] λεκαλίδον, ἀπὸ λεκίδος, seu λέκης, quod patinam significat, vt Pollux. coniecturaliter tamen: quanquam haud scio an corruptus locus sit: videntur enim deesse quoq; nonnulla. Theodorum.] Vt à dea seu Diana restitutum, & vita donatũ. Cariosissimis.] Pro antiquissimis accipio. Oliuas.] Fortasse eas quæ & hodie ex vino vel aqua assatis carnibus pro salsamento adhibentur. Testacea.] ἐμπυδύκωτα à πίδαξ videlicet. Crobylis.] Fuerunt autem Crobyli certa quædam textura capillorum in acutum desinentes, antiquorum Atheniensium gestamen, vt Comment. Thucydidis in lib. 1. Mangonem.] τὸν παιδοκόσμον, quo nomine & mangonem & puerorum moderatorem intelligi posse puto. Voluptatem.] Fortasis à λαλεῖν ἡδονάς γάννυας. Digitis.] χειροσόφους, quos ipse infrà in Rheto. didas. exponit ὀρχήστας, id est, saltatores. Etiam ringi,] ῥινασήσειν. Mensibus non laborasse.] ἀκάθαρτον εἶναι, cuius verbi etiam Athenæus meminit lib. 3. Diuinatorem quendam dæmonẽ.] ἐξαρξίμυδόν τινα, quos & Eurycles Græci vocãt. Suidas. μολὼν.] .κ.num. κἄτα] atq; exinde. ἡδ' ὅς.] Inquit. ἀμηγέπη.] aliquo modo. λῷστε.] optime. δηπεθεν.] videlicet ἄπω.] quædã ἰκλας.

ἐκλαγ.] *propè.* σκοδιᾶζ.] *protendere membra cum oscitatione.* τετάζειν.] *ciuiosè agere.* σκύλευε.] *unguibus rapere, & infestum esse, vnde & Scyllæ nomen videtur fassum* σκυλακοδία.] *id est, petulantia & lasciuia.* Quod igitur] *Paranesis de recta dicendi ratione.* ἐμμελῶπα.] *Hesychius meminit ἐμμελανικοῦ cuiusdam, aitq; paræmiam esse quæ τὸ μηδὲν significetur.* πῶς οἴει.] *id est, quomodo putas.* κὴ γῆς ὑπὸ ἠρόμην ἄν, *&c.*] *Id est, sub terram ire optabam, quando audiebam te recitantem.* χιτώνιον.] *id est, tunicula.* ἀλλάξαι] *seruulas.* ἵππατο.] *volauit.* ἀπαντήσων.] *Obuiã veniens.* κατήμενος.] *Sedens.* Qui verbis obscurioribus & minùs vsitatis.] κὴ γλώττων, *vt etiam Quintilianus lib. 1. cap. 14.*

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

DEMONACTIS Vita.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

ORatio demonstratiui generis est, quæ historicę ac didascalicę tamen dictioni propior, quàm encomiasticę. Describit autem genus, vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quęque idem & priuatim & publicè fecerit, & ab alijs passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac falsè responsa, in quibus recensendis potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quę circa mortem & sepulturam illius acta, quibusque officijs & honoribus illum Athenienses & reliqui Græci prosecuti sint. Exordio attentos potissimùm facit, laudando suam ętatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis Herculi & Socrati similimos procreârit: cuiusmodi sint Demonax hic, & Bœotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Ἐμιλ-

Μικρὸν ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος, τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἴσως θαρρεῖν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετῇ ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμῃ ἄκρως φιλοσόφῳ ἐκφαίνειν. λέγω δέ, ἅς τι τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες καλοῦσι, καὶ ᾤοντο ἄν, καὶ μάλιστα ἐς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον, ὃς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μικρὸν συνεγνόμην. περὶ μὲν οὖν Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γεγραπταί μοι, καὶ ἀκριβῶς, μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχὺς ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ ἐπίπονος συνήθεια, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπῳδὰ τοῦ ὀνόματος. καὶ

Equidem consentaneum erat & noſtram ætatem non in totum expertem fore virorum laude & memoria dignorum, ſed ijs quoque qui & eximijs corporis virtutibus, & mente ſapientiæ ſtudio exculti ſſima præcelluerunt, florere. Dico autem cùm in [a] Bœoticum Soſtratum iſta referens, quem Græci [b] Herculem vocare ſoliti ſunt, & eſſe exiſtimabant: tum maximè in Demonactem philoſophum: quos ego & ipſe vidi, & viſos magna admiratione ſuſpexi. Cum altero quoque, nempe Demonacte, aliquandiu coniunctam conuerſationem habui. Sedenim vitam Soſtrati in alio quopiam libello diligenter perſcriptam executus ſum; declarata eius & animi magnitudine, & excellenti fortitudine. Inſuper quæ eius fuerit in monte Parnaſſo ſub ipſo dio viuendi ratio, quod ſtratum laborioſum, quæ alimenta in montibus conquiſita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

Ad

καὶ ὅσα ἢ λῃσὰς ἀνῃρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁλοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τι καὶ μνήμης ἔτι τοῖς ἀεὶ σοῖς τόγε μοι δοκεῖ ἐμοὶ, καὶ οἱ γνησιώτατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἡμέτερον βίον καινόν τι προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄνευ ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γνώμενον. ὧν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, ὁ τῶν ἀφανῶν, οὐκ εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν, ἀλλὰ καὶ σωμάτων ζώντων ὑγιείᾳ γνώμῃ· καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλῳ, μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίῳ πρὸς αὐτὸν, οὐδὲ

Ad hæc quanta in tollendis è medio latrombus periculæ exhauserit, tum quanta per inuia faciendis itineribus, aut per traiectu difficilia præbendo transitu, pertulerit. Iam verò æquum mihi videtur de Demonacte nonnihil in lucem edere, duarum rerum gratia: vt & illius memores sint viri nostræ ætatis præstantissimi, & iuuenes quique generosissimi, animum ad philosophiã applicantes, non necesse habeant ad vetera tantùm exempla semetipsos componere, sed ex nostra quoque vita habeant, quem sibi pro viuendi regula imitãdum proponant, facti illius æmuli, quem ego omnium optimum ex philosophis esse cognoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex obscuris natus parentibus, quãtum ad

Επι-

dignitatem & possessionem ciuilem attinebat: cæterùm his omnibus illis longè erat excelsior atq; superior: & cum rebus pulcherrimis atque præstantissimis se ipse dignum iudicasset, ad philosophiæ studiũ semet cõtulit, non per Iouem ad Agathobulo tantùm & Demetrio, qui ante illum fuerant, neq; ab

Επικτήτου ἐπιτηδεύτων, ἀλλὰ πάσι μὲν συνηγωνίζετο τοῖς, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ηρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνῇ καὶ γνώμῃ μάλιστα λιπαρουμένῳ. ἀπὸ δὲ Δημώναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινὸς, ὡς ἔφην, παρακληθεὶς, ἀπ' οἰκείας τῆς τὰ ἄλλα ὁρμῆς, καὶ ἐμφυτος πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος, ἐκ παίδων εὐθὺς ἀκινήτῳ, ἁπλῶς μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων ὅλον δὲ παιδὸς ἑαυτὸν ἐπιτηδείᾳ καὶ παῤῥησίᾳ, διατελῶν αὐτός τε ὀρθῶ καὶ ὑγιεῖ, μὴ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων, τῷ ἑαυτοῦ γνώμῃ, καὶ τῷ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀληθεῖ. ὁ μὲν ἀνέπλους γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἦν, ἀπὸ καὶ ποιητῶν σωτροφούμενος, καὶ τῶν παλαιῶν ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ παραῤῥύσεις, οὐκ

Epicteto excitatus, ſed cum illis conuerſabatur, præcipuè verò cum Timocrate Heracleote, viro cumprimis ſapiente, neq; non eloquentia & induſtria plurimùm ornato. At Demonax nequaquam ab aliquo iliorum, vt dixi, perſuaſus, ſed peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu & inſito quodam ad philoſophiam amore, ſtatim à puero permotus, omnia humana bona in vniuerſum contempſit. Ac ſe cũ tótum libertati tradidiſſet, dicendiq; fiducia, in ea conſtanter perſtitit, cùm & ipſe rectam ac ſanam & inculpatam vitam viueret, ac videntibus & audientibus ſuam ipſius mentem exemplum exhiberet, veritatemq; quam in philoſophando perpetuam obtinebat. Cæterùm nequaquam illotis, quod aiunt, pedibus, hoc eſt, à dicendi facultate alienus, ad philoſophiæ ſtudia acceſſit, ſed poëtarum lectionib. enutritus, multos tenebat memoria, dicendiq; artes non mediocri ſtudio exercuerat. Ea verò quæ in philoſophia tractari ſolent, haud modicè,

ὐκ ἐπ' ὀλίγον, ἀλλ' κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀψάμενος, ἱκανῶς. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγεγύμναστο, καὶ πρὸς ἀρετὴν διεπεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεᾶ εἶναι ὥστε ἐπεὶ καὶ ἐμαθεν ὐκ ἔτι ἑαυτῷ δαρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολλὰ ὑπὲρ αὐτοῦ λόγου τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίαν δὲ ἣν δὴ ὐκ ἔν ἀρτεμόμενος, ἀλλὰ πολλὰ εἰς τὸ καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξεφαίνετό τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ὁμοιοῦσθαι, ἐν τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ, τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἐλόγῳ, ὁ πρὸς τὰ εἰς τὴν δίαιταν, ὡς δοκεῖ μάλιστα καὶ ἀπροσδεέστατος τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὅμως διαιτᾶσθαι, καὶ πῶς ἂν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τοῦτο κατὰ-

modicè, & neq; vt est in prouerbio, summo tantùm digito attigerat, sed exactè comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam varijs laboribus assuefecerat. Breuiter, in hoc summo studio & cura laborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quare postquam sensit se quoq; ipse sibi amplius non sufficere, voluntaria morte è vita discessit, multo super hoc ipso Græcorum, optimatibus sermone relicto. Philosophiæ verò haudquaquã vnam tantùm speciem ab alijs seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum apertè ferebat quapotissimùm illarum oblectaretur. Apparebat quidem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & vitæ frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen ambitiosè adulterabat ea quæ ad victum pertinebat admirationis popularis emerendæ gratia, vtq̃ ij quibus cum conuersaretur, in eum coniectos haberent oculos: verùm commum cum alijs viuendi ratione vtebatur, ne tantillum quidem philosophico fa-

λαλὸς καὶ σωλῶν, καὶ ξωνιπολιτούτος, καὶ πλὴν μὴ τοῦ Σωκράτους ἀρωνείαν ὑποσείμενος, χάειτο δὲ Αττικῆς μετὰς ἀφράνωρ τὰς σωουσίας, ὡς τοὺς προσμιλοῦντας ἀπιστῆσαι, μήτε καταφρονοῦντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμητόρων ἀφροῦγοντας, παυσίους δὲ ὑπ' ὀυφροσώνης γινομένους, καὶ κοσμιωτέρους πρὸς τὸ μέλλον ἀνελπίδας. ὁδὶ πώποτε γοιῶ ὤφθη λυπρὸς ὢν, ἢ ὑπειστάμενος ἢ ἀγανακτῶν ὁδ' ἐπιτιμῶν ὡς δίκαιος. ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων καθάπτοιτο, τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι συγγινώσκει. καὶ τὸ πρόβλημα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἐξίσ λαμβάνων, τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργὴν δὲ πὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χορμένων. ἐγὼ γὰρ, ἀνθρώπου μὲν ἔναι τὸ

flu infectus: & cum aliis iucundam consuetudinem exercebat, & communibus Reip. legibus non grauatim parebat. Porrò [e] Socraticam ironiam nulla ex parte accedebat: gratia verò Attica plenas semper disputationes sermonibus haud obscuris in medium afferebat, ita vt eius discipuli abeuntes neq; contemnerent eum tanquam parùm generosum, neq; eius inhumanam in obiurgando seueritatem atq; acerbitatem fugientes pertimescerent, sed omnimodi orationis amabili lætitia reddebantur, ac subinde multò modestiores, de futuris præcipiendis optimam spem concipiebant animo. Itaque nunquam visus est vociferari, aut mira pertinacitate contendere, aut indignari: & si aliquis illi esset increpandus, [f] ipsa quidem peccata reprehendebat, cæterùm peccantibus benignè ignoscebat, exemplum illud à medicis petitum vsurpans, qui morbos adhibitis pharmacis propulsare solent, iracundia verò erga ægrotantes vtuntur minimè. 8 Existimabat enim hominis esse peccare:

τὸ ἁμαρτάνειν· θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου, τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν. τοιούτῳ δὴ βίῳ χρώμενος, ὡς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα. καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους. τοὺς δὲ ἢ πενίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας ἢ νόσον αἰτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας, ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας εἰρήνην πρυτανεύειν.

καὶ

peccare: Dei verò, aut viri dijs proximi, errata emendare. Ad hunc ergo modum cùm vitam instituisset sapientissimè, nullius in rebus suis egebat auxilio, ipse verò amicis in ijs quæ par erat, persæpe fidelem nauabat operam: ac nonnullos ex illis si qui fecundiore fortuna vti videbantur, submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus duraturis & planè caducis ac transitorijs efferri atque gestire animo viderentur. Nonnullos quoq; inuisum paupertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molestéque ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes, cum risu consolabatur, nō videntes breui futurum vt omnia quæ dolorē & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent: bonorum verò ac malorum obliuio vnà cùm longa libertate omnes esset in exiguo temporis spacio complexura. Ad hæc curæ illi erat, fratres quoque inter se dissidentes atque discordes, ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis reconciliatis illorum animis pacem componere.

 Ac

καί ποτε καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη, καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἔπεισεν ὑπομεῖναι τὴν πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτος ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτῷ, πρᾶος καὶ ἥμερος καὶ φαιδρός. μόνον αὐτῷ ἰδίᾳ φίλου νόσῳ ἢ θανάτῳ ὡς ἄρα τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγεμένου. καὶ δὴ καὶ φίλῳ μὴ τῶν ἄπασι, καὶ γὰρ ἔστιν οὓς τινας οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἀνθρωπόμορφόν τι ὄντα. πλεῖον ἢ ἔλαττον ἔμοιγε, σπανίοις ἐνίοις αὐτὸ μόναις ἐξισάζων, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν θρασυπέτειαν ἐλπίδα δεδωκέναι. μὴ τοῦτο πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἐμπαίζειν τι, μὴ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ ἡδομενὸν ἐκεῖνο τῶν πόθων τοῖς φιλοῦσιν αὐτὸ ἐπικαθῆσθαι. τοιαῦτα χαριεῖται μὴ Ἀθηναίων ὅσοι τε ὅλου δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει, ὑπὲρ φωνῆς

Ac sanè aliquando populum seditionibus exulceratum, scitè & utiliter disserendo compescuit, multosq; illorum persuasit, vt patriæ tranquillè & modestè subseruirent. Talem quempiam in philosophia exercenda morem obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solùm verò amici aut morbo aut morte discruciabatur, ita vt h rem omnium maximã & præstantissimã in rebus humanis amicitiam & voluntatũ cõiunctionem esse existimaret. Quocirca amicus erat omnibus, nec fuit quisquam quem non familiarem compellasset, qui quidam homo erat. Maiorem verò aut minorem animi alacritatem vultu præ se ferebat, cõuersatione nonnullorum ex illis vtens, eosq; coarguens, quotquot illi videbantur propter spem exhibiti obsequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eáque verborum venere faciebat dicebãtque, vt semper iuxta Comicum, suadelam labijs suis insedisse credibile sit. Itaque & Atheniensium vniuersus populus, & ij qui in dignitatibus erant constituti, sum-

φῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὥς τινα τῶν ἀρίστων προσδιέποντες. καί ποτε ἐν ἀρχῇ προσήκοντι τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μέσον τοῦ παρὰ τοῖς πολίταις ἐκκλήτου, ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινος ἐπ' αὐτὸν ἀνίσταντος Ἀνυτίου, καὶ Μελίτου, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντος, ἅπερ καὶ κατὰ τοῦ τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων τῶν Ἐλευσινίων: πρὸς ἅπερ ἀναβλέψας μάλα σεμνοπρεπῶς, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν εἰς τὸν ἐκκλησίαν· τὰ μὲν ἐμμελῶς, τὰ δὲ καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ θεσμοποιεῖν πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσε· οὐδὲ γὰρ

ti, *summa cum reuerentia illum admirabantur, eáque in sententia permanserunt, vt vnum ex optimatibus suspicientes.* Cæterùm cùm in Reip. procurationib. obeundis *versaretur, multorum prauis & nefarijs conatibus restitit: vnde odium & inuidiam non mediocrem multitudinis sibi conflauit, tum propter dicendi interritam fiduciam, & mouendi libertatem. Vnde factum est vt nonnulli quoque aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacte accusantes, quæ priùs per illos in accusando Socrate in crimen vocata fuerant, nempe quod nunquam visus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusinijs initiatus. Ad quæ magno animo, & corona redimitus, & nitida veste amictus, inque concionem progressus, partim scitè & dexteriter, partim verò asperiùs quàm philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quòd nunquam sacrâ fecisset Mineruæ: Nulla vos capiat admiratio, inquit, viri Athenienses, si priùs*

οὐδὲν αὐτῶν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπολάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν αἰτίαν, τὸ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τιλετῆς, ὅτι ἄρα τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ἢ σιωπῆσαι πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀπ' ἀρχῆς αὐτὸς τῶν ὀργίων· ἄρα τι καὶ πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεῦσαν ὑπὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χερσὶν ἔχοντας, πρᾶον αὖθις, καὶ ἥμερον γενέσθαι αὐτίκα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξάμενον τιμᾶν τε ἀνδεῖσθαι, καὶ τὰ τελευταῖα θαυμάζειν. καί τοι οὐθὺς, ἐν ἀρχῇ τοῦ πρὸς αὐτοὺς λόγου, πραχυτέρῳ ἐχρῆτο τῷ προοιμίῳ· ἄνδρες γάρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μέν, ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη καὶ θύσαντα· τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐπαμύξατε. βούλομαι δὲ ἕνια παθεῖν τοῦ ἀνόχως τε ἅμα

illi vnquam sacrificauerim. nequaquam enim illam sacris per me oblatis egere existimabam. Ad secundam verò accusationis partem, nempe mysteriorum, eam dixit subesse causam quò minus cum illis festiuitatis particeps fuisset hactenus: quòd si mysteria, inquit, praua & friuola comperisset, apud nondum initiatos non tacuisset, sed ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset: sin bona, rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat. Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, a-statim mitem erga eundem & placidum animum induerunt, atque ex illo eum cœperunt habitis honoribus reuereri quoque & colere: postremùm verò admiratione etiam prosequi. Ille autè statim initio orationis ad illos habitæ, asperiore proœmio vsus est: Viri enim, inquit, Athenienses, cùm me sertis coronatũ videatis, quum me iam sacrificatis? etenim antehac nunquam litâstis. Quædam verò quæ ab illo acutè pariter & vrbanè dicta animaduertit, volo deinceps subiungere. Opti-

mum

ἅμα καὶ ἀσεὶς ὑπ' αὐτῆ λιλεγμένων. ἄρξασθαι δὲ Φαβωρίνου λαλοῦν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα ἐν αὐταῖς μιλῶν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννὲς καὶ γυναικῶδες, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν, γλαυκάζοι τὰ αὐτῶ; ἄνθρωπος, ἔφη, οὐκ εὐκατάτακτα ἔχων τὰ ὦτα. ἐκκεκμένος δὲ ὑφ' ὑφῆς, καὶ ἐρωτῶντος. τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δημώναξ, ἐπὶ παιδὸς ἐς φιλοσοφίαν ἦκες; ὁρχεις, ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώνακτα· τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ· ὁ δὲ, τίς γάρ σοι ἔπεν ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἤδη, παρ' αὐτῶν ἐκ δὴ μάλα ἐγέλασε. τὸν δὲ ἐρωτήσαντα, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ ἐκεῖνον ἔφη· γελοῖόν μοι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πώγω

mum autem factu videtur, vt k à Phauorino, & ijs quæ ad illum dixit, exordium faciam. Postquam enim Phauorinus à quodam audiisset, suas dissertationes à Demonacte haberi ludibrio, maximè verò membrorum in illis minimùm fractas delicias, ingeneroſam & muliebrem molliciem, ac philoſophiæ minimè congruentem: accesſit Demonactem, interrogauitq; quisnam esſet à quo ſubſannaretur: Homo, inquit, cui aures ſunt deceptu difficiles. Occurrente verò quodã Sophiſta, atq; interrogante: Quibuſnam viatieis inſtructus, ô Demonax, à puero ad philoſophiam accesſiſtis? reſpondit, Teſticulis. Alio tempore cùm ſemel idem ille accesſiſſet, quæſiuit ex Demonacte, quàm philoſophiæ ſectam præ alijs ſtudioſiùs amplecteretur: Quis verò, inquit, te certum fecit me philoſophari? Et cum dicto abiens, riſit apud ſe valde ſuauiter. Illo verò interrogante quid esſet quòd rideret, Demonax: Perridiculum, inquit, hoc mihi viſum eſt, tu à barba

χων & ἀξιοῖς μείνασθαι τὸς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τῷ δὲ Σιδωνίῳ ῥήτορι σοφιστῇ Ἀθήνησιν εὐδοκιμοῦντι & λαμπρῷ ὄντι περὶ αὐτοῦ ἐπαινέσαντα διῆλθον, ὅτι φάσκοις φιλοσοφίας πεπειρᾶσθαι, καὶ χάριν δὲ αὐτὰ ἀπᾶν, ἃ ἔλεγεν. ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι· ἐὰν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι· ἐὰν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, ἁρπάσω· ἐὰν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι· ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων οὗτος, ἔφη προσαπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθων δέ τις, τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπαρύφων νεανίσκων ὡραῖος, ἐπισκώπτων αὐτὸν, προτείνων τινὰ σοφιστικὸν, καὶ κελεύων ἅπαν τὸ συλλογισμὸν λύσαι, ἐμοῦ, ἔφη, οἶδα τίνων, ὅτι πράγματος. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπολύ-

philosophantes iudicandos esse existimas, ipse barbam non habens. Sidonius autem rhetor cùm Athenis celebris & clarus haberetur, ac aliquando de se eiusmodi publica oratione decantaret encomium, quòd totius philosophiæ peritus esset, nec minus dicendi facultate ea posset exequi quæ diceret: Etenim, inquit, si Aristoteles ad Lyceum me vocârit, sequar: si Plato ad Academiam, veniam: si à Zenone ad porticum Variam prouocabor, nihil cunctatus præstò ero: si Pythagoras me accersiuerit, silebo. Surgens itaq; è medio auditorum Demonax: Heus tu, inquit, vocat te Pythagoras. Cæterùm Pythone quodam eorum qui fuerant è Macedonia splendidè & nitidè culti, iuuene formoso subsannante illum, ac quæstionem sophisticam proponente, iubenteque vt syllogismi solutionem diceret: Vnum, inquit, fili noui, quòd subigêris. Cùm ego ille stomachanti animo indignaretur propter scommatis amphiboliam,

illi

φανῆς, αὐτίκα σοι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιδείξω. ὁ δὲ σοῦ γέλωτι ἠρώτησε· καὶ γὰρ ἄνδρα ἔξεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀνθεινὴν ἀμπεχόμενος, Ολυμπιονίκης ὤν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν μαλακὴν ἔριθον, καὶ αἷμα ἐρρύη. οἱ μὲν παρόντες ἀγανάκτουν. ὡς αὐτὸς ἔκαστος τετυπλημένος, καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνδρὸν παῖσαι λίθῳ· ὁ δὲ Δημώναξ, μυδαμῶς, ἔφη, ἄνδρα πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεί δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον, ὁδῷ βαδίζων τις, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις εἴη τοῦ δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν, καὶ ἐπόμενα ὁμολογεῖν αὐτῷ, καὶ λίθον καὶ τύπον. ἀφικνεῖσθαι. ἦκεν οὖν τις μαραίσιος ὡραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων. ἐπεὶ δὲ ἄλλα τινὰ ἔλεγεν, ἄπιθι, ἔφη, ὦ οὗτος illiq; cōminaretur, Statim tibi virū ostendam. ille in multum risum effusus, interrogauit adolescentem: Ergo virum habes? Quodam tempore cùm quidā etiam athleta ab eo fuisset derisus propterea, quòd cùm victor extitisset in Olympia, vestitu molli & florido amictus cōspiceretur: vulsus ille lapide in caput incussit, adeò vt sanguis efflueret. Itaque qui aderant, indignantes factum grauiter & molestè ferebant, quasi vnus ex illis fuisset percussus. cumq; exclamarent vt ad Proconsulem iret: Nequaquam, inquit, viri ad Proconsulem, quin multò magis eamus ad medicum. Dum aliquando obambulans annulum aureum in itinere fortè fortuna reperisset: proposita in foro schedula, voluit eum qui amissi annuli dominus extitisset, venire, atque si illius pondus & gemmam & typum rectè indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidam forma honesta & amabili, qui se amisisse perhibebat. Cæterùm cùm nihil sani diceret: Abi, inquit, ô puer, ac

tuum

καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις, Ἀθλίωσιν ἰδὼν αὐτοῦ παῖδα λίαν ὡραῖον, θυμηδίαν δὲ καὶ ἀκολασίαν μίαν, προαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἐμὸς υἱὸς οὗτος· καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς, ἔφη, καὶ σὺ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ λυπικὸν, ἐν ἄρκτου δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ὀνοκράτουν, ὥσπερ ὠνομάζετο. ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίου. ἐρωτήσαντός τινος, τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας ἐστὶν ἀποκειμένου εὐδαίμονα εἶναι τὸν εὐβιωτον. ἐκεῖνος δὲ φήσαντος, πολλοὺς εὐβιωτους εἶναι. ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁ δέ, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις ἀνύσαιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τύχαις δεδουλώμεθα. καὶ μήν, ἔφη, εἰ καταγνοίης τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ ὅτι ἐλπίδος ἄξια, φόβου ἄξια,

tuum ipsius annulum diligenter obserua. etenim hunc non amisisti. Quispiam verò è Romanis senatoribus cũ Athenis illi filium suum iuuenem supra modum formosum commonstrasset, effœminatum verò, & corruptum delicijs, dixissetq; Salutat te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsîsset quinam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Ille autem subijciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, hauddubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas

propte-

παυσαμένων πάντας καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἡδέων. Περιγενέσθαι δὲ τὸν Πρωτέως ἐπιλιμῶντα αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ σώματα, καὶ ζῆς ἀνθρώποις πρόσπαιζε καὶ λέγοντα· Δημώναξ ὁ κυνᾶς, ἀπεκείνατο· Περιγρῖνι, οὐκ ἀνθρωπίσεως. καὶ μέλω, καὶ φυσικόν τινα, ὡρὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον ἀναστήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιάν, ἤρετο· Ζητεῖς ἆρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγον τινὰ εἶναι λέγοντα, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ, ὁπόσα βούλεται· μὴ θαύμαζε, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ ἃ βούλῃ, ἕπου πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν καὶ ὄψει μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρὰ τὰ φάρμακα πείθοντα αὐτὴν, δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, ἀνιπτόμενον τὸ νόμισμα, ὡς ἂν ἐγὼ τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ

propterea quòd & quæ doleant, & iucunda sunt, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd plerasq; omnia naso suspenderet, hominibusq; illuderet, dicenteq; Demonax, nó viuis Cynicum. respondit: Peregrine, non viuis hominem. Physicum quoq; super Antipodibus differentem, surgens deduxit ad puteum, illiq; vmbra in aqua commonstrata, quæsiuit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Prætereà quopiam magum se esse profitente, habereq; carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere possit ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum artem exerceo: & si placet, ad pistricem me sequere, videbisq; me vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panẽ det, subobscurè monetã immens, æqualem cũ incãtationibus vim obtinentẽ. Cùm verò Herodes

grauiter

πάνυ, ἐπῳήθη τὸν Πολυδεύκη, πὲ ὥρας ἀφῳανόνθα, καὶ ἄξιόν ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρεῖσθαι, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους, ἔφη, κομίζω δέ τινα ἐπιστολήν. ἀσθμαίνοντος ἐκείνου, καὶ οἰηθέντος, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς ζῇς ἅπασι σωτρίχεα ὠδὰ πάθα αὐτῷ, καὶ ἀπόντος. τί δῆτα, ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ σε διατάσσει, ἔφη, ὅτι μὴ ἄλλη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ δὲ αὐτὸς γὰρ πυνθάνεται, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείργαντι προσελθὼν, ἔκλαυσε μάλα τι ἐπ' αὐτῷ, καὶ δεδάκρυκε αὐτῷ ἀναγαγεῖν τὸ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινὰς ἀνθρώπους ὀνομάσειε, μηδένα πώποτε πενθήσαντας. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκεῖνος ἐνδοιάσας καὶ ἀπορήσας. ἐγὼ γὰρ ἔγωγε, οἶμαι, εἰπεῖν ἔχοιμι τινα, εἰπεῖν δὲ ἔστ', ἔφη, ὦ γελοῖε μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον;

grauiter & peracerbè Pollucis immatura morte sublati obitum lugeret, velletq; currũ illi iungere, ac equos præstare tanquam ascensurõ, & cœnam adornare: aggressus hunc Demonax: A Polluce inquit, epistolam tibi adfero. Cæterùm cùm illi gauisus esset, putaretq; illum quoque alys esse dolori, dixit: Quid igitur, ô Demenax, sibi vult Pollux? Accusat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij sui mortem intõsolabiliter lugentẽ, ac tenebris semet occultantem accessit, seq; magum professus est, ac filij simulacrum ab inferis posse reducere, si tres tantùm homines illi nominauerit, quos nunquam vllius obitum luxisse certò compertum haberet. Cùm ergo diu multumq; secum hæsitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem posset producere: ait tandem Demonax: O ridicule, an te solum intoleranda mala perferre existimas, cùm luctus expertem videat neminem?

Atquẽ

ὡ μὲν ἐκείνων καταγελᾶν ἄξιος, τῶν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνί γοιῶ ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγου τινὰ, καὶ ὑπερφυῶς ἀρκεσθέντι, ἐγὼ μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νυνὶ μὲν ἀπεκρίνω, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀπεκρίνω. ἀποντος δέ τινος τῶν ἑταίρων ἀπιώμεν Δημώναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ. πάνυ, ἔφη, κωφὸν ἡγῇ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰ μὴ δύναται καὶ ἐντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκοῦσαι. ἰδών δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, ἰατρικῇ ἀπαιδεύτους, ἐν ζητήσει εἰλουμένους καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ ὑδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον· ὁ δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων, τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὖ κόσκινον ὑποτιθέναι· Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ περιπατητικὸς μέγα φρονῶν, ὅτι

Atqui & illos falsè deridere solitus est, qui in sermonibus nimium vetustis & peregrinis vocabulis uti consueuerant. Itaq; cùm vnum aliquando super oratione quadam interrogasset, illeq; plus quàm Atticè respondisset: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in fanum Aesculapij pro filij salute oraturi: Vehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidisset duos philosophos egregiè rudes & indoctos super quæstione quapiam satis ridiculè altercantes, ac alterum absurda quærentem, alterum verò ad rem nihil sane respondentem: Nónne videatur vobis, inquit, ô amici, alter illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum supponere? Agathocles verò Peripateticus cùm superbè & insolenter se ferret, & arrogantèr iactitaret dialecticorum se solum

ὅτι μόνος αὐτὸς ἂν, ᾧ πρῶτος τῶν ἀγαθοκλείων ἔφη, καὶ μὲν, ὦ Ἀγαθόκλεις ἐὰν μὴ πρῶτος, οὐ μόνος· εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. Κεθήγῳ δὲ τῷ ὑπατικῷ, ὁπότε ἀφίκετο Ἑλλάδος ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀπιών, προσβώμῳ τῷ πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λίαν γελοῖα καὶ ποιοῦντι καὶ λέγοντι, καθ' ἑτέρων τινῶν, ὁρῶν τοῦτα, εἶπεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι· μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημώναξ, οὐδὲ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξιλαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπιόντι μετὰπεμπόμενος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνιόντι· προσέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλο δέ ποτε ἐρομένου, εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι ἀθάνατος, ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. περὶ μὲν τοῦ Ἡρῴδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα, φάσκοντα ἡμῖν μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς

solum & primum esse: Atqui, inquit, ô Agathocles, si primus non solus: sin verò solus non primus. Porrò autem Cethego viro consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, postea quam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisse ferunt Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, ne magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophum multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conuersaturus: Accedit, inquit, Apollonius, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed vt omnia reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem affirmantem nobis haud vnam saltem esse animam. Neque enim esse eiusdem animæ

Regis

τὰς ψυχὰς Ρηγίλλου, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἱερᾶν, καὶ τὰ τοιαῦτα μιλιτᾶν. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τὴν προρρήσεως ἀκούσας· διὰ τίνα αἰτίαν ἀφορίζουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, ζῶν ἤδη τελετὴν αὐτοῖς καταστησάμενον Εὐμόλπου, βαρβαρικοῦ καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων· ἢ δεδοικας, μὴ ἀναπραγήσῃ τοῦ πλοίου, ὑπὸ ἰχθύων καταφαγωθείς; εἶτα ἀγνώμονα ἂν εἶναι, ἔφη, δόξειεν, ὑπὸ ἰχθύων καταδαπανᾶσθαι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορι δέ τινι, λοιδορίαν μελετήσαντι, σωφρόνως ἔσχε διακεῖσθαι καὶ γυμνάζεσθαι. ζῶν ἀπόνως, ἀεὶ ἐπ' ἰμάντος τοῦ λίγω· ἀπότως τοίνυν, ἔφη, διαῦτα λίγει, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντιν

Regilaum & Pollucem, vt tanquam viuentes epulis suscipiat, taliáque illi curæ sint. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cùm eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Postea verò quàm illi semel nauigandum erat negotij gratiâ existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus, dicit amicorum quispiam: An' non pertimescis, Demonax, ne naui fracta atque subuersa à piscibus deuoreris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cùm tot ipse pisces antè deuorauerim. Cuidam rhetori vitiosissimè declamanti consuluit, vt frequenti exercitio

incumberet. Cæterùm cùm ille dixisset: Nunquam non apud me ipsum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam inepte dicis, qui semper stulto auditore vti soleas. Augure quo-

 semel

δὲ ποτὲ ἰδὼν, δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον. οὐχ ὁρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ, ὡς ἀληθές τι λαμβάνων τῶν ἐπιπλωσμένων, ὀλίγον ἀπαιτεῖς, ὁπόσον ἂν ἐθέλῃς· εἰ δὲ ὡς ἀδοκήσαι τῷ θεῷ, πάντα ἔσται, τί σὺ λαμβάνεις ἢ μαντικήν; προσβύτου δέ τινος Ῥωμαίου ἐσωματοῦντος καὶ πρὸς ἀνόπλιον αὐτὸς μάχῃ πρὸς πάλαμον ἐπιδεξαμένου, καὶ ὁρμῶντος, πῶς σοι Δημώναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξα; λαμπρῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων πάνυ εὐσόφως παρεσκεύασο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῷ, ἐὰν χιλίας μνᾶς ξύλων λάσωμαι, ὦ Δημώναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο; σποδὸν, ἔφη, τὸν σποδὸν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι. Πολυβίῳ δέ τινι, ἀνδρὶ ἀπαιδεύτῳ

semel publicitùs mercedis gratiâ vaticinante conspecto: Non videò, inquit, quamobrem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi queas ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt depellere, modicum postulas, quantumcunque tandem postulaueris. Sin omnia, quemadmodum Deo visum est euentura sunt, quid tua præstare potest vaticinatio? Sene verò quopiam Romano benè corpulento, armatam illi pugnam aduersus ligneum palum susceptam commonstrante, interroganteque: Quanto tibi feruore, ô Demonax pugnasse visus sum? magno, inquit: siquidem hunc ligneum habuisti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat. Interrogante enim quopiam ludibrij gratiâ: Si mille minis ligna combussero, Demonax, quot minæ fumo cessuræ sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi, elati

ωῦδ' οὕτω ἀνθρώπου, καὶ σοροικοῦ ἀπόντος, ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς Ρωμαίων πολιτείας τετίμηκεν· ἄθυμος, ἔφη, ἔσῃ μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖος ποιήσει. ἰδών δέ τινα τῶν ὑπαρύφων, ἐπὶ ὦ πλάτος ἡ πορφύρας μεγάλα φρονοῦντα, ὑψώσας αὐτοῦ πρὸς τὸ ὦς, καὶ τῆς ἐθνικῆς παβόμβου, καὶ διέξας, ἔφη· τοῦτο μᾶλλόν τι πρὸ σοῦ φέρεσθαι ἐφόρει, καὶ ἐν πρόσθεν. ἐπὶ μὲν γὰρ λουόμενος, ἀκνήσας εἰς τὸ ὕδωρ θερμὸν ἐμβλῶσα, καὶ ἠτιάσατό τις, ὡς ἀποδειλιάσασα, ἐπέ μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πεύσεσθαι ἔμελλον; ἱερομνήμονά δέ τινα, ὁποῖα νομίσας εἶναι τὰ ἐν Ἅιδου, ἀνείμενον, ἔφη, μᾶλλόν τι ἐπιστελῶ. Ἀδάμαντί δέ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγράφθαι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν τοῖς διαθήκαις ἐκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ σορῷ· οὐ χεῖρον δέ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν, Γᾶτα

elati tamen animi; arrogantiùs iactante, Rex Romanorum ciuitate me donauit: Vtinam, inquit, te magis Græcum, quàm Romanum feciſſet. Rurſus conſpecto quopiam ex molliter & delicatè conueſtitis, propter purpuræ latitudinem ſuperbiente, inſolentiúsque incedente, admoto ad illius aurem capite, apprehenſaque veſte, & commõſtrata: Heus tu, inquit, hoc ante te ouis ferre ſolebat, & ouis fuit. Cùm ſemel in balneis lauans in aquam feruentem inſcendere recuſaret, ac quiſpiam eundem meticuloſum & parùm audacem accuſaret: Dic mihi, inquit, num hoc ipſum pro patria paſſurus eram? Quærente ex eo quopiam: Qualiánam, ô Demonax, in orco eſſe exiſtimas? Præſtolare, inquit, & inde literis miſſis tibi reſcribam: Admeto verò cuidam

inepto poëtæ dicenti ſe ſcripſiſſe Epigramma monoſtichon, quod teſtamento quoque ſuæ ſtatuæ inſcribendum mandâſſet, neque malum eſſe illud perhibenti:

Γῆα κάθ' Ἀδμήτε ἴλυπρον, βῆσε' ἀς θεὸν αὐτός. γελάσας εἶπεν, οὕτω καλόν ὄφιν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐγὼ βουλόμην ἂν ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιπαχῶς γίγνεται, ἤρετο. τί ἔστι τοῦτο, ὦ Δημώναξ; ὁ δὲ μειδιάσας, Χάρων με, ἔφη, μὴ μὲν δὴ καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν, τὸν αὐτὸν οἰκέτην μαστιγοῦντα· παῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτὸν τοῦ δούλου ἐπιφαίνων. Δακάς τις δέ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἔχοντα λέγοντι, ἔφη· οὐ γὰρ ἀ Δανάη, ἀ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν κυνικὸν, τρίβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπερόγκου μακρᾶς ὄντα, καὶ λέγοντα, ὅτι Ἀντισθένει καὶ Κράτητι καὶ Διογέ-

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit: solutus in cachinnos, inquit, Adeò elegans est, ô Admete, Epigramma, vt magno emerim illud iam inscriptum esse. Cùm vidisset quispiam crura eius tarda & turgida, qualia ferè senibus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo: Quid hoc sibi vult, Demonax? ille subridens: Charon me momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem: Desine, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Puella quædam, cui nomen erat Danaë, fratri in iudicio litem intendenti: Fratrem, inquit, in foro reū facies. neque enim es Danaë Acrisii filia. Magno verò atque implacabili odio semper aduersus eos pugnabat, quos non iuxta veritatis duxlum, sed ad ostentationem philosophari animaduerteret. Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & peram habentem, cæterùm pro baculo supra modum fastuosè & arroganter vociferantē, dicentemq́, Antisthenis & Cratetis ac

Diogenis

Διογένους δὲ ζηλωτής· μὴ ψεύδου, ἔφη· σὺ γὰρ Ὑπερείδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπὲ μέν τοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἰδεῖν ἔστιν ἀκόμαχόν τινας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκνοντας ἀλλήλους ἀπανθρώπως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν. ἀστεῖον δὲ καὶ ἀκακόν τι καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον ἀρμόσαν. ὧν γὰρ τῶν μιτρουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. λιθικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο διατηρουμένου αὐτοῦ, καὶ εἰς λιγαδίαν ἀφιδάλλοντος, ἀγανακτήσας καὶ καταπαθῶν τὸν λιθικὸν κελεύσας, ἔρριψεν ἢ ξύλοις συνέτριψεν, ἢ καὶ φυγῇ ἐζημίωσεν, ἀπ' ὀργῆς Δημώνακος παρατυχὸν παρητήσατο συγγνώμην ἔχειν

Diogenis ſum æmulus: Cauue impudenter mentiaris: inquit: ſiquidem tu Hyperidæ diſcipulus exiſtis. Cùm non paucos ſemel videret, athletas malè & ignauiter pugnantes, præterq; legem eiſdem conſtitutam, pro eo quòd Pancratio decertandum fuerat, mordicùs ſe proſcindentes: Non iniuria, inquit, noſtri temporis athletas concomitantes ſaeiõ leones vocant. Neque illud dictum ſale vrbano careret, ac mordacitatis expers eſt, quo erga Proconſulem vſus eſſe fertur. Etenim vnus ex his erat, qui crura totúmque corpus vnguento ſolebat perungere. Porrò autem quidam Cynicus cùm in lapidem aſcendiſſet, hoc ipſum in eo turpibus verbis accuſauit, & tanquam obſcœnũ & fœdè factum probrosè calumniatus eſt, adeò vt Proconſul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, quẽ aut fuſtibus contuſurus, aut exilio mulctaturus erat. Verũ cũ forte fortuna interueniſſet Demonax, deprecatus eſt Proconſulem, vt illi delicti gratiam conceſſa venia

ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα παρρησίαν τοῖς κυνικοῖς παρρησίαν θρασυνομένῳ. ἀπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου· νυνὶ μέν σοι ἀφίημι αὐτόν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημώναξ, δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τινι, στρατοπέδῳ ἅμα καὶ ἔθνους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι, ἐπιβασιλεύειν ἐρομένῳ, πῶς ἄν τις ἄσεισα ἄρξῃ ἀόργητος, ἔφη· καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων· ἐρομένῳ δέ τινι, ἆρα καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει οἷα σοί, ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας τιθέναι τὰ κηρία; πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν, τὴν χεῖρα ἀπεκκεκομμένον, ὀψὲ ποτὲ ἔφη Ἀθηναίους ἀκόνῃ χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον, καὶ μὴν καὶ Ῥοῦφινον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλόν, τὸν ἐκ τῆς περιπάτου, ἰδὼν ἐπὶ πολὺ τοῖς Περιπά-

faceret, cùm hoc peculiari quadam dicẽdi libertate Cynicorum ausus esset. Ad quæ ille ita respondit: In præsens quidem hunc tibi impunè dimittam: cæterùm si posthac tale quippiam animi temeritate ac linguæ intemperantia inductus designauerit, qua pœna afficiendus erit? Ad quem Demonax: Sanè tunc illum inungi, seu dropace velli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitũ vnà cum imperio crediderat, quærenti quaratione quispiam imperium quàm optimè administrare posset: Si ira, inquit, vacauerit, & quamminimùm loquens, plurima audierit. Scisciti cuidam, num & ipse placentis vesceretur: An tu igitur, inquit, apes existimas fatuis suos fauos concinnare? Apud porticum multa pictura & varia conspecta statua manibus mutila: Serò tandem, inquit, Athenienses æneâ imagine Cynigerum honestârunt, Atqui Rufinum quoque Cyprium, claudum illum dico, ex schola Peripa-

περιπάτοις ἐνδιατεῖβουσα, ὑδαρὴς ἄν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συμβούλευεν αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι· πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρί, ἕτερον ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγχθεὶς τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπεκείνατο· ἐκοίμα, ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλην δὲ σώματος ἀρετῆς ἔχοντα· Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκιρροῦντι κατὰ βίαιον τὸν πρὸς Κορινθίους, διαλεχθῆναι θέλων

Peripatetica, cùm multo tempore vidisset conuersantem cum Peripateticis: Claudo Peripatetico, inquit, nihil est turpius, atque impudentius. Cæterùm cùm Epictetus quoque aliquando obiurgans ei consuleret, vt vxore domum adducta, liberis procreandis daret operam, affirmans & hoc viro philosopho non indecorum esse, alterum videlicet sui loco naturæ relinquere: festiuissimè illi redargutoresponsit: Da mihi igitur, ô Epictete, vnam filiarum tuarum. Sed nec hoc quidem indignum memoratu esse videtur, quo Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cùm non ignoraret illum extremè malum esse, innumeráque flagitia designantem: Aristotelem verò, eiusq; decem categorias, quas prædicamenta vocant Dialectici, nunquam non in ore habentem: Sanè verò, inquit, Hermine, decem categorijs te haudquaquam indignũ esse opinor. Athenienſibus quondam consultantibus quadã æmulatione erga Corinthios de singulari certamine congredientiũ

βίαν μονομάχων, προσιὼν αὐτοῖς· μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ τοῦ ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε. ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐληλύθοντι αὐτῶν Ἠλεῖοι ἀνδριάντα χαλκοῦν ἐψηφίσαντο· μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ λόγῳ ἀναθέσητε τοῖς προγόνοις ἡμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτει, μήτε Διογένει ἀνδριάντα ἀνατιθέασιν. ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἐμπαρόν ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνώδουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς ἂν τε ἀγαθοῖς γράφωνται. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ νόμων οὐδὲν δεήσονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων, οὐδὲν βελτίους γενήσονται, τῶν δὲ Ὁμήρου στίχων ἕνα ἥδιστα μάλιστα, Κάτθανε δ' ὁμῶς ὅς τ' ἀρηϊφίλος ἀνὴρ, ὅς τε πολὺ ῥέξας. ἐπῄνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς λαμπρόν τινα δημηγόρον. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἄριστος τῶν φιλοσόφων, ἔφη πάντας μὲν θαυμάσαι, constituendo spectaculo, accedens dixit: Ne priùs hæc, Athenienses decernatis, quàm misericordiæ aram subuertatis, cùm in Olympiam semel profectus veniisset, illíque Helei æream statuam erigendam decreuissent: Nequaquam hoc facietis, inquit, viri Helei, ne maiores nostros probro afficere videamini, cùm neque Socrati, neque Diogeni statuam poni curârunt. Quin ipse præsens hæc illum ad Iurisperitum dicentem audiui, periculum esse ne leges omnes sint inutiles atq; superuacuæ, quandoquidem nec bonis nec malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, ij verò per easdem nihilo fiunt meliores. Ex Homericis versiculis vnum exactissimè calluit:

Strenuus vt segnis fato potiuntur eodem.

Laude prosequi solitus est Thersitæ, vt Cynicum quendam liberæ linguæ concionatorem. Interrogatus, quis illi potissimùm ex philosophis probaretur, inquit: Omnes equidem admiratione dignos

μάσοι, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. ἐβίου δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ἐνοχλήσας τι, ἢ αὐτήσας, φίλοις χαίρων, ἐχθρὸν οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἅπαντα ἔσχον πρὸς ἑαυτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε φαιδρύνεσθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπᾷ δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὰ τελευταῖον δὲ, καὶ ὑπέργηρως ὤν, ἔκλυστος, ὡς λῷ τύχοι, παρ' αὐτῷ οἰκίαν, ἐδέσπετο, καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεῷ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα ἐσελθεῖν αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παρόντα δὲ αἱ ἀρτοπόλιδες ἀνθέλκον πρὸς αὐτὰς, ἐπά-

gni sunt: cæterùm ego quidem Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum autem amore complector. Vixit annos fermè centum, nullo vnquam morbo implicitus, nulla affectus animi ægritudine: neminem vnquam facessendis negocijs molestauit, aut in ius produ-ctum accusauit. Amicis vilem se præbuit, ac officiosum. Qui inimico in illum fuisset animo, nullum vnquam habuit, ipse hostis nemini. Tãto verò amore cùm ipsi Athenienses, tum vniuersa Græcia eundem prosequebatur, vt prætereunti, honoris gratiâ etiam ij qui magistratus officijs fungebãtur, assurgerent, magnumq; illo præsente omnes agerent silentiũ. Postremùm vbi iam ætate supra modum ingra-

uescente consenuisset, inuocatus in quamcunq; domum fortuitò incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundem ædium familia plurimum sibi gratulabatur, Demonacte viso Deum sibi ostensum esse existimans, aut aliquem bonum genium seu dæmonem in domum intrauisse. Prætereuntem verò pistrices certatim ad sese trahebant,

ἑκάστῃ ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸ ἄρτον, καὶ τὸ εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡγεῖτο. καὶ μὲν καὶ οἱ παῖδες ἀπώρας προσέφερον αὐτῇ, πατέρα ὀνομάζοντες. σάσεως δέ ποτε Ἀθηναίοις γενομένης, ἀσυνθέτῳ ἀεὶ πλήθει ἐπιφανείς, καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν, ἤδη μετανοοῦντας, οὐδὲν εἰπὼν, καὶ αὐτὸς ἀπῆλθε. ὅτε δὲ σωθῆναι οὐκέτ' οἷός τε ὢν αὐτὸς ἐπινοεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τοῦ λυρίκων ᾠδὰ, Λέγεται μὲν ἀγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταμίας, Καιρὸς δὲ καλεῖ μηκέτι μίμνειν. Καὶ πάντων ἀποχωμένων, ἀπῆλθε τὸν βίον, φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐρομένου τινὸς, περὶ ταφῆς τί κελεύει;

unaquaque cupiens vt à se panem acceptaret: ac magnam felicitatem sibi datam esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quin etiam pueri poma illi afferre solebant, patrem honorificè compellantes. Gliscente aliquando inter Athenienses discordia, per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est: cumq; tantum comparuisset, facto silentio discordantes compescuit. Verùm cum pœnitentia ductos eosdem resipuisse animaduertit, nullo adiecto verbo & ipse abijt. Cæterùm cùm iam haud obscurè persentisceret se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentes qua in certamine præcones vti solent clausula:

Iam finis est pulcherrimorum munerum
Certaminis, non differendum esse amplius.
Tempus monet:

ac discedens ab omnibus, hilaro vultu diem suum obijt, quali semper obuiam venientibus conspectus est. Aliquanto antè verò quàm moriebatur, interrogante quopiam,

De se-

λώσεις; μὴ πολυπραγμονῆτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμὴ μὲ θάψει. φαμένου δ' ἐκείνου, τί οὖν οὐκ ἄσχημον, ὀρνέοις καὶ κυσὶ βορὰν πεπηδῆσαι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα· καὶ μὲν δὴ ἄλογον, ἔφη, τὸ μέλλω καὶ ἀφθαρῶν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς. καὶ ἐπιπολὺ ἐπένθησαν, καὶ τὸν θῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ ἐκάθιζε, ὁπότε λάμενος ἀναπαύοιτο, προσεκύνουν, καὶ ἐστεφάνουν εἰς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς· ἐνόμιζον γὰρ ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. ἐπὶ μὲν γὰρ τῇ ἐκφορᾷ, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἀπέδραμε, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲν δὴ ὑποδησάμενοι, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστιν ἐκ τούτων οἷς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐκεῖνος.

De ſepultura verò quid imperas? Ne vos hæc curare mordeat, inquit, ſolicitos. etenim fœtor me ſepeliet. Reſpondente autem illo, annon turpe foret & nefarium, ſi tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum obiceretur? Atqui nihil abſurdū eſt, inquit, ſi mortuus quoq; nonnullis animalibus vtilitatem aliquam allaturus ſim. Cæterùm Athenienſes magnifico funere elatum illum ſepelierunt, multoque tempore eius obitum luxerunt, ac ſedem illam lapideā ſuper qua, ſiquādo correptus laſſitudine quieſcere ſolebat, adorabant, ſertis coronantes in honorem viri, exiſtimantesq; ſacrum eſſe lapidem in quo ſediſſet. Circa funeris verò efferendi procurationem, nemo erat quī non accurriſſet, maximè verò ex Philoſophis. Illi ſubiectis humeris pheretro, vſq; ad ſepulchrum efferebant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis ſuper Demonactis vita percenſere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiuſmodinam ille vir fuerit.

GIL-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

IN depingendo Demonacte philosophorum omnium festiuissimo non alio quàm in Alexandro Pseudomante vsus est Lucianus artificio, hoc est, limato & exculto. Sed in hoc perfectæ virtutis exemplum ostendit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui tametsi philosophus esset, tamen à communi hominum vita & sensu nulla vitiatus insolentia aut philosophica morositate corruptus non abhorruit. Commendatur autem à patria, natalibus corporis exercitatione & valetudine, studio & professione philosophiæ, ab ijs quæ priuatim & publicè egit, amore & officio aliorum in illum, tum à morte & ijs quæ circa funus & sepulturā acta sunt. Præter aũt exordium à laude ætatis suę narrationem qua ad imitationē incitat iuuētutē, & perorationē aliam orationis partem nō habet.

a BOEOTICVM Sostratū.] *Sostrati Bœotij fortassis meminit in quodam mortuorum dialogo, in quo habetur prædo, & ipsa nequitiæ cōuictus facinoris causam in fatum transfert, quē in Alexandro Pseudomante inter sceleribus nobilitatos annumerat. Sostrati cuiusdam Sicyonij Pausanias in Eliaca lib. 8. meminit, qui cognomento dictus sit ἀνεχιγκάτος, quòd colluctantes summis digitis adprehenderet, neque priùs dimitteret, quàm sese victos faterentur, de quo Suid. etiam. Lucianus in Symposio vel Lapithis Sostrati cuiusdam meminit, qui Cleodemi discipulus fuit, cuius vxor ab ipso Cleodomo stuprata fuit. Nescio an hic Aristodemi frater fuerit & inter memorabiles Grāmaticos, de quo Strabo lib. 14 Sostrati aũt Gnidij Architecti Lucianus mentionem facit in lib. Quomodo historia scribenda sit, & in Hippia. De quo etiam Strabo lib 17. & Plin. lib. 38. c. 2. b* Herculem.] *Id cognominis vulgo strenuis ac laborū toleratissimis fuisse attributū scribunt Varro, Plutarchus, Plinius, & Macrobius. Quæ denominatio durat adhuc apud Gallos, quoties viros fortes denotant.* c Illotis pedibus.] *i. neutiquam inexercitatus, neq; rudis. Idem hoc prouerbio vsus est in Rhetorum præceptore, quo notat eos, quo nullis bonis disciplinis instructi audaciter ad rhe-*

toricum

torium munus accedunt. d Neq; summo digito attigerat.] i. leuiter & quasi negligenter. Ductũ prouerbium ab ijs, qui onus tollentem extremis digitis, quasi dicis causa & perfunctorie adiuuant. Hoc vsus est Cicero pro Cælio & Iustinianus Institutionum suarum lib. 4. tit. de publicis iudicijs, qui vltimus est. e Vide Chiliarcum nostrum. e Socraticam ironiam.] Ab εἰρωνία autem Socrates εἴρων dictus est i. dissimulator. Vtebatur enim (ait Cic. 1. Off.) lubenter ea dissimulatione, quam Græci εἰρωνίαν vocant, quam ait in Africano fuisse Lælius. f Ipsa quidem peccata reprehendebat.] Hunc faciendi modum sumpserat ex Aiace Sophoclis: ἀλλ' ὥσπερ ἄρχεις, ἄρχε· κοὐ τὰ σὰ μὲν' ἵππ κόλαζ' ἐκείνους. i. Sed quibus ius imperandi habes, his impera, & illos castiga ifiusmodi honestis verbis. Annotat ibi Triclinius: ὡσπερ φασὶν, ἐτωλιξά σε τωλιγὼ ἔτω κἀγὼ, κολάζω σε κολασόν. Ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα ἡ κόλασις διὰ λόγων ἦν, διὰ τοῦτο τὸ σὸν ἐμὲ ἔφη κολάζειν ἐκείνους φησί. i. Quemadmodum dicunt, ici te ici, ita &, punio te punitione. Quia verò hîc punitio oratione fiebat, ideo etiam, honestis verbis illos punire, dicit: Breue hoc scholion, sed ex quo tamen hoc vtilissimum præceptum sumpsimus, & diuturna obseruatione verum esse deprehendimus. g Existimabat hominis esse peccare.] Cuiusuis hominis est errare, nullius nisi insipientis, perseuerare in errore. Verinus:

Errare est hominis, sed non persistere, sæpe
Optimus est portus vertere consilium. Iuuenal. Sat. 8. Salomon Prouerb. 28. Sen. libr. 4. dect. 3. Patet, inquit, humanum est errare. h Rem omnium maximam in rebus humanis amicitiam.] Adeò vt Lucian. alibi puto pro imaginibus dicat: Amicitia sola, arma inuicta atque inexpugnabilia existit. Publius: Auxilia humilia, firma consensus facit. i Antehac nunquam litâstis.] Litare enim vitè sacrificare est, & impetrare. Sueton. in Cæsare: Deum pluribus hostijs cæsis cùm litare non posset, intrauit curiam sprata religione. k A' Phauorino.] In Phauorinum Arelatensem philosophum hæc tria iactata sunt, vt miranda vixq; credenda, cùm Gallus esset, scire Græcè cùm Eunuchus, accusatum fuisse de adulterio: Postremò quòd cum Adriano imperatore simultatem gerens, viueret. Huius aream statuam deiecerant Athenienses, vt hominis

Cæsari

Cæsari inimicissimi. Erant enim Athenienses Adriano Cæsari vectigales. Id posteaquam ei nunciatum est, nihil commotus, dixit, vtilius erat Socrati ab Athenienſibus ærea priuari ſtatua, quàm bibere cicutam, contempſit ſtatuæ iacturam, vita incolumi. Hunc quidam dicunt fuiſſe δίφυη. i. duplicis naturæ & ἀνδρόγυνον seu mauis virum & fœminam. His Plutarchi habitus est æmulus, cuius ſcriptorum copiam iniquo ferebat animo. Sunt qui vocant ſophiſtam. Hoc fecit hominis ſtudium ſingulare circa rhetoricen & eloquentiam. Eius vitam deſcripſit Philoſtratus lib. 1. Sophiſtarum. l Herodes grauiter.] *Atticus. Huius Herodis Gellius, Spartianus, Pauſanias & alij meminêre, ſed in primis Philoſtratus, qui eius vitam copioſè in Sophiſtis conſcripſit. m* Strenuus & ſegnis fato.] ῥᾳθυμος pro ῥᾳθύμησε, *per ſyncopen aoriſt. β Idem iam annotauimus in Charonte.* ἐοχώς. *Præteriti medij participij pro ἐοχώς, cum protheſis ε, verbi ἔοχω. Omnibus promiſcuè moriendum eſt. Idem in Demoſth. encomio : Omnes homines naturâ morti obnoxij ſunt, etiamſi quiſpiam cõnetur, ſe incluſum in cauea ſeruare.*

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. *SOMNIVM, SEV Gallus.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo diuitiatum atq; potentiæ incommoda moleſtiasque perſequitur, oſtendens quàm contrà tranquilla res paupertas ſit, ſi modò ſit ſorte ſua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadam. Nam in priore quidem parte dialogi Micyllus ſomnium exponendo ſuum, Eucratis cuiuſdam opulenti cœnas, diuitias, luxum, & quæcunq; vulgò ſpecioſa & expetenda videntur, extollit, adiecto etiam encomio auri, tum ab exemplis, tum ab effectu & vſu & cæteris amplificato. In poſteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora in auē transformatus, cum hero ſuo Micyllo colloquens introducitur, diuitum cùm priuatorum ac ciuium, tum regum atque potentum moleſtias, curas & pericula recenſet,

tenſet, quæ illis & belli & pacis temporibus, præterea etiam circa valetudinem, quam luxus & crapulæ iſtæ labefactant, accidere ſolent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotypoſi quadã, dum fingitur idẽ vi pennarum ſuarum reſeratis ædium foribus ad ipſas diuitum cellas Micyllum perducere, & coràm illa quæ verbis narrauerat, ſpectanda exhibere. Cæterùm omnia hæc ita rurſum Lucianus agit, vt non minus interim Pythagoram quoq; vt impoſtorem ac præſtigiatorem quendã ſugillet, quippe qui ridiculas & abſurdas, & à natura quoque abhorrentes ſui transformationes cõmentus fuerit, & multa eiuſmodi, docendi ſimulatione tradiderit, quibus hominibus deceptis, ſolùm ſibi auctoritatem comparârit. Deinde & Stoicos eodem more ſuo corripit, vt arrogantes ac faſtuoſos, qui in rebus friuolis ſapientiam affectent, & officiorum obſeruantes videri cupiant, in cæteris verò neque domeſticis neq; publicis hominum conuerſationibus appoſiti atque idonei ſint. Omnino autem feſtiuiſsimus iocus eſt, gallum cum hero ſuo ridiculẽ adeò ac familiariter nugari, & interim tamen ſapientiùs philoſophari quàm quemuis in ſchola philoſophum.

ΜΙΚΥΛΛΟΥ, Αλεκτρυόνος καὶ Σίμωνος.

Ἀλλ' οἶσθα, ὦ κάκιστε Ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψαι, φθονερὸν ὄντα, καὶ ὀξύφωνον ὄντα, ὅς με πλουτοῦντα, καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ

MICYLLVS, Gallus & Simon.

AT te, a ſceleſtiſsime Galle, cum iſta tanta inuidentia, voceq; tam acuta, ipſe perdat Iupiter, qui qui-dẽ opib. affluentẽ me, ac dulciſsimo in ſomnio verſantẽ, &

καὶ θαυμασίῳ εὐδαιμονίαν
εὐδαιμονοῦντα, διάτορόν τι
καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας, ἐπή-
γειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ σοῦ
πολὺ σὲ μιαρωτέραν πη-
νίαν ἀφορμὴν καὶ ἐγὼ
τὴν μακαριωτάτην τῆς καινῆς,
ὡσπερ ἔστι δοκεῖ, καὶ τῷ πρωΐ, μη-
δέπω μὲν τὸ ὀρθρινὸν, ὥσπερ
ἔωθεν, ἀσπαίρον τι (πάμπαν
γὰρ οὔτω ἀφυπνώσαντός μου
τοσοῦτον ἤδη τῶν ὡρῶν) οὐ-
δέπω μέσαι νύκτες εἰσὶν, ὁ δὲ
ἔμπυος οὗτος, ὥσπερ τὸ χρυ-
σοῦν ἐκεῖνο κάθιον φυλάτ-
των, ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς ἤδη
κέκραγεν, ἀπ' οὔτι χαίρων
γε· ἀμωσγέπως γὰρ εὐθύς σε, ἢν
μόνον ὑμέρα γένηται, σωρ-
τεύσω τῇ βακτηρίᾳ· νῦν γάρ
μοι πράγματα παρέξεις, ἀ-
σαπήδων ἐν ᾧ σκότος. ΑΛΚ.
Μίκυλλε δέσποτα, ὤμην τί
σοι χαρίεσθαι σοι, φθάνων τῆς
νυκτὸς, ὅσσον δυνάμην,
ὡς ἔχοις ἐρθρινόμενος διε-
νύειν τὰ σκάπτ' ἔργων. ἦν
γοῦν πρὶν ἀνατεῖλαι ἥλιον,
μίαν

& admirabili felicitate fruentem, penetrabile quiddam & clamosum resonans, expergefeceris, adeò vt ne noctu quidem effugere liceat pauperiem, vel te ipso longè nocentiorē. Atqui si coniectandum est tum è silentio quod etiamdum ingens est, tum è rigore frigoreq; quod nondum mane, quemadmodū assolet, [b] antelucanò morsicat [c] titillatq; nam hic mihi certissimus [d] gnomon aduentantis diei) ne medium quidem adhuc noctis est. Sed iste peruigil, perinde [e] quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespera vociferari cœpit. Verùm haudquaquam impunè: siquidem mox pœnas de te sumam, fustéq; comminuam, si diluxerit modò: namnunc negotium mihi faceres, subsiliens in tenebris. GAL. [f] Here Micylle, equidem arbitrabar me tibi gratum esse facturū, si quoad posses

alia nocte & lucē anteuertissē, quò posses antelucanò surgens, quàplurimùm operis cōficere. Etenim si primùq; sol exoriatur,

vel

μίαν κρηπῖδα ἐργάσαιο, πο-
δοῖν ἴσον τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιτα
ἐπιπονήσει. ἢ δέ σοι καθεύ-
δειν ἥδιον, ἐγὼ μὴν κονχάσο-
μαί σοι, ἢ πολὺ ἀφωνότερος
ἔσομαι τῶν ἰχθύων. σὺ δὲ ὅρα,
ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῇς, λιμώτ-
της ἀνεγρόμενος. Μι. ὦ Ζεῦ
τέρασι, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξί-
κακε, τί τὸ κακὸν τοῦτο ἦν;
ἀνθρωπίνως ἐλάσησε ὁ ἀλεκ-
τρυών. Αλε. ἔτα σοι τέρας
ἔδοξε τὸ τοιοῦτον, ἢ ὁμό-
φωνος ὑμῖν ἐμί; Μι. πῶς γὰρ
οὐ τέρας; ἀλλ' ἀπορρίπτει, ὦ
θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν.
Αλε. σύ μοι δοκεῖς, ὦ Μικυλ-
λε, λοιμὸν ἄπαντα εἶναι,
μηδὲ ἀνεγνωκέναι τὰ Ὁμήρου
ποιήματα, ἐν οἷς ὁ τοῦ Ἀχιλ-
λέως ἵππος, ὁ Ξάνθος, μακρὰ
χαίτην φράσας ὑπὸ χρυσοτί-
βην, ἔσηκεν ἐν μέσῳ τῷ στολέ-
μῳ διαλογόμενος, ἐπὶ ὅλα
ῥαψῳδῶν, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ
νῦν, ἄνευ τῶν μέτρων, ἁπλᾶ
καὶ ἰαμβεῖα ἐκεῖνος, καὶ
τὰ μέλοντα προεθέσπιζε, καὶ

vel vnicam feceris crepidã, isthuc laboris lucro tibi accesserit ad parãdum victum. Quòd si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quietem egero, lõgeq; [h] magis mutus fuero piscibus. Cæterùm tute videto ne [i] per somnium diues, [k] esurias experrectus. Mi. [l] Ô prodigiorum [m] auersor Iupiter, ô [n] malorum depulsor Hercules: quid hoc mali est? Vocem humanã sonuit Gallus. GAL. Hoccine tandem tibi prodigiũ videtur, si eadem qua vos lingua loquor? Mi. Quid? annon hoc portentum? Sed auertite, Dij, malum à nobis. GAL. [o] At tu mihi videris admodũ illiteratus esse, Micylle, nec euoluisse Homeri poemata, in quib. [p] equus Achillis, cui nomẽ Xanthus, posteaquam hinnitus longum [q] valere iussisset, medio in prælio constitit differens, totosque versus ordine recitans, non quemadmodum nunc ego prosa oratione loquens: quinetiam vaticinabatur ille, deque futuris edebat oracula:

καὶ ὅλως τι παράλογον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπικαλεῖτο, ὥσπερ σύ, τὸν ἀληξίκακον, ἀποτρόπαιον, ἡγούμενός τε ἄκυρον. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἐκ τῆς Ἀργοῦς πρῷρα ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύετο; ἢ εἰ βύσας ἔβλυσε ἱρπόσας, καὶ βοῶν μηρία μυκώμενα, ἡμίοπτα καὶ ἐρυθρά, περιπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δέ, Ἑρμοῦ πάρεδρος ὤν, λαλισάτου καὶ πολυγλωττάτου θεῶν ἁπάντων· καὶ τὰ ἄλλα ὁμοδίαιτός σοι, καὶ συνήθης, ἐχαλεπῶς ἔμελλον ἐκμαθήσεσθαι τὸν ἀνθρωπίνῳ φωνῇ. εἰ δὲ ἐχρῆν μυθάσασθαι πρόσχοιό μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεστέραν αἰτίαν ἐρεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρχει μοι οὕτω λαλεῖν. Μι. ἀλλὰ μὴ ὄναρ καὶ ταῦτά ἐστιν, Αλεκτρυών οὕτω πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος, ἀπὶ δ' ὅπως τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε,

neque quicquam prodigiosum facere videbatur: neque is qui tum audiebat, malorū auersorem, ita vti tu facis, implorabat, quasi rem abominandam & auertendam audîsse sese iudicaret. At quid tandem facturus erat, si tibi [r] nauis, cui nomē apud Homerum est Argo, carina fuisset elocuta, ita vt olim in [s] Dodonæa sylua phagus per se loquens oraculum edidit? Aut si tergora direpta serpere vidisses, si carnes boum mugire semiassas, coctasq́, verubus transfixas? Ego verò quum [t] Mercurij sim assessor [z] loquacissimi, [x] deorumq́ omnium facūdissimi: præterea contubernalis vobis & conuictor: haud mirū videri debet, si sermonē humanū edidici. Quòd si mihi recipias taciturū te, haudquaquam grauabor veriorem tibi causam aperire, vnde factum sit, vt eadem qua vos lingua loquar, & vnde mihi suppetat huius orationis facultas. Mi. C. Modò ne isthuc ipsum sit somniū, Galle, quod ita mecum loqueris: sed dicito per Mercurium, ô præclare,

quid

ὦ, τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς αἴτιον. ὡς δ' σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλίγα ἐρῶ, τί σοι χρὴ λαλίνα; τίς γὰρ ἂν πισώσαί μοι, ἔ τινι διηγοίμην, ὡς ἀλεκτρυόνα αὐτὰ ἐπόνησας ἀκηκοώς; ΑΛΕ. ἄκου τοίνυν, παραδοξότατόν σοι λόγον, εὖ οἶδ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλε. ἀτοσὶ γὰρ ὁ νεὼς σοι ἀλεκτρυόνα φανόμενον, οὐ πρὸ πολλοῦ ἄνθρωπον ἦν. ΜΙ. ἤκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον, ἀμέλει περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις νεανίσκος, φίλος γοῦν ἦν τῷ Ἄρει, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ συγκωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τῶν ἐρωτικῶν. ὁπότε γοῦν ἀφίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης, ἐπάγεσθαι καὶ τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπαλλάττετο μάλιστα τὸν Ἥλιον ὑφορώμενος, μὴ καταδὼν ἐξέλθῃ πρὸς τὸν Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς θύραις ἀφιεὶς ἀεὶ τὸν νεανίσκον, φυλάττουσα ὁπότε φαίνοι ὁ Ἥλιος, ἔπειτα ποτὲ καταλαμβάνουσα μὴ τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ προδοῦσα τὴν

quid etiã aliud rei tibi sit in causa vt istam linguã sonet. Nam vt taceam, neq; cuiquã proferam, quid attinet te solicitũ esse? Quis enim fidem mihi sit habiturus, si cui narrem, me Gallũ hæc loquentem audisse? GAL. Ausculta igitur: nam orationem ex me audies omniũ (sat scio) maximè nouam atq; incredibilem. Siquidem hic qui nũc tibi gallus appareo, non ita pridẽ homo fui MIC. Profectò olim istiusmodi quiddam de vobis inaudierã, adolescentulũ quẽpiam fuisse Gallũ, Marti adamatum, atq; hunc deo cõpotãsse, collusitãsseq;, & in voluptatibus gessisse morem. Itaq; cùm Venerẽ adiret Mars, cum ea cubiturus, hũc quoq; Gallum vnà secum adduxisse. Quoniam Solem potissimùm metueret, ne si è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet: foris ad ostiũ adolescẽtulum semper relinquere solitũ, cuius indicio certior fieret, quãdo sol emergeret. Deinde Gallũ aliquando somno correptum,

τὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν Ἥλιον λαθόντα, ἐπισῆναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ ὡς Ἄρει ἀφρόντιδι ἀναπαυομένῳ. ὑφ' τὸ πισσύειν τὸν ἀλεκτρυόνα μιῶσαι ἄν, εἴ τις ἐπίοι, καὶ οὕτω τὸν Ἥφαιστον παρ' ἡλίου μαθόντα, συμβῆναι αὐτὸς, πειθαλόντα, καὶ ταγλωσσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι μεμηχάνητο ἐπ' αὐτός. ἀφεθέντα δὲ, ὡς ἀφείθη, τὸν Ἄρη ἀγανακτῆσαι διὰ τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸ εἰς τοῦτο ὄρνεον, αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς ἀντὶ τῆς λοφιᾶς, τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, ὑφ' τοῦτο ὑμᾶς, ἀπολογουμένους τῷ Ἄρει, ὅτι οὐδὲν ὄφελος, ἐπειδὰν ἀΐσθησθε ἀναπεπταμένην τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ. Αλ. φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλλε· τὸ δὲ ἐμὸν ἐπιρρεῖόν τι ἐζήτει, καὶ πάνυ ἐναγχος εἰς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβεβλημένον. Μι. πῶς ἡδέως, λέγε τοῦτο μάλιστα ἀκοῦσαι. Αλ. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν;

excubias deseruisse insciente, Solemq; nullo præsentiente imminuisse Veneri ac Marti securè dormienti, propterea quòd consideret Gallũ indicaturũ fuisse siquis interueniisset. Itaq; Vulcanũ à Sole edoctum, eos deprehendisse; implicitos atque irretitos ijs vinculis quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martẽ simulatq; dimissus est, indignatũ aduersus Gallum fuisse, atq; eum in auẽ transmutasse, ijsdẽ armis, vt capite pro galea cristã obineret. Hanc ob causam, quòd vos Marti purgetis, quum iã nihil opus, simul atq; A Solẽ exorientẽ sensistis, multò antè vociferari, atq; illis exortum prænunciare. GAL. Peruntur quidem & illa, Micylle: at quod ego sum narraturus, multò aliud quiddã fuit: atq; adeò nuper admodum in Gallum transformatus sum. MI. Quónam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. GAL. Audistin' de Pythagora quodam B Mnesarchida Samio?

MIC.

Μί. τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα; ὃς ἐνομοθέτει, μήτε κριῶν γεύεσθαι, μήτε κυάμους ἐσθίειν, ἥδιστόν μοι τοιοῦτο ὄψον, ἐπιτήδειον, ἄπονον ἀποφαίνων· ἔτι δὲ καὶ πείθων τοὺς ἀνθρώπους, ἐς ψυχὴν ἴσην μὴ δαλέγεσθαι. Αλε. ἴσθι δὲ καὶ τοῦτο καλῶς, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου, Εὔφορβος γέγοιτο. Μί. γόητα φασὶ, καὶ τερατοσκόπον τὸν ἄνθρωπον, ὦ Αλεκτρυών. Αλε. ἐκεῖνος αὐτὸς, ἐγώ σοι ἁμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παύου, ὦ ἀγαθὲ, λοιδορούμενός μοι, καὶ ταῦτα, οὐκ εἰδὼς, οἵός τις ἐστὶν τὸν τρόπον. Μί. τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος. ἀτὰρ δ' ὅμως, ὦ Μνησάρχου φῦς, ὅπως ἡμῖν, ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου, ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου, Ταναγραῖος ἀναπέφηνας· ἐπιθανὰ γὰρ ταῦτα, ἀδύνατον πιστεῦσαι ῥᾴδια, ἐπεὶ καὶ δύο ἤδη μοι τετήρηται λοιπὼν, πάνυ ἀλλόκοτα ἐν σοὶ τοῦ Πυθαγόρου. Αλε. τὰ ποῖα;

MIC. *Num sophistam illum dicis gloriosum, & qui instituit ne quis vel* D *carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre & parabile, à mensa submouens? Præterea autè qui mortalibus suasit* E *ne intra quinquennium loquerentur?* GAL. *Scis nimirum & illud, quemadmodum priusquam Pythagoras esset,* F *Euphorbus fuerit?* MIC. *Præstigiatorem & prodigiorum artificem hominem aiunt fuisse, ô Galle.* GAL. *Ille ipse ego tibi sum Pythagoras. Quare parce, quæso, mihi conuiciari, præsertim quum ignores quibus sim moribus.* MIC. *At hoc rursum multò etiam quam illud portentosius: Gallus philosophus? Attamen expone, ô Mnesarchi gnate, quî factum sit vt ex homine auis, ex Samio* G *Tanagræus repentè nobis prodieris. Neque enim ista verisimilia, neque omnino facilia creditu: quandoquidem duas quasdam res iam mihi videor in te animaduertisse nimium alienas à Pythagora.* GAL. *Quas?*

Μι. ἓν μὲν, ὅτι λάλος εἶ καὶ λοιδορητικὸς, ἕτερον δὲ σιωπᾷν ἐς πέντε ὅλα ἔτη, οἶμαι, παρήνεις· ἕτερον δὲ, καὶ παντελῶς παρανόμων. ἐγὼ γὰρ ἔχων ὅ, τι σοὶ παραβάλωμι, λυάμους χθὲς, ὡς οἶσθα, ἔχων ἦκον, καὶ σὺ ἐδείπνεις μεμνημένος, ἀνείλιξας αὐτὸς ὥσπερ ἔμψυχόν σοι ἀνάγκη, καὶ ἄλλο ἔναγες, ἢ Πυθαγόραν ὄντι παρανενομηκέναι, καὶ τὸ ἴσον καταβεβηκέναι, λυάμους φαγόντα, ὡς ἂν εἰ τὸν λοιδορὸς ἐδηδόκεις. Αλι. οἶσθα γὰρ οἶσθα, ὦ Μίκυλε, εἴ τις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ προσφορὰ ἑκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δέ τοι μὴν οὐκ ἄδικον τῶν λυάμων· ἐφιλοσόφουν γάρ. νυνὶ δὲ φάγομαι ἄν. ὀρνιθικὴ γὰρ, καὶ οὐκ ἀπόρρητος ἡμῖν ἡ τροφή. ἀπ' ἐμοῦ σοι φίλον, ἄκουε πῶς ἐκ Πυθαγόρου νυνὶ ἐμοὶ, καὶ ἐν ὅσοις πρότερον ἐβιώτευσα βίοις, καὶ ἅτινα δ' μεταβολῆς ἀπολαύσας ἑκάστης.

MIC. H *Alterum quidem, quòd garrulus es & obstreperus, quum ille silere in solidos quinque annos (si memini) præceperit. Alterum verò planè cum illius legibus pugnat. Etenim cùm non haberem quod tibi objicerem, fabas heri (sicut nosti) ad te attuli: ac tu nihil cunctatus protinus eas subegebas: vnde fit, vt necesse sit, aut amentium esse te Pythagoram esse, quum aliud quiddam sis: aut si Pythagoras es, legem prætergressum esse te, iuséque violâsse, quum fabas ederis, perinde ac si caput patris comederis.*

GAL. *Non cognouisti, Micylle, quæ sit harum rerum causa, neque quæ ad vnumquodque vitæ genus conducent. Ego tum quidem non esitabam fabas, propterea quòd philosophus essem. Nũc contrà comesurus sim, quippe auium congruas, neque nobis repudiandum pabulum. Verùm si molestum non est, audi quemadmodum è Pythagora cœperim esse id quod sum in præsentia, quamque in multis vitæ generibus antehac vixerim, & quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus.*

MIC.

Μι. λέγοις ἄν, ὡς ἐμοιγε ἡδὺ ἀκρόασμα ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο. ὥστε εἴ τις αἵρεσιν προθείη, πότερον μᾶλλον ἐθέλοις ἂν ἀκοῦσαι, τὰ τοιαῦτα διηγούμενον, ἢ τὸν παννυχίδα μονα ὄνειρον ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾶν, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἂν ἕλοιμι, οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἀδίστοις φανεῖσι, καὶ ἐν ἴσῃ τιμῇ ὑμᾶς ἄγω, εἴ τι, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπιμπάσῃ τὸ ὄναρ, ὅσις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καί τινα ἐνθάλματα μάταια διαφυλάττεις, ἀφλὼ, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀμυθολώλυγα ἀνθαμονίαν τῇ μνήμῃ μεταδιώκων; Μι. ἀπ' ἐμοῦ ἐπιλήσομαί ποτε, ὦ Ἀλεκτρυὼν, εἰ ἴσθι τῆς ὄψεως ἐκείνης, οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος ἀπέλιπεν ὀχλῶδες, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' αὐτοῦ, ἐς ὕπνον αὖθις καταπίπτοντα. οἷον οὖν ἐν τοῖς ἀεὶ τὰ πρὼτα ἐργάζεται σφόμενα, τοιοῦτον χάραγμα παρέχει τό μοι τὰ ὁρώμενα.

MIC. I *Narra quæso: nam mihi quidē audītu iucundissimū fuerit, adeò vt si quis mihi deferat optionē, virū te iſta narrātem audire malim, an rursum felicissimū illud ſomniū quòd paulò antè vidi, videre, haud ſciam, vtrū electurus ſim: vſq; adeò cognata germanaq; videntur eſſe iſta tua cum ſuauiſſimis illis viſis: & ex æquo vos æſtimo, te pariter ac præclarū illud inſomniū.* GAL. *Etiā nū tu ſomniū illud quod dudū tibi viſum eſt, in animum reuocas, & inania quædam obſeruas ſimulachra, atque (vti loquūtur poëtæ) euanidā quandā felicitatē memoria cōſectaris?* MI. *Imò illud ſcias, Galle, ne vllo quidē tēpore vnquā viſi illius mihi vēturā obliuionē. Tātū mellis ſomniū aufugiēs in oculis mihi reliquit, vt præ illo vix queā palpebras attollere rurſus in ſomniū coëuntes. Itaq; qualē voluptatē mouēt pennæ in auric. verſatæ, talē titillationē mihi pbent ea quidi.*

Αλε. Ηράκλης, δεινόν τινα φὴς ἔρωτα τοῦ ἐνυπνίου, εἰ πτερωτὸς ὤν, ὡς φασι, καὶ ὄνειρον ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἅλμη πηδᾷ, καὶ ἐνδιαιτᾶται ἀνιοῦσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, μελικρὸς οὕτω, καὶ ἐναργὴς φαινόμενον. ἐθέλω γοιῶν ἀκοῦσαι, οἵτις ἦν, οὕτω σοὶ τεποθὼς ὤν. Μί. ἕτοιμος λέγειν ἡδὺ γοιῶν τὸ μιμνῄσθαι, καὶ διεξιέναι τι περὶ αὐτοῦ. σὺ δὲ πολλάκις, ὦ Πυθαγόρα, διηγήσῃ τὰ περὶ μεταβολῶν; Αλε. ἐπειδὰν σὺ, ὦ Μίκυλε, παύσῃ ὀνειρώττων, καὶ ἀφέλῃσι τὰς βλεφάρων τὸ μέλι. τὸ νῦν δὲ πρότερον εἰπέ, ὡς μάθω, εἴ τι διὰ τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν, ἔστι διὰ τῶν κεράτινων σοι ὁ ὄνειρος ἥκει πετόμενος. Μί. οὐδὲ διὰ ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα. Αλε. καὶ μὰ Ὅμηρον δύο ταύτας μόνας λέγει. Μί. ἔα χαίρειν τὸν λῆρον ἐκεῖνον ποιητήν, ὄναρ εἰδότα ὀνείρων πέρι. οἱ πολλοὶ ἴσως ὄνειροι διὰ τῶν τοιούτων ἐκφοιτῶσιν,

GAL. Nouũ quędam hęc culè mihi narras amorẽ in somnij: siquidẽ alatũ quum sit (sicut aiunt) metasq; volandi præscriptas habeat somniũ, L iam septa transilit, in oculis etiã vigilantis obseruans, adeò mellitũ & euidens apparet. Quare peruelim audire, cuiusmodinam sit istud quod te supra modũ delectat. MI. Gestio narrare. Nã dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Verùm heus, Pythagora, quãdo tu narrabis de tuis transformationibus? GAL. Vbi tu, Micylle, desieris somniare, melq; illud ab oculis absterseris. Interim prior dicito, vti intelligã vtrúmne per portas eburneas, an per corneas tibi somniũ aduolârit. MIC. Neque per has, neq; per illas, ô Pythagora. GAL. Atqui duas has tantùm commemorat Homerus. MIC. Valere sinas nugatorem illũ poërã, qui nihil de somnijs intellexit. Paupertina fortasis somnia per istas cõmeant portas, qualia

φῦς ἐκεῖνα ἑώρα, οὐδὲ πάνυ σαφῶς, τυφλὸς αὐτὸς ὤν. ἐμοὶ δὲ διὰ χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ ὕπνος ἀφίκετο, χρυσᾶς καὶ αὐτὰς, καὶ χρυσᾶ πάντα περιβεβλημένος, καὶ πολὺν ἐπάγων χρυσίον. Αλε. παῦε, ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν· ἀτυχῶς γὰρ ἐκ τοῦ ἐκείνῳ σοι τὸν ὕπνον τὸ ἐνύπνιον, καὶ μύταμα ὅλα χρυσία ἐκκομίσθαι μοι δοκεῖς. Μίκ. πολὺν, ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολὺν, ὡς οἶμαι, καλὸν, οἵαν τὴν σὴν λιπαρὰν ἀπαστράπτοντα· τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτοῦ, ἐπαινῶν; ἀνάμνησον γάρ με, εἴπερ οἶσθα, ὁπόταν ὕδωρ ἄριστον ἐπῇ· ἔπειτα τὸ χρυσίον θαυμάσῃ, τί ποιῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ ὕμνου τῶν ἁπάντων κάλλιστα τῶν ἀσμάτων ἁπάντων. Αλε. μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς· Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς, ἀποβόμβων πῦρ ἅτε, διαπρέπει νυκτὶ, μεγάνορ' ἔξοχα πλούτου.

qualia videbat ille, neque id admodum perſpicuè, quippe N *captus oculis.* O *Mihi verò per aureas quaſdam portas dulciſsimum hoc aduénit ſomnium, & ipſum aureum vndique, & aureis circum amictum, & auri plurimum ſecum adducens.* GAL. *Deſine, optime* P *Mida, de auro fabulari. Nam dubio procul ex illius voto iſtud tibi accidit inſomnium, & ſolidas auri venas mihi duxiſſe videris.* MIC. *Multam auri vim vidi, Pythagora, multã, quàm putas pulchri! quo fulgore coruſcantis! Quid tandem* Q *Pindarus in illius laudem dicit? nam in memoriam redige, ſi quidem memini ſti, quum aquam præſtantiſsimam dicens, poſtea aurum admiratur, idq; iure, ſtatim in initio carminis vnius omnium belliſsimi.* GAL. *Num illud quæris?*

Aqua eſt illa quidem optima:
Cæterùm aurum, vti candens
Ignis, ita enitens, noctibus eminet eximiè vnum
Cæteras ſupra opes, quæ
Gloriam ac decus addunt.

Μίκ. νὴ Δία οὐτὸ ἔτο. ὥσπερ γὰρ τὸμὸν, ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, ὅτως ἐπαινεῖ τὸ κυσίον. ὡς ἦ ἤδη μάθῃς, οἷόν τι λῶ, ἄκουσον, ὦ σοφώτατε Λυκρινῶν. ὅτι μὴ ἀνοικόσι σῶ χθὲς, οἶσθα Εὐκράτης γάρ μοι ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ, πολυάμφορον ἄκαρ ἐκέλευσεν ὥραν, ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Αλ. οἶδα πάνυ ἔτο, πανάγες παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχει μοι, βαθείας ἤδη ἑσπέρας, ἔκθορ ἀποβρεγμένος, τὸς πόδ τι ἐκείνος λυάμενος λουμένων, ὑπὸ πάνυ λαψιλὲς τὸ δεῖπνον ἀνακρούοντι, ἀθλητῇ ποτε γενομένῳ, καὶ Ολύμπια ἐκ ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ. Μίκ. ἐπεὶ ἦ δεῖπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκάθευδον εὐθὺς, τὸς λυάμενος δι παραβαλών· ἔτά μοι κατὰ τὸ Ομηρον, ἀμβροσίη δὲ νὺξ ἔπε θεός τις ὡς ἀληθῶς ὄναρ ἐπέστας. Αλεκ. τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ Μίκυλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα.

MIC. *Per Iouem, isthuc ipsum. perinde enim ac si in somnium meum videat Pindarus, ita prædicat aurũ. Sed vt tandem cognoscas quale fuerit, ausculta iam, sapientissime Galle. Meministi, vt heri nullum domi cibũ acceperim: siquidem Eucrates dives ille fortè mihi in foro factus obuiam, & lotum me in tempore ad cœnam venire iusserat.* GAL. *Isthuc equidem planè memini. Nam totum esuriebam diem, donec mihi profunda tandè vespera domum reuersus subuuidus vinoq; madens, quinque illas fabas proferres, non admodum opiparã cœnam gallo, qui quõdam fuerat athleta, quiq; Olympia non segniter olim decertârit.* MIC. *Ast vbi reuersus à cœna fabas tibi obieciſſem, obdormiij protinùs. Tum mihi, iuxta Homerũ, ambrosia sub nocte diuinum quoddam haud dubiè somniũ assistês.* GAL. *Sed priùs quæ tibi apud Eucratem acciderint, Micylle, narra, & cuiusmodi fuerit cœna, quæq; super cœnam acta sunt omnia.*

πάντα· ἰωλύει γὰρ οὐδέν, ἂν βούλῃ σὺ δειπνεῖν, ὥσπερ ὄνειρόν τινα τοῦ δείπνου ἐκείνου προαγούσας, καὶ ἀναμηρυκώμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα. Μίκυλ. ὤμην ἐνοχλήσειν καὶ ταῦτα διηγούμενος· ἐπεὶ δι' ἃ προθυμῇ, καὶ δι' ἃ λέγω. ὦ πρότερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας, ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυχὼν ἀνθρώπῳ τῷ Εὐκράτει. καὶ ἐγὼ μὲν προσιόντα αὐτὸν, ὥσπερ εἰώθειν ἀποστέλλω, ἀπηυτομολῶ, ὡς μὴ καταισχύνωμαι αὐτὸν, ἐν πονηρῷ τῷ τείβωνι συμπαρομαρτῶν. ὁ δὲ, Μίκυλε, φησὶ, θυγατρὸς τῇμερον ἐστιῶ γενέθλια, καὶ παρεκαλεσα τῶν φίλων πολλοὺς. ἐπεὶ δέ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, οὐκ οἶόν τε εἶναι ξὺν δειπνεῖν μεθ' ἡμῶν· σὺ οὖν ἀντ' ἐκείνου ἔκπλουσάμενος, εἰ μὴ ὅ γε πληθὴς αὐτὸς ἅπτηται ἀφίξεσθαι· ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο ἀκού-

omnia. Nihil enim prohibebit denuò cœnare, si velut somnium quoddam eius cœnæ reducas, & quæ tum ederis, rursum commemoratione quasi rumines. MICYLLVS Credebam molestum futurum me, si hæc quoque retulissem: verùm posteaquam tu desideras, en id quoque narrabo. Quum nunquam ante hac in vita cœnâssem apud vllum diuitem, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratem incidi: atque ego quidem simulatque dominum illum salutassem, ita vti consueueram, subducebam me: ne pudori illi essem, si lacera in veste fuissem affectatus. At ille: Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro, plurimósque ad cœuiuium amicos inuitaui: verùm quoniam aiunt quendam ex his incommoda esse valetudine, neque posse pariter ad conuiuium nostrum accedere: tu eius loco venito lotus: nisi ipse fortè qui vocatus est, semet adfuturum renunciârit: nam nũc quidem ambigit. Hoc vbi audisse,

πίσας ἐγὼ, προσκυνήσας ἀπῆρ, εὐχόμην ἅπασι θεοῖς, ἀπίαλόν τινα, ἢ πλευρῖτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι τῷ μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἔφεδρος ἐγὼ, καὶ ἀντίδαπος, καὶ διάδοχος ἐκκεκήρυκτο. καὶ τὸ ἄχει λυπρὸν, ἀώνα μέτρεσθαι ἐπὶ θύμῳ, σωιχεῖς ἐπισκοπῶν, ὁπόσον ἄπωθεν τὸ σιχᾶσθαι ἦν, καὶ μὴ γύναι ἤδη λελοῦσθαι δέον. ἐφαπαλή ποτε ὁ καιρὸς ἀφίκετο, πρὸς τάχος ἐμαυτὴ ἀρρίψας, ἀπέρχομαι, εὐσμίως μάλα ἐσχηματισμένος, ἀντισφίψας τὸ τριβώνιον, ὡς ἐπὶ τῷ καταρωτέρᾳ χλαίνῃ ἀναβολή. καταλαμβάνω τε πρὸς ταῖς θύραις ἅπαντα τὰ πρόσω, καὶ δὴ καὶ λαμπάνον, φορᾶδλῳ ὑπὸ τριάρων κομιζόμενον, ᾧ μὲ ὑπὸ δαπανᾶν ἔδει, νοσεῖν λεγόμενον. καὶ ἐδύνω δ' ὠνύμενος ἔχων. ὑπεσφυρογωνῶν, καὶ ὑπεβύθιε, καὶ ἐνεκρέμπλει μυχόν τι καὶ δυσπρόσοδον, ὠχρὸς ὅλος, καὶ διφθυκὼς, ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα ἔτη σχεδόν. ἐλέγετο

dissem, adorato diuite discedebã, omnes obsecrans deos, vt algidam febrem aliquam, aut laterum dolorem, aut podagram morbi auctariũ immitterent valetudinario illi, cuius egò sellæ occupator, cœnæq; vicarius & hæres orãvocatus. Interim hoc spatiũ quod vsque ad balnei tempus interceſſit longiſsimum, ſeculum eſſe iudicabam: dũ ſubinde reſpicio quot pedum eſſe V litera, et quando illos iam lauiſſe conſentaneũ eſſet. Hîc vbi tempus tandem aduenisset, ocyùs me corripio, atq; abeo, nitidè admodum cultus, ſic obuerſo palliolo, vt qua eſſet parte puriſsimũ, ea videretur. Offendo aũt ad fores & alios complures, in quibus etiam illum (geſtabatur autẽ à viris quatuor) cuius eram ſubcõuiua vocatus, qui malè habere dicitur, atq; id etiam præ ſe ferebat, quòd afflicta eſſet valetudine: nã ex alto gemebat, tuſsiebatq; ac ſcreabat velut ex abdito: quodq; ægrè gradiretur, totus pallidus ac tumens, annos natus circiter 60.

ἐλέγετο δὲ φιλόσοφός τις εἶναι, τὰ πρὸς τὰ μειράκια φλυαροῦντα, ὁ γὰρ πώγων μάλα τραγικὸς ἦν, ἐς ὑπερβολὴν κουρεῶν. καὶ αὐτωμένου Ἀρχιβίου τοῦ ἰατροῦ, διότι ἔτως ἔχων ἀφίκοιτο, τὰ καθήκοντα, ἔφη, ὑπομιμνήσκειν ἡμᾶς τοὺς φιλοσόφους ἄνδρα, κἂν μυρίαι νόσοι ἐμποδὼν ἴσωνται· ἀπολείσεται γὰρ Εὐκράτης ὑπερωρᾶσθαι πρὸς ἡμῶν· ὅμως γοῦν, ἔφην ἐγὼ, ἀν' ἐπαινέσεταί σε, εἰ οἷοί τε ἐσόμεθα ζῶντα μᾶλλον ἀφεθῆναι ἐθέλοις, ἢ ἐν τῷ συμποσίῳ σὺν ἀναχρεμψάμενος τῷ ψυχίῳ, μετὰ τοῦ φλέγματος, ἐκεῖνον μὲν οὕτω τῆς μεγαλοφροσύνης ἀπροσκοπεῖτο ἀκμὴν ἀφῆναι τοῦ σκώμματος. ἐπεὶ δὲ μικρὸν ὁ Εὐκράτης ἐλελυμένος, καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο· διὰ σκολῆς, φησὶν, εἶ μὴ ἐποίησας αὐτὸς ἥκων πρὸς ἡμᾶς. ὁ μέντοι δ' ἄν τι σοὶ ἐγίνετο· καὶ ἀπόντι γὰρ ἅπαντα ἐξῆς ἐπράττετο ἄν, καὶ

X Ferebatur autem philosophus quispiam esse ex his qui apud adolescentulos nugas deblaterant. At barba mirè erat tragica, id est, hircina, surpà quã credi posset tõsoris egens. Porrò increpante Archibio medico, quamobrem quum ita esset affectus, aduenisset: Non oportet, inquit, promissa deserere, præsertim hominem philosophũ, etiam si mille vrgeant & instent morbi Putabit enim Eucrates sese à nobis haberi ludibrio. Haudquaquam, inquã ego: imò collaudabit te, si domi potiùs apud te velis emori, quã in cõuiuio animã vnà cum phlegmate excreãs. Atque ille quidem præ arrogãtia dissimulabat sese dicteriũ audîsse. Haud multò pòst accesit & Eucrates iam lotus: conspectoq; Thesmopolide (nam id erat philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidẽ factũ abs te, qui ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum, siquidem etiam absenti omnia ordine missa fuissent.

Hæc

καὶ ἅμα λέγων ἀσπάζεται, χεῖρας ὀρέγων αὐτῷ, ἐπιρεαζομένῳ καὶ ζητοῦντι ἀνιστάναι. ἐγὼ μὲν οὖν ἤδη ἀπιέναι παρεσκευαζόμην. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἐπιπολὺ ἐνδοιάσας, ἐπεί με πάνυ σκυθρωπὸν εἶδε, πάεθι, ἔφη, καὶ σὺ, ὦ Μίκυλε, καὶ συνδείπνει μεθ' ἡμῶν· ἢ γὰρ ἐγὼ λιπόσομαι, ἢν τὴν γυναικωνίτιδι, μεθ' ἡμῶν ἐστιαθῶσι, ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. ἀσπάζεσθαι δὴ μάτην καὶ κενὸν παρὰ μικρὸν, ἀποχωροῦμεν· ὅτι ἐλάθομεν ἐξελαυνήσαντες τὸν συμποσίου τὸν παιδίον τοῦ Εὐκράτους. μόλις δὴ μετακλινέντος μου πρὸς τὸν πρῶτον μὲν ἀράμβῃ, ἀντίθετον δὲ τοῦ Θεσμοπόλιν, οὐκ ἀπραγμόνως, νὴ Δία, ᾠήθη, οἶμαι, νεανίσκοι ἀμειχθέντες, πανυχίαν ψηφοῦσθαι αὐτῷ πάντες, ὡς δῆθεν μέσοι ἐν τῷ σχήματι, καὶ ἐπιπολὺ μαρτύρων δεόμενοι. ἔπειτα μηδενὸς ἀνεχομένου πλησίον μετακαθῆσθαι αὐτοῦ, ἐμὲ μετακλίνουσι φέροντες, ὡς ὁμοτράπεζοι ἤμεν,

Hæc simul atq; dixerat, introgreditur, manus illi porrigens pariter & famulis innitenti. Ego igitur iam abire parabam. verùm ille conuersus, vbi diu secum hæsitasset, posteaquam me tristem admodum videret: Ades, inquit, tu quoque, Micylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum cõclaui vnà cum matre conuiuium agere iubebo, quò tibi sit locus Ingrediebar itaque; quum parùm abfuerit vt Y lupus frustra hians discederem: verùm ingrediebar pudefactus, quòd Eucratis filiolum è conuiuio viderem expulisse. Ast vbi iam tempus esset, vt discumberemus, primùm tollentes Thesmopolin composuerũt, haud sine negotio per Iouem, quinque (si Dijs placet) proceri iuuenes, cruicalia illi supponentes vndiquaque: quò nimirum in eo-

dem habitu permanere, ac longum etiam tempus durare posset. Deinde vbi nemo iam tolerare posset, vt iuxta illum accumberet, me adductum reclinant, vt eadem in mensa

essemus.

ἔτι μᾶλλον. τοιγαροῦν ἐδειπνοῦμεν, ὦ Πυθαγόρα, ποικίλον δεῖπνον, ἐπὶ χρυσοῦ πολλοῦ, καὶ ἀργύρου. καὶ ἐκπώματα ἦν χρυσᾶ, καὶ διάκονοι ὡραῖοι, καὶ μουσουργοί, καὶ γελωτοποιοί, καὶ ὅλως, οὐδὲν τῶν ἐν βίῳ πολλὴ ἀπῆν εὐμετρίας, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρετήν τινα πρός με διεξιὼν, καὶ διδάσκων, ὡς αἱ δύο ἀποφάσεις μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι, καὶ ὡς, εἰ ἡμέρα ἐστὶ, νὺξ οὐκ ἔστιν. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἔφασκεν εἶναί μοι, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὑδὲν διεμέλλω προσφιλοσοφῶν σωφρονεῖν, καὶ ὑπετίμων τὴν ὑφροσυνήν, οὐκ ἐῶν ἀκόσμων τῶν ἐπιθαρρυνόντων ἢ ἡδόντων. ζῆτο μέν σοι, ὦ Ἀλεκτρυών, τὸ δεῖπνον. Ἀλεκ. οὐκ ἤδιστον, ὦ Μίκυλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ σωφρονικληρώθης τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι. Μίκ. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ὤμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν, ἅπαντα ὄντα, οὐκ οἶδ', ὅπως ἀποθνήσκειν· ἔπειτα

essemus. Z Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam quandam & variam cœnam, multóq; in auro, multo item argento. Pocula erãt aurea, ministri formosi: tum cantores, & concitandi risus artifices. In summa, iucũdissima quæpiam erat vita: nisi quòd vnũ quiddam me vehemẽter malè habebat, Thesmopolis obstrepens atque obturbans, virtutem nescio quam mihi cõmemorans, docensq; quòd a duæ negationes vnam efficerẽt affirmationem: quodq; si dies sit, nox non sit. Nonnunquam & cornua mihi dictitabat esse: atque id genus multa philosophabatur erga me, quibus eiusmodi nihil opus: planéq; voluptatem interpellatione minuebat, quũ non sineret exaudi eos, quũ cithara voceq; canebãt. Habes, Galle, de cœna. GAL. *Non admodũ suaui Micylle: maximè posteaquã cum illo deliro sene fortitus eras accubitũ.* MIC. *Audi nũc insomniũ. Visus enim mihi Bucrates ipse, quũ orbus esset liberis, nescio quomodo è vita decedere.*

Dehinc

ἔπειτα προσκαλέσαντός μοι, καὶ διαθήκας θέμενον, ἐν αἷς κληρονόμους τοὺς ἀπάντων ἐμὲ, μικρὸν ἐπισχόντα ἀποθανεῖν. ἐμαυτὸν δὲ παρελθόντα εἰς τὴν οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλεῖν, σκάφαις τισὶ μεγάλαις, ἀφύκτου τινὸς καὶ προὐπιόντος· τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα καὶ τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ διακόνους, πάντα ἐμὰ, ὡς τὸ εἰκὸς, εἶναι. ἔπειτα ἐξήλαυνον ἐπὶ λευκοῦ ἡμιόνου, ἐξυπτιάζων, περιβλεπόμενος ἅπασι τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἐπιφθονούμενος, καὶ πεζὸν μὲν οὐδένα, καὶ περίπυστος πολλοί, καὶ οὐκ ὀλίγοι πολλοί. ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐκείνου εἶχον, καὶ δακτυλίους βαρεῖς, ὅσον ἐκκαίδεκα, ἐξημμένους τῶν δακτύλων, ἐκείνων ἐσί σοι τινα λαμπρὰν ὑπερπιθῶσαι, εἰς ὑποδοχὴν τῶν φίλων. οἱ δὲ, ὡς ἐν ὀνείρῳ ἐκὸς, ἤδη παρῆσαν· καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι σωτὶ ἐμίσγετο, καὶ ὁ πότος ἐσωκροτεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα μοι, καὶ φιλοφρονήσεις προπίνοντα ἐν χρυσοῦς φιάλαις, ἑκάστῳ παρόντων, ἤδη τε πλακοῦντος ἐν-

Dehinc vbi me acceſsiſſet, ac teſtamẽtũ cõdidiſſet, quo me in ſolidũ hæredẽ, omniũ ſcripſerat, paulo tempore ſuperſtes emori. β Porrò ipſe videbar adire facultates: & tum aurũ argentumq; ingentibus quibuſdã ſcaphis exhaurire; perpetuò ſubſcaturiẽs, et affatim affluens: tum autem veſtes, menſas, pocula, miniſtros, omnia mea, vt parerat, eſſe. Poſtea candido vehiculo vectabar reſupinus, cunctis, qui intuebantur, conſpiciendus, & admirandus. Accurrebant permulti, ac circumequitabant: complures ſequebantur. Ego interim illius indutus veſtitum, & annulos gerens circiter ſedecim digitis inſertos, epulum quoddam ſplendidum iubebam adornari, quo amicos acciperem. Iamq; illi, ita vt in ſomnio fieri conſentaneum eſt, aderant: iam epulæ erãt cõportatæ: iam potus ex animi ſententia miniſtratus. In his quũ verſarer, & aureis phialis præbiberẽ omnibus qui aderant amicis; quũ iam inferretur

κομιζομένους, ἀναβοήσας ἀκαίρως, σωρὸν ἁρπάξας ἢ ἡμῖν τὸ συμπόσιον; ἀνέπρησας δὲ τὰς παστάδας. τὸν γὰρ πλοῦτον ἐκεῖνον διαπεπλάκας, πλωΐμιον φέρων παρασκευάσας. ἆρά σοι ἀλόγως ἀγανακτῆσαι καὶ τὰ σοῦ δοκῶ; ὡς πρόσπορον ἂν ἤδεως ἔτι ἕλοιμι τὸ ὄνειρόν μοι γενόμενον. ΑΛΕ. οὕτω φιλόχρυσος εἶ καὶ φιλόπλουτος, ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνον τοῦτο ἐξ ἅπαντος θαυμάζεις, εἰ ἐγὼ οὐδαίμων ἔναυ, πολὺν ἐκπεπλῦσθαι χρυσίον; ΜΙ. οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς, ὡσότε, Εὔφορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξημμένος τῷ βουλεύματι, ἐξέρας πολεμήσων τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ ἐν τῷ πολέμῳ, ἔνθα διαφορεῖν μᾶλλον, ἢ χρυσοφορεῖν ἄμεινον ἦν. σὺ δὲ καὶ τότε ἤξεις, χρυσῷ διαπεπλεγμένος τὰς πλοκάμους ἔχων διαπεπλυνόν. καί μοι δοκεῖ Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσιν ὁμοίας ἐπαῖραι σου τὰς κόμας, ὅτι χρυσῷ τι καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκουτο. μακρῷ γὲ ἀμείνους δηλαδὴ, καὶ

rentur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbâsti nobis conuiuium, mensasq; subuertisti, ac diuitias illas ita dissipâsti, vt in auras euanescerent. Num tibi videor iniuria stomachatus in terram vel treis noctes perpetuas libenter adhuc sommũ illud quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeone es auri cupidus, & opum auidus, Micylle? idq; ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICY. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque, tum quum Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto prodibas pugnaturus cum Achiuis: idq; in bello, vbi fertum quàm aurum gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro internexis in periculum descendere. Atq; ob eam (opinor) causam, Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentoq; reuincirentur. Plenim longè nimirũ me-

καὶ ἱμάσμιώτερα ἐφαίνοντο, συναναπλεκόμενα τῷ χρυσίῳ, καὶ συναπολάμπουσα αὐτῷ. καί τοι τὰ μὲν σὰ, ὦ χρυσοκόμα, μείρια, ἐπὶ Πάνθα γὰρ ὦν ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δὲ πάντων θεῶν πατὴρ καὶ ἀνθρώπων, ὁ Κρόνου καὶ Ρέας, ὃς ποτὲ ἠράσθη τῆς Ἀργολικῆς ἐκείνης μείρακος, ἐπεὶ ἔχων εἰς ὅ, τι ἱμασμιώτερον αὐτὸν μεταβάλοι, ἐδόκει ὅπως ἂν διαφθείραι τῶν Ἀκρισίου φυλάκων· ἀκούεις γὰρ δήπου, ὡς χρυσίον ἐγένετο, καὶ ῥεῦσα διὰ τῆς τέγους, σταλῶσα διὰ κεραμώματος. ὥστι τί ἄν σοι τὰ ἐπὶ τούτῳ ἔτι λέγοιμι, ὅσας μὲν κόρας πρίαστο ὁ χρυσὸς, ὡς δὲ οἷς ἂν πρᾷ, καλός τις αὐτοῖς, καὶ σοφὸς καὶ ἰσχυρὸς ἀπεργάζεται, τιμὴν καὶ δόξαν σωρεύων, καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοτε περιβλέπτους καὶ διαβοήτους ἐν βραχεῖ τίθησι; τὸν γοῦν γοητικόν μοι καὶ ὁμότεχνον οἶσθα, τὸν Σίμωνα, ὃν δὴ πολλοὶ θαυμάζοντα παρ' ἐμοὶ, ὅτι τὸ ἔντερον ἄψουσι τοῖς Κρονίοις, ὀλίγου δεῖν

liores atq; amabiliores videbantur quòd essent auro religatæ, vnáq; cum eo relucerent. Neq; isthuc nouum est, auricome, si tu Panthoë patre prognatus, aurum in precio habuisti. quin & ipse Deorum omnium hominumq; pater ille, & Saturno Rheaq; progenitus, quum Argolicam illam puellam adamaret, vbi nihil inueniret amabilius in quod sese transformaret, neque quò Acrisij custodias posset corrumpere, audisti videlicet vt aurum sit factus, atque ità per tegulas illapsus potius est ea quam deperibat. Iam verò quid tibi commemorem quàm multos vsus præbeat aurum? & tu eos quibus adfuerit, formosos & sapientes & potentes reddat, decus & gloriam illis concilians? viq; nonnunquam ex obscuris & infamib. claros ac celebres repentè efficiat? Nã nosti vicinũ mihi & eiusdẽ artificij Simonẽ, qui paucis antè dieb. apud me cœnauit, quũ legumẽ coquerem & Saturnalibus,

μὴ τ' ἀπάνδρως ἐμβαλῶμ; Αλ. οἶδα, τ' Σίμωνα, τ' βραχύν, ὃς τὸ ψυχρὸν τρύβλιον ὑφιλόμενος, ὥχετο φέρων μάλιστ' ἔχων, μετὰ τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν· ἅλον γὰρ αὐτὸς, ὦ Μίκυλλε. Μι. ἐκοινῶ ἐκεῖνος αὐτὸ ἀνέψιὰς, εἶτα ἐπωμόσατο θεοὺς τοσούτους; ἀπὰ τί οὐκ ἐμιμνήσω, καὶ ἐβόας τότε, ὦ ἀλεκτρυών, λυπουμένους ἡμᾶς ὁρῶν; Αλ. ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε ἐξῆν. Μι. ἀνεψιὸς δῆτ' αὐτῷ; πλούσιος δὲ καὶ ἐπιβολῇ, Δρύμυλος τοὔνομα. οὔτ' ἂν ὧν μὴ ἐδ' ὀβολὸν ἐδῶκε Σίμωνι· πῶς γάρ, ὃς καὶ αὐτὸς ἤπλητο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε πρώην, ἅπαντα ἐκεῖνα, κατὰ τοὺς νόμους, Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πτωχικὰ, ὁ τὸ τρύβλιον περιλαχών, ἐσῴζετο, ἐξελαύνει, ἅπερ ἦν ὑγιὲς ὄφελος ἀμπεχόμενος, ὀλίτας καὶ ῥωγμῆς, καὶ χρυσᾶ ἱμάτια, καὶ ἐλεφαντόπους κλίνας ἔχων, ὑφ' ἁπάντων προσκυνούμενος, ὃς

libus, duasq; extorū cæsuras immitterem. GAL. I Noui Simonem illum breuem: quū fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, per acta cœna abijt sub ala gestans. Nā ipse vidi, Micylle. MI. Atqui quum eam sustulerit, tam multos ille deos postea iurabat. Sed cur non prodebas, ac vociferabare, tū, ô Galle, quū nos furto spoliari cōspiceres? GA. Coccyzabam, quod mihi solum licebat id tēporis. Verūm qd Simō ille? Nā videbare de illo dicturus nescio quid. MI. Ei consobrinus erat vir suprà modū diues, nomine Drimylus. is quoad viuebat, ne obolū quidem donauerat Simoni. nā quī daret, quū ne ipse quidē de pecunias attingeret? At simul atque mortuus est nuper, vniuersis illis opib. iuxta leges Simon ille, qui coria putria, qui patellā circūligebat; gaudens, purpura ostroq; circumtectus: famulosq; & curarus, & aurea pocula, & mensas eburnis innixas pedibus possidet: ab omnibus adoratur:

ἀλλ' προσβλέψων ἔτι ἡμᾶς. ἔναγχος γοιῶ ἐγὼ μὲν ἰδὼν προιόντα χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δὲ ἀγανακτήσας· ἔπαιρε τι, ἔφη, τῷ πτωχῷ, μὴ λαλα- σωμπρωΐαν μου τὸ ὄνομα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνο- μάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ αἱ γυ- ναῖκες· ὁ δὲ θρύπτεται καὶ πρὸς ταύτας, καὶ ὑπερορᾷ. καὶ τὰς μὲν ποιεῖται, καὶ ἐνίοις ὅτε μὲν ἀπειλοῦσιν ἀνιλᾶν αὐτὰς, ἀμελεῖ μου. ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος; ἔγωγε καὶ μεταποιεῖ τὰς ἀμορ- φοτέρας, καὶ ἐρασμίας ἀπερ- γάζεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἱκεῖνος λιτός. ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων· Ὦ χρυσὲ, λεῖσμα καλλιστον λιτέρας. καὶ· Χρυσὸς γὰρ ὅτιν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀπὸ τί μεταξὺ ἐγέλασας, ὦ Αλεκ- τρυών; Αλε. ὅτι ὑπ' ἀγνοί- ας, ὦ Μίκυλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι, πει- ρὶ

iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conspexissem; Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Edicite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum diminuat. neque enim Simon, sed Simonides appellor. Porrò (quod est omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque is quidem eludit eas, ac fastidit, & alias quidem admittit, comeq; sese præbet: aliæ porrò quæ negliguntur, necem conscisciturae sibi minitantur. Vides quantas commoditates pariat aurũ, quandoquidem eos qui sunt deformosissimi, transfigurat & amabiles reddit, ut non secus atq; cestus ille poëticus. Audis insuper & ea à Poëtis dictum:

O aurum auspicata res,
& ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim risisti, Galle? GAL. ξ Quoniam tu quoque per inscitiam, Micylle, simili modo falleris opinione

ἢ τῶν πλουσίων· οἶδ', οὗ ἕνεκα, πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸν βίον βιοῦσι λέγω δὴ σοι, καὶ πένητας, καὶ πλουσίους καὶ πολλαχῆς γνώμῃ καὶ, καὶ ἅπαντα βίου πεπειραμένος, μετὰ μικρὸν δὴ καὶ αὐτὸς ἅπαντα ἕκαστα. Μι. νὴ Δία, λαμπρὸς γοιῶν ἤδη καὶ ἀνθρώπων ὅπως μεταλλάξῃς, καὶ ἃ σαυτοῦ βίῳ ἑκάστῳ. Αλε. ἄκουε, τοσοῦτόν γε πρεπόντως, μηδένα μὲ σοῦ εὐδαιμονέστερον βιοῦντα ἑωρακέναι. Μι. ἐμοῦ, ὦ Αλεκτρυών; οὕτω σοι γένοιτο. Ζ. πάσῃς γάρ μοι λοιδορεῖσθαί σοι. ἀπὸ ἀρχῆς, ἀπὸ Εὐφόρβου ἀρξάμενος, ὅπως εἰς Πυθαγόραν μετεβλήθης, ἅπαντα ἑξῆς, ἄχρι τοῦ ἀλεκτρυόνος· ἐπιτόνως γάρ σε ποικίλας καὶ ἰδέας καὶ παθέων, ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις. Αμ. ὡς μὴ ἐξ Απόλλωνος τὸ πρῶτόν μου ψυχή μοι μεταπλαμένη εἰς γῆν γῆν, ἵνα γένηται εἰς ἀνθρώπου σῶμα, ἤν τινα γῆν

nione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam aerumnosiorem vitam viuunt, quàm vos. Hæc autē loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. O Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodū sit transfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Ausculta, & hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sim, ô Galle? Hanc felicitatem tibijpsi imprecor. Nam videre me tibi ridendū proponere. Verùm age, narra, exordiens ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram trāsformatus: deinceps ordine ad Gallū vsq. Consentaneum enim est te varias res tum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolârit, & corpus humanum subierit, vt illic

ζὼ καταδίκλω ἐπιλοῦ&, μακρὸν ἂν ἂν λέγειν· ἅπως τι ὅτι ὅσιον, οὔτι ἐμοὶ ἐπᾶν, ἔτι δὲ ἀκούειν τὰ διαῤῥήτα. ἐγὼ δὲ Εὔφορβ& ἐγνώμλω. Μί. ἐγὼ δὲ πρόγε τούτου, ὦ θαυμάσιε, τίς ὢν τοῦτό μοι πότερον ἐπὶ, ἢ καχῶ ποτὲ ἀπαλλω, ὅσπερ σύ. Αλ. καὶ μάλα. Μί. τίς οὖν ὢν, εἰπὲ ἐμοὶ ἐχθὲς ἐπᾶν· ἐθέλω γὰρ τοῦδε ἀκοῦσαι. Αλ. σὺ μύρμηξ ἰνδικὸς, τὸ χρυσίον ἀνορυττόντων. Μί. εἶτα ὦκνουν, ὁ μακαρίτας ὀλίγων τ ψηγμάτων ἕνεκεν εἰς τὸν βίον, ἐξ ἐκείνου ἐπισπασάμενος; ἀλλὰ καὶ τί μετὰ τοῦτο ἔσομαι, φράσον· ἐκὸς γὰρ ἀκοῦσαί σε. ἀγαθόν τι ἀγαθὸν ἔσῃ, ἀπάγξομαι ἤδη ἀνασὰς, ἐκ τ κρεμάλου, ἐφ' οὗ σὺ ἔκρεμας. Αλ. οὐκ ἂν μάθοις τοῦτο, ἀλλὰ μιᾷ μηχανῇ, πλὴν ἀπὸ τοῦ πάππου Εὔφορβος ἐγνώμλω (ἐπάγομαι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνα) μαχόμλω τῷ Ιλίῳ, κἀκ θανὼν ὑπὸ Μενελάου, χρόνῳ ὕστερον, εἰς Πυθαγόραν

pœnam quandam dependerem, id longum dictu futurum sit: præterea nec mihi referre fas est, neque tibi eiusmodi audire. Verum vbi Euphorbus factus essem. MICY. Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid & ego versus fuerim itidem vt tu? GAL. Maximè. MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: peruelim enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formica fuerat Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea neglexi infelix, vel paucula frusta in vitam importare, quum illo essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quādoquidem consentaneum est scire te. Etenim nisi quid bonæ sit rei, iam nunc suspendero me ab ista pertica in qua nūc stas. GA. Isthuc profectò nulla ratione possis cognoscere. Cæterùm quū Euphorbus essem (nā ad illa redeo) in Troia pugnabam: qui & v à Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoram perueni.

χόραν ἥκομ. τίως δ' ὑπολίμενον ἄοικον ἰσὼς, ἄχει δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξεγάσαιτό μοι τὸν οἶκον. Μι. ἄσιτος ὢν, ὦ τᾶν, καὶ ἄποτος; Αλε. καὶ μάλα. δεῖ γὰρ ἄλλο τοῦτο, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. Μι. ἀκουῶ τὰ ἐν Ἰλίῳ πρότερόν μοι εἰπεῖν. ταῦτα δῆτα, οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά; Αλε. πόθεν ἐκεῖνος ἐπίσταιτο, ὦ Μίκυλε, ὃς γε καὶ γενομένων ἐκείνων, καὶ μηδὲ ἐν Βάκτροις ὢν ἔτυχε τοῦτό μοι φαμὶ ὑπερφυὲς, μηδὲ γενέσθαι τότε μήτε τὸν Αἴαντα ἅτω μέγαν, μήτε τὼ Ἑλένᾳ αὐτὼ οὕτω καλὼ, ὡς οἴονται. ἄλλον γὰρ νεανίαν μέν τινα, καὶ ἐπιμήκεστον πρόχνλαν, ὡς ἀνάσσαν ἐλαφρόν, δυνατέρα ἔναυ· τάλλα δὲ πάνυ πρόβλητον, ἡλικιώτην σχεδὸν δ' Βιάσβης· λέγω γὰρ Θησέως πρῶτον ἁρπάσαι, ἐν Ἀφίδναις ἔχει, καλὰ δ' Ἡρακλέα γενόμενον. ἐξ Ἡρακλέους πρότερον εἶναι Τροίαν κατὰ τὰς πατέρας ἡμῶν, τὰς τότε

ueni. Porrò eousq; absq; tecto perdurabā donec Mnesarchus aliquādo mihi ę domum ædificaret. MICY. Obsecro te, num absque cibo potúq; ? GAL. Maximé. Nihil enim istis rebus opus, nisi corpori duntaxat. MIC. Illud igitur prius dicito, ea quæ ad Troiam gesta sunt, num ita se habent, qualia fuisse dixit Homerus? GAL. Quinam ille scire potuisset, Micylle, qui quidem dum ista gerebantur, ipse camelus erat ψ in Bactris? ω Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis eximium fuisse, neque Aiacem vsq; adeò magnum, neq; Helenam adeò formosam, quémadmodum arbitrantur. siquidem vidi candida quandam & procera ceruice, vt hinc Acygno prognatā esse adsimularent: cæterùm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc Theseus primùm raptam in Aphidnis possedit. Is vixit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum nostrorum

τότε μᾶλιστα. διηγᾶτο γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, ὁμιλῶν μειρακίῳ ὤν, ἑωρακέναι λέγων τὸν Ἡρακλέα. Μι. τί δέ, ὁ Ἀχιλλεύς, τοιοῦτος ἦν ἄρα καὶ τὰ παιδία; ἢ μῦθος ἄλλως καὶ ταῦτα; Αλ. ἐκείνῳ μὲν οὐδὲ συμπαλαίσαιμι, ὦ Μίκυλλε, οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι εἰπεῖν ἀκριβῶς τὰ παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς λεγόμενα περὶ αὐτοῦ· τὸν μέντοι ἑταῖρον αὐτοῦ, τὸν Πατροκλέα, ἐγὼ καλῶς ἀπέκτεινα, διελάσας αὐτὸν δόρατι. Μι. ἔτα σύ, ὁ Μενέλαος μακρῷ οὐχ ἥττων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρου δὲ ἤδη λέγε. Αλ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπος ὢν· χρὴ γάρ, οἶμαι, τἀληθῆ λέγειν. ἄπειρος δὲ οὐκ ἀπαίδευτος, οὐδ' ἀμελέτητος τῶν καλῶν μαθημάτων. ἀπῆλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην τοῖς περὶ φύσεως ἐπὶ σοφίᾳ. καὶ εἰς τὰ ἄδυτα καταβὰς, ἐξεμαθον τὰς βίβλους τὰς Ὡρου καὶ Ἰσιδος, καὶ

memoria, qui per id tempo-ris maximè florebant. Nam hæc mihi Panthus narrauit, se, quum esset admodum adolescens, vidisse Herculem. MIC. Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe quauis in re præstantissimus? an & isthæc fabulamenta sunt? GAL. Cum illo quidem congressus non sum: neque queam adeò compertè de rebus Græcorum dicere. Etenim qui scire potui, quum hostis essem? Certè B Patroclum illius amicum, haud ita magno negocio peremi lancea dissectum. MIC. Deinde te Menelaus minore negocio. Verùm istis de rebus satis: nunc res Pythagoricas refer. GAL. Illud in summa, Micylle, sophista quispiam eram (oportet enim videlicet fateri verum) alioqui non imperitus, neque inexercitatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autem in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia communicaturus. Hic adyta subij, atq; ibi Δ Ori & Isidis libros

καὶ αὖθις ἐς Ἰταλίαν ἐπανέρχομαι, ὅτω διέθηκα τὰς κατ' Αἴγυπτον ἐκείνας ἐπιδείξεις, ὡς θεὸν ἡγεῖσθαί με. ΜΙ. Ἤκουσα ταῦτα, καὶ ὡς ἀναβιβιῶσκεσθαι ἀποθανόντα, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαιό ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι, μήτε ἰχθύων, μήτε κυάμων ἐσθίειν. ΑΛΕ. μὴ ἀνάπειρε τὰ τοιαῦτα, ὦ Μίκυλε. ΜΙ. ἀλλὰ τί, ὦ Ἀλεκτρυών; ΑΛΕ. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τἀληθῆ περὶ αὐτῶν. ΜΙ. καὶ μὴν ὅδε γε ἐκεῖνος ἐκκλεῖ λέγειν πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· ἀποστήσομαι γὰρ ἐκ ἂν ἔτι εἴποιμι ἔτι. ΑΛΕ. ὅδε ὑγιὴς, ὅδε σοφὸς ἐμοί· ἀλλ' ἐώρων ὅτι ἃ μὲν τὰ σωτήρια καὶ ταῦτα τοῖς κοινοῖς νομίζοιμι, ἅπαξ ἐπισπάσασθαι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ θαῦμα· ὅσα δ' ἂν ξενίζοιμι, τοσούτῳ καινότερον ὤμην

bros perdidici. Pòst rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituì, vt me proinde ac deum suspicerent. MIC. Equidem inaudieram isthæc: præterea quemadmodũ creditus fueris defunctus in vitam redüsse, vtq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vtì neque carnibus neque fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista, Micylle. MIC. Quam ob rem, ô Galle? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MIC. Atquì non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum pòsthac absit vt dixerim. GAL. Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consueta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis, præcepissem, non fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuissem, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.

κὼ ζῆς ἔσεσθαι. ὃς δὴ τὸ μανο-
πολεῖν ἐπόμενος, ἀπόῤῥητον
ποιησάμενος τὴν αἰτίαν, ὡς
ἀπάξοντες ἄλλοι ἄλλως, ἅ-
παντες ἐκπλήττονται, μαθά-
νειν ἐν τοῖς ἀσαφέσι τὰ χρη-
σμῶν. Μι. ὁρᾷς; καταγελᾷς μου
καὶ σὺ ἐν τῷ μίσει τοσοῦτον, ὅσον
Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταπον-
τίνων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν
ἄλλων ἀφώνων, οἱ ἑπόμε-
νοι, καὶ πανσιωπεὶ τὰ
ἴχνη, ἃ σὺ πατῶν ἀπαιμπά-
νοις ἀνιχνεύων; Λ. Πυ-
θαγόραν, τίνα μετημφιέσω
μετ' αὐτόν; Αν. Ἀσπασίαν
τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταίραν. Μι.
φεῦ τὸ λέγε· καὶ γὰρ ἐγένε-
το ἐν τοῖς ἄλλοις, ὁ Πυθα-
γόρας; καὶ ὦ πότνια χθών,
ἔτι καὶ σὺ φοτόκας, ὦ ἀρι-
στεύοντων γεναιότατε, καὶ
παῦδα Περικλέα, Ἀσπασία
ὄσα; καὶ ἐκύας ἀπ' αὐτῆ, καὶ
ἔρια ἔξαινον, καὶ κρόκην κα-
τῆγες, καὶ ἐγκαμπίζεις τὸ
ἑταιρικόν; Αν. πάντα ταῦ-

mirandus. Proinde instituerã in animo, nouæ quiddã rei designare, eiusmodi proposito decreto, cuius causa esset inexplicabilis, quò videlicet alijs aliud coniectantibus, omnes redderentur attoniti: quemadmodum in obscuris oraculis solet usu venire. MIC. Illud vide, vt rideas me tu quoque, non minus atque Crotoniatas, ac Metapontinos, & Tarantinos, cumq; his alios, qui muti sequuntur, tuaq; adorant vestigia, quæ tu calcata reliquisti. Verùm vbi Pythagoram exueras, quem post eum induisti? GAL. Aspasiam Miletensem illam meretricem. MIC. Papæ quid ego audio? Siquidem inter alia mulier quoque fuit Pythagoras. Itáne fuit aliquando tẽpus, quo tu, Galle generosissime, ouapariebas, cumq; Pericle rem habebas, iam Aspasia videlicet, atque ex illo grauida facta es? Prætereà lanam tondebas, tramamq; deducebas? Postremò meretricum in morem gestiebas, vultumq; componebas? GAL. Ista quidem omnia feci, tametsi

τα ἐποίαιν, ὁ μόν Θ, ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας πρὸ ἐμοῦ, καὶ ὁ Ελάτε παῖς, ὁ Καινεύς. ὥστε ὁποῖα ἂν ἀκροκώψῃς εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ἐκείνους ἀκροκώψας ἔσῃ. Μί. τί οὖν, πότερ Θ ὁ βίος ἡδίων ἦν σοῦ, ὅτε ἀνὴρ ἦς, ἢ ὅτε σὺ ὁ Περικλῆς ὤπυες; Αλ. εἶδες οἷον ἔρ' ἠρώτησας, εἰ μὴ τῷ Τειρεσίᾳ συγγενόμενον τὸν ἀπόκρισιν. Μί. ἀλλὰ μέν σὺ μὴ ἔπῃς, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης δεδήλωκεν τὸ τοιοῦτον, ἀπών, ὡς μοὶ ἂν θέλοι παρ' ἀσπίδα σῶναι, ἢ ἅπαξ τεκεῖν. Αλ. καὶ μὲν ἀναμνήσω σε, ὦ Μίκυλε, ὅτι ὡς μακαρίαν ὠδίνουσαν ἔφη γάρ ποτε γυνὴ κὰ σὺ, ἐν πολλῇ περιόδῳ πολλάκις. Μί. ὀκ ἀπάγξῃ, ὦ Αλεκτρυών; ἅπαντας οἰόμεθ Θ Μιλησίους ἢ Σαμίους εἶν; σὲ οὖν φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τὴν ὥραν καμπρὸν, πολλάκις Ασπασίαν γενέσθαι ὑπὸ τυράννου. τίς ἂ μετὰ τὴν Ασπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὖθις ἀνεφάνης;

etsi non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum K Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris? nempe cui ne Tiresiæ quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm parere semel. GAL. Imò præmoneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulieres olim futurus, idq; sæpiùs, longo nimirum seculorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sæpiùs Aspasiã fuisse tyranno. Verùm age, secundum Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò renatus

φάνης; Αλε. ὁ Κυνικὸς Κράτης. Μί. ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἑταίρας φιλόσοφος: Αλε. ἔπα βασιλεύς, ἔπα πτωχός, κὴ μετ' ὀλίγον σατράπης, ἔπα ἵππος, κὴ λοιδοὸς κὴ βάτραχος· κὴ ἄπαντα μυρία. μακρὸν δ' ἂν γένοιτο, καταριθμεῖσθαι ἅπαντα. τὰ τελευταῖα δή, ἀλεκτρυὼν πομπάκις· ἥδιστα γὰρ ὧν βίῳ κὴ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις ἀλλοῦσας, βασιλεῦσι, κὴ πτωχοῖς κὴ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, κὴ σοὶ νῦν συνοδεύω, καταγελῶν ὁρῶν σε πότνιον μεγάλης, κὴ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ, κὴ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντος, ἐξ ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις προσόντων κακῶν. ἀγνοῶ γὰρ τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, εἰ εἰδείης ἂν ἐπὶ σαυτῷ, πρῶτον οἶμαι σὺν ἐπιπονωτέρᾳ ἀεὶ τὸν πλησίον. Μί. ἀκούω, ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὅ, τι μάλιστα χαίρειν κελεύω, ὡς μὴ ἐναντία παρέλθοιμι τὸν λόγον, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν. Αλε. διοίσει

renatus es? GAL. In M Cratetem Cynicum. MIC. O Caſtor, & ô Pollux, quàm diſsimile: ex ſcorto philoſophus! GAL. N Deinde rex: demde pauper: paulò pòſt ſatrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia. perlongum enim fuerit ſingula recenſere. Poſtremò gallus, atque id ſæpius. nam hoc vitæ genere ſum delectatus. Interea & alijs diuerſis mortalibus ſeruiui, regibus, pauperibus, diuitibus: poſtremò nunc tecum viuo: rideóq; quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantemq; ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adſit malorum. alioqui ſi curas nôris quibus illi diſtringuntur, teipſum profectò riſeris, qui antea credideris, eum qui ſit opulẽtus, ſtatim felicisſimum eſſe omnium. MIC. Ergo Pythagora, aut quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, ſi te nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil interest,

ἢ ἀλέκτορα, λῶν τι Εὔφορβον, λῶν τι Πυθαγόραν λῶν τι Ἀσπασίαν ἄλλην, ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ἐγὼ ταῦτά εἰμι. πλὴν τὸ γε νῦν ὁρώμενον τοῦτο, ἀλεκτρυόνα ὀνομάζων, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀτιμάζοις, τοιαύτας ἔχον ἀνὰ λοιπὸν ὄρνιθος, ἢ ταῦτα, τοσαύτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον. Μι. ἀκούω ὦ Ἀλεκτρυών, ἐπειδὴ ἅπαντων σχεδὸν ἤδη τῶν βίων ἐπεράθης, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιῶσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πλωχικά, ὡς μάθω, εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῂς, εὐδαιμονέστερον ἀφφάνων με τῶν πλουσίων. Αλ. ἰδὲ δή, ὅτως ἐπίσκεψαι, ὦ Μίκυλε. σοὶ μὲν ὅτι πολέμιος πολὺς λόγος, ἂν λέγηται, ὡς οἱ πολέμιοι ἐπιπλώουσιν, ἢ φροντίζεις μὲν τὸν ἀγρὸν τέμνοντες, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσωσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους διϊώσωσιν, ἀκούσῃ δὲ σάλπιγγος ἀπέρ μόνον, εἰ περ ἄρα,

tererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue vocâris Aspasiam, siue Cratetem, quandoquidem ista omnia sum vnus: nisi quòd rectiùs feceris, si (id quod impræsentiarum esse videor) gallum me voces, ne auem hanc parui ducere contemnereq; videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Galle, quandoquidem omnia penè viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, verène isthuc affirmes, me diuitibus esse feliciorem. GAL. En hunc ad modum interim perpende, Micylle. Te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor, sit, aduentare hostes, neque solicitus es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proteranteq; aut vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, si tamen audieris, de te ipso vno

circum-

περιβλέπεις τὰ κατὰ σεαυτὸν, οἱ πρόσθεν καὶ σωθῆναι, καὶ τὸ κίνδυνον διαφυγεῖν. οἱ δ' ἀντιβοιῶντά σε καὶ ἀμφ' αὐτοῖς ἀνιῶντα, ὁρῶντες ἐκ τῶν παχέων ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ λίαν εὐφραδῆ σε, μόνοι καλοῦνται· λίαν τι ἐπιξήνας, πολιτικωτάτοις στρατηγοῦντες ἢ ἱππαρχοῦντες. σὺ δ', οἷον εἰκὸς ἀσπίδα ἔχων, ὠκαλῆς καὶ κοῦφος ἐς σωτηρίαν, ἕτοιμος ἱστάσθαι τὰ ἐπινίκια· ἐπειδὰν δὲ ὁ στρατὸς νικήσας, ἐν ἀγορᾷ τι αὖ. σὺ μὲν τὸ πρῶτον ἀνάβας ἐπ' ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τῶν πλουσίων. οἱ δὲ φεύγουσι, καὶ ἀποδιδόασιν, καὶ δημοκρατία ἐπάγονται· ἀλλὰ μὴ γὰρ ὡς ἔχοις, καὶ ἀργύρια καὶ βάπτα, καὶ τάλλα ἀγαθά, ἅπαντα ἐκεῖνοι μόνοι, σὺ δ' ἐξελαθείς, καὶ λοιμὸς πικρὸς, ὥσπερ ἀποδιδρὰς, καὶ λόγου μεταδιδοὺς ἐνίοτε. κἂν σοι λοιμὸς, καταχαλάσῃ

circunſpectas, quò deflexum ſeruari queas, ac diſcrimen effugere. Contrà illi tum de ſeſe ſolliciti ſunt, tum animo diſcruciantur, quum de moenibus quicquid opum poſſidebant in agris, id omne tolli deportariq; conſpiciunt. Ac ſiue inferendum eſt aliquid in ærarium, ſoli accerſuntur: ſiue in prælium exeundum, periclitantur, aut peditum turmis, aut equitum alis præfecti. Ô Tu interim vimineum gerens clypeum, expeditus ac leuis es ad ſaluti conſulendum, paratus victoriale conuiuium agere, ſiquando victor exercitus ſacra fecerit. ¶ Rurſum pacis tempore, tu quidem quum de plebe ſis, ingreſſus in concionem, tyrannidem in diuites obtines: illi verò trepidant pauitantq;, ac largitionib. choragijs te placant. ſiquidem quò tibi balnea, ludi, ſpectacula, reliquaq; id genus abundè ſuppeditent, ea omnia curant illi. ¶ At tu, cenſor & acerbus expenſor, perinde quaſi dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos: quòd ſi tibi collubitum ſit, ingentibus

ſaxis

ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐξήμωσας· ὅτι δὲ συκοφάντην οὐκ ἂν φοβηθείης αὐτὸς, ὅτι λῃστὴν, μὴ ὑφέλῃται τὸ χρυσίον· ὑπερβὰς τὸ θεμένιον, ἢ ὀρύξας τὸν τοῖχον. ὅτι πράγματα ἔχεις, λογιζόμενος ἢ ἀπαιτῶν, ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων, καὶ πρὸς τὰς φρονηδὰς λογιζόμενος, ἀπὸ λευκῆδα σωτηρίσας, ἐπὶ ὀβολὸς τὸν μισθὸν ἔχων, ἐπαναστὰς, περὶ δείλην ὀψίαν λουόμενος, ἢν δοκῇ, σαπέρδην τινὰ, ἢ μαινίδας, ἢ λεπομένων λιφαλίδας ὀλίγας πριάμενος, ἐνσφρήσας σαυτὸν, ἄδων τὰ νομὰ, καὶ τῇ βελτίστῃ παρὰ φιλοσόφων. ὥστε δὲ ταῦτα ὑγιαίνεις τε, καὶ ἔρρωσαι τὸ σῶμα, καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ λυπεῖσθαι. οἱ πόνοι γάρ σε παρασκευάζουσιν, ἀνυπαλαφρόνητον ἀντάγωνιστὴν ἀφροδίσιοις πρὸς τὰ δικούντα τοῖς ἄνθρωποις ἄθλα ἔσεσθαι. ὥστε νῦν δέ σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων

saxis in illos degrandinas, vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronem, ne tollat aurum, vel ædium conscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperda quopiam, aut mænide pisciculo, aut paucis cepatum capitulis, temet ipse oblectas, cænens plerunque, optimaq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdureris q; aduersus gelu. siquidem labores quiete exacuunt munimq;, tertiatorem haudquaquam contemnendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis,

graui-

γνωμάτων ἐπιβουλάς. ἀλλ' ὧν ποτε μόνον ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον ἀνηρτημένας αὐτῶν, ἀνιπάλυσας οὐθύς, ἀκροσάμενον τῇ ἀσιτίᾳ· ὁ δὲ φεύγει αὐτίκα, φοβηθεὶς σε, ψυχρόν τι ὁρῶν ἐμφορούμενον, καὶ μακρὰν οἰμώξεσθαι λέγον. τὰ τῶν ἰατρικῶν πτοιόδους. εἰ δέ, ὑπ' ἀκρασίας ἄθλιοι, τὰ τῶν μακρῶν οὐκ ἔχουσι; ποδάγρας καὶ φθόας, καὶ πλευρωνομονίας καὶ ὑδέρους. ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν εἴ μὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκάρου, ἐπιπολὺ ἄραντες αὐτοὺς καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ἀνεμάθοσαν ὅτι μυρῷ ἥρμοσται αὐτοῖς ἡ πτέρωσις, μίγαν ἐνίοτε τὸν πάταγον ἐποίησαν, ἐπὶ μυρίαλλὰ, εἰς πέλαγος ἐμπεσόντες· ὅσοι δὲ μετὰ τὸν Δαίδαλον, μὴ πάνυ μετέωρα, μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς ποτὲ μὲν ἐνίοις τῇ ἅλμῃ τὸ μυρὸν, ὡς τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς

grauioribus impetit. ἐπ. Σ Quòd siquando leuis cesperit febricula: paulo negocio eam medicatus, protinus exilis, inedia temet indè excutiens. Illa porrò fugit illicò: quippe metuens te, quem videat etiam frigore ali, saturúmq; fieri, ac medicorum certis illis recursibus Τ longum plorare renuncianten. At illi ex aduerso propter intemperantiam vitæ, quid tandem máli non habeni infelices? podagras, phtises, pulmonum exulcerationes, aquas intercutes. Nam hæc omnia à sumtuosis illis conuiuijs nascuntur. Proinde quicunque ex his Υ Icari in morem (vt ferè faciunt) sese attollunt, propiusq; se Soli admouent, haud cogitantes quòd alas habeant cera agglutinatas, ingentem nonnunquam strepitum mouent. Cæterùm qui Dædali exemplo non admodum sublimia neque excelsa appetunt, verùm humilia, terræq; vicina, adeò vt cera nonnunquam salis aspergine madesceret: ij tutò plerunque ac citrà discrimen

transuo-

διέπλευσαν· Μι. ἐπιεικῆς τινας, καὶ σωφρονοῦντας λέγεις. Αλ. τῶν μὲν οὖν ἄλλων, ὦ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ ἀηδεῖς ἂν ἴδοις· ἐπεὶ ὅταν ὁ Κροῖσος, μετατιλμένος τὰ πρὸς ἡδονὴν, γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὴν πυρὰν. ἢ Διονύσιος, μαλαπυθὰς τὴν τυραννίδα, ἐν Κορίνθῳ γραμματοδιδάσκει, μετὰ τηλικαύτην ἀρχὴν, παιδία συλλαβίζειν ἀναγκάζων. Μι. ἐπεί μοι, ὦ Αλεκτρυών, σὺ γ', ὁπότε βασιλεύσειας (φασὶ γὰρ καὶ βασιλεῦσαι) ποίᾳ τινὸς ἐπαρᾶς ἐκαίου τὸν βίον; ἢ πανυπανδαίμων ἦσθα, τὸ ἀληθέστατον, εἰ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων, ἔχων; Αλ. μηδ' ἀναμνήσῃς με, ὦ Μίκυλλε, οὐ γὰρ ἡδέως ἂν ἐγὼ τότε, ζῆς ἂν ἔξω πάσης, ὅπερ ἔφησθα, πανυδαίμων ἐν δοκῶν, ἔνδον δὲ μυρίας ἀνίας συνών. Μι. τίσι ταύτας; παράδοξα γὰρ, καὶ ὁ πάνυ σοὶ φής.

transuolârunt. MIC. Moderatos istos & cordatos narras. GAL. *Verùm aliorum, Micylle, naufragia fœdissima cõspicias, Φ nempe vbi Crœsus reuulsis aliis risum exhiberet Persis, conscenso rogo: aut X Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe ludi literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium puellos compellens vt syllabas conneclerent.* MIC. *Dic mihi, Galle: tu quum rex esse (nam ait te regem quoque fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris? Mirum ni tum felix eras, quandoquidem id quod est bonorum omnium caput, possidebas.* GAL. *Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò supra modum infelix tum eram. Nam quo ad res externas, quemadmodum dixisti, planè fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringebar.* MIC. *Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdam neque credibilem nar-*

φής. Αλ. ἤρχον μὲν οὐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλε, παμφόρου τινὸς, καὶ πλήθει ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τῶν πόλεων, ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ κεκοσμήσης. καὶ στρατιὰ μὲν πολλὴ, καὶ ἵππος συγκεκροτημένη, καὶ πορφυρικὸν οὐκ ὀλίγον, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀνάριθμον, καὶ χρυσὸς ὁ μὲν ἐν θησαυροῖς, καὶ ἃ ἅπαντες ἀρχῆς πραγωδίαι πᾶσαι, ἐς σκηνοθετὴν ἐξαρκοῦσαν, ὥστε ὁπότε πεῖσαι οἱ μὲν πομποὶ προκύπτουσιν, καὶ θρόν τινα ὁρᾶν φασὶ, καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις σωρηδὸν ὀφόμενοι· ἐγὼ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀνιόντων, ἐν μικρῷ ἐθεώμην ἐκείνως ἅρμα πύργου, τὴν διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἑπομένους ἐγὼ δὲ ἐλάνθανον ὁπόσα μοι λύπια, καὶ

ras. GAL. *Equidem imperabam regioni neutiquam exiguæ, Micylle, omnijugarum rerum feraci, tum incolarum frequentia, neque non vrbium pulchritudine cum primis admirandæ: præterea fluminibus nauigabilibus, ac mari portuoso commodæ. Ad hæc exercitus ingens, equitatus spectatissimus atque excellens, satellitium haud exiguum, triremes, pecuniarum vis maior quàm vt posset numerari, vasorum argenteorum plurima copia, reliquaq; omnis illa principatus tragœdia, strepitusq; & apparatus suprà quàm credi queat, extructus atque accumulatus. Itaque quum prodirem, plerique adorabant, deum quempiam me tueri sese rati: aliiq; trudentes alios concurrebant, quò me conspicerent. nonnulli conscensis tectis, magni æstimabant si plenè contemplari licuisset quadrigam, stragulam, diadema, tum ante ambulones, & eos qui à tergo sequebantur. Ego inter hæc mihi conscius, quan-*

tæ me

καὶ ἐσρίφθω, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συγγίγνωσκον, ἐμαυτὸν δὲ ἡλέουν, ὅμοιον ὄντα ζῶις μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἵους ἢ Φειδίας ἢ Μύρων ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκείνων γὰρ ἕκαστον τὰ ἐντὸς, ὁ μὲν Ποσειδῶν, ἢ Ζεύς ἐστι πάγκαλον, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ξυνεργασμένος, εἰ δαιμονῶν ἢ ἀστραπὴν, ἢ τεῖχος ἔχων τῇ ἀριστερᾷ· ἢν δὲ ἀποκύψας ἴδῃς τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλούς τινας, καὶ γόμφους, καὶ κλῆδας ἁρμοττούσας ἀλλήλοις, καὶ ῥόπαλα καὶ σφῦρας, καὶ σίφλαν ἀπόπληκτον, καὶ τοιαῦτά τινα σκευῶν ἀμορφίαν ἐποικοδόμησαν. ἐῶ λέγειν σηπεδόνα καὶ μυγαλῶν, ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. ζωύφιόν τι καὶ βαρυπλήκτου δύναμιν. Μί. οὐδέπω ἔφησθα τὸν σηπεδόνα, καὶ τοὺς γόμφους καὶ μοχλοὺς, οἵ τινές εἰσιν ἢ ἀρχοῦσι; ἀλλὰ τὴν ἀμορφίαν ἐκέ-

tæ me res discruciarent versarentque: illos quidem propter insciti am venia dignos iudicabam, Ω at mei ipsius miserescebat, qui [aa] prægrandibus illis Colossis viderer persimilis, quales vel [bb] Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus est. Etenim illorum quisque quoad ea quæ foris apparent, Neptunus ipse est, aut Iupiter, mirificè decorus, auro eboreoque compactus: & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem fuscinam dextra sustinet: cæterùm si immisso capite quæ sunt intus, inspicias, videbis vectes quosdam, paxillos, & clauos introrsum prominentes, neque non vimina, cuneosque, & picem sublitam, & aliam item id genus deformitatem intrinsecùs inhabitantem. Omitto recensere muscarum mustelarumque vim, quæ nonnunquam in eis

manſitant. Huiusmodi quædam res nimirum regnum quoque videtur. MIC. Nondum explicuisti lumina & claues, & vectes, quinam fuerint in imperio, neque facultatem

ἐπαίνων πλὴν πολλῶν, ἤ τις ἐστὶν· ὡς τό γε ἐξεπαίνεσαι ἀφθονώτερον, καὶ ζώντων ἄρχοντα, καὶ θεοσεβούμενον δαιμονίως, ἔοικεν ὅτῳ Κολοσσιαίῳ παραδείγματι θεσπέσιόν γάρ τι καὶ ξύλον ἄγαλμα Κολοσσὸν λέγει. ΑΛ. τί πρῶτον εἴπω σοι, ὦ Μίκυλε, δεῖσθαι φόβους, καὶ δάκρυα, καὶ ἀηδίας, καὶ μίσος τὸ παρὰ τῶν σωούντων, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ἅμα τούτοις, ὕπνον τινὰ ὀλίγον, ἐπιπόλαιον μᾶλλον, καὶ ταραχὰς μετὰ ὀνείρατα, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηρὰς, ἢ πλὴν ἀσχολίαν, καὶ χρηματισμοὺς, καὶ δίκας καὶ ἐκστρατείας, καὶ πρόσταγματα καὶ συνθήματα καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν ἅπαξ ὅταν τινὸς ἅψηται, οὐκέτι ἐγγίνεται, ἀλλὰ ἀνάγκη, ὑπὲρ ἁπάντων μόνον διασκοπεῖν, καὶ μυρία ἔχειν πράγματα· Οὐδὲ γὰρ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἔχε γλυκερὸς,

illam plurimam quæ nam sit: nam istum ad modum vectari, tam multis imperare mortalibus, ac numinis instar adorari, hactenus quidem cum Colossi exemplo quadrat. Siquidem hoc quoque diuinum quiddam & admirandum. Nunc autem quæ sunt cc intra Colossum, exponito. CAL. Quid primo loco tibi referam, Micylle? virum metus, curæ mordaces, suspiciones, odiũ quo regem persequuntur ij qui cum illo viuunt, insidias, atque eas obrem somnium rarum, & huncipsum pertenuem, ac plena tumultus insomnia, cogitationes perplexas, spes semper improbas: an occij pemuriam, & occupationes, iudicia, expeditiones, edicta, fœdera, consultationes? quibus rebus fit vt dd ne per somnium quidem aliqua re suaui frui liceat, verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, milleq; negocia sustineat:

Quippe ee nec Atriden Agamemnona dulcis habebat Somnus,

κηρὸς, ωσπὰ φρενοῖν ὁρμαίνοντα, καὶ ταῦτα, ῥιγηκότων Ἀχαιῶν ἁπάντων. λυπᾷ δ' τὸν Λυδὸν ὑὸς, ἰωφὸς ὤν, τὸν Πέρσην δὲ Κλέαρχος, Κύρῳ ξυνολογῶν, ἄσμενον δὲ Δίωνα, πός τισι τῶν Συρακουσίων ἰδιολογούμενος, καὶ ἄσμενον Παρμενίωνα ἐπαινούμενος, καὶ Περδίκκαν. Πτολεμαῖος, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκος. ἀσὰ ἀφάτους λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πὸς ἀνάγκην ξυνὼν, καὶ παλλακὶς ἄσμενος χαίρουσα, καὶ ἀφεστάσθαί τινος λεγόμενοι, καὶ δύ' ἢ τρεῖς τῶν δορυφόρων πὸς ἀλλήλους διαψιθυρίζοντες. τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα, μὴ ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν ἄξιον ἐλπίζειν. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανεν, ἐκφαρμάκῳ, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου· ὁ δὲ ἄσμενος ἴσως ὁμοίοτροπος θάνατος διέλαβε. Μι. ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα φὴς,

Somnus, multigenas versantem pectore curas:
idq́ quum reliqui omnes Achiui fierterent. ff *Adde quòd Lydum illum discruciat filius mutus: Persam verò Clearchus ad Cyrum desciscens: atque alium quempiam Dion cum Syracusanis nonnullis* 88 *ad aurem communicans. Rursum alium quendam vrit Parmenion collaudatus. Item Perdiccam Ptolemæus: Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoque molestiam afferunt, amasius per vim non sponte conuiuens, concubina alio gaudens: tum si qui defectionem parare dicantur, aut duo quatuórve satellites inter sese confusurrantes. Porrò (quod est omnium grauissimum) amicissimi quique vel maximè sunt formidandi, semperq́ metuendum ne quid magni mali ab illis oxoriatur. Nam alius, à filio veneno necatus est: alius item ab amasio. Alium simile quoddam fortasis mortis genus eripuit.*

MIC. *Apagesis, atrocia miraque sunt ista quæ narras,*

φὴς, ὦ Ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν τοσοῦτον ἀσφαλίστερον σκυζομένῳ ἐπικεκυφότα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, ὠνείῳ καὶ ἀκονίτῳ σωφανακρηθέντα φαρμάκῳ ὁ δὲ λίνδυνος ἐμοὶ μὲν, εἰ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' ὀφθαλμοῦ, ὀλίγον τι φᾶμάξαι τὸ δακτύλιον ἐντιμόντα. οἱ δὲ, ὡς φὴς, θανάσιμα ἐνοχοῦνται, καὶ ταῦτα, μυρίοις κακοῖς ὁλισθάνοντες ἐπ' ἐπαθλον πίασιν, ὁμοίοις μάλιστα φαίνονται ζῶις τραγικοῖς ἐποικιτῶσι, ὧν πολλὰς ἰδεῖν ἔστι, τέως, μὴ Κέκροπας, δῆθεν ὄντας, ἢ Σισύφους ἢ Τηλέφους, διαδήματα ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλιφαντόκωπα, καὶ ἐπίσκιον κόμην, καὶ χλαμύδια χρυσόπαστον· ἂν δ', οἷα πολλὰ γίγνεται πρόσκρουσάς τις αὐτῶν, ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ κατάπτοιτο, γέλωτα ἅπαντα παρέχει ζῶις θεατὰις, τὸ προσωπεῖον μὲν συντριβόντος αὐτῷ διαδήματι, ἐμπαγὲν

ô galle. Mihi igitur multò ſecutius operæ cerdonicæ pronum incumbere, quàm ex aurea bibere phiala comiter delatum hauſtum, cæterùm cicuta aconitoq; temperatum. Nam mihi quidem hoc vnum eſt periculi, vt ſi paululùm [hh] aberret ſmilion, deflectatq; à recta inciſione, ſummum ſecantis digitum exiguo ſanguine tingat: at iſti, quemadmodum narras, letifera agunt conuiuia, atq; id innumerabilibus in malis conſtituti. [ii] Deinde vbi conciderint, perſimiles eſſe videntur tragœdiarum hiſtrionibus. Nam multi, ſicut videre licet, [kk] Cecropes ſunt ſcilicet, [ll] aut Siſyphi, aut Telephi, diademata geſtant, argenteiſq; capulis gladios, comamq; ventilantem, & auro intertextam chlamydem. quòd ſi quis (qualia inimirum permulta ſolent accidere) impulſos illos media in ſcena præcipites det, riſum profectò moueat ſpectatoribus, videlicet perſona vnà cum ipſo diademate contrita,

ἠμαγμένης δὲ τῆς ἀληθοῦς λιπαρᾶς τῷ ὑποκειτῷ, καὶ τῶν σκελῶν ἐπιπαλὺ γυμνουμένων ὡς τῆς τειθύτου τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, λύσλωα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ὑπόλισιν ἀμορφοτάτην, καὶ ἐκὶ μικρὰ κατὰ λόγον τῶν ποδῶν. ὁρᾷς ὅπως μὴ καὶ ἀπάξειν ἐλίγαξας ἤδη, ὦ βέλτιστε Ἀλεκτρυών, ἀπὸ τυραννίδος μὴ ζοιζύρου τινὸς ὄφιν ὄντα· ἵππον δὲ ἢ λύκον, ἢ ἰχθῦν ἢ βάτραχον ὁπότε γένοιο, πῶς ἂν φέροις ἐκείνην τὴν διαιτησίν; Ἀλλὰ μικρὸν ζοιζύρου ἀναμενεῖς τὸν λόγον, καὶ ὁ τῦ παρόντος μαρῇ. πλὴν τό γε κιφάλαιον, οἶδεις ὅτις ὐκ ἀπραγμονέστερον τῶν βίων ἑλοῖο μοι τῦ ἀνθρωπείου, μόνας τὰς φυσικὰς ἐπιθυμίας καὶ χρείας ἐμμιμησάμενον, τηλοῦλλο δὲ ἴσον, ἢ συκοφάντην βάτραχον, ἢ σοφιστὴν λοιδορον, ἢ ὀλιγοποιὸν λύκον, ἢ λίνασθον ἀλεκτρυόνα ἢ τέττα, ὅσα ὑμεῖς ἐπιτηδεύετε, οὐκ

contrita, vero autem actoris capite luxato, cruribusq; maxima ex parte renudatis: vt iam interioris amictus quàm miseri sint panni, fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haudquaquam ad pedis modum respondentium. Vide vt me iam similitudines conferre docueris, optime gallе. Cæterùm tyrannis talis quædam res tibi visa est esse: verùm vbi equus esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationem ferebas? GALLVS. Istum quem nunc suscitas sermonem, & longior sit, neque huius temporis. Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitam mihi non visam tranquilliorem vita humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus & vsibus circumscriptam. Siquidem publicanum equum, aut sycophantem ranam, aut sophistam graculum, aut popinatorem culicem, aut cinædum gallum, atq; id genus alia, quæ vos studio cõminiscimini, haud-

ἀμηχάνοις ἐν ἐκείνοις. Μι. ἀληθῆ ταῦτα λέγεις, ὦ Αἰκυρφόρι γῶ κ', ὅτι πέπονθα, οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ λέγειν. ἀδίπω δλώμαι ἀφμαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἐκ παίδων ἔχον, πλόσι ὃ γενέσθαι, ἀπά μοι καὶ τὸ νύπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐσηκεν, ἐπιδεικνύμενον τὸ χρυσίον. καὶ μάλιστα ἐπὶ τὸν καθαράτον Σίμωνι ἀποπνίγομαι, πυρῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσούτοις. Αλι. ἐγὼ σε ἰάσομαι, ὦ Μίκυλε, καὶ ἐπείπερ ἔτι νὺξ ἐστιν, ἐξαναστὰς, ἕπου μοι· ἀπάξω γάρ σε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴδοις, οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστί. Μι. πῶς τοῦτο, μὴ κλεισμένων, τῶν θυρῶν; μὴ καὶ διορυχεῖν με ἀναγκάσεις; Αλι. ἀλλαμῶς, ἀλλ' ὁ Ερμῆς, οὗπερ ἱερός εἰμι, ἐξαίρετόν μοι ἔδωκέ μοι τοῦτο, λίτης τὸ ἀριθμὸν πλῆθος τὸ μέγιστον, ὁδὶ ἀπαλότητα ἐπικαμπὲς ἔστι.

quaquam inter illos videbit. MIC. Quæ dicis, ô galle, fortasse vera sunt: verùm non me pudebit apud te fateri quod mihi accidit. Haud vnquam quiui dediscere cupiditatem illam à puero mihi insitam, videlicet vt diues euadam. Quin nunc quoque somnium illud ob oculos versatur, aurum ostentans: potissimùm autem sceleſtus ille Simon excruciat, qui quidem tantas inter opes delicietur. GAL. At ego te isto leuabo morbo, Micylle, tametsi nox etiamdum est. Surge modò ac sequere me. Siquidem ad ipsum te Simonem adducam, atque in aliorum diuitum ædes, quò mirum videas quomodo res habeant apud illos. MIC. Isthuc quo pacto, clausis foribus? Num me parietes transfodere compelles? GAL. Nequaquam: verùm Mercurius, cui sum sacer, hoc optanti mihi largitus est, vt sit quis longissimam caudæ plumam, quæ ob mollitiem inflectitur. MIC. Atqui

Μι. Δύο δ' ἔστι σοι δεξιαῖ τα. Αλε. τὸ δεξιὸν, οἵνῳ ὅτῳ ἂν ἐγὼ ἁρπάσας πράσχω ἔχειν, ἐς ὅσον ἂν βούλωμαι, ἀνοίγειν τε ὁ σιδηρᾶς πάσας θύρας δύναται, καὶ ὁρᾶν τὰ πάντα, ἂν ὁρώμενος αὐτός. Μι. ἐλελήθεις με, ὦ Αλεκτρυὼν, καὶ σὺ γόης ὤν. ἐμοὶ δ' οὖν εἴ τι σοὶ ἄπαξ πράσχεις, ὄψει τὰ Σίμωνος πάντα ἐν βραχεῖ δεῦρο μεταφερόμενα· μισθίου γὰρ αὐτὰ πρίαμενος, ὁ δ' ἄνθις πιπράσκεται, ἀργύριον τὰ μαλλύματα. Αλε. εὐθύμως γε νίκαν ταῦτ· πράγματι γὰρ ὁ Ερμῆς, ἢν σιδηρόν τι ἐργάσηται ὁ ἔχων τὸ πλοῖον, ἀναβοήσεταί μοι, καταφωράσει αὐτόν. Μι. ἀπίθανον λέγεις, ἐπειδὴ καὶ Ερμῆν αὐτὸν ὄντα. σοῖς ἄλλοις φθονεῖν τι δύναται. ἀτὰρ ὅμως ἀφίξομαι γὰρ τὰ χρυσία, ἢν δύνωμαι. Αλ. ἀπόπλου, ὦ Μίκυλε, πρότερον τὸ πλοῖον. τί τοῦτο, ἄμφω ἀπέπτιλας; Μι. ἀσφαλίσομαι

Atqui duas habes eiusmodi. GAL. *At dextram ex his auulsam cuicunque ego gestandam dedero, is quoad voluero, fores omneis poterit aperire, cunctáque videre, ipse inuisibilis.* MIC. *Equidem ignorabam, ô gallule, te præstigiarum quoque peritum esse. Porrò si mihi isthuc semel præstiteris, videbis illicò Simonis vniuersas opes huc deportatas: nam eas huc rediens transferam: at ille rursum circumrodet ebibetq; putria coria, quibus cõsueuit soleas compingere.* GAL. *Atqui nefas sit isthuc facere. siquidem Mercurius illud mihi mandauit, vt si quis pennam tenens, istiusmodi quippiam patrârit, vociferans furem proderem.* MICY. *Rem neutiquam viri similem narras, nempe Mercurium, quum ipse sit fur, non sinere alios vt idem faciant. Sed tamen abeamus. Nam aurum auferam, si modò possim.* GAL. *Pennam priùs reuellito. Quid hoc rei? ambas reuulsisti.* MICY. *Tutius*

λείψον ὅπως, ὦ Αλεκτρυών, μὴ σοι ἄπλοον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἂν ἔτι, ὡς μὴ χωλούοις σφε θάτερον τῶν ὀρῶν μέρος. Αλ. ἴαγε. ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἄπιμεν, ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων; Μι. οὐμμὲν οὖν, ἀλλὰ περὶ τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασυλλαβος, ἤδη πλουτήσας, ἔναυ ἀξιοῖ. καὶ δὴ παρόντες ἐπὶ τὰς θύρας. τί δῆτα ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο; Αλ. ἐπίθου τὸ πτερὸν ἐπὶ τὸ λεπάδιον. Μι. ἰδοὺ δή, ὦ Ηράκλεις, ἀναπέπτασται, ὥσπερ ἐλέλειπτο, ἡ θύρα. Αλ. ἴθι νῦν εἰς τὰ πρόσω. ὁρᾷς αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα, καὶ λογιζόμενον; Μι. ὁρῶ νὴ Δία, πόρρω μαυράν τινα καὶ λιψῶσαν λύχνιδα, καὶ ἀχρὸς δή ἐστιν, ἂν οἶδ' ὁπόθεν, ὦ Αλεκτρυών. καὶ μαλακῶς πως ὅλως, ἐκτέτηκεν ὑπὸ φροντίδων δηλαδή. οὐ γὰρ νοσεῖν ἄντως εἰκός. Αλ. ἄκουσον ἃ φησιν· ἴσως γὰρ ὅθεν ὅδε εἰσήκει ἔχει. Σί. οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἐᾶσον

hoc quidem, ô galle, tum tibi minus fœdum sit futurum, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. GAL. Age sanè. Sed vtrum Simonem prius adimus, an alium quempiam diuitum? MIC. Haud aliò, imò ad Simonẽ, qui videlicet pro disyllabo tetrasyllabus esse affectet, posteaquam dives euasit. Sed iam ad fores accessimus. Quid igitur deinceps facio? GAL. Pennam seræ admoue. MIC. Ecce autem, dij boni, ostium perinde atq; clausi resilit. GAL. Perge, porrò præcedens. PP Vides illum vigilantem ac supputantem? MIC. Video per Iouem, & quidem ad obscuram siticulosamq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, galle, totusq; exaruit, atq; extenuatus est. qq mirum ni curis: neq; enim auditum est illum alioqui malè habere. GAL. Auscultea quid dicat. siquidem intelliges quibus de causis ad eum modum sit affectus. SIM. Nimirum septuaginta illa

ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυκται, καὶ οὐδεὶς ὅλως εἶδε. τὰ δ' ἑκκαίδεκα ἔδε Σωσυλᾶς ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρυπτόμενός με. ὅλως γοιῦν περὶ τὸ ἱππωνᾶν ὀκνηρὸν ἐς πάνυ ἐπιμελὴς, ἄλλως τε καὶ φιλόπονος ὤν· ἐπεὶ δὲ διηρπάσθη πολλῷ πλείω ζυτῶν ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος τοσοῦτον μύρον ἀνῆκεν ὅτῳ μίσθαν ὠψώνησε ἐλθεῖν; ἐλίσσετο δὲ τῇ γυναικὶ ἐπόβιον ἐωνῆσθαι πρᾶγμα δραχμῶν. ὅλως τἀμὰ ῥᾷδιον σκεδασθῆναι κακοδαίμονος. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐπώματα τὰ ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, ζοφώδη ὄντα. δίκαιόν γοιῦν μή τις ἀνορύξας τὸν ζῖχαν, ὑφέληται ταῦτα. πολλοὶ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος. ΜΙ. Μὰ Δία· σοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ, καὶ τὰ τρύβλια ἀπὸ μαλλοῦ ἔχω. ΑΛΛΟ. αἰδῶ σοῦ, ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ πρόνοια

illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, neque quisquam alius omnino vidit. At verò sedecim illa Sosylus equisio vidit me sub præsepe occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, quanquam nec aliàs admodum laboris appetens. Verisimile est autem, illum multò etiam his plura sustulisse. Nam vnde alioqui Tibius heri tam ingens salsamentum illi obsonio proposuisset? Tum autè aiunt illum monile emisse vxori drachmis quinq. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabũt bona. Quid quòd ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quũ sint multa? Vereor enim ne quis ea suffossa pariete tollat. Complures mihi inuident, atque insidias parant: præter cæteros autem Micyllus iste vicinus. MIC. Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala gesto. GAL. Tace, Micylle, ne protinus ipso in furto nos prodas.

πρόντας ἡμᾶς. Σί. ἄμεινον γοῦν, ἄγρυπνον αὐτὴ φυλάττειν, ἅπαξ μὲν πρίαμι δραχμὰς ἐν κύκλῳ τοῦ οἰκίαν. τίς οὗτος; ὁρῶ σέ γε, ὦ τοιχωρύχε, μὰ Δία, ἐπεὶ λίαν γε ὦν τυγχάνεις. εὖ ἴσθι, ἀριθμήσω ἄνθις, ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μή τι μοι πρόλαβῃ. ἰδού, πάλιν ἐψόφησέ τις ἐπ' ἐμοί, δηλαδὴ πολιορκοῦμαι, οὐκ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἁπάντων. πᾶ μοι τὸ ξιφίδιον, ἂν λάβω τινὰ θάπτω ἄνθις τὸ χρυσίον. Αλ. τοιαῦτα μέν σοι, ὦ Μίκυλλε, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν ἐπὶ ἄλλον παρ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν. Μι. ὁ δαιμόνιε, οἷον βίον τὸν βίον ἐχθροῖς ἔστω πλουτεῖν γάρ τοι καὶ μόλις ἔφης σοῦ κατορύξας αὐτόν, ἀπολεῖν βούλομαι. Σί. τίς πάταξέ με; λῃστεύομαι ὁ δυστυχής. Μι. οἴμοι, κἀγὼ ἀργύριόν τι, καὶ ὅμοιον γίγνεται τὸ χρῶμα τῷ χρυσῷ, πεσόντος αὐτοῦ. ἡμᾶς δέ, ὦ δαιμόνιε, γνίφωνα δαιμ-

prodas. SIM. Optimum igitur fuerit, vt ipse insomnis seruem. Omnem obibo domum, in orbem obambulans. Quid iste? Video te per Iouem, ô parietum perfossor, posteaquam es columna. bene res se habet. Pernumerabo denuò refossum argentum, ne quid forte dudum me fugerit. En rursum obstrepuit mihi nescio quis. Nimirum obsideor, atque insidijs appetor ab omnibus. Vbi mihi gladius, si quenquam deprehendero? Rursum aurum defodiamus. GAL. Sic tibi habent, ô Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum super est. MIC. O miser, cuiusmodi viuit vitam? hostibus eueniat ad hunc modum diuites esse. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. SI. Quis me pulsauit? Latrocinio despolior miser. MI. Plora ac vigila, auriq; similis corpore reddaris, quàdo quidē illi affixus ac deditus es. Nos aūt, si videtur, Gnȳphonem

λανδεῖλῶ ἴδωμεν· οὐ μακρὰν δὲ καὶ οὗτος οἰκεῖ, ἀνέῳκται αὐτῷ ἡμῖν ἡ θύρα. ΑΛ. ὁρᾶς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ τὸν ἐπὶ φροντίδων, ἀναλογιζόμενον τοὺς τόκους, καὶ τὰς διπλώσεις διατρυκλικότα, ὃν δεινὸς μὴ ὀλίγον πάντα ταῦτα λιπόντα, σίλφιον ἢ ἐμπίδα ἢ μύαν γενέσθαι. ΜΙ. ὁρῶ διακοδαίμονα, καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, ὅστις νῦν πολὺ τῆς σίλφης ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦται. ὡς ἵνα μὴ οὗτος ἐντέτηκεν ὅλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν; ἐπ' ἄμεινον ἀπίωμεν. ΑΛ. παρὰ τὸν Εὐκράτιδα, ἃ δοκεῖ. καὶ ἰδοὺ γὰρ ἀνέῳκται καὶ αὐτῷ ἡ θύρα, ὥστε εἰσίωμεν. ΜΙ. ἅπαντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμὲ λῶ. ΑΛΕ. ἔτι γὰρ σὺ ἀνεπιστολῆς τὸν πλοῦτον ὁρᾷς τοῦ Εὐκράτους αὐτοῦ μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, προβύτου ἄνθρωπον. ΜΙ. ὁρῶ νὴ Δία διαπυγοσιώλου τινὰ, καὶ πασχητιασμὸν, καὶ ἀσιλλάριον ὅτι ἀνθρωπίνων· τὸν γυναῖκα δὲ ἐτέρωθι, ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ

phonem fœneratorem viſamus. Nam nec is procul hinc habitat. Ipſæ nobis ſuapte ſponte fores patuerunt. GA. Vides hunc quoque curis inuigilantem, & vſurarum rationes iterantem digitis contortis? cui propemodum relictis his omnibus ſit in ſilpham aut culicem aut muſcam abeundũ. MIC. Equidem video miſerum ac vecordem hominem, ne nunc quidem multò meliorem viuere vitam, quàm ſilphæ aut culicis: adeò totus & hic à curis & rationibus eſt extenuatus. Nunc ad alium eamus. GAL. Ad tuum, ſi videtur, Eucratem. En tibi fores per ſe patuêre. Quin introimus? MIC. Paulò antè hæc omnia mea erant. GAL. At etiam nunc tu diuitias ſomnias? Vides igitur Eucratem ipſum quidem à famulo, virum natu grandem? MIC. Video profectò quidem haudquaquam virile. Porrò vxorem à coquo conſtupra-

altera ex parte ipſam item

ri. GAL.

καὶ αὐτλεῖν. Αλε. τί οὖν ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομῆσαι, ὦ Μίκυλε, πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; Μι. μηδαμῶς, ὦ Αλεκτρυών, λιμῷ πρότερον ἀπολοίμην, ἢ τοιοῦτόν τι πάθοιμι. χαίρειν τὸ χρυσίον, καὶ τὰ δεῖπνα. δύο ὀβολοί μοι μᾶλλον ἢ πλοῦτος ὅδε μᾶλλον, ἢ τοιχωρυχηθῆναι πρὸς τῶν οἰκετῶν. Αλε. ἀλλὰ νῦν ἡμέρα γάρ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγὲς αὐτό, ἀπίωμεν οἴκαδε, παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει, ὦ Μίκυλε.

ri. GAL. Quid ergo? Num optaris & horum hæres exiſtere, Micylle, cunctáque poſsidere quæ ſunt Eucratis? MIC. Haudquaquam, galle: imò fame citiùs interierim, quàm id genus quippiam patrarem. Valeat aurum & conuiuia. Duo oboli mihi potiores diuitiæ ſunt, quàm ſi à domeſticis mihi domus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc, quandoquidè dies fermè diluxit, domum ad nos redeamus. Reliqua rurſus aliàs videbis, Micylle.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Dialogus longè feſtiuiſſimus, in quo Pythagoram vèlut impoſtorem ac præſtigiatorem taxat, tum eius dogma de metempſychoſi aut metamorphoſi prodigioſa animarum, hoc eſt, migratione earum in varia corpora, ob quod à carnium eſu abſtinebant. De qua re Laërt. lib. 8. & Plutarch. in comm. περὶ σαρκοφαγίας. Hanc ſuperſtitionem latenter carpere & ſuggillare videtur Eurip. in Hippolyto περὶ μετεμψυχώσεως. i. de tranſmigratione animarum in varia corpora cùm hominum, tum etiam brutorum. vide vitam Pythagoræ à Diogene Laërtio deſcriptam. Item Plutarch. in vita Homeri: & Ouid. 15. Metam. apud quem ſic Pythagoras loquitur:

Morte carent animæ ſemperq; priore relicta

Sedes

Sedè, nouis domibus viuunt habitantq; receptæ.

Ipse ego nam memini Troiani tempore belli, &c. Postea Pythagoras factus est, postremò in gallum transmutatus, vt festiuè ludit hîc Lucianus Stoicorum etiam fastū ridet, qui alioqui mollissimi vultus, vestiumq; seueritatē, vitæ continentiam præ se ferebant. Peculiariter tamē eos notat, qui obtentu sanctimoniæ fœdam cauponam exercent, speciosisq; titulis seuero vultu, sapientiæ opinione cultu externo simplicioribus imponunt. Quòs Græci eleganter λογεμπόρους καὶ λογοκαπήλους dicunt. Gellius, æruscatores vocat, qui cibum quæstumq; ex mendacijs, & id genus officijs ac præstigijs capient. Hoc genere hominum nostra quoq; ætas nimis differta est. Diuitum ac regum vita quantis sit ærumnis obnoxia, docet: contrà quàm expedita res paupertas hilaris, suaq; contenta sorte. Introducit Gallum cum hero suo Micyllo sutore cōfabulantē, magis ridiculè quàm vllus possit γελωτοποιὸς: sed rursus sapientibus, quàm Sorbonicorū ac Sophistarum vulgus nonnūquam in scholis magno supercilio magnis de nugis disputat. Solent autem vel extremæ sortis homines, aliquando magnifica quædā somniare: quemadmodum hic Micyllus, qui per somnum opulentissimus, experrectus cerdo quispiam erat, Iro penè pauperior. Nam somniare, sperandi genus est, inquit Erasmus. Non dissimilem vanæ spei ac cupiditatis imaginem, Theocritus proponit in Piscatore, Eidillio 25. qui somniat se grandem piscem aureum cœpisse, atque ingenti gaudio exanimatum sanctè iurasse, nunquam se amplius dum viueret, piscib. capiendis operam daturum esse, sed de aureo ille pisce quem in somnis cœperat, sumptū facturum, atq; ita suauiter in ocio & luxu vitam exacturum suam. Manè cum vnà cum somno & aureus ille piscis, & spes ipsa auolasset, neq; esset experrecto ex aurifero illo somno vnde victitaret: nisi & ipse, & vxor ac liberi fame perire vellent, vel inuitus, & contrà quàm iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Quod autē homines magno-

magnopere cupiunt & optant, de eo sominiant. Vide prouerbium Erasmi: Quæcunq; in somno videntur.

a Atte scelestissime.] *Exordium ab imprecatione.* b Antelucano morsicat.] *Galli canius importunus nonnunquã est. & quoniam nos à lecto excusitat, à Græcis (vt Plinius inquit) ἀλεκτρυὼν ἢ ἀλέκτωρ dictus est.* c Titillatque nam.] *Amplificatio à tempore.* d Gnomon aduentantis diei.] id est, *horologium. Id fieri docent Physici, per σκιοθηρικὸν.*

e Quasi vellus illud.] *Alludit ad fabellam de dracone, pernigili custode aurei velleris. Ouid. in Metamor.* f Here Mycille, equidem.] *Defensio per absolutionem, à fine.* g Lucem anteuertissem.] *Gallus enim à poëtis dicitur lucis prænuncius ales: & auis lucis, à Martiale hoc versu:*

Cristatæq; sonant vndiq; lucis aues.

h Magis mutus fuero piscibus.] *Aristoteles 2. de Anima adimit omnibus piscibus vocem, excepto scaphro & porco fluuiatili. Veteres aũt quemuis piscem vocabant ἔμπνουν, quòd vocem edere non posset. Vnde Plutarchus in Symposiacis, & Athenæus, existimant Pythagoricos à piscibus abstinuisse ob ἐχεμυθίαν*: id est, *silentium, quam Pythagoras docuit. Idem Lucianus in Alcyone*: *Nam muta sanè quæ in aquis degunt. Erasmus noster in lingua: Quin & ipsa linguæ forma facit ad vocem promendam; vnde pisces, quoniam linguam habent à terrestribus animantibus differentem, omnino muti sunt.* i Per somnium diues.] *Simile protulit Cicero in Sallustium: Vade tu, qui modò ne paternam quidem domum redimere potueris, repentè tanquam somnio beatus, hortos preciosissimos, villam Tiburti, & Cæsaris reliquas possessiones paraueris. Quicquid enim optâris, id somniare contigit quibuslibet, sicuti Micyllus diuitem se ac præpotentem somniat. Pastor quidem apud Theocritum in Ecloga nona:*

ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐνὶ ὕπνῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄις, πολλὰς δὲ χιμαίρας. id est,

Possideo quæcunq; solent sub nocte videri
In somnis, vim magnam ouium, multasq; capellas.

Apud eundem Theocritum Piscator somniat aureum piscem. Et infimæ sortis homines, nonnunquam reginarum coniugium

ingium somniant. k Esurias experrectus.] *Solomon in Proverb cap. 6. Vsquequò piger dormis? quando surges è somno tuo? Paululùm dormies, & veniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus.* l O prodigiorum.] Τεγέτιος Ζεύς, *Iupiter prodigiorum auersor. Sophocles in Oedipo Epicolono vocat malorum depulsorem:* Ζεῦ ἀλεξίκακε, τίς ποθ' ὁ πρέσβυς; id est: *Iupiter malorum depulsor, quisnam hic senex? Hesychius ait,* τερατίους θεούς, *deos esse signorum ac prodigiorum effectores.* m Auersor Iupiter.] *Ab admiratione.*

n Malorum depulsor Hercules.] Ἀλεξίκακος Hercules, *hoc est, expellens mala, post Apollinem etiam dictus est, cuius etiam meminit Hesychius. Quibus monstris terras liberârit, plena sunt omnia.* o At tu mihi.] *Nouitatem rei eleuat ab exemplis.* p Achillis equus.] *Xanthus Achillis equus concionans apud Homerum* Ιλιαδ. τ. *in fine:* τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφιν, σφετέρῃ πόδας ἀίολος ἵππος, &c. q Μακρὸν χαίρειν φράσαι.] *Longum valere iussisset. Rem autem à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longum valere iubere: sumpta metaphora ab ijs, qui discedunt diutiùs abfuturi, seu nunquam redituri. Vsurpat Lucianus in Ione Tragœdo. item in Apologia* ὧδε δ' ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσμασιν, *interpretatur prouerbium his quidem verbis:* τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν τὸ μηκέτι φροντίζειν δηλοῖ; id est, *hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Virgil.*

Et longum formose vale, vale, inquit Iola.

r Nauis, cui nomen Argo.] *Argo dicitur fuisse prima nauium, in qua Iason cum quinquaginta quatuor heroibus Thessalis nauigauit Colchos, ad rapiendum vellus aureum. Dicta ab eiusdem nominis artifice, qui etiam inter nauigandum eius resarciendæ curam susceperat. Alij ab ἄργος, quod est velox. Facta est autem arboribus Dodonæ syluæ Epyri Ioui sacræ, quibus olim oracula reddebantur. Vocales enim fuisse dicuntur. Vnde & Poëtæ finxerunt, hanc nauem fuisse vocalem & loquaculam. Seneca:* - ipsaque vocem prodidit Argo. *Ad id Poëta doctissimus respexit, quod Argonauticôn 4. Apollonius scribit, in carina nauis Argus à Pallade lignum fuisse impactũ ex Dodonide fago, quod humano voce fungeretur quan-*

doque. Sic enim ait: αὐτίκα δ' ἀφρωΐαχος ἀνδρομέη ἐνεπὴ μετὰ τηλόθεν ἀὐδὴ ἐν γλαυφυέεσσιν ὑφ' ἡνιόχοις δέρη. Propterea Lycophron alicubi λάλητρον ἱππαγὼν: i. garrulam nuncupat picam. Eius interpres: Illa, inquit λαλητικὴ τὴν ἔχει τὴν πρόπτιν ἐκ τῆς δωδώνης δρυός: i. Carinam habebat loquacissimam ex Dodonæ quercu. Porrò vetus Arati Phænomenon interpres scribit, Danaum ab Aegypto fratre se proripientem, auxilio Mineruam inuocasse, à qua primùm sit compacta nauis, quæ Argo sit appellata, eaque petierit Danaus Argos. Auctor autem Aeschylus, ab Minerua eadem materiam quandam loquentem naui insertam: quod repetit Iginus quoque. Extat & Antipatri epigramma de nauta quodam fulmine icto, cuius nauis per se, moderante nullo, ad litus delata rem gestam significauit. Nec Argoam, inquit, expetiuit carinam: ἀγχέλλει θείῳ, ἧς λιγυὺ μιμήσατο καὶ φθέγσεται, ἀγγέλλει δ' ἐπίηνος ἀοιδήν. Reperias & alibi eius rei mentionem, *maximè apud Claudianum de victoria Stiliconis contra Alaricum:*

— licèt omnia vates
In maius celebrata ferant, ipsamque secandis,
Argois trabibus iactent sudasse Mineruam.
Nec nemoris tantùm vinxisse carentia sensu,
Robora, sed cæso toto Iouis arbore luco
Arbore præsaga tabulas animasse loquace.

s **Dodonæa sylua.**] *Dodona ciuitas Chaoniæ, Epiri regionis, à qua non longè nemus erat querneum Ioui sacrum, in quo & templum Ioui sacrum, oraculum habens, quod à fagis & quercubus vocalibus reddi, figmentis tradiderunt nonnulli.*

t **Mercurij sim assessor.**] *Poëtæ Mercurio ideò Gallum assessorem faciunt, quòd literati & negociatores vigilare habent necesse:*

Nec totam somno fas est consumere noctem.

u **Loquacissimi.**] ψιθυριστὴς Ἑρμῆς, i. *susurro, seu loquax Mercurius sic & Athenis & vocatus & cultus, cuius Demosthenes meminit in oratione Neæræ: si ea legitima sit, vt Harpocration scribit.* x **Deorumq; omnium facund.**] *Mercurius est sermonis auctor, & eloquentiæ Deus. Martialis lib. 7:*

Cyllenes cœliq́ue decus, facunde minister.

Item Lucianus in apologia Pro mercede conductis: Eloquentiæ præsidi

præsidi Mercurio sacrificabo. y Quempiam fuisse Gallum] *Gallus adolescens in auem conuersus. Rhodiginus lib. 16. cap. 13.* z Cùm Venerem adiret Mars.] *Martis & Veneris adulterium à Sole deprehensum, vide apud Ouid lib. 4. Met. cuius verba Boliginus sic contraxit:*

Leucothæ post hanc Solis narrabat amores,
Qui tua vulgarat Martia stupra Venus:
Aurea tunc vobis ponuntur retia iunctis:
Et fuit hæc cunctis fabula nota deis.

A Solem exorientem.] *Prisci noctis deliquium & accessum diei, galli cantu metiebantur, gnomonibus horarijs nondum repertis. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius lib. 10. cap. 21. Et hi nostri vigiles nocturni, quos excitandis in opera mortalibus, rumpendoque somno natura genuit, norunt sidera, & ternas distinguunt horas interdiu cantu. cum Sole eunt cubitum: quartaq; castrensi vigilia, ad curas laboremque reuocant. Nec Solis ortum incautis sinunt obrepere, diemque venientem nunciant cantu: ipsum verò canium plausu laterum. Hactenus Plinius. Cur autem id accidat gallis, Democritus apud Ciceronem de Diuinationibus, concoctionem esse in causa putat, quòd id temporis cibus à pectore depulsus, in omne corpus digeritur. Huic autem animanti venter mirificè calidus, ita vt omnia statim concoquat. Poetæ ad hanc Luciani fabulam referunt. Ausonius:*

—ter clara instantis Eoi
Signa canit, serus deprenso Marte satelles:

Martialis:

Cristatæque sonant vndique lucis aues.

Lucretius libro 4. scitè & eleganter naturam huius auis describit, & Politianus in suo Rustico:

Quin etiam Gallum (*inquit Lucret.*) noctem explaudentibus alis
Autoram clarâ consuetum voce vocare, *&c.*

Noctem explaudentib. alis, i. alis noctem cũ sonitu, & veluti applausu exeuntientib. atq; exturbantibus. Videntur enim galli alis noctem suo complosu, vel suarum alarum ad latera appulsu exigere & expellere. B Mnesarchida.] *Mnesarthi annulorum*

sculptoris filio, de quo Diog. Laertius. C Qui instituit.] *De disciplina Pythagorica, siue eius dogmatibus & symbolis, Gellius lib. 1. cap. 9. item lib. 4. cap. 11. Et Erasmus meus copiosissimè in Chiliadibus. Ouid. libr. 15. Met.* D Carnes gustaret.] *Seneca 19. Epistola ait, Pythagoram abstinuisse à carnibus.* E Ne intra quinquennium.] *Idem Lucianus in Dialogo βίων προέξεως quinquennale silentium Pythagoreorum iocis suis incessit.* F Euphorbus.] *Nobilis Troianus Iliaco in bello à Menelao occisus, cuius animũ Pythagoras in se immigrasse affirmabat. Ouid. libr. 15. Metam.* G Tanagræus.] *A Tanagra Bœotiæ Mediterraneæ vrbe, de qua Ptolomæus lib. 3. cap. 5. Plinius lib. 10. cap. 2.* H Alterum quidem.] *Tacitè notat Pythagoræ vanitatem, vt qui sibiipsi repugnárit.* I Narra.] *Occasio totius disputationis.* K Nouum quendam.] *De ratione somniorum argreßiuncula ex Homero.* L Iam septa transilit.] *De somnio, cuius finis cùm sit somnus, iam etiam vigilanti duraret. Vide Erasmum nostrum in prouerbio, Vltra septa transilire.* M Atqui duas.] *Homerus ὀδυσ. τ:*

Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμβρότων εἰσὶν ὀνείρων.

Quem locum expressit Virgil. in fine 6. Aeneid.

Sunt geminæ somni portæ, quarum altera fertur,
Cornea,—&c.

Si quis plura de geminis somni portis præter ea quæ Seruius ibi annotauit, legat Macrobium & Porphyrium philosophum. Item Ouid. 11. Metam. N Captus oculis.] *Obid Homeri nomen sortitus est, quum priùs Meletigenes diceretur, & ad Meletem fluuium natus esset, Cumæi namq; & Ioues captos oculis ὁμήρους appellant, quod ὁμήροις, i. itineris ducibus egeant. Hinc captus oculis sic dicitur, & cæcutiens Meonius, à Martiano libr. 1. de nuptijs Philologiæ.* O Mihi verò.] *Commendat somnium suum à materia, seu subiecto.* P Mida.] *Midæ Phrygiæ tyranni immensæ opes fabulis complurimis & adagijs locum fecêre. Huic Plinius primum attribuit locum inter insignitèr diuites, libr. 33. Hodie auari Midæ dicuntur.* Q Pindarus.] *In Olympia Hieroni Syracusani χίλωνι, Ode 1. Optima res aqua. Aurum excellit in superbis diuitijs, sicut excellit fulmen ignis nocte.* R Lotum.] *Lauabant veteres & vngebantur*

ante

ante cœnam, referente Homero Iliad. ν. S Ambrosia.] *Frequens noctis epitheton apud Homerum.* T Credebam molestum.] *Narratio continens descriptionem cœnæ Eucratis, & causam somnij.* V Litera.] *Pro linea gnomonem horologij intelligit. prisci enim lineis & vmbris horas distinguebant. Olim qui vocabant ad cœnam, designabant ad quam vmbram solarij vellent adesse conuiuas: itidem qui vocabantur, ne venirent ante tempus, rogabant ad quotam lineam esset veniendum.* X Ferebatur.] *Notat obiter & Stoicorum mores, qui cum ἀπαθεῖς esse volunt, interim nihil non appetunt.* Y Lupus frustra hians.] *Aiunt enim, lupum prædæ inhiantem recto latè diducto accurrere: qua si frustretur, obambulare hiantem. Vnde natum prouerbium, Lupus hiat: quod dicebatur, si quis re multùm sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Dionysius Sophista in epistola quapiam: Num insciens in prouerbium indici, factusque sum lupus frustra hians? Vide Erasmum in Chiliadib.* Z Deinceps cœnabamus.] *Stoicorum inepta doctrina & conuersatio.* a Duæ negationes.] *Caius de verborum significationibus: Duobus negatiuis verbis quasi permittit lex magis, quàm prohibuit: idque etiam Seruius animaduertit. Grammatici etiam fatentur duas negationes affirmatiuam inducere.* b Porrò ipse.] *Quæ in diuitibus speciosa ac beata habeantur vulgò.* γ Adeóne es auri.] *Auri encomium. estque hæc prior collationis pars, quæ diuitias commendat.* δ Homerus Gratijs similes.] *Homerus Iliad. ε. in cæde Euphorbi:*

αἵματι οἷδ' ἀλόῃ κεφαλὴ καὶ ἐΐσκετο καλῇσι.

id est, *sanguine irrigatæ comæ Gratijs similes. Quam ob causam ἐριπλόκαμος & à Trezene nuncupatur, vt qui solitus fuerit auri ramenta implicare cirrato capillitio.* ε Neque isthuc.] *Amplificatio ab exemplo Iouis.* ζ Saturno Rheáque progenitus, cùm Argolicam illam puellam.] *Iupiter Danaës, Acrisij regis Argiuorum filiæ, in turri à patre inclusæ, vigilibus custoditæ amore captus, in imbrem aureum conuersus corrupit. De hac fabula Ouidius libro 6. Metam. Horatius 3. Carminum, Ode 16.* η Iam verò.] *Ab effectu & vsu.*

θ Saturnalibus.] *Saturno dicatis, quibus seruis discumbentibus*

bentibus Romani inseruiebant, feriatis interim ab opere septem dies, quibus exactis ad solitas operas reuocabantur. Saturnalium meminit Athenæus lib. 14. Macrobius cap. 1. lib. 1. ι Noui Simonem.] Probat exepto vicini Simonis. κ Coccyzabam.] Coccycis proprium est gallorum accidens. λ Simonides.] Simonidis ἡ senectus in Macrobijs habetur, cuius etiam meminit Pausanias. μ Non secus atque cestus ille poëticus.] Id est, poëticum Veneris cingulum. Est autem cestus Veneris cingulum, efficax ad illectamenta gratiarum & amorum, quo illa dicitur Martem sibi conciliare. Hinc τὸν κυπρογενῆ κεστὸν habere dicuntur, qui nouis modis quemlibet in amorem sui pelliciunt. Sumptum est autem ex Homerica Iliad. ξ Quo loco Iuno concubitura cum suo Ioue, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum conciliatorem commodatò petit. Ab hoc & nostri incestum deduxêre. Sic verò vocatus cestus, velut κεκοσμημένον, id est, ornatus, seu ἁρμοκεκαστημένον, quòd vim variam habet & colligandi & constringendi. Meminerunt huius Theocritus in Adonidis epitaphio, & Martialis multis in locis. ο Ab Poëtis.] A testimonio Poëtarum, Euripidis in primis. π Quoniam tu.] Hîc pauperum & mediocrium in vita hominũ conditionem esse optimam & tranquillissimam, multis ostenditur. ρ Per Iouem.] Propositio alterius partis collationis. σ Hoc tantum.] Transitio. τ Quemadmodum initio.] Series mutationum Pythagoræ, pertinens ad fidem faciendam sequentibus. υ Sed ego.] Micyllimutationes, per digressiunculam. φ Tu formica fueras.] Formicas Indicas aurum ex cauernis egerere, adserit Plinius libro 11. capite 30. χ Ab Menelao necatus.] Homerus in principio Il. ψ Domum.] Corpus animæ domicilium intelligit. ω Ea quæ ad Troiam gesta sunt.] Troiani belli historiam veram non esse apud Homerum, testes plures sunt. Dion Prusensis in libro de Troia non capta: Quidam, inquit, inter quos est Aristoteles, scribunt Ilium nunquam fuisse captum à Græcis. Eusebius quoque libro 3. affirmat, à primæ Olympiadis tempore Græcam tantùm historiam creditam, cùm inquit: Ante hoc, vt cuique visum est, diuersas sententias tulerunt. Mihi videtur longè aliud

sud sensisse D. Augustinum cùm sapè aliàs, tum maximè lib. 1. Ciuitatis diuinæ, cap. 2. Circumferuntur hodie Dictys Cretensis de bello Troiano ac reditu Græcorum, volumina; sex Extat Daretis Phrygij de excidio Troiæ liber. Extat & Ilias, nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ historiam libris 24. explicat, cùm Virgilius duodecim libris complexus sit, quod ex vtroque opere visum est decerpere. ♆ In Bactris.] *Bactra Scythiæ prouincia vltra Assyriam, à flumine Bactro cognominata, in qua ciuitas eiusdem nominis, metropolis Scythiæ.* ♆ Cæterùm ego.] *Alia digressio de rebus Troianis & Homero.* A Cygno prognatam.] *Tradunt Ledam Testij filiam, à Ioue in cygnum conuerso, ad Eurotam amnem compressam. Quo compressu grauida, peperit Pollucem & Helenam: ex Tyndareo verò, Castorem & Clytemnestram, quæ postea Agamemnoni nupsit. Fabulantur eam ex Ioue ouum peperisse, vnde prognatos Castorem, Pollucem & Helenam. Hyginus secus fabulam refert. Paulo diuersiùs in commentarijs Isacius Tzetzes, quos scripsit in Cassandram Lycophronis.* B Patroclum.] *Iliad. 16. in fine.* C Illudit.] *Redit ad propositum, & Pythagoram tacitè perstringit, vt sophistam & præstigiatorem, qui & quæ docuit, imponendi causa docuerit, & in quæ transmutatum se dixit, alijs natura quoque repugnârit.* Δ Ori & Isidis.] *Monumenta literarum Hieroglyphicarum: sic enim vocantur ænigmaticæ sculpturæ, quarum priscis seculis multus fuit vsus, potissimùm apud Aegyptios, Vates & Theologos, qui nefas esse ducebant sapientiæ mysteria literis omnibus vulgo profano prodere, quemadmodum nos facimus: sed quid cognitu dignum iudicarent, id animantium rerumque variarum expressis figuris, ita repræsentabant, vt non cuiuslibet statim esset coniicere verum, si singularum rerum proprietas, si peculiaris cuiusque animantis vis ac natura cognita, penitusque perspecta fuisset. is demùm collatis eorum symbolorum coniecturis, ænigma sententiæ deprehendebat. Ori Aegyptij extant duo super huiusmodi symbolis libri. librorum Isidis meminit Plato libro secundo de Legibus.* E Crotoniatæ.] *Populi Italiæ Tarentis vicini, Pythagoræ omnes addicti, Metapontici quoque.*] Aspasia.] *Milesia à Pericle in matrimonium ac-*

cepta, cùm esset captiua, causa fuit Samij belli & Peloponnesiaci. Plutarchus in Pericle: & Aristophanes in ἀχαρνεῦσι.

H Siquidem inter.] *Ridiculum ab absurdo.* Θ Illa quidem.] *Defensio absurda ab exemplis.* I Teiresias.] *Rex Thebanus & augur. Cic. lib. 5. Tuscul. Ouid. lib. 3. Metam. de quo idem Lucianus in dialogo Menippi & Tiresiæ, vbi plura annotauimus.* K Elati proles Cæneus.] *A lacte nutricis elegantissima puella fuisse creditur. Eius forma Neptunus captus, pro concubitu dedit vt in virum mutaretur, & ferro vulnerari non posset. Imperabat Lapithis. quos quũ per hastam suã per fastum & deorum contemptum iurare cœpisset, iratus Iupiter pugnantem cum Centauris arboris stipite oppressit. Mortuus in auem mutatus dicitur ab Ouid. lib. Metam. 12. Maro verò, in priorem sexum redijsse. 6. Aeneid.*

It comes & iuuenis quondã, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato reuoluta figuram.

Λ Age igitur.] *Digressio in quæstionem iocosam.* M Cratetem.] *Philosophum Cynicæ sectæ studiosum, Thebanum.* N Deinde rex.] *Redit ad disputationem de diuitijs, & quanta eædem incommoda iuncta habent: estque hæc altera collationis pars.* Ξ Te quidem non magnopere.] *Quæ belli temporibus diuitem excrucient: & contrà, quæ pauperem ijsdem temporibus commoda sequantur.* O Tu interim.] Ἀντίθεσις. Π Rursum pacis.] *Quæ pacis temporibus* P At tu censor.] Ἀντίθεσις. Σ Quòd si quando.] *Quæ circa valetudinem.* T Longum plorare.] κλαίειν *etiam in prouerbium abijt, vt plorare iubeamus, quos contemnimus. Quidam inde natum existimant, quòd Scythæ Dario regi nihil aliud respondérint, quàm* κλαίειν, id est, *vt plorare. Idem Lucianus in Tragopodagra:* ἐγὼ δὲ τούτοις οὐδὲν ἄλλο λέγω: id est, *Sed omnibus illis nil nisi plorare impero. vbi quædã annotauimus.* Υ Icari in morem.] *Alludit ad historiam fabulam Dædali, qui sibi ac filio suo fabricatis alis, in Siciliam fugit. Icarus pennis destitutus, in pelagus concidit, atque loco nomen dedit. De quibus Virgil. 6. Aeneid. & Ouid. lib. 8. Met.* Φ Nempe vbi Crœsus.] *Amplificat exemplis.* Χ Dionysius abdicatus.] *Dionysii Siculi tyranni, ac Syracusarum domini fortuna*

tuna refertur à Iustino lib. 12. Mortuo enim superiori Dionysio illius patre, à militibus substituitur, verùm cùm tyrannidem sæuiùs Syracusis exercerit, coactus est imperium relinquere & Corinthum profectus, in omniaque vitia lapsus, tandem ludimagister factus est, vt omnino absque imperio non esset. Hinc Plutarchus ait, regiam Dionysii puluerulentam fuisse, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in puluere figuras describebant. Fuit enim eruditus, vt pote Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philosophia profuisset? respondit: Vt æquo animo ferrem talem fortunæ mutationem. Huius vitam ex Historicis petendam relinquimus. ✝ Ne mihi in memoriam.] *Hactenus quæ priuatis ac ciuibus accidunt: iam videntur, quæ magnatibus ac regibus.* Ω Atmei ipsius misereſcebat.] *Amplificatio à collatione.* a a Prægrandibus illis Colossis.] *Colossis prægrandibus similes reges esse affirmat: quorum sistrepitum & apparatum inspicias, nihil felicius, nihil deorum vitæ similius: sin curas, suspiciones, odia contemplere, quibus intus discruciantur, nihil calamitosius. Colossi autem dicuntur, vastæ prodigiosæque magnitudinis statuæ, quarum aliquot referuntur apud Plinium. ijs enim impendio delectabantur Romani olim. Hinc alibi & hîc prouerbialis hyperbole apud Lucianum, Colossi magnitudine.* b b Phidias.] *De istis tribus statuarijs insignibus multa alibi annotauimus.* c c Intra Colossum.] *Quorum Colossi foris multo nitebant ebore, multo fulgebant auro, varijsque coloribus arridebãt. Præterea Iouis aut Neptuni repræsentabant imaginem, fulmen aut tridentem dextra tenentes, vt planè numen aliquod esse viderentur, cùm intus nihil appareret præter picem, araneas, & id genus sordes.* d d Ne per somnium quidem.] *Græcis prouerbialiter dictum est, pro eo quod est, nulla ratione, nullo tempore. Idem de Mercede conductis: Ne per somnium quidem vnquam albo pane satiatus est. Rursus de Electro: Porrò suauiter canentes, & eo modo quo tu prædicabas, ne per somnium quidẽ audiuimus.* e e Quippe nec Atridem.] *Homerus Iliad. η. in principio, cùm Agamemnonẽ cæteris Achiuis dormientibus solum vigilantem facit.* ff Adde quòd Lydum illum. *Cræsum intelligit Lydorum regem, quem filium habuisse Athym*

nomine, mutum, præter alios commemorat Solinus capite 7. Porrò quòd Græcè κωφὸς eſt, quod propriè ſignificat mutum, vt vertit Eraſmus, accipitur etiam ἀντὶ τῦ βεβλαμμένου τὴν ἀκοὴν, id eſt, *pro eo cui auditus eſt vitiatus*, hoc eſt, *ſurdo: propterea quòd qui (vt Phyſici tradunt) naturâ ſurdi, ijdem & muti ſint oportet.* gg Ad aurem communicans.] *In aurem dicere vel hodie, inquit Eraſmus, vulgò dictitant, pro eo quod eſt clanculùm & ſecretò committere. Translatum ab ijs, qui propiùs admoti ad aurem inſuſurrant quæ nolint ab alijs audiri. Idem vſus eſt De non facilè credendis delationibus.* hh Aberret ſmilion.] *σμίλιον culter eſt ſutorius, quo corium incidituꝛ. Vtitur etiam vocabulo hoc Eraſmus in Parabolarum ſiue Similium libro.* ii Deinde vbi conciderint.] *Alia collatio hiſtrionum.* kk Quo ad Cecropes.] *De Cecrope Athenienſium rege, à quo Athenienſes Cecropidæ dicti.* ll Aut Siſyphi.] *De Siſypho latrocinijs Atticam infeſtante, & de Telepho, qui ob cædem auunculorum in Myſiam fugit, nobis alibi dictum eſt.* mm Iſtum quem nunc ſuſcitas.] *Pythagoras, cuius anima fingitur ſubinde mutato domicilio, per omnia virorum ac mulierum, bipedum & quadrupedum corpora fuiſſe peregrinata, fatetur hic, ſe longè ſuauiùs vixiſſe quum eſſet rana, quàm cùm eſſet rex.* nn Illud autem.] *Concluſio.* oo Atego te.] *Iam & exemplis probat quæ dixit hactenus.* pp Vides illum.] *Efficta diuitis cogitabundi, & rationem ſupputantis.* qq Mirum ni curis.] *Auari hominis hypotypoſis. Sic Horatius primo Sermonum:*

Queis humana ſibi doleat natura negatis,
An vigilare metu exanimem noctesq; diesq;,
Formidare malos, fures, incendia, ſeruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat, &c.

Item Iuuenalis:

parcus homo rerum tutela ſuarum,
Certa magis quàm ſi fortuna ſeruet eoſdem,
Heſperidum ſerpens — *Idem:*
Tantis parta malis cura maior, metuq;
Seruatur: miſera eſt magni cuſtodia cenſus. rr Vides hunc curis vigilantem.] *Similimum his Tantalis,* hoc eſt,

est, auaritissimis hominibus, & animo inquietissimis, facit Plautus suum Euclionem. ss Vides Eucrates.] *Honesta admodum præcisio in re valde turpi. Significat autem malculam Venerem. Exaggerat eam turpitudinem ab ætate. Cùm enim (vt Cicero inquit) libido omni ætati turpis sit, tum senectuti turpissima est. Huius Eucratis diuitis habetur Dialogus Plutonis & Mercurij.*

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ. ἢ Δικαστήρια. *BIS ACCVSATVS, seu Fora.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ET hic Dialogus maxima ex parte contra philosophos, idque nominatim etiam institutus est. Introducit enim iudicio inter se contendentes, primò Academiam & ebrietatem pro Polemone philosopho, actione fugæ, quòd is cùm antea per omnem ætatem ebrietati ac crapulæ deditus fuisset, audito fortè quodam Xenocrate, subitò relictis priore vita ac habitu, ad frugem redierit, ac philosophari cœperit. Secundò, Stoam & voluptatem pro Dionysio Heraclensi, iniuriarum. quoniam hic ab initio Stoicam professionem secutus, mox cum morbo quodam correptus, ἀπαθείαν istam quam Stoici docent, cum corpore ac valetudinis affectione pugnare videret, eamque præstare non posset, ad Epicureos defecerat. Tertiò molliciem & virtutem pro Aristippo, consimili actione. Nam & hic cùm ab initio Socratis auditor & virtutis sectator extitisset, postea voluptatem vt finem bonorum asserere cœpit. Quartò mensariam Diogeni Cynico actionem fugæ intendentem, quoniam hic cùm à principio quæstum patris secutus, pro mensario sese gessisset, postea cùm ob adulteratam monetam solùm vertere coactus fuisset, Athenas venit, & philosophiam sectari cœpit.

Quintò

Quintò pictoriam artem, Pyrrhonem vt desertorem accusantem, quòd ab initio pictor fuerat, postea autem relicta ea arte ad philosophiam sese contulerat. Videtur autem velle Lucianus ostendere & quàm ipsi homines abiecti ac viles, quidam autem etiam perditi per se fuerint, qui apud alios de virtute ac summis rebus philosophari, & foris sapientiæ titulo gloriari soliti sint: & quàm à malis, interdum etiam turpibus principijs & causis, ad tantarum rerum professionem prosiluerint, cùm alium videlicet ex ebrio subitò Academicum factum, alium ex impostore Cynicum, alium autem etiam ex propria affectione bonorum finem & virtutis naturam æstimasse ostendit. Postremò aũt & seipsum à Rhetorica & à Dialogo reum fieri fingit: ab illa, quòd ea à qua plurimum adiutus & nobilitatus fuerat, deserta, ad Dialogum transierit: ab hoc autem, quòd veterem eius characterem & modum egressus, iocosa & comica argumenta, contra vetus Platonis exemplum, tractare cœperit. Quo iterum videtur & studiorum suorum & instituti rationem quandam exponere voluisse, & pariter illis respondere quoque, qui ob scribendi genus, & dictionis nouitatem, ipsum fortassis nonnihil corripuerant, quemadmodum & suprà in Prometheo fecit. Ab exordio autem longam querelam Iouis de curis & officijs deorum præmittit, qua occasionem instituto dramati quærit, & quasi quandam viam ad futuram actionem sternit. Deinde & alteram Iustitiæ, quæ se in terras iterũ à Ioue ad præsidendũ iudicijs videlicet demitti grauatur. Vbi in genere quoque philosophorum initia siue creationes, & contentiosas atque clamosas disputationes persequitur, adhibita ad hoc Panos persona, vtpote liberioris dei, & ipsam rem, vt est, παχυμερέστερον etiam narrantis. Titulus alter ab eo qui bis, hoc est, à Rhetorica, & à Dialogo accusatur, sumptus est, alter à toto argumento.

ΖΗΝΟΞ.

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Δίκης, Παιὸς, Αθλιαίης, Ἄλλε καὶ Ἄλλε, Ἀκαδημίας, Στοᾶς, Ἀρκεσίλα, Τρυφῆς, Διογένους, Ῥητορικῆς, Σύρε τε Διαλόγε.

IVPITER, MERcurius, Iustitia, Pan, Atheniensis, Alius & Alius, Academia, Stoa, Epicurus, Virtus, Mollicies, Diogenes, Rhetorice, Syrus, Dialogus.

Ἀλλ' ἴσως ἐβέλγω, ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς θεοῖς εὐδαιμονίαν φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. ἃ γοῦν ἤδεσαν, ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμᾶς τοῦ νέκταρος ἢ τῆς ἀμβροσίας ἐμακάριζον, Ὁμήρῳ πιστεύσαντες, ἀνδρὶ τυφλῷ καὶ γόητι, μακαρίας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ὃς οὐδὲ τὴν γῆν καθορᾶν ἱκανός. αὐτίκα γοῦν ὁ μὲν ἥλιος οὗτοσὶ ζευξάμενος τὸ ἅρμα, πανημέριος τὸν οὐρανὸν περιπολεῖ, πῦρ ἐνδεδυκὼς, καὶ τῶν ἀκτίνων ἀπαστράπτων, ὥστε ὅσον κνήσασθαι τὸ οὖς, φασὶ, σχολὴν ἄγειν.

AT malè pereant, quicunque philosophorum apud solos deos felicitatem esse dicunt. Quòd si igitur nossent quàm multa nos hominum causa patiamur, haudquaquam nos ab nectar aut ambrosiam beatos prædicarent, [a] Homero videlicet credentes, homini cæco, & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Iam primum certè Sol quidem hic [b] iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, ne tantum quidem ocij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat.

Nam

ἂν γάρ τι καὶ ὀλίγον ἐπιῤῥαθυμήσας λάθῃ, ἀφλωιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παραπαπόμενοι, κατιφλέξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δὲ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ περιέρχεται, φαίνουσα τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀσελγῆ ἀπὸ τῶν δείπνων ἱκανιοῦσιν. ὁ Ἀπόλλων τι αὖ, πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανειλόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκώφωται, πρὸς τῶν ἐνοχλούντων καὶ χρείαν ἔχειν μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον ἦν· μετ' ὀλίγον δὲ εἰς Κολοφῶνα βᾷ, κἀκεῖθεν εἰς Ξάνθον μεταβαίνει, καὶ δρομαῖος αὖθις εἰς τὸν Κλάρον, ἔπειτα εἰς Δῆλον, ἢ εἰς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἵνα ἂν ἡ προμαντις, πιοῦσα τοῦ ἱεροῦ ὕδατος, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸν τρίποδα διασείσασα, κελεύῃ παρεῖναι, ἄοκνον χὴ αὐτίκα μάλα παρεσόμενον,

Nam si vel paululùm cessauerit insciens, arreptis habenis equi, & à via transuersè euntes, omnia miscere incendijs solent. Luna autem insomnis & ipsa circumit, & lumen exhibens ijs qui nocturnis comessationibus atque lasciuijs indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Rursus autem & Apollo negotiosam quandam artem professus, parùm abest quin totis obsurdescat auribus, tanta illi multitudine quotidie obstrepente, atque oracula efflagitante. Ac nunc quidem in Delphis illi esse necesse est, paulò autem pòst Colophonem currendo petit. Inde & Xanthum transit, & cursu postea in Clarum abit, deinde verò etiam in Delum, vel ad Brachidas. Et in summa, vbicunque sacerdos oraculorum interpres, postquam de sacro latice biberit, & laurum commanderit, ac tripodem impulerit, adesse iubet, impigrum ac strenuum quamprimum assistere necesse est, cõne-

ctentem

ναι, συνείροντα τοὺς χρησμὸς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὁπόσα ἐπὶ πείρᾳ τῆς μαντικῆς ἐπιτεχνῶνται αὐτῷ, ἄρνεια κρέα, καὶ χελώνας εἰς αὐτὸ ἕψοντες, ὥστε ἂ μὴ τὴν ῥῖνα ὀξὺς ἦν, κἂν ἀπῆλθεν αὐτοῦ ὁ Λυδὸς καταγέλων. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ὑπὸ τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὁρᾷ τι δεινὰ, θιγγάνει τι ἀηδῶν, ἵν' ἀπαλλείσῃ τι συμφορᾶς, ἰδίας καρπούται λύπας. τί γὰρ ἄν, ὡς τοὺς ἀνέμους φυτουργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς λιμῶσιν ἐπιφωνοῦντας, ἢ τὸν ὕπνον, ἐπὶ πάντας πτερόμενον, ἢ τὸ ὄνειρον, μετὰ τοῦ ὕπνου διανυκτερεύοντα, καὶ ἀποφυτεύοντα, αὖθις; πάντα γὰρ ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ ποιοῦσι, καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ γῆς βίον ἑκάστοις συλλούονται. διά τοι τὰ μὴ τ' ἄλλων μέτεια·

ctentem oracula, vel intercidere artis huius gloriam sibi pati. [d] Nolo enim dicere quàm multa experiendæ artis, & probandorum vaticiniorum causa, insidiosè quidam contra ipsum machinantur, dum carnes agninas testudinesq; vno & eodem vase coctas illi apponunt: vt nisi nasum acrem & acutum haberet, abijsset eo etiam deriso Lydus ille. Nam Aesculapius quidem, cùm ab ægrotantibus quotidie vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alieniséq; ex malis proprias sibi contrahit molestias. Quid enim Ventos dicam plantas fouentes, & promouentes nauigia, ysque qui frumenta, ventilant, ac paleas secernunt, aspirantes? [e] Aut Somnum, ad omnes volantem? aut etiam Insomnium vnà cum Somno pernoctãs, ac veluti interpretem quendam illius se gerens? Omnia enim hæc humanitate ac beneuolentia quadam erga mortales dij operantur, & ad vitam in terris agendam singulis constribuunt. Ac cæterorum quidem negotia adhuc mediocria.

πρια· ἐγὼ δ' αὐτὸς, ὁ πάντων βασιλεὺς καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀηδίας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ πράγματα ἔχω, πρὸς τοσαύτας φροντίδας διῃρημένος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῖν συνδιαπράττουσι τῆς ἀρχῆς, ἢν μὴ βλακεύωσιν ἐν αὐτοῖς· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄλλα πράττειν, καὶ σχεδὸν ἀνίφικτα ὑπὸ λεπτότητος. ἐγὼ γὰρ μόνον τὰ μυριανδρα ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετοὺς καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἰκονομήσω, καὶ διαταξάμενος πέπαυμαι, τῶν ἐπὶ μέρους φροντίδων ἀπηλλαγμένος, ἀλλά μοι δεῖ καὶ ταῦτα μὲν πανεῖν, ἀφεῖναι, δὲ κατὰ τὸ αὐτὸν χρόνον ἅπαντα χόσμον, καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βουκόλον, τοὺς κλέπτοντας, ζῶντας ἐπιορκοῦντας, ζῶντας θύοντας· ἤν τις ἔπασσε, κάθηται καὶ λιβίσας, καὶ ὁ καπνὸς

cria. Ego verò ipse, omnium ille rex ac pater, quàm multas molestias sustineo? quàm multa autem negocia habeo, tot ac tantis curis distractus? Cui principiò quidem necesse est cæterorum deorum opera inspicere, quicunque aliquid commune in administrando imperio nobiscum agunt, ne desides sint, & adres obeundas torpescant: deinde verò seorsim ac per me ipsum innumerabilia quædam peragere, eáque quæ propè incomprehensibilia & inaccessa sint præ tenuitate sua. Non enim solùm generalibus illis administrationibus, pluuijs videlicet, grandinibus, ventis & fulguribus administratis, ceu curarum parte subleuato quiescere mihi licet, sed oportet me & hæc quidem facere: & præterea autem aspicere eodem tempore in omnes partes, omniáque contemplari, non secus atq; illū in Nemea bubulcum, furantes, peierantes, sacrificātes, si quis libauit, vnde nidor ac

fumus

πνὸς ἀνίρχεται, τίς νοσῶν ἢ πλέων ἐκάλεσε· καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα καιρὸν ἔν τε Ὀλυμπίᾳ, τῇ ἐκατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι, τοὺς πολεμοῦντας ἐποπτεῦσαι, καὶ ἐν Γέταις χάλαζαν, καὶ ἐν Αἰθιόψιν ὀχεῖσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον καὶ οὕτω διαφυγεῖν ῥάδιον, ἀπὸ τοιούτοις οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τε, καὶ ἄνδρες ἱπποκορυστὰὶ ἐνδιδοῦσι παννύχιοι, τὸν Διὸς δὲ ἐμὲ οὐκ ἔχει νήδυμος ὕπνος. ἢ γάρ που καὶ μικρὸν ἐνυστάξομεν, ἀληθὴς εὐθὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπρονοήτους ἡμᾶς ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων. καὶ ὁ κίνδυνος οὐκ οὐ καταφρόνητος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἀστεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ σοὶ ἔσονται, ἀνιέρωτοι δὲ αἱ ἀγυιαὶ, ἄσπονδοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί. καὶ ὅμως, ἄθυτα καὶ ἀκαθαίρετα, καὶ ὁ λιμὸς πολύς. τριγάρουν, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται, *fumus aſcendat, quisnam ægrotans aut nauigans inuocarit, & quod omnium acerbiſsimum eſt, vno eodemq; tempore in Olympia Hecatombæ adeſſe, in Babylone belligerantes intueri, in Getis grandinare, & in Aethiopibus conuiuari. Et tamen querelas ac reprehenſionem ne ſic quidem euitare facile eſt, ſed ſæpenumerò dij quidem cæteri, atque hominum populus cauda criſtatus equina, dormiunt totam per noctem: me verò Iouem videlicet placidis ſopor haud tenet vnquam. Nam ſicubi vel paululùm nictauerimus, verus illicò Epicurus iſte eſt, qui nulla nos prouidentia, ea quæ in terris gerantur, proſpicere affirmat. Atque adeò periculũ hoc haud quaquam contemnendum, ſi homines ei hæc credent, ſed ſine coronis quidem templa nobis ſtabunt, ſine nidore autem plateæ, ſine libamentis craterès, frigidaq́ue paſſim aræ. Et in ſumma, ſine ſacrificijs ac victimis omnia, multaq́ue fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores,*

ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκα, τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται μεθύουσι, καὶ εἰ τύχοι, ἐκκαθεύδουσιν· ἐγὼ δὲ, ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος, ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνέω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μόνῳ τῷ δεσπότης εἶναι δοκεῖν τετιμημένος. ὅστε ἡδέως ἂν ἐροίμην τοὺς φιλοσόφους, οἱ μόνοι τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, πότε καὶ σχολάζομεν ἡμᾶς τῷ νέκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπ' ἀσχολίας, τοσούτους ἐκ παλαιοῦ λίπας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' εὐρωτος ἤδη καὶ ἀραχνίων διαφθαρμένας· καὶ μάλιστα, ὁπόσαι τῶν ἐπισήμων καὶ τέχνας πρὸς ἀνθρώπους τινὰς σωιζόντων, πάνυ παλαιὰς ἐνίας αὐτῶν. οἱ δὲ κεκράγασιν ἅπαντα χόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ τὸν δίκαιον ἐπιβοῶνται, κἄμὲ δ βραδύτητος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦ-

ſublimis ſolus in puppi ſtare ſoleo, clauum tenens manibus: atque alij quidem qui in naui vehuntur, inebriantur ſcilicet, & ſi fors ita ferat, etiam dormiunt: ego verò inſomnis atque ieiunus pro omnibus illis curae exerceor, & ſolicitus ſum mente animoquê, ſolo eo nomine honoratus, quòd omnium dominus eſſe videor. Quare lubens equidem interrogârim philoſophos iſtos, qui ſolos deos beatos prædicant, quando tandem & nectari vacare nos & ambroſiæ putarent, innumerabilibus adeò implicatos negotij. Ecce enim præ continuis occupationibus quàm multas controuerſias intus repoſitas iam olim ſeruamus, ſitu adeò atque araneis iam propè corruptas, præcipuèq; eas quas ſcientiæ atque artes aduerſus homines quoſdam habent, admodum antiquas illarũ nonnullas. Illi verò vociferantur vndique, & indignantur, ac iuſtitiam inclamant, meq; obtarditatem accuſant, & pi-

gritiam

γνοῶντος ὡς οὐκ ὀλιγωρίᾳ τὰς δίκας ὑπερημέρους σωτηρίᾳ γίγνεσθαι, ἀπὸ τῆς εὐδαιμονίας, ἣν σωτῆναι ὑμᾶς ὑπολαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ τὴν εὐσχολίαν καλοῦσι. Ερ. ἑαυτοὺς, ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα ἀκούων ἀνοχυρουμένους, λίγειν πρὸς σὲ οὐκ ἐτόλμων. ἐπεὶ δ' σὺ περὶ τούτων τὸν λόγον ἐνέβαλον, καὶ δὴ λέγω. σφόδρα ἀγανακτοῦσιν, ὦ πάτερ, καὶ σχετλιάζουσι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν, ὑποτονθορύζουσι δὲ συγκεκυφότες, ἀτιθάσσοντες τὸν χρόνον, οὓς ἴδια πάλαι, τὰ καθ' αὐτοὺς ἕκαστα, σῴζειν ἕκαστον τοῖς δικασμένοις. Ζεύς. τί οὖν, ὦ Ερμῆ, δοκεῖ; πρότιθεμεν αὐτοῖς ἀγορὰν δικῶν, ἢ βέλτιον, ἢ ἂς νῦν παραγγέλλομεν; Ερ. σύμφημι, ἀπὸ ἤδη προθῶμεν. Ζεύς. οὕτω ποιεῖ· σὺ μὲν ἐπὶ τὴν κατάπλασιν σὺ δὲ

gritiam: nescijs videlicet quod haudquaquam negligentia aliqua, iudicia vltra diem extrahi atq; differri hæc contingit, sed præfelicitate scilicet ista, in qua versari nos credunt. Hoc enim nomine occupationes hasce perpetuas illi vocant. MERC. Et ipse, Iupiter, multa huiusce modi audiens grauiter ferentes & indignantes illos, dicere tibi nō audebam. At postquam tu ipse de his mentionem incepisti, eloquar sané. Valde indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, atq; etiam manifestè quidem profiteri nō audent, submurmurant autem apud sese, inclinati & incuruati accusantes tempus: quos tamen conueniebat iam olim, proprijs suis viribus cognitis contentum vnumquenq; esse rebus iudicatis. IVP. Quid igitur videt, Mercuri? Statimne illis forum constituemus, & agendi potestatem dabimus: an vis vt in proximum prorogato termino, diem illis dicamus? MER. Haudquaquam: sed iam agendi copiam faciamus. IVP. Ita igitur facias. Tu quidem

ὅτι ἀγορᾶ δικῶν ὅτι καλὰ τὰ δικάσαντας, ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπηλωόχασιν, ἥκειν τὴμερον εἰς Ἄρειον πάγον· ἐκεῖ δὲ τῷ μὴ Δίκῃ ἀποκληροῦσι σφίσι τὰ δικαστήρια, καὶ τὸν λόγον τῶν τιμημάτων, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. ἐὰν δέ τις ἄδικον οἴοιτο γίγνεσθαι τὴν κρίσιν, ἐξεῖναι φεύγοντι ἐπ' ἐμὲ, δικάζεσθαι ἐξεπαρχῆς, ὡς εἰ μηδὲ τὸ παράπαν ἐδικάσθη. σὺ δέ, ὦ θύγατερ, καθεζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλήρου τὰς δίκας, καὶ ἐπισκόπει τοὺς δικάζοντας. Δίκη αὖθις εἰς τὴν γῆν, ἵν' ἐξελαυνομένη πρὸς αὐτῆς, φανεῖσα πάλιν ἐκ τοῦ βίου, τὴν ἀδικίαν ἐπιγελῶσα ἡ φίρουσα; Ζεύς. χρηστὰ ἐλπίζειν χρή· πάντως γὰρ ἤδη σωφρονίσασιν αὐτοὺς οἱ φιλόσοφοι τὴς ἀδικίας προτιμᾶν, καὶ μάλιστα ὁ τῆ Σωφρονίσκου, τὸ δίκαιον ἐπαινέσας, καὶ

deuolans proclama quòd forum atque iudicium conſtituetur, hoc pacto: omnes quotquot actiones atque libellos ſuos obtulerunt, venire hodie debere in vicum Martium. Illic autem iudiciorum quidem præſidem Iuſtitiam, ſortituram eſſe ipſis fora ſecundum rationem ac litis æſtimationem, ex cunctis Athenienſibus. Quòd ſi quis autem iniuſtum putauerit factum eſſe iudicium, ſeq; ſententia grauatum, licere illi prouocanti ad me, deintegrò tum iudicio experiri, perinde ac ſi ſententia prorſum lata non fuiſſet. [f] Tu verò filia, [g] aſſidens iuxta deas venerandas & graues, actiones ſorte diſtribue, & inſpice iudicantes. IVS. Itane rúmne in terram? vt eiecta ab illis, denuò fugitiua è vita abeam? vbi iniuſtitiam ferre non potero irridentem,

IVP. Bene ſanè ſperare decet. Omnino enim iam perſuaſerunt illis philoſophi, vt te iniuſtitiæ anteponant, ac maximè [h] filius ille Sophroniſci, laudato eo quod iuſtum eſſe,

καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀπο-
φήνας. Δίκ. πάνυ γοῦν, ὦ
φίλε, αὐτὸν ἐκεῖνον ὠνήσαν
οἱ περὶ ἐμοῦ λόγοι· ὃς παρα-
λαβὼν τοῖς ἕνδεκα, καὶ εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἐμπεσὼν, ἔπι-
εν ἄβλι ⊙ τοῦ κωνείου, μηδὲ
τὸν ἀλεκτρυόνα τῷ Ἀσκλη-
πιῷ ἀποδοὺς. παρὰ το-
σοῦτον ὑπερίσχυον οἱ κατή-
γοροι, τἀναντία περὶ τῆς ἀ-
δικίας φιλοσοφοῦντες. Ζεύς.
ξένε ἔτι τοῖς πολλοῖς τὰ τῆς
φιλοσοφίας ἦν τότε, καὶ ὀ-
λίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦν-
τες, ὥστε εἰκότως εἰς τὸν Ανυ-
τον καὶ Μέλητον ἔρρεπε τὰ
δικαστήρια. τὸ δὲ νῦν ἔξεστι, οὐχ ὁρᾷς ὅσοι τρίβωνες, καὶ
βακτηρίαι καὶ πῆραι; καὶ ἀ-
πανταχοῦ πώγωνες βαθεῖς, καὶ
βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ. καὶ
πάντες ὑπὲρ σοῦ φιλοσοφοῦ-
σι. μισοῦσι δὲ οἱ πλεῖστοι μα-
τὰ ἴλας καὶ φάλαγγας, ἀλ-
λήλοις ἀπαντῶντες, καὶ οὐ-
δεὶς, ὅστις οὐ πρόφημα τῆς Α-
ρετῆς ἔχειν δοκεῖν βούλεται.
πολλοὶ γοῦν τὰς τέχνας ἀ-
φεὶ-

est, & velut omnium bono-
rum maximo comprobato.
IVS. Proinde & ipsi illi
quem dicis, admodum mul-
tum profuerunt habiti de
me sermones, vt qui traditus
Vndecimuiris istis capitali-
bus, & in carcerem conie-
ctus aconitum miser biberit, ne gallo quidem Aes-
culapio persoluto. In tan-
tum præualuerunt accusato-
res contraria de iustitia philo-
sophantes. IVP. Peregrina adhuc plerisque tum
philosophia erat, pauciquæ
etiamdum philosophabantur: quare meritò ad Anytum & Meletum fora tum
inclinabant. At nunc ánnon vides quantum vbique
palliorum & baculorum & perarum? & vt nusquam
non barba profunda, & libellus in sinistra? atq; omnes
adeò pro te philosophantur.
Plena autem & ambulacra,
turmatim atq; gregatim mutuò sibi obuiam eũtium, nemóq; prorsum est qui non
virtutis alumnus videri cupiat. Multi igitur relictis artibus

φύτου, ὡς ἔχομ τέως, ἐπὶ τὴν πήραν ἀίξαντου καὶ τὸ τευθώνιον. καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον εἰς τὸ Αἰθιόπειον ἐπικεάναντου, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἐκ σκυτοτόμων ἢ τεκτόνων περιέρχονται, ὅτι τὴν αὐτὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντου· ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν, ῥᾷδιον ἄν τις ἐν πλοίῳ περιὼν ἁμάρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἀκροάσεται φιλοσόφου. ΔΙ. καὶ μὴν οὗτοί μι, ὦ Ζεῦ, διαλέγονται, πρὸς ἀλλήλους ἐρίζουσι, καὶ ἀγνωμονοῦντες ἐν αὐτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείους αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις προσποιεῖσθαί μι, ἐπὶ δὲ τῷ πράγματι μηδὲ τὸ παράπαν εἰς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δίκλους ἔνια ἀκκλείοντας, ἃ ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας· πάλαι γὰρ τὴν ἀδικίαν προπιξενῶσθαι αὐτοῖς. ΖΕΥΣ. οὐ πάντες, ὦ θύγατερ, μοχθηροί εἰσιν. ἱκανὸν ἦ, κἂν ἐνίοις τισὶ χρησοῖς

quas antea exercebant, ad peram prosilientes & pallium, & corpore ad solem ad Aethiopis modum infuscato, subiti & extemporales quidã philosophi ex coriarijs aut fabris prodeuntes obambulant, teq; ac tuam virtutem collaudant, vt iuxta prouerbium, citiùs aliquis in naui cadens ligno destituatur, quàm hic quocunque aspexerit oculus, philosophum desideret. IVS. At verò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in ijs ipsis, quæ de me commemorant. Aiunt autem & plurimos eorũ in sermone quidem simulare me, re ipsa autem omnino ne in ædes quidem intrò admittere, sed manifestè præ se ferre quòd excluduri me sint, si vnquam ad fores illorũ propiùs accessero. Nam iam olim iniustitiam ab ipsis hospitio acceptam esse. IVP. Non omnes, filia, flagitiosi adeò sunt. Et abundè satis est si vel paucos quosdam bonos reperias.

τοῖς ἐντύχῃς. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, ὡς ἐμὲ γε ὀλίγαι τύμβου ἐκδιηκαθῶσιν. Ερ. ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, εὐθὺ τοῦ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ τὸν Υμηττὸν, ἐπὶ τὰ λευκὰ τῆς Πάρνηθος, ἔνθα αἱ δύο ἐκεῖναι ἄκραι· σὺ γὰρ ἴσως ἐκλελῆσθαι πάλαι τὴν ὁδὸν. ἀλλὰ τί δακρύεις, καὶ σχετλιάζεις; μὴ ἀθύμει, οὐκ ἐπ' ὄμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ. τεθνᾶσιν ἐκεῖνοι πάντες, οἱ Σκείρωνες καὶ Πιτυοκάμπται, καὶ Βουσίριδες καὶ Φαλάριδες, οὓς ἐδεδίεις τότε· νυνὶ δὲ Σοφία καὶ Ακαδημία καὶ Στοὰ κατέχουσι πάντα, καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται κεχηνότες, εἰ ποθέν σε εἰς αὐτοὺς καταπλοῖο πάλιν. Δίκ. σὺ γοῦν μοι τἀληθὲς, ὦ Ερμῆ, εἰ ἔποις μόνος, ἅτε συνὼν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ συνδιατρίβων ἐν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ (καὶ ἀγορᾷ γὰρ εἶ, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησίαις κηρύττεις) ὁποῖοι κεχένωνται, καὶ εἰ δικαιότεροι παρ' αὐτοῖς

perias. *Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur.* MER. *Abeamus, Iustitia, rectà versus Sunium, paululùm sub-Hymetto ad finistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris oblita iam olim esse viæ istius. Sed quid fles, atq; indignaris? Ne metuas. Nam amplius eodem pacto res humanæ se habent, ac mortui sunt omnes illi Scirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc autem Sapientia & Academia & Stoa tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes ſicunde ad ipsos iterum deuoles.* IVS. *Proinde tu mihi verum, Mercuri, solus dicere poteris (vtpote qui cum ipsis degas plerunq;, & cõuerseris vnà tum in gymnasiis, tum in foro: nam & forensis quoq; es, & in concionibus præconẽ agis) qua-*

les tandem sint: & nũ videar apud ipsos cõmorari ac perma-

τοῖς ἀμουσότ. Ερ. νὴ Δία· ἀδικοίλω γὰρ ἄν, πρὸς ἀδελφὴν σε ὄσαν μὴ λέγων. οὐ ὀλίγα γὰρ πρὸς τῆς φιλοσοφίας ὠφέληται οἱ πολλοὶ αὐτῶν· ἢ γὰρ, ἃ μηδὲν ἄλλο, ἀλλοῖ γοῦν τοῦ σχήματος, μετεφύτρα δεδμαρτάνυσι· πλὴν ἀλλὰ καὶ μαθηροῖς τισιν ἐντέτυχε αὐτῶν (καὶ γὰρ, οἶμαι, ταληθῆ λέγειν) ἐνίοις δὲ ἡμισόφοις καὶ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰρ αὐτοὺς μετέβαπτεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς κόρον ἦκον τῆς βαφῆς, χρηστοὶ ἀκεραίως ἀπετελέσθησαν, ἀμιγεῖς ἑτέρων χρωμάτων, καὶ πρός γε πλὴν σιλὴν ἀποδοχλὴν οὗτοι ἑτοιμότατοι. ὅσοι δὲ, ἀπὸ τοῦ πάλαι ῥύπου, μὴ ἐς βάθος παρεδέξαντο ὁπόσον δυνασποιὸν τοῦ φαρμάκου, τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀτελεῖς δ' ὅμως, καὶ μιξόλευκοι καὶ κατεσιγμένοι, καὶ παραλλαγτοὶ πλὴν χρόαν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ

nere posse. MER. Per Iouem: iniustè enim equidem agerem, si ad te, sororem vtique meam, non dicerem. Non enim parum vtilitatis ex philosophia perceperunt plerique ipsorum. Nam etiã si nihil aliud, illud saltem consecuti sunt, quòd pudore ac reuerentia habitus, modestiùs paulò delinquunt. Verumtamen & inflagitiosos quosdam ipsorum meides (decet enim, opinor, verum quod est, fateri) nonnullos autem & semidoctos, & propè seruiles. Nam postquam acceptos eos alio colore infecit Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem vsque tinctiuram imbiberunt, exactè boni probiq; effecti sunt nullo alieno colore permixti. Et ad suscipiendam te, tales quammaximè apposiii sunt. Quotquot autẽ præ veteri squalore atq; illuuie, minus altè, quãtum medicamenti illius imbuendi vim habet, intrò receperunt: aliis quidem meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, & quasi compuncti, pardaliumq; modo, quod ad colorem attinet, variegati euasére,

Sunt

φί καὶ μόνον φαύσαντος ἐκ κλοθῶν τοῦ λίβητος ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐπιχρισάμενοι τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ αὐτοὶ μετεμβάφθαι. Σὶ μέντοι δῆλον ὅτι μετὰ τῶν ἀρίστων ἡδέως ἔσται. ἀπὸ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀττικῇ, ὥστε τὰ μὲν Σουνίου, ἐν ἀριστερᾷ καταλείπομεν, ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀρυόμενοι ἤδη. καὶ ἐπειπὼν καταβιβάκαμεν, αὐτὸ μὲν ἐντεῦθεν, ἐπὶ τοῦ πάγου καθῆσθαι, τὴν Πνύκα ὁρῶσας καὶ προσμένουσα, ἐς τ' ἂν ἐκβοήσω τὰ παρὰ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ῥᾷον ἅπαντας ἐκ τοῦ ἐπηκόου προσκαλέσομαι. Δίκ. μὴ πρότερον ἀπίθης, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν ἂν εἴπῃς, ὅστις οὗτος ὁ προσιὼν ὄχλος, ὁ λιπαρὸς, ὁ λιπαρόρρους, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λασιόπους ἐκ τοῦ σκιλοῦ. Ερμ. τί φὴς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον;

Sunt autem etiam [k] *qui cùm solùm attigerint foris lebetem summo digito, ac filiginis nonnihil sibi illeuerint, abundè putent & ipsi sese tinctos denuò esse. Tibi verò certum est, quòd cum optimis conuersandum erit. Sed interea dum sermones cedimus, iam appropinquamus Atticæ: quare Sunium quidem ad dextera relinquamus, ad arcem autem iam hinc declinemus. Ac postquam descendimus, ipsa quidem hîc alicubi super arcum sede ad Pnycen aspiciens & expectans, donec ea proclamauero, quæ à Ioue imperata sunt. Ego verò conscensa arce, facilius hoc pacto vniuersos ex alto, & vnde exaudire vocem omnes possint, illos aduocabo.* IVST. *Ne anteà abieris, Mercuri, quàm dicas quisnam iste sit, qui huc accedit, cornutus videlicet, ac fistulam habens, & hirsuta crura.* MERC. *Quid ais? [l] annon nosti Panà illum, ex Dionysij ministris omnium maximè Bacchicum?*

χικόταλον; οὗτος ὤκει μὲν τὸ πρόσθεν ἀνὰ τὸ Παρθένιον· ἐπὶ δὲ τοῦ Δάτιδος ἐπίπλου, καὶ τῶν Μαραθῶνα δὲ, τῶν Βαρβάρων ἀποβάσιν, ἐκεῖνος δὲ πλήτος τοῖς Ἀθηναίοις, σύμμαχος, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, τῶν ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει σπήλυγγα παύτῃ ἀφιλαβόμενος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὸ τοῦ Πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοικικὸν σωτήλων. καὶ νῦν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἰδὼν ἐκ γειτόνων, προσῆκε ἀξιοφόμενος. Πάν. χαίρετε, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Δίκη. Ἑρμ. καὶ Δίκ. καὶ σύ γε, ὦ Πάν, μουσικώτατε, καὶ σκηπτικώτατε Σατύρων ἁπάντων, Ἀθήναζε δὲ καὶ πολεμικώτατε. Πάν. τίς δ' ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο χρεία ἤγαγε; Ἑρμ. αὐτὴ σοι διηγήσεται τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα. Δίκ. ὁ Ζεὺς, ὦ Πάν, κατέπεμψέ με, ἀποπληρώσουσαν τὰς δίκας. σὺ δὲ πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχει; Πάν.

chicum? Hic anteà quidem habitabat in Parthenio monte: temporibus autem illis, quibus Datis cum classe aduectus est, & Barbari in Marathonem egressi, vltrò atq; inuocatus venit Athenienſibus auxilium laturus. Et ex eo spelunca hac sub arce velut præmio eius rei accepta, habitat paulùm infra [m] Pelasgicum, inter aduenas & inquilinos census. At nunc quidem, vt verisimile est, ex vicinis nos conspicatus accedit, salutos excepturus. PAN. Saluete Mercuri, & tu Iustitia. MERC. Et tu. IVST. Et tu vtique, ô Pan, Musicorum studioſissime, & saltatorum inter omnes Satyros agillime, Athenis autem & bellicoſissime. PAN. Quid autem rei, Mercuri, est? aut quæ vos huc necessitas appulit? MERC. Hæc tibi enarrabit omnia. Ego verò in arcem hinc, & ad præconium faciẽdum abeo. IVST. Iupiter, ô Pan, demisit me, vt sortitò distribuerem actiones forenses. At tibi quo pacto res habent Athenis? PAN.

Πάν. τὰ μὲν ὅλον, ὦ κατ' ἀξίαν πράττω παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον τῆς ἐλπίδος, καὶ ταῦτα, τηλικοῦτον ἀπωσάμενος καὶ λυδοιμὸν, τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ὅμως δὲ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοί πράγος ἔνορχιν θύουσί μοι, πολλῆς τῆς κινάβρας ἀπάλουτα· ἔπειτ' ἐψωχοῦνται τὰ κρέα, ποιησάμενοί με τῆς εὐφροσύνης μάρτυρα, καὶ φιλοτιμήσαντες ὡς κρότῳ. πλὴν ἀλλὰ ἔχει τινά μοι ψυχαγωγίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιά. Δί. τὰ ἄρα δή, ὦ Πάν, ἀμείνους πρὸς ἀρετὴν ἐγένοντο, ἐπὶ τῶν φιλοσόφων· Πάν. τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς σκυθρωποὺς ξυνάμα πολλοὺς, τοὺς τὸ γένειον ὁμοίους ἐμοὶ, τοὺς λάλους; Δί. καὶ μάλα. Πάν. οὐκ οἶδα ὅ, τι μὲν λέγουσιν, οὐδὲ συνίημι τὴν τοσαύτην αὐτῶν ὄρθος γὰρ ἔχω τε, καὶ

PAN. *In vniuersum quidem haudquaquam pro dignitate aqud ipsos ago, sed multò deterius quàm sperâram, & hoc, cùm tantum depulerim tumultum illum à Barbaris exortum. Sed tamen bis aut ter quotannis ascendentis, segregato ad hoc hirco aliquo coleato, grauiter ac multùm olente, sacrificant mihi: deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut testem adhibentes, ac tenui quodam honorantes applausi: quanquam me nonnihil animo oblectat risus ipsorum & lusus.* IVS. *In cæteris verò, ô Pan, ecquid meliores, & ad virtutem intenti magis redditi sunt à philosophis?* PAN. *Quósnam istos dicis philosophos? num tetricos illos, ac tristes vultu, congregatos pariter multos, quod ad mentum ac barbam attinet, non dissimiles mihi, loquaces præterea?* IVST. *Atque admodùm.* PAN. *Non sanè intelligo neque quid dicant, neque quæ sit sapientia illorum. In montibus enim versari ego solco,*

& affr-

καὶ τὰ λιμψὰ ταῦτα ῥήματα καὶ ἀστεῖα ἃ μεμάθηκα, ὦ Δίκη· πόθεν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος; μέχρι τοῦ πλαγίου καλάμου καὶ τῆς σύριγγος ἐγὼ σοφός· τὰ δ' ἄλλα ἀπόλις καὶ χορευτὴς, καὶ πολεμικὸς, εἰ δεῖ. πολὺ δ' ἂν ἀκούσαις μου αὐτῶν ἀεὶ μνημονεύοντος, καὶ ἀρετήν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν, καὶ ἀσώματα λεγόντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ὀνόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν, εἰρηνικῶς ἐναρχόνται τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων, προϊόντες δὲ τῆς συνουσίας, ἐπιτείνουσι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον. ὥστε ὑπὲρ διατεινομένων, καὶ μεγάλα λεγόντων ἐθελόντων, τό, τε πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ὁ τράχηλος οἰδεῖ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν εἰς ἔσχατον τὸν αὐλὸν ἐμπνεῖν βιάζωνται διαταράξαντες γε οὖν τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον

& affectata iſta verba atque vrbana haudquaquam didici, Iuſtitia. Vnde enim in Arcadia ſophiſta vel philoſophus foret? Vſque ad tranſuerſum calamum & fiſtulam doctus ego ſum: quod ad cætera attinet, paſtor, & ſaltator, & bellator etiam ſi opus ſit. Sed tamen audio certè illos aſſiduè vociferantes, ad virtutem neſcio quam, & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem pacificè exordiuntur inter ſe ſermones: cæterùm procedente aliquantum diſputatione, intendunt vocem vſque ad tonum, ſeu modum, quem orthium vocant, vt exinde cùm nimiùm diſtenduntur, atque eloqui magna contendunt, & facies illis rubeſcat, & collum intumeſcat, & venæ extantiores appareant, perinde vt tibicinum ſolent, quando anguſtam tibiam inflare vi quadam cogunturs. Conturbatis igitur ſermonibus, & eo quod à principio inſtituerant, confuſaneo relicto,

ὠθίζομαι συγχίανται δ' ἀπίασι λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις οἱ πολλοί, τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ ἀπιξόμενοι. καὶ οὕτω δὴ κρατεῖν ἐδόκει, ὃς ἂν μεγαλοφωνότερος καὶ αὐτῶν, καὶ θρασύτερος. πλὴν ἀλλ' ὅ γε πολὺς ὁ πολὺς, τεθύμασιν αὐτοὺς, καὶ μάλιστα, ὁπόσοις μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτέρων πρᾶγμα σχολῇ, καὶ παρεσκάσι, πρὸς τὸ θράσος καὶ πλὴν βοὴν ἐκκεκηκόσι. ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν εἶναι τούτων, καὶ λυπούμην ἐπὶ τῇ τοῦ πολλῶν ὁμοιότητι· εἰ δέ τι καὶ δημωφελές τι ἐνῆν τῇ βοῇ αὐτῇ, καί τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνηφύετο αὐτοῖς, οὐκ ἂν ἐπῆν ἔχοιμι. πλὴν ἀλλ' εἴ γε δεῖ, μηδὲν ἀποκάμνοντα, τἀληθὲς διηγήσασθαι (οἶκα γὰρ ἐπισκοπῶ, ὡς ὁρᾷς) πολλοὺς αὐτῶν πομάκις ἤδη ἐθεασάμην περὶ δείλην ὀψίαν. Δίκαιος εἶ, ὦ Πάν, οὐχ ὁ Ἑρμῆς σοὶ

relicto, abeunt, conuicientes sibi mutuò plerique, & sudorem ex fronte incuruo digito abstergentes. Atque hic demum vincere visus est, qui ipsorum maximè clamosus, aut confidentior alijs fuit. Sed tum populus iste promiscuus admiratur eos, & maximè ij, quibus alioqui necessariæ rei nihil incumbit, aut curæ est, qui tum astant confidentia atque clamore illorum excitati. Proinde mihi quidem homines quidam arrogantes ob hæc videbantur esse, atque ægrè afficiebar propter barbæ similitudinem. Virum autem vtile aliquid, atque in commune conducens, clamori ipsorum ineſſet, & num quid boni ex verbis illis enascetetur ipsis, dicere sanè haudquaquã possum. Quanquam si conuenit vtiq; depositio metu quod verũ est proferre (nam habito veluti in specula quadã, vt vides) multos ipsorum sæpenumerò iam conspicatus sum circa profundam vesperam. IVST. Sustine, ô Pan; annon Mercurius tibi

Οι κηρύξαι ἔδοξε; Πάν. πάνυ μὲν οὖν. Ερμ. ἀκούετε λεὼς, ἀγορᾶς δικῶν ἀγαθῇ δίκῃ καθαρσόμεθα τὴν μιαρὸν, ἐκκλησιῶν & ἑβδόμῃ ἱσταμένου, ὁπόσοι γραφὰς ἀπωίσαντο, ἥκειν εἰς Ἄρειον πάγον. ἔνθα ἡ Δίκη ἀρκυρώσει τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρέσται τοῖς δικάζουσιν. οἱ δικασταὶ, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων· ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστῃ δίκῃ. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, κατὰ λόγον τοῦ ἐγκλήματος. ὁπόσοι δ' ἀριθμοὶ γραφῶν, πρὶν εἰσελθεῖν ἀπιθάνου, καὶ τοῦτος ὁ Ῥαδαμάνθυος ἀναπεμψάτω. ἢν δέ τις ἄδικα δικάσθαι οἴηται, ἐφέσιμον ἀγωνιέσθω τῶν δίκῶν. ἡ δ' ἔφεσις, ἐπὶ τὸν Δία. Πάν. βαβαὶ τοῦ θορύβου, ὅλιθρον, ὦ Δίκη, ἀνιβόητον; ὡς δὲ κἀσπουδῇ σωθήσονται, ἕλκουσιν ἀλλήλους πρὸς τὸ ἄναντες ἀθρόοι τοῦ Ἀρείου πάγου; καὶ ὁ Ἑρμῆς δὲ ἤδη

tibi iam proclamare visum est? PAN. Admodum igitur. MERC. Audite populus: forum atque iudicium, quod felix faustumque sit, constituemus hodie, mensis Februarij die septima. Quicunque igitur actiones detulêre, in vicum Martium veniunto. Ibi Iustitia sortietur fora, atque ipsa præstò erit iudicantibus. Iudices ex vniuersis Athenienſibus dabuntur. merces, tres oboli vniuscuiusque causæ. numerus iudicum, secundùm æstimationem litis. Quotquot autem relictis actionibus priusquâ iudicio experiri potuêre, fato functi sunt, & hos Aeacus remittat. Quòd si verò quispiam inique iudicatum esse putauerit, appellatione facta denique experietur: ipsa autem prouocatio ad Iouem fiat. PAN. Papæ! qualis tumultus! quantum, Iustitia, exclamârunt. Vt autem seriò vndique concurrunt, trahentes sese mutuò per accliue sursum versus Areopagum. Ipse autem Mercurius quoque

iam

ἤδη πάρεστιν. ὥστε ὑμεῖς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἴτε, καὶ ἀποκληροῦντι, καὶ διαχειρίζετε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δέ, ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀπελθών, συνέξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ὧ τλὴ ἦχὼ εἴωθα ἐπικερτομεῖν. ἀκροάσεσθε δέ, καὶ λόγων τῶν δικανικῶν ἅλις ἔχοιμι, ὁσημέραι περὶ Ἀρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούων τι. Ερμ. ἄγε, ὦ Δίκη, πρόσκαλῶμεν. Δίκ. οὗτοι λέγεις; ἀθρόοι γοιῶ, ὡς ὁρᾷς, προΐασι βοῶντες, ὥσπερ οἱ ὀφθὲν πρεσβοβοιῶντες τὰν ἄκραν. Αθ. ἔληφα σε, ὦ κατάρατε. Αμ. συκοφαντᾷς. Αμ. μάδευς ποτὲ ἤδη τὼ δίκα. Αμ. ἐξελίξω σε, δεινὰ ἐργασάμενον. Αμ. ἐμοὶ πρῶτον ἀφικνοῦ. Αμ. ἔπου μιαρὲ πρὸς τὸ δικαστήριον. Αμ. μὴ ἄγχε με. Δί. οἶσθα, ὦ δράσομεν, ὦ Ερμῆ. τὰς μὲν ἄλλας δίκας εἰς τὼ ὕστερον ὑπερβαλώμεθα· σήμερον δὲ λαχόντες τὰς τοιαύτας

iam adest. Quapropter vos quidem actionibus & iudicijs operam date, sortimini & disceptate pro eo atque legitimum vobis est: ego verò ad spelunca hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, quo Bacho soleo probris incessere. Cæterùm auscultationum & orationū iudicialium abundè habeo, quotidiè contendentes ac litigantes in Areopago audiens. MERC. Age Iustitia, aduocemus istos. IVST. Rectè dicis. Conferti siquidem, vt vides, accedunt tumultuantes, & perinde vt vespæ circumstrepentes verticem. ATHEN. Cepi te, ô sceleste. ALIVS: Sycophantem agis. ALI. Dabis tandem iam pœnas. ALIVS: Conuincāte, quòd grauia atque indigna perpetraris. ALI. Mihi primo sortire. ALIVS: Sequere, sceleste, ad Iudicem. ALI. Ne suffoca me. IVST. Scis quid faciamus, Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus; hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab ar-

τοιαύτας, ἀπόσαι τέχναις, ἢ βίοις, ἢ ἐπιτηδεύμασι πρὸς ἄνθρωπους ἔσθ' ἁπλῶς ἐπηγγελμέναι, ταῦτά μοι τὰς αἱρέσεις ἀνάδοσθον τῶν γραφῶν. Ερμ. μεθύει κατὰ τὴν Ακαδημίας, ὑπὲρ Πολεμῶνος, ἀντιπαροξυσμοῦ. Δίκ. ἐγὼ λαγχάνω. Ερμ. ἡ Στοὰ κατὰ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἐραστὴν αὐτῆς Διονύσιον ἀπέβαλε πάλαι. Δίκ. πάνυ ἱκανοί. Ερμ. περὶ Αἰσίππου Τρυφὴ πρὸς Ἀρετήν. Δίκ. πάνυ καὶ τούτοις δικασάτω. Ερ. ἀργυραμοιβικὴ, βασανῆ Διογένει. Δίκ. τρεῖς ἀκληρουμένους. Ερ. ἡ γραφικὴ κατὰ Πύρρωνος λιποταξίου. Δίκ. ἐνίκα λευκότω. Ερμ. βούλει καὶ ταύτας ἀκληρῶμεν, ὦ Δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώην, τὰς ἀπεγνωσμένας κατὰ τοῦ ῥήτορος; Δίκ. τὰς παλαιὰς πρότερον διαλύσωμεν· αὗται δ' ὕστερον διδικάσονται. Ερμ. καὶ μὴν ὅμοιαί γε καὶ αὗται, καὶ τὸ ἔγκλημα, εἰ καὶ νεαρὸν ἀπὸ

ab artibus, aut vitis, aut scientijs contra homines promulgatæ sunt. Ac mihi has in medium profert actiones. MERC. *Ebrietas contra Academiam pro Polemone plagij.* IVST. *Sortire septem.* MERC. *Stoa contra Voluptatem, iniuriarū, quòd amatorem ipsius Dionysium, seductum ab ipsa abstraxerit.* IVST. *Quinque sufficient.* MERC *Pro Aristippo, Mollicies contra Virtutem.* IVST. *Etiam his quinque iudicent.* MERC. *Mensaria contra Diogenem, fugæ.* IVST. *Tres sortire sodes.* MERC. *Pictoria contra Pyrrhonem, vt desertorem.* IVST. *Nouem cognoscant.* MERC. *Vis ne & has sortiamur Iustitia, duas videlicet istas paulò antè, nosti, contra Rhetorem institutas atque delatas?* IVST. *Antiquiores illas priùs decidamus, hæc autem posteà continuò discentur.* MER. *Atqui similes etiam istæ superioribus sunt, & id quod intenditur, etiam si recens ac nouum, affine tamē illis*

ἀπὸ παραπλήσιον ζῆς πεπαιδοκεκληρωμένοις, ὥστε ἐν τούτοις δικαιοῦν ἄξιον. Δί. ἔοικας, ὦ Ἑρμῆ, χαριζομένῳ τὴν δίκησιν, ἀκληρῶμεν δ' ὅμως, ἢ δοκεῖ, πλὴν ἀπὸ ταύτας μόνας· ἱκαναὶ γὰρ αἱ ἀκεκληρωμέναι. δὸς τὰς γραφάς. Ερ. ῥητορικὴ, διαπολεμεῖς τῷ Σύρῳ, διάδικος ὢν αὐτῷ ὕβρεως. Δί. τίς δ' οὗτός ἐστιν; οὐ γὰρ ἐγγέγραπται τοὔνομα. Ερ. οὕτως ἀκλήρου ὄντος ῥήτορος τοῦ Σύρου· διωλύσει γὰρ οὐδὲν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος. Δί. ἰδοὺ, καὶ τὰς ἀποικίας ἤδη Ἀθλώμεν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀκληρώσομεν, ἃς ὑπὲρ τοῦ Εὐφράτου διαλῶς ἔχει δικάσασθαι, πλὴν ἀκλήρους ἑνδεκα τοὺς αὐτοὺς ἑκατέρᾳ τῶν δικῶν. Ερ. εὖγε, ὦ Δίκη, φείδῃ, μὴ πολὺ ἀναλίσκεσθαι τὸ δικαστικόν. Δί. οἱ πρῶτοι διαθύσουσι τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μέθῃ· σὺ δὲ τὸ ὕδωρ ἔγχει. πέτρα δὲ σὺ

illis est, de quibus modò sortiti sumus: quare inter ea disceptari quoque dignum est. Ivs. *Videris, Mercuri, indulgere nonnihil petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur: veruntamen duas has solas. Sufficiunt enim hæ de quibus sortiti iam sumus. Cedò ipsas actiones.* Mer. *Rhetorica contra Syrum, malæ tractationis. Dialogus contra eundem contumeliæ.* Iv. *Quis autem Syrus iste est? Neque enim nomen adscriptum est.* Mer. *Ita sortire: contra Rhetorem Syrum. Nihil enim vetabit etiam absq; nomine proprio.* Iv. *Ecce externas quoq; iam & peregrinas Athenis in Areopago sortiamur, quas rectiùs fuerat vltra Euphratem disceptatas fuisse. Veruntamen sortire vndecim, eosdemq; viriq; liti.* Mer. *Eia Iustitia, parce nimium adeò exhaurire fiscum tot mercede iudicum.* Iv. *Primi considento Academiæ & Ebrietati iudicaturi. Tu verò aquam infunde. Prior autem*

σὺ λιγυρὰ μέθη, τί σιγᾷς, καὶ διανύμφα μάθε, ὦ Ἑρμῆ, πόσα λεθώρα. Ερ. ὁ δεινὰ μαίομαί, φησί, τὸν ἀγῶνα ἀπεῖναι, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου τῶν γλωττῶν πεπιδυμένον, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλὼν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, μόγις δὴ καὶ ἔσημα, ὡς ὁρᾷς. Δί. ἀκουέτω συνήγορον ἀναβιβασάτω τῶν δεινῶν τούτων τινά· πολλοὶ γὰρ, οἶμαι, ἐπὶ τριωβόλῳ διαῤῥαγῆναι ἕτοιμοι. Ερ. ἀλλ' οὐδεὶς ἐθελήσει γε τῷ φανερῷ συναγορεῦσαι μέθῃ, πλὴν ἴσως μονάγε ταῦτα ἴσως ἀξιοῖ. Δί. τὰ ποῖα; Ερ. Ακαδημία ἀεὶ πρὸς ἀμφοτέρους παρεσκεύασαι τοὺς λόγους, καὶ νῦν ἀσκεῖ, τἀναντία καλῶς δυνάσθαι λέγειν. αὕτη τοίνυν φησὶν, ὑπὲρ ἐμοῦ πότερα ἐπάτω, εἶτα ὕστερον ὑπὲρ ἑαυτῆς ἱερεῖ. Δι. καινὰ μὲν ταῦτα· ἐπὶ δ' ὅμως, ὦ Ακαδημία τὸν λόγον ἐπάτερον, ἐπείδοι ῥᾴδιον. Α. ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης·

dic tu Ebrietas. Quid taces & mutas? Audi, Mercuri, accedens. MERC. Non possum, inquit, certamen hoc perorare, lingua mihi præ mero impedita atque illigata, ne etiam risui me exponam in iudicio. Aegrè autem, vt vides, consiliū quoque. IVST. Proinde patronum adducat ex vehementibus ac grauibus istis aliquem. Sunt enim multi qui vel trioboli gratia disrumpi parati sunt. MERC. At nemo certè volet manifestè patrocinari Ebrietati. Verùm æqua vtique hæc postulare videtur. IVST. Quænam? MERC. Academia hæc semper in vtranque parata atque instructa est orationem, idq; etiam exercet sese, vt contraria probè possit dicere. Ea igitur, inquit, pro me prior dicat, atque ita deinceps pro se ipsa verba faciat. IVST. Noua quidem hæc. Sed dic tamen Academia orationem vtramque, quandoquidem hoc tibi facile est. ACA. Audite, viri iudices, priore loco illa

quæ

μέθης· ἐκεῖνος γὰρ τό γε νῦν λεγόμενον. ἠδίκηται δὲ ἡ ἀθλία τὰ μέγιστα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ ἀνδραποδισθεῖσα, ὃ μόνον εἶχε σύνοικον, καὶ πιστὸν αὐτῇ, μηδὲν αἰσχρὸν, ὧν προσῆκεν, οἰόμενον, ἀφαιρεθέντα τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον· ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε μετὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψαλτρίαν ἔχων, καὶ καταδεδεμένος, ἐῴθει εἰς ἑσπέραν μεθύων ἀεί, καὶ μεσημβρινῶν, καὶ πλὴν μικροῦ τοῖς στεφάνοις διαπεπλεγμένος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μαρτυροῦσιν Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἱ μηδέποτε νήφοντα Πολέμωνα εἰδότες. ἐπεὶ δὲ ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τῆς Ἀκαδημίας θύρας ἐκώμασεν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας πώποτε, ἀνδραποδιζομένην αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπασάσα μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐτῷ ἀγαγοῦσα, ὑδροποτεῖν τε κατηνάγκασε, καὶ νήφειν μετεδίδαξε, καὶ τοὺς στεφάνους περιέσπασε, καὶ λιτὸν πίνειν

quæ pro Ebrietate afferuntur. Illius enim est id quod nunc dicitur. Iniuria affecta est misera, vt tùm maximè, à me Academia, mancipio quod solum habebat beneuolum ac fidele, quódque nihil turpe eorum quæ ipsa imperasset putabat, spoliata, Polemone illo inquam: qui interdiu cum lasciuia ac petulantia per medium forum ferebatur, psaltriam secum habens, & cantu perstrepens, à summo mane ad vesperam vsque ebrius semper, & crapulæ indulgens, capútque corollis ac floribus implicatum gerens. Atque hæc quòd vera sint, testes sunt Athenienses vniuersi, qui ne vnquam quidem Polemonem sobrium viderunt. Postquam autem infelix ille ad fores Academiæ quoque comessabundus & per lasciuiam illudens accessisset, perinde vt ad omnes solebat: mancipatum illum, atque è manibus Ebrietatis vi ereptum, & ad se adductum, aquam bibere, ac sobrium esse docuit, corollasq; capiti

ναρ καταπέμψον, ῥημα-
τια σκολιὰ καὶ λυπρὰ, καὶ
πολλῆς φροντίδος ἀνάμεστα
ἐκφέροντος. ὥστε ἀντὶ τοῦ
τέως ἐπαυθοῦντος αὐτῷ ἐν-
ρυθμάτου ὠχρὸς, ἄβλης, καὶ
ῥικνὸς τὸ σῶμα γεγένη-
ται. καὶ τὰς ᾠδὰς ἀνοήτους
ἐκμαθὼν, ἄσιτος ἐνίοτε,
καὶ λιψαλέος ἐς μέσον ἐ-
σπέρας, λεθήτοις λήρων, ὁ-
ποῖα πολλὰ ἡ Ἀκαδημία ἐγὼ
ληρεῖν διδάσκω. τὸ δὲ μέγι-
στον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ μέ-
θῃ, πρὸς ἐμοῦ ἐπαρθεὶς, καὶ
μυρία κακὰ λέξασι περὶ
αὐτῆς. ἄρηται σχεδὸν τὰ ὑ-
πὲρ τῆς μέθης ἤδη καὶ ὑπὲρ
ἐμαυτῆς ἐρῶ, καὶ τὸ ἀφ'
τούτου ἐμοὶ ῥητέον. Δί. τί
οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖ; πολὺ
γὰρ ἔχεται τὸ ἴσον ἐν ᾧ μέρει.
Ακα. οὗτοι μὲν ἀκούσαι
πολλὰ εὔλογα, ὦ ἄνδρες δι-
καστὰι, ἃ συνήγορος ἤρηκε
ὑπὲρ τῆς μέθης· ἐὰν δὲ κἀ-
μοῦ μετ' εὐνοίας ἀκούσητε,
ἴσως

detractas discerpsit. Ac quo-
ties bibendum atque accum-
bendum fuerat, verba quæ-
dam perplexa ac misera, &
multa curiositate referta,
illi tradidit. Quare pro eo
qui antea efflorescebat in
illo, rubore, pallidus miser
& incuruus corpore factus
est, & cantilenis illis vniuer-
sis oblitioni mandatis, sine
cibo interdum & sitibun-
dus ad mediam vsq; vesperam
sedet, nugãdo videlicet qua-
lia multa Academia ego nu-
gari doceo. Quod autẽ ma-
ximum est, etiam cõuiciatur
Ebrietati, à me eò inductus,
& innumera quædam ma-
la de ea commemorat. Dic-
ta fermè sunt quæ pro E-
brietate adduci possunt.
Iam verò & pro me ipsa
verba faciam: & exinde
peroratum à me esto. IVS.
Quid igitur ad hæc re-
spondebit? Veruntamen
infunde & huic parem vi-
cissim. ACA. At hoc quidem pacto auditu admodum pro-
babilia videntur, viri Iudices, quæ à patrono pro Ebrietate
dicta sunt. Quòd si autem & me eadem beneuolentia audie-

tis, in-

δοκεῖτε, ὡς οὐδὲν αὐτὸν ἠδίκη-
κυῖα. τὸν γὲ Πολέμωνα τοῦ-
τον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην
εἶναι, πιφυκότα οὐ φαύλως,
οὐδὲ κατὰ τὸν μέθυν, ἀλλ'
οἰκεῖόν μοι, καὶ τὴν φύσιν
ὅμοιον παραπλήσιόν τε νέον
ἔτι, καὶ ἀπαλὸν ὄντα, σωσα-
γωνιζομένης τῆς ἡδονῆς· πε-
ρὶ αὐτῇ τὰ πρῶτα ξυνεπουρ-
γῆσαι, διαφθεῖραι ἄθλιον, τοῖς
κώμοις, τοῖς δι' ταῦτα ἑταίραις
πρασχοῦσα ἑκόντα, ὡς μηδὲ
μικρὸν αὐτῶν τῆς ἀδονῆς ὑπο-
πολείπεσθαι. καὶ ἄχρι ὑπὲρ
ἑαυτῆς λέγειν μικρὸν ἐμπε-
σεῖν ὤιετο, ὑπὲρ ἐμοῦ εἰρῆσθαι
νομίζουσι. πρωΐ γὲ ἔωθεν
ὁ ἄθλιος ἐστεφανωμένος,
λαμπαδηφόρων, περὶ τῆς ἀγορᾶς
μέσης καταπολυμένος, οὐδὲ
ποτὲ νήφων, λωμαζων ἐπὶ
πάντας, ὕβρεως τῶν πρόσ-
θεν, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ
ξένοις τοῖς ξένοις. ἐπεὶ μέν τοι
παρ' ἐμὲ ἦκεν, ἐγὼ μὲν ἔτυχον,

tis, intelligetis sanè quòd nulla ipsam iniuria affeci. Nam Polemonem hunc, quem seruum illa suum esse ait, natum haudquaquam seruiliter, neque ita vt ebrietatem referret, sed familiarem mihi, & natura similem, præreptum adolescentem adhuc atque tenerum existentem, adiuuante ad hoc Voluptate, quæ illi in plerisque mutuam operam præstat, corrupit miserum, lasciuis comessationibus & meretricibus quasi in deditionem tradendo: ita vt ne paululùm quidem verecundiæ in eo remaneret. Atque ea quidem quæ illa prosè paulò antè dici putabat, pro me dicta esse existimate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus, ac crapula perditus, per medium forum, ὥσπερ sonantibus vndique circum ipsum tibijs, nunquam sobrius, lasciuus ac petulans in omnes, dedecus, & contumelia maiorum, & præterea ciuitatis totius, ludibrium autem peregrinorum ac hospitum. Posteaquam autem ad me venit, ego quidem sorte quadam,

ὥσπερ ἔθος ἦν ποιεῖν, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν, πρὸς τοὺς παρόντας τῶν ἑταίρων, λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιοῦσα. ὁ δὲ μετὰ τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν στεφάνων ἔξωθεν, τὰ μὲν πρῶτα ἐβόα, καὶ συνεῖχεν ἡμῶν ἐπιφερόμενος τὴν σωφροσύνην, ἐπιταράττων τῇ βοῇ. ἐπεὶ δὲ οὐδεμίαν ἡμεῖς ἐποιούμεθα αὐτοῦ, κατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλεον ἦν διάβροχος τῇ μέθῃ) ἀνένηφε πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφῄρει τοὺς στεφάνους, καὶ τὴν αὐλητρίδα κατεσιώπα, καὶ ἐπὶ τῇ πορφυρίδι ᾐσχύνετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνεγειρόμενος, ἑαυτόν τι ἑώρα ὅσος ἀπῆκεν, καὶ τοῦ πάλαι βίου κατεγίγνωσκε. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα, τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀπελύετο, καὶ ἡ φανίλη, ἐρυθρία δὲ κατ' ἄλλο τῶν πεπραγμένων· καὶ τέλος ἀπέφρα, ὥσπερ εἶχεν, ἐκφεύγων παρ' ἐμέ, ὅτι ἐπὶ καλλιφεύγῃ,

vt consueui facere, patentibus foribus ad amicos quàtum præsentes erant, sermones quosdam de virtute atque modestia faciebam. Ille verò cum tibia & coronis astans, principiò quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuersationem nostram clamore suo interturbando. At postquam nos nullam illius rationem habebamus, paulatim (neque enim omninò aut extremè vino madefactus erat) resipiscere cœpit ad sermones, & simul auferebat coronas, & tibicinam compescebat, & ob purpuram erubescebat: ac veluti è profundo somno experrectus, cùm seipsum aspiciebat, quo pacto ornatus atque affectus esset, tum vitam superiorem & anteactam damnabat. Et rubor quidem ille ex temulentia contractus defloreſcebat, euanescebátque: ipse autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubescebat. Postremò ab illa aufugiens, ita vt erat, ad me transijt, neque vocante

me,

νης, οὔτε βιαζομένης, ὡς αὐτή φησιν ἐμοῦ, ἀλλ' ἑκοῦσαν, αὐτὸς ἀμείνω ταῦτα εἶναι παραλαμβάνων. καί μοι ἤδη καλεῖ αὐτὸν, ὅπως καταμάθητε, ὁποῖον πρόσωπον διακεῖται πρὸς ἐμέ. τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταί, παραλαβοῦσα γελοίως ἔχοντα, καὶ μήτε φωνὴν ἀφιέναι, μήτε ἑστάναι δυναμένου ἀκράτου διαφθορόν, ὑπεστρεψα, καὶ ἀνένηψα, καὶ ἀντὶ ἀνδραποδώδους, κόσμιον ἄνδρα, καὶ σώφρονα, καὶ πολιτικοῦ ἄξιον τοῖς Ἕλλησιν ἀπειργασάμην. καί μοι αὐτός τε χάριν οἶδεν ὑπὲρ τούτοις, καὶ οἱ προσήκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ. εἴρηκα. ὑμεῖς ἤδη σκοπεῖτε, πότερα ἡμῶν ἄμεινον ἦν αὐτὸν σώζεσθαι. ΕΡ. ἄγε δή, μὴ μέλλετε, ψηφοφορήσατε, ἀνάστητε· καὶ γὰρ καὶ δικάζειν. ΔΙ. πάσας ἡ Ακαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. ΕΡ. παράδοξον οὐδέν, ἔναυλόν τινα καὶ τῇ μέθῃ τιθέμενον· καθήσασθε, οἱ τῇ Στοᾷ πρὸς τὴν ἡδονὴν λαχόντες, περὶ τῷ

me, neq; cogente, perinde vt illa de me ait, sed vltrò ac volens, meliora hæc nostra esse credens. Ac mihi iam ipsum huc aduoca, vt cognoscatis quo pacto à me immutatus atque affectus sit. Hunc ego, viri Iudices, ad me receptum, ridiculè omnino sese gerentem, & neque vocem edere, neq; consistere præ mero valentem, conuerti, ac sobrium reddidi, & ex vili mancipio virum modestum ac temperantem, precióque dignum Græcis effeci. Et mihi nunc ipse gratiam pro eare habet, & propinqui eius pro ipso. Dixi. Vos autem iam spectate, Iudices. viri nostrum satius fuerit illum cõuersari. MER. Agite itaq;, ne cunctemini, ferte sententiam, atq; inde exurgite: nam & cæteros iudicare oportet. IVS. Omnibus calculis superat Academia, excepto vno. MER. Nihil nouum aut mirum, si quis sit qui & pro Ebrietate ferat. Sedete nunc vos, qui Stoæ contra Voluptatem sortitò electi estis,

τοῦ ἱρασθ διαφθαρ. ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ. ἡ ζαβαγραφ, ἃ τὰ ποικίλα, οὐ πάνυ λέγε. Στοά. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὦ ἄνδρες δρῶ δικασταὶ, ὡς πρὸς ἀντιπρόσωπόν μοι τὴν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκείνην ἀποβλέποντας, καὶ μειδιῶντας πρὸς αὐτὴν, ἐμὲ δὲ καταφρονοῦντας, ὅτι ἐν χρῷ λίκριμαι, καὶ ἀῤῥινωπὸν βλέπω, καὶ σκυθρωπὰ λοιπῶ. Ἐμὼς δὲ, ἐὰν βουλεύσητε ἀκοῦσαί μου λιγούσης, θαῤῥῶ πολὺ δικαιότερα ταύτης ἐρεῖν· τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ παρὸν ἔγκλημά ἐστιν, ὅτι οὕτως ἐπιμελῶς ἐσπουασμένη ὑπῆλθον ἐγὼ δ' ὄψιος, ἱρασθὴν ἐμὸν, ἄνδρα τότε σώφρονα, τὸν Διονύσιον φυγανίζοντα πρὸς ἐκείνην περίεσθαι. καὶ μὴν γε οἱ πρὸ ἡμῶν δικασταὶ διέκριναν, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ μέθῃ, ἀδελφὴν τῆς παρούσης διαίτης εἶναι. ἐξετάζετε γὰρ ἐν

ad iudicium de amatore ferendum. Infusa est aqua. Heus picturata, ac varicoloribus induta, tu iam dic. STOA. Haud equidem ignoro, viri iudices, quàm contra formosam aduersariam oratio habenda mihi sit. sed & vestrûm plerosque video ad illam quidem aspicere, & eidem arridere, me verò contemnere, quòd videlicet ad cutem vsquè tonsa sum, & virile quiddam obtueor, tetricáque ac tristis appareo. Sed tamen si me dicentem audire volueritis, confido equidē multò iustiora, quàm haec, dicturam me esse. Nam hoc ipsum illud est quod in praesentia accuso, quòd ita meretricio modo exornata, aspectus illecebris amatorem meum virum tunc modestū ac temperantē, Dionysium videlicet, fraude circūuentum, ad sese auulsum hinc abstraxit. Et quam praecedentes illi causam iudicauerunt inter Academiam & Ebrietatem, quasi quædam soror praesentis causae est. Examinabitis enim

ἐν ᾧ παρόντι πόπερ χοίρων δίκλιν, γηγενεῖς λάττω, ἡδομένους δὲ ζῆν, μηδὲν μεγαλόφρον ἐπινοοῦντας, μήτε ἐν λουτρῷ τῷ καλῶς ἔχοντι ἡγησαμένους τὸ τερπνὸν ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφεῖν, μήτε τὸ ἀλγεινὸν, ὡς ἄμαχον δειλιῶντας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνεπαποδράστως προσδεδεμένους, καὶ πλὴν ἐνδεκαμοιρίαν ζητοῦντας ἐν ᾧ μέλιτι καὶ ταῖς ἰσχάσι; τοιαῦτα γὰρ αὐτὰ δείλαια τοῖς ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη ᾧ πόνῳ, προάγεται αὐτῶν τοὺς λογισμούς, ἐν οἷς καὶ τὸν δείλαιον ἐκεῖνον ἀφηνιάσαι ἡμῶν ἐποίησε, νοσοῦντα τηρήσασα; ὃ γὰρ ἄρα ὑγιαίνων ποτὲ προύκατο τὸς παρὰ ταύτης λόγους. καί τοι τί ἂν ἐγὼ ἀγανακτοίην καθ' αὐτῆς, ὅπου μηδὲ τῶν θεῶν φείδεται, ἀλλὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν διαβάλλει, ὥστε σωφρονεῖν, καὶ ἀσεβείας ἂν δίκλιν

enim in præsentia, vtrũ porcorum more in terram deiectos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neq; quicquam generosum in animo cogitantes: an verò posteriore loco, eo quod est delectabile, posito, prælata honestate, liberos liberè philosophari, neq; dolorẽ vt ignauũ quiddam pertimescentes: neque id quod dulce est, mancipiorum more sectantes, felicitatemq; in melle & caricis quærentes. Huiusmodi enim illectamenta hæc stultis obijciens, & labore cum quadam larua perterrefaciens, pleroſque ipsorum ad se illectos adducit, inter quos & miserum illum velut excusso iugo à nobis secedere fecit, cũm ægrotantem tacitè obseruaſſet. Neque enim rectè valentem ac sanum oratione sua vnquam facilè adduxisset. Quanquam quid ego adeò aduersus illam indignata sim, quando ne ipsis quidem dijs parcere soleat, sed administrationẽ ac prouidentiã illorũ calumnietur? Quare si rectè sapitis, Iudices, etiam impietatis

ἀπλῶς λάβοιτε παρ' αὐτῆς. ἤκουσα δέ τινος, ὡς οὐδ' αὐτὴ παρεσκεύασθαι ποιήσαιτο τοὺς λόγους, ἀπὸ τοῦ Ἐπικούρου ἀναβιβάσεσθαι συναγορεύοντα, ὅπως ἐντρυφᾷ τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀπὸ ἐκείνου γε αὐτὴν ἐρωτᾶτε, οἵους ἂν οἴεται γενέσθαι, τὸν Ἡρακλέα, ἢ τὸν ἡμέτερον Θησέα, εἰ προσθείητο τῇ ἡδονῇ, ἔφυγον τοὺς πόνους· οὐδὲν γὰρ ἂν ἐκώλυε μεταξὺ ἀθλίας εἶναι τὰ νῦν γε, ἐκείνων μὴ πονησάντων. ταῦτα ἔπον, ἐπάνω τοῖς μακροῖς τῶν λόγων χάρασα. εἰ δέ τι ἐθελήσεις κατὰ μικρὸν ἀπεικάσαί μοι σωτρωλωμένην, τάχιστα ἂν γνοθείη τὸ μυθῶδες. πλὴν ἀπὸ ὑμεῖς γε τῶν ὅρκων μνημονεύσαντες, ψηφίσασθε ἤδη τὰ ἐνόρκα, μὴ πιθόμενοι Ἐπικούρῳ, λέγοντι μηδὲν ἐπιστοπεῖν τῶν παρ' ἡμῖν γιγνομένων τοὺς θεούς. Ερ. μιτάσηθι ὁ Ἐπίκουρος ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς λέγει.

Επί.

pœnas de ipsa sumetis. Porrò audiui equidem quòd neque orationem ipsa habere parata sit, sed Epicurum istum patronum pro se huc adductura. Adeò scilicet illudit etiam ipsi iudicio. Veruntamen illa certè ipsam interrogate, qualemnam putet fuisse Herculem, ac Theseum nostrum, num etiam illi indulgentes voluptati, laborem euitârint. Nihil enim prohiberet quo minus plena iniustitiæ terra foret, si illi laborem non sustinuissent. Atque hæc dixi; vt quæ non admodum longis orationibus delectari soleam. Quòd si vtique voluerit & parumper respondere mihi interrogata, celerrimè cognoscetur quòd nulla sit. Veruntamen vos certè iurisiurandi memores, decernite iam quæ iusta ac pia sunt, haudquaquam Epicuro fidem adhibentes, qui deos dicit nihil eorum quæ apud nos geruntur, attendere. MERCV. Transi hinc. Heus Epicure, pro Voluptate dicito.

EPIC.

Επι. ὁ μὰπρὰ, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, πὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ ὀλίγων μοι τῶν λόγων. ἀλλ' ἐὰν μὴ ἐπῳδαῖς τισιν ἢ φαρμάκοις, ἅπερ φησὶν ἐρασθὲὶς ἑαυτῆς ἡ Στοὰ τὸν Διονύσιον ἰατρεύσασθαι ταύτης ἀπέχεσθαι, πὸς ἑαυτὸν ἢ βλέπειν ἡ ἡδονὴ, φαρμακὶς ἂν εἰκότως ἔδοξε, καὶ ἀδικεῖν εἰκὸς ἦν, ἐπὶ τὸς ἀποτρίας ἐρασὰς μαγγανεύσασα. εἰ δέ τις ἐλεύθερ ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἀπαγορευόντων τῶν νόμων, τὸν παρὰ ταύτης ἀκλίαν μυσαχθὲὶς, καὶ λὺπ φησὶ λυφάλεον τῶν πόνων, τὸν εὐδαιμονίαν παραίγνεσθαι, λῆρον οἰηθὲὶς, τοὺς μὴ ἀγκύλους ἐκείνους λόγους, καὶ λαβυρίνθοις ὁμοίους, ἀπέφυγε, πὸς δὲ τὸν ἡδονὴν ἄσμενος ἐφαπέπτωκεν, ὥσπερ δεσμά τινα ἀρρῆξας, τὰς τῶν λόγων πλεκτάνας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακώδη φρονήσας, καὶ τὸν μὴ πόνον, ὅπερ

EPIC. *Haudquaquam prolixiùs apud vos, viri Iudices, dicam. Nam muleis verbis ne opus quidem mihi est. Verùm si incantationibus aut medicamentis quibuſdam Voluptas eum quem Stoa hæc amatorem ſuum ait, Dionyſium videlicet, coëgit ab hac quidem abſtinere, ad ſe autem conuertere ſeſe, veneficæ meritò viſa eſt, & iniuriam feciſſe huic coarguitur, tanquam contra alienos amatores præſtigias ac dolos machinata. At ſi quis liber, in ciuitate libera, legibus non vetantibus, moleſtiam atque acerbitatem quæ ab hac proficiſcitur, peroſus, & felicitate quam quaſi caput laborum inde prouenire aiunt, pro nugis ac nihilo habita, obliquos & incuruos huius ſermones, labyrinthiſq; ſimiles reliquit, ad Voluptatem autem lubens tranſfugit, verborum iſtorum retijs tanquam vinculis quibuſdam obiectum haudquaquã ſtolida, ſed humana ſapiens, laboréq; ipſum,*

ἅπερ ὄν, πονηρὸν, ἡδέαν δὲ τὴν ἡδονὴν οἰηθεὶς, ἀπαπλέαν ἐχθὲς αὐτὸν, ὥσπερ ἐκ ναυαγίου λιμένι πλησίον τα, καὶ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, σωφρονοῦντας ἐπὶ λιφαιρὲν ἐς τὸν πόνον, καὶ ἱκέσιον τὸν ἄθλιον παρέχειν τοῖς ἀπορίαις, καὶ ταῦτα, ὥσπερ οἰκέτην, ἐπὶ τὸν τῆς ἡδονῆς βωμὸν, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν καταφεύγοντα, ἵνα τὴν πολυθρύλητον ἀρετὴν λιταλὴ, ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἱδρῶτι πολλῷ ἀνιλθῶν, ἴδῃ, μᾶτα δὴ ὅσα πονήσας τὸν βίον, εὐδαιμονήσῃ μετὰ τὸν βίον. καίτοι τίς ἂν ἐπιτρέψειε δικαιότερον ἢ δόξειεν αὐτοῦ ἐκείνου, ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς ἀκριβῶς, εἰ καί τις ἄλλος, καὶ μόνον τίνος τὸ καλὸν ἀγαθὸν εἶναι ἔμαθεν, μεταμαθὼν ὡς κακὸν ὁ πόνος ἐστὶν, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν δοκιμάσας, ἐπιτρέψειεν ἴσως δὲ οἶμαι, τοῖς περὶ

ipsum, id quod est, malum, Voluptatem autem suauem ducens: excluderéne eum decebat quasi ex quodam naufragio ad portum enatantem, & serenitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu dedititium, inopiæ atque egestati miserum illum tradendo, idq; cùm ille supplicis instar ad Voluptatem tanquam ad misericordiæ aram aliquam confugeret? Nimirum, vt passim ac multis iactatam illam virtutem, cum multo sudore in arduum progressus aspiciat, atque exinde per omnem ætatem laboribus exercitatus, demum post vitam peractam felix atque beatus fiat. Atqui quis quæso iudex iustior in hac causa fuerit, quàm ipse ille qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquam alius: & cùm antea solum illud quod honestum est, bonum putaret esse, postea quantum malum foret labor, cognito, id quod melius ex vtroque probauit esse, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de tole-

περὶ τὸ καρτερεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι πόνους, πολλὰ διεξίοντας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἡδονὴν θεραπεύοντα, καὶ μέχρι τούτου νεανιευομένους, οἴκοι δὲ κατὰ τοὺς τῆς ἡδονῆς νόμους βιοῦντας, αἰσχυνομένους μέν, ἐὰν φανῶσι τὸ κάλλος τοῦτο τόνου, καὶ πεσεῖν τὸ λόγιμα, πιπτούσης ἢ ἀθλίως τὸ τοῦ Ταντάλου, ἢ ἔνθα ἂν λήσειν, ἢ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσασι, κυλίοντας ἐμπεπλησμένους τῆς ἡδονῆς. εἰ γοῦν τις αὐτοῖς τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἐδώκει, ὡς πειθομένους μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ τὴν τοῦ Ἅιδου κυνῆν, οὐκ οἶδ' ὅτι μακρὰν χάριν τοῖς πόνοις φράσαντος, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὠθοῦντο ἂν καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τὸν Διονύσιον. ὃς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερείας λόγους· ἐπειδὴ δὲ ἤλγησε, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος ἀληθέστερος αὐτὸν ἐδίδαξε, ἰδὼν

tolerandis ac perferendis laboribus multa commemorare solent, priuatim autem Voluptatem colunt, eò quidem vsque iuueniliter sese iactare, domi autem secundum Voluptatis præcepta vitam degere, erubescentes quidem si deprehendantur remittere aliquid de firmitate & contentione, prodere & professionem suam, patientes autem miserè interea Tantali illud: & vbi latere sese, ac tutò leges transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus voluptatem ingurgitantes. Proinde si quis ipsis Gygis annulum daret, vt eo inducto conspici non possint, aut etiam Orci galeam: sat scio quòd laboribus longum valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti imitarentur Dionysium: qui quidem antea quàm morbo correptus esset, sperare solebat illos de tolerantia sermones multùm sibi profuturos esse. At postquam dolere atque ægrotare cœpit, ac labor re ipsa illum inuasit, animad-

ἰδίαν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἀνθρωπος· καὶ φιλοσοφοῦσι τὴν Στοᾶν, καὶ τἀναντία λογματίζουσι, καὶ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐπισταμένοις, καὶ ἔγνω ἄνθρωπος ὤν, καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων, καὶ διανίλησεν, οὐχ ὡς ἀνδριάντι αὐτῷ χρώμενος· ἐδόκει ὅτι ὃς ἂν ἄλλως λέγῃ, καὶ ἡδονῆς καταγορεῖ, λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἄλλοσε ἔχει. ἔρρηκα. ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τούτοις ψηφοφορήσατε. Στοά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὀλίγα μοι συγχωρήσατε ἐπερέσθαι. Επί. ἐρώτησον· ἀφηνιάζω γάρ. Στοά. καλὸν ἡγῇ τὸν πόνον; Επί. ναί. Στοά. τὸν δὲ ἡδονὴν δ' ἀγαθόν; Επί. πάνυ μὲν οὖν. Στοά. τί δέ, οἶσθα ὅ, τι διάφορον καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον καὶ ἀποπροηγμένον; Επί. μάλιστα. Ερ. ὅ φασιν, ὦ Στοά, συνιέναι οἱ δικασταὶ τὰ διυλλαβα ταῦτα ἐρωτήματα. ὥστε ἡσυχίαν ἄγετε, ψηφοφορήσουσι γάρ. Στοά. καὶ μὴν ἐπερώτησα ἂν, ἃ συγχωρήσατε ἐν

animaduertens corpus ſuum diuerſam à Stoa philoſophiam ſequi, & contraria ſtatuere, ibi magis quàm iſtis credidit: atque ita ſibi perſuaſit, homo cùm eſſet, etiam corpus humanum habere ſeſe: vixitq; exinde non vt ſtatua illo vtens, ſed hoc ſciens, quòd quicunque aliter dicit, ac Voluptatem accuſat, verbis quidem delectetur, animum autem illuc conuerſum habeat. Dixi. Vos autem ob hæc ſententiâ ferte. STOA. *Nequaquam, ſed pauca etiam interrogare mihi permittite.* EPIC. *Interroga: reſpondebo enim.* STOA. *Malúmne putas laborē?* EPIC. *Etiã.* STOA. *Voluptatem autem bonum?* EPIC. *Atque admodum.* STOA. *Quid autem? Scisne quid ſit differens, vel indifferens, & promotum, vel reiectum?* EPIC. *Maximé.* MER. *Negant ſe Iudices intelligere, Stoa, diſſyllabas iſtas interrogationes: quare ſilentium agite. Iã enim ſententiã ferẽt.* STOA. *Atqui viciſſem ſanè, ſi interrogaſſem*

in

Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι οὐδεμίαν ἡγεῖται δικαστήριον ἀληθῆ εἶναι. Δι. Σιγάρουν ἐρήμην αὐτὸν καταδικάσωμεν τὸν λογογράφον· ἤδη γὰρ τὸν Σύρον. καὶ τοι πρώην ἀπηγγέλθησαν κατ' αὐτοῦ γραφαὶ, καὶ οὐδὲν ἔπεισιν ἤδη δικεῖσθαι. πλὴν ἀπ', ἐπεὶ ἔδοξε, προτέραν ἔσαγε τῆς ῥητορικῆς τὴν δίκην. βαβαὶ, ὅσοι συνειλήλυθασιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν; Ερ. εἰκότως; ὦ Δίκη. τό, τε γὰρ μὴ ἔθος εἶναι τοῖς δικασταῖς, ἀλλὰ καινὸν καὶ ξένον, χθές; ὥσπερ ἔφης, ἐπηγγειλάμην, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι ῥητορικῆς μὴ καὶ δίκην ἀρχαίαν, ἐν ᾧ μέν γε καταγορεύεται, ἀρχαίαν δὲ πρὸς ἀμφοτέρους τὸν Σύρον, ζῶντα πολλοὺς ἐπάγειν τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ, ὦ Ῥητορική, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercuri? MERC. *Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse.* IVST. *Proinde contumaciæ ipsum condemnent: Atiam? scriptorem prosæ orationis Syrum illum accerse. Quanquam nuper adeò actiones contra ipsum hæ delatæ sint, & nihil necesse erat tanto pere festinari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quia ita visum est, priorem introduc Rhetorices causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenêre?* MERC. *Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est, sed noua ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant auditûros se esse Rhetoricam quidem atque Dialogum per vices accusantes, vtrisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere.* RHETOR. *Principiò quidem, viri Athenienses, deos deasque precor omnes,*

λοι παρῆσαν. τὸ λεῖπον μέν τοι μὴ λαμβάνετε οὗτοι τὸ δικαστικόν· ἀδίκως γὰρ ἂν δίκη μνησθήσεται αὐτοῖς. ΕΡ. μάτην ἄρ' ἀνηλήλυθότες ὅσοι γέροντες ἄνδρες, ὅτω μακρὰν τὴν ἀνάβασιν; ΔΙ. ἱκανόν, ἂν τριτημόριον λάβοιεν. ἄπιτε, μὴ ἀγανακτεῖτε, αὖθις δικάσεσθε. ΕΡ. Διογένη Σινωπέα παρεῖναι καιρὸς, καὶ σὺ δίνων ἂν ἀργυραμοιβικὴν λίθον. ΔΙΟ. καὶ μὲν ἄρ' οὐ μὴ παύσεσθαι ἐνοχλοῦσα, ὦ Δίκη, ἐπεὶ ἔτι θρασεῖ δικάσεταί μοι, ἀπὸ πολλῶν καὶ βαθέων τραυμάτων· ἐγὼ γὰρ αὐτίκα μάλα κατάξω ὦ ξύλῳ. ΔΙ. τί τοῦτο; ἀπέφυγεν ἂν ἀργυρωμοιβικὴ, ὁ δὲ δίκη, ἐπερμένω τὸ βάπτρον, ὑμιτριέμου τι καινὸν ἂν ἀθλίᾳ ἔοικε λήψεσθαι. τὸν Πύῤῥωνα κήρυττε. ΕΡ. ἀπ' ἂν γραφικὴ πάρεστιν, ὦ Δίκη, ὁ Πύῤῥων δὲ οὐδὲ πάλαι ἀνηλήλυθε, καὶ ἐμοὶ τοῦτο πράξειν. ΔΙ. διά τί, ὦ Ἑρμῆ;

alij adsunto. Istud autem ne accipiant hi, iudiciale præmium puta. Nam causa hæc incognita & indiscussa manſit ipſis. MERC. Frustráne igitur per longam adeò atque acclivem viam ascenderint viri hi senes? IVST. Abundè est si tertiam etiam partem acceperint. Abite, ne indigneminì, aliàs iterum iudicabitis. MERC. Diogenem Sinopensem adesse tempus est. Ac tu ita? Mensaria dic. DIOG. At verò nisi desinat molesta esse, Iustitia, non ampliùs de fuga mecum apud iudicem aget, sed de multis atque altis vulneribus. Ego enim quamprimùm adeò fuste hanc contundam. IVST. Quid hoc rei est? profugit Mensaria: ille autem sublato baculo insequitur. Haud mediocre malum aliquod videtur misera illa acceptura esse. O Pyrrhonem proclama. MERC. At pictoria quidem iamdudum adest, Iustitia: ipse autem Pyrrho principiò ne ascendit quidē huc. Ac videtur hoc facere. IVST. Qua de causa, Mer-

Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγεῖται δικαστήριον ἀληθὲς εἶναι. Δι. Σιγαρουῶ ἱρήμῳ αὐτὸ καταδικασάτωσαν· τὸν λογογράφον ἤδη δεῦρο τὸν Σύρον. καὶ τοι πρώην ἀπηνέχθησαν κατ' αὐτοῦ γραφαὶ, καὶ οὐδὲν ἦν ἀναγκαῖον ἤδη δικάζεσθαι. ἀλλὰ δή, ἐπεὶ ἔδοξε, προτέραν ἄγωμεν τῆς ῥητορικῆς τὴν δίκην. βαβαί, ὅσοι συνειλήλυθασιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν; Ερ. εἰκότως; ὦ Δίκη. τό, τε γὰρ μὴ ἔωλον εἶναι τὴν δίκην, ἀλλὰ καινὴν καὶ ξένην, χθὲς, ὥσπερ ἔφης, ἐπηγγελμένην, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι ῥητορικῆς μὲν καὶ διαλόγου, ἐν ᾧ μέλλει κατηγορεῖσθαι, ἀγνοούμενόν δὲ πῶς ἀμφοτέρους τὸν Σύρον, ζῶντας πολλοὺς ἐπάγαγε τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ, ὦ Ρητορική, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercuri? MERC. *Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse.* IVST. *Proinde contumaciæ ipsum condemnent: At iam scriptorem prosæ orationis Syrum illum accerse. Quanquam nuper adeò actiones contra ipsum hæ delatæ sint, & nihil necesse erat tantopere festinari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quia ita visum est, priorem introduc Rhetorices causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenêre?* MERC. *Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est, sed noua ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant audituros se esse Rhetoricam quidem atque Dialogum per vices accusantes, virisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere.* RHETOR. *Principiò quidem, viri Athenienses, deos deasque precor omnes,*

πάσας, ὅσην εὔνοιαν ἔχουσα διατελῶ τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην παρ' ὑμῶν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. εἶθ', ὅπερ δὴ μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρασχοῦσα τοὺς θεοὺς ὑμῖν· τὸν μὲν ἀντίδικον σιωπᾷν ἡσυχίαν, ἐμὲ δέ, ὡς πέφυκα, καὶ βεβούλημαι, τὴν κατηγορίαν ἅπασαν ποιήσασθαι. οὐχὶ ταυτὰ δέ μοι παρίστατο γιγνώσκειν, ὅταν τι εἰς ἃ πέπονθα ἀναβλέψω, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτω ἰρεῖ πρὸς ὑμᾶς· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὅπως μὴ χεῖρόν τι πείσομαι πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δέον. ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάσωμαι τοῦ ὕδατος πάλαι ἀπαῤῥέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον ἐμοὶ μειρακίῳ ὄντα, βάρβαρον ἔτι

vt quanta ipse beneuolentia affectus sum erga hanc ciuitatem, ergaq́ vos omnes, tantam à vobis ad præsens certamen hoc consequi possim Deinde, quod est æquum maximè, id vobis in mentem à Dijs immortalibus dari, vt aduersarium quidem silentium agere ius beatis: me verò, quemadmodum constitui, mecumq́ ipse deliberaui, accusationem peragere posse faciatis. Cæterùm haudquaquam eadem in mentem venit statuere, quoties ad ea quæ passus sum aspicio, & ad orationem ac verba quæ audio. Nam verba quidem quàm simillima meis, iste ad vos faciet: res autem eò vsque processisse videbitis, vt mihi iam necesse sit spectare ne quid peius etiam ab ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore procœmio viar, aqua iamdudum frustra effluente, accusationem ipsam incipiam. Ego enim, viri Iudices, hunc, cùm admodum adhuc adolescens esset, neq́ non barbarè

etiamnum

ἔτι τῷ φωνῇ, καὶ μονονοχὶ καὶ ἀνδρὶ ἐνδεδυκότα, εἰς τὸν Ἀσσύριον τρόπον, περὶ τὴν Ἰωνίαν ἐυρεθέντα, πλανόμενον ἔτι, καὶ ὅτι χρήσαιτο ἑαυτῷ, οὐκ εἰδότα παραλαβοῦσα ἐπαίδευσα καὶ ἐπιδεῖν ἐδόκει μοι ὑμᾶς εἰς ἐμὲ (ὑπέπτησσέ τι γὰρ ἔτι τότε, καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνῳ ἐθαύμαζεν) ἀπολιποῦσα τοὺς ἄλλους, ὁπόσοι ἐμνήστευόν με πλούσιοι καὶ καλοὶ, καὶ λαμπροὶ τὰ προγονικὰ, τοῦ ἀχαρίστου τούτου ἐμαυτὴν ἐνεγγύησα πένητι καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, πρᾶγμα ὁ μικρᾶν ἐπονειδίστου, πολλοῖς καὶ θαυμασίοις λόγοις. ἔπειτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν εἰς τοὺς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς, παρενέγραψα, καὶ ἀδὸν ἀπέφηνα, ὥστε τοὺς ἁμαρτόντας ἐγγύης ἀπαγήσεσθαι. δόξαν δὲ αὐτῷ πιεινοσέρῳ, ἐπιδεξαμένῳ τὴν γάμου τὴν ὑπουείαν, δεῖ τότε πιεσπλείσθαι, ἀπὸ πάντα-

etiamnum loqueretur, ac tantum non Candyn indutus, Assyriorum more incederet, circa Ioniam inuentũ, errabundum adhuc, & quid de se ipso statueret, nescientem, ad me receptum educaui: & quia videbatur mihi ingenio admodum prompto, & ad discendum apposito esse, meq; fixis in me oculis intueri (nam & verebatur adhuc tum me, & colebat, ac solam in admiratione habebat) relictis cæteris quotquot nuptias ambibant meas, diuites atque formosi, & quod admaiores attinet, etiam illustres, ingrato huic me ipsam despondi, pauperi videlicet, & obscuro, & adolescenti: dote haudquaquam exigua insuper allata, multis & admiratione dignis orationibus. Post hæc adducto eo ad contribules meos, nomen eius in tabulas tacitè retuli, ac ciuem reddidi: vt ij qui à spe desponsationis meæ exciderant, exinde suffocarentur. Porrò cum ipsi visum esset terrarum orbẽ circumuagari, felicitatẽq; cõingij passim ostẽtare: ne tum quidẽ à tergo relicta

πανταχῆ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω περιηγόμενο, καὶ λαμπρὸν αὐτὸν, καὶ ἀοίδιμον ἐποίουν, κατακοσμοῦσα καὶ περιστέλλουσα καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας μέτρια, ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀφορμήσαι ἐβουλήσαντι αὐτῷ τὸν Ἰόνιον συμπλεύσασα καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς συναπάρασα, ἐπορεύθη ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν πολλοῦ πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ συνῆν μοι, μηδεμίαν νύκτα ἀπόκοιτος γιγνομένη παρ' ἡμῶν, ἐπεὶ δὲ ἱκανὸν ἐπισιτίσατο, καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐδοξίαν ἐν ἔχειν αὐτῷ ὑπέλαβε, τὰς ὀφρῦς ἐπάρας, καὶ μεγαλαφθονήσας, ἐμὲ μὲν οὐκ ἐμέλησε, μᾶλλον δὲ τέλεον ἔασεν· αὐτὸν δὲ τὸν γενέτην ἐκεῖνον, τὸν ἀπὸ τῆς σχολῆς, τὸν διάλογον, φιλοσοφίας γὰρ ἐν λογόμενον, ὑπεραγαπήσας μάλα ἐρωτικῶς,

sum, sed quoquouersum se sequens, sursum atque deorsum circunducebar, clarumque ipsum ac celebrem faciebã, ornando pariter & componendo. Atque ea quidem quæ in Græcia & in Ionia acciderunt, mediocria sunt: postquam autem & in Italiam proficisci statuit, vnà cum eo Ionium mare traieci: & postremò vsque in Galliam vnà progressa, diuescere ipsum feci. At in longum quidem vsque per omnia mihi obtemperabat & conuersabatur mihi, ne vnam quidem noctem extra lectum à nobis diuertens. At vbi iam abunde viaticum sibi comparâsse visus est, & quantum ad famam & existimationem attinet, rectè sibi omnia habere credidit: adductis supercilijs, & elatum præ se animum ferens, me quidem neglexit, imò verò prorsus missam fecit: ipsum verò barbatum illum, ex habitu conspicuum, Dialogum videlicet, quem philosophiæ filium esse perhibent, suprà quàm decet amando, atque admodum amatoriè prosequendo, na-

πῶς, πρεσβύτερον αὐτῆ ὄντα τούτῳ σωφρονῆσαι, καὶ ἐκ ἀσχημόνησαι, τὴν μὲν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἄνιον τῶν ἐμοὶ λόγων σωτηρίαν, εἰς μικρὰ δὴ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα κατακλείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὅ, τί βούλεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συναβίβων, ἀφ' ὧν ἀθρόον μὲν ἐπαινον, ἢ μύρτον πολὺς ἐκ ἂν ἀπαντήσαιτο αὐτῷ, μόλις δὲ παρὰ τῶν ἀκροατῶν, καὶ τὸ ἐπισεῖσαι τὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ ὄρους, καὶ μακρὰ ἐπινεῦσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπισυνάξαι ζῆς λεγομένοις. ζιόπερ ἠράσθη ὁ γενναῖος, ἐμὲ καταφρονήσας· φασὶ δὲ αὐτὸν μηδὲ πρὸς τὸν ἐρώμενον τῶν ἀρίστων ἄγαν, ἀπλῶς καὶ ἁπλοῦν, οἶμαι, ὑβρείσαν. πῶς οὖν ἐκ ἀχάρις οὗτος, καὶ ἄνους περὶ κακίστους νόμους; ὃς

do, natu quàm ipse est, grandiorem: cum eo nunc consuetudinem habet. Neq; pudet ipsum libertatem quidem hanc orationis meæ, qua veluti laxatis habenis soluta ac libera fertur, concidere, in paruas autem & perbreuia commata tractandas quæstiones seipsum includere. Ac pro eo quod licitum ipsi fuerat, quodcunque libuisset, plena ac sonora voce eloqui, breues quasdam sententiolas inter se implicare, & quasi per syllabas numerare. Vnde sanè conferta quidem laus aut multus applausus haudquaquam obuenerit ipsi, irriſio verè auditorum nonnulla, & attollere manum, intra fines tamen, & longè annuere capite, & ingemiscere dictis. Tales nimirum sunt quibus generosus iste amacus me contempsit. Aiunt autem ipsum ne cum isto quidem amasio suo pacem agere, sed & erga illum contumeliosè, opinor, se gerere. Quomodo igitur non ingratus, atq; obnoxius ijs quæ è mala tractatione sancitæ sunt legibus censendus fuerit,

ὃς τῷ μὲν νόμῳ γαμετῷ, παρ' ἧς τοσαῦτα ἔλαφρα καὶ δι' ἣν ἔνδοξός ὅτιμ ἔτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ὠρέχθη πραγμάτων, καὶ ταῦτα νυνὶ, ὁπότε μόνῳ ἐμοὶ θαυμάζουσι, καὶ ἐπιῤῥάφουσι ἅπαντα τὸν προσάτην ἑαυτῶν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀντέχω, τοσούτων μνηστευόντων, καὶ λόπτουσιν αὐτοῖς τῷ θύραν, καὶ ὀνόματα ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὅτι ἀνοίγειν, ὅτι ἐπακοῦσαι βούλομαι· ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς οὐδὲν πλέον ἢ βοῦς λομίζοντας. οὗτος δ' οὐδ' ἅτως ἐπιστρέφεται πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἱρώμενον βλέπει, τί, ὦ θεοὶ, χρυσὸν παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι προσδοκῶν; ὦ τρίβων καὶ οὐδὲν ἀφ' οὗ πλέον ἔχοντα. ἔρρωσο, ὦ ἄνδρα δικασά. ὑμεῖς δὲ, ἢν ἐς τὸν ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀπολογεῖσθαι θέλῃ, τοῦτο μὴ ἐπιτρέψητε, ἄγνωμον γὰρ, ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἐμοὶ μάχαιραν ἀκονᾶν. ἀλλὰ δὴ αὐτοῦ ἱρώμενον, τὸ Διάλογον, οὗτος ἀπολογείσθω,

qui legitimè quidem nuptiâ, à qua tanta accepit, & per quam nobilis & clarus adeò est, ita ignominiosè reliquit, ac nouas atque alienas res appetiuit, idq; nunc, quando solam me cuncti miranturr, & veluti præsidem suum, scripto testantur? At ego quidem repugno tot proeis ambientibus me: & pulsantibus ianuam illis, ac nomine inclamantibus me voce elata ac magna, neque aperire volo, neque etiam exaudire. Video enim illos nihil amplius clamore isto hinc auferre. Iste verò etiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad amasium illum suum respicit: & quid tandem boni, ô dij, ab eo accepturum se sperans, quem præter pallium habere videt amplius nihil? Dixi, viri Iudices. Vos autem si meo iste orationis atq; verborum modo respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim foret meam contra me machæram acui. Sed iuxta amatum à se Dialogum illum respondeat, si potest.

γείσθω, ἂν δικαίως. Ερ. τοῦτο μὲν ἀπίθανον· οὐ γὰρ οἷόν τε, ὦ Ρητορικὴ, μόνον αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι κατὰ σχῆμα τοῦ διαλόγου, ἀπαλλαγεῖσαν καὶ αὐτὸν εἰπάτω. Συ. ἐπεὶ καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες, ἡ ἀντίδικος ἠναγκάκηκεν, ἐμακρῷ χρήσομαι τῷ λόγῳ, καὶ αὐτὸ τὸ δικαίως ἔχειν παρ' ἐκείνης λαβών· πολλὰ μὲν οὖν ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, τὰ δὲ κεφάλαια δὴ αὐτὰ ἐπιλυσάμενος τῶν κατηγορηθέντων, ὑμῖν ἀφήσω σκοπεῖν περὶ ἁπάντων. πάντα γὰρ, ὁπόσα διηγήσατο περὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ὄντα διηγήσατο. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ σώματι δήμῳ, καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐνέγραψε, καὶ κατά γε τοῦτο χάριν ἂν ἀδεῶς ὠγάμην. δι' ἃς δὲ αἰτίας ἀφεὶς αὐτὴν, ἐπὶ τοῦτον τὸν Διάλογον ἐτράπόμην, ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καί μοι μηδὲν τοῦ χρησίμου ἕνεκα ψυδέσθαι ἐπιτάβοιτε.

test. MERC. At hoc quidem non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solus iuxta formam & morem dialogi respondeat, sed perpetua oratione ipse quoque dicat. SY. Posteaquam, viri Iudices, hoc quoq; malè habet aduersariam, longiore paulò oratione vtar, ipso quoque eo quod dicere possum, ab illa accepto, multa quidē verba apud vos haudquaquam faciam: capita verò ipsa dissoluendo, eorum de quibus ille me accusauit, vobis vniuersum negocium exinde inspiciendum ac perpendendum relinquam: omnia enim quæcunq; modò de me narrauit, ita vt sunt, ac verè narrauit. Nam & educauit me, & mecum à quocunque abij profecta est, & Græcorum ciuitati adscripsit: eóq; certè nomine etiam gratiam lubens egerim nuptijs istius. Cæterùm ob quas causas relicta ea ad Dialogum hunc diuerti, de eo quæso, viri Iudices, vt me paulisper audiatis. Ac me cõmodi alicuius gratiâ nihil quic-

βοῆς, ἐγὼ γὰρ, ὁρῶν ταύτην οὐκ ἔτι σωφρονοῦσαν, ὑπώπτευσα ἐπὶ τῷ κοσμίῳ σχήματι, οἷόν ποτε ἐσχηματισμένην αὐτὴν ὁ Παιανιεὺς ἐκεῖνος ἠγάγετο, κοσμουμένην, καὶ τὰς τρίχας ἀνατιθεῖσαν εἰς τὸ ἐπιτήδειον, καὶ φυκίον ἐντριβομένην, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπιγραφομένην, ὑπόπλουν τινὰ, καὶ παρηφύλακτον, ὅποι τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, καθ' ἑκάστην δὲ τὴν νύκτα, ὁ μὴ σωφρὼν ἡμῶν ἐνεπίμπλατο μεθυόντων ἐραστῶν, κωμαζόντων ἐπ' αὐτὴν, καὶ κοπτόντων τὴν θύραν, ἐνίων δὲ καὶ εἰσβιάζεσθαι σπευδόντων διὰ τοῦ κλῃδοῦχου· αὐτὴ δὲ ἡσύχαζε, καὶ ἄλλα τοῖς θρασυνομένοις. καὶ τὰ πολλὰ παρεκύπτεν ἀπὸ τοῦ τοίχου, ἀκούοντων ἀκόσμως πρὸς ἀείδουσαν τὴν φωνὴν ᾠδάς τινας ἐρωτικὰς, ἢ καὶ παρανοίγουσα τὰς θυρίδας, ἡμῖν οἰομένη λανθάνειν, καὶ ἐμοιχεύετο πρὸς αὐτῶν. ὅπερ ἐγὼ μὴ

quam falsi dicere existimetis. Ego enim cùm viderem hanc haudquaquam amplius temperantem esse, neq; etiam in eo modesto habitu permanere, quo olim ornatam ipsam Pæanensis ille duxerat, comptam autem, & capillos meretricio more collocantem, prætereà fuco illitam, & genas ceruſſa quoque pingentem: ſuſpicari ſtatim cœpi, ac tacitè obſeruare quorſum verteret oculum. Ac cætera quidem miſſa facio: ſingulis autem noctibus angiportus quidem noſter replebatur amatoribus temulentis, & laſciuè erga illam petulanterq; multa agentibus, ac fores pulſantibus, quibuſdam verò etiam vi intrò ſeſe citra omnem modeſtiam ferre audentibus. Hæc autē ridebat, & ijs quæ agebantur, delectabatur, ac plerunq; vel de tecto proſpiciebat, canentes illos aſpera voce cantilenas quaſdam amatorias auſcultans: vel etiam apertis clàm foribus dum me latère iſta putat, laſciuè ſe gerebat, & ſtuprabatur ab illis. Quod cũ ego

ferre

φέρειν, γραψασθαι μὲν αὐτὴν μοιχείας οὐκ ἐβουλόμην, ἐν γειτόνων δὲ οἰκοῦντι τῷ Διαλόγῳ προσιόντι, ἠξίουν καταδιχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ταῦτα δῆτα, ἃ ἐγὼ τὴν Ρητορικὴν μοι γαλεπὴν ἡδίκηκα. καίτοι εἰ καὶ μηδὲν αὐτῇ δικαίου ἐπέπραχα, καλῶς ἔχει μοι, ἀνδρὶ ἤδη τριακοντούτει τὰ τηνικάδε γεγονότι· θορυβῶν μὲν ἐκείνων, καὶ δίκῶν ἀπηλλάχθαι, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ἀπραγμόνως ἐᾶν, καὶ τυράννων κατηγορίας, καὶ ἀειστῶν ἐπαίνους ἐκφυγόντι, ἐς δὲ τὴν Ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὸ Λύκειον ἐλθόντα, τῷ βελτίστῳ τούτῳ Διαλόγῳ συμπεριπατεῖν, ἡρέμα συναναστρεφόμενον ποσὶ καὶ ἔπεσι, ἤδη παύσομαι· ὑμεῖς δὲ ἐνόρκιον τὴν ψῆφον ἐνέγκατε. ΔΙ. τίς λαγχάνει; ΕΡ. πάσας ὁ Σύρος, πλὴν μιᾶς. ΔΙ. ῥᾴστη τοίνυν ἂν, ὦ τὴν ἐναντίαν

ferre non poſſem, accuſare quidem ipſam adulterij non placebat: ad Dialogum autem hunc in vicino habitantem accedens, rogabam vt is me recipere velle let. Atque hæc illa ſunt, Iudices, quibus ego tanta iniuria Rhetoricam affeci. Quanquam etiam ſi nihil tale ab ipſa commiſſum eſſet: tamen, puto, deceret me, virum iam propè quadraginta annos natum, à tumultibus quidem iſtis & cauſis agendis deſiſtere, ac viros iudices pati quieſcere, cùm Tyrannorum accuſationibus, tum optimatium laudibus euitatis: in Academiam autem vel Lycéum ingreſſum, cum optimo hoc, Dialogo videlicet, vnà deambulare, paulatim ac ſenſim cum eo diſputando. Multa adhuc habens, Iudices, quæ dicere poteram, in præſentia quieſcam. Vos autem ſententiam iurijurando iuſto conſentaneam proferte.

IVST. *Vter vincit?* MER. *Omnibus calculis Syrus, excepto vno.* IVS. *Apparet rhetorem fuiſſe aliquem, qui con-*

τίαν θέμενος, ὁ Διάλογος ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέγει· ὑμεῖς δὲ ψηφισάμενοι, διπλασίονα ἀφισόμενοι τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς δίκαις. Δια. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακρὸν μὲν ἀπτείνειν τοὺς λόγους οὐκ ἂν ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς, ἀπὸ βραχέων μικρὰ, ὥσπερ εἴωθα. ὀλίγους δέ, ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ὅτω ποιήσομαι τὴν κατηγορίαν, ἰδιώτης παντάπασι, καὶ ἄτεχνος τῶν τοιούτων. καίμοι ἦν ἔτι πρὸς ὑμᾶς τὸ προοίμιον. ἃ γὰρ ἐπλήμμελημαι, μὴ ψηφίσησθε πρὸς τούτοις, ταῦτά ἐστιν, ὅτι με σιμὸν τίως ὄντα, καὶ θεῶν τινι, μὴ φύσεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων προνοίας σκοπόμενον, ὑψηλὸν, ἄνω που τῶν νεφῶν ἀβοβατοῦντα, ἔνθα ὁ μέγας ἐν ὁράτῳ Ζεὺς, πλουτὸν ἅρμα ἐλαύνων φέρεται, καταστάσας αὐτοὺς, ἤδη καὶ τὸ ἀφίδα πτερόν, μὴ ἀναβαίνοντα ὑψοῦ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὰ πρὸς σωτη-

trarium tulit. Heus Dialoge, sub ijsdem Iudicibus dic tu quoq. Vos autem sedentes manete, duplicem accepturi mercedem pro vtraque videlicet lite. DIA. Ego verò, viri Iudices, longiorem quidem proferre orationem apud vos haudquaquam statueram, sed breuibus verbis, vt consueui, rem expedire: veruntamen vti lex est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam imperitus planè, atq; istarum rerum indoctus sim. Atque hoc ad vos exordium peractum mihi sit. Quæ verò per iniuriam & contumeliosè ab hoc passus sum, ea ita se habent. Nam me, cùm grauis antea ac venerandus essem, ac de dijs pleraque, & natura, & vniuersi huius ambitu considerarem, sublimis supra nubes alicubi per aërem incedens, vbi magnus ille per cœlum Iupiter alatum currum agens fertur: abstractum inde ipse, cùm iam in summa conuexitate volarem, atque vltra cœlum ascenderem, & alis confractis.

σωτρίψας, ἰσόδιαιτον τοῖς πολλοῖς ἐποίησε· καὶ τὸ μὲν πρακτικὸν ἐκεῖνο. καὶ σεμνικὸν πρόσωπον ἀφεῖλέ μου, καὶ κωμικὸν δ' ἄμα, καὶ σατυρικὸν ἐπέθηκέ μοι, καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. ἔτά μοι εἰς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθεῖρξέ μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν ἴαμβον καὶ κωμῳδὸν, καὶ † Εὔπολιν καὶ † Ἀριστοφάνη, δεινὸς ἄνδρας ἐπικεκλημένους τὰ σεμνὰ, καὶ χλευάσαι τὰ καλῶς ἔχοντα. τι καυτάριον ἦ, καὶ Μένιππόν τινα, τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν, ὡς δοκεῖ, καὶ κάρχαρον ἀνορύξας, καὶ τοῦτον ἐπεισήγαγέ μοι, φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κυνᾶ, καὶ τὸ δῆγμα λαθραῖον, ὅσον καὶ γελῶν ἅμα ἔλαχνε. πῶς οἶν οὐ δεινὰ ὕβρισμαι, μηκέτ' ἐπὶ τοῦ οἰκείου σχήματος ἀσχημονοῦντος, ἀλλὰ κωμῳδῶν καὶ γελωτοποιῶν, καὶ ὑποθέσεις ἀκοκότους ὑποκρινόμενος

ctis, æqualem & eiuſdem conditionis cum multitudine promiſcua fecit. Ac tragicam quidem illam atque modeſtam perſonam abſtulit mihi: comicam verò aliã, atq; ſatyricam quandam impoſuit, ac tantùm non ridiculam. Deinde in eundem locum ad me adducta, concluſit mecum Conuiciũ, Iambum, Cynicam petulantiam: prætereà q Eupolin & Ariſtophanẽ, rebementes videlicet viros ad exagitandũ grauia illa, & ad irridendum ea quæ præclara ac pulchra ſunt. Poſtremò autem r & Menippo quodam ex antiquis illis canibus admodum latratu facili ac prompto, vt videtur, deinde mordaci atque aſpero quoque effoſſo, hunc quoq; ad me introduxit, terribilem reuera canem, & morſu latenter inuadẽtem, eanimirum quòd etiã ridendo pariter mordeat. Proinde quomodo non graui contumelia affectus videar, qui neq; familiari ac proprio habitu ampliùs conſpicior, & comœdias agendo, ac riſus ciendo, argumentaq; aliena tractando, quaſi quendam hiſtrionem illi

νόμῳ σ' αὐτῷ; τὸ γὰρ πάντων ἀλοπώτατον, ἱμάσιόν τινα πρόσλοξον λίνραμμα, καὶ ἔτι μιξός εἰμι, ὅτι ἐπὶ τῶν μιτρώων βέβηκα, ἀπὸ ἵππου, ταύρου λίπλω, σωθετόν τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀνδράσι λοκῶ. Ερ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖς, ὦ Σύρε; Σύ. ἀπροσδόκητον, ὦ ἄνδρες λίκασαι, τὸν ἀγῶνα ἔτον ἀγωνίζομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἤλπιζον ἢ Διάλογον, ἢ διαβολὴν ἱερὰν περὶ ἐμοῦ, ὃν παραλαβὼν ἐγὼ ἀνυβριστὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς λοκοῦντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνεχῶν ἐρωτήσεων καταπεπληγότα, καὶ ταύτῃ ἀδιάλλακτον ἂν εἶναι λοκοῦντα, ὑπὲ πάντα δὲ ἁπλοῦν, καὶ τοῖς πολίταις ἐπιτήδειον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν εἰς ἀνθρώπινον ἔθος ἔτον τρόπον, μετὰ δὲ τὸν αὐχμὸν ἔτη πολλὰ, ἀφροδισίας, καὶ μαλακίαν καταναγκάσας, ἁπλοῦν τοῖς ὁρῶσι προσηνῆ. ἐπὶ πᾶσι δὲ,

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, temperatura quadam aliena ac noua mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neque in sublimibus incedo: sed planè Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum auditoribus appareo. MER. Quid igitur ad hæc dices, Syræ? SYR. Inexpectatum equidem, viri iudices, certamen hoc apud vos sustineo. Quid uis enim citiùs putâram Dialogum, quàm hæc de me dicturum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & præ continuis interrogationibus præfractum ac durum, eoq; nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, haudquaquam tamen omnino suauem, aut etiam multitudini acceptum, principiò quidem ipsum per terram incedere ad humanum hunc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo abstersо, & ridere ipso coacto, suauiorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra omnia

θ', τὴν κωμῳδίαν αὐτῷ συ-
ρέξυξα, καὶ κατὰ τοῦτο, πολ-
λὴν οἱ μηχανώμενος τὴν εὔ-
νοιαν πρὸς τῶν ἀκουόντων. οἱ
τέως τὰς ἀκάνθας ταύτας ἐν αὐ-
τῷ διαδιόντων, ὥσπερ τὸν ἐχῖ-
νον, λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖ-
ρας ἐφυλάττοντο. ἀτὰρ ἐγὼ οἶδ'
ὅπερ μάλιστα λυπεῖ αὐτὸν, ὅτι
μὴ τὰ ἰσχνὰ ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ
καθάπερ πρὸς αὐτὸν σμι-
κρολογοῦμαι, εἰ ἀθανατοῖ ἡ ψυ-
χὴ, καὶ πόσους ποιήσας ὁ θεὸς,
ὁπότε τὸν κόσμον ἐργάζε-
το, τοὺς ἀμείνους, ἢ κατὰ τὰ αὐ-
τὰ ἐχόντως. οὐσίας ἐνέχεεν εἰς
τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάντα
ἐκέρανυτο, καὶ εἰ ῥητορικὴ πο-
λιτικῆς μορίου εἴδωλον ἦν καὶ
κακίας τὸ τέταρτον· χαίρει
γάρ, οὐκ οἶδ' ὅπως, τὰ τοιαῦτα
λεπτολογοῦν, καθάπερ οἱ τὴν
ψώραν ἥδιστα κνώμενοι. καὶ
τὸ φρόνημα δὲ αὐτῷ ποι-
εῖ, καὶ μέγα φρονεῖ, ἂν λέγη-
ται, ὡς ὁ παντὸς ἀνθρώπου δεῖ
σοφιστοῦ, ἃ περὶ τῶν ἰδεῶν
ὀξυδορκεῖ. ταῦτα δηλα-

omnia autem Comœdiã cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliaui: qui antea spinas in eo istas metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipsum fugiebant. Cæterùm noui ego quod maximè ipsum malè habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia sentendo cum eo arguari soleo, sit ne anima immortalis videlicet, & quot heminas Deus quando mundum fabricauit, sinceræ & eodem modo sese habentes substantiæ in craterem illum, in quo vniuersa miscendo temperabat, infuderit: & num Rhetorica politicæ particulæ imago, adulatoriæ pars quarta sit. Delectatur enim nescio quo pacto huiusmodi argutias disputando, perinde vt illi qui ex psora libenter fricantur. Ac cogitatio ista & cura, dulcis ipsi videtur: ac magnificè se effert si

δὴ

dicatur quòd non cuiusuis hominis sit ea intelligere, quæ ipse de ideis subtiliter & acutè speculatur. Huiusmodi videlicet

λὰ ἡ παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, καὶ τὰ πτερὰ ἐκεῖνα ζητεῖ, καὶ ἀναβλέπει, τὰ πρὸς τοῖν ποδοῖν οὐχ ὁρῶν. ἐπεὶ τοί γε ἄλλων ἕνεκα οὐκ ἄν, οἶμαι, μέμψαιτό μοι. ὡς βοηθητέον τοῦ Ἑλληνικοῦ πεισπάσας αὐτοῦ, βαρβαρικῷ μετέλυσα, ἡ ταῦτα, βαρβαρικὸς αὐτὸς εἶναι δοκῶν. ἀδίκοιμι γὰρ ἄν, τὰ τοιαῦτα εἰς αὐτὸν παρανομῶν, ἡ τὸν πάλαι ἐπιτήδεια πεποιημένος. ἀπελογησάμην, ὡς δοκεῖ ἐμοί. ὑμεῖς δ' ὁμοίαν τῇ πάλαι τὴν ψῆφον ἐνέγκατε. Ερ. βαβαὶ, δίκαια ὅλως ἐρᾶτε. ὁ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος καὶ ὁ πάλαι, δεκαπλοῦς ὁμοῦ φύσει ὤν, ἀμέλει, τοῦτο ἔθος ἐστὶ, καὶ πᾶσι τοῖς τετρυπημένοις οὕτως φέρειν, ἡ μὰ Δία καὶ τοῦτο φθονῶν τοῖς ἀεὶ σοῖς. ἀπιόντες μὲν ἄνδρες ἀγαθῇ τύχῃ, αὔριον δὲ τὰς λοιπὰς διαλυόμεθα.

licet à me quoque poscit, & alas illas quærit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videns. Nã cæterorũ certè causa haud quaquam, puto accusaueris me, quòd veste hac Græca detracta, barbaricam ipsi induerim, & hoc, cùm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim feciſſem, si legibus præteritis in ipsum talia commisissem, ac patrio vestitu grassatorum more spoliassem. Respondi, Iudices, quantum possibile mihi fuit. Vos autem similem priori sententiam quæso ferte. MER. Papæ omnibus decem vincis. Nã ipse ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris sentit. Nimirum cõsuetudo hæc illius est, atque omnibus perforatũ calculum ferre solet, nec facilè desierit optimis quibusque inuidere. Sed vos quidem nunc abite bona cum fortuna: in crastinum autem & de reliquis cognoscemus.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Therſites in Mortuorum dialogo Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2 Verarum hiſtoriarum. Sunt contrà, qui ſcribunt, eum adeò pauperem fuiſſe, vt luminibus ægritudine amiſſis, non eſſet illi vnde ſumptus puero à quo duceretur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate ſortitum fuiſſe ſcribunt. ὄμηρον enim cæcum appellãt Cumani.* b Iuncto curru totũ diem.] *In dialogo Mercurij & Solis, è Iouis mandato Mercurius ſolem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec luceat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait ſplendere τοῖς κεκμηκόσι.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Cræſo ſcribit Herodotus lib. 1.* e Aut ſomnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus ſit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. ſæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complecti voluit patrem Anchiſen, de ſomnio ſic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; ſimillima ſomno.

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à ſomno, è prora in mare deciderit, ſomnusq; receſſerit:

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

De ratione ſomniorum vide Luciani Somnium ſiue Gallũ. Homerus in Odyſſ. 19. fingit duas eſſe portas ſomniorum, per quas exeuntia efferunt ſe hominibus. Alteram eburneam, cuius ſomnia vana & ἄσημα ſunt: alteram verò corneam, cuius ſomnia vera eſſe dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aeneid. imitatus eſt. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis ſomnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij diſputat. Extant quorundam commentarij cùm Græci, tum Latini de Somnijs. f Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iuſtitiæ patrem creditum ait, ea ratione, quòd ſit princeps & imperator vniuerſorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iuſta & æqua putarentur. Eadem ratione Anaxarchus Sophiſta apud Arrianum in quarto Hiſto. antiquos ait Ioui aſſiſtentem iuſtitiam feciſſe. quam interpretationem Arrianus non ſatis probat.* g Aſſidens iuxta deas.] *Apocration ſcribit, Athenienſes*

vocar

vocare Erinnyes, σεμνὰς θεὰς, quasi dicas deas castas & incorruptas. Paus. in Corinth. ait, Semnas à Sicyonijs, Eumedici ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iuxta Dearum, inquit, templum, quas σεμνὰς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Epicolono. Has vocat Hesiodus in Theogonia, Erinnyes. Semnis deis oues prægnantes immolabant, & melicratum. Philemon poëta Comicus diuersas Eumenidas & Semnas fecit in fabulis. h Filius ille Sophronisci.] Socratem Sophronisci lapicidæ fabri & Phænaretæ obstetricis filium, Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum, reum postulârunt Anytus & Melitus; quòd corrumperet iuuentutem, deos contemneret, nouas superstitiones introduceret, Athenienses veneno sustulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accusatores in exilium actos, ex Laërtio, Platone & Themistio, in sermone εἰς τὸν αὐτοῦ πατέρα, scimus. Socrati æream statuam, quæ in Pompeo poneretur, à Lysippo factam, esse decretam, ciuitatem lustratam, palæstras & gymnasia, velut in publico ciuitatis luctu, clausa, &c. Occidistis, occidistis sapientissimam & innocentissimam luscìniam Musarum. Vide ea quæ annotauimus in Parasito, ex Aeschine, & Fugitiuis & Ioue confutato. i Ne gallo quidem Aésculapio.] Cum draconi etiam gallum attributum legimus propter vigilantiam, de quo ipsi res sacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, sumpto veneno, cùm puer illi detexisset, quòd illi iam frigerent præcordia: Debemus, inquit, ô Crito. hoc summis viribus egerat, vt Socrates vitæ suæ consuleret. adeò inerat illi viro natiua quædam vis vrbanitatis, vt moriens etiam iocaretur. Nam hanc ferunt illi fuisse supremam vocem. k Qui quum solum attigerint foris lebetem.] ψαῦσαι λέβητος, non multùm abest, quod dixit Cornel. Tacitus in Dial. cùm ait: In cortina esse. Id contrarium est, quod Græci ἀλλοσυνὸν vocant. Quæ enim in cortina siue lebete sunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At herculè, inquit, peruulgatis iam omnibus cùm vix in cortina quisquam assistat, qui elementis studiorum, etsi non instructus, vt certè imbutus sit. l Annón nosti Pana.] De Pane in Icaromenippo & in epigrammate eiusdem Luciani de Echo & Pane dictum est. In deorũ cõcilio dicitur caprarius

rius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca maritima colit, ideoque ἀλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonē amare existimatur. Mare autem πολύηχον est: i. vocale & clamosum. m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenienſi fuit hoc nomine, cuius & Ariſtophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hîc Pan amorem ſuum, cùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo: & conuenit hoc. cùm enim in ſcopulis & ſyluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἀντιφωνόξοι, præter ſolam Echo. Nemo enim alius audit; aut illi reſpondere poteſt. Ouid lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè ſyluis nullóque in monte videtur;
Omnibus auditur, ſonus eſt qui viuit in illa.

o Pyrrhonem procla mna.] *Hic ex pictore philoſophus, huius meminit Laërt. libr. 1 & lib. 9 autor Scepticorum ſectæ, qui ſemper aſſenſum retinebant, ſemper ſe dubitare præ ſe ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione ſub finem. Extant Sexti philoſophi Pyrrhoniarum hypotypoſeōn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philoſophiæ partes ſeuerißimè inquiritur. Lucianus noſter in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem pro ſe.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samoſatâ Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Aſiæ regio eſt, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo libr. 16. Plin libr. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuerſa nomina recitat, & tandem doctiſsimè ſuo ordine deſcribit.* q Eupolin.] *Eupolis Athenienſis priſcæ comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodoro principe Athenis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbißimus impugnator. habuit canem Moloſſum genere, qui in Ephialtem ſeruum, qui Eupolidis fabulas ſurripuerat, acerrimo impetu mordicusque comprehenſum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus fuit philoſophus dicax & feſtiuus, cuius Laërt. meminit in Philoſophorū vitis, quemq; ſubinde pro ſuo decoro dialogis aliquot loquentem introducit noſter Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙ. ΔΙΑΛΟΓΟΣ. RHETORVM PRAECEPTOR.

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INsectatur hoc scripto Lucianus corruptam suorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui se maximè facundos esse, atque egregiè perorare existimant, cùm verba quædam ex vltima vetustate repetita, & vix ipsi Euandri matri intellecta, orationi passim admiscent, aut verius infarciunt: quales fuerunt nostra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tùm præcipuè apud Italos, quibus maximè ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & superioribus annis dialogus ille, qui Volscorum & Oscorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipsa oratio didascalica est. Duas enim vias ad eloquentiam consequendam adolescenti, à quo (vt fingitur) ad id impulsus fuerat, præscribit: priorem quidem asperam ac duram, & vix longo tempore peragendam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquentiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus est ei, qui volet vel mediocrem laudem assequi. Alteram autem planam & expeditam, sed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipse ironica quadam epitrope commendat, ac adolescenti obeundam proponit, scilicet ad temporum suorum morem alludens: quibus vt quisque indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præcipuo ac summo habebatur. Vtrique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ recta sunt, & ad ipsam rem pertinent, monentem: alterum autem quæ ad arrogantiam, improbitatem & temeritatē spectant, verius q; tabulam ac sycophantam aliquem, quàm oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quæ de se ipso afferre conueniat discipulum, præcipit: deinde qui-

de quibus maximè ſtudere publicè, primum in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde inter agendum, & in foro, & in frequentia hominum: poſt hæc priuatim quoq;, & domi inter ſuos idem debeat, docet. Quæ omnia eiuſmodi ſunt, vt mores ac vitia illorum temporum plánè referant, quemadmodum cùm ex aliis pleriſque, tum ex Quintiliáno multis in locis idem animaduertere licet; qui ipſe quoque huiuſmodi affectatores & arrogantes non ſemel perſtringit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hic deſcribit, ſuprà in Lexiphane expreſſum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

Ρῶσαι, ὦ μειράκιον, ὅπως ἂν ἐντεῦθεν γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον τοῦτο, καὶ πανδήμου ὄνομα σοφιστὴς αὐτὸς ἐν δόξῃς. ἀβίωτα γὰρ ἄνευ σοῦ φῆς, ἂν μὴ δι' αὐτῶν τινὰ τῶν λεγομένων περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὃς ἄμαχον εἶναι, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι πᾶσι παντάπασιν, καὶ ἀποβλέπεσθαι, καὶ πειρᾶσθαι ἅπαντα ἐκείνοις ἐμφερὴς γενέσθαι· καὶ διὰ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, ἃς τινὰς ποτ' ἐστὶν, ἰδεῖν ἐπιθυμεῖς. ἀπὸ οὐδεμιᾶς φθόνου, ὦ παῖ, καὶ μάλιστα, ὁπόταν τις αὐτὸς ὢν, ὁρμᾷ τε καὶ σπεύδῃ, ἵν' ὡς κάλλιστος ἄρ

Ciſcitaris, ô adoleſcẽs, quõnã [a] pacto rhetor euadere, et venuſtiſsimum illud, ac opidò quàm honorificum nomen Sophiſta ipſe eſſe cenſeri poſsis. Tibi enim viuendũ eſſe negas, ni talem in dicendo vim quandam aſſequaris, vt [b] inexpugnabilis ac intolerabilis exiſtat, omnesq; in admirationem & venerationem rapiat, ac Græciæ res celeberrimæ famæ eſſe videatur. Ideò vias illuc perducentes, quænam tandem ſint, addiſcere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quiſpiam adoleſcens adhuc exiſtens, optima deſiderat, ignarus tamen

ἀμ ταῦτα ἐκπορίσαιο, ἱερόν τι χρῆμα, πλὴ συμβαλὼ οὖν, λαβάπερ νῦν σὺ, τοῦτο αὐτοίη προσελθών. ὥστε ἄκρη τόγε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάνυ θαῤῥῶν, ὡς μάλιστα δεινὸς ἀνὴρ ἔσῃ γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, ἢν τὸ μετὰ τοῦτο ἐθελήσῃς αὐτὸς ἐμμένειν, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾷν, καὶ προθύμως ἀνύειν πλὴ ὁδὸν, ἧς ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν οὖν βάραθρον ὀλίγου δεόμενον, ὃ δὴ ὀλίγης τῆς σπουδῆς δεόμενον, ἀλλὰ ἐφ' ὅτῳ καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομεῖναι ἄξιον. σκόπει γοῦν, ὁπόσοι τίνες μηδὲν ὄντες, ἔνδοξοι καὶ πλούσιοι, καὶ νὴ Δί' ὀψιστοι ἐδόξαν ἀπὸ τῶν λόγων, ὅπως δὴ μὴ δέδιθι, μηδὲ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐλπιζομένων ἀθυμήσῃς, μείονός τινὰς τοὺς πόνους προπονήσαν οἰηθείς. ὁ γὰρ σὺ πραχθέαν τινα, δὴ ὄρθιον,

vnde hæc hauriat, sitq; res sacra quædam consiliũ, quemadmodum tu iam accedens, hoc expostulet. Igitur ex me audi, & admodum confide, quòd in perquàm eloquentem euadas virum, ita vt ea quæ deceant, & cognoscere & explicare possis, si tute interim memor esse illorum, quæ à nobis audieris, assiduóque labore exercere, & alacriter viam capessere volueris. Ita enim ad optatum peruenies terminum. Cæterùm huius rei adeptio minimè est exigua, neque mediocri indiget studio, sed pro qua multos labores multasq; vigilias subire, ac quicquid euenerit, sustinere decet. Considera igitur quotnam hucusque, cùm nullius essent momenti, ob sermonem clari & opulenti, ac per Iouem nobilissimi quoque apparuêre. Atqui ne timeas, neque ob speratorum magnitudinem desperes, infinitos quosdam labores subeundos existimans. Siquidem minimè per asperam quandam aut arduam

ῥᾴθιον, καὶ ἱδρῶτα μεταλὺ ἡμᾶς γε ἄξομεν, ὡς μέσης ὠτῆς ἀναστρέψαι καμούσας, ἐπεὶ οὐδὲν ἂν διαφέροιμεν τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη ἐκείνην ἡγοῦνται, μακρὰν καὶ ἀνάντη, καὶ καματηρὰν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπηγνωσμένην· ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβουλῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τε ἅμα καὶ ἐπιτομωτάτην, καὶ ἱππήλατον καὶ κατάντη, σὺν πολλῇ τῇ θυμηδίᾳ καὶ τρυφῇ, διὰ λειμώνων ἀνθῶν, καὶ σκιᾶς ἀκειβῶς σχολῇ, καὶ βάδην ἀνιὼν, ἀνιδρωτὶ ἐπισκοπῇ τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρύσεις οὐ καμών. καὶ νὴ Δί' ὑπωχήσας, κατακείμενος ἥκιστα ὀκνοῦς, ὁπόσοι τὴν ἑτέραν ἐπράπονθ', ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐπισκοπῶν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι κατὰ δυσβάτων καὶ ὀλιθρῶν τῶν ἐρημνῶν μόλις ἀνέρποντας, ἀρτιαλιομένους ἐπὶ διφαλῆ ἐνίοτε, καὶ πολλὰ τραύματα λαμβάνοντας περὶ τραχείαις τοῖς πέτραις. σὺ δὲ πᾶ πολλοῦ ἄνω ἐστραμμένος, ὑπολαμπρύ-

arduam ſudorîſve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab aliis differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laborioſam, & vt plurimùm deſperatam: ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſsimam pariter ac compendioſiſsimam facilémque & accliuem viam, cum multa animi voluptate deliciisq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, ocio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per loſuem diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in aſcenſus cliuo ab edito deſpicias: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuoluios, multiaq; vulnera cautium aſperitate accipiẽtes. Tu verò pridem anteà in ſummo co-

μαμανίσω]ς ἴσῃ, ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα ὄντως ἀγαθὰ, παρὰ δ' ῥητορικῆς, μονονουχὶ μαθόντων λαβών. ἡ μὲν δὴ ὑποσχέσις ὅτῳ μεγάλη, ἀλλὰ πρὸς φιλίου Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥᾳδίως σοι ταῦτά ἐπιδείξειν φαμέν. εἰ γὰρ Ἡσίοδος μὲν, ὀλίγα φύλλα ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος λαβὼν, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος κατέστη, καὶ ὕδατος θεῶν καὶ ἡρώων γένη, μαθητὴς ἐκ Μουσῶν γενόμενος· ῥήτορα δὲ, ὃν νῦν ἐνιοι τῆς ποιητικῆς μεγαληγορίας ἐρῶσιν, ἐν βραχεῖ καταλιπόντα ἀλιώδη, ἅτις ἐκμάθοι τὴν ταχίστην ὁδὸν, ὡς ἔγωγε καὶ διηγήσασθαί σοι βούλομαι Σιδώνιός τινος ἐμπόρου ἐπίνοιαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένην, καὶ ὦν ἀκούσαντι ἀνόνητον. ἤρχε μὲν γὰρ ἤδη Ἀλέξανδρος Περσῶν, μετὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην, Δαρεῖον καθηρηκὼς· ἔδει δὲ πανταχόσε τῆς ἀρχῆς ἀγγέλους πέμ-

ronatus, *felicissimus eris, breui vniuersa quotquot in Rhetorica sunt bona, tantùm non dormiendo accipiens. Atqui promissio hæc admodum magna est, verùm per hospitalem Iouem ne diffidas, si facilè pariter & iucundissimè tibi hæc ostendi posse asserimus. Etenim si Hesiodus cùm pauca ex Helicone folia sumpsisset, confestim poëta egregius ex pastore euasit, atque Musarum numine afflatus, deorum & heroum genus decantauit: cur rhetorem, qui multò infra poëtices est magniloquentiam, in breui creare impossibile erit, si quis compendiosissimam didicerit viam? quemadmodum & ego tibi enarrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum remansit, ac audienti inutile. Imperabat iam Alexander Persis, postquam Darium in Arbelis pugna deuicerat, ac oportebat vndique per imperium nuncios emittere,*

γραμματοφόρους τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου λομίζοντας. ἐκ Περσῶν δὲ πολλὴ ἐς Αἴγυπτον ἐγίγνετο ἡ ὁδός· ἐμπεριέχεσθαι γὰρ ἔθει τὰ ὄρη, ἔπειτα δὲ τῆς Βαβυλωνίας ἐς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν, ἔπειτα ἐρήμων πολλῶν ἐπελάσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, ἑπτὰ μηκίστους ἀνδρὶ ἀζήνῳ σταθμοὺς ζόντας διανύσαντα. ἤχθετο οἷῳ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τι παρακινεῖν ἀκούων, οὐκ ἂν ἐπὶ δισταχίων ἐπέμπετο τοῖς σατράπαις τὰ λοιπὰ οἱ περὶ αὐτῶν. τότε δὴ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος· ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, διαχνοῦμαι δείξειν ὁδὸν οὐ πολλῷ ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐὰν γάρ τις διαβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, διαβαίη δ' ἂν τετάρτῃ, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι. καὶ ἔχων ἔτι πολλὰ ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ ἐπίστευσεν, ἀπατεῶνα ἔφασκε τὸν ἔμπορον εἶναι. οὕτω τὸ παράδοξον καὶ ἀπιστότατον ἄπιστον ἐδόκει τοῖς πολλοῖς.

emittere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Aegyptum via. siquidem montana circumire oportebat: hinc Arabiam per Babyloniam intrare, inde longis emensis desertis, vix tandem in Aegyptum perueniebatur stationis viginti prolixis viro expedito. Ferebat id ægrè Alexander, quoniam Aegyptios nonnihil tumultuari audiebat, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis annunciare posset. Tum mercator Sidonius: Ego, rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Aegyptum me tibi ostensurum polliceor. etenim si quis montana hæc superabit (transgredietur autem triduo) confestim in Aegypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit, sed deceptorem esse mercatorem existimabat. Ita quamplurimis promissiones admirãdæ incredibiles videntur.

ἀλλὰ μὴ σύγε πάθῃς τὸ αὐτό· ἔσῃ γὰρ πειρώμενος. ὡς δὲ μὴν σε ἰωλύσει ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς, δὲ ὅλης ἡμέρας, ὑπερπεσόντα τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐθέλω δή σοι πρῶτον, ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γραψάμενος ἐγὼ λόγῳ, ἑκατέραν ἐπιδεῖξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐσην· αἱ πρὸς τὴν ῥητορικὴν ἄγουσαν ἐκ ἐρᾶν δ μητρίως μοι δοκεῖς, καὶ δῆτα ἡ μὲν ἐφ' ὑψηλοῦ καθήσθω, πάνυ καλὴ καὶ εὐπρόσωπος, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ ἀριστερᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑπερβρύον· ἐν θατέρᾳ δέ μοι δοκεῖ τὸν πλοῦτον παρεῖσθαι ὁρᾶν χρυσοῦν ὅλον ὄντα, καὶ ἐπέρασον· καὶ ἡ δόξα δὲ καὶ ἡ ἰσχὺς παρεστάτην, καὶ οἱ ἔπαινοι περὶ πᾶσαν αὐτὴν, ἔρωτες μικροῖς ἐοικότες, πολλοὶ ἀναπαχόθεν περιπλεκόμενοι ἀλλήλοις· ἐπιτόμως, εἴ που τὸν Νεῖλον εἶδον γραφῇ μεμιμημένον, αὐτὸν μὲν μέμφομαι ἐπὶ μᾶλλον

Sed ne id tibi accidat, caue: etenim experientiâ cognosces, quòd nil prohibebit te Rhetorem censeri vnius, nec totius quidem diei, montem ex Persis in Aegyptum transgressum. Proinde Rhetorices primò imaginem sermone describere, & quemadmodum [c] Cebes ille, vtranque viam tibi ostendere volo. Etenim duæ sunt, quæ ad Rhetoricam perducunt, quam haud mediocriter mihi amare videris. Illa itaque in eminenti residet solio, admodum formosa, ac aspectu eleganti: in dextráque [d] Amalthéæ retinet cornu, fructibus omnifarijs refertum. Ex altera autem parte adstantes mihi diuitias aspicere videtur, penitùs aureas, ac perquàm amabiles: iuxta quas gloria quoque & vehementia consistunt: ipsam verò laudes permultæ, pusillis Amatoribus similes, ac vndique confertæ circumuolitant, instar Nili, si quando illum depictum vidisti. Crocodilo

κοῦφόν τινος ἢ ἱπποποτάμου, οἷον οἱ τοὺς λοιποὶ γράφουσιν ἐν αὐτῷ, μικρὰ δέ τινα παιδία παρ' αὐτὸν παίζοντα, πήχεις αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι· τοιοῦτοι καὶ περὶ τὸν ῥητορικὸν οἱ ἔπαινοι. πρόσει δὴ σὺ ὁ ἐραστὴς, ἐπιθυμῶν μὲν ταχὺ ὅτι τάχιστα γενέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμέτης τις αὐτὴν ἀνειληφὼς, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους· νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεται τοῦ γεγαμηκότος. εἶτα ἐπειδὰν πλησιάσῃς τῷ ὄρει, τὸ μὲν πρῶτον ἀπορήσεις τὴν ἄνοδον, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν σοι ἔσται δοκεῖν, οἷα ἡ Ἄορνος ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπότομον αὐτὴν ἀπανταχόθεν ἰδοῦσιν, ἀτεχνῶς ἐδὲ ὀρνίθοις ἀπερίληπτον ῥᾳδίαν, Διονύσου τινὸς, ἢ Ἡρακλέους, ἂν μέλλοι καθαιρεθήσεσθαι, δοκοῦσαν. ταῦτά σοι δόξει τὸ πρῶτον. εἶτα μετ' ὀλίγον ὁρᾷς δύο τινὰς ὁδοὺς, μᾶλλον δὲ ἡ μὲν ἀπρακτός ἐστι καὶ ἀνυδρωδὴς καὶ τραχεῖα, πολὺ τὸ δίψος ἐμφαίνουσα καὶ ἱδρῶτα· καὶ ἔφθη γὰρ

dilo alicui, vel equo fluuiatili, quales multi sunt in eo, insidentem: paruulos autem puellos, Peches illos Aegyptij vocant, circa ipsum lusitantes: tales & circa rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quamcelerrimè in summum euadere, vt tibi ascendenti nubat, ac omnia ea possideas, diuitias, gloriam, laudes. lege etenim cuncta nubentis fiunt. Inde cùm monti appropinquas, sub initium de ascensu desperabis, resq; tibi similis esse videbitur, quemadmodum e Aornos Macedonibus apparet, vndique aspicientibus prærupta, & vix auibus transuolatu facilis, Dionysio aliquo, aut Hercule, si complanari debeat, indigens. & ita tibi sub initium videbitur. Inde paulò pòst duas quasdam vias cernes, vel potius aliera semita est, angusta, spinosa & aspera, multum sitis ac sudoris præ se ferens, quam iam

ἤδη Ἡσίοδος, ἐν μάλα σαφῶς δείξας αὐτῷ, ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσει. ἑτέρα δὲ, πλατεῖα καὶ ἀνθηρὰ, καὶ ὕδωρ ἔχουσα διαύτη, οἷαν μικρῷ πρόσθεν ἔφην, ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγων πολλάκις, ἐπίσχω σε ἤδη ῥήτορα ὄντα δυνάμενον. πλὴν τόγε τοσοῦτο προσθεῖναί μοι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν πρώτη ἐκείνη καὶ ἀνάντης, οὐ πολλὰ ἴχνη τῶν ὁδοιπόρων ἔχει, εἰ δέ τινα πάνυ παλαιὰ καὶ ἴχνη κατ' ἐκείνην ἔστι θεάσασθαι, τοσαῦτα πάμπαν, οὐδὲν δεῖν ἑτέρα δέ, ἅτε ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀγχίνουν οὐδὲν ἔχουσα, πόρρωθέν μοι ἐφάνη, οἷά ἐστιν, οὐχ ὁδοῦντι αὐτῷ. οὐ γὰρ ἔτι ἐμοῦ ἔτι ὄντος τὸ βέλτιον, ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐκεῖνον ἀληθεύειν ὤμην, λέγοντα ἐκ τῶν πόνων φύεσθαι τὰ ἀγαθά· τὸ δὲ ἐκ ἔχθρας οὕτως. πονηρὸν γοῦν ὁρῶ τοὺς πολλοὺς μᾶλλον ἀγαθυμένους ὁμοίας τῆς ἀρίστης, τῆς τῶν λόγων καὶ ὁδῶν. ἐπὶ δ' ὄρεσι πλὴν ἀρχῆς

antea [f] Hesiodus perquàm egregiè ostendit, ita vt mihi mei indigeas. Altera verò lata est, florida, ac manantibus aquis irrigua, & penitùs talis, qualem paulò antè dixi, ne eadem sæpiùs repetens, te qui iam Rhetor esse possis, detineam. Tantū hoc addendum videtur, quòd aspera illa & ardua, non multa viatorum retinet vestigia: & si aliqua, valde vetusta. per illam ego miser ascendi, tantum laborans, cùm haud necesse esset. Altera verò vndiq; plana, ac nil cōfragosi habens, qualisnam sit, à longè tantū mihi apparuit: non tamen per illam ineessi. Haud enim cùm adhuc iuuenis essem, quid optimum foret cernebam, sed poëtam illum vera loqui existimabam, dicentem, 8 Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè sic se habebat. multos enim video absque labore maiori dignitate euectos, felici sermonum & viarum electione tantùm. Cùm verò ad ingressum

peruc-

ἀρχὴν ἀφικόμενον, οἶδα ὅτι ἀπορήσας, καὶ πολὺ ἀποροῦσε, ὁποτέραν καὶ πρωτοπορίσως ὑμῖν ποιήσας ὁδὸν, ῥᾷστα ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἀναβήσει, καὶ εὐδαιμονήσας, καὶ γαμήσας, καὶ θαυμαστὸς πᾶσι φόξας, ἐγώ σοι φράσω· ἱκανὸν γὰρ, τὸ ἐμαυτὸν ἐξαπατηθῆναι, καὶ πονῆσαι, σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα φυτεῦσαι πάντα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κρόνου. εὐθὺς οὖν προσάσι σοι καρτερός τις ἀνὴρ, ὑπόκλυσε, ἀνδρώδης τὸ βάδισμα, πολὺν τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχων, ἀρρενωπὸς τὸ βλέμμα, ἐγρηγορὼς, τῆς πρακτέας ἐκείνης ὁδοῦ ἡγεμὼν, λήρους τινὰς ὁ μάταιος διεξιὼν, πρὸς οἷς ἔτυχεν ὁλοι παρακινούμενος, βοᾷ δηχνὺς τὰ Δημοσθένους ἴχνη καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν, καὶ ὑπὲρ τὸν νῦν, ἀμαυρὰ δὲ ἤδη, καὶ ἀσαφῆ τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου. καὶ φασὶν ὑδαμοῦ σοι ἴσεσθαι, καὶ νόμῳ γαμήσειν πλὴν ῥητορικῇ, ἅπαντα τὰ τῶν

peruenieris, rectè noui te hæsitaturum, quin iam dubitares ad quamnam sit vertendum. Quid igitur iam tibi faciundum sit vt facilè ad summum ascendas, fortunatus euadas, & nubas, omnibusque admirabilis videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse: h tibi verò circa fementem & arationem, tanquam Saturni seculo, cuncta prouenient. Confestim igitur tibi se obuium feret vir quidam robustus, prædurus, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilator, asperæ illius viæ dux, nugas quasdam vanas prædicans, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, & super præsentia, verùm iam obscura, & vtplurimùm à tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege Rhetoricam tibi nupturam,

τὰ τούτων ὀδώσεως, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καλῶν βαίνοντος· ἢ δι' ἄγαν μικρόν τι παραβάσεως, ἢ ἔξω τῆς εὐθείας, ἢ ἐπὶ θάτερα μᾶλλον κλιθείσης τῇ βάσει, ἐκπεσεῖσθαί σε τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀδύνατον ἐπὶ τὸν γάμον. ἔπειτά σε κελεύσει ζηλοῦν ἐκείνους τοὺς ἀρχαίους ἄνδρας, ἴσως παραδείγματα παρατιθεὶς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμεῖσθαι, οἷα τὰ τῆς παλαιᾶς ἐργασίας ἐστίν, Ἡγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα καὶ Νησιώτην, ἀπεσφιγμένα καὶ νευρώδη καὶ σκληρά, καὶ ἀκριβῶς ἀφῃρημένα τῆς γραμμῆς. πόνον δέ, καὶ ἀγρυπνίαν καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἀλιμαρὲς, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπαραίτητα φύσει· ἀδύνατον γὰρ εἶναι, ἄνευ τούτων διανῦσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν ὑπογράψει τῆς ὁδοιποιίας, ἔτη πολλὰ, οὐ κατὰ ἡμέρας, οὐ κατὰ τετραετηρίδας, ἀλλὰ κατὰ Ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν,

nuptiarum, si per illa inceſſeris, veluti eos qui ad bona pergunt. at si parumper transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut inceſſu aliquorsum magis declines, te à vera via & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priſcos illos viros imitari iubebit, inutilia ſermonum proponens exempla, nec imitatu facilia, qualia veuſtæ ſunt conſtructionis Hegesiæ, & quæ circa Cratetem, Neſiotem quoque, ſeuera, neruoſa & dura, diligenterq; à literis amputanda. Laborem autem, vigilias, & puræ aquæ vſum, ſqualorem quoq;, hæc cuncta neceſſaria & ineuitabilia dicet. Etenim impoſſibile eſſe abſque illis viam perficere. Et quod omnium moleſtiſsimum, perlongum tempus ad perficiendum iter tibi præſcribit, annos multos, non per dies, neque triennalia, ſed per integras numerans Olympiades, ita vt priuſquam audiem

ἀνιθμῶν, ὡς προαποκαμεῖν τὸν ἀκούοντα, καὶ ἀπαγορεῦσαι, πολλὰ χαίρειν φράσαντα τῇ ἐλπιζομένῃ ἐκείνῃ ἀνδαιμονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθὸς ὀλίγους ἀναστήσῃ τῶν τοιούτων πόνων, ἀλλὰ οὐκ ἂν ἡγήσαιτό σοι, εἰ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι. ὁ μὲν ταῦτα φήσει, ἀλαζὼν, καὶ ἀρχαῖος ὡς ἀληθῶς, καὶ Κρονικὸς ἄνθρωπος, νεκρὸς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προτιθεὶς, καὶ ἀνορύττειν ἀξιῶν λόγους πάλαι κεκορωρυγμένους, ὥς τι μέγιστον ἀγαθὸν, μαχαιροποιοῦ γὸν, καὶ ἄλλον Ἀτρομήτου τινὸς γραμματιστοῦ ζηλοῦν ἀξιῶν· καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μήτε Φιλίππου ἐπιόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου ἐπιτάττοντος, ὅπου τὰ ἐκείνων τότε ἐδόκει χρήσιμα, οὐκ εἰδὼς ὁποία νῦν κεκαινοτόμηται, ταχεῖα καὶ ἀπράγμων, ἡ εἰς τὸ εὐθὺ τέμνουσα ὁδός. σὺ δὲ μήτε πείθου, μήτε προσίεσο αὐτῷ, μή σε εἰς πραγμάτιον παραλαβὼν, ἢ τὸ τελευταῖον προσπέσοι τοῖς πόνοις

audiens laborem ſubierit, & defatigatus fuerit, feliciter illi ſperatæ longum valere dicat. Inſuper ob hæc mala haud paruam expetet mercedem: ſed neque dux eſſe incipiet niſi magna priùs acceperit. Et hæc tibi dicet ſuperbus, & verè antiquarius ac Saturnius homo, mortuos, vetuſtos ad imitationem proponens, ſermonesque pridem defoſſos eruere dignum ducens, ac ſi maximum eſſet bonum, gladiorum fabri, & alium Atrometi cuiuſdam grammatiſtæ filium imitari: & hæc in pace, neque Philippo ingruente, neque Alexandro cogente, quo tempore illorum ſermones vtiles ſunt viſi: ignorans quænam ſint nunc innouata, celeritas, laboris euitatio, & via ad Rhetoricam perquàm cõpendioſa. Tu verò haud acquieſcas, neque illi mentem adhibeas, ne te ſuſcipiens alicubi præcipitet, vel demum priuſquam tot labo-

res

νοις παρασκευάσῃ. ἀπὸ ἐ πάντως ἱρᾶς, καὶ τάχιστα ἐθέλῃς τῇ ῥήτορικῇ συνεῖναι, ἐκμάθωμεν ἔτι, ὡς καὶ σπουδάσιον πρὸς αὐτῆς, ἵνα ὃ μὲν ἄλλος τούτῳ, καὶ πέραν τοῦ μετρίου ἀνδρικῷ μακρὰ χαίρειν, λίαν ἀναβαίνειν αὐτὸν, καὶ ἄπους, ὁπόσους ἂν ἐξαπατᾷν δυνήται, ἀνάγειν καταλιπὼν ἀσθμαίνοντας, καὶ πολῷ ἱδρῶτι συνόντας. πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν ἐλθὼν, εὑρήσεις πολλοὺς καὶ ἄπους, ἐν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα, διασεσαλυμένον τὸ βάδισμα, ἐπικεκλασμένον τὸν αὐχένα, γυναικεῖον τὸ βλέμμα, μιλτοῦν τὸ φάντασμα, μύρων ἀπανθίζοντα, καὶ λαπτὸν ἄκρῳ τῷ κεφαλῷ κυβόμενον, ὀλίγας μὲν ἔτι, οὔλας δὲ καὶ ὑακινθίνας τὰς τρίχας εἰλιττόμενα, πάνυ βρόν τινα Σαρδανάπαλον, ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα, τὸν τραγῳδίας ἐκεῖνον ποιητήν. λέγω δὲ ὡς

res exhaurias, in senium perducat. Sed si omnino amore flagras, ac celerrimè Rhetoricæ congredi desideras adhuc vigens, ita vt illi diligentem operam impendere possis, aspero huic homini, & vltra mediocritatem virili, longè dic valere: ipsum verò ascendere, & alios quotquot decipere potest, secum ducere permitte, vt tandem anhelantes, & multo sudore perfusos destituat. Ad alteram verò perueniens viam, alios quoque multos inuenies, inter quos perquàm sapientem quendam ac perpulchrum virum, [i] incessu molli, cervice infracta, vultu effœminato, voce suaui, vnguenta spirantem, ac [k] summo digito caput scalpentem, capillos quidem paucos adhuc, intortos tamen & hyacinthinos componentem, perquàm [l] delicatum Sardanapalum quendam, vel [m] Cinyram, aut [n] Agathonem ipsum, lepidum illum tragœdiæ poëtam. Hæc ideo refero,

ὃτι ἀφ' τούτων γνωείσοις αὐτὸν, μηδὲ οι οὕτω θαυμάσιον πρᾶγμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι δαιμόνιον. καί τοι τί φημι; κἄν ἃ μόνοντι γάρ σοι προσελθὼν ἄποι τι, τὸ Ὑμήττιον ἐκεῖνο ἀνοίξας στόμα, καὶ τὴν σωσθῆ φωνὴν ἀφῇ, μάθοις ἂν ὡς ἐχὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τίς ὤν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἴδομεν, ἀλλά τι ξένον φάσμα, βρόσῳ καὶ ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τότῳ τοί νιν προσελθὼν, καὶ παραδοὺς σαυτὸν αὐτίκα μάλα ῥήτορ ἔσῃ, καὶ πεπαιδευμένος, καὶ ὡς ὀνομάζει αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀρτήσῃ λαβόμενος, τὰ τέθριππα ἐλαύνων τοῦ λόγου· διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἐλᾶν. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἐπάτω πρός σε· γελοῖον γάρ, ὑπὲρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκριτὴν ἴσως τῶν τοιούτων καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ σωφρίψω που πρὸς τὸν ἅρμα, ὃν ὑποκίνημαι, φασὶν ἂν τοιχαρεῖς πρός σε,

ſero, vt ab eis eum cognoſcas ſignis, ac res tam diuina, Veneriq; & Graijs amica minime te lateat. Sed cur hæc dico? etenim ſi ad cæcutientem te accedens, ſolum quid proloquutus fuerit, Hymettium os illud aperiens, & conſuetam vocem tantùm emittens, quamprimùm intelliges eum non ex nobis quempiam, qui terræ fructu paſcimur, eſſe, ſed ſpectrum peregrinum, rore vel ambroſia enutritum. Ad hunc itaq; ſi acceſſeris, teq; ipſum tradideris, confeſtim Rhetor eris egregius ac conſpicuus, & vt ipſe vocat, rex in ſermonibus citra laborem conſtituêris, orationis moderans quadrigas. Ea enim ſuſcipiens te, prima illa docebit: ſed potiùs ipſe te alloquatur. Siquidem ridiculum, pro tanto rhetore me verba facere, malum forſitan talium tãtorũq; mimũ, ne alicubi cadens, heroa quẽ repræſentare conor, atterã. Te igitur cõpellabit, comam interim

ὥ κ πως ἀσπασάμενος, ὁ-
σσον ἔτι λοιπὸν τῆς κόμης,
καὶ ἐπομειδιάσας τὸ γλαφυ-
ρὸν ἐκεῖνο καὶ ἁπαλὸν, οἷον
ἔωθεν Ἀνδριάδα τὴν κωμι-
κὴν, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκέ-
ραν τινὰ μιμησάμενος ὡς πρε-
σβεῖτιν φθέγματος. ἄρρεν
γὰρ τὸ ἀρρωστότερον, καὶ ὃ
πρὸς ἁβρὸν καὶ ἁπαλοῦ ῥήτο-
ρος. φύσει δ' ἔμπαν μει-
ζόνων ὑπὲρ ἑαυτὸν μῶν σε,
ὦ ἄγαθε, ὁ Πύθιος ἔπεμψε
πρός με, ῥητόρων τὸν ἄριστον
κρινοῦντα; ὥσπερ ὅτε Χαι-
ρεφῶντι ἤρετο αὐτὸν, ἔδειξεν
αὐτῷ, ὅστις ἐστὶν ὁ σοφώτατος
ἐν τοῖς τότε. εἰ δὲ μὴ τοῦτο,
ἀλλὰ κατὰ κλέος αὐτὸς ἥκεις,
ἀκούσομαι ἁπάντων ὑπὲρ
ἐκπεπληγμένων τὰ ἡμέτερα,
καὶ ὑμνούντων, καί τι θηρῶτων
καὶ ὑποπεπληχότων. αὐτίκα
μάλα ἔσῃ πρὸς οἷόν τινα δαι-
μόνιον ἄνδρα ἥκεις. προσδο-
κήσας δὲ μηδὲν τοιοῦτον ὄψεσθαι
οἷον ὡς δὲ καὶ ὡς παραλαβών,
ἀλλ' εἴ τις ἢ Τιτυὸς ἢ Ὦτος ἢ
Ἐφιάλτης, ὑπὲρ ἐκείνους πά-
νυ

interim quæ adhuc reſidua
eſt, demulcens, ſubridens-
que iucundum illud & te-
nerum, quemadmodum aſ-
ſueuit, comicam Thaidem,
vel Malthacen, aut Glyce-
ram in emittenda voce imi-
tatus. Siquidem ruſticana
eſt virilitas, & minimè ad
molliciem & blanditias rhe-
toris apta. Dicet igitur de
ſeipſo perquàm modeſtè lo-
quens: Num, ô præclare,
te Pythius ipſe ad me miſit,
rhetorum optimum diiudi-
cans, quemadmodum Chæ-
rephonti olim perquirenti
oſtendit quisnam ex tum
viuentibus ſapientiſſimus
eſſet? At ſi non ideo, ſed
propter gloriam aduenis,
quoniam audieris noſtra o-
mnia eſſe perquàm ornatiſ-
ſima, decantata, ſtupenda
& mirè expolita: confe-
ſtim intelliges ad quàm di-
uinum acceſſeris virum: ex-
pectabis autem nihil tale vi-
ſurum, ſicuti hoc vel il-
lud accipere: verùm ſi quis
Tityus, aut Otus, ſeu Ephialtes, longè ſuper illos tibi

res

νυ φανῆταί σοι τὸ πρᾶγμα ὑπερφυὲς καὶ τεράσιον· ὡς τοὺς γε ἄλλους ὁσουτονὶ ὑπερφωνοῦντα εὑρήσεις, ὁπόσον ἡ σάλπιγξ τοὺς αὐλοὺς, καὶ οἱ τέττιγες τὰς μελίττας, καὶ οἱ χοροὶ τοὺς ἐνδιδόντας. ἐπεὶ δὲ καὶ ῥήτωρ αὐτὸς ἐθέλεις γενέσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἂν παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἢ παρ' ἐμοῦ μόνου· ὦ κλεινὸν μέλημα, οἷς ἂν ἔπω, καὶ ζήλου πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοι παραφύλαττε. μάλιστα δὲ ἥδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ πλουθεὶς, ἐὰν μὴ προτετελείωσαι ἐκεῖνα τὰ προτῆς ῥητορικῆς, ὁπόσα ἡ ἄλλη προπαίδεια τοῖς ἀνοήτοις καὶ ματαίοις, μετὰ πολλοῦ καμάτου ὁλοσχοινεῖ, οὐδὲν γὰρ αὐτῶν δεήσει, ἀπ' ἀνιπτοις τοῖς ποσὶν, ἡ παροιμία φησὶν, ἔμβαινε, οὐ μεῖον ἕξων διὰ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ κοινότατον, μηδὲ γράφειν τὰ γράμματα· ἄλλως. ἄπορον γὰρ τι περὶ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ λέξω δὴ πρῶτον μὲν, ὁπόθεν καὶ αὐτόν σοι οἴκοθεν ἐ-

res videbitur immensa & admiranda: me etenim tantum alios vocalitate excellere inuenies, o quantum tuba fistulas, cicadæ apes, chorique eos qui remisse cantare assueuerunt. Postquam verò & ipse rhetor euadere cupis, idque haud facilè ab alio addiscere potes, solum ô gloriolæ studium ea quæ dico sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus te uti iubeo, mihi diligenter obserua. quin potiùs nil cunctatus iam accede: neque admireris si ante rhetoricam priùs ea non didiceris, quæ alia præexercitatio multo labore frustis & vanis inculcat hominibus (nullius enim eorum indigebis) sed Pillotis pedibus (inquit paræmia) irrue: nil minus ideo habiturus, neque sit tritissimum illud literas scribere ignoraueris. Etenim vtra hæc omnia aliud quid rhetor est. Primùm igitur referam quódnam te domi digres-

χονλα ἥκειν ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπισιτίσασθαι, ὡς ἂν τάχιστα διανύσαι δυνηθείης· ἔπειτα καὶ αὐτὸς, ἃ μὴ πεῖόντι ἐπιδήλους κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δὲ καὶ παραινῶν, πρὶν ἥλιον δῦναι, ῥᾴδιά σοι ὑπὲρ τοὺς πάντας, ἀποφανῶ, οἷός τ' αὐτός εἰμι, ἀναμφιλέκτως τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῶν λεγόντων ἐπιχειρούντων ἔχων. νόμιζε οὖν τὸ μέγιστον μὲν, τὴν ἀμαθίαν, ἔπειτα θράσος ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄπαντας δὲ τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν, αὐδὴν δὲ, ἢ ἐπαίδειαν ἢ μετριότητα, ἢ ἐρύθημα οἴκοι ἀπόλιπε· ἀχρεῖα γὰρ, καὶ ὑπεναντία τῷ πράγματι. ἀλλὰ μὴν καὶ βούλομαί σοι μεγίστην, καὶ μάλ' ἀναίσχυντον, καὶ βάδισμα, οἷον τὸ ἐμὸν, ταῦτα δὲ ἀναγκαῖα πάντα, καὶ μόνα δεῖν ὅτι ἱκανά. ἐγὼ δὲ ἔχω ἀνθρώπου καὶ λαικὴν, ἔργον τῆς Ταραντίνης ἐργασίας, ὡς διαφαίνεσθαι τὸ σῶμα. καὶ ἡ κρηπὶς Ἀττικὴ, καὶ γυναικεία, τὸ

sum viaticum ad peragendum iter afferre oporteat, qualiterq; commeatum instruere, vt illud perquam celerrimè perficere posis. Inde ego ipse quædam procedenti per viam ostendens, nonnulla verò admonens, ante Solis occasum rhetorem te supra omnes, qualis ipse sum, efficiam, indubitater prima, media & nouissima eorũ, qui declamare conantur, posidẽs. Igitur quod maximum est, ignorantiam affer: deinde temeritatem, audaciam præterea, & impudentiam: verecundiam autem, mãsuetudinem, mediocritatem & erubescentiam domi relinque. inutilia enim sunt, & negotio perquàm contraria. Præterea clamorem validissimum, ac cãtum turpem, incessumque qualis meus est. Siquidem hæc valde sunt necessaria, & sola quodammodo sufficiunt. Vestitus aũt sit conspicuus & candidus, opus Tarẽtini operis, vt corpus transpareat. Crepida verò attica & muliebriter effi-

τὸ πολυσχιδὲς. ἢ ἐμβὰς Σικυωνία, φίλοις τοῖς λεπτοῖς ἐπιπρέπουσα. καὶ ἀπόλουθοι πολλοί, καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν χρὴ συντελεῖν, τὰ δ' ἄλλα, καθ' ὁδὸν ἤδη προϊὼν, ὅρα, καὶ ἄκουε. καὶ δή σοι τοὺς νόμους διέξειμι, οἷς χρώμενός σε ἡ ῥητορικὴ γνωρίσει, καὶ προσήσεται, οὐδὲ ἀποσφήσεται, καὶ σπουδάσει, καθάπερ ἀτέλεστόν τινα, καὶ κατάσκοπον τῶν ἀπορρήτων, ἀλλὰ σχήματός μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χρὴ μάλιστα, καὶ συμμέτρου τῆς ἀναβολῆς. ἔπειτα πρωτοπειρατικόν που, ἢ οὐ πλέω τι τῶν εἴκοσιν, Ἀττικὰ ὀνόματα ἐκλέξας πολλὰ, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐκμελετήσας, πρόχειρα ἐπ' ἄκρας τῆς γλώττης ἔχειν τὸ ἁπλᾶ καὶ λεῖα, καὶ μῶν καὶ ἀμυχεπῆ, καὶ λῶστε, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπαντι λόγῳ καθάπερ τι ἅλυσμα ἐπιπάσαι αὐτῶν. μελέτω δὲ μηδὲ τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀνόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀπρεπῆ.

ἢ πορ-

effigiata. Solea Sicyonia, ligamentis albis decorata. Sectatores verò quampluri-mi; libellusq; semper. Haec te ipsum conferre oportet: at reliqua per viam iam pro-cedens vide & audi. etenim iam tibi leges enarra-bo, quibus si vsus fueris, rhetorica te cognoscet, & accedet, minimeque auer-tetur, aut quapiam afficiet contumelia tanquam haud initiatum, & arcanorum speculatorem quendam. Prò inde formae ac vestitus de-cori permaximam curam adhibere oportet. inde quin-decim, vel non vltra vigin-ti, ex Attica quaedam seli-ge verba, haecq; diligenter exercens, in summa lingua prompta habe, vipote, quip-pe, nempe, quoniam quidem, igitur, vtique, & heus opti-me, ac talia: in omniq; ser-mone illa tanquam condi-mentum quoddam inspar-ge. Aliorum nulla tibi sit cu-ra, si his sint dissimilia, in-conuenientia & inconcinna.

ἡ πορφύρα μόνον ἔστω καλὴ καὶ ἀνθηρά, κἂν σισύρα τῶν παχαίων τὸ ἱμάτιον ᾖ μιξᾶ δι, ἀπόρρητα καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ἀπὸ τῶν πάλαι εἰρημένα, καὶ ταῦτα συμφορήσας ἀκτόξως, προχεαιζόμενος εἰς τοὺς προσομιλοῦντας. οὕτω γάρ σε ὁ λεὼς ὁ πολὺς ἀγαλίψονται, καὶ θαυμαστὸν ὑπολήψονται· καὶ τὴν παιδείαν ὑπὲρ αὐτοὺς, ἢ ἀφελληνίσασθαι μή, τὸ ἀρξύσασθαι λέγεις, τὸ δι ἁλίω θέρεσθαι, ἐλευθεριάσθαι, τὸν ἀραβῶνα δι, πρότιμον, τὸν ὄρθρον δι, ἀκροκνῆφις. ἐνίοτι δὲ καὶ αὐτὸς ποιῆ καινὰ καὶ ἀπόκοπα ὀνόματα, καὶ ἀνομαζόβιτα τὸν μή. ἐρμηνεῦσαι λανὸν, ὀλισβὸν καλῶν, τὸν σωφρονιστὴν σοφόνουν, τὸν ἀρχηγὲν δι, χειροσοφον. ἂν σολοικίσῃς δι, ἢ βαρβαρίσῃς, ἴσως φάρμακον, ἢ ἀναισχυντία, καὶ πρόχειρον αὐτῇ ὄνομα οὔτε ὄντος οὔτε γενομένου ποτὲ, ἢ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως, ὃς

Tantummodo purpura sit pulchra ac florida, licet pallium ex crassioribus consutum sit pellibus. Deinde obsoleta & peregrina, taroque ab antiquis vsitata colligeris verba, hæc expeditè in eos cum quibus conuersaris eiaculare: ita enim te populus ille magnus venerabitur, & admirandum suspiciet. Doctrinam igitur quæ eorum exuperat intellectum, expertam, tanquam ex peritia habitam nominabis. Buttubata nugatoria, pro valde dices antigerio, pro cito toper, pro bestiæ simulem belutum. Nonnunquam tu quoq; noua effinge, & monstrosa compone nomina. nam poëtam versificem appella, præstantem, venerabilem venerando habilem, certamina agonismata. Cùm verò solœcismum vel barbarismum commitis, vnum tibi sit remedium impudentia, confestimque in promptu sit nomen poëtæ cuiusdam vel scriptoris qui nec est nec fuit vnquam: vt

eum

ὃς οὕτω λέγων ἐδοκίμασε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τοῖς φαυλοτέροις τὸ ἀκριβέστερον ἀπωκείωμένος. ἀπὸ καὶ ἀναγίγνωσκε τὰ παλαιὰ μὴ μὰ σύνι, μηδέ τι ὁ λῆρος Ἰσοκράτης, ἢ ὁ Χαείτων ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀπὸ τοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν ὀλίγον λόγους, ἢ ἃς φασι ταύτας μελέτας, ὡς ἔχεις, ἀπ' ἐκείνων ἐπισιτισάμενος, ἐν καιρῷ καταχρῆσθαι, καθάπερ ἐκ ταμιείου προαιρῶν. ἐπειδὰν δὲ καὶ δέῃ λέγειν, καὶ οἱ παρόντος ὑποβάλωσί τινες ὑποθέσεις, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μέν, ὁπόσα ἂν ἐνδυσχερῆ, λέγεσθαι, καὶ ἐκφαυλίζεσθαι, ὡς οὐδὲν ὅλως ἀνδρῶδες αὐτῶν· ἐλομένων δέ, μὴ μελήσας λέγε, ἔφλιξον ἐπί σε ῥῆμα γλώττης ἔλθῃ, μηδὲν ἐκείνων ἐπιμεληθείς ὡς τὸ πρῶτον, ὥσπερ οὖν καὶ ἔστι πρῶτον, ἐρᾷς ἐν καιρῷ προσήκοντι, καὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ τρίτον, μετ' ἐκεῖνο. ἀπὸ τὸ πρῶτον

cùm ita dixeris, vir ſapiens eſſe cenſearis. Vocem verò data opera aliiſsimè tolle. Proinde veteſta minimè perlegeris tute, neq; ſiquas nugator Iſocrates, vel gratiarum expers Demoſthenes, aut Plato frigidus ſcripta reliquêre: ſed orationes eorum qui paulò ante nos fuêre, & quas haſce exercitationes appellant, vt illis inſtructus, ac tanquam ex penu depromens, habeas quibus in tempore abuti poſsis. Poſtquam verò orãdum erit, præſentesq; argumẽta quæda ac ſermonum occaſiones ſubiecerint, vniuerſa ea quotquot ſunt, cum indignatione dicantur, vilipendanturq;, tanquam nil penitùs ex his virile exiſtat. De illis verò quæ tute elegeris, caue mediteris, ſed quicquid verbi in linguam venerit, effutias. Quin nec hoc tibi curæ ſit, vt primum quemadmodum primum eſt, debito proferas tempore, ſecundumq; dein, ac tertium poſt illud: verùm quicquid primum inciderit,

τον ἐμπεσόν, πρῶτον λεγέσθω· καὶ ἂν οὕτω τύχῃ, περὶ ζωμὸν μὲν ἡ κνημίς, περὶ τὴν κνήμην δὲ ἡ κόρυς. πλὴν ἀπ' ἴσης ἄγε, καὶ σώφρων, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περὶ ὑβριστοῦ τινος ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθηναίοις, τὰ ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις λεγέσθω. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυναίγειρος· ὧν ἄνευ μή τι ἄνουν γένοιτο· καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεέσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκιέσθω, καὶ Ξέρξης φευγέτω, καὶ ὁ Λεωνίδας θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Ὀθρυάδου γράμματα ἀναγιγνωσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλαταιαὶ, πολλὰ ταῦτα καὶ πυκνά. καὶ ἐπιπάσσε ὀλίγα ἐκεῖνα ὀνόματα ἐπιπολαζέτω, καὶ ἐπανθείτω, καὶ συμπλεκέσθω τὸ ἄθλα, καὶ τὸ λίπουθγε κἂν μηλαμοῦ αὐτῶν λίπῃ καλὰ γὰρ ὄντι καὶ ἐκεῖ λεγόμενα. ἢν δὲ πού τι καὶ ἄσαι καιρὸς εἶναι δοκῇ,

primum quoque dicatur: & si ita euenerit, ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galea. præterea accelera, & vndique connecte: solummodò ne taceas. Quòd si de contumelioso quodam vel mœcho Athenis verba facies, quæ apud Indos ac Ecbatana geruntur, referas. In omnibus verò sit Marathon & Cynægirus, sine quibus nil fiat: semperque Athos nauigetur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol à Persarum sagittis obumbretur, & Xerxes fugiat, & Leonides admirationi existat, & Othryadæ literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Plateæ, multa hæc & inculcata. In omnibus verò pauca illa verba immisceantur, & tanquam flosculi interspergantur, assidueque in ore sit vtique illud, & quoniam quidem igitur: etiam si illis minimè indigeas. pulchra etenim sunt etiã fortuitò prolata. Proinde & aliquando canendi tempus est videtur, omnia

δοκῇ, πάνυ ἀδόλως, καὶ μέλῃ γινέσθω. ἐὰν ποτὲ ἀγνοήσῃς πράγματος ὀλίγου, τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ὀνομάσας ἐμμελῶς, πιπλησάναι οἷον τῷ ἁρμονίαν· τὸ δὲ οἴμοι τῶν κακῶν, πολλάκις, καὶ ὁ μηρὸς πατασσέσθω, καὶ παρῴγιξε, καὶ ἐπικέκλαυσο τοῖς λεγομένοις, καὶ βάδισε, μεταφέρων τὴν φωνήν. καὶ ἢν μέν σε μὴ ἐπαινῶσιν, ἀγανάκτει, καὶ λοιδόρου αὐτοῖς. ἢν δὲ ὀρθοὶ ἐπήνωσιν, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης ἤδη πρὸς τὴν ἔξοδον ἔχοι μοι, λιθίζεσθαι λίθοις, καὶ ὅλως, τυραννὶς τὸ πρᾶγμα ἔσω. ὅπως δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζῃ σε τῶν λόγων, ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ νὴ Δία, ἀπὸ τῶν Δευκαλίωνος καὶ Πύῤῥας γάμων, ἢν δοκῇ, καταβίβασε τὸν λόγον ἐπὶ τὰ νῦν καθήκοντα. αἱ μὲν γὰρ σιωπήσονται, ὀλίγαι, οἱ μάλιστα μὲν σιωπήσονται διὰ δυσνοιαν· ἢν δὲ καὶ λέγωσί τι, διαφθόνου δοκοῦσι τὸ δόξαν σοι ῥᾴδιον. οἱ πολλοὶ δὲ τὸ σχῆμα καὶ φωνὴν, καὶ βάδισμα,

omnia canantur, & melos fiant. Quòd si dliquando canendi quoq; ignarus fueris, viros qui iudicio præsident, exactè sonorosè nominans, harmoniam explere puta. At illud, heu malorum, sæpiùs repetatur, & femur percutiatur, & murmurillo interim susurra, & dictis adgānias, ac incedendo clunes exagita. Quòd si te haud laudent, indigneris, & eos conuitijs insecteris: si verò surrexerint, & ob pudorem exire parati iam fuerint, eos sedere iube, sitque penitùs u res tyrānica. Vt verò multitudo quoq; sermones tuos admiretur, ab x Iliacis incipiens, vel per Ioue Y à Deucalionis, si videtur, & Pyrrhæ nuptijs, ad præsentia sermonem detorque: etenim qui hæc intelligant, pauci erūt: qui maximè, propter beneuolentiam tacebūt. Quòd si quid dixerint, ob inuidiam id facere videbuntur: multitudo verò & formam, & vocem, & incessum, & de-

καὶ περίπατον, καὶ μίλτον, καὶ κρηπῖδα, καὶ τὸ ἄλλα σε ἐκεῖνο θαυμάσονται, καὶ τὸν ἱδρῶτα ὁρῶντος καὶ τὸ ἄθυμα, οὐκ ἔξουσιν ὅπως ἀνισήσουσι μὲ οὐχὶ πάνδεινόν τινα ἐν τοῖς λόγοις ἀγωνιστὴν εἶναί σε. ἄλλως τε καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, οὐ σμικρὰν ἔχει τὴν ἀπολογίαν, καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὥστε ὅρα μή ποτε γράψῃς, ἢ συνθάμενος παρέλθῃς ἔλεγχος γὰρ σαφὴς ταῦτάγε. οἱ φίλοι δὲ πανδάτως σαν ἀεὶ, καὶ μισθὸν τῶν δείπνων ἀπολυέτωσαν, εἴ ποτε ἔλαθοί σε καταπεσόμενον χεῖρα ὀρέγοντος, καὶ παρέντος τὸ λεχθησόμενον ἐν τοῖς μέσοις τῶν ἐπαίνων διαλείμμασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τὸ δὲ μελέτω σοι, τί χορὸν ἔχειν οἰκεῖον καὶ σωφάλοντα. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις· μετὰ ταῦτα δέ, προιόντα σε θορυφορείτωσαν, ἐγκαλυμμένον αὐτὸ καὶ περιὼν ἔφης, μεταξὺ διαλαμβάνοντα. καὶ ἴσως τις ἐντύχῃ, θαυμάσια ὑπὲρ σαυτοῦ

ambulationem, & cantum, & crepidas, & vtique illud tuum admirabitur. Præterea sudantem te & anhelantem cernens, nil prohibebit quin te perquàm aptum quendam in sermonibus certatorem esse credat. Proinde celeritas illa haud paruã defensionem habet, admirationem q; apud multos: ideo caue, ne aliquando scribas vel meditatus procedas. Siquidem id manifestæ est redargutionis. Amici verò semper applaudãt, ac cœnarum precium exoluant, siquando te à memoria excidisse intelligant, manus porrigentes, & inter laudes tuas spatium præbentes, vt rursus inuenire possis quod dicendum erat. Siquidem hoc tibi præcipuè curæ sit, A vt chorum habeas domesticum, tibiq; concinentem. Et hæc tibi in sermonibus obseruãda erunt: dein verò vbi processeris, ille te stipans, satellitum vices expleat, de quibus dicis, interim conferat. Quòd siquis obuiam factus fuerit, admiranda

ἑαυτοῦ λέγε, καὶ ὑπερπαίνα, καὶ ἐπαχθὴς γίνου ἀκροωμένοις. τί γὰρ ὁ παιανιεὺς πρὸς ἐμὲ, καὶ πῶς ἔνεστί μοι τῶν παλαιῶν ὁ ἀγὼν; καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁ δὲ μέγιστον, καὶ πρὸς τὸ εὐδοκιμῶν ἀναγκαιότατον ὀλίγου δεῖν παρέλιπον, ἁπάντων καταγέλαστα τῶν λεγόντων. καὶ ἂν μή τις καλῶς ἔπῃ, ἀπόνοια, καὶ οὐχ ἑαυτοῦ ἀληθινὴν δοκεῖτω. ἂν δὲ μετρίως ἐνέχθῃ. πάντα ἴσως ἐπιλήψιμα. καὶ ἐν ταῖς ἀκροάσεσι μετὰ πάντας εἰσίεναι χρή, ἐπίσημον γάρ· καὶ σιωπησάντων ἁπάντων, ξενόντινα ἔπαινον ἐπαπῆραι, τὰς ἀκοὰς τῶν παρόντων ἐπιστρέφοντα καὶ ἐνοχλήσοντα, ὡς ναυτιᾷν ἅπαντας ἐπὶ τῷ φορτικῷ τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπιφράττεσθαι τὰ ὦτα. ἐπισείσεις δὲ μὴ πολλάκις τὴν χεῖρα, εὐτελὲς γὰρ· μηδ' ἀναστῇς, πλὴν ἅπαξ, ἢ δὶς τὸ πλεῖστον. ὑπομελία δὲ τὰ πολλὰ,

randa de te ipso referas, ac ſummis te laudibus extolas, grauemq; te illi oſtēdas. quid enim B Pæanienſis in mei eſt cōparationem? & vtinam mihi cum veteri quopiam certamen foret? & alia huiuſmodi. Proinde, quod maximum eſt, & ad exiſtimationem perquàm neceſſarium, paulò minùs prætermiſeram. omnia quæ dicuntur, irride: & ſi quiſpiam benè loquutus fuerit, aliena & non ſua oſtentare videatur. Quòd ſi vel mediocriter contrà niti voluerit, omnia carpantur. Præterea in auditoria poſt cunctos ingredi oportet: id enim inſigne eſt, omnibúsque tacentibus, peregrinam quādam laudem, præſentium auditum auertentem & interturbantem, inchoare: adeò vt omnes tantorum nominum onere nauſeent, ac aures obſtruant. Interim manum haud frequenter moueas: nam id facilu facile. neque præterquam ſemel, vel vt plurimùm bis aſſurgas. Subſanna autem quàm

πολλὰ καὶ ἄῤῥηθ' γίγνου μὴ ἀρτιπόμφ θ' ζοῖς λεγομένοις. ἀμφιλαφεῖς δ' αἱ ἀφορμαὶ τῶν μέμψεων ζοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὦτα, τὰ δ' ἄλλα μὲν θαῤῥεῖν. ἀτόλμα γὰρ καὶ ἡ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεῦσμα πρόχειρον, καὶ ὄρκ θ' ἑπ' ἄκροις ἀεὶ ζοῖς χείλεσι, μῖσ θ' καὶ βλασφημία, καὶ διαβολαὶ πιθαναί· ταῦτα σοι ἀοίλιμον ἴσως βραχεῖ καὶ περίβλεπτον ἀφανεῖ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ἔξω· ἰδίᾳ δ' πολλὰ πράγματα ποιεῖν σοι δοκῶ, λυβᾶν, μεθύσκεσθαι, λαγνεύειν, μοιχεύειν, αὐχεῖν τι, δοκεῖν μὴ ποιοῦσι, καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν, καὶ γράμματα ἐπιδεικνύειν ὑπὸ γυναικῶν δῆθεν γραφέντα· καλὸς γὰρ εἶναι θέλεις. καί σοι μελέτω, ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεσθαι δοκεῖν. ἐς γὰρ ῥητορικὴν γε τοῦτο ἀνοίσουσιν οἱ πολλοί. ὡς δὲ ζῦτόν σοι καὶ ἄλλη τῆς γυναι-

plurima, & palàm oſtende minùs tibi placere quæ dicuntur. Abundè autem reprehenſionum occaſiones & Sycophanticis aures ſuppeditabunt. at in reliquis confidere oportet. etenim audacia, & impudentia, mendacium quoque promptum, ac ſemper D in labijs ſummis periurium, & inuidia erga cunctos, odium quoque & blaſphemia, nec non calumniæ frequentes, hæc te in breui celebrem & conſpicuum reddent. Et talia quidem ſint, quæ manifeſtè ac palàm fiant: priuatim verò res omnes perpetrare videaris, ludere, inebriari, ſcortari, mœchari, iugulare quoque: & ſi non facis, coram omnibus tamen te facere iactita, literaſq; aliquando à mulieribus conſcriptas oſtende. Nam & pulcher eſſe velis, præcipuáque tibi ſit cura, vt à fœminis celebrari videaris. Nam per hãc viam quamplurimi ad Rhetoricam vſque aſcenderunt. Ideò & tu quoque per illam ad gyna-

γυναικωνίτιδ' ἐνδοκιμῆν-τ', καὶ τὸ λῆνα δὲ μὴ ἀφ-ροδὲς, λάβε πρὸς ἀνδρῶν ἐ-πὶ θῆτέρῳ ἐρᾶσθαι δοκοίης, καὶ ταῦτα γνωτότης, ἢ καὶ μὴ Δία φαλακρὸς ἤδη ὤρ' ἂν ἐσῳεν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ σωόντοδ, λῆ δὲ μὴ ὦσιν, οἱ ἐκέτται ἱκανοί· πολλὰ γὰρ ἂν ἐκ τοῦ τοιούτου πρὸς τὴν ῥητο-ρικὴν χρήσιμα παραγίνεται, πλείων δ' ἀναισχυντία καὶ θρᾶσ'. ὁρᾷς, ὡς λαλίστερα αἱ γυναῖκδ, καὶ λοιδορουμέ-ται πειστικῶς, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἐὰν δὲ τὰ ὅμοια πο-σχεῖς· διοίσεις τῶν ἄλλων. καὶ μὲν καὶ πιπτοῦσθαι χρὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα, ἐὰν δὲ μὴ, πάντως ἐκεῖνα. καὶ αὖ-τὸ δὲ τοι τὸ σῶμα πρὸς ἅπαν-τα ἁδρῶς λυχνίτω, καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετείτω, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, ὁπόσα ἄρα δεῖται δεῖσθαι· ἢ σολοικίζειν μόνον, ἢ βαρ-βαρίζειν, ἢ ληρεῖν, ἢ ἐπιορ-κεῖν, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ δια-βάλλειν καὶ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ

gynæcéum vsque clarescere poteris. Atque istud ne vereare, etiamsi à viris ob aliud quiddam amari videaris, & hoc barbatus, aut etiá per Iouem caluus iam existens: sed adsint qui etiam ob id tecum consuetudinem habeant. At si nemo alius fuerit, vel serui sufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam vtilia oriuntur: augetur impudentia & temeritas. Cernis etenim vt F loquaciores sunt fœminæ, impotentiusq; ac supra viros conuicijs debacchantur. Quòd si itaque & tu similia patiéris, alijs longè præstabis. Iam verò & volsum esse maximè oportet per omnia. Quòd si non, illa prorsum vtique. Et ipsum autem os quoquè ad cuncta libenter tibi diducatur, & lingua sermonibus & reliquis quantum potest, subseruiat. potest autem non solùm solœcismum & barbarismum committere, nugari, peierare, cõuiciari, criminari, mentiri: sed & aliud quid

καὶ νύκτωρ τί ἄλλο ἀποτελέσῃ, καὶ μάλιστα, ἢ πρὸς ἅτω πολλὰς τὰς ἐρωτας μὴ ἀρκέσεις. πάντα αὐτήν ἐπισκόπει, καὶ γονιμωτέρα γίγνεσθω, καὶ μηδὲν ἀφεσριφέσθω. ἢν ταῦτα, ὦ παῖ, καλῶς ἐμάθῃς (δυνήσεσαι δὲ ἐὰν γὰρ ἐν αὐτοῖς βαρὺ) βαρρῶν ἐπαγγέλλομαι σε ἐς μακρὰν σοι ἄνεσιν ῥήτορα καὶ ἡμῖν ὅμοιον ἀποτελεσθήσεσθαι. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἐγὼ ἐμὲ καὶ λέγω, ὅσα ἐν βραχεῖ παρέσται σοι τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῆς ῥητορικῆς· ὁρᾷς γὰρ ἐμὲ, ὃς πατρὸς μὲν ἀφανοῦς, καὶ ἐλευθερῶς ἐκ νέου ἐγνώσθην, ὑπὲρ Ξόϊν καὶ Θμουῖν δουλεύοντος, μητρὸς δὲ ἀπειρίας, ἐπ' ἀμφοδίτιδός τινος, αὐτὸς δὲ τὸν ὅσον χρόνον ἀνέπαυσαν ἀδόκιμον ὄντα δόξαι, τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ φιλῷ ὠνήσασθαι, σωλῶν τινι Ἀκολάσμονι, καὶ γλίσχρῳ ἐραστῇ. ἐπεὶ δὲ τὸν ὁδὸν ταύτην ῥᾴστην ὅσαν κατέλαβον, καὶ διεκπεράσας, ἐπὶ τὸν ἄκρον ἐγνώσθην (ὑπῆρχε γάρ μοι, ὦ φίλη Ἀδράστεια, πάντα

quid peragere noctu, & maximè quando vnus tam multis amatoribus non sufficies. Nam cuncta facere noscat, vt expeditior reddatur, & penitùs à re nulla abstineat. Hæc, fili mi, si rectè dideris (poteris siquidem, nihil enim ex his graue) confidenter polliceor te haud longo tempore rhetorem præstantissimum, nobisq; similem euasurum. G Quæ verò sequuntur, haud me dicere oportet, quãta tibi bona breui à Rhetorica aderunt. H Cernis etenim me, qui è patre sordido, nec penitùs libero, quiq; super Xoni & Thmuin seruitutem seruierit, natus sum, matre verò sartrice, in bitio quodam: ipse verò forma non omninò illiberali esse visus. sub initium ob victus penuriam, cum infelici, suaui tamen conuersabar amatore. At postquam viam hanc quàm facilis esset conspexi, & transgrediens in summũ pueni, siquidem, ô amicabilis Adrastia,

omnia

πάντα ἰκανὰ, ἃ πρόπορ ἐπ-
φόδια, τὸ θράσος, ἡ ἀμαθία,
ἡ ἀναίσχυντία) πρῶτον μὲν,
οὐκ ἔτι ποτανὸς ὀνομάζο-
μαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ
Λήδας παισὶν ὁ μώνυμος γε-
γένημαι· ἔπειτα καὶ γραῖ συνοι-
κήσας, τὸ πρῶτον τιὼ ἐγα-
σχιζόμην πρὸς αὐτὴν, ἐρᾶν
προσποιούμενος γυναικὸς ἑβδο-
μηκοντούτιδος, τὰ λοιπὸν ὀδόν-
τας ἐχούσης, χρυ-
σίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένους.
πολὺ ἀπαλὸν γε ἦν τὸ πτι-
νίαν, ὑφισάμην τὸν ἄθλον,
καὶ τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα τὰ ἐκ τ
ἤρου φιλήματα, ὑπερήδεσθαι
μοι ἐποίει ὁ λιμός. ἔτα ὀλίγα
δεῖν ἐληρονόμουν, ὧν ἔσχον,
ἀπάντων κατέσθιον, ἅ μὲ κα-
τάρατός τις, οἰκέτης ἐμιάνε-
σεν, ὡς φάρμακον εἶναι ἐπ'
αὐτὸν ἐπιτηδεύων. ἐξωθοῦσι δὲ
ἐπὶ κιφαλῆς, ὅμως ἐδὲ τότε
ἀπόρησα τῶν ἀναγκαίων. ἀλ-
λὰ καὶ ῥάτωρ λοιπὸν, κἂν τοῖς
δίκαις ἐξετάζομαι, προδιδοὺς
τὰ πρὸς δικαστὰς, καὶ τοὺς δικαστὰς ζημι-
ώνων.

omnia quæ iam enumera-
ui, viatica, abundè mihi sup-
petebant, audacia, ignoran-
tia, impudentia. Primùm
igitur haud ampliùs deside-
rabilis appellor, sed iam Io-
uis & Ledæ filijs cognomine similis sum effectus.
Deinde cum anu mihi contu-
bernium fuit, quam primò
ventis causa amare simu-
labam, mulierem septuage-
nariam, quæ adhuc dentes
quatuor, & illos auro col-
ligatos habebat. Veruntamen ob paupertatem certa-
men sustinebam, ac frigi-
da illa ex sepulchro oscula,
perquàm suauissima mihi
fames reddebat. Inde pa-
rùm abfuit, quin omnium
bonorum, quæ possidebat,
hæres euasissem, nisi exe-
crandus quidam illi indicas-
set famulus, quòd ob eam
tollendam venenum compa-
rassem. In caput igitur præ-
ceps ejectus, minimè tamen
necessarijs interea caruj. Sed
& rhetor esse videor, ac in
iudicijs me ostento, multa prodens, ac iudices corrumpendo
fatuis

ἀνοήτοις ἀναθυμιοχνόμῳ. καὶ ἥδομαι μὲν τὰ πλεῖστα, οἱ φοίνικες δ', ἐπὶ τῇ θύρᾳ χλωροὶ ἐστεφανωμένοι· τούτοις γὰρ ἐπὶ τοὺς ἀτυχεῖς χρῶμαι τοῖς ἀληθείαις. ἀπὰ καὶ τὸ μισεῖσθαι πρὸς ἁπάντων, καὶ ἐπίσημον εἶναί μοι, ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ τοῦ τρόπου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ δεικνυσθαί τῷ δακτύλῳ, τοῦτον ἐκεῖνον τὸν ἀκρόατον ἐν πάσῃ ἀκμῇ λεγόμενον, ὀλίγου μοι δοκεῖ. ταῦτά σοι παραινῶ, νὴ τὸν πάνδημον, πολὺ πρότερον ἐμαυτῷ παραινέσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ ὀλίγου ἐπισπασάμενος. εἶεν, ὁ μὲν γυνάδας, ἐπῶν ταῦτα, σιωπᾷ σοι. σὺ δέ, εἰ μὲν πειθῇ τοῖς ἀρημένοις, καὶ δὴ παρεῖναι νόμιζε, οἷπερ ἐξαρχῆς ἐπόθεις ἐλθεῖν· καὶ ὅδε σοι λοιπόν ἐστιν ὑπόμνημα τῶν νόμων, ἵν' ἔτι τοῖς δικαστηρίοις κρατῇς, καὶ ἐν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμῇς, καὶ ἐπίφθονος ἔνδοξός τε γαμεῖν, ὀ γραῦν τινα τῶν λαμπικῶν, καθάπερ ὁ νομοθέτης τῷ διδασκάλῳ, ἀπὸ καπήλου

fatuis cõcilio hominibus. Vt plurimùm verò succumbo, fores tamen obiter viridi coronantur palma. his enim illecebris erga infelices vtor, verùm ab omnibus odio haberi, & morum prauitate longè priùs quàm sermonum esse insignem, ac digito demonstrarier, En ille qui cunctis flagitijs præcellere fertur; non parua mihi res esse videtur. Hic te admonere volui, longè priùs per Venerem me ipsum admonens, ac gratiam haud mediocrem mihi ipsi referens; & egregiè quidem. Generosus itaque hæc dicens cessabit. I Tu verò si dictis acquiesces, iam illic esse puta, quò sub initium peruenire desiderabas, nec quicquam tibi impedimento erit, si leges has obseruaueris, quòminùs in iudicijs excellas, apud multitudinem clareas, acceptus quoque sis: & tibi nubat, nan vetula quædam comica, quemadmodũ legislatori & præceptori illi tuo; sed

mulier

γυναῖκα, τῇ ῥητορικῇ, ὡς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐκεῖνο πλωτὸν ἅρμα ἐλαύνουσα φέρεσθαι, σοὶ μᾶλλον πρέπειν περὶ σαυτῆς εἰπεῖν, ἢ ἐκεῖνον περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δὲ (ἀγεννὴς γὰρ καὶ δειλός εἰμι) ἐκστήσομαι ὑμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσομαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβουλος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ἐμπειρότερα· μᾶλλον δὲ ἤδη πέπαυμαι. ὥστε ἀκουστὶ ἀνακηρύττεσθε, καὶ θαυμάζεσθε, μόνον τοῦτο μεμνημένοι, ὅτι μὴ τῷ τάχει ἡμῶν ἐκρατήσατε, ἀκύτεροι φανέντες, ἀλλὰ τῷ ῥᾴστῃ καὶ πρανεῖ πατήσαντες τὴν ὁδόν.

mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa, ita vt cum Platonis curru illo alato veharis, magis te deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. K *Ego verò (nam degener sum & timidus) è via vobis decedam, ac circa Rhetorices superficiem nauigare desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. quin potiùs iam desino. Verùm citra pulueren victores declarati, & admiratione dignissimi, hoc solùm reminiscamini, quòd non festinatione illa vestra celeriores apparentes victores euasistis, sed quia ac facilio-rem & promiorem viam declinâstis.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a O' ADOLESCENS.] *Ironicῶs Rhetorem instituit.*

b Inexpugnabilis ac intolerabilis.] *In Græco* ἄμαχον καὶ ἀνυπόστατον δοκοῦντα, *pro* ἄμαχον, ἀνυπόστατον, δοκῶν.

c Cebes ille.] *Cebes Thebanus philosophus fuit, discipulus Socratis: quem scripsisse Dialogos tres, qui inscribuntur* ἑβδόμη: id est, *septima,* φρόνιχος & πίναξ: id est, *tabula, authores sunt Laërtius in secundo, & Suidas in Collectaneis, sed iniuria temporis, aut hominum incuria potiùs, præter* πίνακα *nihil extat. Opusculum est morale, & vtile omnibus, & præcipuè adolescentibus: in quo vitæ humanæ conditio graphicè depingitur, ac velut in speculo ostenditur iter ad*

virtutem

virtutem arctum, arduum, & labore sudoreq; refertum, eúmque qui ad eam conscendere voluerit, abstinentem in primis & constantem fore necessarium esse, ac tandem vbi ad eam peruenerit, perpetua felicitate fruiturum. Ediuersò semitam, quæ ducit ad vitia, latam quidem esse & planã, & voluptatum plenã: cæterùm tandem in præcipitium atq; æternã miseriam & infortunium perducere. d Amalthéæ retinet cornu.] *De Amalthéa apud autores in hunc modum narratur fabula: Rhea Iouem enixa, metu patris infantem in Creta occuluit, nutriendum à duabus nymphis, Adrastea & Isda, Melissei filiabus. Hæ nutricauerunt illũ capræ cuiusdam lacte, cuius nomen fuerat Amalthéa. Eam capram Iupiter iam adultus in sidera retulit, vocaturque à Græcis αἲξ ἠρωϊκὴ, capra cœlestis. Huius alterum cornu Nymphis nutricibus dedit, videlicet officij præmium: hanc adijciens facultatem, vt quicquid optassent, id illis ex eo cornu suppullularet. Hinc translatum est adagium,* Ἀμαλθείας κέρας, *vbi rerum summa suppetit copia. Citatur ab eodem Luciano de Mercede seruientibus.* e Aornos Macedonibus.] *Aornos in India petra est, quam nulla supervolat auis, propter frigora, & altitudinem. De ea quoque Lucianus in Hermotimo.* f Hesiodus perquàm egregiè.] *Hesiodus 1. Georg. ait, asperam esse ad virtutem viam, cacumen verò molle. Cuius celeberrima verba hîc referam:*

τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθανάτοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τραχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει χαλεπή περ ἐοῦσα. *Id est,*

Omninò vitium facile contingere cuiuis.
Est via ad id breuis, & vicina in sede moratur.
Contrà virtutem sudoribus vndique diui
Præsepsêre: & longus ad hanc perq; ardua callis,
Asper & est primùm: sed vbi alta cacumina victor
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Eodem pertinet:

Litera Pythagoræ discrimine secta bicorni,

de qua

de qua carmen extat elegans Virgil. Et Euangelicum illud de via arcta quæ ducit ad vitam Item de duplici via apud inferos: Quarum altera ducit ad campos Elysios, altera ad malam rem. Neque quicquam tritius eo est quod dicit Aristoteles lib. Moralium Nicomachicorum 2: ἀεὶ τὸ χαλεπώτερον περὶ ἣν τέχνη καὶ ἀρετή. Id est, Et ars & virtus circa id versatur quòd est difficilius. Plures huiusce modi sententias Erasmus noster adscripsit in Prouerbio: Difficilia quæ pulchra. Vide etiam quæ in Somnio seu vita Luciani annotauimus. g Ex laboribus germinare.] Quæ ad hanc sententiam faciunt, in vnum coniecit Erasmus noster in Prouerbijs: Cura siue exercitatio potest omnia: Cum Minerua manum quoque mouet. & Dij facientes adiuuant. Non enim cessantibus ac inertibus, sed industrijs parata est gloria, cùm dij labore sua munera vendant. Stobæus Sermone 27. de assiduitate & diligentia, ex Euripide simile carmen citat, nisi quòd pro φυτοσπαφ ibi legitur φύτευε. h Tibi verò citra sementem & arationem.] Id est, seminandi arandique laborem, tanquam Saturni seculo cuncta prouenient: hoc est, citra studium. Poëta indicant, Saturno regnante aureum seculum fuisse, quo omnium rerum erat plena tranquillitas. Non furor sæuiebat, non auaritia hominum fluctibus vitam commiserat, & cessantibus rastris inarata & grauida terra fruges præbebat, otiosa erat & secura vita mortalibus, & sine vicissitudine temporum veris gratia fruebatur. De ætatibus lege Hesiodum primo Oper. & dier. & Aratum in Φαινομένοις. à quibus multa transtulit Ouid. in 1. Metam. Hoc adagio vtitur idem Lucian. in Phalarid. 2. & in Parasito. Hom. Odyss. 9. i Incessu molli, ceruice infracta.] Delicijs effœminatum hominem describit, nimirùm sulciuit, ne comâ studiosè compositam perturbet. k Summo digito caput scalpente.] De molli & effœminato dicit. Idem est quod in Cæsare dixit Plutarch. vno digito caput scabere.

l Delicatum Sardanapalum quendam.] Fuit enim Sardanapalus Anacyndaraxis filius, rex Nini, Persicæ religionis, delicijs vsqueadeò effœminatus, vt inter eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Cuius cognomen ob insignem hominis molliciem abijt in prouerbium. m Cinyram.] Pindarus in Nemeis, & Plato lib. de Legib. 2. meminerunt

Cinyræ prædiuitis : item Suidas in dictione κατα γελᾶσαι. *n* Agathonem ipsum, lepidum.] *Agathonis poëtæ tragici, splendidi & liberalis, meminit Aristophanes in Thesmophoriis, cuius carminum molliciem multis modis deridet. Meminerunt etiam illius Suidas & Plato, in cuius epinicijs celebrat illud nobile conuiuium.* o Quantum tuba fistulas.] *Idem sic in Muscæ encomio: sed tanto volat his suauius musca, quanto sunt tubæ & cymbalis tibiæ dulciores.* p Illotis pedibus.] Id est, *nullis bonis disciplinis instructus ad Rhetoricum munus accede. Idem in Demonactis vita, hoc prouerbio vsus est, de quo Erasmus noster.* q Attica quædam.] *Contra vanos eleganti æ affectatores. Hîc tò articulus materialiter sumptus præponitur.* r Obsoleta & peregrina.] *De verbis obsoletis, priscis & peregrinis, vide nostrum Erasmum lib. 1. De verborũ copia. Obsoletum autem est omnino abrogatum & obscurum verbum: peregrinum, barbarum, & tamen pro Latino vsurpatum: nouum est, ab aliquo probo & recepto autore nuper inuentum & fictũ. Cæterùm plurima huiuscemodi verba Pompeius, Perottus & Marcellus annotarunt in suis Dictionarijs. Eos igitur adeat qui volet.* s Nugator Isocrates.] *Hic* λῆρος *substantiuum pro* λῆρος *adiectiuo.* t Ocrea capiti, tibiæ verò à dapetur galera.] *Id est, Omnia præposterè fiant. Nam vt Apuleius inquit: Hic galeà caput, ille crura ocreis inuoluit. Hoc adagio vtitur in Commentario De errore compellationis.* u Res tyrannica.] *Crudelis, sæua & violenta.* x Iliacis.] *Troianis. Ilium enim regia Priami fuit, quæ & Troia, à nomine regionis minoris Asiæ cognominata: ab Ilo, Trois regis filio, Ilium.* y Deucalionis.] *Deucalion Prometheo, Pyrrha eius coniunx Epimetheo fratribus nati, quos ferunt in fabulis, iactis saxorum genus humanum post diluuium reparasse.* z Pigetcrà sudantem.] *Admonitio lepida.* A Vt chorum habeas.] Id est, *conductitios laudatores. Cicer. in 3. Verrina, prædonium mercenarium: in 2. de Oratore, domesticum præconium appellat.* B Pœanensis.] *Quid per hanc dictionem sit intelligendum, nemo facilè diuinabit. Est tamen qui Platonem intelligit, & fortasse rectè : quum* παιανιεὺς *tribus quædam Athenienses fuerit.* C Sycophanticis.] *Sycophantæ quamuis*

pes-

pusilla de causa litem mouent, & quæuis calumniantur. Plutarchus de curiositate ostendit, Sycophantæ nomen hinc natum, quod cùm lege cautum esset, ne quis Athenis ficos efferret, quidam obseruatos nonnullos qui furtim exportabant, detulerunt. Hinc populari ioco sycophantæ vocati παρὰ τὸ συκοφαίνειν: i. quòd ficus proderent. Sunt qui putant ἀπὸ τοῦ φαγεῖν τὰς σύκας: hoc est, ab edendis ficub. dictos, quod hinc euenisse dicitur. Quidam Græcorū olim duos seruos habuit, quorū alter domi semper paratas clàm ficus absumens, in socij sui insontē culpam postea coram domino reijciebat. Herus virumq; seruorum tepidam aquam bibere iubens, tandem sycophantem deprehendit. Hinc Græca origine nata dictione, erraticum, cauillatorem, mendacem doloſúmve significamus. D In labijs summis periurium.] *Hic loquendi modus quomodo à Græcis vsurpetur, annotauimus in amatorio dialogo Musarū & Maiæ. & in Apologia pro Mercede conductis.* E Ad gynæceum.] Id est, *ad mulierum conclaue, & (vt ita dicam) senatulum.* F Loquaciores sunt fœminæ.] *Mulier, animal naturâ loquax. Plautus in Aulul.* Nam multùm loquaces meritò omnes habemur. *Idem in Cist.* Largiloquæ exemplo sumus, plus loquimur quàm fas est. *Eurip. in Phœnissis:*

Φιλόψογοι δὲ χρῆμα θήλειαι φύν.
Σμικρᾶς δ' ἀφορμᾶς ἐν λάβωσι τῶν λόγων,
Πλείους ἔπειτα φέρουσιν, ἡδονὴ δέ τις
Γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν. Id est,
Mulieres naturâ sunt ad vituperandum pronæ.
Quòd si exiguam dicendi ansam nactæ fuerint;
Plurima adijciunt. Volupe enim est
Mulieribus, nihil sani inuicem loqui.

G Quæ verò sequuntur.] *Cohortatio à specie.* H Cernis etenim me.] *A proprio exemplo.* I Tu verò si dictis,] *Hic vsque locutus est Rhetor: loqui nunc incipit Lucianus.* K Ego verò. nam.] *Conqueritur Lucianus de se ipso.*

ΙΠΠΙΑΣ Η ΒΑ. λανεῖον

HIPPIAS, SEV Balneum.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

BAlneum Hippias descripturus, principiò ipsum artificem à cognitione artium atq; peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos esse potissimùm laudandos artifices, qui non solùm verbis prolixè polliceri, aut de scientijs disputare soleant, sed qui ipso opere hoc quod profitentur, præstare possint. hunc locum exemplis aliquot illustrat, deinde ad præsens institutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi sunt, qui non verbis tantùm opera aliqua describunt, aut promittunt, sed qui re ipsa illa quam optimè atque artificiosissimè extruunt: qualis & Hippias hic vnus est, id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat. at; ex inde ipsum balneum describit, situm, elegantiam, proportionabilitatē operis, deinde & vtilitatem & opportunitatem omnium cellarum, & lauandi in eo vsum commendans.

Ὡρ σοφῶν ἀνδρῶν ἐγὼ μάλιστα ἂν τοὺς ἀγαθοὺς νομίζειν ἐπαινεῖν, ὁπόσοι μὴ λόγους μόνον δι' ἀργίας παρέχονται περὶ τῶν πραγμάτων ἑκάστων, ἀλλὰ καὶ ἔργοις

Os[a] ego virorum sapientum cūprimis laudandos esse existimo, quicunque non orationes solùm magna industria elaboratas, ac singulis de rebus memoriæ proditas posteris reliquerunt, sed operi-

ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ἐπισχέσεις ἐπισώσαντο. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὁ γε νοῦν ἔχων, ὁ τὰς ἄλλας ἅπασι τὰς τέχνας ἀκριβῶς μεταδιδάσκων νοσοῦσι, ἀπὸ τοῦ πράξαι τι καὶ αὐτὸς μεμελετηκότας. ἀμείνων δὲ καὶ μουσικὸς, οἶμαι, τὴν σφαῖραν ῥυθμοῖς καὶ ἁρμονίαις ἐπισπεύδων, ὁ καὶ ψάλαι καὶ διδάξαι αὐτοὺς δυνάμενος. τί γὰρ ἄν μοι τῶν στρατηγῶν λείποιμι τοὺς ἀπόντας ἀξίους ἐπαινέσαι, ὅτι τὰ τάλλα μόνον καὶ παραινέσαι ἴσασιν ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ πολεμεῖσθαι τ' ἄλλα, καὶ χεῖρας ἔργα ἐπιδεῖξασθαι; οἷον τὸν παλαιὸν μὲν, Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλέα, τὸν δὲ, τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἴσμεν γεγονότας. πῶς δὲ τί ταῦτ' ἔφην;

operibus quoque non dissimilibus ea quæ orationibus ampliter & magnificè pollicitis sunt, cõfirmarunt. Quippe ægrotus, cui quidè pectus sapit, non eos accersit medicos, qui super alia multa luculentè & excellenter disputare nouerunt, sed qui vsu medendi illam diu multumq; exercuerunt. Potior autem & maioris precij habendus est, vt mea fert opinio, musicus qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus est, quàm is qui tantùm rhythmos & concentuum harmoniam iudicare nouerit. Quorsum enim attinet bellorum atque exercitus duces, tibi enumerare non iniuriâ optimos & præstantissimos hominum opinione iudicatos, quod eorum virtus nedum in instruenda acie, & militum animis tempestiua oratione accendendis & inflammandis eluxerit, sed quòd in præliis quoque fortissimè dimicando optimè se gesserint, ac manu non secus quàm lingua prompti, memorabilia facinora ediderint: cuiusmodi ex vetustis illis Agamemnonem & Achillem, ex paulò autem recentioribus Alexandrum & Pyrrhum fuisse cognouimus?

ἐγὼ ἅπαντας ἰσοείαν ἐπιδείκνυσθαι βούλομαι, ἐπιμνήσθην αὐτῶν, ἀπ' ὀλίγον καὶ τῶν μηχανικῶν ἐκείνους ἄξιον θαυμάζειν, ὁπόσοι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ λαμπροὶ γενόμενοι, καὶ μνημόσυνα ὅμως τέχνης, καὶ πράγματα ζῆς μετ' αὐτοὺς κατέλιπον· εἰ μὲν οἱ γε ζῆς λόγοις μόνοις ἐγγυμνασάμενοι, σοφισταὶ ἂν ἐκείνους μᾶλλον, ἢ σοφοὶ καλοῖντο. τοιοῦτον ἀκούομεν τὸν Ἀρχιμήδην γενέσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον, τὸν μὲν Πτολεμαῖον χειρωσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν ἄνευ πολιορκίας, ἀχρόφῳ ἢ διαῤῥήξαι τὸ φόλαμβ, τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ. καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος πρὸ αὐτῶν ὑποσχόμενος Κροίσῳ ἄῤῥοχον διαβιβάσειν, τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ καταπορεῦσαι τοῦ στρατοπέδου μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἁλυπτεύοντα, ὁ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος, τὰς

[b] Quorsum verò ista percensui? Non quòd alia ratione historiam edere statuens, harum rerum mentionem fecerim, sed quòd ex mechanicis quoque eos laude & admiratione non indignos putem, quicunque visendis operibus aliquam ingenij famam sibi parauerunt, eademq; opera artis suæ egregia monimenta post se reliquerunt: quandoquidem illi qui solis sermonibus exercuerunt, multò iustius [c] Sophistarum quàm sapientium appellationem meruerunt. Talem multorum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac [d] Sostratum illum Cnidium: quorum alter de Ptolemæo subiugato victoriam reportauit, ac Memphim sine obsidione, fluminis intercepti auersione occupauit: alter singulari artificio hostium triremes absumpsit incendio. Thales quoque Milesius ante illos Crœso Lydorum regi pollicitus exercitum sicco pede se traiecturum, sua industria in vnius noctis spacio Alys fluuij alueum à tergo, exercitus deriuatū circunduxit, tametsi è mechanicorum numero non fuerit: verùm alioqui magna intellia

φοῦ ὃς δ', καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συνεῖναι πιθανώτατος· τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἐπειοῦ φάναι ἀρχαῖον, ὃς οὐ μόνον τετύχησθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν ἵππον, ἀλλὰ καὶ συγκαταβλῶσαι αὐτοῖς εἰς αὐτὸν λέγεται. ἐν δὲ τούτοις καὶ Ἱππίας τυγχάνει, τοῦ καθ' ἡμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν παρ' ὧν τινα βούλει, τῶν πρὸ αὐτοῦ γεγυμνασμένου, καὶ σωφρονέστατά τι ὀξέως, καὶ ἐρμηνεῦσαι σαφεστάτου. τὰ δὲ ἔργα πολὺ τῶν λόγων ἀμείνω παρέχομενος, καὶ τῷ τῆς τέχνης ἐπόσχεσιν ἀπεπληροῦτο, ὅτι ἐν τοιούτοις μὲν ἐπόσχοιτο, ἐν οἷς οἱ πρὸ αὐτοῦ γνῶσθαι ἠτύχησαν, κατὰ δὲ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ἐπὶ τῆς δοθείσης, φασίν, εὐθείας τὸ προκείμενον ἀκριβῶς συστήσασθαι. καίτοι γε ἄλλων ἑνὸς, ἐν τι τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀπετέλεσεν, ἐν ἐκείνῳ εὐδοκιμήσας, εἶναί τις ὅμως ἔδοξεν.

intelligentia & singulari ingenij acumine præditus. Etenim quod de Epéo fertur, cōmentum peruetus est, qui non tantùm Achiuis equi machinam fabricasse, sed vnà cum Græcorum opūmatibus in eam conscendisse perhibetur. Inter hos & Hippiæ huius, quem nostra memoria vixisse constat, meminisse æquum puto, viri dicendi facultate & studio ita exercitati, vt cum quouis ex priscis illis & veteribus optimè conferri possit, præterea qui ingenij acrimonia atque intelligentia multùm præcellucrit, quiq; interpretando multa perspicuitate vsus sit. Cæterùm opera ipsis orationibus longè præstantiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat, re ipsa absoluta reddidit: neque verò in talibus saltem professionibus, in quib. illi, q ætate eum præcesserūt, feliciter floruerunt, sed iuxta geometricā quoq; rationē propositā (quod aiunt) lineā triangulum rectè potuit describere. 8 Atqui aliorū quisq; vnum quiddam ab arte decerptum & singulare opus exercuit, in quo parata sibi hominum opinione aliquis esse visus est.

ὁ ἦ μηχανικῶν τι ὢν τὰ πρῶτα καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δὲ ἁρμονικῶν καὶ μουσικῶν φαίνεται, οὐ ὅμως ἑκάστου τούτων ὅσον ἐντελῶς ἀλλότριος, ὡς ἂν αὐτὸ μόνον ἐπεσάμην. τῶν μὲν περὶ ἀκτίνων καὶ ἀνακλάσεων καὶ καταόπτρων θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἐν ᾗ παῖδας τοὺς πάντα ἀπέφηνεν, οὐκ ὀλίγος χρόνος ἂν εἴη ἐπαινέσαι. ἃ δὲ ἀναγκαῖον ἦν ἐμοὶ τὸν ἱερεῖον καταστιβάζειν, οὐκ ὀκνήσω ἐπεῖν. κοινὴ μὲν γὰρ ἡ ἐπίθεσις, καὶ ὡς ἔλαθ' ἡμᾶς βίᾳ πάνυ πολλῇ, βαλανεῖα κατασκευὴ, περίοδοι δὲ, καὶ ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ σοφίσεις θαυμασταί. Τόπος μὲν οὖν οὐκ ἐπίπεδος, ἀλλὰ πάνυ πρόκροημνος καὶ ὄρθιος, ὃν παραλαβὼν κατὰ βάθρα εἰς ὑπερβολὴν ταπεινὸν, ἰσόπεδον βαθρῳ ἀπέφηνε, λειπὼν μὲν λιβαδιαίτατον

Porrò ille primùm rebus mechanicis perpolitus, ne dimẽsionum quidè geometricarũ rudis fuit, nec ab harmonicis & musicis alienus apparuit: ac vnumquodq; ex illis vna eademq; opera ita perfectè cognitũ demonstrauit, quasi in eo solo cognoscendo elaborasset. Multi verò temporis res esset, eius laudare industriam circa radiorũ & repercussionum ac speculorum expressionem. Præterea quanta in Astronomia cognitione excelluerit, in qua omnes eos qui annis eum anteiuerunt, pueros esse ostendit. h *Sedenim quæ nuper ipse vidi opera illius industria elaborata, quæq; mihi spectanti stuporem & admirationem incusserunt, ea nunc in præsens referre nõ grauabor. Est enim argumentũ cõmune, & in nostra memoria admodum frequens,* i *balnei substructio: solertia autem, & in communi illo argumento singularis admirationis spectatur industria.* k *Locus erat prorsus in æquali deformatus planitie, decliuis & arduus, quẽ ille occupans ex vtraq; parte magnopere humilem, vtrinque soli altitudine æquauit, firmamentumq; munitissimum*

omni

ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαπτόμενον, καὶ θαυμάσιον θέαν τὴν τῶν ἐπιτεθραμμένων ἀσφάλταν ἐμπεπλεγμένην, ὑψηλοὶ δὲ πάνυ ἐκτόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν σωνεχομένοις τὸ ὅλον μεγαυχάμενον. τὰ δὲ ἐποικοδομηθέντα, ὥστε τὸ τόπῳ μηκίθει σύμμετρα, καὶ ὥστε τῷ λόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοδιώτατα, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάττοντα. πυλῶν δὲ ὑψηλὸς, ἀναβάσεις πλατείας ἔχων, ὑπαίθριον μᾶλλον, ἢ ὄροφον πρὸς τὴν τῶν ἀνιόντων εὐμάρειαν. ἀσιόντα δὲ τὸν εἰσδεχθέντα κοινὸς οἶκος, εὐμεγέθης, ἱκανὴν ἔχων ἀπολάβοις καὶ ὑπηρέτας διατριβήν· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τοῖς πρόσθεν παρασκευασμένοις οἰκήμασι βαλανεῖον δ' αὖ καὶ ταῦτα πρωθύστατα, χαίρεσαι, καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμενα ὑποχωρήσας. ἔστ' ἐκόμην αὐτῶν οἶκος, εὐσταλὴς μὲν, ὡς πρὸς τὸ λυπρόν·

omni futuro operi subiiciens, fundamentorum positione substruendi ædificij certitudinem confirmauit: fastigijs verò magnopere præruptis & præcisis, & ad firmiorem coniunctionem complicatis, totum opus consolidauit. Cæterùm quæ substructa sunt, loci magnitudinem mensuræ quantitate non excesserunt, sed ædificij proportionibus conuenientissimè atque decentissimè responderunt, lucis vbique infusæ rationem constanter custodientia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supina magis quàm erecta ad ingredientium conuenientiam informata fuit. Ingredientem verò statim domus communis excipit, sufficientem exhibens pedisequis & ministris conuersandi amplitudinem. Porrò ad læuam cameræ sunt ad delicias exercendas substructæ. Proinde & istam balneo decentissimè sunt obseruata. Amœni & luce multa illustrati recessus. deinde domus illorum, quam quidem longè præstantiorem quam vt la-

πρόν. ἀναγκαῖον δέ, ὡς πρὸς τοιῶν τῶν εὐδαιμονεστέρων ἐπιδοχεῖον. μετὰ δὲ τοῦτον, ἑκατέρωθεν ἐξαρκεῖς τοῖς ἀφικνουμένοις ἀποδέσεις. καὶ μέσος οἶκος ὕψει τε ὑψηλότατος, καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχρὸν ὕδατος ἔχων ὀρεῖς κολυμβήθρας, λαπάνῃ λίθῳ λευκοτμητῷ, καὶ εἰκόσι ἐν αὐτῷ λίθοις κεκοσμημένος τῆς ἀρχαίας ἐργασίας· ἡ μὲν ὑγείας, ἡ δὲ Ἀσκληπιοῦ. ἀσπαζόμενος δὲ ἐπιδέχεται ἤρεμα θαλπόμενος οἶκος, ἐκ ἁπλοῦ τοῦ θέρμης πρὸς παντῶν, ἐπιμίκτης, ἀμφὶ πρόγυλος. μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος, οὗ μάλα φαιδρὸς, ἀλεῖψασθαι πρόσωπος παρεχόμενος, ἑκατέρωθεν εἰσόδους ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ λευκανθισμένας, τοὺς δὲ παλαίστρας εἰσιόντας δεχόμενος. ἔστ' ἐπὶ τούτῳ ἄλλος οἶκος, οἴκων ἁπάν-

uacro conueniat dixeris; perneceſſariam tamen ad melioris notæ homines & opulentiores ſuſcipiendos. Poſt hanc vtrinque ſufficientes exuentibus ad reponendum veſtitum habitationes. Ac media domus & faſtigio excelſiſſima, & iucundo lumine amœniſsima, tres aquæ frigidæ piſcinas in ſe complectitur, Lacæno lapide exornata. Sunt etiam in illa ſtatuæ geminæ ex albo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem Sanitatis, altera verò Aeſculapij. Ingreſſos autem excipit domus ſenſum ac gradatim tepeſcens, calore non inſuaui occurrente: quæ in longum porrecta, ac circumcirca orbiculatim extructa eſt. Poſt hanc ad dextram habitatio eſt magnopere amœna & elegans, copiam delicatis & voluptuoſis vnctionibus exhibens, ex vtraque parte habens aditus & ingreſſus lapide Phrygio ornatiſsimè decoratos, à palæſtra ingredientes ſuſcipiens. Quæ deinde hanc conſequitur habitatio,

omnes

ἁπάντων λάμπει, σὺν αὐτῷ τι καὶ ἐγκαθίζων πολυΐσα-ται, καὶ ἐμβραδίων ἀπλαβίσα-ται, καὶ ἐγκυλίζων ὠφελιμώτα-ται. Φρυγίου, καὶ αὐτὸς ἐς ὄροφον ἄκραν ἀρσίλεων ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς ἐπιδίαιτα λιάδρομος, νομάδι λίθῳ διηκονημένος. ὁ δὲ ἔνδον οἶκος, λάμπει, φωτός τι πολλὸν ἀναμίσγων, καὶ ὡς πορφύρα διανθισμένος, πᾶσι μὲν οὖν θερμὰς πύλας παρέχεται. λουσομένῳ δὲ ἐνίοτέ σοι, μὴ πάλιν διὰ τῶν αὐτῶν οἴκων αὖθις ἐπανιέναι, ἀπὸ ταχείας πάλιν ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, διὰ μέσου θερμοῦ οἰκήματος, μὴ ταῦτα πάντα, ἐπὶ φωτὶ μεγάλῳ, καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ἡμέρᾳ, ὕψη πρὸς τύχας ἀνάλογα, μὴ πλάτη τοῖς μήκεσιν σύμμετρα, μὴ παντάχοῦ πολλὰ χάεις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπανθεῖ. κατὰ γὰρ τὸν καλὸν Πίνδαρον, Ἀρχομένοις ἔργοις, πρόσωπον χρὴ βάλλειν τηλαυγές·

omnes reliquas pulchritudine excedit & elegantia, & ad ſtandū ſedendumq; accōmodatiſsima, & ad diutiùs immorandū minimè noxia, tum ad volutandū vtiliſsima & ipſa lapide Phrygio ad ſummū vſq; faſtigiū expoſita relucens. Deinceps verò locus thermis dicatus, laudes excipit, Nomade lapide extractus. Porrò interior habitatio omni amœnitate referta & elegantia, plurima luce cōſpicua eſt, ac inſtar purpuræ floribus & venuſtate renitet: ad hæc tria labra thermarū exhibet. Porrò aūt tibi iam loto non integrū eſt per eaſdem habitationes regredi, ſed ea quæ ad frigidam tendit via, per vaporarium lento tempore caleſcens regrediendū eſt. Et hæc omnia copioſo lumine illuſtrata, & multo diei intus lucentis ſplendore exornata ſunt. Ad hæc ipſa faſtigia ab ædificio non diſcrepantia, tum latitudines longitudinibus aptè cohærent: in ſumma, multa vbiq; reluçet ſumma cū elegantia & venuſtas & gratia. Etenim iuxta eleganti ſimi Pindari præceptū, opus exordientibus facie eleganti & ſplendida exornandum eſt.

Hoc

τῶν δ' ἄλλων ἐπ' αὐτῆς μάλιστα, καὶ τοῦ φέγγους, καὶ τῶν φωταγωγῶν μνημονευομένων. ὁ γὰρ σοφὸς ὡς ἀληθῶς Ἱππίας τὸν ἧττον ψυχρολόχον οἶκον εἰς βορέαν πεκλιμένον ἐποίησεν, ἐκ ἄμοιρον δὲ καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀέρος. τὰς δὲ πολλὰς τῶν θάλπους δεομένους, νότου καὶ νέφους καὶ ζεφύρου ἐπέλιπεν. τί ἂν σοι τὰ ἐπὶ τούτοις λέγοιμι, παλαίστρας, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἱματιοφυλακούντων κατασκευὰς ταχέως πρὸς ἐπὶ τὸ λουτρὸν, καὶ μὴ διὰ μακροῦ πρὸς ὁδὸν ἐχούσας, τοῦ χρησίμου τὰ καὶ ἀπλαβῆς ἕνεκα; καὶ μή μοι προλάβῃ τις μικρὸν ἔργον πρόφασιν, κοσμίῳ τῷ λόγῳ πρέπουσαν· τὸ γὰρ ἐν τοῖς κοινοῖς καινὰ ἐπινοῆσαι κἄπους δείγματα, οὐ μικρᾶς σοφίας ἔγωγε τίθημι· οἷον καὶ τόδε τὸ ἔργον ὁ θαυμάσιος ἡμῖν ἐπιτηδείως ἐπιδείξατο, πάσας ἔχον

Hoc certè cum primis in huius domus substructione cum ipso lumine tum fenestris obseruatum est. Etenim sapiens, vt reuera fuerat, Hippias habitationem frigido lauacro destinatam, ad Boream tendentem instituit, nec aëris meridiani expertem; reliquas autem multum feruoris & caliditatis requirentes, Notho & Euro ac Zephyri flatibus subiectas opposuit. Quid ad haec tibi palaestrae memorem, & vestes asseruantium communes habitatiunculas, compendiosam citra ambages viam quae ad lauacrum ducit, habentes, singularis vtilitatis capiendae, & incommodi vitandi gratia? Neque verò quis me suspicetur opus modicum proponentem, orationis lenocinijs atque verborum ampullis extuliſſe. Siquidem in rebus communibus & publicis noua elegantiae signa atque indicia excogitare, non mediocris aut contemnendae sapientiae argumentum ego esse opinor: quo in numero & hoc opus admirandi illius Hippiae operae ad vnguem elaboratum meritò habendum

λον τὰς βαλανικὰς ἀρετὰς, τὸ κεκοιμον, τὸ εὔκαιρον, τὸ εὐφρωγές, τὸ σύμμετρον, τὸ ὡς τόπῳ ἁρμοσμένον, τὸ τὴν χρείαν ἀσφαλῶς παρεχόμενον, καὶ πᾶσι, τῷ ἅπαξ γενέσθαι καλοκαγαθίᾳ ἀμφόδων ἀναγκαίων λύσιν ἀναγωγέσιν, ἐξόδοις τε ποικίλαις τὸ θυρωμένον. ὧν ἅπαντα ἀπέδοσαν· τὸ μὲν ὕδατος καὶ πυκνώματος, τὸ δὲ ἡλίου ἐπιλαμπόμενον. ταῦτα ἰδόντα τὰ μὲν ἀπολωλεκὸς τὸν νοῦν. τὰ ἴσα νοῦν ἔχοντι, οὐκ ἀγνοοῦντι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀχαριστίαν, μᾶλλον δὲ βασκάνου μοι δόξειν. ἐγὼ δ' οὖν ὡς δυνατὸν ἦν τὸ ἔργον, καὶ τὸν τεχνίτην καὶ λαμπρὸν ἐπαίνῳ τῷ λόγῳ· ἃ δὲ θεὸς παρέσχοι καὶ πάλιν ἄλλοτε, πολλὰς οἶδα καὶ ἄλλας ἐγὼ τὰς συνωνησομένας μοι τῶν ἐπαίνων.

bendum est, quod & nobis ab illo ostensum est omnes balnei virtutes complectens, utilitatem, opportunitatem, perspicuitatem, mensuræ quantitatem in omnibus aptè obseruatam, nec loci neglectam commoditatè, tum tutum lauandi vsum exhibens. Præterea omnibus alijs industriæ atque solertiæ officijs absolutum, biuiorum & ambituum duplicibus secessibus, multarumq; ianuarum patentibus egressibus. [m] Quinetiam horarum generis indicijs idem balneum exornatur: vno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam visis, nec debitam & conuenientem tam illustri operi reddere gratiam, non insipientis solum, sed etiam ingrati, aut potius inuidi mihi visum est. Itaque ego pro virili, cùm opus ipsum, tum architectum & artificem orationis meæ laudibus euexi & persolui. Cæterùm si deus aliquando concesserit & lauandi copiam, non dubium est & alios permultos in laudum mearum partem mecum venturos.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a Eos ego viros.] *Orditur à thesi seu loco communi. Mores enim dicentis plurimùm valere ad persuadendum, & à magnis ac sapientibus viris traditum est, & res ipsa loquitur. Omnes enim facilè adducimur, vt assentiamur ijs, quos bonis moribus præditos esse opinamur.* b Quorsum verò.] *Adaptatio.*

c Sophistarum.] *Sophia sapientia est, & in genere quæuis ars & scientia. Indè fit σοφίζω, erudio ad sapientiam. Hinc σοφιστὴς sapientiæ & eloquentiæ præceptor, & eruditus, olim idem quod σοφὸς: sed hominum vitio ipsa professio (vt fit) in odium venit, vt σοφιστὴς dicatur impostor & cauillator, qui falsa specie sapientiæ sese venditat, & pecunias corradit. Inde σοφίζεσθαι decipere.* d Sostratum.] *Sostrati Gnidij mentionem fecit in lib. Quomodo historia scribenda sit, qui iussu Ptolemæi Philadelphi in Pharo turrim illã nobilem extruxerit, vt ex ea nocturni ignes nautarum cursibus ostendi possent, cum hac inscriptione: Σώστρατος Δεξιφάνους Θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. Quam inscriptionẽ Plin. lib. 38. cap. 12. miratur Ptolomæum Sostrato permisisse. De quo vide Strabonem libr. 17.*

e Quod de Epeo fertur.] *Iunoni & Palladi Phrygum res ob Paridis iudicium inuisæ fuerant, quarum arte factum sit, vt Epeus equum ligneum fabricârit, qui plenus armatis viris in vrbem receptus, peperit παντελεθρίαν Ilio, & omnium ornamentorum eius regni. De quo Virg. 2. Aen.*

—& ipse doli fabricator Epeus. *Hom. Odyss. θ. Δουρήτειον ἵππον appellat, quòd trabibus esset contextus. Eurip. in Troadibus Δούρειος, κλῃδήσεται Δόρει θ' ἵππος κρυπτὸν ἁμιλλᾶν δορί. i. vocabitur Dureus equus, armatos occultans viros. Vide adag. Dureus equus, apud Eras.* f Inter hos.] *Descendit ad hypothesin, & præsens institutum.* g Atqui aliorum.] *Laus Hippiæ à collatione aliorum artificum.* h Sed enim.] *Ab ipso opere & effectu.* i Balnei.] *De quatuor domicilijs balneorum, quorum nomina hæc erant, Frigidarium, Tepidarium, Calidarium, Sudatio siue Laconicum, quæ inseruiebant viris, & totidem rursus quæ inseruiebant fœminis, ita inter*

inter se dispostа, vt tepidarium virile coniunctum esset tepidario muliebri, & reliqua eodem cohærerent modo. De his Vitruuius lib. 5. Meminit etiam Galenus libr. 10. Methodi. k Locus erat.] *Descriptio balnei. In Græco* ἐφεδαίτης. i. αὐαίτης, *decliuis. l* Neque verò.] *Occupatio qua fidem facit descriptioni. m* Quin etiam horarum.] *Sunt qui horas ita inuentas tradunt: Cœli, aiunt, quadraturam in partes duodecim pro ratione Musica diuidi, & inde horarum manasse rationem: & aquam quæ ex tenuissima cauerna diffluebat, cùm per totum diem excepissent, hanc in duodecim partes diuiserunt: ex quibus horis nomen impositum. atque inde etiam vasis ipsis, quibus horas dimetiebantur, clepsydræ & hydrologia nuncupata. Porrò prisci sunt, qui scribunt P. Scipionem Nasicam primùm reperisse clepsydram, quo nubilo quoque die & noctibus horæ distinguerentur. Nunc pro clepsydris clepsamnis & ὠτρωίτοις vtuntur horologijs. Solarium, inquit Varro, dicunt in quo horæ in sole inspiciuntur. Huius est, teste Gellio, mentio apud Plautum in fabula Bœotia, ex parasiti esurientis persona:* Vt illum dei perdant, qui primus horas reperit, quique adeò primus statuit hic solarium, qui mihi comminuit miserò articulatum diem.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ὠνούμενον.

ADVERSVS INdoctum, librorum tũ suppellectile tumentem, sermo.

Anastasio interprete.

ARGVMENTVM.

ACerba quadam irrisione obiurgat ex popularibus suis, vt videtur, quendam diuitem, & multos vndique libros commercantem: cæterùm indoctum, & nullis bonis studijs conuersatum. Illud ostendens, quòd nõ librorum copia & speciosa suppellex, sed assidua ac diligens

gens lectio doctum faciat. Atque ab hac propositione statum exorditur quoque, vt dicat errare illum, si quia libros multos ac precioſos habeat, propterea ſe putet inter doctos ac eruditos recenſendum eſſe. Rationes ſumuntur à cauſis, & qualitate perſonæ, videlicet quoniam ipſe prorſus literarum ignarus ſit, & non libri, ſed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, ſed animus præſens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum poſtea multis ſimilibus & exemplis per inductionem amplificat, quorum pleraque eiuſmodi ſunt, vt miram elegantiam ac feſtiuitatem habeant. Poſtea autem & factum illius in ſuſpicionem vocat, & à cauſis finalibus criminatur, quas ipſas quoque vt vanas & indignas pleraſque confutat & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris ſeu regis, vt ipſe vocat, gratiam ambire: quam & à circumſtantijs perſonæ refellit & ſtultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad poſtremum grauiter atq; acerbè obiurgat illum, & commonet, quibus rebus relicto hoc inutili coëmendorum librorum ſtudio, incumbere potius debeat, quò videlicet & rei conſulat, ac famæ ipſe ſuæ.

Νὴ μὲν ἐναντίον ὄμνυμι, οὐκ ἐθέλειν, ὃ νῦν ποιεῖς· οἶμαι μὲν γὰρ ἐν παιδείᾳ καὶ αὐτὸς εἶναί τις λέξειν, σοφὸν σωφρονίσειν τε καὶ ἐλέγξειν γίγνεται τῶν ἀπαιδεύτων τινά. μάλιστα δὲ ἐκ

At crede mihi, quod tu putas, haud ex eo cõſequêre quod agis. Perſuaſum enim cùm habeas futurum, vt ſi omni ſtudio optimos vndiq; libros coëmeris, ipſe quoque inter doctos ac eruditos ponaris: planè tibi diuerſum accidit, atque hoc demùm argumento tua inſcitia & inertia vulgo prodiuit. Tametſi profectò optimos

ἢ τὰ λοιπὰ ὠνῇ, ἀπὸ πρώτου βιβλιοπώλου ἐπαινεθέντος; πίστευε τοίνυν. καὶ Ἑρμαῖον ἕνα τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιψευδομένων τοῖς βιβλίοις, μὴ θησαυρὸν εἶναι μοι τοῖς καπήλοις αὐτῶν. ἢ πόθεν γάρ σοι διαγνῶναι δυνατὸν, τίνα μὲν παλαιὰ, καὶ πολλοῦ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλλως σαπρὰ, εἰ μὴ τῷ διαβρῶσθαι μὴ λαλακτικόφθαι αὐτὰ τοῖς σκώληξι καὶ συμβόλους τοὺς σοὺς ἐπὶ τοῖς ἐξέτασιν παραλαμβάνειν, ἐπὶ τῇ ἀκριβοῦς τῷ ἀσφαλοῦς ἐν αὐτοῖς τίς ἢ ποία διάγνωσις; ἵνα δέ σοι δῶ αὐτὰ ἐκεῖνα μηνυθῆναι, ὅσα ὁ Καλλίνος ἐς κάλλος, ἢ ὁ ἀοίδιμος Ἀττικὸς σοὶ ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ γράψαιεν, σοί τί ὄφελος, ὦ θαυμάσιε, τοῦ κτήματος, ὅτι ἀδότι τὸ κάλλος αὐτῶν; οὔτε χρῆσθαι ἔμοιγε ποιεῖ, ἀλλ' μᾶλλον, ἢ τυφλὸς ἄνθρωπος ἀπολαύσειε κάλλους παντοδαποῦ; σὺ δὲ ἀνοιγομένοις μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία, μὴ νὴ Δία καθαρῶς, μὴ ἀνα-

optimos codices minimè cõparas, sed vt quisque à bibliopola laudatus est, fidem habes: ac prorsus qui hæc de libris mentiuntur, prædam te faciunt, istisq; codicum cauponibus pulchrè partus est thesaurus. [a] Nam quo pacto tu queas dignoscere veteres ac eximios, aut futiles & putridos? nisi indè conijcias, quòd arrosi ac mutili, inq; his dijudicandis, blattis tineisq; vtaris æstimatoribus. quî enim credam liquidò ac certò hæc tè posse peruidere? [b] Et vt dem tibi hanc cognitionem perspectam, ac tenere quæcunque Callimus pulcherrimè, aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descripserunt, quid hinc tibi commodi redit, homimum ineptissime? qui neque scriptorum speciem consideras, neque profectò magis vti scis, quàm cæcus frui pueri venustissima facie. [c] Ac tu apertis quidem oculis & mehercle ad tædium vsque libri incumbis, & non-

ἀναγιγνώσκῃς, ἵνα πάνυ ἐπὶ
πρίχων, φθάνουτ' ἂν τὰ ὀφθαλ
μὼ τὸ σῶμα, ὀλίγου δεῖν τό μοι
ἱκανὸν, ἐὰν μὴ ἀθλίᾳς τὴν ἀρε
τὴν, καὶ ἑκάστου τὴν ἐγγε
γραμμένων, καὶ σαφῶς· ὅσης
μὲν ὁ νοῦς σύμπασι, τίς δὲ ἡ
τάξις τῶν ὀνομάτων, ὅ τε
πρὸς τὸν ὀρθὸν κανόνα τῆς
συγγραφῆς ἀσυκείβωτα, καὶ
ὅ τε κίβδηλα καὶ νόθα καὶ πα
ρακεκομμένα. τί δὴν φὴς, καὶ
ταῦτα μὲ μαθὼν, ἡμῖν εἰδέ
ναι; πόθεν, εἰ μή τοι παρὰ τῶν
Μουσῶν ἐκεῖνα λαφυκὴς πα
θάπερ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος, λα
βὼν βλικῶνα μέν γε, ἵνα δια
τρίβειν αὐτὰ λέγουσι, οὐδὲ ἀ
κήκοας, οἶμαί, ποτε, οὐδὲ δια
τρίβας διαφύτας ἡμῖν ἐν παι
σὶν ἐποίει. Οἶ δὲ μέμνησθε Μου
σῶν ἀνόσιον. ἐκεῖνα γὰρ ὥσπερ
μυθίον μέν τι ἂν ὄκνειεν φα
νῆναι, σκληρῷ ἀνδρὶ καὶ δια
σεῖ, καὶ πολιῷ τὸν ἥλιον ἤδη
σώματι ἐμφαίνοντι, οἵῳ δὴ σοὶ
καί μοι, πρὸς τῆς Λιβανίτι
δος, ἄφες ἐν τῷ παρόντι τὸ
μὲ συμπαντα ἀφῶς ἐᾶσαι,
ἀλλ

nulla valde festinata lectione percurris, vt sæpe lumina os anteuortãt. [d] Sed hoc non etiam satis est, nisi noris virtutem quoq; totius & vitia orationis, sensumque scriptorum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quàm ad certam quandam minimeq; fallacem amussim cuncta auctor exegerit, mox cernas ambigua, sincera parùm ac concinna: quid mihi respondebis? Num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? An verò sicut ille quondam pastor, aureum ramũ à Musis tu quoque accepisti? [e] Sed Helicona certè, vbi Musas habitare aiunt, nõ ita es à puero instructus, vt audieris, opinor, nonnunquam nominari, & meminisse Musarum tibi religio est [f] Nam cum pastore sanè, quanquam asperè & multo sole deformato, non piguit has congredi: at qualis es (quæso verò te per Libanitidem, concede hoc mihi, vt quædam tuorum facinorum prætermittam) talis inquam

δεῖ ἐγγὺς γενέσθαι ποτ' ἄν, ἵν' οἶδ' ὅτι ματηξίωσας, ἀπ' ἀντὶ δ' ἀφύης μυρρίνη ἄν, ἢ καὶ μαλάχης φύλλοις μασηθῆναι, ἀπώσαιο ἂν τὸ ῥεῖθρον, ὡς μὴ μιᾶναι μήτε τὸν Ὀλμειὸν, μήτε τὸν τοῦ ἵππου Κρηνίδα, ἅπερ ἢ ποιμνίοις διψῶσιν, ἢ ποιμένων σώμασι καθαροῖς πότιμα. καί σοι δεῖ ἐπάνυ ἀναίσχυντος εἶναι, καὶ ἀνοήτου τὰ σιωπῶντα τολμήσαντα ἄν ποτε εἰπεῖν, ὡς ἐπαιδεύθης, ἢ ἐμέλησέ σοι τῶν τοιούτων δ' ἐν χρῷ πρὸς τὰ βιβλία σωφροσύνης, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ δεῖνα, ἢ τῷ δεῖνι ξυνηφοίτας. ἀπ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐκεῖνα ἀναθαμεῖσθαι καὶ ἐλπίζεις, τῷ κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. κατὰ δὴ ταῦτα ἔχε, ξυναβὼν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα πρὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μετεγγεγραμμένα εὑρέθη καλῶς. εἰ ἅπαντα ἐκεῖνα κτήσῃ, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξεπόμψε, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν κτή-

inquam ne aſpectum quidem, ſat ſcio, ferrent, at potius myrto vel malua cæſum ſua ſede eiicerent, ne Olmeũ aut Caballi fontem, quibus gregibus ſanè horumq; magiſtris ſitim ſedare permiſſum erat, polluas. 8 Non credo te eſſe tam impotentem, tameſi in huiuſmodi rimisquam es fortis, vt audeas affirmare bonis literis tè fuiſſe imbutum, aut ſtudua iſſe vnquam vt verè probatos codices tibi faceres familiares, vel quòd hic tibi præceptor extiterit, aut ad illum diſcendi gratia te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te conſecuturum ſpes eſt, ſi ingentem librorum aceruum congeſſeris. Proinde ſi hoc es animo, age conquire h quicquid Demoſthenes ille orator etiam ſua manu ſcripſit: deinde Thucydidis hiſtoriam, quæ octies huius oratoris induſtria extat deſcripta. Iam vt tot tibi libri ſint, quot Athenis in Italiã aduexit i Sylla,

κλίνοιο, κἂν ὑποβαπόμενος αὐτὰ ἐπικαθύδῃς, ἢ ξυγκολλήσας καὶ περιβαπόμενος περίνοσῇς; μίθηκος γὰρ ὁ μίθηκος, ἢν περοιμία φησὶ, κἂν χρύσια ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ ζῇνων βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγινώσκεις ἀεὶ· τῶν δὲ ἀναγινωσκομένων οἶδα ἐδὲν, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις, λινῶν τὰ ὦτα, ὡς ἄγαν τὸ λυκτῆσθαι τὰ βιβλία, καὶ πεπαλαιωμένον ἀπέφαινε τὸ ἔχοντα, ποπολὺ ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ λυτρῶμα λῷ ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς λῷ πρίασθαι, ζῶντας πτύηται ὑμᾶς ὑπερβαλλόντας. τίς δὲ ζῆς ἐμπόροις καὶ ζῆς βιβλιοπαπήλοις ἅπασιν ἂν περὶ παιδείας, ζοσαῦτα βιβλία ἔχουσι, καὶ παλαίουσι; ἀλλ' ἄγε διελήλυθε βιβλίοις, ὄψει μάλ' ἐκείνους πολλῷ τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βρβάρους ἢ τῷ φαυλῷ, ὥσπερ σὺ, ἀξιώτατος δὲ τῇ γνώσει, οἵους ἀνὸς ἕναι τὸς μηδὲν ἢ καλῶν καὶ ἀνθρώπων καθυρακότας. καὶ

vt ſuper his dormias, affixos tibi vbiq; circumferas, num ideo eruditior es futurus? Sicut enim adagio fertur, [k] Simia eſt ſimia, etiam ſi aureum cultum geſtet. Et librum quidem ſemper in manu portas, legisq; ſemper aliquid, quorum tamen nihil penitùs intelligis, ſed aſinus micans auribus lyram auſcultas. [l] Quòd ſi librorum copia doctum redderet eum qui comparaſſet, precioſa profectò res erat, & vobis tantùm diuitibus propria, ſi quidem veluti in foro pauperes nos ſuperantibus daretur mercari: imò cum ipſis bibliopolis, quibus librorum tanta copia eſt, qui diſtrahunt, doctrina & eruditione quis certet? quos tamen, ſi rem ſpectes, inuenies, haud multò te bonis artibus præſtare: nempe ſermone ruſtico vtuntur, mente nihil valent, quales meritò ſunt qui inhoneſti & turpis contemplatione nunquam ſunt verſati.

& tu

καί σι σὺ μὴν ἄλλο ἢ πρία παρ' αὐτῶν ἐκείνων μισθὸν ἔχεις, οἱ δ' ὑπτιοι καὶ μεθ' ἡμέραν δᾳδ' χαρὰς ἔχουσιν αὐτά. τίνος οὖν ἀγαθοῦ ὠνῇ ταῦτα, ἢ καὶ μὴ τὰς ἀρθένας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἐᾷς παιδεύεσθαι, ὅσα τοιαῦτα περιέχουσι παλαιῶν ἀνδρῶν ξυγγράμματα; καί μοι, ὦ λοιπόν, ἀπόκριναι, μᾶλλον δέ, ἐπεὶ τοῦτό σι ἀπλούστερον, ἐπίνευσον γοιῦν, ἢ ἀνάνευσον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα. εἴ τις αὐλεῖν μὴ ἐπιστάμενος, λάβοι τοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμηνίου, οὓς ἐπὶ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο, ἆρα δᾳδ' τοῦτο καὶ αὐλεῖν μαθοι, ἢ ὀδὰξ ὄφιν ὁ αὐλητὴς λάβοι, ἵνα ἐπισταμένῳ χρῆσθαι κατὰ τὴν τέχνην; οὐκοῦν ἀνέμενες. οὐδὲ γὰρ τοὺς Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου κηλήσαιμεν ἄν, μὴ μαθόν. τί δ', εἴ τις τὸ Ἡρακλέους τόξα λάβοι, μὴ Φιλοκτήτης ὤν, ὡς μάλα ἂν ἐμπλήσαιτο αὐτὰ, καὶ ἐπὶ ἐκό-

& tu vnum modò aut alterum codicem redis mercatus, isti diu noctúq; in manibus voluunt. quid ergo cõmodi hîc expectas? aut cur non ipsæ cellulæ librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot veterum auctorum scripta complectuntur? [m] Age verò, si non est molestum, paulum quiddam respondè, aut qui infantior es quàm vt possis, saltem annue vel abnue ea quæ sum rogaturus. Quæso te, si quis tibia canendi artis ignarus prorsus, fortè sit nactus Timothei tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, ánne arte inflabit? vel nullus vsus huic rei erit, quæ scitè vti nequit? Rectè sanè abnuisti. Nam neq; quibus [n] Marsya & Olympus cecinerunt, hoc efficient, vt concinum quiddam inspiret, qui nunquam didicerit. Verùm si quis Herculis arcus habeat, cùm Philoctetes non sit, qui solus tendere potuit, quòd

φκοῦ ζεύξαι. τί δοκεῖ καὶ οὗτος λοιπόν; ἆρ' ἂν ἐπιδείξαιτό τι ἔργον ἐξότε ἄξιον; ἀνήνασθε καὶ τοῦτο. κατὰ ταὐτὰ δὴ καὶ ὁ κυβερνᾶν οὐκ εἰδὼς, καὶ ἐπιβὰς μὴ μεμνηστευκὼς, εἰ ὁ μὲν ναῦν καλλίστην παραλαβοι, ἧς ἅπασαι καὶ εἰς πάντα καὶ εἰς ἀσφάλειαν μάλιστα ἐξηρτασμέναι· ὁ δ' ἵππον κτήσαιτο Μίλον, ἢ κυνηγετικὸν ἢ καπροφάρον ἐπιτήδειοι ἂν οἶμαι, ἑκατέρῳ, εἰ μὴ εἰδὼς, ὅ, τι χρήσαιτο ἑκατέρῳ. ἐπαινοῦμεν καὶ τοῦτο; πείθει δὴ, καὶ τοῦτο μοι ἐπαινοῦσιν, εἴ τις, ἄσπερ οὖν, ἀπαίδευτος ὢν, ἀνοίτους πολλὰ βιβλία, οὐ συγγράμματα οὕτως εἰς ἀπαιδευσίαν καθ' ἑαυτὸν ἐκφέρει; τί ὀκνεῖς καὶ τοῦτο ἐπινεῦσαι; ἔλεγχος γάρ, οἶμαι, σφῶν οὗτος, καὶ τὸ ὀρθότατον ἑκάστους εὐθὺς τὸ πρόχειρότατον ἐκεῖνο ἐπιφθέγγεται, τί κοινὸν κύνι καὶ βαλανείῳ; καὶ ἐγένετό τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀχθεσθεὶς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, ὃν

collimasset figere, quis tibi videbitur? Num qui facinus edat dignum sagittandi perito? Negas hoc quoque. Eodem pacto igitur & ratem gubernare ignorans, & qui nunquam equum conscendit: ille si pulcherrimam & aduersus ventorum procellarumq; impetus munitissimam sit nauem sortitus, hic verò Centauro satum, aut generosissimæ notæ equum, vtrumque derisum iri opinor, quòd neuter suis bonis vti possit. Annuis? Obsecro verò hoc etiã concede, si quis, velut tu es, indoctus, infinitos sibi libros acquirere laboret, censéu' aliud hoc suo facto quàm risus & iocos eruditis facturum? Quid cessas annuere? Nam argumentum clarum est, quiq; hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud haudubiè inclamant: ο Quid cani cum balneo? ρ Fuit non ita multò antè in Asia vir opulentus, cui calamitoso casu, cũ per niuẽ iter faceret

ἀπ' ἀρχῆς, οἶμαι, ἀπορραπίσ-
τας ἐπαλή ποτε ἀπὸ χιόνος
ὁλοπαρῆσαι ξυνέβη αὐτῷ·
οὗτος ξύλινα τοῦτο μὲν ἐπιτη-
δεύματα, καὶ θεραπεί-
αν τῆς ἀτυχίας, ξυλίνους
πόδας ἐπιποιῆσαι, καὶ τούτους
ἐπαλουμένους, ἐβαδίζειν, ἐ-
πισυρίζοντα ἅμα τοῖς οἰ-
κέταις. ἐκεῖνο δὲ γέλοιον
ἐποίει· κρηπῖδας γὰρ καλ-
λίστας ἐωνεῖτο νεοτμήτους ἀεί,
καὶ τῷ πλείστῳ πραγμα-
τείαν περὶ ταύτας ἔχων, ὡς
καλλίστοις ἐπαλλήλοις κεκο-
σμημένα εἴη αὐτῷ τὰ ξύλα,
οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα δὴ
καὶ σὺ ποιεῖς. χωλὸν μὲν
ἔχων καὶ συρίσκου τῷ γνά-
θῳ, ἀνοήτους δὲ χρυσοῦς
ἐμβάδας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ
ἀρτίπους ἐμπεριπατήσειεν;
ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν
Ὁμήρου ἐπίσω παλαιὸς, ἀ-
ναγνώσῃ τίς τις, αὐτὸ λαβὼν
τῆς βύβλου τὴν Ἰλιάδα ῥαψω-
δίαν, ἧς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξε-
τάσῃς· ἀδίκως γὰρ αὐτῶν πρόσει,
τι ποιήσαι δὲ τις αὐτῷ λυμει-
νόμενος, παγγέλοιος ἄνθρωπος,

ἀλλὰ πρὸς

faceret, putrefactus è frigore, vlturis vterque pes deperierat. ille tam miserabilem fortunam experius, infelicitatem solari cupiens, ligneos pedes truncis accommodabat, ac calceis indutus, vndiq; seruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc insuper deridiculum commiscebatur: crepidas pulcherrimas & nouas semper cura erat summa mercari, vt ita calceis speciosis ligna sua, nempe pedes, essent conspicua. Nunquid verò his adsimilia facis tu quoque? qui cùm claudamete sis, ac ſiculneis sensibus, emis auraros soccos, quibus vix aliquis pedes integer rectè posit ingredi. Et quoniam inter alios tuos codices Homeri poësin sæpenumerò repositum est cernere, accepto aliquis libro, legat tibi secũdum Iliados, cuius caue aliquid perpendas: nam nihil ad te, præter quàm qui isthic depictus est vehementer absurdus homo,

διαλφοφ& τὸ σῶμα, καὶ λιλαωβημμέν&. ἐκεῖν& δίνιω ὁ Θερσίτης· ὁ δὲ ἐπὶ τῷ Ἀχιλλέως πανοπλίαν, φῆς, ὅτι αὐτίκα ἀξιος τοῦ καὶ καλὸς ἅμα καὶ ἰσχυρὸς ἂν γένοιτο, καὶ ὑπερπηδήσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ἐπιβουλεύσας δ' αὐτοῦ τὰ ῥεῖθρα τῷ φόνῳ τῶν Φρυγῶν, ἀποκτενεῖ δὲ τὸν Ἔκτορα, καὶ πρὸς αὐτῷ τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδὲ φέρειν ἐπὶ τῶν ὤμων μελίαν δυνάμενο&; οὐκ ἂν ἔποις, ἀλλὰ καὶ γέλωτα ἂν ὀφλισκάνοι χωλεύων ὑπὸ τῇ ἀσπίδι, καὶ ἐπὶ σῶμα καταπίπτων ὑπὸ τοῦ βάρους, καὶ ὑπὸ τῷ κράνει, ὁπόταν ἀναγνόσει, δεικνὺς τοὺς παραβλῶπας ἐκείνους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸν θώρακα ἐπαίρων τῷ μεταφρένῳ κυρτώματι, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισυρόμενο&, καὶ ὅλως, ἀσχύνων ἀμφοτέρους; καὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν; καὶ τὸν δεσπότην. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πάσχων, οὐχ ὁρᾷς, ὁπόταν τὸ μὴ

mutilo ac portentoso corpore, qui isthic concionatur. Thersites est. Ille inquam huiusmodi si adeptus sit Achillis arma, putásne propterea fortem iuxtà & decentem futurum, qui & fluuium transiliat, & alueum turbet trucidatoris Phrygum cruore: occidat post Lycaona & Asteropæum, Hectorem, cùm ne Meliæ quidem pondus humeris sustinere queat? Negabis opinor, ac potius dicet, dum post clypeum claudicaret, mox humi procumberet impar armorum oneri, siquando sublato capite è galea prospectaret, suos istos intortos oculos ostendens, deinde loricæ subiecto gibbo velut tuberes, & ocrearum dum in terra repit, tractus: hæc inquam dicens risum omnibus moueret, & ipsum dehonestaturum primùm panopliæ opificem, deinde etiam dominum. Tu verò nunquid animaduertis prorsus idem tibi accidere, dum librum

μὲν βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχῃς καλὸν πορφυρᾶν μὲν ἔχον τὴν διφθέραν, χρυσᾶ δὲ τὸν ὀμφαλόν, ἀναγιγνώσκῃς δ' αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων καὶ διαστρέφων; ἆρα μὲν τῶν παιδαρίων μόνον καταγελῶμεν, ὑπὸ δὲ τῶν ξυνόντων οἱ μάλιστα ἐπαινούμεθα, οἷς καὶ αὐτὸς πρὸς ἀλλήλους ἐπισκώπτοντες γελῶσι τὰ πρόσωπα. θέλω δή σοι διηγήσασθαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Ταραντῖνος, Εὐάγγελος τοὔνομα, τῶν ἐκ φανοῦ ἐν τοῖς Ταραντίοις, ἐπιθυμήσας νικῆσαι Πύθια. ἦν μὲν γὰρ ἐν γυμνῆς ἀγωνίας αὐτίκα ἐλόχμα ἀνθρώπου ἔσεσθαι, μήτε πρὸς ἰσχὺν μήτε πρὸς ὠκυτῆτα τοῦ πτηνικότι· κιθάρᾳ δὲ καὶ ᾠδῇ ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπείθηνε· πολὺ τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, οὓς εἶχε περὶ αὐτὸν, ἐπαινούντων καὶ βοώντων, ὅπου τι καὶ τὸ σμικρότατον ἐπάδοι ἀναπρόσαντος. ἦκεν οὖν εἰς τοὺς Δελφούς, καί τι ἄπλα λαμπρὸν

librum manu tenens progrederis, cuius aluta purpurea, bullulæ aureæ sunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens scriptoris dignitatem? [B] Hæc cùm facere te vident, non solùm eruditi ridere solent, sed tui etiam assentatores, quorum consuetudine vnicè oblectaris, auersi se intuentes, à cachinno minimè abstinent. Age verò, narrabo tibi quod Pythijs gestum memoratur. Tarentinum quendam Euangelum apud Tarentinos non obscuro loco natum, nec incelebrem, inuasit cupido vincendi Pythia, vbi in ijs quæ nudi certamina ineunt, non posse fieri vt superior euaderet, quippe qui neque robore, neque pedum velocitate esset præditus, facilè cogitauit. Verùm cithara & carmine omnibus præmia prærepturum esse, persuaserant pestes illæ quas apud se fouebat, laudantes & applaudentes ad exilissimum quenque cantus strepitum. Itaque venit Delphos veste

λαμπρὸς, καὶ δι' καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποικιλμῷ, καὶ στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐκπρεπῆ, ὡς ἀντὶ καρποῦ τῆς δάφνης σμαράγδους ἔναιμα ἐμπεπλεγμένας τῷ καρπῷ. τοῦ μὲν γε κιθάραν αὐτοῦ, θαυμαστήν τι χρῆμα, ἐς κάλλος καὶ πολυτέλειαν· χρυσοῦ μὲν ἔκ περάτων πάντων, σφραγῖδες δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένον, Μουσῶν μεταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀρφέως ἐνειζωγραφημένων, θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' οὖν πομπὴ καὶ ἦκεν ἡ τῶν ἀγώνων ἡμέρα πρῶτος μὲν ἦλθε· ἔλαχε δὲ μέσος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ἄδων, καὶ μετὰ Θέσπιν τὸν Θηβαῖον, οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον. εἰσέρχεται οὖν ὅλος περιλαμπόμενος, ὢν χρυσῷ καὶ λίθοις σμαραγδίταις καὶ βηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνέκειτο τῆς ἐσθῆτος, ἡ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διαφαίνουσα. τούτοις ἅπασι περικαλλὴς τὸ θέαμα, καὶ θαυμαστῆς ἐλπίδος ἐμπλήσας τοὺς θεατὰς, ἐπειδὴ

auro insigni, & corona aureis lauri foliis plexa splendens. haec verò etiam smaragdis lauri fructui aequalibus variegata erat. at cithara, visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, annulis & gemmis passim ornata, suisque locis, Musarum, Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in theatrum erat descendendum. conueniunt tres certaturi, obtigitque sors Euangelo vt secundo loco caneret. procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes egerat, auro, smaragdis, beryllis, hyacinthis totus collucens, ipsa purpura, quae auro contexta visebatur, commendabat hunc cultum mirificé. quibus cùm iam stupentes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe replêsset spectatores, cùm omnia iam

ποτε καὶ ἆσαι καὶ λιθαρίσαι πάντως ἴδια, ἀνακρούεται μὲν ἀνάρμοστόν τι καὶ ἀσύντακτον, ἀπορρήγνυσι δὲ τρεῖς ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον δὲ λοιπὸν ἐμπεσὼν τῇ λιθάρᾳ ἄδειν δ' ἄρχεται ἀπάμοστόν τι καὶ λιπαρὸν, ὥστε γέλωτα μὲν πάντων γίνεσθαι τῶν βιατῶν, ζοὺς ἀθλοθέτας δ' ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ, μαστιγώσαντας αὐτὸν, ἐκβαλεῖν τοῦ θεάτρου. ὅτε δὴ καὶ γελοιότατον ὤφθη, δάκρυον ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, καὶ διὰ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος διὰ μέσης τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη καταθραυόμενος ἐκ τῶν μαστίγων, καὶ συλλέγων χαμόθεν τοὺς κιθάρας τὰς σφραγίδας· ἐξεπεπόνηκε γὰρ, κἀκείνους ξυμμαστιγούμενος αὐτῷ. μικρὸν δὲ ἐπισχὼν μετ' αὐτὸν, Εὐμηλός τις Ηλεῖος εἰσέρχεται, λιθάραν μὲν παλαιὰν ἔχων, ξυλίνους δὲ κόλοπας ἐπικαμπύλους, ἰσθῆτα δὲ, καὶ μόλις σιτοῦ ἄξιον στέφανον δραχμῶν ἀξίαν.

ἀπὸ

& citharam pulsare, & accinere esse necesse, personat agreste quiddam, inéptumque & incompositum: simul dum immodicè citharam increpat, rumpit tres fides. cantus autem planè ineptus erat, & solutus, ita vt ab hominibus qui aderant, rideretur: sed ludorum præfecti offensi hominis temeritate, loris cæsum è theatro proiecerunt. Hic verò iucundissimum erat spectaculum aureus ille Euangelus, cùm per mediam scenam traheretur ab his qui verbera infligebant, lachrymans, crura plagis cruentus, humi interim colligens delapsos dum vnà vapulat, citharæ annulos. Exiguo autem temporis spacio interposito prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam citharam afferens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestem indutus vix tna cum serto decem denariorum preciũ.

At

ἀπ' οὗτος γε ἄρξε λιγὺς, καὶ λιθαρίσε κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἐκραύτα, καὶ ἀνεκηρύττετο, καὶ ὁ τοῦ Εὐαγγέλου κατηγέλα, μάλιστα ἐμορμυρώζοντος τῇ λιθάρᾳ, καὶ τοῖς σφραγῖσιν ἐκείνοις· καὶ ἴσως γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐαγγέλιε, σὺ μὲν χρυσῷ δαφνίῳ πεδίκασαι, πλουτῆς γὰρ· ἐγὼ δὲ ὁ πένης τῷ Δελφικῷ. πλὴν τοῦτό γε μόνον ὄνησε τῆς σκευῆς, ὅτι μάλ' ἐπιτυμβίως ἐπὶ τῇ κλίνῃ ἀπήρχῃ, ἀπὸ μιᾶς μυρεψικῆς προσόδου τῷ ἀτεχνόμῳ τουτῳ, καὶ πενιχρῷ προσῳλῷ. πολλά σε δεῖ καὶ τοιαῦτα Εὐαγγέλιον οὕτως, παρ' ὃν ἐγὼ οὐδ' ὀλίγον μέλει τοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν. οὐκ ἄκαιρον δ' ἂν γένοιτο, καὶ λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι, πάλαι γνώμενον. ὅτε Ὀρφέα διασπασάμεναι φασὶ τῶν θρᾳκῶν αἱ γυναῖκες σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν ἐμ-

At ille & bellum edebat carmen, & ritè ſicut ars poſcebat, chordas feriens modulabatur. itaque & victor abibat præconis voce proclamatus, ridens interim Euangelum, qui nequicquam cithara ac annulis iſtis ſeſe oſtentaſſet. Et aiunt ſic fuiſſe allocutum: Aurea lauro redimitus es, Euangele, & quidni? opibus enim vales me verò quia pauper ſum, Delphica oportet eſſe contentum. Veruntamen hoc commodi tuus tibi ornatus peperit, quòd cùm neminem tui miſereat, oderint omnes iſtas tam ineptè ſuperfluas deliciat. Mirum verò ni pulchrè tibi cum hoc Euangelo conueniat, quatenus ne tu quidem ſpectatorum cachinnos quicquam moraris. Arbitror autem non intempeſtiuum eſſe, vt Lesbiam quandam fabulam tibi narrem. Cum Orphea t Threſſæ mulieres dilaniaſſent, feerunt, caput vatis vnà u cum lyra cùm primùm Hebrus

exce-

ἐμβληθῶσι εἰς τὸν μέλανα κόλπον, καὶ ἐπιπλεῖν γε τῇ λιφαλῷ τῇ λύρᾳ· τῷ μὲν ᾄδειν θρῆνόν τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ, ὡς λόγος, τῇ λύρᾳ δὲ αὐτῇ ὑπηχεῖν, τῶν ἁρμονιῶν ἐμπιπλόντων τὰς χορδὰς, καὶ οὕτω μετ' ὠδῆς προσφερεσθῆναι τῇ Λέσβῳ. ἐκ δὲ τούτου ἀνιλομένους, τὸν μὲν λιφαλὸν καταθάψαι, ἵνα περ νῦν τὸ Βακχεῖον αὐτοῖς ἐστι· τὴν λύραν δὲ ἀναθεῖναι εἰς τὸ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολύ γε σώζεσθαι αὐτήν. χρόνῳ ὕστερον, Νέανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου παῖδα τὰ περὶ τῆς λύρας πυνθανόμενον, ὡς ἐκήλει μὲν καὶ θυείαν, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμιλῴδει δὲ καὶ μετὰ τὸν τοῦ Ὀρφέως συμφορὰν, μηδενὸς ἁπλομένου, πρὸς ἔρωτα δὴ τοῦτο ἐμπεσεῖν, καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερέα μεγάλοις χρήμασι, πεῖσαι καθελόντα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν, δοῦναι αὐτῷ τῷ Ὀρφέως λαβόντα δὲ μετ' ὀλίγας μὲν ἐν τῇ πόλει μὴ

excepisset, in nigrum Pontum eiectum, ac ita simul notasse caput ac lyram: illo lugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materiæ faciente modos, donec ad Lesbum appellerentur. vbi incolæ fluctibus vtriusque ereptis, caput sepulchro condiderunt, lyram autem suspendirunt in templo Apollinis. in quo cùm bene longum tempus fuisset adseruata, multis annis pòst Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm quæ de lyra narrabantur, audisset, quòd bestias hac demulsisset Orpheus, plantas & saxa mouisset, quódque ipso iam cæso tamen per vndas lata, nemine modulante resonasset, capitur incredibili amore habendi hanc. quare ingenti pecuniarum vi corrupto sacerdoti persuadet, Orphei lyram, alia suppositа, sibi det: qua accepta, parùm tutum ratus interdiu

hac

χεῖσθαι, ὅτι ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι, νύκτωρ δὲ ὑπὸ μόχθου ἔχοντα, μόνον προελθεῖν εἰς τὸ προάστειον. καὶ προχείρως λύρᾳ, καὶ σωτρόπτερον τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μέλη τινὰ θεσπέσια ὑπηχήσειν τῇ λύρᾳ, ὑφ' ὧν πάντας καταθέλξειν καὶ κηλήσειν, καὶ μακάριον εἶναι, κληρονομήσοντα τῆς Ὀρφέως μουσικῆς. ἄχρι δὲ ξυνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὸν ἦχον (πολλοὶ δὲ ἦσαν αὐτόθι) διασπασθῆναι αὐτόν. ὡς τοῦτο γοῦν ὅμοιον τῷ Ὀρφεῖ πεπονθέναι, καὶ μόνος ἐφ' ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τοὺς κύνας. ὅτι μὲν καὶ σαφέστατα ἔοικεν, ὡς οὐχ ἡ λύρα θέλγει τὰ θηρία, ἀλλ' ἡ τέχνη, καὶ ἡ ᾠδή, ἃ μόνα ἐξαίρετα τοῦ Ὀρφέως παρὰ τῆς μητρὸς ὑπῆρχεν· ἡ λύρα δὲ ὅτι οὐδὲν ἐκείνῳ ἐτέθη, εἰδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρβίτων. καὶ τί δεῖ τὸν Ὀρφέα ἢ τὸν Νέανθον λέγω; ὅσον καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς

hac in vrbe ludere: nocte simul occultam efferens, solus in suburbium pergit. Quò vbi venit, lyram pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidus & imperitus artium iuuenis, fore vt diuinum aliquod carmen percussæ fides rederent, quo cunctos permoueret, & animi affectus quò vellet traheret, vt hoc nomine beatus haberetur, Orphei musices hæres. Dum hæc agit, vicini canes, qui in eo loco erant plurimi, strepitu excitati coëunt, ac infelicem istum citharœdum discerpunt: quod ipsum solum cum Orpheo commune habuit, postquam canes adduxerat. Manifestissimè igitur ostensum hoc exemplo est: non lyram esse quæ homines & feras lenierit, sed artem ac carmen, quæ præ alijs excellentia mater Orpheo contulerat, lyra nihil à quibusuis barbitis differente. Quorsum verò attinet Orphea tibi aut Neanthum proponere? cùm nostra ætate vixerit,

αὐτὸς ἐγγύτατός τις, καὶ ἔτι ὄψιν, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον τοῦ Στωϊκοῦ, ὀστράκινον ὄντα, τριακοσίων δραχμῶν ἐπρίατο· πλησίον γὰρ, οἶμαι, ἀφικνεῖτο, εἰ τῶν νυκτῶν ἐπ' ἐκείνῳ τῷ λύχνῳ ἀναγιγνώσκοι, οὐτικα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτου σοφίαν ὄνυξ ἰσωσόμεθα, καὶ ὅμοιοι ἴσως ἐσόμεθα τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ γέροντι. χθὲς δὲ καὶ πρώην, ἄλλος τις τὴν Πρωτέως τοῦ Κυνικοῦ βακτηρίαν, ὃν κατατήκων ἐκαίετο τὸ πῦρ, ἁλόντος ἀφανῆ ἐπρίατο. καὶ ἔχει μὲν τὸ κειμήλιον τοῦτο, καὶ δείκνυσιν, ὡς Τεγεάται τοῦ Καλυδωνίου τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστᾶ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμφῖται τοὺς ἰσιδίους τοὺς πλοκάμους. αὐτὸς δὲ ὁ τῶν θαυμαστῶν κτήμασι δεσπότης, καὶ αὐτὸν οἱ τῆς ἀπαιδευσίας καὶ βλακείας ὑφηγοῦνται. ὁρᾷς ὅσῳ κακοδαιμονέστερος διάκεισαι, βακτηρίας ἐς πλῆθος λιφαπλῆθος ἀληθῶς δέον. λέγεται γὰρ καὶ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιῆσαι φαύλως πάνυ, καὶ γελοίως· ὥστε τὸν

xerit, & ni fallor, adhuc superstes est, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem trecenti denarijs mercatus est: sperans futurum scilicet, vt si noctu ad istam lucernam legisset, mox Epicteti sapientiam somniaret, & similis efficeretur admirando seni. Sed nuperrimè alius quispiam Protei Cynici baculum, quem cùm in flammam insiluit, reliquerat, emit talento, custoditúmque etiam nunc inter reconditas ac chariſsimas opes habet, ostentatóque non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani ossa Geryonis, & Memphitæ Isidis capillos. At ille tanti boni possessor, ipsum se quoque stultitia & mugacitate superauit. Vidén' quàm pessimè res tuæ habeant? & quòd caluariæ fuste opus sit? A Bago verò etiam Dionysium quondam scripsisse Tragœdiam accipio, sed qua nihil fuerit vnquam minus equam cùm dedisset legendam

legans, aut magis ridiculum:

S Phi-

Φιλόξενον ποιμαίνεις δὲ αὐτὸν εἰς τὰς λαζομίας ἐμπεσεῖν, ὃ δυσάμμορον κατίχαρ τὸ γέλωτα. οὕτω δ' ἐμοὶ πυθόμενος, ὡς ἐγγυμάτια, τὸ Αἰσχύλου πυγμάχιον, εἰς ὃ ἐπαίνου ἔγραφε, σοὶ ποιῶ σπουδὴν ἐμποιήσαμεν αὐτὸ, ὥστε ἔνθεν ἔστεσθαι, καὶ λαζόμενον ἐκ τοῦ πυγμάχιου. ἀλλ' ὅμως ἐν αὐτῷ ἐπαίνου μακρῷ γελοιότερα ἔγραφεν, οἷον μὲν ἐπαίνου τὸ Δωρικὸν, ἤκεν ἐς Διονυσοῖς γελοῖα, καὶ πάλιν, οἴμοι, γελοῖα χρησίμως ἀφέλει. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυγμάχιου. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. ἔτι μὴν γε πρὸς σὲ μάλιστα ἀνόχως ἂν ἁρμόττον εἴη, εἰ τῷ Διονυσίῳ, καὶ σὲ τοῦτο χρυσῶσαι αὐτοῦ ἴδια ἐπαίνου τὸ πυγμάχιον, τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ αὐτὸς ἔχων εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀναλίσκεις ἀεὶ, καὶ διασκολοπᾷς, καὶ ἀλείφεις τῷ κηρῷ καὶ τῷ λίθῳ, καὶ διφθέρας ποιβάλλεις,

B Philoxeno, nec ille adulari posset, sed salibus incesseret scriptorem. sæpenumerò in lapidicinas coniectus est. Cùm autem Dionysius contemni sese, & vulgo fabulam esse comperisset, nulli operæ ac impensæ pepercit, vt C Aeschyli pugillaribus, quibus sua poëmata describere fuerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se plenum ex Aeschyli ceris numine, & planè attonitum putabat: D & tamen in his longè absurdiora scribebat, quale est Doricum illud: ἦκεν ἐς Διονυσοῖς γελοῖα. Et iterum: οἴμοι, γελοῖα χρησίμως ἀπόλει. nam hoc quoque inde sumptum est. Et hoc: αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. Hoc tamen postremum non parum rectius in te quadrat, quàm Dionysium, & propterea ceras inaurare debebas. Namque obsecro quid consequendi spes est, quòd libros voluis, reuoluis, colligis, quod non decet resecas, croco pingis, & polis cedro, amici

λης, καὶ ὀμφαλὸς ἐντίθεις, ὡς
ἄλλο τι ἀφλαύσων αὐτῶν; ἀλλ'
νυνὶ μὲν ἤδη βελτίων γενήσ-
σει ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὃς τοιαῦτα
μὲν φθέγγῃ, μᾶλλον δὲ τῶν ἰ-
χθύων ἀφωνότερος εἶ. βιοῖς
δὲ, ὡς ἀλλ' ἀπεῖναι λαλόν· μᾶ-
λον δὲ ἄγριον, φασὶ, παρὰ
πάντων ἔχεις ἐπὶ τῇ βλακείᾳ,
ὡς ἃ τοιοῦτος ἀπεργάζεται τὰ
βιβλία, φυγῇ φευκτέον, ἂν
ἦν ὅτι πορρωτάτω ἀπ' αὐ-
τῶν. ἀνοίᾳ δὲ ὄντοιν, ἄλλ' ἂν
παρὰ τῶν παλαιῶν τις ἱστο-
ρεῖσθαι, λέγειν τε ἄλλο τι, καὶ
πράττειν τὰ λυποῦντα, ἢ τῶν
ἀεισμῶν; καὶ φυγῇ τῶν χαρό-
ντων; ὅταν μήτε ἐκεῖνα, μή-
τε ταῦτα φαύλως τις παρ'
αὐτῶν ὠφελῆται, τί ἄλλο,
ἢ τοῖς μυσὶ δεῖπνα ὠνεῖται,
καὶ τῇσι τίλφαις οἰκήσεις, καὶ
φλυγὰς ὡς ἀμείνοσι τοῖς οἰ-
κέταις; πῶς δὲ ὁ λαλεῖνο ἀ-
σχολῶν, ἔστις ἐν τῇ χειρὶ ἔχον-
τα σε βιβλίον ἰδὼν (ἀεὶ δέ
τι πάντως ἔχεις) ἔροιτο, οὗ
τινος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγρα-
φέως

cis pellibus, bullulas infigis? sic agis tanquam fructū inde percepturus, & factus es scilicet vehementer ex hoc mercatu melior, quippe qui sic loqueris, ac potiùs qui pisci-bus magis es mutus. vitā autem qualem viuas, dictu fœdum est: hoc certè aiunt, tuā illam obscœnitatem extremè odisse vniuersos. quòd si librorum hæc esset culpa, fugiendum ob eis erat quammaximè procul. E Duo autem cùm sint, quæ à veterib. scriptoribus petas, dicendi virtutem, & honestè viuendi rationes: dum quæ bona sunt imitaris, quæ mala, deuitas: quando neutrum spectatus es, quid aliud comparasse dicemus te, quàm ludum muribus, & tineis habitaculum, ac seruis, si negligentiores in codicibus curandis fortè fuerint, verbera? F Sed quod sum nunc dicturus, haud scio an tibi summam ignominiam afferat: si quis fortè fortunate conspicatus (sicut ferè cerni amas) habentem in manu librum, roget, author quis sit, orator, histori-

φίλος ἢ ποιητοῦ τινος· σὺ δὲ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἀδῆλος, πρόσωπον ἔστω τοῦτο γοῦν. εἶτα, ὡς φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ξυνουσίᾳ προχωρεῖν εἰς μῆκος λόγων, ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι ἢ ἀτιῴτο τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δὲ ἀκροίης, καὶ μηδὲν ἔχοις ἀπεῖπεν· οὐκ ἂν δύῃ τότε χανεῖν σοι τὼ γῶ κατὰ σεαυτοῦ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης, σιαφέρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος δὲ ὁ Κυνικὸς, ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτόν τινα, βιβλίον κάλλιστον ἀναγινώσκοντα, τὰς Βάκχας οἶμαι τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον δὴ τὸν διηγούμενον τὰ τοῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας, διέσπασεν αὐτὸ, ἀπὸν, ἀμενόν σε τῷ Πενθεῖ, ἅπαξ σπαραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ πολλῶν πομάχεις. ζητῶν δὲ ἀεὶ πρὸς ἐμαυτὸν, ὅτῳ καὶ τύμβον εὑρεῖν δεδύνημαι, τίνος ἕνεκα τὼ σπουδὼ ταύτῃ ἐπεδάκνας, περὶ τὼ ὠνὼ τῶν βιβλίων. ὠφελείας μὲν γὰρ, ἢ χρείας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδὲ ἂν οἰηθείη τις τῶν ἐπ' ἐλάχιστόν σε εὐδότων,

cus, poëta: ac tu ex inscriptione doctus, aptè dica quæsitum: posteà, ita vt fit dum sermo familiaris progreditur sæpè longiùs, ille laudet aliquid, aut accusset scriptorum, tu verò non habeas quòd respondeas, nónne optes tum vt tibi tellus dehiscat, qui in tui perniciem velut & Bellerophontes codicem attuleris? H Demetrius Cynicus cùm Corinthi conspexisset imeruditum quendam pulcherrimum librum legentem, opinor in Bacchis Euripidis locum, vbi nuncias Penthei fatum & factum Agaues exponit, arreptum codicem lacerauit: Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te toties dilaniari, Penthea. I Scire autem peruelim (quod ego nulla quamuis diligenti animi cogitatione assequi possum) cuius rei gratia tãto studio in hoc sis versatus. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat: qui te vel mediocriter nouit:

non

ἢ μᾶλλον, ἢ φαλακρὸς ἄρ τις
πρίασθαι λυχνίον, ἢ λάτομος
ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ λωφὸς ἀνιηλεῖ,
ἢ σαλπικτὴν ὁ κωφὸς, ἢ ὁ ἀ-
πειρόκτης λώπλου, ἢ ὁ λυδρὸν ἀ-
τῆς ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδῃ-
ξιν πολύτροπον σοι τὸ πρᾶγμα ἔχειν,
καὶ βούλει τοῦτο ἐμφῆναι ἅπα-
σιν, ὅτι μὴ εἰς τὰ μηδενὸς σοι χρή-
σιμα, ὅμως ἐκ πολλῆς γε περιου-
σίας ἀναλίσκεις; καὶ μὲν ὅσα
γε λαλεῖ Σύρον ὄντα εἰδέναι,
εἰ μὴ σαφῶς φέρων, τοῖς τε γέ-
ρουσι καὶ ἐκείνοις ἀβύκκαις περι-
γέγραψαι, ἀπολώλεις ἂν ὑπὸ
λιμοῦ πάλαι, καὶ ἐγγὺς ἂν πρὸ τί-
νος ἦν βιβλίων. λοιπὸν δὲ σοὶ
ἐκεῖνο πιστευόμενον ἔστι τοὐ-
λάχιστον, ὡς ὁ μόνος καλὸς ἐκ
γε ἁπάντων, ἀλλὰ σοφὸς καὶ
συγγραφεύς, οἷος οὐκ ἕτερος,
ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία ὡς ἀληθέσιν
τοὺς ἐπαίνους αὐτοῦ φασὶ δεῖσθαι
λόγοις ἐπιδεικνυσθαι αὐτοῖς ἐπὶ
δείπνῳ, ἀλλ' ἐκείνους χρυσοῦν
βαρεῖαν λίκνα λιψῶντας
ἐκκεκραγέναι, ἢ μὴ πίνειν,
ἕως μὴ ἀφρᾷ γῶσι βοῶντες.

non certè magis, quàm si caluus
pectinem emat, aut speculum
cæcus, aut tibicine conducat
surdus, scortúmve spado, vel
nauem qui nullum mare pro-
pinquum habet, aut guberna-
tor ararium. K Sed fortasse
hac re tuas opes iactas, dum
palàm facis, etiam in res tibi
nihil vtiles, ex immẽsis diui-
tijs esse quod insumas. Ate-
nim, quantum ego, qui & ipse
Syrus sum, exploratũ habeo,
nisi te locupletis istius homi-
nis testamento, dolo fraudẽ
que malè subingessisset, iam
diu venum libris datis, fame
tibi fuisset pereundum. L At
fieri potest, vt nunc deinceps
idcò libros vndique acce-
mules, quò fidem facias as-
sentatoribus tuis, quos au-
dis quotidiè prædicantes, te
non modò bellũ & amabilem
rhetorem, sed sapientem quo-
que & historicum, qui secun-
dum non inuenit. M Fer-
tur quoque orationes quas-
dam in conuiuijs ex mo-
re recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos
exclamare, nec potare, nisi priùs clamore differantur.

καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ῥᾷστον ἦν σοι τὸν ῥινὸς ἕλκειν, καὶ πιστεύειν αὐτοῖς ἅπαντα, ὅς ποτε μάκαιρ' ἐπῄδης, ὡς βασιλεῖ τινι ὁμοιώθης τὸν ὄψιν, μαθάπερ ὁ ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφίλιππος ἐκεῖνος μαφρὶς, καὶ ὁ κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν ψευδόνηρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν ὑπὸ τοῦ ψεύδους τετραγμένων, καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθες, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, καὶ πρόεδρος ἐξυπτιάζων, καὶ μιμούμενος βάδισμα καὶ σχῆμα καὶ βλέμμα ἐκείνου, ᾧ σεαυτὸν ἀπάζων, ἐχαρᾶς, ὅπου καὶ Πύρρον φασὶ τὸν Ἠπειρώτην, τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄνδρα; οὕτως ὑπὸ μαλακίας ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ ποτὲ διαφθαρῆναι, ὡς πιστεύειν, ὅτι ὅμοιος εἴη Ἀλεξάνδρῳ ἐκείνῳ; καίτοι τοῦτο μὲν Μυσῶν ἦν, ἀλλ' ἀνάγων τὸ πρᾶγμα εἰς ἐμαυτὸν ἔγωγε οὐδὲ τὴν Πύρρου εἰκόνα, καίτοι ἐπιπαντὸς ἐκμιμάσθαι τὸν Ἀλεξάνδρου μορφήν. ἀλλ' ἕνεκα μὲν δὴ τούτων ὕβρεσαί μοι ἔστω Πύρρος, ὅτι σε ἔπασα

N Nam nescio quo pacto non est difficile naso te suspendere, qui omnia credis sicut illud nuper te omni cui piam regi assimilem, quemadmodum Pseudalexandrum quondam, ac Pseudophilippus, & superioribus annis Pseudonero, & si qui alii hoc modo mentiti sunt. Nec mirum est te hominem insulsum ac stolidum sic affici, & lectica vehi, aut illum regis incessum, vultum, habitum denique totum studere imitari, gauderéque si quis te huic conferat. O Quid hoc rurum, inquam, quando etiam Pyrrhus Epirota, alioqui vir clarissimus, dicitur ita ab assentatoribus fuisse corruptus, vt se Alexandro illi similem arbitraretur, quanquam istorum sacrilegorum opus palàm erat omnibus? Nam Pyrrhi quoque imagines iam circumferebantur, & tamen ille hoc erat persuasus, expressam esse Alexandri figuram.

Hactenus equidem contumelia affeci Pyrrhum, quòd tecum compara-

ἅπαντα κατὰ τοῦτο αὐτῷ, τὸ δ' ἀφ' τούτου, καὶ πάλιν σοι ῥᾴτερον ἂν εἴη· ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύῤῥος, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπέπεισο, οὐδεὶς ὅστις οὐ ξυνετίθετο, καὶ ξυνεπαχθῆν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβύτις ξένη, αὐτῷ τἀληθὲς ἀποῦσα, ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς ὁρμῆς. ὁ μὲν γὰρ Πύῤῥος, ἐπιδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο, τίνι ὅμοιος ἂν εἴη, πάλιν πειρασμοῦ ἕνεκα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἕξειν αὐτόν· ἡ δὲ πολὺν χρόνον ἐνισχοῦσα, Βατραχίωνι, ἔφη, τῷ μαγείρῳ. καὶ γὰρ ἦν τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατραχίων ὄνομα μάγειρος, τῷ Πύῤῥῳ ὅμοιος. καὶ σὺ δὴ ὦ τίνι μὲν τῶν ἐν τοῖς ὀρχηστικοῖς σκώμμασιν αὐλῶν ἔοικας, οὐκ ἂν ἔχοιμι, ὅτι δὲ μανίαν ἐρρωμένην τινὰ καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ σαφῶς οἶδα. οὕτω θαυμαστὸν, ἃ ἀπέθανος ἔτῳ

comparaui: verùm quod superest, pulchrè inter vos conuenit. Nam Pyrrhus postquam ita esse in animum induxerat, nemo erat omnium, qui diuersum vel sentire, vel loqui vellet, donec vetula quædam eius Lariſſæ hospita, id quòd res erat prolocutura, vesaniam hominis repressit. Ille enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Cassandri aliorúmque regum Macedonum imagines protulisset, rogauit cuinam ex illis simillimus videretur, omninò pro certo habens fore, vt Alexandro pronunciaret. At illa diu contata, tandem Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe cocus Batrachio nomine, Pyrrho perquàm similis. Tu quoq; quem ex histrionicis cinædis referas, tacere malo: sed quòd vniuersi dicant, ingenti te correptum insania, qui illam imaginē tibi conuenire putes, hoc verò sat scio. Itaque nihil est noui si tā nullius artis

ζωγράφος ὤν, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσθαι ἐθέλεις, πιθανὸν τοῖς τὰ τοιαῦτα σοι ἐπαινοῦσι. καὶ τί ταῦτα λήρῳ; πρόδηλος γὰρ ἡ αἰτία τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία σπουδῆς, εἰ καὶ σὺ νοθείας ἐγὼ μὴ πάλαι καταγέλαστον. σοφὸν γὰρ, ὡς γοῦν οἶσθα, ζῶντ' ἐπινενόηκας, καὶ ἐλπίδας ἔχεις περὶ οὗ πράγματος, ἢ βασιλεὺς μάθοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, καὶ παιδείαν μάλιστα τιμῶν. εἰ δὲ ταῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκεῖνος ἀκούσεται, ὡς ὄντως βιβλία, καὶ ξυνάγεις πολλὰ, πάντα ἐν βραχεῖ παρ' αὐτοῦ ἴσισθαί σοι νομίζεις. ἀπ' ὦ καταπύγων, οἴει τοσοῦτον μανδραγόραν καταπεχύσθαι αὐτοῦ, ὡς ταῦτα μὲν ἀκοῦσαι, ἵνα δὲ μὴ εἰδέναι, οἷος μέν σου ὁ μεθ' ἡμέραν βίος, οἷοι δέ σοι πότοι, ὁποῖαι δὲ νύκτες, καὶ οἷοις καὶ ἡλίκοις ξυγκαθεύδεις; ὃ οἶδα, ὡς ὦτα, καὶ ὀφθαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως; τὰ δὲ σὰ ὅτῳ περιφανῆ ὄντα, ὡς καὶ τυφλοῖς εἶναι καὶ κωφοῖς γνώριμα· εἰ γὰρ καὶ φθέγξαιο

pictor cùm sis, viris eruditissimis æquari te postulas, ijs fidem habens, qui hoc te nomine laudib. efferunt. Quorsum verò has nugas, cùm causa sit in promptu istius tui librorum coacernandorũ studij? tametsi, qui meus est studior, nunc demũ animaduerti. P Nam, quod opinare, prudenter hoc inueniſti, ideóq; in magnam spem erectus es, regem intelligentem virum, & in primis amantem doctorum, postquam didiceris quam des operam libros plurimos habere, in nulla planè re tibi defuturum. Q Verùm heus mollicule, an tu putas tantũ R Mandragoræ oculis regis offusum, vt cũ hæc audiat, nõ etiã habeat compertum, qualis tuæ diurnæ vitæ ratio, quæ cõuiuia, cuiusmodi noctes, qualib. & quibuscum consuetudinẽ agas? An nescis S multos regib. esse & oculos & aures? Et quæ tu facis, adeò latent neminẽ vt & surdis & cæcis sint cognita. Atq; vtinam laquẽtem

possemus

μόνον, ἃ γὲ καὶ λουόμενος ἀκροάσασθε, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσῃ, ἃ δοκεῖ, οἱ δ' οἰκέται μόνον ὧν ἀποδύσονταί σου, τί οἴει μὴ οὐτίκα ἴσεσθαι πάντας σου πρόδηλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόρρητα; ἀπόκριναι οὖν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Βάσσος ὁ ἡμέτερος ἐκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ λίναιδος Ημιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θαυμασιωτάτους ἡμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ ψαλτηριᾶν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα, ἃ τούτων τις νῦν λεοντῇ περιβαλόμενος, καὶ ῥάβδον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν, Ηρακλέα τῶν κυτόν; οὐκ, ἔγωγε καὶ χύτρας ἡμῶντα τυγχάνοιεν· μυρία γὰρ ὅσα τὰ ἀντιμαρτυροῦντα τῷ σχήματι, βάδισμα καὶ βλέμμα καὶ φωνὴ, καὶ τράχηλος ἐπικεκλασμένος, καὶ ψιμύθιον καὶ μαστίχη καὶ φῦκος, οἷς ὑμεῖς κοσμεῖσθε καὶ ὅλως, κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἄν τις ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης ἐκρύψειας, ἢ ἕνα λίναιδον.

passemus audire, ac lauantem daretur contueri: quanquam quia aliter putas, non attinet te in publico vestibus exutis cerni. nec enim serui tui tacebunt, quæ noctu indigna relatu facinora edis. Responde igitur mihi hoc quoque: Tsi Bassus ille noster Sophista, aut Batalus tibicen, aut iste Sybarita cinædus Hemitheon, qui nobis præclaras illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei genere furere oporteat, si istorum, inquam, vnus aliquis vt leonina pelle circundatus clauam manu tenens prodambulet, qd? Herculémne existimas, quibus obuiam factus sit, habituros? nã equidem opinor, vt maximè ollis fortè cæcutiant. sexcenta enim sunt, quæ repugnant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, varius fucus, vnguenta, quibus vos soletis excolere: & omninò, sicut in prouerbio est, citiùs septem elephãtos sub alis absconderis, q̃ vnum cinædum.

ἔτα ἡ λεοντῆ μὴ τοιοῦτον ὄν
ἂν ἐκφυγεῖν· σὺ δὲ οἷα λύσαν
σκιπόμενος βιβλίων; ἀλλ' ὁ δυ-
νατὸν, πῶς δ' ὡσαύτως γάρ σε, καὶ ἀ-
ποκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γνω-
είσματα. τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν
μοι δοκεῖς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλ-
πίδας ὁ παρὰ τῶν βιβλιοκαπή-
λων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ τῶν καθ' ἡμέραν βίον λαμ-
βάνειν. σὺ δ' οἷα συνήγορον
λοιπὸν, καὶ μάρτυρα ἔσεσθαί
σοι, τὸν Ἀττικὸν καὶ Καλλῖνον,
τοὺς βιβλιοπράφους δοκεῖς, ἀλλ' ὡς-
πέρ τινας ἀνθρώπους, ἐπιτεί-
ψοντάς σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι,
καὶ πρὸς ἔσχατον πενίας ξυν-
ελάσοντας· δέον ἔτι νεῦν σω-
φρονίσαντα ἀφεδόμῃ μηδενὶ
τῶν παιδομωμένων τὰ βιβλία
ταῦτα, μὴ σὺν αὐτοῖς τῷ νεό-
πλουτον ταύτῃ οἰκίαν· ἀφεδό-
ναι γὰρ καὶ τοῖς ἀνδραποδοκαπήλοις,
μέρος δέ γε ἀφ' ὧν ὠνοῦνται ὀφεί-
λομένων. μὴ γὰρ λαθεῖνα περὶ
δύο ταῦτα δεινὸς ἐπιδάλῃς,
βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν μεῖ-
σιν, καὶ μαρακίων τῶν ἐξώ-
ρων καὶ ἥδη μαρτύρων ὠνεῖ,
καὶ

Iam cùm leonina pellis hunc
non occulat, iûn' speras li-
bello contectus posse latére?
X *Sed fieri nequit, quin te*
prodant alia illa vestri indi
cia. In summa, ignorare te
video, quòd bonam & splen-
didam famam non ab illis li-
brorum institoribus, sed à se
ipso, & quotidianæ vitæ mo-
do petere conueniat. An ve-
rò confidis aduocatos ac te-
stes probitatis futuros tibi
Atticum & Gallinum, li-
brarios? Caue putes, sed sæ-
uos homines perdituros te,
si diù sinant, ac ad extremam
paupertatem redacturos:
quem nunc tandem mode-
stiorem, ac magis cogitan-
tem, par erat Istorum codi-
cum vni cuipiam ex eruditis
copiam facere, simúlque ex
ista nuper extructa domo
migrare: ijs etiam apud
quos mancipia prostant red-
dere partem saltem multo-
rum debitorum. Etenim his
duobus præcipuam collo-
câsti operam, vt libros pos-
sideres raros, & adolescentes validos ac robustos mercareris.

Proinde

καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπεύδεσθαι, καὶ θυρύεσθαι. ἀδύνατον δέ, πένητα ὄντα πρὸς ἄμφω διαρκεῖν. σκόπει τοίνυν, ὡς ἱερὸν χρῆμα συμβουλὴ, ἀξιῶ γάρ σε ἀφέμενον τῶν μηδὲν προσηκόντων, τὴν ἑτέραν νόσον θεραπεύειν, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκείνους· ὧνῇ δ' ὅμως μὴ ἐπιδεόμενόν σε τῶν οἰκοθεν, μισθούμενοί τινας τῶν ἐλευθέρων, οἷς οὐδ' ἀκίνδυνον ἀπελθεῖν, ἢν μὴ λάβωσιν, ἅπαντα ἐξαγορεύσαι τὰ πραχθέντα ὑμῖν, μετὰ τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην ἄσχιστα περὶ σοῦ διηγεῖτο ἐξελθὼν ὁ πόρνος, ἔτι καὶ δείγματα ἐπιφαινύς. ἀλλ' ἔγωγε καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντας, ὡς ἠγανάκτησα, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέπριψα αὐτῷ, χαλεπαίνων ὑπὲρ σοῦ, καὶ μάλιστ' ὅτι καὶ ἄλλον ἐπικαλέσαιτο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταυτὰ καὶ λόγοις διηγουμένους. πρὸς δὴ ταῦτα ὦ γαθέ τα μισθὸς τἀργύριον, καὶ φύλαττε, ὡς οἶκοι, καὶ κατὰ πολλὴν ἀσφάλειαν ταῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἔχῃς·

Proinde considera quàm sit res aurea consilium. Nam meo quidem iudicio rectissimum fuerit, si missa feceris ea quae non magnopere ad te pertinent, ac illum alterũ morbum curaris, & pro ministris (sic tamen, vt ne perpetua emptione res domesticae deficiam) adhibueris ingenuos aliquos, quibus ne tutum quidem sit si abs te digrediantur, nisi precio hoc redimas, proferre omnia quae vos inter comessandum designatis, qualia nuper pusio tuus obscœnissima de te mane domo egressus narrabat, etiam signa ostendens sceleris. ego verò testes faxcio quotquot tum aderant, quàm indignè tulerim, & vix manus continuerim, iratus tui causa, maximè cùm vnum atque alterum adduceret confirmaturos quae dixerat, qui & ipsi eadem multo sermone declamabant. In hos ergo vsus reconde argentum, bone vir, vt domi tutò ista perpetrare possis.

ὥστε μὴ γὰρ μηκέτι ἐργάζεσθαι τίς ἂν μεταπείσειέ σε; οὐδὲ γὰρ λύκων ἅπαξ φαύσασ' ἂν, σκυτοραγὲς μαθοῦσα, τὸ λοιπὸν ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ὠμὰ βιβλία ἱκανῶς πεπαίδευσαι, ἅλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐχὶ ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶδα, πάσας δὲ λόγων τέχνας, καὶ πάνυ αὐτῶν, καὶ λεκτικὰς, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν Ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγένησαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων· καίτοι γὰρ οὐδέν μοι ἐνδιατρίβειν, ἵνα δὴ χαίρῃς ἐξαπατώμενος. ἐς δίκως δ' ἂν καὶ ἑτοίμως σοι, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων; τί μᾶλλον ἀναγιγνώσκεις αὐτῶν; τὰ Πλάτωνος, τὰ Ἀντισθένους τὰ Ἀντιλόχου, τὰ Ἱππώνακτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορας δὲ μᾶλλον ἐπὶ σοὶ τούτων διὰ χειρός; ἀπόκριναι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγιγνώσκεις; ἢ ἱκανά γε πάντα οἶδα, καὶ γιγνώσκεις αὐτὰ ἅπαντα;

Nam quis nunc deinceps ab istis quibus te assuefeciſti, retrahat? Y Non facilè ceſſat canis corium rodere vbi cœpit. At illud alterum, ne in posterum libros commerceris, facilè obtinebimus. Z Doctus es, sapiens es. Quicquid vspiam antiquitatis extat, hoc tibi modò non in ſummis labris natat, omnem hiſtoriam tenes, omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vſum: ac planè ſcitus es, & in omni ſcientiarum genere primus, ob librorũ acervum. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinſere, quando deceptus te iuuat? α Ego verò perquàm velim fieri abs te certior, cùm tot tibi libri ſint, quibus potiſſimùm te occupes, Platonis, Antiſthenis, Antilochi, Hipponactis? β Aut ſpretis his, magis rhetores in manibus habes, & Aeſchynis orationem aduerſus Timarchũ legis? An verò iam antè hæc omnia tibi ſunt clara, nec eſt cur legas.

τὸν δὲ Αἰσοφάνλω καὶ τὸν Εὔπολιν ἐπῆλθες, ἀνέγνως καὶ τὰς βάτλας, τὸ δρᾶμα ὅλον; ἦτ' οὐδέν σε τἀκεῖ καθίκετο, οὐδ' ἠρυθρίασας, γνωρίσας αὐτά; τῦτο γὰρ καὶ μάλιστα θαυμάσαιμ' ἄν τις, τίνα ἀφ' ψυχῆς ἔχων, ἅπτῃ τῶν βιβλίων, ἃ πρίαιο αὐτὰ χρυσίου ἀνελίττεις. πότε δ' ἀναγιγνώσκεις, μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἑώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ. πότερον ἐπιτεταμένῳ & ἤδη ἐκείνοις, ἢ πρὸ τῶν πόνων; ἀλλὰ καὶ πρὸ σκότους μηκέτι μὲν ζημιώσῃς τοῦτο μηδέν, ἄφες δὲ τὰ βιβλία, καὶ μέλε ἐργάζου τὰ σαυτῆς. καί τοι ἐχρῆν μηκέτι μόνον ἐκεῖνα· ἀλλὰ καὶ τὸν Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ περὶ τῶν γυναικῶν ἀγανακτῆσαν, καὶ λέγουσαν·

Οὐκ σκότον φρίσσουσαι τὸ συνεργάτην,
Τὰ συμπλάτ' εἰκὼν μή ποτε φθογγὴν ἀφῇ.

Εἰ δὲ πάντως ἐμμένειν τῇ ὁμοίᾳ νόσῳ διέγνωσαι, ἴθι, ὠνοῦ μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι κατακλείσας, ἔχε, καὶ καρποῦ τὴν δόξαν τῶν κτημάτων,

at in Aristophane & Eupolide totus es? Scis Baptas? percurristi totam fabulam? Nam alicubi tetigit te poëta. nuncubi puduisse agniti flagitij? Hic autem iterum miramur quali animo, qualibus manibus libros versas. Quando? num interdiu? quod nemo vnquam facere te vidit. At noctu. An cum istis alijs es intentus: aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terra est obducta, aggredi non ausis? Missos verò fac libros, ac tuam rem potius cura, quanquam hoc quoque indignum est, debueraisq; Euripidis Phædram saltem vereri, quæ mulieribus succenset, ac inquit:

Nullas tenebras expauescunt conscias,
Néve ædium vocem latebræ edant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age abi: mercare libros, domi conclude, fruere partorum bonorum gloria,

hac

ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο· προσάψῃ δὲ μηδ' ἅπτου, μηδ' ἀναγνῶς, μηδ' ὑπαγάγῃς τῇ γλώττῃ παλαιῶν ἀνδρῶν λόγους καὶ ποιήματα, μηδέν σε λανθάνω ἀργασμένα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι λιλήρηται, καὶ ματὰ τὸν παροιμίαν, Αἰθίοπα σμήχειν ἐπιχειρῶ. σὺ γὰρ ἀνύσῃ, καὶ χρήσῃ ἐς ὄδιν, καὶ καταγελασθήσῃ πρὸς τῶν πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, οὐκ ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἐκ τῆς ποδυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. σὺ δὲ οἴεσθε παποῦσαν τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψασθαι τῇ δόξῃ ταύτῃ, ἢ ἐκ πολλῶν καὶ πολλοῦ τῶν βιβλίων, οὐκ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιοῦσιν, ἐλεφαντίνους νάρθηκας, καὶ σικυίας ἀργυρᾶς προϊόμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους, ὁπόταν γε καὶ χρήσασθαι τούτοις δέῃ. οἱ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ μετὰ χειρίσασθαι αὐτὰ, ἴσασι. παρελθὼν δέ τις ἐς τὸ μέσον τῶν μεμαθηκότων, φλεβότομον μὲν μάλα ἀπόνητον ἔχων, ἐν τἀλλα μισθὸν,

hac ſcilicet contentus: caue verò tangas, aut lecturus aliquid aperias, ne ſit in ore tibi veterum aliqua oratio aut poëma nihil malè de te meritorum. A Non ſum neſcius hæc fruſtra à me diſputari: & nugas eſſe meras, iuxta adagionem, Aethiopem lauare. Nam tu non ceſſabis libros coëmere, cùm ab eruditiſsimis quibuſq; rideberis, quibus non hoc agitur, vt libri niteant, & magnifici ſint, ſed vt vtiles verbis & ſententijs verborum. ¶ An verò ſperas iſta opinione tuam inſcitiam poſſe occulere, & codicum multitudine permouere vulgus? Neſcis autem quòd imperitiſsimi medici idem faciunt, qui eburneis virgulis, & vaſculis quibus ſanguinem eliciunt, argenteis, ſcalpelliſq; auro inſignibus ſuperbiunt: cùm verò horũ iam vſus eſt, ne in manus quidem rectè capere ſciunt: alius autem quiſpiam in medium prolato phlebotomo, rubigine quidem ambeſo,

ſed

ἀπάμαξι τῆς ὀδωύης τὸν νοσοιῶτα. ἵνα δὲ καὶ γελοιοτέρῳ τινὶ τὰ σὰ ἀκάσω, τὸς κυρίας τύτυς ἐπίσκιψαι, καὶ ὄψῃ τὸς μὲν τεχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας· τὸς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας, πλῆθος μαχαιριδίων πεπιθυτὰς, καὶ κάτοπτρα μεγάλα· ἃ μὲν δύσαρ γε δὴ ταῦτα ὀδὲν εἰδότας. ἀπὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν, πὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα παρακαθόμενοι, τὰς κόμας ἐυθετίζονται. καὶ σὺ τοίνυν ἄλλῳ μὲν λιπαρῶς χρήσεας ἂν τὰ βιβλία, χρήσαιο δὲ αὐτὸς ὐκ ἂν δυναίμην· καί τοι ὀδὲ ἔχουσας ὀδενὶ βιβλίον πώποτε, ἀπὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιᾶς τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης, ἣ ὅτι αὐτὴ τῶν κριθῶν ἐσθίει, ὅτε τῷ ἵππῳ δυναμένῳ φαγεῖν ἐπιτρέπει ταῦτα τύχοι νῷ ἂν, ἓν μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πὸς σέ· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καλάπλυσα καὶ ἐπονείδισα ποιᾶς, αὖθις ἀκύσῃ ποιᾶς

xis.

sed bene acuto, ægrum morbo leuat. Sed vt tuarum rerum magis iccosam faciam comparationem, ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui artifices optimi sint, nouaculam tantum ac forpicem & mediocrè speculum habere. Sed ignaros artis, etiamsi infinita specula & forpices proponant, non tamen latêre, artis quòd nihil calleant tonsoriæ. Acciditq; hoc risu dignissimũ, quòd plerique apud vicinos tondent, coram ipsorum speculis comuntur. ¶ Et tu alij quidem cui vsus esset, commodare librum certè posses, ipsis vti non potes: tametsi nulli commodásti vnquam, facitq; hoc tantum quod canis in præsepe, qui cùm hordeo non vescatur, equum tamen volentem pasci, haud sinit.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INdoctum quendam, qui coëmptione librorum famam doctrinæ aucupabatur, ridet: & sumit exordium statim à propositione. Senecæ epist. de non comparanda librorum multitudine. Item eiusdem cap. 9. de vitæ tranquillitate. Et Quintiliani primum caput lib. 10. Plutarchus in lib. de Educandis libr. In comparandis sapientiæ instrumentis non numerum, sed vsum spectandum suadet, vt non plurimi, sed optimi comparentur.

a NAM quo pacto.] *Confirmatio dicti.* *b* Et vt dem.] *Permissio.* *c* Ac tu apertis.] *A contrario accommodat similitudinem.* *d* Sed hoc.] *Lectio vtilis.* *e* Sed Hesiodo.] *Modò montem, modò fluuium, modò instrumentum musicum significat.* *f* Nam cum pastore.] *Tollat collationem. Nam Musæ cum pastore Hesiodo, οἵῳ δὲ τοὶ, τρὸ ἀρνὸς ἐβόσκετο οἰῶν ὁῦ.* *g* Non credo te.] *Redit ad argumentum.* *h* Quicquid Demosthenes.] *Certum est, Demosthenem octies descripsisse sua manu Thucydidis historias, non aliam ob causam, quàm vt fideliter eius scripta memoria complexus, dictionem floridam imbiberet, familiarem q; sibi redderet. Agatheus Smyrneus historicus libro 2. Historiarum huius facit mentionem.* *i* Sylla.] *De huius Syllæ rebus gestis Plutarchus, qui totam eius descripsit vitam.* *k* Simia est simia.] *Admonet hoc adagium fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium, & natum videtur à simijs illis Cleopatræ Aegypti reginæ saltationem humanam imitantibus, quarum apologum Lucianus refert de Mercede conductis.* *l* Quòd si librorum.] *Ab absurdo. Vtitur præteritis, quia hactenus non fuerit compertum aliquem propter librorum copiam doctum esse factum: vnde vult intelligi, nec posthac fore.* *m* Age verò si non est.] *Inductio συσσυλλογιστικὴ, Platonica propositio, & locupletandæ orationi accommodatissima.* *n* Marsya.] *De eo fabula*

fabula est apud Ouid. 6. Fastorum, & in dialogo Iunonis & Latonæ ante. Item in Tragopodagra. Eius quoque fit mentio in Harmonide. o Quid cani cum balneo.] *Hoc adagium Erasmus in Adagiorum Chiliadibus dicit, quadrare in eos, qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles, ita vt in balneo nullus est omnino canum vsus. Eo vtitur etiam Lucianus in Parasito.* p Fuit non ita.] *Narrationculæ seu διηγήματα, è re nata artificiosissimæ comparationes. In Græco* ὡς τὸ πολλοῦ *scilicet χρόνου.* q Ficulneis sensibus.] *Prouerbium in inutiles, infirmos, in nihili homines: à ligno ficulneo, quod debile, fragile & inutile est. Horatius:*

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, &c.

Theocritus in Operarijs: Stringite collectores manipulos ne quis præteriens dicat: O ficulnei homines, pretij & hæc merces. Eodem respexit Alexander Pseudomantis, libros Epicuri lignis exurens ficulneis, nullius pretij philosophum significans. Vide Erasmi adag. Ficulnus. r Thersites.] *Græcorum omnium qui ad Troiam venerunt fœdissimus fuit, idem & ignauissimus: altero oculo strabo, altero pede claudus, angustissimis humeris, & ad pectus vsque contractis, vertice acuminato raro capillitio: cuius deformitatem Homerus notam carmine suo posteris omnibus fecit Iliad. 2. Vide dialogum Nerei & Thersitæ, de forma contendentium, inter Mortuorum dialogos.* s Hæc cùm.] *Amplificatio.* t Thressæ mulieres.] *Thraciæ, quas Ouid. Bacchas & Mænades, alij Thyades & Dassarides appellant. Quomodo autem à Bacchis Orpheus decerptus sit, graphicè in ipso statim initio 11. Metamorph. depingit Ouidius.* u Cum lyræ.] *De lyra & capite Orphei fabula.* x In nigrum fontem.] Id est, *in mare.* y Condiderunt.] *Ita vt nunc & Bacchion apud ipsos*, hoc est, *Bacchi oraculum.* z Neanthus.] *Neanthus à canibus infeliciter discerptus.* A Ego verò Dionysium.] *Dionysius etiam pestilentissimus ille Siciliæ tyrannus, tragœdias & comœdias, vt alia mittam, condidit: qui expulsus imperio, Corinthi pueros literas ac musicam mercede docuit, vt ante alios Cicero epistolarum*

ad Atti-

ad Atticum lib. 9. tradidit, vnde prouerbium factum est, Διονύσιος ὁ Κορίνθῳ: quoties neminem tam sublimi esse fortuna ostendere volumus, qui non etiam ad humilem & abiectam ruere possit. At verò hunc Dionysium ob lætitiam de tragœdiæ victoria perüsse, testis est Plinius. Sed quoniam plura tam à Græcis quàm Latinis de Dionysio scribuntur, & ea notissima sunt, ea recensere supersedeo. B Philoxeno.] Notissima est etiam Philoxeni historia, quem in lapidicinas, quas latomias & lithomias Græci vocant, Dionysius tyrannus detrusit, quòd eius poëmatibus illudebat. Cicero in Epistolis ad Atticum libr. 4. Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem reduci, quàm assentari tyranno. Idem Lucianus de Mercede seruientibus: σὺ δ' οὐδ' ἂν ἐπαινῆς, εἰς τὰς λιθοτομίας Διονυσίῳ δοῦλος ἀφίξῃ. Quod ni tu laudes, protinus in Dionysij lapicidinas relegaberis. Hoc nomine carcer erat insignis, quem Dionysius extruxerat C Aeschyli pugillare.] Huius fit mentio in Demosthenis encomio. poëta fuit Tragicus, quem, vt Philostratus scribit, Athenienses tragœdiæ parentem appellauêre, & decreto publico statuêre, vt illius vnius ex omnibus tragicis fabulæ docerentur, ipso etiam mortuo, tantum illi honos à populo Atheniensi tributus est. Tragœdias scripsit octoginta, vt scribit Plutarchus cum Athenæo. Vixit tempore Pythagoræ & Pindari, Lyrici poëtæ. D Et tamen his.] Hic diligenter considera, quantam puritatem sermonis exigat à scriptore Lucianus qui, cur ista reprehendat, potissimùm vltimum versiculum, vix Græcè doctissimus aliquis opinor viderit. E Duo autem sunt.] Quid ex authoribus sit discendum. F Sed quoc sum.] Argumentum insciticæ. G Bellerophontes.] Itidem in Apologia pro Mercede conductis, & Plautus in Bacchidibus: Alia Bellerophontem iam tuus me fecit filius H Demetrius.] χρεῖαι mista. I Scire autem.] Interrogatio, facti suggillatio à fine. K Sed fortasis hæc.] Dilutio amara. L At fieri non potest.] Alia causa. M Fertur quoque.] Comprobatio à simili facto. N Nam ne scio quo.] Dilutio à qualitate personæ. O Quid hoc mirum.] Amplificat exemplo. P Nam quod opinare. Tertia causa. Q Verùm heus.] Dilutio à persona regi

R Ma

R Mandragoræ.] *De Mandragora multa annotauimus in Timone, & Demosthenis encomio.* S Multos legibus esse & oculos.] *Idem refertur de Mercede seruientibus, vbi plura annotauimus. Per exploratores enim observent, quid quisque dicat faciatve. Vide etiam Erasmum nostrum in Declamatione, qua Lucianicæ respondet.* T Si Bassus.] *Amplificatio ab exemplo.* V Leonina pelle.] *Mos tegendi se pellibus, anti quis fuit, vnde λεοντὴ Herculis, caprina Iouis. Verùm vt leonina Herculem non facit, ita nec cuculla monachum.* X Sed fieri.] *Obiurgatio seria.* Y Non facilè cessat canis.] *Prouerbium de mala consuetudine, à qua quis deinde non facilè auelli potest. Magna enim vis est assuetudinis in primis annis, nec facilè quis contra eam agere solet, aut potest.* Z Doctus es, sapiens es.] *Ironia,* α Ego verò perquam.] *Interrogatio distributa.* β Aut spretis.] *Alia obiurgatio ab inutili.* γ Quòd si omnino.] *Epitrope ironica.* δ Non sum nescius.] *Epilogus. Iuxta adagionem, Aethiopem lauare conor. Quicquid enim natiuum est, id haud facilè mutatur. Circa autem Nili & Oceani oram Aethiopes habitant, quos Solis vicinia vsque ad nigri coloris speciem ita exurit, vt nulla abluantur aqua, neque vlla ratione candescant. Extat de hac re Lucians epigramma.* ε An verò.] *Obiurgatio à spe inutili insciticæ.* ζ Et tu alij quidem.] *Claudit suo more, celebri & scito dicto, sicut ferè omnes sermonum suorum particulas solet. Canis enim in præsepi siue stabulo cubans, in eos dicitur, qui nec ipsi fruuntur re quapiam, neque reliquos sinunt vti. Vtitur eodem in Timone, vbi plura annotauimus. Ad similem insaniam pertinent illi versus Horatij in 2. Sermonum:*

Si quis emat cytharas, emptas cõportet in vnum, &c.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

OBliqua quædam domus laudatio est, cuius & situm & structuram, & tecti cæterarumque partium

ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additis passim amplificandi gratia etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationis seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus, vtrum ea videlicet ad inuitandum & iuuandum oratorem in ea dicentem plus prosit, an nõceat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur, ab effectu & potestate pulchritudinis comprobata: additis & exemplis & similitudinibus eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua, per prosopœiam subiungitur. Pingitur enim alia quædam alterius oratio superiorem refellere, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionem confutare, ipsa autem suam sententiam ab alijs elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus & tecti, cæterarumque partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum picturæ describuntur, vt ex ea quoque re nouitas ac gratia quædam scripto accedat.

ΕΙΤΑ Ἀλέξανδρος μὲν ἐπεθύμησεν ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τι τὴ διαυγῆ τὸν ποταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθὺν, καὶ πεφυκότας ὄχθας, καὶ σκιᾶς ὥρᾳ ψυχρὸν, ὥστε καὶ ἐκ προόδου τῆ

REGO a *Alexander quidẽ expetiuit in Cydno lauari, cũm pulchrum adeò & perspicuum fluuium eum conspicatus esset, deinde & tutò profundum, & leniter cõcitatũ, & æstatis tempore gelidum: adeò etiam, vt si iam antea manifestum eum morbum quo postea ex illo ægrotare cœpit, præuidisset, nõ facile ab*

πνόσῳ, ἢ ἐνόσησεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκεῖ μοι οὐκ ἂν τοῦ λουτροῦ ἀπασχέσθαι· οἶκον δέ τις ἄλλων μεγέθει μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσειε λόγους ἐν αὐτῷ δεχθῆναι, εἰ τύχοι περὶ τούτους δεατείβων, καὶ ἐνδιατριμῆσαι καὶ ἐκμαμπρωάσθαι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ αὐτὸς μέρος τοῦ κάλλους αὐτοῦ γενέσθαι; ἀλλὰ περιεσκοπήσας ἀκριβῶς, καὶ θαυμάσας μόνον, ἅπασι, καθὸν αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπὼν, μήτε προσαπὼν, μήτε προσομιλήσας, ὥσπερ τις ἄναυδος, ἢ φθόγγου σιωπᾶν ἐγνωκὼς; Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ εὐμορφότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δέ τις καὶ ἀπειροκαλία, καὶ προσέτι γε ἄμου-

cile ab illius lauacro abstinere se potuisse videatur. Domum autem si quis videat mole maximam: forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro fulgentissimam, denique & picturis floridissimis, non expetat in ea orationem velut testato relinquere, si fortè circa hoc studium versetur, & celebrari intus & inclarescere, ac voce illam implere, & quammaximè licet, etiam ipse pars quædam pulchritudinis illius esse: sed statim postquam diligentiùs paulò contemplatus illam atque admiratus tantummodò fuerit, iterum inde abeat, mutam, & orationis expertem illam relinquens, neque alloquendo quicquam videlicet, neque sermonem conferendo, perinde atque elinguis aliquis, aut qui inuidia quadam tacere decreuisset? At Hercle neque honesti aut studiosi vllius officium hoc, neque eius qui pulcherrimarum rerum amore teneatur, sed rusticitas multa atque insitia est, & præterea amu-

ἀμουσία, τῶν ἰδίσων αὐτὸν ἀπαξιοῖ, καὶ τῶν καλλίσων ἀποξένοι, καὶ μὴ σωίεναι, ὡς ἔχ ὁ αὐτὸ περὶ τὰ θεάματα νόμ& ἰδιώτας τε καὶ πεπαιδευμένοις ἀνδράσιν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόχρη τὸ κοινὸν τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τῷ ὀφθαλμῷ περιαγαγεῖν, καὶ πρὸς τὸ ὄροφον ἀνακύψαι, καὶ τὼ χεῖρα ἐπιφέρεσθαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν καθῆσθαι, δι' τοῦ μὴ ἄν δοκῶσι θεωθῆναι ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων εἰπεῖν. ὁσις δὲ μετὰ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, οὐκ ἄν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν, ὃ ψιλὸ μόνη καρπωσάμενο& τὸ τερπνόν. οὐδ' ἂν ὑπομεῖναι ἄφωνο& θεατὴς τοῦ κάλλους γενέσθαι, πεφόβηται δὲ, ὡς βίον τινὰ ἐνδιατρίψαι, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὼ θέαν. ἀλλ' ἀμοιβὴ, οὐκ ἔσαιν& τὸ οἴκου μόνον (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκείνῳ ὡ& νησιώτῃ μεραπίῳ ἔπρεπε, τῷ Μενέλεω οἰκίαν ὑπερκ-

sum certè & barbarum quiddam, suauissimis rebus se ipsum velut indignũ abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neq; intelligere quòd non eadem circa spectacula lex posita sit idiotis siue indoctis, & eruditis viris: sed illis quidem sufficit commune hoc, videre solum, & circunspicere, atque oculos circumferre, ac sursum versus tectum spectare, manumq; attollere, & cum silentio voluptatẽ capere, præ metu ne quid non satis dignum ijs quæ spectantur, dicendo proferat. At qui cum eruditione siue iudicio aliquo spectat ea quæ pulchra sunt, ille haud quaquam, puto, contentus erit visu tantùm, id quod delectabile est, decerpere, aut mutus spectator pulchritudinis esse: sed enitetur, quoad fieri potest, & immorari in eo, & oratione cõpensare visum. Cæterùm compensatio ea, nõ laus modò domus (nam hoc quidẽ fortassis adolescentem illum insularem decebat, Menelai videlicet domum

cum

ὑπερεκπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τόν τε ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεικάζειν, ὅτι μηδὲν ἐν γῇ καλὸν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἀλλὰ καὶ τὸ ἄπειρον ἐμαυτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦτο γένοιτο ἄν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερήδιστον, οἶμαι, οἴκων ὁ κάλλιστος καὶ εἰς ὑποδοχὴν λόγων ἁρπεπλάμενος, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ῥέμα καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τὰ ἄντρα, συνηχῶν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παραλήγων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμφρασσόμενος. μάλιστα δ' ὡς ἄν τις εὐμαθὴς ἀκροατὴς, ἀπομνημονεύων τὰ ῥηθέντα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντίδοσιν οὐκ ἄμουσον ποιούμενος πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ αὐλήματα καὶ ποιμένων αἱ σποπιαὶ ἐπαυλῶσαι

cum admiratione quadam ſpectare, & cum ijs quæ in cœlo pulchra ſunt, ebur & aurum ipſius comparare, vt qui in terris pulchrum aliud nihil vidiſſet) ſed & dicere in ea, & optimis quibuſque conuocatis, orationis ſpecimen exhibere, pars quædam laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem ſuauiſſimam arbitror eſſe, domum pulcherrimam ad ſuſcipiendas orationes adapertam, laudisque & comprecationis plenam, paulatim ipſam quoque, perinde vt antra, voces referentem, & ijs quæ dicuntur, reſpondentem, & protendentem poſtrema ſermonis, & vltimis verborum immorantem: imò verò, quemadmodum docilis aliquis auditor ſolet, ea quæ dicta ſunt, memoriâ repetẽtem, & cum qui dicit, laudantem, ac permutationem haudquaquam à Muſis alienam cum ipſis facientem: quale quiddam accidit & ſpeculis paſtorum tibijs & cantu reſonantibus,

ἆδσαι, τῆς φωνῆς ἐναντιούμης κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφούσης· οἱ δὲ ἰδιῶται νομίζουσι παρθένόν τινὰ εἶναι τὴν ἀμειβομένην τοὺς ἄδοντας ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις τε τοῖς ὄρεσι κατοικοῦσαν, καὶ ἁλλομένην ἐκ τῶν πετρῶν ἐνθουσιῶσαν. ἔμοι γοῦν δοκεῖ μὴ σωιγχωρεῖσθαι σίκου πολυτελείᾳ καὶ τῷ λόγου θ' ὑμῆ, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπιχειρεῖσθαι, κατά πέρ τι καὶ ἐπιβαλούσης τῆς θέας. σχεδὸν γὰρ ἁρπάζει τι, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τὴν ψυχὴν κἀκεῖθεν, εἶτα πρὸς αὐτὸ κοσμήσαν ἐκπέμπει τοὺς λόγους. ἢ ὡς μὲν Ἀχιλεῖ πιστεύομεν τὴν ὄψιν τῶν ὅπλων ἐπιτεῖναι κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμὴν, καὶ ἐπειδὴ ἐνέδυ αὐτὰ πειρώμενον, ἐπαρθῆναι καὶ πληρωθῆναι πρὸς τὴν τοῦ πολέμου ἐπιθυμίαν, λόγου δὲ σπουδὴν μὴ ἐπιτεινεσθαι πρὸς κάμψιν χωρίων. καὶ τοι Σωκρά-

voce in contrarium repercussa, atque in se ipsam reuertente. Idiotæ autem & indocti putant [b] virginem quandam esse, quæ canentibus vel clamantibus hac modo respondeat, in mediis alicubi præcipitijs habitantem, ac loquentem intus de rupibus. Mihi itaq; videtur vnà cum magnificentia damus ac sumptus etiam dicentis animus attollere sese, & ad perorandum excitari, vtpote cui ipse quoque visus subministrat ac subijcit nonnihil. Fermè enim intrò per oculos permanat ac descendit ad animum vsque pulchrum aliquid, ad quod deinde ille exornatam & compositam orationem foràs emittit. An verò Achilli credimus, visum armorum intendisse illum contra Troianos impetū, & postquam idem illa experiendi tantùm gratia induisset, elatū fuisse, & veluti sublimem ad

bellī desiderium abreptum: orationis autem atque dicendi studium non eodem modo pulchritudine locorum accendi?

Atqui

Σωκράτει μὲν ἀπίχθησι πλάτανος καὶ ὑφυὴς, καὶ πόα ὑθαλὴς, καὶ πηγὴ διαυγὴς, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ· κἀνταῦθα καθιζόμενος, Φαίδρου τὰ τοῦ Μυρρινουσίου κατεφρονύετο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διέλεγχε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἢ ἐπίσευεν ἥξειν αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἐρημίαν, συμπεικηψομένας τῶν περὶ τοῦ ἐρωτικοῦ λόγων. καὶ οὐκ ἠσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παραπαλῶν παρθένους, συνιουμένας τὰ παιδιαστικά· εἰ δ' οὕτω καλὸν χωρίον ἂν οἰώμεθα ἢ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατάσκιον μόνον, οὐδὲ κατάπλατάνου καὶ ὑποδοχὴ, οὐδ' ἂν τὴν ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταλίπῃς, τὴν βασιλέως λίμνης τὴν χρυσῆν. ἐκείνης μὲν γὲ, ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα; τέχνη δὲ, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον ἢ τὸ ἀριθμοῦ ἐπιδεὲς, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ,

Atqui Socrati quidem satis fuit platanus illa ingeniosa, & herba viresçens, & fons perspicuus non longè ab Ilisso, atque ibi residens, cùm Phædrum illium Myrrhinusium verbis eludebat, ac Lysiæ Cephali illius filij orationem redarguebat, tum Musas quoq; accersebat, credebatq; venturas eas esse in solitudinem, & coadiuturas se ad illam tum de amore institutam orationem. Neq; verebatur homo senex advocare virgines ad amores masculos intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas vel inuocatas venturas esse? At sanè nō in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculum hoc erit, neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, Regis domum auream cum hac conferis. Nam illius quidem admiratio omnis in magnificentia ac sumptu consistebat, ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel concinnitas partiū, vel iusta etiam proportio, nulla respondebat: neq;

χρυσῷ, ἀλλ' ὧν βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων, ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ πρόσεστιν. οὐδὲ γὰρ ἔμοιγε τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται· οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τούτου δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικούς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πλούσιος μόνον· ἀλλὰ εὐφυοῦς θεατοῦ δεόμενον, καὶ ὅτῳ μὴ ἐν τῇ ὄψει μόνοις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τῆς τε ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀφικέσθαι, κάλλιστον δὲ αὐτῆς, καὶ σφοδρότατον, ἡ ἀρχὴ

etiam auro sparsim ac modestè ornata erat, sed erat spectaculum planè barbarum opulentia mera, & inuidia aspicientium, & felicitatis iactantia ijs qui eam possidebant: quod autem verè laudares, nihil illi aderas. Neque enim ratio vlla erat Arsacidis pulchri, neque ostentationes suas ad voluptatem comparabant, neque etiam curabant, laudaturine eam essent spectatores, an non, sed hoc solum, vt cum stupore quodam intuerentur. Non enim honesti amantes, sed diuitiarum studiosi barbari sunt. At huius domus pulchritudo, non ad barbaricos aliquos oculos, neque ad Persicam arrogantiam, aut regiam iactantiam comparata est, neque pauperem modò spectatorem: sed ingeniosum aliquem postulat, & cuius non solùm in visu iudicium, sed & consideratio aliqua atque æstimatio verba sequantur. Nam [d] quòd & ad pulcherrimam diei partem respicit (*pulcherrima autem ipsius pars, & amabilis maximè princi-

ἀρχή· καὶ τὸν ἥλιον ὑπερχύ-
ψαντα ἀνθρώπους ὑποδέχεσθαι, καὶ
ζῶν φωτὸς ἐμπίμπλασθαι εἰς
κόρον, ἀναπιπλαμένων τῶν
θυρῶν, καθ' ὃ καὶ τὰ ἱερὰ βλέ-
πουσα ἐποίουν οἱ παλαιοί, καὶ
τὸ ζῶν μῆκος πρὸς τὸ πλάτος,
καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὐ-
ρυθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν
τὸ εὐάθροον, καὶ πρὸς ὥραν
ἑκάστην εὖ ἔχον· πῶς οὐχ ἅδ' ἅ
ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνων
ἄξια; ἔτι δὲ θαυμάσειεν ἄν
τις καὶ τῆς ὀροφῆς ἐν ᾧ εὐ-
μόρφῳ τὸ ἀπείρεπλον, καὶ ᾧ
εὐκόσμῳ τὸ ἀνεπίπληκτον, καὶ
τὸ ζῶν χρυσοῦν εἰς τὸ εὐπρεπὲς
σύμμετρον, ἀλλὰ μὴ περὶ
τὰς χρείας ἐπίφθονον, ἀλλ' ὁ-
πόσον ἄν καὶ γυναικὶ σώφρο-
νι καὶ καλῇ ἀρκέσει ἐπισημό-
τερον εἰργάσαθαι τὸ κάλλος,
ἢ περὶ τὴν λεπτὴν λιπλός τις ὅρ-
μος, ἢ περὶ τῶν λαιπύλῳ σφυ-
δόνη ἄφορος, ἢ ἐν οἷς ὦ-
τοις

principium est) & Solem prospicientem statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur, foribus adapertis, pro eo ac veteres quoque templa sua statui, & ad Solem aspicere fecerunt. Deinde quòd & longitudo cum latitudine, & rursum vtraq; hæc cum altitudine iusta proportione consentiunt, & feneſtræ liberæ vndequaque à nulla parte impediuntur, & ad quodlibet anni tempus benè comparatæ atque appositæ sunt: hæc, inquam, quomodo non suauia omnia, & multa laude digna? Prætereà autem & tecti miretur quispiam illud, quòd in tam pulchro nihil affectatum aut nimiùm, in tam eleganti nihil quod reprehendere meritò possis, & quòd aurum, quibus additum est, decorè atque concinnè respondet, neq; vbi opus eo est, ibi immodicè aut superfluè accumulatum: sed perinde vt & mulieri modestæ ac pulchræ satis erit ad formam insigniorem reddendam, vel circa collum tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel de auribus

τοιμ ἐμόβια, ἢ σόρπη τις, ἢ τοανία τὸ ἄφιζον τῆς λόμης σωλλιῶσα, τοσοῦτον τῇ εὐμορφίᾳ τροσιθεῖσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ τορφύρα. αἱ δὲ γε ἑταῖραι, μὴ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ τὴν ἀσθῆτα ὅλην τορφυρᾶν, μὴ τὴν βαρβαρικὴν χρυσῆν τοιεῖσθαι, ὡς τολυτελῆ θηρώμεναι τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνδεὲς ὡς καλῷ, τροσθήκῃ τῷ ἔξωθεν τερπνοῦ τταραμυθούμεναι· ἡγοῦνται γὰρ μὴ τὴν ὠλενὴν αὐτῶν σιλπνοτέραν φαίνεσθαι, σωαπολάμπουσαν ὡς χρυσῷ, καὶ τοῦ τοδὸς τὸ μὴ εὐπερίγραφον λεῖον ὑπὸ χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ τρόσωπον αὐτὸ ἐρασμιώτερον γνώσεσθαι, ὡς φαεινοτάτῳ σωορθμοῦν. ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν ὅτως· ἡ δὲ γε σώφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀπόκρυφα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα τροσχρῆται· τὸ δ' αὐτῆς κάλλος, ὑπ' ἂν ἀσχημοσύνῃ, οἶμαι, μὴ γυμνὸν ἀκινδύνως.

καὶ

suspensæ inaures, aut annulus quispiam, vel tænia comam diffluentem colligans, quæ tantum pulchritudini apponit, quantum vestitui purpura solet. At meretrices certè, & maximè deformiores earum, & vestem purpuream totam, & ceruicem auream facere solent, magnificētia videlicet sumptus ista venustatem atque amabilitatem quandam venantes: & quod pulchritudini deest, appositione externæ delectabilitatis ceu quodam solamine compensantes. Arbitrantur enim & humeros suos nitidiores apparére, resplendentes vnà cum auro: & pedis crassitiem & inæqualitatem, sub aureo sandalio tectum iri: faciémque etiam ipsam amabiliorem fore, si vnà cum eo quod splendidissimum, conspiciatur. Ac illæ quidem hoc pacto. Modesta verò mulier, auro quidem pro ea ac satis est, & ad illa solùm quibus opus est, vtitur: pulchritudinem verò suã haudquaquam verebitur etiam nudam exhibere spectandum.

Proinde

καὶ τοίνυν ἀτὸδι τοῦ οἴκου ὀρροφὴ, μᾶλλον δὲ κεφαλὴ, εὐπρόσωπόν πως καὶ καθ' ἑαυτὸ, τῷ χρυσῷ δὲ εἰς τοσοῦτον κεκόσμηται, εἰς ὅσον καὶ οὐρανὸς ἐν νυκτὶ διὰ τῶν ἀστέρων, ἐκ διαστημάτων περιλαμπόμενος, καὶ ἐκ διαλείμματος ἀνθῶν τοῦ πυρός. εἰ δὲ εἴη πῦρ τοῦτο πᾶν, ὃ καλὸς ἂν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἔδοξεν. εἴη δοι δ' ἂν τις ὧδ' ἀρχὴν ἐντεῦθα τὸν χρυσὸν, οὐ μόνον τοῦ τέρπου ἕνεκα τοῦ λοιπῷ κόσμῳ συνεισπαρμένον; ἀλλὰ καὶ αὐχμή τινα ἡδεῖαν ἀπλάμπει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐπιχρουνύσι τοῦ ἐρυθήματι· ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς προσπίπτον ἀφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τοῦ χρυσοῦ, κοινόν τι ἀπασφάλλουσι, καὶ διπλασίαν τοῦ ἐρυθήματος ἐπφαίνουσι τὴν αἴθειαν· τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ τῆς κορυφαίας τοῦ οἴκου τοιάδε, ὁμήρου τινὸς δεόμενα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἢ ὑψόροφον, ὡς τὸν Ἐλεφῆνα

Proinde etiam huius domus tectum, imò potius caput, formosum quidem per se ipsum quoq; est, auro autem in tantum exornatum est, quantum & cœlum noctu stellis certis spatijs inter se distantibus circum circà splendet, certisq; item interuallis igne collucet. Quòd si totum foret igneum, haudquaquam certè pulchrum, sed terribile nobis videretur. Cæterùm & hoc videre licet, aurum hîc haudquaquam ociosum, aut delectandi modò gratia, reliquo ornatui interspersum esse, sed & fulgorem quendam non iniucundum de se præbere, & totam domum rubore suo velut inficere, Quando enim lumen diei incidens applicatur, & commiscetur cum auro, commune quiddam resplendente, & duplicem ruboris claritatem ac rutilantiam exhibent. Proinde ea quidem quæ ad fastigium & verticem domus pertinent, huiusmodi sunt, vt Homero aliquo laudatore opus habeant, qui illam vel celsitectam perinde

Elephe-

Ελένης θάλαμον, ἢ ἀγλαΐσματα, ὡς τὸν Ολυμπον ἔποι. τὸν δὲ ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναργὲς ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς, ἅρ' ὄψει, καὶ λειμῶνι δὲ ἀνθεῖ καλῶς ἂν, ἔχοι παραβαλεῖν πολὺ, παρ' ὅσον ἐκεῖνα μὴ ἀπανθῇ, καὶ μαραίνεσθαι μὴ ἀλλάττεται, μὴ ἀφανίζῃ τὸ κάλλος, τοῦτο δὲ τὸ ἔαρ ἀίδιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάραντος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἅτε μόνης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ δρεπομένης τὸ ἡδὺ τῶν δρεπομένων. τὰ δὲ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τίς ὀκ ἂν ἡσθείη βλέπων; ἢ τίς ὀκ ἂν προθυμηθείη μὴ παρὰ τὴν λιτάνειαν ἐν αὐτοῖς λέγειν, ἀλλὰ σχεδὸν ὂν, ἀπολαφθῶσι τῶν ὁρωμένων; ἀπαγωγόταλον γάρ τι ἡ ὄψις τῶν καλῶν, ὀκ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππου ἄλιον ἂν, οἶμαι, δράμοι κατὰ

inde ad Helenes thalamum, vel splendorosam velut Olympum ipsum appellet. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuscuiusque euidentiam, & diligentiam, & veritatem, cum veris aspectu & prato aliquo florido haud iniquum fuerit comparare: nisi quòd illa quidem defloreſcunt, & emarceſcunt, & immutantur, & abijciunt pulchritudinem: hoc autem ver perpetuum, & pratum nunquam marceſcens, & flos immortalis, vtpotè solo risu apprehendente hæc, & decerpente suauitatem eorum, quæ carpuntur. Atqui tot ac talibus quis non voluptate afficeretur spectandis? aut quis non magnoperè expeteret, etiam præterquàm posset, inter ea oratione habere? cùm sciat turpissimũ esse ab ijs, quæ risu percipiuntur, superari atq; à tergo relinqui. * Maximã enim alliciendi vim habet aspectus pulchrorũ, non inter homines modò, sed & equus libentiùs opinor cursurus fuerit

κατὰ πρανὲς πεδίου καὶ μαλακοῦ, προσιωῶς ὑποχωροῦντι βάσιν, καὶ ἀρέμα ὑπείκοντι τῷ ποδί, καὶ μὴ ἀντιτιθεμένῳ τῇ ὁπλῇ· ἅπαντι γοιῶ τότε χρῆται τῷ δρόμῳ, καὶ ὅλον ἐπιδιδοὺς ἑαυτὸν τῷ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς τὸν πεδίου τὸ κάλλος. ὁ δὲ ταὼς, ἦρι ἀρχομένῳ, πρός λειμῶνά τινα ἐλθὼν, ὁπότε καὶ τὰ ἄνθη πρόεισιν, οὐ ποθεινότερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄν τις εἴποι ἀνθηρότερα, καὶ τὰς βαφὰς λιαθαρέστερα, τότε, καὶ οὕτω ἐκπετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναδιέξας τῷ ἡλίῳ, καὶ πλὴν ἀρὰν ἐπάρας, καὶ πάντοθεν αὐτῷ περισήσας, ἐπιδείκνυται τὰ ἄνθη τὰ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔαρ τῶν πτερῶν, ὥσπερ αὐτὸν προκαλούμενος τὸ λειμῶνι ἐς πλὴν ἅμιλλαν, ἐπιστρέφει γοιῶ ἑαυτὸν, καὶ περιάγει, καὶ ἐκπομπεύει τῷ κάλλει, ὅτι δὴ καὶ θαυμασιώτερος φαίνεται πρὸς πλὴν αὐγλὴν, ἀναλαμπόμενον αὐτῷ τῶν χρωμάτων

fuerit per campum decliuem & mollem, placidè recipientem greſſum, & ſenſim cedentem pedi, neque referientem, aut reſiſtentem vngulæ. Toto igitur tunc vtitur curſu, totumq; ſeipſum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. f *Pauo autem, incipiente vere, ad pratum aliquod accedens, quando & flores prodeunt non amabiliores modò, ſed & (vt ita dixerit quiſpiam) floridiores, & quod ad colores & tinctu-ram attinet liquidiores: ipſe quoq; extentis pennis, vtq; oſtenſis Soli, & ſublata canda, eamq; vndique circa ſe pandens, ſpectandos exhibet, & illius flores, & veri illud pennarũ, perinde vt prato ad huiuſmodi contentionem & certamẽ ipſum prouocante. cõuertit quippe ſeipſum & circumagit, & quaſi quandam pompam agit pulchritudinis ſuæ: quando videlicet etiã admirabilior apparet ad ſplendorem Solis, variantibus ſe coloribus, & paulatim*

χρωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἀρίμα, καὶ πρὸς ἕτερον ἰδέαν εἶδος προπομπεύοντων. πάσχει δὲ αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κύκλων, ὃς ἐπ' ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἴριδός τινος καὶ ἑκάστου πτεύγους. ὁ γὰρ τέως χαλκὸς ὢν, ζοῦτο ἐγκλίνας ὀλίγον, χρυσὸς ὤφθη, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ λυαυγὲς, ἐὰν σκιασθείη, χλοαυγὲς δεῖται· ἔτω μεταπεσόμενα πρὸς τὸ φῶς ἢ πτέρωσις. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλαττα ἱκανὴ προσκαλέσασθαι, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι, ἐν γαλήνῃ φανεῖσα, ἴσασι καὶ ἄνευ μὲ εἴπω. ὅτι δὲ καὶ παντάπασιν ἀπειρότης, καὶ ἀπειρόπλους τις εἴη, πάντως ἂν ἐθελήσειε καὶ αὐτὸς ἐμβλῦσαι καὶ πλεῦσαι, καὶ πολὺ ἀφ' τῆς γῆς ἀφορμῆσαι, καὶ μάλιστα, ἐὰν βλέποι πλὴν μὴ αὔραν λύφος ἐπουρίζουσαν πλὴν ἐθόνλω· πλὴν δὲ ναῦν προσλεῶς τι

paulatim in alios atque alios transeuntibus, aliamq; ac nouam formositatis speciem subinde recipientibus. Accidit autem hoc potissimùm in circulis, quos in summis pennis habet, quorum quemlibet quasi quædam irides circundant. Nam qui antè aureus visus fuit, mox inclinante se paululùm illo, aureus conspicitur: & rursum quod ad Solem cæruleum apparuit, si sub vmbram transferatur, viride videtur. Adeò ad luminis vicissitudinem, pennarum ille ornatus variatur. Nam quòd & mare idoneũ est ad prouocãdum, & ad cupiditatem concitandam, quando tranquillum videlicet est, ipsi scitis, tametsi ego non dicam: quandoquidem etiam si quispiam longissimè à mari continentem incolat, & omninò nauigationis inexpertus sit, nihilominùs tamen & ipse cupit ingredi illud, & circumnauigare, & quàm procul à terra in altum deduci: ac maximè si videat auram quidem leniter à tergo prosequentem velum, nauem autem placidè ac

τῆς κώμης ἐπ' ἄκρων ῥέμα διολισθάνοντα τῶν κυμάτων. καὶ τοίνυν καὶ τῆσδε τῆς οἰκήσεως τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ παρορμῆσαι εἰς λόγους, καὶ λέγοντα ἐπιτερῆναι, καὶ πάντα πρόπερ εὐδοκιμῆσαι πρασκευάσαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθομαι, καὶ ἤδη πέπεισμαι, καὶ εἰς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὥσπερ ἄρ' ἴυγγι ἢ Σειρῆνι ᾠδῇ κάλλει ἑλκόμενος, ἐλπίδα δὲ μικρὰν ἔχων, εἴ καί τινες ἡμῖν ἄμορφοι ἦσαν οἱ λόγοι, καλοὺς αὐτοὺς φανεῖσθαι, καθάπερ ἐσθῆτι καλῇ κεκοσμημένους. ἕτερος δέ τις ὢν ἀγνώμων λόγου, ἀλλὰ καὶ καλῶν γνώμων, ὡς φησι, καὶ μεταξύ μου λέγοντος ὑπέκρουε, καὶ διαπόρως ἐπειρᾶτο τῶν ῥήσεων· καὶ ἐπειδὴ πέπαυμαι, οὐκ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί μοι, ἀλλὰ θαυμάζειν, εἰ φαίην μᾶλλον ἐπιτηδειότερον εἶναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκον κάλλος, γραφῇ

cidè ac leuiter per ſummos paulatim fluctus labentem. Atque ob eam quidem rem etiam huius domus pulchritudo idonea ſatis atque efficax eſt ad prouocandas orationes, & ad excitãdos dicentes, omnibuſq; adeò modis celebrem aliquem reddendum. Proinde ego quidem hiſce credo, & iamdudum perſuaſus ſum, & in domum dicendi gratia ingreſſus ſum pulchritudine illius veluti rhombo aut Sirene aliqua tractus, ſpem haud exiguam habens, etiam ſi ante hac orationes meæ deformes atque inelegantes fuerint, exinde pulchras atq; elegantes eas viſum iri, perinde ac veſte aliqua pulchriore exornatas. Cæterum altera quædam oratio haudquaquam ignaua, ſed valdè generoſa quoque, vt ait, & inter loquendum refellebat me, & interrumpere ſermonem conabatur: & poſtquam dicendi finem feci, haudquaquam vera hæc dicere me ait: ſed mirari ſe, ſi dicam aptiorem eſſe ad orationes recitandas ac peragendas, domus pulchritudi-

γραφῇ καὶ χρυσῷ λιπαρουμένου· αὐτὸ γὰρ τοῦ ναντίου ἀποφαίνειν. μᾶλλον δ', εἰ δοκεῖ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικαστηρίοις, ὑμῖν ἀπάτω, ὅπῃ λυσιτελέστερον ὑγιαίνοντι ἀντιλαβεῖν οἴκου, καὶ ἀμορφίαν. ἐμοῦ μὲν ἀκηκόατε ἤδη λέγοντος, ὥστε οὐδὲν δέομαι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν· ὁ δὲ παρελθὼν ἤδη λεγέτω, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλίγον αὐτῷ μεταδήσομαι. ἀνεψιὸν τοίνυν δικασαί, φησὶν ὁ λόγος, ὁ μὲν προαπὼν ῥήτωρ, πολλὰ καὶ μεγάλα τὸν δεῖνα οἶκον ἐπῄνεσε, καὶ ὡς ἑαυτὸν λόγῳ ἐκόσμησεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω ψόγον αὐτοῦ διεξελθεῖν, ὥστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλειπόμενα προσθήσειν μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν μᾶλλον φανῶμαι, τοσῷ δὲ ἐναντίως ἔχειν τοῦ λόγου χρεὼν δοκεῖν. καὶ πρῶτόν γε, ἐπειδὴ γυναικὸς καὶ κόσμου καὶ χρυσοῦ ἐκάν-

chritudinem picturis atque auro exornatam. Nam ipsum contrarium planè euenire. Imò verò, si videtur vobis, ipsa huc accedens oratio, pro se tanquam apud Iudices vos dicat, quatenus cõducibiliorem putet esse dicenti domum simplicem atque deformem. Ac me quidem iam audistis, atq; orationem meam: proinde opus non habeo de eadem re bis dicere. Ista autem accedens iam dicat, & ego tacebo, atque aliquantisper locum ipsi dabo. Proinde, viri Iudices, inquit oratio, ille quidē orator, qui anteà verba fecit, multis ac magnis modis domum hanc prædicauit, & oratione sua ornauit. Ego verò tantùm abest vt illam reprehendere aut vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa sunt, addenda amplius mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit esse, eò magis contraria esse dicentis commoditati atq; vsui ostendetur. Ac primùm quidem, posteaquam mulierum & ornatus, & auri

mentionem

ἐκεῖν' ἐμνημόνευσι, μὰ μοὶ ἐπιτρέψατε χάριν ἀποδοῦναι τῷ παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὖν, καὶ γυναιξὶ καλῶς ἂν ὅπως συμβαίνειν εἰς τὸ εὐμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν πολλῶν, ὁπόταν τὰς ἐντυγχανόντων ἑκάστων ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ, καὶ τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν ἐκπλαγείσας, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρόαν ἢ βλίτυμα, ἢ σαρδίου, ἢ πῆχυν, ἢ δάκτυλον ὁ τυχὸν ἀφεῖσι, εἰς τοῦτο σφόδρα ἢ τὸ σμάραγδον, ἢ τὸν ὅρμον, ἢ τὸ ψέλιον ἀφορᾶν, ὥστε ἄχθοιτο ἂν εἰκότως παρορωμένῳ ὑπὸ τὸν κόσμον, ὃν ἀγόντων σχολῆς ἐπαινεῖν αὐτοῦ τὰ θαύματα, ἀλλὰ ποδαρικὸν αὐτῆς ποιουμένων τοῦ θεάματος ὅσον ἀμαυρᾶσθαι, οἶμαι, καθάπερ καὶ τὸν ἐν ὅτῳ καλοῖς ἔργοις λόγος δόκιμον τα. λανθάνει γὰρ ἐν τῷ μιγῆναι τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυροῦται, καὶ συμπαύεται, καθάπερ

mentionem ille fecit, mihi quoq; permittatis quaeso eodem exemplo uti. Nam aio equidem, mulieribus foramos non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multum, sed contrà aduersari potius, quando videlicet eorum qui fortè aspiciunt illas, vnusquisque auro & lapillis istis pretiosis obstupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his, ad Sardium vel Smaragdum, vel monile vel armillas respicit, vt ob id meritò illa ita neglecta, dolore affici possit, propter ornatum seu mundum spectatoribus non habentibus ocium ac spacium laudandæ illius, sed obiter duntaxat ipsam intuentibus. Quodidem opinor necesse est etiam illi accidere qui inter tam pulchra opera orationem recitare volet. Latet enim inter magnitudinem pulchrarum rerum, quod dictum est, obscuraturq;, & vnà abripitur,

καθάπερ εἴ τις λύχνον εἰς πυρὰν μεγάλην φέρων ἐμβάλοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος ἢ καμήλου δεικνύοι· τοῦτο γοῦν φυλακτέον ὃν λέγοντι· καὶ πρὸς τί μὴν τὴν φωνὴν αὐτὴν ἐπιτρέπεται ἐν οὕτως ὑφόρῳ καὶ ἠχήεντι οἴκῳ λέγων· ἀντιφθέγγεται γάρ, καὶ ἀντιφωνεῖ καὶ ἀντιλέγει μᾶλλον ἢ ἐπικαλύπτει τὴν βοήν, οἷόν τι καὶ σάλπιγξ δρᾷ ἢ αὐλός, εἰ συνακούοιεν ἢ τοὺς κελευσὰς ἢ θάλαττα, ὁπόταν πρὸς κῦμα ἔχῃ ἐπάλληλον τῇ ἀρτοίᾳ θέλωσιν. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφωνία, καὶ καταπίνει τὸ ἧττον καὶ μὴν κἀκεῖνο, ὅπερ ἔφη ὁ ἀντιδικος, ὡς ἄρα ἐπεγείρει ὁ καλὸς οἶκος τὸν λέγοντα, καὶ προθυμότερον παρασκευάζει, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον ποιεῖ· ἐκπλήττει γάρ, καὶ φοβεῖ, καὶ τὸν λογισμὸν διαταράττει, καὶ δειλότερον ἐργάζεται τὸν θυμούμενον, ὡς ἅπαντα ἐν εἰρῶν ἄσχετον, ἐν εὐμόρφῳ χωρίῳ

perinde ac si quis lucernam allatam in rogum aliquem magnum iniiciat, aut formicam in elephante seu camelo spectandam exhibeat. Proinde hoc euitandum dicenti est. Praterea autem & vocem ipsam confundit, qui in vocali adeò & sonorosa domo dicit. Nam illa respondet, & exaduersò resonat, & contradicit, imò etiam obruit atque abscondit vocem dicentis: quale quiddam & tuba facit tibiæ, si pariter inflentur, aut hortatoribus mare, quoties illi ad strepitum maris, remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, & supprimit id quod minus est. Iam verò etiam illud quod dixit aduersarius, quòd videlicet excitet pulchra domus dicentem, & alacriorem reddat, quantum mihi quidem videtur, diuerso modo se habet. Ob-

stupefacit enim & perterret, & rationem conturbat, timidiorem facit: cogitantem nimirum illud, quòd omnium turpissimum sit, in loco pulchro ac speciosò non pulchram ac speciosam

ἐφ μὴ ὁμοίως φάνεσθαι τὸν λόγον εἰλικρινῶν γὰρ οὗτός γε ὁ φανερώτατος, ὥσπερ ἂν εἴ τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδὺς, ἔπειτα φύγοι πρὸ τῶν ἄλλων, ἐπισημότερος ὢν διὰ τὸ τῶν ὅπλων. τοῦτο δέ μοι δοκεῖ λογισάμενος καὶ ὁ Ὅμηρος ῥήτορα ἐπαινῶν, ὑμορφίας ἐλάχιστον φροντίσαι, μᾶλλον ἢ πάντως ἀξίαν φωτὶ ἑαυτὴν ἀποδοῦναι, ἵνα αὐτῶν πρόδηλοτέρον φάνηται τὸ λόγων, εἰ δὲ πρὸς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσεως ἅπαξ τι ἀνάγκη παθεῖν, μὴ τὸν λέγοντος αὐτὸν διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὸν θέαν, μὴ δὲ φρουτίδος τὸ ἀπειβὲς, εἰκόνος, δ' ὄψεως ἐπικρατούσης, καὶ πρὸς κόσμον ἀκολουθούσης, μὴ τῷ λόγῳ προσέχειν δὲ ἐώσης. ὥστε τίς μηχανὴ, μὴ ὀχὶ πάντως ἔλαττον ἐρεῖν αὐτὸ, τῆς ψυχῆς διαπριβούσης περὶ τῶν ὁρωμένων ἔπαινον; ἐγὼ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ οἱ παρόντες αὐτοῖ, καὶ

cioſam orationem quoque apparere. Index enim iſte profectò omnium manifeſtiſsimus eſt, non aliter ac ſi quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat; notabilior videlicet exeo, quòd armis inſignioribus ornatus. Atque hoc quidem videtur mihi etiam apud Homerum orator ille perpendiſſe, atque ideo formoſitatis minimam curam habuiſſe; quin magis homini prorſus etiam imperito ſeipſum aſſimilaſſe, quò videlicet maiori admirationi foret verborum & orationis ipſius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione: præſertim cùm omnino neceſſe illud quoque ſit, dicentis ipſius mentem circa intuitum detineri; & cogitandi diligentiam ac curam langueſcere viſu ſuperante, & ad ſeſe vocante, neq; orationi vocare atque incumbere permittente. Quare quid reſtat vltrà, quo minùs deterius prorſum dicat talis aliquis, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato? Omitto enim dicere, quòd & præſen-

καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν παρεσκευασμένοι, ἐπειδὰν εἰς τοιοῦτον οἶκον παρέλθωσιν, ἀντὶ ἀκροατῶν θεατὰ καὶ θεαταὶ γίγνονται. καὶ οὐκ ἔτω Δημόδοκός τε ἦν Φήμιός, ἢ Θάμυρις ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἦν, ὥστε ἀποσπάσαι τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς θέας. ἀπ' οὗ γὰρ εἰσῆλθεν, ἐπειδὰν μόνον ὑπερβῇ τὸν οὐδὸν, ἀθρόῳ τῷ κάλλει περιχυθείς· λόγων μὲν ἐκείνων ἢ ἀκροάσεως, ἀπ' ὀλίγου τοῦ ἀρχομένου ἀΐοντι ἔοικεν. ὅλος δὲ πρὸς τοῖς ὁρωμένοις ἐστὶν, εἰ μή τις τυχὸν πάντως τυφλὸς ὢν, ἢ νυκτὶ, ὥσπερ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ποιεῖται τὴν ἀκρόασιν. ὅτι γὰρ οὐκ ἀξιόμαχον λόγῳ ἰσχὺς ὄψει ἀνταγωνίσασθαι, καὶ ὁ Σαρμώρ μῦθος παρατεθεὶς τῷ περὶ τῶν Γοργόνων διδάξειεν ἄν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ ἐκπλοῦντας παραπλέοντας μὲν κηλοῦσαι, καὶ κολακεύουσαι τοῖς ᾄσμασι, καὶ καταπλεύσαντας ἐπὶ πολὺ κατέχουσι, καὶ

tes ipsi, & ad auscultandum intrò assumpti, postquam ad talem domum accesserint, ex auditoribus spectatores fiunt: & neque iam Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus aliquis, is qui orationem habet, ita est, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit: sed vt quisque ipsum modò limen transcenderit, ita frequenti ac multa pulchritudine circumfusus, verborum sanè illorum aut recitationis ne principium quidem exaudire videtur: sed totus in spectando versatur, nisi quis fortè omnino cæcus fuerit, aut noctu, velut ille in vico Martio Senatus solet, ad auscultandum venerit. Nam quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cum visu certare queat, etiam Sirenum & fabula cum illa de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebant quidem præternauigantes, canendo, atque abblandiendo carmibus, & ad se delatos aliquandiu detinebant:

καὶ in

καὶ ὅλως, τὸ ἔργον αὐτῆ ἐδέ-
τό τιν' ἐπιβῆς· καί που
τὰς αὐτὰς καὶ παρέπλευσα,
καὶ ἧττον μέλας παρέκυσα, τὸ δὲ
τῶν Γοργόνων καλὸν, ἅτε
βιαιότατόν τι ὄν, καὶ τοῖς καιρι-
ωτάτοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν,
ἀνθῆς ἐξέστη τὸ ἐδόντας, καὶ
ἀφώνους ἐποίει, ὡς δὴ ὁ μῦθος
βάλλεται, καὶ λέγεται, λίθινοι
ἐγίγνοντο ἀπὸ τοῦ θαύματος.
ὥστε ἀπὸ ὧν ὑπὲρ τοῦ ταὼ λόγων
εἶπα πρὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπρο-
σθεν, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ εἰρῆσθαι νο-
μίζω· καὶ γὰρ ἐκείνου ἐν τῇ ὄψει,
οὐκ ἐν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ
εἰ γέ τις παρασταθείη τῷ
αὐλόνα ἢ τὸν κύκνον, ἄδειν
κελεύοι, μεταξὺ δὲ ἀδόντων
παραδείξει τὸν ταὼ σιωπῶν-
τα· οἶδ' ὅτι ἐπ' ἐκεῖνον μετα-
βήσεται ἡ ψυχὴ, πολὺ χαίρειν φράσασα τοῖς ἐκεί-
νων ᾄσμασιν· οὕτως ἄμαχόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ δι' ὄψεως
ἡδονή. καί ἴσως, ἂν βούλησθε,
μάρτυρα ὑμῖν παρασήσομαι
σοφὸν

& in summa, res ipsa mo-
ram quandam opus habebat:
atque interim eas etiam præ-
teruectus quispiam est, &
carmen ipsum obturatis au-
ribus prætermisit: [h] at Gor-
gonum pulchritudo, vt quæ
violentissima esset, & par-
tibus animæ præcipuè fau-
ciabilibus obuersaretur, sta-
tim attonitos reddebat aspi-
cientes, ac mutos faciebat,
& quemadmodum fabulæ
placet, & fertur, in lapides
illicò præ admiratione con-
uertebantur. Quamobrem
& illa quæ de pauone paul-
lò antè ad vos dixit, pro me
ipsa dicta esse existimo.
Nam & illius in aspectu non
in voce delectatio est. ac si
quis iuxta illum vel philo-
melam vel cygnum statuat,
ac canere iubeat, inter ca-
nendum autem pauonem ia-
centem commonstret: sat
scio quòd ad hunc deflexu-
rus sit animus, longum va-
lere iussis illorum canticis.
Adeò inexpugnabile quiddam videtur esse ea quæ per vi-
sum voluptas capitur. Atq; equidem, si vultis, testem vobis

σοφὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐπικρατέστερα ὄντα τῶν ἀκουομένων τὰ ὁρώμενα. καί μοι σὺ ἤδη ὁ κήρυξ πρόσκλησον αὐτὸν Ἡρόδοτον Λύξου Ἁλικαρνασσόθεν, καὶ πάλιν καλῶς ποιῶν ἐπάκουσον, μαρτυρείτω παρελθών· ἀναδέξασθαι δὲ αὐτὸν, ὡσὶ πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτῷ ἔθος. Ἀληθῆ τάδε ὁ λόγος ὑμῖν, ἄνδρες δικασταὶ, μηθέν ἐστιν, καὶ οἱ πείθεσθε, ὅσα ἂν λέγῃ τοιούτων πέρι, ὄψιν ἀκοῆς προτιμῶντες· ὥστε γὰρ τυγχάνει ὄντα ἀμείνονα ἐφθαλμῶν, ἀκούετε τοῦ μάρτυρος, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἀποδιδόασιν ἡδονάς· τὰ μὲν γὰρ ἔπη ἁλίσκεται ἀπόντα, καὶ οἴχεται ἅμα τῷ παρελθεῖν ἀπολαύματα· ἡ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα. καὶ παραμένουσα, πάντως τὴν διάνοιαν ἀπολείπεται. πῶς οὖν οὐ χαλεπὸς τῷ λέγοντι ἀνταγωνιστὴς,

adducam virum doctum, qui ſtatim mihi teſtimonium ferat, quòd multò magis ſuperant ea quæ viſu percipiuntur, quàm quæ auditu. Ac iam heus præco accerſe mihi huc ipſum Herodotum, Lyxi filium, Alicarnaſſenſem. Et quia probè fecit, atque obedijt, teſtimonium dicat, accedens. Vos autem aduertite ipſum Ionica lingua vobis loquentem, perinde vt conſuetum ipſi eſt. Vera iſta, Oratio vobis hæc, Iudices, narrat, atque ipſi credite quæcunque de his vobis dixerit, viſum auditui præferendo. Aures ſiquidem fide minus digniores ſunt, quàm oculi. Auditis teſtem, quæ dicit, & vt primas viſui tribuerit: ac meritò. Nam verba quidem alata ſunt, & euaneſcunt, pariter cum eo quando proferuntur, auolantia. At eorum quæ videntur, delectatio ſemper adeſt, ac præſens manet, & ſpectatorem ad ſe prorſus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicenti aduer-

ἂν οἶκος ἔτω καλὸς καὶ περιβλεπτος ὢν; μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀθλίως, φημί· ὑμεῖς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ, καὶ μεταξὺ λιθόνλων ὑμῶν, εἰς τὸν ὀροφὸν ἀναβλέψετε, καὶ τοὺς τοίχους θαυμάσετε, καὶ τὰς γραφὰς ἐξετάσετε, καὶ πρὸς ἑκάστην ἀφορμώμενοι, καὶ μηδὲν ἀσχωθῆτε. συγγνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε ἄπωσ τε, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τὰς ὑποθέσεις. ἡ γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τοῦ ἀρχαίου τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγωγὸν ὡς ἀληθῶς καὶ πεπαιδαγωγημένων θεατοῦ δεόμενον. καὶ ἵνα μὴ πάνα ἐκεῖσε ἀφίδητε, ἡμᾶς ἀφιπόντας, φέρε, ὡς οἷόν τε, γράψωμαι αὐτὰ ὑμῖν τῷ λόγῳ· καθήσεσθε γὰρ, οἶμαι, ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζετε· καὶ ἴσως ἄν με καὶ δι' αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τοῦ ἀντιδίκου προτιμήσαιτε, ὡς καὶ αὐτὸ ἰδόντα ἑξαντα, καὶ δι' ἃ πλησιάζοντα ὑμῖν τῷ ἡδονῷ. τὸ

aduersaria fuerit domus ita pulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum etiam dixi. Nam vos ipsi Iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum sursum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinastis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim erga tam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et vt ne per omnia isthuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Delectabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quæ oculis intuentes miramini. Ac fortasis ob idipsum etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem hæc, & duplicem vobis voluptatem pariam:

τὸ χαλεπὸν δὲ τῦ τολμήμα-
τος ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων
καὶ σχημάτων καὶ τόπου,
συνήθεσθαι τοσαύτας εἰκό-
νας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ
τῶν λόγων. Ἐν δεξιᾷ μὲν
εἰσιόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀνα
μέμικται τὸ Αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς τὸ μὲν φο-
νεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν
καθαρεῖ, καὶ μετὰ μικρὸν γα-
μεῖσθαι, καὶ ἄπεισιν αὐτὴν ἄ-
γων, παράργον τοῦτο τῆς ἐπὶ
Γοργόνας πλόου. ἐν βραχεῖ
δὲ πολὺ ὁ τεχνίτης ἐμιμή-
σατο, ἀλλὰ παρθένου καὶ φό-
βου· ἐπισκοπεῖ γὰρ τὸν μέ-
λλον ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ
νεανίου τόλμαν ἐρωτικὴν,
καὶ θηρίου ὄψιν ἀπρόσμα-
χον. καὶ τὸ μὲν ἔσασι πικρι-
κὸς τοῖς ἀκάνθαις, καὶ δεδεί-
τόμωρ τῷ χάσμασι, καὶ ὁ Περ-
σεὺς ἐν τῇ λαιᾷ μὲν πεδέκνυσι
τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ δ' ἐν καθι
πεῖ τῷ ξίφει. καὶ τὸ μὲν ὅσον ἐπ'
μέγους

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, nimirum quàm graue sit absque coloribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnũ congerere. Est enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum est malum illud Aethiopicum: Perseus videlicet monstrum illud marinum interficit, & Andromedam deponit, paulò pòst eandem ducit, atque inde discedet abducta secum illa. Atque hoc parergon quoddam, siue extra propositam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expressit artifex ille, verecundiam puta virginis, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & belluæ visum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida spinis, & formidabilis hiatu oris. Perseus autem sinistra quidem ostendit Gorgonem, dextra verò ense ferit. Et rursum, quantum quidem

belluæ

λίθους ἔδη τὴν Μέδουσαν, ἤδη λίθος ἐστί· τὸ δ', ὅσον ἔμψυχον μένει, τῇ ἅρπῃ κόπτεται. Ἐξῆς δέ, μετὰ τοῦδε τὴν εἰκόνα, ἕτερον γράμμα γέγραπται δικαιότατον, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν (ἐκεῖνοι γὰρ ὁμοίαν ἐγραψάτην εἰκόνα) τὼ νεανία τὼ ἑταίρω, Πυλάδης τε ὁ Φωκεὺς καὶ Ὀρέστης, δοκοῦντε ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ πριληθόντε, φονεύουσιν ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' ὀυνῆς τινος ἠμίγυμνος πρόκειται, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον· οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπη φύγωσι, περιβλέπουσι. σεμνόν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐπῳήσατο, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως δείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον παραδραμών, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς νεανίσκους εἰργασάμην καὶ ἐμοὶ χῦ

belluæ illius Meduſam aſpexit, iam ſaxum eſt: reliquum autem quod adhuc animatum eſt, falcato enſe cæditur. Demceps autem poſt hanc imaginem alia quædam pictura, iuſtiſsima illa quidem, depicta eſt, cuius primùm exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepiſſe: (nam illi ſimilem quandam imaginem deſcripsêre) adoleſcentes duo ſocij, Pylades videlicet Phocenſis, & Oreſtes, cùm iam viderentur mortui eſſe, poſt regiam latentes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegiſthum. Clytæmneſtra autem iam interfecta eſt, & in lecto quodam ſeminuda poſita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obſtupefacti, alij quidem clamantibus ſimiles apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumſpiciunt. Honeſtum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiũ in hac re fuit, id oſtendit ſolùm, & quaſi iam peractũ trãſcurrit: adoleſcẽtes

χῦ φόνῳ. Μετὰ δὲ ζῦτο, θεὸς ὄλλος εὔμορφος, καὶ μειράκιον ὡραῖον, ἐρωτική τις παιδιά· ὁ Βράγχος, ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ἀνέχεται λαγῶ, καὶ περισπᾷ τὸν κύνα. ὁ δὲ πηδησομένῳ ἔοικεν ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ ὕψος, καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς μειδιᾷ, τερπόμενος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ τερπομένῳ τῷ κυνί. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ περὶ τοῦ κήτους ἐπᾴεται τολμῶν, καὶ ἡ Μέδουσα τετμημένη τὴν ἰγφαλὴν, καὶ Ἀθηνᾶ σκίπουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τὴν μὲν τόλμαν ἤργασται, τὸ δὲ ἔργον οὐκ ἐώρακέ πω ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τὴν εἰκόνα· οἶδε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τ' ἀντίθυρα, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται· ἡ θεὸς λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα δὲ πολεμιστήριον, ἀλλ' οἷον ἂν γένοιτο εἰρηνίᾳ ἡγουμένης θεοῦ πολεμικῆς. ἔπειτα μετὰ ταύτην, ἄλλη Ἀθηνᾶ, οὐ λίθου αὐτὴ

autem in cæde adulteri immorari fecit. Post hæc aut deus est formosus, & adolescentulus venustus, amatorium quoddam ludicrum: Branchus puta in rupe sedens tenet léporem, & alludit cani. Hic autem assilienti ad ipsum in sublime, similis est: & Apollo adstans arridet, delectatur videlicet vtroque & puero ludente, & cane saltum meditante. Vltra hæc i Perseus iterum sequitur, illa quæ belluæ marinæ cædem antecesserunt, aggrediens, & Meduſæ caput amputans, & Minerua protegens Perseum: atque hic quidem facinus iam peregit, factum autem ipsum nondum vidit in clypeo, Gorgonis imaginem. vidit enim pœnam veri aspectus. In medio autem pariete exaduersò ianuæ, Mineruæ ædicula quædam est, & dea ipsa marmore candido: habitus autem haudquaquam militaris, sed qualis fuerit pacem agentis deæ bellicæ. Deinde post hanc alia Minerua, non mar-

morea

ἀλίτηγι, ἀπὸ γραφή. πάλιν Ἥφαιστος αὐτῷ λιώπα ἱρῶν· ἣ δὲ φύγα, ὑπὸ τῆς λιώξιος Ἐριχθόνιος γίγνεται· αὐτὴ δὲ πέπλος παλαία τις ἄπο γραφή· Ὠρίων φέρα τὸν Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν, ὁ δ' αὖ σημαίνα τῷ πρὸς τὸ φῶς ὁδόν, ἱποχούμενός, καὶ ὁ ἥλιος φαεσφόρος ἰᾶται τῷ πάρωσιν, καὶ ὁ Ἥφαιστος Λημνόθεν ἱπτσκοπεῖ τὸ ἔργον. Ὀδυσσεὺς δὲ μετὰ τοῦτο, λήθῃ μεμηνὼς, ὅτε συστρατεύειν τοῖς Ἀτρείδαις μὴ θέλων. πάρεσι δὲ αἱ πρίασθαι, καὶ καλοῦντος. καὶ τὰ μὲν τῆς ὑποκρίσεως πιθανὰ πάντα, ἡ ἀπιθάνη, τὸ τῶν ὑποζευγμένων ἀσύμφωνον, ἄγνοια τῶν δρωμένων. ἐλέγχεται δ' ὅμως τὸ βρέφος. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον, ἁρπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, πρόπωρον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τὴν ἐμανίας ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὕτως ἄνθρωπος

morea illa quidem, sed pictura rursum, quam [k] Vulcanus amans insequitur, ipsa autem fugit, & ex ea persecutione Erichthonius nascitur. Hanc consequitur vestus quædam alia pictura: Orion portat Cedalionem, cæcus existens, ille autem dum ita vehitur, indicat ipsi ferentem ad lucem viam, & Sol apparens medetur cæcitatem. Vulcanus autem à Lemno opus hoc intuetur. [l] Post hæc Vlysses sequitur, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati iam vocantes ipsum. Atque ea quidem quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum videlicet, & iumentorum iunctorum absurditas & repugnantia, & eorum quæ agebantur, insciția. sed redarguitur tamen obiecto infante. Nam Palamedes Nauplij filius, intelligens rem correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum esse, structum tenens ensem: & vt ille insaniam fingit, ita hic quoque iram

contrà

ἀνθυποκείνεται. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. Ὑστάτη δὲ ἡ Μήδεια γέγραπται, τῷ ζήλῳ δηχομένη, τῷ παιδὶ ἐπιβλέπουσα, καί τι δεινὸν ἐννοοῦσα. ἔχει γοῦν ἤδη τὸ ξίφος, τὼ δ' ἀθλίω καθῆσθον γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε· καὶ ταῦτα, ὁρῶντα τὸ ξίφος ἐν ταῖν χεροῖν. ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐχ ὁρᾶτε, ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀγωνίζεται, μόνον δὲ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε διεξῆλθον αὐτὰ, οὐχ ἵνα τὸν ἀντίδικον δῆμιόν ποι παράσχω, καὶ θρασὺν, εἰ τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν εἰς φέρων ἐπίβαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις ἐγκαταλίπητε· ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῶν συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε, καταμύοντες ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τοῦ πράγ-

contrà simulat. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationeḿq; deponit. Postrema verò Medea depicta est, æmulatione atque inuidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quæ futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Hæc igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immersit, damnetis, atque odio habeatis, solumque eum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quoad fieri potest, conniuentes ea quæ dicuntur audiatis, æstimantes

apud

πράγματος τῶν ἀνοχλήτων. μόλις γὰρ ἂν οὕτω λαχὼν τύχοι, οὐ λίχας ὤν, ἀλλὰ συναγωνισάμενος ὑμῖν χρησάμενος, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς ἐμοῦ οἰκίας νομισθῆναι. εἰ δὲ ὑπὲρ ἀντιδίκου ταῦτα λέγομαι, μὴ θαυμάσητε· ἐκ γὰρ τοῦ τὸν οἶκον φιλεῖν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ᾖ, βουλόμενον ἂν ἀνθρώπων.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto haudquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac censeri. Quòd autem pro aduersario haec oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optârim equidem celebrari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. libr.* 11. *b* Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis specubus & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nullóq; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Erasmica declamatione Lucianicæ respondente.* c Virgines.] *Lucianus hic Musas παρθένους: id est, virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco comptæ esse videntur, natiuo scilicet decore contentæ.* *d* Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra sunt, habere eam vim, vt statim conspecta omnium sibi voluntatem cõcilient, amoremque adiungunt, nemini ignotum esse, nisi communis sensus experti, potest. Hinc Aristoteles dicebat pulchritudinem quauis epistola efficaciorem ad commendationem, quam donum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eundem Socrates appellauit exigui temporis tyrannidem, quòd formæ gratia mox defloreſcat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophraſtus ſilentem fraudem, quòd abſque verbis perſuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem ſit aſpectu, ſed multorum incommodorum cauſa. Carneades ἀδεσποίητον βασιλείαν, i. regnum abſq; ſatellitio, quòd formoſi impetrent quicquid volunt, nulla adhibita vi.* f Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos poſuiſſe dicitur. Ouid in fine 1. Metamorph.* g Etiam Sirenum fabula.] *Ouid. 3. Artis:*

Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quaslibet admiſſas detinuêre rates.
His ſua Siſyphides auditis penè reſoluit,
Corpora. nam ſocijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de Finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlyſſes,
Auribus vt noſtros poſsis agnoſcere cantus, &c.

Iuuenalis Satyra. 9. h At Gorgonum pulchritudo.] *In Heſiodi Theogonia traditur Gorgonum origo, earumq; vnius cũ Neptuno concubitus. Gorgones enim tres traduntur, Stheno, Euryale, & Meduſa. i.* Perſeus.] *De Perſeo & Meduſa talem poëtæ fingunt fabulã: Meduſa vna Gorgonũ, cùm à Neptuno in templo Mineruæ ſtuprata eſſet: irata dea, ne tantum crimen inultum maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, dediitq;, vt eam aſpicientes in ſaxa verterentur. Hanc poſtea Perſeus, Iouis Danaësq; filius, acceptis talaribus & falcato enſe Mercurij, item ſcuto Palladis, Meduſam vnico ictu interemit. Vnde Pallas, vt terribilior hoſtibus videretur, Gorgonis caput ſuo clypeo geſtauit.* k Vulcanum amans.] *Cùm Vulcanus fulmina Ioui aduerſus gigantes pugnanti fabricatus eſſet, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt ſibi cum Minerua rem habere liceret. Huius ob id cubiculum clàm ingreſſus,*

cùm

tùm vitium castissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æstuans, semen in pauimentum effudit, ex quo Erichthonius natus. Scio hanc fabulam variè tractari. Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terra generatũ opinantur. Vide Lucianum in Philopseude. l Post hæc Vlysses.] Vlysses ex Penelope Icarij filia Telemachum suscepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorum principibus ad bellum Troianũ proficiscentibus, ipse insaniam simulauerit, futurum sperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaque duobus diuersi generis animalibus, litius proscindebat, & frugum loco salem serebat. Palamedem tamen virum prudentissimum latere non potuit, qui vt technam illam detegeret, aranti Telemachum filium in sulco obiecit. quod Vlysses conspicatus, ne filium læderet, aratrum subleuauit. Quo argumento facilè deprehensum est, non veram illam, sed simulatam esse insaniam. Pertractus itaque ad Troiam, strenuam vtilissimamque in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus suæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem fecit Hyginus cap. 95. Fabularum: Boccat. lib. 10. cap. 6. libr. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyssem notat his verbis:

Optima nunc sumat, qui sumere noluit vlla.

Et rursus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus esset,
Nec comes huc Phrygias vnquã veniisset ad arces
Hortator scelerum, &c. — Nota est fabula ex antiquo poëta. Versus ea de re Cic. lib. 3. Offic. recitat.

MAKPOBIOY MACROBII.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus est μακροβίων, hoc est eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendũ, vt ipse ait, admonitus. Recensetautem principiò totas hominum

hominum nationes ac genera quæ diutissimè vixerint: deinde transitione ad singulos facta, reges primùm ac principes, deinde & Philosophos, & Historicos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, annumerat. Orditur autem à causa quâ ad hoc scriptum impulsus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Νῷ τί σε, λαμπρότατε Κυϊντίλιε, λιπαρεῖς προφέρω σοι δῶρον, τοὺς μακροβίους· πάλαι μὲν τὸ ὄναρ εἶδον, καὶ ἰσορήσας τοῖς φίλοις, ὅτε ἐτίθεσο τῷ δευτέρῳ σου παιδὶ τὄνομα. συμβαλεῖν δὲ οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς λιπαρεῖ μοι προχείραν σοὶ τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ἀνεβαλόμην τοῖς θεοῖς ἐπὶ μείζονι ὑμᾶς βιῶναι, ὅτε τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦτο συμφέρειν νομίσωμι, καὶ σύμπαντι μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει, πρὸ δὲ τῶν ἄλλων, ἀοῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ γὰρ ἔμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει προσημαίνειν ὁ θεός.

Omnium numeris a loco, clarissime Quintille, iussus apporto tibi longæuos: somnium inquam, quod iam olim vidi, & amicis narraui meis, quo die minori natu filio tuo nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quisnam Deus hoc somnio longæuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus sum, vt vitam quàm longissimam tu, & filij tui traduceretis, ratus scilicet hoc profuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præ cæteris mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipso mihi quiddam felicitatis Deus visus est prædicere.

Conside-

σκοπούμενῳ δὲ μοι κατ' ἐμαυτὸν, εἰς σωφροσύνην ἦλθον, εἰκὸς εἶναι, τοὺς θεοὺς ἀνδρὶ περὶ παιδείαν ἔχοντι ταῦτα προστάσσοντας, μικρόν τι μέρος τῆς φιλοσοφίας εἰς τῶν ἀπὸ τέχνης. τοῦτο οὖν ἀσφαλέστατον νομίζων τῶν σῶν γνησιωτάτων ἡμέραν, δίδωμί σοι τοὺς ἐσομένους εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος γένοιτό τί σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος διπλοῦν. τὸ μὲν εὐθυμίᾳ τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπὶ μέγιστον δόξαν βιῶναι· τὸ δὲ διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, εἰ ἐπιγνοίης, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, κατά τε σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὗτοι δὴ εἰς μακρότατον γῆρας ἦλθον, σὺν ὑγείᾳ παντελεῖ. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς Ὅμηρός φησι, ὃν σιωπήσειν ἡμῖν γεγυμνασμένον ἄνευ

Considerãti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat homini liberalibus disciplinis versanti, deos hæc mihi præcepisse, vt aliquod eruditũ opusculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] Hanc itaq; aptissimam natalicijs muneribus offerẽdis diem existimans, eos tibi dedico, quos ad longam senectutem sana mente & integris corporis viribus peruenisse comperimus. Fortasse autẽ ex huius libelli lectione genuina ad te peruenire potest vtilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam spem concipias, & te posse quàm diutissimè viuere: altera, qua institutionem ab exemplis capias, cognitis ijs qui posteaquã maximam sui curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, summã senectutem sine omni corporis incommodo sunt consequuti. [c] Homerus igitur Nestorem principum Achiuorum sapientissimum vitam suam tribus seculis produxisse scribit, quem nobi

καὶ ψυχῇ καὶ σώματι· καὶ Τειρεσίαν δὲ τὸν μάντιν ἡ τραγῳδία μίαν ἐξ γενεῶν παρατεῖναι λέγει. εἰκὸς δ' ἂν εἴη, ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον, τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ μήκιστον βιῶναι, καὶ γῆρᾳ δὲ ὅλα μακρόβια ἰσορεῖται δὴ τῷ διαίταν, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων· Ἰνδῶν δὲ οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκεραίως φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ Μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον· παρά τε Πέρσαις καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐρρωμένοί τε ἅμα εἰσὶ, καὶ πολυχρόνιοι, διὰ τὸ μαγεύειν διαφερόντως καὶ αὐτοὶ ἀκεραίτερον. ἤδη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα. ὥσπερ Σήρες

& animo & corpore exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem poëtæ tragici ad sex vsq; ætates hominum vitam prorogásse perhibent. Credibile est autem, virum dijs immortalibus sacrum, & moderatiore vitiendi ratione vtentem, longissimia vita fuisse functum. Quin omnes nationes propter victus rationem longæuæ fuisse inueniuntur: cuiusmodi sunt Aegyptiorum sacri scribæ, & apud Assyrios & Arabas fabularum interpretes, & apud Indos Brachmanes, ad amussim philosophiæ studijs vacantes. Prætereà quos Magos vocant, genus illud vatidicum, & dijs dicatum. Insuper apud Persas, & Parthos, & Bactros, & Chorasmios, & Sacas, & Medos, aliasq; multas gentes barbaras, qui & firma corporis valetudine sunt præditi, & valde diuturni, cum beneficio magicæ quam exercent, tum quòd & ipsi accurata victus ratione vtantur. Iam verò gentes quoq; ætate omnium longissima vtètes, ex quibus sunt Seres

φασι μὴν ἰσορρόσοι μέχρι τριακοσίων ζῆν ἐτῶν· οἱ μὲν ὡς ἄνευ, οἱ δὲ τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς γήρως προσιθέντες, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ· ὑδροποτεῖν γάρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σύμπαν. καὶ Ἀθῶτας δὲ μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστοροῦσι. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος· τούτους μὲν καὶ μεμιγμένῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον· οἷς γε φασὶ δι' τὴν τοιαύτην δίαιταν, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐρρωμένας εἶν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περί τε τῶν μακροβίων γενῶν καὶ τῶν ἐθνῶν ἃ τινά φασιν ὡς ἐπὶ πλεῖστον διαγίνεσθαι χρόνον; οἱ μὲν διὰ τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ διὰ τὴν δίαιταν, οἱ δὲ καὶ δι' ἄμφω. ἐγὼ δ' ἂν σοὶ δικαίως τὴν ἐλπίδα ῥᾳδίως παράσχοιμι ἰσορρόπους, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα

res, ad trecentos annos vsque viuere, memoriæ proditum est. Cuius rei causam nonnulli temperato aëri, nonnulli naturæ terræ, alij rationi viuendi assignant. Siquidem aiunt omnes illas nationes tantum aquam potare. Compertum est autem Athotas quoque centum & triginta annos viuere, & Chaldæos vltra centum annos egredi fama est, & eosdem hordeaceo pane vti, tanquam perspicacitatis pharmaco. Quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris hominibus esse validiores. Sed hæc de nationibus longæuis, & gentibus quas plurimum ætatis aiunt viuere, nonnulli propter situm terræ, nonnulli propter aëris temperiem, nonnulli propter rationē victus; nonnulli autem propter vtrunque. Cæterùm ego iurè optimo longè meliorem spem tibi ostendam, si planum fecero, homines vbique terrarum & gentium, & sub quouis

ἀέρα μακρόβιοι γιγόνασιν ἄνδρων, οἱ γυμνασίοις τοῖς καθήκουσι, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι. διαίρεσιν ὃ τοῦ λόγου ποιήσομαι τῷ πρώτῳ, κατὰ γε τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνδρῶν· καὶ πρῶτον γε τοὺς βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς ἄνδρας ἰσορήσω, ὧν ἕνα καὶ ἐνδοξότατα μεγάλα θεοτάτῃ αὐτοκράτορι τύχῃ εἰς τὸ τελεωτάτῳ ἀγαγοῦσα τάξιν, ἐνεργέτηκε τὰ μέγιστα τῷ οἰκουμένῃ τῷ ἑαυτοῦ· οὕτω γὰρ ἂν ἀπιδὼν καὶ σὺ τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον ἐλπίσειας γῆρας ὑγιεινὸν καὶ μακρὸν καὶ ἅμα γηλόσας, ἐργάσαιο σαυτῷ τῇ διαίτῃ μέγιστόν τε ἅμα καὶ ὑγιεινότατον βίον. Πομπίλιον Νουμᾶ, ὃν εὐδαιμονέστατον τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθέντα ἔτη βιβιωκέναι ἱστοροῦσι. Σέρβιον δὲ Τύλλιον,

aëre degentes, ad summam senectutem peruenire, qui commodis exercitationibus, & conuenientem sanitati viuendi rationem sectantur. [d] Facta autem huius narrationis sectione, primùm obseruatis virorum studijs, initiò Reges & virtute imperatoria claros homines memorabo, quorum vnum summæ religionis pietas ad perfectissimum ordinè perducens, maximis beneficijs imperium & terram ipsius effecit. Ad hunc modum & tu longæuorum omnium naturæ & fortunæ animaduersione intentus, tanto promptius sperare poteris senectutem sanam & longam: & pari studio hos ipsos æmulatus, tibi ipse longissimam & proiectissimā vitam ratione victus paraueris. Numa Pompilius Romanorum regum longè felicissimus: ac Deorū cultui deditissimus, supra octoginta annos vixisse traditur. Seruius autem Tullius

& ipse

Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεύς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἰσορρέπει Ταρκυνίῳ δὲ, ὁ τελευταῖος Ρωμαίων βασιλεὺς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβων, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται σωφρόταται βιῶσαι. Οὕτοι μὲν Ρωμαίων βασιλεῖς· οἷς σιωπάσω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γήρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἑκάστου. ἐπὶ τέλει δὲ δείξω καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς εἰς μήκιστον γήρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προσθεὶς ἅμα καὶ τοὺς κατὰ τὸν λοιπὸν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογος γὰρ ἔλεγχος, ἂν ἰσοσθένειαν λαμβάνωμεν περιφρονοῦντες τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὃς καὶ ἡμᾶς χρηστοτέρας ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείους ἡμῖν τὰς εὐχὰς ἔσεσθαι. πρὸς τὸ εἰς μήκιστόν τε καὶ λιπαρὸν, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάττης δεσπότην, γήρας ἀφικέσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἤδη, καὶ γηροῦντα.

& ipſe Romanorum rex, ſimiliter vltra octogintà annos vixiſſe dicitur. Tarquinius nouiſſimus rex Romanorũ eiectus in exilium: cùm is conſenuit, ac vltra nonaginta annos firmiſſima valetudine vſus vixiſſe perhibetur. Et hi Romanorum reges fuêre: quibus & reliquos reges adiungam, qui ad ultimam ſenectutem peruenerunt, demonſtratis etiam illorum exercitationibus. In calce autem reliquos etiam Romanorum ad longiſſimam ſenectutem delatos adſcribam, adiectis etiam cæteris Italiæ populis qui diutiſſimè vixerunt. Etenim qui ſola hiſtoria noſtratem aërem calumniantur, probabilibus argumentis refelli poſſunt, adeò vt meliorem ſpem habere liceat, fore vt perfecti voti compotes fiamus, & longiſſimam ac pleniſſimam tota terra mariq; dominantem ſenectutem, iamque in ſuis locis regnantem & ſeneſcentem conſequamur.

Αργανθώνιος μὲν ὃν, Ταρτησίων βασιλεὺς, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεσθαι, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀπὸ τούτου μὲν μῦθός τισι δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δὲ, ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐνενήκοντα πρὸς τισὶν ἄλλοις, ἐλαύνων Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων δὲ, ὁ Συρακουσίων τύραννος δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν γενόμενος, ἐπὶ τοιούτοις νοσῶν, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλλιστιανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔπεσεν ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δὲ, ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, ἐς ἐνενήκοντα τινὰ ἔτη. Τήρης δὲ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν.

Proinde [e] *Arganthonius Tartesiorum rex centum & quinquaginta annos vixisse traditur, authoribus Herodoto historico, & Anacreonte poëta lyrico: tametsi hoc quibusdam fabulosum videatur. Agathocles Siciliæ tyrānus annos quinque & nonaginta egressus fato functus est, sicut Demochares & Timæus literis prodiderunt.* [f] *Hieron quoque Syracusanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus, morbis tandem absumptus obiit, cùm regnasset annos septuaginta, sicut Demetrius Callistianus & alij memorant. Anteas autem rex Scytharum, qui ad Istrum fluuium cum Philippo confligens in pugna occubuit, vltra nonaginta annos egressus est. Bardylis verò rex Illyricorum, qui ex equo in eo quod gessit cōtra Philippum bello pugnâsse dicitur, nonaginta annos complenit. Teres rex Dryssorum, authore Theopompo, duos & nonaginta annos agens mortuus est.*

Anti-

Ἀντίγονος δὲ ὁ Φιλίππου, ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, πολλοῖς πεπληγὼς τραύμασι, τετελεύτηκεν ἐτῶν ἐνὸς καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ ὁ συστρατευόμενος αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος δὲ Μακεδόνων, βασιλεύς, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀποτελεῖ μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἀντετέλει, ὡς ὁ αὐτὸς φησὶν Ἱερώνυμος. Ἀντίγονος δὲ, υἱὸς μὲν τοῦ Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Ἀντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τεσσαράκοντα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη· ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μήδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου, μέγιστος δυνηθεὶς, καὶ ἐπιτροπεύσας τοὺς Μακεδόνων βασιλέας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὗτος ἔζησας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτου

Antigonus autem Philippi filius luscus rex Macedonũ, in Phrygia cum Seleuco & Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, annos vno & octogesimo vitam finiuit, sicut narrat Hieronymus, qui cum eo militauit. Porrò Lysimachus & ipse rex Macedoniæ, in pugna contra Seleucũ susceptа occubuit, octogesimum annum consequutus, vt idem Hieronymus testatur. 8 Antigonus verò filius Demetrij, Antigoni Lusci nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit: vixit autem octoginta, sicut Medius & alij scriptores testantur. Consimiliter & h Antipater patre Iolao genitus, maxima fulsus potentia, & qui multorum regum Macedoniæ tutelam egit, vltra octogesimum annum egressus excesit è vita. i Ptolemæus autem Lago patre natus, inter reges propria fortuna felicissimus, imperauit

Αἰγύπτῳ ἢ βασιλεύσας, τὸν ἀρχὴν ἀπολιπὼν ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη. ζῶν δὲ παρέδωκε τῷ ἀρχαιοτέρῳ πρὸ δυοῖν ἐτοῖν τὴν τελευτῆς, τῷ Πτολεμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ, Φιλαδέλφῳ ἐπίκλησιν, ὃς διεδέξατο τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἀδελφῶν. Φιλάτηρ δ', πρῶτος ἐπικληθεὶς τῶν περὶ Πέργαμον ἀρχῶν καὶ διαδοχῆς, εὐνοῦχος ὤν, διαδεξαμένου τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γεγονώς. Ἄτταλος δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν ἦρξε οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐκλιπὼν τὸν βίον. Μιθριδάτης δέ, ὁ Πόντου βασιλεύς, ὁ προσαγορευθεὶς Κτίστης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐν Πόντῳ ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δέ, ὁ Καππαδοκῶν βασιλεύς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐδυνήθη δὲ ἴσως καὶ ἐπὶ πλέον διαγηράσαι, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς

Aegypto annos octoginta natus. Viuus aũt tradidit imperium duobus annis antequam moreretur, Ptolemæo filio, cui cognomentum fuit [k] Philadelpho. quí & paternum regnũ à fratribus sortitus est. Philæteros, qui primus cõdendi circa Pergamũ principatus author fuit, & eundem cum esset Eunuchus obtinuit, mortuus est octoginta annos natus. Attalus aũt cognominatus Philadelphus, & hic rex Pergamenorum, ad quẽ etiã Scipio Romanorum Imperator venit, duos & octoginta annos agens, vitã reliquit. [l] Mithridates rex Ponti, Ctistes appellatus, Antigonum Luscũ fugiens, in Põto mortuus est, cum egisset annos quatuor & octoginta, sicut Hieronymus & alĩ scriptores prodiderũt. Ariarathes rex Cappadocũ Hieronymi testimonio duo & octoginta annos vixit: atq; hauddubiè ad grandiorem ætatẽ peruenire potuisset, nisi in pugna contra

Perdic-

Περδίκκαν μάχῃ ζωγρηθὲς ἀνασκολοπίσθη. Κῦρος ὁ πρεσβύτερος βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς λέγουσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὅροι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ, καταλύσεως γενόμενος, ἐζήτει ἕνα ἕκαστον τῶν φίλων λαθὼν ἢ τοὺς πλείους διαφθαρμένους, ἅπερ Καμβύσης τὸν ἑαυτοῦ, ὡς φάσκουσι Καμβύσου κατὰ πρόσταγμα τὸ ἐκείνου ταῦτα πεποιηκέναι, τὸ μέν τι, πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ ἤθους λαβόντος, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰτιασάμενος, ἀθυμήσας ἐτελεύτα τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθὲς, ἐφ' οὗ Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστράτευσε, βασιλεύσας ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νόσῳ, ἐξ ἧς ἐχθρὸν κοῦλα ἐτῶν γενόμενος. ὡς δὲ Δέινων ἱστορεῖ, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα, Ἀρταξέρξης, ἕτερος Περσῶν βασιλεὺς, ὃν φησιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος, ὁ Χαρακηνὸς

Perdiccam vinus captus, & in crucem sublatus fuisset. Maior autem Cyrus rex Persarum, sicut Persæ & Assyriorum historiæ loquuntur, quibus etiam suffragari videtur Oresicritus, qui res gestas Alexandri Magni in historiam contulit, centesimũ annum assequutus, requirebat vnumquenq; amicorum: quorum cùm plurimos à filio suo Cambyse interemptos comperisset, ac m Cambyses ipsius iussu hoc ipsum se fecisse fateretur, partim ob filij crudelitatem probrosè affectus, partim se ipse tanquam iustitiæ & legum violatorem accusans, maxima tristitia conturbatus vitam finiuit. n Artaxerxes Mnemonis cognomentũ sortitus, cõtra quẽ Cyrus frater exercitum duxit, imperium Persarũ obtinens, morbis cõsumptus decessit, annos sex & octoginta natus: sed vt Dinõ scribit, quatuor & nonaginta. Artaxerxes alter Persarum rex, quẽ patrum suorum memorialsidorus Characenus

κλωὸς συγγραφεὺς, βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα βιὺς, ἐπιβουλῇ τὰ δεινὰ Γωσίθρου ἐδολοφονήθη. Σιναρθοκλῆς δὲ, ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἤδη γεγονὼς, ἀφ' Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύειν ἤρξατο, καὶ ἐκαθίλευσεν ἔτη. Τιγράνης δὲ, ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκουλλος ἐπολέμησε, πέμπτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει νόσῳ. Υσπασίνης δὲ ὁ Χαράκων, καὶ τῶν κατ' ἐρυθρὰν τόπων βασιλεὺς, πέμπτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει, νοσήσας ἐτελεύτησε. Τήρεος δὲ, ὁ μετὰ Υσπασίνην τρίτος βασιλεύσας, δύο καὶ ἐνενήκοντα βιὺς, ἐτελεύτα νόσῳ. Αρτάβαζος δὲ, ὁ μετὰ Τίραον ἕβδομος βασιλεύσας Χάρακος, ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων, καταχθεὶς ὑπὸ Πάρθων, ἐβασίλευσε. καὶ Μνασκίρης δὲ, βασιλεὺς Παρθυαίων, ἐξ καὶ ἐνενήκοντα ἤγουν ἔτη· Μασσινισσᾶς δὲ, Μαυρουσίων βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη.

cenus historicꝰ regnâſſe tradit, cùm annos tres & nonaginta vixiſſet, inſidijs fratris Goſethræ clàm obtruncatus eſt. Smarthocles autem rex Parthyæorum annos nonaginta iam natus, à Sacauracis Scythis reductus ab exilio regnare incœpit, & regnauit annos ſeptem. At Tigranes rex Armeniorum, cõtra quem Lucullus pugnauit, quinto & octogeſimo anno morbo conſumptus periit. Hyſpaſines Characenorum & regionũ mari rubro adiacentium rex, quinto & octogeſimo anno morbo correptus deceſsit. Tereus tertius poſt Hyſpaſinem earum nationum rex, cùm vixiſſet duos & nonaginta annos, morbo periit. Artabazus autem, qui ſeptimus poſt Tiræum Characenorum regnum tenuit, ſex & octoginta annos reductus à Parthis ab exilio regnauit. Et Mnaſcires rex Parthyæorum ſex & nonaginta annos vixit. Maſiniſſa verò rex Mauritanꝰ nonaginta annos vixit.

Aſandrus

Ἀσανδρ⊙ ὑ, ὁ ὑπὸ τ῀ θεί῀ Σεβασ῀, ἀντὶ ἐθνάρχ⸗ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρ⸗, πρὶ ἔτη ὧ῀ ἐννεήκοντα, ἱππομάχων ἢ πεζομάχων ὀθνεὸς ἅπλων ἐφάνη. ὡς δ' ἐώρα τὸς ὑπὸ τ῀ μάχ⸗ Σκειθφνίῳ πεσιθεμένους, ἀπεχόμ⸗ ⊙ σιτίων ἐτελεύτησε, βιὸς ἔτη πρία ἢ ἐννεήκοντα. Γόαος ⊙ δ', ὥς φησιν Ισίδωρ⊙ ὁ Χαρακηνὸς, ἐπὶ ὑ ἐμ῀ ἡλικίας ὁ Μάνων ὑ ἀρωματοφόρ⸗ βασιλεύσας, πεντεκαίδεκα ἢ ἑκατὸν γεγονὼς ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσ῀τους ἱσορήκασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν. ἐπεὶ δ' ἢ φιλόσοφοι, ἢ πάντ⸗ οἱ πρὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως ἢ οὐδὲ ποιούμενοι ἐμ῀ τῶν, ὡς μακρὰν γῆρας ἤλθομ. ἀναγράψομεν ἢ τότων τὸς ἰσορημένους, ἢ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκρι⊙ μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γεγονὼς τεσσάρων καὶ ἑκατὸν, ἀπεχόμεν⊙ τροφ῀, ἐτελεύτα.

Asandrus autem à diuo Augusto loco Etnarchi rex Bospori declaratus, annũ agens nonagesimum, & equestri & pedestri pugna nullo inferior vspiam est conspectus. Qui vt animaduertit Scribonio rem militarem commendatam, cibo abstinens diem suum obijt, cùm vixisset annos tres & nonaginta. Goæsus, vt Isidorus auctor est, Characene regnum tenuit, quo tẽpore Mano quoq; imperauit Arabibus, centum & quindecim annos natus, postremùm morbo perijt. Tot igitur ante nostram memoriam memorandæ senectutis reges fuisse maiores nostri literis prodiderunt. His annumerãtur Philosophi, & omnes qui ingenio & eruditione præstantes fuerunt, qui aliqua sui cura habita, ad extremam senectutem peruenerunt. Eos itaq; quos multa lectione didicimus, perscribemus: ac initiò quidem ° Philosophos, ℙ quorum Democritus Abderites centum & quatuor annos natus, cùm alimento abstineret, mortuus est.

¶ Xeno-

Ξενόφιλος ὁ μουσικὸς, ὡς φησιν Αἰσχίνης, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνησιν ἐβίωσε. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν λεγομένων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἕκαστος ἔζησεν ἔτη. Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα. ὃν φασιν ἀναρχόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα ἀναφθέγξασθαι· τί μοι βοᾷς; καὶ ἀποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀπαγχόμενον φῆσαι, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ, Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχος, ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γεγονὼς ἔτη, φῦμα ἔσχεν ἐπὶ τῇ χάλικι, καὶ ἀποκαρτερῶν, ἐπελάθετο αὐτοῦ παρ' ἑταίρων τινῶν γραμμάτων, προσενεγκάμενος φαγεῖν καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀπέχόμενος αὖθις φαγεῖν, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοφάνης δὲ, ὁ Δεξίνου μὲν ἦν υἱὸς, Ἀρχελάου δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν καὶ ἐνενήκοντα,

Xenophilus Muſicus, perhibente Ariſtoxeno, Pythagoricæ philoſophiæ candidatus, vltra quinque & centum annos Athenis vitam traduxit. Solon autem, & Thales, & Pittacus, qui è ſeptem ſapientum numero fuerunt, centum annos vnuſquiſque vixit. [r] Zenon verò Stoicæ philoſophiæ auctor & princeps, octo & nonaginta. Hunc aiunt in concionem prodeuntem offenſo pede exclamaſſe: Quid me vocas? & domum reuerſum media vitam finiſſe. [s] Cleanthes Zenonis diſcipulus & ſucceſſor, nouem & nonaginta annos natus, & tuberculum in labijs habuit. Cumq; decreuiſſet media vitam abſumere, allatæ ſunt ei ab amicis literæ. Ac mox adhibito cibo, & perfectis amicorum poſtulatis, iterum cibo abſtinens, vita defunctus eſt. Xenophanes autem Dexino patre natus, Archelai phyſici auditor, vnum & nonaginta annos vixit

Xeno-

Ξενοκράτης δὲ, Πλάτωνος μαθητὴς γενόμενος, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης δὲ, ὁ τῆς νεωτέρας ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ἕν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης δὲ, ὁ Σελευκεὺς, ἀπὸ Τίγριος, Στοϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεὺς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς πλείω δύο, καὶ ὀγδοήκοντα· Πλάτων δὲ ὁ ἱερώτατος ἕν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος Σάνδωνος Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἐκουφίσθη, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος αὐτῷ ἔθυσε κατ' ἔτος ἕκαστον ἀφανίσας, ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ δὲ Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα Ξενο-

Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades nouæ Academiæ fundator, annos quinq; & octoginta. Chrysippus vnum & octoginta. Diogenes autem Seleucus Tigrius, Stoicæ sectæ philosophus, duodenonaginta. t Posidonius Apamea Syriæ oriundus, lege autem philosophus Rhodius, pariter & historicus, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus vltra duos & octoginta. u Plato philosophorum sanctissimus, vnum & octoginta. Athenodorus Sandonis Tausensis, qui fuit Cæsaris Augusti præceptor, cuius precibus Tarsis cinitas vectigalibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria. Huic Tarsensis populus quotannis solennes honores vt heroi persoluit. Nestor verò Stoicus, & hic à Tarso ortum trahens, præceptor Cæsaris Tiberij, duos & nonaginta. Xeno-

phon

φῶν ὁ Γρύλλου ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. οὗτοι μὲν φιλόσοφοι οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δὲ Κτησίβιος μέν, ἑκατὸν εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν, ἐν Περσέπτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δέ, ἐν πολέμοις γενόμενος καὶ πολλὰς καμάτους ὑπομείνας καὶ πράγματα, ἔζησεν ἔτη τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῷ ἐνάτῃ περὶ τῆς Ἀσίας ἱστορεῖ. καὶ θαυμάζεται ὁ ἀνὴρ, ὡς μέχρι τοσούτων ἡμερῶν ἄριστον ὄντα ἐν τοῖς συνουσίοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις, μηδενὸς γενόμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐπιτηδείων. Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε· καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὸν ἱστορίαν δὲ, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltra nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Cteſibius centum & viginti quatuor annos egreſſus, inter deambulãdum moriuus eſt, ſicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis verſatus, ac nõ paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centeſimum, ſicut refert Agatharchides libro nono hiſtoriæ Aſiaticæ. Ac hominem non mediocriter demiratur, quòd ad ſummum vſq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in ſenſibus ad ſanitatem neceſſarijs non defecerit. Helladicus Lesbius octogintaquinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites ſex & nonaginta. Ariſtobulus Caſſandræus vltra nonaginta annos vixiſſe fertur, qui hiſtoriam ſuam quartum & octogeſimum annum agens orſus eſt conſcribere, id quod ipſe in operis ſui princi-

ἀρχὴν τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν, ἀφ' ἵππου κατέπεσε, καὶ κατὰ τοῦτο νοσήσας, ἀπέθανεν, τῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, ἐν πολλῶν μαθημάτων γυμνασθεὶς, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινὲς σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτὼ, τροφῆς δὲ ἀπεχόμενος, ἐτελεύτησεν· ὃν φασὶν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ βίου, καὶ ὑγιεινοῦ ἐν πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, ἐπὶ τὸ μηδέποτε συμποσιαρχηθῆναι ταῖς ἄλλων εὐωχίαις. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἐξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν πανηγυρικὸν ἔγραψε λόγον περὶ ἔτη δὲ ἐννέα καὶ ἑβδομήκοντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς ἔφθη Ἀθηναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικημένους, πολιτόμενον, τὸν Εὐριπίδειον στίχον προσῳδήσας, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων.

principio teſtatur. [x] Polybius autem Lycorta parte genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapſus eſt, quo caſu morbo correptus deceſſit anno ſecundo & octogeſimo: Porrò [y] Hypſicrates Amiſenus hiſtoricus, vir in multis diſciplinis verſatus, annos duos & nonaginta vixit. Cæterùm è Rhetoribus [z] Gorgias, quem quidã Sophiſtam vocant, annum agens octauum & centeſimum, inedia vitam finiuit. Hunc interrogatum cauſam tam longæ ſenectutis, & valetudinis in omnibus ſenſibus vigentis, reſpondiſſe aiunt, quòd aliorum conuiuia non ſit ſectatus. Iſocrates ſex & nonaginta annos natus ſermonem ſcripſit [A] Panegyricum. Iam verò ingreſſus annum nonageſimumnonum, cùm accépiſſet Athenienſes in pugna apud Chæroneam commiſſa à Philippo eſſe ſuperatos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſeipſum referens:

Σιδὼ-

Sidoni-

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμον ἐκλιπὼν,
καὶ ἐπεπὼν, ὡς δουλώσει ἡ Ἑλλὰς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ἀπολλόδωρος ὁ Περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεῖος Καίσαρος Σεβαστοῦ διδάσκαλος γενόμενος, καὶ σὺν Ἀθηνοδώρῳ τῷ Ταρσεῖ φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν, ἔζησε τοσαῦτα τῷ Ἀθηνοδώρῳ, ἔτη ἐνενήκοντα δύο. Ποτάμων ῥήτωρ ἄ, οὐκ ἄδοξος ῥήτωρ, ἔτη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς, ῥᾳγα σταφυλῆς καταπιὼν, ἀπεπνίγη, πρὸς καὶ ἐνενήκοντα ἔτη. οὕτως ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱοῦ, ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, παραφρονεῖν δόξας ὠφληκὼς τοῖς δικασταῖς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως ἔτι νοερῶς ὑγιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ ὡς μανίαν. Κρατῖνος δὲ, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐν βίῳ, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου διδάξας τὸν Πυτί-

Sidonis vrbis alta quondam mœnia
Cadmus relinquens.

Quibus cùm adiecisset, fore vt Græcia in seruitutẽ prolaberetur, è vita decessit. B Apollodorus aũt rhetor Pergamenus, Cæsaris Augusti in diuos relati præceptor, quem vnà cũ Athenodoro Tarsensi bonis disciplinis imbuit, totidem quod Athenodorus annos, nempe duos & octoginta, vixit. Potamon rhetor nõ incelebris, annos nonaginta. C Sophocles poëta Tragicus deuorato vuæ acino strangulatus est, cùm egisset annos quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit Iudicibus Oedipum Colonæum, planum faciens ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt, ac filiũ in saniæ damnauerũt. D Cratinus aũt poëta Comicus septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pytinen-

νλω, καὶ νικήσας, μετ' ὀλίγον τελευτᾷ. καὶ Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἑβδομήκοντα ἔτη βιοὺς, κατεκλίθη μὲν ἐπὶ κλίνης ἡρεμῶν, θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα κατεσθίοντα, ὥρμησε μὲν ἐπὶ γέλωτα. καλέσας δὲ τὸν οἰκέτην, καὶ σιωπῇ πολλῇ καὶ ἀθρόῳ γέλωτι ἐπιτρέψαι τῷ ὄνῳ ἀκράτου φορεῖν, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τοῦ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ, ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ὡς αὐτὸς ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη λέγεται βιῶναι. Ἀνακρέων δὲ, ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος δὲ ὁ μελοποιὸς ταυτά. Σιμωνίδης δὲ ὁ Κεῖος ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν, ὁ Ἀγλαοῦ, Κυρηναῖος, οὐκ ἀμφὶ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον καὶ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δὲ, ὁ νομοθέτης

nen, ráque victor euasisset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoq; E Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multo & vehementi cum risu præcepit, sine merum ad sorbendum dari, atque ita risu suffocatus obiit. F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò G Anacreon poëta Lyricus vixit annos H quinque & octoginta. Et I Stesichorus poëta Lyricus totidem. K Simonides Cius supra nonaginta. Sed enim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. Quin etiam L Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

θέτης τῶν Λακεδαιμονίων, πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται. Τοσοῦτοι νῦν ἐμοὶ θνητῶν βασιλέας, καὶ πεπαιδευμένους ἀθροῖσαι. ἐπεὶ δὲ ἐπισχόμεν. καὶ Ῥωμαίων τινὰς, καὶ τῶν πάλαι Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψαι, τέτοι σοι, θεῶν βουλομένων ἐν ῥάστῃ, Κυϊντίλιε, ἐν ἄλλῳ δηλώσομεν λόγῳ.

ditor, quinque & octoginta annos vixisse dicitur. Tot impræsentiarum Reges & eruditos homines colligere potui. Quia verò pollicitus sum & Romanorum quosdam longæuos, & Italos, qui ad summam senectutem peruenerunt, perscribere: eos tibi, M Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro manifestabimus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hoc libello accuratiùs eos, qui diu vixerunt, collegit, atq; temperantiam sanitatis conseruatricem, & longæ senectutis autorem & propagatricem esse, breuiter ostendit: qui profectò est non tam festiuus, quàm vtilis, quòd plures hìc subinde recensentur, qui habita ratione victus, floridi ad ipsam vsque ætatis arcem ascenderint. De hominibus longæuis, qui ante diluuium terræ vniuersale vixerunt, vide in Genesi & Iosepho. Plinius libro 7. cap. 48. aliorum quoque facit mentionem. Sic plerique autores sunt, Galenum Medicum centum & quadraginta annos vixisse, & eum tam in cibo quàm in potu adeò abstinentem fuisse, vt nunquam ad satietatem aut comederit, aut biberit: tum ne crudum quicquam gustasse, odoriferum anhelitum semper spirasse, & sine aliquo morbo sola senectute, quamuis & hæc, vt inquit Comicus, morbus est, viribus defectu obijsse.

a SOMNIVM muneris.] *Exordium à causa.* b Hanc itaque.]

itaque.] *Commendatio scripti ab vtilitate.* c Homerus igitur.] *Homerus in Odysseæ tertio Nestori Pyleorũ regi, quem suo opusculo proposuit, tres ætates attribuit:* τρὶς γὰρ δὴ μέλλω φάσθαι ἀνάξασθαι γένεα ἀνδρῶν: *id est, Illum iam exegisse tria hominum secula, fama est. Idem affirmat in* 1. *Iliad. vbi facundiam eius celebrat. Vnde Horatius lib.* 2. *Odar. Od.* 9. *inquit:*

At non ter æuo functus amabilem,
Plorabit omnes Antilochum senex
Annos. —

Vbi Acron interpres Horatij annotauit, Nestorem nonaginta annos vixisse. Nam vnam ætatem triginta annos quondam fecisse Cicero de Senectute: Videtisne vt apud Homerum sæpissimè Nestor de virtutibus suis prædicet? tertiam enim iam ætatem hominum viuebat. Vide nostras annotationes in Parasitum. d Facta autem.] *Transitio ad singulos homines, & primùm reges & principes.* e Arganthonius.] *Censorinus libro Diei natalis, cap.* 6. *idem scribit. Anacreon poëta centum & quinquaginta annos vixisse Arganthonium, etiam tradit. Vide Plinium, Herodotum & Ciceronem in Catone. Valer. Maximum libro* 8. *cap.* 13. *Tarteſſus autem olim vinacissimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius fuit. Est vrbs Bæticæ Hispaniæ, ob loci fertilitatem etiam celebris.* f Hieron.] *Theocritus quum hunc Syracusarum, hoc est, ciuitatis suæ principem carmine celebrasset, nulla gratia relata est: quare Eidyllio sexto conqueritur de Hieronis ingratitudine. Hieroclis filius fuit, & extremus Siciliæ tyrannus, qui regnum quidem obtinuit, dux iam anteà declaratus à ciuibus, atque inferiores potestates perdidit, vt tyranni nomen non immeritò sortitus sit. Vide Val. Maximum lib.* 8 *cap.* 12. *Liuium* 24. g Antigonus.] *Alexandri Magni frater fuit, & in regno Macedonico successor. De hoc plura apud Diod. Sicul. & apud Aelian. libr.* 1. *&* 12. h Antipater.] *Sidonius poëta scribit Antipatrem omnibus annis vno die tantùm natali correptũ febre, & eò consumptum esse satis longa senecta. Idem scribitur à Valerio & Plinio.* i Ptolemæus.] *Ptolemæus Lagi filius, & eius filius Philadelphus, regnarunt annis ante Christum* 270. *Hic sua munificentia multa præclara ingenia fouit. Eorum tempore vixe-*

runt Theocritus, Bucolici carminis scriptor, & Menander comicus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expeditionibus fuit, ac post eius mortem Aegyptum arripuit. *k* Philadelpho.] Hic secundus fuit Ptolemæus Aegypti rex, qui ex re Philadelphus dictus est, quòd amârit, & in vxorem duxerit sororem, cùm Græcis ἀδελφὴ Latinis soror sonet. Hinc Lucianus in Icaromenippo: Ptolemæum vidi, inquit, cum sorore rem habentem. Philosophi Stratonis discipulus fuit, ipse quoque, deinceps doctissimus, qui & Alexandriæ copiosissimam bibliothecam instituit, in qua fuerunt librorum quinquies centena millia, cuius etiam cura sacri Bibliorum libri per septuaginta Interpretes, ex Hebræorũ sermone sunt in Græcũ translati. Cætera petantur ex Iustini lib. 5. *l* Mithridates rex Ponti.] Linguarum interpres, de cuius ingenti memoria meminit Plinius lib. 7. cap. 24. Is quotidie venenum bibisse dicitur, de cuius luxuria idem Plinius lib. 25. cap. 20. Huius res gestæ Iustini libro 38. continentur. *m* Cambyses.] Paternæ crudelitatis administer fuit; Aegyptiorum templa dirui iussit, de quo Iustinus lib. 2. *n* Artaxerxes.] Darius Persarum rex moriens, duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem. inter hos fratres excitatum fuit bellum, in quo Cyrus interfectus est. Vide Plutarchum in Artaxerxe. *o* Philosophos.] Vitæ spatium octoginta & amplius annorum his potissimùm concessum est, qui corpore & animo valeant, vt Platoni, Dionysio Heracleotæ, Diogeni Cynico, Eratosthenis & Xenocrati Platonico. Qui verò centesimum & amplius attigerint, Carneades, à quo tertia Academia est, quæ dicitur noua, cum alijs plerisque memorantur. *p* Quorum Democritus Abderit.] Democritum, cùm centum & nouem annos vixisset, primò mortem propinquam dies aliquot nidore panum retardasse, deinde sponte sua mortem oppetisse traditum est, de quo Lucretius libro 3. *q* Xenophilus.] Plinius lib. 7. cap. 50. Valer. Maximus lib. 8. cap. 12. *r* Zeno Stoicæ philosophiæ.] Zeno Citticus, & Laërtius testatur, tum in victu, tum in voluptatibus veneris vsq; adeò patiens ac parcus fuit, vt crudis duntaxat vesceretur, ac pallio prætenui tegeretur. Hinc in vulgi sermonẽ abijt: Zenone, temperantior. *s* Cleanthes

thes Zenonis discipulos.] *De eo Laërtius, Suidas & Valerius Maximus libro 8. capite 7.* t Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* u Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq; suam laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Græcus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* x Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris præceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Græco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Græcè χόρτον apud Poëtas dictam.* z Gorgias quem quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conuentu poscere:* id est, *iubere dicere, qua de re quis vellet audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Hæc est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conuentu populi Athenienſis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & autoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis intestinis Græcis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc scr psit Orationem περὶ τῆς ἀντιδόσεως:* id est, *permutatione facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, quæ vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Græcis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis meminit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter actæ ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Hæc ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rheteris, qui Olympiade centesima septuagesimanona fuit præceptor Callidij & Augusti, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C So-

phocles poëta Tragicus deuorato vuę acino.] *Quod & Sotadis verſiculus etiam probat:*

Σοφοκλῆς ῥάγα φαγὼν ταφυλῆς πνιγεῖς τέθνηκε.

Sophocles grana vorans vuæ, ſtrangulatus interijt. Periclis æqualis: Plutarcho & Strabone teſtibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit, qui propter ſtudium cùm rem familiarem negligere videretur, à filijs in iudicium vocatus eſt, vt quemadmodum (noſtro more) malè rem gerentibus patribus, bonis interdici ſolet: ſic illum quaſi deſipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum ſenex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proximè ſcripſerat Oedipum Coloneum recitaſſe Iudicibus, quæſiſſéque, num illud carmen deſipientis videretur? Quo recitato, ſententijs Iudicum eſt liberatus. Hactenus Cicero. Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite ſeptimo. Cic. in Catone. D Cratinus autē poëta Comicus.] *Callimedis Athenienſis filius, veteris Comœdiæ poëta, & penè author fuit, ſi ab Horatio ſtamus. Floruit Olympiade octuageſimaquinta. Fabulas vnam & viginti ſcripſit. Audax autem à Perſio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi acerbitate Athenienſes proſcidit. diemque ſuum obijt, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obſeruauit Lucianus noſter.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Ariſtophanem, Apuleio Floridorum ſecundo, & Gellio volumine decimoſeptimo, capite quarto, tertiæ nouæque Comœdiæ Poëtam fuiſſe, quem & vim riſus immoderati abſtuliſſe ex Valerio maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam didicimus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An ſeni accedendum ſit ad Rempubl. adminiſtrandam. Quàm comiter ſe erga eum geſſerit Magas, ipſe Plutarchus in libello de priuatione Iræ patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chryſippo acciditſſe ſcriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert.* F Epicharmus autem & ipſe poëta Comicus.] *Epicharmi patria eſt incerta. parentes habuiſſe Himarum & Sicidam dicitur. Suidas cum Ariſtotele affirmat, eum cum Phormo Comœdiam*

inuenſſe

inueniſſe in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter ſeptuageſimam quartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus eſt Plautus. Horatius libro Epiſtolarum ſecundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Hiſtoriæ libro ſeptimo, capite ſeptimo refert, Anacreontem poëtam acino vuæ paſſæ ſtrangulatum. Pluresque incertis cauſis ſubitò abſumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni ſunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Steſichoro ſcribit legendum eſſe nonagintaquinque.* I Steſichorus.] *Steſichorus, Simonides, Heſiodus grandes natu cygnæum neſcio quid, & ſolito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius ſup. nonan.] *Octogeſimo anno & docuiſſe ſe carmina, & in eorum certamen deſcendiſſe, ipſe gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Induſtria. Ad hunc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit* Melicerta, *qui natus eſt in inſula Ceo, teſte Suida. Eſt autem Ceos, vna ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is eſt qui duas arcas oſtendere ſolebat, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum eſt. Lyricus fuit Poëta. Theognidi σύγχρονος.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Conſtans opinio eſt, eum circiter Agrippæ Syluij tempora floruiſſe: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita priuauit, teſte Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conſcripſit: Plutarchum in eius vita: Lucianum noſtrum in Aſtrologia. Sublatæ ſunt eius leges & diſciplina poſtquam* D. C C C. *annis ſteterunt, Anno ab Vrbe condita* D. LXV. *Marco Fulvio & Cn. Manlio Volſo, Conſulibus.* M Dijs volentibus, præſtantiſs. Quintille.] *Quod ſit dijs volentibus, σὺν τῷ θεῷ ſit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τῷ θεῷ πᾶς τις γελᾷ τὰ δ' ἐρπετά: id eſt, Deo volente quiſque ridet, atque flet. Ariſtophanes in Equitibus: ἀλλ' ἰὼν ἐπεισέρχεται ὥσπερ τὴν θεὸν εἰς ἀγορᾶς. Id eſt, Sed ipſe in concionem prodit huc, tanquam Deo volente. Contrà*

ſine Deo ſit, quod abſque deorum fauore ſit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ὁ θεῶν ἄτερ: *id eſt, non ſine dijs. Horatius libro tertio, Oda quarta:*

Non ſine dijs animoſus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, ſine mente reor, ſine numine diuûm.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙ-ψάδων.

*DE * DIPSADIBUS.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam eſt, cuiuſmodi & ſuperiores nonnullæ ſunt, qua ſtudium ſuum erga auditores, ſiue quicunque illi tandem fuêre quibus cum verſatus tum fuit, collatione iſta cum Dipſadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere ſerpentis percuſſi ſunt, inexplebilis quædam ſitis inuadit, ita vt quò ſunt plus potæ, plus ſitiantur aquæ, vt ille ait: ita ſe quoque deſiderio quodam inſatiabili teneri ait, & quò frequentiùs apud illos ſit, eò magis ac magis eſſe cupere. Porrò quòd ad Dipſadis morſum, & ſitim iſtam letbalem attinet, habes conſimilem fermè deſcriptionem atque exemplum. Auli cuiuſdam ſigniferi in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille de quo epigramma præſentis narrationis teſtatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum ſerpentium genera, de quibus hic mentio fit, enumerantur: addita etiam fabula, cur Libya ſerpentibus ita abunder, atque infeſta ſit.

Ης Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ἐστὶ βαθεῖα, καὶ γῆ διακεκαυμένη, ἔρημος ἐπὶ πολὺ, ἀκεινδῶς ἄκαρπος, πανδαπὴ ἄπασα, ὑπόλιθος, οὐ πόας, οὐ φυτὸν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ ἔστιν ἄρα ἐν κοίλοις συνεσηκὸς ὑετῷ ὀλίγον λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυσῶδες, οὐδὲ πάνυ διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον, ἀοίκητος γοιῦν διὰ ταῦτα. ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο ἀνήμερος οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ ὡς αὐχμῷ πιεζομένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης καὶ φλογερὸς ὤν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερζέουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, εὐσαλεῖς καὶ κοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκληνίτας, ἀποθήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε

A pars Libyæ quæ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta Solis ardoribus, deserta vt plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris vniuersa, non gramen, non fœnum, non plantam villam nec aquam habens, nisi sicubi in terræ concauitatibus constiterint imbris & pluuiarum reliquiæ, quæ tanè & ipsæ densæ sunt, & mali odoris, & homini sitibundo minimè potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribusq; iuxtà infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus, cùm ipse quoque calor & aër nimiùm ardens sit, & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vt plurimùm viuentes,

ἐνίοτε οὗτοι ἐσβάλλουσι, θηρεύοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μάλιστα ὅσαν τὸν θεὸν τηρήσαντες, ὁπότε τὸ πολὺ τοῦ καύματος σβεσθείη, καὶ ἀψάμμου νοτισθείη, καὶ ἀμυχίπη βατὰ γένοιτο. ἡ θήρα δὲ ἐστιν ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων καμηλοπαρδάλεων, καὶ πιθήκων μάλιστα, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε· ταῦτα γὰρ μόνα διαρκεῖ πρὸς τὸ δίψος, καὶ ἀνέχεται ἐπὶ πολὺ, ταλαιπωρούμενα ὑπὸ πόνου καὶ ἀξένου τοῦ ἡλίου. καὶ ὅμως οἱ Γαράμαντες ἐπειδὰν τὰ σιτία καταναλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκαντο, ἀπαλαύνουσιν οἴκαδε ὀπίσω, δεδιότες, μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφυγοῦσα, λύσασα τὸν καὶ ἄπορον ποιήσῃ, ἔστα ὥσπερ ἐντὸς ἀρκύων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ἢν ὁ ἥλιος, ἀναπάσας τὴν ἰκμάδα, καὶ τάχιστα ξηράνας τὴν χώραν, ὑπερβλέ-

nonnunquam irrumpunt venantes iuxta solstitiũ hybernum, sidere maximè pluuioso obseruato, quando videlicet maior ardoris pars deferbuit & extincta est, & arena assiduis imbrib. madefacta, & aliquo modo peruia reddita est. Venántur autem [c] onagros, & magnos struthiones humi volantes, cumprimis verò simias, aliquando etiam [d] elephantos. [e] Hæc enim animantia [f] sola aduersus sitim perdurant, tum magnopere sufferre possunt immodici & feruentis Solis molestias. Sed enim Garamantes posteaquam commeatum quem secum ingredientes importauerant, omnem consumpserunt, iterum ad suos discedunt postlimínio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum: deinde, quemadmodum in reti comprehensis & sibi ipsis pereundum sit vnà cum præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, siquando sol subiracto humore ex regione celerrimè exiccata, feruere

λαμπρίσαι, ἀκμαιοτέραν τὴν ἀκτῖνα προσβαλὼν, ἅτε πρὸς τὴν ὑγρότητα παρατεθηγμένας· τροφὴ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. καί τοι ταῦτα πάντα, ὅσα εἶπον, τὸ θάλπος, τὸ λίψος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδὲν ἔχειν ἐκ τῆς γῆς λαβεῖν, ἅπαντα ὑμῖν δυσχερῆ ἔναι δόξειε τοῦ λεχθησομένου, καὶ διὰ τοῦτο φευκτέα πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἑρπετὰ γὰρ ποικίλα, μεγέθει μέγιστα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόπτατα, καὶ τὸν ἰὸν ἄμαχα, ἐνοικεῖται τὴν γῆν, τὰ μὲν ἀποβρύχια, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου· τὰ δ' ἄνω ἐπιπαλάσσοντα, φύσαλοι, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ λιμάδες, καὶ βυπρήστεις, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διπλόον· τὸ μὲν ἕτερον, ἐπίγειόν τι καὶ πεζὸν, ὑπέρμυκα καὶ πολυσφόνδυλον, βάτραχον, δίναιον καὶ πλατὺν, ὑμενόπτερον δέ, οἷα τὰς ἀκρίδας καὶ τέττιξι καὶ νυκτερίσι τὰ πλεῖστα τοιαῦτα ὄρνεα πέφυκε, feruere incœperit ardentioribus radijs emissis, veluti ad humiditatem acuminatis. illa enim igni nutrimentum suppeditare solet. Et sanè hæc omnia quæ mihi hactenus dicta sunt, feruor, sitis, solitudo, sterilis soli infœcunditas, minus vobis vidébuntur grauia præ hoc quod dicturus sum: & ob hoc ipsum omnib. modis regio ista fugienda est. Omnis enim generis is locus serpentes alit, permagnos & varios, multitudine innumeros, forma terribiles, veneno præsentissimo inexpugnabiles, & partim in cauernis subterraneis excubantes, ac in arenæ secessib. degentes: partim verò supernè repentes, nempe physallos, & aspides, [h] viperas, [i] cerastas, [k] bupreste, [l] iacula, [m] amphisbænas, dracones, & [n] duplex genus scorpionum, vnũ terrestre & pedib. ingrediens permagnũ, multis corporũ vertebris insigne: alterum aërium & volatile: alis tenuibus, cuiusmodi ferè sunt locustæ & vespertiliones. Istiusmodi auibus multis

circum-

ἐπιπετόμενα οὐκ εὐπρόσιτον ἐπεργάζεται τὴν Λιβύην ἐκείνην. τὸ δὲ δὴ πάντων ἐρπετῶν λεπτότατον ὧν ἡ ψάμμος τρέφει, ἡ δίψας ὄφις ἐστὶν, ὃς οὐ πάνυ μέγας, ἐχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δῆγμα βίαιος, τὸν ἰὸν παχὺς, ὀδυνώδεις μὲν ἀλήκτους ἐπάγων εὐθύς· ἐκκαίει τε γὰρ σφοδρὰ, καὶ πίμπραθαι ποιεῖ, καὶ βοᾶσιν, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κείμενοι. τὸ δὲ μάλιστα κατάπονοιῶν καὶ καταπύχον αὐτοὺς, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάθος ἔχειν τῷ ἑρπετῷ· δίψῃσι γὰρ ἐπιβολικῶς. καὶ τὸ παραδοξότατον, ὅσῳπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ, καὶ ἡ ἐπιθυμία πολὺ πλείων ἐπιτείνεται αὐτοῖς. καὶ ἂν σβέσαι θέλῃς τὸ δίψος, κἂν ἦν ὁ Νεῖλος αὐτοῖς, ἢ ὁ Ἴστρος ὅλος ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἀλλὰ προσκαύσας ἐπάρδων τὸν νόσον, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ καταβρυνύοι. λέγεσθαι

circumuolantibus inacceſsibilis & infeſta redditur illa Libya. Cæterùm ſerpentum omnium nocentiſsimũ, quos arena nutrit, Dipſas eſt, ſerpens non admodum magnus, viperæ ſimilis, violento ictu, veneno craſſo, dolores illicò inducens intolerabiles. Ardores enim immittit extinguibiles, & putredines, & totum corpus adurit incendio. Et qui ab illa icti fuerint, clamant non ſecus atq; illi qui in ignẽ coniecti ſunt. Quod autem illos omnium vehementiſsimè affligit & torquet, illud eſt, nempe cruciatus ſerpenti ꝙ reſpondens cognomine. eius enim morſum mox ſequitur bibendi ſitis inexplebilis: & vlra modum ſitiunt. Et quod maximè admirandũ eſt, quantò plus biberint, tantò magis potum expetunt: ac ſubinde magis atque magis potando creſcit bibendi deſiderium. Neque illorum ſitum extinxeris, tametſi totum. ꝑ Nilum aut Danubium epotandum præſtiteris, verùm irrigandi ſedulitate morbum incendis: quemadmodum ꝗ ſi quis oleo ignem conetur extinguere.

Eam

λήγουσιν ἰατρῶν φάσθαι τινὲς νῦν τὴν αἰτίαν εἶναι, φαχὺ τὸ ἰὸν ὄντα, ἕπεται δὲ νόμενον ζῷον φοβῶν, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον, ὡς τὸ ἀκὸς καθισάμενον, καὶ ἐπὶ πλέον διαχόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδενὶ τοῦτο πεπονθότα ἄλλον, μηδὲ, ὦ θεοὶ, ἴδοιμι οὕτω κολαζόμενον ἄνθρωπον. ἀπ' ἐδὲ ἐπέβην τῆς Λιβύης τὸ παράπαν, οὐ ποιῶν, ἐπίγραμμα δέ τι ἤκουσα, ὅ μοι τῶν ἑταίρων τις ἔλεγεν αὐτὸς ἐπὶ σήλης ἐντετυχέναι, ἀνδρὸς ὅλως ἀρθανόντος, ὃς ἐς Λιβύης ἔφη, ἀπιὼν ἐς Αἴγυπτον, παρὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὴν ἠϊόνα, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ σήλην ἐφεστάναι, δηλοῦσαν τοῦ ὀλέθρου τὸ τρόπον. κεκολάφθαι γὰρ ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπόν μέν τινα, οἷον

Eam verò incurabilis morbi causam afferre solent medici, venenum Dipsadis, cùm crassum esse consueuit, posteaquam potu rigatum fuerit, continuò mouetur atque incenditur, atque etiam humidius, vt par est, redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego verò neminem vnquam tali affectum morbo aut laborantem vidi: & faxint superi, ne vnquam mihi contingat videre hominem his conflictantem cruciatibus. Sed ne omnino quidem vnquam ingressus sum Libyam, & rectè mihi fecisse videor. Porrò autem epigramma quoddam audiui, quod mihi vnus è familiaribus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra statuam viri ad hunc modum fato functi: qui, vt aiebat, in Aegyptum iter faciēs, magnam Syrtin præteribat. neque enim alia eò perueniendi via patet. Ibi in littore obiter ac sepulcrum esse delatum, ac propter fluxum ipsum adstantem vidisse statuam exitij rationem indicantem. quippe supra illam sculptū esse hominem quendam, qualem

οἷον ἡ Τάνταλον γράφουσιν, ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τὸ ὕδατος, ὡς πίοι λαβεῖν· τὸ μὲν οὖν ἀρχαῖον δίψαν, τοῦτο μὲν ἀμφιφυὲς αὐτῷ, περιεστηρίχθαι δὲ τῷ ποδὶ, καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς καταχεῖν τὸ ὕδωρ αὐτῷ, πολὺν μὲν ἀεὶ πεσεῖν, οἷα τῶν σπουδῶν ἐκείνων, οὐδὲ ἓν ἐᾶσαι βυρεῖν τὸν Γαράμαντας. γεγράφθαι δὲ καὶ τοὐπίγραμμα, ἐχόμενον καὶ αὐτὸ ἀπεῖρ·

Τοῖα παθὼν οἶμαι καὶ
Τάνταλος Αἰθοπίδων
Μηδαμὰ κοιμίσαι δίψαν
ἀλλὰ ὀδωίλων,
Καὶ Δαναοῖο κόρας τοῖον
πίθον ἐκ ἀναπλῆσαι,
Αἰὲν ἐπαντλήσας ὑδροφό-
ρῳ καμάτῳ.

ἔτι καὶ ἄλλα ἐπιτετραφά ἐστι περὶ τῶν ᾠῶν, καὶ ὡς ἀναιρεθέντα αὐτὰ, ἐδύχθη, ἀλλ' οὐκέτι μέμνημαι ἐκείνων. συλλέγουσι δὲ ἄρα τὰ ᾠὰ, καὶ ἐσπουδάκασι περὶ αὐτὰ οἱ περίοικοι, οὐχ ὡς φαγεῖν μόνον, qualem ferè pingere ſolent Tantalum in media paludè conſiſtentem, ac vndas hauſtientem, non aliter ac ſi biberet: beſtiolam autem, nempè Dipſada, illi inhærentem, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quaſpiam aquam ferentes, eademq; opera non paucas illi eandem potandæ affundentes. Inſuper oua quæque adiecta conſpiciuntur, qualia ferè ſtruthionũ illorũ eſſe perhibentur, quos Garamantas venari ſuprà memorauit. Eſt autem epigramma aſcriptũ, quod & hîc referre non alienum eſſe opinor:

Talia paſſus erat quoque Tantalus Aethope cretus,
Qui nullo potuit fonte leuare ſitim.
Tale nec è Danaõ natas implere puellas
Aſſiduis vndis vas potuiſſe reor.

Erant adiecta adhuc & alia quatuor carmina de ouis, quemadmodum ea tollens à Dipſade percuſſus ſit: ſed illa memoriter non teneo. Itaque oua colligunt, eáq; ſtudiosè gentes vicinæ indagant, non edendi tantùm gratia, ſed

ἀπὸ τῶν σκαφίων χρῶνται κινή-
σαντες, καὶ ἐκπώματα ποιοῦν-
ται ἐπ' αὐτῶν· ὀλίγα γὰρ ἔχουσι κερα-
μέαν διὰ τὸ ψάμμον εἶναι
τὴν γῆν. ἐὰν δὲ καὶ μεγάλα εὑρε-
θέντα, καὶ φίλοι γίγνονται δύο
ἐκ τοῦ ὠοῦ ἑκάστου· τὸ γὰρ ἥμισυ
μόριον ἑκάτερον, ἀρκοῦν τῇ κε-
φαλῇ, φίλος ἐστίν. ἐκεῖ τοίνυν
προχοῦσιν αἱ λιψάδες παρὰ τὰς
ὁδούς, καὶ ἐπειδὰν προέλθῃ ὁ ἄν-
θρωπος, ἐκ δ' ψάμμου ἐξερπύ-
σασαι, πλήττουσι τὴν κακοδαί-
μονα· ὁ δὲ πάσχει ἐκεῖνα τὰ
μικρὸν ἔμπροσθεν ἀρτίως, ῥέπων ἀεὶ, καὶ μᾶλλον λιψῶν,
καὶ σπαράττων· οὐδέποτε.
ταῦτα οὖν, μὰ Δία, πρὸς Νί-
κανδρον τὸν ποιητὴν φιλο-
τιμούμενος λιχνίλθον, οὐδ'
ὅπως ὑμεῖς μάθοιτε, ὡς οὐκ
ἀμελὲς γεγένηταί μοι, φύσεις
τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέ-
ναι ἰατρῶν γὰρ ἄν μᾶλλον ὁ ἔπ-
παινος ἦν, οἷς ἀνάγκη ἀδέ-
ναι ταῦτα, ὡς καὶ ἀμύνασθαι
αὐτὰ μετὰ τέχνης ἔχοιεν.

*sed illis euacuatis pro vasis & instrumentis vtuntur. plurimùm verò ex illis pocula præparant. Neq; enim figulinã exercere possunt, propter terram arenosam. Cæterùm magnis & capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiunt, semper ex ouis singulis geminos: cuiusque enim pars dimidia apiũ & sufficientẽ pileum præstat tegendo capiti. Ibi ergo iuxta ouа dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam mox ex arena prorepentes morsu infelicem feriunt. Ille verò ictus, illicò incurabilẽ morbo affectus, talia patitur quæ paulò antè à me relata sunt, subinde bibens, ac vehementiùs sitiens, cùm tamen nunquam sedata siti repleri possit. Hæc per Iouem non in hoc à me dicta sunt, vt ambitiosè cum * Nicandro contenderem, neque vt vobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum serpentium nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc necessariò comperta esse debent, vt in talẽ casu egentibus opem ferre pro artis suæ professione queant.*

ἀλλὰ μοι δοκῶ (καὶ πρὸς Φειδίου μὴ δυσχεράνητε τὴν ἀπόνα χαριεστάτην ὄσαν) ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν πρὸς ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖνοι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτὸν, οἱ λυσσώντων ὑπὸ τῆς διψάδος. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλέον παίω εἰς ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγομαι τοῦ πράγματος, καὶ τὸ διψῶν ἄσχετόν μοι ἐπικαίεται, καὶ ἔοικα δὴ ἐμπλησθῆναί ποτε τοιούτου ποτοῦ, καὶ μάλα εἰκότως· ᾧ γὰρ ἂν οὕτω διεστάλαι τις καὶ καθαρῷ ὕδατι ἐντύχοιμι; ὥστε σύγγνωτε, εἰ δυσχερὴς καὶ αὐτὸς τῷ ψυχρῷ καὶ ὑγιεινοτάτῳ τοῦ δύγματι, ἐμφορῆσαι χανδὸν, ἐποθεὶς τῷ κρανῷ τῷ κεφαλῷ· εἴη μόνον μὴ ἐπιλείπειν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μηδὲ χυθῆναι τὸν σπόγγον τῆς ἀπροάσεως, πιχνόταν ἔτι, καὶ διψῶντα καταλιπεῖν. ὡς διψῶ γε ἕνεκα τοῦ μοῦ πρὸς ὑμᾶς, ὅδωρ ἂν ἐκῶλυε πίνων ἀεί, κατὰ γὲ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, κόρος οὐδεὶς ἐστὶ καλῶν.

At ego mihi videor (& per Phidiam ne iniquo feratis animo comparationem ferinam existentem) non dissimile quiddam erga vos pati, cuiusmodi illi patiuntur grauissimè, qui morsu dipsadis percussi sunt. Quò enim crebriùs ad vos itare soleo, hoc magis atque frequentiùs ad vos eundi me vexat cupiditas, & planè siti aduror intolerabili, videorque mihi tali nunquam expleri posse desiderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeò claram & conspicuam aquam possim consequi? Quare ignoscite, si & ego ictus animo, hoc morsu iucundissimo & saluberrimo prolixè & abundanter me impleo, capite scaturienti subiecto fonticulo, dummodo me non deficiant vndæ à vobis influentes, néve effuso audiendi studio hiantem & sitientè deseratis. Nam quod ad meam erga vos sitim attinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententiam, rerum venustarum nulla est satietas.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* Dipsadi serpentum generi, de naturæ ratione ascitum nomen monumentis veteribus proditum est. Eius forma viperæ similis, morsu nocentior, cuius ictum inextinguibilis & letalis sitis consequitur. Frequens est in Libya Africæ regione, quæ ab Atlante monte Mauritaniæ incipit, & ad Canopum vsque Nili ostium panditur: dicta à Libya coniuge Epaphi, filij Iouis. Ea semper aliquid noui ideo dicitur adferre, quòd in siticulosa regione ad vnum aliquem riuum plurimæ ferarum species bibendi gratia conuenire cogantur, inibiq; varia mixtura violentæ Veneris varias monstrorum formas, subindeq; nouas nasci. Arenosa est, deserta, inculta & vasta. Hinc illud Antiphili:

Καρποῖς ἐριζομὲν, οὐδὲ γὰρ αὐλακες
Αἰγύπτιος λιβύης ψάμμος ἐπιστρέφεται. Id est,

Fructibus contendimus, non stadijs: neque enim sulcus Aegypti, Libyæ harenas curat. Meminerunt huius Dipsadis etiam Nicander in Theriacis, vbi antiqua & lepida memoratur fabella de dipsadis exuuio, & sitis origine, qua à dipsade icti laborant.

a EA pars Libyæ, quæ ad Austrum tendit.] *Narratio.* *b* Garamantes ijs locis finitimi.] *Garamantes populi sunt Aphricæ extremi, & quasi à consortio humanitatis remoti. vide Calium Rhodig.* *c* Onagros.] *Asinorum, inquit Varro, duo sunt genera: vnum ferum, quos vocant ὀνάγρους. In Phrygia & Lycaonia sunt greges multi. Alterum mansuetum, vt sunt in Italia omnes.* *d* Elephantos.] *Libycum institutum est, vt quos in venatione vel pugna elephantes attriuerint, magnificè sepeliant, ac hymnos præterea concinant.* *e* Hæc enim.] *Sitim quæ maximè ferant animalia.* *f* Sola aduersus sitim.] *Libycas feras æstate non bibere produnt authores grauissimi, vbi præcipuè inardescere sitim, consentaneum. Hyeme autem potui indul-*

gere multum : quoniam diuersa omnino contingere debuerint. Verùm id esse in causa compertum est, quòd in eo mundi situ, per æstatem aquæ propemodum nullæ sunt : proinde illis non bibere in consuetudine est. Hyeme autem scatentibus aquis, non ita. Trànseunte verò in naturam consuetudine, si aliò transferantur, pristinum nihilo secius retinent morem. g Aspides.] Aspidi nomen à scuto est. Quatuor longos dentes & virulentos maxillis huius aspidis inesse, scribit Nicander, è quibus virus in hostem eiaculetur. Paulus Aegineta lib. 5. cap. 18. ex Galeno tres aspidis species profert : Cherseam, id est, terrestrem Chelidoniam, velut hirundinariam. πλυάδα : huic à sputo nomen, quòd erecto corpore virus in corpus hominis expuat. Hanc πλυάδα, deuicto Antonio Cleopatra sinistræ mammæ admouit, quum Augustus eam rapere & perdere vellet, vt ocyssimè interiret. h Viperas.] Viperarum autem Græcis triplex est discrimen. Masculus enim ἔχις, fœmina ἐχίδνη vocatur : sicut ἐχῖνος, soboles, velut filij echidis. Qui verò à vipera morsi sunt, ἐχιδακτοὶ appellantur. i Ceraste s.] Ceraste s cornutus serpens, παρὰ τὸ κέρας: id est, à cornu. Longitudine naui longæ æquiparatur à Nicandro, qui dolosum appellat, quòd orbitis, plaustrorumque itinere se occultans, incidentem in se fortè occidit. k Βουπρηστις.] Insecta. de genere cantharidum esse Dioscorides libr. 2. cap. 54. adjuerat. Nomen gerit à nocumento, quo armento vel bubus interitum adferre solet. Nomen enim habet παρὰ τὸ τοὺς βόας ἐμπιμπρᾶναι: id est, ab incendendis bubus. Id quod & Nicander in Alexipharmacis monet. De hac ita Galenus: Bupreste s, inquit, sunt genus quoddam animalis, simile cantharidibus, & forma, & virtute. Aegineta eadem refert. l Iacula.] Ἀκόντια sunt animalia, quæ instar iaculorum currunt. m Amphisbænas.] Amphisbæna παρὰ τὸ ἀμφὶ καὶ βαίνω, quòd gemino capite & nutante gressu incedat. Ex huius exuuijs lignicidæ baculum induunt, eoq; frigore hyberno aduersus triporem manuum vtuntur, Nicandro autore. n Duplex genus scorpionum.] Octo scorpionum genera apud Nicandrum in Theriacis enumerantur : quorum quartum χλοάον à viridante colore dictum, multis corporum vertebris insigne, suspicor hic esse primum :

primum: octauum μελίχλωρον: id est, *mellei coloris, hîc esse alterum. Nam à tergo gerit alas locustæ similes. Quanquam hîc libenter cedam melius iudicantium sententiæ.* o Respondens cognomine.] *Huic serpenti nomen ab sitii est inditum, quòd qui ab hoc læsus fuerit, adeò sitiat, vt bibendo in tantum repleatur, vt vmbilico fracto, effundat vteri onus, vt Nicander de dipsade tradit.* παρὰ τὸ διψᾶν: id est, *à sitiendo.*

p Nilum.] *Nilus Aegypti fluuius.* q Vt si quis oleo ignem.] *Oleo restinguere incendium dicitur, qui ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Idem Lucianus in Timone: Si quem aspexerit incendio conflagrantem, pice atque oleo se velle restinguere.* r Porrò autem.] *Exemplum rei.* s Tantalum.] *Nota est fabula de Tantalo apud inferos ad aquam stante, de pomis in capite imminentibus, cùm sitiens interim atque esuriens neutra possit contingere: vel ex dialogo Menippi & Tantali, vbi de Tantalo plura recitauimus. tum in Timone. Lege Homeri Odyss. circa finem. Ouid.*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

t Danao natas.] *Danaus Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit. quæ cum quinquaginta filijs Aegypti fratris Danai nupsissent, eos omnes vna nocte interfecerunt: præter Hypermnestram, quæ Lino viro suo pepercit. Ob quod nefas, hac finguntur pœna apud inferos damnatæ Danaides, vt assiduæ in vrnis fundo carentibus haurire aquam cogantur.* u Oua.] *Struthionis oua, inquit Plinius libro decimo, capite primo, commendantur propter amplitudinem, recepta pro vasculis, & pinnæ ad crista galearum, conos adornantes.* x Nicandro.] *Nicander poëta & medicus fuit, scripsitque plurima versibus, quorum Theriaca & Alexipharmaca extant, reliqua desiderantur. de eo extant aliqua præconia in libro primo Epigrammatum Græcorum. Is de dipsade scripsit in Theriacis.*

ΠΛΟΙΟΝ Η ΝΑΥΙΓΙΟΝ, SEV
ἀχαί. vota

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

IRridet hoc Dialogo Lucianus cupiditates & ſtulta hominum vota, vt qui in iis rebus plerunque felicitatem ponant, eaque ſibi expetant, quæ ſi ipſis contingant, plurimum & moleſtiæ & periculorum quoque interim habituri ſint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò diuitias, poſt hunc Samippus potentiam & imperium, poſtremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plauſibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt oſtendat quidquis potius quàm felicitatem in his rebus poſitam eſſe. Argumenti autem huius occaſio à noua & inuſitata nauis magnitudine naſci fingitur, quæ cùm fortè tum ex Aegypto frumentum in Italiam portaret, tempeſtatibus acta, Athenas in Piræum appulſa fuerat. Hanc cùm Adimantus (vt fingitur) conſpicatus eſſet, & de numero frumenti quem portaret, deque annuo quæſtu quem domino faceret, audiſſet, inita ſecum ratione, vt ſi tantos quotannis reditus ipſe caperet, felicissimum ac beatiſſimum ſeſe putaret: interim dum à Luciano ob ſtultitiam deridetur, cæteris quoque perſonis, optandi cuique quod vellet, occaſionem ac facultatem præbet. Eſtque hæc veluti narratio quædam totius Dialogi. Ad quam antequam venitur, perſona quoq; Adimanti, & nauis magnitudo, & tempeſtuoſum circa Chelidonias mare, dialogi gratia deſcribuntur. Exordium à Timolai ſtudio trahitur, qui ad famam nauis à Corintho Athenas ſpectandæ eius gratia veniſſe fingitur. Eiuſdem autem argumenti ſatyra quoq; eſt apud Iuuenalem decima, in qua & ille

ſuo more cupiditate & inania vota
hominum inſectatur.

ΛΥΚΙΝΟΥ, ΤΙΜΟ-
λάου, Σαμίππου &
Ἀδειμάν-
του.

LYCINVS, TIMO-
laus, Samippus &
Adiman-
tus.

Υκ ἐγὼ λέγον, ὅτι θᾶττον τὸς γύπας ἔωλον νεκρὸς, ἐν φανερῷ κάμνον, ἢ θεαμά τι παραδόξων Τιμόλαον ἰδεῖν, κᾆν ἐς Κόρινθον δεῖ ἀπνευσὶ θέοντα ἀπελθεῖν; διὰ τοῦτο οὕτω φιλοθεάμων εἶ, καὶ ἄοκνος τὰ τοιαῦτα. Τι. τί γὰρ ἄλλο καὶ ποιεῖν, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, ἀκούσαντα νεὼν ἡλίκον οὔτως ὑπερμεγέθη ναῦν, καὶ πῆχυν τοῦ μέτρου ἐς τὸν Πειραιᾶ καταπεπλευκυῖαν, μίαν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου ἐς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι δὲ καὶ σφὼ, σέ τε καὶ Σάμιππον τουτονὶ, μὴ κατ' ἄλλό τί ἐξ ἄστεως ἥκειν, ἢ ὀψομένους τὸ πλοῖον. Λυ. νὴ Δία, καὶ Ἀδείμαντον τὸν Μυρρινούσιον

N' non dixi quòd citiùs laturerit vultures cadauer pridianum ac marcidum in propatulo positum, quàm spectaculum aliquod nouum & inopinatum, Timolaum, etiam si Corinthum illum oporteat sine respiratione curriculo abire? Quamobrem autem ita spectandi cupidus es tu, & ad huiusmodi res adeò impiger? TIM. Quid enim aliud conueniebat facere quoque, Lycine, cùm ocium alioqui agerem, audito nauem adeò ingentem, & mensuram omnem excedentem, in Piræum appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Aegypto in Italiam frumentum importari solet? Arbitror autem & vos, te videlicet & Samippum hunc, non ob aliam causam ex vrbe huc progressos esse, quàm vt nauigium hoc videretis. LYCIN. Per Iouem, & Adimantus quoque Myrrhinusius

ρινούσι· καὶ εἵπετο μετ' ἐμοῦ· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου νῦν ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντος εἰς αὐτὴν, σὺ μέν, φῶμαι, Σάμιππε, πρόεις, μετὰ σὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἦν, ἔπειτα ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον ἐχόμενος καὶ αὐτοῦ ἀμφοτέρας. καί με δὴ τῆς ἀναβάθρας ὅλης παρείπετο, χειραγωγῶν ὑποδεδεμένον, ἀνυπόδητος καὶ αὐτὸς ἄρ· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου δὴ οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἐνθάδε, οὔτε ἐπὶ κατιούσῃ θαλάμῃ. Σάμ. οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ἡμᾶς ἀπέλιπεν; ἔμοιγε δοκεῖ, οἶμαι, τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μειράκιον ἐν τῇ θαλάμῃ πρῶτον, τὸ τοῦ καθαρὰν ἀνθρώπου ἐνδεδυκὸς, ἀναδεδεμένον εἰς τοὐπίσω τοῦ νάμματος, ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπηγμένον, ἃ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι, γλαφυρὸν ὄντα ἐκεῖνον θέαμα ἰδὼν, μακρὰ χαίρειν φρά-

rhinusius vnà nobiscum. Sed nescio vbinam ille nunc sit, inter multitudinem spectatorum alicubi errans. Nam vsque ad nauem quidem vnà venimus, & ascendentes in ipsam, tu quidem, opinor, Samippe, præibas, sequebatur autem Adimantus: deinde ego post illum, virisque ipsum manibus apprehendens. Ac me per totas scalas subuchebat ille, manu ducens, subligatum crepidis, cùm ipse absque calceis incederet. Sed posteà non amplius ipsum vidi, neque intus, in naui, neque postquam inde iterum descendimus. SAM. Nôsti, Lycine, vbi nos reliquit ille? Quando opinor formosus ille adolescentulus ex interiore parte nauis progrediebatur, niueo ac puro amiculo indutus, religata post tergum coma, ad viranque frontis partem reducta. Proinde si ego Adimantum rectè noui, arbitror venustum ac dulce adeò spectaculum conspicatum, longum valere

φράσας τῷ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγουμένῳ τὸ πλοῖον, παρίστηκε δακρύων, ὥσπερ ἔωθε· ταχὺ δάκρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. Λυ. καὶ μὲν οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ μειράκιον ἔδοξέ μοι, ὃς ἄρ' καὶ Ἀδάμαντον ἐκπλῆξαι, ᾧ τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ ἕπονται, πάντες εὐπάτριδαι, σεμνοὶ τὸ φθέγμα, παλαίστρας ἀφπνίοντες, οἷς καὶ παράδακρύσαι οὐκ ἀγεννές. οὕτω δὲ πρὸς τῷ μιλάγχρους εἶναι, καὶ πρόχειλός ἐστι καὶ λιπλὸς ἄγαν τοῖν σκελοῖν, καὶ ἐρθέγγετο ἐπισεσυρμένον τι, καὶ σωρικὸς, καὶ ἐπίπροχορ. Ἐλωιεῖ μέν, ἐς τὸ πάτριον ἦθος φόρῳ, καὶ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ, ἠλόμην δέ, καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος σωρὸς παραμίνυθος οὐκ ἐλευθέριόν φησιν αὐτὸν εἶναι. Τι. τοῦτο μὲν εὐγενείας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστι Αἰγυπτίας, ἠχοῦμαι.

valere iusso Aegyptio fabricatore, per nauigium circumcircà præeunte, adstitisse lachrymantem, quemadmodum consueuit. Admodum enim procliuis ad lachrymas homo est, quod ad amores attinet. LYC. Atqui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi visus est, vt etiam Adimantum velut attonitum in se conuerteret, quem tot subinde Athenis formosi sectãtur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes, quibus etiam illachrymari non ignauum est. Hic autẽ præterquam quòd colore fusco est, etiam labia habet prominentia, & gracilia nimis crura, loquiturq; dissolutum & incompositum quiddam continuatis & agglomeratis inter se verbis, Græcè quidem, sed ad patrium morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. [a] Coma autem & ille post tergum conuolutus capillus, haudquaquam liberum esse ipsum arguit. TIMOL. Hoc quidem nobilitatis signum, Lycine, est [b] Aegyptiacæ, co-

μη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐκ παίδων ἀνατρέφουσι τὰς κόμας, ἕως τε πρὸς τὸ ἐφηβικόν. ἐν Παλλήνῃ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι, κομᾶν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένους κρώβυλον, ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀνειλημμένον. Σά. εὖ γε, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμιμνήσκεις τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ πρὸς τοῖς Ἴωσιν, ὁπότε οἱ τότε σωφρονίσθησαν. Τι. ἀτὰρ, ὦ Σάμιππε, πῶς ἀνεμνήσθην, ὅπόθεν ἡμῶν ἀπελείφθη Ἀδείμαντος, ὅτι παρὰ τὸν ἑσπέριον ἐπιπολὺ ἔτι μᾶλλον ἀναβλέποντες, ἀεὶ θαυμοποιοῦντες τῶν βυρσῶν τὰς ἐπιβολὰς, καὶ θαυμάζοντες ἀεὶ ὁπότε τὸν ναύτην ἐξ ὑπερτάτου κάλων, ἔπειτα ἐπὶ τῆς κεραίας ἄνω ἀσφαλῶς διαβιοῦντα, τῶν κεροτάκων ἐφελκομένων. Σάμ. εὖ γε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα, παραδοκᾶν αὐτὸν, ἢ ἐθέλεις; ἰὼ

ma videlicet. Cuncta enim illorū pueri ingenui capillū à tergo collectum gerunt, vsque dum ex ephebis excedunt: quemadmodum & [c] Pallenæ maiores nostri, quibus pulchrum videbatur comam nutrire senes quoq; redimitos [d] crobylli textura, sub aurea cicada religata. SAM. Euge, Timolaë, quòd nos commonefacit [e] Thucydidis commētariorum, quæq; in proœmio de veteri nostra luxuria dixit ille in Ionibus, quādo illi tum vnà cùm cæteris in coloniam missi fuêre. TIM. At nunc demum in mentem mihi venit, Samippe, vbi à nobis relictus fuerit Adimātus, quādo videlicet iuxta malū aliquādiu stetimus sursum spectantes, numerantes coria alia aliis superimposita, & mirantes ascedentem per funes nautam, deinde per antennam supernè tutò adeò currentem, apprehensis antennarum clauis seu cornibus. SAM. Rectè dicis. quid igitur oportet facere nos hîc? vtrum expectare ipsum? an vis

ἐγὼ αὖθις ἐπάνειμι εἰς τὸ πλοῖον; ΤΙΜ. μηδαμῶς, ἀλλὰ προϊωμεν· ἀκὸς γὰρ ἤδη παρεληλυθέναι ἐκεῖνον, ἀφεσθοῦντα εἰς τὸ ἄστυ, ἐπὶ μηκίστ' ἡμᾶς ἐυρεῖν ἐδυνάτο. εἰ δὲ μὴ, ἀπ' οἴδε τοῦ ὁδοῦ Ἀδείμαντος, καὶ δεῖ οὐδὲν, μὴ ἀφεληφθεὶς ἡμῶν ἀποδυκολυθῇ. ΛΥΚ. ὁρᾶτε, μὴ σκαιὸν ᾖ, φίλον ἀφελιπόντας, αὐτοὺς ἀπιέναι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, εἰ καὶ Σαμίππῳ τοῦδε δοκεῖ. ΣΑ. καὶ μαλα δοκεῖ, ἴσως ἀνεῳγυῖαν τοῦ παλαίστραν ἔτι καταλάβωμεν. ἀπὸ μεταξὺ τῶν λόγων, ἡλίκη ναῦς, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν πήχεων ἐλλείπουσ' ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, εὖρος δὲ, περὶ τὸ τέταρτον μάλιστα τούτου, καὶ ἀφ' ἑκατέρου καταστρώματος εἰς τὸν πυθμένα, ἢ βαθύταδον κατὰ τὸ ἄντλον, ἐννέα πρὸς τοῖς εἴκοσι. τὸ δ' ἄπαν, ἡλίκος μὲν ὁ ἱστὸς, ὅσον δὲ ἀνέχει τοῦ

vis vt ego ad nauigium iterum abeam? TIM. Nequaquã, sed pergamus. Nam verisimile est præterijsse illum iam, recipientem in vrbem sese, postquam nos amplius inuenire non potuit. Quòd si minùs, at viam saltem nouit Adimantus: neque metuendum est, ne à tergo relictus, à nobis seducatur. LYC. At videte, ne agreste nimis fuerit, relicto post nos amico, ipsos hinc abire. Sed eamus tamen, si idem hoc Samippo quoque videtur. SAM. Atque admodum videtur, si fortè apertam adhuc palæstram deprehendere possimus. Sed interea dum sermones cædimus, quanta nauis hæc? centum & viginti cubitos in longitudinem porrecta, latitudine autem supra quartam maximè partem mensuræ huius patens. Tum à summis foris ad fundum vsque, quà profundissima est, eo loci videlicet, quò sentina defluit, nouem & viginti cubitos alta. Præterea autem quantus malus, quantámque sustinet anten-

πλὴν λιμαίαν, οἵῳ δ' πρότο-
νῳ λίχνῃται, καὶ σιωίχιται.
ὡς δ' ἡ πρύμνα μὴν ἐπανίσχ-
νῳ ἡρέμα λαμπύλη, χρυσοῦ
χοινίσκον ἐπικειμένη, λαταν-
τικρὺ δ', ἀνάλογον ἡ πρῴρα
ἐπηρβίβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἀκ-
μικωμένη, πλὴν ἐπώνυμον
τῆς νηὸς θεὸν ἔχουσα, πλὴν Ι-
σιν, ἐκατέρωθεν. ὁ μὲν γὰρ ἄλ-
λος λόσμος, αἱ γραφαὶ, καὶ
ζῦ ἴσον τὸ πρόσιον πυρωνῖς, καὶ πρὸ ζύτων, αἱ ἄγ-
κυραι καὶ σροφεῖα καὶ σιφαγωγεῖς, καὶ αἱ μετὰ πλὴν πρύμ
ναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάν-
τα μοι ἐδόξει· καὶ τὸ τῶν νεω-
τῶν πλῆθος σρατοπέδῳ ἄν
τις ἀκάσειεν· ἐλέγετο δὲ καὶ
τοσοῦτον ἄγειν σῖτον, ὡς ἱκ-
κανὸν ἔναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
Ἀτλικῇ ἐνιαύσιον πᾶσι προ-
φλύ. λαχεῖνα πάντα μικρός
τις ἀνθρωπίσκος, γέρων ἤδη,
ἴσως, ἐπὶ λιπλῇ λάμαι τὰ τηλικαῦτα πηδάλια σφί-
σφων. ἐδείχθη γάρ μοι ἀνα-
φαλαν-

nam? quanto autem rudente vtitur atque astringitur? Vt autem ipsa quidem puppis paulatim assurgit inflexa, atque [f] aureum anserculum supernè habens impositum: eregionè autem æqua proportione prora prominet, in anteriorem partem longè porrecta, & cognominem nauidem, Isidem videlicet, vtrinque additam habens. Nam cætera quidem ornamenta, vti picturæ, & veli flammeus ille atque [h] parasius color, & ante hæc anchoræ quoque, & vertendi circumagendiq; instrumenta, & habitationes illæ post puppim, omnia admiratione digna visa mihi sunt. Iam & nautarum multitudo, cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti numerum portare, quantus in annuum victum sufficere omnibus in Attica facilè posset. Atque hæc omnia paruus quidam homuncio, senex iam, conseruabat, tenui adeò pertica tanta gubernacula conuertēs. Commonstratus enim mihi fuit calu-

φαλαντίας οὗλος, Ηρων, οἶμαι, τοὔνομα. Τιμ. θαυμαστὸς τῷ τέχνῳ, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸς, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. ἀκούσαιτε δ', ὅπως δεῦρο διεκομίσθη τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ ὡς ὁ ἀστὴρ αὐτοὺς ἔσωσεν; Λυκ. ναί, ὦ Τιμόλαε, ἀπὸ νεὼ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι. Τιμ. ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ προσομιλῆσαι δεξιός. ἔφη δὲ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀπάραντας ἐν πάνυ βιαίῳ πνεύματι, ἑβδομαίους ἰδεῖν τὸν Ακαμαντά, ἔπειτα ζεφύρου ἀντιπαθήσαντος, ἀπενεχθῆναι πλαγίους ἄχρι Σιδῶνος· ἐκεῖθεν δ', χαλεπῷ μεγάλῳ δεινάτῃ ἐπὶ χιλιοστάδας, ἀπὸ τῶν Ἀυλῶν ἐλθεῖν, ἔνθα δὴ περὶ μικροῦ ἅπαντας διαφθαρῆναι. οἶδα δέ ποτε παραπλεύσας καὶ αὐτὸς Χελιδονίας, κλύδωνα ἐν τῷ τόπῳ ἀνιέντα τὸ κῦμα,

uaſter quidã criſpus, Heron, opinor, nomine. TIM. Mirabilis, quod ad artẽ attinet, ille, quemadmodum dicebãt ij, qui cũ eo nauigant, & rerum marinarum ſupra Protea illum doctus. Audiſtis autem quomodo huc appulerit nauem? qualia acciderint nauigantibus? aut quemadmodum ſtella ipſos ſeruârit? LYC. Haudquaquam, Timolaẽ. Quin hoc ipſum abs te libenter nunc audierimus. TIM. Ipſe nauclerus narrauit mihi, homo probus, & ad conuerſandum ingenuus. Aiebat autem cùm à Pharo ſoluiſſent, flatu non admodum vehementi ſeptimo die eò fuiſſe prouectos, vt iam Acamantem viderent. Exinde Zephyro exadueršò ſpirante tranſuerſos abreptos fuiſſe ad Sidonem vſque. Inde autem tempeſtate magna iactatos, decimo tandem die per anguſtias illas ad Chelidonias peruenaſſe, vbi parùm abfuit quin omnes ſubmergerentur. Noui autem, aliquando etiam ipſe naui præterfectus Chelidonias, quanti ſe eò loci attollant fluctus,

μα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιλάβῃ καὶ τοῦ νότου μετ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης, καὶ ὁ κλύδων ἅτε ἀπὸ πολλῶν ῥοῦν ἑαυτῶν περὶ ὦ ἀκρωτηρίῳ ἐχομένῳ (ἀπόξυροι δὲ εἰσι πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραβολόμεναι ὦ κλύσματι) καὶ φοβερωτάτων ποιεῖ τὰ κύματα, καὶ τὸν ἦχον μέγαν· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες ὦ σκοπέλῳ. τοιαῦτα καὶ σφᾶς καταλαβεῖν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς οὔσης, καὶ ζόφου ἀκεραίου, ἀπὸ τῶν οἰμωγῶν αὐτῶν ἐπιπλαωθέντας τοὺς θεούς, πῦρ τι ἀναδῆξαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωρίσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, καί τινα λαμπρὸν ἀστέρα, Διοσκούρων τὸν ἕτερον, ἐπιπαθέσθαι ὦ πρῳρείῳ, καὶ κατευθῦναι τὸν πλοῦν ἐπὶ τὰ λαιὰ εἰς τὸ πέλαγος, ἕως ὦ μηκέτι πρόσω

fluctus, & maximè flante Africo, si quando assumpserit & Austri partem aliquam secum. Nam ab eo loco contingit diuidi Pamphylium mare à Lycio, & fluctus ipsi, vtpotè multis ac variis vndis circa promontorium illud velut intersecti (præruptæ autem rupes sunt, & acutæ, & incursionibus aquarũ exasperatæ) & procellas excitant terribiliores, & fragorem edunt immensum. Ac fluctus sæpenumerò tanti attolluntur, vt ipsius scopuli altitudinẽ exæquent. Talia igitur se quoque tum deprehendisse atque expertos esse nauclerus aiebat: insuper etiam nocte existente tum, & tenebris profundis. Cæterùm cùm ad ploratum ipsorũ dij tandem flexi atque inclinati fuissent, ignem apparuisse ipsis ex Lycia, ita vt locum illum manifestè cognoscere possent, & stellam quandam splendidam, i Dioscurorum videlicet alterum, in summa parte mali consedisse, nauemq; ad sinistram in alium iterum direxisse, cum iam præceps in rupem deferre-

προσφερομένων. τοιούτῳ ὄντι ἅπαξ τῆς ὀρθῆς ἐκπεσόντας, ὥστε τὸ Αἰγαῖον πλεύσαντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ, πρὸς ἀντίους τοὺς ἐτησίας πλαγιάζοντας, εἰς Πειραιᾶ χθὲς καθορμίσασθαι, τοσούτους ἀποφερομένους εἰς τοῦπίσω, ὅσους ἐπὶ τὰ κρήτης λιβὸς βούλεται, ὑπὲρ τὴν Μαλέαν πλέοντας, ἤδη εἶναι ἐν Ἰταλίᾳ. Λυκ. νὴ Δία, θαυμάσιόν τινα φῆς κυβερνήτην τὸν Ἥρωνα, ἢ τοῦ Νηρέως ἰλικιώτην, ὅστοσοῦτον ἀποφάλη τῆς ὁδοῦ· ἀλλὰ τί τοῦτο, οὐκ Ἀδείμαντός ἐστιν ἐκεῖνος ὁ; Τιμ. πάνυ μὲν οὖν Ἀδείμαντος αὐτός, ἐκβοήσωμεν οὖν. Ἀδείμαντε, σὲ φημι, τὸν Μυρρινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυκ. ἀνοῖν θάτερον, ἢ ἀνοχλεῖ ἐφ' ἡμῖν, ἢ ἐκπεπώφωται. Ἀδείμαντος γε, οὐκ ἄπο τοῦ τις ὅστις πάνυ ἤδη σαφῶς ὁρῶ, καὶ βοιμάτιον αὐτό, καὶ τὸ βάδισμα ἐκεῖνο, καὶ ἐν χρῷ ἡ λυπρά. ἐπιτέ-

deferretur. Atq; ex eo, cùm iam semel à recta via excidissent, per Aegæum nauigantes, septuagesimo die quàm ex Aegypto soluerunt, aduersus Etesias per obliquum & transuersè actos, in Piræum heri appulsos huc esse, eò vsque videlicet ad inferiorem partem abreptos, quos conueniebat Creta ad dexteram relicta, supra Maleam tenendo cursum, iam in Italia esse. LYC. *Per Iouem mirabilem quendam gubernatorem narras, Heronem istum, aut Nerei potiùs æqualem, qui tantùm à via aberrârit. Sed quid hoc? ánnon Adimantus ille?* TIM. *Admodum Adimantus ipse. Vocemus igitur hominem, Adimante. Te inquam Myrrhinusium illum, Strobichi filium.* LYC. *Ex duobus alterũ illi accidit videlicet: aut enim succenset nobis, aut obsurduit. Nam omninò Adimantus ille est, neq; alius quisquã Admodum igitur planè iam video, & vestem ipsius & incessum agnosco. Etiam tonsura illa ad viuum vsq; arguit hominem*

Sed

ἐπιτήνομεν δ' ὅμως τὸν πρεσβύτην, ὡς καταλάβωμεν αὐτόν. ἵνα μὴ τοῦ ἱματίου λαβόμενοι, σε ἐπιστρέψομεν, ὦ Ἀδείμαντε, οὐκ ἀκηκόεσαν ἡμῶν ἐμβοῶσιν; ἀλλὰ καὶ φροντίζοντι ἔοικας ἐπί σοφωνοίας τινὸς, ὀλίγου, οὐδ' εὐκαταφρόνητόν πραγμα, ὡς δοκεῖς, ἀνακυκλῶν. Ἀδείμ. οὐδέν, ὦ Λυκῖνε, χαλεπὸν, ἀλλά μοι καινότης ἔννοια μεταξὺ βαδίζουσα ἐπελθοῦσα, παρακοῦσαι ὑμῶν ἐποίησεν, ἀτενὴς πρὸς αὐτὸ ἅπαντι τῷ λογισμῷ ἀφειμένη. Λυκ. τίς ἄντη; μὴ γὰρ ἀκηκόεσας ἀπεῖπεν, ἃ μή τις θεῖ τῶν πάνυ ἀῤῥήτων. καί τοι ἐτελέσθημεν, ὡς οἶσθα, καὶ σιγᾶν μεμαθήκαμεν. Ἀδείμ. ἀλλ' αἰσχύνομαι ἔγωγε ἀπεῖπεν πρὸς ὑμᾶς· ὅτῳ γὰρ μειρακιῶδες ὑμῖν δόξει τὸ φρόνημα. Λυκ. μῶν ἐρωτικόν τί ἐστιν; οὐ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἀμύητοις ἡμῖν ἐξαγορεύσεις, ἀλλ' ὑπὸ λαμπρᾷ τῇ δᾳδὶ καὶ αὐτοῖς

Sed tamen acceleremus ambulationem hanc & greſſum, vt aſſequamur hominem. Quòd niſi veſte apprehenſum te conuertiſſemus, Adimante, nunquam puto hodie clamantes nos exauditurus fuiſſes. At etiam cogitabundo ſimilis videris, neſcio quid magnum, ac minimè contemnendum, tecum ipſe animo & cogitatione, vt vidêre, volutans. ADIM. *Nihil equidem acerbum aut graue, Lycine: ſed mihi noua quædam cogitatio intereundum in mentem veniens, vt ne audirem vos fecit, dum intentè adeò ac tota mente in illam velut defixus incumbo.* LYC. *Quænam iſta? ne enim graueris dicere, niſi omninò ex areanis iſtis aliqua fuerit. Atqui initiati ſumus & nos, vt ſcis, & celare quæ audimus, didicimus.* ADIM. *Ac erubeſco equidem apud vos dicere, adeò iuuenile vobis videbitur, ſat ſcio, id quod nunc cogito.* LYC. *Non amatorium quiddam eſt. Neque enim hoc profanis nobis narrabis, ſed ſplendida admodum face etiam ipſis*

luſtratis.

τοῖς τετελεσμένοις. Ἀδεί. ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτον, οἷον καὶ τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνεπλασάμην, ὃν δὴ μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι, καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς περιουσίας καὶ τρυφῆς ἐπέστητε. Λυκ. ἐκοινῶ τὸ πρόχειρότατον τοῦτο, κοινὸς Ἑρμᾶς, φασί, καὶ εἰς μέσον κατατίθει φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος, φίλους ὄντας, τῆς Ἀδεμάντου τρυφῆς. Ἀδεί. ἀπολείφθην μὲν ὑμῶν εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ εἰς τὴν ναῦν ἐμβάσει, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέσχον εἰς τὸ ἀσφαλές. περιμετροῦντος γάρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμᾶς ἀπέστητε. ἰδὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἀρόμην τινὰ τῶν ναυτῶν, ὁπόσων ἀφίρει ἡ ναῦς ὥστε δισπότην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καθ' ἕτος ἕκαστον τὴν μισθοφορίαν. ὁ δέ μοι, δώδεκα, ἔφη, Ἀττικὰ τάλαντα, εἰ πρὸς τὸ μάλιστα

lustratis initiatisq;. ADIM. *Nihil, ô præclare, istiusmodi, sed opulentiam quandam mihi ipsi fingebam, quam inanem felicitatem plerique vocare solent, atque in ipsa adeò acie opum & deliciarum versanti mihi, superuenistis.* LYC. [k] *Proinde illud, quod in procliui est,* [l] *Communis Mercurius, aiunt, ac in medium allatas huc diuitias istas depone. Aequum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum Adimanti, amici cõsimus.* ADIM. *Relictus equidem à vobis fui statim à principio, cùm primùm nauem conscendissemus, postquam te, Lycine, in tuto collocâssem. Nam metiente me anchoræ magnitudinem, nescio quorsum vos à me discessistis. Attamẽ cùm omnia perlustrâssem, interrogauĩ quendam ex nautis, quantũ mercedis ac lucri communibus rationib. nauis ea referret domino in singulos annos. Ille autem, duodecim, inquit, talenta Attica, etiam si quis communiora tantùm computaret,*

πάχισύμ τις λογίζοιτο. τοῦτ' οὖν ἐγὼ ἐπανιὼν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω ἐμὴν ποιήσειεν εἶναι, οἷον ἂν ὡς εὐδαίμονα βίον ἐβίωσε, καὶ ποιῶν ζοὺς φίλους, καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ οἰκέτας ἐκπέμπων; εἶτα ἐκ τῶν δώδεκα ἐκείνων ταλάντων οἰκίαν τε ἤδη ᾠκοδομημένην ἐν ἐπικαίρῳ, μικρὸν ὑπὲρ τὴν ποικίλην, τὴν παρὰ τὸ Ἰλισσὸν ἐκείνην, τὴν παρῳκημένην ἀφεὶς, καὶ οἰκέτας ὠνούμην καὶ ἐσθῆτας καὶ ἵππους. νυνὶ δὲ ἤδη καὶ ἔπλεον, ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸς ζοῖς ναύταις, καὶ μονονουχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος· ἔτι δέ μοι τὰ κατὰ τὴν ναῦν εὐθετοῦντι, καὶ εἰς λιμένα πόρρωθεν ἀφορμίζοντι ἐπισὰς, ὦ Λυκῖνε, κατέδυσας τὸν πλοῦτον, καὶ ἀνέτρεψας εὐ φερόμενον τὸ σκάφος, ἀρεσάντων τε εὐχῇς καὶ πνεύματι. Λυκ. ἐκοῦν,

& ad minimam ſummam redigeret. Exinde igitur rediens mecum ipſe cogitabam: Quòd ſi nunc deorum quiſpiam nauem hanc derepentè meam eſſe faceret, qualem & quàm beatam vitam acturus eram? qui & amicis benefacturus, & interdum quidem ipſe in ea nauigaturus, interdum autem ſeruos emiſſurus, deinde ex duodecim illis talentis & domum ædificaturus eſſem in loco maximè opportuno, paulò videlicet ſupra porticum pictam, relicta paterna illa, quam apud Iliſſum habeo, & ſeruos coëmpturus, & veſtes, & vehicula, & equos. Iam autem nauigabam quoque, & felix ab omnibus ijs, qui nauem conſcenderant, prædicabar, à nautis autem formidabar, & tantùm non rex quiſpiam exiſtimabar: cùm interea dum ea quæ in naui ſunt cõpono, & ad portum à longè aſpicio, ſuperueniens, Lycine, opulentiam hãc omnem ſubmerſiſti mihi, nauemq; ipſam, benè ac ſecundo voti vento labentem, ſubmerſiſti. LYC. Proinde

ἐῶ, ὦ γενναῖε, ναυόμενός μου, ἄγαγε πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὡς τινα πειρατὴν, ἢ καταποντιστὴν, ὃς τηλικοῦτον ναυάγιον εἰργάσατο, καὶ ταῦτα, ἐν γῇ, κατὰ γὰρ ἐν Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα, ὅπως παραμυθήσομαί σε τὸ πάθημα. ἀγάγε γάρ, εἰ βούλει, καπήλου καὶ μείζω τοῦ Αἰγυπτίου πλοῖα ἕλκειν ἴσχε, καὶ τὸ μέγιστον, οὐκ ἀπολωλότα, καὶ τοῦτο δὶς ἀπὸ Αἰγύπτου, κατ' ἔτος ἕκαστον, σιταγωγείτω σιταγωγίαν. καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, πάλιν ἐκ ἀφόρητόν ἐμοὶ τότε γενήσεται· ὃς γάρ, ἔτι ἑνὸς πλοίου τοσαύτης ἀπολαύων ὠφελείας, πρήκτορας βοώντων, εἰ ἀγάγε μετὰ τοῦτο, πρὸ πολλοῦ ἀπολωλότα καὶ ἀνάλιθρα, οὐκ ὄψει παλαιοὺς φίλους. σὺ μὲν δὴ ἀπόπλει, ὦ βέλτιστε, ἡμᾶς δ' ἐν Πειραιεῖ καθεδούμεθα,

Proinde, ô generose, correptum me adhuc hinc ad Imperatorem, veluti piratam aliquem, aut demersorem, vt qui tantum naufragium effecerim, idq; etiam in terra, in via videlicet quae ex Piraeo in vrbem itur. At vide tamen quo pacto te consolabor pro hoc lapsu. Quinque enim, si placet, pulchriora adeò, & maiora Aegyptio isto nauigia possidere te facito: &, quod maximum fuerit, etiam talia, quae demergi non possint. Deinde etiam quinquies tibi ex Aegypto per singulos annos frumentum fortassis importent. Atque, ô nauclere optime, iam nunc præ te fers quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam cùm vnius etiã nauigij istius dominus existens, exaudire clamantes nos haud volueris, quid ageres si quinque possideas vltra hoc, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta? nempe ne aspiceres quidem amicos. Proin tu quidem secunda nauigatione vtere, ô præclare: nos autem in Piraeo sedebimus,

θα, ἢ τὸς ἐξ Αἰγύπτου ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀνακείνουσις, ἔι που τὸ μέγα Ἀδαμάντου πλοῖον, πλὴν ἴσως τὶς οἶδεν. Ἀδα. ὁρᾷς· ἀφ' τοῦτο οὐκουν εἰπεῖν, ἃ ἐνεθύμουν, ἐδόκουν ὅτι ἐμοὶ γέλωτι ἢ σκώμματι ποιήσοιθέ μου πλὴν ὐχλύ. ὥστε ἐπισχὰς μικρὸν, ἕως ἂν ὑμεῖς προχωρήσητε, ἀπλοῦσθαι πάλιν ἐπὶ τὸ νεὼς· πολὺ γὰρ ἄμεινον, ἐπὶ ταύτας προσμαλεῖν, ἢ ὑφ' ὑμῶν καταγελᾶσθαι. Κυ. μὴ δαμῶς, ἐπεὶ συνεμβησόμεθά σοι ἢ αὐτοὶ ἐποεσάντες. Ἀδα. ἀλλὰ ὑφαιρήσω πλὴν ἀβάθραν, προσιόντι θάρ. Λυ. οὐκοῦν ἡμεῖς γε προσενεξόμεθ' ὑμῖν. μὴ γὰρ οἴεσθέ μοι ἓν ῥᾴδιον, τηλικαῦτα πλοῖα κατᾶσθαι, μήτε πειρᾶσθαι μήτε ναυπηγήσασθαι, ὑμᾶς δὲ οὐκ ἀπόχρη παρὰ τῶν θεῶν, ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἀκμῆτας διώσασθαι νῆα. καί σοι πρῶτον ἢ εἰς Αἴγιναν, ἐπὶ πλὴν τῶν Ἐπιδαυρίας τιμῆ, eosq; qui vel ex Aegypto vel Italia nauigabunt, interrogabimus, eccubi magnum illud Admanti nauigium, Isidem puta, quispiam viderit. ADIM. Vides. propterea equidem grauabar dicere quid'nam esset quod in animo mecum ipse cogitabam, sat sciens quòd risu & dicacitate prosecuturi essetis votum meum. Quare subsistens hîc aliquantulum, dum vos progressi fueritis, cum naue mea iterum hinc nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. LYC. Nequaquam. nam tecum illam conscendemus etiam ipsi subeuntes. ADIM. At scalas subtraham, ingrediendo vos prouertens. LYC. Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes tibi quidem facile esse tanta nauigia possidere, cùm neq; emeris illa, neque ædificaueris: nos autem non posse à diis petere vt per multa stadia indefessis nobis liceat natare. Atqui primùm etiam in Aeginam ad festum Dianæ,

scis

σὺ, οἶσθα ἐν πλοίῳ σμικρῷ πάντας ἅμα οἱ φίλοι, τετταράκοντα ἄνδρας & ὀβολῶν διεπλεύσαμεν; καὶ οὐδὲν ἐδυσχεράνετε ἡμᾶς συμπλέοντας· νῦν δὲ ἀγανακτεῖς, εἰ σοι συμβησόμεθα ἅμα, καὶ σὺ ἀφ' ἁλὸς πρόσω ἐλθὼν ἀφαιρεῖς. ὑπερμαίνῃ γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ εἰς τὸν λιμένα ἐμπλεύσας, οὐδὲ οἶσθα ὅστις ὢν ναυκληρεῖς, ἔτως ἐπῆρσαι καὶ ἡ οἰκία, ἐν λαμπρῷ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσα, καὶ τὰ ἀπολέσαντα τὸ πλῆθος. ἀπ' ὀλίγου, πρὸς τῆς Ἴσιδος, ἐξὸν τὰ Νειλῶα ταῦτα ταρίχη τὰ λιπαρὰ μέμνησθαι ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μύρου ἀπὸ τῆς Κανώβου, ἢ ἰβίν ἐκ Μέμφιδος· εἰ δὲ καὶ ἡ ναῦς ἐλαφρὰ, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν. Τί ἄλις παιδιᾶς, ὦ Λυκῖνε, ὁρᾷς, ὡς ἐρυθριᾷ Ἀδείμαντον ἐποίησας, ὥσπερ ὑφ' ἡλίου ἐπιπλεύσας τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέρανθρον ἄν, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον. καὶ ἐπεὶ

scis quàm parua nauicula omnes simul amici, quatuor quisque datis obolis traiecerimus, & tamen nihil ægrè ferebas quòd tecum nauigaremus: nunc autem indignaris quòd tecum conscensuri sumus, & scalas præingressus subirabis. Nimirum luxu diffluis, Adimante, & in sinum non inspuis, neque agnoscis quinam ipse sis, qui, nauclerum nunc agis. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata, & feruorum multitudo. At qui, ô præclare, per Isidem quæso; etiam Niliaca salsamenta, tenuia ista dico, memineris nobis huc ex Aegypto apportare, aut vnguentum à Canopo aliquod, aut Ibin ex Memphide: quòd si verò nauis etiam sufficiet, ex pyramidibus quoque vnam. Tu M. Satis iocorum, Lycine. Annon vides quo pacto erubescere Adimantum feceris, multo adeò risu nauigio inundato, ita vt iam superfluat: neque amplius ad id quod influit, resistere possit? Et

ἐπεὶπερ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπὸν ἐστι πρὸς τὸ ἄστυ, διειλόμεθοι τετραχῇ τὴν ὁδὸν, κατὰ τὸς ἐπιβαλλοντας ἑκασ-τοδίους, αὐτῶμεν, ἅπερ ἂν δοκῇ, περὶ τῶν θείων· ὅτω γὰρ ἂν ἡμᾶς ὅ τι λώμα]ος λάθοι, καὶ ἅμα ἀνφρανόμεθα, ὥσπερ ὑπνίῳ ἡδίστῳ ἀνέρατι ἐνυπνίῳ περιπεσόν]ες, ἐφ' ὅσον βαλόμεθα, ἐῶ ποιοῦντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῷ γὰρ ἑκάστῳ τὸ μέτρον τῆς εὐχῆς, καὶ οἱ θεοὶ πάντα ὑποκείσθωσαν παρέξοντες, εἰ καὶ τὴν φύσει ἀπίθανα ἔσται. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπίδειξις ἔσται τὸ πρᾶγμα, ὅστις ἂν ἄριστα χρήσαιτο τῷ πλούτῳ, καὶ τὴν εὐχὴν ἀληθῶς γὰρ, οἷ τ' ἂν καὶ πλουτοῖς ἐγγένοιτο. Σω. καλῶς, ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι, καὶ ὅταν [illegible] καλῇ, εὔξομαι, ἅπερ ἂν δόξῃ· εἰ μὲν γὰρ Ἀδείμαν]ος βούλοιτο, οὐκ ἐρωτητέον, ὅς γε οὐδὲ ἐν τῇ νηῒ τὸν ἕτερον πόδα ἔχει. χρὴ δὲ καὶ Λυκί-

quoniam adhuc multum nobis viæ ad vrbem vsque restat, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus à dijs quæ cuique maximè videbuntur. Ita enim & nos laborem eundi fefellerimus, & pariter lætitia quadam afficiemur, perinde ac somnio aliquo suauissimo vltrò nobis obiecto, quod nos quoad ipsi voluerimus, beet. Nam penes vnumquenque ipsum mensura voti erit, & dij omnia exhibendo submministrent, etiamsi alioqui natura incredibilia fuerint. Et quod maximum est, demonstratio quædam erit hæc res, quinam omnium optimè diuitijs ac votis vsurus sit. Indicabit enim quisque qualisnam futurus fuerit, si ei diuitiæ tantæ contigissent. SAM. Pulchrè me hercle, Timolaë, atque adeò obsequor tibi, & cùm tempus vocauerit, optabo quæcunque videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet autem &

Λυκίνῳ δοκεῖν. Λυ. ἀπὸ πλοτῶν ἡμῖν, εἰ ἔτι ἄμεινον, μὴ νῦν βασκαίνωμεν ἐπὶ ταῖς κοιναῖς εὐτυχίαις δοκῶ. Αδει. τίς οὖν πρῶτος ἄρξεται; Λυ. σὺ, ὦ Αδείμαντε, εἶτα Τιμότοος ὁ Σάμιππος, εἶτα Τιμόλαος· ἐγὼ δ' ὀλίγον, ὅσον ἡμισάδιον ἴσως πρὸ τοῦ Διφύλου, ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, κἀγὼ τοῦτο, ὡς οἷόν τε, προθυμήσομαι. Αδει. ἐγὼ μὲν οὖν νῦν ἀπίοιμι ἂν, ἀλλ' εἴπερ ἔξεστιν, ἐπιμηκύνω τῆς εὐχῆς· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ κερδῷος ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἔστω γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμὰ, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, εἴ τι ἥδιστον λέγεται ἁπάντων. Σαμ. λέληθας σεαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ. Αδει. τὸν παῖδα φῄς, ὦ Σάμιππε, τὸν κομήτην; ἐγκεῖσθω οὖν ἔστω ἐμός· ὁπόσος δὲ ὁ σῖτος ἔστιν, οὕτως ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσοῦν ἐπίσημον γενέσθω, τοσοῦ-

tem & Lycino idem videri. LY. Ac dicescamus sanè, si hoc potius, ne inuidere etiam communi fortunæ videar. AD. Quis igitur primus incipiet? LY. Tu Adimante, deinde secundo loco Samippus hic, post quem Timolaus. Ego verò paulò antè quàm ad Diphylum perueniemus, circa extremum semistadium videlicet votum meum incipiam, idq; quoad fieri potest, breuissimè percurram. ADI. Proinde ego quidem neque nunc à naui discedam, sed si modò licet, etiam amplius aliquid voto adijciam, [m] Mercurius autem quæstuosus ille annuat omnibus. Sit enim nauigium, & quæ in eo sunt, mea omnia, & onus quod fertur videlicet, & mercatores, & mulieres, & nautæ, & si quid aliud suauissimum fuerit ex cunctis facultatibus. SA. At te ipsum oblitus es in naui habens. ADI. Puerum istum, inquis, Samippe, comatum? Et ille igitur meus sit: quantum autem frumenti est, totus ille numerus in aurum signatum vertatur, fiantq;

τοσοῦτοι Δαρεικοί. Λυ. τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ πλοῖον. οὐ γὰρ ἴσον βάρος σίτου, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ χρυσίον. Ἀδει. μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπειδὰν εἰς σὲ παρέλθῃ ἡ εὐχή, πλὴν Πάρνηθα ἐκείνην, ἃ θέλοις, ὅλην χρυσῆν ποιήσας ἔχε, κἀγὼ σιωπήσομαί σοι. Λυ. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε καὶ σῆς ἐποιούμην, ὡς μὴ σὺν πάντας μετὰ τοῦ χρυσίου, καὶ τὰ μητρῷα μέτρια, τὸ μειράκιον δὲ τὸ ὡραῖον ἀπολέσῃτε ἄθλιον, οὐδὲν ὄντι ἐπιτρόπῳ. Τι. θαῤῥεῖτε, ὦ Λυκῖνε· οἱ ἀδελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδεδύτες, ἐξοίσουσιν ἐπὶ τῶν νώτων ἢ νομίζεις λιθῶδες μέν τινα σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀπολαβεῖν τὸν μισθὸν ἀντὶ τοῦ φόρτου, καὶ νεκρόν τινα πάλιν παιδίον εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἐπὶ ἀδελφῖνος ὁμοίως κομισθῆναι, τὸν δὲ Ἀδειμάντου οἰκέτην, τὸν νεόνεκρον ἀπενεγκεῖν ἀδελφῖνος

totidem Darici. LY. Quid hoc, Adimante? Submergetur tibi nauigium: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. ADI. Ne inuideas quæso, Lycine, sed postquam ad te peruenerit votum, Parnethen, si placet, totam auream facias licet, atque ego tum tacebo tibi. LYC. At ego, quò magis in tuto ipse nauigares, hoc agebam, ne videlicet vnà cum auro omnes perireis. Ac quantum ad vestras quidem res attinet, mediocre periculum hoc futurum erat: adolescentulus autem ille formosus suffocabitur miser, cùm natare nesciat. TIM. Bono animo sis, Lycine. [n] Delphines enim ipsum tergo subeuntes, in terram deportabunt. An tu putas [o] citharœdum quempiam ab illis seruatum esse, accepisseq; mercedem hanc carminis fui: deinde & alium quendam [p] puerum mortuum, in Isthmum à Delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum Delphinem amato-

φὴν ἐρωτικὴ; ΑΔΕΙ. καὶ σὺ γὲ, Τιμόλαε, μιμῇ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμιτρεῖς τῶν σκωμμάτων, καὶ ταῦτα, ἀσυγχήτως αὐτὸς γνόμῳ ὤν. ΤΙ. ἄμεινον γὰρ ἴσως, πιθανώτερον αὐτὸ τὸ ποιεῖν, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνορύττειν, ὡς μὴ πράγματα ἔχοις ἐκ τῆς νεὼς, μετατιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄστυ. ΑΔΕΙ. εὖ λέγεις, ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ἑρμῆν τὸν λίθινον, ὃς ἔστιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μέδιμνοι χίλιοι ἐκπεπυσμένοι χρυσίου. εὐθὺς οὖν κατὰ τὸν Ἡσίοδον, οἰκίαν τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπισημότατα οἰκοίην, καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ὠνησάμην ἤδη, πλὴν ὅσα ἰσθμοῖ καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἐλευσῖνι. ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ περὶ τὸν Ἰσθμὸν ὀλίγα, τῶν ἀγώνων ἕνεκα, ἐπειδὴ τὰ Ἰσθμια ἐπιδημήσαμι, καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον· καὶ ὅλως, εἴ πῃ ἢ σωτηρίοις ἢ ἐνυδρον ἢ εὐδένδρεον ἦν τῇ Ἑλλάδι, πάντα ἐν

amatorem? ADI. etiam tu, Timolaë, imitaris Lycinum hunc, & ingeris conuicia, & hoc, cùm tu ipse huius rei dux & caput sis. TIM. Melius enim fuerat verisimilia magis te fingere hæc, & alicubi thesaurum sub lecto effodere aliquem, ne tibi negocium ipse exhiberes, dum aurum è naui in vrbem transferes. ADIM. Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, medimna videlicet mille auri signati. Statim itaque, iuxta Hesiodum, ædes principiò quammaximè insignes habitarem, deinde quæ circa vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Istmo, & apud Delphos, & Eleusine sunt. Prætereà quæ ad mare iacent, & circa Isthmum nonnulla quoque certaminum grátia, siquando ad Isthmia proficiscī lubitum esset, & Sicyonium campum: & in summa quicquid vsquam in Græcia foret vel consitum nemoribus,

ἐν ὀλίγῳ Ἀδαμαντὸς ἔσῃ. ὁ χρυσὸς δὲ λοιπὸν, ἢ μὴν ἐμφαγεῖν, τὰ δὲ ἐκπώματα, οὐ λοῦφα, ὡς τὰ Ἐχεκρατίδου, ἀλλὰ λιτάλαντον ἕκαστον τὸν ὀλκόν. Λυ. εἶτα πῶς οἰνοχόος ὀρύξῃ πλῆρον ἄτω βαρὺ ἐκπώμα, ἢ σὺ λίξῃ παρ' αὐτὸ ἀμορβεῖ, οὐ σκύφον, ἀλλὰ Σισύφιόν τι βάρος ἀναλιδόντος; Ἀδε. ἄνθρωπε, μή μ' ἀναλυτικὸν τὸν ψόχλον ἐχόντα δὲ καὶ πραπίδας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, καὶ τὰς κλίνας χρυσᾶς, εἰ δὲ μὴ σιωπήσῃ, καὶ τοὺς διακόνους αὐτούς. Λυ. ὅρα μόνον, μὴ ὥσπερ τῷ Μίδᾳ, καὶ ὁ ἄρτος ᾖ, καὶ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένηται, καὶ πλουτῶν, ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. Ἀδε. τὰ σὰ ῥυθμιεῖς πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτῆς. ἐθὺς ἐπὶ τοῖς ἁπαλοῖς, καὶ ὁ βίος οἷος ἁβρότατος, ὕπνος,

vel irriguum fontibus, vel fœcundum frugibus, id omne breui adeò tempore Adimanti fit. Aurum autem concauum nobis sit ad cibum ex eo capiendum, pocula verò haudquaquam leuia, vt Echecratis illa, sed duorum talentorum vnumquodque pondere. LYC. Quo pacto ergo pocillator plenum porrigat tibi poculum adeò graue? aut quomodo tu accipies ab eo, nisi cum magno negocio, non scyphum illo, sed Sisyphium quoddam pondus attollente? ADIM. Mi homo, ne mihi disturba votum. Ego verò etiam mensas totas aureas faciurus sum, & lectos aureos: si verò non tacueris, etiam ipsos ministros. LYC. Vide modò ne quemadmodum Midæ, & panis tibi & potus aurum fiat, & diescendo miser pereas, fame ista preciosa enectus. ADI. Tua igitur magis verisimiliter compones paulò pòst, Lycine, postquam ipse optare incipies. Cæterùm ad hæc vestis quoque purpurea mihi sit, & victus quammaximè delicatus:

ὕπνος, ἐφ' ὅσον ἥδιστος· φίλων προσόδοι καὶ διαλύσεις, καὶ τὸ ἅπαντας ἀποβλέπεσθαι καὶ προσκυνεῖσθαι. καὶ οἱ μὲν ἔωθεν πρὸς ταῖς θύραις ἄνω καὶ κάτω περιπατήσουσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Κλεαίνετος καὶ Δημοκράτης οἱ πάνυ, καὶ προσελθοῦσί γε αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀσπασθῆναι ἀξιῶσι, θυρωροὶ ἔμπλεω ἐφεστῶτες, ἐμμετρίως βάρβαροι πελταφόρους εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ τῆς θύρας, οἷα νεῶ αὐτοῖς ποιοῦσιν· ἐγὼ δέ, ὁπόταν δόξῃ, πεμψάς, ὥσπερ ὅδε ἄλλους, ἐκείνων μὲν οὐδένα ἐπιβλέψομαι ἐνίους. ἐάν τις πένης, οἷος ἦν ἐγὼ πρὶν θησαυρὸν εὑρεῖν, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, καὶ λουσάμενον ἥκειν κελεύσω τῆς ὥρας ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἱ δὲ ἀφθονώτατοι οἱ φαυλότατοι, ὁρῶντες ἅρματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον δυσχιλίους, ἐξ ἁπάσης ἡλικίας ὅ, τι πρὸ τοῦ ἀνθηρότατον ἕκαστος δεῖπνα

tus: somnus, quoad fieri potest, suauissimus, amicorum salutationes & petitiones: & quod vulgo faciunt, omnes me vereantur & adorent: atque alij quidem primò statim mane ad fores sursum ac deorsum obambulent, inter ipsos autem & Cleænetus & Democrates, illi supra modum. Atq; accedentibus quidem ipsis, & ante alios intrò recipi volentibus ianitores septem astantes, ingentes barbari, in frontem statim impingant ianuam, perinde atq; ipsi nūc alijs faciunt. Ego verò, quando visum fuerit, prospiciens quemadmodum sol, illorum quidem nonnullos ne aspiciam quidem: si verò pauper quispiam, qualis ego videlicet fui ante repertum thesaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam sub tempus venire iubebo. Diuites autem isti rumpentur, aspicientes vehicula equos, & pueros formosos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quisque fuerit maximè floridus. Deinde &

ωνα ἐπὶ χρυσοῦ, ἐντιμὸς γὰρ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ λιαν ἐμὲ τάραχος ἐξ ἰθηείας, οἶνος δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ Ἰθηείας καὶ τοῦτο, μέλι δὲ ἡμέτερον τὸ ἄωυρον, καὶ ὄψα παντα χόθεν, καὶ σῦς καὶ λαγὼς, καὶ ὄρνις ἐκ Φάσιδος, καὶ ταὼς ἐξ Ἰνδίας, καὶ ἀλεκτρυὼν Νομαδικός. οἱ δὲ σκευάζουτου ἕκαστα, σοφισταί τινες, περὶ θέματα καὶ χυμοὺς ἔχοντες. εἰ δέ τινι προπίοιμι, σκύφον ἢ φιάλην αἰτήσας, ὁ ἐκπιὼν ἀποφερέτω καὶ τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ νῦν πλούσιοι, πρὸς ἐμὲ ἴροι, καὶ προσάταν ἅπαντες καὶ ἐκ ἔτι τὸ ἀργυροῦν θυεῖκλιον ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ, καὶ μάλιστα, ἐπειδὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρῳ τοσούτῳ κεκομμένους. τῇ πόλει δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ὑπάρξει ἄν· οἱ δὲ δημόται, καὶ τὰ μέτρα ἕκαστον δραχμὰς

ceæias in auro appositas (vile enim argentum, & nihil ad nostram fortunam) ac sasamentum quidem ex Hispania, vinum autem ex Italia, oleum verò & ipsum ex Hispania, mel autem nostrae nouum, & igni nondum admotum. Praetereà obsonia vndequaque allata, suis videlicet, & lepores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaside, & pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vnumquodque apparant, sophistæ quidam sint, circa bellaria & sapores exercitati. Quòd si cui autem præbibero, scyphum aut phialam poscens: ille qui ebiberit, auferat secum & poculum. Diuites verò isti qui nunc sunt, præme Iri videlicet & mendici omnes videantur: neque amplius tum argenteam istam scutellam aut scyphum Dionicus in pompa spectandum præbebit? & maximè postquam videbit seruos etiam meos tam multo argento vti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. Ac pecuniarum quidē distributiones, singulis mēsibus drachmas

ciui

μοὶ, ὧν μὲν ἀργῦ ἑκατὸν, ὧν δὲ μιζίκῳ ἥμιου τούτων. Δημόσια δὲ εἰς καλὸν θέατρα καὶ βαλανεῖα, καὶ τὴν θάλατταν ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἥξω, καὶ ταῦθ' ὅπως λιμένα ἔσῃ, ἐπαγαγὼν ὀρύγματι μεγάλῳ τὸ ὕδατος, ὡς τὸ πλοῖόν μου πλησίον ὁρμεῖν, καὶ ἀφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ· τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν εἴκοσι μνᾶς ἑπταέμισυ χρυσοῦς παραμετρῆσαι, τὸν οἰκονόμον ἐκέλευον· ἄρ', Τιμολάῳ δὲ πέντε χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἀφειμαγμένῳ καὶ ταύτην, ὅτι λάλον ὄν, καὶ ἐπισκώπτει μου τὴν εὐχήν. τοιοῦτον ἐβουλόμην βιοῦναι τὸν βίον, πλοῦτον ἐπιβολὴν, καὶ τρυφὴν, καὶ πότους ἀλόγους ἀφθόνως χορηγοῦντα. ἔφην· καί μοι ὁ Ἑρμῆς συνεπαινέσειεν αὐτά. Λυ. οἶδα δή, ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοι ἐκ λεπτῆς μορφῆς ὁ παῖς οὗτος πλοῦτος ἀπήρτηται, καὶ ἢν ἐκεῖνό γε ἁρπάσῃ,

ciui quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum intromittam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati adnumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque chœnices: Lycino verò chœnicem solamq; etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, supra modum diffluens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & ad euentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex tenui admodum trama puer iste Plutus suspensus sit: ac si fors aliqua ruperit illam,

ραγῆ, πάντα οἴχεται, καὶ ἄν-
θρακες σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται; ΑΔΙ. Πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε; ΛΥ. Ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον, ὁπόσον χρόνον βιώσῃ πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ἔτι παρακμάσης σοι ἡ χρυσῆ τράπεζα, πρὶν ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρα, καὶ ἀρχήσασθαι ἢ ταὼ ἢ Νομαδικοῦ ἀλεκτρυόνος, ἀφυσήσας τὸ ψυχίδιον ἅμα, γυψὶ καὶ λόραξι πάντα ἐκεῖνα καταλιπών; ἢ ἐθέλεις καταστενάσομαί τοι τὸν μὲν ἀστίκα, πρὶν ἀπλαῦσαι τοῦ πλούτου, ἀποθανόντας· ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀπηρημωθέντας ὧν ἔσχον, ὑπό τινος βασκάνου πρὸς τὰ τοιαῦτα δαίμονος; εἶδες γὰρ που τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σοῦ πλουσιωτέρους γενομένους, ἐκπεσόντας ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων. ἵνα δέ σοι καὶ τοῦτο ἀφῶ, τό, τὴν ὑγιαίνειν ἐχέγγυον εἶναί σοι γνώσεσθαι καὶ βέβαιον; οὐχ ὁρᾷς πολλοὺς τῶν πλουσίων, κακοδαιμόνως διὰ γούτας

illam, omnia euanescent, & carbones tibi thesaurus ist erit? ADIM. Quomod dicis hoc, Lycine? LYC. Quoniam, ô optime, in certum est quantum tempo ris victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tib mensa ista aurea, priusq. quam manum admoueas, & pauonem aut gallum Numidicum deguste, exhala ta animula abiturus sis, vul turibus & coruis omnia il la relinquens? An vis vt e numerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam viuos, ijs qua possidebant, spoliatos at que exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat An non audis Crœsum & Polycratem, multò te opu lentiores cùm fuerint, breui adeò tempore à bonis illis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò fir mam putas fore, atque con stantem? An non vides multos diuitum infeliciter ætatem agere

ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων
ὡς μὴ ὅδε βαδίζειν δυνα-
τόν· ἐνίους δὲ τυφλοὺς, ἢ τῶν
γλωσσῶν τὴν ἀλγουμένους; ὅτι
γὰρ οὐκ ἂν ἕλοιο, πλουτῶν δὶς
τοσοῦτον πλοῦτον, ὅμοια τοῦ-
τῳ Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ,
μὴ θηλιώδη, ὡς ἐκεῖνος, τὴν
γυναῖκα, καὶ μὲν ἔπης, ἰῶ λύγδε,
ὡς ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ τοῦ-
τοῦ, καὶ λῃστὰς, καὶ φθόνον
τὸν μισούμενον παρὰ τῶν πολλῶν
ἀνθρώπων, οἷον δὴ πραγμάτων ἄξι-
ον ὁ θησαυρὸς γίγνεται;
ἄδει. ἀεὶ σύ μοι, ὦ Λυκῖνε,
ἀντίπαλος, ὥστε ὅτι τοῦτο χοί-
νικίδα ἔτι λάψῃ, ἐς τέλος μὴ
τῆς εὐχῆς ἐπιορκήσῃς. ΛΥ.
ἔδει μὴ κἀμὲ καλεῖν τοὺς πολ-
λοὺς τῶν πλουσίων ἀναδύεσθαι, μὴ ἀνα-
καλεῖσθαι τοῦτο ἐπόχθοιν. ἀλλὰ
σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος εὔχου.
ΣΑΜ. ἐγὼ δὲ, Ἠπειρώτης γάρ
εἰμι, Ἀρκὰς, ἐκ Μαντινείας,
ὡς ἴστε, ναῦν μὲν οὐκ αἰτήσομαι

agere, doloribus ab morbis vexatos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo affectos? Nam quòd ne alterum quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille muliéroſus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixeris. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Præterea & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Videsnimirum cuiusmodi rerum causa extiterit tibi thesaurus iste. ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum insecteris. LYC. Atqui hoc quidem iam communi diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, vt continente viam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi

contin-

γνέσθαι, ἵν' γε τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδωδίμον· ὅσῃ μικρολογήσομαι πρὸς ζῶν θεὸς, θυσαυρὸν αἰτῶν, καὶ μυρίων πημνῶν χρυσίον, ἐπὶ (δυναῖτο γὰρ ἅπαντα οἱ θεοὶ, καὶ τὰ μέγιστα εἶναι δοκοῦντα, καὶ ὁ νόμος ἐστὶν, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φέρε μηδὲν ὀκνεῖν αἰτεῖν, ὡς ἐκείνων πρὸς ἅπαν ἀνανεύοντων) αὐτῷ δὲ βασιλεὺς γενέσθαι, οὐχ οἷός τ' Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος, ἐκλιπὼν τὴν βασιλείαν παρὰ πατρὸς, κρείττων· ἀλλὰ μοι, τὸ πρῶτον ἀπὸ λῃστείας ἀρξαμένῳ, ἑταῖροι καὶ σωματόται, ὅσον τριάκοντα, πιστοὶ μάλα καὶ πρόθυμοι γενέσθων μοι, εἶτα διὰ ὀλίγου, τριακόσιοι προσιόντες ἡμῖν, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις, εἶτα χίλιοι, καὶ μετ' ὀλίγον μύριοι. καὶ τὸ πᾶν, ὡς πρὸς τὴν μυριάδας, τὸ ὁπλιτικὸν ἱππεῖς ἦν, ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους. ἐγὼ δὲ, χειροτονηθεὶς ὑπ' ἀπάντων προκριθεὶς, ἄρχων ἀ-

γαθὸς

contingere, vt quam ciuibus meis spectandam exhibere impossibile sit. neque scrupulosè adeò cum diis rationem inibo, thesaurum petens, & aurum ad mensuram accumulatum: sed (possunt enim omnia dij, etiam ea quæ maxima videntur esse, & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri postulare, tanquam illis nihil non annuentibus) postulo videlicet rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut si quis alius accepto à patre regno imperauit: sed mihi principio à prædandi consuetudine exorso, socij & coniurati circiter triginta fideles admodum & audaces adsint. Deinde paulò pòst trecenti accedentes nobis alij super alios. Postea mille, & non multò pòst decies mille, postremò tota armatorum summa quinquaginta milia. Equitum autem circa quinq; millia sit. Ego verò suffragij cunctorum antepositus & electus, Imperator optimus

esse

εις & ἔναι δόξας, ἀρθρώπων ἡγεῖσθαι, καὶ πολιτεύμασι χρῆσθαι, ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη μεῖζον ἔναι τῶν ἄλλων βασιλέων, ὅτι ἀρετῇ προηρημένος τῆς στρατιᾶς ἄρχειν, ἢ κληρονόμος γενόμενος, ἄλλος πρὸ ἄλλου & εἰς τὴν βασιλείαν· ἐπεὶ τὸ Ἀδαμάντινον θησαυρῷ παραπλήσιον τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἤδιον, ὥσπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς δι' αὐτοῦ κτησάμενον & τὴν ἀρχὴν σεαυτόν. ΛΥ. παπαὶ, ὦ Σαμιππε, οὐ μικρὸν, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τ' ἀγαθῶν ἁπάντων οὐχ ἥττους, ἄρχειν ἀσπίδ' & τοιαύτης, ἀεὶς & ἐπὶ προκεκριμένοις ὑπὸ τῶν πρώτων τεταγμένων. τοιοῦτόν μοι δοκεῖς Μαντινέα θαυμαστὸν βασιλέα καὶ στρατηγὸν ἐπιλελοιπέναι πρῶτος & πλὴν ἀλλὰ βασιλεύς, καὶ ἡγεῖ τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἀγαπῶμεν τό, τι ἱππικὸν, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσπιδιώτας· ἐθέλω γὰρ ἐπίστασθαι, οἷ βαδιεῖσθε τοσοῦτον

esse videar, qui & hominibus præeam, & rerum administrationem geram. Vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vipotè qui virtute cæteris antepositus, exercitui imperem, non per successionem hæreditariam ab alio in regnum introductus. Nam hoc Adamanti thesauro non dissimile foret, & ipsa res haudquaquam eodem modo suauis, vt cùm aliquis videtur ipse per se ipsum potentiam ac principatum assecutus esse. LYC. Papæ, Samippe, haudquaquam exiguum aliquid tu quidem, sed ipsum adeò caput bonorum omnium postulâsti, videlicet aciei tantæ optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem scilicet nobis Mantinea, & tam admiratione dignum regem atque imperatorem, interim dum non animaduertis, enutriuit. Verùm age regna, præi militibus, & exorna equestrem exercitum, pariter & viros clypeum gestantes. Cupio enim scire quónam profecturi sitis tam

ζοῦζοι ὄντ]ως, ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ἐπί τινας ἀθλίους πρώτους ἀφίξεσθαι. Σάμιππος, ὦ Λυκῖνε, μᾶλλον δέ, εἴ σοι φίλον, ἀπολύθητι ἡμῶν· ἵππαρχον γάρ σε τετρακισχιλίων ἀποφαίνω, καὶ τὴν μίτραν, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑποκλίνας εἰς τὸ Περσικὸν, προσκυνῶ σε, προσαγαγὼν εἰς τοσοῦτον τὴν χάριν, τιμῶν τὴν τιάραν, ὀρθὴν ἔχων, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δὲ τῶν ἐρρωμένων τούτων τινὰ ποίησον ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι λίαν ἄφιππός εἰμι, καὶ ὅλως ἐπίβαιν' ἵππου ἐν ὀλίγῳ πρὸ τοῦ χρόνου. δίδου δίνην, μὴ τοῦ σαλπιγκτοῦ ἐπορμῶντος, ἐμπεσὼν ἐγὼ τε, συμπαλαιθῶ ἐν τῇ τυρβῇ, ὑπὸ τοσούτοις ὁπλαῖς, ἢ καὶ θυμοειδὴς ὁ ἵππος ὤν, ἐξενέγκῃ με, τὸν χαλινὸν ἐν δακὼν, εἰς μέσους δὲ τοὺς πολεμίους ἢ δι' ὅλου καταβληθῶ μὲ πρὸς τὸ ἐφίππεσον· εἰ μέλλω μηδὲν τι ἄνω, καὶ ἔχεσθαι τοῦ χαλινοῦ. Ἀλλά. ἐγώ σοι, ὦ Σαμίππε, ἡγήσομαι τῶν ἱππέων, Λυκῖ-

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primos expeditionem facturi. SAM Audi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere vnà nobiscum. Præfectum enim alæ constituam te equitum quinque millium. LYC. At pro honore quidem isto, ô rex, gratiam tibi habeo, ac Persico more procumbens adoro te, circumactis post tergum manibus venerando tiaram rectam istam, atque ipsum diadema. Tu verò ex validis istis aliquem, præfectum equitum designa. Nam ego tibi à re equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hunc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum intonante, decidens ego, in tumultu à tot vngulis conculcer, aut etiam equus ferocior existens arrepto freno in medios hostes efferat me, aut denique oporteat me alligari ephippio, si manere super illud debeam, frenumq; tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equites,

Lycinus

Λυκῖν& δ' τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. δίκαια& δ' ἂν εἴη τυχεῖν παρὰ σοῦ τῶν μεγίστων, ὃς τοῖς σὺν μεδίμνοις δώρησάμην& ἰσοσήμου χρυσίου. Σκ. καὶ αὐτὸς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, εἰ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γενόμενον. ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππεῖς, Ἀδείμαντον ἡμῖν ἄρχειν, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα; πάντων, ὡς ὁρᾷς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐχόντων. ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τοῦ ἱππικοῦ, Λυκῖν& δὲ ἐχέτω τὸ δεξιόν· οὗτοι δὲ Τιμόλα& ἐπὶ τὸν εὐώνυμον τετάξονται. ἐγὼ δὲ καλὰ μέσον, ὡς νόμ& βασιλεύσι τῶν Περσῶν, ἐπειδὰν αὐτοῖς συμπερίφρειαν αὐτοῖς βάλωντά τινας. προϊόντων δὲ ἤδη τὴν ἐπὶ Κορίνθου, δόξαν ὀρεινῆς, ἐπευξάμενοι τῷ βασιλέως Διΐ. καταβάντες τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χειρωσώμεθα (οὐδεὶς γὰρ ὁ ἀνασταθησόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα, σὺν σοῖς δ' ἀκονητὶ καμάτῳ νικήσομεν) ἐπι-

Lycinus autem dextrum cornu habeat. Meritus autem sum qui maximos honores abs te consequar, vt qui te tam multis medimnis auri signati donauerim. SAM. *Ipsos interrogemus equites, Adimante, num recipere te velint præfectum suum. Cui igitur placet, equites, Adimantum præfectum vestrum esse, manum attollat. Omnes, vt vides, Adimante, suffragantur tibi. Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò medicam aciem regam, pro eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi assidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, comprecati Iouem Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma apponet, cùm tam multi simus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-*

ἐμβιβάντων ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἵππους ἐς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάζοντες, (παρεσκεύασται δ' ἐν Κεγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα ἅμαξαι, καὶ τἆλλα πάντα) διαπλεύσωμεν τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. ἔπειτα ἐκεῖθεν ἀπὸ Ἀρτέμιδος θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀτειχίστους λαβόντες, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀπολιπόντες, πεζῇ μὲν ἐπὶ Συρίας, διὰ Καρίας, ἔπειτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισιδῶν, καὶ τῆς παραλίου καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικώμεθα. Λυ. ἐμὲ, ὦ βασιλεῦ, εἰ δοκεῖ, σατράπην τινὰ τῶν Ἑλλήνων κατάλιπε· δόλιος γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺν ἀπολιθεῖν οὐκ ἂν ῥᾳδίως ὑπομείναιμι. σὺ δὲ ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Παρθυαίους ἐλάσειν, μάχιμα φῦλα, καὶ τῶν βελῶν εὐστοχα· ὥστε ἅμα παραδοὺς τὸ δεξιὸν ἐμὲ Ἀντίπατρόν τινα ἕκαστον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, μή με καὶ διαπείρῃ τι

sis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis & frumentum satis multum, & naues quæ sufficiant, cæteráque ad hanc rem omnia) traiiciamus per Aegæum in Ioniam, & exinde ibi sacris Dianæ peractis, ac ciuitatibus nullo defendente captis, præfectisq; ibidem facilè relictis, in Syriam pergamus, per Cariam itinere facto inde per Lyciam, & Pamphyliam, & Pisidas, & vtranque Ciliciæ oram, maritimam videlicet & montanam, donec ad Euphratem peruenerimus. LYC. At me, ô rex, si placet, satrapam aliquem Græcis relinque. Formidolosus enim sum, neq; domo longiùs abire facilè sustinuero: tu verò videris etiã contra Armenios & Parthos exercitum ducturus esse, gentes bellicosas, & sagittandi perquàm peritas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam sagitta me

τὴς ὀϊσῷ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ ἐμμνὰ, περὶ Σοῦσα ἢ Βάκτρα ἡγούμενόν σοι τῆς φάλαγγος. ΣΑΜ. ἀφίστασαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν καλὸν λόγον, ἀλλὸς ὢν, ὁ δὲ νόμος, ἀποτίμᾶσθαι τῷ ἀτάκτῳ, εἴ τις λιπὼν φάνοι τὸ τῶν τάξιν. ἀπ' ἐπεὶ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἔζευκται, καὶ καταπύλαι ὑπόκεινται, ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα, ὑπάρχοι κατέχουσιν, ἀπ' ἐμοῦ ἐκάστοις ἔθνεσι ἐπικεχθέντα. οἱ δὲ καὶ ἀπίασι, τῷ Φοινίκῃ ἡμῖν ἐν δέοντι, καὶ τῷ Παλαιστίνῃ, ἔπειτα καὶ τῷ Αἰγυπτίῳ προσξόμενοι· σὺ πρῶτος, ὦ Λυκῖνε, διάβαινε, τὸ δεξιὸν ἄγων, ἔπειτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὗτοι Τιμόλαος· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τὸ ἱππικὸν ἄγε σὺ, ὦ Ἀδείμαντε. καὶ ὅλως μὲν τῆς Μεσοποταμίας οὐδεὶς ἀντιτέτηκεν ἡμῖν πολέμιος, ἀπ' ἐκόντος, αὐτούς τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνθρωποι ἐνεχείρησαν. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐλθόν-

me transfigat ea parte qua nudus maximè ero, miserum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem tibi. SAM. Aufugis, Lycine, ac q deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, omniâque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt; alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen; & exinde Aegyptium quoque adiuncturi: age tu primus, Lycine, transi, dextrum ducens cornu, deinde ego sequar, & post me Timolaus hicce. postremus autem equestrem duc exercitum, Adimante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & arces, homines dediderunt. Etiã ad Babylonẽ

ἐληθόντος, ἀπροσδόκητοι παρήλθομεν εἰς τὸ ἔσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβων ἤκουσε τὴν ἔφοδον. ἔπειτα εἰς Σελεύκειαν παρελθὼν, παρασκευάζεται, ἱππέας τε ὅτι πλείστους μεταπεμπόμενος, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας. ἀπαγγέλλουσι δ' οὖν οἱ σκοποὶ, ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν ἤδη μυριάδας τῶν μαχίμου συνειλέχθαι, καὶ τοὺς τριάκοντα ἱπποτοξότας, καὶ τοὺς οὔπω ὁ Ἀρμένιος παρεῖναι, ὅτι οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλατταν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἀπὸ Βάκτρων, ἀπ' ἐσχάτου τοῦ πλησίον, καὶ προαστείων τῆς ἀρχῆς, οὕτω ῥᾳδίως τοσαύτας μυριάδας διεξαγαγεῖν καιροῦ σοι ἤδη, σκοπεῖν ὑμᾶς ὅ, τι χρὴ ποιεῖν, Ἄδιμ. ἀπ' ἐγὼ μὲν φημι δεῖν ὑμᾶς. τὸ μὲν, ἀναστῆσαι τὴν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ὑμᾶς δὲ, τὸ ἱππικὸν, αὐτοῦ μεῖναι τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας.

accedentes, præter spem intra muros recepti sumus, ac vrbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontem cõmorans, aduentum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exẽcitum comparat, & equites quamplurimos vndecunque accersens, & sagittarios, & funditores. Renunciant itaque speculatores, ad centum myriadas hominum bello aptorum congregatos esse, & ex his viginti qui ex equis iaculantur. Neque tamen adhuc neque Armenius adest, neque ij qui ad Caspium mare habitant, neque Bactriani, sed ij tantùm qui in vicino degunt, & in ipso quasi suburbio regni. Adeò facilè tot myriadas ille recepit. Tempus igitur iam est vt videamus quidnam oporteat nos facere ADIM. Ato quidem censeo oportere vos, pedestrem videlicet exercitum proficisci hinc ad Ctesiphontem: nos autem, equites puta, manere hîc, & Babylonem asseruare. SAM. Etiam

τας. Σαλ. ἀφελείας σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, πλησίον τῆ λιμένος γνώμῃ. σοὶ δὲ τί δοκεῖ, ὦ Τιμόλαε; Τι. ἅπασι τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ στρίμενον ἐς ἄριον ἄμεινον παρασκευάσωνται, παντὶ χάρᾳ αὐτοῖς συμμάχων προσγενομένων. ἀλλ' ἕως ἔτι καθ' ὁδὸν εἰσὶν οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σά. εὖ λέγεις· σὺ δέ τι, ὦ Λυκῖνε, δοκιμάζεις; Λυ. ἐγώ σοι φράσω, ἐπειδὴ διακινήκαμεν, σιωτόνως ὁδεύοντες, ὁπότε καθίεμεν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν δὲ ἤδη τριάκοντά που σταδίους προκεχωρήκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος πολὺς· κατὰ μεσημβρίαν γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ἐπὶ τὰς ἐλαίας, ἐπὶ τῆς ἀναγεγραμμένης στήλης καθίσαντας ἀναπαύεσθαι, ἔπειτα οὕτως ἀνασάντας πορεύεσθαι, καὶ ἄνδρα τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. ἔτι γὰρ ἀθλίοις, ὦ μακάριε, ἂν δοκῇς, *Etiam tu metu effœminaris, Adimante, postquam propiùs periculo ventum est. Sed quid tibi videtur, Timolaë?* TIMOL. *Omnibus copijs eundum hosti obuiam esse, neque expectandum dum illi melius sese parárint, auxilijs vndique ipsis accedentibus: sed dum adhuc in itinere sunt hostes, adoriamur ipsos.* SAM. *Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid censes?* LYC. *Equidem tibi dicam. Posteaquam defessi iam sumus contendendo, & absque intermissione iter faciendo, quando in Piræum mane descendimus, & nunc autem triginta propè stadia processimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè est) hic alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, quiescendum paulisper esse. Deinde resurgentibus inde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem absoluendum esse.* SAM. *Etiámne Athenis, ô beate, tibi esse*

κᾶς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα, ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τῶν τειχῶν, ἐν τοσούτοις στρατιώταις καθήσαι, περὶ τοῦ πολέμου βραδυπορήσων; ΛΥ. ὑπέμνησας· ἐγὼ δὲ νύφειν ὤμην, καὶ σὺ παρὰ τὸ φανῆναι τὴν γνώμην. ΣΑΜ. πρόσιμεν δή, εἰ σοι δοκεῖ. καὶ ὅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μηδὲ προδῶσητε τὸ πάτριον φρόνημα· ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμβάνουσιν. ὥστε τὸ μὲν σύνθημα ἔστω, Ἐνυάλιος· ὑμᾶς δέ, ἐπειδὰν σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ δόρατα ῥύσαντες πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπείγεσθε συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, μὴ ἐντὸς γενέσθαι τῶν ξυμμάχων, ὡς μηδὲ πληγὰς λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς διδόντες. καὶ ἐπειδὴ εἰς χεῖρας ἤδη συμπλακησόμεθα, τὸ μὲν εὐώνυμον καὶ ὁ Τιμόλαος ἐπιθήσονται τοῖς καθ' αὑτούς, Μήδους ὄντας· τὸ δὲ δεξιὸν ἐπιτροπαῖον ἔτι. Πέρσαι

videris, qui circa Babylonem in campo ante muros inter tot milites ſedes de bello deliberans? LYC. Submonuiſti. Ego verò ſobrium eſſe me putabam, at tu in eo, vt ſententiam proferrem. SAM. Accedamus igitur, ſi tibi videtur. Ac vt viri fortes in periculis ſitis facite, neque prodatis patrios ſpiritus. Iam enim & hoſtes videlicet pugnam capeſſunt. Quare teſſera quidem Enyalius eſto. Vos autem poſtquam claſſicum cecinerit tubicen, cum clamore inuadentes, & clypeos haſtis pulſantes, properate cum aduerſarijs manum conſerere, ac cominùs pugnate, atque intra teli iactum conſiſtite, vt ne plagas accipiamus, dum illis ſpacium feriendi eminùs cõcedimus. Et quoniam ad manus mutuò iam ventum eſt, ſiniſtrum quidem cornu & Timolaus. in fugam verterunt eos, quibus cum congreſi ſunt, Medos. Media autem acies, & quod circum me eſt, æquo adhuc Marte pugnat.

Perſæ

θαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. καὶ ἡ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐπανέχουσιν, ὥστε, ὦ Λυκῖνε, αὐτός τι ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετὰ σαυτοῦ παρακελεύου δεξιοῦσθαι πρὸς ἐπίλασιν. Λυ. ὦ τύχης. ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνον ἐπιτύχω αὐτοῖς ἔλοξα ἐπελάσειν. καί μοι δοκῶ, ἢν βιάζωνται, οὐ διαμενεῖν, ποσὶ φαμὲν ἐς πρὸ παλαίστρας, ἔτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπών. Σά. μὴ δαμῶς· ἱκανῆς γὰρ αὐτῶν καὶ σὺ ἤδη τὸ μέρος. ἐγὼ δέ, ὡς ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, προκαλεῖται γάρ με, καὶ ἀναδύεται, πάντως αἰσχρόν. Λυ. νὴ Δία, καὶ τετρῶσθαι αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γάρ, καὶ τὸ πρωθεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον. Σαμ. οὐ λέγεις, ἐπισχόλαιον μέν μοι τὸ πρᾶγμα, καὶ ὀκνῶ ἐς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς μηδὲ πρὸς ὀλίγον

Persæ enim sunt, & inter eos ipse rex. Vniuersus autem equitatus Barbarorum in dextrum cornu nostrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipse vir fortis sis, & eos qui tecum sunt, exhortare ad fortiter excipiendam & sustinendam impressionem. LYC. *O fortunam. Aduersum enim me equites cuncti, solusque idoneus ipsis visus sum qui contrà ferar. Ac mihi videor, si vim adhibeant, transfugiturus esse, in palæstram hinc currens, belligerantes etiamnum vos relinquens.* SAM. *Nequaquam. Vincis enim & tu ipsos iam parte quadam. Ego verò, vt vides, etiam singulari prælio cum rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare omnino turpe fuerit.* LYC. *Per Iouem etiam vulneraberis statim admodum ab eo. Nam hoc quoque regium est, vulnerari de regno dimicantem.* SAMIP. *Bene dicis. Leue tamen, & vix summam cutem perstringens vulnus hoc, neque etiam in aperta corporis parte, vt ne*

ἀλλὰ ὕστερον ἄμορφον γένηται, πλὴν ἀπὸ ὀρχῆς, ὅπως ἐπιλαθῇς, μιᾷ πληγῇ αὐτόν τε καὶ τὸν ἵππον διάπειρα, πλὴν πόγχλῃ ἀφεὶς; ἔπειτα πλὴν διαφαλὴς ἀκρωμὼν, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γέγονα, προσκυνούμενος ὑφ' ἁπάντων. οἱ βάρβαροι προσκυνήσονταν ἡμᾶς, κατὰ τὸν Ἑλλήνων νόμων ἄρξω, εἷς σφετερὸς ὀνομασθήσομαι. ἐπὶ τούτοις ἄρα ἐννοεῖτε, ὅσας μὴ πόλεις ἐπωνύμους ἐμαυτῷ οἰκίσω, ὅσας δὲ καὶ καθαιρήσω, εἰλὼν καλὰ ἐργάσομαι, αἳ ἂν ὑβείσωσί τι εἰς πλὴν ἀρχήν. ἁπάντων δὲ μάλιστα Κυδίαν τὸν πλησίον μετελεύσομαι, ὃς ὅμορος ἤδη ὢν μοι, ἐξώσει τῆς ἀγροῦ, ἐπιβαίνων κατ' ὀλίγον εἰς τὸ ἔσω τοῦ ὄρους. Λυ. πέπαυσο ἤδη, ὦ Σάμιππε· καιρὸς γάρ, σὲ μὲν ἤδη μυριάκις τηλικαύτην μάχην ἐν Βαβυλῶνι νενικηκότα τὰ ἐπινίκια εἰσάδειν δοκεῖν, σοὶ

cicatrix quidem deformis apparitura sit postea. Cæterùm vides quo pacto ipse in cursando vna adeò plaga & ipsum & equum emissa hasta transegerim: deinde amputato capite, & ablato diademate, rex adeò ipse factus iam sim, & ab omnibus adorer? Barbari igitur adorent nos, ego verò iuxta Græcorum legem imperabo, atque vnus Imperator nominabor. Post hæc igitur cogitate, quàm multas quidem ciuitates cognomines mihi ipsi conditurus sum, quàm multas autem etiam destructurus pervim captas, si quæ contumeliosè aliquid in regnum fecerint. Omnium autem maximè Cydiam istum diuitem persequar, qui cùm mihi vicinus tam esset, eiecit me agro, transcendens paulatim in interiora finium.

LYCIN. Desine tandem, Samippe. Tempus enim est, te quidem post pugnam tantam superatam, Babylone conuiuium celebrare, & victoriæ sacra peragere (iam enim extra præscriptum stadium, opinor, pro-

σοι ἀρχὴ, Τιμόλαον δ' ἐμοὶ
δῶ μέρεα εὔχεσθαι, ὅτιμ ἂν
ἐθέλῃ. Σάμ. τί δ' οἰῶ, ὦ Λυκῖνε,
οἷά σοι ἐπῄεσθαι δοκῶ; Λυκ. πα-
ραπολύ, ὦ θαυμασιώτατε βα-
σιλέων, ἐπιπονώτερα καὶ βιαιό-
τερα τῶν Ἀδειμάντου, παρ' ὅ-
σον ἐκεῖνος μὲν ἐν τρυφῇ διε-
τέλουν χρύσια ἐκπώματα
πωλεῖνον τοῖς συμπόταις, σὺ
δὲ καὶ ἐπιπρώσκου μονομα-
χῶν, καὶ ἐδιώδιες, καὶ ἐ-
φρόντιζον νύκτωρ, καὶ μεθ'
ἡμέραν· οὐ μόνον γάρ σοι
τὰ παρὰ τῶν πολεμίων φο-
βερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ
μυρίαι, καὶ φθόνος παρὰ τῶν
σωόντων, καὶ μῖσος καὶ κο-
λακεία. φίλος δὲ οὐδεὶς ἀ-
ληθὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δέος
ἅπαντες, ἢ πρὸς τὴν ἐλπί-
δα τῦνοι δοκοῦντες ἔναι.
ἀπόλαυσις μέν γε οὐδὲ ὄνυξ
τῆς ἡδέως, ἀλλὰ δόξα μόνον,
καὶ πορφυρὶς χρυσῷ ποικί-
λη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ
μετώπῳ, καὶ δορυφόροι πρόιον
τες,

proceſsit tibi imperium) Ti-
molaum autem viciſsim o-
ptare quicquid voluerit.
SAMIP. Quid igitur, Ly-
cine? qualia tibi poſtulaſ-
se videor? LYC. Longè,
ô præclariſsime regum, la-
borioſiora & violentiora,
quàm quæ Adimantus: quip-
pe cûm ille quidem in de-
licijs verſaretur, & duo-
rum talentorum pocula aur-
rea compotoribus porri-
geret, tu verò etiam vul-
nerabaris ſingulari præ-
lio dimicans, & metue-
bas, & curis diſtinebaris
noctu, interdiúque. Non
ſolùm enim ea quæ ab ho-
ſtibus fierent, formidan-
da tibi erant, ſed & inſi-
diæ innumerabiles, & in-
uidia eorum quibus cum vi-
uebas, & odium, & adula-
tio. Amicus autem nullus
verus, ſed ad metum omnes
vel ſpem beneuolentiam ſi-
mulantes. Fruitio certè vo-
luptatum ne per ſomnium
quidem, ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, &
faſcia candida circum frontem, & ſatellites præeuntes,

τὸν τὰ δ' ἄλλα λάλιστον ἀσφόρητος, καὶ ἀνελία πολλή. καὶ ἢ χρηματίζειν τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, ἢ δικάζειν, ἢ καταπέμπειν τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἤ τοι ἀφίσταταί τι ἔθνος, ἢ ἐπιπολάζουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. δεδιέναι οὖν δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι, καὶ ὑπολαμβάνειν, ὑπὸ πάντων μᾶλλον, ἢ ὑπὸ σοῦ τοῦ ἐν Λακεδαίμονι εἶναι. καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε πῶς οὐ ταπεινὸν, ὅτι καὶ νοσεῖς τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ ὁ θάνατος δείδιε τοὺς δορυφόρους, ἀπ' ἐπιφορᾶς, ὁπόταν αὐτῷ δοκῇ, ἄγει οἰμώζοντα, οὐκ ἀλέξαντος τὸ διάδημα; σὺ δὲ ὁ οὕτως ὑψηλὸς, καταπεσὼν, ἀκάσπας ἐκ τοῦ βασιλείου θρόνου τοῦτο ὁδὸν ἄπει, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἐλαυνόμενος ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν, χῶμα ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλη μακρὰ, ἢ πυ-

Cætera autem, labor intolerabilis, & acerbitas multa. Et aut responsa dare ab hostibus venientibus oportet, aut ius dicere, aut mittere ad subditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel incursiones fiunt ab ijs qui extra imperium degunt. Timere itaque oportet omnia, & habere suspecta. Et in summa, ab omnibus magis quàm à te ipso beatum prædicari. Nam illud quoque an non humile & abiectum, quòd & ægrotas eodem modo cum priuatis, & febris in nullo discrimine habet te regem, neque etiam mors metuit satellites tuos, sed superueniens quandocunque ipsi lubitum fuerit, ducit plorantem te, nihil verita diadema istud? Tu verò ille sublimis adeò ex alto decidens, abreptus è solio regio, eandem viam abis cum multitudine, eodēq; honore cum cæteris inter gregem mortuorum agitaris, tumulum excelsum supra terram, & columnam in longum porrectam, aut pyra-

πυραμίδα ἰσόγραμμον, τὰς γωνίας ἀρθὰς ἐπιφέρουσαν, ἐπιπρόθεσμα καὶ ἀνυποπτότατα φιλοτιμήματα. ἐκείνους δ' ἐκεῖναι καὶ νεὼς, οὓς ἀνιστᾶσιν αἱ πόλεις θεραπεύουσαι, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀποῤῥεῖ, καὶ ἄπεισιν ἀμνήμονα. ἴσθι δὲ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλεῖστον παραμένῃ, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτοις αὐτῶν γενομένοις; ὁρᾷς οἷα μὲν ζῶν ἔτι ἔξεις πράγματα, ἀνιαρὰ καὶ φροντίσαι καὶ μεμνῆσθαι οἷα· δὲ καὶ μετὰ τὸν ἀναστατὸν ἔσται; ἀλλ' ἄλλα σὸν αὐτῷ, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ὑπερβαλῇ τοὺς, ὥσπερ ἑνὸς ἀνδρὸς σωφρονοῦντος, καὶ πράγματα ἔχειν ἀνιαρότατα. Τι. σκόπει γοιῦν, ὦ Λυκῖνε, εἴ τι ἐπιλήψιμον εὔξομαι, καὶ ὅ, τι ἂν δυνατὸν ἀνυποθέτως. χρυσὸν μὲν οὖν καὶ θησαυροὺς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας καὶ πολέμους, καὶ δείματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ ἐκὸ-

pyramidem æquis ac rectis angulis assurgentem post te relinquens, serotina videlicet, & tum insensibilia magnificentiæ spectacula. Statuæ autem illæ & templum quæ ciuitates erigunt colentes, & magnum illud nomen omnia paulatim defluunt atque abeunt neglecta. Quòd si autem quammaximè etiam in longissimum perdurârint, quis quæso fructus eorum amplius fuerit, cùm sensu careas? Vides qualia quidem etiam viuus negotia habituru sis, metuendo videlicet, & cogitando, & laborando: qualia verò & illa quoque quæ post mutationem sequentur. Sed iam tuum erit, Timolaë, optare: ac vt superes istos vidæ, quemadmodum decet virum intelligentem, & rebus vti scientem. TIMOL. Attende igitur, Lycine, num quid reprehensione dignum optabo, & quidnam arguere quispiam meritò possit. Nam aurum quidem, & thesauros, & medimna nummorum, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ

ἃ ἀκότως λίθαλθε, ἐκ ἀτύ-
θωμα· ἀδύβατα γὰρ ταῦτά γε,
καὶ πολλὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔ-
χοντα, καὶ πλέον τὸ ὑλίως
τὸ ἀνιβρὸν ἐν αὐτοῖς ἢ. ἐγὼ
δὲ βόλομαι, τὸν Ερμῆν ἐντυ-
χόντα μοι λοιπόν τινας λα-
κτυλίους τοιούτους τινὰ λιπα-
μεῖν, ἵνα μὴ, ὅσα ἀεὶ ἐρρῶ-
σθαι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα,
καὶ ἄπονον ἶναι καὶ ἀπα-
θῆ· ἕτερον δέ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι
τὸν περιθέμενον, οἷον καὶ ὁ
τοῦ Γύγου· τὸν δέ τινα, ὡς ἰ-
σχύειν ὑπὲρ ἄνδρας μυρί-
ους, καὶ ὅ, τι ἂν ἄχθος ἅμα
μυρίοι ἐνεγκεῖν μόλις δυνά-
μενοι, τοῦτο μόνον ἀναλα-
βέσθαι, ἔτι δὲ καὶ πάτεσθαι,
πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ
πρὸς τούτοις μοι ἶναι λακτυ-
λιόν τινα, καὶ μιὰ ἡμέρᾳ εἰς ὕπνον
καταπέμψαι, ὁπόσους ἂν ἐθέ-
λω, καὶ ἄπαξ θύραν πε-
σόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλε-
πωτέρου τοῦ κλείθρου, καὶ τοῦ
μοχλοῦ ἀφαιρεμένου, ταῦτα ἀμ
φότερα εἰς λακτύλιον δυνά-
σθαι.

quæ tu meritò reprehendi-
sti, haudquaquam postula-
bo. Caduca enim hæc, &
multis insidijs referta: &
plus molestiæ in ipsis est,
quàm dulcedinis. Cæterùm
Mercurium ego volo obuiam
mihi venientem dare nonnul-
nullos annulos, qui huiusce
modi vim habeant: primùm
quidem vt rectè semper va-
leam, & corpore sanus sim
& insauciabilis, & nulli
perturbationi obnoxius. Se-
cundum autem, vt ne con-
spici possit is, qui eum indu-
erit, qualis ille Gygis fuit.
Deinde alium quendam, vt
robore superem virorum de-
cem millia; atque onus quod
alioqui decem millia ho-
minum mouere simul vix
possent, ego solus facilè
in humeros attollere pos-
sim. Præterea autem & vo-
lare possim, longè à terra
in sublime sublatus, & ad
hoc quoque annulum quen-
dam habeam. Iam verò &
in somnum resoluere quos voluero, & omnem ianuam acce-
denti mihi aperiri, laxata sera, & dimoto obice, hæc ambo v-
num

θω. τὸ δὲ μέγιστον, ἄπός τις ἔσω ἐπὶ πᾶσιν ὁ ἥλιος, ὡς ἡδύσμιόν ἔναί μι, περιθέμενον παισὶ ζοῖς ὡραίοις, καὶ γυναιξί, καὶ ἀνδράσιν ὅλοις, καὶ μηδένα ἔναι ἀνέρασον, καὶ ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγὼ, καὶ ἀνὰ σῶμα, ὥστε πολλὰς γυναῖκας, οὐ φθάσας τὸν ἔρωτα, καὶ ἀνδράσιν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μειράκια, ἐπιμανῆναί μοι, καὶ ὀνδαίμονα ἔναι δοκεῖν, εἴ τινα καὶ μόνον παρόψαιμι αὐτῶν, εἰ δ' ὑπερορῴω, καὶ ἐκεῖνα ὑπὸ λύπης ἐκπνεύσω καὶ ὅλως, ὑπὲρ τὸν Υάκινθον ἢ Υλαν, ἢ Φάωνα τὸν Χῖον ἔναί μι. καὶ ταῦτα πάντα ἔχων, μὴ ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ κατὰ μέτρον ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀλλ' ἔτη χίλια, νέον ἐκ νέου γιγνόμενον διαβιῶναι, ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἀεὶ ἀπανθρώμενον τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄφεις. οὐδὲν γὰρ λείψει μοι ταῦτα ἔχοντι πάντα γὰρ ἐμὰ ζῶ

mus annulus posſit. Et quod maximum eſt, alius quiſpiam ſit ſupra omnes ſuauiſsimus, qui me amabilem faciat indutus, & pueris formoſis, & mulieribus, & populis totis, neque quenquam amoris expertem eſſe ſinat, & cui non deſiderabiliſsimus ipſe videar, atque in ore ſim, ita vt multæ mulieres, dum amorem pati nequeant, ſe ipſas etiam ſuſpendant, & adoleſcentuli ad inſaniam redigantur mei deſiderio: adeóque ſeipſos beatos eſſe putent, ſi quem ipſorum vél aſpiciam ſolùm: ſi verò contemnam, etiam illi mœrore pereant: & in ſumma, ſupra Hyacinthum, aut Hylam, aut Phaonem Chium illum ſim. Atq; hæc omnia habeam non in breue tempus ac ſtatim moriturus, neque etiam ad menſuram humanæ vitæ viuens, ſed annos mille, ſubinde iuuenis ex iuuene renaſcens, viuendo exigam, circa decimumſeptimum quenque annum exuens ſenectutem, perinde atque ſerpentes. Nihil enim deerit mihi, cùm hæc habebo. Siquidem omnia quæ-

ὦ ἄν τὰ τῶν ἄλλων, εἰς ὅσον ἀνοίγειν τὰς θύρας ἐδυνάμην, καὶ δοκεῖν τοὺς φύλακας, μὴ ἀθέατον ἔμαι εἰσιόν. ἔδει δὲ ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορέοις θέαμα πρόσφορον, ἢ κτῆμα τίμιον, ἢ ὅ τι ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδύ, ἐμὲ μεταδιδόμην, ἀπ' αὐτὸς ἐπιτρίβην. ἀφίλαυτον ἁπάντων εἰς μέσον. καὶ ἐπεὶ γρὺψ, πτηνὸν θηρίον, ἢ φοίνιξ, ὄρνεον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον τοῖς ἄλλοις, ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο ἑώρων ἄν. καὶ τὰς πηγὰς δὲ τὰς Νείλου μόνον ἂν ἐπισάμην, καὶ ὅσον τῆς γῆς ἀοίκητον, καὶ εἴ τινες ἀντίποδες ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ἀντίον τῆς γῆς ἡμίσφαιρον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀστέρων φύσιν καὶ σελήνης, καὶ αὐτοῦ ἡλίου ῥᾳδίως ἂν ἔγνων, ἀπαθὴς ὢν τοῦ πυρός. καὶ τὸ πάντων ἥδιστον, εὐθυμηδὸν ἀγγεῖλαι εἰς Βαβυλῶνα, τίς νικήσειν Ὀλυμπιάδι· καὶ ἀριστήσαντα, εἰ τύχοιμι ἐν Συρίᾳ, δειπνῆσαι ἐν Ἰταλίᾳ.

quæcunque alij habent; mea futura essent, quatenus & fores aperire possem, & sopire custodes, & ipse ingressus inuisibilis esse. Quòd si apud Indos aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum ac nouum foret, aut res aliqua preciosa, aut quicquid esu vel potu dulce: nihil veritus, seipse eò aduolans fruerer omnibus ad satietatem vsque. Et quia Gryps alata fera, aut Phœnix auis apud Indos à cæteris videri nequit, ego verò etiam illud viderem. Et fontes Nili quoque solus scirem, & terræ quicquid inhabitabile est, & si qui Antipodes ex aduerso nobis habitant, australem terræ partem dimidiam tenentes. Præterea autem & stellarum naturam, & Lunæ, & ipsius Solis, facilè nosse sem, vt qui ab igne illorum lædi non possem. Et quod omnium suauissimum fuerit, vno eodémque die annunciare Babylonem possem quisnam in Olympijs vicisset: & si fortè in Syria pransus essem, cœnare in Italia:

Si

πίῃ. εἰ δέ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμύνασθαι καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, πέτρου ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐπισκιρτῆσθαι τὸ κρανίον τοῖς τε αὖ φίλους εὖ ποιεῖν, ἐπιχέαντα κοιμωμένοις αὐτοῖς τὸ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις ὑπερόπλης εἴη, ἢ τύραννος ὢν πλούσιος ὑβριστὴς, ἀραμένῳ αὐτὸν, ὅσον ἐπὶ σταδίους εἴκοσιν, ἀφεῖναι φέρεσθαι κατὰ τῶν κρημνῶν, τοῖς παιδικοῖς δὲ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν ἐξῇ, εἰσιόντα ἀθέατον, κοιμίσαντα ἅπαντας, ἄνευ ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ καὶ κεῖνο δεῖ, τοὺς πολεμιωτάτους ἐπισκοπεῖν, ἔξω βέλους ὑπερωρυμένον. καὶ εἰ δοξείη μοι, παθεῖν ἂν τοῖς ἐκπεπτωκόσι, κοιμίσας τοὺς κρατοῦντας, νικᾶν παρεῖχον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέψασιν ἀπὸ τῆς φυγῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ἐποιούμην ἂν τὸν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὰ εἶναι, καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἄλλοις. τοῦτο ἦν ἄκρα εὐδαιμονία δεῖ, μὴ.

Si quis autem inimicus mihi foret, vlciſci etiam iſtum ex obſcuro iniecto in caput eius ſaxo, ita vt diminueretur ei cerebrum: amicis autem contrà benefacere, offundendo dormientibus ipſis aurum. Ac ſanè ſi quis ſuperbus foret, aut tyrannus diues contumelioſus, ſublatum ipſum ad ſtadia viginti per præcipitia ſupernè deijcerem. Cum puſionibus autem nemine prohibente conuerſari mihi liceret, quippe cùm & videri non poſſem ingreſſus, & omnes in ſomnum reſoluerem, ſolis illis exceptis. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò ſpectare poſſem, extra teli iactum in altum ſublatus? Et ſi viſum fuiſſe, adiungendo me victis, & ſopiendo victores fugientibus victoriam ſubminiſtrare, fuga videlicet reuerſis. Et in ſumma, ludum quendam facerem vitam humanã, omniáq; adeò mea forent, ac deus viderer cæteris. Atque hæc ſumma felicitas eſt,

quæ

μήτε ἀφλιῶθαι μήτε ἐπιβου-
λευθῆναι λωαμφύη, καὶ μά-
λιστα μετ' ὑγείας ἐν μακρῷ
τῷ βίῳ. Τί ἂν ἀτιάσαιο ὦ Λυ-
κῖνε, τῆς εὐχῆς; Λυ. οὐδέν, ὦ
Τιμόλαε· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς,
ἐναντιοῦσθαι ἀνδρὶ πλωῷ, καὶ
ὑπὲρ μυρίους τὼ ἰσχύι.
πλὴν ἀπὸ ἐκείνου ἐρήσομαί σε,
εἴ τινα ἄλλον ἐν τοσού-
τοις ἑώρακας, ὃς ὑπερέπτης,
γέροντα ἤδη ἄνδρα, οὕτω πα-
ρακεκινυκότα τὼ γνώμω, ἐ-
πὶ λεπτολις μικρῷ ὀχήματι,
ὅτε ἡ ὅλα διανῇ ἄνεμος τῷ λεπ-
τῷ λωαμένῳ, ἐπίρασον
πᾶσι, καὶ ταῦτα, φαλακρὸν ὄν-
τα, καὶ τὼ ῥῖνα σιμόν. ἀτὰρ
ἐπέ μοι καὶ τόδε, τί δήποτε
οὐχ εἷς δακτύλιος ἅπαντα
ταῦτα λωάται σοι, ἀπὸ τοσ-
σούτους ὑφιγμένος βαλίης,
τῷ ἀειρὰν ὑποφορτισμέ-
νος κατὰ δακτύλιον ἕνα,
μᾶλλον δὲ ὑπαίρει ὁ ἀεθ-
μὸς, καὶ δύσει καὶ τὼ δε-
ξιὰν σωωπλαβεῖν; καί τοι
ἑνὸς τοῦ ἀναγκαιοτάτου
πόδοιν, ὃς ὑπερτιθεμένου
σε,

quæ neque perire, neque in-
sidijs peti potest, & ma-
ximè cum bona valetudine
per longam ætatem. Quid
igitur est, Lycine, quod in
hoc voto culpare queas?
LYC. Nihil, Timolae: ne-
que enim tuum fuerit ad-
uersari viro alato, & qui
robore multa hominum mil-
lia superat. Veruntamen il-
lud interrogabo te, ecquem
alium videris inter tot gen-
tes, quas volando oberrá-
sti, senem iam virum men-
te à statu suo ita dimota,
qui annulo exiguo vectus,
totos adeò montes digito
mouere potuerit, amabi-
lem omnibus, idq; cùm cal-
uus esset, nasum haberet si-
mum? At verò etiam hoc
respondemihi: Cur tan-
dem non vnus annulus o-
mnia tibi ista possit, sed
tam multis reuinctus ince-
des, sinistra grauata per sin-
gulos digitos? imò verò ex-
cedit numerus, & necesse e-
rit etiam dextram ferendo
oneri succedere. Atqui vno adhuc necessario maximè opus

est

ῥι, πάνσοφ μωραίνοντα, πλὴν ποικίλῃ ταύτῃ λύρυζαν ἀφ-
ύσας· ἢ τοῦτο μὲν καὶ ὁ ἐλλε-
βορος, ἱκανὸς ποιῆσαι, λωρό-
τερος καὶ ποθεῖς. Τι. ἀπὸ πάν-
των, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς εὔξῃ
τι ἤδη ποτε, ὡς ἂν μάθωμεν,
οἷα αἰτήσεις ἀνεπίληπτα καὶ
ἀνεγκλητα, ὁ συκοφαντῶν
τὰς ἄλλους. Λυ. ἀπ' ἐμοῦ δοκεῖς
οὐκ ἐγὼ. κομψὸν γὰρ ἤδη πρὸς
τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βέλτιστος
οὑτοσὶ Σάμιππος, ἀμφὶ Βα-
βυλῶνα μονομαχῶν. καὶ σύ,
ὦ Τιμόλαε, ἀεισῶν μὲν ἐν Συ-
ρίᾳ, δειπνῶν δὲ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ
τοῖς ἐμοὶ ἐπιβάλλουσι σπουδαίοις
διαπεπραγμένοις, διαπλεῖς ποιοῦν-
τος ἄλλους τε οὐκ ἂν δεξαίμην,
πλουτήσας ἐπ' ὀλίγον, ἁπλοϊ-
κόν τινα πάνυ, ἀνιαθῆναι
μετ' ὀλίγον, ψυχῇ τῇ μά-
λα ἰσθίων, οἷα ὑμᾶς πείσεσθε
μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν ἡ εὐδαι-
μονία ὑμῖν, καὶ ὁ πολὺς πλοῦ-
τος οἴχηται ἀφανίσας, καὶ
αὐτοὶ

est, qui te indutum à stultitia cohibeat, multa ista insolentia detersa: aut an hoc quidem etiam Elleborus abunde potest, meracior videlicet hausta? TIMO. At prorsus, Lycine, etiam ipse optabis tandem iam aliquid quo discamus qualia tu postulaturus sis, irreprehensibilia videlicet, & quae accusari nequeant, quādoquidem cæteros calumniaris omnes. LYC. At non opus habeo voto ego. Venimus enim iam ad Dipylum, & optimus hic Samippus, dum circa Babylonem singulari prælio dimicat, & tu, Timolaë, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea studia quae ad me pertinebant, absumpsistis: recte sanè facientes, præsertim cum non in breue tempus diteſcere opulentia quadam quasi subuentanea, deinde post paulum mœrore affici, dum nudam aliquam massam panis comedam: quale vobis non multò post accidet, postquam felicitas quidem ista vobis multæque diuitiæ auolantes euanescent,

αὐτοὶ δὲ καταβάντες ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε καὶ διαδημάτων ὥσπερ ἐξ ἡδίστου ὀνείρατος ἀνεγρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας ὑμῖν εὑρήσετε, ὥσπερ οἱ τοὺς βασιλεῖς ὑποκρινόμενοι τραγῳδοὶ, ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ θεάτρου, λιμώττουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ταῦτα μικρὸν πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες. λυπήσεσθε οὖν, ὡς τὸ εἰκὸς καὶ δυσφορήσετε ἰδόντες τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ μάλιστα σύ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὸ αὐτὸ παθεῖν ᾧπερ Ἴκαρον, τῆς πτερώσεως διαλυθείσης, καταπεσόντα ἐκ τοῦ ἀέρος, καμοῦ βαδίζειν, ἀπολισθαίνοντας τοῖς λαπυλίοις ἐκείνοις ἅπασιν, ἀποῤῥυέντας τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως, ἐφ' οἷς ὑμᾶς ἔτυχε, δισσοῖς ὄσι, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντας.

ipsi autem digressi à thesauris & diadematibus istis tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, domi dissimilia omnia reperietis, perinde vt histriones regum personas agẽtes, qui ex theatro regredientes, plerique fame conficiuntur, idq; cùm paulò ante Agamemnones aut Creontes fuerint Mœrore igitur afficiemini, vti cõsentaneum est, ægróq; animo ea quæ domi vobis sunt aspicietis, & maximè tu Timolaë, quando necesse tibi erit idem pati quod Icarus olim, vt soluta videlicet pennarum textura de cœlo delapsus, humi incedere cogaris amissis annulis illis omnibus, vltrò de digitis affluẽtibus. Mihi verò etiam hoc abundè satis erit, pro omnibus thesauris, ipsaque adeò Babylone suauiter admodum ridere ea ad quæ vos optâstis, tam præclara scilicet, & hoc, cùm ipsi philosophiam laudetis.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Hîc impias & ſtultas hominum preces atq; vota ridet. Colloquium ex mediis Academiæ ſpatijs deſumptũ eſt. Sic enim Plato in Alcibiade ſecundo Socratem ſuum cum Alcibiade ad ſacrificium proficiſcentem de votis diſputantem facit. Quid autẽ potiſſimum à dijs ſit flagitandum, docet Seneca in Epiſt. & Perſ. in 2. Satyr.

a Coma autem.] *Quòd dedecori fuerit, ingenuum comã alere, oſtendit Lycinius.* *b* Aegyptiacæ.] *Apud Aegyptios fueri omnes ingenui crines gerebant intortos, ad pubertatis uſq; annos: deinde tondebantur.* *c* Pallenæ.] *Pagus Atticus.*

d Crobyli.] *Eſt autem crobylus crinium plexus, in acumen deſinens, de quo Thucydides in primo. Sunt qui accipiunt prò ipſo reticulo comam conſtringente. Plutarchus in libello de tacente Pythia, loquens de oraculis, vbi ſacerdotes antiquitùs in aureos crobylos capillicium frangebant:* Δι' ὧν θεσπ, inquit, τὸ ἀσκεπὲς ἡ χρεὼ κρωβύλος τε χρυσᾶς ἀφῆκεν, ἢ ξυσίδας μεγάλης ἀπαμφιάζει, καί πως ἡ πόλις τοῦ περιττεύοντος ἀπέκειρε, *i. Vſus ſuperfluitatẽ nimiam abolens, aureos crobylos reiecit, & faſtuoſiorem comæ ſyluam detondit. Vſus eſt hac voce Q. Septimius Florens, lib. de velandis Virginibus: Debebunt, inquit, etiam & ipſi ſibi aliqua inſignia defendere, aut pennas Garamantium, aut crobylos Barbarorum, aut cicadas Athenienſium, aut cirros Germanorum, aut ſtigmata Britonum. Theophylactus Scholaſticus in epiſtola quadam:* κρωβύλῳ, *inquit,* τέττιξ ὁ Γοργίας στρωθήσεται μήπω τοῖς ἰσχνοῖς καταστιάσας τὸ σῶμα: id eſt, *Crobylo & cicada ſuperbit Gorgias, nondum inumbrante malas lanugine. Caterùm cicadas; quarum eſt crebrà apud authores mentio, aureas crinibus innodabant Athenienſes: oſtendere volentes eo argumento, indignos ſeſe. De his Thucydides initio hiſtoriæ de Athenienſibus loquens, Philoſtratus lib. 2. Heliadicon. Greg. Nazianzenus:*

Κεκροπίδαι τέττιγα πολύκριν ὠδῖνες ἴαινον γαίης
πηγενέες—

Cecropidæ indigenæ natam tellure cicadam
Innodant cirris—.

Quem morem expressit in Ciri Virg. de Nisso Pandionide loquēs

Aurea solenni comptum quem fibula ritu
Mosopio, tereti nectebat dente cicadæ.

e Thucydides.] *Locus Thucydidis est in 1. vbi de colonijs Ionum tradit* τῶν ἡγεμόνων ἐπιλημμάτων. *f* Aureum anserculum.] *Cheniscum. Grammatici Græci, Cheniscum scribunt lignum esse in puppi seu prora, ex quo anchoræ suspendantur. Phauorinus: Cheniscus, inquit, pars est cui appenduntur anchoræ, quæ & carinæ nauis est principium. Sunt & qui puppis potius principium dicant, ad quam epotides nauis connectuntur. Sed vtcunque sit, Cheniscus dictus est, quoniam nauium artifices eam partem in anserini capitis formam effingunt, ponuntque in summo nauis, fortè quod vel nauigium in eius speciem & similitudinem formant, vel potius boni augurij causa, tanquam immersibilis nauis sit, vt auis illa quæ fluctus enatet. Hactenus ille, quod ex antiquis scriptoribus collegit. Vide Bayfium de nauium partibus & L. Gregorium Gyrardum de Nauigijs cap. 12. de nauium instrumentis armamentisve. Cheniscī meminit Artemidorus lib. 2.* ὀνειροκριτικῶν. *Lucianus noster in fine veræ historiæ: Cheniscus, inquit, qui ad puppim erat, pennatus apparuit & exclamauit, &c.* g Cognominem naui deam Isidem.] *Habes hinc inde signum deæ Isidis nauis cognomentum. Meminit & huius Isidis nauis Placiades Fulgentius in mythologico, & Apuleius tribus in locis.* h Parasius color.] *fortasse quali Parasius vsus fuit.* i Dioscurorum.] *Id est, geminorum, ita Græcis appellantur Castor & Pollux nauigantium numina: quorum beneficia in tempestatibus maris, & certaminibus equestribus Theocritus Eidillio 27. commemorat. De stellis Castoribus vide Plinium lib. 2. cap. 37.* k Proinde.] *Planiùs: quod maximè in promptu, vel quod in ore est omnibus.* l Cōmunis.] *Græc.* κοινὸν Ἑρμῆν: id est, *communem Mercurium dixerunt, quòd multa in vita inuenerit. Sunt enim, qui dicunt, eum præstigiatorum artem excogitasse, & rebus nomina imposuisse, & verba in ordinem redegisse, deorum cultum & sacra instituisse, astrorum & siderum cursus obseruasse, numerosque excogitasse & medicinam & chelyn: id est, testudinem: sed & fidium tres voces, acutam, grauem,*

grauem, & mediam. Sed & eodem nomine appellârunt Aristides, Plutarchus, Hesychius & Phurnutus. Vnde in prouerbium ἐκ τοῦ κοινὸς Ἑρμῆς, de ijs qui aliquid commune inuenerunt, quod & Erasmus meus annotauit. m Mercurius quæstuosus.] κερδῶος quasi lucripeta vel quæstuarius ἀπὸ τοῦ κέρδους, eò quòd lucris præsit. Inde Agoræus à Cornuto dicitur in mythologijs, quasi forensis. Quæstorius à Budæo sub finem libri primi de contemptu rerum fortuitarum à quærendo dictus. Est enim Mercurius à mercium cura dictus. In Pseudologista dicitur Logius. In Apologia pro Mercede conductis, eloquentiæ præses dicitur. Græci etiam vocant κτήσιον. Est enim κτήσιος Ζεὺς qui in ærarijs & quæstorijs dicatus erat, quasi fortunator; & quæstorius, & quasi lucripetis propitius. Ἐμπολαῖον καὶ ἐμπορῶον dictum esse antea monuimus, quinetiam lucræ & thesauri, qui præter expectationem contingunt, ἐμπεία καὶ ἐμπορία vocantur, quomodo in Sophistis Philostratus, Phurnutus in Mercurio affirmant, & Erasmus in prouerbio Mercuriali, Quin & de inuentis & thesauris principem Mercurium facere soliti erant, cui idibus Maij rem diuinam faciebant (ait Macrobius) quin, vt ait Martialis: Maiæ Mercurium creâstis Idus. n Delphines.] Vide quæ de eorum natura in Dialogo Neptuni & Delphinum annotauimus, in quo plura exempla referuntur. o Citharœdum quempiam.] Arionem intelligit nobilem illum citharœdum, qui quum ex Italia, vbi ingentem pecuniæ vim arte sua meruerat, Corinthum trajiceret, videretque à nautis, qui opibus suis inhiabant, sibi insidias strui, nonnihil ab alijs sibi concedi postulauit, quo veluti cygnus moriturus, suas sibi exequias caneret. Quod quum impetrasset, stans celsa in puppi carmen orthium dijs marinis cecinit, quo peracto, se in mare præcipitem dedit, statimque à Delphino exceptus ad Tenarum Laconiæ promontorium est perfectus, & exemptus à periculo. p Puerum mortuum.] Melicertum Inus & Athamantis Thebarum regis filium, cum quo mater, quum virum videret furere, in mare se præcipitauit. q Deseris ordinem.] Pœna capitalis erat, qui locum ab Imperatore datum deseruisset. Vnde & desertoris vocabulum apud militares homines ignominiosissimũ. Plato lib. de Leg. 12.

iubet τὸν καλαλείποντα τὴν φρουρὰν i. qui excubias deseruisset, in foro palàm describi, infamiæ notæq; causa: tanquã is quod in ipso erat, Rempub. prodiderit, loco relicto. r Non illos annulos.] *Priscorum superstitio plurimũ tribuit annulorũ efficaciæ, ita vt venditarentur incantamẽtis variè efficaces, alij contra morsus ferarũ, alij aduersus calumniã: alij ad alia, vel depellenda incõmoda, vel cõmoda conciliandà ijs q gestarẽt. Aristoph. in Pluto: Φορῶ γὰρ τριάμβῳ τὸν δακτύλιον. i. quãdo gesto hunc annulum. Hũc quidẽ Φαρμακίτην ἢ Φυσικὸν appellant. Tales annulos Timolaus cõplures sibi optat hîc, & quales habebat Gyges: alium q diteſceret, aliũ quo gratus & amabilis redderetur, aliũ per quẽ liceret volare, &c. Quidã huiusmodi annulos construendos docẽt, quãdo stella aliqua ascendit fortunata, & à luna fœliciter aspecta, vel cũ ea iuncta, tumq; lapidẽ herbamq; huic stellæ subditã, capiendã præcipiunt, huicq; metallũ cõforme: q libenter vt nugas prætereo.* s Extra teli iactũ.] *hoc est, in tuto citraq; periculũ. Optat enim pennas, vt è sublimi spectare possit dimicãtes, ipse tutus à iaculis. Translatũ est à bellis, vbi q nolunt feriri iaculis longiùs semouẽt seſe, q vt possint contingi iactu teli, aut in loco à iaculis defenſo se continẽt. Quod frequens est apud eundẽ Lucianum, ac eo vsus est in dialogis, Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis. In Nigrino. Contrà apud eundem in Baccho, obnoxius periculo dicitur εἰντὸς βέλους. i. intra teli iactum.*

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗ-σια. *DEORVM CONcilium.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

RVrsum hoc loco Lucianus deorum gentiliũ vanitatem atq; stultitiã more suo derider, hominũq; superstitionẽ tacitè reprehendit, qui ridicula adeò atq; absurda de illis sibi ipsis persuadeant ac credãt. Est aũt festiua quædã imitatio, qua exemplũ Athenienſis reipub. cõcilium Deorum haberi fingit, super ijs videlicet q ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtũ deorũ irrepsiſſent. Accusatoris igitur vicẽ Momus generalis deorũ cæterorũ fugillator suscipit: q principiò quidẽ cõmuni nomine in eos q partim ex dijs, partim ex hominib. nati, in cœli recept

recepti fuerant, tanquam nothos ac peregrinos inuehitur. Præcipuè verò Dionysiũ accusat, vt q̃ non solùm ipso aduentitius in cœlo sit, verùm etiã alios quosdam barbaros & informes, numeroq́; deorũ prorsus indignos secũ introduxerit. Atq; huius rei tanquam auctorẽ & causam Iouem quoq; in crimẽ vocat, q̃ is cũ mulieribus mortalibus nũc hac, nũc illa specie trãsformatus concũbat, ac postea ex illis procreatos liberos inter deos referat, & in cœlo collocet. Itaq; iam illius exemplo etiam deas cũ viris hominib. cõgredi cœpisse, ac liberos ex ijsdẽ sustulisse. Secũdo aũt loco eos q̃ & Barbari, & ex solis hominibus procreati, pro dijs habẽrẽtur, insectatur, illorũ indignitatẽ, cùm ob personarum ac linguę fœditatẽ, tum ob ea quæ ex eo q̃ in cœlũ recepti essent, consecuta sint, exaggerans. Inter quos præcipuè Aegyptiorũ absurditatem persequitur, quorũ alij canũ, alij boum, alij aliorum turpium atq; brutorũ animantium specie colerẽtur. Postremò etiã philosophorum illa plausibilia ac vulgò iactata nomina arripit, puta Virtutẽ, Fatũ Naturam, &c. vt quæ nõ noua ac peregrina sint, sed ne vsquã quidẽ existant. Quo loco & temporũ suorũ vitia, & philosophorum vanitatẽ simul notâsse videtur, vt qui verbis quidẽ multa de virtute iactârint, ipso aũt opere quiduis potius quàm virtutẽ & honestatẽ præstiterint. Quòd aũt fati & naturæ quoq; meminit, eò pertinet, quòd cultus deorũ paulatim sublatus fuit, quando homines à philosophis edocti, fato quodã & naturali rerum ordine ac serie, non deorum benignitate fieri ac geri omnia, opinari cœperunt. Atq; ad hunc modum accusatione sua peracta, Momus decretum quoq; à se compositum proponit ac recitat, quo ipso quoq; ad exemplum Athenienſium psophismatum, quæ alia multa temporibus Demosthenis, & paulò suprà quoque facta sunt, efficto, iubentur dij cognitiones diuinitatis & originis quisq; suæ ad proximũ concilium afferre, vt qui peregrini & aduentitij repẽti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ καὶ Μώμου.

IVPITER, MERcurius & Momus.

Ηκέτι τοῦθορύβου εἴητε, ὦ θεοί, μηδὲ καθ' ἁγωνίας συρριφόμενοι, πρὸς ὃς ἀμύητοις κοινωνεῖν ἀγανακτοῦντες, ἢ πονηροὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῖν τοῦ συμποσίου· ἀλλ' ἐπειδὴ δέδοται περὶ τούτων ἐκκλησία, λεγέτω ἕκαστος εἰς τὸ φανερὸν τὰ δοκοῦντά οἱ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου. Ερ. ἄκουε, σίγα· τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν πλείωνθεῶν, οἷς ἔξεστιν, ἃ δοκεῖ περὶ τῶν μετοίκων καὶ ξένων. Μῶ. ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, εἰ μοι ἐπιτρέψας ἐπῇ. Ζεύς. τὸ κήρυγμα ἤδη ἐφίησιν, ὥστε καὶ ἄνευ ἐμοῦ λέγειν. Μῶ. φημὶ δεῖν ἀνὰ ποιεῖν ἐνίους ἡμῶν, οἷς οὐκ ἀπόχρη θεοὺς ἐξ

E POSThac clanculũ consurgetis, ô Superi, neq; ad angulos cõuersi, in aurem alter cum altero colloquamini, indignãtes multos parùm dignos nostri sympotij esse participes: verùm posteaquam coactum est concilium, quisque propalàm in medium suam adferat sententiam, & quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterùm, Mercuri, præconium illud ex lege clara voce promulgato. MER. Arrige aures, vocem comprime: Quis ex dijs senioribus & perfectis, quibus permissum est, in concione verba facere vult? Ipsa deliberatio de inquilinis & hospitibus futura est. MO. Ego Momus, ô Iupiter, si fandi copiam mihi feceris. IV. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est: itaque meo permissu nihil opus est. MO. Aio itaque nonnullos nostrũm vitiosè & improbè facere, quibus non satis est

Semel

ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸς γεγενῆσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τοὺς ἀκολούθους καὶ θεραπόντας αὐτῶν ἱκετίμους ἡμῖν ἀποφανοῦσιν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ γενναῖον οἴονται ἠργάσθαι. ἀξιῶ δή, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι δοκῶ εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως διωκάμην. ἅπαντες μὲ ἴσασιν, ὡς ἐλευτέρός εἰμι τὴν γλῶτταν, καὶ οὐδέν ἂν κατασιωπήσαιμι τῶν οὐκ ἀγαθῶς γιγνομένων. διαλέγω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι εἰς τὸ φανερόν, οὔτε διαβολήν τινα, οὔτε ὑπ' ἀλλοῦ ἐπικαλυπτόμενον τὴν γνώμην, ὅσ τι καὶ ἐπαληθὲς δοκῶ ἄλλοις ποιεῖν, καὶ συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορ ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμενος. τὴν ἀπ' ἐπείρου ἔξουσι, καὶ διήρτηται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, δήλως μετ' ἐξουσίαν εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστελλόμενος ἐρῶ. πολλοῖς

semet deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoque pedisequos & famulos nobis honore pares esse ostenderint. quam re nil magnum aut iuuenile se fecisse existimant. Volo verò, ô Iupiter, vt interrita loquendi libertas mihi concessa sit. Neque enim aliter, quæ sentio, efari possim. Sed me omnes ex æquo nouerunt, quàm liberæ linguæ deus sim, & quàm nihil eorum quæ parùm honestè & decorè fiunt, reticere soleam. Etenim omnia in reprehensionem rapio, ac propalàm, quæ mihi optimè aut secus facta videntur, proloquor, neque reformidans cuiusquam auctoritatem neque præ verecundia sententiam meam concelans. Quapropter & onerosus multis esse videor, & natura sycophanticus, dum popularis quispiam & communis omnium accusator ab illis vocor. Sedenim posteaquam licitum est atque ita iam proclamatum, & tu Iupiter cum libertate loquendi facultatem mihi concesseris, nihil dissimulanter tacitum aut præteritum dicturus sum.

πολλοὶ γάρ, φημι, οὐκ ἀγαπῶντες τοῦ ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῆς αὐτῶν ἡμῖν ξυνουσίας, καὶ συνωχοιῶνται ἐπ' ἴσης, καὶ ταῦτα, θνητοὶ ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ θιασώτας τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρεγγέγραφαν. καὶ νυνὶ ἐπ' ἴσης διανομάς τινὲς μοῦνται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβαλόντες ἡμῖν τὸ μετοίκιον. Ζεὺς μηδὲν αἰνιγματωδῶς, ὦ Μῶμε, ἀπὸ σαφοῦς καὶ σαφῶς λέγε, πεισθεὶς καὶ τοὔνομα· νυνὶ γὰρ ἐς τὸ μέσον ἀπερρίπται σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς ἐπάξαι, καὶ ἐφερμόξαι ἅμοτε ἄλλον τοῖς λεγομένοις. χρὴ δὲ παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηδὲν ὀκνεῖν λέγειν. Μῶ. εὖγε, ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροτρύεις με πρὸς τὴν παῤῥησίαν, ποιεῖς γὰρ τὸ βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον, ὥς τι ἐρῶ καὶ

Multi sunt, inquam, non contenti quòd ipsi in deorum concilium admissi, nostri contubernij sint participes, quodq; pari sorte nobiscum conuiuiantur, præsertim cùm ex dimidio homines eos esse constet: adhuc etiam ministros suos & chori in socios cœlum subduxerunt, eosq; duos fecerunt adscriptitios: & nunc æqualem cum alijs distributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt, neque pensionem in inquilinos constitutam nobis persoluentes. IVPIT. *Ne quid obscuris ambagibus inuoluas, ô Mome, verùm perspicuè & dilucidè, quæ sentis eloquere, additis quoque nominibus. Iam enim in medium ita oratio tibi proiecta est, vt multos pariter in suspicionem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium insimulemus. Oportet verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere.* MO. *Euge, ô Iupiter, quandoquidem me ad linguæ libertatem cohortaris, fit verò hoc abs te animo prorsus regio & magnifico: proinde nominatim quoque tuo iussu*

καὶ τοῦτο μα. ὁ γὰρ δι γενναιότατος Διόνυσος, ἡμάνθρωπος ὤν, οὐδὲ ἐκ μητρόθεν, ἀλλὰ συροφοινικός τις ἐμπορος, τὸ Κάδμου θυγατριδοῦς, ἐπειπερ ἠξιώθη τῆς ἀθανασίας, οἷος μὲν αὐτός ἐστιν οὐκ ἐρῶ, οὔτε τὴν μίτραν ὅτι τὴν μίτραν οὐδὲ τὸ βάδισμα· φαντες γάρ, οἶμαι, ὁρᾶτε, ὡς βλοσυρὸς, καὶ γυναικεῖος τὴν φύσιν, ἡμιμανὴς, ἀπρεπῶς ἐωθὼς φρονεῖν· ὁ δὲ καὶ ὅλην φρατρίαν ἀσυμμείξας ἡμῖν, καὶ τὸν χορὸν ἐπαγόμενος πάρεστι. καὶ θεὸς ἀπέφηνε, τόν τε Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ ἀπόλους τοὺς πολλοὺς, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀποκόλους· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐς ἡμισείας ἐς τὰ κάτω αἰγοειδὴς, τὴν γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγον τράγου διαφέρων ἐστίν· ὁ δὲ φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπ' ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος

ſu eoſdem perſtringam. Ille enim generoſiſsimus Dionyſus, ſemihomo exiſtens, neque à materna ſtirpe Græcus, ſed Syrophœnicis cuiuſpiam Mercatoris, nempe Cadmi nepos, poſteaquam immortalitate donatus eſt, cuiuſmodi quidem ille ſit, non dico, nec mitram, nec ebrietatem nec errantem eius inceſſum vituperabo. Omnes enim, vt opinor, videtis quàm mollis ſit & effœminatus delicijs, dimidio inſaniens, ſtatim à ſummo mane merum ſpirans. Ille verò totam fratriam nobis induxit, & toto choro aduecto præſtò eſt, deoſq; declarauit & Pana, & Silenum, & Satyros, agreſtes quoſpiam & caprarios permultos homines ſaltationi deditos, & forma monſtroſa ſpectabiles: quorum hic quidem gerens cornua, [a] dimidia parte corporis capram referens, barbamq; profundam nutriens, parùm ab hirco diſcrepat: alter verò [b] ſenex caluitio & ſimis naribus deformatus, plurimùm ſuper aſinum inequitans,

genea

ἐχέμυθος, Λυδὸς οὗτος. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ φαλακροὶ, κεράσκα, οἷα τοῖς ἄρτι γεγενημένοις ἐρίφοις τὰ κέρατα ἀναφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες· ὁρᾶτε οἵους ἡμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γενναῖος; ἔτα θαυμάζομεν, ἃ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεούς, καὶ τετρασίους. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ λύων γωνίας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἱερομένην ὅσαν αὐτοῦ, τὴν Ἀριάδνην, ἣς καὶ τὸν στέφανον ἐγκατέλεξε τῶν ἀστέρων χορῷ, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὃ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοί, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἠριγόνης καὶ τοῦτον ἀνήγαγε, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἡ παῖς εἰ μὴ ἔχοι ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνήθες ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἠγάπα κυνίδιον. ταῦτα οὐκ ὄκνος ὑμῖν λοιπὸν, καὶ παροινία καὶ γέλως; ἀκούσατε δ' οὖν καὶ ἄλλους Διός. μηδέν, ὦ Μῶμε, ἅπῃς, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ μήτε περὶ Ἡρακλέους· ὁρῶ γὰρ, οἶ-

genere *Lydus* est. Cæterùm [c] *Satyri* acutis auribus, & ipsi calui & cornigeri, qualia ferè hœdis nuper natis excrescunt cornua, *Phryges* quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videte cuiusmodi deos nobis facit generosus ille. Mitto enim dicere quòd & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe [d] *Ariadnen*, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram verò *Icari* agricolæ filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum, ô Superi, *Erigones* quoq; canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suũ in cœlo non haberet, & eam quam in deliciis habuit caniculam. Hæc verò non videntur nobis esse contumeliosa, quæq; nec insania nec risu careant? Audite etiam alios IVPIT. [e] *Caue Mome*, quicquam dixeris aut de *Æsculapio*, aut de *Hercule*. Video enim quò ora-

φέρῃ τῷ λόγῳ. οὔτοι γὰρ ὁ μὲν αὐτῶν ἰᾶται, καὶ ἀτίσηοιν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀντάξιος ἄνων· ὁ δ' Ἡρακλῆς, υἱὸς ὢν ἐμὸς, οὐκ ὀλίγων πόνων ἐπρίατο τὴν ἀθανασίαν, ὥστε μὴ καταγόρευε αὐτῶν. Μῶ. σιωπήσομαι δῆτα σοί, ὦ Ζεῦ, πολλὰ ἐπεῖν ἔχων, καί τοι ἐμαυτὸν ἄκουσ, ἔτι τὰ σημεῖα ἔχουσι τὸ πυρός· εἰ δὲ ἐξῆν καὶ πρὸς αὐτόν σοι τὴν παῤῥησίαν χρῆσθαι, πολλὰ ἂν ἔχων εἰπεῖν. Ζεύς. καὶ μὴν πρὸς ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' ὃν ἐμὲ ξυνίας διώκεις; Μῶ. ἐν Κρήτῃ μὲν ὁ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαί ἔξεστι, ἀλλὰ καὶ ἀλλότι πολλὰ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν· ἐγὼ δὲ ὅτι ἐκείνοις πείθομαι, ὅτι Ἀχαιῶν Αἰγινῆσιν ὑποβολιμαῖόν σε εἶναι φάσκουσιν, ἃ δὲ μάλιστα ἐλεγχθῆναι θέλω ἐγὼ, ταῦτα ἐρῶ. τὴν γάρ τοι ἀρχὴν τοιούτων

orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter agit medicum, & ægrotos morbis leuat, eſíq; planè multis alijs anteferendus. At Hercules filius meus exiſtens non paucis laboribus immortalitatem adeptus eſt. Itaque caue ne hoſce accuſes temerè. MO. *In tui quidem gratiam tacebo, ô Iupiter, etſi multa dicenda habeam: atque ſi nihil aliud, adhuc tamen ſigna igne inuſta in corpore retinent. Porrò ſi liceret & aduerſum te dicendi libertate vti, multa haberem quæ poſsim oratione reprehendere.* IVPIT. *Atquè in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me vt deum inquilinum in ius vocas?* MO. *Equidem f in Creta non tantùm hoc audire licet: verùm aliud quoque de te dictitant, atque etiam ſepulchrum tuum commonſtrant hoſpitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achiuorum numero Aeginenſibus ſubditicium te eſſe affirmantibus. Cæterùm quæ cumprimis reprehenſione digna ſunt, ea in medium adducam. Enimuero horum*

deli-

δικέτων παρανομημάτων, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς νοθευθείσης ἡμῶν τὸ ξωνίδιον σὺ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες, θνητὰς ἐπιμιγνύμενος καὶ λατιδὼν παρ' αὐτὰς, ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι, ὡς τιμᾶς ἀνδλισθαι, μή σε λαταθύσῃ τις ξυμβὰν, ὁπότ' ἂν ταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις λατεργάσηται χρυσὸν ὄντα, καὶ ἀντὶ Διὸς ἢ ὅρμος ἢ ψέλιον ἢ ἐνώτιον ἡμῖν γένῃ. πλὴν ἀλλὰ ἐμπέπλησας γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων· ἃ γὰρ ἄν ἄλλως ἔποιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπόταν τις ἄφνω ἀκούσῃ, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν θεὸς ἀπεδείχθη, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταξεν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ἡρακλείους νεὼς, οἰκέτου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τὸ δεσπότου αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν θεὸς, οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς καὶ

delictorum principij, & concilij nostri nothorum multitudine & adulterandi, causam tu Iupiter adeò primus induxisti, cum puellis ac mulieribus mortalis conditionis rem habere sustinens, ac alio subinde habitu ad eas deserto cœlo descendens. Itaque persæpe in metu fuimus, ne quis te comprehensum sacrificet, quoties taurus factus es: aut quispiam ex aurifusoribus te conflatum perimat, quoties auri speciem indueris, ac nobis pro Ioue aut segmentum, aut armilla aut inauris factus fueris. Sedenim hisce semideis cœlum iam compleuisti: neque aliter possum dicere. Estq; res planè absurdissima, si quis ex improuiso audierit Herculem in deorum numerum esse assumptum, Eurysthea autem qui illi imperauit, fatis functum esse. Et Herculis templum cerni in proximo, ministri existentis, Eurysthei verò illius domini sepulchrum. Et rursus ex Thebanis Dionysus, deus factus est: eius autem consobrini, nimirum Pentheus, καὶ

καὶ ὁ Ἀκταίων καὶ ὁ Λίαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δὲ ἄπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς θνητοῖς τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θυητὰς ἐφάπτῃ, ἅπαντες μιμέμνηταί σου καὶ οὐκ ἀρρένου μόνον, ἀλλ' ὅπερ ἄσχετον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί· τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τοὺς ἄλλους: ὡς τι ταῦτα μὴ ἐάσειν μοι δοκῶ· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν γένοιτο. Ζεύς· μηδὲν περὶ τοῦ Γανυμήδους, ὦ Μῶμε, εἴπῃς· χαλεπαινῶ γάρ, ἐὰν λυπήσῃς τὸ μειράκιον, ἐναισίμως ἐς τὸ γένος. Μῶ. ἀκέραν μηδέν τι περὶ τοῦ ἀετοῦ ἔπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστιν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθιζόμενος, καὶ μονονοὺ ἐπὶ τῶν λιφαλῶν σου νοσσιάζων, θεὸς ἂν δοκῶν, ἢ καὶ τοῦτο τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ'

& Aclæon, Learchus, homines fuerunt omnium infeliciſſimi. Ex quo verò tu Iupiter ſemel illis hanc licentiæ ianuam aperuiſti, & cum mortalibus commercium habere cœpiſti, omnes tuum inſtitutum imitantur. Neque tantùm dij tui ſunt imitatores, ſed etiam deæ hac in parte tuum æmulantur ingenium. Quis enim ignorat Anchiſen, & Tithonum, & Endymionem, & Iaſonem, & complures alios? Itaq; hæc mihi miſſa facienda videntur: multi enim laboris eſſet hæc cuncta ſingulatim reprehendere. IVPIT. At vide Mome, ne quid [h] de Ganymede dixeris. Malè enim me habebit, ſi adoleſcentem verbis conturbaueris, affecto contumelia genere. MO. Proinde neque de [i] aquila quicquam dicturus ſum, quòd & illa in cœlo verſatur, regio ſceptro inſidens, ac tantùm non ſuper capite tuo nidificans, & deus eſſe geſtiens; aut illam quoq; in Ganymedis gratiam præteribimus?

Atqui,

ἀπ' ὀ Ἄττις γε, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας καὶ ὁ Σαβάζιος πόθεν ἡμῖν ἐπεσυκλήθησαν οὗτοι, ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος, ὁ Μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν καὶ τὴν τιάραν, ὃς οὐδὲ Ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, ὡς τι οὐδὲ ἥδιον πεπίοι τις, ξυνίησι. διὰ γὰρ οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γέται, ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῖν χαίρειν ἐπόντες· αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσιν, οὕς ἂν ἑκάστοις τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ καὶ Ζάμολξις δοῦλος ἂν παρεγγράφῃ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀθανατωθείς. καίτοι ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μέτρια, σὺ δέ, ὦ κυνοπρόσωπε, καὶ σινδόσιν ἐσταλμένε Αἰγύπτιε, τίς εἶ, ὦ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι, ὑλακτῶν; τί δὲ βούλεται καὶ ὁ Μεμφίτης οὗτος ταῦρος; ὁ ποικίλος, περσικωμένος, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δὲ

Atqui, ô Iupiter, Attis ille, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis tandem accersiti veniunt? Aut etiam Mithres ille Medus, qui indumento Persico amictus, & tiara redimitus est, neque Græcam vocem sonans, adeò vt si quis illi nectar propinet, præbibentem non intelligat? Itaque & Scythæ & Getæ hæc videntes, nobis longum valere iussis, ipsi immortalitate donant homines, suisq; suffragijs deos quoscunque libuerit constituunt, non alia ratione quàm Zamolxis seruilis conditionis homo existens, diuinitatem adeptus est, & deorum numero asscriptus, haud scio quo modo nobis imposuerit. At sanè hæc omnia, ô Dij, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda sunt: cæterùm tu ô canino rictu hians Aegyptie, qui sindone amictus es, quisnam esse gloriaris, ô optime, aut quomodo deus esse contendis latrando? Quid autem sibi vult & Memphites taurus ille versicolor, qui & precibus deueneratur, & respondet oraculis, neque non prophetas habet? Pu-

det

βίδας καὶ τιθήνας ἐπέμψαν καὶ τράγους, ἅμα τοσοῦτον γελοιότερα, ὅσον οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου τραβυθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν, ἃ ὑμᾶς, ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε, ὁρῶντας ἐπ' ἴσης, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνούμενα; ἢ σύ, ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, εἰ δὲ μὴ καὶ κέρατα φύσασί σοι; Ζεύς. οὐ σχεδὸν ὡς ἀληθῶς ταῦτα φῂς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ὅμως δ' ἔστιν, ὦ Μῶμε, τὰ παρὰ αὐτῶν αἰνίγματα δῆτα, καὶ πάνυ κρυπτὰ, ἀμύητον ὄντα. Μῶμ. πάνυ γοῦν μυστήρια, ὦ Ζεῦ, δεῖ ὑμῖν, ὡς ἐοικέναι θεοὺς μὲν, τοὺς θεοὺς, κυνοκεφάλους δὲ, τοὺς κυνοκεφάλους. Ζεύς. ἔα, φημί, τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ἄλλο τι γὰρ περὶ τούτων ἐπισκεψόμεθα ἐπὶ σχολῆς. σὺ δὲ τὸν ἄλλον λέγε. Μῶμ. τὸν Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὃν μάλιστά με ἀφανίζει, τὸν Ἀμφίλοχον, ὃς ἀναγὸς ἀνθρώπου, καὶ μητραλοίου υἱὸς ὤν, θεσπιῳδεῖ ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος

det verò me ciconias percenſere, & ſimias, & hircos, atque his longè abſurdiora, quæ neſcio quomodo eâ Aegypto in cœlum uſque conſcenderunt. Illa itaque, ô Dij, quomodo ſuſtinetis, æquali vobiſcum honore aut etiam ampliùs adorari? Aut, tu Iupiter, quo ferre poteſ animo, poſteaquam arietis cornua tibi produxerint? MOM. Turpia profectò ſunt quæ dicis de Aegyptijs: attamen pleraque illorum in ſe myſtica complectuntur ænigmata, quæ non prorſus à prophanis deridenda ſunt. IVPIT. Planè nobis, Iupiter, opus eſt myſterijs, vt deos, deos eſſe cognoſcamus! & caninis capitibus præditos, canes eſſe intelligamus. IVPIT. Mitte de Aegyptijs in præſens dicere, nos verò de his aliàs per ocium deliberabimus. Itaque alios, ſi qui notandi ſuperſunt, adducito. MOM. Trophonium, ô Iupiter, & quod me præuocat, Antilochum ille, inquam, ſceleſti & matricidæ hominis filius vaticinatur in Cilicia, multa impudenter emen-

νῦ τὰ πολλὰ, καὶ γοητεύων τοῖς ἀνοήτοις ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν οὐκ ἔτι σὺ, ὦ Ἀπολλον, ἀνθολογιμῆς, ἀπὸ ἤδη πᾶς λίθος, καὶ πᾶς βωμὸς χρησμῳδεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ περιχυθῇ, καὶ στέφανος ἔχῃ, καὶ γόητος ἀνδρὸς ἐπιμήσῃ, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντος τῷ ἀθλητῇ ἀνδρειὰς ἰᾶται τοὺς πυρίπονους ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένης ἐν Θάσῳ· καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ ἀντιπρὺ ἐν Χερρονήσῳ· ἀφ' οὗ δὴ τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιδέξιοι μᾶλλον ἐπιορκίᾳ καὶ ἱεροσυλίᾳ, καὶ ὅλως, καταπεφρονήκασιν ὑμῶν, εἰ ποιοῦντο, καὶ ταῦτα μὴ περὶ τῶν θεῶν καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούω, ὅτι δύναμίν τινων παρ' ὑμῖν, ὅτι συνεῖναι ὅλως δοκεῖ μεγάλων, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ που γάρ ἐστιν ἡ πολυθρύλητος ἀρετὴ καὶ φύσις,

tiens, & duorum obolorum gratia præstigijs incantans homines. Quocirca non amplius tu Apollo ob vaticinij prædicationem haberis in precio, sed iam omnis lapis & quauis ara responsa dat oraculum petentibus, dummodò [k] oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstigiatore abundauerit, cuiusmodi iam permulti sunt. Iam etiã Polydamantis athletæ statua medetur febre laborãtibus in Olympia, & [l] Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & eregionè Protesilao, nempe in Chersoneso. Et quo igitur in tantum numerum subinde aucti excreuimus, magis in vsu fuit periuriũ & sacrilegium, & omninò nos despectui habere cœperunt recte facientes. Et hæc quidẽ de nobis & supposititijs dicta esse volui. Cæterũ ego & peregrina nomina permulta audiens eorum qui neq; degũt apud nos, neq; vllo modo possunt esse, admodum, ô Iupiter, propter hæc rideo. Vbi enim gentiũ est multis modis iactata illa virtus, & natura,

φύσις, καὶ ἀμαρμένη καὶ τύχη; ἀνυπόστατα καὶ ληρώδη πραγμάτων ὀνόματα ὑπὸ βλακῶν ἀνθρώπων, τῶν φιλοσόφων ἐπινοηθέντα; καὶ ὅμως αὐτοσχέδια ὄντα, ὅτῳ ζῶς ἀνοήτους πείθει, ὡς τι οὐδὲ ἡμῖν δόξαν βέλτιστε, ἀλλὰ ὅτι μὰν μυρίας ἑκατόμβας παράσχοι, ὅμως τλῶ τύχω πράξαντα τὰ μεμοιραμένα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἐκλωσθῆ. ἥδεως ἄν οὖν προίμην σε, ὦ Ζεῦ, εἴ τις ἄλλη ἀρετὴ ἢ φύσις ἢ εἱμαρμένη· ὅτι μὰν γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν τοῖς τῶν φιλοσόφων συνεδρίοις, οἶδα, εἰ μὴ καὶ λωποδύτης εἶ, ὡς βοώντων αὐτῶν μὴ ἐπαίειν. ποῖα δ' ἔτι ἔχων εἴπω, καταπαύσω τὸν λόγον ὁρῶν γέ τοι τοὺς ποιοὺς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συνείντονται, ἐκείνους μάλιστα, ὧν ἐν βύβλοις καὶ παῤῥησίᾳ τὸ λόγων. πῖρας γοῦν ἔχε ἐθέλοντας, ὦ Ζεῦ, ἐπιφέρειν μηδὲ ἀκούειν δυνάμενος.

natura, & fatũ, & fortuna, intoleranda & vana rerũ vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo semet venditantibus excogitata? Quæ quanquam ipsorum cõmenta sunt, sic tamen simplicium animos peruaserunt, vt nemo ampliùs nobis sacrificare dignetur, certò persuasum habens, quòd etiãsi infinitas hecatõbas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilo secus ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascentiũ Parcæ fatalib. fusis adneuerint. Perlibenter itaq; te, Iupiter, interrogarem, vbinam gentiũ tibi visa esset aut virtus, aut natura, aut fatũ? Quòd enim & tu talia subinde in philosophorum disputationibus audias mihi dubium nõ est, nisi fortasse quispiam surdis sit auribus, vt eosdem vociferantes inaudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare: maximè verò eos, qui orationis libertate tacti sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ita sedet, animo tuo, Iupiter

ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνώσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. Ζεὺς ἀνάγνωθι· ὁ πάντα γὰρ ἀλόγως ἐπιάσω, καὶ μὰ τὰ σώματα αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπιπλέον ἂν γίγνηται.

decretum quoddam de illis iam conscriptum legam IVP. *Recita. Neq; enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne immensum excrescant.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MOmus hîc introducitur conuicij & maledicentię ac reprehensionis deus: liuorem ac inuidiam dicere possumus. Hunc Hesiodus in Theog. natum ex nocte cecinit, vnà cum morte, & somno & insomnijs, cæterisque. Hunc inducit Lucianus nec semel taxantem cùm alia, tum deos ipsos: vt minùs mirum sit, & illum scandalia & crepidas Veneris vituperasse, adeò vt inter prouerbia iam Momo locus sit. Apologus ille certè in omnium est ore, Momum reprehendisse Vulcanum, quòd non fenestratũ hominis pectus fecisset, quo eius cogitatus planè viderentur, res est nota, præcipuè in nostri Luciani Hermotimo, & hîc. Item in verarũ Histor. lib. 2. Momi aũt oratio ad deos habetur in Ioue Tragœdo.

a DIMIDIA parte.] *Pana pedibus caprinis pingunt. Hũc igitur Theocrit.* λαιναχέγυον *vocat: idem est, ac si dicat, qui habet membra seu pedes desinentes in vngulas, vel caprinos. Qui autem Panes à Græcis vocantur, eos Latini videntur, addita aspiratione, Faunos vocare, & si non me fallit Latinorum, vel Aboriginum potiùs quendam regem Faunum fuisse. Panas Mela Aegipanas vocat, Aegipanumq́ue celebratur forma. Homines autem ferebãtur esse monstrosi & biformes, mixti ex homine & capro.* *b* Senex simis narib.] *Silenum intelligit compressæ & simæ naris, qui Bacchi nutritius & pædagogus fuit, qui super asino vehi solitus, ex cuius vitio apud Lucret. lib. 4. ex-*

cogitata

cogitata est ſpecioſa in amica excuſatio deformitatis, quæ eadem in deo ſit, vt prope venuſtum videri debeat & decorũ, quod in dijs reperiatur, quo omnis labis & turpitudinis expertes habentur. Simula, *inquit,* σιλλῶν ac ſatyra eſt. c Satyri acutis auribus.] *Non enim (vt opinor) acutis dicit, acutè & attentè audientes, & Bacchi canticis operam dantes, & arrectis auribus, ſed in acumen fatigatis atq; collectis.* Horat. 2. Car. od. 19. -& aureis Capripedum Satyrorum acutas. *Hic Hor. vt & multi alij Satyris caprarum tribuit pedes, quos eſſe Panis potius paulò antè Lucian. dicit. Ita dimidia ſui parte caper eſt Pan, vt cenſet Lucianus. Nonnulli tamen ſcriptores, Satyros dicunt eſſe tanquam Silenos & Panas, eosq; ad libidinem & rem veneream admodum propenſos eſſe, Satyrosq; ἀπὸ τῆς σατύρας eſſe appellatos, quæ vel eſt inflammata rei venereæ cupiditas, vel* σάτυρος i. ἔρωτος μεῖον. *Battus quidem ille apud Theocrit. ἐπὶ δ᾽ capratium quendam libidinoſiorem, dicit genere & cognatione cum Satyris, aut Panibus eſſe coniunctum, atque etiam cum illis libidine certare poſſe. Capripedes autem & Horatius & Lucretius Satyros appellant. Lucret. lib. 4.*

Hæc loca capripedes Satyros, Nymphasq; tenere,
Finitimi fingunt, & Faunos eſſe loquuntur, &c.

Vterque & Lucret. & Horat. epithetum Græcum τραγόποδες expreſsit. Pauſanias in Atticis narrat, ſe à quodam Ephemo Care de Satyris accepiſſe, cùm in Italiam nauigaret, ſe ventorum & tempeſtate abreptum, à recto curſu longè admodum aberraſſe, atq; in mare peregrinum & inauditum, in quo denique nauigari non ſolet, delatum eſſe: in eo mari inſulas eſſe multas deſertas atque incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agreſtes, & rufi, quibus caudæ non multò caudis equinis minores ad coxas vſque propendêrent: inſulas autem illas appellari Satyridas. Plura de Satyrorum profuſa libidine ſcribit.

d Ariadnem.] *Ariadne, Minois regis Cretæ & Paſiphaenes filia, quam à Theſeo in inſula Naxo deſertam, Bacchus in vxorem accepiſſe dicitur, eiusque coronam illi à Venere datam, nouem ſtellis adornaſſe, atq; inter ſydera repoſuiſſe.* e Caue Mome quicq. dix. de Aeſcul.] *Aeſculapius præſtantiſsimus apud veteres Medicus, ob idque pro deo habitus, & ἀσκληπιὸς*

Græcis dictus. *f* In Creta ſepulchrum tuum.] *In Creta Iouis ſepulchrum viſum eſt cum inſcriptione: ὁ ζεὺς τοῦ κρόνου ἰ. In hoc ſepulchro conditur Iupiter Saturni filius.* *g* Adulterandi.] *De Iouis adulteriis, de ſtupris & aliis eius nefandis & turpibus amoribus ac inceſtis concubitibus, qui ne à ſorore quidem abſtinuit. Vide Iliad. Homeri lib. 14. vbi ipſe Iupiter eos narrat vxori ſuæ, quaſi re præclarè geſta: Ouidium etiam lib. 6. Metam. & Iſocratem in Helenæ laudationem, Pindarum, Lycophronem, Apollonium, & cæteros innumeros propemodum. Apud eundem Lucianum in Dialogo Iunonis & Iouis vxore legitima relicta in terra adulteria exercet. Idem in libro de Sacrificiis, & in Promethei Caucaſo.* *h* De Ganymede.] *Hunc Iupiter in aquilam conuerſus rapuiſſe dicitur. Cauſæ turpitudinem explicat idem Lucianus in Dialogis Deorum.* i Aquila.] *De Aquilæ præſtantia nonnihil agit Pindarus Ode 2. Pythiorum, & Ode 3. Neme. dicitur Ioui eſſe dicata, tum ob fortitudinem & præſtantiam, tum quia altiſſimè volat, & ad ſumma aëris loca peruadit. Horatius:*

Qualem miniſtrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aucis vagas
Permiſit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim inuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inſcium.

Homerus multis in locis inducit miſſa à Ioue oſtenta per aquilam. *k* Modò oleo perfuſa fuerit.] *Ea fuit veterum ſuperſtitio, vt ſimulachra deorum religioſè pieque oleo perfunderent, huncque cultum ſuperis gratiſſimum & acceptiſſimum putarent. Solebant & ad illa circumagi, & vt Græci dicunt, περιφέρεσθαι. Hinc Lucret. lib. 5. Rerum naturalium:*

Nec pietas vlla eſt velatu ſæpè videri,
Vertier ad lapidē, atq; omnes accedere ad aras.

Idem vocat ſtatuam marmoream iacentem, ad quam voluta-
l Theagenis in Thaſo.] *De Theagene ſcribit*
ſanias in Eliacis, cùm alia, tum quòd eius
ſtatua ærea collapſa quendam
oppreſſerit.

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘῊ ΤΎΧΗ.

DECRETVM BONA FORTVNA.

Μόμε καὶ Διός.

Momi & Iouis.

Ἐκκλησίας ἐν νόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου ὁ Ζεὺς ἐπυτάνευεν, καὶ πρύτανις Ποσειδῶν, ἐπεστάτει Ἀπόλλων, ἐγραμματεύετο Μῶμος τῆς νυκτός, καὶ ὁ Ὕπνος τὴν γνώμην εἶπεν. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας, παρεγγραφὴν οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ δόξαντος, ἐμπεπλήκασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μικτὸν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους πολυγλώσσων τιμῶν καὶ ξυγκλύδων, ἐπιλείπει δὲ ἡ ἀμβροσία καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε μιᾶς ἤδη τὴν κοτύλην εἶναι δεῖ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων· οἱ

Concilio legitimè coacto, septima die mensis instantis Iupiter consulatum agebat: Neptunus præsidem, Apollo præfectum: Momus scribæ officio fungebatur noctu, & Somnus dixit sententiam: Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantùm, verumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ communi nobiscum participatione, nothi & subditiuij, haud scio quonam modo etiam dij esse contendentes, cœlum angulatim compleuerunt, ita vt sympositum tumultuosis turbis plenum sit obstrepente passim diuersilingui & vndique accersita multitudine: defecit autem amadeò vt mea iam caëmendus sit sextarius, propter bibentium multitudinem:

οἱ δὲ ὑπὸ ἀῤῥαδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε καὶ ἀληθεῖς θεοὺς, προεδρείας ἀξιῶσιν, ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ πρεσβεύεσθαι θέλουσι, διὸ χθὲς τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ξυνελθεῖν μὴ ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, περὶ τροπὰς χειμερινάς· ἐλέσθαι δὲ ἐπιγνώμονας, τελείους θεοὺς ἑπτά· τρεῖς μὲν ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς, τῆς ἐπὶ Κρόνου, τέτταρας δὲ ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Δία. τούτους δὲ τοὺς ἐπιγνώμονας, αὐτοὺς μὲν λαβέσθαι ὀμόσαντας τὸν ἐγκείμενον ὅρκον, τὸν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν δὲ διαρρήξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυνελθεῖν εἰς τὸ ξυνέδριον. τοὺς δὲ ἥκειν μαρτύρας ἐπαγομένους ἐνωμότους, καὶ ἀποδείξαι τοῦ γένους. τοὐντεῦθεν δὲ, οἱ μὲν παρέτωσαν διὰ ἕνα, οἱ δὲ ἐπιγνώμονες ἐξετάζοντες, εἴ τις

sed enim illi qua sunt procacitate & immodestia, diis veris & antiquis loco motis, semet ipsi primis dignantur accubitibus, præter omnem morem patrium, ad hæc in terris quoque ante alios honorari contendunt: visum est curiæ & populo, vt ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium. septem autem ad cognoscendum appositi eligantur Dii perfecti: tres quidem ex curia veteri, quæ Saturno regnante constituta est: quatuor autem [a] ex duodecim, quorum in numero vnus erit Iupiter. Cæterum qui electi erunt arbitri, ipsi ad cognoscendum causam sessum eant, dicto prius iuramento legitimo, nimirum [b] Styge. At Mercurius proclamato præconio vniuersos in concionem congreget. quicunque in deorum concilium legitimè admitti postulant. Veniant autem illi adductis iuratis testibus, & certi generis iudicijs. Deinde illi in vnum locum commeent: verùm arbitri accuratè expendentes, aut

ἢ θεὸς ἔναι ἀποφανοῦνται, ἢ καταπίμψαι ἐπὶ τὰ σφέτερα κῆια, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἀλῶ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκεκριμένος ἐπιβαίνων τὸν οὐρανοῦ, ἐς τὸν Τάρταρον ἐμπιπτέτω τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτῷ ἕκαστον, καὶ μήτε τὴν Ἀθηνᾶν ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἀφ' ὧν τι ἐπιλείπεται, μάντιν ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν ἔναι· τοῖς δὲ φιλοσόφοις προσποιεῖν, μὴ ἀναπλάττειν καινὰ ὀνόματα, μηδὲ λυρεῖν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοις δ' ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὴ καθαιρεθῶσι τὰ ἀγάλματα, ἐντιθῶσι δὲ ἢ Διὸς ἢ Ἥρας ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός. ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τὴν πόλιν, καὶ θύλλῳ ἐπισσῶσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ

aut deos illos declarabunt, aut ad ſua ſepulchra & maiorum tumulos ablegabunt. Si verò quiſpiam ex obſcuris & reprobatis comprehenſus fuerit, & ſemel ab arbitris condemnatus in cælum aſcenderit, ille per præceps in Tartarum corruat. Prætereà quiſque exerceat ſua commercia, neque Minerua rei medicæ intenta ſit, neque Aeſculapius dandis oraculis vacet aut ſeruiat, neque Apollo tanta ſoli ſibi obeunda vendicet, ſed vna re quapiam electa, aut vatem aut citharœdũ, aut medicum agat. Porrò autem philoſophis dicetur, ne noua ſubinde fingendo comminiſcantur nomina, neque de ijs quorum imperiti ſunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem aut cultum templa aut ſacra conſtituta ſunt, illorum imagines ſubuertantur, earumque loco, aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuſpiam erigatur. Illis autem vrbs congeſta terra ſepulchrum accumulet, & aræ loco ſtatuam reponat. Quòd ſi

τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσῃ ἐπὶ τοῦτ' ἐπιγνώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμῳ αὐτοῦ καταδικασθήσονται. Ζεύς. τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα δικαιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα, μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω· πλείους γὰρ, οἶδ' ὅτι ἔσονται οἱ μὴ χειροτονήσοντες· ἀλλὰ νῦν μὲν ἄπιτε, ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ερμῆς, ἥκετε κομίζοντες ἕκαστος ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν καὶ φράτορας· ὡς ὅς τις ἂν μὴ παράσχηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ἐπιγνώμοσιν, ἐννέα τις μεγάλα ἐπὶ γῆς ἔχει, καὶ εἰ οἱ ἄνθρωποι θεὸν ἀναγορεύσουσιν.

quis præconio dicto audiens esse noluerit, arbitrorumque examen & censuram subire recusârit, ille indicta causa condemnetur IVP. Iustissimum equidem decretum est illud, ô Mome: & qui suffragatur huic, manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim noui futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia. Verùm in præsens abite. Cæterùm in concionẽ accersiti à Mercurio venite, adferentes vnusquisque cognitiones claras, & manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & vnde oriundus sit: tum quomodo diuinitatem adeptus sit, ad hæc tribum quoque & curiales. Verumenimuerò qui præstò non fuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem deum esse existimauerint.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a EX DVODECIM.] *Duodecim erant dij selecti, qui maiores Gentium dij vocabantur. Iuno, Vesta, Minerua, Ceres, Ve-*

res, Venus, Diana, Iupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Apollo. b Styge.] *Styx fluuius infernalis à poëtis fingitur à mœstitia dictus, quem à superis manare nonnulli sentiunt, inter quos est & Statius, dum canit:*

Est Pheneos nigro Styge mittere credita Diti.

Stygiam autem paludem iurare grauissimum dijs iusiurandum, Odyss. 5.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. SATVRNALIA.

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

SAturnalia, festa Romæ fuerunt in honorem Saturni instituta, quæ mense Decembri, initio à decimosexto calend. Ianuarij facto, per proximos dies septem peragebantur. In ijs neque bella gerenda suscipiebantur, neque pœnæ à nocentibus sumebantur, sed licebat seruis, pileatis (quod signum libertatis erat) per vrbem liberè vagari, atq; alcæ vacare, & cum ipsis dominis etiam cibum capere. Pauperes autem à diuitibus conuiuijs quoque accipiebantur, ijdemq; inter se dona mittebant: quorum quæ mittebantur, xenia: quæ verò referebantur, apophoreta vocabant. Id quod cùm ex alijs scriptoribus, tum ex Martiale præcipuè apparet, qui postremos suos libros illorum titulis inscripsit quoque. Quoniam igitur tum (vt est verisimile, omniaque in deterius abeunt tempore) pauperes à diuitibus non eodem modo vt à principio, æqualiter accipiebantur, vinoque alij viliore, atque epulis vixdum gustatis, semieiuni & esurientes interim è conuiuio discedebant: deinde neque munera eodem precio, quo olim, referebat. occasionem inde sumpsisse Lucianus videtur, vt consuetudinem illam pro suo iure ac modo exagitaret, atque hæc, tanquam & ipsa Saturnalicia quædã munera, legẽda proponeret. Quanquã neq; hic ab ingenio suo quicq̃ recedit, pariterq; & deos & homines more suo incessit.

Nam

Nam Saturni fabulam neq; perſequitur, & vecordiam ipſius coarguit, vt qui pro liberis ſaxa deuorârit, & compedibus vinctus degat, à Ioue regno depulſus. Et Iouem ipſum accuſat, vt qui citra delectum & inæqualiter bona fortunasq; hominibus diſtribuat, malos euehendo, & contrà bonos deprimendo. Atque hæc ſummatim per tota Saturnalia tractantur. Cæterùm primo hoc Dialogo ritum & originem ſacri huius potiſſimùm tradit, ficto Sacerdotis & Saturni colloquio, quorum alter quidem diuitias à Deo poſtulat: alter autem dum diuitias largiri, ſuæ poteſtatis eſſe negat, interea quatenus ipſe regnet, & quid præſtare ſoleat, denique cur hoc feſtum inſtitutum ſit, exponit, refutata interim etiam fabula quæ de liberis deuoratis, & amiſſione regni, & captiuitate ipſius vulgò iactatur. In ſequenti autem Chronoſolone, leges Saturnaliorum conſtituit, primam videlicet de ritu ac modo peragendi feſti, & de ijs quæ in eo agere fas ſit. Secundam de accipiendis atque tractandis pauperibus, deque muneribus à diuitibus ijſdem mittendis. Poſtremam de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quouſque ludo vtendum ſit. Et hæc omnia cum longa præfatione, qua legibus hiſce authoritatem à perſona & mandato ipſius Dei parat. Inſcribitur autem Chronoſolon, vt videtur, ab exemplo quòd eodem modo & apud Athenienſes olim Solon ille leges dictauit. Poſt hæc in epiſtolis, in prioribus quidem de mutandis rebus, & inſtituenda æqualitate agitur. Nam pauper quiſpiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quo depoſitis in medium opibus, ex æquo ſe quoque frui illis patiantur, aut certas vtique veſtes & pecunias, & cætera ad feſtum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia abſurdum & inconueniens ſit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra vetus exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuiſſe perhibeantur: addita etiam collatione diuitum, & hypotypoſi quadam

dam morum de vitæ illorum. Postremò comminantes se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quæ petant, fiant. Contrà autem Saturnus increpat pauperem, qui ea à se postulet, quæ suæ potestatis non sint, sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle: addita post hæc longa commonitione, qua pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur, ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere. In posterioribus autem agunt inter se Saturnus & diuites de æqualitate in cœnis habenda: ac prior quidem Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta ac postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus: tum commodis, si faciant, tum periculis, si detrectent, adhibitis. Contrà autem diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem feciſſe pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos decæterò omnino excludendos censuerint. Veruntamen ex illius consilio denuò admissuros se eos esse, si expacto recipiant, se nihil contumeliosè aut intemperanter posthac facturos esse.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ Κρόνος.

Κρόνε, σὺ γὲ ἔοικας ἄρχων τότε νῦν ἐν τῷ νεῷ εἶν, καὶ σοὶ τέθυται, ἢ καὶ ἡμῖν παρ' ὑμῶν, τί ἂν μάλιστα, ἐπὶ τῶν ἱερῶν αἰτήσας, λάβοιμι παρὰ σοῦ;

SACERDOS ET Saturnus.

DIC mihi, Saturne, quando tu quidem hoc tempore regnare videris, tibiq; & sacrificatũ & litatũ est à nobis, quid potissimùm abs te pro immolatis hostijs postulare debeam, quod postulatum feram?

SAC.

Κρό. τοῦτο μὲν αὐτόν σε καλῶς ἔχει ἐπίστασθαι ὅ, τι σοι ἀνατέον, εἰ μὴ καὶ πάντων ἅμα ἐθέλοις εἶναι τὸν ἄρχοντα, ἐπίστασαι, τί σοι κάλλιστον αὐτῶν. ἐγὼ δὲ τάχα λοιπὰ οὐκ ἀνανεώσω, πρὸς τὸν ἀγλαΐαν. ΙΑΠ. ἀλλὰ πάλαι ἐσκεμμαι· ἐρῶ γὰρ τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα καὶ πρόχειρα, πλοῦτον καὶ χρυσὸν πολλὸν, καὶ ἀνθρώπων ὅσον πλείστους εἶναι, καὶ ἀνδράποδα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ ἐσθῆτας ἁπαλὰς καὶ μαλακὰς, καὶ ἄργυρον καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἆλλα. ὁπόσα τίμια. τούτων δή, ὦ ἄριστε Κρόνε, δίδου μοι, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀπολαύσαι γε σῆς ἀρχῆς, μηδὲ ἄμοιρον εἶναι μόνον αὐτὸν ὧν σὺ παντὸς τοῦ βίου. Κρο. ὁρᾷς; ἃ καθ' ἡμᾶς ἔστιν ἡμῖν ἀπησάμενος· ἃ γὰρ ἐμοὶ, διανέμειν τὰ τοιαῦτα, ὥστε μὴ ἄχθου, εἰ ἀτυχήσεις αὐτῶν. ἀλλ' αὐτὸ παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπόταν εἰς ἐναντίον ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ μετ' ὀλίγον· ἐγὼ

SAC. Istud quidē te ipsum perpēdere oportuit, quid tibi foret optandū: nisi qui princeps sit, eundem & vatem esse vis, vt norit quid maximè collubitum sit animo tuo petere. Cæterùm ego, quātum facultas feret, non abnuam votis tuis. SACER. b Quin istud iam olim mihi perpensum est, desidero enim vulgaria ista, ac passim obuia, videlicet opes, multam auri vim, viásq; viris imperemq; multa possideam mancipia, vestes splendidas ac delicatas, tum argentum & ebur: breuiter si quid est præterea rerum preciosarū. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emolumenti ex tuo sentētiam imperio, néve solus per omnem vitam earum rerum sim expers. SATVR. Illud vide, iam postulas quod non est meæ potestatis: neque enim mearum partium est ista distribuere. Quare ne grauiter feras, si quæ petis, non assequeris: quin magis ista à Ioue postulato, quū ad eum imperij vices redierint, id quod breui futurū est.

Nam

γὼ δ' ἐπὶ ῥητοῖς παραλαμβάνω τὴν διοίκησιν. ἀλλὰ μὴν ἡμερῶν ἑπτὰ πᾶσα βασιλεία, καὶ ἔστιν ἐκ πρόθυμος τούτων γνώμαι, ἰδιώτης οὐδὲς εἰμι, καί πως τῷ πολλῷ ὄχλῳ εἷς. ἐν τούτοις δὲ τοῖς ἑπτὰ σπουδαῖον μὲν, οὐδὲ ἀγορᾶον διοικήσασθαί μοι συγκεχώρηται. οὐδὲν μὲν καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ ληδᾶν, καὶ ἄρχοντας καθίστασθαι, καὶ τοὺς οἰκέτας ὑβρίζειν, καὶ γυμνὸν ἄδειν, καὶ ἱροτέλειν ἐποπίμονα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ λιφαλοῦ ὠθεῖσθαι, ἀσθόλῳ λιχνισμένον τὸ πρόσωπον· ταῦτα ἐφεῖταί μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα δὲ ἐκεῖνα, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ χρυσίον ὁ Ζεὺς διαδίδωσιν, οἷς ἂν ἐθέλῃ. ἐκ' ἐμοὶ ἐκεῖνον, ὦ Κρόνε, ῥᾳδίως καὶ πεχείρως, ἔχω· οὐ γὰρ ἤδη ἀπηχὴς οὖσα, αὐτῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ. ὁ δὲ οὐκ ἐπαίδ τοπαράπαν, ἀλλὰ πολὺ αὐτίκα ἐπισείων, καὶ τὸν μεσοῦν ἐπανατείνων, δριμὺ

Nam ipse præscriptis conditionibus rerum administrationem ab illo suscipio. Est autem vniuersum imperium meum, septem duntaxat dierum; quorum si ius excesserit, illicò priuatus reddor, ac velut vnusquilibet de plebeia multitudine. Nec tamen in his ipsis septem diebus serium quippiam aut publicum tractare mihi permissum est, verùm potare, inebriari, vociferari, ludere, certare talis, creare reges, famulos in conuiuium adhibere, canere nudum, lasciuo corporis motu saltitare, nonnunquam & in gelidam aquam dare præcipitem, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam, permissum est. Cæterùm magna illa, puta diuitias & aurum, Iupiter ipse dilargitur, quibus illi visum fuerit. SAT. *Imò ne ille quidem, Saturne, admodũ facilè ac lubens id facit, adeò vt me iam vox defecerit, magno clamore hæc ab illo flagitãtem. At is nihil prorsus audit, verùm* [c] *agidem obuibrãs,* [d] *ac fulmen intentans,*

[e] *torum-*

ἀριμὺ ἐνορᾶν, ἐκπλήττει τοὺς ἐνοχλοῦντας. ἢ δ' ὅτε καὶ ἐπινεῦσέ τινι, καὶ πλούσιον ποιήσῃ, πολὺ τὸ ἄκυρον ἐντεῦθεν· καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε μὴ σωτῆρας ἀφεὶς· ὁ δὲ πάμπονηροῖς τε καὶ ἀνοήτοις ἀνδράσι πιεζεῖ τὸν πλοῦτον, μαστιγίαις ἢ ἀνδραποδώδεσι καὶ πλείστοις αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι δοκῶ ἀπὸ τοῦ ἐπιλώπου ἀδολεσχεῖν, τίνα ταῦτά ἐστιν; Κρο. ἀλλὰ μικρὰ ἔμοιγε, εἰ δὴ παντάπασιν ἀνακαταφρόνητα, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, εἰ μή σοι γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν μοναρχίαν κυλιομένου τοῦ κύβου, σοὶ τὴν ἑξάδα ὑπεράνω ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοὶ γοιν ἐς κόρον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐπεσιτίσαντο, οἷς ἴλεως καὶ φορὸς ὁ κύβος ἐπινεύσας οἰῷ ἔμπαλιν γυμνοὶ ἐξεφύξαντο, σωτευθέντος αὐτοῖς τοῦ σκάφους, περὶ οὗτω μικρῷ ἑρμαίῳ τῷ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πιέσῃ ἐς τὸ βάθος, καὶ ὠλιγωτέρου ἄλλου δέοι ἅμα ἐμοὶ τῷ συμποσίῳ,

e toruumq; obtuens, pauefaecit instantes. f Quòd si quãdo etiam annuerit alicui, diuitéq; reddiderit: mirũ, quàm id nullo delectu facit, vt aliquoties præteritis probis ac sapientibus viris, sceleratis ac stultis hominibꝰ opes offundat, verberonibus atque effœminatis, cuiusmodi sunt isti plerique. Quãquam equidem cupio cognoscere quænam sint ista tuæ potestati permissa. SAT. Haudquaquã parua, neq; omnino contemnẽda, si quis vniuersi imperij vim expendat: nisi fortè tibi paruum esse videtur, & vt in tesserarũ ludo vincat cũ quæ cæteris alea in vnionẽ voluatur, tibi senionẽ semp in summo latere ostendat. Nam hinc sibi plerique victum parant vel ad saturitatẽ vsque, quibus propitia ac secũda aspirârit tessera. g Rursum alij nudi enatârũt, naufragia, fracta ad tã minutum scopulum, puta aleam. Ad de his, potando quammaxime hilarescere, ac modulatiùs aliò videri canere in conuiuio

Prætere

ἢ διακονουμένων, τοὺς μὲν
πους εἰς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν
τοῦδε γὰρ τὸ ἐπιτίμιον ἡ ἀδρι-
ὰς διακονίας) σὲ δὲ καὶ ἀνα-
ηρυχθῆναι καὶ νικῶντα, καὶ
ἆθλ' ἀφαιρεῖσθαι τὰ ἄλλα πάντα,
ρᾷς ἡλίκον τὸ ἀγαθόν ἐστι καὶ
βασιλεία μόνον ἐφ' ἅπασιν
ρνιῶσθαι, ὃν ἀσφαγάλῳ πρα-
κόσαντα· ὡς μήτε ἐπισταχθείης
ἀλοῖα ἐπιτάγματα, καὶ αὐτὸς
πιτάξειας ἔχοις· ὧν μέν, αἰ-
σχρόν τι περὶ αὐτοῦ ἀναβοᾶ-
σθαι, ὧν δὲ, γυμνὸν ὀρχήσασθαι,
καὶ ἀράμενον τὴν αὐλητρίδα,
ρεῖς τὴν οἰκίαν περιελθεῖν.
πῶς οὐχὶ καὶ ταῦτα δείγμα-
τά μεγαλοδωρείας τῆς ἐμῆς;
ἢ τὸ μὲν ἀληθὲς μηδὲ βέβαιον
ἡγεῖσθαι τὴν τοιαύτην βα-
σιλείαν αἰτιάσει, ἄγνωμον
ποιήσας, ὁρῶν αὐτὸν ἐμέ, ἃ
ταῦτα διανέμοντα, ὀλιγο-
χρόνιον τὴν ἀρχὴν ἔχοντα.
τούτων δ' ὧν, ἃ μοι δυνατὰ
δοῦναι, τὴν φυγῶν, τὴν ἀρχὴν, τὴν
ἔδραν, καὶ τῶν ἃ διατεύμη-
νάμην, θαρρῶν αὐτά, ὡς ἐμοῦ
πρὸς οὐδὲν διαλιξομένου σε
τῇ αἰγίδι καὶ τῷ πραυνῷ·

Præterea reliquis minſtris in aquam præcipitatis (nam ea pœna eſt parũ dextrè minſtranti) te & victorẽ pronunciari, atq; ei quem vicẽris, præmia præripere. Vides nimirum quàm ingens ſit bonum: quemadmodum & illud, quum talo victor ſolus omnibus rex præficeris, vt non ſolùm ipſe non feras vlla ridicula imperata, verumetiã ipſe poſſit alijs imperare: huic vt turpe quiddam de ſe ipſo vociferetur; illi vt ſaltet nudus, vtq; ſublata in humeros tibicina ter domũ obambulet. Annón hæc quoq; munificẽtiæ meæ non exiguæ ſunt argumenta? Quòd ſi cauſaberis regnum hoc nec verum eſſe, ne ſtabile, inſcitè feceris, quum videas meipſum, qui iſta dilargior, exigui tẽporis imperium tenere. Ex his igitur quæ meæ facultatis eſt præſtare, nempe de taxillis, de regnando, de canendo, deq; reliquis quæ modò recẽſui, audacter quæ voles petito, nihil veritus ne te ægide aut fulmine territem.

Ικ. ἀπ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τῶν μὲν τοιούτων οὐ δέομαι· ἀν δὲ ἀπ' ἐκείνου μοι ἀποκρίνασθαι, ὃ μάλιστα ἐπόθουν ἐλθών, καί μοι φῇς αὐτὸ, ἱκανὸν ἔσται μοι ἀμοιβὴν ἀξιόλογον ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἀφίημί σοι τὰ χρέα. Κρό. ἐρώτα μόνον· ἀποκρινοῦμαι γάρ, ἂν εἰδὼς τύχω· Ικ. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατάπιοιτο τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῆς Ῥέας, ἐκείνη δὲ ὑφαιρουμένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλομένη ἀντὶ τοῦ βρέφους, ἔδωκέ σοι καταπιεῖν· ὁ δὲ ἐς ἡλικίαν ἀφικόμενος, ἐξέλασέ τε τῆς ἀρχῆς, πολέμῳ κρατήσας, ἔπειτα εἰς τὸν Τάρταρον φίψας ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σε καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὅσον σοὶ παρετάξατο. Κρό. ἀμὴ ἑορτὴν, ἦ οὕτως, ἄγομεν, καὶ μεθύειν ἐφίετο, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς δεσπόταις ἐπ' ἐξουσίας, ἴσως ἂν ὡς ὀργίζοιτο γοῦν ἐφιλάμοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας,

SAC. *Atqui istis nihil mihi est opus,* [i] *Titanum optime. Tu tamen illud mihi respondeas velim, quod maximè cupiebam cognoscere quod si mihi dixeris, satis magnam gratiam pro sacro persolueris, quin & in reliquum tempus quæ debueris, condono.* SAT. *Rogamodò, equidem respondebo, si forte quod rogaris, sciero.* SAC. *Illud in primis, num vera sunt ista quæ de te audimus, quemadmodum* [k] *deuoraris liberos tibi* [l] *ex Rhea natos, viq; clàm illa subducto Ioue, saxum infantis loco suppositum, tibi deuorandum tradiderit: deinde puer adultus te regno expulerit, bello superatum, mox arreptum in tartarum præcipitârit, vinculis iniectis tum tibi, tum omnibus copijs auxiliaribus, quæ tecum in acie steterant?* SAT. [m] *Quiescas dixti? Nisi festum celebraremus, esseq; licitũ inebriari atque in dominos impunè conuicia iácere, intelligeres profectò mihi permissũ esse irasci, qui quidẽ istiusmodi roges*

[o] *mihi*

θὴν οὐδενὸς ποιῇ οὕτω, καὶ πρεσβυτῶν θεόν. ΙΡ. κἀγὼ ταῦτα, ὦ Κρόνε, οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημί, ἀπ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου· ὀκνῶ γὰρ ἐμαυτὸν εἰπεῖν ὅτι οἱ ἅπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν, ταῦτα πιπιθώκασι περὶ σοῦ. ΚΡ. οἶδ' γάρ τι τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιές τι περὶ ἐμοῦ ἐλέγειν; σκόπει δὲ οὕτως, εἴ τις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν ἐρῶ) παρείη ἂν ἐκὼν αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα, εἰ μή τις Θυέστης ἦν, καὶ ἀσυβᾶ ἀδελφῷ περιπεσὼν, ἵνα εἰς καὶ τοῦτο· ἆρ' ἂν εἴη, ὡς ἀγνοήσει λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων; εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν τοὺς ὀδόντας; ἀπ' οὔτε ἐπολεμήσαμεν, οὔτε ὁ Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφείλετο, ἑκόντος δέ μου παραδόντος αὐτῷ, καὶ σπεισάντος ἀρχήν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε πιπέλυμαι, οὔτε ἐν τῷ Ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, εἰ μὴ τυφλὸς, ὥσπερ Ὁμήρου ἦν.

o nihil reueritus adeò canũ ac ſenem deum. SAC. At ego hæc, Saturne, non ex mè ipſo dicò: quin & Heſiodus & Homerus (nolo enim dicere) reliqui propè mortales omnes eadem de te credant. SAT. An tu putas p vel paſtorem illum, q vel hunc ampulloſum, verè quippiam de me ſciſſe? Rem ad hunc conſidera modum: Eſt'ne quiſquam homo, non dicam Deus, adeò durus, vt poſsit ipſe volens ſuos deuorare liberos? niſi ſi quis eſſet r Thyeſtes, qui ab impio circunuentus fratre comederet. Sed finge eſſe quì poſsit, qui fiat vt ignoret ſeſe s ſaxum edere vice pueri? niſi fortè dentibus ſit huiuſmodi, vt dolere non queant. Imò neq; bello conflixímus, neq; Iupiter per vim imperiũ occupauit, ſed ego illi volẽs & vltrò rerũ adminiſtrationem tradidi, ceſſiq;. Porrò neq; vinctũ eſſe me, neque in tartaro eſſe, vel ipſe vides opinor, niſi prorſus t oculis captus es, quemadmodũ Homerus:

Ικ, τί παθὼν εἶ, ὦ Κρόνε, ἀφεῖναι τὴν ἀρχήν; Κρό. ἐγώ σοι φράσω, τὸ μὲν ὅλον γήρᾳ ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὦν, διὸ μὴ πιπτιδᾶσθαί με οἱ πολλοὶ ἔπασαν· ἐγὼ γὰρ ἡλικίαν τοσαύτην διαρκῆν πρὸς οὕτω πολλὰ ἁμαρτήματα νέων, ἀεὶ ἀναθεῖν ἔδει ἄνω καὶ κάτω, τὸν κεραυνὸν διερμηνεύοντα, τοὺς ἐπιόρκους, ἢ ἱεροσύλους ἢ βιαίους καταφλέγοντα. καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ἦν, καὶ νεανικόν· καὶ ἐξελεῖν ὅν τῶν ποιῶν τοῦ Διί. ἢ ἄμωσε εἶ, καὶ λῶς ἔχειν ἐδόκει μοι ἀμελέσαντα τοῖς παισὶν οὖσι τὴν ἀρχὴν, αὐτὸν ἀναχεῖσθαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἡσυχίας, ὅτι τοῖς εὐχομένοις χρηματίζοντα, οὔτε ὑπὸ τῶν τἀναντία αἰτουμένων ἐνοχλούμενον, οὔτε βροντῶντα ἢ ἀστράπτοντα, ἢ χάλαζαν ἐνίοτε βάλλειν ἀναγκαζόμενον. ἀλλὰ πρεσβυτικόν τινα τοῦτον ἔδεσθαι βίον διάγειν, ἡδύτερον οἶνον τὸ νέκταρ,

SAC. *Sed quid tibi acci*
dit, Saturne, vt imperium d
poneres? SAT. *Ego tib*
dicam in summa: Senex ian
& podagrosus quum essem
ob ætatem (vnde etiam fa
ctum est vt plerique [u] *mihi*
compedes esse finxerint) im
par eram virib. ad tam mul
ta huius ætatis facinora pu
nienda, nam erat assiduè mi
hi [x] *sursum ac deorsum cur*
sitãdum obarmato [y] *fulmi*
ne, quo sacrilegos, periuros,
ac raptores exurerem. Eratq;
negotium plenum laboris,
quodque iuuenem desidera
ret. Itaque mihi consulens,
Ioui locum dedi. Quan
quam & alioqui rectè fa
cturus mihi videbar, si [z] *par*
titus filijs (nam erant) im
perium, ipse pleramque vi
tam cõuiuijs per ocium tra
ducerem, nihil necesse ha
bens, neque vota facientibus
operam dare, nec ab ijs qui
contraria petunt, molestia
affici, neq; tonare, neq; ful
minare, neque grandinem aliquoties immittere. Sed senilem
hanc ac iucundissimam dego vitam, meracius bibens nectar,

atque

τῷ Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἴσοις συμβολογῶν. ὁ δὲ ἄρχειν μὲν ἔχων πράγματα· πολλὰ ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς ἔπαρχος, ὑπεξελθεῖν μοι ἔδοξε, καὶ ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχὴν, ὡς ἀναμνήσω μὲν τοὺς ἀνθρώπους, οἷς ποτὲ ἐγὼ ἐπ' ἐμοῦ βίου, ὁπότε ἄπορα καὶ ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς. ἐσάχνου δ', ἀπ' ἔτους ἄρτος, καὶ κρέα ἐφηνασμένα, καὶ ὁ οἶνος ἔρρει ποτὰ μεθύων, καὶ πηγαὶ μέλιτος καὶ γάλακτος· ἀγαθοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαντες τότε. αὕτη μοι ἡ αἰτία τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης διωγμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντας κρότος, καὶ ᾠδὴ καὶ παιδιὰ, καὶ ἰσοτιμία πᾶσι, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις· οὐδεὶς γὰρ ἐπ' ἐμοῦ δοῦλος ἦν. ΙΚ. ἐγὼ δέ, ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο ἐπῃνούμην, ὡς τὰς δούλους καὶ παιδοτρίβας φιλάνθρωπον ἐκ τοῦ μύθου ἐκείνου ποιεῖσθαι, λιμῶντα τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ὅτι καὶ αὐτὸν δοῦλον ὄντα, μεμνημένον τῆς τύχης.

atque interim A *cum Iapeto reliquisq; æqualibus diis cõfabulans. At regnat quidem ille mille districtus negotijs, nisi quòd hos pauculos quos dixi dies, mihi visum est excipere, in quib. recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducã, cuiusmodi fuerit me regnante vita, cũm citra sementẽ citraq; arationem cunctaq; illis prouenirent.* B *Haud tũ quidẽ aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinũ fluminũ instar fluebat, tum fontes mellis lactisq;, propterea quòd mortales omnes probi essent & aurei. Hæc, inquã, mihi causa fuit cur exigui temporis imperium geram, atq; ob id vndiq; plausus, cantiones, lusus, æqualitas omnib9 seruis æquè ac liberis. neq; enim me regnante quisquam erat seruus.* SA. *At ego, Saturne, coniecturã istam ad seruos, & eos qui boias terunt, referebã, quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatẽ: quòd memor teipsum aliquando seruitutẽ seruiisse, ac gestãsse cõpedes, eos magnifaceres, q̃ simili essent fortuna.*

Κρό. ὁ παύσῃ γὲ τὰ τοιαῦτα ἀνερωτῶν; Ιε. εὖ λέγεις, μὴ παύσομαι. ἀλλὰ σὺ μοὶ ἔτι μοι μὴ τοῦτο ἀπόκριναι, τὰ πεττόμενα σώκρατες ἦν καὶ ἐπὶ σῶν ἀνθρώπων; Κρό. μὰ Δία, οὐ μὲν ἀλλὰ περὶ ταλάντων γε καὶ μυριάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ καρύων τὸ μέγιστον· ὡς μὴ ἀνιᾶσθαι ἐλεγχόμενα, μηδὲ λαπύειν ἀεὶ ἀπορίζοντα μόνον τῶν ἄλλων. Ιε. εὖγε ἐκεῖνοι παιδάριον· ὑπὲρ τίνος γὰρ ἂν μὴ ἐπέπλουν αὐτοῖς πλούσιοι ὄντες οὕτως ὡς ἔφης, καὶ μετὰξὺ πλουτίσαι, βιόν δὲ καὶ ἐννοήσαι, εἴ τις ἕνα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν χρυσοπλάτων εἰς τὸ μέτρον τὸν βίον ἀγαγὼν, ἐδείξει σοῖς πομποῖς, οἷα ἔπαθεν ἂν ἄθλιος ὑπ' αὐτῶν; ἐλιποπάσαντο γὰρ αὐτὸ, εὖ οἶδ' ὅτι, ἐπισβαμόντου, ὥσπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Θρᾷσσαι τὸν Ὀρφέα, καὶ τὸν Ἀκταίονα αἱ κύνες, περὶ τοῦ μέγα ἀγωνιεῖσθαι τὸ μέρος, πρὸς ἕλκειν ἕκαστος ἁμιλλώμενοι. οἶμαι

SAT. *Non tu desines istiusmodi nugari nugas?* SAC. *Bene mones, itaque desino. Quin illud etiam mihi responde, talis ludere, in vsu fuit tui quoque seculi mortalibus?* SAT. *Erat sanè, at non depositis talentis, ac decem nummum millibus, quemadmodum vos facitis, verùm vt plurimo nucibus: ne videlicet discruciaretur qui victus esset, néve semper ploraret sese vnum omnium non habere quod ederet.* SAC. *Et rectè quidem illi. Nam quo tandem pramio certassent ipsi talis, quum ipsi toti essent aurei? Itaque te loquente, tale quiddam mihi venit in mentem, si quis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostram ætatem adductum vulgo ostenderet, quid illi tandem euenire? Nempe miserum (sat scio) discerperent, haud aliter incursantes, quàm* E *in Pentheum Mænades, aut* F *in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut* G *in Actæonem canes, interq; sese decertarent, quantam quisque maximam posset portionem auferre,*

vt

βίγνοὐδ' ἑορτάζοντος, ἔξω
τοῦ φιλοκερδοῦς ἆσιν, ἀλ-
λὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ πι-
ποίληται τῷ ἑορτῷ. ἔτα
οἱ μὲν ἀπάρχονται λυσσῶντός
σὺν ὦ συμποσίῳ τοὺς φίλους,
οἱ δ' ὅσοι τι λοιδοροῦνται, οὐ-
δὲν δέον, καὶ τοὺς κύβους
συντρίβουσιν, ἀναιτίους ὄν-
τας αὐτοῖς ὧν ἐκάστου ποιοῦ-
σιν. ἀτὰρ ἐπί μοι καὶ τόδε,
τί δήποτε ἄβρὰς οὕτω θεὸς
ὢν, καὶ γέρων, ἐπιλιξάμενος
τὸ ἀτρεπίστατον, ὅπότε ἡ χιὼν
ἔπεχε τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέ-
ας πολὺς, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ
πίπυργται ὑπὸ τοῦ κρύους, καὶ
τὰ δένδρα ξυρὰ καὶ γυμνὰ καὶ
ἄφυλλα, καὶ οἱ λειμῶνες ἄ-
μορφοι καὶ ἀπλωθηκότες, καὶ
οἱ ἄνθρωποι ἐπικεκυφότες,
ὥσπερ οἱ πάνυ γεγηρακό-
τες, ἀμφὶ τὸν κάμινον οἱ
πολλοὶ, τοιαῦτα ἑορτάζεις.
οὐ γὰρ πρόσφορος γε ὁ καιρὸς,
ἐς ἐπιτήδευμα τοιοῦτον.
Κρόν. πολλά μοι ἀναπρίπεις,
ὦ οὗτος, ἤδη πίνειν δέον.
παρόμοιον

vt qui ne in festo celebrando à lucri studio temperent, quin ipso etiam festo ad lucri abutuntur incrementum. Itaque alij quidem tibi primitias immolant, amicos in conuiuio deprædantes. Alij verò tibi conuiciantur, cùm nihil ad rem pertineat, tum ipsas comminuunt tesseras, perinde quasi illis sit imputandum, quod illi suapte sponte faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem causæ fuit vt Deus vsq; adeò imbecillis ac senex, H tempus in amœnissimum delegeris, cùm iam nix omnia occupat, plurimus sæuit Boreas, cumq; nihil nõ gelu concretum est, Iarent arbores nudæ decussis frondibus, squalent horrentq; vacua floribus prata, cum incurui contractiq; mortales, perinde quasi extremo confecti senio, ad focum fermè desident, interea tu festũ diem agis? K neque enim accõmodum seni tempus, neque

satis idoneum genio indulgentibus. SAT. Sed heus tu, permulta quidem à me scisciteris, cùm potare iam oporteat.

παρήρησαι γὰρ μοι χρόνον τῆς ἑορτῆς οὐκ ὀλίγον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖά μοι ταῦτα πεσοφιλοσοφῶν. ὥστε νῦν μὲν ἄφες αὐτὰ, ἀναχώμεθα δὴ ἤδη, καὶ κροτῶμεν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἥδη ζῶμεν. ἔπειτα παιδιὰν ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ καρύων, καὶ βασιλέας χειροτονῶμεν, καὶ πεπαρχῶμεν αὖθις. οὕτω γὰρ ἂν τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, ἣ φησι, παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι. Ι. ἀλλὰ μὴ δῆτα ὦ φίλτατε Κρόνε, ὅτῳ μὲν ταῦτα, ἀλλ' ἐγὼ, εἰ δοκεῖ σοι, οὐκ ἐθέλω. ἱκανὰ γὰρ ἀκήκοα καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ γράψασθαι ἐς βιβλίον ταύτην ὑμῶν τὴν συνουσίαν· ἅ, τι καὶ τὸς ἐρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἴλεως ἀπεκρίνω, παρέξει ἀναγνῶναι τοῖς φίλοις, ὅσοις ἐπακοῦσαι τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

Itaque non exiguam temporis portionem tuis rogationib. mihi de festo perdidisti, dum ista mecũ philosopharis, non admodum ad rem pertinentia. L *Quare nunc istis tandem omissis, conuiuium agitemus, plaudamus, ac liberam agamus vitam. Deinde prisco more depositis nucibus,* M *ludamus tesseris, ac reges suffragijs creemus, ipsiq; vltrò pareamus. Siquidem ad eum nodum effecerimus vt verum videatur prouerbium quod dicunt,* N *Senes repuerascere.* SAC. *Imò cui ista quæ dicis, non probantur, Saturne, precor vt ei* O *nec tum bibere liceat, cùm sitit. Itaque bibamus, quandoquidem & primo colloquio satis à te respõsum est. Proinde videor mihi rectè facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogárim, & quæ tu propitius responderis, literis prodita tradam amicis legenda, si qui sunt digni qui tua dicta accipiant.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SATVRNALIA.] *Saturno sacra fiebant. de quibus in primis Macrobius libro* I. *capite* 8. *&* 10. *& Lilius Gregorius Giraldus de annis & mensibus. Hæc κρόνοια dicebantur a Græcis. Et primò vno die tantùm:* id est, XIIII. *Cal. Ianuarias celebrari solita: sed pòst in triduum propagata, primùm ex adiectis à Cæsare huic mensi diebus, deinde ex edicto Augusti, quo trium dierum ferias Saturnalibus addixit, à* XVI. *igitur cœpta, in* XX. III. *desinebant, quo solo fieri antè consueuerant. Sed sigillariorum adiecta celebritas, in* VII. *dies discursum publicum & lætitiam religionis extendit. Sed plura hoc loco de Saturnaliium celebritate post Lucianum nostrum commentari supervacaneum videtur.* *b* Quin istud iam.] *Petitio & occasio dialogi. Ritus Saturnaliorum & eorundē commendatio.* *c* Aegidem obuibrans.] *Scutum, capræ Amaltheæ mortuæ, à qua nutritus fuerat, pelle contectum,* ἀπὸ τῆς αἰγὸς. *i. capra dictum, in cuius capræ memoriam Aegiochum se appellari voluit. Scuto hoc aduersus Titanas pugnaturus sese armauit.* *d* Ad fulmen intentans.] *Fulmen enim potente Iouis manu torquetur atq; celeriter infigitur.* *e* Toruumq; obtuens.] *Est aũt odientis & indignantis signum limis oculis, taurinè & torùe aspicere, vt inquit Plato.* *f* Quòd si quando annuerit alicui. *&c.*] *Vide prouerbium, Diuitiæ non semper optimo contingunt. Hoc etiam distichon Erasmus vertit in prouerbio: Omnium rerum vicissitudo.*

Nunc etenim huic libram inclinat, nunc Iuppiter illi,
Vt modò sis diues, nil modò possideas.

Alludere videtur ad Homeri locum Iliad. θ. vbi Iupiter aureis lancibus expandit Troianorum & Græcorum fata. *g* Vt in tesserarum ludo vincas.] *Tessera lateribus constabat sex, quibus inter ludendum vtebantur tribus. Suetonius in Augusto: Talis iactatis, vt quisque canem aut Senionem miserat, in singulos talos, singulos denarios in medium conferebat, quos tollebat vniuersos, qui Venerem iecerat. Quoties verò tali quatuor ita excidebant, vt diuersa esset omnibus facies, Venerius appellabatur*

labatur iactus, idemque felicissimus erat, vt docet in Amoribus idem Lucianus. Fuit autem Senio punctus in talis, qui à Græcis ἑξίτης dicitur, ab Aristotele κῶς lib. 2. de Cœlo, qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus tali est sex puncta continens, à senario numero dici videtur. Qui verò vnum punctum continebat, χίων κυνὸς ἀνων. i. canis, Persio, Canicula dicebatur. Quem Lucianus hic intelligit, per vnionem. Pollux binarium & quinarium in talis non fuisse scribit. h Rursum alij nudi enatârunt naue elisa.] Adhuc hodie multi grauiter hac cupiditate, velut æstu quodam fluctuantes nec pauci tempestatis magnitudine submerguntur, & nudi enatant. Idem pro Imaginibus: Audebo iactare aleam. In Hermonide: Itaq; iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. Vide quæ in Imaginibus annotauimus. i Titanum optime.] Transitio per reiectionem. Ferunt Cœlum plures duxisse vxores, ex quibus 45. liberos sustulit, præcipueq; ex Titea 17. qui à matre Titanes dicti sunt. Sicq; omnes Cœli filij Saturnus, Titan, qui ex terra Gigantes genuit, qui etiam Titani dicuntur. k Deuorâris liberos.] Prolem masculam. Saturnus Cœli & Vestæ filius, qui Opim sororem suâ matrimonio sibi coniunxit, & patri Cœlo virilia execuit, ex quib. in mare abiectis, spumaq; agitatis, nata est Venus, quæ inde dicta est Aphrodite. Fratrem habuit Titanẽ maiorem natu, qui cũ parenti, vti par erat, succedere deberet, animaduertens tamen matrẽ fororesq; in Saturnum proniores esse, iure suo illi cessit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem masculam tolleret, sed regnum ad suam stirpem rediret. Saturnus igitur ex pacto cum fratre inito, liberos suos masculos, vbi primùm nati essent, deuorabat. Verùm cum Ops vno partu Iouem & Iunonẽ edidisset, Iunonem quidem Saturno ostendit, Iouem verò clàm nutriendum abtegauit: adhibitis interim Corymbantibus, qui cymbalorum tympanorumque pulsu obstrepebant, ne pueri vagitus audiretur. Saturno aũt, cùm ille puerũ deposceret, vt & ipsum deuoraret, Ops lapidem ei ostendit pannis inuolutum, eumque partu illo à se editũ simulabat, quem ille acceptum, sine mora deuorauit. Post hæc cùm ex oraculo didicisset, fore, vt à filijs regno pelleretur, cùm ob hoc Ioui insidias strueret, ab eo regno pulsus & priuatus est. l Ex Rhea natos.] Ops pia Græco vocabulo

bulo dicitur ἀπὸ τῆς ῥοῆς, quod est fluere: propterea q terra rebus omnibus affluat. Ops verò idcircò dicta putatur, q terræ ope vita hominum sustentetur: vel ab antiquo adiectiuo ops, quo veteres pro diuite vtebantur, quemadmodum contrà inopem dicimus pauperem & egenum. Veteres enim, quorum opes præcipuè in re pecuaria, & agricultura consistebant, terram huiusmodi opum largitricem diuinis prosecuti sunt honoribus, Opemque hoc est, opulentam nuncupauêre. m Quid dixisti.] Confutatio fabulæ de Saturno, de qua Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 8. n Atq; in dominos impunè conuicia iácere.] Ipsis Saturnalibus domini seruos suos conuiuijs liberalibus & opiparis accipiebant, ipsi muneribus seruilibus fungebantur: seruis impunè, quicquid liberet, loqui licebat, & vt scribit idem Macrobius libro 1. & Athenæus libro 14. o Nihil reueritus canum ac senem deum.] κρόνον, id est, Saturnus, podagrosus, ac senex, à Poëtis fingitur, & temporum deus: quasi χρόνον. p Vel pastorem illum.] Hesiodum poëtam natum in Ascra Bœotiæ vico, qui missus à patre ad ouium custodiam, dormiens somniauit se repentè factum Poëtam, & à Musis coronatum. vnde Mantuanus:

Tu sapis vt custos ouium Parnasidos Ascræ
Incola, quem subitò Musæ instituêre Poëtam.

Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas scripsit. q Vel hunc ampullosum.] τὸν ἀλαζόνα Homerum fastuosum, ostentatorem, vaniloquum, mendacem, verba turgentia & sufflata proferentem. r Thyestes ab impio fratre.] Atreo. Atreus & Thyestes Pelopis filij fuerunt adeò seui, vt Thyestes cũ Aëropa fratris vxore concubuerit, & incestum hunc agrè ferens Atreus, liberos proprios ei comedendos apposuerit. s Saxum edere.] Nihil in rerum natura saxo durabilius. At id quoque temporum diuturnitas absumit. Quod Poëtæ nimirum innuunt, cùm fingunt Saturnum temporis deum saxum Iouis loco suppositum deuorasse. t Oculis captus, vt Homerus.] Ob id Homeri nomen sortitus est, quum priùs Melesigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset. Cumæi namque & Iones oculis captos ὁμήρους appellant, quòd ἡμήρους; id est, itinere is ducibus egeant. Hinc cæcutiens

Mæonius

Mæonius nuncupatur à Martiano Capella libro 1. de Nupt. Philologiæ. Poëtæ qu- præcipuè Oeagrium citharistam, cæcutientisq; Mæonij suauiloquam senectutem. Pontanus:

Vnde oculis capto nomen permansit Homero.

u Mihi compedes esse finxerunt.] *Saturnus in compedibus fingi solet. Atque huius figmenti rationem reddit aliam Lucian. in lib. de Astrologia, nempe quod orbis Saturni longissimè à nobis semotus sit, ob hoc in tartara coniectum finxêre, ex aëris profunditate sumpta occasione. Deinde quod motus sui omnium tardissimi, vt quasi stare videatur, compedibus alligati finxerunt.* x Sursum ac deorsum.] *ἄνω καὶ κάτω ita finitima sunt, vt eadem esse videantur. Prouerbialia schemata sunt, quæ accommodantur ad omnia tentantiẽ, vel ad omnia confundentiẽ, vel ad intelligentiam omni ex parte negotium circumspicientis.*

y Fulmine.] *Saturno ac Ioui fulmen attribuerũt Poëtæ, & hac effigie picti sunt.* z Partitus filijs.] *Saturni & Opis filij fuerunt Iupiter, Neptunus, & Pluto. Verùm Iupiter Iunonẽ sororem suam eodem secum partu editam, vxorem duxerat, & cum Plutone Neptunoque fratribus regnum partitus, Olympum sibi reseruans habitauit. Vide Hom. 15. Iliad. A* Cum Iapeto.] *Cæli & terræ filius fuit, vir potens & proterui ingenij, magisq; filiorum, quàm sua virtute clarus. De eo Val. Flacc. libr. 1. Ouid. 1. Met. & Silius libr. 12. Hic Lucianus Saturno æqualem facit. Suidas pro delyro apud Aristoph. poni scribit. B* Haud tum quidem Aristæ.] *Origo & causa festi. C* Talis ludere.] *Talis ac nucibus olim lusitâsse homines, vel Horat. testis, cùm ait:* Te talos Aule nucesq;. *D* Nam quo tandem præmio.] *Digressio in præsentes mores. E* In Pentheum Menades.] *Pentheum regem Thebanum cum orgia, hoc est, sacri Bacchi noua adhuc, & iamprimùm incipientia prohibere conaretur, à matre & materteris aliisque Menadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. De Penthei interitu habes in Bacchis Theocriti, Eidyl. 23. tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusiùs. Ouidius eandem fabulam exponit in 3. Metam. Huius etiam meminit Lucianus de morte Peregrini, in initio. F* In Orpheum fœminæ Thraciæ.] *Mulieres insanientium ritu Bacchi Orgia celebrantes, Menades dictæ à*

verbo

verbo Græco μαίνεσθαι, quod significat insanire. Orpheus autem Euridices vxoris iacturã ægrè ferens, cœlibem deindè vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecisset, alios q; insuper à mulierum consortio deterreret, atque in puerorum amores pelliceret, à Mænadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluuium occisus, & discerptus est: cuius membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, dederuntque ea sepulturæ. Lyra verò & caput in Hebrum deiecta, ad Lesbon insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepulturæ mandatum est. G In Actæonem canes.] Actæon à suis ipsius canibus dilaceratus fuit, vt indicant Theocriti enarrationes, & Ouidius libro 3. Metam. Claudianus in Ruffinum, & Sillius lib. 12. H Tempus inamœnissimum.] Hyemis descriptio. In hyeme enim Notus suapte natura nubem & imbres affatim colligit, quæ Boreæ rigore congelascunt. Hinc Aquilonia hyemis à Valerio Flacco lib. 6. dicta. A Mantuano verò niuosa, & Borealis. Tum à Virgilio glacialis:

Strinxit aquas tenues vt glacialis hyems.

I Arent arbores.] Hinc Horat. lib. 2. Carm.

Informes hyemes reducit Iupiter idem:

Sillius lib. 3. Deformis hyems. K Neq; enim accommodum seni tempus.] Mantuanus:

Surgit hyems onerosa inopi, damnosa senectæ.

L Quare nũc istis tandẽ omissis ac depositis nucib.] Prouerbium à puerorum ludibus, qui nucibus peraguntur, ducti. M Ludamus tesseris, ac reges creemus.] Reges in conuiuijs constituebantur, qui leges bibendi ferebant, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Huiusmodi regem, arbitrum bibendi nominat Horatius Oda 7. libri 2. N Senes repuerascere.] Hunc locum Erasmus noster citauit in Adagio: Bis pueri senes. O Nec bibere liceat cùm sint.] Verba sunt hominum malè precantium, veluti Thyestea execratio. Huic similia sunt, In morbo consumat, & capiti eueniat: & quæ in fine primæ epistolæ Saturnalium diuitibus imprecantur.

KPONO-

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. CRONOSOLON.
id est, *Saturnalium Legumlator.*

Erasmo Roterodamo interprete.

Α δὲ λέγεται Κρονοσόλων, ἱερεὺς καὶ προφήτης τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὰ ἑορτάς· ἃ μὲν τοὺς πλουσίους καὶ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψε, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ οὐ οἶδ' ὅτι ἐμμενοῦσι ταῖς καινοῖς τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα ὥρισται. ὑμεῖς δέ, ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε, ὅπως μὴ παρανομήσητε, μηδὲ παρακούσητε τῶν δὲ τῶν προσταγμάτων· ὡς ὅστις ἂν ὅτῳ μὴ ποιήσῃ, ἴσῳ οὗτος, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσων, ἀλλ' εἰς τὸν Κρόνον αὐτόν, ὃς με προείλετο νομοθετοῦσαι εἰς τὰ ἑορτά, οὐ ναρ ἐπισᾶς, ἀλλὰ πρώην ἐγρηγορότι ἐναρμίως συγγνώμων. ὧν δὲ οὐ πεδίτης, οὐδὲ ἀσχημῶν πλέως,

Aec[a] *ait Cronosolon sacrificus, & idem vates Saturni, earúmque legum conditor, quæ quidem ad festum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio misso libro illis ipsis præscripsi. Neque dubito quin eas leges seruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauissimæ decretæ sunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites, videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam si quis secùs fecerit, is sciat se non me neglecturum legislatorem, sed ipsum potiùs Saturnum, qui me condendis festi sui legibus delegit, haud ille quidem* [b] *in somnis visus, sed nuper cum vigilante palàm congressus. Erat autem neque compedibus vinctus, neque situ obsitus,*

[c] *qualem*

πλίως, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγρά-
φοι, παρὰ τ πλησίον ποιη-
τῶν παραδείγμασι ἐπιδέ-
δωται, ἀλλὰ τὴν μὲν ἅρπην
ἔχει πάνυ τεθηγμένην, τάλ-
λα φαιδρός τε ἦν καὶ μαρ-
τυρὸς, καὶ βασιλικῶς ἐνε-
κόσμησο, μορφὴν μὲν τοιόσ-
δε ὄφθημοι ἃ δὲ εἶπε, πάνυ
θεσπέσια, καὶ ταῦτα προσ-
ῆκόν ἐστιν ὑμῖν ἄξια. εἶδόν γάρ
με σκυθρωπὸν ἐπὶ σωφροσύνης
βαδίζοντα, ὥσπερ ἐκὸς ἦν
νέον, ἔγνω αὐτίκα τὴν αἰ-
τίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐστί μοι,
καὶ ὡς τὴν ψυχὴν ἀνιαρῶς
φοιμι, ὃ μετὰ τὴν ὥραν μο-
χθηρίαν· καὶ γὰρ ἐρύθη, καὶ
βορέας ψολὸς, καὶ ἐρύσανοι
καὶ χιὼν, ἐγὼ δ' ἧκιστα ἐπη-
ρράγμην πρὸς αὐτά. ἀλλ' ὅτι
καὶ τῆς ἑορτῆς πάνυ πλησια-
ζούσης, ἑώρων τοὺς μὲν ἄλλους
παρασκευαζομένους, ὅπως
θύσωσι, καὶ ἀναπαύσονται, ἐμ-
αὐτῷ δὲ ὁ πάνυ ἑορτάσιον
μα ὄντα, καὶ δὴ προσελθὼν
ὄπισθεν, καὶ τῶν ὠτῶν μαλακὸ-
μὲν, καὶ διαισθόμενος, ὥσπερ
μοι

[c] qualem eum pictores fin-
gũt, exemplar [d] à deliris poë
tis mutuati, verùm [e] falcem
quidem tenebat præacutam,
[f] cætera verò et hilaris erat,
& validus, regioq; apparã-
tu. Atque hac quidem specie
mihi visus est. Cæterùm quæ
locutus est, planè diuina
sunt, & in his hæc digna,
quæ vobis priùs exponam.
Nam vbi me vidit & animo
mœstum inambulantem, mox
intellexit, [h] quippe deus, quæ
nam esset molestiæ causa,
videlicet grauiter me ferre
paupertatem, vt qui nõ [i] pro
temporis ratione vnicam ve-
stem haberem, cùm iam es-
set gelu, multũsque flaret
Boreas, glacies ac nix, ad-
uersus quæ ego minimè com-
munitus eram. Multò ma-
gis autem, quòd cùm festum
instaret iam proximè, reli-
quos viderem apparantes
quæ ad victimas, quæq; ad
conuiuia requirebantur, mi-
hi verò ipsi res non admo-
dum ad festũ instructas esse.
Iam [k] à tergo accedens, auréq; prehensa, ac vellicata (nã hac

specie

μοι προσκάθηται ἄωθι τί ταῦτα, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἀνιωμένῳ ἔοικας; ὁ γὰρ ἄξιον, ἔφην, ὦ δέσποτα, ὅταν κατάρατος μὲν ἡδὺ πλουτοῦντας, καὶ μόνους τρυφῶντας ὁρῶ; αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν παιδευμένων, ἀργείᾳ καὶ ἀμηχανίᾳ συνόντες; ἀπ' ἐμοῦ σὺ, ὦ δέσποτα, θέλεις ταῦτα παῦσαι καὶ μετακοσμῆσαι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, ῥᾴδιον ἀπάλλαγμα, ὁπόσα ἐκ Κλωθοῦς, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν πάσχομεν. ἃ δὲ ἐκ τῆς τύχης, ἐπανορθώσομαι ὑμῖν τάχα μάλα. ἡ δὲ ἐπανόρθωσις ἥδε ἔστω. ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ μόνοι αὐτοὶ οἱ πλούσιοι ἑορτάζοιεν, κοινωνοῖεν δὲ ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' ἐκ οἶδα, ἔφην, ἐγὼ, εἰ δὲ, διδάξομαί σε κατὰ ἀρχὰς καὶ ἐκδιδάσκων. εἶτα ἐπεὶ πάντα ἐπισκέψω,

specie sese mihi consueuit ostendere.) Quid istud sibi vult (inquit) Cronosolon? videre mihi solicitus. An non æquum, inquam, here, cum [l] impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos delicijs frui videam, ipse verò, mecumq; complures alij docti, cum inopia, summaq; ferum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, curas his rebus finem imponere, & ad æqualitatem reuocare. Tum ille: Cætera quidem, inquit, haud facile fuerit reuocare, quæ vobis [m] à Clotho reliquisque Parcis accidunt: porrò paupertatis malum vobis corrigam, quatenus ad festum attinet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot cõscribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vti ne diuites inter sese festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At non noui, inquam, leges conscribere. Quin ego, inquit, docebo te. Moxq; ingressus, ordine me docuit. Deinde cùm cuncta perdidicissem;

μλιῶ, καὶ ἀπὶ αὐλοῖς, ἔφη, ὅτι λίῳ μὴ τᾶτο ποιῶσι, μαθτλω ἐγὼ τλὼ ἄρπλω ταύτλω ὀξεῖαν περιφέρω· ἢ γελοῖος ἂν εἴλω, τὸν μὴ πατέρα ἐκβμίαν ποιησὰς, τὸν Οὐρανὸν τὸς δὲ πλουσίους μὴ ἐννυχίζων, ὁπόσοι ἂν παρανομήσωσιν, ὡς ἀγείροις τῇ μητρὶ σλὼ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, βάκχοι γενόμενοι ταῦτα ἀπείλησεν. ὥστε, καλῶς ἔχει ἡμῖν μὴ παραβαίνειν τὸς νόμους. Νόμοι πρῶτοι· Μηδεὶς μηδὲν μήτε ἀγορᾶον μήτε ἰδιον πράτλειν ἐν τοῖς τᾶ ἔτους, ἢ ὅσα εἰς παιδιὰν καὶ τρυφλὴν καὶ θυμηδίαν. ὀψοποιοὶ μόνοι, καὶ ποιμαλόροι, καὶ ἀρχιτέκτονες ἐστωσαν. ἰσοτιμία πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις, καὶ πενήσι καὶ πλουσίοις. ὀργίζεσθαι, ἢ ἀγανακτεῖν, ἢ ἀπειλεῖν, μηδενὶ ἐξέστω λογισμὸς παρὰ τῶν ἐπιμελομένων Κρονίοις λαμβάνειν, μηδὲ ἔστω ἐξέστω. μηδεὶς τὸν ἄργυρον ἢ τλὼ ἰσθῆτα ἐξεταζέτω, μηδὲ ἀναγραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ, μηδὲ γυμναζέσθω Κρονίοις, μηδὲ

cissem: Et illud, inquit, illis dicito; nisi seruârint hæc, tum ego profectò sine causa falcem hanc acutam circumfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm [u] patrem Cœlum execuerim, non item castrâro diuites istos; quicunque leges meas violauerint, [o] vt iam euirati, Cybeli matri se se adiungant cùm tibijs ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, si leges non prætergrediamur. [p] Lex prima: ne quis quid intra festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, [q] nisi quæ ad luxum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Obsoniorum & bellariorum artifices soli in opere sunto. Æqualitas omnibus esto, seruis, liberis, pauperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minarive ne cui liceat. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias, ne id quidē fas esto, Ne quis argentum vestémve expendito, néve inscribito solennitatis tempore. Ne quis exer-

 ceatur,

μηδὲ πόρρω ἀσκεῦαι ἢ ἐπιδάκε-
νυσθαι, πλὴν ἃ τινὸς ἀστεῖοι
καὶ φαιδροί, σκώμματα καὶ παι-
διὰν ἐμφαίνοντος. Νόμοι
λούτρου. Πρὸ μὲν τοῦ τῆς
ἑορτῆς οἱ πλούσιοι γραφόν-
των μὲν ἐς πινάκιον ἐκθέσ-
θων τῶν φίλων τὰ ὀνόματα.
ἐχόν-
των δὲ καὶ ἀργύριον ἕτοιμον,
ὅσον τῶν κατ' ἔτος προσιόν-
των, τὸ δέκατον, καὶ ἐσθῆτα
τῆς ὥρας τοῦ πρόσθεν. καὶ
ὅση παχυτέρα ἢ κατ' αὐτὸν
κατάσκευή, καὶ τῶν ἀργύρων
ἡ ὀλίγη· ταῦτα μὲν πρόχειρα
ἔστω. τὴν δὲ πρὸ τῆς ἑορτῆς, κα-
θάρσιον μέν τι περιρρείσθω,
μὴ ὑπ' αὐτῶν ἐξελαυνέσθω ἐκ
τῆς οἰκίας μικρολογία καὶ φιλαρ-
γυρία καὶ φιλοκερδία, καὶ ὅσα
τοιαῦτα ἄλλα σωφρονα τοῖς
πλείστοις αὐτῆ ἐπιδόμενα κατα-
ρᾶται τοῦ οἰκίαν ἐξεργάσωνται,
θυσάτω Διὶ πλουτοδότῃ, καὶ Ερ-
μῆ κάλλει, καὶ Ἀπόλλωνι μεγα-
λοδώρῳ. ἔπειτα δείπνου ἐπι-
φανοῦς, ἀναγινωσκέσθω ἢ σφί-
σι τὸ φιλικὸν ἐκάστῳ πινάκιον.

λάβρα

ceatur, néve literis operam dato, aut recitato, niſi ſi quæ ſint vrbana lepida q, quæ dicacitatem reſipiant ac iocum. [r] Lex ſecunda: Multò ante feſtum diuites ſingulorum amicorum nomina in tabella ſcribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum. Præterea quicquid illis ſupereſt veſtium, & quicquid eſt cultus pinguioris, quàm vt ipſis conueniat. Ad hæc argenteorum vim non modicam. Atque hæc quidem in promptu ſunto. Cæterum ante ſolennitatem [s] porcellus circumagitor, atq ex ædibus eiiciuntor ſordes, auaritia & quæſtus, & ſi quæ id genus alia ſunt pleriſque diuitum, domeſtica. Deinde vbi domum perpurgârint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, ac Mercurio munifico, atq Apollini magna donanti. Deinde circa veſperam tabulam illam amicorum nomina tenentem relegunto. Diſtributis

καταναίμαντον δὲ αὐτοῖς κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ, πρὶν ἥλιον δῦναι, πεμπόντων τοῖς φίλοις. οἱ δὲ ἀπακομίζοντες, μὴ πλείους τριῶν ἢ τεττάρων, οἱ πιστότατοι τῶν οἰκετῶν, ἄλλη προσβύται. ἐγγραφάσθω δὲ ἐς γραμματίον ὅ, τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύοιεν τοὺς ἀπακομίζοντας, αὐτοῖς δὲ οἰκέταις, μίαν ἑκάστοις ἑκάστου πίονος, ἀρχομένων, ἀπαιτούντων δὲ μηδὲν πλέον. τοῖς πεπαιδευμένοις λιπαρία πάντα πεμπέσθω· ἄξιον γὰρ διπλοείτας εἶναι, τὰ ἐπὶ τοῖς ἄρτοις λεγόμενα· ὡς μετρίως τε καὶ ὀλίγιστα ἔστω. ἐπαχθὲς δὲ μηδὲν μηδὲ ἀνωφελὲς πεμπέσθω, μηδὲ ἐπαινείσθω τὰ πεμπόμενα. πλουσίοις δὲ πλουσίως πεμπέσθω, μηδὲ ἐπάνειμι τοῖς Κρονίοις ὁ πλουσίοις ἢ ἰσότιμον τῶν εἰς τὸ πεμφθῆναι παρασκευασθέντων φυλασσέσθω μηδέν, μηδὲ μετάνοια ἀδίτω ἐπὶ τῇ δόσει, ἔστις πέρυ-

batis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante Solis occasum amicis mittunto. Porrò qui deferant, ne plures, tribus quatuórve sunto, atque hi certissima ex famulis fide, iamq; natu grandes. Assribatur autem in literis & quid mittatur, & quantum, vt ne vtrique suspectos habere possint eos qui perferunt. Atque ipsi ministri vnico quisq; calice epoto, domum recurrunto, neq; præterea quicquam ab eis postulanto. Doctis omnia dupla mittuntor. Nam hos æquum est geminam accipere portionem. De muneribus quammodestissima simul & quampaucissima verba fiunto, neque graue quicquam in literis quisquam assribito, nec odiosè laudato quæ mittuntur. Diuiti diues ne quid mittito. Neque locuples Saturnalibus æquali sorte quempiam conuiuio accipito. Ne quid eorum quæ in hoc deprompta fuerint vt mittantur, seruanto. Néve cui muneris pœnitentia subito. Quòd si quis anno

πέρυσιν ἀπολημῶν, δὶ αὐτὸ
ἄμοιρος καὶ ἀπόλυσε, ἀπολαμβά-
νέτω καὶ ταῦτα δεξιούντων δὲ
οἱ πλούσιοι καὶ χρέα ὑπὲρ τῶν φί-
λων τῶν πενήτων, καὶ τὸ ἐνοί-
κιον, οἵ τινος ἂν καὶ τοῦτο ὀφεί-
λοντος, καταβαλεῖν μὴ ἔχω-
σι· καὶ ὅλως, πρὸ πολλοῦ μελέ-
τω αὐτοῖς ἀδεῶς, ὅ τι μάλι-
στα δέονται. ἀπίτω δὲ καὶ τῶν
λαμβανόντων μεμψιμοιρία,
καὶ τὸ σκυφθίζειν, ὁποῖον ἂν ᾖ,
μέγα λοκέτω. οἶνος ἀμφο-
ρεὺς, ἢ λαγὼς ὄρνις παχεῖα,
Κρονίων δώρων μὴ λοκέτω.
μηδὲ τὰς Κρονικὰς δωρεὰς
εἰς γέλωτα φερέτωσαν. ἀντι-
πεμπέτω δ' ὁ πένης τῷ πλουσίῳ·
ὁ μὲν παιδευμένος βιβλίον τι
παλαιὸν, εἴ τι εὔφημον καὶ
συμποτικὸν ἦ, ἢ αὐτοῦ συγ-
γραμμα, ὁποῖον ἂν δέωνται. καὶ τοῦτο λαμβανέτω ὁ
πλούσιος ἀνὴρ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ λαβὼν ἀναγι-
γνωσκέτω εὐθύς. ἢν δὲ ἀπό-
θηται, ἢ ἀρρίψῃ, ἴσω τῆς
ἄρπης ἀπειλῇ ἔνοχος ὤν,

superiore peregrè fuit, eaq́ causa munerum expers fuit, & illa accipito. Quinetiam pro tenuibus amicis æs alienum diuites soluunto: atque etiam conductarum ædium pretium, si qui fortè & hoc debent, neque sunt soluendo. In summa verò, multò antè illud illis esto curæ, vt cognoscant qua re maximè his sit opus. Rursum qui accipiunt, ne demissis donis vt exiguis quercuntor: & quicquid mittetur, qualecunque fuerit, id magni ducunto. Vini cadus, aut lepus, aut pinguis auis, inter munera Saturnalitia ne habentor. Néve Saturnalia dona in risum vertunto. Remittito vicissim diuiti pauper: si doctus est, aut si quid aliquem veterem, aut si quid ipse conscripsit, quod faustis sit ominis, & conuiuijs accómodum, qualecunque potuerit: atq́ id dies lætо admodum hilariq́ vultu accipito, acceptum protinus perlegito. Quod si recusârit, reiecerítve, sciat sese ijs quæ de falce minatus sum, obnoxium esse, etiam si miserit quicquid

alioqui

λάβῃ πίμψῃ ὅῳ ἐγὼ. οἱ δὲ ἄλλοι, οἱ μὲν στέφανον, οἱ δὲ λιβανωτὸν χόνδρους πιμπόντων. ἢν δὲ πένης ἰωθῆτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν, παρὰ τὴν δύναμιν, πίμψῃ πλουσίῳ· τὸ μὲν πεμφθὲν ἴσω δημόσιον, ἢ λαβὼν παραθὲν ἐμβαλέσθω εἰς τὸν θησαυρὸν τὸν Κρόνου, ὁδὶ πένης, εἰς τὴν ὑστεραίαν πληγὰς παρὰ τῶν πλουσίων λαμβανέτω, ὧν νοσήσῃ εἰς τὰς χεῖρας, οὐκ ἐλάττους ἑξακοσίων καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμποτικοί· Λουέσθω μὲν, ὁπόταν τὸ στοιχεῖον ἐξέλθῃ πόων ἓξ. τὰ δὲ πρὸ λουτροῦ, κάρυα καὶ πεττοὶ ἐνθάδε. κατανεέσθω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα ἢ γένος, ἢ πλοῦτος ὀλίγον σπουδαζέσθω εἰς πρόνομιν. οἶνον δὲ αὐτὸν πίνειν ἅπαντας· μηδὲ ἴσω πρόφασις τῷ πλουσίῳ, ἢ στομάχου ἢ κεφαλῆς ὀδύνη, ὡς μόνον δὲ αὐτὸν πίνειν τοῦ κρείττονος μοῖραν κρειττόνων, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι πρὸς χάριν μηδενὶ μηδὲν· ἀπὸ μὴ δὲ

alioqui mittendum erat. Porrò reliqui, coronas alij, alij thuris frustula mittunto. Quòd si pauper aut vestem, aut argentum, aut aurum supra facultatem diuiti miserit, id quidem quod missum fuerit, publicum esto, conflatumq; in Saturni thesaurum inferto: ipse verò pauper postridie plagas à diuite, manibus ferulæ suppositis accipito, non pauciores quinquaginta suprà ducentas. [u] Leges conuiuales: Lauandum est vbi linea sexies pedum. Ante lauandum, nucibus ac talis lusitandum. Vbicunque casus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ, parũ momenti habento vt priùs alicui ministretur. Eodem de vino omnes bibunto, neque prosit diuiti si causetur vel stomachi vel capitis dolorẽ, vt ideo [x] bibat de meliore. Carnium omnibus æqua portio. Ministri ne cui quid fauore dato, neque contantor, neque prætermittunto, donec

βραδαίτωσαν, μηδὲ παρα-
κιμπίτω@ρ, ἐς ἂν αὐδὶς δο-
κῇ, ὁπόσα χὴ ἀφορίζῃ. μη-
δὲ ὧν μὴ μιγάλα, ὧν δ' ὀλομι-
λῇ μικρὰ παρατιθέω. μηδ'
ὧν μὴ ὁμυρός, ὧν δ' ἰσνάθ@
αὐτὸς, ἀπ' ἰφότης ἐπὶ πᾶσιν.
οἰνοχό@ ὀξὺ διδορκέτω ἐκ
πρεσπῆς ἐς ἕκασον, μὴ ἔπαθον
ἐς τὸν δεσπότην, μὴ ἐπ' ὀξὺ-
τερον ἐπαιρέτω. καὶ κύλικος
παυδίαι. καὶ ἐξέσω παρίχεσθαι,
ἢν τις ἐθέλῃ, σπολασίαν. πάν-
τες πᾶσι πεπινέτω@ρ, ἢν ἐ-
θέλωσι, πεπιάντες ἐκ πλησίον.
μηδὲ ἐπάναγκες ἔσω πίνειν, ἢν
τις μὴ δυνήτ@ρ. ὡς τὸ συμπό-
σιον μήτε ἀρχησθὲν μήτε διθά-
σθὲν αὐτὸς ἄγαν, ἄρτι μαν-
θάνοντα ἐξέσω. ἢν τις ἐθέλῃ,
κιθάριζε τ@ καὶ μέτρον ἔσω, τὸ
πλῆθος. ἐπὶ πᾶσι πεπαύετω
σαν ἐπὶ καρδίαν. ἢν τις ἐν'
ἀργυρέῳ πεπόθαι, ἄσιτ@ ἐς
πλὴν ὑστεραίας ἔσω. καὶ μὴ ἐ-
σω, καὶ ἀπίτω ἕκασος, ὁπόταν
θέλῃσι. ἐπὰν δὲ τὸς οἰκέτας ὁ
πλάσι@ ἀνοχῇ, ἀκουόντων
καὶ

ipſis viſum fuerit, quæ tol-
lenda erunt. Neque huic
quidem magna, illi verò per-
exigua apponunto. Néve
huic coxa ſuis, illi maxilla
apponitor, ſed in omnibus æ-
qualitas eſto. Y Pocillator
acutis oculis vnumquemque
obſeruato, minus tamen he-
rum. Acutiùs etiam exaudi-
to. Calices omnis generis
ſunto. Ad potandum inui-
tare ſiquis voluerit, ius eſto.
Omnes omnibus præbibun-
to, ſi libeat, vbi præbiberit
diues. Neque quiſquam bibe-
re compellitor, qui non va-
leat ad compotationem. Ne
liceat ipſis neque ſaltato-
rem neque citharœdum in-
ducere, niſi qui nuper diſce-
re cœperit. Quòd ſi cui libe-
at dicteriis vti, liceat: ſed ha-
benus z adhibeatur modus,
vt ne ſint moleſta. Super o-
mnia, pro nucibus ludunto
talis. Si quis depoſita pecu-
nia talis luſerit, in poſterum
vſque diem ieiunato. Et ma-
neto quiſque & abito cùm voluerit. Porrò cùm diues fa-
mulos ſuos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum
ipſo

καὶ οἱ φίλοι σωὶ αὐτῷ. τὸς νόμους τούτους ἕκαστον τῶν πλουσίων ἐγγράψαντα εἰς χαλκῆν στήλην, ἔχειν ἐν μεσαιτάτῳ τῆς αὐλῆς, καὶ ἀναγιγνώσκειν, καὶ ἀληθὲς δοκεῖν, ὅτι ἐς' ἂν αὕτη ἡ στήλη μένῃ, ὅτι λιμὸς ὅτι λοιμὸς, ὅτι πυρκαϊὰ, ὅτι ἄλλο χαλεπὸν ἀνθρώποις ἐς τὴν οἰκίαν αὐτοῖς. ἢν δέποτε (ὅπερ μὴ γένοιτο, καθαρεύειν) ἀκρεόπαιον, οἷα πείσονται.

ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, aereæ columnæ inscriptas, in aulæ meditullio habento, ac legunto. Atque id quidem faciendũ est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quisquam alioqui molestum, in illorũ domum subibit. Quòd siquando (id quod dij prohibeant) tollatur, abominanda sunt quæ illis tum eueniunt.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HAEC ait.] *Præfatio in leges, qua authoritatem illis parat.* b Non in somnis vilus.] *Plato libr. 7 de legibus* κατ' ὄνειρον, *id est, per somnium, siue in somnis. In somnis enim nos vidisse ea prouerbio dicimus, quorum ambiguam quandam ac tenuem, peneque euanidam memoriam aut intelligentiam obtinemus.* c Qualem eum pictores fingunt.] *Liberum enim est poëtis & pictoribus impunè, quicquid velint fingere. Lucianus noster in dialogo* ὑπὲρ τῶν εἰκόνων. *Atqui vetus hoc dictum est, liberos esse poëtas ac pictores. Idem in Demosth. encomio: Poëticum genus liberum dicit. Diphilus apud Athenæum lib. 6. de Poëtis:*

— quibus licet
Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod alludit Horatius cùm ait:

— pictoribus atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Est autem plurimum cognationis inter poëticen & picturam. Hinc est quod Simonides, authore Plutarcho libr. Πῶς δεῖ τὸν ποιητὴν picturam tacitam poësim appellat. Poësim autem loquentem picturam. Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura, poësis erit. *d* A' deliris poëtis.] *Politianus:* —— iusanis mos est dare verba poëtis. *e* Falcem tenebat.] *Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia metit execatq; & aufert. Proinde falcifer cognominatus à poëtis.* *f* Cætera & hilaris.] *Interpres figuratam Latinam locutionẽ obseruauit. Cic. de nat. Deor. Non solùm enim Poëta suauis, verùm etiam cætera doctus, sapienſq; traditur. Martialis:*

Viſceribus bonus est, cætera vile sapit. i. *quantum ad cætera. Hanc in nostris adagijs habemus.* *g* Animo mœstum.] λύπη *mentis tristitia est, dolor cordis, molestia.* *h* Quippe deus.] *Sidon. Qua deuotione placatus inspector pectorum Deus.* *i* Pro temporis ratione.] *Hyemis.* *k* A' tergo aure prehensa, ac vellicata.] *Consecrata enim auris est Memoriæ. Hinc illud apud Plin. Est in aure imâ memoriæ locus, quem tangentes attestamur. Igitur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à prisco ritu sumpta locutio. Virgil. in Sileno:*

Cùm canerem règes, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem, Tityre pingues
Pascere oportet, oues, deductum dicere carmen.

Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

——vellit nam sæpiùs aurem
Inuida paupertas, & dicit vilia cura.

l Impios opibus superfluere.] *Cæcus enim & claudus, interdum contrà oculatus & celer Plutus diuitiarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac scelestos homines mittitur, celerrimus est, & cæcus: cùm verò ad bonos, sanè claudus.* *m* A' Clotho reliquisq; Parcis.] *Parcæ à Latinis dicuntur* παρὰ τὸ ἀφαιρεῖσθαι. *i. per contrarium, quòd nemini parcant, Græci* μοῖρας *à diuidendo & distribuendo vnicuiq; sua, dictas arbitrantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis fatum sortitur, Atropos inuertibilis & incommutabilis est. Hinc & à Græcis* ἀμετάτρεπτοι, *i inconuertibiles dicuntur.* *n* Patrem Cœlum execue-

execuerim.] *Saturnum aiunt abscidisse Cœli patris pudenda, quibus in mare deiectis Venerem procreatam, quæ à spuma Aphroditæ nomen accepit.* o Vt iam euitati, Cybeli.] *Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, alijs q; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat. Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cùm satis superque pluribus alijs in locis, deq; omni Cybelis cæremoniarum ritu annotârim, non est cur hoc loco plura repetam.* p Lex prima.] *De ritu & modo parandi festa, quidque ipsis diebus præcipuè agendum.* q Nisi quæ ad lusum & voluptatem.] *In Prometheo seu Caucaso: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiuijs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid oro, præter temulentiam, edacitatem, & silentium fiet reliqui?* r Lex secunda.] *De excipiendis & tractandis pauperibus, de que muneribus mittendis.* s Porcellos.] *Olim publicè lustrabantur domus, procello circumacto.* t Geminam accipere.] *Milites διμοιρίται nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lucianus: ἐγυμνάζου ἐφεδρεύων, πάχα διμοιρίτης ὤν.* u Leges conuiuales.] *De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiuij studendum sit.* x Bibat de meliore.] *Fortè legendum ἐκπίοντος, vt vertit Erasmus: alioqui si leges ἐκπίοντες, sensus erit, prius q; bibat dives.* y Pocillator.] οἰνοχόος *Pincerna, à poculis à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò pòst, in epist.* 1. *præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrûm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atque ipsi domino vsque vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculum q; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine eorum miscere petebant, quos charos habebant.* z Adhibeatur modus.] *Modus in omnibus rebus obseruandus.* Xenophon: Σὺ γὰρ μετρίως σιτοῦ τοὺς ἀμαρτάνοις. i. *modum sequens nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno* 10. ἐπὶ ὄγκῳ καὶ θεώτων βαρὺς αἰπὺς ἔστω. i. *modum in rebus excedere, auditoribus graue est. Vide Erasmi nostri prouerbium: Ne magna loquaris.*

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Κρονικαί.

Εγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

ΓΕΓΡΑΦΕΙΝ μὲν ἤδη σοι καὶ πρότερον ἀλλῶν ἐν οἷς ἄλλῳ, καὶ ὡς διὰ τὸ πενίας ἐναπολείπομαι, μόνος ἄμοιρος ἔσεσθαι τῆς ἑορτῆς, καὶ ἐνέγκαιμι. ἔτι καὶ τοῦτο προσθεὶς (μέμνημαι γὰρ) ἀνοσιώτατον εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν ὑπερπλουτεῖν καὶ τρυφᾶν, οὐκ ἐθέλειν κοινωνοὺς ὧν ἔχουσι, τοῖς πενεστέροις, τοὺς δὲ λιμῷ διαφθείρεσθαι, καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐνεστώτων. ἐπεὶ δέ μοι τότε οὐδὲν ἀντιπέμψας, ἡγησάμην δεῖν αὖθις ἀναμνῆσαί σε τῶν αὐτῶν. ἐχθὲς γάρ σε, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἐρωτῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸ μέσον ἅπασι κατατεθέντα, ἔπειτα ἑορτάζειν.

ὡς

Ego Saturno Salutem.

EQUIDEM & antea tibi scripsi, significans quónam in statu essem, & quemadmodum ob inopiam mihi periculum esset, ne solus omnium expers relinquerer solennitatis quam indixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimum esse, si nostrûm alij opibus ac deliciis superfluerent, nihil ex suis facultatibus impertientes pauperioribus, alij rursum fame contabescerent: atque id quidem instantibus Saturnalibus. Verùm quoniam tum ad meas literas nihil respondisti, operæprecium existimaui, te denuò ijsdem de rebus commonefacere. Tuum erat, optime Saturne, [a] sublata hac rerum inæqualitate, bonisq; in medio depositis, postea celebrandum festum edicere.

Nam

ὡς ἔνιοὶ ἔχομεν, μύρμηξ ἡ κάμηλος, ὡς ἡ παροιμία φησί. μᾶλλον δὲ πρακτικὸν ὑποκειτῶ ἐννόησον, θατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν ἐφ' ὑψηλῆς βεβηκότα, οἷόν εἰσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. θάτερον δὲ ἀνυπόδετος ἔσω ἐν ταπεινῷ βαδίζοντος ἔχων, ἆρας ὅτι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἄρτι μὲν ὑψηλῷ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ γενέσθαι, καθ' ὁπότερον ἂν ποδὰ προβαίνῃ. τοσοῦτον γὰρ τῷ βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον. καὶ οἱ μὲν ὑποδησάμενοι ἐμβάτας, ὑπὸ τύχης χορηγούσης, ἐπάγουσιν ἡμῖν, οἱ πολλοὶ δὲ πεζῇ μὴ χαμαὶ βαδίζομεν ἀναγκαζόμενοι ἂν, εἰ ἴσθι, μὴ χεῖρον αὐτῶν ὑποκρίνασθαι καὶ βαδίζειν, εἴ τις μᾶς ἐνισκήψας πραπλησίως ἐκείνοις. καί τοι ἀμείνω ποιητὰ λογίσασθαι, ὡς τὸ παλαιὸν, ἃ ζώουσα ἔτι ζῶσι ἀνθρώποις τὰ πράγματα, σὺ ἔτι μοναρχῶν ἀπ' ἀμφοῖν γῆ ἄσπορος καὶ ἀνήροτος ἔφυν αὐτὸς τὰ ἀγαθὰ, λάπυρον ἔδιμον ἐκφέρουσα καὶ ἐλαίου πόρον, πολλαμοῦ δ', οἱ μὲν

Nam vti nunc res habent, [b] *formica camelus, quemadmodum aiunt prouerbio. Quin magis* [c] *tragœdiæ histrionem animo concipe,* [d] *qui altero pede præaltis cothurnis sublimis insistat, cuiusmodi sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modũ instructus ingrediatur, vides necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout hunc aut illum pedem vicissim promouerit. Nec minor est in vita nostra inæqualitas, dum illi cothurnis fulti, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus atque humi ingredimur, quum & ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus, atque ingredi, si quis nos quoq; ad eundem instum modum adornârit. Atqui* [e] *ex poëtis audio, nihil harũ rerũ inter homines fuisse olim, quum tu solus adhuc imperiũ teneres: verùm tellus illis citra serendi arandiq; laborem bona progignebat, cœnam vni cuiq; paratam, vel ad satietatem vsq. Porrò flumina partim vinum,*

οἶναρ, οἱ δὲ γάλα, ἄλλοι δὲ καὶ μέλι ἔρρεον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι, πενίαν δὲ μηδὲ τὸ παράπαν αὐτοῖς γνωσθῆναι. ἡμᾶς δὲ αὐτοὶ μὲν, οὐδὲ μόλιβδον ἄξιον ἀκότως ἀποκρίνομεν, ἀλλ' εἴ τι καὶ τούτου ἀτιμότερον· ἃ προφὴ δὲ μετὰ πόνων τοῖς πλείοσιν, ἡ πενία, καὶ ἀπορία καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ οἴμοι, καὶ τὸ πόθεν ἄν μοι γένοιτο, καὶ ὦ τῆς τύχης, πολλὰ τοιαῦτα. παρὰ γὰρ ἡμῖν τοῖς πένησι μὴ ἄλλον ἄν, τὴν ἴωδι, λίθον ἀμεινόν ἄμεινον ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ τὰς πλουσίους ἑωρῶμεν τοσαύτην εὐδαιμονίαν σεσωρευκότας. οἱ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦδε δὲ ἄργυρον ἐκπεπλεσμένοι, ἐσθῆτας δὲ ὅσας ἔχοντες, ἀνδράποδα δὲ καὶ βοῦς, καὶ οἰκίας καὶ ἀγροὺς, κτήματα δὲ ταῦτα ἅπαντα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ μετέδοσάν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, ἀλλ' ὀλίγου δεῖν βδελύττεσθαι τοὺς πένητας ἀξιοῦσι.

vinum, partim lac, erant autem & quæ mel manabant. Quodq; est omnium maximum, aiunt illos ipsos [f] homines aureos fuisse, cæterum paupertatem procul ab illis abfuisse. Nos contra & non satis idonei sumus qui vel plumbum videri posimus, aut si quid etiam plumbo vilius, vt quorum plerisque victus labore quæritur, ac passim paupertas, egestas ac desperatio, & illud: Hei mihi: &, vnde inueniam? &, ô fortunam, atq; id genus alia permulta apud nos nempe pauperes abundant: quanquam his de rebus leuius discruciaremur, [h] nisi diuites conspiceremus tanta fruentes felicitate, [i] qui quidem quum tantum auri, tantũ argenti cõditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, atque harum rerum omnium magnam vim teneant, tamen adeò nobis nihil vnquam de eis impertiunt, vt plebeios homines ne aspectu quidem dignentur.

Hæc,

ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀφανίζει, ὦ Κρόνε, καὶ ἀφόρητον ἡγούμεθα τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν ἐφ' ἁλουργίδων κατακείμενον, τοσούτοις ἀγαθοῖς ἐντρυφᾶν ἐρυγγάνοντα, καὶ ὑπὸ τῶν σιωπώντων εὐδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα· ἐμὲ δὲ, καὶ τοὺς ὁμοίους ὀνειροπολεῖν, εἴποθεν ὀβολοὶ τέσσαρες γένοιντο, ὡς ἔχοιμεν ἄρτων γοῦν ἢ ἁλφίτων ἐμπεπλησμένοι καθεύδειν, κάρδαμον ἢ θύμον ἢ ἐρόμενον ἐπιτρώγοντας. ἢ τοίνυν ταῦτα, ὦ Κρόνε, ἀπάλλαξον καὶ μεταποιῆσαι τὸ ἰσοδίαιτον, ἢ τὸ ὕστερον, αὐτοὺς γε ἐκείνους λιτολογεῖν τοὺς πλουσίους, μὴ μόνους ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν, ἀπὸ ἀργυρείμνων τοσούτων χρυσίου, τοῖνυν καὶ ἡμῶν πάντων καταστοχάσασθαι. ἀλλὰ ἱματίων, ὅσα μὲν ὑπὸ σητὸς διαβρωθέντα, ἂν ἄρα αὐτοὺς ἀνιάσει ταῦτα γὰρ πάντως ἀπολοῦμεν, καὶ ὑπὸ τῆς χρόνου διαφθαρησόμενα, ἡμῖν δὲ καινὰ περιβαλεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ἐρρῶσθαι τοῖς οὖσιν καὶ λύσασι, ὑγρῶτι ποππῷ καταπλῶσαι.

Hæc, inquam, sunt, Saturne, quæ [k] *nos enecant maximè, planè́ q; rem intolerandā arbitramur, hunc in purpura accumbentem, tantis opum delicijs offluere, ructantem interim, & applaudentibus amicis perpetuò festum diem agere: me verò, meíq; similes, somniorum coniecturas interpretari, si cunde fortè quatuor oboli contingant, quò videlicet pane polentáve expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrũ, cepâsve, alliúmve opsonij vice arrodentes. Aut hæc igitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes corrigasq; necesse est: aut quod est postremum, illis ipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis vel heminam in omneis nos dispergant. Porrò ex vestibus, si quas iam à tineis exesas, citra suum incommodum dare possint, malimq; hæc prorsus vetustate situq; peritura, nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie computrescant.*

Præte-

καὶ μεῖζον καὶ λαμπρίσαν ἴκασον, ἄρτι μὲν τισὶ φρας, ἄρτι δὲ πεντε τῶν πενήτων παραλαμβάνοντας, μὴ μεγάλοις εἰς τὸν νεῶν τρόπον τῶν δείπνων, ἀπ' εἰς τὸ λημοτικώτερον, ὡς ἐπίσης μετέχειν ἅπαντας, καὶ μὴ τὸν μὲν ἀμφορεῖα θαι τῶν ὄψων, καὶ τὸν οἰκέτην πρόσωπον ἑστῶτα, εἰς' ἂν ἀπαχορύσῃ ἑαθίων ἐφ' ἡμᾶς ὁ ἐπιβούλα, ἔτι πρασκευαζομένων ὡς ἐπιβάλοιμεν τὴν χεῖρα, πρὶν μεθύσθαι, λείξαντα μόνον τὴν λοπάδα, κ' ὅλον ἐπὶ πλακοῦντος τὸ λοιπόν. μὴ δὲ ἰσομοιρῶν τινὸς συὸς, ἀλλὰ μοντα τῷ μὴ λιπότερ πρατεθῆναι τὸ ἡμίτομον ὅλον σὺν τῇ λιφαλῇ, τοῖς δ' ἄλλοις ὀστᾶ φέρειν ἐγκαλουμένα. πρὸ πεῖν δὲ καὶ τοῖς οἰνοχόοις, μὴ πρὶν μένην ἐς' ἂν ἐπλάκις αὐτέσῃ πιεῖν ὑμῶν ἕκαστος, ἀπὸ ἂν ἅπαξ λιπώσι, αὐτίκα ἐγχέαι, καὶ ἀναδοῦναι, μεγάλῳ λυλικὰ ἐμπλησθέντας, ὥσπερ τῷ δεσπότῃ καὶ τὸν οἶνον δ' αὐτὸν πᾶσι τοῖς συμπόταις ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι· ἢ πᾶ

Praterea vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium adhibitis. Haud isto quidem pacto, quo his temporibus conuiuia peraguntur, verùm popularius, vt æqua sit omnium portio, neque vt hic opsonijs ingurgites sese, famulo interim adstante atq; opperiente donec herus vorandò præfocetur. Cæterùm vbi ad nos venerit, quum vix etiam apparauerimus admouere manum, protinus ad alios transferatur patina tantum ostensa, vel si quid de placenta reliquum est. Neq; illatum aprum ita partiatur, vt domino totum dimidium apponat vnà cum capite, reliquis autem ossa tecta apponat. Vtque præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrûm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant æquè atque ipsi domino, vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus.

Alioqui

κῶς γὰρ γεγράφθαι χρὴ τὸν νόμον, ἢ μὴ ἀνθοσμίου μεθύσαντι ἡμῖν, ἀμοίρου δὲ τοῦ γλεύκους ὀσφρα-νομένῳ τῷ γαστρὶ ἡ ταῦτα ἐπανορθώσεις, καὶ μεθυσοῦσης, ὦ Κρόνε βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔσῃ ποιήσας. ἃ δὴ μὲν, ἐκεῖνοι μὲν εὐωχοῦνται, ἡμεῖς δὲ καθήμεθα εὐχόμενοι, ἐπεὶ δὲ λου-τρὰ μὲν οὐδεῖς ἀναπέψαντα ἀμφορέα, καλάξας, μάγειρος ὢν ζωμὸν ἐπιλαβόμενος τὸ ταχὺς μὴ ἐς φακὴν ἐμβαλεῖν ἰχθύων, τὴν καυᾶν δὲ πάντα ὀψοποιὸς ὢν τι ἀπάντα ὅλον καταφαγεῖν, ὥσπερ τὰ ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ ζῶν πλακοῦντος τὸ ἥμισυ τὸν ὦν μὴ ἔλαφον, μὴ λιπαρίαν μεταξὺ ὀπλώμενα τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅπερ Ὅμηρος καὶ περὶ τῶν ἡλίου βοῶν φησι, μᾶλλον δὲ μὴ ἕρπειν μόνον ἀπ' ἀναπηδήσαντα φεύγειν εἰς τὸ ὄρος καὶ αὐτοῖς ὀβελοῖς. μὴ τὰς ὄρνιθας τὰς παχείας, καὶ ἤδη ἕτοιμα πρὸς ἕψησιν, μὴ ἐσκευασμένας, ἀναπτάμενα οἴχεσθαι μὴ ταύτας, ἐμπεπλημένας πτερῶν, καὶ ἑτοίμας ἐπὶ τὴν ὀπτησιν.

Alioqui vbinã iſta lex ſcripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato generoſoque temulentus ſit, mihi contrà muſto diſrũpatur aluus? Hæc ſi correxeris nouarisq́, Saturne, tum demum effeceris vt vita verè vita ſit, feſtũ verè feſtũ. ſin minus, illi quidem epulentur, [m] nos autem interim, ſedentes precabimur, vt ſimul atque lauti venerint, puer ſubuerſam amphoram rumpat, vtq́ coquus ius adurat, ac per obliuionẽ muriam piſcium in lentem infundat, vtq́ canis in domum irruens, opſoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuerſa, præterea placẽtæ dimidium: vtq́ ſus ac ceruus, neque non ſuculæ inter aſſandũ idem faciant, [n] quod Homerus de Solis bobus commemorat: imò vti non ſerpant ſolùm, verùmetiam vnà cum ipſis verubus in montem abripiant ſeſe, fugiantq́, vtq́ ipſæ etiam aues pingues, iam adempeis plumis, & ad coquẽdum apparatæ, volatu aufugiant.

ὡς μὴ μόνοι ἀπολαύοιεν αὐτῶν, ὃ δὲ δὴ μάλιστα αὐτοὺς ἀνιάσει· τὸ μὲν χρυσίον μυρμηκάς τινας, οἵους τοὺς Ἰνδικοὺς, ἀνορυττούσας ἐκ τῶν θησαυρῶν, ἐκφέρειν νύκτωρ εἰς τὸ δημόσιον. τὴν ἐσθῆτα δὲ τῇ ὀλιγωρίᾳ τῶν ἐπιμελητῶν ὁσονοῦν δηλητηρίων σῆσαι ὑπὸ τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς ἀχλύος θωυσσικῆς μηδὲν διαφέρειν σαῦλας ἢ αὐτῶν τὰς ὀφρύας μὴ κομήτας, ἃς Ναρκίσσους ἢ Ἀχιλλέας ἢ ὑακίνθους ὀνομάζουσι, μεταξὺ ὀρίγοντας σφίσι τὸ ἔκπωμα, φαλακρὰς γίγνεσθαι, ἐπιῤῥεούσης δὲ κόμης, μὴ σφόδρα νέφη ὀξέα, οἷοί εἰσιν ἐν ταῖς κωμῳδίαις οἱ σφενδονοπώγωνες, καὶ παρὰ τοῖς τραγῳδοῖς πάνυ κάσιον, καὶ κάρτα ἀκανθῶδες, τὸ μεταξὺ ἢ λεῖον μὴ γυμνὸν ἐᾷν. ταῦτα, μὴ πλείω τούτων ἐξαιμιεῖ ἄν, ἢν μὴ βέλωσι τὸ ἄγαν φίλαυτον τοῦ ἀφρύτου, εἰς τὸ κοινὸν πλεῖν, μηδὲ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν μυτρίων.

ne soli illis fruantur: quod & futurum est illis grauissimum, vt ° formicæ tales, quales feruntur Indicæ, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtq; vestis curatorum indiligentia ita ab optimis muribus perforetur, vt cribrum videri possit, nihilque differat à casse venatorio: vtq; formosi illorum comatiq; puelli (quos P Hyacinthos, aut q Achilles, aut r Narcissos apellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subitò defluente coma calui fiant, & acutam edant barbam, cuiusmodi in comœdijs induci solet Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inuentum est: vtque vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hæc atque his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant vsqueadeò suis priuatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse, nobis quoq; quantum æquum est impartientes.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SVBLATA rerum inæqualitate.] *Propositio. Spectauit hanc æquationem Plato, & ante eum Lycurgus instituit, & nunc Anabaptistæ reuocare conantur. Sed frustra hæc fiunt, & plus calamitatum inuehunt, quàm vtilitatum. Euertuntur enim resp. neque ipsa æquatio, diuturna esse potest, propter varias causas, & morum & casuum & liberorum. Et enim vt stellæ aliæ vincunt alias & splendore & magnitudine, ita fieri nunquam poterit, vt ex æquo omnes sint & diuites & honorati. Cic. lib. 3. Off. Capitalis, inquit, omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens. Qua peste quæ potest esse maior, vide ea quæ scripta sunt in legem Agrariam, hoc est, de publicis agris populo diuidendis.* b Formica camelus.] *Loquitur de opibus inæqualiter inter mortales distributis, vt huic plurimum superfit, huic multum desit. Dicitur autem prouerbium de vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perindè fit, quasi repentè camelus in formicam vertatur. Erasmus noster dicit non intempestiuè dici posse, in eos qui sibi non constant, in vtramque partem immodici.* c Tragœdiæ histrionem.] *Ab inconuenienti ludionem, qui personatus in scenis fabulas agitat.* ὑποκριτὴν, μίμον. *Roscius & Aesopus histriones clari.* d Qui altero pede prælatis cothurnis.] *Hoc calciamenti genus Græci κόθορνον, Latini mutata literula cothurnum vocant, quo mos erat tragœdiarum actoribus in scena vti, vt proceriores viderentur: erat enim subere subleuatum & ἀμφοτεροδέξιον, hoc est, tam dextro, quàm sinistro pede conueniens, & de suris religabatur. Vide illud Horatij Sermonum 1. Sat. 5:*

Non illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.

Quia ore ita deformi esset, vt instar laruæ videri posset, neq; cothurnis, quia magna corporis esset statura. e Ex poëtis audio.] *Ab exemplo & vita veteri Saturno regnante ætatem auream fuisse fabulantur, terramq; sua sponte expertẽ vomeris & aratri peperisse fruges, communesq; id temporis & nullis distinctas limitibus agrorum possessiones fuisse. Virgil. 6. Aen.*

Augustus Cæsar, diuûm genus, aurea condet
Secula, qui rursus Latio, regnata per arua
Saturno quondam — f Homines aureos.] *Theocritus in Aita* χρύσοι πάλαι ἄνδρες. i *aurei quondam viri. Virg. 2. Georg.*

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

g Non idonei qui plumbum.] *At postquam fugato Saturno, Iupiter dominari cœpit, paulatim omnia rerum mortalium in deterius labi occœpere. Atque sequentes tempestates, quia aureo seculo fuerunt deteriores, secunda dicta est argentea, tertia ænea, quarta ferrea, ipsiq; homines plumbei:* id est, *inefficaces, inutiles, & inanes visi sunt. Harum omniũ descriptio elegans extat apud Hesiodum in oper. & diebus, & Ouid. lib. 1. Metam.* h Nisi diuites conspiceremus.] *Malevolus & inuidus vicinorum oculus, inquit prouerbium, ad quod videtur respexisse Horatius lib. 1. Sat.*

Quî fit Mecœnas, ut nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes? *Respondet Publius mimographus: Aliena nobis, nostra plus alijs placent. Adde quod inuidia ferè comes est felicitatis.* i Qui quidem quum tantum auri.] *Amplificatio à collatione diuitum.* k Nos enecant.] *Horat. epistolar. lib. 1. ad Lollium 1:*

Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
Inuidia Siculi non inuenêre tyranni
Maius tormentum —. *Sic Lucret. lib. 3:*
Macerat inuidia, &c. l Aut hæc igitur, Saturne.] *Redit ad propositionem, & leges quoque describit.* m Nos precabimur.] *Epilogus per comminationem formulæ execrationum & dirarum precationum. Talis fuit sacerdotis imprecatio ante,* τὸ πρὸς κρόνον. *Imò, inquit Saturne, precor vt ei nec tũ bibere liceat, cùm sitit. Vide in nostris adagijs: Thyestea execratio, & capiti eueniat. In morbo consumat.* n Quod Homerus de Solis bobus.] *Odyss.* α o Vt formicæ tales.] *In Septentrionali Indiæ regione, formicæ cornutæ & pugnacissimæ esse feruntur, aurumque ex terræ cauernis egerere*

at q

ἰῆς; cumulare. Ipsis color felium, magnitudo luporum Aegypti esse dicitur. Indi id aurum in maximo Solis æstu furantur, cùm formicæ domi latitant, quæ tamen nonnunquam odore excitatæ, celerrimo cursu auri prædones, camelis & dromedariis fugientes, assequuntur atq; lacerant. Plin. lib. 11. cap. 31. Strabo de ijsdem formicis loquitur lib. 15. p Hyacinthos.] Hyacinthus puer fuit Amyclæus eodem tempore à Zephyro & Apolline adamatus, cuius fabulam à Palæphato in tractatu de fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio lib. 1. Metam. refertur. q Achilles.] Achilles formosissimus omnium Græcorum. r Narcissus.] Narcissus puer fuit formosissimus, cuius fabulam latè refertur ab Ouid. lib. 3. Metamorph.

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ τῷ ἡμιωτάτῳ χαίρειν.

SATVRNVS MIhi chariſſimo Sal.

Τὶ ταῦτα λυρᾶς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναλλασσόμενος τῶν ἀγαθῶν ποιεῖν διαλόγους; τὸ δὲ ἕτερα ἄρχειν ἦν, ἃ νῦν ἄρχουσι θαυμαζῶ γάρ σε ἃ μόνος τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὴ πολλὰ βασιλεύσας ὦν, νῦν παύομαι εἶναι ὢν, οἷς πᾶσι δοκεῖμας τῶν ἀρχῶν. ὁ Ζεὺς δὲ μάλιστα τοῖς τῶν ἐπιμελεῖται· τὰ δὲ ἡμέτερα τοσαῦτα μέχρι πηλοῦ, καὶ λιρότου, καὶ ὠδῆς καὶ μέθης, καὶ τοῦδε· οὐ πλέον ἡμῖν ἐπιτρέπει. ὥστε

QVid a tu, obsecro, nugas istas ad me, ac de rebus huiusmodi scribis, iubesq; vt de integrò bonorum faciam partitionem? quod quidem alterius munus fuerit, penes quem nunc est imperium. Etenim demiror te, si solus omnium ignoras quemadmodum iampridem regnare destiterim, ac priuatus esse cœperim, b liberis partitus imperium: quamquam Iupiter præcipuè rerum istiusmodi curam agit. Porrò c mea potestas non nisi ad taxillos vsque, saltationes, cantationes, & ebrietatem valet, idq; septem nō amplius diebus

ὥστε περὶ τῶν μειζόνων, ἃ φὴς, ἀφιλεῖν τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ πρέπεσθαι ἢ πλουτεῖν ἅπαντας, ὁ Ζεὺς ἂν χρηματίσειεν ὑμῖν. εἰ δέ τι τῶν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἀδικοῖ τὸ τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἂν εἴη διαιτᾶσαι. καὶ ἐπιστελῶ δὲ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τῆς χοίνικος τοῦ μυσίου, καὶ τῶν ἰσθήτων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμψουσιν εἰς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτὸς ποιεῖν, ὡς φατὲ, ἐμοί τι σύλλογον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχουσι λέγειν. τὸ δὲ ὅλον, ἴσθι οἱ πένητες ὑμᾶς, ἐξηπατημένοι, καὶ οὐκ ὀρθῶς διαλογιζόντων περὶ τῶν πλουσίων. εἰ γὰρ παναθλίους αὐτοὺς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνους ἀλλήλων τινὰ βιῶν τὸν βίον. ὅτι λειπεῖν πολυτελῶς δεῖπνα αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἡδέος, καὶ παισὶν ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐσθῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ δ' ἄνευ ἀγνοεῖτε, ὁποῖόν ἐστιν·

Itaque grauioribus in causis, de quibus scribis, videlicet de tollenda rerum inæqualitate, vtpote ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd si quid in his quæ ad festum pertinent, vel fraude detractum est alicui, vel additum, id erit mearum partium iudicare. Iamque scribo diuitibus, de cœnis, deque auri hemina, neque non de vestibus, vt vobis quoque ad celebrandum festum nonnihil mittant. Quandoquidem æqua sunt ista, deceatque illos facere quemadmodum prædicatis, nisi fortè habent isti, quòd probabiliter ad hæc respondeant. [e] *In summa tamen illud scitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus.* [f] *Siquidem illos felices arbitramini, solosque suauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat opiparè cœnare, vino suauiì inebriari, puellis formosis mulieribusque frui, vestibus vti delicatis: verùm istam felicitatè cuiusmodi sit, ignoratis:*

siquidem

ἄν τι γὰρ φροντίδων αἱ ψυχαὶ ἡμῶν, οὐ μικραὶ, ἀλλ' ἀναγκαῖαι ἐπαγρυπνεῖν ἑκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλάπτῃ ἢ ὑφαιρῆται, μὴ ὁ οἶνος ὀξυνθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθαρείσῃ, ἢ ὁ λῃστὴς ὑφέληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πεισθείσῃ ζῶντας ἀνοφελῆτας ὁ δῆμος, λέγουσι τυραννεῖαν αὐτὸν ἐθέλειν. ταῦτα δὲ πάντα οὐδὲ τὸ πολλοστὸν ἂν εἴη μέρος τῶν ἀνιώντων ὑμᾶς. ἀ γοῦν ἡ πίστασθε ζῆν φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πολλῷ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν· ἐπεὶ οἴεσθε μηδὲν αὐτὸν οὕτως ἂν ποτε μορυσσαντιάσαι, ὡς εἰ μᾶλλον ἦν τὸ πλουτεῖν καὶ βασιλεύειν, ἀφεῖτο ἂν αὐτὰ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, μᾶλλον ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀνέχεσθαι ὑπ' ἄλλῳ ταττόμενον; ἀλλὰ τὰ πολλὰ ταῦτα εἰδὼς, ἃ ζῆς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι πρόσεστιν ἀνάγκη, ἀφῆκα τὴν ἀρχὴν ἣν ποιῶν· καὶ

siquidem hæ res non mediocribus curis eos distorquent, sed singulis inuigilare coguntur, ne quid rerum domesticarũ dispensator fraudet, aut clanculum suffuretur, ne vinum acescat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat pocula, ne populus credat calumniatoribus, si illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc quidem quota pars est eorum, quæ istos discruciant? Quòd si nosse tis metus & curas, quibus obnoxij sunt, planè fugiendas vobis esse diuitias existimaretis. Alioqui creditis & vel meipsum vsqueadeò insanum, vt si præclara res esset opulentia, aut regnum, depositurus hæc, alijsq; ea cessurus fuerim, patererq; vt nunc priuatus alieno parerem imperio? Quin potius quum non essem ignarus huiusmodi malorum quæ plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est, imperium deposui, idque sapienter.

καὶ γὰρ ἀνιῶ ἐποίνιῶ πρός μι, ὡς τὰς μὲν συῶν καὶ πλακουντων ἐμφορουμένους, ὑμᾶς δὲ λάρλαμον ἢ βύμον ἢ ῥόμμινον ἐπιπρώγοντας ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁποῖά ὄζει πρὸς Ἀ γὰρ τὸ παρὸν, ἡδύ, καὶ οὐ ἀνιαρὸν ἴσως ἑκατέροις αὐτῶν. ὡς δὲ μετὰ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναῤῥίφεται τὸ πρᾶγμα. ἔστα ὑμᾶς μὲν ὅτι λαμπρῶς τοῦτ' ἀγωνεῖται' ἂν ἐς τὴν ὑστεραίαν, ὥσπερ ἐκείνοις ὑπὸ τῆς μέθης, οὔτι ὑπὸ τῆς ἄγαν πληθωρικῆς λυσῳδίας τι καὶ λαπυρώτερον ἐρυγγάνοντος. οἱ δὲ τούτων τι ἀπολαύουσι, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ πάσιν ἢ χαυλιόν, ἢ ὅπως ἂν ὁ πολυάνθρωπος, σπασμῷ, φθόλῳ ἢ περιπνευμονίαν, ἢ ὕδερον οὐ χαλεπῶς συνεξελέξαντο ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς. ἢ τίνα ἂν αὐτῶν ῥᾳδίως δείξαι δυνατὸν, μὴ πάνυ ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ νεκρῶδες ἐπιφαίνοντα; τίνα δ' ἂν ἧττον ἀφυπόμνον τοῖς κότου ποιῇ,

Nam quòd tu nunc apud me deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri, vos contra nasturtium, porrúmve aut cepe per festi tempus, opsonij loco arrodere, cuiusmodi sit, considera. Etenim in præsenti quidem vtrumq; dulce est illis, minimeq; molestum. h At postea res inuertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit, vt postridie surgatis, i capitis dolore grauati ob temulentiam, quemadmodum illi, neque ob immodicam k ingurgitationē grauẽ plenem, & acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem l vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Alioqui quotum quenq; potes ostẽdere, qui nõ planè palleat, ac faciẽ cadaueroſam præ se ferat? Quo-

quumquenq; autem, qui cùm ad senectutẽ peruenerit, suis ipsius pedibus

ποσὶν, ἀπὰ μὴ φορυδλῶ τὸ πρὶ τετράρων ὀχούμενον, ὁλόχρυσον ἔνδοθεν δὲ τὰ ἔξω, καὶ ἀῤῥαφον ἢ τὰ ἔνδοθεν, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες, ἐκ ῥακῶν πάνυ εὐτελῶν συγκεκομμένα; ὑμᾶς δὲ, ἰχθύων μὴ ἅγευστοι, καὶ ἀσιζοι, ποδάγρας ἢ πνιγμονίας, οὐχ ὁρᾶθ', ὅτι καὶ τούτων ἄωρεροί ἐστε, ἢ ἔτι καθ' ἕτερόν τινα αἰτίαν συμβαίνοι; καί τοι οὐδ' αὐτοῖς ἐκείνοις ἔτι ἥδιον αὐτὸ, καθ' ἡμέραν καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐσθιόμενον τούτων, ἀπ' ἄλλοις ἄν αὐτὸς ἔτυχε καὶ θύμου ὀρεγομένοις ἐνίοις, ὥσπερ οὐδὲ σὺ τῶν λαγῶν καὶ συῶν. ἐῶ λέγειν ὅσα ἄπορα λυπεῖ αὐτὸς, ἢ ὑὸς ἀκόλαστος, ἢ γυνὴ τοιαύτη ἐρῶσα, ἢ ἱερώμενος πρὸς ἀνάγκην μᾶλλον ἢ πρὸς ἡδονὴν σωφρ. καὶ ὅλως, πολλὰ ἔστιν, ἅπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας, τὸν χρυσὸν ὁρᾶτε αὐτῶν μόνον, καὶ τὴν πορφύραν. καὶ ἢν ἴδητε ποτὲ ἐξιππαύοντας ἐπὶ λευκοῦ ἡμιόνου, καὶ ἀγόμενοι, καὶ προσκυνεῖτε· ἃ δὲ

pedibus ingrediatur, ac non potius à quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus, cuiusmodi sunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus consarcinata. Vos autem quum molestum est, quòd de piscibus gustare non liceat, quòd inedia laboratis: non illud item cogitatis, eosdem & podagræ, & tussis expertes esse, aut si quid aliud aliam ob causam illis incommodi contingit. Quanquam nec illis ipsis æquè dulce est, quotidie suprà satietatem istis vesci. Quin potius videas eos nonnunquam ita olus ac lupinum appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Vt de reliquis interim sileam, quæ illos discruciant, puta si filius sit luxuriosus, si vxor vel amans, vel amata à famulo, coacta magis quàm ex animo cum illo dormiat. In summa multa alia sunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum si quando videtis eos albo prouehi curru inhiatis & adoratis.

εἰ δὲ ὑπερωρᾶτε αὐτῶν, καὶ ὀλιγωρεῖτε, μὴ μόνον ἐπιστρέφοντι πρὸς τὸν ἀργυροῦν ἅρμα ὄμματα, μήτε μεταξὺ διαλεγομένων, εἰς τὸν ἐν τῷ λαμπηδόνι σμάραγδον ἀφορᾶτε, μὴ τὰ ἱμάτια πραπλόμενοι, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζητε, ἀλλ' εἰδέναι ὀλίγους πλουτεῖν, οὓς ἴσως, αὐτοὶ ἐφ' ἡμᾶς ἰόντος, ἐκδιδράσκοντας σωθεπνεῖν, ὡς ἐπιδείξαντο ὑμῖν τὰς κλίνας καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν δὴν ὄφελος, εἰ ἀμάρτυρος ἡ κτῆσις εἴη. τάχ' ἂν οὖν πλεῖστα εὕροιτε ἂν αὐτὸς ὑμῶν ἕνεκα κτωμένους, οὐχ ὅπως αὐτοὶ χρήσωνται, ἀλλ' ὅπως ὑμᾶς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, εἰδὼς τὸν βίον ἐπικάτηρον. καὶ ἄξιον ἑορτάσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας λείψει ἀπιόντα ἐκ τοῦ βίου, κἀκείνους τὸν πλοῦτον, καὶ ὑμᾶς τὴν πενίαν ἀφύντας. πολλὰ ἐπιστέλλω γε αὐτοῖς, ὥσπερ ὑπισχόμην, καὶ οἶδ' ὅτι οὐκ ὀλιγωρήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

Quòd si illos contemneretis, negligeretisq; neque ad argenteum currum oculos haberetis intentos, neque inter colloquendum, smaragdũ annulo inclusum respectaretis, neque vestes obiter contrectantes molliciem admiraremini, sed sineretis eos ipsos sibi diuites esse, haud dubiè futurum sit, vt ipsi vos vltrò adirent, ad cœnam rogarent, nimirum vt vobis ostendere possint lectos, mensas ac pocula. [m] Quarum rerum nulla sit utilitas, si sine teste possideantur. Ceriè reperiretis pleraque hæc illos vestra causa parare, non quo utantur ipsi, sed vti vos admiremini. [n] Hæc ad consolandos vos scribo, viramque vitam cognitam habens. Conuenitq; ita festum agere, vt cogitetis omnibus breui decedendum è vita, & illis, depositis opibus, & vobis relicta paupertate. Quãquam & illis scribam, sicuti sum pollicitus: certum scio eos non neglecturos literas meas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a QVID tu.] *Exordium ab increpatione.* *b* Liberis paritus imperium.] *Ioui namq; in diuisione paternæ hæreditatis, Cœlum, Neptuno, terra, mareq;, Plutoni autem ea quæ sub terra, in sortem cesserunt.* *c* Mea potestas non nisi ad taxil. los.] *In Saturnalibus conuiuia liberiora agebantur, in quibus talis ludebatur, saltationes, cantationes, ebrietates & alij turpiores actus fiebant: in tali namque festo non fuerunt alia exercitia & studia. In quibus etiam seruis accumbere licebat, feriatis interim ab opere.* *d* Itaq; grauioribus in causis.] *Propositio & responsio ad superiorem petitionem.* *e* In summa.] *Digressio, quæ pauperibus suadet, vt sua sorte contenti sint, plus oneris inesse diuitijs, quàm voluptatis.* *f* Dum illos felices arbitrabimini.] *Xenoph. κυρου παιδ. lib. 8. Pheraulas, inquit, ex paupere diues à Cyro factus, desiderio tandē pristinæ tranquillitatis, & quietis affectus, & curarū ac molestiarum, quas sibi diuitiæ importasse querebatur, multitudine offensus, omniū bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantùm excipiens, vt ab eo, tanquam hospes, atque etiam parciùs, minusq; eleganter, ac sumptuosè, quàm hospes alatur. Inter cætera autem diuitiarum incommoda, hoc quoq; commemorat, quod necesse sit homini diuiti sæpe ab aliquo aut afferri oues aliquot à lupo iugulatas, vel bouem à prærupto, & præcipiti loco delapsum: aut nunciari iumenta in morbum incidisse. Apud Horatiū non dissimilia habentur in epist. 2. ad Mecœnatē lib. 1:*

Verùm vbi oues furto, morbo periêre capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando:
Offensus damnis, &c. *g* Vel meipsum.] *Asseueratio à suo ipsius exemplo.* *h* At postea res inuertitur.] *Voluptatum intemperantia morborum & mœroris causa. Hinc Plaut. in Amphitruone, vbi Alcumenam ita loquentem facit:*

Satin' parua est res voluptatū in vita atq; ętate augūda,
Præ quod molestum est? cuiq; hominum in ætate ita comparatum est,
Ita dis est placitum, voluptati vt mœror comes consequatur.

i Capitis dolore grauati.] *Sunt quibus caput assiduè dolet, vbi vel liberaliùs vinum ingesserint, vel meraciùs, idq; magis, si suapte natura calidum fuerit, vt testatur Galen. 3. de Locis affectis, vtpote quod omnino quidem caput vaporibus repleat, aliquando etiam humoribus calidis, cùm & citra vini potum eiusmodi ad caput promptè deferuntur. Theognis:*

εἰνόν τοι πόσιν πουλὺν κακὸν: id est. *Vinum bibere multum, malum est. Torquentur enim homines vino.* k Ingurgitationem.] *Pauperes edunt, bibunt, faciunt, non quod & quando libet, atque expedit, sed quod habent, quodq; licet. Nec tamen his multò feliciores sunt diuites plerique, qui intemperantia sua non minùs lædunt valetudinem, quàm pauperes ex inopia, quos excusat necessitas & fortunæ iniquitas, cùm diuites nullam habeant defensionem. Ne igitur modus excedat cibo, potu, libidine, quoniam voluptates magnos plerumque dolores pariunt, corrumpunt valetudinem, & immaturum obitum accersunt. Crapula enim & intemperantia multi pereunt: frugalitas verò & continentia valetudini conducunt.* l Vario coitu.] *Magna ex nimio coitu virium & spirituum dissipatio. Arist. sectione 4. probl. 22. vt, teste Hipp. in vestibulo libri de hebdomate, vniuersi corporis robur labefactum langueat & contremiscat.* m Quarũ rerũ nulla sit vtilitas si sine teste.] *Sic Prometheus in Caucaso suo: Istuc interea tecum expendas velim, num tibi bonum aliquid appareat sine omni penitùs teste, & num oblectare queat habentem possessio, aut opus quod nemo videat, nemo laudet, nemo admiretur? Quod ideo dixerim, quia nisi fierent homines, iam futurũ erat, vt omnis cunctarum rerũ decor esset sine teste, & opes nostræ ne à nobis quidem ipsis haberentur in precio: quum nemo alius sit, qui harum admiratione caperetur.* n Hæc ad consolandos.] *Epilogus per commi-*
nationem.

KPONOΣ

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ Πλουσίοις χαίρειν.

Οἱ πτωχοὶ ἔναγχος ἐπιστολήν μοι, ἀτιώμενοι ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε, καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἠξίουν με κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθά, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν· δίκαιον γὰρ εἶναι, ἰσοτιμίαν μαθεῖν γενέσθαι, καὶ μὴ τὸν μὲν πλέον, τὸν δὲ μηδόλως μετεῖναι τῶν ἀγαθῶν. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία. περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ἀδικεῖσθαι ὤοντο κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἑώρων ἐπ' ἐμὲ καθήκουσαν τὴν μείζω καὶ ὑποχόμιον γραφὴν πρὸς ὑμᾶς. ἔστιν, ἃ δίκαιοί εἰσι, ταῦτα μύρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε. πῶς γάρ, φασὶ, ῥιγοῦντες τοσούτῳ κρύει, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, πρὸς τὸ

SATVRNVS DEuitibus, Salutem.

PAuperes [a] nuper ad me datis literis incusârunt vos, qui nihil ipsis ex facultatibus quas possidetis, impertimini: atque omnino postulârunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum æqualitas constituatur, neque decere, vt huic supersit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectius Iouem consideraturum. Cæterùm de præsenti negocio, dëque iniurijs, quibus sese per festos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre, sumq; pollicitus me vobis scripturum. Sunt autem quæ postulant hæc, vt mihi quidem videtur, æqua. Nam quo pacto, inquiunt, tanto frigore horrentes, tantæq; obnoxij esuritioni, postea diem etiã festum cele-

ἐστι ἑορτάσαιμεν; ἀλλὰ νῦν ἐβουλόμην καὶ ἐκείνους μετέχειν τῆς ἑορτῆς, εἰ δυνατόν μοι ἀναπεῖσαι ὑμᾶς ἐθελῆσαι τοῖς, ὧν ἔχετε, μεταδοῦναι αὐτοῖς, εἴ τινων περιττὰ καὶ παχύτερα, ἢ καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐκ χρυσοῦ ὀλίγον ἐπισταλάξαι αὐτοῖς. ἐὰν γὰρ ταῦτα, φασὶ, ποιήσητε, μήτε ἀμφισβητεῖν ὑμῖν ἔτι περὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τοῦ Διὸς ἐν δὲ μὴ, ἀναδέδοσι προκαλεῖσθαι ἐπὶ τὸν ἀναδασμὸν, ἐπειδὰν τὸ πρῶτον δίκας ὁ Ζεὺς καθῇ. τοιαῦτά δέ τινα ἀπειλοῦντες ὑμῖν ἀναστήσονται, ἃ καλῶς ποιοῦντες ἐχθρὲ νὴ Δία καὶ τῶν δείπνων πέρι, ὡς σωφρονοῦσιν ὑμῖν, καὶ τοῦτο παθεῖν ἀξιοῦσι τῇ ἐπιστολῇ, ὡς νῦν γε μέλλοντας ὑμᾶς θύρας ἐπικλείσειν μεγάλας θύρας. ἐὰ δὲ πολλάκις πένητάς τινας ἐστιᾶν δεῖ μακρῷ ἐθελήσαι, πλείονος τὴν ἀφροσύνου τοῦ ἐκεῖνα τὸ ἀνίερον ὦ δεῖπνε, καὶ τὰ ποτὰ ἐφ' ὕβρει αὐτῶν

celebrare posſimus? Quam ſi vellem & illos feſti participes eſſe, poſtulârunt vt cogerem vos, vt & [b] de veſtibus illis impertiamini, ſi quæ ſuperſunt pinguiores, quàm quæ vobis conueniant, vtq; de auro nonnullas guttulas in illos deſtilletis. Quòd ſi iſta feceritis, inquiunt, non erit ampliùs diſceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minus, minitantur ſeſe ad nouam rerum partitionem prouocaturos, vt primùm Iupiter pro tribunali ſedere cœperit. Atque hæc quidem facere vobis nequaquam graue fuerit, imperiri nonnihil de tantis opibus, quas poſsidetis, & rectè poſsidetis. Quin [c] de cœnis quoq; vt vobiſcum cœnarēt, & hoc literis addendum putârunt, quemadmodum vos in præſentia foribus occluſis, ſoli delicijs frueremini. Quòd ſi quando vobis viſum fuerit, & illorum quempiam poſt longum tempus conuiuio adhibere, plus eſſe moleſtiæ in cœna, quàm voluptatis, multaq; illic in pauperum contumeliam fieri: vt

lut

ὦτῶν γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο, ὁ μὴ τῶ αὐτῶ οἴνῳ συμπίναν. Ἰδάκλεας, ὡς ἀνηλούθησον, καὶ καταγιγνώσκειν αὐτῶν ἐκείνων ἄξιον, ὅτι μὴ μεταξὺ ἀναστάντων οἴχονται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντων. ἀλλ' ὅμως φασὶ πίνειν· τοὺς γὰρ οἰνοχόους ὑμῶν, ὥσπερ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους, λιπαρῶ βεβλῶθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως ἀσχημ' ὄντα, ὥστε ὀκνῶ λέγειν, ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν λιπῶν ἀκούονται, καὶ τῶν ὀψωνίων ὑμῖν μὴ παρεισώντων, ἢν δ' ἄρ' ὑποδιαφορηθῆτε, ἐκείνους δὲ παραθεόντων, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἅπερ ἐλευθέροις προσπίπτει. τὸ γοῦν ἥδιστον, καὶ συμποτικώτερον, ἡ ἰσοτιμία ἐστί, καὶ ὁ ἰσοδαίτης τοῦτο ἕνεκα ἥγηται ὑμῖν τῶν συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν, ἕως μηκέτι ὑμᾶς ἀκούσονται, ἀλλὰ τιμήσουσι, καὶ φιλήσουσι

lut illud, cùm non eodem de vino bibant. Dij boni, quàm illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeanique, toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese etiam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, propterea quòd vestri pincernæ, [d] aures habeant cera obturatas, quemadmodum olim Vlysis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminantur, deque ministris, qui cùm vobis assistant, donec plus quàm ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliaque huius generis permulta sordida, minimeque digna viris ingenuis. [e] Proinde æqualitas, res est omnium iucundissima, maximeque conuiuijs congruens. Atque hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. [f] Quin potius honorabunt vos, & amabunt,

ὅτι, τῶν ὀλίγων τούτων μεταλαμβάνοντος, ὧν ὑμῖν μὴ ἀπαυδήσαντος, ἐκείνοις δὲ ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἀπόροις ἀείμνηστος. ἅπως τι δὴ οἰκεῖον δικαιῶσι τὰς πόλεις, μὴ ἀχὶ τῶν πενήτων συμπολιτευομένων, καὶ μυρία πρὸς τὸ εὐδαιμονίαν ὑμῖν συντελούντων. οὐδ' ἂν ἔχοιτε τοὺς θαυμάζοντας ὑμῶν τὸν πλοῦτον, ἂν μόνοι, καὶ ἰδίᾳ, καὶ κατ' οἶκον τῷ πλουτοῦντι. ἰδίᾳ τε γὰρ ὃν ποκνεῖ, καὶ θαυμασάτωσαν ὑμῶν τὸν ἄργυρον καὶ τὰς τραπέζας, καὶ πεπινόντων φιλοτιμίας, μεταξὺ πίνοντες πειστικοπεπαίζωσαν τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος ἰσώσαν αὐτοῖς διαβασάντων, καὶ τῆς ἰσοτιμίας τὸ ἀκριβὲς, τὸν χρυσὸν, ὅσος ὢν ἐπανθεῖ τῇ τέχνῃ. πρὸς γὰρ τοῦτον καὶ φιλανθρώπως ἀκούειν, καὶ τὸ φθονεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔξω γίνεσθαι· τίς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ λοιπὸν οἰκτίρῃ, καὶ διδόντι τὸ μετρίως; τίς δ' οὐκ ἂν ὀνήσαιτο

bant, si paucula ista à vobis acceperint, quorum impendium à vobis nec sentiretur quidem, penes illos muneris in tempore dati memoria semper mansura est. Præterea nec Remp. administrare possitis, ni paupertes vnà vobiscum in ea versentur, millèque modis felicitatem vestram adiuuent. Neque enim habituri estis, qui diuitias vestras suspiciant, si soli atque apud vosipsos in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus, miretúrque vestrum argentum, mensas, & quemadmodum præbibentes ad potandum inuitetis. Dein illi inter bibendum poculum vndique contemplentur, ac pondus expendant, manu librantes: tum argenti absolutam cælaturam: tum auri vim, vicissim artem condecorantis. Nam in istum modum, non solùm illi vos probos viros & humanos prædicabunt, verùm etiam inuidiam illorũ effugietis. Quis enim inuideat impertienti, dantíque quod æquum est? Quis non potius optet;

ὡς τὸ μάκιστον διαβιῶ-
σι, αὐτῶν ἀπολαύοντα τ ἀ-
γαθῶν; ὡς γὰρ νῦν ἔχετε, ἀμάρ-
τυρ & μὴ ἀ δολαμονία, ἐπίφ-
θονο & δὲ πλοῦτο &, ἀηδὴς δὲ
βίο &. οὐδὲ γὰρ οὐδ ὁμοίως ἡδὺ
ἔμαυ, μόνον ἐμπίμπλασθαι,
ὥσπερ τοὺς λέοντάς φασι, καὶ
τοὺς μονίους τῶν λύκων, καὶ συ-
νόντας ἀνθρώποις, καὶ
πάντα χρίεσθαι παρωμί-
νοις· οἱ πρῶτα μὲν ἀ ἰωφὸν καὶ
ἄφωνον τὸ συμπόσιον ἐάσου-
σιν εἶν', ἀπ' ἐν μύθοις συμ-
ποσίοις, καὶ σκώμμασιν ἀνι-
σχύσι, καὶ φιλοφροσύνας
ποικίλας σιωπῶντα· δίαν ἡ-
δίσαν διαπρίαν, φίλαν μὲν Διο-
νύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλαν δὲ
Χάρισιν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἅπαν-
τας ἐς τὴν ὑστεραίαν διαγόμε-
νοι, ὑμῶν τὴν ἀξιότητα φέ-
ρειν πρασκυνήσουσι. ταῦτα
ποιοῦν πρίασθαι καλῶς ἔ-
χει. ἐπεὶ ἐρήσομαι ὑμᾶς, ἐ
μέλοντον οἱ ἀχρήστου βαδί-
ζοιεν (ἐπιθήμεθα γὰρ οὕ-
τως) οὐκ ἂν ὑμᾶς ἰδίασεν,
οὐκ ἔχοντας οἷς ἐπιδείξα-

vt quamdiuissimè viues, bonis suis fruatur? Verùm vt nunc res vobis habent, & felicitas vestra teste caret, & diuitiæ inuidiosæ, & insuauis vita. Neque enim perinde iuuat, opinor, si quis solus expleatur, quemadmodum aiunt & leones facere, & ex luporum genere h quos solitarios vocant, quàm si cum lepidis hominibus, ac per omnia gratificari paratis conuiuatis: qui primùm non sinent conuiuium surdum aut mutum esse, verùm consuetudine sua fabulas cõuiuijs aptas, dicteriaq; minimè molesta, variasq; voluptates adferent: quibus rebus tempus iucundissimè transigitur. Idq; gratum est Baccho, gratum Veneri, gratum etiam Gratijs. Deinde postero die, dum comitatem vestram refetunt, beneuolentiam vobis conciliant. Hæc etiam magno fuerant emenda. Nam illud à vobis

sciscitabor, i si pauperes abeant taciti, sic enim fingamus, nónne vos ea res vreret; cùm non haberetis quibus ostenta-

retis

φι τὰς ἁλυργεῖς, ἐωθῦτας, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, ἢ τῶν λακτυλίων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν, ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίσος παρὰ τῶν φυγόντων ἀναγκαῖον ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε· ἃ μὴ γὰρ ὄφελόν ἐστιν ἀπειλῆσαι, ἀρρόπαια, μηδὲ γένοιτο ἐς ἀναγκαίως αὐτὸς καταστῆσαι τῆς ἀνάγκης, ἐπεὶ ἔτι ἀπάντων χώσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ ἔτι λείψανον τῆς καυσίας· ἃ φασὶ δ' ὑμῖν φαπίρεσθαι ἐντετηκότα ἔξεστιν δὲ καὶ ἕλαφος, ὀπτώμενοι μιτραξύ, δρασμὸν βαλόντες ἐν τῷ ὀπτανείῳ ἐς τὸ ὄρος. καὶ ἄρνες ψυθίαι κατατείναντες, ἄπλοοι καὶ αὗται, παρ' αὐτὸς τοὺς φεύγοντας ἐκπεσοῦνται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὡραιότατοι τροχόων, φαλακροὶ ἐν ἀκμῇ τοῦ χρόνου ὑμῖν γένεσθαι, ἐπὶ καταγέλωτι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλεύεσθε ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα.

retis purpureas veſtes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? [k] Neq; iam libet referre, neceſſarie futurum vt pauperum inſidiæ atque odia in vos oriantur, ſi ſoli delicijs frui velitis. Namquæ minantur vobis imprecaturos ſeſe, prorſus abominanda ſunt: ac [l] dij prohibeant, ne vnquam ad eiuſmodi imprecationes venire cogantur: quandoquidem ſi id fiat, neque inteſtina poſthac guſtabitis, neque placentam, niſi ſi quid canis reliquum fecerit. Præterea [m] lenticula ſaperdæ liquamen vobis habebit. Porrò ſus aut ceruus interim dum aſſantur, è veru in montes aufugere parabunt. Tùm aues quoque pingues abſque alis fugam molientes, ad pauperes auolabunt. Denique quod eſt omnium grauiſſimum, pocillatores formoſiſſimi repentè vobis calui fient, idq; etiam fracta amphora. Super his rebus conſulite quæ & feſto ſint digna, & vobis quàm maximè

ἴσατα, καὶ ἐπικουφίσει πολλὴν πενίαν αὐτοῖς, ἀπὸ ὀλίγου τελίσματος φίλους ἑαυτοῖς ἕξουσι.

maximè tuta, atq; illis paupertatis onus subleuate, exiguo vectigali illos amicos habituri, neutiquam malos.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PAVPERES.] *Exordium ab expositione.* b De vestibus.] *Propositio prima de vestibus.* c De Cœnis.] *Secunda de cœnis.* d Aures habeant cerâ obturatas.] *Notissima est ex Homeri Odyssea fabula de Vlysse sociorum aures cerâ claudẽte, vt periculum sibi suisque imminens effugeret. Hinc ceram auribus obdere dicuntur, qui recusant audire, vel dissimulant se audire.* e Proinde æqualitas.] *Argumentum à signo & causa.* f Quin potius honorabunt.] *A consequenti & conditione paupertũ.* g Leones facere.] *Extat in Pandectis, in quibus ex Vlpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coire non posse, vt alter lucrum tantùm, alter damnum sentiret, & hanc societatem Leoninam solitum appellare. Respexit ad Æsopi apologum hunc: Leo, asinus & vulpes societatem inierant, vt quod venatu cepissent, id in commune partirentur. Prædam vbi erant nacti, leo iubet vt asinus partiatur. Ille vt est stolidus, in treis æquas portiones distribuit. Qua gratia mox indignatus leo, quòd cæteris æquaretur, asinum adortus dilaniat. Restabat vulpes, eam de integro partiri iubet, illa totam fermè prædam leoni attribuit, sibi vix paucula quædam seruans. Leo comprobata distributione rogat, quisnam illam artem partiendi docuisset: Calamitas inquit asini. Talis fermè solet esse societas plebeiæ sortis hominibus cum præpotentibus & diuitibus, ad quos omne commodum redit, pauperibus vi fraudatis. In argumentum huiusmodi est antiqua & elegans fabula in primo libro mearum narrationum, de oraculo Iouis Ammonis, siue de mulo, equo, asino, camelo & leone.* h Quos solitarios.] *Inter tot luporum genera nusquam hoc Lucianicũ reperi, quod prædam cæteris non diuidit. Albertus enim scribit, Lupos prædam ex æquo diuidere his, qui in venatione fuerunt,*

& si quid superest, alios vlulatu aduocare. i Si pauperes abeant.] *Amplificat καθ' ὑπόθεσιν. k* Neque libet referre.] *A periculo. l* Dij prohibeant.] *Es à vobis auertant, loquendi modus frequens. Lucret. lib. 5:*

Quod procul à vobis flectat fortuna gubernans.

id est, auertat. m Lenticula saperdæ liquamen.] *Opsonij pontici, marcescentis, putrefacti condimẽtum, quòd malum odorem contraxerit.*

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ τῷ Κρόνῳ χαίρειν.

Πρὸς γάρ σε οἶει μόνον ἀπὸ τῶν πενήτων ταῦτα γεγράφθαι, ὦ Κρόνε, ἀλλὰ καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐπικεκώφωται πρὸς αὐτ, ἀναβοώντων καὶ αὐτὰ διὰ ταῦτα, τ ἀναδασμὸν ἀξιούντων γενέσθαι, καὶ αἰτιωμένων τλῶ ἐμαρμένην, ὡς ἄνισόν τλῶ νομὴν πεποιημένην, καὶ ἡμᾶς, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μετὰ διδόναι ἐξιοῦμεν. ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος, ὅτι Ζεὺς ὤν, παρ' οἷς τὸ πλεῖστον ἡ αἰτία, καὶ διὰ τοῦτο παρασκευὴ αὐτῶν τὰ πολλὰ, σοὶ δ' ὅμως ἀπολογησόμεθα, ἐπείπερ ἤρξω γε καὶ ἡμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα τὰ ὀφθαλμῶν καθόντων, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐπιτουρεῖν

DIVITES Saturno Salutem.

NVm[a] putas, Saturne, de rebus istis: ad te solùm scripsisse pauperes? Quin potius Iouis ipsius aures iam obsurduerũt illorũ querelis, dum hæc eadem vociferantur, ac nouâ rerum partitionẽ flagitant, ac simul & fatum incusant, quòd non æqualiter distribuerit: & nos, quòd nihil ipsis velimus impertiri. Verùm[b] nouit ille, quippe cùm sit Iupiter, penes quos sit culpa, eóq; illos plerunque obaudit. Nihilominus tamen purgabimus nos tibi, quandoquidem hoc certè tempore princeps nosteres. [c] Nos enim omnia ista quæ scribis, ob oculos habentes, quàm sit honestum de magna rerũ copia opitu-

ῥ πονῶν τοῖς δεομένοις, ὰὶ ὡς ἥδιον, συνεῖναι μὴ μωμωμένοις τοῖς πένησιν, ὲὶ διατρίβομεν ἄτω ποιοῦντες, ροδίαζοι λαθεσῶτες, ὡς ἂν μὴ τὸν συνδιαίτων αὐτῶν τιάσασθαί τι. οἱ δ' ὀλίγων ἀρχὴ δεῖσθαι φάσκοντες, ρεδίπνῳ ἅπαξ αὐτοῖς ἀντιτάσαμεν τὰς θύρας, ὃν ἀδίκησαν ἅπαξ ἐπ' ἄπασι συμπίνοντες· εἰ δὲ μὴ πάντα ὀνθύς, μηδ' πρὸς ἓπ' λαμβάνοισιν, ρχὴ μὴ μῖσος, ὰὶ πρόχειροι αὶ βλασφημίαι. ὰν ἓν ἐπιψεύδοιντι ἡμῖν, ἀπ' ἴγε ἀκούοντες ἐπίσευον ἂν, ὡς ἀκεινῶς ἀδόσιν ἐν τοῦ νυγγνώσεσθαι. ὥστε δυοῖν· θάτερον, ἢ μὴ διδόντα, ἐχθρὸν ἂν πάντως ἔδει, πάντα τὰ ἐπιμῶντας, αὐτίκα μάλα ψύσθαι, ὰὶ τῶν αὐτόνομον ὰὶ αὐτὸν ἐστ' ὰὶ τὰ μὴ κτα μετρια, ἐν δὲ τοῖς δεῖροις αὐτοῖς ἀμιλήσαντες τὸ μπίμπλασθαι ὰὶ γαστίζεσθαι

opitulari ijs qui indigent, quantoq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum assiduè facimus, adeoq; in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit incusare is quem ad conuictum admittimus. Verùm illi primùm aiunt sibi paucis opus esse: deinde vbi semel illis fores aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quòd nisi protinus omnia, simulq; cum dicto acceperint, [d] mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porrò qui audiunt, fidem illis habent, rari videlicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd nobiscum consuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrum incidamus, vt aut si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes: aut [e] profusis omnibus, ipsi protinus rgeamus, iamq; in pauperum gregem veniamus. At cætera quidem vtcunque feranda sunt: verùm inter cænas ipsas non satis habent ingurgitari cibis, atque aluum explere,

σθαι, καὶ αὐτοὶ, ἐπειδὰν πλέω-
τοῦ ἱκανοῦ πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡ-
ραίας μεταξὺ ἀναδόντες τὸ
ἔκπωμα, ἔνυξαν τὴν χεῖρα, ἢ
πάππαπᾶ, ἢ γαμετῇ γυναικὶ
ἐπιχείρησαν. εἶτα γαμέσ-
ας τὸ συμποσίου, ἐς τὴν
ὑστεραίαν λοιδορῦνται ἡμῖν
καταλυθόντος, ὡς ἐλίψησαν, καὶ
ὡς λιμῷ σιωῶσαν διηγούμενοι.
καὶ ἔτι ταῦτα καταψεύδε-
σθαι αὐτῶν δοκοῦμεν τὸν ὑμέ-
τερον παράσιτον ἀναμνή-
σητε τὸν Ἰξίονα· ὃς ἀξιωθεὶς
κοινῆς τραπέζης, ἀξίωμα ἔχων
ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς
ἐπεχείρει, ὁ γύννις. ταῦτά
ὅτι, καὶ τὰ ὅμοια, ὑφ' ὧν ἡ-
μεῖς ἐβουλησάμεθα πρὸς τὸ
λοιπὸν, ἀσφαλείας ἕνεκεν ὑμετέ-
ρας ἕνεκεν, μηκέτι ἐπίβατον
ποιεῖν αὐτοῖς τὴν οἰκίαν. ἂν
δὲ ἐπὶ σὺν σωφρονοῦντο μετρίων
δεῖσθαι, ὥσπερ νῦν φασι,
μηδὲν δὲ ὑβριστικὸν ἐν τοῖς
συμποσίοις ἐργάσασθαι, κοι-
νωνοῦντων ὑμῖν καὶ σωφρο-
νοῦντων τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. καὶ
τῶν ἱματίων, ὡς σὺ κελεύεις,
πέμ-

sed ijdem vbi plus satis ad-
biberint, tum vel puellæ for-
mosæ cyathum porrigen-
tis manum vellunt, aut con-
cubinam vxorémve soli-
citant. Postremò conuomi-
to conuiuio, postero die
nobis obtractant, narran-
tes quemadmodum sitie-
rint, esurierintq. Quòd si
hæc aduersus illos menti-
ri videmur, vester ille pa-
rasitus [f] Ixion in memo-
riam redeat, qui adcom-
munis mensæ honorem ad-
missus, ac vobis dignitate æ-
quiparatus, iam ebrius vir
ille egregius, Iunonē ador-
tus est. 8 Hæc atque huius-
modi sunt, propter quæ in
posterum statuimus quò res
nostræ sint in tuto, ne post-
hac illis in domum aditum
præbeamus. Quòd si te au-
thore, pacto recipiant, sese
moderatè petituros, quem-
admodum nunc aiunt, ne-
que quicquam flagitiosè in
compotationibus admissu-
ros: age, conuiuant nobis-
cum, simulq; cœnent [h] bonis auibus. Ac de tunicis, sicuti iubes,
mittemus,

πέμψομεν, καὶ τὸ χρυσίον, ὁπόσον οἷόν τε, καὶ προσλαπανήσομεν, καὶ ὅλως, ὅλον ἐπαίψομεν. αὐτοὶ δ' ἀφέμενοι τοῦ κατὰ τέχνην ὁμιλεῖν ἡμῖν, φίλοι ἀντὶ κολάκων καὶ παρασίτων ἔσωσαν· ὡς ἡμᾶς γε καὶ ὅλον ἂν ἀπιάσασθαι, μηκέτι τὰ λοιπὰ ποιεῖν ἐθελόντων.

mittemus, & de auro quantum facultas patietur, ac sumptus augebimus: in summa, nihil omittemus officij nostri, modò vicissim desinant ipsi arte nobiscum viuere, sintq; pro parasitis & adulatoribus amici. Ita nihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Nvm putas, Saturne.] *Exordium ab extenuatione.* b Nouit ille cùm sit Iupiter.] *Cuncta sciens, spectans, auscultans. Ipse cunctorum auditus, mens & visus est.* ὁ θεὸς τὰ περιπλόμενα, καὶ γῆν τε καὶ θάλατταν. i. *Deus circumquaq; inspicit, quæ terra & mari geruntur, apud Plutarch. in sep. Sap. conuiuio. Sic antè in Chronosolo. mox intellexit, quippe Deus.* c Nos enim omnia.] *Propositio & dilutio criminis per regestionem, qua vicissim pauperes accusant immodestiæ & intemperantiæ.* d Mox paratum odium.] *Parasiti & assentatores loquendo mellis dulcedinem proponunt, re verò ipsa vulnus inferunt, lingua blandiuntur, latenter verò feriunt.* e Profusis omnibus.] *Adulatio homines in omne scelus impellit, eoque impulsum & inuolutum, in vitam demum calamitosam trahit, perque caput & pedes in profundissimam ærumnarum voraginem demergit. Rectè itaque dicere solebat Aristonymus: Ligna dum ignè nutriunt, ab ipso consumi: Diuitias, dum adulatores alunt, ab eis labefactari.* f Ixion.] *siue Antionis, siue Pisonis, siue Martis, siue Phlegyæ filius (nam diuersi nantur inter se authores) Diam Deionei filiam duxit vxorem. Erat autem in more positum apud veteres, sponsarum parentibus munera quædam dare, vt & Homerus indicat:* Πρόσθε γὰρ βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ γάμου ἐπέβησεν ἄγεσθαι ὁμοῦ καὶ οἷς. *Deioneus igitur*

Ixionem, vt mos erat, filiæ suæ virum munera poscebat. Ixion verò cùm ab illo crebrò appellaretur, atque adeò vrgeretur fossam faciendam curauit, eamq; materia, quæ ignẽ facilè & subitò concipere posset, impleuit: Quo facto, socerũ quasi ad epulas opiparas, & sumptuosas inuitauit. Ille aũt insidiarum, & fraudis ignarus, cùm ad eum locum, vbi fossa fuerat, accessisset: in eam iam inflammatã incidit, & ita flammis consumptus est. Iam verò cùm Ixion ẽ tanto scelere contaminatũ nemo expiare vellet, cumq; eum omnes detestarentur, & contagionẽ aspectus fugerent, cùm ipsi dij deniq; illũ aspernarentur, ab illoq; abhorrerent, solus Iupiter eius misertus, maculam ex illo scelere conceptã deleuit, eum vltrò in cœlum sustulit, sibi contubernalem fecit. At Ixion neque prioris beneficij, neq; posterioris memor, ecce sibi nouum animo concipit facinus, nouumq; flagitiũ aggreditur, & Iunonis amore incensus, rem cũ ea habere meditatur. Iupiter aũt hoc cognito, nubem, vt Iunoni similis esset, specie quadã falsa conformauit, qua visa exarsit ille & corpus cum ea commiscuit, ex qua immanem quendam & monstrosum virum procreauit, nomine Centaurũ. Iupiter porrò manus & pedes Ixionis rotæ arctissimis vinculis apud inferos astrinxit, quã in perpetuum volubilem effecit, eiq; rotæ Ixion alligatus, clamat: Benemeritis gratiam esse referendã. Horatius de Arte poëtica, perfidum vocat. Quod si quis plura de Ixione scire volet, legat Pindarum, Pyth. ᾠδ. β. & interpretem Tib. lib. 1:

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.

g Hæc atq; huiusmodi sunt.] *Epilogus quo sub conditione in Saturni postulata consentiunt h* Bonis auibus.] τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. *Xenoph.* κὴ ἀγαθῇ τύχῃ δέχομαι, *quod felix fortunatũq; sit, admitto.* κ᾽ θεοὶ, ἡ δαίμονα ἐπ᾽ ἀγαθῷ ἐξελήλυθα.

i Parasitis & adulatoribus.] κολάκων κολακικοῖς τὸν τρόπον, γνάθων παρασίτων. *Vide eundem Lucianum pro Imaginibus à laudatore quid differat assentator, & Plutarchi librum de dignoscendo Amico ab adulatore.*

SECVNDI TOMI FINIS.

TOMI

TOMI SECVNDI OPERVM LVCIANI INDEX.

A

ABderitæ vltrò Andromadæ fabulam agunt, prouerbium 368
Abderitarum morbus sub Lysimacho 362
de Absentibus aduersarijs dicenti nõ credendum 218. 219
Academia ab ebrietate accusata 672. 674. p ebrietate causam dicit ibid.
ἀκάθαρτος 558
Acherusius cãpus 115
Achilles cur præstantissimus dux habitus 741. exercitus cõtra impios Elysium campũ inuadentes dux 497. eius apud inferos forma derisa 89. pusillanimitas ibid. dictum 85. 221. equus humana voce vaticinatus 593. 641. omnium Græcorum formosissimus 963
Achillis sepulchrũ 164
Acquiti vsus 77. 80. 263. 311
ἀκόντιον 850
Acrisius rex 49
Actæon 911. cur à Diana transformatus, & canibus obiectus 20. 934
Adimantus, eiusq; votũ ridetur 852. 863
Admetus poëta à Demonacte derisus 579
Adrastea Iouis nutrix 736
Adulatio 981
Adulatorum apud inferos

feros pœnæ 111
Æacus inferorum iudex 83. eius officium 84
Ægysthi cæsi historia 809
Ægyptus Beli F. 851
Æmulatio quomodo homines perturbet 184
Æqualitas 973
Aër rerum principium 302
Aër temperatus longæ vitæ causa 819
Aërocoraces 447
Æschylus qualis, & quando vixerit 784
Æschyli pugillares cur Dionysius emerit 768
Æsculapius à Ioue contra Momum defensus 908. ex quo deorum ordine sit 524. cur ei gallus cũ dracone attributus 704
Æsopus apud inferos 492. eius fabula 298. 764
Ætatum mundi vicissitudines 737. 785
Æthiopem lauare, prouerb. 780
Affectus non cadere in virtute præditũ 183. 184
Africa cur dicatur semper aliquid noui adferre 849
Agamemnon præstantissimus dux 371. 741. apud inferos à coquo non differt 116
Agathocles Sicil. rex 822. peripateticus, eiusq; arrogantia 575
Agathon poëta 718
de Agrorum finibus litigantiũ vanitas 157
Aiax Telamonius 497. an in heroum numerum referendus dubitatur 485
Aiacis sepulchrum 164
Alcæi forma 373
Alcmena Herculem parit 47. eiusdẽ genealogia, desponsatio, & cum Ioue cõcubitus 1149

Alcyonis nidus miræ magnitudinis 512
Aleæ ludum à Saturno regi 928
ad Aleæ scopulum multos naufragium facere 928.939
ἀλικτρυὼν & ἀλέκτωρ vnde dicatur 640
Alexander cur præstantissimus dux habitus 741. sibi ex Cydno flumine morbum cõtrahit 786.813
Alexandri cum Hannibale de præeminentia lis apud Rhadamantum 486
ἀλιξίκακος Hercules & Apollo 593.641
ἀλεξήτωρ 641
Aloëi filij ob montes montibus impositos puniri 137
Amabilitas Veneris F. 38
Amaltheæ capræ fabula 736. prouerb. ἀμαλθείας κέρας ibid.
Ambrosia deorum cibus 46.48. Noctis epitheton 645
Amicitia & lis, rerum principia 302
Amictus vitreus 457
Amphilochus vates 69.71
Amphisbæna serpens 850
Amphitrite 53
Amyclæ 17
Anacharsis 347. cur è Scythia Athenas profectus 343.359. quomodo in patriam redire parans, à Toxari exceptus 347
Anacreon poëta 490 733.839
Anacreontis ætas 835
Anacyndaraxis 737
Anaxagoras Socratis præceptor 79
Anchises à Momo carpitur 911
Ancoræ vitreæ 476
ἄνδυρα 556
Andromeda à Perseo liberata 62.68
Anemodromi 445
ἀνεμοφόρητα 557
Anima an immortalis esset

esset interrogáti quid responderit Demonax 576
Anima non vna tantùm hominibus ibid.
de Anima variæ philosophorũ opiniones 303
Animarum transmigratio Pythagorica 591 596.650
Animi magnitudo virtutis præmium 182
Annulus Gygis 685
Annulorum superstitio & efficacia magica 892.902
Anteas rex 822
Antigenidas tibicẽ 340
Antigonus Luscus Philippi filius 823. 835. Demetrij filius ibid.
Antilochus à Momo apud Iouem accusatus 913
Antimachus poëta 515
Antiochus Seleuci filius, & eiusdem in nouercam amor 405
Antiochus Soter 323
Antiopa Ioui amata 47
Antipater Iolai filius 823. 835
Antipho histrio 507
Anytus Socratis accusator 79. 661. eius pœna 704 (178
Aorna Alexãdro euersa
Aornos petra 736
ἀπάθεια Stoica 651.685
Apollodorus rhetor 832 837
Apollo à Iunone accusatus, à Latona defenditur 18
Apollo qualis deus 523 eius oracula varijs locis 654. in Hyacinthum amor 14
Apophoreta 923
Aqua rerum principiũ 302
Aquæ potus longæuitatis causa 819
Aquã pistillo tũdere in mortario, puer. 292. ad vulnus afferre 709
aquila Ioui sacra 618 à Momo accusata 911
Arabię felicis odor 483
Araneę maiores Cycladibus insulis 447

Arbor

Arbor carnea 455
Arborei homines in Lunari insula ibid.
Arbores Dodonęę syluæ vocales 641
Arceſilaus 341
Archelaus Socratis p̃ceptor 79. Tragicus poëta 363
Archimedes cur ſapiẽtis nomẽ merit9 742
Architeles Areopagita 344
Areopagytarũ etymõ, autoritas & integritas 311. mos 266
Arganthonius rex 822. 835
Argiui vnde dicti 49
Argiuorum p agris pugnantiũ ſtultitia 165
Argus explorator multioculus 4. Iûs cuſtos 3. 4.
Argi oculi pauonis caudæ impoſiti 524
Argonauis 641. eius carina locuta 594
Argos amphilochium 72. Peloponneſi 49
Ariadne à Momo accuſata 908. eius in Theſeũ officiũ 242. 917.
Ariarathes rex in crucẽ ſublatus 824
Arij pugillatus in campo Elyſio 498
Arion Lesbius in campo Elyſio 490
Ariſtides iudex in beatorum inſulis 486
Ariſtippus in Elyſio cãpo 492 ei9 autoritas apud inferos 114
Ariſtipp9 Socratis primùm ſectator, pòſt mollicie corruptus 672. 687
Ariſtobulus Caſſandræus hiſtoric9 377 830
Arſacidæ 792
Ars longa, vita breuis; Hippocratis dictum, philoſophiæ tribuitur 147. 263
Artis vtilitas 404
Artifices potiſsimùm laudandi, quí 740
Artabazus rex 826
Artaxerxes Mnemon primus eius nominis Perſa-

Perſarum rex 825
836
Artaxerxes alter Perſarum rex, eiusq; cædes 825
Aſandrus rex 827
Aſinus minans auribus, lyram auſcultans, prouerb. 756
de Aſini vmbra litigare, prouerb. 277
Aſinorum duo genera 849
Aſpaſia 618
Aſphodelus quid apud inferos 111
Aſpis, ſerpens 850
ἀσφάβη, ἀσφαβηλάτης 555
Athamantis furor 51. prolex 52
Athenienſes αὐτόχθονες cur dicti 360
Athenodorus Sandonis filius 829
Athletarum mos 442. cum philoſopho cõparatio 231
Athotarum longæuitas 819
Athys Crœſi filius mutus 649
Atlas cœliger 13
de Atomis doctrina E picureorum ridetu 104. 303
Attalus Philadelphu 824
Auaritia quomodo ho mines perturbet 15
Auari hominis hypo typoſis 634. 648. 65
Auarorum pœnæ apu inferos 11
Auli ſigniferi interitu 840
in Aurem dicere 65
Aures minus fide di gnæ oculis 80
Auri laus 601. 609, vi tuperium 147. 612
αὐχμὸς 55
αὐτοκαύδολοι 55
αὐτόχθονες 36
αὐτολίκυθος 554

B

BAcchus è Iouis fe more natus 6. 7.
quomodo educatu 51
Bacchi & Herculis in ſula viniflua 43
Bacchi genealogia 8 apotheo

apotheosis 49
nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Bactra 647
Balæna 65.67
Balneorum domicilia apud veteres 750
Bardylis rex 822
Bassus sophista 775
Batalus tibicen ibid.
Baucides 558
Beatorum ciuitas 486. insulæ 482.483.484
Bellum omnium pater est, prouerb. 364428
Bellorum duces præstantissimi qui 741
Belus Priscus 851
Biton & Cleobis felicissimi cur 146
Bœotia 71.94
Bombylius 557
Bona dea 523
ad Bonum summũ variæ viæ 207
de Bono & bonorum finibus variæ philosophorũ opiniones 103.302
Bonis caducis & temporalibus non superbiendum 565
Bracana olera 556
Brachmanes longæui 818
Branchus 810
Bucephali 516
βυπύσις 843.850
Busyris Elysios campos inuadit 497.525

C

CAbalusa insula 519
Cacozelia derisa 527.544
Cadmi regia 47.49
Cæneus ex fœmina in virum 619.648 inde in auem ibid. & 619
Callimorphus medicus 383
Calpurnianus historicus 381
Caluarius 123.127
Calypsus insula 510
ad Calypsum Vlysis literæ ex Beatorum insulis 509
Cambyses, eiusq; furor 151.825. quantum à patre Cyro diuersus 167
Canis Ægyptius deus 912
Canis

Canis impudentię nota 84
Canis in pręsepi, prouerb. 781.785
Canis, canicula, aleę laterculus 938
Cani quid cum balneo, prouerb. 758.783
Canes Cynici 80
Capra cœlestis sid 736
καψιπόδαι & 558
Carbones pro thesauro 276.312.876
Carimantes 556
καρίμοιροι ibid.
Carionautarum conflictus 511
Carneadis longæuitas 829
Carnium esu abstinendum, iuxta Pythag. 597.617
Cari de Vlysse victoria in Elysijs 498
Caseus inf. 481
Caspiæ niues, prouerb. 386
Castor & Pollux nauigatium numina 900. quomodo nati, & vicissitudine immortales 46.48.647
Caulomycetes 448
κεῦμα 555
Cebes philosophus 712.735
Centaurus, Zeuxis pictura 318
Ceos inf. 839
Cephalus Phędri F. 754
Cepheus 62.64
Ceramicus 347.360
Ceraستes serpens 850
Cerberus vltor malorum apud inferos 77. 114. lyra Menippi sopitus 110
Ceres 523
κηρὸν 76
Cestus Veneris 33.646
Cethegus 576
à Ceto nauis cum hominibus absorpta 463. 467
Chaldæorum longæuitas 819
Cheniscus 900
Charon 75. eius officium 83
Chersonesus 53
Chimæra apud inferos 114.280

[illegible] 938
Chiron centaurus in zodiaco 94. 477. eius genealogia & fabula 95
[illegible] 553. 554
Chronosolon 942
Chrysippi longæuitas 829. ante Elysiorū ingressum quater elleboro purgatus 492
Cicuta quomodo non statim nec semper lethalis 263
κοινὸς ἑρμῆς, proverb. 901
Cinyras 718. 737. 738
Cinyrus ob Helenę raptū fumo necatus 504
[illegible] 556
Cithæron mons 51
[illegible], proverb. 648
Clarus mons 22
Clari oraculum 19
Cleanthes 828
Cleobis cum fratre curelicisset 146
Cleopatræ aspis 850
Clepsydræ inuentum 751
Clitus 429
Clotho parca 151
Clytæmnestæ parentes 647. natiuitatis 48. necatæ historia 809
Coitus immodici comites morbi quales 510
Colossus Rhodius 391. 429. 648
Colossi, Colossi magnitudine, proverb. 649
Columnarum vanitas 119. 162
Comam alere dedecori 855. 899
Cometarū incolæ 456
Cōmunis Mercurius, proverb. 863. 900
Concilij Deorum præses, prefectus & scriba 919. vsus 405. 777
Consuetudinis vis 785
Consuetudinem transire in naturam 850
Conuiuia diuitum & paupèrum inæqualia 957. 958
Conuiuia sumptuosa noxia 624
[illegible] 650
Corinthus 210. 211. 212. 648. 649

de Cor-

de Corporeo & incorporeo Stoicorum cũ Platonicis contentio 226
Corybas à Momo accusatus 912
Cottaborũ ludus 556
Cranium 428
Crapulæ noxa 967
Crates cynicus 648. 652. eiusdem anima Pythagoræ 620
Cratinus comicus 832. 838
Credere non citò, nec facilè, & sobriũ esse, Thesei filum 242
Credulitatis nimiæ typi 273
Creon Menœcei filius 118
Critolaus peripateticus 829
Crobylus 558.899
Crœsus rex 145.167. 225.876
Crœsi filius mutus 649.650
χρόνια sacra 937
Crotoniatæ Pythagoræ addicti 647
Ctesię historici mendacia 433.505.524
Ctesibius historicus 830
Cupido Veneris fil. 38. qualis 523
Curę encomia 737. 817
Curiositas reprehensa 124
Cyclopum fabula 434
Cydnus fluv. 786. 813
κυλίκιον 557
Cynobalani 448
κύων aleæ 938
κυψέλη 555
Cypselus rex ibid.
Cyrus Maior Persarum rex 145. 168. 823. in Elysijs campis 491
Cyrus iunior, eiusque cædes 836.

D

DAdaches 558
Dędali exemplum 624
Damon Socratis præceptor 79
Danaë Acrisij filia 47. 49
Danaidum fabula 310. 846

846.851
Daphne in arborẽ 439
Darius rex apud inferos mendicus 120. in Arbelis victus 710
Deforme quid 372
Delphicum oraculum 16.260
Delphines 512 870. 901
Delus inſ. 56 57
Demetrius philoſ. 561. 770
Democritus, abſtinentia mortuus 828. eius mũndi innumerabiles 302
Democriti ætas 836
Demonax 559. inde 560. 561. 562. 585. 587
Demoſthenis veſtigia ad eloquentiã imitatu difficilia 715
Demoſthenes Thucydidis ſtudioſus 755. 782
Dẽſitas & raritas aëris, rerum principia 302
Deum vbiq; eſſe 295. ſacrificijs noſtris non indigere 568. nec Crœſi opibus 148
Dijs faciẽtes adiuuant, prouerb. 737
Dij ſelecti, ſeu maiorũ gentium 523. 923
Deorum iudicium 24
Deorũ concilium 902. differentiæ 522. vanitas & ſtultitia 902
Dij ſermones, & mediox. 524
Deſertor 901
Deucalion 738
Diana à Iunone accuſata, à Latona defendit 18. qualis dea 523
Didimeum oraculũ 19
Diei pulcherrima pars quæ 792
Difficilia q̃ pulchra 737
Diffidere & ſobrium eſſe, filium Theſei 242
Dignitates nihil facere ad virtutem aut felicitatem 181
διμοιρῖται 953
Diogenes apud inferos quid agat 120 eius dolium 364. quo animo mortẽ ſubierit 78 in

Elysijs campis Laidē scortū ducit vxorem 492. idem à mēsaria, ob adulteratam monetam transfuga ad philosophiam 672 688
Diogenes Seleucus 829
Diomedes Thrax 497. 525
Dion Heralceensis 185. 113. 540 629
Dionysius Corinthi, prouerb. 127. 783
Dionysius Bacchus 7. 8. 665 à Momo accusatus 903
Dionysius Siciliæ tyrānus Corinthi ludimagister 113. 625. 648. 649. 783. à Dione accusatus, à Minoē absoluitur 113. eius res gestæ 767. 783. Sophista 645. Heraclienſis 651
Dionysius tibicen 341
Dionysus 907. 910
Dioscuri 860. 900
Dipsas serpens 840. 844. 845. 846. 849. 850
δὶς δεῖ πάσων 428
Dis, qui & Pluto 83
Disci lusus genus 17
per Ditem iuramētum 81
Disciplinæ nullo fuco comptæ 813
Diuitiæ vanæ & incertæ 97
Diuitiarum molestiæ 590
Diuitias nihil facere ad virtutem aut felicitatem 182
in Diuitijs confidentiū stultitia 131. 145
de Diuitijs variæ philosophorum opiniones 103
Diuites ærumnosiores pauperibus 613 974
non esse felices, nec solos suauem vitam agere 964
Diuitum vita fabulis Tragicis similis 97. 116. animos in asinos migrare 122. 127

Diuitum & pauperum felicitatis collatio 964
Doctos quid faciat 751.752
Doctores quomodo medicis similes esse debeant 564
Dodonææ arbores vocales 594 641
Dolium in cranio volutatum, prouerb. 427
Dolorem non cadere in virum perfecta virtute præditum 183. 184
Domus laudatio 785. 787 892
Dorius tonus 330. 340
Δολάεια 553

E

EBrietas Academiam accusat 672.674. eiusdem incommoda postridie 966
ἐχὶς, ἐχίδνα, ἐχιδνῶδοι 850
Echo 671.790.813. Pani amata 705
Edessa 389. Antiochia prius 429
ἔγγυα, ἐγγυητὴ 555
ἐγκαψικίδαν & 558
Electrion 13
Elephantum sepultura 849
ἔλοψ piscis 640
Eloquentię comparandæ ratio 528.549. 706
Elysius campus 489. 523
Empedocles semiustus in elysios cãpos non receptus 495.496
Encomij ab historia discrimen 370
Endromides 558
Endymion à Momo reprehensus 911. rex Aëriæ inf. 443.453
Endymionis fabula 477
Euthydemus peripateticus 187
Epaphus 849
Epeus 743
Ephialtes 705
Epicharmo poeta 833. 838

Epictetus philosophus 561. 583. eiusdem lychnus fictilis quanti emptus 767
Epicurei quales habiti 194 eorum opiniones 103.225.302. 657.682
Epij pugilatus apud inferos 196
Equiformicæ 444
Equiuultures 442
Eratosthenes 833
Erichthonius 811.815
Erichtheus 360
Erigones canis 908
Erinnyes σεμναὶ θεαὶ 704
Eridis pomum 25.40
ἔρως Veneris fil. 38
Errare humanum, errata emendare diuinum 564
Errorem confiteri, magnanimitatis 284
Ethices inuentor 79
Euangelus 761.762
Eucrates Stoicus 187. diues 637
Eumelus citharœdus 763
Eumolpus, eiusque sacrificia 577
Eunomus musæus 490
Euphorbus 597.609 621 643. cõuersus in Pythagorá 590.613 cæsus 614.644
Europus 392
Eupolis comicus 705
Eurystheus 910
Exercitationis vis 737. commoda 820
ἐξίτης 938
Exordiũ historici 420
Exuuium neglecto serpente sectari, puerb. 292.
σύλληξις 555.

F

FAbarũ abstinẽtia Pythagorica 597.617
Fati vanum vocabulum 915
Fauonius ventus 17
Fauni 524
Febres mortis ministrę & nunciæ 155
Felices Solonĩ qui 146
Felicitas incerta 269
Felicitatis finis 572.

vrbs 207
de Felicitate variæ philosophorum opiniones 103
Ferrum auro præstantius 149
Ficulneis sensibus, prouerb. 783
Fides nulli facilè habēda 242
de Finibus philosophorum opiniones 124
Fluuij etiam morti obnoxij 165
Fœmina loquax natura animal 731.739
Fœminæ an viri iucundior vita 619
Fœneratorum pœnæ apud inferos 111
Formæ fragilitas, fugacitas 92
Formica camelus, prouerb. 955. 961
Formicæ Indicæ 646. 960
Formosum quid 373
Formosi apud inferos derisi 90
Fortitudo priscorum quantò maior quàm remedium 74.75
Fortuna humanæ vitæ præses 116. inane nomen 915
Fortunę bona aliena, nō ppria nostra esse 116
in Fortuna confidentiū stultitia 131.145
Furiæ, vltrices malorū apud inferos 111

G

GAlatea 522
Galeni longæuitas 834
Gallus adolescēs in auē versus 595.643
Gallus Mercurij assessor 594.642. humanā sonat vocem 593
Galli cantus 596.643. epitheta 639
Ganymedes Ioui raptꝰ 8.25.29.41.48. à Momo reprehendi vetat Iupiter 911
Garamantes 841
Gargarus mons 24
Gastrocnemia 454
Geloni tyranno curoris fœtor ab vxore non sit indicatus 222

Genius 522
Genij mali tortores apud inferos 111
Geryonis ossa à Thebanis ostẽtari solita 767
γηράλεα & bulbi genus 556
Glacie Gallica frigidius, prouerb. 386
Gloriæ vanitas, 86. 97. 131. 181. 182. 202. quomodo quis eam facilè cõsequatur 330
Gnidius 426. de Indorũ regione mira scribit 433
Gniphon fœnerator 636. 637
γνώμων 342
Gœsi longęuitas 827
Gorgię longęuitas 836
Gorgones à Perseo domitæ 62
Gorgonum fabula cum Sirenibꝰ collata 280. 804
Gosethræ in fratrẽ Artaxerxẽ insidię 826
Grãmatici longęui 833
γρῦ 547. 554
Gygis annulus 685. 686. 892. 901
Gylipus 409
Gymnasia nostra veterum schǫlis deteriora 304
Gymnicorũ certaminũ cum veritatis inquisitione comparatio 231

H

HÆreses omnes inquirẽdæ & examinandæ cur 241. 302. 303
ab Habitu non iudicandum de probitate 195
Hannibalis cũ Alexandro cõtentio de præeminentia 485
Harmonides tibicen 330
Hecate triformis an eadem cum Proserpina 126
Hecates carna, etymon 83. 126
Hectoris sacra apud Ilium 914
Hegesij eloquentia 716

Hella-

Hellanici longæuitas 830
Helena & Pollux vnde nati 48.49.647
Helenæ in Elysijs campis raptus 499. item alius prior 37.41. pulchritudo 36.37.90 91 615
Helicon 782
Helle, ab ariete in mare delapsa 50.52
Hellespontus vnde dictus ibid.
Hercules & Mercurius cur palæstræ præsides 48
Hercules à Ioue contra Momum defenditur 908. quomodo conceptus 10.11.12
Hercules ἀλεξίκακος 593
Herculis genealogia & apotheosis 49
Herculis insula 437
Hercules in Oeta combusta fabula 182
Herculem ociosum in cœlo desidere 47. in cœlo gestãdo Atlantis vicem subire 183
Hermaphroditus 6.8
Hermocrates 409
Hermotimus 171
Herodes 573.576
Herodoti scripta 420 806. quare Musæ appellantur 412
Herodotum ob mendacia acerrimè apud inferos puniri 505. 524
Heros quid 70 72.522.
Heron gubernator 859
Hesiodus quomodo poëta statim à pastore factus 710. carpitur 101.931
Hesiodus Homerum vincit in Elysijs campis 496
Hieroglyphicæ literæ 647
Hieron Syracusanus 822. ingratitudinis à Theocrito accusatus 835
Hieronymus historicus 830
Hippiæ præstantia 343.744

Hippo 524
Hippocentaurorum fabula & pictura 280. 312. 318
Hippogypi 442
Hippotyphia 415. 430. 431
Hircum mulgere, & cribrum supponere, prouerb. 575
Historia quid 421. 430. quomodo scribenda 262. 361. 404. ab encomio quantũ distet 370
Historiæ finis 428
Historicus qualis esse debeat 407. 411. 430 qualis ei⁹ stylus 413
Historici aliquot longæui 830
Historico quæ cauenda 368
Homerus reprehensus 48. 101. 495. 524. 931 939. ab Hesiodo in Elysio victus 496. de se multa in Elysijs testatus 497. 524. 643. 703. quomodo à suis ciuibus dict⁹ 494
Homeri docta breuitas 423
Homeri poêmatum celebritas 522. sepulchrum 429
Homerum tẽpore belli Troiani fuisse camelum in Bactris 615
ὄμυρ 703
Homicidarum pœnæ apud inferos 111
Homo bulla, prouerb. 158. 169
à Hominis formatione reprehensus à Momo Vulcan. 199
Hominum studia ridicula 155
Hominum pectora fenestrata esse oportere 307. 916
Homines mel emungentes 456. dimidij stadij statura 473
Honestum ipsum virtutis præmium 181
Horæ quomodo inuentæ & vnde dictæ 751
Hordeacei panis vsus 819.

Ho-

Horologiorum ſpecies & vſus 751
Humanæ vitæ inſtabilitas & vanitas 98. 116.131.168
Hyacinthi fabula 14. 16.17.91 491
Hydamardia 519
Hydrops ex intemperantia 624
Hylas apud inferos 491
Hypera omiſſa pedem quæris prouerb. 74. 76
Hyperimneſtra Lino marito parcit 851
Hypſicrates hiſtoricus 831
Hyſpaſines Characenorum rex 826

I

IAculandi exercitium 220
Iacula animalia 850
Iambulus 434
Ianus 523
Iapetus Saturno æqualis 933.934
Iaſius tonus 340
Iaſon à Momo carpitur 911
Iaſonis amor Medeæ vnde 280
Icari caſus 648. fabula 624
de Ideis vanæ philoſophorum ſententiæ 104.303
Idiotarum vita opt. & tutiſsima 103. 124. 299
Ignis rerum principium 302
Ignem gladio fodere, prouerb. 502
Ignorantia quomodo circumuoliter ac decipiat 153.160
Ilium 738
Illotis pedibus 721. 738
Imperij adminiſtrandi ratio optima quę 582
impiorum inſulæ 501. 503
Impoſsibilia non affectanda 277
impoſturæ delubrum 507
Inachus 170

Incerti nihil eligendum 223
Inceſtus 646
Incredulitas & ſobrietas, filium Theſei 242
Indicta cauſa nemo dánandus 214
Indolentiæ præſtantia, bonorum finis 302
Inedia, medicamentum febris 624
Inferni flumina 75
Inferorum cibus 84
apud Inferos æqualis omnium conditio 89
ab Inferis reditus nemini conceſſus 94. 96
de Infinito vanæ opiniones philoſophorum 303
Ingenium robori coniungendũ ad parandum 48
de Inani philoſophorũ doctrina 104
Ino in mare ſe præcipitat 50.51. Bacchi matertera 53
Inſulę beatorum & impiorum 473.483
Intemperantia vitę quę mala adferat 624
Io in vaccam conuerſa 34
Ionicus tonus 330. 340
Ionium mare vnde dictum 4
Iphienaſſa 62.66
Iphiclus Herculis frater 13
ἰπνολίβης 587
Ira quomodo homines circũuolitet 153
Ira vacare quem potiſs. deceat 183.564.582
Irum mendicum à rege non diſcerni apud inferos 116
Iſis qualis dea 524
Iſidis ex Io transformatio 34
Iſmenias tibicen 757
Iſocrates quo ætatis anno mortuus 831. 837
Iſthmi duo 428
Iucundũ non eſſe quod ſimplex & vniforme 93.373.

Iudi-

Iudices mortis ministri 155
Iudicium humanũ cæcum 43. inter pōtentes periculosum 32
Iuno 523. Zelotypa 35
Iupiter 532.981. an patrem Saturnum cœlo expulerit 930.931 eius adulteria 903. 909
Iouis catena 176. epitheta 593.641
Iuramentum per Stygiam paludem 923
Iurandi per suos deos mos cuiusuis gentis 361
Iustitia Iouis fil. 660
Iustitiæ querela ibid.
Ixion 115.980.982.

L

LAbore deos munera sua vendere 737
Labyrinthi proluſtrandi tuta ratio 242
Lachanopteron auis 445
λαγώνιον 556
λάθε βιώσας, prouerb. 97
Latmus mons 476
Latonæ cum Iunone dialog. 18.21
Lauandi & vngendi ante cœnam mos 644
Laus iucunda & solida quæ 342
Learchus 911
Lebadia 72. eius oraculum 70
Lecitho 556
Leda 37.46.48.647. eius forma apud inferos 90
Lenonum pœnæ apud inferos 111
Leucothea 509
Lexiphanes 531.546. 548.549
Liber pater 523
Librorum copia superbientes ridentur 752 753
Liberi qui 522
Libido seruituti turpissima 651. nimia, morborum causa 966

Libyæ descriptio 841.
termini ibid.
Lis & amicitia rerum principia 302
de Loco absurdæ philosophorum opiniones 303
Loculo alterum pedem habere insertum, prouerb. 290
Longæuorum catalogus 815
Longum valere iubere, prouerb. 641
Lucernarum vrbs 460
Lucianus rhetor & eius patria 705. scriptorũ apologia 312
Luciferi colonia 443. 453. 459
Lucina 523
Luna insula 443
Lunę in Endymionem amor 476
de Luna absurdæ philosophorum opiniones 303
Lupus hiat, prouerb. 645
Lupini historia, & vsus 83. 84
Lupinis vesci vetat Rhadamanthus 502
Lycinus 531. 546. 547. 549
Lycon orator 80
Lycophron 553. 555
Lycurgus Laced. legũlator 833. 839. qualis apud inferos 491
Lydia harena, prouerb. 167
Lydiæ fertilitas ibid.
Lydius tonus 330. 340
Lynceus 707
Lynceo acutior, prouerb. 308
Lyra Orphei 764. 766. 783.
Lysimachi ætas 823.

M

Μακρόβιοι 816
Mæandrius Polycratis tyranni occisor 117 152
Magistri nostri quales hodie creari soliti 305
Magnanimitas virtutis præmium 182
Magica, longæuitatis causa

cauſa 818.819
Magorum pręſtigię 98. 125 ſuperſtitio & poteſtas 98.105
Marię genealogia, proles, &c. 45.47.48
Maiorum gentium dij 523
Maluæ radix 502
Mandragoræ arbores in Somni inſula 506
Mano 827
Mare lacteum 481
Mars qualis deus, &c. 523.595 643
Marſias tibicen 20. 332.757
Martis & Veneris concubitus 595.596
Maſiniſſæ longæuitas 826
de Materia, variæ philoſophorum opiniones 303
Mechanici laude digni qui 742
Medeæ in liberos crudelitas 812
Medicinæ difficultas 174
Medici imperiti oſtentatores 780
Medici q potiſsimùm accerſendi 741
Medioximi 524
Meduſæ cædes 63.66. caput à Perſeo amputatum 810.814
Megalonymus 538. 539
Melitus & Anytus Socratis accuſatores 79. 80.567. qua pœna poſtea affecti 704
Menander comicus 835
Mendacium magis diligi veritate 248
Mendacium pœna apud inferos 433. 524
Menelaus Pelopides 37. eius de Helena lis apud Rhadamanthũ 485
Menelai ædes 355. 361
Menippus 80.705
Menippi ex inferis reditus 98. eiuſdem patria, conditio, mors 80

Menius

Menius lunaris 453
Mercurius 523. eius officia & res gestæ, item cognomina 3,5. 10.45.48.73. 90. 633. 642.900
Metempsichosis Pythagoræ 590 596. 639
Metus 153.411.430. 572
Midas rex, eius opulentia, votum 121. 601.644.872
Milo Crotoniates 143
Minerua 524. eius galea 33.63.810. munera 35. Erichthonium gignit 811.815
cum Minerua manum moue, prouerb. 737
Minois tribunal 111
Minotaurus 516.527
Mithres à Momo accusatus 912
Mithridatis ætas 824. 837
Mithrobarzanes 106
Mnasires 826
Mnesarchus Pythagoræ pater 615.643
Momi cauillatio, etymon, officia, parētes 181. 199.307.522. 910
Mors, certiss. felicitatis iudex 146. neminem metuit 896
Mortis semper habenda ratio 132.141
Mortis nuntij & ministri qui 155
Morti omnia subiecta 131.141.146
Mortuorum cultus & apotheosis ridetur 69
Mortuorum apud inferos loca 98.110
de Motu vanæ philosophorum opiniones 303
Mulier natura loquax animal 731.739
Mulieris ornatus 793. 794.801
Mulieres non in ventre, sed in crurium posteriori parte concipientes 454
Multitudo quantum faciat ad sectę commendationem 194.250

Mundana omnia vana & incerta 97.131
de Mundo contrariæ philosophorum opiniones 104.302
Musæ cur virgines 813
Musicæ occultæ nullus respectus, puerb. 340
Musicus quis maioris precij habendus 741
Musicorum modorum proprietates 330. 340
Mutatio in melius sæpè maiorũ malorũ principium 462
Mutatio rerum omniũ iucunda 95
Mutus magis quàm piscis, prouerb. 593.640
Mycenæ 164
Myron statuarius 627
Myrto Socratis vxor 79.

N

NArcissus à Socrate armatus 493. eius forma 90
Nare trahi, puerb. 273
Natura quid, aut vbi versetur, Momi quæstio 915
Naturę accusatio 247
Naturalis philosophię vsus 79
Nauis, eiusque instrumenta 857
Nauis malus germinat & fructum edit 513
Naues cucurbitinæ 510 corticeę è nucũ putamine 511
Nautica ars nouo & insolito more 518
Nectar deorum potus 46. 48. à Cicerone negatur 48
Necracademia Socratis in campis Elysijs 497
Necyomantia 98
Negationes duæ instar affirmationis 645
Negretus fons 506
Nemea sylua 4
Nemorum dij 524
νεοχμὸν 555
Nephelococcygia 461
Neptunus 5. 309. 522. eius dialogi, & res gestę 50. 54. 55. 199. 465 814

Nereides 50.52.61.62
Neſiotes in eloquentia imitatu difficilis 716
Neſtoris longæuitas 817.835. apud inferos cõuerſatio 120. 491
Neſtor Tarſenſis Stoicus 829
Nicandri ſcripta 851
Nicoſtratus athleta 373
Nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Ninꝰ vrbs euerſa 164. 170
Nireus formoſus qualis apud inferos 90. 116
νῦσις 756
Nyctcrion 447
Nobilitatis arte ſua parandæ ratio facilima 330
Norma 377
Nouitatis admiratio 312
Nox ambroſia 645
Noctis templum 507
Noctua quomodo à reliquis auibus oppugnetur, ſeque defendat 331.341
Nubecentauri 450
Nubium vrbs 461
Nudo veſtes detrahere, prouerb. 83
Numa in campis Elyſijs 491
Numeri, rerum naturalium principia 302
Nyctiporus fluv. 506
Nyctor lunaris 453
Nilus fluv. 844.851.
in Nyſa Bacchus enutritus 7.9.

O

OBſcuritatis affectatio ridetur 544
Obſoleta verba 724. 738
Occas 304
Oceanus rerũ omnium parens 302
Ocreas capiti aptare, prouerb. 738
Octipedes apud Scythas qui 343.359
Oculi auribus fide digniores 806

Odium quomodo homines circumuolitet & diripiat 153
Odyssea an Iliade prior fuerit ab Homero scripta 495
Oebalia 16. Oebalus 14 16
Ogygia inf. 508
Oleo ignem restinguere, prouerbium 844. 851
Oliua 558
ad Oliuæ ramum trahi, &c. prouerb. 273
Olympicum certamen 389. eiusdem cum inquisitione veri comparatio 231
Olympus tybicen 332. 775
Olyra 557
Onager 849
Onocritus Cynicus 572
Onomacritus 533
Onomarchus 534
Onoscelea mulieres 520
Opibus fidentium stultitia 131. 145
Oracula ridẽtur 1869
Orationem vbiq; Deũ audire 575
Oratori an domus pulchritudo prosit 786 802
Orcus 523
Orci galea 685
Ordinem deferere capitale 883. 901
Orestis & Pyladis historia 809
Orus Ægyptius 616. 647
Orion cæcus 811
Ornatꝰ modestia 793. 801
Orpheus 765. 766. 783. 804
Orpheus à mulieribus discerptus 764 934
Ortygia inf. quæ post Delos 57
Ostrea immensæ magnitudinis 475
Orthryades 165
ἀδὴν πρὸς διόνυσον, puerb. 253.

P

PÆanicus tribus Athenis 739

παλαβοσμὸς 558
Palamedes qualis apud inferos 120.491.811. 815
Pancratij cum veri inquisitione comparatio 232
Pan quomodo & qualis Athenas venerit, quidq; ibi inuenerit 667. à Momo accusatus 907
Panes dij 524
Pannychia fons 506
πανηγλία 477
Panthus 524.616
Parætonium 426.431
Parcarum decreta 151
Paris cognatus Ganymedis 25. eius iudicium inter deas 24. 40
Parnassus 560
Patricij Scotij puteus 71
Pauonis caudæ oculi Argi impositi 524. quando iam extendere soleat 797.814
Pauperes accusati apud Saturnum 965 966. ad eosdem Saturni epistola 961
Pauperum necessarius vsus in repub. 974
Pauperum & diuitum felicitatis collatio 964
Paupertatis laus 590. 613
Peccare humanũ, peccata emẽdare diuinũ 564.565.589
Pectus hominum quale esse desideret Momus 199.307
Pecuniæ contemptus 103. vis 573
Pedem alterum loculo insertum habere, prouerbium 290
Pelasgicum 705
Pellibus se regẽdi mos apud priscos 785
Penelope 815
Pentheus Bacchi cognatus 910. à Mænadibus cæsus 934. 940
Perdiccas 405.825
Periander Corinthus 491.555
μεδιμνίω 555

Perillus

Perillus 497
Peripatetici 194
Perithoi audacia 96
Perpendiculum 342
Persarũ sagittãdi exercitatio 220
Perseus, eiusq; res gestæ 62.68.808.810.814
Perspicuitas orationis virtus 551
Pestis vino fedata Athenis 344
Phędrus Myrrhinusius 791.
Phęnareta obstetrix Socratis mater 79.704
Phaëton Solis insulæ rex 443
Phalaris apud inferos qualis 497.525
Phanomachus 871
Phaon Chius 893
Phauorinus 569.589
Pharnaces Medus 839
Phari turris 426.431
φαυνίδα 556
Phello ins. 482. Phellopodes ibid.
Pharecydæ Syri longæuitas 830
Phidias statuarius 627.
pictor 251
Philadelphus quando regnârit 837
Philæteros eunuchus 824
Philemon comicus 833.838
Philinus 535
Philippus Maced. rex apud inferos calceos mercede consuit 120
Philoctetes 757
Philonides 98
Philosophia dolio confusarum frugum comparata 260. 261. varijs hæresibus infecta 302. cicutæ & aconito collata 263. quomodo in compẽdium contrahi possit 255. eius difficultas 174.
Moralis inuentor 79.
Naturalis nullum esse fructum ibid. eius summa quædam capita 254. varia dogmata 259
Philosophi quales 651. 661. 664. 667

Philosophorum confidentia & temeritas 266. doctrina incerta 98. 102. ignorátia 103. 243. de summo bono variæ opiniones 103. incertæ digladiationes 103. 125. 277. intẽperantia 186. secta quæ optima 170. 171. 190. 191, vitia & vita doctrinę contraria 104
Philoxenus cur à Dionysio in latumias cõiectus 767. 784
Phlogius Soleris 453
Phocyon Athenienses apud inferos 491
Phædra 779
Phrygæ 61
Phrygi9 ton9 330. 740
Phryxus Hellespõtum tranat 51
Phtisis ex intemperantia 624
Phyllira Oceani F. 95
Physices nullus fructus 79
Pictoria ars desertorũ suum accusat 688
Pileatum esse, signum libertatis 855
Piscatorum vanæ spei collata philosophorum temeritas 266. 267
Pisces qui muti, aut nõ, & cur 640
Pittaci longæuitas 828
Pityocamptes 497. 525
Plato cur non sit in Elysijs campis 491. quandiu vixerit 629 philosophorum doctissimus 829. 830
Platonici quales vulgò habiti 194
Platonicis fœminæ cõmunes 493
Plautus Epicharum imitatus 838
Pleione nympha 48
Plorare iubemus, prouerbialiter, quos cõtemnimus 80. 648.
Pluto inferorum deus 83, qualis 523. eius regia 110
Podagra ex intemperantia 624

Poëmata quàm diuersa ab historijs 370
Pœnæ malorum apud inferos 111
Poëtæ longæui aliquot 832
ex Poëtarum lectione duo petenda 769. 770. eorundem vanitas arguitur 48
Polemon ex ebrio philosophus 672. 675
Pollux & Helena quomodo nati 647. immortalitatem cũ fratre communicat 48
Polus histrio 118
Polybius historicus 831
Polycrates tyrannus 152. qualis apud inferos 120. 876
Polydam. Scotussæus 405. proditor Troiæ 429
Polydamantis athletæ statua 914
Polylampes 453
Pompilij longæuitas 820
Porcus fluuiatilis 640
Posidonius philosophus & historicus 829
Potamen rhetor 832
Potentia mundi vana & incerta 97. eius molestiæ & incommoda 587. in potentia confidẽtium stultitia 131
Præiudicia in veritatis inquisitione vitanda 265
Præsentibus acquiescẽdum 95. 124
Praxiteles statuarius 627
Preces vbique Deum audire 575
Priapus qualis deus 524
Principia philosophorum dubia & incerta 124. 226. 276. 302
Principium dimidium totius 306
Prometheum cum fratre iactu lapidum homines creasse 738
Prosopopœiæ ratio 424

Proter Cynici baculus 767
Proteſilai ſacra 914
πρόξενος 359
ψόμα 477
Pſyllotoxotæ 445 477
ψύλλα 556
Pſittopodes 470
Ptolemæus Lagi F. quando vixerit, eiuſque in doctos liberalitas 837
Ptolemæus Philadelphus 824
Pudenda eburnea 455. lignea ibid.
Pulchritudinis definitio 813
Pulchra difficilia 737
Pulchrum, quod cuiuſque proprium 372
Pulicum magnitudo in Luna inſ. 445
Pyladis & Oreſtis hiſtoria 809
πύος 556
Pyramidū vanitas 119. 162
πυρίτης 556
πυρίωσις ibid.
Pyriphlegethon 116
Pyronides 453
Pyrrha Epimethei F. 738
Pyrrhia coquus 116
Pyrrhi ducis præſtantia 741. ab aſſentatoribus corruptus 772
Pyrrhon ex pictore philoſophus 672. 688. 705
Pythagoras cur fabis & carnibus abſtinere iuſſerit 498. 597. 616. 617. 644. vt impoſtor ſugillatus 591 596. 597. eiuſdem animæ migrationes 613. 614. 618. 620. diſciplina & dogmata 596. 644.

Q

QVæ ſupra nos, nihil ad nos, Socratis dictum 79.

R

RAnæ per aêra circumuolantes 455. 456
Reges apud inferos mendi-

mendicantes 102. lõgæui recenſentur 822
Reges Coloſsis ſimiles 648. quibus miſerijs ac curis torqueantur 185. 625
Regibus multi oculi & aures 774. 785
Regula quid 342
Rhadamanthus 484. 522. 523
Rhea Saturni vxor 11. 736. 930. 938
Rhetor quomodo quis euadat 707
Rhetores longæui recenſentur 831
Rhetorum præceptor 706
Rifus fons in Elyſio campo 490
Robur ingenio iungẽdũ ad victoriam cõparandam 48
Robore corporis confidentiũ ſtultitia 131. 143
Romulus ex quo deorum genere 524
Rufinus Cyprius pereticus 582
Ruſticanæ opes præcipuæ 359.

S

SAbazius à Momo accuſatus 912
Sacellum gallinaceo dedicatum 507
Sagittandi exercitium 220
Sagittarius in Zodiaco 451
Samippus 852. 877
Samoſata Luciani patria 392
Sapientes qui potiſſimùm laudandi 740
Sapientium nomen qui potiſsimùm mereantur ibid.
Sapientia virtutis præmium 182
Sardanapalus 737. apud inferos deridetur 121
Satietas ex ijſdem 93. 95
Saturnalia 645. 923. 937

Saturnus 523. 938. quomodo à Poëtis fingatur 939. an proprios liberos, & pro Ioue ſaxum vorârit 931. an à Ioue expulſus ibid. an falce ſua patrẽ Cœlum exſecat 945. cur & quomodo imperiũ depoſuerit 965. 932
Saturni continentia, & in vxorem fides 11. exempla 963. filij, & regni partitio 937. forma, & lex 942 poteſtas 929. 963. ſeculum quale fuerit 715. 933. 955
Satyrus 118. ſatyri 524. 907
Saxum edere 931. 939.
Scamander fluv. 58. 60.
σκαφιον 556
Scaphrus piſcis 640
σχοινοτρῶκ]ος 558
Scholæ noſtræ veterũ gymnaſijs multò deteriores 304
Schinis inſignis latro 525
Scintharus 479
Scipio Naſica clepſydræ inuentor 751
Sciron 497. 525.
σκορδινᾶσθαι 559
Scorpionum duo genera 843. octo 850
Scribæ ſacri Aegyptiorum plerunque longæui cur 818
Scriptorum communia vitia 368. 369
è Scriptoribus duo petenda 769
Scythia 22
Scythæ anthropophagi 18. 220
Sectarum varietate philoſophiam inanè argui 302
de Sectis diſceptatio 171
Seculum aureum ſub Saturno 955. 956
Selecti dij 523
Semele fulmine icta 6. 7. 849
Semidei 523
Semones dij ibid
Senectutis longæ cauſa 819. 820. 831

Senectuti turpissima libido 651
Senes repuerascere, prouerb. 936. 941.
Senio aleæ 928. 938
Sensus humani fastidium 96
Sentina 84
Septa transilire, prouerb. 600. 644
Sepulchrorum vanitas 162
Serum longæuitas 819
Serpentes Libyæ 843
Seruius Tullius 820. 821
Sidon Phœniciæ 49
Sidonius rhetor 570
Sigeum 164
Silentium Pythagoricum quinquennale 597
Silenus à Momo derisus 907
σιμάνθη 556
Sillus ibid.
Simia manet simia, &c. prouerb. 756. 782
Similares partes quibusdam rerum principia 302
Simon coriarius repentè diues nomẽ auget 611
Simon, Simonides vult appellari 612
Simonidis longæuitas 833. eius industria, & aræ duæ cuiusmodi 839
Simonides diues quibus curis noctu in somnis vexetur 634
Sinarthocles rex 826
Smerdis interitus 167
Sinum non inspuis, prouerb. 867
Sirenum fabula 804. 814
Sisyphus apud inferos 115
Sitim quæ animalia ferant 842
σμίνιον 650
Smyrnæi 524
Sobrietas instar medicamenti 624
Sobrium esse, & diffidere, filum Thesei 242
Socrates 491. apud inferos quid agat 120

quo animo mortem & infernum subierit 77. eius accusatores 704
Socratis de hominum pectoribus fenestratis dictum 307. fortitudo falsa 81. sapientia, constantia vita 79
Solariorum cum lunarijs fœdus 452
Solis insula 443. regio fertilissima 459
Solis diurnus labor 653
Solonis cum Crœso colloquium 145. 148 longæuitas 828. sapientia & virtus 350
Somnium 342
per Somnium dies, prouerbium 593. 640
Somniorum duæ portæ 703. varia forma 507
Somniorum insula 501 505
Somnus deus 655. 703
quantis laboribus ad omnes volando, obnoxius 655. 656.
Somni ciuitas 506. portæ 506. 601. 644. regia 507
Sophistarum ambages 551. 554
σοφιστὴς, σοφίζω 311. 750
Sophocles poëta, & eius mors 832. 838
Sophroniscus Socratis pater 704. statuarius ibid. & 79. 660
Sosipolis 546
Sostratus Cnidius 426. 560. 742. Bœoticus 588
Spes 153. 279
Sphenopogones 960
Spicæ, panes paratos emittentes 488
Stesichorus musicus 490. 523. poëta lyricus 833. 839
Stoici 194. 591. eorundem secta & dogmata 171 225. 286. 290.
Struthionũ oua, vasorum vice 846. 851
Strutobalani 446

per

per Stygiam paludem iusiurandum religiosissimum 79.923
Styx palus 923
de Summo bono variæ philosophorum sententiæ 103.225
Superborum apud inferos pœnæ 112
Superstitio veterum 524.902.
Supplicij locus horribilis 504
Surdi natura, & muti 650
Sycophanta 739
Sycophantorum pœnæ apud inferos 111
Syllæ vita & res gestæ 782
Syllogismorum vafra inuenta 124
Syluarum dij 524
Syluani ibid.
Syria 705. fertilissima 167
Sisyphus 630.650.

T

TAbes mortis nuncia 155
Tali lusus etiam Saturni seculo in vsu 934. 937.940
Tanagra 644
Tanagræus 579. 644
Tantalus apud inferos 115.154 846
Tarquinius 821. cur Superbus dictus 127
Tarsis, cur à vectigalibus immunis 829
Taurus deus 920
Tauri cornutis oculis 481
Taygetus mons 17
Telegonus Vlyssis F. 509. 526.527
Telemachus à patre relegatus 355.361.815 527
Tellus dea 523
Temperantiæ commoda 818.834
Templa cur ad Orientem aperta veteres statui voluerint 793
Tempore omnia abire in deterius 923
de Tempore variæ philosophorum opiniones 303

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405. 914. 918
Thebæ Bœotiæ 11. 14. 72
Themis dea 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 314
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523. 615.
Theſeo rapta Helena 37. 615
Theſei filum 241
Theſmopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Tryinmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423. 755. 782
Thyeſtes 931. 939
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852. 891
Timon Phliaſius 341
Timotheus tibicen 330. 331. 340. 757
Tiræus rex 826
Tireſias vates 106. 123. rex 126. 619. 648
Tireſiæ longæuitas 818
Tithonus 310. 911

Tithoni janni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum muſicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognoſci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiuſdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli hiſtoria nō vera 640. ab Homero falsò deſcripta 615
Trophonius, eius oraculū 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formoſus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inſ. 482. 483
Tyroëſſa inſula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philoſophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia ſolius Dei 32
Vēter apertilis & clauſilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draco ne cuſtoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris ceſtus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non eſſe virtutem, ſed in factis 290
Veritas exoſa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impoſsibi-

possibilis 246. via quanta diligentia inuestiganda 207
Vertumnus 524
Vespertilionum copia in Somni insula 506
Vesta qualis dea 524
Vitisitudo iucundissima 95
Vitæ quotannis duodecies ferentes 488
Viperarum discrimen 850
Virginũ peculiaris verecundia 25
Virine an fœminæ vita iucundior 619
Virtutis via 175.307. imago 172.736. vsus & finis 180
Virtutis vrbs 205. 302
Virtutis vanum vocabulum 914.915
Virtutem omnem in actione consistere 290
Visus auditu superior 804
Vita breuis, ars longa, Hippocratis dictum philosophiæ tribuitur 174 263
Vita humana histrioni simili 955. itẽ bullæ 158. foliis arborũ 159. pompis solennibus & tragicis fabulis 98. 116. peregrinationi 156
Vitæ breuitas, & incertitudo 174.311.976. vanitas 131
Vitæ genus optimum quodnam 123
Vitæ intemperatæ incommoda 624
in Vita nihil iucundum 157
Vitia nõ satis est nosse, nisi etiam fugiamus 555
Vlysses, eiusq; res & interitus 120.434.502. 503. 509. 527. 811. 814.815
Vmbrarũ cibus 84.162
Vndas numerantis fabula 298
Vngendi ante cœnam mos 644 645
Vnio aleæ 928.938
Voluptas accusatur 490

Voluptas in varietate 93
Voluptatis fons 490
in Voluptate ſummum bonum 103.302
Voluptatũ intẽperantia morborũ cauſa 966
Vota hominum ſtulta 852
Vrbes etiam morti obnoxiæ 165
Vulcanus 21.523. Erichthonij pater quomodo 811 814 Martem cum Venere deprehenſum ligat 596
Vulgi iudicium 374.

X

Xanthippe Socratis vxor 79
Xanthus Achillis equs 641. locutus 593
Xanthus fluv. 58.60
Xenia 923
Xenocrates 651.675. 828
Xenophilus muſicus 828
Xenophon 410. eius longæuitas 829.830
Xerxes rex apud inferos mendicans 128

Y

ὑπερ 76.

Z

Zalmois 361
Zamolxis Thrax in Elyſio campo quelis 491. à Momo accuſatus 912
ad Xamolxim abeleganti mortuos mos 344. 360
Zelotypia vnde naſcatur 6.8.9
Zenon Stoicorũ princeps, eius longæuitas & mors 828.836
Zephyrus riualis Apollinis 15.16
Zephyri flatus nomina, etymon 16.749
Zeuxis pictor, eiusque Hippocentaurus 313. 317 322
Zodiacũ ingreſſus Lucianus 459
Zoroaſter magnus Babylonius 105.

SECVNDI TOMI INDICIS FINIS.